

KÄZİM TAŞKENT KLASİK YAPITLAR DİZİSİ

James Joyce
ULYSSES

Çeviren: Nevzat Erkmén

YAPI KREDİ YAYINLARI

ikinci baskı

Kâzım Taşkent
Klasik Yapıtlar Dizisi - 26
ISBN 975-363-148-0

Ulysses / James Joyce
Özgün adı: Ulysses
Çeviren: Nevzat Erkmen
Redaksiyon: Enis Batur

1. baskı: Ekim 1996
2. baskı: 3500 adet, İstanbul, Mart 1997

Yayına Hazırlayan: Selahattin Özpabalıyıklar
Kapak Tasarım: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Düzeltili: Selahattin Özpabalıyıklar
Yayın Koordinatörü: Aslıhan Dinç
Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 1996
Bu baskıya kaynak alınan kitap © Random House, Inc., 1986
Türkçe çevirinin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0 212) 293 08 24 Faks: (0 212) 293 07 23

İçindekiler

Ön-Söz (*Enis Batur*) • 7

Arka-Söz (*Enis Batur*) • 23

Çevirenin Sözü (*Nezhat Erkmén*) • 27

I. CİLT

I

1 • 31

2 • 53

3 • 67

II

4 • 85

5 • 102

6 • 120

7 • 151

8 • 187

9 • 223

10 • 260

11 • 298

12 • 337

13 • 392

II. CİLT

14 • 431

15 • 478

III

16 • 655

17 • 710

18 • 796

James Joyce
ULYSSES

Çeviren: Nevzat Erkmen

ÖN-SÖZ

JOYCE'un KULESİ

“Ulysses”i çevirmeye kalkışmak başlıbaşına bir çılgınlık; yayımlamaya, daha doğrusu çevirtmeye kalkışmak da öyle; ya, çevrilmiş, yayına hazır edilmiş “Ulysses” için bir önsöz yazmaya kalkışmak? Bunun birden fazla tehlikesi var:

Önce “had” sorunu geliyor. Joyce’un şüphesiz büyük altından yorumu, “yüz yıl boyunca eleştirmenlerin ve akademisyenlerin başına belâ ke-silmek” yolundaki öngörüsü gerçekleşti, biliyoruz: Sayısız inceleme, araştırma, çözümleme ile modern zamanların üzerinde en fazla kafa patlatılan kitabı olma ünvanını kazandı bu roman; dahası, çağın fetiş romanı haline geldi, yayımlanır yayımlanmaz. Bunca bilirkşi, uzman, eleştirmen varken benim bir önsöz kaleme alışımın çok yalın bir nedeni olduğunu anımsatmak istiyorum: “Ulysses”in yayımlanma sürecini başlatan oluşumun kıvılcımı, kararı, cüreti, onu nasıl adlandıırırsak adlandıralım, yönlendiricisi konumunda olduğum bir kurumun kurulundan gelmişti – böyle bir hak bundan tanındı bana, bu hakkı kullanmakta sakınca görmedim. Bir de, belki eklemek gerekir, biraz kimse yükün altına girmek istemediği için, biraz da Nevzat Erkmen’in dileğine uyarak, “Ulysses”in redaksiyonunu üstlenmek, onu yayına hazırlamak durumunda kaldım: Çevirmenini saymazsak, romanın Türkçe “versiyon”unu en iyi tanıyan okur, “şimdilik” benim.

Sonra, “had” sorununa bağlı biçimde ortaya çıkan “hudud” sorunu geliyor: “Ulysses”i tanımak için kırk fırın gerektiği bilinen gerçek. Anglosakson kültürüyle içiçe yetişmiş olmak, İngiliz dilinin uçlarına yolculuk etmiş olmak yetmiyor bu romanı yerliyerine koymak için: Modern

edebiyat ve sanatın güzergâhını yakından izlemiş, Antik kültürün girdisini çıkırtısını bilen, Joyce'un efsun deposunu enikonu didiklemiş biri gerek, dördördürlük bir önsöz yazarı olarak. Okur-yazar kimliğim çerçevesinde, Joyce'la kurduğum ilişkinin boyutlarına bakarak, kendimde, bir kez daha vurgulamak isterim, bu türden bir nitelik görmedim elbette. "Ulysses"i, onu yalnız bırakmayacak bir yayınevinin günışığına çıkardığını bilmem beni bu bağlamda rahatlatmıştı: Yapı Kredi Yayınları, hem romana, hem yazarının dünyasına ışık tutacak yan yayımların hazırlığı içinde nicedir: "Ulysses"i ve Joyce'u kuşatmak, onlara ışık tutmak bir önsözün sıyrılmılarından zaten taşıyor.

Kalıyor son, ola ki daha özel, kişisel yanları ağır basan, "Ulysses"e önsöz yazmaya kalkan kalemlerin optiğini bağlayan sorun: Bunca didiklenmiş bir yapıta özgün sayılabilecek bir perspektiften bakma olasılığı var mıdır? En uygun çözümün, eklektik bir bakış açısına dayanan, "Ulysses" konusunda yetke sayılmış kişilerin görüşlerinin karmasına dayanacak bir önsöz kaleme almaktan geçtiği hemen akla gelebilir. Başkalarını bilemem ama, bir okur olarak Joyce'la ilişkim, baştan bu yana yan okumalara bağlı olarak gelişti. Ellman'ın dev biyografisi, Stuart Gilbert'in anahtar-okuması, Frank Budgen ya da Harry Levine'in başvuru niteliği ağır basan kitapları, ve Michael Groden'ın "Ulysses in Progress" gibi temel çalışmaları herkesi bu labirente nasıl beslemişse beni de beslemiştir. Şüphesiz Joyce'un şu anda bile önümde duran üç ciltlik mektubâtı, Sylvia Beach'in ya da Beckett'in tanıklıkları, Pound'un ya da Jung'un roman hakkında söyledikleri de ayrı bir depo oluşturmıştır "Ulysses" severlerde. Yılların içinde tortu belirginleşir, ya da tam tersine, sallandıkça bulanır. Bu tür kitaplarla, aslında, her yeniden ilişkiye girişinizde, sıfırdan başlarsınız.

Bu uygun çözüm yerine uygunsuz bir çözümü yeğleyişimin öyküsü, 1996 yılının Bloomsday'inden biriki hafta sonrasında, Paris'te bir akşamüstü yürüyüşünde başladı: Odéon'da, "Ulysses, 1922'de bu evde baskıya verildi" yazılı mermer levhanın altında fotoğrafa durduğumda bir ampul yandı kafamda: Haddini bilmenin en sağlam yolu onu zorlamaktan geçiyordu.

Montaigne'in kulesine yeni gitmiş, zihnim kulenin "Denemeler"iyle dolu, imgenin etrafında fırdönüyordum. Birden iki kule birbirine geçti. Onları başka kulelere bağladım ve gecenin sonunda Babil Kulesi'ne vardım. Yol nedir ki: Başladığınız noktaya ergeç dönersiniz.

Hem herşey, Dublin'deki kulede başlamamış mıydı?

Mimarî bir yapı ya içinde yer aldığı çevreyle bütün bütüne uyumlu olacaktır, ya da büsbütün onunla çelişkiye düşecektir diye bir kural koymak ne denli doğru bir yaklaşım doğurur bilemiyorum; bana kalırsa, bu iki ucun arasında sayısız ara-duruş biçimiyle karşılaşırız, yapılar söz konusu olduğunda; ne ki burada, uçlardan birine dönmek üzere öbür uçtan hareket etmeyi seçmek zorundayım, değil mi ki sonunda, en sonunda, dönüp dolaşıp gene iki uç arası iz sürdüğümü göreceğimi şimdiden öngörebiliyorum, böylesi en doğrusu olacak, sanıyorum:

Aslına bakılırsa, çevresiyle hepten çelişkili yapılar üzerine yıllardır, neredeyse yirmi yıldır başka bir metin kurma çabası içinde olduğumdan bundan önce sık sık, söz ettim, farkındayım: “Mimarın Düşü”nün bütünlenmesinin bunca uzun süren bir sürece yapılması bir bakıma iyi de oldu – yılların içinden geçerken, pek çok *karşıtlamsal yapı* (édifice paradoxale) ile yüzyüze geldim ya, bu karşılaşmalar düşüncelerimi, umuyorum, biraz daha sağlam bir temele oturtmamı sağladı.

Çevresiyle hepten çelişkili yapı, en eski çağlardan bu yana insanoglunda tanımlanması güç bir “cezbe hali” yaratıyor: Ya hayranlık, ya büyük bir itki, kimsenin onlara kayıtsız kalamadığı apaçık gerçek.

“Dünyanın Yedi Harikası”ndan Postacı Cheval’in “İdeal Saray”ına ya da Gaudi’ye, Steiner’in Goethe için diktiği “tapınak-yapı”lardan Piano’nun, Bofill’in yapılarına uzanan “Mimarın Düşü”nün öncesine ya da sonrasına halka olsun bu deneme.

Bu denemenin *konusu* mu “kule”? Sorunun yanıtını, biriki temel figürün içinden geçmeye çalışarak arayacağım, aramak istiyorum.

Hızla, üzerinden hızla geçmek üzere, ilk ucun üzerine gidiyorum önce, öyleyse.

Tekvin'in 11. babı söylüyor:

“Ve bütün dünyanın dili bir, ve sözü birdi. Ve vaki oldu ki, şarkta göç ettikleri zaman, Şinar diyarında bir ova buldular; ve orada oturdular. Ve birbirlerine dediler: Gelin, kerpiç yapalım, ve onları iyice pişirelim. Ve onların taş yerine kerpiçleri, ve harç yerine ziftleri vardı. Ve dediler: Bütün yeryüzü üzerine dağılmayalım diye, gelin, kendimize bir şehir ve başı göklere erişecek bir kule bina edelim, ve kendimize bir nam yapalım. Ve âdem oğullarının yapmakta oldukları şehri ve kuleyi görmek için RAB indi. Ve RAB dedi: İşte, bir kavmdırlar, ve onların hepsinin bir dili var; ve yapmaya başladıkları şey budur, ve şimdi yapmaya niyet ettiklerinden hiçbir şey onlara men edilmeyecektir. Gelin, inelim, ve birbirinin dilini anlamasınlar diye, onların dilini orada karıştıralım. Ve RAB onları bütün yeryüzü üzerine oradan dağıttı; ve şehri bina etmeği bıraktılar. Bundan dolayı onun adına Babil denildi; çünkü RAB bütün dünyanın dilini orada karıştırdı; ve RAB onları bütün yeryüzü üzerine oradan dağıttı”.

Babil'in kelime anlamı: Gökyüzünün kapısı. Ama *bbi* kökünden geliyor: Karış(tır)mak fiiliyle soy birliği taşıdığını biliyoruz. Karışıklığın kaynağı Yahve'nin bir kararına dayanıyor demek: Madem benimle boy ölçüşmeye kalkıştılar, bundan böyle anlaşılmazlar. Cıva gibi bölünüyor diller. Âdemoğlu'na indirilen ilk cezaları düşünürsek (Cennet'ten kovulma, Nuh tufanı, Ninova'nın ya da Lû't'un yerlebir edilmesi, vb.), en güçlü, etkisi en kalıcı cezanın bu olduğu tartışma gerektirmiyor:

Biribirinizi doğru dürüst anlayamayacak, biribirinizle kesin biçimlerde anlaşmaya varamayacaksınız.

Yer'den Arş'a uzanma çabasını Tanrı'yla, tanrılarla boy ölçüşme saymak, inanılır bir gerekçe mi, Babil cezası bağlamında?

Bütün tektanrılı dinlerde, tapınaklar yükseklik esasına dayanır: İbadet topos'u, sivil mimarînin öteki örneklerine göre daha güçlü, görkemli tutulmuş, asıl Erk'in gökyüzüne ait olduğu gerçeği vurgulanmıştır. Şüphesiz, çan kulesi ya da minare, bir yandan da çağrı sesinin olabildiğince uzaklara, en kuytu noktalara dek ulaşabilmesini sağlamak amacıyla yüksek tutulmuştur; bir yandan da, ama, ilâhî güce yakışır bir boyut tutturulmak istenmiştir.

Başlangıçta, tektanrılı dinlerle çoktanrılı inancın toplumsal düzeyde çekiştikleri biliniyor oysa: Babil efsanesinin, Babilonya'da herbiri ayrı bir tanrı adına dikilmiş farklı kuleler oluşuyla, dahası, büyük olasılıkla bir ana tanrı için öngörölmüş dev bir ziguratın inşa edilmiş olmasıyla ilintisi üzerinde duruyor tarihçiler.

Şöyle ya da böyle, ayırım önemli: Tanrı'ya yaklaşmak, ona yakarmak için yakınlaşmak ereği mi ağır basıyor yerden arşa yükselen yapıda, onunla yarışma, gücünü hiçe sayma eğilimi mi?

Karşıtlamsal yapı, neresinden baksak, bir büyülenme işareti. Kendini "harika" katına koyma isteği belirgin. Kişinin, sınıfın, toplumun, uygarlığın yücelik edâsını gösteriyor. Yeryüzünün gökyüzüne bir bakıma diklenişi okunuyor bu çabada. Babil, gerçekten de *kilit* bir simge: Onda insanoğlunun *kolectif* kibiri tanımlanıyor. Piramitlerde olduğu gibi bireyin, İskenderiye fenerindeki gibi bir şehrin erk gösterisinden taşan bir azamet tasa(rı)sı.

Bu uçta, Kule, haddini aşma imi.

İmdi, “harika”, sözgelimi Asma Bahçeler’de karşımıza çıkıyor bu, yanlamasına bir büyüklük, yatay bir büyüme ve büyüklenme çabası da göstermiştir – daha rahim, dişi bir girişimdir bu, doğrudan Erk alanına müdahale olarak okunmamıştır.

Kule öyle mi: Kesinlikle erk, erkek, eril bir cüret taşıyor yeryüzünden arşa *dikilen*.

Klâsik metinlerin tanıklıklarından hareketle yapılmış eski ziggurat gravürlerinde de, Brueghel gibi ustaların fırçasından Babil tasarımlarında da çok açık değil belki ama, Kule, orada, ifadesiyle de, anlamıyla da kafa tutuyor. İşlevi yeryüzüne, kendi çevresine dönük değil: Gökyüzüne doğru, sınır tanımayan bir edâyla yükseltiliyor. Cezanın gerekçesi işte: Yeryüzüne yönelik bir işlev sözkonusu olsa, sınırını bilirdi – demeye getiriyor Kutsal Yazı.

Yıkamakla yetinemez miydi Rab? Metne dikkatle bakıyorum: Yıkamaya kalkışmıyor bile. Ekolojist yorumları unutmuyorum: Tanrı’nın kentleşmeye karşı çıktığı, insanoğlunu Doğa’nın içinde yaşamaya çağırdığı yollu görüşlerin elbette güçlü bir estetiği var. Gene de, Babil’in simgesine bir karşı-simge ile yanıt aranmış olması daha sağlam bir töz barındırıyor.

Yıkılsa, yeniden yapılabilirdi. Metne bakıyorum: Yıkılmıyor Babil Kulesi, *bırakılıyor*.

Bıraktırılıyor, demek en uygunu sanıyorum. Yarıda, yarım kalmış yapıtlara, bireysel girişimlere gönderme yapmakla yetiniyorum. Kolektif bir girişim karşısında olduğumuzu unutmamak gerek: Kule’nin yapımı konusunda anlaşmış insanlar yekdilde konuşuyorlar-mış, yapımı yarıda kesmelerini sağlamak için düzene çomak sokuluyor topu topu: Birden, farklı dillerde kendilerini ifade etmeye başlayan insanlar: Bu imge ürpertici bir güzellik taşıyor.

Hakikat ile Efsane arasındaki *mesafe* bir noktadan sonra kapatılmaz. Bulmacanın o denli yitik parçası vardır ki, tek çözüm yolu imgeleme başvurmaktan geçer. Bize ulaşmış en eski Babil Kulesi imgesi, “model”i, 1370 dolaylarında resimlendiği bilinen, Enikel’in “Yeryüzü Tarihi”ndedir: Dörtgen, ince uzun bir kule döneminin mimarî özelliklerinden yola çıkmış bir ressamın bakış açısını getirir. XVI. yüzyıldan başlayarak uzun bir dönemin ürünlerinde kendini çeşitleyen, en ünlü örneğine Brueghel’de rastladığımız (biri kaybolmuş üç versiyon yapmıştır ressam), *sarmal* kule bugüne dek Babil’in prototipi olma özelliğini korumuştur.

1991’de Bamberg’de açılan küçük ama derin bir sergi, “Babil Kule Yapıları”, çoğu az bilinen tanınan, biri yanlış tanınan bilinen (Haarlem’in sanılan) Babil resimlerinin kökeninde, Irak sınırları içindeki IX. yüzyıl kulesinin yattığını gözler önüne sermiştir.

Tuğladan, sarmal düzenle yükselen, Samarra’daki Malwiya kulesinin Avrupalı ressamların imgelerini etkilediği, Batılı sanat tarihçilerinin doğruladığı bir konu. Babil Kulesi’ni silindir biçiminde geniş bir tabandan halka halka küçülerek gökyüzüne tırmandıran onca resimden ikisi üzerinde durmak gerekiyor.

Cornelis Anthoniszoon’un 1547’de yaptığı gravür, adı üzerinde, “Babil Kulesi’nin Yıkılışı”nı konu ediniyor: Bir kerede, hemen, inen bir ceza. Yanlış yorum. Öteki resim, Brueghel’inki, insanların Kule’yi olduğu gibi, olduğu yerde bırakıp gidişlerini *gösteriyor*: Sınırınız budur, öteye geçemeyeceksiniz, öteye geçmek için aranızda anlaşmanız artık elinizde olmayacaktır.

Pek az kaynakta üzerinde duruluyor: Babil Kulesi, bir de yeraltında ilerlermiş: Yerkürenin merkezine inen bir kuyu açmaya çalışıyorlarmış aynı anda – efsane doğru, mantıklı; hakikat yanlış, mantıksızdır.

Bugün görebildiğimiz, ulaşabildiğimiz çok sayıda kule, Ortaçağ'dan kalmadır. İşlevleri açıktır: Düşmana karşı uyanık kalmak, olabildiğince uzaktan onu görerek siteyi savunmak. Simgeselliği de öyle: İnanca bel bağlamış bir güç durumunu dile getiriyor. Kulenin içindeki her basamak, kulenin her katı bir evreyi temsil edermiş: Derece derece artan bir sağlamlık.

Dönüp çevremize baktığımızda, Kızkulesinden Galata'ya, Yedikule'den gökdelenlere uzanan zamandizinde her uygarlığın, inanın, çağın bir kule tasarımı geliştirdiğini farketmemiz güç olmuyor.

Ortaçağın kulesi, hemen akla Montaigne'i getiriyor. Dil-Kule bağlamında, Babil'den sonra canalcı bir halka.

Neden "Denemeler"ini yazmak için, o soluklu projeyi besleyecek okumalarını gerçekleştirmek için bu alçakgönüllü *tapınağı* seçiyor Montaigne, büyük ve elverişli şatosundan yüz metre kadar uzaklaşarak?

Belli ki ayrılmak, iki dünyayı birbirinden ayırmak istiyor. Kulenin giriş katında dua odası; orta katında Kütüphane ve yazı masası; en üstte bir döşek: "Yalnız yatmak için", diyor. Bir keşiş-yazar. Çalışma odasında sevdiği kitaplar, yazdığı *Kitab*, o da yetmemiş: Tavandaki putrellere kazılmış, seçme 54 özdeyiş.

Montaigne'in kulesi, kişisel bir dilin, elbette bir opus magnum çatısında oluşması için uygun görülmüş bir yarımada: Şatoya, köye, oradan da yöneticisi olduğu kente bağlanıyor da.

Montaigne'in kulesi, yakından bakınca "Denemeler"nin bir kule olduğu *gerçeğini* aydınlatıyor: Her basımında, bir önceki baskının sayfalarının derkenarına aldığı notlarla sarmal düzende, yeni basamaklarıyla yükselen bir kule.

Orada, belki beyhûde, gene de Babil cezasına dikleniyor, *okuyabiliyoruz*.

Pre-modernlerle birlikte kaynağa dönüş başlar; kule de yeniden eğretilene olur, “Neşideler Neşidesi”nden tohumu alıp: “Turris Eburnea. Romantiklerin en siyahı, Gérard de Nerval, modern zamanlara da sıçrayan bir imge kurmuştur: “Bize kalan tek sığınak, kalabalıktan gitgide uzaklaşmak için durmadan tırmandığımız fildişi kuleydi”.

Yaratı adamının kapanışı, çekilişi ilk çöl keşifleriyle, ya da Mallarmé’nin Verlaine’e yazdığı yaşamöyküsel mektupta değindiği gibi imbiğinin başındaki simyacıyla karşılaştırılabilecek türden bir ayrılma mıdır?

Fildişi kule, özellikle çağımızda, bağımlı edebiyat, sanat yanlılarının ters çevirdiği bir koşulu yansıtır: Toplumsal durumdan soyutlanmayı seçen, sokakların sefaletine onu paylaşılarak diklenmektense *yahutılmış* bir hayatı yeğleyenler için kullanılan bir mermidir; sınıfsal ricadı, ekonomik ayrıcalığı pekiştiren bir mekân olarak Kule’de karar kılınmıştır.

Şüphe yok ki, kimi örneklerde doğrulanabilir bu yaklaşım: Rantiye Flaubert, sanayici Svevo, Roussel ya da Larbaud gibi müflis milyardere bakıp. Gene de, kulede *ne yapıldığı* daha önemlidir. Öte yandan, kimi örneklerde fildişi çatlar: Nerval’in nasıl yaşadığını ve öldüğünü anımsamak gerekir. Burada da, kulede *ne yapıldığına* eğilmek işimiz.

Değiştiremediği dünyayı seyretmekle yetinmez Kule’ye kapanan: Onu orada dönüştürür, harfler kulesi her seferinde yeni, farklı, doğru bir hayatın aranişına kanıtlar taşır: Gerçek, gerçeklik, Hakikat dümdüz değildir, ona doğru tırmanmak sert iniş çıkışlar, kavisler, merdiven boşlukları ile yüzleşilmesini bekler, ister. Bir seferinde sokağa çıkılır ve geri dönülmez.

Kulede kaybolanı, onun kayboluşunda bizi sızlarmayı sürdüren “Deliliğin Arifesi”ndeki şiirleri unutamayız: Tübingen’de bir kulede kapalı, kaskapalı, ‘sadık hizmetkârımız’ Scardanelli.

İlk modernler “son romantikler”di – öyle demiyor muydu, Thoor Ballylee sakini Yeats?

Kuleyi yaşadı ve yazdı o İrlandalı, adanın kendisinden genç yazarlarına Kule’nin yolunu açarken dönüp arkasına bakmayı bilmişti: “Kan ve Ay”ı on yıl boyunca her yaz içinde yaşadığı, onarıp yaşanılır kıldığı, şiirlerini yazdığı, şiirini yazdığı kulesinde kaleme almıştı: İskenderiye Feneri’nden Babil’e, oradan Shelley’in kulelerine taşıyordu sözü: “Benim simgem bu kule”.

Gerçekten de evi saymıştı Yeats, Ballylee Kulesi’ni: “İçsavaş Günleri Üstüne Düşünceler” gibi bir anaşiiir vurgular bunu; eşinin anısına diktığı taşın üzerine kazdırttığı satırlar da. Daha çarpıcısı: Ölümünden bir hafta önce tamamladığı son şiiri “Kara Kule”nin kalın sis perdesinin ardından bir gizleyip bir açığa vurduğu büyük giz gücüdür: Şair, yaşlı ve kaçık bir aşçıyla özdeşleşir orada, herkes uykudayken kulenin tepesine tırmanır ve yepyeni bir çağın muş-tusunu taşıyan boru sesine kulak verir orada.

Yeats’in yapıtında Kule’nin merkez niteliği taşıdığı hemen her yorumcunun dikkatini çekmiştir. Beckett’in “More Pricks”de değindiği kuleler, Joyce’un Martello’su ile buluşturulduğunda, Yeats’in kulesinden başlayan bir modern simge geleneğinin halkaları peşpeşe dizilir.

Joyce’un Ruskin’den bir hayli etkilendiği, gençlik yıllarında onun mimarî ağırlıklı sanat tarihi okuyuşuna öykündüğü biliniyor. Ruskin’in bir kitabı *bina okur* gibi okumalı, bir binayı kitap gibi okumalıyız sözü Joyce’un zihnine kalıcı damgasını vurmuştu.

“Ulysses”in bir kule olduğunu görmemek, öyleyse, elde mi? Herşeyin, hâlâ Dublin’de sessiz bir söz yumağı gibi dikili duran Martello Kulesi’nde başladığı, orada bittiği apaçık ortada değil mi?

Ortaçağ'dan Yeniçağa geçesiye, dikilen kulelerden bugüne ne kaldı? Fırnas'ın kanatlarını takip doruğundan kendisini saldığı Rusafa'dan iz kalmamış. Pisa Kulesi, Magritte'in tüyüne karşın göçüp gidecek belki de. Collioure'un *phallique* çan kulesi gibi gökyüzüne hâlâ davrananlar ne kadar dayanabilecek?

Modernler, Romantiklerin peşisıra gittiler, kendi kulelerine doğru. Gök tırmalandı önce, delindi sonra. Manhattan'dan Chicago'ya, Tokyo'dan Paris'e yeni, yepyeni kulelerle tanışıldı.

Öncüleri bir çelik korse: Barthes'ın karşıtlamsal yapı ulamına sokmakta gecikmediği Eyfel Kulesi bir çağın başladığını gösteren ilk asrî harikaydı. Boullée'nin çoğu kağıt üzerinde kalan tasarı(m)larına baktığımızda, ilk modern kuleleri onun *düşündüğünü* görüyoruz aslında. Ne ki, bu dili konuşmaya kimse yanaşmamıştır – bazıları erken düş gördükleri için yalnız kalmışlardır.

Özel Ansiklopedi'min "Kule" maddesi yıllar öncesine götürüyor beni: "Babil Kulesinden Sears Kulesine", 1985'de Tarih ve Toplum'da yayımlandı ve hiçbir kitabıma girmedi: İçimde bir nabız, yazıdan sonra da atmaya devam etmiş, önümde açılan sarmal merdivenin boşluğunu dolduran karanlıkta bir kör gibi, bir kör kadar, kalakalmıştım. Peşin bir vertigoydu yaşadığım: Taşlar üstüste, harfler üstüste ile karşılıklı kefelerde, henüz terazi dengeden çok uzaktı: Adımlarıma güven duyunca Babil'den başlayan kargaşayı bugüne yarına taşıyabilirim, düşüncesinin hizasına gelip dayandım.

Aklımda, Tokyo'da yaşanan büyük deprem sonrası, onca kurban bir yana, sonsuz bir sabırsızlıkla binasının dayanıp dayanmadığını tutuşmuş merakıyla öğrenmek için bekleyen mimar vardı.

Yazmıştım:

“XIX. yüzyılda, Batı dünyasında sanayileşme hızı olağanüstü bir ivme kazandı. Yüzyıl başında, Birleşik Devletler’deki Michigan gölünün kıyısında kurulan Chicago kenti, 1871’de, 300 bin kişilik bir nüfusu barındırdığı sırada, inanılması güç büyüklükte bir yangın geçirmiş ve ahşap binaların tümünün yanmasıyla neredeyse yok olmuştu. Şehrin yeniden inşası söz konusu olduğunda iki önemli sorun çıktı ortaya: Yeni bir yangın olasılığı ahşap mimarî fikrini bütünüyle gündem dışı bırakıyordu, demek ki zengin kereste kaynağına sahip bölgede bambaşka yöntemler uygulanacaktı; öte yandan hızlı sanayileşmenin doğal bir sonucu olarak geniş çapta fabrika, büro, ticarî merkez, sosyal konut gereksinmesi vardı, yayılmadan şehrin dokusunu düzenlemek gerekecekti.

Mimarî tarihinde, sonradan “Chicago Okulu” olarak adlandırılacak akım bu iki sorundan kaynaklandı. Böylelikle, bir bakıma “gökdelenler çağı” da açılmış oluyor ve Chicago bu çağın merkezinde yer alıyordu. Gökdelenlerin çekirdeğini oluşturan metalik strüktürlü ilk yüksek yapı 1879’da Jenney tarafından gerçekleştirildi. Mimarî tarihçisi Benevolo, Jenney’in tekniğini şöyle betimlemiştir: “Çelik çatkalı strüktür birinci kattaki taşıyıcıların aşırı ağırlığından çekinmeksizin yüksekliği artırmayı ve duvarlar boyunca, binayı derinlemesine aydınlatacak şekilde hemen hemen sürekli pencereler açmayı sağlamaktaydı.”

Yüksek yapılarla birlikte ek bir sorun çıktı ortaya: 15-20 katlık binalara nasıl çıkılacaktı? 1857’de Otis tarafından New York’da gerçekleştirilen ilk buharlı asansör, 1864’de Chicago’ya getirildi. Baldwin’in 6 yıl sonra ilk hidrolik asansörü icat etmesi, 1887’de elektrikli asansörün devreye girmesi ile bu büyük soruna çözüm getirilmiş oldu. Kaldı ki, hemen hemen aynı yıllarda telefon ve pnömatik posta işlemi de gündeme gelmişti.”

Daha da yazmıştım:

“Jenney’nin gökdelen “felsefesi”ni bir başka ünlü mimar, Burnham “Bütün binayı özenle dengelenmiş, sağlam ve yanmaz kılınmış bir metalik strüktüre dayandırmak” sözleriyle tanımlamıştır. Bu ilkeden yola çıkarak, 1879’da Leiter binası yapıldı; bunu “Home Insurance”ın 1885’de yapılan merkez binası izledi. 1890’da Jenney ilk kez 16 katlı bir bina yaptı. Manhattan Building. İki yıl sonra 22 katlı ünlü “Capitol” gerçekleştirildi. Artık, Chicago’nun ticarî merkezi Loos’ta gökdelenlerin saltanatı başlamıştı.

Chicago’yu New York izleyecek, gökdelenler yavaş yavaş kendi çerçevesine sığamayan pek çok çağdaş kentin ufuğunu yırtmaya başlayacaktı. Tokyo, Brasilia, Cape Town bunlardan yalnızca birkaçıdır. 1920’li yıllardan sonra yepyeni teknik olanakların da devreye girmesiyle her bir yanda dev yapılar yükseldi: 1921’de Van der Rohe tümüyle çelik ve camdan bir gökdelen tasarladı. 1931 ile 1947 arasında inşa edilen Rockefeller Merkezi 50 bin metre karelik bir alana yayılıyordu. New York hızla Chicago’nun üstünlüğünü ele geçirmeye başlamıştı: Chrsyler binasının ardından 1931’de yapılan ve yıllarca dünyanın en yüksek yapısı sayılan Empire State Building geldi: 102 katlı bu bina 381 metre yüksekliğindeydi.

1960’la 1979 arasında 142 gökdelen inşa edildi. Bir yandan New York ile Chicago’nun çekişmesi sürüyor, bir yandan başka kentler de yarışa katılma çabası gösteriyorlardı. 1970-72 arasında inşa edilen “World Trade Center” 110 katıyla dünyanın en yüksek yapısı ünvanını ele geçirdiyse de, bir yıl sonra, Chicago’daki Sears binasıyla John Hancock Center bu ünvanı yeniden “gökdelenin anavatanı”na getirdiler. Sears’in yüksekliği, TV antenleriyle birlikte 475 metreyi aşmaktadır.”

Daha da yazabilirdim, yazılabılırdi:

Modern mimarî açtı post-modern parantezi. Onlar yeni kuleler tasarlarken, Barthes'ın deyimiyle Babil kompleksinin mühründen sıyrılamadıklarını görebildiler mi? Tasarlanmış, gerçekleştirilememiş kule önerilerine bakıyorum: Hans Hollein'in 1958'de çizdiği kalafat-kule, Peter Cook'un 1978-79'da çizdiği antoloji-kule, Kevin Roche'un 1988'de Denver için düşündüğü çifte surat-kule... hemen hepsinde Joyce'un kulesinin bir çeşitlemesi, binlerce yıllık geçmişinden bir cezayı eritme, ona karşı dikilme eğilimi göze çarpmıyor mu?

Bu sorular, bizi, Barthes'ın Eysel'e bakarken üzerinde konakladığı Kule-Anlam-İşlev üçgenine götürüyor. Sahici anlamını elimizin altında bulunduramıyor olsak bile, Babil Kulesi için sayısız yorum dizebiliyoruz, yanyana. Kadîm Zamanlar'dan Asrî Zaman'lara izine rastladığımız her kule, iyi-kötü bir anlam denklemi kuruyor önümüzde, kimi zaman yamanmış bir işleve dayandığı görölse de.

Bugünden yarına bakmaya yönelen mimarların tasarıları, ressamaların (örneğin Markus Lüpertz'in *Babilonya İkizlisi*) yapıtları ya düpedüz hurufî bir yönseme içindeler, ya da semantik boyutları herhangi bir tartışma gerektirmeyecek ölçüde apaçıklık taşıyor: Yerden göğe karmaşık bir dil tırmanıyor hâlâ.

Yetkin bir kule tasarlanabilir mi? Yetkin'in tanımı, sınırları, anlamsal ve imlemsel haddi hududu üzerinde kavrulmaya çağırın bir soru cümlesi kuruyorum, farkındayım.

Bu cümleyi kuruyorsam, öncüller olduğu için. Yetkin'in çerçevesi yok: Kusursuz, eşsiz, herşeyden önce: Bir başka model gerektirmeyecek kadar tamamlanmış, bütün-cül kılınmış.

Âdemoğlu, ne yazık ki, bu çılgın düşüncenin yalnızca *negatif* örneğini yaratabilmiştir, çok yakın bir geçmişte: Auschwitz'in bacası, Babil söylencesinin tohumunu taşıyanların konuştuğu dilin dumanını püskürtürken.

Umberto Eco, “Kusursuz Dilin Peşinde”yi yayımladığı günlerde yaptığı bir söyleşide altını çizmişti: “Yahudi düşmanlığının bir gerekçesi de dil kökenlidir. Yahudiler kendi aralarında, kimse-nin ne anlayabildiği, ne de okuyabildiği bir dil konuşuyorlardı.” Bir dilin ayrıcalıklı, özel, üstün olma vehmini bir başka dil, kültür, ırk için kuruntular besleyenler kurutmak istemişlerdir.

Eco, kusursuz dil ile yeni, yapay, evrensel dilin düş ortaklığını karşılaştırırken Etiemble’ın yıllar önce yazdıklarından beslenir. Descartes’dan Leibniz’e giden çizgide filozofların, *esperanto*’dan *volapük*’e, *neo*’dan *arulo*’ya pek çok yapay dil yaratıcısının *meta-dil*’in ardına takılmaları da; Latince’nin, Çince’nin, İngilizce’nin *yek dil* olarak benimsenmesini önerenlerin de Babil karmaşasına bir çözüm getiremedikleri bellidir ya, bu arayışın kesintisiz süreci-gini çıkarsamak da güç olmasa gerektir.

Sözü, çeyrek yüzyıldır üzerinde çalıştığı Joyce’a getirir Eco: “Joyce da, Dante gibi, yeni bir Âdem olmak istiyordu. Tıpkı onun gibi, bütün dilleri biraraya getirip hamur eden bir dilin karanlık düşü peşindeydi”.

Yapı, yapıt.

Taş üstüne taş: Kule.

Yapı: Yapıt.

Taş üstünde taş kalmamış: Babil.

Harf üstüne harf, harf harf üstünde: “Ulysses”, “Finnegans Wake”.

James Joyce’un içine gömüldüğü, bizi içine gömmek için ça-ğırıldığı, gömü içinde gömü: Diller dil içre.

Önümde, Kevin Mc. Carthy’nin 1971’de Joyce Quarterly’de yayımladığı bir inceleme duruyor: “Finnegans Wake’de Türk/çe Göndermeleri”. Gülümsüyorum. Birazdan kapağını açacağınız “Ulysses”deki Müthiş Türk kim ola ki? İlk sayfalarda, satırlarda kapısından içeri girdiğinizi neden sonra farkedeceğiniz Kule’de ne bekliyor bizi?

Kule’den ne(resi) görülür?

Ağustos-Eylül 1996

Levent

ARKA-SÖZ

1922’de Bir “Ulysses”, 1984’de Bir Başka “Ulysses”

XX. yüzyılın ilk yarısında yayımlanan üç “anıt-roman”, modern anlatının çehresini belirledi: Proust’un “Yitirilmiş Zamanın Ardında” adlı 7 ciltlik kitabı üslûp farklılığıyla olduğu kadar ruhsal çözümlemelerinin derinliğiyle de tartışılmaz bir etki yaptı çağdaşlarımız üzerinde; Musil’in yarım yüzyıla yakın bir süre üzerinde çalıştığı ve bitiremeden öldüğü “Niteliksiz Adam” başlıklı romanının yayımlanmamış taslak-bölümlerinin birkaç bin sayfalık bir yumak oluşturduğunu açıkladı yayıncıları; Joyce’un ilk kez 1922’de basılan “Ulysses”i ise kelimenin tam anlamıyla, tek başına ‘kültür devrimi’ etkisi yaratmış bir roman oldu. Son 50 yıl içinde, yalnız Batı dünyasında değil, dünyanın pek çok ülkesinde, dil ve ifade düzleminde, perspektif ve cüret düzleminde bu üç romanın kaçınılmaz çıkış noktaları olarak değerlendirildikleri görüldü.

Joyce’un “Ulysses”inin bu üç roman arasında bile ayrıcalıklı bir yer tuttuğu bilinir: Yalnızca romancıların değil, başta şairler olmak üzere tüm yazınlarının “*mutlu karabasanı*” olmuştur, çıkar çıkmaz. Şairin ve yazarın, dil ve anlatım sorunlarıyla yaşadığı yüz yüze mücadelede büyük bir kırıma oluşturmuştur “Ulysses”; öte yandan, bir başka boyut daha kazanmıştır özgünlüğüyle: Bugüne dek yayımlanmış olan romanlar arasında, üzerine en fazla deneme ve eleştiri yazısı yayımlanan, en çok inceleme konusu edilen yapıt olmuştur. Tüm zorluklara karşın, birçok dile çevrilen “Ulysses”in

son bölümü Yeni Dergi'nin "Bilinç Akışı" özel sayısında, Joyce'a ışık tutan birkaç yazının eşliğinde yayınlanmıştı. Türk okuru "Ulysses"i pek tanımıyor gerçi, ama Joyce'un yabancıları değil bütün bütüne: "Sanatçının Genç Bir Adam Olarak Portresi", Murat Belge'nin yetkin çevirisiyle dilimize kazandırılmış, yazarın "Dubliners" adlı tek öykü kitabından yapılmış iki ayrı derleme kitap halinde yayımlanmış, Selçuk Yönel de tek oyunu "Sürgünler"i dilimize aktarmıştı.

"Ulysses", modern çağların en çarpıcı, özgün, çığır açıcı yapıtlarından biri olma niteliğini koruyadursun, 13 Haziran 1984 günlü Milliyet'te, Herald Tribune kaynaklı bir haber yer aldı. Pek çok kişinin gözünden kaçan bu haber metninde yer alan bilgiler, yazın tarihçileri ve eleştirmenleri açısından olduğu kadar, "Ulysses" okurları açısından da son derece sarsıcı bir yan taşıyordu: "Dünya edebiyatında bir çığır açan *Ulysses* adlı roman, uluslararası bir uzman grubunun yıllar süren araştırmalarının ardından, önemli değişikliklerle yeniden yayımlanıyor" cümlesiyle başlayan haber metninden 1922'de ilk basılışından bu yana yüzlerce kez basılmış, çeşitli dillere çevrilmek üzere asıl tutulmuş "versiyon"un artık geçersiz sayılabileceğini öğreniyorduk: Çünkü, "Ulysses" in bu yeni basımı, bir bakıma yepyeni bir "versiyon"unu getiriyordu romanın: 5000'i aşkın eksiklik, atlama, yer değişikliği, yazım değişikliği ile gerçekleştirilen bu *yeni* "Ulysses" ile ilgili olarak, Joyce uzmanları "getirilen değişikliklerin, yalnız belli paragraflara değil, kitaptaki birçok bölüm ve karaktere yeni bir ışık tutacağı" görüşünde olduklarını belirtiyorlardı.

Neden bu denli eksik, yanlış bir basımı yapılmıştı "Ulysses" in? Bilindiği gibi, Joyce'un romanı ilk kez Paris'te, Sylvia Beach'in ünlü "Shakespeare and Company" kitabevi tarafından; Hemingway, Stein, Fitzgerald, Larbaud, Pound gibi 1920'li yılların Avrupa kültür çevrelerini derinden etkileyen ABD kökenli ya da Amerikalı yazarların bir bakıma merkezi olan bir yayınevi tarafından yayımlanmıştı. Joyce'un neredeyse okunaksız sayılabilecek bir elyazmasıyla kitabı teslim etmiş olması, baskı öncesinde dizilen metne yaklaşık 100 bin kelime ekleyivermesi (!), üstelik onları da aynı okunaksız elyazmasıyla provaların üstüne yazması "Ulysses"deki "errata" çizelgesinin bu ölçüde büyümesine yol açmıştı. Ama, Joyce'u aşan bir neden daha vardı, yanlışlar konusunda: Böy-

lesine güç bir metni harf harf dizme durumunda olan Dijon'daki basımevinin 26 dizgicisinden hiçbiri, tek kelime olsun, İngilizce bilmiyordu!

Nedenleri ne olursa olsun, "Ulysses" bu yarım haliyle ortaya çıktığında kültür çevrelerini kasıp kavurmuş, okurlarına zorlu saatlar, hatta günler geçirtmiş, daha iyisi; üzerine yüzlerce araştırma yapılmasını, bir o kadar yorumun geliştirilmesini sağlamıştı.

"Ulysses", eski versiyonuyla 704 sayfada, bir tek günü, 16 Haziran 1904'ün Dublin'inde Leopold Bloom'un "prizma"sını verir. Joyce'severler tarafından "Bloom günü" olarak adlandırılan 16 Haziran'ın tam 80. yaş gününde, 16 Haziran 1984'de "Ulysses" in yeni versiyonu yayımlandı. Eski versiyonu da içeren bu yeni versiyon, bu nedenle toplam 1919 sayfadan oluşuyor.

"Ulysses" in önemini kavramış, ancak bugüne kadar bu zorlu yapıtı okuma fırsatını çeşitli nedenlerle bulamamış okurlar için sevindirici bir haber bu. Ama "Ulysses" i okumak için enikonu zaman ve emek harcamış, çoğu zaman bununla da yetinmeyerek, kitabı *çözmek* için onunla ilgili yan çalışmaları taramış, onlarca inceleme devirmiş okurlar ne yapacak? "Ulysses", kısa sürede modernizmin klâsiği olmuştu; öte yandan, Stuart Gilbert'ın romanla aynı adı taşıyan incelemesi de eleştiri alanında bir klâsik sayılmaya başlanmıştı. Şimdi herşey yeniden mi başlayacak?

"Ulysses" ten sonra, Joyce, tam 17 yıl üzerinde çalışacağı yeni romanına başlamıştı. Arada, "Ulysses" nedeniyle büyük ilgi topladığı için, ne yazdığı merak ediliyor, bu bakımdan, yeni romanından parçaları belli aralarla dergilerde, "*Süren Yapıt*" başlığı altında yayımlıyordu. "*Süren Yapıt*" ı, Joyce'un ölümüyle bitti, tamamlandı sandı çağdaşlarımız. Büyük yazarlar böyledirler işte: Kitaplarını hiçbir zaman bitiremeyiz.

Enis Batur
1984

ÇEVİRENİN SÖZÜ

“... olay, İngilizce yazılmış bir yapıtı Türkçe’ye çevirmek değil, Ulyssesce’yi Türkçe’ye çevirmektir.”

–Ayşenur Güvenir

Ulysses bir yolculuk. Homeros’un *Odysseia*’sı da. Hepimizin yaşam serüvenini simgeleyen bir Tinsel-Tensel Yolculuk’tur bu.

Ulysses’i çevirmek de bir yolculuktur-hiç bitmeyecek. O tanımsız labirentte acımasız devlerle kapıştım, fettan denizkızlarıyla oynastım, Dublin insanlarıyla ne oyunlar oynadım*, sokaklarıyla yoldaş oldum, Joyce’un ulusesini dinledim de dinledim, bir Mr. Bloom olup çıktım.

Ulysses’in Türkçeye gelmesine önyak olan Enis Batur’a ve YKY’ye teşekkürler. Boğaziçi Üniversitesi III. Yazın Çeviri Semineri’ne, beni bu konuda konuşmacı olarak çağıran Doç. Dr. Suat Karantay’a, araştırmalarımda yardımcı olan Dublin Writers Museum yönetmeni Mr. Robert Nicholson’a, araştırma yapabilmem için beni İsviçre’ye davet eden ve elindeki tek İtalyanca çeviriye bana gönderen Zürich James Joyce Foundation başkanı Mr. Fritz Senn’e ve bana değerli bilgiler sağlayan Boston James Joyce Research Center yönetmeni Mr. John Kidd’e yürekten teşekkürler.

Bugün, 91. Bloomgünü’nde (*Bloomsday*) bir önerim var: Şu son günlerde *Ulysses*’in Türkçe çevirisinin doğumu sancıları yüzünden, PEN Yazarlar Derneği Olağan Genel Kurulu’na katılamadığım için seslendiremediğim bu önerimi şimdi ve burada cümle âleme duyururum:

Sayırsız eski metinlerde *İzmirli Homeros* diye anılan büyük Anadolu ozanının anıtsal Akdeniz-Ege yolculuk serüveninin gün-cesi sayılan *Odysseia*'nın izleğini, *Ulysses*'te çağdaş (1904) Dublin'e uyarlayan, daha doğrusu kendi yarattığı o yepyeni tensel-tinsel yolculukta yapısal bir geştalt olarak kullanan Joyce'un bu yapıtındaki başkahramanı, Mr. Bloom'dan, Stephen'dan, Molly'den önce Dublin kentinin ta kendisidir. *Odysseia* ile *Ulysses* nasıl kardeş baş-yapıtlarsa, Homeros ile Joyce nasıl kardeş başustalarsa, onların kentleri İzmir'le Dublin de kardeş kentler olsun! Budur benim önerim. Bir de dileğim var: Joyce'un Dublin'i anlattığınca, çağdaş İzmir'i anlatacak çıksın bir yazar daha!

Leopold Bloom,
Pardon,

Nevzat Erkmen

- * Dünya Zekâ Oyunları Şampiyonaları bağlamında 'Türk Beyin Takımı'nın kaptanı olduğumu bilenler, nasıl olup da böyle bir yazın işine girişmiş olduğumu sorduklarında şu anekdotu dinlerler: Vittorio Gassman, Catherine Deneuve ile oynadıkları *Anima Nera* filminde, *Ulysses*'i kitaplığın edebiyat rafına yerleştiren başkadınoyuncuya alaylı bir şekilde güler. Niçin güldüğünü ve kitabı hangi rafa koyması gerektiğini soran oyun arkadaşına Gassman'ın yanıtı şöyledir: "Bulmaca ve Sözcük Oyunları rafına koymalısın!"

I

1

SARMAN, BABAÇ BUCK MULLIGAN, ÜZERİNE BİR AY-
nayla bir ustura haçvari konulmuş tıraş sabunu köpüğü dolu taşıyla
merdiven başında belirdi. Sarı, kuşağı bağlanmamış ropdöşambırı
tatlı sabah yeliyle ardında hafif hafif yalpalanıyordu. Tıraş tasını
yukarı kaldırıp, okudu:

—*Introibo ad altare Dei.*

Durdu, loş merdiven sarmalından aşağıya bakarak ayı gibi ün-
ledi:

—Çıksana, Kinch. Gel yahu, kansız düzenbaz.

Ağır ağır ilerleyerek atış platformunda durdu. Dönüp, ağırbaş-
lı, kuleyi, etrafındaki kırları ve uyanmaktaki dağları üç kez kutsa-
dı. Sonra, gözü Stephen Dedalus'a ilişti, hançerèsinden hırlar, ba-
şını sallarken, ona doğru eğilip havada art arda haçlar imledi. Step-
hen Dedalus, sikkın ve mahmur, kollarıyla merdivenin üst bölü-
müne yaslandı ve sallana hırlaya kendisini kutsayan beygirimsi
upuzun suratla tıraşsız tüylü, meşe odunu renginde pul pul tepesi-
ne yüz vermeksizin baktı.

Buck Mulligan bir an aynanın altından bir göz attı, ardından
tırtaş tasını güzelce örttü.

—Haydin kodese, dedi sertçe.

Vaaz verircesine de ekledi:

—İşte budur, Ey aziz dostum, gerçek Efkaristiya: Bedeniyle,
ruhuyla, kaniyla, yarasıyla. Müzik yavaşlasın, lütfen. Gözlerinizi
kapatın, baylar bayanlar. Bir saniye. Şu akyuvarlarla başımız dertte
biraz. Susun, hepimiz.

Buck Mulligan yandan yukarıya bir baktı ve uzun, pesten bir
ıslık çaldı, sonra muntazam beyaz dişlerindeki altın noktalar yer
yer parıldayadursun, bir süre esrik bir dikkatle duraladı. Chrysos-
tomos. Sessizliğin içinden şiddetli iki keskin düdük sesi yanıt ver-
di.

10

20

30

—Sağ ol, ahabap, dedi canlıca. Şimdi oldu işte. Elektriği kapat, tamam mı?

Sonra sekerek satış platformundan çıktı, ropdöşambrının uçuşan eteğini bacaklarına dolarken kendisini izlemekte olan Dedalus'a dingin gözlerle baktı. Ablak kasvetli yüzü, sarkık değirmi gerdanı bir piskoposu, ortaçağdaki bir sanat hamisini andırıyordu. Dudaklarında cana yakın bir gülümseme açtı hafiften.

—Bak şu işe, dedi keyifle. Senin şu saçma adın, eski bir Yunanlı!

40 Buck Mulligan parmağını şaka yollu arkadaşına doğru uzattı, kendi kendine gülerек korkuluğa yanaştı. Stephen Dedalus onu tembel tembel birkaç adım izledi ve Mulligan aynasını korkuluğun üzerine yerleştirip fırçasını tasa daldırarak yanaklarını ve boy-nunu sabunlarken, atış platformunun kenarına oturdu.

Buck Mulligan neşeli sesiyle sürdürdü.

—Benim adım da saçma: Malachi Mulligan, eski bir Yunan vezninde. Ne ki, Helenistik bir tınısı var, değil mi? Dağkeçisi gibi çevik, uçarı hem de. Atina'ya gitmeliyiz biz. Halamdan yirmi papel koparabilirsem gelir misin sen de?

50 Mulligan fırçayı bir yana bıraktı, gülerек sevinçle bağırdı:

—Gelir miymiş? Yavan kakavan sen de.

Sonra döndü, özenle tıraş olmaya başladı.

—Baksana, Mulligan, dedi Stephen usulca.

—Evet, aşkım?

—Haines bu kulede daha ne kadar kalacak?

Buck Mulligan omzunun üzerinden tıraşlı yanağını gösterdi.

—Tanrım, felaket herif, değil mi? Dedi içtenlikle. İç karartıcı bir Saksonyalı. Ona göre sen bir centilmen değilmişsin. Tanrım, şu Allahın cezası İngilizler. Para sıcıyor kabız herifler. Kendisi Oxfordlu ya. Sen, Dedalus, senin tavrı hareketlerin tam Oxfordlu. O anlayamaz seni. Ha, benim sana taktığım ad en iyisi: Ustura Kinch.

Mulligan, dikkat kesilmiş, çenesini tıraş etmekteydi.

—Tüm gece bir kara pantere takmış, saçmaladı durdu, dedi Stephen. Tabancasının mahfazası nerde onun?

—Durumu içler acısı sapığın, dedi Mulligan. Ödün patlamıştı garanti?

—Patladı ya, dedi Stephen coşarak ama artan bir korkuyla. Orada karanlıkta, tanımadığım gözü dönmüş bir adam kara bir panteri vuracağını söyleyip figan ediyor. Senin insanları boğulmaktan kurtarmışlığın var. Ama, benim kahramanlığım yok. O burada

kalırsa ben çeker giderim.

Buck Mulligan yüzünü ekşiterek usturasındaki köpüğe baktı. Oturduğu yerden aşağıya doğru sıçrayarak pantolonunun ceplerini karıştırmaya başladı.

—Hay Allah, diye bağırdı boğuk bir sesle. Sonra atış platformuna yanaşıp, elini Stephen'ın mendil cebine sokarken, dedi ki:

—Mendilini ödünç alalım da usturamızı silelim.

Stephen, Mulligan'ın, kirli, kırış kırış mendilini çekerek bir ucundan tutup göstere göstere sallamasına göz yumdu. Buck Mulligan usturasını özenle sildi. Ardından, gözlerini mendile dikerek, dedi ki:

—Ozan mendiline bakın. İrlandalı şairlere yepyeni sanatsal bir renk: Sümük yeşili. Gelmiyor mu içinden tadına bakıvermek, söyle Allah aşkına?

Mulligan gene korkuluğa çıkıp oturdu ve açık meşerenkli saçları hafifçe dalgalanırken, gözlerini Dublin körfezine dikti.

—Tanrım, dedi yavaşça. Deniz, Algy'nin dediği gibi değil mi tıpkı: Engin, güzel bir anne. Taşakbüzen deniz. *Epi oinopa ponton*. Ah, Dedalus, Yunanlılar. Öğretmem gerek sana. Orijinallerinden okumalısın onları. *Thalatta! Thalatta!* Bizim engin güzel anamız. Gel de bak.

Stephen kalkarak korkuluğa doğru geldi. Korkuluğa yaslanıp aşağıdaki sulara, Kingstown limanının ağzından uzaklaşan posta vapuruna baktı.

—Kudretli anamız bizim! Dedi Buck Mulligan.

Birden, gri arayan gözlerini denizden Stephen'ın yüzüne çevirdi.

—Halam, ananı öldürdüğünü sanıyor senin, dedi. O yüzden benim seninle görüşmemi istememesi.

—Birisi onu öldürdü, dedi Stephen, üzüntülü.

—Anan ölüm döşeğindeyken dua etmeni istediğinde diz çöküverseydin ya, Allahın cezası, Kinch, dedi Buck Mulligan. Ben de hiperboreliyim senin kadar. Ama ananın son nefesinde sana diz çöküp onun için dua edesin diye yalvardığını düşününce. Senin kılın bile kıpırdamıyor. Sende uğursuz bir şey var...

Buck Mulligan sustu, öbür yanağını yeniden sabunladı. Dudakları bir hoşgörü tebessümüyle kıvrıldı.

—Ama sevimli bir soytarı, diye kendi kendine mırıldandı. Kinch, soytarıların en sevimlisi.

Çıt çıkarmadan, efendi efendi, güzelce ve özenle tıraşını oldu.

80

90

100

110

Stephen, bir dirseği kertikli granite dayalı, alnını avucuna yaslayarak gözlerini ceketinin parlak siyah kolunun erimiş kenarına diktii. Bir buruntu, henüz aşkın ıstırabına dönüşmemiş bir ağrı kemirmekteydi yüreğini. Sessizce, bir rüyada gelmişti annesi ona ölümünden sonra, balmumuyla pelesenkağacı kokusu yayan erimiş bedeni bol kahverengi kefeninin içinde, Stephen'ın üzerine put gibi, sitem dolu, biraz ıslanmış kül kokulu, eğilmişti. Tiftik-

120 lenmiş kol ağzının doğrultusundan yanındaki besili sesçe engin güzel bir ana diye esenlenen denize baktı. Körfezle ufkun çizdiği halka donuk yeşil bir sıvı kütlesini çeviriyordu. Annesi ölüm döşesindeyken başucunda, bağrını yırtarcasına öğüre öğüre çırpınmalarla çürüyen karaciğerinden kopara kopara kustuğu yeşil, bulanık safranin durduğu beyaz bir porselen kâse vardı.

Buck Mulligan usturasının ağzını yeniden sildi.

—Ah, zavallı çömezim, dedi sevecen bir sesle. Sana bir gömlekle birkaç mendil vereyim bari. Elden düşme pantolon ne durumda?

130 —Üstüme tam oturdu, diye yanıtladı Stephen.

—Bak şu işe, dedi Mulligan ağzı dört köşe, götten düşme denmesi lazım. Kim bilir hangi frengili ayyaştan kalmadı. Gri, ince çizgili şahane bir pantolonum var. Çok alengirli duracak üzerinde. Şaka yaptığım yok, Kinch. Doğru dürüst giyindiğin zaman esaslı görünüyorsun.

—Sağ olasın, dedi Stephen. Griyse, giyemem.

—Giyemezmiş. Buck Mulligan aynadaki yüzüyle konuşmaktaydı. Görgülülük başka şey, canım. Adam anasını öldürüyor ama gri pantolon giymiyor.

140 Mulligan usturasını güzelce katladı, parmak uçlarıyla pürüzsüz cildini yokladı.

Stephen gözlerini denizden ayırıp fıldır fıldır oynayan dumanmavisi gözlü dolgun yüze çevirdi.

—Dün gece Ship'te bir arkadaşım, dedi Buck Mulligan, senin G. D. F.'ye yakalandığını söylemişti. Dottyville'deki Conolly Norman'ın yanında çalışıyor. Genel delilik felci.

Artık denizin üzerini ısıtan güneşin ışıklarını, aynasını havada yarım daire oynatarak parıl parıl dört bir yana muştuladı. Bükülen tıraşlı dudakları, bembeyaz pırıldayan dişlerinin uçları gülmekteydi. Kahkahası, tokmak gibi güçlü gövdesinin her yanını sallamaya başladı.

150

—Bak şu haline, dedi, ozan bozuntusu sen de.

Stephen öne eğilerek ona tutulan, kavisli bir çatlakla ikiye ay-

nlmış aynaya dikkatle baktı, tüyleri diken diken oldu. O da, başkaları da böyle görüyor beni. Kim seçti bu yüzü bana? Bu kurtuluştaki tiksiniş çömez. O da sormakta bana.

—Temizlikçi kadının odasından yürüttüm onu, dedi Buck Mulligan. Oh Olsun! Halamız, Malachi'ye bakmak için hep çehre züğürdü hizmetçiler tutar. Adamı baştan çıkarmasınlar. Adı da Ursula.

160

Gene gülererek, aynayı Stephen'ın gözlerinden ayırdı.

—Aynadaki yüzünü tanıyamayan Caliban'ın öfkesi, dedi. Wilde sağ olup da görseydi seni.

Stephen geriye yaslanırken parmağını uzattı, acı acı dedi ki:

—İrlanda sanatının bir simgesi bu. Bir hizmetçi kadının çatlak aynası.

Buck Mulligan birden Stephen'ın koluna girdi ve usturasıyla aynası, onları sokuşturduğu cebinde takırdadaydursun, onu kulenin çevresinde dolaştırdı.

—Seni böyle tiye almam haksızlık, Kinch, değil mi? Dedi sevecence. Allah bilir senin tinsel gücün herkeslerden fazladır.

170

Kaçamak gene. Benim onun sanatının neşterinden korktuğum denli korkuyor o da benimkinden. Soğuk çeliği kalemin.

—Bir hizmetçinin çatlak aynası. Sen git onu alt kattaki öküz hazretlerine anlat, hem de bir ginesini ihvarla. Çocuk para içinde yülzüyor, senin de bir centilmen olmadığın kanısında. Babası küpünü, Zululara müşhil otu satarak ya da bin türlü pis numara çekerek doldurmuş. Tanrım, Kinch, senle ben birlikte çalışsaydık bu adaya bir katkıda bulunabilirdik. Adamızı Helenize ederdik.

Cranly'nin kolu. Onun kolu.

180

—Düşün, bir de bu domuzlardan para dilenmek mecburiyetinde kalıyorsun. Senin kim olduğunu bilen bir ben varım. Bana niçin biraz daha güvenmiyorsun? Nedir benimle alıp veremediğin? Haines yüzünden mi? Şayet burada zırlıtı çıkaracak olursa, Seymour'u da getiririm, Clive Kempthorpe gibi onun da suçuğunu çıkarırız.

Clive Kempthorpe'un dairesinde varlıklı seslerin genç yaygarası. Solukbenizler: Kasıklarını tuta tuta gülüyorlar birbirlerini kucaklayıp, Ah, vallahi öleceğim! Aubrey, haberi kızcağıza usulca veresin! Elinde terzi makasıyla peşinde koşan Magdalen'in Ades'i, pantolonu topuklarına düşmüş gömleğinin yırtıkları havada şerit şerit çırpına çırpına masanın etrafında zıplıyor, seke seke hopluyordu. Marmelatla sıvaşık, ürkmüş bir buzağı surati. Yolunmak istemem! Sersem kaz numarası yapma bana!

190

Açık pencereden gelen feryatlar, meydana inen akşamı ürkütüyor. Önlüklü, hık demiş Matthew Arnold'un burnundan düşmüş sağır bir bahçıvan, gözlerini kısmış, danseden çimen kıyıntılarını izleyerek çim biçme makinesini kuytu çimenlikte sürüyor.

Kendimize... neo-paganizm... *omphalos*.

200

—Kalsın isterse, dedi Stephen. Geceleri hariç yok bir zararı.

—Öyleyse derdin ne? Buck Mulligan sabırsızlanarak sordu.

De bakalım. Çok'samimiyim. Benden bir şikâyetin mi var?

Durdular. Uyuyan bir balinanın başı gibi suya serilmiş basık Bray Head burnuna doğru baktılar. Stephen usulca kolunu çekti.

—Anlatayım mı sana? Diye sordu.

—Evet, neymiş? Diye yanıt verdi Buck Mulligan. Ben bir şey hatırlamıyorum.

210

Konuşurken, Stephen'ın yüzüne bakmaktaydı. Taranmamış kumral saçlarını yumuşakça savuran ve gözlerindeki güneş rengi kaygı beneklerini kaynaştıran hafif bir yel alnını yalıyordu.

Stephen, kendi sesinden bunalırcasına, dedi ki:

—Annemin ölümünden sonra sizin eve geldiğim o ilk günü anımsıyor musun?

Buck Mulligan hemen kaşlarını çattı, karşılık verdi:

—Ne? Nerede? Bir şey hatırlamıyorum. Sadece fikirler, duygular hatırladıklarım. Neymiş? Allah aşkına söyle, ne oldu?

—Sen çay demliyordun, dedi Stephen, ilave sıcak su getirmek için sahanlığa çıkmıştın. Annenle bir konuğunuz salondan çıktılar. Annen sana odadaki kim diye sordu.

220

—Ya? Dedi Buck Mulligan. Ben ne cevap verdim? Unuttum da.

—Sen dedin ki, diye yanıtladı Stephen, *Ha, Dedalus canım, annesi hunharca ölen.*

Buck Mulligan'ın yanaklarına, onu daha genç ve cana yakın gösteren bir kırmızılık yayıldı.

—Dedim mi öyle? Diye sordu. Ama? Bundan ne çıkar ki.

Sıkıntısından kurtulmak amacıyla sinirlice devindi.

230

—Üstelik, ölüm nedir, diye ekledi, anneninki ya da seninki ya da benimki? Sen sırf kendi annenin ölümünü gördün. Ben, Marter'de ve Richmond'da her gün bir çoğunun mortladığını görüyorum, otopsi odasında cesetlerini kesip biçiyorum. Hunharca bir şey bu, aynen öyle. Ama yok ki bir önemi. Sen kendin, ölüm döşeğindeki anan sana yalvardığı halde diz çöküp dua etmemişsin. Niçin? İçinde o lanet olası cizvit damarı var çünkü, tersine çalışan. Bana sorarsan bütün bunlar saçmalık ve hunharlık. Kadının beyin

lopları çalışmıyor. doktoru Sir Peter Teazle'ı çağırıyor ve yorganın üzerinden düğün çiçekleri topluyor. Adam, işi bitene dek ağız tamburası çalıyor. Sen onun ölmeden önceki son isteğini yerine getirmedeğin halde. Lalouette'ten tutulmuş bir cenaze bekçisi gibi zırlıdamadık diye surat asıyorsun. Fasarya! Demişimdir herhalde. Annenin anısına saygısızlık etmek istemedim.

240

Kendi konuşmaları Buck Mulligan'ı yüreklendirmişti. Stephen, dinlediği sözlerin kalbine açtığı yaraları göstermemeye çalışarak, son kerte duygusuz, dedi ki:

—Mesele anneme saygısızlık etmen değil ki.

—Nedir mesele, öyleyse? Diye Buck Mulligan sordu.

—Beni incitmen, yanıtını verdi Stephen.

Buck Mulligan topuğunun etrafında döndü.

—Ayy, çekilmezsin vallahi! Diye ünlledi.

Hızla yürüyerek korkuluğa geçti. Stephen istifini bozmadan karanın denizle birleştiği yere doğru bakmasını sürdürdü. Denizi, karayı ayırt edemiyordu artık. Gözlerindeki seğirmeler manzarayı bulandırıyor; yanaklarının yandığını duyumsuyordu.

250

Kulenin içinden yüksek bir ses ünlledi:

—Orda mısın, Mulligan?

—Geliyorum, diye yanıtladı Buck Mulligan.

Sonra Stephen'a dönerek dedi ki:

—Denize bak. Saygısızlıklar, incitmeler umurunda mı onun? Siktir et Loyola'yı, Kinch, gel inelim. Saksonyalımız beyknlı kahvaltısını istiyor.

260

Merdivenin tepesinde başını, tavanla bir hizaya geldiğinden, bir an geri tuttu:

—Takma kafanı, dedi. Aldırma sen bana. Bırak surat asmayı.

Başı görünmez oldu ama, alçalan sesinin tekdüze homurtusu merdiven boşluğunda gümbürdüyordu:

—*İçine dert olmasın*

Acı gizemi aşkın

Bak, Fergus arabasını

Sürmekte doludizgin.

Stephen'ın bakmakta olduğu merdiven başından denize doğru uzanan ormanların gölgesi sabah sessizliğinde uslu uslu kımıldandı. Kıyıda da, açıkta da su ayna gibi aklıştı, tez canlı ayakların hafif tepmeleriyle depreşti. Karanlık denizin aydınlık koynu. İkişer ikişer kucaklaşan vurgular. Harp tellerini kucaklaşan akorları kaynaştırarak çalan bir el. Kabaran denizin karanlığında titreyen karınmış dalgaakı sözcükler.

270

Bir bulut yavaşça güneşi örtmeye başladı, körfezi daha da koyu yeşille gölgelendirip. Stephen'ın az ötesinde uzanan bir acı sular çanağıydı körfez. Fergus'un şarkısı: Bu şarkıyı evde yalnızken söylüyordum, uzun hüznümlü akorlarını uzata uzata. Kapısı açıktı: Şarkımı dinlemek istiyordu. Dehşetten dilim tutulmuş, acıyarak başucuna yaklaştım. Sefil yatağında yatmış, ağlıyordu. Ah şu sözcükler, Stephen: Acı gizemi aşkın.

Şimdi nerede?

Gizleri: kilitli çekmecesinde misk kokuları yayan kuş teleğinden yapılmış eski yelpazeler, püsküllü danskuponları, kehribar boncuklardan bir takı. Genç bir kızken evinin güneş gören penceresine astığı bir kuş kafesi. Kızlığında gittiği *Müthiş Türko*'nun pantomiminde emektar Royce'u dinlemiş de, adam şu şarkıyı söylerken, herkesle birlikte gülmüş:

*Benim, görünmezliğin
Tadını çıkaran
O civan.*

Düşsel bir cümbüş, kayboldu gözden: Miskkokulu.

İçine dert olmasın.

Oyuncaklarıyla birlikte, evrenin belleğindeki yerine kaldırıldı. Anılar, Stephen'ın tasalı beynini kuşattı. Annesi kutsal ekmeği aldıktan sonra, mutfaktaki musluktan ona getirdiği bir bardak su. Karanlık bir sonbahar akşamı ocağın çıkıntısında annesine pişirdiği, ortası oyularak esmer şekerle doldurulmuş elma. Çocukların gömleklerindeki bitleri ezerken kanlanarak kıpkırmızı olmuş mevsun tırnakları.

Bir rüyada, annesi sessizce gelmişti ona, balmumuyla pelesenkağacı kokusu yayan erimiş bedeni kahverengi kefeninin içinde, Stephen'ın üzerine put gibi, bilinemez sözcükler dolu, biraz ıslanmış kül kokulu, eğilmişti.

Annemin camlaşan gözlerindeki bakış, ölümün derinliklerinden, beni sarsmak ve ruhumu imana getirmek için. Yalnızca benim üzerimde. Hayaletinin elindeki mum hayalifener yüzündeki hayal kırıklığını ısıtan. Kıygın yüzünde yalınımı ışıma. Herkes dizlerinin üzerinde dua ederken boğuk, derin soluğu yıldıyla hırıldamakta. Gözleri üzerimde, beni dize getirmek için. *Liliata rutilantium te confessorum turma circumdet: Iubilantium te virginum chorus excipiat.*

Gulyabani! Ölüler yamyam!

Bırak, anne. Karışma bana, bu hayat benim.

—Kinch, heeyt!

Buck Mulligan'ın sesi kulenin içinde yankılandı. Merdiven boşluğuna yaklaşıp bir daha ünledi. Ruhundaki hıçkırımlarından hâlâ ürperen Stephen, ardına ılıkça vuran güneş ışığı havadaki sevecen sözcükleri dinledi.

320

—Dedalus, in aşağı, paşa paşa. Kahvaltı hazır. Haines, dün gece bizi uyandırdığı için özür diliyor. Mesele kalmadı.

—Geliyorum, dedi Stephen, dönüp.

—Haydi, Allah aşkına, dedi Buck Mulligan. Benim aşkıma ve hepimizin aşkına.

Başı kayboluverdi, sonra gene belirdi.

—İrlanda sanatıyla ilgili simgeni ona anlattım. Çok akıllıca buldu. Ondan bir kayme kopar, tamam mı? Yani bir gine.

—Daha bu sabah aldım paramı, dedi Stephen.

—Okul aylığını mı? dedi Buck Mulligan. Ne kadar? Dört papel mi? Birini bize tosla.

330

—Verdim gitti, dedi Stephen.

—Dört İngiliz lirası, diye sevinçle bağırdı Buck Mulligan. Öyle görkemli bir içki âlemi yapacağız ki, eski Kelt büyücülerinin aklı duracak. Dört kadirimutlak İngiliz lirası.

Buck Mulligan ellerini havaya kaldırarak taş basamaklardan aşağıya doğru zıplaya zıplaya inerken Londralı ağzıyla bir türkü tutturdu:

—*Oh, çok neşelenicez*

Viski, bira, şarap içicez,

Taç giyme töreninde

Taç giyme töreninde.

Oh, çok neşelenicez

Taç giyme töreninde.

340

Güneşin ılık ışıkları denizin üzerinde neşeli. Korkulukta unutulmuş nikel tıraş taşı parlıyor. Onu ne diye alıp aşağıya götürecekmışim? Ya da bütün gün orada bırakacak, unutulmuş dostluk?

Stephen tasa doğru ilerledi, serinliğini duyumsayarak, fırçanın yapışp kaldığı sabun köpüğünün sıvışık salyamsı kokusunu alarak bir süre elinde tuttu. İşte, Clongowes'te buhurdanı taşıyan bendim. Şimdiyse bir başkasıyım ama gene de aynı kimseyim. Üstelik bir hizmetli. Bir hizmetçinin bendesi.

350

Kulenin kasvetli, kubbeli salonunda Buck Mulligan'ın ropdöşambrlı silueti, parlak sarılığını bir gizleye bir aç, ocağın çevresin-

de kıpır kıpır deviniyordu. Yumuşak gün ışığından iki mızrak yüksek gözleme kulesindeki deliklerden, taş zemine uzanmaktaydı: Huzmelerin birleştiği yerde bir kömür dumanı ve yanmış yağ buhurları bulutu döne döne uçuşmaktaydı.

—Boğulacağız, dedi Buck Mulligan. Haines, şu kapıyı açar mısın?

Stephen tıraş tasını dolabın üzerine bıraktı. Uzun boylu biri, oturduğu hamaktan kalktı, antreye giderek iç kapıları açtı.

—Anahtar sende mi? Diye sordu bir ses.

—Dedalus'ta, dedi Buck Mulligan. Boğulucam, billahi!

Gözlerini ocaktan ayırmaksızın ürdü:

—Kinch!

—Anahtar kilitle, dedi Stephen, az öne ilerleyip.

Anahtar sertçe gıcırdayarak iki kez döndü; alâmet kapı iyice açılınca, içerisi, ışık ve temiz havayla neşelendi. Haines kapının eşiğinde durmakta, dışarıya bakmaktaydı. Stephen, dikine duran valizini masaya sürükleyip üzerine oturdu ve bekledi. Buck Mulligan, pişirdiği yumurtaları yanındaki servis tabağına boca etti. Sonra, tabakla büyük bir çaydanlığı masaya götürerek, üzerine kütte-
370 dek bıraktı, rahatlamışçasına göğüs geçirdi.

—Eriyorum, dedi, mumun dediği gibi ne zaman ki... Ama susss! Bu konuda bir kelime dahi yok. Kinch, uyuma. Ekmek, tereyağı, bal. Haines, gelsene. Kayıntı hazır. Ey Tanrım, kutsa bizi, bu nimetlerini de. Şeker nerde? Vay namussuz, süt kalmamış.

Stephen dolaptan ekmeği, bal kavanozunu ve tereyağı kabını
380 getirdi. Buck Mulligan, birden nevri dönmüş, oturuyordu.

—Bu ne halттır? dedi. Saat sekizde damlamasını söylemiştim kadına.

—Sütsüz içeriz biz de, dedi Stephen. Dolapta bir limon var.

—Hay sana da, Paris züppeliklerine de, dedi Buck Mulligan. Ben Sandycove sütünü isterim.

Haines antreden geldi, sakın sakın dedi ki:

—Sütçü kadın buraya çıkıyor.

—Allah ne muradın varsa versin, diye haykırdı Buck Mulligan, oturduğu yerden zıplayarak. Otursana. Koy çayını şurdan. Şeker torbada. Buyur, bu deyyus yumurtalarla uğraşmaya niyetim
390 yok. Mulligan, servis tabağındaki yumurtaları üçe ayırıp üç tabağa boca etti, bir yandan da okudu:

—*In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.*

Haines, çay koymak için oturdu.

—Size ikişer şeker veriyorum, dedi. Ama vallahi, Mulligan,

senin yaptığın çay da çok koyu oluyor hani.

Buck Mulligan, somundan kalın dilimler keserek, yaşlı bir kadının tatlıdilliliğini andıran bir sesle dedi ki:

—Yaşlı Grogan ananın dediği gibi, ben çay yaparsam çay yaparım, çiş yaparsam da çiş yaparım.

400

—Vay canına, çay bu işte, dedi Haines.

Buck Mulligan kesmesini ve yaşlı kadın öykünmesini sürdürdü:

—*İşte böyle, Bayan Cahill*, diyor kadıncağız. Bayan Cahill diyor ki, *Allah rızası için Baayan, ikisini de aynı kabın içinde yapmayın da.*

Mulligan, bıçağına geçirdiği kalın birer dilim ekmeği sofraya aradaşlarına sırayla uzattı.

—Haines, senin kitabın için en âlâ eşhas, dedi son kerte içten. Dunderum yerlilerine ve balıktanrılarına dair beş satırlık bir metinle on sayfalık bir not. Büyük fırtına yılında kader tanrıçalarıca basılmıştır.

410

Sonra, Stephen'a döndü ve kaşlarını kaldırarak pek meraklı bir sesle sordu:

—Hatırlıyor musun dostum, Grogan ananın çay ve çiş kabı Mabinogion'da mı yoksa Upanişadlarda mıydı?

—Sanmıyorum, dedi Stephen ağırbaşlı.

—Sahi mi? Diye sordu Buck Mulligan aynı ses tonuyla. Gerçekçelerin nedir, söyle ne olursun?

—Kanımcı, dedi Stephen bir yandan yiyerek, Mabinogion'un içinde de dışında da yoktu bu. Grogan ana, olsa olsa, Mary Ann'in bir hısmıdır.

420

Buck Mulligan'ın ağzı kulaklarına vardı. Sesini tatlılaştırmaya çalışarak:

—Enfes, dedi bembeyaz dişlerini gösterip gözlerini şaka yolu kırıştıtırıp.

Sonra, birden suratı değişti, somunu hırsıyla doğrarken boğuk çatlak bir sesle homurdandı:

—*Sokak kızı Mary Ann*

Her şeye omuz silken,

Ama, kilotunu çekerken...

430

Buck Mulligan ağzına tıktırdığı lokmayı çiğniyor, habire vırıyordu.

İçeriye giren bir siluet kapının girişini gölgeledi.

—Sütünüz, beyim.

—Gir içeri, teyze, dedi Mulligan. Kinch, tencereyi getirsene.

Yaşlı bir kadın yaklaşıp Stephen'ın yanında durdu.

—Ne güzel bir gün, beyim, dedi. Şükür Tanrı'ya.

—Kime? Diye sordu Mulligan, kadına şöyle bir bakıverip. Ha, elbet.

440 Stephen arkaya uzanıp, dolaptan süt tenceresini aldı.

—Adalılar, dedi Mulligan Haines'e fütursuzca, gulfe koleksiyoncusunu dillerinden düşürmüyorlar.

—Ne kadar, beyim? Diye sordu yaşlı kadın.

—Bir litre, dedi Stephen.

Kadının, kendisinin olmayan, mis gibi bembeyaz sütü ölçeğe sonra da tencereye döküşünü izledi. Kupkuru sarkık memeleri. Ardından bir ölçek dolusu daha ve biraz da cabası. O yaşlılığı ve gizemiyle bir sabah dünyasından gelmişti içeriye, belki de bir haberci. Sütün güzelliğini övüyordu, dökerek sunduğu. Şafak sökerken bitek bostanında çömelmiş, zehirli mantarının üzerinde bir cadı, kırıx kırıx parmaklarıyla hayvanın memelerinden ha babam süt 450 fışkırtıyor. Bildikleri bu kadına değgindi böğrüşmeleri şebnemli atlas ineklerin. Çayır çimen incisi ve zavallı yaşlı kadın, derlermiş ona eski zaman içindé. Yürük bir kocakarı, kendisini fethedene de, oyuna getiren sefihe de saçını süpürge etmiş, ikisinin de ortak avradı bir ilahenin kurumsuz sureti, sabah gizinin bir habercisi. Önünde eğilsin mi, horlasın mı yoksa? Bilemedi bir türlü: Ama onun lütfunu dilemek gelmedi içinden.

—Gerçekten öyle, hanımteyze, dedi Buck Mulligan, sütü fincanlarına dökerken.

460 —Bakın tadına, beyim, dedi kadın.

Mulligan kadının isteğini yerine getirdi.

—Şayet biz böyle sağlıklı gıdalarla beslenseydik, dedi kadına sesini hafifçe yükselterek, o zaman memleket çürük dişlilerle, kokuşmuş bağırsaklılarla dolmazdı. Yaşadığımız yer pis bir bataklık, yediğimiz şeyler çöpten farksız, sokaklarımız dize kadar tozla, at tersiyle, veremlilerin balgamlarıyla kaplı.

—Siz tıp öğrencisi misiniz, beyim? Diye sordu yaşlı kadın.

—Evet, teyze, diye yanıt verdi Buck Mulligan.

470 Stephen aşağısıyıcı bir sessizlikle dinlemekteydi. Ak saçlı başını ona tepeden bakan herkesin – çıkıkçısının, otacısının önünde eğiverir: Beniyse önemsemez. Tanrı'nın suretinde değil de insan teninden halkedildiği, şeytanın kurbanı olduğu için kadınlığının günahkâr karnı dışında, tüm bedenini yıkayıp günahlarını çıkarak onu mezara hazırlayacak olan kimsenin önünde de. Şu anda, gözlerinde kararsız bir şaşkınlık, onu suskuya davet eden yüksek sesin önünde de.

—Söylediklerini anlıyor musun? Diye sordu Stephen.

—Fransızca mı konuştuğunuz, beyim? Dedi yaşlı kadın, Haines'e.

480

Haines, ilgiyle, kadına bu kez daha uzun bir şeyler söyledi.

—İrlanda dili, dedi Buck Mulligan. Galce bilir misin?

—İrlandaca olduğunu anlamıştım, dedi kadın. Siz batılı mısınız, beyim?

—Ben İngilizim, yanıtını verdi Haines.

—İngiliz o, dedi Buck Mulligan, İrlanda'da İrlanda dilini konuşmamız gerektiği kanısında kendisi.

—Bence de doğrusu bu, dedi yaşlı kadın, ben kendim İrlandaca bilmediğime utanıyorum. Çok güzel bir dilmiş bilenlerin söylediğine göre.

490

—Çok güzel de laf mı, dedi Buck Mulligan. Harika demek lazım. Çaylarımızı tazelesene, Kinch. Sen de ister misin, teyze?

—Hayır, teşekkür ederim beyim, dedi yaşlı kadın, süt güğümünün halkasını koluna geçirip gitmeye hazırlanırken.

Haines, kadına dedi ki:

—Hesabı çıkardın mı? Parasını ödesek, Mulligan, ne dersin?

Stephen üç fincanı yeniden doldurdu.

—Hesabınız, beyim? Dedi kadın, duraklayıp. Bakayım, yedi sabah yarımşar litre iki peniden yedi kere iki bir şilin iki peni bir de bu üç sabahki litresi dört peniden üç litre diyelim bir şilin bir şilin iki peni daha eder iki iki, beyim.

500

Buck Mulligan derin bir soluk aldı ve iki yanını bolca tereyağladığı kızartılmış ekmeği ağzına tıktırdı; bacaklarını öne doğru uzatıp pantolonunun ceplerini aramaya başladı.

—Öde, ama surat asmadan, dedi ona Haines, gülümseyerek.

Stephen, fincanını üçüncü kez bu defa yağlı mis gibi sütle doldurdu, bir kaşık koyu çay ekleyip hafifçe renklendirdi.

—Bir mucize!

Parayı masanın üzerinden yaşlı kadına doğru kaydırırken dedi ki:

510

—*Tatlım, benden isteme bir şey daha.*

Cebimde ne varsa verdim sana.

Stephen parayı kadının kararsız eline tutuşturdu.

—İki peni borçluyuz, dedi.

—Acelesi mi var, beyim? Dedi kadın parayı cebine koyarken. Acelesi mi var? Hoşça kalın, efendim.

Sütçü kadın boyun kırıp çıkınca, Buck Mulligan sevecen sesiyle bir şarkı tutturdu:

—*Kalbimin kalbi, olsaydı daha*

520

Sererdim dahasını ayaklarının altına.

Sonra, Stephen'a dönerek dedi ki:

—Vallahi, Dedalus, meteliksizim. Bi koşu okuluna git de biraz para getir bize. Zira bugün ozanların kafayı tütsüleyip ziyafet çekmeleri şart. İrlanda bu günde herkesin görevini ifa etmesini bekliyor.

—Bu da, dedi Haines kalkarak, bugün sizin milli kütüphanenizi ziyaret etmem gerektiğini getiriyor aklıma.

—Önce yüzelim, dedi Buck Mulligan.

Stephen'a dönerek uysalca sordu:

530

—Bugün senin aylık banyonu yapma günün mü, Kinch?

Ardından, Haines'e dedi ki:

—Bu cenabet ozanlar ayda bir yıkanmaya büyük özen gösterirler.

—Tüm İrlanda Golfstrim'le yıkanır, dedi Stephen bir dilim ekmeğin üzerine azar azar bal damlatırken.

Haines, tişörtünün açık yakasına bir fuları gevşekçe bağladığı köşeden söze karıştı:

—İzin verirsiniz, sizin bu özlü sözlerinizi bir defterde derleyeceğim.

540

Bana söylemekteydi. Yıkıyor, ovalıyor, temizleniyorlar. Vicdan azabı. Bulunç. Gene de bir leke kalmış.

—Bir hizmetçi kadının çatlak aynası İrlanda sanatının simgesi demiştin ya, çok tuttum bunu.

Buck Mulligan masanın altından Stephen'ın ayağını tekme-lerken ılık bir sesle dedi ki:

—Sen onu bir de Hamlet'ten döktürürken dinlemelisin, Haines.

—Ciddi söylüyorum, diye sürdürdü Haines Stephen'la konuşmasını. O zavallı ihtiyar geldiğinde bunu düşünmekteydim

550

tam.

—Para kazandırır mı bu bana? Diye Stephen sordu.

Haines yumuşak gri şapkasını hamağın kancasından alırken gülerek dedi ki:

—Bilemeyeceğim, vallahi.

Haines kapıya doğru birkaç adım attı. Buck Mulligan, Stephen'e doğru eğilerek hoyratçasına ürdü:

—Bok ettin bi çuval inciri. Ne diye öyle dedin ki?

—Ne yapayım? Dedi Stephen. Sorun, parayı bulmak. Kimden? Sütçü kadından ya da ondan. Ya yazı ya tura, hepsi bu.

—Ben onu işliyor, seni ayyuka çıkarıyorum, dedi Buck Mulligan, sonra sen o pis bilgiçliğiyle, sıkıcı cizvit şaklabanlığıyla çıkıyorsun ortaya.

—Pek umudum yok, dedi Stephen, ne ondan ne de öbüründen.

Buck Mulligan acınası bir ah çekerek elini Stephen'ın koluna dayadı.

—Benden, Kinch, dedi.

Ansızın ses tonu değişerek ekledi:

—Doğrusunu söylemek gerekirse sen haklısın. Canları cehenneme kerataların. Ben onlarla nasıl oynuyorsam sen de öyle yapšana. Canları cehenneme. Haydin gelin, çıkalım şu kodesten biraz.

Ropdöşambrının kuşağını çözerek soyunurken ayağa kalktı ve teslimiyetle duyurdu:

—Mulligan giysilerini çıkarmıştır.

Ceplerindekileri masanın üzerine yığıdı.

—Bak senin sümükbezine, dedi.

Kolalı yakasıyla anarşist kravatını taktıktan sonra, onlarla ve saatinin sallanıp duran kösteğiyle konuştu, onları payladı. Temiz bir mendil aradığını söylerken, ellerini sandığın içine daldırmış her şeyi altüst ediyordu. Vicdan azabı. Tanrım, bu adamı giydirmek zorundayız. Yanık kahverengi eldivenlerle yeşil potin isterim. Çelişki. Ben kendimle mi çelişmekteyim? Pekâlâ, çelişirsem çelişeyim. Tanrıların habercisi Malachi. Konuşan ellerinden siyah ve söl-pük bir roket fırlayıverdi.

—İşte senin Quartier Latin külahın.

Stephen, yerden aldığı şapkayı giydi. Haines, antreden onlara seslendi:

—Geliyor musunuz, delikanlılar?

—Ben hazırım, diye yanıtladı Buck Mulligan kapıya doğru yürüyerek. Haydi çık, Kinch. Bizden artan ne varsa, yemişsindir, garanti. Sonra boş verip ağır ağır söylenerek ve yürüyerek dışarıya çıktı; handıysa yaşlı bir sesle dedi ki:

—Dışarıya çıkarken Butterly'ye rastladı.

Stephen, duvara dayalı duran dişbudak bastonunu aldı, ötekiler merdivenden ineditler, ağır demir kapıyı çekerek kilitledi ve onlara katıldı. Koskoca anahtarı iç cebine koydu.

Merdivenin dibinde Buck Mulligan sordu:

—Anahtarı aldın mı?

—Aldım, dedi Stephen, onların önüne geçip.

Yürüyerek ilerledi. Ardında, Buck Mulligan'ın kalın banyo havlusuyla eğretilotlarının sürgünlerini, otların uçlarını kamçıladığını işitmekteydi.

—Aşağıya, bayım! Ne cesaretle, bayım!

Haines sordu:

—Bu kuleye kira ödüyor musunuz?

—On iki sterlin, dedi Buck Mulligan.

—Harbiye nazırlığına, diye ekledi Stephen omzunun üzerinden.

610 Haines kuleyi incelerken onlar da durdular. Sonunda Haines:

—Kışın buz kesilir herhalde, dedi. Martello mu diyorsunuz bura'ya?

—Billy Pitt yaptırmış bunları, diye karşılık verdi Buck Mulligan, Fransızlar denizden kuşatınca. Ama bizimki *omphalos*.

—Hamlet hakkında fikrin nedir? diye Haines Stephen'e sordu.

—Yoo, yoo, diye haykırdı Buck Mulligan incinikli. Thomas Aquinas'ın da, kuramını dayandığı elli beş nedenin de üstesinden gelebilecek yetenekte değilim ben. Önce birkaç bardak bira yuvarlayana dek sabredin hele.

620 Stephen'a döndü, çuhaçiçeği rengindeki yeleğinin uçlarını özenle çekerken dedi ki:

—Üç bardaktan önce kıvıramazsın, Kinch, değil mi?

—Uzun zamandır bekliyor, dedi Stephen kayıtsızca, biraz daha beklesin.

—Beni meraklandırıyorsun, dedi Haines, cana yakın. Paradoks filan mı bu?

—Pöf! Dedi Buck Mulligan. Wilde da paradokslar da mazide kaldı. Çok basit bir şey bu. Adam, Hamlet'in torununun Shakespeare'ın büyükbabası olduğunu, kendisinin de kendi babasının

630 hayaleti olduğunu cebirsel yolla kanıtlıyor.

—Ne? Dedi Haines, işaretparmağını Stephen'a doğru uzatarak. Kendisi mi?

Buck Mulligan havlusunu bir etol gibi boynuna doladı, gülmekten kırılarak Stephen'ın kulağına doğru eğildi ve dedi ki:

—Ey, ata Kinch'in ruhu! Bir baba arayışındaki Japhet!

—Sabahları hep yorgun oluruz, dedi Stephen Haines'e. Üstelik anlatması uzun sürer.

Buck Mulligan, ilerlemesini sürdürerek, ellerini havaya kaldırdı.

640 —Dedalus'un dilini olsa olsa kutsal bir arjantin çözebilir, dedi.

—Demem şu ki, diye Haines Stephen'a açıkladı ikisi Mulligan'ı izlerken, bu kule, denize inen bu dik yamaçlar da bana Elsinore'ü anımsatıyor bir bakıma. *Kaidesinden ta denizin içine sarkan*, ya size?

Buck Mulligan birden bir anlığına Stephen'a doğru döndü ama bir şey demedi. O apaydınlık sessizlik anında Stephen onların capcanlı giysileri arasında kendi ucuz hırpani matem kılığındaki imgesini gördü.

—Görkemli bir öyküdür o, dedi Haines onları yeniden durdurarak. 650

Gözleri, rüzgârın tazelediği deniz gibi berrak, daha da berrak, sabit ve uyanık. Denizler hâkimi, Haines gözlerini körfezin üzerinden güneye doğru dikti, posta vapurunun duman sorgucu hariç ıpıssız, parlak çevren çizgisi bulanık, Muglins açıklarında orsa eden bir yelkenli.

—Teolojik bir yorumunu okumuştum bir yerde, diye sürdürdü, dalgıncasına. Baba ve Oğul kavramları. Oğul, kendini Babasıyla özdeş kilmaya çalışıyor var gücüyle.

Buck Mulligan'ın yüzü hemen neşeli güleç bir ifadeyle açtı. Yanındakilere baktı, düzgün ağzı sevinçle açık, olanca kurnazlığını yitiriveren gözlerini çılgın bir şetaretle kırıştıtarak. Bir oyuncak bebeğin başını ileri geri oynatıyordu, hasır şapkasının kenarı titreyedursun, mutlu umursamaz bir sesle çığırmaya başladı: 660

—*Bulunmaz bencileyin garip bir delikanlı.*

Anam Yahudi benim, babamsa bir kuş.

Marangozun Yusuf'la başım değil hoş.

İçelim biz o halde havarilerle Golgota'ya.

Şahadet parmağını, uyarırcasına kaldırdı.

—*Kutsal olmadığım sanırsa kimse*

İçemez bir damlasın şarap ürettiğimde

Kalır su içmek zorunda da ister duru olmasın

Şarabı su kılınca ben onu da yaparım. 670

Mulligan, elveda dercesine Stephen'ın bastonunu çektiği gibi uçurumun kıyısına doğru koştu, yüzgeç ya da kanatlarını çırparak havalanmaya çalışan bir balık ya da kuş gibi ellerini iki yanında çırpı ve çığırdı:

—*Eyvallayın, eyvallayın! Ne dedimse bir yere yazın*

Ölümü yendiğimi tüm dostlara anlatın.

Tanrı'nın himmetiyle evvelallah uçarım

Zeytin Dağı'nın rüzgârıyla..., eyvallayın, eyvallayın!

Mulligan, arkadaşlarının önünde coşkuyla zıplayarak, ellerini 680

kanat gibi çırpı çırpı, serin serin esen, Mulligan'ın çıkardığı kısa martı çığlığına benzeyen sesleri gerisingeriye onlara getiren yelin titreştirdiği Merkürvari şapkasıyla kırk ayak derinliğindeki çukura doğru çalak adımlarla yaklaştı.

Gülmesini tutmaya çalışan Haines, Stephen'ın yanında yürürken ona dedi ki:

—Gülmemiz gerekir, diyorum, Sözleri küfürden ibaret. Bak, ben kendim dindar sayılmam. Ama, neşesi, söylediklerini bir bakıma zararsız kılıyor, ne dersin? Ne diyordu demincek? Marangozun Yusuf mu?

—Şakacı İsa'nın türküsü, diye yanıtladı Stephen.

—Ne, dedi Haines, daha önce işitmiş miydin?

—Günde üç kez, yemeklerden sonra, dedi Stephen istihzalı.

—Sen Tanrı'ya inanmıyorsun, değil mi? Diye sordu Haines. Yani, kelimenin dar anlamıyla bir mümin değilsin. Hiç yoktan yaratılış, mucizeler ve müşahhas bir Tanrı.

—Sözcüğün sadece tek anlamı var gibi gelir bana, dedi Stephen.

Haines durarak, üzerinde yeşil bir taşın ısıdığı parlak bir gülmüş tabaka çıkardı. Başparmağıyla basıp açtığı tabakayı Stephen'a uzattı.

—Sağ ol, dedi Stephen, bir sigara alıp.

Haines de bir sigara aldıktan sonra, tabakayı bir çırpıda kapattı. Yan cebine koyup, yeleğinin cebinden bir nikel kav çakmak kutusu çıkardı, onu da çakıverdi; sigarasını yaktı, alevli kavı ellerini kovuk edip Stephen'a doğru tuttu.

—Evet, haklısın, dedi, gene yürümeye koyulduklarında. Ya inanıyorsundur ya da inanmıyor, öyle değil mi? Ben şahsen, müşahhas bir Tanrı fikrini sindiremiyorum. Eminim, sen de tutmuyorsun bunu, he?

—İçimi görüyorsun, dedi Stephen son kerte tedirgin, özgür düşüncenin iğrenç bir örneği.

Stephen, Haines'in ne diyeceğini bekleyerek ve bastonunu yanı sıra sürükleyerek yürümesini sürdürdü. Bastonun ucundaki demir patikaya hafifçe değişiyor, tıngır mıngır Stephen'ın topuklarını izliyordu. Tanışım, ardımdan Steeeeeeeeeeeephenn diye ünleyenim. Patika boyunca salınan bir çizgi. Bu gece üzerinde yürüyecekler, karanlıkta buraya gelip. Anahtarı istiyor o. Oysa anahtar benim. Kirayı ben ödedim. Şimdi tuzlu ekmeğini yiyorum onun. Bir de anahtarı vereyim. Tamam. Onu isteyecek. Gözlerinden okudum.

—Gene de, diye başladı Haines...

Stephen döndü ve kendisini tartan o soğuk bakışın salt kötü niyetli olmadığını gördü.

—Gene de, kendini özgür kılabilirdiğine eminim. Kanımca, kendi başına buyruksun sen.

—İki efendiye hizmet ediyorum, dedi Stephen, biri İngiliz öteki İtalyan.

—İtalyan mı? Dedi Haines.

730

Çılgın bir kraliçe, yaşlı ve kıskanç. Diz çok önümde.

—Bir üçüncüsü daha var ki diye ekledi Stephen, ayak işleri gördürmek istiyor bana.

—İtalyan mı? Dedi gene Haines. Ne demek istiyorsun?

—Britanya imparatorluğu, diye yanıtladı Stephen yüzü allaşıp ve kutsal Roma Katolik ve Papalık Kilisesi.

Haines konuşmadan önce altdudağından kimi tütün kıyıntılarını ayıkladı.

—Seni anlayabiliyorum, dedi dingin. Bir İrlandalının böyle düşünmesi gerek, kuşkusuz. Biz de İngiltere’de size pek hakçasına davranmadığımıza inanırız. Kanımca bunun suçlusu tarihtir.

740

Stephen’ın belleğinde mağrur azametli ünvanlar çınliyordu tuncdan çanlarının utkusuyla: *et unam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam*. Ayinlerin ve inakların kendi özel düşünceleri gibi yavaşça gelişimi ve değişimi – bir yıldızlar simyası. Papa Marcellus’un ayininde havarilerin imanlarını ikrar etmeleri, seslerinin alayışımı, bir başına yüksek sesle inancını yırıyor: İrlamalarının ardında kilise militanının müheyya meleği silahlarını bırakarak mezhep sapkınlarına gözdağı verdi. Çarpık piskopos başlıklarıyla kaçan bir mezhep sapkını güruhu: Photius ile, Mulligan’ın da dahil olduğu alaycılar takımı, Oğul’un Baba’yla aynı cevherden halk edildiği düşüncesine karşı yaşam boyu savaş veren Arius, İsa’nın dünyevi bedenini tekmeleyen Valentine ve Baba’nın Kendisinin Onun kendi Oğlu olduğunu iddia eden kurnaz Afrikalı mezhep sapkını Sabellius. Mulligan’ın demincek bir yabancıya söylediği alaycı sözler. Fuzuli şaklabanlık. Rüzgârı dokuyan herkesi bekliyor elbet boşluk: Kilisenin o savaşkan meleklerinden bir meydan okuma, bir silahsızlandırma ve bir yengi. Mikail’in çatışma anında mızrakları ve kalkanlarıyla onu her zaman koruyan askerleri.

750

Yaşasın! Yaşasın! Sürekli alkışlar. *Zut! Nom de Dieu!*

760

—Tabii ben İngilizim, dedi Haines’in sesi, duygularım bir İngilizinki. Ülkemin Alman Yahudilerinin eline düştüğünü de görmek istemem. Ne yazık ki, bizim ulusal sorunumuz bu şu sıralarda.

Uçurumun hemen kıyısında iki adam durmuş, bakıyorlardı: biri işadamı, biri denizci.

—Bullock limanına doğru gidiyor.

Denizci başını körfezin kuzeyine döndürüp hafif aşağısıyarak salladı.

770 —Orası beş kulaçtır, dedi. Bir saat sonra deniz kabarınca o tarafta sürüklenecek. Bugün dokuzuncu gün.

Boğulan adam. Bir yelkenli ıpıssız körfezde dönüp duruyor, şişmiş bir bohçanın ansızın su yüzüne çıkıvermesini bekliyor — tuzdan bembeyaz kesilmiş balon gibi bir suratın güneşin altında hafif hafif sallanmasını. İşte geldim.

Kıvrıntılı patikayı izleyerek küçük koya indiler. Buck Mulligan bir kayanın üzerinde durdu, ceketini çıkarmış gömleğiyle, kravatı omzundan arkaya pır pır uçuşarak. Yakınındaki bir kayanın çıkıntısına tutunan genç bir adam yeşil bacaklarını suyun jelatinimsi derinliğinde kurbağa gibi yavaş yavaş devindirmekteydi.

780 —Ağabeyin yanında mı, Malachi?

—Westmeath'ta. Bannonlarda.

—Hâlâ orda mı? Bannon'dan bir kart geldi. Orada güzel bir kız bulmuş. Foto kız diyor ona.

—Enstantane, desene? Kısa poz.

Buck Mulligan potinlerini çözmek için oturdu. Kayanın çıkıntısına yakın bir yerden yaşlıca bir adam fırlayıverdi kırmızı nefes nefese bir yüz. Kayalıktan tırmanıyordu, başında ve çelenkvari kır saçlarında parıldayarak su, göğsünden ve göbeğinden oluk oluk, sarkık siyah peştamalından şarıl şarıl akarak su.

790 Buck Mulligan, kayalara tutuna tutuna tırmanıp geçmesi için adama yol verirken, gözleri Haines'le Stephen'da, başparmağının tırnağıyla kaşlarından dudaklarına ve iman tahtasına sofuca bir haç çıkardı.

—Seymour şehre dönmüş, dedi genç adam, kayadaki çıkıntı-sını yeniden kavrayarak. Tıbbı bırakmış, askere yazılacakmış.

—Ah, hay Allah, dedi Buck Mulligan.

—Haftaya talimleri başlıyormuş. Hani Carlisle'deki o kısl saçlı kız var ya, Lily?

—Evet.

800 —Dün gece iskelede onunla kırıştırmışlar. Babası kirli çıkı.

—Kız direğe tırmanmış mı?

—Sen onu Seymour'a sor artık.

—Seymour, hıyar bi zabıt ha! Dedi Buck Mulligan.

Pantolonunu çıkarırken başını önüne doğru eğdi, sonra ayağa

kalkıp basmakalıp bir cevher yumurtladı:

Kızıl saçlı kadınlar keçiler gibi kızılsık olurlar.

Buden dehşetle durdu, pır pır ederek dalgalanan gömleğinin altından böğrünü yokladı.

On ikinci kaburgam yok olmuş, diye bağırdı. Üstinsanım ben. Dişsiz Kinch ve ben, süpermen. 810

Gömleğini zar zor çıkararak arkaya, giysilerinin durduğu yere fırlattı.

Buraya girecek misin, Malachi?

Evet, yatakta yer aç bana.

Genç adam kendini suyun içinden geriye doğru fırlattı ve iki uzun usturluplu kulaçta küçük koyun ortasına ulaştı. Haines bir tahtanın üzerine oturmuş, sigara içmekteydi.

Sen girmeyecek misin? Diye sordu Buck Mulligan.

Daha sonra, dedi Haines. Yeni kahvaltı ettim.

Stephen yürümeye başladı. 820

Mulligan, ben gidiyorum, dedi.

Anahtarı bize bırak, Kinch, dedi Buck Mulligan, şömizim uçmasın.

Stephen anahtarı ona verdi. Buck Mulligan onu giysi yığınının üstüne koydu.

İki peniyi de, diye ekledi, bir arjantin parası. Buraya at.

Stephen yumuşak giysi kümesinin üzerine iki peni attı. Giyinme, soyunma. Buck Mulligan dimdik, ellerini önünde birleştirerek ağırbaşlılıkla dedi ki:

—Fakirden gaspeden Tanrı'ya ödünç verir. Böyle demiştir Zerdüş. 830

Dolgun gövdesi suya daldı.

—Görüyoruz, dedi Haines, Stephen o çılgın İrlandalıya gülümseyerek patikadan yukarıya doğru giderken ona dönüp.

Boğanın boynuzu, atın çiftesi, Saksonyalının gülücüğü.

—Gemide, diye haykırdı Buck Mulligan. On iki otuz.

—İyi, dedi Stephen.

Yukarıya doğru kıvrılan patikadan çıktı.

Liliata rutilantium.

Turma circumdet.

Iubilantium te virginum.

Sakına sakına giyindiği hücredeki papazın kurşuni halesi. Bu gece burada kalmayacağım. Eve de gidemem.

Tatlı tınılı, kesiksiz bir ses denizden seslendi ona. Kavsî dönüp elini salladı. Gene çağırdı ses. Ta açıklarda, yuvarlacık kaypak kestanerengi bir baş, bir fok başı.

Gaspçı.

2

SEN, COCHRANE, ONU HANGİ ŞEHİR ÇAĞIRMIŞTI?

Tarentum, efendim.

Çok güzel. Sonra?

Bır çarpışma oldu, efendim.

Çok güzel. Nerede?

Çocuğun bomboş suratı bomboş pencereye sormaktaydı.

Belleğin kızlarınca öykülenmiş. Gene de belli bir biçimdeydi belleğin öykülendiğince olmasa bile. O halde, bir sabırsızlık tümcesi, Blake'in ifratçı kanatlarının vuruşu. Tekmil uzayın harabiyetini, canların kırıldığını ve duvarların yıkıldığını işitiyorum, ve nihai bir morartılı alev anını. Ne kalır bize o zaman?

10

Yerini unutmuşum, efendim. I.Ö. 279.

—Asculum, dedi Stephen, mızrak yaralı kitaptaki adla tarihe göz atıp.

—Evet, efendim. Ve demiştir ki: *Böylesi bir zafer daha kazanırsak, halimiz haraptır.*

Dünyanın belleğine işlenmiş bir sözdü bu. Zihninde vurdum-duymaz bir hoşnutluk. Cesetlerle kaplı ovaya bakan bir tepede bir general, harbesine dayanmış subaylarıyla konuşuyor. Herhangi bir general herhangi bir subay grubuna. Kulak kesilmişler.

20

—Sen, Armstrong, dedi Stephen. Pyrrhus'un akıbeti ne olmuştu, biliyor musun?

—Pyrrhus'un akıbeti mi, efendim?

—Ben biliyorum, efendim. Bana sorun, efendim, dedi Comyn.

—Dur. Sen, Armstrong. Pyrrhus hakkında bildiğin bir şey var mı?

Armstrong'un çantasında bir torba incir turtası paşa paşa kurulmuş duruyordu. Arada bir, oğlan, bir parçasını ayalarının arasına da topaklıyor ve sessizce yutuyordu. Kırıntılar dudaklarına yapış-

30

mıştı. Bir oğlanın tatlılaşmış nefesi. Tuzu kuru insanlar, büyük oğulları donanmada diye övünüyorlar. Vico yolu, Dalkey.

—Pyrrhus mı, efendim? Pyrrhus, bir iskeledir.

Herkes güldü. Neşesiz, yüksek sesli yılışık kahkahalar. Armstrong dönüp, profilden alıkçasına sevinçli, sınıf arkadaşlarına baktı. Az sonra, üzerlerinde otorite kuramadığının ve babalarının ödediği okul ücretlerinin bilincinde, daha da azıtacaklar.

—Söyle bakalım, dedi Stephen çocuğun omzunu kitapla dürterek, nedir bir iskele.

40 —İskele, efendim, dedi Armstrong. Suya uzanan bir şeydir. Bir çeşit köprü. Kingstown iskelesi, efendim.

Kimileri gene güldü: Neşesiz ama manidar. Arka sırada iki kişi fısıldaşıyordu. Evet. Biliyorlardı: Hiç öğrenmeksizin ve akılları ermediği halde. Hepsi. Gıptayla yüzlerine baktı: Edith, Ethel, Gerty, Lily. Benzerleri: Onların nefesleri de çayla reçelle tatlanmış, çırpındıkça bilezikleri kıkırdayan.

—Kingstown iskelesi, dedi Stephen. Evet, düş kırıklığına uğramış bir köprü.

Bu sözleri işiten öğrenciler şaşkın şaşkın baktılar.

50 —Nasıl olur, efendim? Diye sordu Comyn. Köprü, bir nehrin üstünden geçer.

Haines'in not defterine layık bir söz. İşitecek kimse yok burada. Bu gece kafalar tütsülenip de muhabbet koyulaşınca punduna getirip zihninin perdahlanmış zırhını delelim. Ya sonra? Efendisinin sarayında bir soytarı, hoşgörüyü karşılanan ve küçümsenen, merhametli efendisinin övgüsüne mazhar olmuş. Niçin hepsi de bu rolü seçmişti? Sırf tatlı okşayışlar için değil. Onlar için de tarih, sık sık anlatılan herhangi bir masaldan farklı bir şey değildi, ülkeleryse bir tefeci dükkânı.

60 Pyrrhus, Argos'ta bir cadaloz tarafından yere serilmeseydi ya da Jül Sezar hançerlenip öldürülmeseydi. Düşünerek değişmez bu gerçekler. Zaman onları dağlamış bukağılamış dışladıkları sonsuz olasılıklar odasına yerleştirmiştir. Ama hiç olmadıklarına göre gerçekleşmiş olabilir miydi bütün bunlar? Yoksa gerçekleşen şeyler miydi mümkün olan sadece? Ö, rüzgâr dokuyan sen.

—Bize bir hikâye anlatsanıza, efendim.

—Ah, anlatın, efendim. Bir hortlak hikâyesi.

—Bunun neresinden başladınız? Diye sordu Stephen, başka bir kitabı açarak.

70 —*Artık ağlama*, dedi Comyn.

—Devam et bakalım, Talbot.

Ya hikâye, efendim?

Sonra, dedi Stephen. Oku bakalım, Talbot.

Esmer bir oğlan bir kitabı açtığı gibi çanta siperliğinin altına payandalayiverdi. Metne kesik kesik bakarak dizeleri sarsıla sarsıla okudu.

Artık ağlama, yaslı çoban, artık ağlama

Yas tuttuğun Lycidas ölmedi, zira,

Sudan örtünün altına batmışsa da....

O halde bir devinim olmalı, olasının olası olarak bir gerçekleş-
tımını. Aristo'nun tümcesi viyaklanan dizelerin içinden biçimlendi
ve yükselerek onu okuduğu yere, her gece Paris'in günahlarından
korunduğu Saint Genevieve kütüphanesinin arı gibi çalışkan ses-
sizliğine kavuştu. Yanı başında nahif bir Siyamli bir sevkülceyş ki-
tabına dalmıştı. Çevresinde beslenmiş ve besleyen beyinler:
Elektrik lambalarının altında mecalsizce debelenen duyargaları
mıhlamış: Ve zihnimin karanlığında yeraltı dünyasının bir tem-
bellhayvanı, gönülsüz, ışıktan ürken, pullu ejderha kıvrımlarını kı-
pırdatan. Düşünce düşüncenin düşüncesidir. Dingin duruluk.
Ruh, olduğu her şeyin biçimindedir. Duruluk, apansız, engin, ak-
koraşmış: Biçimler biçimi.

80

90

Talbot yineledi:

—(O'nun aziz kudretiyle dalgaların üzerinden yürüdü,

O'nun aziz kudretiyle...

—Sayfayı çevir, dedi Stephen yavaşça. Bir şey göremiyorum.

—Ne, efendim? diye sordu Talbot saflıkla, öne doğru eğilip.

Elile sayfayı çevirdi. Arkasına dayandı ve okumasını sürdür-
dü. Dalgaların üzerinden yürüyeni anlatan. Burada da bu ürkek
kalpler üzerinde ve alaycı kalple dudakların ve benim üzerimde
de onun hayaleti dolaşıyor. Ona haraç yedirenlerin şevkli yüzleri
üzerinde dolaşıyor. Sezar'inki Sezar'a, Tanrı'nın Tanrı'ya. Kara
gözlerden uzun bir bakış, kilisenin tezgâhlarında ilelebet dokuna-
cak bir muamma cümlesi. Ya.

100

Bilmece, bilmece, bildirmece.

Babam bana tohum verdi ekmece.

Talbot kitabını kapattığı gibi çantasına sokuverdi.

—Hepsini dinledim mi? Diye sordu Stephen.

—Evet, efendim. Onda hokey var, efendim.

—Yarım gün, efendim. Perşembe.

—Bir bilmecem var, kim bilebilecek? Diye sordu Stephen.

110

Hepsi, kalemleri takırdı, sayfaları haşırdı, kitaplarını toplayıp kaldırdılar. Bir araya toplaşarak çantalarının askılarını taktılar tokalarını tutturdular, hepsi birden sevinçle yaygarayı bastılar:

—Bilmece mi, efendim? Bana sorun, efendim.

—Ay, bana sorun, efendim.

—Zor olsun, efendim.

—İşte bilmece, dedi Stephen:

Horoz öttü

Gök maviydi:

Cennetteki çanlar

On ikiyi vuruyordu.

Bu zavallı ruhun artık

Cennete gitme vakti gelmişti.

120

Bilin, nedir?

—Nedir, efendim?

—Gene, efendim. Biz işitmedik.

Dizeler yinelenirken çocukların gözleri irileşti. Bir sessizlikten sonra Cochrane dedi ki:

—Nedir o, efendim. Bizden pes.

130

Stephen boğazı kaşınarak, yanıtladı.

—Tilki büyükannesini bir çobanpüskülü çalısının dibine görmüyor.

Stephen ayağa kalkarak asabi bir kahkaha patlatınca çocukların bağıışları hayal kırıklıklarını yankıladı.

Kapıya bir değnek vurdu ve koridordaki bir ses ünledi:

—Hokey!

Çocuklar sıralarından yan yan çıkarak, onların üzerinden aşarak dağılıverdiler. Çabucak gitmişlerdi; malzeme odasından hokey sopalarının takırtılarıyla bir ayak sesi seli ve bağırtı yaygarası taşmaktaydı.

140

Oyalanan tek Sargent kalmıştı; yavaş yavaş ilerleyip açık bir defteri gösterdi. Gür saçları ve sıska boynu ağırkanlılığını imliyor, yukarıya doğru kaldırdığı şaşkın gözleriyle gözlüğünün sisli camlarından yakarırcasına bakıyordu. Solgun kansız yanağında hurma şeklinde ve bir salyangozun taze ve nemli izini andıran bir mürekkep lekesi vardı.

Defterini uzattı. Sayfanın tepesinde *Toplama Ödevi* yazıyordu. Altında yampiri rakamlar, en altta da eğri büğrü düğüm düğüm kördüğüm bir imza ile bir de mürekkep lekesi. Cyril Sargent: Adı ve mührü.

150

—Mr. Deasy bunların hepsini tekrar yapmamı sonra da size göstermemi söyledi, efendim, dedi.

Stephen defterin kenarlarına dokundu. Nafile.

—Şimdi bunların nasıl yapıldığını anladın mı? Diye sordu.

—On birden on beşe kadar, diye yanıtladı Sargent. Mr. Deasy bunları karatahtadan kopya etmemi söyledi, efendim.

—Bunları kendi başına yapabilir misin? Diye sordu Stephen.

—Hayır, efendim.

Çirkin ve nafile: Zayıf boyunlu, kirpi saçlı, bir de mürekkep lekeli, sümüksüklü böcek izi. Gene de bir kadın onu sevmiş, kucağında ve yüreğinde taşımıştı. O kadın olmasaydı, bütün dünya onu kemiksiz bir salyangozu ezercesine, ayaklarının altında çiğner geçirdi. Kendi bedeninden ona aktardığı özsüz, sulu kanını sevmişti. Gerçek bu muydu o halde? Hayattaki tek gerçek şey? Anasının tükenmiş bedeni üzerinden coşkulu Columbanus kendini kutsal cehet içinde aşırıldı. Yoktu artık anası: Ateşte yanan bir çalının kıvrılan iskeleti, bir gülağacı rayihası ve ıslanmış küller. Anası onu ayaklar altında çiğnenmekten kurtarmış, sonra da göçmüştü, gençliğine doyamadan. Cennete giden zavallı bir ruh: Kırpışan yıldızların altında bir çalılıktaki tilki, çapul kokan kızıl kürküyle, acımasız parlak gözleriyle toprağı eşeledi, dinledi, yerde bir çukur açtı, dinledi, kazdı, kazdı.

Stephen çocuğun yanına oturarak problemi çözdü. Shakespeare'ın hayaletinin Hamlet'in büyükbabası olduğunu cebir yoluyla kanıtlıyor. Sargent eğik duran gözlüğünün ardından kuşkuyla baktı. Malzeme odasında hokey sopaları takırdadı: Dışarıdan bir topun kof sadmesiyle çağırıldı.

Sayfada simgeler, yabansı kareli küplü başlıklar giymiş huruftan bir maskaralar alayı bir baştan bir başa ağır aksak mağribi danslarında ilerliyorlardı. Ver elini, halka da boynundan, eşini selamla: Böyle: Eğlence düşkününü mağribi kopilleri. İbni Rüşt ile Moses Maimonides, tavırları hareketleri karanlık, alaycı ayinelelerinde dünyanın esrarengiz ruhunu yalabitan, aydınlığın kavrayamadığı bir aydınlıkla ışyan bir karanlık bu iki insan da çekip gitmiş bu dünyadan.

—Şimdi anlıyor musun? İkincisini kendin yapabilir misin?

—Evet, efendim.

Sargent elinin yavaş, sarsak hareketleriyle ödevini yazdı. Hep bir yardım sözcüğü bekleyerek, donuk teninin altında kıpırdayan belirsiz bir utanç renklenmesi, eli kararsız simgeleri kılı kılına izleyerek çizmekteydi. *Amor matris*: Öznel ve nesnel tamlayan. Anası

özsüz kanıyla, kesikekşi sütüyle onu beslemiş ve onun kundak-bağlarını başkalarının gözünden saklamıştı.

Onun gibiydim ben de, bu düşük omuzlar, bu zarafetsizlik. Çocukluğum yanı başımda eğilmiş duruyor. Elimle bir kez hafifçe de olsa onu okşamayacağım denli uzakta. Benimki uzak onunki gizli gözlerimiz denli. Sessiz, kaskatı gizler, kalplerimizin muzlim kâşanelerine kurulmuşlar: Zorbalıklarından usanmış gizler: Alaşağı edilmeye istekli zorbalara.

Toplama tamamlanmıştı.

200 —Çok kolay, dedi Stephen kalkarak.

—Evet, efendim. Sağ olun, diye yanıtladı Sargent.

İnce bir kurutma kâğıdıyla sayfayı kuruladı ve defterini sırasına götürdü.

—Sopanı alıp öbürlerine katılsana, dedi Stephen çelimsiz kılgını kapıya doğru izlerken.

—Evet, efendim.

Koridorda, oyun alanından adının çağrıldığı işitilmekteydi.

—Sargent!

—Koş, dedi Stephen. Mr. Deasy seni çağırıyor.

210 Sundurmada durarak sünepenin, tiz bağırıtların hırıştığı derme çatma sahaya doğru telaşla ilerlemesini izledi. Takımlara ayrılmışlardı; Mr. Deasy getrli ayaklarıyla öbek öbek çimenlerle kaplı sahayı adımlaya adımlaya yaklaştı. Binanın girişine ulaştığında gene çekişen çocuklar ona seslendi. Mr. Deasy ak bıyığını öfkeyle çevirdi.

—Şimdi de ne var? Diye sürekli bağırdı dinlemeksizin.

—Cochrane'la Halliday aynı tarafta, efendim, dedi Stephen.

—Yazıhanemde bekler misin biraz beni, dedi Mr. Deasy, ben şunları zapturapt altına alışıya kadar.

220 Azametle sahayı gerisingeriye arşınlayarak yaşlı sesiyle haşlar-casına bağırdı:

—Ne oluyor? Şimdi de ne var?

Dört bir yanında hırçın sesler bağırmaktaydı: Çocuklar her kılıktan boy boy etrafını sarmışlardı, yakıcı güneş ışığı kötüboyalı saçlarının balrengini açıyordu.

Yazıhanenin kokuşuk dumansı havası, yıpranmış kasvetli deri koltukların kokusuna karışmıştı. Benimle burada pazarlık yaptığı ilk günkü gibi. Başlangıçta nasıl idiye, şimdi de öyle. Büfenin üzerinde Stuart dönemi sikkeleriyle dolu bir tabla, aşağılık bir bataklık definesi: Hep de öyle kalacak. On iki havari tüm putperestlere vaz vermışler, solgun firfiri pelüş kutusunda asude: Dipsiz dünya.

230

Taş zeminli sundurmada ve koridorda hızlı adımlar. Mr. Deasy seyrek bırıkları üfleyerek masasına ulaştı.

—Önce, şu küçük hesabımızı halledelim, dedi.

Ceketinin cebinden deri bir tokayla bağlı cüzdanını çıkardı. Şak diye açılan cüzdanından birisi ortasından yapıştırılmış iki banknot çıkardı ve dikkatlice masanın üzerine koydu.

—İki, dedi, tokasını kapattığı cüzdanını cebine yerleştirirken.

Şimdi de altınlarını sakladığı hazine odası. Stephen'ın sinirli eli soğuk taş havanın içindeki deniz kabuklarının üzerinde gezindi. Salyangozlar, midyeler ve yılanbaşıları: Ve bu, bir emirin sarıgı gibi sarmal, ve şu, Aziz James'in tarağı. Yaşlı bir hacının devşirdikleri, ölü define, boş kavgılar.

Masa örtüsünün yumuşak, havlı yüzeyine bir İngiliz altını düştü, parlak gıcır gıcır.

—Üç, dedi Mr. Deasy küçük para kutusunu elinde çevirerek. Bunlar faydalı şeyler. Bak. Burası altınlar için. Burası şilinler için. Altı peniler, yarım kronlar. Buraya da kronlar. Bak.

İki kronla iki şilini yuvalarından sürdürdü.

—Üç on iki, dedi, sanırım doğru saydım.

—Sağ olun, efendim, dedi Stephen, paraları sıkılğan bir telaşla derleyip tümünü pantolonunun cebine koyarken.

—Teşekküre ne hacet, dedi Mr. Deasy. Bunu hak ettiniz.

Stephen'ın gene boş kalan eli boş kabuklara yöneldi. Güzelik ve güç simgeleri üstelik. Cebimde bir şişkinlik: Aç gözlülükle ve sefaletle kirlenmiş simgeler.

—Paranı öyle taşıma, dedi Mr. Deasy. Bir yerde çıkarırken düşürürsün. Bu kutulardan bir tane aliver. Son derece pratiktir, göreceksin.

Bir yanıt vermeli.

—Benimki çoğu zaman boş kalırdı, dedi Stephen.

Aynı odada aynı saatte, aynı akliselim: Ben de aynıyım. Bununla üç kez. Beni buraya bağlayan üç düğüm. E? İstersem şu anda onları çözebilirim.

—Tasarruf etmiyorsun da ondan, dedi Mr. Deasy, parmağını uzatarak. Para nedir bilmiyorsun henüz. Para kuvvettir. Sen de benim yaşıma geldiğinde. Biliyorum, biliyorum. *Gençlik bilseydi*. Ama ne demiş Shakespeare? *Keseni doldur para*.

—İago, diye mırıldandı Stephen.

Bakışlarını anlamsız kabuklardan kaldırıp yaşlı adamın nazarlarına çevirdi.

—Para nedir biliyordu o, dedi Mr. Deasy. Çok para kazanıyor-

240

250

260

270

du. Bir şairdi, evet, ama bir İngilizdi de. İngilizlerin medarı iftihar nedir, bilir misin? Bir İngilizin ağzından işitebileceğin en gururlandırıcı kelime nedir, bilir misin?

Denizlerin hâkimi. Denizsoğuğu gözleriyle ıpsız körfeze bakıyordu: Kabahat tarihte olsa gerek: Bana, ve sözlerime, garezsiz.

—Yani imparatorluğunda, dedi Stephen, güneş asla batmaz.

—Yoo! Diye bağırdı Mr. Deasy. İngilizler değil. Bunu bir Fransız Kelti söylemiş.

Parakutusuyla hafif hafif başparmağının tırnağına vurdu.

280 —Ben söyleyeyim, dedi alayişle, onu en çok gururlandıran iftiharını. *Hiç kimseye borcum yok.*

Ağzını öpeyim, ağzını öpeyim.

—*Hiç kimseye borcum yok. Hayatımda bir şilin bile ödünç almış değilim.* Bunu hissedebiliyor musun? *Hiç borcum yok benim.* Söyle, ha?

Mulligan, dokuz sterlin, üç çift çorap, bir çift potin, kravatlar. Curran, on gine. McCann, bir gine. Fred Ryan, iki şilin. Temple, iki öğle yemeği. Russell, bir gine, Cousins, on şilin, Bob Reynolds, yarım gine, Koehler, üç gine, Mrs. MacKernan, beş haftalık pansiyon kirası. Cebimdeki şişkinlik bir işe yaramaz.

290 —Şu an için, hayır, diye yanıtladı Stephen.

Mr. Deasy keyifli keyifli gülererek parakutusunu kaldırdı.

—Bunu tahmin etmiştim, dedi ağzı kulaklarında. Fakat bir gün hissetmelisin bunu. Biz gani gönüllü insanlarız fakat adil olmamız da lazım.

—Bu büyük laflar ürkütüyor beni, dedi Stephen, bizleri böyle mutsuz kıldıklarından.

Mr. Deasy şöminenin rafına doğru, İskoç kumaşından eteklik giymiş yakışıklı bir adam figürüne bir süre sert sert baktı: Albert Edward, Galler Prensi.

300 —Sana göre ben eski kafalı bir ihtiyar, bir muhafazakârım, dedi düşünceli sesi. O'Connell'in zamanından bu yana üç nesil görmüşüm ben. Kırk altıdaki kıtlığı hatırlıyorum. Orange localarının O'Connell'dan evvel veya mezhebinizin ruhani liderlerinin onu demagojiyle itham etmelerinden yirmi sene evvel ittifadın lağvedilmesi için tahrikâta giriştiğini biliyor muydun? Siz Fenianlar bazı şeyleri unutuyorsunuz.

Görkemli, imanlı, ölümsüz bellek. Armagh'daki muhteşem Elmas locası, papacıların cesetleriyle donatılmış. Sömürgeciler paktı, böğürtülü, maskeli ve silahlı. Fanatik kuzeyliler ve hakikatli emektar İncil. Kirpi saçlı asiler yere serilmiş.

Stephen elini sertçe devindirdi.

—Bende de asi kanı var, dedi Mr. Deasy. Anne cihetinden. Fakat ben birleşme lehine rey veren Sir John Blackwood'un sulhündenim. Hepimiz İrlandalıyız, kral oğluyuz hepimiz.

—Yazık, dedi Stephen.

—*Per vias rectas*, dedi Mr. Deasy kesenkes, onun şianıydı. Re-yini ona verdi, bu uğurda çizmelerini giyip atını Ards of Down'dan, Dublin'e sürdü.

*Dıgıdık dıgıdık gider at
Dublin'in yolları taş.*

320

At sırtında parlak çizmeli çatık çehreli bir ağa oğlu. Hava güzel, Sir John! Hava güzel, Devletlu Efendimiz... Hava!.... Hava!.... İki çizme silkinerek Dublin'e doğru tırışta. Dıgıdık dıgıdık gider at. Dıgıdık dıgıdık dıgıdık da.

—Bak ne hatırlattı bu bana, dedi Mr. Deasy. Senden bir rica-da bulunacağım, Mr. Dedalus, sizin edebiyatçılarla aranız iyidir. Gazete için bir yazı hazırladım. Bir dakika oturun. Kopyasını bitirmeme çok az kaldı.

Pencere yakınındaki masasına geçerek iskemlesini iki kez çekti ve yazı makinesinin şaryosundaki kâğıttan kimi sözcükleri okudu.

330

—Sen otur. Affedersin, dedi omzunun üzerinden, *akhselimin icapları*. Bir dakkacık.

Gür kaşlarının altından dirseği hizasındaki yazıyı inceledi, ve mırıldanarak, daktilonunun sert tuşlarını yavaş yavaş dürtüklemeye başladı. Kimileyin bir hayatı silmek amacıyla şaryoyu çevirirken oflayıp pofluyordu.

Stephen bu necabetli huzurda çıt çıkarmaksızın oturdu. Duvarlarda çepeçevre maziye intikal etmiş çerçevesiz at resimleri uysal başları dik, saygı duruşundalar: Lord Hastings'in *Repulse*'ı, Westminster Dükü'nün *Shotover*'ı, Beaufort Dükü'nün *Ceylon*'u, *Prix de Paris*, 1866. Üzerlerinde bücür biniciler, bir işaret beklentisinde. Onların hızlarını, onları tutan kralın sancaklarını görüyor, haykırarak maziye karışan kalabalıkların çılgınlıklarına katılıyordu.

340

—Nokta, dedi Mr. Deasy tuşlarına. *Fakat bu pek mühim mesele-nin derhal vuzuha kavuşturulması...*

Çabucak zengin olma hulyasıyla Cranly'nin beni götürdüğü çamura bulanmış çalıcırpı gereklilerin arasında, müşterek bahişçi tezgâhçılarının feryatlarıyla köftecilerden yayılan pis kokuların or-

350 tasında ve tüm o balçık deryasının göbeğinde favorilerini aradığı o yer. *Fair Rebel! Fair Rebel!* Favoriyi bilene koyduğunun iki katı, öbürlerini bilene on katı. At nallarının, yarışan keplerle ceketlerin peşinde koşar adım barbutçularla üçkâğıtçıların sonra da bir kasabın karısı, burnunu susamışçasına soyduğu portakala gömen o et-suratlı kadının önünden geçişimiz.

Oyun alanından oğlanların keskin çılgınlıkları çınladı, bir de zırlayan bir düdük.

Gene: Bir gol. Ben onların arasındayım, çarpışan girift gövde-
lerinin arasında, yaşam dövuşü. Yani hafif kırbalı görünen şu çarpık-
360 pıkbacıklı ana kuzusu mu? Dövuşenler. Zamana karşı tepmeler, şok üstün şok. Dövuşenler, çamur deryası ve savaşların velvelesi, boğazlananların donmuş ölükusmuğu, sivri uçlarında yem gibi kanlı insan bağıracağı takılı mızrakların tangirtisi.

—Ya, işte, dedi Mr. Deasy kalkarak.

Kâğıtları iğneyle tutturarak masaya geldi. Stephen kalktı.

—Meseleyi hulasaten yazdım, dedi Mr. Deasy. Ayak-ve-ağız-hastalığı hakkında. Şöyle bir okuyuver. Bu meseleye dair başka bir mülahaza serdedilemez zaten.

Değerli sütunlarınızı ihlal edebilir miyim? Tarihimizde sık sık
370 tekerrür eden şu *laissez faire* doktrini. Büyükbaş hayvan ticareti-miz. Tüm eski endüstrimizin ahvali. Galway limanı projesini aka-mete uğratan Liverpool çetesi. Avrupa'daki kızılca kıyamet. Boğazın dar sularından sevk edilen tahıl ikmalî. Tarım bakanlığının miş-ligeçmiş vurdumduymazlığı. Klasik bir kinayenin bağışlanışı. Cas-sandra. Şöhreti şaibeli bir kadın tarafından. Gelelim bahis konusu meseleye.

—Bir muğlaklık yok yazdıklarımda, değil mi? diye sordu Mr. Deasy, Stephen okumasını sürdürürken.

Ayak-ve-ağız-hastalığı. Koch preparatı diye anılır. Serum ve
380 virüs. Aşılanan atların yüzdesi. Sığır vebası. Aşağı Avusturya'daki Mürzsteg'de imparatorun atları. Veteriner cerrahlar. Mr. Henry Blackwood Price. Adil bir yargılama için âlicenap bir teklif. Aklise-limin icapları. Pek mühim bir mesele. Kelimenin tam manasıyla boğayı kuyruğundan yakalamak. Sütunlarınızı açtığınızdan dolayı teşekkürler.

—Bunun basılmasını ve okunmasını istiyorum, dedi Mr. De-
asy. Bir daha patlak verirse göreceksin, İrlanda sığırlarına ambargo
koyacaklar. Halbuki tedavisi mümkün. Tedavisi bulunmuş. Yeğ-e-
nim Blackwood Price, Avusturya'da hayvan doktorlarının bu hasta-
390 lığı artık kolayca tedavi ettiklerini yazıyor. Buraya gelmeyi teklif

etmişler. Bakanlığın bu meseleyle ilgilenmesine çalışıyorum. Şimdi de meselenin umuma açıklanmasına çalışacağım. Her yanım engellerle çevrili, falancanın entrikalarıyla, filancanın dalavereleriyle, efendime söyleyim filancanın...

Konuşmasını sürdürmeden önce ihtiyar bir adam edasıyla işaretparmağını kaldırarak havada salladı.

—Hatırla bu sözümü, Mr. Dedalus, dedi. İngiltere Yahudilerinin elinde. Bütün yüksek makamlarda: Maliyesiyle, matbuatıyla. Bu vaziyet bir milletin zevalinin emareleridir. Temerküz ettikleri her yerde. Milletin hayatiyetini silip süpürürler. Senelerdir bunun başımıza geleceğini biliyordum. Adım gibi biliyorum, Yahudi tüccarları şu anda canımıza okumaktadırlar. Koca İngiltere can çekiyor.

Birkaç hızlı adım attı, geniş bir güneş huzmesinden geçerken gözleri gök mavisi canlılığına büründü. Gene yüz geri etti.

—Can çekiyor, dedi tekrar, şayet canı çoktan çıkmış değilse bile.

*Çılgın sokak sokak aşüftenin
Dokuyor kefenini koca İngiltere'nin.*

Gözlerini iri iri açarak ortasında durduğu güneş huzmesinin içinden pürdikkat baktı.

—Tüccar dediğin, dedi Stephen, ucuza alıp pahalıya satan bir kimsedir, ister Yahudi olsun ister olmasın, öyle değil mi?

—Işığa karşı günah işlediler, dedi Mr. Deasy ağırbaşlılıkla. Gözlerindeki zulmeti görebilirsin. Bu güne kadar dünya üzerinde başıboş dolaşmalarının nedeni de budur.

Paris Borsası'nın basamaklarında altıntenli adamlar mücevhherli parmaklarıyla fiyatları bildiriyorlar. Kazların yavaşlığı. İpekten sakil başlıklarının altında kafaları daniska entrikalar çeviredursun, bir vaveyla, hamhalat, tapınağın önünde toplasınlar. Onların değil: Bu giysiler, bu söylem, bu tavırlar. Sakıngan batı gözleri, sözlerini, şevkli ve masum jestlerini yalanlıyordu, ama kendilerine yöneltilen devasa boyutlardaki kinin bilincindeydiler ve coşkunlukları beyhudeydi. Yığın yığın biriken beyhude sabır. Zaman dağıtacak hepsini kuşkusuz. Yol kenarına yığılmış bir istif: Yağmalanan ve tükenen. Sabırlı gözlerinde göçebe yıllarının ve soylarına vurulan damganın bilinci.

—Herkes öyle değil mi? dedi Stephen.

—Ne demek istiyorsun? Diye sordu Mr. Deasy.

430 Bir adım öne ilerleyerek masanın yanında durdu. Altçenesi yana doğru düşerek açıldı ikircikli. Yaşlıların bilgeliği mi bu? Benden işitmek istiyor.

—Tarih, dedi Stephen, uyanarak kurtulmaya çalıştığım bir karabasandır benim.

Oyun alanında oğlanlar bir yaygara kopardılar. Vızıldayan bir düdük: Gol. Ya o karabasan seni arkandan tekmelerse?

—Yaradan'ın işleri hiç de bizim işlerimize benzemez, dedi Mr. Deasy. Tüm insanlık tarihi tek bir gayeye doğru ilerlemektedir, Tanrı'nın tezahür etmesi.

440 Stephen başparmağını pencereye doğru sallayarak dedi ki:

—Tanrı bu, işte.

Yaşsa! Hey! Hooop!

—Ne? diye sordu Mr. Deasy.

—Sokaktaki bir çılgık, yanıtını verdi Stephen, omuzlarını silerek.

Mr. Deasy gözlerini indirerek, parmaklarının arasına kısırdığı burun kanatlarını bir süre tuttu. Gene yukarıya bakarak, burnunu bıraktı.

450 —Ben daha mutluyum senden, dedi. Pek çok hata yapmışız, pek çok günah işlemişizdir. Bu dünyaya günahı bir kadın getirmiş. Şöhreti şaibeli bir kadın, Menelaus'un, onu terkeden karısı Helen uğruna, Yunanlılar on yıl boyunca Truva'da savaştı. Yabancıları ilk kez burada kıyılarımıza sadakatsiz bir kadın, MacMurrough'nun karısıyla karısının dostu Breffni prensi O'Rourke getirmişti. Parnell'i gözden düşüren de bir kadındı. Pek çok hata, pek çok kusur ama bir tek günah yok. Hayatımın şu son günlerinde dahi mücadelem devam ediyor. Olsun, hak için sonuna kadar mücadele edeceğim.

Ulster savaş verecek

460

Ulster hakka erecek.

Stephen elindeki kâğıtları yukarıya doğru kaldırdı.

—O halde, efendim, diye başladı...

—Tahminime göre, dedi Mr. Deasy, sen bu işte pek uzun bir süre kalmayacaksın. Öğretmenlik yok senin tıynetinde, galiba. Belki de yanılıyorum.

—Bir öğrenen daha çok, dedi Stephen.

Sonra burada ne öğrenilir ki?

Mr. Deasy başını salladı.

—Kim bilir? dedi. Öğrenmek için mütevazı olmak gerek. Ancak hayat en büyük bir öğretmendir.

470

Stephen kâğıtları gene hışırdattı.

—Bunlara gelince, diye başladı...

—Evet, dedi Mr. Deasy. Orada iki kopya var. Şayet hemen yayımlatabilirsen.

Telegraph. Irish Homestead.

—Çalışacağım, dedi Stephen, yarın bildiririm size. Birazcık tanıdığım iki editör var.

—Pekâlâ, dedi Mr. Deasy çevikçe. Dün gece milletvekili Mr. Field'e yazdım. Bugün City Arms otelinde büyükbaş hayvan tacirleri birliğinin bir toplantısı var. Mektubumu o toplantıda herkese okumasını ondan rica ettim. Şayet siz de iki gazetenize onları ko-

480

—*Evening Telegraph*...

—Tamam, dedi Mr. Deasy. Kaybedilecek vaktimiz yok. Şimdi yeğenimin mektubuna cevap yazmam lazım.

—İyi sabahlar, efendim, dedi Stephen, kâğıtları cebine koyarak. Teşekkür ederim.

—Estağfurullah, dedi Mr. Deasy yazı masasındaki kâğıtları karıştırırken. Seninle tutuşmak isterdim, her ne kadar yaşlıysam da.

490

—İyi günler, dedi, Stephen bir daha, sırtını hafif eğerek.

Açık sundurmaya çıktı ve oyun alanından gelen çığlıklarla sopa takırtılarını dinleyerek ağaçların gölgelediği çakıl yolda ilerledi. Bahçe kapısından çıkarken önünden geçtiği sütunların üzerinde kurulmuş aslanlar: Dişsiz korkuluklar. Bir de ona omuz vereceğim onun savaşımında. Mulligan yeni bir ad takacak bana: Sığırsever Şair.

—Mr. Dedalus!

Arkamdan koşmakta. Başka mektup vermez, inşallah.

—Sadece bir dakika.

500

—Evet, efendim, dedi Stephen bahçe kapısına dönüp.

Mr. Deasy durdu, güçlkle soluyup nefesini yutarak.

—Bir de söylemek istedim, dedi, İrlanda, derler ki, Yahudilere hiç zulmetmemiş olan biricik ülke olma şerefine sahiptir. Bunu biliyor muydun? Hayır. Nedenmiş, biliyor musun?

Parlak gün ışığında kaşlarını haşince çattı.

—Neden, efendim? Diye sordu Stephen, gülümsemeye başlayarak.

—Zira, onları hiç içeri sokmamış da, dedi Mr. Deasy ciddiyetle.

510

Gırtlğından zıplayan bir kakhaha topağı, hırıltılı bir balgam zincirini de ardından sürükledi. Çabucak geriye döndü, kollarını havaya kaldırıp sallarken bir öksürüyor bir gülüyordu.

—Onları hiç içeri sokmamış da, diye kakhahasının arasından ünledi gene getrli ayağını patikadaki çakıllara vururken. İşte ondan.

Ferasetli omuzlarında yaprakların ekose aralıklarından güneş ııl ııl pullar, danseden sikkeler saçmaktaydı.

3

GÖRÜLEBİLENİN KAÇINILMAZ KIPLIĞI: EN AZINDAN bu, gözlerimin düşüncesi. Burada okuyadurduğum her şeyin, yaklaşan meddin getirdiği denizcanlılarının ve denizenkazının, şu partal pabucun imzaları. Sümük yeşili, gökgümüşi, pas rengi: Renkli mmler. Saydamlığın sınırları. Ama ekliyor: Bedenlerde. O halde bedenlerin, renklerinden önce varmıştı bilincine. Nasıl? Kafasıyla onlara toslayarak, elbet. Yavaş gel. Hem keldi hem de milyoner, *maestro di color che sanno*. Saydamlığın sınırı içre. Niye içre? Saydam, saydam olmayan. Beş parmağınızı içine sokabiliyorsanız bir geçit, aksi takdirde bir kapıdır. Gözlerini kapat da gör.

10

Stephen, potinleriyle deniz kabuklarını ve yosunlarını ezerken çıkan çatırtıyı dinlemek amacıyla gözlerini yumdu. Şöylesi-böylesi, onları çiğneyip gidiyorsun. Her kezinde bir adım. Çok kısa boşluk zamanları arasında çok kısa bir zaman boşluğu. Beş, altı: *Nacheinander*. Kesinlikle: bu da işitilebilenin kaçınılmaz kipliği. Aç gözlerini. Hayır. Tanrım! Dip tarafı çıkıntılı uçurumdan düşersem, kaçınılmazcasına *nebeneinander* çarpmış olurum! Karanlıkta ne güzel gidiyorum. Dişbudak kılıcım belimde asılı. Irganmada: Öylece. İki ayağım onun potinlerinde bacaklarımın ucundaki, *nebeneinander*. Gayet net: Los *Demiurgos* tokmağının vuruşu. Sandymount sahili boyunca sonsuzluğa mı yürümekteyim? Kriş, kraş, krık, krık. Yaban deniz sikkeleri. Deasy Hoca iyi bilir bunları.

20

*Sandymount'a gelsene,
Kısrağım Madeline!*

Tartım başlıyor, görüyorsunuz. İşitiyorum. Eski Yunan veznindeki bir katalektik tetrametrenin geçişi. Ama, dörtnala: *rağım Madeline*.

30 Şimdi gözlerini aç. Açayım. Bir anlığına. Yok mu olmuş her şey? Şayet açarsam ve hep saydam olmayanın karanlığında kalıyorsa-
sam. *Basta!* Bakalım görebilecek miyim?

Şimdi gör. Her şey sen olmadan da hep orada ve sonsuza dek
olacak, dipsiz dünya.

Leahy's Terrace'tan çıkıp basamakları ihtiyatla indiler, *Frauenzimmer*: şevlikten aşağı sahile hımbıl hımbıl yürüyerek, yayvan ayaklarıyla kum birikintisine bata çıka ilerlediler. Bencileyin, ve Algy gibi, kudretli anamıza inmekte. Bir numaralı ebe çantasını tembel tembel sallıyor, öbürünün şemsiyesi kumsala dürtülmüş. Mahalleleri Liberties'den çıkmışlar bütün gün seyrana. Bride Sokağı'ndaki Mrs. Florence MacCabe, merhum Patk MacCabe'in
40 hayatta kalan eşi, bitmeyen yasında. Bacılarından biri beni viyaklata viyaklata söküp yaşama çıkarmıştı. Hiçlikten yaratılış. Çantasında ne vardır? Kırmızı yünlülere sarmalanmış, sarkan bir göbek kordonuyla bir düşük. Herkesin kordonları uç uca geçmişe bağlanıyor, tüm tenleri birleştiren büküm büküm bir halat. Bu yüzden ya gizemci keşiflerin. Tanrılaşacak mısınız? *Omphalosunuza* dalınız. Alo! Kinch konuşuyor. Beni Havvakent'e bağlar mısın. Alef, alfa: sıfır, sıfır, bir.

Âdem Kadmon'un zevcesi ve hayat arkadaşı: Havva, Çıplak
50 Eva. Göbeği yoktu onun. Dalınç. Kusursuz bir karın, hamile ipiri, gergin tirşeden bir kalkan, yo, ak bir buğday yığını, doğusal ve ölümsüz, ezelden ebede baki kalan. Günah batını.

Karanlık günah batınındaydım ben de, vücuda getirilmemiş-
ken. Onlar tarafından, benim sesime, benim gözlerime sahip o
adamlar nefesinde küller bir hayaletkadin. Karındılar ve birbirinden
koptular, çiftleşme istencinin buyruğunu yerine getirdiler. Çağlar
öncesinden istemişti benim O ve artık isteyemez benim başka bir
şey ya da hiç olmamı. Onda temellenmiştir bu *lex eterna*. O halde
bu, Baba ve Oğul'un eşözlü olarak yer aldığı ilahi töz mü ola ki?
Zavallı Arius'çuk, kiminle tutuşacak? Yaşamı boyunca eşgörmö-
60 teyahudigümtekliği uğruna savaş vermiş. Yıldızıldüşük mezhep
sapkını! Bir Yunan apteshanesinde son nefesini vermişti: *Euthanasia*. Mücevher bezeli tacı ve asasıyla, tahtına postu sermiş, *omophorionu* çemrenmiş, mabadında pıhtılar, boşalmış bir orunun dulu.

Etrafında esintiler onu hırpalarcasına oynayıyordu, ısırtıcı, sa-
bırsız esintiler. Gelmekte, dalgalar. Akyeleli denizatları, kemire
kopara, yaldırakyeldizginli, Mananaan'ın küheylanları.

Adamın gazetelere verilecek mektubunu unutmamalı. Sonra
da? Ship'e, yanımda. Aman evlat, bu parayı terbiyıklı bir ebleh gibi

temkinli harcayasın. Evet, muhakkak.

Hız hafif kesildi. Buradan. Sara yengeme gidiyor muyum, gitmiyor muyum? Eştözlü babamın sesi. Sanatçı kardeşin Stephen'dan bir haber var mı şu sıralar? Yok mu? Strasburg Terrace'ta Sally teyzesinde değildir kuşkusuz? Birazcık daha yüksekte uçamaz mıydı, ha? Haa, şey şey şey nasıl, Stephen, Si amca, o nasıl? Ali, 'Tanrı acısın bana, ne dert açmışım başıma evlenmekle! Samanlıkta ki kopiller. Ayyaş tıfıl kâtibefendiyle borazancı ağabeyi. Son kerte itibarlı gondolcular! Şaşıgöz Walter da babasını efendimlemekte, daha ne olsun! Efendim. Evet, efendim. Hayır, efendim. İla ağlıyordu: Şaşmamak gerekir, Mesih olunca!

70

Küçük, pancurlu evlerinin zırlıdak çingırağını çekiyorum: Bekliyorum. Bir alacaklı geldi sanıyorlar, müsait bir yarıktan beni gözetleyip.

80

Ben Stephen'ım, efendim.

Buyursun. Stephen'ı içeri alsana oğlum.

Bir kol demirinin çekilişi ve Walter beni buyur ediyor.

Seni başkası zannettik.

Richie dayı yayla gibi yatağında, yastık, battaniye teknil, göğsü kolunu dizlerinin tümseğinden aşırıyor. Göğsü temiz pak. Belden yukarısı yıkanmış.

Hayırlı sabahlar, yeğen. Otur da, sonra gezersin.

90

Üzerinde Mr. Goff ve Mr. Shapland Tandy için hazırladığı gider hesaplarını kaydettiği, uzlaşma belgelerini, sözlü anketleri ve *Duces Tecum* ilamlarını dosyaladığı diz tablasını bir yana koyuyor. Saçsız başının üzerinde meşe abanozundan bir çerçeve: Wilde'ın *Requiescat*'ı. Öylesine çalıverdiği ışığın vızıltısı Walter'i karşısına getiriyor.

Evet, efendim?

Richie'yle Stephen'a viski, söyle annene. Nerede o?

Crissie'yi yıkıyor, efendim.

Beybasının minik kuşu. Aşk yumağı.

100

Hayır, Richie dayı...

Bana Richie desene. Sana da madensuyuna da! İnsanı hal-sızlaştırır. Viyskii!

Richie dayı, gerçekten...

Otur şuraya, yoksa alırım ayağımın altına, çattık yahu!

Walter gözlerini kısmış, olmayan bir iskemleyi arıyor.

Nereye otursun ki, efendim.

Yani koyacak bi yer yok, demek istiyorsun, salak. Chippendale sandalyemizi getirsene. Bir şeyler atıştırmak ister misin? Sizin

110 o kahrolası çıtkırıldım âdetleriniz yoktur bizde. İnce kıyılmış yağlı jambonla kızartılmış ringa balığı? Hayır mı? Emin misin? Şükür yahu. Bu evde sırtağrısı haplarından başka bi şey bulunmaz zaten.

All'erta!

Ferrando'nun *aria di sortitas*ından birkaç ölçü mırıldanıyor. En güzel parça, Stéphen, tüm operadaki. Dinle.

Yeniden çalmaya başladığı hoş ıslığın ayırtıları soluduğu havayla daha da tatlılaşırken, yorganla örtülü dizlerini bilekleriyle kocadavul çalar gibi tokmaklıyor.

Şu an rüzgâr daha bir tatlılaştı.

120 Batmış ocaklar, benimki, onunki, cümlemizinki. Clongowes'da millete bir amcanın yargıç, bir amcanın da orduda general olduğunu sendin söyleyen. Bırak bunları, Stephen. Güzellik orada değil. Ne de, Joachim Abbas'ın farımış kehanetlerini okuduğun Marsh kitaplığının ölgün koyunda. Kime hayırı dokunmuş ki o kehanetlerin? Katedral avlusundaki yüzbaşı ayaktakımına. İnsanlardan kaçarak delilik ormanına sığınan, uzun gür saçları ayışığında köpük köpük, gözyuvarları yıldız yıldız bir merdümگیرiz. Ho-uyhnhnm, beygirkalaklı. Oval beygirimsi suratlar, Temple, Buck Mulligan, Foxy Campbell, İnceuzunçeneliler. Abbas baba, celalli-başpapaz, beyinlerini hangi zılgıt tutuşturmuştu? Kütt! *Descende, calve, ut ne amplius decalveris*. Cehennemlik başında ağarmış saçlar çelenkvari, kutsal ekmek kabını kavramış, şahmarangözleriyle görüyorum onun ben sunağın son basamağını güçbela inişini (*descende!*). İn aşşaa, dazlakherif! Sunağın iki yanında duran bir koro, kafalarının tepeleri kazınmış yağlanmış ve kırpılıp kuşa benzetilmiş, buğday kilyelerinin özüyle semirmiş, beyaz cüppelerinin içinde ır-ganan irikıyım köypapazlarının hımhım Latincesi, ilahilerini birbirlerine tehditkârane yankılamaktalar.

Ola ki hemen o anda bir papaz onu yukarı kaldırmaktadır. 140 Çıngırımır! İki sokak ötedeyse bir başkası onu bir vitrine koyup kilitlemektedir. Çıngırdamır! Başka birisi de küçük bir Meryemanakilisesinde tek başına Komünyon töreni yapmaktadır. Çıngırımır! Aşağı, yukarı, öne, geriye. Gözü pek bilgin Dan Occam düşünmüştü bunu. Puslu bir İngiliz sabahında bu şeytanca uknum onun beynini gıdıklayıvermişti. Kutsal ekmeğini indirerek diz çökerken kilisenin bir kanadındaki ikinci çan sesiyle (kendisinininkini kaldırıyorken) birinci çan sesinin kaynaştığını ve, kalkarken (şu anda kaldırmaktayım) iki çan sesinin (diz çökmekteyken) bir dif-tong halinde birleştiğini işitti.

150 Yeğen Stephen, asla bir eren olamayacaksın. Azizler adası.

Sen son derece mübarek bir insandın, değil mi? Burnun kırmızılaşmasın diye yakarırdın Meryem Ana'ya. Serpentine Avenue'da şeytana dua ederdin, önünde yürüyen tombul dul sokaktaki su birikintisinden geçerken eteklerini daha da kaldırsın diye. *O si, certo!* Sat ruhunu, sat, bir karının sarındığı cafcamlı çaputları uğruna. Anlat daha, anlat anlat! Howth tramvayının üst katından bir başına yağmura karşı bağırışın: *Çıplak kadınlar! Çıplak kadınlar!* Buna ne dersin, ha?

Ne demem lazımmış? Başka ne için icat edilmiş ki onlar?

Ya, her gece yedi kitabın her birinden ikişer sayfa okuyorsun? Aynada kendi önünde reverans yapar, yüzünde romantik ifadeler, Alkışlayanlarına doğru vakarlı ilerlerdin. Yaşasın, allahıncezası hıyar! Y'şşa! Kimse görmedi: Kimseye söyleme. Adları tek harften ibaret kitaplar yazacaktın. F'sini okudunuz mu? Elbette, ama ben Q'yu yeğlerim. Gerçekten, ama W bir şaheser. Ya, evet, W. Yeşil değirmi yapraklara yazdığın, hani sen öldükten sonra İskenderiye kitaplığı dahil dünyanın tüm büyük kütüphanelerine gönderileceğini düşlediğin *epiphany*leri, o derin mi derin kurguları anımsıyor musun? Birkaç bin yıl –bir mahamanvantara– sonra, oralarda birisi onları okuyacaktı. Pico della Mirandolavari. Vallahi, tıpkı bir balina gibi. Çoktan yitip gitmiş birinin bu yabansı sayfalarını okuyan bir insan bir eski zaman kişisiyle bir olduğunu duyumsar...

Ayaklarının altındaki pütürlü kumsal bitmişti. Potinleri yenden denizçakılları, sayısız çakıllara sürtünerek gıcırdayan çakıltaşları, gemikurtlarının kalbura çevirdiği yitik Armada'nın tahtalarından oluşan yaş çatırtılı bir yığıntıyı çiğnemeye başladı. Nefes nefes lağım soluyan, sönmüş bir ateşin külleri altında kavrulmuş yosunlarla yer yer mezbeleliğe dönüşmüş tekinsiz kumsal, arşınlayan tabanlarını yutmaya hazırlanıyormuşçasına beklemekteydi. Sakına sakına onları kıyın kıyın geçti. Küspemsi kum hamuruna beline dek saplanmış bir biraşışesi dimdik durmaktaydı. Bir gözcü: Ürkünç bir susuzluk adası. Sahilde kırılmış çemberler; daha beride kirli şeytanişi bir ağlar dolangacı; epey ötelerde tebeşirişaretli arkakapılar ve kumsalın yukarısında bir çamaşır ipinde çarmıha geçirilmiş iki gömlek. Ringsend: Yağız dümencilerle usta denizcilerin alacıkları. İnsan kavkıları.

Stephen durdu. Sara yengenin evine giden yolu geçmişim. Oraya gitmiyor muyum? Galiba gitmiyorum. İn cin top oynuyor. Kuzeydoğuya döndü ve kumların pekleştiği alanı geçerek Pigeon-house'a yöneldi.

—*Qui vous a mis dans cette fichue position?*

—*C'est le pigeon, Joseph.*

Sıla iznindeki Patrice'le, MacMahon'un tavernasında lık lık ılık süt içtik. Yabankazı Paris'li Kevin Egan'ın oğlu. Babam bir kuştur benim, delikanlı nefis *lait chaudy*u körpecik pembe diliyle lap lap içmekte. Dolgun bir tavşan surat. Lap, *lapin*. Emeli *gros lotsu* kazanmak. Michelet'de kadınların doğasına değgin bir şeyler okumuş. Ama bana M. Léo Taxil'in *La Vie de Jésus*'sünü gönderecek. Bir arkadaşına vermişmiş.

200

—*C'est tordant, vous savez. Moi, je suis socialiste. Je ne crois pas en l'existence de Dieu. Faut pas le dire à mon père.*

—*Il croit?*

—*Mon père, oui.*

Schluss. Laplaplıyor.

Quartier Latin şapkam. Tanrım, bu adamı iyice donatmamız gerekir. Yanık kahverengi eldiven de isterim. Sen bir öğrenciydin, değil mi? Neydi öğrenim dalın, öbür şeytanın hakkı için? Peseen. P.S.N., yahu: *physiques, chimiques et naturelles*. Hımm. Geçiren faytoncularla omuz omza, ah kazanların kaydığı tencerelerin oynadığı, o eski günler, *mou en civet* aşını kaşıklayışın. Sesinin en doğal tonuyla, ben Paris'te, *boul'Mich*'teyken şöyle şöyle yapardım, deyiver bir. Evet, şayet bir yerde yakalanır da cinayetten tutuklanırsan, suç işlendiği anda başka yerde bulunduğunu kanıtlamak amacıyla zimbalanmış biletleleri atmazdın. Adalet. Tutuklu, on yedi şubat 1904 gecesi iki tanık tarafından görülmüştür. Öbür adamın işi bu: Öbür ben. Şapka, kravat, palto, burun. *Lui, c'est moi*. İşin işmiş orda, zahir.

220

Çalımı yürüyorken. Kimin yürüyüşüne öykünmekteydin? Unut: Tığteber ortada kalmışsın. Elinde annenin sekiz şilinlik para havalesi, kapıcının suratına çarparak kapattığı postane kapısının gümleyişi. Açlık diş ağrısı. *Encore deux minutes*. Bak saat. Almam lazım. *Fermé*. Satılmış köpek! Av tüfeğini alacaksın bamm bin parça edeceksin herifi, duvarlar adamın saçılan kıyım kıyım etleri piring düğmeleriyle kaplanacak. Bin bir parça parramparrıç her şey yerli yerinde. Uf mu oldu? Oo, bişeyciğin kalmaz. Ver elini. İşte, gördün mü? Oo, bişeyciğin kalmaz. El sıkışalım gel. Oo, bişeyciğin kalmaz, canım.

230

Harikalar yaratacaktın, ha? Coşkulu Columbanus'tan sonra bir misyoner daha Avrupa'ya. Fiacre ile Scotus gökyüzünde cevruce-fataburelerine kurulmuşlar, arjantinleri taşadursun, yaygaralılattın-kahkahalarını koparıyorlar: *Euge! Euge!* Newhaven'da vıcık vıcık çamurlu rıhtım boyunca valizini sürüklerken, hamal üç peni ya,

240

bozuk İngilizceyle konuşuyormuşsun numarası yapman. *Comment?* Paha biçilmez ganimetler getirmiştin dönerken; *Le Tutu, Pantalon Blanc et Culotte Rouge*'un yırtık pırtık beş sayısı, bir de mavi Fransız telgrafı, antika şeyler:

—Annen ölüyor çabuk gel baban.

Halam anneni senin öldürdüğün kanısında. Bu yüzden sana karşı.

*O halde Mulligan'ın halası şerefine,
Anlatayım sizlere jestimin sebebi ne.
Ahlaki bir yaşantı sürdürmüştür her daim
Hannigan ailesi, onun sayesinde.*

250

Güney duvarının taşlarını izlerken, ayakları kum karıklarına birden çalımli bir tartımla arşınladı. Gururla baktı onlara, istif edilmiş taştan mamut kafatasları. Denizde, kumda, taşlarda altın ışıklar. Güneş orda, ince uzun ağaçlar, limonsarı evler.

Paris sabah mahmurluğunda, limonsarısı sokaklarda hoyrat güneş ışığı. Dumanı üstünde ayçörekleri, kurbağayeşili pelinler, Paris'in sabah buhuru havayla cilveleşmekte. Belluomo, karısının âşığının karısının yatağından kalkıyor, başörtülü evkadını, elindeki fincan tabağında asetik asit fır dönüyor. Rodot'nun Yeri'nde Yvonne ile Madeleine, ağızları *flan breton* pusuyla sararmış, altın dişleriyle *chausson* çöreklerini öğüterek sırta kadem basan güzelliklerini yeniden canlandırmaktalar. Parisli erkek yüzleri geçmekte, afsunlanmış füsünkârlar, kâküllü *conquistadores*.

260

Öğle ırmızganması. Kevin Egan matbaa mürekkebine bulanmış parmaklarıyla barut sigaraları sarmakta; Patrice'in beyaz perisini içtiği gibi o da yeşil perisini yudumlamakta. Çevremizde pisboğazlar acılı lobyaları çalakaşık mideye indirmekteler. *Un demi setier!* Parlak kaptan fışkıran kahve buharı. Egan'ın bir işaretiyle, garson kız masama geliyor. *Il est irlandais. Hollandais? Non fromage. Deux irlandais, nous, Irlande, vous savez? Ah, oui! Hollandais* peyniri istediğini sanmıştı kız. *Postprandial*ınız, bu sözcüğü biliyor musunuz? *Postprandial*. Bir zamanlar Barselona'da bir adamla tanışmıştım, tuhaf bir adamdı, *postprandial*ım derdi ona. Yaa: *Slainte!* Tah-ta masaları çevreleyen şaraplı nefesler ve oburca tıknıma gurultuları girift olmuş. Egan'ın soluğu salçayabulanmış tabaklarımızın üzerinde salınıyor, dudaklarının arasından yeşil perili kazmadışı fırlamış. İrlanda'dan, Dalcaslılardan, umutlardan komplolardan, şimdi de değerli bir önder, pimander Arthur Griffith'ten (AE) dem

270

280

vurmaktayız. Beni de kendi boyunduruğuna koşsun diye, kıyaları-
mız ortak devamımızmış. Babanın oğlusun sen. Bu sesi tanıyorum.
Kanrengiçiçekli dimi gömleğinin İspanyol püskülleri, gizlerini
açarken nasıl da tiriliderdi. M. Drumont, ünlü gazeteci Drumont,
kraliçe Viktorya'ya ne diyor, biliyor musun? Sarı dişli moruk cada-
loz. *Dents jaunes*li bir *vieille ogresse*. Maud Gonnet, güzel kadın, *la*
Patrie, M. Millevoye, Felix Faure, nasıl öldüğünü biliyor musun?
Şehvet düşkünü herifler. Upsala'daki kaplıcada erkek çıplaklığını
oğuşturur *froeken, bonne à tout faire*, demişti, *tous les messieurs*. Ama
bu *monsieur*ye çalışmaz, dediydim ben de. Pek sefih âdetler bun-
lar. Oysa yıkanmak son kerte özel bir şey. Kardeşimin, kendi öz
kardeşimin bile istemem, pek sefih bir şey. Yeşil gözler, seni görü-
yorum. Kazmadış, farkındayım. Sefih insanlar.

Ellerinin arasındaki mavi fitil can çekişerek yanmakta, sonra
berrak yanıyor. Gevşek sarılmış tütüncüyuntuları tutuşuyor: Bir alev
ardından sert bir duman köşemize doğru. Konspiratör şapkasının
gölgelediği vahşi elmacıkkemikleri. Başkan nasıl kaçmıştı, gerçek
hikâyesi. Genç bir gelin gibi giyinip, güvey, duvak, portakalçiçek-
leri teknil, Malahide yolunu tuttular. İnan olsun, böyle. Sonra yi-
tik önderlerden, hıyanete uğrayanlardan, destansı firarlardan. Teb-
dili kıyafetler, enselenenler, sırta kadem basanlar, yok artık.

Reddedilen âşık. O zamanlar filinta gibi bir dadaştım, billâ.
Bir gün gösteririm fotoğrafımı sana. Anam avradım olsun, görecek-
sin. Aşıkımış, sevgilisinin uğruna uruğunun veliahtı albay Richard
Burke'le, Clerkenwell surlarının dibinde dönenmiş durmuş; çök-
tükleri yerden gördükleri intikamcı alevler onları sisli havaya fırlatmış.
Camlar kırılıyor ve duvarlar yıkılıyor. Şen Paği'ye gizleni-
yor, Parisli Egan olup çıkıyor, benden başka arayanı da yok. Her
gün belli yerleri turluyor: Külüstür-hurufatkasası, uğradığı üç mey-
hane, geceleyin kısa bir süre uyuduğu Monmartre'daki izbesi,
dünyasından geçmişlerin mendebur suratlarıyla kokorozlu *rue de la*
Goutte-d'Or. Aşksız, vatansız, eşsiz. Madame, avantüriye erkeğinden
ârî, kanaryası ve iki levent kiracısıyla gül gibi geçiniyor rahat.
Şeftali yanakları, yollu etekliği, taze gelinler gibi kıpırdak mı kıpırdak
haspam. Aşağılanmış, morali sıfırlanmış. Pat'a beni gördüğünü
söyle, emi? Bir zamanlar zavallı Pat'a bir iş bulmak istemiş-
tim. *Mon fils*, Fransızın askeri. Ona, *Kilkenny'nin dadaşları kükre-
yen yiğitler aslan gibi türküsünü öğretmiştim*. Eski bir türküdür, bildin
mi? Patrice'e onu öğrettim. Ey Kilkenny, ey: Eren Canice, Nore
kıyısındaki Strongbow'un şatosu. Şöyle başlar. *O, O. Napper*
Tandy elimden tutuyor.

*O, O Kilkenny'nin
Dadaşları...*

Elimi tutan zayıf güçsüz bir el. Kevin Egan'ı unutmuşlar, ama o onları unutmadı. Seni anıyoruz, ey Siyon.

Deniz kıyısına iyice yaklaşmıştı, kumlu dalgacıklar potinlerini şaplatıyordu. Taptaze hava karşıladı onu, şahlanan sinirlerini okşayarak, nurluluk tohumlarından fışkıran vahşi hava rüzgârları. Dur, Kish'in fenerkulesine gitmiyorum, değil mi? Ansızın durdu, ayakları ağır ağır deprenen kumsala batmaya başlamıştı. Geri dön.

330

Dönerken, ayakları yavaş yavaş yeni açılan yuvalara batadur-sun, gözleriyle güney sahilini taradı. Kulenin kubbeli soğuk odası beni beklemekte. Gözleme kulesindeki deliklerden giren gün ışığından mızraklar, ayaklarımın ağır ağır batması gibi, zeminin kadrarında akşamkaranlığına doğru muttasıl sürünmekte. Alacakaranlık mavi, günbatışı, lacivert gece. Kubbenin kör karanlığında bekliyorlar, sandalyeleri geriye kaydırılmış, anıtkaya valizim, kaldırılmamış bir sofranın çevresinde. Kim kaldıracak? Anahtar onda. Bu gece gelende ben orada yatmayacağım. Sessiz bir kulenin kapalı kapısı, panterlisahip ile zağarının duygusuz bedenlerini kefen gibi örtecek. Seslen: Yanıt yok. Ayaklarını, batan kumlardan çekerek kayalık mendirekten geriye döndü. Her şeyi kavra, her şeyi kavza. Ruhum benimle birlikte yürüyor, biçimler biçimi. İşte, ayın gözcülüğünde, Elsinore'un ayartıcı tufanını dinleyerek, gümüşü samur siyahı kayaların üzerindeki geçiyolunu arşınıyorum.

340

Kabaran deniz peşimde benim. Hızla yaklaştığını burdan görebiliyorum. O halde Poolbeg yolundan ordaki sahile dönerim. Stephen ayakotlarının, yılanbalığımsı kürekoyunlarının arasından tırmanarak bir kaya düzlüğüne oturdu, dişbudak bastonunu bir kayaya yarığına yasladı.

350

Şişmiş bir köpek leşi keselidenizyosunlarının üzerine serilmiş yalpalanmakta. Az önünde bir sandalın suya gömülmüş küpeştesi. *Un coche ensablé* diye betimlemişti Louis Veuillot, Gautier'in biçimini. Bu devasa kumlar, meddücezzrin ve rüzgârın buraya sayladığı ince eleye sık dokuya buraya serdiği dildir. Bunlar da, kadim Tanrıların kurganları, gelincik sıçanlarının kaynaştıkları mahal. Orada altın vardır. Arasana. Biraz buldum. Kumlar, çakıllar. Geçmişle yüklü. Sir Lout'un oyuncakları. Gözünü aç da çarpmasın başın. Bir dudağı yerde bir dudağı gökte zalim bir devim ben haa, bütün O Allahın gazabı kayaları yuvarlarım yaa, üstlerine basa basa okyanusların aşarım daa. Yihuuhahahaa. Buynuna biy lylandaliyin kan kokusuy geliyoy.

360

Bir zağar, capcanlı bir köpek, kumlu düzlükten koşa koşa beliriveriyor. Tanrım, bana saldıracak mı? Bırak özgürce koşsun. Başkalarının efendisi de olma, kölesi de. Bastonum elimde. Sıkı dur. Ta uzakta, köpük taşlı dalgaların önünden kıyıya doğru yürüyen karaltılar, iki kişi. İki meryemler. Kamışların arasında, gözlerden irak gizlemişler onu. Ce'e. Sizi gördüm. Yo, köpeği. Dönmüş koşuyor onlara doğru. Kim bunlar?

370 Lochlannlar, yağma peşinde gagasıklı prualarını ergimiş kalay gibi ışıyan dalgaların üzerinden sığığa doğru kaydırarak kaldırıklarını burda kumsala vuruyorlar. Malachi altın gerdanlığını takarken, Danimarka vikingleri, göğüslerinde asılı ışıltılı baltalarıyla. Kızgın öğle saatinde karaya vurmuş bir balina sürüsünün, tepelerinden buhar fışkırtarak sığığa debelenişleri. Çok geçmiyor, çitlerle çevrili aç biilaç kentten hırkallı bir göttenbacaklılar güruhu, benim halkım, deriyüzme bıçaklarıyla koşup geliyor, balınayı yüzüyor, yeşil yağlı balinaetlerini ha bire doğruyorlar. Açlık, veba, kıyım. Taşıdığın onların kanı, yüreğinde çalkalanan onların tutkuları.

380 Donmuş Liffey üzerinde onların arasında dolanırdım, bense, perilerin getirdiği bir çocuktum, cızırdayan reçine ateşlerinin içinde. Kimseyle konuşmadım: Kimse de benimle.

Köpeğin havlayışları yaklaşmaktaydı, durdu, geriye doğru koştu. Düşmanımın köpeği. Orda öylece kaldım benzim soluk, suskun, havlama sesiyle sinmiş. *Terribilia meditans*. Sırtında çuhaçiçeğisarışı hırkası, kaderin bir oyunbazı, korkuşuma gülümsüyor. İstedğin şey şakşaklarının ürümesi mi? Tahtta hak iddia edenler: Hayatlarını yaşıyorlar, Bruce'un erkek kardeşi, Thomas Fitzgerald, nazik şövalye, gülbeyazı fildişi ipek pantolonuyla bir süre herkesin ilgisini çekmiş olan York'un haramzadesi Perkin Warbeck ve Lambert Simnel, peşine taktığı sokak süpürgeleri ve baldırıçiplaklarla, tahttan düşme bir bulaşıkçı. Kral oğlu hepsi de: O gün de bugün de tahtta hak iddia edenlerin cenneti. O, insanları boğulmaktan kurtarmıştı, oysa sen bir it havladı diye tir tir titriyorsun. Ne var, Or San Michele'de Guido'yla alay eden saraylılar, kendi evlerindeydiler. Evleri... Senin bu ortaçağa değgin muammalarına karnımız tok. Onun yaptığını yapar mısın sen de? Yakınlarında bir sandal varsa, bir de cankurtaran simidi. *Natürlich*, oraya koyuvermişler senin için. Yapar mıydın, yapmaz mıydın? Dokuz gün önce Maiden kayalığı açıklarında boğulan adam. Şimdi onu arıyorlar. Gerçeği itiraf et. Kurtarmak isterdim. Denerdim bunu. Güçlü bir yüzücü sayılmam. Su soğuk yumuşak. Clongowes'da yüzümü leğendeki suya daldırdığımda. Göremezdim ki! Kim var arkamda?

390

400

Çabuk dışarı, çabuk! Kabaran suların hızla dört bir yana aktığını, kumsaldaki düzlükleri hızla kavkıkahverengine bürüdüğünü görmüyor musun? Ayaklarım yere bassa, neyse. İsterim ki, onun yaşamı onun olsun, benimki de benim. Boğulan bir insan. O insan gözleri haykırıyor bana ölümüyle yüz yüze gelmenin dehşeti içinde. Ben... Onunla birlikte dibe... Kurtaramazdım onu. Sular: Ölüm, üyler ürpertici: Yitiş.

410

Bir kadınla bir adam. Kadının eteğini görüyorum, kısacık. Beline dolamış, garanti.

Köpekleri, kumların seyrekleştiği bir bayırda koşarak, dört bir yanı koklayarak kırıniyordu. Geçmiş bir yaşamda yitirilmiş bir şeyleri ararcasına. Ansızın, kulaklarını dikip, bir tavşan gibi zıplayarak yeri koklayarak uçan bir martının gölgesini kovalamaya başladı. Adamın ıslığı sarkık kulaklarını kabarttı. Döndü, zıplaya zıplaya adama yaklaştı, çalak adımlarla kırındı. Kahverengimsi turuncu bir açıklıkta bir geyik, geçiyor, soylu, soyunuk. Kabaran denizin oyalkenarsüsünde önayaklarını berkiterek duruyor, kulakları denize yönelik. Burnunu kaldırarak dalgahengâmesine, mors sürülerine doğru, böğürdü. Onun ayaklarına doğru yılankevi dolanıyor, sarıla sarıla tırmanıyor, bin bir dorukta çözülüyor, her dokuzuncusu çarpa çarpa, serpe serpe, ta uzaklardan, taa ötelerden, dalgalar, dalgalar.

420

Midyetoplayıcıları. Suyun içinde bir süre ağır ağır ilerlediler, sonra eğilerek, torbalarını suya daldırdılar, gene kaldırıp karaya çıktılar. Köpek kesik kesik havlayarak onlara doğru koştu, şahlanaarak önayaklarıyla onları deşeledi, dört ayağı üzerine düşüp onların karşısında dilsiz patavatsız kuyruk sallayarak yeniden sustaya kalktı. Karşılık görmeyince, onlar kumların daha kuru bir yerine geledursunlar, ağzından sarkan soluksoluğakıpkızıl bir kurt dili çaput, peşlerine takıldı. Benekli gövdesi adamla kadının önlerinde kırındı, ardından uzun adımlarla bir buzağı gibi seğırtti. O leş, yolunun üzerindeydi. Durdu, kokladı, çevresinde azametle dolandı, kardeş, daha yakından kokladı, yine dolandı, ölü köpeğin şişmiş leşini tepeden tırnağa hızlı hızlı kokladı bir köpek gibi. Köpekkellesi, köpekkoklayan, gözler toprakta, bir ulu sona doğru gidiliyor. Ah, zavallı köpekölüsü! Burda yatmaktadır zavallı köpekölüsünün mevtası.

430

—Hoşt! Bırakonu, pis hayvan!

440

Zılgıt onu ürke ürke efendisine doğru yöneltti, yavaşça vurulan pabuçsuz bir tekme onu, yarasız beresiz bir kum kümesine yolladı, korkuyla sindi hayvan. Bir yay çizerek sıvıştı. Beni gördüğü yok. Aylak aylak mendireğin kıyısını izledi, oyalandı, bir kayayı

kokladı ve artayaklarından birini kaldırıp o kayaya işedi. Öne doğru fırladı, artayağını yeniden kaldırıp, koklamadığı bir kayaya biraz çiş daha saldı. Yoksulların yalın zevkleri. Artayaklarıyla kumları eşeledi: Ardından, önayaklarıyla kumları dağıttı, yeri oydu. Bir şey gömdü oraya, büyükannesini. Kumları deşti, deşeledi, dağıttı, yeri oydu, sonra durup kulak kesildi, kumları pençeleriyle gene çılgıncasına eşeledi, bir ara durdu, bir leopar, zina ürünü bir panter, yırtıcı bir kuş gibi ölüyü parçalıyor.

Dün gece beni uyandırdıktan sonra aynı düş yoksa o muydu? Bekle. Açık sundurma. Aşüfteler sokağı. Anımsa. Harun el Reşit. Handıysa ordayım. Bana yol gösteren o adam, konuşuyordu. Korkmamıştım. Elindeki kavunu yüzüme doğru tutmuştu. Gülümseyerek: Kaymakkokusu meyvenin. Kural böyleymiş, dedi. İçeri. Gel. Kırmızı halı serilmiş. Göreceksin, kimmiş.

Torbalarını sırtlayıp ağır ağır ilerlediler, kızıl tenli Kıptiler. Sıvanmış paçalarından çıkan morarmış ayakları çamurlaşmış kumsalı şaklatıyordu, soluk tuğla renkli bir atkr da kıllı boynunu sıkıca sarıyordu. Ardında, tin tin adımlarıyla karısı: Karmanyolacıyla peşinden ayak sürten şıfıntısı. Çalıntılarını sırtında taşıyor. Çıplak ayakları pürtüklü kumlarla denizkabuğukırıklarından kabuk kabuk. Rüzgâr kavruğu yüzünün çevresinde saçları uçuşuyor. Efendisinin ardında yoldaşı, toplamışlar tası tarağı, tutmuşlar Romeville yolunu. Vücundaki ayıplarını gizleyen gece gelende kestenerengi şalına bürünüp, köpeklerin halt karıştırdıkları bir kemeraltıdan müşterilerine göz süzer. Belalı, Blackpittsli O'Loughlin'in meyhanesinde iki Royal Dublin parlatıyor. Öö poni, sii koni serkeşlerin yabansı lehçelerinde, zira, Ah, bademgözlü yufkayürekli fin-dıkçım! Çişkokulu paçavralarının altında bir dişışeytan beyazlığı. O gece, Fumbally yolu: Tabakhane kokuları.

*Ellerin bembeyaz, dudakların al
Endamın narin senin.
Gel yat, uyu benimle derhal.
Karanlığında karılıp öpüşelim gecenin.*

Şişgöbek Aquinas bunu marazi hazlar diye betimliyor, *frate porcospino*. Cennetten kovulmadan önce Âdem koçardı, ama sefiğ değildi. Okusun türküsünü: *Endamın narin senin*. Onunkinden bir nebze bile daha kötü değil bu dil. Göbeklerinin üzerinde keşişkelamı, meryemanatesbihi anlamsızca çan çan eder: Ceplerinde külhanbeygırı, kaskatı külçeler dangırdar durur.

İşte geçiyor.

Hamlet şapkama göz ucuyla bakıyor. Şuracıta otururken birden çırılçılak oluverseydim? Değilim ama. Tüm dünyanın çöllemini aşarak, peşlerinde güneşin alev alev yanan kılıcı, batıya, akşam dışarılarına doğru yola revan olmuşlar. Sirtında yüküyle kadın ağır ağır ilerlemekte, schlepp ve de train etmekte, yayan yapıldak gitmekte, hemcileyin trascin eylemekte. Ayınçektığı, batıya doğru yükselen sular, kadını önüne katmış. Kadının içindeki onbinlerce adacıklı metler, benim olmayan kandan, *oinopa ponton*, şarapkarası bır deniz. Merhaba, sen, ayın hizmetkârı. Uykusunda, bir ıslak im söyler ona eşref saatinin geldiğini de, kalkmasını fısıldar. Gelinyatağı, çocukşiltesi, hayaletşamdanlı ölüm döşeği. *Omnis caro ad te veniet*. Fırtınanın içinden gözleri, beti benzi atmış bir hortlak yarası yelkenlerinden denizi kana bulayarak gelmekte, ağzıyla öperek emmeye onun ağzını.

490

İşte. Yakala şunu, haydi aslanım. Tabletlerim. Ağzıyla öperek onun ağzını. Yo. İkisi de olmalı. Yapıştır onları. Ağzıyla öperek emmeye onun ağzını.

500

Dudaklarını, havanın düşsel dudaklarına uzattı, emdi: Ağzıyla onun maammını. Maamm, herşeyrahimhanesiehram. Ağzıyla biçimlendirerek soluk verdi, dillenmemiş: Uuiihaa: Patlayan gezenlerin gümbürtüsü, alev alev, gümbürdeyen kor kürraakürree-küreler. Kâğıt. Banknotlar, kahrolasica. Bunak Deasy'nin mektubu. burda. Konukseverliğinize teşekkür ederek şu yazısız kısmını yırtalım. Sirtını güneşe vererek eğildi, iyice uzanıp taş bir masada kimi sözcükler karaladı. Kütüphaneden fiş araklamayı ikinci unutuşum bu.

510

Stephen eğildikçe gölgesi kayalara vuruyor, noktalanıyor. Ne diye sonsuz değil, en uzak yıldıza dek uzamaz? Bu ışığın ardında kör karanlıktaki Cassiopeia üçgeni, aydınlığın içinde ışıyan karanlık dünyalar. Elinde kâhin asası, ayağında ödünç çarıkları, gün ortasında kurşun renkli denize karşı gözlerden irak oturan, menekşe gecenin fütursuz yıldızları altında yürüyen ben. Çevremdeki bu kaçınılmazcasına insanbiçimindeki hayali çemberi kırıyorum, sonra geri çağırıyorum onu. Sınırsız, benim olabilir miydi, biçiminin biçimi? Kim görür beni burda? Yazdığın bu sözcükleri kim nereden bilecek? Ak bir yüzeydeki imler. Bir yerde bir kimseye en tatlı sesinle. Muhterem Cloyne piskoposu tapınak tülünü küreğimsi başlığından çıkardı: Üzerinde ince çizgilerle yer yer renkli belirtkeler. Sıkı durun. Bir yüzeyde renk renk: Evet, gerçekten. Bir düzlük görmekteyim, sonra düşünüyorum – uzaklık, yakın, uzak,

520

düzlüğü görüyorum, doğu, arka. Ah, şimdi görüyorum! Birden yuvarlanıyor, stereoskopta donupkalmışçasına. Az çaba sarf et, budur marifet. Çapraşık buluyorsunuz sözlerimi. Çapraşıklık bizim ruhumuzda öyle değil mi? Daha tatlı bir sesle. Ruhlarımız, günahlarımızın utancıylayaralı, kene gibi yapışır bize, sevgilisine yapışan bir kadın gibi, daha da daha da.

530

Narin elli, gözler uzunkirpikli, bana güvenen kadın. Ben şimdi onu tülün ötesinde ne cehenneme götüreyim? Kaçınılmaz görselliğin kaçınılmaz kipliğine: O, o, o kadın. Hangi kadın? Pazartesi günü Hodges Figgis'in vitrininde, yazacağın abece kitaplarından birini arayan bakire. Amma bakmıştın kıza. Bileğini şemsiyesinin örgülü kordonuna geçirmiş. Leeson Park'ta kaygılı başı ve sade suya tirtaşıyla yaşayıp giden kültürlü bir taze. Sen onu benim külahıma anlat, Stevie: Fingirdeğinteki. Allahın cezası o korsa jartiyerlerinden kullanıyor, yamru yumru yün örgüyle yamalı sarı çoraplar giyiyordur, garanti. Konumuz elma köfteleri, *piuttosto*. Katalaven-gos?

540

Okşa beni. Tatlı bakışlım. Yumuşak yumuşak yumuşacık elle-
linle. Ben yalnızım burada. Ah, hemen dokun bana, şimdi. Herke-
sin bildiği o sözcük neydi? Burada bir başımayım, sessiz. Ağlamak-
lı da. Dokun, dokun bana.

Sivri kayaların üzerine sırt üstü boylu boyunca uzandı, karala-
dığı notlarıyla kalemini cebine tıktırıp şapkasını gözlerine doğru
indirdi. Kevin Egan'ın şekerleme yaptığı gibi ben de başımı eğip,
biraz kestireceğim. *Et vidit Deus. Et erant valde bona*. M'haba! *Bon-*
jour: Mayıs çiçekleri gibi sefa geldiniz. Siperliğinin altında tavus-
kıpraşmasındaki kirpiklerinin arasından güneyleyen güneşe baktı.
Bu sahnenin ateşi beni de tutuşturdu. Pan'ın saati, direysel öğlen.
Tunçsarısı suların üzerinde tepsi gibi yaprakların yayıldığı yerler-
deki tutkalkıvamlı yılanotları, sütsızan yemişler arasında. Acılar-
dan uzak.

550

İçine dert olmasın.

Kütburunlu potinlerine takılan gözleri dertlendi, zoptik heri-
fin partalları, *nebeneinander*. Başka birinin ayağına sıcacık yuvalık
eden örselenmiş derinin kırışıklarını saydı. Kilise rakslarında tepi-
nen o tiksindiğim ayağına. Ama, Esther Osvalt'ın ayakkabısı sana
tam geldiğinde ne sevinmiştin: Hani Paris'te tanıdığım kız. *Tiens,*
quel petit pied? Hakikatli dost, kardeş gibi: Wilde'ın, adını telaffuz
dahli etmekten çekindiği aşkı. Onun kolu: Cranly'nin kolu. Beni

560

terk ediyor artık. Ya suç? Benim gibi. Benim gibi. Hepsi ya da hiç-biri.

Cock gölünden sular upuzun kementler gibi, kabara taş akmakta gü, yeşilaltınsı kum lagünlerini örte örte. Bastonumu götürcek akıntı. Bekliyorum. Yo, geçiyor sular, kayalara vura çarpa geçiyor, girdap girdap geçiyorlar. Şu iş bitiversin hele. Dinle: dörsözcüklü bir dalgadili: Şşisuu, hrşs, rşaiyss, uuus. Denizyılanlarının, şahlanan atların, kayaların göbeğinde suların canhıraş soluğu. Bardak bardak kayalarda şorluyor: Faşır, foşur, şırak: Kovuklarda güm-bürdüyor. Tükeniyor, sonra da, sesi kesiliyor. Akıyor şırl şırl, yamyassı yayılarak, kaynaşan köpükkuyusu, açmaktaki çiçek.

Stephen, yükselen denizin altında, ırganan denizotlarının ağırdan ala ala, kollarını nazlı nazlı kıvırtıp kilotlarını çektiklerini, fısıldayarak salınan suların içinde gümüş renkli eğreltilerin yüzle-rini mahcup mahcup yukarılara çevirdiklerini gördü. Gün gün ardına: Geceler boyunca: Depreşilmek, sellere boyun eğmek, sonra da yere serilmek. Tanrım, harap olmuşlar; kulaklarına fısıldanınca da, ah ü vah çekiyorlar. Eren Ambrose, beklerken, zamanlarının dolmasını bekliyorken yaprakların ve dalgaların iç çekişlerini işit-mişmiş, *diebus ac noctibus iniurias patiens ingemiscit*. Gayesizce toplar-şılar; nahak yere dağılırlar, akarberi, döner geri: Ay mekiği. Âşıkla-rı, safa pezevenklerini, koyunda sudan ağını çeken ıslıl ıslıl çıplak bir kadını görmekten de bıkmış.

Şu açıkta beş kulaç derinlikte. Tam beş kulaç dibinde baban yatıyor senin. Saat birde, dedilerdi. Boğulmuş halde görmüşler. Dublin kumsalında yaman yükselir deniz. Katar önüne öbek öbek moloz, sürüsepel balıkları, şaşkın şavalak denizkabuklarını, ha ba-ham de babam sürükler. Anaforldan kopup yükselen tuzbeyazı bir ceset, sanki domuzbalığı, bir inecik bir çıkacık karayadoğru ilerliyor. İşte orda. Takın kancayı, çabuk. Çekin. Ta diplere bat-mıştı, ama kurtuldu şimdi. Aman dikkat.

Kerih salamuraya bastırılmış boklugaz tulumu. Galyanbalıkla-rının ifildemesi, ilik gibi aş yağları, açık pantolonyırtmacının ara-lıklarından taşıyordu. Tanrı dönüşür olur insan olur balık olur ber-nak kazı olur kuştüyüyük. Yaşayan ben soluyorum ölü nefesleri-ni, çiğniyorum ölü topraklarını, zıkkımlanıyorum her cins ölünün idrarlı böbrekciğerdalağını. Küpeşteye çekilmiş şallak mallak, cüz-zamlı burundeliği güneşe horlayadursun, yosunlu mezarının leşko-kusunu havaya salıyor.

Bir denizdönüşümü bu, kestanerengi gözler tuzmavi. Denizö-lümü, insanların bildiği tüm ölümler arasında en evlası. Koca Der-

570

580

590

600

ya Babamız. *Prix de Paris*: Taklitlerinden sakının. Bir kez denemeniz lazım. Vallahi çok eğlendik.

610 Haydi kalk.. Çok susadım. Gökyüzü bulutlandı. Kara bulut yok ama, var mı yoksa? Fırtına kopacak. Apaydınlık çakıyor, mağrur şimşeği anlıgın, *Lucifer dico, qui nescit occasum*. Hayır. Kavkımsı şapkamla asam, bir de onun edik çarığım. Nereye? Akşam diyarlarına. Akşam kendini bulur.

620 Dişbudak bastonunun kabzasından kavradı, hafif hafif sallayarak biraz daha oyalandı. Elbet, akşam kendini bende bulacak, bana sormaksızın. Vardır herhal her günün bir sonu. Ha, önümüzdeki salı en uzun gün olacak. Bütün o mutlu yeni seneler arasında, anne, nay nay hoptiri nay. Çimen Tennyson, çebebi ozan. *Già*. Sarı dişli moruk cadalozun şerefine. Bir de, centilmen gazeteci Mösyö Drumont'un. *Già*. Dişlerim berbat durumda. Acaba neden? Bak. O da yolcu. Kavkılar. Dişçiye gitmem gerek, ama nasıl, bu parayla mı? İşte bu. Bu da. Dişsiz Kinch, süpermen. Allah allah, neden acep, yoksa başka bir anlamı mı var?

Ceplerini boş yere karıştırdı. Yok, almamışım. Yenisini almalı.

Burundeliğinden çıkardığı sümük kurusunu bir kaya çıkıntısına özenle bıraktı. Aman sen de, kim görürse görsün.

Arkamda. Belki de birisi var.

630 Yüzünü omzunun üzerinden çevirip peşini nigâh eyledi. Yelkenleri gurcatalarına haçvari istinga edilmiş, limana dönen, akıntıya karşı ağır ağır yol alan serenleri havayı yara yara ilerleyen üçdirekli, sessiz bir gemi.

II

4

MR. LEOPOLD BLOOM KASAPLIK HAYVANLARIN SAKATıyla kümes hayvanlarının iç organlarını büyük bir iştiha ile yerdi. İçine ciğeri kıyılmış koyu kıvamlı tavuk çorbasına, yenilmesi ktır ktır taşlıklara, fırında yürek dolmasına, dilinip ekmekkırıntısına bulanarak kızartılmış karaciğere, morinabalığı yumurtasının tavasına bayılırdı. Hepsinden çok, damağını belli belirsiz yakan hafif idrar kokulu koyun böbreği ızgarasını severdi.

Karısının kahvaltı şeylerini yuvalı tepsiye yerleştirmek amacıyla mutfakta patırtı çıkarmadan dolanırken böbrekleri düşünmekteydi. Mutfağın loş havası çivi kesiyordu ya, dışarda tatlı bir yaz sabahı kucaklıyordu her yanı. O yüzden içi kazanmaya başlamıştı bir parça.

10

Kömürler korlaşmaktaydı.

Bir dilim tereyağlı ekmek daha: Üç, dört: Yeter. Molly, tabağının tepeleme doldurulmasından hoşlanmaz. Tamam. Mr. Bloom tepsiyi bırakıp ocaktaki çaydanlığı kaldırdı ve hafif eğerek suyu kaynamaya bıraktı. Çaydanlık, sağır ve gebeş, kurulduğu yerden gagasını uzatmıştı. Çayımız az sonra hazır. İyi. Ağzım kurumuş.

Kedi, kuyruğunu dikmiş, masanın bir ayağını kasıla kasıla döndü.

—Mkgnau!

20

—O, sen misin? Dedi Mr. Bloom, ocaktan başını çevirip.

Kedi mırnavlayarak yanıt verdi ve mırnavlaya mırnavlaya masanın bir ayağını gene kasıla kasıla döndü. Yazı masamın üzerinde de böyle kasılarak yürüyor kâfir. Grr. Ensemi kaşı. Grr.

Mr. Bloom merakla, rikkatle bu kemiksiz siyah gövdeye baktı. Mükemmel hayvan: İpek kürkünün parlaklığı, kuyruğunun dip altındaki beyaz düğmesi, yeşil par par gözleri. Elleri dizlerinde, kediye doğru eğildi.

—Minnoşun sütü, dedi.

30

—Mrkg nau! Diye ünledi kedi.

Aptal derler bir de. Onlar söylenenleri bizden iyi anlıyor. İşine gelen ne varsa anlıyor. Bir de kinci olurlar. Hain. Doğası böyle. Tuhaf, farelerin cıyıkladığı olmaz. Bundan hoşlanıyor ihtimal. Ben ona nasıl görünüyorum acaba. Kule gibi yüksek? Yo, üstümden atlayabilir.

—Tavuklardan korkuyor kerata, dedi latifeten. Gıtgıtdaklarından korkuyor. Bu minnoş kadar aptal bir minnoş görmedim valahi.

40 —Mrkg nau! Diye carladı kedi.

Sütbeyazı dişlerini göstere göstere sızlanarak ve uzun uzun miyavlar, istekli utangaçkapattığı gözlerini yukarıya doğru çevirip kırttı. Mr. Bloom kedinin, açgözlülükten yeşim taşına dönene dek kıstığı koyu gözlerine baktı. Sonra dolaptan, Hanlon'un sütçüsünün daha yeni doldurduğu tencereyi alarak, ılıkköpüklü sütü bir fincan tabağına döküp yavaşça yere koydu.

—Gurrhr! Diye guruldayarak koştı, diliyle yalamaya başladı.

Kedi üç kez eğilip usul usul yalarken, Mr. Bloom onun bırıltılarının zayıf ışıktaki tel tel pırıldayışına baktı. Onları kesersen artık 50 fare peşinde koşmadıkları doğru mu acep. Niçin? Karanlıkta parıltı, kuşkusuz, uçları. Karanlıkta bir bakıma dokunaçtır, belki de.

Kedinin yalayışını dinledi. Jambonlu yumurta, istemez. Bu sıcaklarda iyi yumurta hak getire. Şöyle temiz güzel bir su içeyim. Perşembe: Buckley'den koyun böbreği de alınmaz bugün. Tereyağında pişirirdim, karabiberli falan. En iyisi, Długacz'dan domuz böbreği almak. Çayın suyu kaynayadursun. Kedinin yalayışları yavaşladı, fincantabağını tertemiz yapmış. Dilleri niçin sert olur öyle? Daha iyi yalayabilsin, tüm girintilerini kabın. Yiyebileceği bir şey? Çevresine bakındı. Yok.

60 Ayağında hafifçe gıcırtilı potinler, merdivenlerden sofaya çıktı, yatak odasının önünde duraladı. Kahvaltıda güzel bir şeyler ister. Sabahları ince dilinmiş ekmekle tereyağına bayılır. Ama bakarsın: Arada bir de.

Tamtakır sofada sesini alçaltarak dedi ki:

—Ben köşeye kadar gidiyorum. Bi dakkada dönerim.

Kendi söylediklerini işittikten sonra ekledi:

—Kahvaltıda istediğin bi şey yok, di mi?

Uykulu yumuşak bir somurandanma yanıtladı:

—Mn.

70 Yok. Bir şey istemiyormuş. Ardından ılık derin bir ıhlamanın yükseldiğini, sonra, karısı yatakta karyolanın laçka piriñç halkaları-

nı şingirdatarak dönerken yatıştığını işitti. Şunları sıkıştırmalı val-lahi. Yazık. Ta Cebelitarık'tan buraya. Bildiği az bir İspanyolcayı da unuttu. Babası kaçmıştı acaba. Antika. Ha, evet! tabii. Vali-nin müzayedesinden almış. Hafif bir çekiç darbesi yemiş. Pazar-lıkta üstüne yok, koca Tweedy hey! Elbet, ya. Plevne'de miydi. Doğru, ben alaylıyım, efendim, iftihar ederim bununla. Gene de pulculukla köşeyi dönmüş. Basiret sahibi adam.

Yakası L.B. işlemeli hantal paltosuyla kayıp eşya bürosundan satın aldığı elden düşme yağmurluğu asılı kancadan şapkasını aldı. Pulculuk: Sırtı zamlı resimler. Yükünü tutan subayların sayısı da pek az değil hani. Helal olsun. Şapkasının terden yağ bağlamış tep-sindeki yazı ona ketumlukla ansıttı: Plasto Lüks Şapk. Deri bandın içine telaşlı bir göz attı. Beyaz bir pusula. Emniyette.

Kapının eşiğinde arka cebini yoklayıp anahtarını aradı. Orda yok. Çıkardığım pantolonda. Ordan almalıyım. Patatesimiz var. Gardırop gıcırdar. Kadını rahatsız etmeye gerek yok. Demincek dönüp dalmıştı. Ardından sofa kapısını usulca çekti, bir az daha, kapının alt pervazı eşiğe güzelce oturana dek, kapandı mı kapandı. Kapalı görünüyor ya. Zaten biraz sonra döneceğim, bir şeycik ol-maz.

Yetmiş beş numaranın bodrum penceresinin rezesinden çıkık kanadından sakınarak yolun güneşli tarafına geçti. Güneş, Saint George kilisesinin çan kulesine yaklaşmaktaydı. Bugün hava sıcak olacak herhalde. Özellikle bu siyah elbisenin içinde iyice pişerim. Siyah iletkendir, ışığı yansıtır (ışın kırılması mıydı?). Ama o yazlık elbiseyle gidilmez. Piknik değil ki bu. Güzelim ılık havada yürür-ken gözkapakları ağır ağır kapanıyordu sıkça. Boland'ın ekmek kamyoneti, tepsi tepsi rızkımızı taşımakta ama Molly bayat ekme-ği sever, kafaları kızartılmış ktır ktır sıcak. İnsanı gençleştiriyor. Doğuda bir yerlerde: Sabah erken: Şafak sökmekte. Güneşin önünden seyahat etsen, bir gün çalarsın ondan. Bunu hep sürdürürsen, bir gün bile yaşlanmazsın teorik olarak. Bir kumsalda yürü-sen, yabancı bir ülkede, kentin kapısına gelsen, muhafız orada, hem de yaşlı bir asker, bizim koca Tweedy gibi posbıyıklı, yaslan-mış uzun bir çeşit mızrağına. Tentelerin gölgelediği sokaklarda do-laşıyorum. Her yanımda sarıklı insanlar. Loş izbelerden halı dük-kânları, çam yarması biri, Müthiş Türk, bağdaş kurmuş oturmakta, yılankavi çubuğunu tüttürüyor. Sokaklarda satıcı çığırmaları. Re-zene kokulu sular, şerbetler içiyorum. Bütün gün aylak aylak dola-şıyorum. Bir iki hırsıza rastlıyorum belki. Tanışın, öyleyse. Güneş batmak üzere. Camilerin gölgeleri sütunlar arasından: Elinde par-

80

90

100

110

şömen bir tomarla bir din adamı. Ağaçlarda bir ürperme, akşam rüzgârının habercisi. Geçiyorum. Solmakta altın sema. Bir anne kapı aralığından bana bakmakta. Bilinmedik dillerinde çocuklarını eve çağırıyor. Yüksek surlar: Ötelerde inleyen sazlar. Geceleyin gökyüzü, ay, menekşe, Molly'nin yeni jartiyerlerinin rengi. Dinle. Bir kız o sazlardan birini çalmakta ne denirdi onlara: Santur. Geçiyorum.

120 Aslında pek böyle değildir, ya. Hep okuduğumuz şeyler: Güneşin izinde. Başsayfasında doğan bir güneş. Gülümsedi, kendinden memnun. *Freeman*'da başyazının tepesindeki vinyete ilişkin Arthur Griffth demişti ki: İrlanda kıyılarının ardındaki dar bir yolun kuzeybatısından yükselen bir özerklik güneşi. Halinden memnun gülümsemesini uzattı. Yavdi işidir garanti: Kuzeybatıdan yükselen özerklik güneşi.

130 Larry O'Rourke'nin meyhanesine yaklaşmıştı. Mahzen penceresinin kafesinden sölpüyerek taşan siyah bira fışkırmaktaydı. Mahzenin açık kapısından zencefil, çaytozu, çörekhamuru kokuları yayılmaktaydı. İyi bir yer, gene de: Kent trafiğinin hemen sonunda. Örneğin oradaki M'Auley'in meyhanesi: Konum itibariyle beş para etmez. Tabii hayvanpazarından Kuzey-Dönemeci tarikıyla rıhtımlara doğru bir tramvay hattı uzatsalar değeri fırlayıverirdi.

Jaluzi storun üst yanında dazlak bir kafa. Çarıklı erkânıharp, tonton bir ihtiyar. Ondan reklam alamayız nasıl olsa. Ama kendi işinin ehli. İşte orda, vallahi, bizim kaltaban Larry, ceketini fora etmiş şekerkasasına yaslanarak önlüklü kominin paspas ve kovaıyla yerleri silmesini izliyor. Simon Dedalus'un gözlerini oynata oynata bir taklit edişi var onu. Bak ne diycem sana, dinle! Neymiş o, Mr. O'Rourke? Bak ne diycem! Bu Ruslar var ya, Japonlar iki saat içinde işini bitirirler onların.

140 Durup bir çift laf et: Cenaze töreni hakkında. Zavallı Dignam, ne acı değil mi, Mr. O'Rourke?

Dorset Sokağı'na dönerken kapının ağzından canlıca selamlandı:

—Günaydın, Mr. O'Rourke.

—Günaydın sana da.

—Güzel hava, değil mi?

—Doğru dediğin.

150 Nereden bulurlar parayı? Leitrim yöresinden gelme kızsıaçlı komiler mahzendeki boş bardakları ve yarım bırakılmış arjantinleri çalkalıyorlar. Vee, aman efendim, büyüyüvermişler de karşınızda Adam Findlaters ya da Dan Tallons olarak arzı endam eylemekte-

ler. O zaman rekabete bak. Evrensel susuzluk. Dublin'i bir baştan bir başa katedecek ama hiçbir meyhanenin önünden geçmeyeceksin – iyi bulmaca olur. Tutumlulukla olmaz bu iş. Ayyaşları yolarlar herhalde. Üç koy beş yürüt. Ne olacak, ordan bir şilin burdan bir şilin, damlaya damlaya. Ola ki toptan siparişlerde. Turistleri kaparozlayarak. Sen patronunu hallet, kırışırız parsayı, anladık mı?

160

Sırf biradan ne tutar acaba bir ayda? Diyelim ki on fiçı. Payına yüzde on düşse. Daha fazla ya da. On beş. Saint Joseph Maarif Okulu'nu geçti. Yumurcakların yaygarası. Pencereleler açık. Taze hava zihni açar. Ya da bir tekerleme. Abecece deefe geyumşakge huijeke lemeneoö pereseşetee. Oğlan mı bunlar? Evet. İnıştürk. İnışark. İnışboffin. Ceografi okuyarlar. Benimki. Bloom dağları.

Dlugacz'ın vitrininin önünde durarak sucuk kangallarını, siyah beyaz salamları inceledi. On beşle çarpalım. Zihninde silikleşen, çözümsüz kalan rakamlar: Canı sıkılarak bıraktı, uçup gitsinler. Baharatlı kıymayla tıka basa doldurulmuş pırıl pırıl kangallara doya doya baktı, domuzların pişmiş baharatlı kanından yayılan rahayı mutlulukla içine çekti.

170

Çin porseleni desenli tepside kandamlaları sızan bir böbrek: Sonuncusu. Tezgâhta komşu evin hizmetçi kızı – yanında durdu. O da mı alacaktı böbreği, elindeki listeden istediklerini sayarken? Ellerinde çatlaklar. Çamaşırsodası. Ve bir buçuk libre yassı küçük Denny sosislerinden. Gözleri kızın dolgun kalçalarına takılıp kaldı. Adamın adı Woods. Ne iş yapıyor acaba. Karısı yaşıyor. Fıkır fıkır. Peşine takılmak yasaktır. Kolları güçlü. Çamaşıripindeki halıyı dövmekten. Hem de nasıl dövüyor, vallahi. Her vuruşunda vampiri eteği nasıl da yalpalanır.

180

Farebakışlı domuzkasabı sosispembesine bulanmış parmaklarıyla kesip ayırdığı sosisleri topladı. Sırf et mübarekler: Ahırdase-mirtilmiş düve gibi.

Kesilmiş gazete kâğıtlarından birini aldı: Tiberias gölü kıyısındaki Kinnereth'te örnek çiftlik. İdeal kış sanatoryumu yapmaya elverişli. Moses Montefiore. Tahmin etmişim. Çiftlikleri duvarla çevrili, otlayan inekler seçilemiyor. Gazeteyi az uzağına tuttu: İlginç: Daha yakından oku, başlığı, pek seçilemeyen inekler otluyor, kâğıt hışırdamakta. Beyaz yavru bir düve. Hayvanpazarındaki o sabahlar, ağlarında böğüren hayvanlar, dağlanan koyunlar, lap diye yere düşen hayvan tersleri, kabaralı çizmelerini saman döküntüleri üzerinde sürüye sürüye dolaşan bakıcılar, ellerinde kabuğu soyulmamış değnekler, bir dananın dolgunetli buduna bir tokat şaklatı-

190

yor, işte kalite et bu. Mr. Bloom gazeteyi sabırla indirdi, lahavle çekerek dişini sıktı, renk vermeden sırasını bekledi. Yampiri etek sallanmakta, her vuruşta yalpa – yalpa da yalpa yalpa.

Domuzkasabı desteden iki tabaka çekip hizmetçi kızın ekstra ekstra sosislerini sardı ve kırmızı suratını ekşitti.

200

—Başka, bayan, dedi.

Kız yüzüzce gülümseyerek kalın bileğini uzattı, parayı verdi.

—Sağ ol, bayan. Bir şilin üç peni geriye. Lütfen siz, bayım.

Mr. Bloom telaşla böbreği gösterdi. Kız yavaş yürüdüğü tak-
dirde yetişip kızın arkasından, devingen butlarının ardından onu
izlemek istiyordu. Sabah sabah seyredebilecek ilk şey olarak fena
değil. Elini çabuk tut, kahrolası herif. Fırsatı kaçırma bana. Kız
dükkânın önünde güneşli sokakta durdu ve sağa dönerek ağır ağır
ilerledi. Mr. Bloom burnundan soluyarak inledi: Hiç anlamazlar ki.
Çamaşırsodasından çatlamış elleri. Ayak tırnakları da kabuk kabuk
sertleşmiş. Sırtındaki hırkanın paçavrası çıkmış, iki açıdan savun-
makta onu. Hafifsemesinin duyumsattığı sızı yüreğinde giderek
belirsiz ılık bir zevk yumağına dönüştü. Başkası mı yesin: İzinli bir
zabıta memuru yumuluyor ona Eccles Lane'de. Kallavi olsun is-
terler. Ekstra ekstra sosis. Ah lütfen, memur bey, ormanda kaybol-
dum da.

210

—Üç peni, lütfen.

Eline uzatılan nemli körpe guddeyi alıp yancebine kaydır-
dı. Sonra pantolonunun cebinden üç peni çıkararak lastik çıkıntılarla
kaplı altlığa bıraktı. Bırakılan paralar çarçabuk incelendi ve sikke
sikke, çarçabuk çekmeceye kaydırıldı.

220

—Sağ olun, bayım. Gene bekleriz.

Tilki gözlerde çakan şevkli kısa bir kıvılcım teşekkür etti ona.
Bir an geçti, Mr. Bloom bakışlarını kaçırdı. Hayır: Vazgeç: Başka
zaman.

—İyi günler, dedi, uzaklaşarak.

—İyi günler, efendim.

Kimse yok. Gitmiş. Ne oldu ki?

Ağır ağır okuyarak Dorset Street boyunca ilerledi. Agendath
Netaim: Plantasyon Şirketi. Türk hükümetinden okalıptüs ağacı
yetiştirmeye müsait satılık vasi kumluk araziler. Gölge-
lik, yakıt ve kereste olarak şahane. Yafa'nın kuzeyinde portakal bahçeleri ve
muazzam karpuz bostanları. Seksen mark ödediğiniz takdirde zey-
tin, portakal, badem ya da ağaçkavunu yetiştirilen bir dönümlük
arazi sizin namınıza tahsis edilecektir. Zeytin daha ucuza: Portakal
ayrıca sulanmaya ihtiyaç gösteriyor. Her yıl size mahsul gönderile-

230

cektir. Peşinat olarak on mark bakiyesini de senelik taksitler halinde ödeyebilirsiniz. Bleibtreustrasse 34, Berlin, W. 15.

Vazgeç. Ama fena fikir değil hani.

Eyyamı bahurun gümüşü sıcakındaki ineklere baktı. Gümüş pudralı zeytinağaçları. Asude uzun günler: Budanıyor, erginleşiyor. Zeytinleri kavanozlara koyarlar, hı? Andrews'tan almıştım, birkaç tane kalmış. Molly tükürüp atıyordu zeytinleri. Artık tadını öğren-di. Portakalları ince kâğıtlara sarıp kasalarlar. Ağaçkavunlarını ha-keza. Saint Kevin Töreni'ndeki zavallı Citron hayatta mıdır hâlâ? Ya emektar kitarasıyla Mastiansky? Ne güzel eğlenirdik akşamları. Molly, Citron'un hasırkoltuğunda. Ne güzel tutarsın, serin sapsarı meyve, tut elinde, tut burnuna kokla rayihasını. Öyle ki, yoğun, tatlı, yakıcı rayihası. Hep aynı şey, yıllar boyunca. İyi para ediyor-muş, Moisel söylemişti. Arbutus Place: Pleasant Street: Ah o eski günler. Kusursuz olmak, demişti. Ta oralarından buraya: İspanya, Cebelitarık, Akdeniz, Levant'tan. Kasa kasa istiflemişler Yafa rıhtı-mına, adamın biri defterine çetele çekiyor, kirli tulumlu yalınayak hamallar kasaları taşımakta. Şurda neydiadifalanfestekiz. Merhab! Görmedi. Selamdan öte bir tanışıklığımız yok, ruh karartıcı herif. Sırtı tıpkı o Norveçli kaptaninki gibi. Ona rastlar mıyım acaba bu-gün. Arozöz yolu sulamakta. Yağmuru fiştelemeye. Yerde de gök-teki gibi.

Bir bulut ağırdan güneşi örtmeye başlıyor, örttü. Kurşuni. Uzak.

Yo, öyle değil. Çorak bir arazi, dımdızlak bir çöl. Volkanik göl, ölü deniz: Balıksız, yosunsuz, yerin dibine batık. O dalgaları, kur-şuni metal, zehirli pus yüklü suları hangi rüzgâr karıştırabilir? Kü-kürt yağmuru yağarmış orada: Ova kentler: Sodom, Gomore, Edom. Ölü adlar hepsi. Ölü bir toprakta ölü bir deniz, kurşuni ve kadim. Şimdi kadim. En eski, ilk ırkın beşiği. Cassidy'den çıkan iki büküm bir kocakarı, boynundan kavracağı bir şişeye karşı kal-dırırma geçmekte. En eski insanlar. Dünyanın dört bir köşesine da-ğılmışlar, esaretten esarete, çoğalarak, ölere, doğa doğa her yerde. O topraklar şimdi orada. Artık doğuramadan bir daha. Ölü: yaşlan-mış bir kadının: arzun gri çökmüş ferici.

Viranelik.

Umutsuz bir dehşetle kavruldu tüm bedeni. Gazeteyi katla-yarak cebine soktu ve Eccles Street'e dönerek hızlı adımlarla evi-ne doğru yürüdü. Damarlarında soğuk yağlar dolaştı kanını don-durdu: Yıllar onu kireçten bir kabukla kaplamakta. Neyse, şimdi burdayım. Evet, şimdi burdayım. Sabah sabah feci düşler. Sol tara-

240

250

260

270

fınızdan mı kalktık? Şu Sandow egzersizlerine yeniden başlamam lazım. Çek sınavını. Bakımsız kahverengi tuğla evler. seksen numara hâlâ kiralanmadı. Neden acaba? Kirası sadece yirmi sekiz. Towers Battersby North, MacArthur: Ön pencereler sıvama ilan kaplı. Ağrıyan göze kaçan sıva parçacıkları. Demlenmiş çay buharının latif kokusu tavadan yayılan duman, cızırdayan tereyağı. Onun yayla gibi yataksıcağı vücudunun yanında olmak. Evet, evet.

Berkeley Road'dan koşarak gelen ıvecen ılık güneş ışığı, tam yol, zarif sandallarıyla, aydınlanan yaya kaldırımı boyunca. Koşuyor, benimle buluşmaya, rüzgârın dağıttığı altın saçlarıyla genç bir kız.

Giriş zemininde iki mektupla bir kartpostal durmakta. Mr. Bloom eğilip onları alıyor. Mrs. Marion Bloom. Hızlanan kalp atışları yavaşladı. Elyazısı pervasız. Mrs. Marion.

—Poldy!

Gözlerini hafifçe kısararak yatak odasına girdi ve ılık sarı loşluktan geçerek Molly'nin dağınık saçlı başına doğru ilerledi.

—Kimeymiş mektuplar?

Mr. Bloom mektuplara baktı. Mullingar. Milly.

—Milly'den bana bir mektup, dedi ihtiyatlı, sana da bir kart. Bir de mektup sana.

Kartla mektubu, karısının bükülü dizlerinin ucuna kabarmış çarşafın üzerine bıraktı.

—Storu aralayım mı?

Kısa kısa tartarak stor perdeyi yarıya kadar açarken gözünün ucuyla karısının mektuba bir göz atıp yastığının altına saklayıpverdiğini gördü.

—Kâfi mi? Diye sordu, dönerek.

Molly, dirseğine dayanmış, kartpostalı okumaktaydı.

—Her şeyi almış, dedi kocasına.

Mr. Bloom, karısı kartpostalı bir yana bırakıp galesizce esnerken yavaşça geriye doğru kıvrılana dek bekledi.

—Çabuk getir şu çayı, dedi, içim kavruluyor.

—Çaydanlık ocakta, dedi Mr. Bloom.

Ama Mr. Bloom oyalanarak koltuğun üstündekileri topladı: Karısının yollu jüponunu, atıverilmiş kirli iç çamaşırlarını: Sonra hepsini kucaklayıp yatağın ayakucuna koydu.

Mutfığa inerken, karısı seslendi:

—Poldy!

—Ne?

—Çay iyi demlensin.

Nasıl da kaynıyor: Su kabının ağzında buhardan bir sorguç. Isıtıp sıcak suyla çalkaladıktan sonra dört kaşık dolusu çay koydu, su kabını eğip çaydanlığa sıcak su aktardı. Sonra demlenmeye bırakıp, tavayı kor kömürlerin üzerine bastıra bastıra oturttu ve tereyağı parçasının kayarak eriyişine baktı. Böbrek paketini açarken kedi acından ölürcesine ona doğru miyavladı. Eti fazlaca verirsen fare peşinden koşmaz. Domuz yemez derler. Koşer. Al bakalım. Kanabulanmış kâğıdı kedinin önüne atıp böbreği cızırdayarak eriyen tereyağına boca etti. Karabiber. Kırık yumurta fincanından aldığı bir tutam karabiberi parmaklarının arasından böbreğin üzerine halka halka serpti.

320

Sonra zarfı yırtarak, mektuba yukarıdan aşağı göz gezdirdi. Sağ olasin: Yeni bere: Mr. Coghlan: Loch Owel'de piknik: Genç öğrenci: Blazes Boylan'ın sahildeki kızları.

330

Çayımız demlendi. Gülerek, bıyıklı Crown Derby taklidi bardağını doldurdu. Terelelli Milly'nin doğumgünü armağanı. Daha beş yaşındaydı o zaman. Yo, dur: Dört. Amber taklidi kolyeyi almıştım ona, kırmıştı. Ambalaj kâğıdından parçalar keser, katlar, mektup kutusuna koyardım Milly için. Fincanını doldururken, gülümsedi.

Ah, Milly Bloom, canımsın sen benim.

Geceden sabaha aynamsın benim.

Meteliksiz de olsun seni, güzelim,

Malına da mülküne de Katey Keogh'un, yeğlerim.

340

Zavallı yaşlı Profesör Goodwin. Umutsuz bir vaka. Gene de nazik bir ihtiyardı. Ya silindir şapkasındaki küçük ayna. Milly'nin şapkayı salona getirişi. Aa, bakın, Profesör Goodwin'in şapkasında ne buldum! Hepimiz gülmüştük. Daha o zaman baş göstermişti cinselliği. Ne haspa şeydi yumurcak.

Böbreğe çatalı batırıp pat diye öbür tarafını çevirdi: Sonra çaydanlığı tepsiye oturttu. Kaldırırken kapağı kapaklandı. Her şeyi koyduk mu? Tereyağlı ekmek, dört dilim, şeker, kaşık, kreması. Tamam. Başparmağı çaydanlığın sapına takılı, tepsiyi yukarıya götürdü.

350

Kapıyı diziyle iterek, tepsiyi götürdü karyolanın başucundaki koltuğun üzerine bıraktı.

—Nerdesin allah aşkına! Dedi Mrs. Bloom.

Bir dirseği yastıkta çevik bir hareketle kalkmaya davranınca

pirinçler yeniden şangırdamaya başladı. Mr. Bloom, ayakta, sükûnetle karısının tombul gövdesini ve geceliğinin içinde dişi bir keçinin memeleri gibi sallanan dolgun yumuşak göğüslerini inceledi. Yatağından yeni çıkmış bedeninin ısısı etrafa yayıldı, fincanına döktüğü çayın rayihasıyla kucaklaştı.

Yassılmış yastığın altından açılmış bir zarf ucu görünmekteydi. Mr. Bloom tam çıkacakken durup yatak örtüsünü düzeltmeye başladı.

—Mektup kimdenmiş? Diye sordu.

Pervasız el yazısı. Marion.

—Şey, Boylan'dan canım, dedi karısı. Programı getirecekmiş de.

—Sen hangi şarkıyı söyleyeceksin?

—J. C. Doyle ile *Là ci darem*, dedi Mrs. Bloom, bir de *O Güzel Aşk Şarkıları*.

Etli dudaklarıyla çayını içerken gülümsedi. O günlük yapraklarının kokusu ertesi gün biraz bayatlaşıyor. Çiçek vazosunda kokuşmuş gibi.

—Pencereyi açayım mı bir parça?

Mrs. Bloom bir dilim ekmeği ikiye katlayarak ağzına sürerken sordu:

—Cenaze töreni kaçta?

—On bir, galiba, diye yanıtladı Mr. Bloom. Gazeteye bakmadım daha.

Karısının, parmağıyla imlemesi üzerine yatağın üzerindeki kirli çamaşırlar arasından bir kilotu bir paçasından tutarak kaldırdı. Değil? O halde, tabanı kırışmış, parlak bir çoraba sarılmış büküm büküm bir gri jartiyer.

—Hayır. Şu kitabı.

Çorabın öbür teki. Jüponu.

—Yere düşmüştür herhalde, dedi kadın.

Mr. Bloom bir orayı bir burayı yokladı. *Voglio e non vorrei*. Aca-ba bu sözcüğü doğru telaffuz ediyor mu: *Voglio*. Yatakta değil. Aşağı kaymış olmalı. Yere eğildi ve karyolanın fırırını kaldırdı. Kitap, düşmüş, turuncukenarlı şişkarınlı lazımlığın yanı başında serilip kalmış.

—Tut bakayım, dedi karısı. İşaret koymuştum. Bir sözcük vardı sana sormak istediğim.

Kulpundan tutmadığı fincanından bir yudum çay içti ve, parmak uçlarını battaniyeye şıpınışi siliverip, firketesiyle sözcüğü bulana dek sayfayı taramaya başladı.

—Metenin nesi dedin? Diye sordu Mr. Bloom.

—İşte, dedi kadın. Ne demek bu?

Mr. Bloom eğilerek karısının başparmağının ojeli tırnağı ya-
nındaki sözcüğü okudu.

—Metempsychosis?

—Evet. Kimmiş bu sarı çizmeli memedaa?

—Metempsychosis, diye tekrarladı, Mr. Bloom alnını kırıştı-
rıp. Yunanca bir sözcük: Yunanca kökenli. Ruhların göçü anlamına
geliyor.

—Laf ola beri gele! Dedi Mrs. Bloom. Şunu anlıcağımız şekil-
de anlatsana.

Mr. Bloom gözücuyla karısının müstehzi gözlerine bakarak
gülümsedi. Hep o genç gözler. Pantomim oyunundan sonraki o
ilk gece. Dolphin's Barn. Kirlenmiş sayfaları çevirdi. *Ruby: Sirkin*
Medarı İftiharı. Oh efendim oh. Bir resim. Elinde arabacıkırbacı
Herkül gibi bir İtalyan. Medarı İftiharları Ruby olmalı sahnedeki
bu çıplak. Ödünç bir çarşaf bulmuş. *Canavar Maffei kurbanının işini*
bitirip lanetleyerek bir yana fırlattı. Acımasızlıklarla dolu. Uyuşturu-
cu verilmiş hayvanlar. Hengler Sirki'ndeki trapezciler. Görmemek
için başımı çevirmiştim. Hayretten milletin ağzı açık kalmıştı. Se-
nin boynun kırılсын, biz gülmekten kırılalım. Aileler halinde. Kü-
çük yaştan eğitilirler ki metampsikozlayabilsinler. Ölümünden sonra-
ki yaşamımız. Ruhlarımız. Öldükten sonra bir insanın ruhu, Dig-
nam'ın ruhu...

—Bitirdin mi? diye sordu.

—Evet, dedi Mrs. Bloom. Belden aşağı bir şey yok kitapta.
Kadın ilk sevgilisine âşık mı gene hep?

—Okumadım ki. Başka kitap ister misin?

—Evet. Paul de Kock'un başka bir kitabını. Ne güzel adı var.

Mrs. Bloom, bir gözü akan çayda, fincanını yeniden doldurdu.

Capel Street kitaplığına gidip kitabın tarihini uzatmalı, yoksa
kefilirñ Kearney'e yazacaklar. Ruhgöçü: İşte bu sözcük.

—Bazı kimseler, dedi Mr. Bloom, öldükten sonra yaşamımızı
başka bir bedende sürdürdüğümüze, daha önceleri de yaşamış ol-
duğumuza inanırlar. Buna Ruhgöçü diyorlar. Hepimiz binlerce yıl
önce bu dünyada ya da başka bir gezegende yaşamışız. Bunu
unuttuğumuzu söylüyorlar. Geçmiş yaşamlarını anımsadıklarını
ileri sürenler de var.

Kıvamlı krema, çayının içinde pıhtı pıhtı sarmallaşıyordu. Bu
sözcüğü ona hatırlatsam iyi olacak: Metempsychosis. En iyisi bir
örnek vermek. Bir örnek?

440 Karyolanın üzerindeki *Orman Perisinin Banyosu. Photo Bits*'in Paskalya sayısı ek olarak verilmişti: Sanatkârane renkler, muhteşem bir şaheser. Henüz krema katılmamış çay rengi. Çözölmüş saçlarıyla ona benzemiyor değil: Daha ince. Çerçeveletmek için üç şilin altı peni ödemiştin. Karyolanın üzerinde iyi durur demiştin. Çıplak periler: Yunanistan: örneğin o zamanlar yaşamış olan tüm insanlar.

Sayfaları geriye doğru çevirdi.

—Metempsychosis, dedi, eski Yunanlıların buna verdiği ad. Onlar insanın bir hayvana ya da, örneğin, bir ağaca dönüşebileceğine inanırlardı. Örneğin, peri dedikleri şey de.

450 Mrs. Bloom şekeri karıştırmayı bıraktı. Gözlerini önüne doğru dikerken, burun deliklerini kabartarak soludu.

—Bir yanık kokusu var, dedi. Ateşte bir şey mi bıraktın?

—Böbrek! Diye haykırdı Mr. Bloom birden.

Kitabı ceketinin iç cebine sokuşturdu ve, ayak parmaklarını hurdası çıkmış konsola çarparak, kaçışan leylek bacaklarıyla merdivenden apar topar indi, kokuya doğru koştu. Tavanın bir yanından keskin kokulu bir duman sütunu hiddetle fışkırmaktaydı. Çatalın bir ucunu böbreğin alt tarafına geçirdiği gibi altüst ediverdi. Pek fazla yanmamış. Böbreği tavadan bir табаğa boca ederek kalan azıcık yanık yağını üzerine akıttı.

460 Şimdi de çayımızı koyalım. Masaya oturdu, bir dilim ekmek kesip üzerine tereyağı sürdü. Böbreğin yanık tarafını kesip kedinin önüne attı. Ardından, iri bir parçayı çatala ağzına götürdü, lezzetli esnek böbreği hakkını vere vere çiğnedi. Ağzınıza layık. Bir yudum da çaydan. Sonra kopardığı bir parça ekmeği yağa banıp ağzına attı. Genç öğrenci ve piknikten mi bahsediyordu? Mektubu açıp yan tarafa koydu, bir yandan lokmasını çiğner, yağa bir parça ekmek daha banar ve gövdeye indirirken, bir yandan da aheste aheste mektubunu okudu.

470 Canım Babacığım

O güzel doğum günü armağanı için sonsuz teşekkürler. Başma tam oturdu. Herkes yeni beremin bana çok yakıştığını söylüyor. Annemin gönderdiği sütlü çikolata kutusunu da aldım, ona da yazacağım. Çok güzeldi. Benim foto işim çok iyi gidiyor. Mr. Coghlan benim bir resmimi çekti, developé edince karısı gönderecek. Dün burda işler epey sıkıştı. Hava güzeldi ve bütün o soba

borusu bacaklı kadınlar gelmişti. Pazartesiye birkaç arkadaşla Loch Owel'e piknik yapmaya gideceğiz. Anneye selamlar sevgiler, sana da kocaman bir öpücük ve teşekkürler. Aşağıdan piyano sesleri geliyor. Cumartesi günü Greville Arms'da bir konser verilecek. Bazı akşamlar buraya gelen Bannon adlı genç bir öğrenci var yegenleri mi nedir son derece sosyetikmiş hem de Boylan'ın (nerdeyse Blazes Boylan'ın diye yazıyaktım) o sahildeki kızlar şarkısını söylüyor. Ona terelelli Milly selamlarını gönderdi dersin. Şimdilik son vereyim kucak dolusu sevgiler

480

Seni seven kızın
Milly

Not: Yazım kötü oldu bağışla acelem var. Baybay.

M.

Dün on beşine bastı. Tuhaf, ayın da on beşi. Evden uzak geçirdiği ilk doğum günü. Ayrılık. Doğduğu o yaz sabahını anımsıyorum, Denzille Street'e koşup Mrs. Thornton'un kapısını çalıyım. Ne iyi kadındı. Pek çok bebeğin dünyaya gelişine yardımcı olmuş. Daha baştan Rudy'nin yaşamayacağını anlamıştı. Allah ne buyurduysa o olur, efendim. Hemen anlamıştı. Yaşasaydı şimdi on bir yaşında olacaktı.

490

İfadesiz yüzüyle yüreği burkularak mektuptaki nota baktı. Yazım kötü oldu bağışla. Acelem var. Aşağıdan piyano sesleri. Kelebek kozasından çıkıyor. XL Café'de bilezik yüzünden onunla hırlaşmamız. Ne pastasını yemiş ne konuşmuş ne de başını kaldırmıştı. Münasebetsiz bızdık. Kalan lokmaları da birer birer yağa banyo atıştırdığı böbrek parçalarının ardından teker teker midesine indirdi. Haftada on iki şilin altı peni. Fazla sayılmaz. Ona da şükür. Music Hall'de figüran. Genç öğrenci. Yemeğinin üstüne ılıyan çayından bir yudum içti. Sonra mektubu tekrar okudu: İkinci kez.

500

Ne yapalım: Kendini korumasını bilir. Ya bilmezse? Yo, bir şey olmamıştır. Olabilir de ama. Olana dek beklenecek çaresiz. Ateş parçası. İncecik bacaklarıyla merdivenlerden yukarıya koşuşu. Mukadderat. Artık olgunlaşıyor. Fattan. Çok hem de.

Tasalı bir sevecenlikle mutfak penceresine doğru gülümsedi. Onu sokakta yanaklarını daha da pembeleşsin diye çimdiklerken yakaladığım gün. Bir parça kansız. Memeden geç kesilmişti. O gün Kish'in ordaki *Erin's King*'e binişimiz. Kahrolası köhne sala-

510

purya ceviz kabuğu gibi yalpalanmıştı. Renk vermemişti hiç. Açık mavi eşarbyla saçlarının rüzgârda uçuşması.

*Gamzeli yanaklarında perçemler,
Baş döndürücü yıldızlar.*

Sahil kızları. Açılmış zarf. Ellerini pantolon ceplerine sokmuş
520 faytoncu bugün izinli, türkü söylüyor. Aile dostu. *Yanahlarında*, di-
yor. İskelenin ışıkları, yaz akşamı, orkestra.

*Ah kızlar, ah o kızlar,
Sahildeki güzel kızlar.*

Milly de öyle. Toyca öpüşmeler: İlkinci. Aradan çok zaman geçti. Mrs. Marion. Şimdi yatmış sırt üstü, okumakta, parmaklarını saçlarının tellerine dolayarak, gülümseyerek, örereken.

Sırtında yukarıya doğru akan belirsiz bir eziklik, acınma, arta-
raktan. Bu olacak, evet. Önlesem. Beyhude: Ne yapabilirim ki? Güzel körpe kız dudakları. O da olacak. Sırtından yükselen ezin-
530 cin tüm vücuduna yayıldığını duyumsadı. Şimdi ne yapsam fayda-
sız. Dudaklar öpülecek, öpecek, öpüşecek. Dolgun yapışkan kadın
dudakları.

Orda olması daha iyi: Uzakta. Oyalanır. Vakit geçirmek için bir köpek istemişti. Oraya uzanmalı bir. Ağustosta bir gün resmi tatil var, gidiş geliş sadece üç şilin altı peni. Daha altı hafta var, tüh. Bir basın pasosu uydurmalı. M'Coy'a söyleyim bir.

Tekmil tüylerini temizleyen kedi böbreğe bulanmış kâğıda dönerek onu kokladı ve kapıya doğru azametle yürüdü. Başını çevirdi, miyavlayarak Mr. Bloom'a baktı. Çıkmak istiyor. Bir kapının önünde beklersen açılır bazen kapı. Beklesin bakalım. Yerinde du-
540 ramıyor. Elektrik. Havadaki şimşekler. Arka ayağıyla kulağını nasıl temizleyip durmuştu sırtını şömineye verip ooh.

Bir şişkinlik hissetti, bir ağırlık: Sonra bağırsaklarında tatlı bir mülayimlik. Kalktı. Pantolonunun kemerini gevşetti. Kedi miyavladı ona bakıp.

—Miyav! Diye yanıtladı kediyi. Bekle hazırlanayım.

Üzerine ağırlık çöktü: Sıcak bir gün olacak. Şu merdiveni çık-
mak sahanlığa kadar bitap düşürdü beni.

Gazete gelmiş. Aptes yaparken okumayı severdi. Ben bu hal-
deyken zırtapozun biri damlayıp kapıyı çalmasa bari.

550 Masanın çekmecesinde *Tidbits*'in eski bir sayısını buldu. Kol-

tuğuna sıkıştırıp kapıya gitti, açtı. Kedi sessiz sıçrayışlarla yanına geldi. Ah, şimdi yukarı çıksa, yatağında kıvrılıp yatıverseydi.

Kulak kabarttı, karısının sesini işitti:

—Gel, gel pisi pisi. Gel.

Mr. Bloom arka kapıdan bahçeye çıktı: Durup, kulak kabartarak bitişik bahçeyi dinledi. Çıt yok. Belki de çamaşır asıyordur. Hizmetçi kız bahçede idi. Güzel bir sabah.

Duvarın dibinde yetişen cılız bir nane filizine bakmak için eğildi. Buraya bir kameriye yapmalı. Barbunya fasulyesi. Frenksar-maşığı. Her taraftan gübrelemek ister, kıraç toprak. Bir kat potas-vum sülfid. Hayvan tersi gerek böyle toprağa. Mutfak artıkları. Pekmeztoprağı, neydi öyle miydi? Bitişik bahçedeki tavuklar: Çımkırıkları toprak yüzeyi için en âlâ gübre. En iyisi ama sığır gübresidir hele küspeyle köftünle beslenmişlerse. Humuslu gübre. Hanımların oğlakderisi eldivenlerini temizlemekte üstüne yok. Temizleyen pislik. Kül de iyidir. Burayı baştan aşağı işlemeli. Şu köşede bezelye yetiştirirsin. Marul. O zaman devamlı yeşil sebze yersin taze taze. Bahçelerin de mahzuru yok değil. Paskalya tatilinde buradaki arı mı peygamberdevesi miydi.

Yürüdü. Bak yahu. Şapkam nerede benim? Gene kancaya astım galiba. Bak işte, hatırlayamadım. Portmantoda bir ben yoğun. Dört şemsiye, onun yağmurluğu. Herhalde mektupları alırken. Drago'nun mağazasında ziller çalıyor. Tuhaf, şu anda aklımdan bunu geçiriyordum. Yakasının üzerine dökülmüş briyantimli kahverengi saçlar. Apar topar yıkanıp taranmış. Bu sabah bir banyo yapacak zamanım var mı acaba? Tara Street. James Stephens'in kaçmasına yardım eden gişede duran çocukmuş, diyorlar. O'Brien.

Dlugacz denilen herifin sesi de pes mi pes. Agendath mıydı ne? Başka, bayan. Kârgüzar.

Helanın kurada kapısını tekmeleyip açtı. Dikkatli olalım da cenaze törenine kirli pantolonla gitmeyelim. Başını eğerek basık lentonun altından geçip içeriye girdi. Kapıyı ardına kadar açık bıraktı, küf bağlamış badana ve salkımış örümcek ağlarının bayat kokuları arasında askılarını çözdü. Oturmadan önce bir yarıktan yukarıya bitişik komşunun pencerelerine baktı. Kral, altınlarını saymak için hazine dairesine girdi. Sıfıra sıfır, elde var sıfır.

Oturağa yerleşip gazetesini çıkardı, çıplak dizlerinin üzerinde sayfalarını çevirmeye başladı. Yeni ve mülayim bir şeyler. Aceleye ne hacet. Tut bir süre bakalım. En birinci parçamız: *Matcham'ın Unutulmaz Darbesi*. Yazan, Mr. Philip Beaufoy, Tiyatroseverler Kulübü, Londra. Yazara ödenen telif sütun başına bir ginedir. Üç bu-

560

570

580

590

çük. Üç sterlin üç... Üç sterlin, on üç şilin altı peni.

Kendisini sıkarak sessizce okuyordu, birinci sütunu sonra, hafif bıraktı ama tutaraktan, ikincisine geçti. Yarılınca, koyuverdi kendini o okurken bağırsakları kendi kendine rahatlasın diye, hâlâ sabırla okuyordu çünkü az bir kabızlığı kendini salıp giderken. Keşke basurları çıkaracak denli kazulet olmasa gene. Yo, bu iyi. Tamam. Oh! Peklik yapıcı. Bir cascara sagra da tableti. Yaşam da böyle olabilir. Onu tahrik etmiş ya da etkilemiş değil ama bak göz
600 açıp kapayınca kadar oluverdi işte, hem de harika. Şu sıralar basmadıkları şey yok. Ölü mevsim. Yükselen kokusunun ortasında dingin oturmuş, okumasını sürdürdü. Harika vallahi. *Matcham gülen büyücu kadını fethettiği o unutulmaz darbesini sık sık anımsar; o kadın ki artık*. Başlangıcı da bitişi de ahlak kurallarına uygun. *El ele*. Bak bu iyi. Okuduğu bölüm üzerinde yeniden göz gezdirdi, küçük suyunu zahmetsizce bırakışını duyumsarken, onları yazan ve üç sterlin, on üç şilin altı peniyi cebe indiren muhterem Mr. Beaufoy' u gıptayla düşündü.

Bir öykü de ben yazabilirim. Yazanlar, Mr. ve Mrs. L. M. Blo-
610 om. Bir atasözü üzerine bir öykü uydurabiliñir. Hangisi mesela? Bir zamanlar giyinirken söylediklerini unutmasın diye manşetime yazmaya çalışırdım. Birlikte giyinmekten hoşlanmam. Tıraş olurken hafif sıyırmışım. Altdudağını ısırarak, etekliğinin yırtmacını ilikliyor. Saat tutuyorum. 9:15. Roberts borcunu ödemedi mi hâlâ? 9:20. Gretta Conroy ne giymişti? 9:23. Hangi akılla gidip buldum bu tarağı ben? 9:24. O lahana karnımı şişirdi. Rugan ayakkabısının üzerinde bir toz zerresi: Haydi, iki ayakkabısının da her yanını çoraplı baldırına art arda sıkı sıkı silmeler. May'ın orkestrasının saatlerin dansını çaldığını kermesteki danstan sonraki sabah. Şöyle anlatayım: Sabah olmuş, öğle, sonra akşam olmakta, ardından gece vakti. Dişlerini fırçalıyor. Bu daha ilk gece. Akli dansta, fıkır da fıkır. Yelpazesinin çubukları tıklar da tıklar. Şu Boylan zengin mi? Adam lort gibi. Nasıl yani? Dansederken nefesinin çok güzel koktuğunu fark ettim de. Gevelemeye hacet yok o halde. Açık açık söyle. Dün gece müzik ne sihirliydi öyle. Gölgede kalmıştı ayna. El aynasını sallanan iri göğüslerini sıkıca örten yünlü giysisine dayamış var gücüyle sürtüyordu. Merakla bakarak. Gözlerinde çizgiler. Nasıl emin olabilir insan.

Akşam vakti, gri organzeli kızlar. Ardından gelen gece: han-
630 çerleri, maskeleriyle kapkara. Şairane fikir: Pembe, sonra altın sarısı, sonra kurşuni, sonra siyah. Yaşama da uygun düşünüyor. Gündüz sonra da gece.

Gözde hikâyenin yarısını cart diye yırttı ve kışını sildi. Sonra pantolununu çekerek askısını geçirdi ve önünü ilikledi. Dingildek kapı bozuntusunu çekip helanın kasvetinden açık havaya çıktı.

Güneşli bahçede içi hafifledi yüreği tazelendi, siyah pantolununu dikkatle gözden geçirdi: Paçalarını, dizlerini, diz arkalarını. Cenaze töreni saat kaçta? Gazeteye bakayım bir.

Ta yükseklerde bir gacırtı, kasvetli bir uğultu. Saint George kilisesinin çanları. Saati vurmaktalar: Battal tarrakası demirin.

640

Amanın! Yandım!

Amanın! Yandım!

Amanın! Yandım!

Çeyrek var. Bir daha: Peş peşe çınlamalar havada. Üçüncüsü. Zavallı Dignam!

5

MR. BLOOM ÖLÇÜLÜ ADIMLARLA SIR JOHN ROGER-
son rıhtımı boyunca dizili kamyonların yanından ilerledi, Windmill
Lane'i, Leask'ın ketentohumu ezimevini ve postaneyi geçti. Bu
adresi de verebilirdim bak. Denizciler Evi'ni de geçti. Rıhtım ci-
varının sabah hayhuyunu ardında bırakıp Lime Street'e saptı.
Brady kondularının orda bir tabakhane çırağı, koluna geçirdiği sa-
kakat kovasıyla, çiğnenmiş bir izmariti tüttürerek siftinmekte. Da-
ha küçükçe bir kızcağız, kırık bir fıçı çemberini isteksizce tutmuş,
alındaki mayasıl kabuklarının altından gözlerini dikmiş ona bak-
makta. Sigara içtiği takdirde gelişemeyeceğini söyle ona. Amaan,
bırak içsin! Yaşamı sanki güllük gülistanlıkta da pek. Meyhane ka-
pılarında bekler babası çıksın da eve götürsün diye. Hadi boba,
annem evde bekliyo. Bu saatte ortalık sakın: Kimsecikler yok.
Townsend Street'ten, sonra da Bethel'in suratsız alnacını geçti. El,
evet: Evi: Alef, Beth. Nichols cenaze işleri evini de geçti. On bir-
de. Daha epey var. Sanırım O'Neill'e işi Corny Kelleher kıvrımış-
tır. Gözlerini kapatıp öyle söyler şarkısını. Corny. Bir keresinde
parkta rastlamıştım karıya. Ortalık kapkara. Ne cümbüştü ya, kiki-
ri kakara. Gammazın teki. Adını adresini söylediği de benimkiyle
hoppa nina nina nay nina nay nom. O kıvrımıştır, garanti. Gömü-
verin nederlerozimbirtının içine bedavadan ucuzuna. Benimkiyle
hoppa nina, hoppa nina, hoppa nina, hoppa nina.

Westland Dow'da, Belfast and Oriental Tea Company'nin vit-
rini önünde durdu ve kurşun varaklı paketlerdeki etiketleri oku-
maya başladı: Mükemmel Harman, En Üstün Kalite, Ailenizin Çay-
yı. Hava iyice ısındı. Çay. Tom Kernan'dan isteyim biraz. Cenaze-
de de söylenmez ki. Gözleri hâlâ etiketlere dalmış okurken şapka-
sını çıkardı, briyantın kokusunu hafifçe içine çekti, sağ elini zarif
bir hareketle kaşının ve saçının üzerinde ağır ağır gezdirdi. Sabah
sabah bu sıcak. Ağırlaşan gözkapaklarının altından bakarak "lüks

şapk"ının içinde deri bandın üzerindeki küçük boğumlu yeri buldu. Orda duruyor. Sağ elini şapkasının içine soktu. Parmakları bandın arkasında hemencecik bulunduğu bir kartı yeleğinin cebine aktardı.

Bu ne sıcak böyle. Sağ elini kaşının ve başının üzerinde ağır ağır gezdirdi yeniden. Sonra gene şapkasını giydi, rahatlamıştı: Okudu gene: Mükemmel Harman, En Üstün Kalite Seylan Çaylarından Hazırlanmıştır. Uzakdoğu. Kim bilir ne güzel yerlerdir: Dünyanın cenneti, koskoca tembel yaprakların üzerinde kendini akıntıya bırakırsın, kaktüsler, çiçekli çayırlar, o yılankavi liana dedikleri. Sahiden öyle mi acep. Güneşin altında *dolce far niente* boş oturan Seylanlılar, bütün gün kıçlarını kaldırmadan. On iki ayın altında uyurlar. Hırlaşmak istemezler o sıcakta. İklimin etkisi. Uyuşukluk. Amaşsızlığın çiçekleri. Çoğu havadan beslenir. Azotlar. Botanik bahçelerindeki limonluklar. Duyarlı bitkiler. Nilüferler. Taçyapraklarının gücü yok şey yapacak. Uyku hastalığı kol geziyor. Gülyapraklarını çiğne geç. İşkembeyle dana paçası yemeye çalıştığını düşün insanın bir de. Bir yerde görmüştüm o resimdeki adamın nerdeydi? Ha evet, Lût Gölü'nde sırt üstü yatmış yüzerken açmış güneş şemsiyesini, kitabını okuyor. İstesene de batmazsın: Öyle kesif ki tuzdan. Zira suyun ağırlığı, yo, su kitlesinin ağırlığı eşittir neyin ağırlığıydı? Ya da hacim eşittir ağırlığı mı olacaktı? Onun gibi bir kanun vardı. Lisedeki Vance parmaklarını kütürderek veriyor dersini. Maarifin müfredat programı. Marifetli müfredat. Ağırlık dediğin zaman nedir ağırlık aslında? Saniyede saniyede otuz iki ayak. Düşen cisimler kanunu: Saniyede saniyede. Hepsisi de yere düşer. Arza. Arzın yerçekimi gücüdür ağırlık.

Dönerek yolun karşısına doğru acelesiz yürüdü. Sosisleriyle nasıl yürüyordu kız? Şöyle yaparaktan. Yürüyedursun, cebinde katlı duran *Freeman*'ı çıkarıp açtı, uzunlamasına boru gibi kıvrıp, rahatça attığı her adımda gazeteyle pantolonunun paçasını tıptışladı. Havada bir miskinlik: Girip bir bakmalı. Saniyede saniyede. Saniyede yani her bir saniye süresince demek. Kaldırımda durup postane kapısından içerisini keskin nazarlarla iskandil etti. Son gelen mektuplar gözü. Giden mektuplar. Bir şeycik yok. Girelim.

Gişenin piring çubuklarından içeriye kartını uzattı.

—Bana gelen mektup var mı? diye sordu.

Postane müdiresi bir gözü ararken Mr. Bloom da tepeden tırnağa silahlı resmi geçit yapan askerleri gösteren orduya çağrı afişini inceledi: Gazete bastonunun ucunu burnuna doğru tutup yeni-basılmış samankâğıdını kokladı. Cevap veren yok galiba. Geçen kez fazla ileri gittik.

Postane müdiresi parmaklıkların arasından kartıyla bir de mektup uzattı. Mr. Bloom kadına teşekkür etti ve derhal zarftaki daktilo yazısına bir göz attı.

Sayın Henry Flower
Westland Row Postanesi eliyle
Şehir

80 Cevap yazmış meğer. Kartla mektubu yan cebine kaydır-
resmi geçit yapan askerleri gene gözden geçirdi. Koca Tweedy'nin
alayı nerede? Çürüğe çıkarılmış asker. Orada: Ayıpostundan kalpa-
ğı ve tüy sorgucu. Yo, o bir kumbaracı askeri. Devrik manşetler. İş-
te şurada: Royal Dublin silahendazları. İngiliz askerleri. Pek gel-
gelli. Kadınları peşlerinden koşturan da bu herhal. Üniforma. As-
kere yazılıp talim yapmak daha kolay. Maud Gonne'un, geceleri
O'Connell Street'ten çekilmelerine ilişkin mektubu: İrlandamızın
başkenti için yüzkarası. Griffith'in gazetesi de şimdi aynı şeyi ya-
pıyor: Zührevi hastalıktan kınılan bir ordu: şaribülleyl vennehar bir
imparatorluk. Hamhalat suratlar: Sultani tembel kavatlar. İleri bak.
Uygun adım. Karavanaya: aravanaya. Koğuşlara: oğuşlara. Kraliyet
90 alayı. Bir itfaiyeci ya da bir polis kıyafetiyle göremezsiniz onu hiç.
Ne ki, farmason giysisiyle, elbet.

Postaneden çıkıp sokağı arşınladı ve sağa saptı. Lafü güzaf:
Sanki meseleler hallolunuv erecek. Elini cebine sokup işaretpar-
mağını zarf kapağının aralığına geçirdi, kesik hareketlerle yırtarak
açtı. Kadınlar epey temkinli olur derlerse de, sanmam. Parmakla-
rıyla mektubu çekip zarfını cebinde kırıştırdı. Mektuba iğnelen-
miş bir şey var: Fotoğraf belki. Saç mı? Değil.

M'Coy. Çabuk kurtul şundan. Alıkoyacak yolumdan. Ne sinir
şey birisinin karşısına çıkıvermesi tam sen.

100 —Merhaba, Bloom. Nereye böyle?

—Merhaba, M'Coy. Hiç vallaha.

—Keyifler nasıl?

—İyidir. Ya sen?

—Yuvarlanıp gidiyoruz işte, dedi M'Coy.

Gözleri siyah kravatlı giysilerde, sesini alçaltıp edeplince sor-
du:

—Hayrola... Bir mazarrat yoktur inşallah? Baktım da, öyle...

—Yo, yo, dedi Mr. Bloom. Zavallı Dignam, bilirsin. Cenazesi
bugün kalkıyor.

110 —Ha, evet, zavallı adamcağız. Demek böyle. Saat kaçta?

Fotoğraf kesin değil. Belki de bir rozet.

—On birde, diye yanıt verdi Mr. Bloom.

—Bir yolunu bulup gitmeliyim oraya, dedi M'Coy. On birdi, değil mi? Daha dün gece öğrendim. Kim söylemişti? Holohan. Hoppy'yi tanır mısın?

—Elbet tanırım.

Mr. Bloom'un gözleri yolun karşısındaki, Grosvenor'un önüne çekilmiş üstü açık arabaya takılmıştı. Kapıcı valizi kaldırarak bagaj yerine bıraktı. Kadın bir yanda durmuş, bekliyor, adam da, kocası, ağabeyi, kadına benzeyen, ceplerini karıştırarak bozuk para arıyordu. Halka yakalı şık bir manto giymiş, battaniye gibi kumaşı, bu güzel havada insanı terletir. Elleri dıştan ekleme ceplerinde, fütursuz öyle duruşu. Polo maçındaki o kibirli yaratık gibi. Kadınların burnu hep havadadır, sen hassas noktalarına dokunana dek. Ayinesi iştir kişinin. Kendilerini naza çekerler, teşnedirler oysa. Muhterem hanımefendi, Brütüs de muhterem bir zat idi. Kadınla bir kere yat, teklif tekellüf kalmaz aranızda.

—Bob Doran'laydım da, gene sızaki nöbetlerinden birine girmiş, kimdi o, Bantam Lyons'la birlikte. Na, şurdaydık, Conway'in meyhanesinde.

Doran Lyons'la Conway'in orda. Kadın eldivenli elini saçına götürdü. Hoppy de çıkageldi. Bulut gibi. Başını geriye çekip gözlerini kısarak uzaktan kadının sabah güneşiyle menevişlenen cildine, süslü gerdanına baktı. Bugün her şey net görünüyor. Havadaki nem belki uzağı görmeni sağlayan. Havadan sudan konuşmalar. Hanımın eli. Hangi taraftan binecek?

—Sonra dedi ki: *Zavallı dostumuz Paddy'nin öyle yazık yazık!* Dedim ki: *Zavallı Paddy Dignameck!*

Taşraya gidiyorlar: Broadstone'a belki. Ayak bileklerini saran, bağcıklarının uçları sallanan kahverengi çizmeler. Biçimli güzel ayaklar. Herifçiğöglü veremedi gitti avucundaki bozuklukları! Ona baktığımı gördü. Gözleri hep başka bir erkektedir. İyi sigorta. Bakarsın lazım olur. El altında bulunsun.

—Niçin? Dedim. *Nesi var bu adamın?* Dedim.

Kibirli: Varsıl: İpek çoraplar.

—Evet, dedi Mr. Bloom.

Hafif dönerek, M'Coy'un su kaçırın suratıyla bir hizaya geldi. Biraz sonra binecek.

—*Nesi mi var?* Dedi M'Coy. *Adam öldü, yahu,* diye ekledi. Valahi o da içiyordu. *Paddy Dignam mı?* Dedim ben. İnanasım gelmemişti de işittiğimde. Arch'ta buluştuğumuz geçen cumadan yoksa

120

130

140

150

perşembeden miydi bu yana görüşmemiştim onunla. *Evet*, dedi M'Coy. *Göçtü. Pazartesi günü öldü zavallı adamcağız.*

Bakin! Bakın! İpek parıltısı koyu jartiyer ak. Bak!

Dangıl dungul bir tramvay çanını çala çala girdi araya.

Gitti bizim manzara. Kahrolası dangalak hırt. Tam zamanıydı. Cehennem zebanisi. Hep böyle olur zaten. Tam da kadın. Pazartesi miydi Eustace Street'teki kız jartiyerini düzeltirken. Arkadaşı da önüne geçmiş manzarayı kapatıyor. *Esprit de corps*. Ne o, ağzını açmışsın öyle şapşal şapşal?

—Ha, evet, dedi Mr. Bloom tasalı bir ah çekip. Bir kayıp daha.

—En iyilerinden biri, dedi M'Coy.

Tramvay çekip gitmişti. Kadının şık eldivenli eli çelik tutmakta, Loopline Köprüsü'ne doğru yollandılar. Fır fır da pır pır: Şapkasının tülü güneş ışığında: Pır pır da fır.

—Yengânım iyidir inşallah? dedi M'Coy sesini değiştirip.

—Ha, evet, dedi Mr. Bloom. Çok iyi, sağ ol. Boru gibi kıvırdığı gazetesini ağır ağır açtı ve ağır ağır okudu:

Plumtree Et Konservesi

170 *Bulunmayan ev nedir?*

Natamam.

Bulunan ev ise, bir mutluluk yuvası.

—Bizim hanım yeni bir konser angajmanı yaptı. Daha kesin değil ama.

Valiz mavalı gene. Ama yok bir zararı. Sıramı savdım nasıl olsa, şükür.

Mr. Bloom irigözkapaklı gözlerini telaşsız bir dostlukla çevirdi.

—Benim karım da, dedi. Yirmi beşinde. Belfast'taki Ulster Hall'de alengirli bir baloda söyleyecek.

180 —Öyle mi? Dedi M'Coy. Memnun oldum bu habere, azizim. Kim kalkışmış bu işe?

Mrs. Marion Bloom. Henüz kalkmamıştır. Kraliçe, yatağında ekmeğini yiyor ve. Kitap değil. Uyluğu boyunca yedişerden dizdiği kirli iskambil kâğıtları. Esmer dam ve sarışın fanti. Mektup. Kedinin tüyleri siyah top top. Açılmış bir zarf ucu.

Eski.

Güzel.

Aşk.

Şarkısı.

190 *Ah o eski a—aşk...*

—Aslında bir turne bu, anlarsın ya, dedi Mr. Bloom ciddiyetle. *Güzeel aşk şarkısı*. Bir komite yürütüyor bu işi. Masraflar da kâr da ortak.

M'Coy bıyığının uçlarını çekiştirerek onayladı.

—Oo, iyi, dedi. İyi haber bu.

Gitmek için davrandı.

—Ya, seni böyle formunda görmekten memnun oldum, dedi. Yakında görüşürüz.

—Elbet, dedi Mr. Bloom.

—Bak ne diyecem, dedi M'Coy. Cenaze töreninde benim adıma da koyuver, olur mu? Gelmek istiyorum ama belki de vakit bulamayacağım. Sandycove'da bir boğulma vakası olmuş, ceset bulunduğu takdirde tahkikat memuruyla oraya gitmem lazım. Ben gelmemişsem sen benim adıma yazıver, olmaz mı?

—Yazarım elbet, dedi Mr. Bloom ayrılmak için davranırken. Sen merak etme.

—Yaşa, dedi M'Coy sevinçle. Sağ olasin, dostum. İmkân bulursam mutlaka gelirim. Tamam. Dingdang. C. P. M'Coy deyiver, kâfi.

—Merak etme sen, dedi Mr. Bloom kararlı bir sesle.

Yutturamadı o dolmayı bana. Ciğerine işlemiş. Enayi dümbeleşti. Vız gelir bana. Valizlere karşı zaafım vardır. Meşin. Köşeler takviyeli, kenarlar perçinli, çifte emniyet manivela kilitli. Bob Cowley kendisinininkini geçen yıl Wicklow denizcilik bayramı konseri için ödünç vermişti de o mübarek günden bu güne dek ses sedâ çıkmadı.

Mr. Bloom, talaşsız adımlarla Brunswick Street'e doğru ilerlerken gülümsedi. Bizim hanım yeni bir. Çatlak sesli çilli soprano. Sivri burunlu. Kendi çapında fena sayılmaz: Hafif şarkılarda. Hancıları zayıf. Sen ve ben, anlarsın ya: Durumlarımız aynı. Yağ çekiyor. Nasıl da basar insanın damarına. Farkını iştmiyor mu? Galiba biraz o yöne meyyal. Çileden çıkarıyor beni. Belfast'ta yola gelir sanıyordum. İnşallah ordaki çiçek salgını daha da kötüleşmez. Orda, kendini aşılratmaz gene muhakkak. Senin karın ve benim karım.

Ulan bu adamın sevdası karısını bize peşkeş mi çekmek?

Mr. Bloom köşebaşında durdu, gözlerini rengârenk afişlerin üzerinde gezdirdi. Cantrell ve Cochrane Gazozları (Hoş Kokulu). Clery'de indirimli yaz satışları. Merhaba. Bu gece *Leah*. Mrs. Bandmann Palmer. Onu bu oyunda bir daha izleyebilsem. Hamlet'i dün gece oynamıştı. Erkek kılığında. Ola ki bir kadındı o.

Ophelia'nın intihar nedeni. Zavallı babam! O roldeki Kate Bate-
man'ı nasıl da anlatırdı. Londra'da Adelphi'nin önünde bütün gün
beklemiş içeri girmek için. Yani benim doğumumdan bir yıl önce:
Altmış beş. Ya Viyana'daki Ristori. Neydi onun adı? Mosenthal'dı.
Rachel miydi, yoksa? Hayır. Yaşı kör Abraham'ın sesini tanıyıp da
parmaklarıyla yüzüne dokunduğu sahneyi anlatırdı hep.

Nathan'ın sesi! Oğlunun sesi! Terk ettiği babasının kollarım-
da acısından kahrından ölmesine neden olan, baba evini terk eden
240 ve babasının Tanrısını terk eden Nathan'ın sesini işitiyorum.

Her kelime pek derindir, Leopold.

Zavallı babam! Zavallı adam! İyi ki odaya girip onun yüzüne
bakmamıştım. O gün! Ah, zavallı! Vah, zavallı! Öföf! Eh, belki de
onun için böylesi daha iyi.

Mr. Bloom köşeden saparak fayton durağındaki yorgun atları
geçti. Şu M'Coy denilen herife rastlamasaydım keşke.

Daha da yaklaşınca yalap yalap yulafların çiğnendiğini, dişle-
rin usul usul devinişini işitti. Tatlı yulafımsı atsidığı buhurlarının
içinden geçerken, ceylan gözleri onu izledi. Eldoradolarında. Za-
250 vallı zırtullahıkermaniler! Upuzun burunlarını yem torbalarına
sokmuşlar dünyadanbihaber ya da umurlarındaydı dünya. Konuşa-
mayacak denli tok. Gene de yemleri ve ahırları hazırdır. İğdiş de
edilirler: Sağrılarının altından sarkan siyah sölpük kauçuktan bir
sucuk parçası. Ola ki böyle de mutludurlar. Zararsız biçare hayvan-
cıklar görünüşte. Ama kişnemeleri kimileyin deli eder insanı.

Cebinden mektubu çekerek, elindeki gazetenin içine yerleş-
tirdi. Burda karşıma çıkıverir. Yan sokak daha emin.

Faytoncuların kulübesini geçti. Faytoncuların yaşamı ne il-
ginç. Yaz kış demeden, her yere, her saatte ya da belli saatlerde,
260 kendi istençleri dışında. *Voglio e non*. Arada bir onlara bir sigara tut-
maktan hoşlanırım. Yarenlik. Faytonlar geçerken bir iki nota çığı-
rayım. Yırladı:

*Là ci darem la mano
La la lala la la.*

Döndü, Cumberland Street'e girdi, birkaç adım attıktan sonra
istasyon duvarının rüzgârsız tarafında durdu. Kimsecikler yok. Me-
ade kereste deposu. İstiflenmiş kirişler. Viraneler, salaş barakalar.
Dikkatli adımlarla yere çizili bir kaydırak oyunu alanıyla unutul-
muş bir kaydıraktaşının üzerinde ilerledi. İn cin yok. Kereste de-
270 posunun orda bir çocuk çömelmiş, tek başına, misket oynuyor, bil-

yesini oyun çizgisine acarbaşparmağıyla gönderiyor. Bir bilge sokak kedisi, göz kırpan bir sfenks, sıcacık eşliğinden bakmakta. Onları rahatsız etmek, yazık. Muhammet, kediyi uyandırmasın diye binişinin bir parçasını kesmiş. Açsanıza. Bir zamanlar ben de misket oynardım o ihtiyar kadının okuluna giderken. Muhabbetçiçesine bayılırdı. Mrs. Ellis'in. Ya Mr.? Gazetesinin içine katladığı mektubu açtı.

Bir çiçek. Bu galiba bir. Taçyaprakları yassılatılmış sarı bir çiçek. Öyleyse darılmamış? Bakalım neler diyor?

Sevgili Henry

280

Yazdığın son mektubu aldım çok teşekkür ederim. Bundan önceki mektubumu beğenmeyişine üzuldüm. Niçin pul gönderdin ki? Beni son derece kızdırdın. Bu yüzden seni cezalandırmak istiyorum. Sana yaramaz çocuk deyişimin nedeni öbür dünyayı, şey lafı sevmediğimden dolayı. O sözcüğün hakiki manasını açıklar mısın lütfen bana? Sen yuvanda mutlu değil misin seni gidi yaramaz çocuk? Keşke senin için bir şeyler yapabilseydim. Bu zavallı dostun hakkında neler düşündüğünü yaz. Sık sık senin o güzel adını düşünüyorum. Sevgili Henry, ne zaman buluşacağız? Seni düşünmediğim an yok inan. Şimdiye kadar hiçbir erkek beni bu şekilde kendisine çekememiştir. Bu bana çok endişe veriyor. Lütfen bana uzun bir mektup yaz ve her şeyi anlat. Yazmazsan seni cezalandıracağımı unutma. Böylece sana ne yapacağımı öğrenmiş oldun, seni yaramaz çocuk, yazmadığın takdirde. Ah, öyle özlüyorum ki seni. Henry sevgilim, sabrım tükenmeden bu isteğimi yerine getirirsin inşallah. O zaman sana her şeyi anlatırım. Şimdilik hoşça kal, yaramaz sevgilim, başım da öyle ağrıyor ki. bugün. ve bekletmeden cevap veresin seni özleyen

290

Martha

İlhamiş: Karının nasıl parfüm kullandığını da yaz. Bilmek istiyorum.

300

x x x x

Çiçeği iğneyle tutturulduğu yerden özenle söktü handıysa uçup gitmiş kokusunu kokladı ve kalbinin üzerindeki cebine yerleştirdi. Çiçeklerin dili. Kimse işitemez de ondan sever kadınlar. Ya da erkekten kurtulmak amacıyla zehirli bir buket vermek ona.

Sonra yavaşça yürürken, zaman zaman bir sözcüğü mırıldanarak mektubu yeniden okudu. Sevgili erkekçeğim sana kızgın lalelerim şayet lütfen unutmabeni yazmazsan kaktüsünü cezalandıracağım seni çok menekşeler özlüyorum sevgili güller yakında numançiçeği bütün yaramaz gecesarmaşıkları karın Martha'nın parfümüyle buluşalım. Mektubu bitirince gazetenin içinden çıkarıp gene yancebine soktu.

Dudakları belirsiz bir sevinçle aralandı. İlk mektubundan bu yana değişmiş. Acaba kendisi mi yazmıştır. Hiddetlenmiş pozunda: Bencileyin iyi bir aile kızı, muhterem bir şahsiyet. Bir pazar duadan sonra buluşabiliriz. Teşekkür ederim: Ben almayayım. Âşıkların mutat atışmaları. Ardından sulh olmalar. Molly ile dalaşları denli kötü. Purunun sakinleştirici bir etkisi var. Narkotik. Bir dahaki sefere daha ileri git. Yaramaz çocuk: Cezalandırarak. Sözcüklerden korkuyor, elbet. Biraz hırpala, ne zararı olacak? Gene de denemeli. Azar azar hani.

Cebindeki mektubu parmaklarıyla yoklayarak iğneyi kâğıttan çekip çıkardı. Alelade bir iğne, he? İğneyi yere attı. Giysilerinin bir yerinden çıkarmıştır. İğneyle tutturulmuş. Kadınların kullandığı iğnelerin sayısı inanılmaz. Dikensiz gül de olmaz.

Dublin sesleri kopuk kopuk, kulaklarını çınlatıyordu. Geçen gece Coombe'da yağmurun altında birbirine sarılmış o iki sürtük.

*Mairy Mairy kopmuş donunun uçkuru.
Şimdi onun sorunu
Nasıl örtsün orasını,
Nasıl örtsün orasını.*

Orasını? Oralarını. Başım ne de kötü ağrıyor. Aybaşı olmuştur. Ya da bütün gün oturup daktilo yazıyordu. Gözlerin odaklanması mı de sinirlerine iyi gelmezmiş. Karın ne parfümü kullanıyor. Nasıl çikılır böyle bir işin içinden?

Nasıl örtsün orasını.

Martha, Mary. O tabloyu bir yerde görmüştüm şimdi unuttum nerde eski bir ustanın elinden mi çıkmış yoksa antik süsü mü verilmiş. Onların evinde oturmakta, konuşmakta. Acayip. Coombe'daki iki sürtük de can kulağıyla dinliyorlar.

Nasıl örtsün orasını.

Akşam vakti duygusu güzel. Artık orda burda sürtmek yok. Oracıkta otur dur: Akşam karanlığı, çıt yok: Sat anasını. Unut git-sin. Gezdiğin yerleri anlat, yabansı âdetler. Öteki kadın, başında gömlek olan, akşam yemeğini getirmekte: Yemişler, zeytin, kuyudan çekilmiş yürek tazeleyici soğuk su, Ashtown'daki taş duvarın kovuğu denli soğuk. Bir daha sefere koşulara giderken kâğıt bardak almalıyım yanıma. İri siyah gözlerinde tatlı bakışlarla dinle-mekte kız. Anlat ona: Daha daha: Hepsini. Sonra bir inleyiş: Sükût. Uzun uzun upuzun dinleniş.

350

Demiryolu köprüsünün altından geçerken zarfı çıkarıp sabırsızca küçük parçalar halinde yırtarak sokağa doğru fırlattı. Kâğıt parçaları uçuşarak nemli havanın içinde asılı durdu: Beyaz bir titreyiş, sonra hepsi yere yapıştı.

Henry Flower. Yüz sterlinlik bir çeki de aynı şekilde yırtmak mümkün. Adi bir kâğıt parçası. Lord Iveagh bir zamanlar İrlanda bankasında bir milyonluk yedi rakamlı bir çek bozdurmuş. Bira işinden ne paralar kazanıldığını gösterir. Kardeşi Lord Ardilaun'un da günde dört kez gömlek değiştirdiğini söylerler. Deriden biten bitler falan. Bir milyon sterlin, dur bi dakika bakayım. Yarım litresi iki peniden, bir litresi dört peni, bir galon bira eder sekiz peni, yo, bir galon bira bir sterlin dört peni eder. Yirmide kaç kere bir sterlin dört peni: On beş kadar. Evet, tastamam. On beş milyon fiçı bira.

360

Ne fiçısı canım? Galon yani. Aşağı yukarı bir milyon fiçı eder, aynı hesap.

Köprünün üzerinden bir tren, beynini sarsan bir gürültüyle, vagon vagon geçti. Zihnindeki fiçılar birbirine bindirerek gümbürdedi: Fiçılardaki yavan biralar taşıtı ve çalkalandı. Fiçıların kapakları açıldığı gibi her yanı nehir gibi taşan yavan bira selleri kapladı, seller birleşti, çamurderyasının içinden kıvrıla kıvrıla akarak tüm ovalığı bastı, içkinin girdabına yakalanan yaprak yaprak köpükleri çevire çevire ağırdan döndü.

370

All Hallows kilisesinin arka kapısına varmıştı. Sundurmaya geçerek şapkasını çıkardı, cebindeki kartı alıp gene deri bandın ardına gizledi. Hay Allah! M'Coy'dan, Mullingar'a bir paso uydurmasını isteyecektim.

Kapıda aynı duyuru. Pek muhterem John Conmee S. J.'nin, Aziz Peter Claver S. J. ve Afrika'daki Misyonerliği Üzerindeki Vazı. Gladstone, bilincini yitirmek üzereyken, onun katolikliğe dönmesi için ne dualar ettilerdi. Protestanlar da aynı şey. Dr. William J. Walsh D. D.'yi gerçek dine döndürmesi. Çin'deki milyonlar kurtarılacak. Bunu dinsiz Çinliye nasıl izah edecekler acaba. Bir

380

onsluk afyonu yeğler. Göksel imparatorluğun kulları. Zındıklık onlar için en büyük günah. Tanrı saydıkları Buda müzede yan gelmiş yatmakta. Çenesini eline dayamış rahatında. Buhurlu kamışlar yanmakta. Ecce Homo'ya benzer yanı yok. Dikenlerden ve haçtan bir taç. Eren Patrik yonca yaprağını iyi düşünmüş. Çin çubukları? Conmee: Martin Cunningham tanır onu: Çelebi görünümlü. Tüh, Molly'yi kilise korosuna almaları için hiç de görüldüğü gibi budala olmayan Peder Farley yerine ona başvursaydım keşke. Onlara öğretiliyor bu. Mavi gözlüklerini takıp alından terler aka aka zencileri vaftiz etmeye koşmuyor herhalde, değil mi. Gözlükler pek ilginç gelirdi onlara, öyle bir yanıp bir sönüp. Halka şeklinde oturmuş şiş dudaklarıyla, vecit halinde dinlerken görmek isterdim onları. Natürmort. Lık lık süt içer gibi, herhal.

Kutsal taşların soğuk kokusu çekmekteydi onu. Aşınmış basamakları tırmanarak iki tarafa açılır kapanır kapıyı itti ve arka taraftan usulca içeriye girdi.

400 Bir toplantı var: Bir hayır cemiyeti. Yazık, pek kalabalık değil. Bir kızın yanında oturulacak güzel تنها bir yer. Yanımda kim var? Hafif müzik çaldıkları zaman hıncahınç doluşurlar. Gece ayinindeki o kadın. Arşı âlâ. Boyunlarında koyu kırmızı yularlar. Başları öne eğik diz çökmüş kadınlar. Mihrapparmaklığının önünde diz çöken bir küme. Rahip, ellerinde tuttuğu şeyle onların arasında mırıldanarak dolaşıyor. Her birinin yanında durarak, bir kutsal ekmek alıyor, bir iki kez sallıyor (sudan mı çıkıyor ki?) ve el uzluğuyla kadının ağzına koyuveriyor. Kadının şapkası, başı öne düşüyor. Ardından bir sonraki. Şapkası birden düşüyor öne. Ardından bir başkası: Ufak tefek yaşlı bir kadın. Rahip, kutsal ekmeği kadının ağzına koymak için eğiliyor, mırıldanma berdevam. Latince. Sonra öbürü. Gözlerini kapat, ağzını aç. Niçin? *Corpus*: Vücudu. Ceset. Latince. İyi buluş. Önce onları afallatıyor. Bir ölüm hazırlığı. Çiğnedikleri yok pek: Sadece yutuyorlar. Tuhaf fikir: Bir cesedin ufak ufak parçalarını yemek. Yamyamların bu fikri tutması da bundan.

420 Bir kenara çekilip, kör maskeleriyle ara geçitten birer birer ilerleyerek yerlerini arayan bu insanlara baktı. Bir sıraya yaklaşarak köşedeki ucuna oturdu, şapkasıyla gazetesini kucağına yerleştirdi. Giymek zorunda kaldığımız bu saksılar. Başımızın şekline uygun düşen şapkalar giymeliyiz. Koyu kırmızı yularlarıyla başları eğik, kutsal ekmek midelerinde erisin diye beklesip durmaktalar önünde ardında oturan şu insanlar. Hamursuz gibi bir şey: O türden bir ekmek: Mayasız sebtke meği. Bakın şunlara. Mutlu kılıyor onları garanti. Naneşekeri. Bu kesin. Elbet, meleklerin ekmeği derler

buna. Önemli bir kavram yatar bunun ardında, Tanrı'nın ülkesi sizin içinizdedir türünden bir duygu. İlk kudas törenine katılanlar. Sırma telli ketenhelvam, çomağı bir liraya. Derken herkes bir aile toplantısındaymış, aynı truptanmış gibi hissetmeye başlar, cümbür cemaat. Bu kesin. Bundan eminim. Yalnız sayılmayız. Kardeşler birliğimizde. Sonra da vur patlasın çal oynasın. İstim salarız biraz. Gerçekten inanıyor muyuz buna ona bak sen. Şıfalı Lourdes, nişyan ırmakları, Knock'taki hayaletler, kanayan heykeller. Günah çıkartma hücresinin önünde uyuyan yaşlı adam. Hırlama sesleri ordanmış. Körü körüne inanç. Atideki salahın kucagında huzurlu. Acıları teskin eder. Seneye bu saatte uyan.

430

Rahibin kutsal ekmek kâsesini vitrinine, ta gerilere koyduğunu, sonra onun önünde, işlemeli giysisinin altından fotininin geniş tozlu tabanını göstererek bir an için diz çöktüğünü gördü. Ya uçkuru kopsaydı? Olurdu onun bir sorunu. Başının ardında çıplak bir alan. Sirtında kimi harfler: İ. N. R. İ.? Hayır: İ. H. S. Molly söylemişti ona sorduğumda. İyi Hristiyan Softası: Değil miydi yoksa: İşkenceyi Hiç Sevmem, galiba. Ya öbür harfler? İsayı Namussuzlar Ruhsuzca İnlettiler.

440

Bir pazar duasından sonra buluşalım. İsteğimi kırma. Yüzünde tül peçesi ve siyah çantasıyla çıkagelir. Batan güneşin önünde durmuş, ardında ışıklar. Buraya boynunda bir kurdeleyle de gelebilir ve öbür şeyi sezdirmeden pekâlâ yapabiliirdi. Tiynetlerinde var bu. Invincibles örgütünü ele veren o herif her sabah, adı Carey'di, kutsal ekmek törenine katılmış. Hem de bu kilisede. Peter Carey, evet. Yo, Peter Claver'di kastettiğim. Denis Carey. Düşünün bir kere. Evde karısıyla altı çocuğu. Hep o cinayeti planlamakla meşgul. O mahut karindeşenler, tam onlara göre bir ad, zaten suratları meymenetsizdir bu heriflerin. Dürüstçe bir iş yaptıklarını göremezsin. A, nerede o: Çiçek: Yok, yok. Dur bakayım, yırtmış mıydım o zarfı? Evet: Köprünün altında.

450

Rahip kutsal kaseyi duruladı: Sonra canlıca sallayarak dibindeki damlaları akıttı. Şarap. Tabii, milletin her gün içtiği mesela siyah Guinness birası ya da Sweatley'in şerbetçiotlu Dublin birası ya da Cantrell ve Cochrane'in zencefilli (aromatik) gazozundan çok daha aristokratik. Ama şarap vermezler hiç: Sebt şarabı: Sadece ötekini. Allah mübarek eyleye. Dindarca bir hile ama haklılar: Aksi takdirde her biri birbirinden kötü bir sürü kandil bir fırtılenmek için birbirlerini ezerlerdi. Tüm havası bambaşka olurdu şeyin. Havasını bulurdu. Çok iyi olurdu yani.

460

Mr. Bloom dönüp koro yerine baktı. Müzik yok bugün de-

mek. Yazık. Orgcusu kim buranın acaba? Yaşlı Glynn konuşturmasını bilirdi o sazı, *vibrato*: Gardiner Street kilisesindeki yıllığı elli sterlinmiş derlerdi. O gün Molly'nin sesi bir açılın, Rossini'nin *Stabat Mater*'i. Ondan önce Peder Bernard Vaughan'ın vaızı. İsa ya da Pilatus? İsa, ama bütün gecemizi almana gerek yok ki. Müzik istiyor herkes. Ayak vurmalar duruveriyor. Çıt çıkmıyor. Sesini yükseltirken o köşeye doğru dönmesini söylemiştim ona. Havadaki lerzeyi hissedebiliyorum, dopdolu, insanlar başlarını kaldırıp bakıyorlardı.

Quis est homo.

O eski kutsal müziğin kimi parçaları şahane. Mercadante: Son yedi sözcük. Mozart'ın on ikinci ayını: Hele *Gloria*. Eskiden papalar müzikten, sanattan, ne bileyim, heykelden, resimden falan an-larlanmış. Örneğin Palestrina da. O dönemler çok eğlenceli bir ya-
şamı sürmüşler. Hem de sağlıklı, şarkı söyleyerek, düzenli yaşaya-
rak, sonra içkilerini damıtarak. Benedictine. Yeşil Chartreuse. Ne
ki, korolarında hadımlara yer vermeleri biraz hödükçe kaçıyor. Na-
sıl bir sestir o? Kendi güçlü pes seslerinden sonra bir parça tuhaf
gelirdi kulağa kuşkusuz. Erbabı onlar. Ardından bir şey hissetme-
meleri gerek. Dingince. Kayıtsız. Şadman. Yağ mı bağlarlar, desek?
İia bire tıknırlar, boyları uzun, bacakları uzun. Kim bilir? Hadım-
lar. Bu da bir çıkış yolu.

Rahibin eğilerek mihrabı öptüğünü, sonra da dönerek herkesi
kutsadığını gördü. Herkes haç çıkararak ayağa kalktı. Mr. Bloom
çevresine bir baktıktan sonra, yükselen şapkaların üzerinden ba-
karak o da ayağa kalktı. İncili Şerif okunurken elbet ki ayağa kal-
kılacak. Ardından herkes gene diz çöktü ve sessizce sırasına yer-
leşti. Rahip elindeki şeyi önünde tutarak mihraptan indi: Rahiple
koroda yer alan bir çocuk aralarında Latince bir şeyler konuştular.
Sonra rahip diz çökerek bir karttan okumaya başladı:

—Ey Tanrım, sana sığındık, gücümüzü senden...

Mr. Bloom söylenenleri işitebilsin diye başını öne doğru uzat-
tı. İngilizce. At önlerine bir kemik. Hayal meyal hatırlıyorum. Bir
Katolik ayinine en son gidişimden bu yana ne kadar geçti? Muhte-
şem ve lekesiz Meryemana. Hazreti Yusuf, zevci. Petrus ve Paul.
Neden bahsettiklerini anlarsan daha ilginç oluyor. Muazzam bir
teşkilat şüphesiz, saat gibi işliyor. Günah çıkartma. Herkesin ihti-
yacı var. O takdirde her şeyi anlatayım size. Tövbe istiğfar. Beni
cezalandırın, lütfen. Ellerinde büyük bir silah. Doktorlardan, avu-

katlardan daha güçlü. Kadınlar kış atıyorlar. Sonra efendim ben şe-
 şeşeşeşeyaptım. Hıı, şeşeşeşey de yaptın mı? Ne diye yaptın ba-
 kalım? Bir mazeret bulmak için başını eğip yüzüğüne bakmalar.
 Fısıltılı galeri duvarlarının kulağı var. Kocasını beklenmedik bir su-
 rette öğreniyor. Tanrı'nın küçük bir şakası. Sonra kadın dışarı çı-
 kar. İliklerine işleyen bir nedametle. Tatlı bir utanç. Git mihraba
 duanı et. Selam sana Meryemana, ey Mukaddes Meryem. Çiçek-
 ler, buhur kokuları, mumlar erimekte. Kızaran yüzünü gizleyen.
 Selamet Ordusu çığırkanlarından farksız. Tövbekâr fahişe toplu-
 luğa hitap edecek. Doğru yolu nasıl buldum? Romadaki muhte-
 rem zevat pek keşkekeleyhisselam değiller kuşkusuz: Tüm olayı
 döndüren onlardır. Para kesiyorlardır mübarekler! Sonra gelsin ba-
 ğışlar: P. P.'ye, daimi olarak mutlak tasarrufu için. Benim ruhumun
 sükûn bulması için kapılarını açacaklar ve âleme karşı ayinlerini
 yapacaklar. Tüm o manastırlar ve rahibe okulları. Fermanagh'ın
 vasiyet davasında tanık sandalyesine oturtulan rahip. Onu yıldır-
 mak mümkün değil. Ne sorulursa sorulsun, hazırda cevabı. Mu-
 kaddes Meryemana kilisemizin erkinliği ve de yüceliği. Kilise ba-
 batları: Onlar bu ilahiyatı külliye ve kâffeten nizama sokmuşlar-
 dır.

510

Rahip dua etti.

—Kutsal Cebrail, ey başmelek, ihtilaf anında bizi koru. Şey-
 tan'ın (Tanrı'nın onu zaptetmesi için naçizane dua ederiz!) şerrin-
 den ve fesadından bizleri esirge: Ve sen ya Rabbim, ey semavi
 âlemlerin sultanı, o ulu gücünle Şeytan'ı ve onunla birlikte bu
 dünyada dolaşarak masum insanların mahvına sebep olan öbür gü-
 nahkâr ruhları da yere çalıp cehennemine gönder.

530

Rahip ile korodaki çocuk ayağa kalkarak ordan gittiler. Her
 şey bitti. Kadınlar hâlâ orada duruyorlardı: Şükranlarının ifadesi.

Kıpırdamalı biraz. Şimdi para toplarlar. Belki, ellerinde çanak-
 larla. Paskalya vergisini öde bakalım.

Ayağa kalktı. Merhaba. Yeleğimin bu iki düğmesi açık mıydı
 hep? Kadınlar bundan hoşlanırlar. Hiç söylemezler sana. Oysa biz.
 Affedersiniz bayan, bir (ymm!) küçük bir (ymm!) tüy var şuranız-
 da. Ya da arkadan etekliğinin kopçası açılmış. Aydan görüntüler.
 Söylemesen bozulur. Niye daha önce söylemedin. Dağınıkken da-
 ha bir hoşsun. İyi ki daha güneyde değildi. Sezdirmeksizin ilikle-
 yerek orta geçitten ilerledi, giriş kapısından gün ışığına çıktı. So-
 ğuk siyah mermer kurnanın başında bir süre bir şey görmeden du-
 rurken, önünde ve arandaki iki dinibütün, iyice sığlaşmış kutsal
 suyun içine ellerini hırsızlama daldırdılar. Tramvaylar: Presscott

540

Boyahaneleri cihetinden geliyor. Yas tülüyle bir dul. Ben de yas tuttuğumdan dikkatimi çekiyor. Daha zamanım var. O losyonu yaptırsam iyi olacak. Neredeydi. Ha evet, geçen defa. Sweny, Lincoln Place'te. Eczaneler nadiren yer değiştirir. Yeşil ve sarı kavanozları yerlerinden kımıldatılamayacak denli ağır. Hamilton Long eczanesi Nuh nebiden kalma. Fransız Protestanlarının mezarlığı o eczaneye yakın. Bir gün ziyaret etmeli.

Westland Row boyunca güneye doğru yürüdü. Tüh, reçetesi öteki pantolonda. Bak, kapı anahtarını da unutmuştum. Bu cenaze işi de sıktı. Yazık canım, zavallı adamcağız, onun suçu değil ki. En son ne vakit yaptırmıştım? Dur bakayım. Hatırladım, bir İngiliz altını bozdurmuştum. Demek ki ayın biriydi ya da ikisi. Hah, kayıt defterinden bulabilir.

Eczacı sayfaları çevirip durmaktaydı. Nahoş kavruk bir koku yayılıyor adamdan. Kurukafa. İhtiyarlık. Filozof taşının peşinde. Simyacılar. İlaçlar insanı bir süre canlandırır ama yaşlanmayı hızlandırır. Atalete sevk eder. Niçin? Reaksiyon. Bir ömrü bir geceye sığdır. Giderek naturanı değiştirir. Bütün gün bitkilerin, merhemlerin, dezenfektanların arasında. Zambak gibi apak kaymaktaşındakaplar. Havan ve havaneli. Aq. Dist. Fol. Laur. Te Virid. Dişçinin zır zır gibi buranın da kokusu handıysa sağaltır insanı. Doktor Şırlatan. Kendisine de bir iki ilaç yazsa iyi olacak. Macun ya da sübye kıvamında. Şifa bulmak için ilk otu koparan vatandaşın tarihe geçmesi lazım. Otacılık. Aman dikkatli olalım. Havada bizi bayıltmaya yeterli ecza dolaşüyor. Deney: Mavi turnusol kâğıdını kırmızıya çevirir. Kloroform. Aşırı dozda lavdanom. Uyku vericiler. Aşk iksirleri. Kâfurlu afyon tentürü içeren iksirler öksürüğü azdırıyor. Ciltteki mesamatı tikiyor, balgam sökölmesini önlüyor. En iyi sağaltıcılar, zehirler. Hiç ummadığın yerden şifa. Aşkolsun şu doğaya.

—Yaklaşık on beş gün önce mi, efendim?

—Evet, dedi Mr. Bloom.

Eczalardan, süngerlerden ve banyo liflerinden yayılan keskin, yakıcı kokuları azar azar teneffüs ederek tezgâhta bekledi. İnsanın, ağrılarını sızılarını anlatarak geçirdiği onca zaman.

—Tatlı bademyağı ve aselbent tentürü, dedi Mr. Bloom, bir de portakalçiçeği suyu...

Gerçekten de Molly'nin cildine öyle narın balmumu gibi bir beyazlık veriyor.

—Bir de beyaz balmumu, dedi.

Gözlerinin siyahlığını iyice ortaya çıkarıyor. Bana bakarak,

çarşafı gözlerine tutmuş, İspanyol, kendisini koklaması, ben kol düğmelerimi iliklerden. Bu kocakarı ilaçları bazen en iyisi: Dişler için çilek: Isırganotuyla yağmur suyu: Ayrana bastırılmış yulaf ezmesi. Cildi besler. Eski kraliçenin oğullarından birinin, Albany Dükü müydü? derisi bir katmış. Leopold, evet. Bizimkiler üç katır. Siğiller, nasırlar ve sivilceler işi daha da güçleştirir. Parfüm de gerekir ama. Karının nasıl bir parfüm? *Peau d'Espagne*. Şu portakal-çiçeği suyundaki tazelik. Bu sabunlar ne güzel kokuyor. Saf Marsilya sabunu. Şu köşede bir banyo alacak zamanım var. Hamam. Türk. Masaj. Top top kirler göbeğinde toplanır. Seni güzel bir kız keselese daha güzel. Bir de herhalde ben. Evet ben. Banyoda yapayım bir. İçimde tuhaf bir özlem. Su suya karışsın. İşle zevk bir arada. Masaj için zamanım yok yazık. Bütün gün dipdiri olurdum. Cenaze töreninde bir sürü ekşi surat.

590

—Evet, efendim, dedi eczacı. İki şilin dokuz peni tutuyor. Şişe getirdiniz mi?

600

—Hayır, dedi Mr. Bloom. Siz hazırlayın, lütfen. Öğleden sonra gene uğrarım, şimdi bu sabunlardan bir tane alıyorum. Fiyatı nedir?

—Dört peni, efendim.

Mr. Bloom bir kalıp sabunu kaldırıp burnuna tuttu. Latif limonumsu balmumu.

—Bunu alıyorum, dedi. Hepsi üç şilin ve bir peni.

—Evet, efendim, dedi eczacı. Tekrar geldiğinizde, efendim, hepsini birden ödeyebilirsiniz.

610

—Peki, dedi Mr. Bloom.

Dürdüğü gazetesi koltuğunun altında, sabunun sarıldığı kâğıdın serinliğini elinde duyumsayarak, telaşsız adımlarla dükkândan çıktı. Omzuna dokunan bir el ve kulağının dibinde bir ses, Bantam Lyons'un:

—Merhaba, Bloom. İyi haberler var mı? Bugünkü mü bu? Biddakcak bakalım şuna.

Bıyığını tıraş etmiş gene, ilahi! Üstdudağı soğuk uzun. Genç görünecek. Fena olmamış hani. Benden daha genç.

620

Bantam Lyons'un karatırnaklı sarı parmakları dürülü gazeteyi açtı. Yıkanması da lazım. Kaba kirlerini götürsün. Günaydın, Pears sabunu kullandınız mı hiç? Omuzlarında kepekler. Başının derisini yağla ovması gerek.

—Bugün yarışacak olan o Fransız atına bakmak istiyorum, dedi Bantam Lyons. Nerde bu pezevenk, yahu?

Katlanmış sayfaları hışırdatarak açarken, çenesini dik yakası-

nın üzerinde sağa sola oynatıyordu. İğneli fiçı. Yakası sıkıyor saçları dökülecek. En iyisi, gazeteyi onda bırakmak, kurtulmuş olurum heriften.

630

—Sende kalsın gazete, dedi Mr. Bloom.

—Ascot. Altın Kupa. Bekle, diye mırıldandı Bantam Lyons. Yarım da. En fazla bi saniye.

—Zaten atmak üzereydin, dedi Mr. Bloom.

Bantam Lyons birden başını kaldırdı, gözlerinde kurmaz ışıltılar, hafifçe gülümsedi.

—Ne dedin? Diye sordu anlamışçasına.

—Gazete sende kalsın dedim, diye yanıt verdi Mr. Bloom, Zaten o sırada gazeteyi atmak üzereydin. Sen de oku, sonra at git-sin.

640

Bantam Lyons bir an duraladı, arsız arsız güldü: Sonra açık duran gazeteyi Mr. Bloom'un kollarına doğru atıverdi.

—Şansımı deneyeceğim, dedi. Al, sağ olsun.

Sonra, Conway's Corner'in yolunu tuttu. Uğurlar olsun, yeter ki git.

650

Mr. Bloom gazetesini düzelterek dörde katladı ve gülümseyerek, sabunu gazetenin içine yerleştirdi. O herifin dudakları ne tuhaftı. Müşterek bahis. Son günlerde salgın haline geldi. Telgraf dağıtan oğlanlar altı peni çırpıp hemen bahislere yatırıyorlar. Ağzınıza layık koskoca hindi kızartmasını kim kazanacak diye. Mükellef Noel ziyafeti sadece üç peniye. Jack Fleming zimmetine geçirdiği paralarla kumar oynadıydı da sonra Amerika'ya kaçtıydı. Orda bir otel işletiyor. Geri dönmezler hiç. Ah kazanların kaynadığı ten-cerelerin oynadığı o eski günler.

660

Neşeli adımlarla banyo camiine doğru yürümeye başladı. Camiye benziyor, kırmızı tuğlaları, minareleri. Bugün kolej sporları yarışması var, demek. College Park'ın girişinde asılı at nalı şeklindeki afişe baktı. Çömlekte marinabalığı gibi iki buklüm bisikletçiler. Berbat bir reklam. Bakın, bir çark gibi yuvarlak yapmış olsalardı. Ve her bir tekerlek parmağında: Sporları, sporları, sporları: Göbekteyse koskoca: Kolej. Gözünü çekiverirdi insanın.

Kapıcı kulübesinde Hornblower durmakta. Bir gün işim düşer: Bakarsın o da bir selam çakar. Nasılsınız Mr. Hornblower? İyi misiniz, efendim?

Havanın güzelliğine bak. Hayat hep böyle olsaydı. Kriket havası. Tentelerin altında otur. Art arda servisler. Aut. Burda oynanmaz ama. Altıya sıfır. Buna karşı, Kaptan Culler'in alanın karşı köşesine yolladığı top Kildare Street Kulübü'nün camını kırmıştı.

Donnybrook fuarı onların faaliyet alanına girer. M'Carthy su koyu-
verince gırtlak gırtlığa gelivermiştik. Sıcakdalgası. Çok sürmez.
Geçiyor hep, akışı yaşamın, ki yaşamın akışındaki noktamız paha
biçilmeeez hazinemiz.

670

Şimdi keyifli bir banyo yapalım: Küvette temiz su, emayenin
serinliği, lıkır lıkır akıyor ıpılık. Benim vücudum bu.

Vücudunun çırılçıplak, bir rahim sıcaklığında boydan boya
yatırılmış olduğunu, kokulu sabunlarla ovulduğunu, itinayla yı-
kandığını düşledi. Gövdesinin, kol bacak tüm azasının daladalga
suda hafif hafif yükseldiğini, yüzeye limonsarısı serildiğini gördü:
Göbeği, et tomurcuğu: Ve kasiğindeki girift kara kıvrır kıvrır kılların
salındığını, akan suyla birlikte gelecek kuşakların miskin babası-
nın, mahmurca salınan bir çiçeğin çevresinde oynaştığını gördü.

680

6

MARTIN CUNNINGHAM, ÖNDEN SILİNDİR ŞAPKALI kafasını gıcırdayan arabanın içine soktu, çevik bir hareketle içeriye girip oturdu. Ardından, Mr. Power, boynunu eğmeye çalışarak arabaya girdi.

—Haydi, Simon.

—Önce siz buyurun, dedi Mr. Bloom.

Mr. Dedalus çabucak toparlandı, arabaya girerken dedi ki:

—Evet, evet.

—Hepimiz burda mıyız? Diye sordu Martin Cunningham.
10 Haydi girsene, Bloom.

Mr. Bloom girerek boş kalan yere oturdu. Kapıyı arkasından çekerek sıkıca kapanana dek iki kez çarptı. Kolunu tutunma kayışına geçirerek arabanın açık penceresinden ağaçlı yoldaki indirilmiş ıstora-lara hü-zünle baktı. İstora-lardan biri yarı açıldı: Yaşlı bir ka-dın dışarısını gözetlemekteydi. Cama yapıştırdığı burnu yassılmış ak. Sırasını bu kez de atlatmış olduğuna şükrederek. Bir ölüye karşı duyulan bu olağandışı ilgi. Dünyaya gelirken onlara verdiğimiz acılardan ötürü göçüşümüzü görmekten memnun. Tam onlara göre bir meşgale. Köşe başlarında fiskoslar. Ölü-yü uyandırmamak için
20 terliklerini sürüye sürüye yürümeler. Sonra da ölü-yü hazırlarlar. Ölü yatırılır. Molly ile Mrs. Fleming yatağı yaparlar. Sana doğru çek biraz. Kefenimiz. Ölüne kimler dokunacak bilemezsin. Sa-bunla, şampuanla. Galiba tırnakları ve saçları keserler. Bir kısmını bir zarfa koyup saklarlar. Sonra gene uzarlar. Pis işler.

Herkes bekleyişte. Kimse konuşmuyor. Çelenkleri yüklüyor-lardır. Sert bir şeyin üzerine oturmuşum. Ha, o sabun: Arka cebimde. Ordan çıkarsam iyi olacak. Bir fırsatını kolla.

Herkes bekleyişte. Sonra önden tekerlek sesleri işitildi, dö-nen: Sonra daha yakından: Ardından nal sesleri. Bir sarsıntı. Araba gıcırdaya sallana ilerlemeye başladı. Arkadan öbür nal sesleri ve
30

tekerlek gıcırıtları gelmeye başladı. Ağaçlı yoldaki istorlar geçildi, dokuz numaranın ardına kadar açık, siyah krep bağlanmış tokmaklı kapısı da. Yürür gibi yavaş.

Virajı alıp tramvay yoluna girdiklerinde, dizleri sallana sallana beklemekteydiler hâlâ. Tritonville Road. Kestirme. Parke dömeçte ilerlerken tekerlekler takır takır, camlar da çal oynasın, çevrelerinde zangır zangır bir hengâme.

—Bizi hangi yoldan götürüyor? Diye sordu Mr. Power her iki pencereden.

—Irishtown'dan, dedi Martin Cunningham. Ringsend, sonra, 40
Brunswick Street.

Mr. Dedalus dışarıya bakıp onayladı.

—Bu çok güzel bir gelenek, dedi. Hâlâ uygulanmasına sevindim.

Hepsi de bir süre pencerelerinden, gelip geçenlerin kasketlerini, şapkalarını çıkarmalarını izlediler. Saygı sunuyorlar. Araba, tramvay yolundan saparak, Watery Lane'den sonraki daha düzgün şoseye girdi. Mr. Bloom bakınırken, geniş kenarlı şapkası ve yas giysileri içinde dal gibi bir delikanlı gördü.

—Dedalus, bak, bir dostun geçiyor şurda, dedi. 50

—Kimmiş o?

—Oğlun ve varisin.

—Göstersen, nerede? Dedi Mr. Dedalus, öbür kapıya uzanarak.

Araba, bakımsız apartmanların önündeki hendekler ve tümseklerle dolu yoldan geçerken, sarsılarak bir köşeyi döndü ve, tekrar tramvay yoluna saparak, çatırdayan tekerleklerinin hengâmesi yeniden başladı. Mr. Dedalus arkasına doğru dönerek dedi ki:

—O Mulligan iti de yanında mıydı? *Fidus Achatesi!*

—Hayır, dedi Mr. Bloom. Yalnızdı. 60

—Sally halasına gitmiştir, herhalde, dedi Mr. Dedalus, Goulding hordası, ayyaş tıfıl kâtibefendiyle, Crissie beybasının minik boku, kendi babasını tanıyan cin gibi bir çocuk.

Mr. Bloom Ringsend Road'da acı acı gülümsedi. Wallace Bros: Şişe fabrikası: Dodder Bridge.

Richie Goulding ve onun kontratlarla dolu evrak çantası. Goulding, Collis ve Ward der hep bürosuna. Şakaları da iyice soğuklaşmaya başladı artık. Bir zamanlar maşallahı vardı. Bir pazar sabahı Ignatius Gallaher ile Stamer Street'te vals yapmışlardı, başında da pansiyoncu kadının iki şapkası üst üste. Bütün gece o bar senin bu bar benim fink atmışlardı. Korkarım, acısı şimdi çıkıyor, sırt ağ-

rıları öyle. Karısı sırtını ütülermiş. Haplarla geçeceğini sanıyor. Ekmekkıntısı hepsi. Yüzde altı yüze yakın kâr.

—Menhus insanlarla düşüp kalkıyor, diye hırladı Mr. Dedalus. O Mulligan denilen ahlâksız neresinden baksan kaşarlanmış anasının gözü bir hergeledir. Tüm Dublin’de onun adını işiten suratını ekşitiyor. Ama Allah’ın ve Kutsal Meryemana’nın izniyle iş edinip şu yakınlarda bir gün onun anasına mı ya da halasına mı, bir mektup yazıp öyle bir döşeneceğim ki gözleri fal taşı gibi açılacak.

80 Başına her türlü belayı açacağım onun, bana inanınız.
Tekerleklerin patirtisini bastırıcasına yükseltti sesini:

—O piç yeğenin oğlumu mahvetmesine göz yummayacağım. Tezgâhtarın enciği. Kuzenim Peter Paul M’Swiney’in mağazalarında makara filan satıyor. Vallahi göz yummam.

Sesi kesildi. Mr. Bloom yan gözle, onun öfkeli bıyığının ucundan Mr. Power’ın mülayim yüzüyle Martin Cunningham’ın gözlerine ve ağır ağır sallanan sakalına doğru baktı. Yaygaracı, direngen bir adam. Varsa oğlu yoksa oğlu. Haklı da. Ona bir şeyler versin istiyor. Minik Rudy yaşasaydı. Büyüdüğünü görür gibiyim. Evde onun sesini işitir gibiyim. Eton kıyafetiyle Molly’nin yanında yürürdü. Oğlum. Gözlerinde yansıyan ben. Benzersiz bir duygu olurdu bu. Benim kanımdan. Bir olasılık işte. O sabah Molly, Raymond Terrace’ta pencereden, kilise duvarının dibinde iki köpeğin o işi yapışını seyrederkendi galiba. Bekçi de yukarıya doğru bakıp sırtıyordu. Molly’nin üzerinde, bir türlü onarmadığı yırtıklı o krem rengi sabahlık vardı. Biraz ellesene, Poldy. Tanrım, ölesiye istekliyim. Böyle başlıyor hayat.

100 Sonra hamile kaldı. Greystones konserini reddetmek zorunda kaldı. Karnında oğlum. Ona destek sağlayabilirdim bu hayatta. Yapabilirdim bunu. Kendi ayakları üzerine dikedim onu. Almanca da öğrenirdi.

—Geciktik mi? Diye sordu Mr. Power.

—On dakika, dedi Martin Cunningham, saatine bakarak.

Molly. Milly. Anasına çekmiş. Oğlan çocukları gibi haşarı. Ne ağızlar: Haydi anam babam! Koçum benim, yürür! Ama, küçük sevgili bir kız yine de. Yakında bir kadın olacak. Mullingar. Sevgili babacığım. Genç öğrenci. Evet, evet: O da bir kadın. Hayat, hayat.

Araba dördünün de gövdesini savurarak yana doğru yattı ve düzeldi.

110 —Corny bize daha rahat bir kağıt verebilirdi, dedi Mr. Power.

—Tabii, dedi Mr. Dedalus, şaşkalozluktan mustarip olmasaydı. Anlarsın ya?

Sol gözünü kapadı. Martin Cunningham uyluklarının altında-
ki ekmekkırıntılarını eliyle süpürmeye başladı.

—Bunlar da nesi, Allah aşkına? Kırıntı?

—Birileri burda piknik yapmış herhalde, bizden önce, dedi
Mr. Power.

Hepsi de uyluklarını kaldırıp suratlarını buruşturarak koltuk-
ların küf bağlamış düğmeleri kopmuş deri döşemesine baktılar.
Mr. Dedalus, burnunu kıvrarak, aşağıya doğru bakarken hiddetle
dedi ki:

—Şayet yanılmıyorsam bu... Sen ne dersin, Martin?

—Şimdi aynı şeyi düşünüyordum, dedi Martin Cunningham.

Mr. Bloom yerine yerleşti. İyi ki banyo almışım. Ayaklarım
tertemiz. Mrs. Fleming de şu çorapları doğru dürüst yamasaydı
keşke.

Mr. Dedalus, çaresiz, içini çekti.

—Öte yandan, dedi, dünyada bundan daha tabii bir şey yok.

—Tom Kernan gelmiş miydi? Diye sordu Martin Cunning-
ham, sakalının ucunu hafifçe kıvrarak.

—Evet, diye yanıt verdi Mr. Bloom. Ned Lambert ve Hynes
ile arkadaki arabada.

—Ya Corny Kelleher'in kendisi? diye sordu Mr. Power.

—Mezarlıkta, dedi Martin Cunningham.

—Bu sabah M'Coy'a rastlamıştım, dedi Mr. Bloom. Gelmeye
çalışacağını söylemişti.

Araba birden durdu.

—Ne oluyor?

—Durdurdular.

—Neredeyiz ki?

Mr. Bloom başını pencereden dışarıya uzattı.

—Grand Canal, dedi.

Havagazı tesisleri. Boğmacaya iyi gelir derler. Şükür Milly hiç
yakalanmadı. Zavallı yavrucuklar! Öksürükten katılır mosmor ke-
silirler. Reva mı yani? Hastalıktan yana nispeten ucuz atlattı sayı-
lır. Sadece kızamık. Ketentohumu lapası. Kızıl, grip salgınları. Az-
rail kol geziyor. Bu fırsatı kaçırma. Sokak köpekleri barınağı şurda.
Zavallı yaşlı Athos! Athos'a iyi davran. Leopold, son dileğim bu-
dur. Hiç merak etme sen. Onlar ölene dek dinleriz. Ölüm döşeğin-
de kargacık burgacık yazısı. Dünyası zindan olmuş, gözünde fer
kalmamıştı. Durgun bir hayvan. Yaşlı insanların köpekleri böyle
oluyor ekseri.

Şapkasına bir yağmur damlası düştü. Boynunu kıstı ve bir an

120

130

140

150

kurşuni kaldırım taşlarının üzerindeki serpinti izlerini gördü. Aralıklı damlacıklar. Tuhaf. Sanki kevgirden geçmiş. Bekliyordum zaten. Fotinlerim gıcırdıyordu şimdi anımsıyorum.

—Hava değişiyor, dedi sakince.

—Yazık uzun sürmedi güzel hava, dedi Martin Cunningham.

160 —Çiftçiler için lazım, dedi Mr. Power. Bakın, güneş gene çıkıyor.

Mr. Dedalus, gözlüklerinin ardından puslu güneşe sessiz bir beddua fırlattı.

—Bebek götü de anca bu kadar kaypak olur, dedi.

—Gidiyoruz gene.

Arabanın sünepe tekerlekleri yeniden dönerken içerdekiler ağır ağır salındılar. Martin Cunningham sakalının ucunu kıvrımasını hızlandırdı.

—Tom Kernan muazzamdı dün gece, dedi. Paddy Leonard'ın da adamın yüzüne karşı dalga geçmesi öyle.

170 —Haydi, anlativer Martin, dedi Mr. Power canlanarak. Simon, şimdi dinle bak, Ben Dollard *The Croppy Boy* şarkısını nasıl söylüyor.

—Muazzam, dedi Martin Cunningham azametle. *O alelaide şarkıyı söyleyişi, Martin, tüm yaşamım boyunca işitmiş olduğum yorumlamaların en zarphısındır diyebilirim.*

—Zarphısı, diyerek güldü Mr. Power. Bunu demeden edemiyor. Bir de, *makabline şamil aranjmanlar.*

—Dan Dawson'un konuşmasını okudun mu? Diye sordu Martin Cunningham.

180 —Okuyamadım, dedi Mr. Dedalus. Nerdeydi?

—Bu sabah gazetede.

Mr. Bloom iç cebinden gazeteyi çıkardı. Molly'nin kitabını değiştirecektim.

—Yo, bırak, dedi Mr. Dedalus çabucak. Sonra, lütfen.

190 Mr. Bloom'un nazarları gazetenin kenarından aşağıya doğru, ölüm haberlerini tarayarak gezindi: Callan, Coleman, Dignam, Fawcett, Lowry, Naumann, Peake, hangi Peake bu? Crosby ve Alleyne'de çalışan adamcağız mı yoksa? değil, Sexton, Urbright. Kıvrılarak yıpranan gazetenin hızla aşınan yazıları. Little Flower'a teşekkürler. Hasretinle yanıyoruz. Tarifsiz acılar içindeyiz. Uzun süren zahmetli bir hastalıktan sonra 88 yaşında. Ayini ayın sonunda. Quinlan. Allah ruhunu şadeyleye.

*Bir ay oldu sevgili Henry göçeli
Cenneti âlâya geçeli
Ağlayıp inlerken ardından ailesi
Bir gün onunla buluşmak tesellileri.*

Zarfı yırtmış mıydı? Evet. Banyoda mektubunu okuduktan sonra nereye koymuştum? Yelekcebini tıptısladı. Tamam burada. Sevgili Henry göçeli. Sabrım tükenmeden evveli.

Maarif okulu. Meade'ın kereste deposu. Fayton durağı. Şimdi sadece iki araba kalmış. Uyukluyorlar. Kene gibi şişkin. Başları amma kemikli. Öbür araba yok, müşteri bulup gitmiş. Bir saat önce burdan geçiyordum. Faytoncular kasketlerini çıkardılar.

Bir makasçı birden sırtını doğrultarak, Mr. Bloom'un penceresine yakın bir tramvay direğine yaslandı. Otomatik bir şeyler icat etseler de tekerlekler kendiliklerinden öyle daha pratik olmaz mı? İyi ama o zaman bu adam işinden olmaz mı? İyi ama o zaman yeni icadı üretme işi de bir başka kimseye yaramaz mıydı?

Antient konser salonları. Bir faaliyet yok. Saman rengi elbisesinin kolu siyah pazıbentli bir adam. Pek yaşlı görünmüyor. Yarı buçuk bir matem. Uzaktan akrabası herhalde.

St. Mark kilisesinin kasvetli kulesini geçip demiryolu köprüsünün altından, ordaki Queen's Tiyatrosu'nu da geride bıraktılar: Hiç konuşmadan. Tiyatro afişleri: Eugene Stratton, Mrs. Bandmann Palmer. Bu gece *Leah*'ı görmeye gidebilir miyim acaba. Çok isterdim yani. Ya da *Lily of Killarney*'i? Elster Grimes Opera Kumpanyası. Yepyeni harika bir gösteri. Önümüzdeki haftanın afişleri henüz kurumamış pırlıl pırlıl. *Fun on the Bristol*. Martin Cunningham, Gaiety için bir paso uydurabilir. Bir iki içki ısmarlamam lazımdır. Ayvaz kasap hep bir hesap.

Herif bugün öğleden sonra geliyor. Hanım şakıyacak.

Plasto. Sir Philip Crampton'un büstü, fıskiye anıtı. Kimdi o, yahu?

—Nasılınsınız? dedi Martin Cunningham, elini kaşına doğru kaldırıp selamlarken.

—Görmedi bizi, dedi Mr. Power. Bak şurda zülûflerini havalandırıyor.

Tam o anda geçirmektedir onu.

Mr. Dedalus selamlamak için uzandı. Red Bank'ın kapısından bir hasır şapkanın beyaz çemberi selamlarcasına çakıp söndü: Filtina gibi: Gözden kayboldu.

Mr. Bloom sol elinin, sonra da sağ elinin tırnaklarını gözden

geçirdi. Tırnaklar, evet. Onda ne görüyorlar ki onlar karım? Gelgelli. Dublin'in en aşağılık adamı. Onu ayakta tutan da bu. Kimi zaman bir insanın ciğerini okurlar. İçgüdü. Ama öyle bir herif. Tırnaklarım. Sadece bakmaktayım onlara: Düzgünce kesilmiş. Ya sonra: Düşünerek, bir başıma. Vücudu eskisi kadar sıkı değil artık. Dikkat ettim de: Eski halini anımsıyorum. Niçin böyle oluyor? Kilo kaybedince herhalde derisi hemen sıkılaşıyor insanın. Ama mihrabı yerinde. Endamı hâlâ yerinde. Omuzları. Kalçaları. Baliketi. Dans gecesi giyinirken. İki kıcının arasına sıkışan kombinezonu.

Ellerini dizlerinin arasında kenetledi ve ordakilerin yüzlerine ifadesiz gözlerle baktı.

Mr. Power sordu:

—Konser turu ne âlemde, Bloom?

—Ha, çok iyi, dedi Mr. Bloom. Haberler fevkalade. Fikir çok iyi doğrusu...

—Sen de gidecek misin?

—Sanmıyorum, dedi Mr. Bloom. Doğrusunu söylemek gerekirse özel bir iş için County Clare'e kadar uzanmam gerekiyor. Başlıca kentleri dolaşmayı planlıyorlar. Birinde kaybettiğini ötekinde telafi edebilirsin.

—Doğru, dedi Martin Cunningham. Mary Anderson da turnede. İyi sanatçılarınız var mı?

—Emprezaryosu Louis Werner, dedi Mr. Bloom. Elbet var, bütün kodamanlar bizim trupta. J. C. Doyle ve John MacCormack yanılmıyorsa ve. Hulasa, en iyileri.

—Ve *Madame*, dedi Mr. Power gülümseyerek. Onu en başta saymamız lazımdı.

260 Mr. Bloom mülayim bir nezaket jestiyle kenetli ellerini çözdü, sonra gene kenetledi. Smith O'Brien. Birisi şuraya bir buket çiçek koymuş. Bir kadın. Kocasının ölümünü herhalde. Nice mutlu senei devriyelere. Araba Farrell'in heykeli önünden geçerken dizleri kendiliklerinden birbirlerine sokuldu.

Cık!.. Bağcık!.. Pejmürde kılıklı bir adam kaldırımında mallarını tutmuş, açmış ağzını: Cık!..

—Dört bağcık bir peniye.

İşte kaderin siltesini yemiş biri. Hume Street'te bürosu vardı. Binanın adı da Molly'ninkiyle adaş, Tweedy, Waterford kraliyet savcısı. Başındaki silindir şapka o zamanlardan kalma. İkbal günlerinin yadigarı. Üstelik yas tutmakta. Kötü kaymış hayatı, zavallı adamcağız! 'Elâlemin maskarası olmuş. O'Callaghan bir ayağı çukurda.

Ve *Madame*. On biri yirmi geçiyor. Kalkmıştır. Mrs. Fleming gelmiş temizliyordur. Saçlarını tararken mırıldanır. *Voglio e non vorrei*. Değil. *Vorrei e non*. Kırılmış mı diye saçlarının uçlarına bakıyordur. *Mi trema un poco il*. O *tre*yi söylerken sesi bir güzelleşiyor: Ağlamaklı bir titrem. Bir ardıçkuşu. Bir ötleğen. Bunu ifade eden bir ötleğen sözcüğü vardır.

Gözlerini usulca Mr. Power'ın yakışıklı yüzünde dolaştırdı. Kulaklarının üzerinde kırışan saçları. *Madame*: Gülümsüyor. Ben de gülümsüyorum ona. Bir tebessümde nice anlamlar gizlidir. Sadece nezaketten kuşkusuz. Sempatik adam. Bir metres tuttuğu doğru mu kim bilir? Karısı için hoş değil. Ama dediklerine göre, kim anlatmıştı bana, cinsel münasebetleri yokmuş. Tahmin edersiniz ki bu da çok geçmeden insanın şirazesinden çıkmasına yol açar. Evet, Crofton bir akşam metresine yarım kilo bonfile götürürken rastlamış ona. Neydi o kadın? Şey, Jury'nin meyhanesindeki barda. Yoksa Moira'da mıydı?

280

Devpelerinli kurtarıcının heykelini geçtiler.

290

Martin Cunningham Mr. Power'ı dirseğiyle dürttü.

—Reuben'in sülalesi, dedi.

İrikıyım karasakallı birisi, bastonuna dayanmış, ağır aksak Elvery's Elephant House'ın köşesini dönerken arkasına doğru kıvrarak tuttuğu avucunu gösterdi.

—Bütün ihtişamıyla karşınızda kendisi, dedi Mr. Power.

Mr. Dedalus topallayarak ilerleyen adamın arkasından baktı ve alçak bir sesle dedi ki:

—Boyu devrilesice namert herif!

Araba Gray'in heykelinden geçerken, Mr. Power, gülmekten kırılaarak, pencereden görünmesin diye bir eliyle yüzünü gizledi.

300

—Hepimiz onun eline eteğine düşmüşüzdür, dedi Martin Cunningham düpedüz.

Gözleri Mr. Bloom'un gözleriyle buluştu. Sakalını sıvazlayarak, ekledi:

—Yani, aşağı yukarı hepimiz.

Mr. Bloom'un dili ansızın çözüldü ve arkadaşlarına dönerek anlatmaya baladı.

—Bugünlerde herkesin dilinde Reuben J ile oğlunun başından geçen ilginç bir olay var.

310

—Kayıkçıyla olan şey mi? diye sordu Mr. Power.

—Evet. Çok komik, değil mi?

—Neymiş o? Diye sordu Mr. Dedalus. Ben işitmedim bunu.

—İşin içinde bir de kız var, diye başladı Mr. Bloom, bizimki

oğlunu kızdan kurtarmak için Man Adası'na göndermeyi kararlaştırmış ama ikisi de vapura...

—Ne? diye sordu Mr. Dedalus. O sümsüğün teki sakar oğlan mı?

—Evet, dedi Mr. Bloom. İkisi de vapura binmek üzereyken, seninki kendisini denize atmak istemiş...

320

—Atsın Barabbas! Diye haykırdı Mr. Dedalus. Ah ne isterdim boğulmasını!

Mr. Power eliyle yüzünü örterek burnundan kişnercesine uzun uzun güldü.

—Yo, dedi Mr. Bloom, o değil, oğlu...

Martin Cunningham Mr. Bloom'un sözünü tamamlamasını beklemeden girişti:

—Reuben J ile oğlu Man Adası'na gidecek olan vapura binmek için nehrin ordaki rıhtım boyunca apar topar giderlerken, kurnaz oğlan babasının elinden kurtulduğu gibi korkuluk duvarının üstüne çıkıp hoop Liffey'e.

330

—Aman Tanrım! diye ünlledi Mr. Dedalus ürküyle. Öldü mü çocuk?

—Ne ölmesi! Diye haykırdı Martin Cunningham. Ölen filan yok! Bir kayıkçı, sırığını uzatıp oğlanı çekmiş pantolununun kemerinden yakaladığı gibi rıhtımda babasının önüne bırakıvermiş bitap vaziyette. Şehrin yarısı da orda.

—Evet, dedi Mr. Bloom. Ama işin komik tarafı şu ki...

—Ve Reuben J, dedi Martin Cunningham, oğlunun hayatını kurtardığı için kayıkçıya bir florin vermiş.

340

Mr. Power'in elinin altından, bastırmaya çalıştığı inilti sesi çıktı.

—Evet ya, diye vurguladı Martin Cunningham. Kahramancasına. Tutup, gümüş florini veriyor.

—Çok komik, değil mi? dedi Mr. Bloom hararetle.

—Bir şilin sekiz peni fazla vermiş adama, deyiverdi Mr. Dedalus bir çırpıda.

Mr. Power'in bastırmaya çalıştığı kahkahası arabanın içine azar azar yayıldı.

Nelson sütunu.

350

—Sekiz erik bi peniye! Haydii, sekizi bi peniye.

—Biraz daha ciddi görünsek beyler, dedi Martin Cunningham.

Mr. Dedalus göğüs geçirdi.

—Ah vallahi, dedi, aziz dostumuz Paddy bize biraz gülmeyi fazla görmezdi mutlaka. Ne fıkralar anlatırdı kendisi.

—Tanrım affet beni! dedi Mr. Power, nemli gözlerini parmaklaıyla silerken. Zavallı Paddy! Bir hafta önce onu son gördüğümde her zamanki gibi sapasağlam, gelir miydi aklıma hiç ardından bu şekilde gideceğimiz. Bizden ayrıldı artık.

—Onun gibi efendi insana az rastlanır, dedi Mr. Dedalus. Aniden çekip gitti.

—İflas etmiş, dedi Martin Cunningham. Kalp.

Ezinçle göğsünü tıptıladı.

Alev alev bir surat. Kanlı canlı. John Arpahulasasını fazla kaçırmış. Kırmızı burunların ilacı. Burnu şarap tortusu gibi morarana dek matiz olmuştur. Rengi solmasın diye ha bire mangiz eritmiştir.

Mr. Power art arda geçen evlere hüznü bir kaygıyla bakmaktaydı.

—Ölümü çok ani oldu, zavallı adamcağız, dedi.

—Ölümlerin en evlası, dedi Mr. Bloom.

Gözlerini açarak ona baktılar.

—Acı çekmek yok, dedi. Bir an sonra her şey bitiyor. Uykuda olür gibi.

Bir şey diyen olmadı.

Buralarda cadde تنها. Gündüzleri de durgundur işleri, emlak komisyoncuları, içki bulundurmayan bir otel, Falconer Demiryolu danışma bürosu, Kamu Hizmetleri Koleji, Gill Katolik Kulübü, Körler Enstitüsü. Niçin? Vardır bir nedeni. Güneşten ya da rüzgârdan. Geceleri de öyle. Koldaşlar, hizmetçiler falan. Müteveffa peder Mathew'un himayesinde. İflas etmiş. Kalp. Alınlıkları ak sorguçlu ak atlar. Rotunda'nın köşesini dötrnala döndüler. Küçük bir tabut ilişti gözlerine. Bir telaşe gider laşe. Bir matem arabasında. Evlilik dışı. Evlilerinki siyah. Bekârlarınkı alacalı. Rahibelerinki kül rengi.

—Yazık, dedi Martin Cunningham. Bir çocuk.

Cüce bir surat, Rudy'ninki gibi morarmış ve buruş buruş. Cüce bir beden, cılız pelte gibi, beyaz kaplı küçük bir tabutta. Cenaze masraflarını Friendly Society karşılamıştı. Bir karış çimen için haftada bir peni. Bizim. Minik. Zavallı. Bebeğimiz. Ne taksirati. Doğanın hatası. Sağlıklıysa anasındandır. Değilse babasından. Gene dene, bakarsın.

—Zavallı masum, dedi Mr. Dedalus. Çabuk sıyırmış paçayı.

Araba Rutland Square tepesine tırmanırken yavaşlamıştı. Kemikleri zangır zangır. Taş üstünde tıngır mıngır. İpipullah sivri külah. Soranı yok hatır, hatır.

—Hayatının yarısında, dedi Martin Cunningham.

—Ama en kötüsü, dedi Mr. Power, kendi yaşamına son vermesi insanın.

400 Martin Cunningham birden saatini çıkardı, öksürdü ve gene cebine koydu.

—Aile şerefine sürülen en kötü leke, diye sürdürdü Mr. Power.

—Geçici bir çılgınlık hali, elbette, dedi Martin Cunningham kararlılıkla. Bunu da hoş görmemiz lazım.

—Bunu yapan bir kimsenin aslında korkak birisi olduğunu söylerler, dedi Mr. Dedalus.

—Kestirip atmak imkânsız, dedi Martin Cunningham.

Mr. Bloom, tam konuşacakken, dudaklarını yeniden kapattı. Martin Cunningham'ın iri gözleri. Şimdi başka yana bakmakta. Anlayışlı insan adam. A'ıllı. Shakespeare'in yüzü gibi. Her zaman iyi
410 bir şey buluyor söyleyecek. Buralarda o konuda ve yeni doğan çocukları öldürme konusunda hiç müsamaha etmiyorlar. Bir Hristiyan gibi cenaze töreni yapmıyorlar. Mezarda kalbine tahta bir kazık saplarırmış. Sanki layığı bulmamış gibi. Ekseriya pişman olduklarında iş isten geçmiştir. Nehrin dibindeki sazlara yapışıp kalmış bulunduğu. Bana bakıyordu. Ya o karısı olacak alkolik kadın. Adam ona bir yuva döşemek için uğraşadursun o nerdeyse her cumartesi mobilyaları tefecilere rehin. Cehennem hayatı yaşıyor adama. Kalbi taştan olsa dayanmaz insanın. Pazartesi sabahı. Sil
420 baştan başlanacak. Çarkı omuzlamaya. Tanrım, Dedalus da ordaymış da bana anlattıydı kadın o gece tam görülecek şeymiş besbelli. Kafayı çekmiş filmi koparmış da Martin'in şemsiyesiyle hoplaya zıplaya ortalığı birbirine katmış.

*Bana derler Asya'nın incisi,
Asya'nın
Biricik geysası.*

Gözlerini başka yana çevirdi. Biliyor, kemikleri zangır zangır.

Ölüm nedenini araştırmaya geldikleri o akşam. Kırmızıetiketli şişe masanın üzerinde. Oteldeki av resimleriyle süslü oda. Hava-
430 sı bunaltıcıydı. Güneş ışığı jaluzi perdenin aralıklarından sızma-
taydı. Güneş ışığında tahkikat memurunun kulakları, koskoca ve kıllı. Kat hizmetlisi ifade veriyor. Uyuyor sanmıştım önce. Sonra yüzünde sarı çizgiler gördüm. Karyolanın ayakucuna kaymıştı. Tahkikat raporu: Aşırı doz. Kazaen ölüm. Mektubu. Oğlum Leopold'a.

Acılara son. Artık uyanmak yok. Soranı yok hatır, hatır.

Araba Blessington Street boyunca takırdaya takırdaya ilerledi.

Taş üstünde tıngır mıngır.

—İyi yol alıyoruz galiba, dedi Martin Cunningham.

—Allah vere de bizi yola silkelemese, dedi Mr. Power. 440

—Allah korusun, dedi Martin Cunningham. Yarın Almanya'da büyük bir yarış var. Gordon Bennett Kupası.

—Sahi yahu, dedi Mr. Dedalus. Muhakkak görmek lazım, vallahi.

Berkeley Street'e dönerlerken, Havuz'un ordaki bir laternada çalınan popüler bir şarkının oynak şıkırdım nağmeleri peşlerini bırakmadı. Gören var mı Kelly'yi? Ke e iki le ye. *Saul*'den Cenaze Marşı. Daha kötüymüş meğer ihtiyar Antonio'dan. Terketti beni o da, yoksunmuş vicdanyodan. Pirouette! *Mater Misericordiae*. Eccles Street. Evim şuracıkta. Koskoca bina. Şifabulmazlar koğuşı. Aman ne yüreklendirici. Ölmek üzere olanlar için Meryem anamızın Darülacezesi. Morg da hemen altında hazır. Yaşlı Mrs. Riordan orda ölmüştü. Kadınlar ne de korkunç görünürler. Çorba tası ve ağzını kaşıkla sıyrış. Sonra yatağının çevresine paravan koyup ölüme terketmişlerdi. Arı soktuğunda bana bakan genç öğrenci ne hoştu. Doğumevine atanmış dedilerdi. Bir uçtan ötekine.

Araba bir köşeyi hızla döndü: Durdu.

—Gene ne oldu?

Dağlanarak işaretlenmiş bir sığır sürüsü arabanın iki yanından böğürerek, yumuşak toynaklarıyla tembel tembel yürüyerek, çıkık kemikli pislik sıvaşmış sağrılarını kuyruklarıyla çırpı çırpı geçti. Onların arasına karışan ayrı bir sürüdeki koyunlar korkuyla meleştiler. 460

—Göçmenler, dedi Mr. Power.

—Hoooy! Diye bağırdı çoban, değneğini sağrılarında şaklatarak. Hoooy! Çıkın ordan!

Perşembe, elbet. Yarın kesim günü. Tosuncuklar. Cuffe onları yirmi yedi sterlinden satıyor. Liverpool'a şüphesiz. Koca İngiltere'nin Ünlü Rozbifi. En iyi parçaları kapışırılar. Sonra omuzla butlar gider: Geriye kalan tüm o deriler, kıllar, boynuzlar. Bir yılda epey yekûn tutar. Ölü et ticareti. Mezbahalardan debbağhanelere, sabunhanelere, yağhanelere hammadde. Clonsilla treninden kaçak et satanlar hâlâ sürdürüyorlar mı yolsuzluklarını acep. 470

Araba sürünün içinden ilerledi.

—Belediye ne diye parkla rıhtım arasına bir tramvay koymaz anlayamıyorum, dedi Mr. Bloom. Bütün bu hayvanlar kamyonlarla gemilere yüklenebilir.

—Geçidi tıkayacaklarına, dedi Martin Cunningham. Çok doğru. Koymalılar.

—Elbet, dedi Mr. Bloom, bir de hep düşündüğüm başka bir şey daha var, belediye cenaze taşıyan tramvaylar koymalı hani Milano'daki gibi. Hattı mezarlığın önüne kadar uzatacaksın ve cenazeler de yolcular da özel tramvaylarla taşınacak. Çok pratik olmaz mı öyle?

—Ohoo! Düşündüğün şeylere bak kardeşim, dedi Mr. Dedalus. Yataklı vagonlarla restoranlar da koysunlar bari.

—Cornny pek hoşlanmazdı bundan, diye ekledi Mr. Power.

—Ne var? diye sordu Mr. Bloom, Mr. Dedalus'a dönüp. Önde iki beygir ha babam de babam gitmekten çok daha iyi olmaz mıydı?

—Peki peki, fena fikir sayılmaz, diye onayladı Mr. Dedalus.

—Ve de, dedi Martin Cunningham, Dunphy'nin köşesinde cenaze arabasının devrilerek tabutun yola düşmesi gibi sahnelere de rastlamazdık o zaman.

—Ne kötüydü o gün, dedi Mr. Power yüzünü çarpıtarak, cetset yolun ortasına serilmiş öyle. Dehşet!

—Dunphy'nin orda köşeyi dönmüş desene, dedi Mr. Dedalus başıyla onaylayarak. Gordon Bennett Kupası.

—Tanrıya şükürler olsun! dedi Martin Cunningham dindarane.

500 Güm! Devriliyor. Bir tabut yola tosladı. Birden kırılan tabut açılıverdi. Paddy Dignam fırlayıp üzerine bol gelen kahverengi tulumuyla yolda bir iki takla attı. Kıpırmızı suratı: Artık kül rengi. Altçenesi düşüyor, apaçık ağzı. Ne var ne yok diye sormakta. Hemen kapatalım ağzını. İğrenç manzara öyle açık. Sonra içi çabucak tefessüh eder. En iyisi tüm deliklerini tıkamak. Evet, keza. Bal mumuyla. Sfinkteri gevşer. Her yerini mühürlemeli.

—Dunphy, diye duyurdu Mr. Power araba sağa dönerken.

510 Dunphy'nin Köşesi. Matem arabaları çekilmiş, yaslarını boğmaktalar. Yolun kenarında bir mola. İçki sunulacak en birinci bir mahal. Ne ki biz buraya dönüşte yavaşacağız onun sağlığına kadeh kaldırmaya. Bir teselli de bana. Hayat iksiri.

Ama şimdi diyelim ki oldu öyle bir şey. Mesela devrilirken bir çivi batsa ona kanar mıydı? Kanardı ama kanamazdı, herhalde. Neresi ona bakar. Dolaşım durmuştur. Gene de bir damardan sızabilir bir miktar. Kırmızı kefenle gömülmeleri daha isabetli olurdu. Koyu bir kırmızı.

Sessizlik içinde Phibsborough Road boyunca ilerlediler. Me-

zarlıktan dönen boş bir cenaze arabası yanlarından hızla geçti: Hafiflemişçesine.

Crossguns Köprüsü: Royal Canal.

520

Savaklardan pürtelaş gürül gürül akan sular. İnən mavnasının üzerinde turba yığınları arasında duran bir adam. Kanalin yedek çekim yolunda alavere havuzunun yanında ipiçözük bir beygir. *Rugabu*'nun güvertesinde.

Gözleri ona çevrilmişti. Salına binmiş durgun akan yosunlu suyolunda çekim halatının yedeğinde sazlıkların arasından, balçıkların, çamurdolu şişelerin, leş köpeklerin üzerinden İrlanda'yı aşip okyanusa doğru yol almaktaydı. Athlone, Mullingar, Moyvalley, kanal boyunca yürüye yürüye Milly'yi görmeye gidebilirdim. Ya da bisikletle. Külüstür bir şey kiralardım, tıngır mıngır. Wren'de geçen gün vardı müzayedede ama kızlar için. Suyolları geliyor. Beni feribota sandalıyla götürmek en büyük zevki James M'Cann'ın. Nakliyede ekonomi sağlar. Azar azar giderek. Yüzenevler. Doğuda kamplar. Cenazeler bile. Su tarıkıyla cennete. Belki yazmadan giderim. Sürpriz yapıp geldim, Leixlip, Clonsilla. Havuz havuz ine ine Dublin'e. Memleketin içindeki bataklıklardan turba getirerek. Selam. Kahverengi hasır şapkasını kaldırarak Paddy Dignam'ı selamladı.

530

Brian Boroimhe binasını da geçmişlerdi. Artık yaklaştık.

—Dostumuz Fogerty ne âlemde acaba, dedi Power.

540

—Tom Kernan'a sorsan daha iyi olur, dedi Mr. Dedalus.

—Ne diyeymiş? dedi Martin Cunningham. Ağlattı onu yani, öyle mi?

—Gözden ırak olsa da, dedi Mr. Dedalus, gönülden ırak değil.

Araba Finglas Road'a doğru kıvrıldı.

Mermercilerin atölyesi sağda. Yolun sonu. Mezarlıkta toplanan samut gölgeler belirirdi, soluk, ağlayık donuk ellerini uzatan, yasla diz çöken, parmağıyla imleyen. Kopuk kopuk şekiller, kesik kesik. Soluk matemli yüzler: Yakaran. En güzel lokasyonlar. Thos. H. Dennany, anıtlarınız ve mezartaşlarınız yapılı.

550

Geçildi.

Mezarlık papazı Jimmy Geary'nin evi önünde, kaldırıma oturmuş yaşlı bir serseri, homurdanarak, koskoca yırtık postalının içindeki taşları pasakları boşaltmakta. Yaşam yolculuğundan sonra.

Geçtiler neşesiz bahçelerden: Bir bir: Neşesiz binalardan.

Mr. Power parmağını uzatarak imledi.

—Childs işte burada öldürülmüştü, dedi. Şu son bina.

—Evet ya, dedi Mr. Dedalus. Korkunç bir hadise. Seymour
560 Bushe onu selamete çıkarmıştı. Adam ağabeyisini vurmuş. Ya da
öyle diyorlar.

—Savcı hiçbir delil gösteremedi ki, dedi Mr. Power.

—İkinci dereceden deliller sadece, diye ekledi Martin Cun-
ningham. Hukukun düsturudur bu. Masum bir insanın nahak yere
mahkûm edilmesindense doksan dokuz suçlunun serbest bırakıl-
ması daha evladır.

Hepsi de baktılar. Cinayet mahalli. Meşum, geride kaldı.
Pancurları kapalı, metruk, bakımsız bahçesi. Koca yer acınacak du-
rumda. Haksız yere hüküm yemiş. Cinayet. Katilin imgesi katledi-
570 lenin gözlerinde. Öyküsünü okumaya bayılırlar. Bir bahçede bulu-
nan kesik erkek kafası. Kadının üzerinde sadece şunlar vardı. Ka-
dının ölümle randevusu. Rezaletin son perdesi. Cinayet aleti. Katil
hâlâ bulunamadı. Bir ayakkabı bağcığı. Ceset mezardan çıkarılıp
muayene edilecek. Cinayet gizlenemez.

Bu arabanın içinde sıkışıp kalmışız. Ona öyle haber vermeksi-
zin gelişimden hoşlanmaz herhalde. Kadınlarla ilişkilerde dikkatli
olmak gerek. Donsuz halde yakala hele onları. Artık bağışlamazlar
seni hiç. On beş.

Gözleri, Prospect'in dalgalanarak geçen yüksek parmaklıkları-
580 na takıldı. Karakavaklar, seyrek ak karaltılar. Karaltılar sıklaşıyor,
ağaçların arasında çoğalan ak görüntüler, ta havalarda çalınlanagi-
den, ser verir sır vermez akageçen ak biçimler, kopuk kopuk ak
biçimcikler.

Tekerlek ispitleri kaldırırma sertçe çarptı: Duruldu. Martin
Cunningham kolunu uzatarak kapıkolunu geriye doğru burkulttu,
diziyle itip kapıyı açtı. Arabadan çıktı. Mr. Power ile Mr. Dedalus
onu izlediler.

Şu sabunu şimdi değiştir. Mr. Bloom'un eli çabucak arka ce-
binin düğmesini çözdü ve gazeteye yapışmış sabunu cekedinin iç-
590 mendil cebine aktardı. Öbür eliyle hâlâ tuttuğu gazeteyi cebine
geri koyarken, arabadan indi.

Kıyırık bir cenaze töreni: Cenaze arabası ile birlikte dört ara-
ba. Ama olsun. Tabut taşıyıcılar, yaldızlı dizginler, Katolik ayini,
top atışı. Ölümün tantanası. En arkadaki arabanın ötesinde bir sa-
tıcı çörek ve yemiş dolu işportasının başında durmuş. Meyveli çö-
reklerden, iki katlı: Ölüler için çörek. Köpekbisküvisi. Kim yemiş
ki? Yaslı insanlar gitmekte.

Arkadaşlarını izledi. Mr. Kernan ve Ned Lambert artlarından.
Onların ardından da Hynes. Açılan cenaze arabasının yanında du-

ran Corny Kelleher iki çelengi çıkardı. Birini yanındaki çocuğa 600
verdi.

O çocuğun cenazesi de nereye kayboldu?

Finglas'tan gelen bir granit bloğunu taşıyan gıcırtılı bir araba-
ya koşulu atlar didinerek zahmetli adımlarla ağır ağır hüznü ses-
sizliği yaparak geçti. Atların önünde yürüyen arabacı selamını ver-
di. Şimdi tabut. Bizden önce varmış buraya, ölü olmasına karşın.
At, yampiri sorgucuyla bakmakta. Gözler fersiz: Hamudu boynunu
sıkmakta, bir kandamarına mı ne bastırmakta. Her gün buraya ne
taşıdıklarını biliyorlar mı? Günde yirmi otuz cenaze geliyordur. Bir
de Mount Jerome var Protestanlar için. Dünyanın her yerinde her 610
dakika cenazeler. Arabaları boşalt boşalt göm onları acele. Saatte
binlercesi. Dünya ölüden geçilmiyor.

Matemzedeler kapılardan çıkmakta: Bir kadınla bir kız. Başlı-
ğı eğrik sivriçeneli mendebur, üstelik gaddar bir kadın. Kızın yüzü
kirlenmiş, gözyaşı içinde, tutmuş kadını kolundan ona bakıyor, ağ-
lamak için bir işaretini bekliyor. Balık suratlı, kansız ve kül gibi.

Cenaze taşıyıcıları tabutu omuzlayıp kapıdan içeriye götürdü-
ler. Ölü, tabut öylesine ağır. Banyodan çıktığımda ben de kurşun
gibi hissetmiştim kendimi. Önce naaş: Sonra naaşın arkadaşları.
Corny Kelleher ile oğlan çocuğu çelenkleriyle onları izlediler. On- 620
ların yanındaki de kim? Ha, dayısı.

Hepsi ardından yürüdü.

Martin Cunningham fısıldadı:

—Sen Bloom'un önünde intihardan bahsederken öldüm öl-
düm dirildim.

—Ne? Dedi Mr. Power fısıltıyla. Niçinmiş?

—Bloom'un babası kendini zehirlemişti, diye fısıldadı Martin
Cunningham. Ennis'te oteli vardı, Queen's Oteli. İştittin ya, Cla-
re'e gidecekmiş. Yıldönümü.

—Aman Tanrım! Diye fısıldadı Mr. Power. İlk defa duyuyo- 630
rum. Kendini zehirlemiş ha?

Arkasına dönüp, düşünceli kara gözlerini kardinalin mozalesine
çevirmiş bir yüze doğru kısa bir bakış attı. Konuşmakta.

—Sigortalı mıydı? Diye sordu Mr. Bloom.

—Sanırım, diye yanıt verdi Mr. Kernan. Ama sigorta poliçesi-
nin büyük bir bölümü ipotekliymiş. Martin, küçüğü Artane'e sok-
maya çalışıyor.

—Kaç çocuğu var?

—Beş. Ned Lambert, kızlardan birine Todd'da iş bulmaya ça-
lışacağını söylüyor. 640

—Çok yazık, dedi Mr. Bloom şefkatle. Beş küçük çocuk.

—Karısının kolu kanadı kırıldı, diye ekledi Mr. Kernan.

—Gerçekten de, diye onayladı Mr. Bloom.

Karısı galebe çalmıştı sonunda.

Boyayıp parlattığı siyah fotinlerine baktı. Karısı ondan fazla yaşıyordu işte. Kocasını yitirmişti. Karısı için daha ölü o, bana göre olduğundan. Önünde sonunda birisi ötekinden daha fazla yaşar. Bilgeler der kim. Dünyada erkekten çok kadın var. Başsağlığı dileyim. Bu elim kaybınız. İnşallah yakında kavuşursunuz. Sadece Hintli dullara özgü. Bir başkasıyla evlenir. Onunla? Yo. Ama kim bilir sonraları. Yaşlı kraliçe öldüğünden bu yana dulluğun modası geçti. Bir toparabasıyla çekilmişti. Victoria ve Albert. Frogmore'da her yıl yas töreni. Ama sonunda başlığına birkaç menekşe takmıştı. Kalbinin derinliklerinde kendini dev aynasında gören. Bir hayal uğruna bütün bunlar. Kraliçe eşi, kral bile değil. Oğluydu önemli olan. Bekleyerek, geriye getirmek istediği geçmiş gibi olmayan umut yüklü yeni şey. Önce birisi gitmek zorunda: Tek başına, toprak altına: Sıcacık yatağına elveda diyerek.

—Nasılsın, Simon? Dedi Ned Lambert nazikçe, ellerini kavuşturup. Bir aydır pazarları göremedim seni yahu.

—Her zamankinden iyiyim. Sizin Cork'ta işler nasıl?

—Paskalyanın ilk pazartesi günü Cork Park yarışlarındaydım, dedi Ned Lambert. Hep aynı şeyler. Dick Tivy'ye uğradım.

—Ee, Dick nasıl, bizim pehlivan dostumuz?

—İyidir, Tanrı'yla arasında bir şey yok, diye yanıt verdi Ned Lambert.

—Tanrı aşkına! Dedi Mr. Dedalus, şaşkınlığını gizlemeye çalışarak. Dick Tivy kel mi?

—Martin çocuklar için para toplayacakmış, dedi Ned Lambert ilerisini imleyerek. Kelle başına birkaç papel. Sigorta parası yetişene dek geçinebilmeleri için.

—Evet, evet, dedi Mr. Dedalus kaçamaklı. Şu öndeki büyük oğlu mu?

—Evet, dedi Ned Lambert, dayısıyla duran. John Henry Menton arkada. Bir sterlin yazdırmış.

—Yazdırmıştır vallahi, dedi Mr. Dedalus. Zavallı Paddy'ye hep derdim o işi boşlamasın diye. John Henry'den kötüler çok bu dünyada.

—Nasıl kaybetmiş işini? diye sordu Ned Lambert. İçki mi yani?

—Çoğumuzun zayıf noktası, dedi Mr. Dedalus içini çekerek.

Mezarlık kilisesinin kapısına gelince durdular. Mr. Bloom çe-

lenk taşıyan oğlanın arkasında dikilerek onun itinaylataralı saçları-na ve yepyeni yakasından yükselen kırış kırış ipince boynuna bak-tı. Zavallı çocuk! Yanında mıydı babasının, o zaman? İkisi de bi-linçsiz. Son anda aydınlanıp son kez farkına varış. Tüm o yapmış olabilecekleri. O'Grady'ye üç şilin borçluyum. Anlayacak mı aca-ba? Taşıyıcılar tabutu kilisenin içine taşıdılar. Hangi tarafı başı?

Bir an sonra o da öbürlerini izledi, loşlukta gözlerini kırpa kır-pa içeriye girdi. Tabut mihrabın önündeki dört bir köşesinde uzun sarı mumlar yanan katafalka yerleştirilmişti. Daima bizden önce. Corny Kelleher, başucunun iki yanına birer çelenk koyarak, çocu-ğa diz çökmesini imledi. Herkes bulduğu dua iskemlesine diz çökmüştü. Mr. Bloom arkada vaftiz kurnasının yanında durmak-taydı; herkes diz çökünce, gazetesini açarak usulca yere serdi ve sağ dizini üzerine koydu. Siyah şapkasını yavaşça sol dizinin üzeri-ne geçirdi ve şapkasının kenarını tutarak öne doğru saygıyla eğildi.

Bir yardımcı çocuk taşıdığı pirinç kaptaki bir şeyle bir kapı-dan içeriye girdi. Ardından akgiysili rahip, bir eliyle etolünü düzel-terek, öbürüyle de küçük bir kitabı kurbağa göbeğinin üzerinde dengeleyerek içeriye girdi. Kim okuyacak o kitabı? Ben, dedi ta-laşkebabı.

Katafalkın önünde durdular; rahip, kitabından, akıcı bir vırak-lamayla okumaya başladı.

Peder Talbot. Adını tabuta benzetirim hep. Dominomomino. Abullabut, başında torbası eksik. Adam gösteriyi yönetiyor. Aslan Hıristiyan. Ona yan bakanın vay haline: Rahip. Sen Petrus'sun. Semiz bir koyun gibi karnı çatlayacak denli şişmiş iki tarafa diyor Dedalus. Yolda zehirlenmiş bir enciğin karnı gibi. Ömür vallahi şu adamın buluşları. Hıhın: Şişmiş iki tarafa.

—*Non intres in iudicium cum servo tuo, Domine.*

Latince edilmesi duaların daha bir önemli kılıyor sanki onları. Aşai Rabbani. Yas tülleri, ağlayanlar. Siyahçerçeveli mektup kâğıtları. Adın kilise kütüğüne yazılmış. Burası beni üşütüyor. İyi tıkınırlar, bütün sabah bu kasvetli yerde pinekleyerek beklerler bir sonrakini lütfen. Gözler de kurbağa haa. Onları şişiren ne öyle? Molly kapuska yiyince şişkinlik yapar. Bu yerin havasından ola ki. Kasaplar, örneğin: Kanlı bifteğe benzerler çiğ. Kim anlatmıştı ba-na? Mervyn Browne. Saint Werburg kilisesinin hani o yüz elli yıl-lık şahane orgu olan mahzenlerinde kimi zaman kötü gazları çıka-rıp yakmak için tabutlara delik açmak zorunda kalırlarmış. Fışkın-verirmiş gaz: Mavi. Bir nebze ciğini içine çekseymişsin anında zar-tayı çekermişsin.

Dizkapağım ağrıyor. Ayy. Biraz rahatladım.

Rahip, çocuğun taşıdığı kaptan ucu topuzlu bir çubuk alıp onu tabutun üzerine silkti. Sonra tabutun öbür yanına geçip çubuğu gene silkti. Ardından geriye dönüp çubuğu kabin içine koydu. Rahattan önceki vaziyetini al! Hepsi yazılıdır: Bunları yapması gerek.

—*Et ne nos inducas in tentationem.*

730 Yardımcı çocuk ince sesiyle yanıtları yırladı. Evde de erkek hizmetçi olsa daha iyi diye düşünmüşümdür ekseri. On beşine kadar filan. Ondan sonra, elbet...

Kutsal suydü, sanırım. Uykusunu atacak üstünden. Gına getirmişti bu işten arabalarla getirilen tüm o ölümlerin üzerine silmekten o şeyi öyle. Bir de kimlerin üzerine silktiğini görebilseydi fena mı olurdu. Her Allahın günü sil baştan: Orta yaşlı adamlar, yaşlı kadınlar, çocuklar, doğururken ölen kadınlar, sakallı erkekler, kelkafalı işadamları, turuncuları ceviz gibi küçük veremli kızlar. Yıl boyunca onlara aynı duaları okumuş ve üzerlerine su serpmiş:

740 Uyusunlar. Şimdi de Dignam'ın üzerine.

—*In paradisum.*

Cennete gideceğini ya da cennette olduğunu söylüyor. Herkese söyler bunu. Ruh karartıcı bir iş. Bir şeyler demesi lazım ama.

Rahip kitabını kapattı ve çıktı, ardından da yardımcısı. Corny Kelleher yan kapıları açtı, taşıyıcılar içeri girip tabutu gene kaldırdılar ve dışarıya götürüp arabalarına sürdüler. Corny Kelleher çelenklerden birini çocuğa, birini de dayısına verdi. Tüm cemaat yan kapılardan kurşuni mülayim havaya çıkıp onları izledi. Mr. Bloom gazetesini katlayarak cebine koyduktan sonra arkalarından yürüdü. 750 Tabutarabası sola dönene dek düşünceli gözleri yere dikili kaldı. Metal tekerlerin çakılları ezerken çıkardığı tiz gıcırtilar potinlerin tok seslerine karışırken sıra sıra gömütleri geçtiler.

Hop tiri kop tiri mop tiri nay. Tanrım, burda şarkı söylenmez.

—O'Connell Circle, dedi Mr. Dedalus ortaya.

Mr. Power ılık bakışlarını yüksek dikilitaşın doruğuna yöneltti.

—Huzur içinde orda, dedi, halkının ortasında, koca Dan O'. Ama kalbi Roma'ya gömülü. Burada gömülü kaç yaralı kalp var, Simon!

760 —Karımın mezarı şurada, Jack, dedi Mr. Dedalus. Çok geçmez beni de yatırırlar yanına. Ne vakit isterse alsın canımı benim.

Duygularını bastıramayıp içinden sessizce ağlamaya başladı, yürürken tökezleyerek. Mr. Power onu kolundan tuttu.

—O şimdi rahattır yerinde, dedi müşfikçe.

—Haklısın herhalde, dedi Mr. Dedalus soluğu kesilircesine. İnşallah cennettendir yani cennet diye bir şey varsa.

Corny Kelleher öndeki yerinden yana çıkarak öbürlerinin ağır ağır geçmelerini bekledi.

—Acı günler bunlar, dedi Mr. Kernan nazikâne.

Mr. Bloom gözlerini kapayıp, kederli, başını iki kez eğdi. 770

—Herkes şapkasını giyiyor, dedi Mr. Kernan. Biz de giysek olur herhalde. Biz sona kalmışız. Bu kabristan kahpe bir yer.

Şapkalarını giydiler.

—Zatı muhterem hemen bitiriverdi ayini, sen ne dersin? dedi Mr. Kernan sitemkâr.

Mr. Bloom başını ciddiyetle öne eğerken onun kızarmış sinirli gözlerine baktı. Esrarengiz gözler, alicengiz. Mason, mutlaka. Belki de değil. Gene onun yanına düştüm. En arkadayız. Al birimizi vur ötekine. Başka bir şeyler söylese bari.

Mr. Kernan ekledi: 780

—İrlanda Protestan Kilisesi'nin ayinleri, mesela Mount Jerome'dakiler, çok daha etkileyici oluyor billahi.

Mr. Bloom ihtiyatlı bir hareketle onu onayladı. Konuşmaya gelince, o bambaşka bir şey.

Mr. Kernan kasılarak dedi ki:

—*Ben yeniden dirilmeyim, yaşamım ben.* Ta kalbine işliyor bu söz insanın.

—Öyle, dedi Mr. Bloom.

Senin kalbine belki ama ya imam kayığında eşsek cennetini boylayan o garibanın ödediği bedel? Orası karıştırılmayacak. Sev-gilerin mahreci. Yaralı kalp. Salt tulumba bir, her gün binlerce galon kan pompalayan. Bir gün gelip tıkanıyor: Buyurun cenaze namazına. Çoğu burda yatıp dururlar: Akciğerler, yürekler, karaciğerler. Köhnemiş paslı tulumalar: Ötesini boş ver. Yeniden dirilme ve yaşam. Bir kez öldün mü, ölüsün artık. O mahşer günü dedikleri. Herkes apar topar fırlayacak mezarlarından. Gel bakalım, Lazarus! Beşinci olarak çıktı ve fırsatı kaçırdı. Haydi kalkın! Kıyamet günü! Sonra her bir eşrefi mahlukat dolanıp ciğerini arıyor, mancosunu arıyor, ıvrını zıvrını arıyor. Ol sabah kendisinin her bi bokunu bulacak. Bir kafatasında iki dirhem bir pudra. Bir dirhem üç küsur gram. Bir Truva ölçüsü. 790 800

Corny Kelleher yanlarına gelip adımlarını onlarınkine uydurdu.

—Her şey tıkırında gitti, dedi. He?

Gözlerini kısarak onlara bakmaktaydı. Polis omuzları var. Seninkiyle hoppa nina, hoppa nina.

—Daha iyisi can sağlığı, dedi Mr. Kernan.

—Valla? He? Diye sürdürdü Corny Kelleher. Mr. Kernan onu ikna edici sözler söyledi.

810 —Tom Kernan'ın arkasında duran şu adam kim? Diye sordu John Henry Menton. Yüzü yabancı gelmiyor.

Ned Lambert arkaya doğru bir göz attı.

—Bloom, dedi, Madame Marion Tweedy hani, şu soprano canım. Onun karısı olur.

—Ha, elbet, dedi John Henry Menton. Uzun zamandır görmedim onu. Güzel bir kadındı. Dans etmişliğimiz vardır, dur, on beş on yedi yıl önce, ne güzel günlerdi, Roundtown'da Mat Dillon'larda. Ne hoştu, kollarımda öyle dolgun.

Dönüp öbürlerinin arasından ona baktı.

820 —Ne iş yapar? Diye sordu. Neci bu adam? Kırtasiyecilik yapmıyor muydu? Bir gece atışmıştık onunla, hatırladım, top oynarken.

Ned Lambert gülümsedi.

—Evet, dedi, Wisdom Hely'de çalışıyordu. Kurutma kâğıdı satıcılığı, gezici.

—Hay Allah, dedi John Henry Menton, ne diye evlenmiş ki öyle bir hıyarla? O sıralar fındırdı.

—Şimdi de öyle, dedi Ned Lambert. Reklamcılık yapıyor.

John Henry Menton'un iri gözleri ileriye doğru çevrildi.

830 El arabası bir yan yola saptı. Çam yarması bir adam, çimenlerin arasında tam siper, şapkasını çıkarıp saygı duruşuna geçti. Mezarcular kasketlerine dokundular.

—John O'Connell, dedi Mr. Power kıvançlı. Dostlarını unutmaz hiç.

Mr. O'Connell sessiz herkesin elini sıktı. Mr. Dedalus dedi ki:

—Gene ziyaretine geldim işte.

—Azizim Simon, diye karşılık verdi mezarlık müdürü, henüz müşterimiz olmanı istemiyoruz.

840 Ned Lambert ile John Henry Menton'u selamlayarak, iki uzun anahtarı arkasında elleriyle çevire çevire Martin Cunningham'ın yanına gitti.

—İşittiniz mi, diye sordu ordakilere, Coombe'lu Mulcahy'nin başına gelenleri?

—Ben işitmedim, dedi Martin Cunningham.

Hep birlikte silindir şapkalarını öne doğru eğdiler; Hynes ku-
lağını çevirdi. Mezarlık müdürü başparmaklarını altın saatkösteği-
nin ilmeklerine geçirmiş, dinleyenlerin kararsız gülümsemelerine
karşı tutuk bir sesle anlattı.

—Söylüyorlardı, dedi, sisli bir akşam buraya iki sarhoş bir
dostlarının mezarını ziyarete gelmişler. Coombe'lu Mulcahy'yi
sormuşlar önce de onun mezarda yattığını söylemişler ona. Siste
biraz dolaşmışlar ve bulmuşlar mezarı nihayet. Sarhoşlardan biri
mezartaşını okumuş: Terence Mulcahy. Öbür sarhoş, Mulcahy'nin
dul bıraktığı karısının diktirdiği Hazreti İsa heykeline bakıp bakıp
gözlerini ovuşturuyormuş.

Mezarlık müdürü yanından geçmekte oldukları bir mezarı gö-
züyle imleyerek sürdürdü:

—Gözlerini ovuştura ovuştura kutsal heykele baktıktan sonra,
Mulcahy'ye benzer bi yanı yok bu meret şeyin, demiş. *Her kim yaptıysa*
bunu, demiş, *hale etmiş*, demiş.

Gülümsemelerle ödüllendirildikten sonra adımlarını ağırlaştır-
ıp Corny Kelleher'le konuşmaya ve defin belgelerini ondan ala-
rak bir yandan yürüyedursun elinde çevirip gözden geçirmeye
başladı.

—Bütün bunların bir maksadı var, diye Hynes'e açıklamaya
koyuldu Martin Cunningham.

—Bilmez miyim, dedi Hynes, elbette.

—Maksat insanı biraz neşelendirmek, dedi Martin Cunning-
ham. Sırf iyi kalplilikten: Ötesini boş ver.

Mr. Bloom mezarlık müdürünün kapı gibi gövdesine imrene-
rek baktı. Herkes onunla iyi geçinmek istiyor. Kibar adam, John
O'Connell, gerçekten iyi insan. Anahtarlar: Keyes'in ilanı gibi. Hiç
korkmayın, kimse dışarı çıkamaz. Bir kez girdin mi, tamam. *Habe-*
as corpus. Cenazeden sonra o ilana bakmalıyım. Martha'ya yazdı-
ğım sırada beni rahatsız ettiğinde üstünü kapattığım zarfa Balls-
bridge yazmış mıydım? İnşallah postanede sahibi bulunamamış
mektuplar arasına atılmamıştır. Tıraş olsa iyi eder. Sakalı aklaşmış.
Saçlar ağaracağının ilk işareti. Mizacı huysuzlaşır. Ak saçlarda gü-
müş teller. Onun karısı olduğunu düşün. Cesareti varmış doğrusu
tutup evlenme teklif edebilmiş bir kıza. Gel mezarlıkta yaşa. Bu-
lunmaz Hint kumaşı sanki. Önce heyecanlanmıştı kız. Ölümle
flört etmek. Ölüler her yanda serilmiş geceleyin uçuşan hayaletler.
Kilise kabristanları esnerken mezartaşı gölgeleri üstelik Daniel
O'Connell da düşerdi kuşkusuz kim deyip dururdu hani onun ka-
ranlık bir devi andıran tuhaf cins bir adam ama gene de yüce bir

850

860

870

880

Katolik olduğunu. Bataklık yakamozu. Mezarlık gazı. Hamile kalmak için zihnini uzaklaştırması gerek bunlardan. Kadınlar özellikle pek duyarlı olurlar. Uyusun diye yatakta bir hortlak hikâyesi anlatırsın kadına. Hiç hayalet gördün müydü? Bak, ben gördüm. Ortalık zifiri karanlıktı. Saat on ikiyi vurmaktaydı. Ne var, gözleri yeterince kararıp öpüşmeye de başlayabilirler derakap. Türk mezarlıklarındaki fahişeler. Küçücükken daha her şeyi öğrenirler. Burda genç bir dul bulmak mümkün. Erkekler bundan hoşlanır. Mezartaşları arasında aşk. Romeo. Zevk katar çeşni. Ölümün ortasında yaşıyoruz biz. Birleşen uçlar. Zavallı ölümlere büyük düş kırıklığı. Açlıktan gözü kararanlara ızgara biftek kokusu. Kendi organlarını kemirirler. İnsanları keyiflendirme isteği. Molly'nin pencere önünde o işi yapmayı istemesi. Zaten sekiz çocuğu var.

Burda bulunduğu süre boyunca pek çok kimsenin göçtüğünü, çevresinde parsel parsel yattığını görmüştür. Kutsal topraklar. Dikine gömülünse daha çok yer kalırdı. Oturur ya da diz çöker vaziyette olmaz. Ayakta? Bakarsın bir gün üstündeki toprak kaymış da kafası çıkmış ortaya eli de bir yeri göstermekte. Petek petektir toprağın her yanı garanti: Uzunlamasına hücreler. Ne de bakımlı tutuyor her yanı: Çimler kırpılmış, kenarlar düzgün. Major Gamble bahçesine Mount Jerome adını takmış. E, zaten öyle. Uyku getirici çiçekler olmalı. Çin mezarlıklarında yetişen dev afyon çiçeklerinden en kaliteli esrar üretilmiş dediydi bana Mastiansky. Botanik Bahçesi na şurda. Toprağa geçen kandır yepyeni hayat fışkırtan. Hıristiyan oğlanı öldürdüklerini söyleyen o Yahudilerinki de aynı düşünce. Her insanın bedeli. İyi muhafaza edilmiş yağlı ceset, beyefendi, boğazına düşkün, meyve bahçesi için ideal. Büyük fırsat. Yakınlarda ölen maliye müfettişi ve muhasip William Wilkinson'un lâşesine bitişik, üç sterlin on üç şilin altı peniye. Teşekkürlerimizle..

Şaka değil, toprak yaman yağlanmıştı kemik, et ve tırnakla – cesetgümbresi. Ceset, iskelet dolu mahzenler. Korkunç. Yeşilleşip pembeleşip tefessüh ederek. Nemli toprakta hızla çürür. Zayıf yaşlı kimseler daha güç. Sonra donyağımsı peynirimsi türden bir. Ardından başlar siyahlaşmaya, siyah pekmezimsi sızıntılar akmaya. Kurur sonra da. Ölümgüveleri. Hücreler ya da her neyseler yaşamaya devam eder muhakkak. Değişimle yani. Handıysa ilelebet yaşarlar. Besin bulamayınca beslenirler kendileriyle.

Ne ki korkunç miktarda kurtlar hâsıl olur. Yerin altı onlarla dolu olmak, kaynaş kaynaş. Gamzeli yanahlarında perçemler. Baş döndürücü yıldızlar. Neşesi kaçmıyor bakarken oraya. Tüm o gö-

çenlere bakıp kendi sırasını savdığını görmesi ona moral mi veriyor. Hayata bakışı nasıl acep. Peliz kesmeyi de ihmal etmiyor: Yüreği yağ bağlıyor adamın. Hele tuttuğu raporla ilgili olanı. Spurgeon bu sabah saat 4:00'te cenneti boyladı. Saat 11:00 (kapanış). Henüz varmadı. Petrus. Ölüler kendileri zaten erkekler de arada bir iyi bir fıkra dinlemekten hoşlanırlar kadınlarsa ne olup bittiğini. Armut gibi sulusu mu yoksa kadınların puncu gibi sıcak, sert ve tatlısı mı daha iyi rutubete karşı. Kimileyin gülmen lazım o halde daha iyi öylesi. *Hamlet*'teki mezarlıklar. İnsan kalbindeki derin bilgeliği sergiler. En azından iki yıl müddetle müteveffaya ilişkin şaka yapmayı göze alamazlar. *De mortuis nil nisi prius*. Önce matem bitsin bir. Adamın cenaze törenini bir türlü anımsayamıyorum. Şakaymış gibi geliyor. Şayet kendi ölüm haberini okursan daha uzun yaşarsın derler. Soluklanmış olursun. Bir dönüş hayata.

930

940

—Yarın kaç cenazen var? Diye sordu mezarlık müdürü.

—İki, dedi Corny Kelleher. On buçukta ve on birde.

Mezarlık müdürü kâğıtları cebine koydu. El arabası gürültüyü kesmişti. Topluluk ayrılarak çukurun iki yanında toplandı, mezarların çevrelerine dikkatle basıp. Mezar kazıcılar tabutu taşıyarak bir ucunu çukurun kıyısına dayadılar ve kayışları etrafına geçirdiler.

Gömüyorlar onu. Sezar'ı gömmeye geldik. Martinin on beşi ya da haziranının on üçü. Burda kimler var bilmez bilmek de istemez.

950

Macintosh yağmurluk giymiş şurda sırık gibi duran andavallı da kim? Vallahi bilmek istiyorum kim o? Onun kim olduğunu öğrenmem lazım ille de. Aklında hayalinde olmayan biri çıkagelir böyle hep. Kendi köşesine çekilip bir başına yaşayıp gidecek bir tip. Vallahi de öyle. Kendi mezarını kendisi kazabilse de öldüğünde bakarsın mezarına çiçek koyacak birisi vardır gene de. Hepimizin de vardır. Sadece erkekler gömerler. Yo, karıncalar bir de. Herkesin aklına ilk gelen şey. Ölülerini gömmeli. Robinson Crusoe'nun gerçekleri yansıttığı söylenir. Öyle ya, Cuma gömmüştü onu. Her cuma bir perşembeyi gömer zaten şöyle bir düşünürsen.

960

Ah, zavallı Robinson Crusoe!

Bunu nasıl yapabildin, hayret doğrusu?

Zavallı Dignam! Kutusunun içinde yeryüzünde son yatışı. İyice düşünürsen bütün o tahtalara yazık vallahi. Çürüyüp gidecekler. Şöyle bir tarafı kaydırağı güzel bir katafalk icat etseler de,

tabutu öyle indiriverseler. Oldu ama gömülme istemezler şeyin-
den öyle başka birisinin. Ne de nanemolla olurlar. Beni anavatanı-
ma gömün. Kutsal topraklardan bir avuç getirsinler. Bir anayla ölü-
doğmuş çocuğunun bir tabutta gömülmesine cevaz var sadece.
Doğru, bir hikmeti var. Elbet. Mümkün mertebe uzun bir süre
hatta toprakta bile onu koruyabilsin. Bir İrlandalının yuvası, tabu-
rudur. Yeraltı gömütlüklerinde tahnit işlemleri, sonra mumyalar –
amaç hep aynı.

Mr. Bloom, şapkası elinde, ta gerilerde durmakta, şapkasız
başları saymaktaydı. On iki. Ben on üçüm. Yo. Macintoshlu vatan-
daş on üç. Ölüm sayısı. Bu herif de nerden çıktı? Kilisedeki tören-
de yoktu, bundan eminim. On üçe ilişkin saçma bir hurafe.

Ned Lambert'in elbisesi güzel bir tüvitten, yumuşak. Azıcık
bir moru var. Lombard Street West'te oturduğumuz zaman benim
de öyle bir takımım vardı. Bir zamanlar kont gibi giyinirmiş. Gün-
de üç kıyafet değiştirmiş. Benim o gri elbiseyi Mesias'a çevirte-
yim. Merhaba. Boyanmıştı. Karısı unuttum evli değil ya da ev sa-
hibesi sökmüş olmalı dikişlerini.

Sehpalara yaslanan mezarlıkların ağır ağır indirdikleri tabut
dalıp gözden kayboldu. Sonra bir gayret doğruldular: Kasketlerini
çıkardılar. Yirmi.

Sükût.

Ansızın bir başkası oluverseydik.

Uzakta bir eşek anırdı. Yağmur. Eşek filan yok aslında. Ölüsü-
nü göremezsin, derler. Ölmekten utanç duymak. Saklanırlar. Za-
valı babacığım da göçtü gitti.

Tatlı yumuşak bir esinti açık başlarını yalayarak geçti. Fısıltı-
darcasına. Mezarın başındaki çocuk çelengini iki eliyle tutuyor,
kara açık çukura sessizce bakıyordu. Mr. Bloom iri cüsseli iyi yü-
rekli mezarlık müdürünün ardına geçti: Kerliferli, redingotu şık.
Ola ki gitme sırası kimde anlasın diye tartıyor milleti bir bir. Ya,
upuzun bir dinlenme bu. Bir şey hissetmezsin artık. Pek kasvetli
olmalı. Önceleri inanasın gelmez. Hata mutlaka: Başka birinde sı-
râ. Şu karşı eve uğrasaydınız. Dur, ben isterim ki. Henüz yapmadı-
ğım daha. Sonra kararır ölüm odası. Işık istiyorlar. Çevrende fısılda-
şıp. Bir papaz çağırılmalı ister misin? Sonra bir koşuşmadır gider.
Sayıklarsın dökülür ortaya sapır sapır tüm yaşamın boyunca ne var-
sa sakladığın. Can çekişirsin. Uykusu normal değil. Alt gözkapığı-
nı bastır. Burnu sivri mi çenesi düşmüş mü ayak tabanları sararmış
mı diye bakmalar. Çek gitsin yastığı da gebersin gitsin yerde nasıl-
sa çekmiş mortoyu. O günahkârın ölümü tablosunda şeytanın ada-

ma bir kadını gösterişi. Pijamasıyla adam kadını sarmak için kıvrılmakta. *Lucia*'nın son perdesi. *Artık sana hiç bakamayacak mıyım?* Hoop! Adam gitmişti. Nihayet öldü. İnsanlar bir parçacık senden söz ederler: Unutup giderler seni. Onun için dua etmeyi unutmayın. Dualarınızda onu da hatırlayın. Parnell'i de. Sarmaşık Günü de unutulmakta. Peşinden ötekiler: Birbiri ardından çukurlarına atlarlar.

1010

Şu anda onun ruhu huzura kavuşsun diye dua etmekteyiz. Umulur ki iyisindir de cehennemde değildir. Hoş bir tebdili hava. Yaşamın kızgın tavaşından dosdoğru arafın ateşine.

Çukurun onu beklediği gelir miydi aklına hiç? Güneşte titredğin zaman gelirmiş derler. Birisi üstüne basıyor. Uyarıyor görevli çocuk. Senin yanında. Benimki öte yanda Finglas cihetinde, ayırtığım yer. Anam, zavallı anam, minik Rudy ah.

1020

Mezarkazıcılar küreklerini alıp ipiri kil kesekleri tabutun üzerine atmaya koyuldular. Mr. Bloom yüzünü başka yana çevirdi. Ya hiç ölmediyse o? Amanın! Yarabbim, ne feci olurdu bu! Yok, yok canım: Öldü o, şüphesiz. Öldüğüne şüphe yok. Pazartesi öldüydü. Emin olmak için kalbini delip bir elektrikli saatle ya da tabuta bir telefon yerleştirerek ve hava delikli bir boru bulundurmak için yasa çıkarmalılar. Tehlike işareti. Üç gün. Yazın o kadar uzun bekletmesi zor. En iyisi emin olduğun an icabına bakmaktır gene de.

Killerin düşüşü gevşedi. Unutulmaya başlanıyor. Gözden ırak, gönülden ırak.

1030

Mezarlık müdürü birkaç adım atarak şapkasını giydi. Yetmişti o kadarı. Öbürleri de cesaretlenip, birer birer başlarını örttüler usulcana. Mr. Bloom şapkasını giydi ve o heybetli kalıbın mezarlar dolangacındaki mahirane ilerleyişini izledi – dingingce, bastığı yerden emin, kasvetli toprakları aşağıdışını.

Hynes defterine bir şeyler yazmakta. Ha, adlarımızı. Ama tanımıyor herkesi o. Hayır: Bana doğru gelmekte.

—İsimleri yazıyordum da, dedi Hynes kısık bir sesle. Önadın neydi senin? Unutmuşum galiba.

1040

—L, dedi Mr. Bloom, Leopold. Bir de M'Coy'un adını yazıver. İstemişti de.

—Charley, dedi Hynes yazarak. Tanıyorum. Bir zamanlar *Freeman*'daydı.

Morgda Louis Byrne'nin yardımcılığı işini bulmadan önce orda çalışıyordu. Otopsi fikri şahane bir şey doktorlar için. Bildiklerini zannettikleri şeyleri bulgularlar. Bir salı günü ölmüş. Acelem var. Birkaç ilandan kazandığı parayla belini doğrultmuş. Charley,

1050 sevgilimsin sen benim. O yüzden istedi benim. Olsun, yok bir zararı. Sözümü tuttum, M'Coy. Sağ ol, dostum: Müteşekkirim sana. Aman, bana borçlu kalsın da: Nasılsa bir kaybım yok.

—Söylesene, dedi Hynes, o şeyli adamı tanıyor musun, şurda-ki hani şeyli...

Çevresine bakındı.

—Macintosh. Evet, gördüydüm, dedi Mr. Bloom. Nerde o şimdi?

—M'Intosh, diyerek yazdı Hynes. Onu tanımıyorum. Bu muymuş adı?

Etrafına bakınarak uzaklaştı.

1060 —Hayır, diye seslendi Mr. Bloom, dönüp durarak. Hey, Hynes!

İşitmedi. Bak şimdi! Nereye kayboldu bu adam? Görünürlerde yok. Bakındı, olur şey değil. Gören var mı içinizde? Ke e iki le. Yer yarılp içine girdi. Aman Tanrım, nereye gitti bu adam?

Bir yedinci mezarıcı kullanılmayan küreklerden birisini almak için Mr. Bloom'un yanına geldi.

—Ah, affedersin!

Çabucak yana kaydı.

1070 Çukurun içinde kahverengi, nemli killi toprak belirmeye başladı. Yükselerek. Bitmek üzere. Nemli keseklerden bir tepecik biraz daha yükseldi, yükseldi; mezarkazıcılar da küreklerini bıraktılar. Son bir kez hepsi şapkalarını çıkardı. Çocuk çelengini bir köşeye dayadı: Dayısı da kendisinininkini bir tümseğe. Mezarıcılar kasketlerini giyerek küreklerini el arabasına doğru taşıdılar. Küreklerinin palalarını çimenliğe hafif hafif vurdular: Tertemiz. İçlerinden biri eğilerek uzunca bir bitkinin sapından bir yaprak kopardı. Biri, dostlarından ayrılıyor, omzuna yasladığı silahıyla ağır ağır gidiyor, palası maviaynamsı. Bir öteki, mezarın başucunda sessizcene tabut-kayışını sarmaktaydı. Göbekbağı onun. Dayı, uzaklaşmış, boş kalan eline bir şey koymuş. Sessizce şükretmekte. Özür dileriz, efendim: 1080 Zahmetler oldu. Başını sallıyor. O kadar olacak. Sizin için az bue.

Matemzedeler amaçsız, yavaşça her biri bir taraftan, arada bir bir mezartaşındaki adı okuyarak dağılmaya başladı.

—Haydi gidip önderimizin mezarını ziyaret edelim, dedi Hynes. Vaktimiz var.

—Haydi, dedi Mr. Power.

İkisi de kendi düşüncelerine dalarak sağa döndüler. Mr. Power merakla ama tekdüze bir sesle dedi ki:

—Onun bu mezarda gömülü olmadığını söyleyenler var. Ta-

butuna taş doldurmuşlar da. Bir gün çıkıp gelecekmiş de.

Hynes başını salladı.

—Parnell'in döneceği filan yok, dedi. İşte orda yatıyor, fani olan nesi varsa. Allah rahmet eylesin.

Mr. Bloom çilekeş meleklerin, haçların, yıkık sütunların, aileleri barındıran kemerli kabirlerin, gözleri göğe çevrik dua eden taşlaşmış umutların, koca İrlanda'nın kalpleri ve ellerinin arasında avare dolaştı. Paranın yaşayan kimselere yardım amacıyla harcanması daha akıllıca. Ruhuna fatiha. Gerçekten kime bir yararı? Ek toprağa sonra unut gitsin. Mangalın külünü boşaltır gibi. Sonra hepsini toptan gömersin zaman tasarrufu ya. Tüm ölümler günü. Yirmi yedisinde mezarını ziyaret. Bahçivana on şilin. Otları temizliyor. Yaşlanmış artık. Elinde makasla iki büküm eğilip kırpması. Bir ayağı çukurda. Ölen kim. Bu yaşamdan göçen kim. Sanki kendi istekleriyle ölmüşler gibi. Hepsini de tekmelediler yahu. Nalları diken de kim. Ne olduklarını anlatsalar daha ilginç olurdu. Falanca filanca, sarıçizmelimemedaa. Mantarlı muşamba satan bir gezgin satıcıydım. Beher sterlinin beş şilini masraflara. Ya da tenceresiyle bir kadının. İrlanda yahnisini pişirirdim iyi ben. Bu kasabadaki kilise kabristanına yakışan ağıtımsı bir şiir kimindi o Wordsworth ya da Thomas Campbell'ın. Protestanların deyişiyle huzura kavuştu. Yaşlı Dr. Murren'in mezarı. Esaslı doktor eve çağırmıştı onu. Kilise avlusuna gömülür öyleleri. Güzel bir dağ evi. Daha yeni sıvanmış pırıl pırıl boyalı. Sakince oturup sigaramı tütürürken *Kilise Mecmuası*'nı okuyabileceğim ideal bir yer. Evlenme ilanlarını daha güzelleştirmezler hiç. Kapıtokmaklarına asılan paslı çelenkler, bronztaklidi taşlar. Paranın karşılığını almış olursun. Ne var, çiçekler daha şairanedir. Ötekiler sıkar insanı artık, solup bozulması yok. Anlattığı bir şey yok. Zevalsizlik.

Bir kavak dalında bir kuş oturmuş sessiz tünemekte. Sanki doldurulmuş. Belediye meclisi üyesi Hooper'ın bize verdiği evlenme hediyesi gibi. Hoo! Kınıltısız mübarek. Onu hedef alan herhangi bir sapanın olmadığından emin. Ölü hayvanlar daha da acıklı. 'Terelelli Milly'nin o minik kuşu kibrit kutusuyla gömerek mezarının üzerine bir papatyakolyesi ve birkaç çiçek koyması.

Hazreti İsa şurada: Kutsal kalbini tutmuş. Gösteriyor. Yanlamasına durmalı ve gerçek bir kalp gibi kırmızı boyanmalı. İrlanda ona adanmıştı ya da onun gibi bir şey. Pek hoşnut görünmüyor. Bu eziyet de niye? Meyve sepeti taşıyan çocuk gibi kuşlar gelip uzumleri galalayacaklar mıydı ama çocuktan korkmaları gerektiğinden olmaz demişti. Apollo yani.

Ne kadar! Bütün bunlar bir zamanlar Dublin'i arşınlamışlardı. Mütevekkil müteveffa. Biz de bir zamanlar sizin şimdi olduğunuz gibiydik.

Üstelik nasıl hatırlayabilirsin ki herkesi? Gözleri, yürüyüşleri, sesleri. Eh, seslerini, tamam: Gramofon. Her mezara bir gramafon koyarsın ya da evde tutarsın. Pazarları öğle yemeğinden sonra koy bakalım yaşlı dedemizin dedesini. Çatırtır! Merhamerhamerhaba çokmemnunumki çatır memnunumkigenegörüşebildik merhamerhaba çokmmmn krptst. Fotoğrafın yüzünü anımsattığı kelli bu da sesini anımsatır. Yoksa yüzünü diyelim ki on beş yıl sonra anımsayamazdınız. Örneğin kimin? Örneğin ben Wisdom Hely'deyken ölen birinin.

Tkrstskt! Çakıl takırtısı. Bekle. Durdu!

Eğilerek taş bir yeraltı kemerine dikkatle baktı. Bir hayvan. Dur. İşte gidiyor.

Besili bir sıçan kemerin yanı boyunca, çakılların üzerinden sarsak sursak ilerledi. Görmüş geçirmiş: Moruğunmoruğu: Çok iyi bilir çukuruovayı. Senin uyanık sıçan kendisini yassılıp duvar kaidesinin altına sokuldu, kıvrılakıvrana içeriye girdi. Define saklanacak kıyak bir yer.

Orda kimler oturur? Robert Emery'nin naaşı. Robert Emmet burada meşale ışıkları altında gömülmüştü, değil mi? Devriye gezirken.

Şimdi de kuyruğu gitti.

Bu hınzırlardan teki bir insanı anında tüketir. Kim olduğuna aldırmaksızın kemiklerini sıyrır. Onlara göre normal et bu. Kokuşmuş ettir bir ceset. Ya peynir nedir ki? Süt cesedi. *Çin Gezileri*'nde Çinlilerin beyaz insanların leş gibi kokuşmuşu söylediklerini okumuştum. Ölülerini yakmak daha iyi. Rahipler buna tamamen karşı. Öbür firmanın çığırtkanlığını yapıyorlar. Fırın ve Hollanda ocakları toptancılık ve acentalığı. Salgın dönemleri. Onları yaktıkları sönmemiş kireç kuyuları. Ölüm odası. Toprakten halkedilir toprağa döneriz. Ya da denize gömülsek. Nerdeydi o sessizlik kulesi Parisi'nin? Kuşlar yiyip bitirmiş. Toprak, ateş, su. En zevkli boğulmakmış derler. Tüm yaşamın bir anda gözünün önünden geçiverir. Yaşama dönüş ama yok. Havaya gömülmezler ancak. Uçan bir makineden dışarıya. Yeni biri öbür dünyayı boyladığında haberi yayılır mı acep. Yeraltı iletişimi. Bunu onlardan öğrendik. Hiç şaşmamak gerekir. Her gün karınları bir güzel doyurulur. Ölür ölmez daha sinekler üşüşürler. Dignam'ın kokusunu almışlardır. Koku moku aldıkları yoktur zaten. Beyaz meyz tuzbuz olup ufalanan

ceset ezmesi: Kokusu, tadı beyaz çiğ şalgam dersin.

Kapı parmaklıkları ışıldadı önünde: Hâlâ açık. Dünyaya dönmüş gene. Bıktım bu yerden artık. Her defasında biraz daha yaklaşıyor. Buraya son gelişim Mrs. Sinico'nun cenazesindeydi. Babası da zavallı. Öldüren aşk. Hatta geceleyin bir fener toprağı kazıp yeni gömülen kadınları ya da hatta mezardan yaralı kan revan çürümüş cesetleri çıkardıklarını bir yerde okumuştum. Çok geçmeden tüylerini ürpertiyor insanın. Öldükten sonra sana görüneceğim. Ölümünden sonra hayaletimi göreceksin. Hayaletim ölümünden sonra da seni rahat bırakmayacak. Ölümünden sonra cehennem denilen bir öbür dünya daha var. Öbür dünya diye yazması hoşuma gitmedi. Ben de sevmiyorum. Daha görececek, dinleyecek, hissedecek pek çok şey var. Yanındaki canlı ılık varlıkları hissetmek. Varsın uyusun onlar kurtlu yataklarında. Bu kez ıskaladılar beni. Sıcacık yataklar: İpilik kanlıcanlı yaşam.

1180

Martin Cunningham ciddi bir konuşmaya dalmış, bir yanyoldan çıkıverdi. Müddeiumumi galiba. Yüzünü anımsadım. Menton, John Henry, savcı, ve yazılı ve şifahi yeminli beyanlar şubesi müdürü. Dignam onun bürosunda çalışırdı. Mat Dillonlarda uzun zaman oluyor. Mat, candan dost. Akşamları ne güzel eğlenirdik. Tavuk söğüş, purolar, kadeh kadeh Tantalus. Altın kalpli gerçekten. İla sahi, Menton. O gece Bowlinggreen'de herifçiğölünü bozguna uğratmışım oyunda da nası' çileden çıkmıştı. Benimkisi de sırf şanstı hani: Top hızla gidince. Aman efendim adam beni bir kaşık suda boğacak. İlk görüşte nefret. Molly ile Floey Dillon leylakların altında kol kola, kıkır kıkır gülmektedir. Böyledir erkekler zaten, kadınların önünde birbirlerine horozlanırlar.

1190

Şapkasının kenarında bir potlanma var. Arabadan herhalde.

—Affedersiniz, efendim, dedi Mr. Bloom yanlarına vardığında.

1200

Durdular.

—Şapkanız biraz ezilmiş de, dedi Mr. Bloom imleyerek.

John Henry Menton devinmeksizin bir an ona doğru baktı.

—Şurda, diye yardımcı oldu Martin Cunningham bir yandan o da göstererek.

John Henry Menton şapkasını çıkardı, çukurlaşan yeri iterek kabarttı ve havını ceketinin kolunda itinayla düzeltti. Şapkayı başına yeniden oturttu.

—Düzeldi artık, dedi Martin Cunningham.

1210

Johnn Henry Menton başını öne doğru sallayıp onu onayladı.

—Sağ ol, dedi sadece.

Çıkış kapısına doğru yürüdüler. Mr. Bloom, süngüsü düşük, konuşulanları işitmesin diye adımlarını ağırlaştırarak biraz geride kaldı. Martin, astığı astık kestiği kestik. Senin gibi bir acemiçaylak solda sıfır kalır Martin hazretleri için.

Patlak göz. Adam sende. Bakarsın bir gün idrak eder de pişman olur görür gününü o zaman.

Sağ ol. Ne kadar da âlicenabız bu sabah.

7

IRLANDA BAŞKENTİNİN
KALBİNDE

TRAMVAYLAR NELSON SÜTUNU'NUN ÖNÜNDE YAVAŞladılar, döndüler, cereyan kollarını değiştirdiler ve Blackrock, Kingstown ve Dalkey, Clonskea, Rathgar ve Terenure, Palmerston Park ve Upper Rathmines, Sandymount Green, Rathmines, Ringsend ve Sandymount Tower, Harold's Cross istikametine doğru hareket ettiler. Birleşik Tramvay Şirketi'nin boğuk sesli kontrolörü haykırarak yelluyordu onları:

—Rathgar ve Terenure!

10

—Sandymount Green geliyor!

Sağda solda biri iki katlı biri tek katlı iki tramvay çanlarını çalla çınlata çıkış noktalarından birbirine paralel, kıvrılarak yola koyuldular ve birbirine koşut süzülerek gittiler.

—Palmerston Park, yola çık!

TAÇLILAR

Merkez postanesinin girişinde kundura boyacıları geçenlere seslenerek ayakkabıları cilaladılar. North Prince's Street'e çekilmiş, iki yanlarında kraliyet baş harfleri E. R. yazılı kırmızı Kraliyet posta arabaları, hoyratça fırlatılan şehiriçi, taşra, İngiltere ve denizaşırı ülkelere gönderilecek taahhütlü, ödemeli mektup, kartpostal ve koli torbalarıyla yüklenmekte.

20

BASIN MENSUPLARI

Kocaçizmeli ameleler Prince depolarından sürdükleri fiçıları el arabalarından tokgümbürtülerle bira fabrikasının rampasına indirdiler.

—İşte oldu, dedi Red Murray. Alexander Keyes.

—Keser misin şunu? Dedi Mr. Bloom, gidip *Telegraph*'a götürüyüm.

30 Rutledge'in büro kapısı gıcırdadı yeniden. Davy Stephens, koskoca pelerininin içinde kaybolmuş, kıvrıcık saçlarının tepesinde küçücük bir fötr, koltuğunun altındaki kâğıt tomarlarıyla bir kraliyet kuryesi gibi çıktı.

Red Murray'ın upuzun makası dört kez şaklayarak reklamı gazeteden ayırdı. Makas ve kola.

—Ben matbaaya kadar uzanayım, dedi Mr. Bloom, dörtgen kupürü alarak.

—Elbet, ayrıca bir yazı da çıkmasını isterse, dedi Red Murray açıkça, kulağının ardında bir kalem, onu da yaparız.

40 —Tamam, dedi Mr. Bloom başını eğerek. Sorarım. Biz.

SANDYMOUNT'TAN OAKLANDLI
WILLIAM BRAYDEN, ESQUIRE

Red Murray makasla Mr. Bloom'un koluna dokunurken fısıldadı:

—Brayden.

Mr. Bloom döndü ve üniformalı kapıcının kenarına harfler işlenmiş başlığını, *Weekly Freeman and National Press* ve *Freeman's Journal and National Press* afişleriyle kaplı panoların arasından girmekte olan heybetli bir karaltıya doğru kaldırdığını gördü.

50 Tokgümbürdeyen Guinness fiçıları. Sakalla çevrili kasıntı suratlı karaltı, şemsiyesinin yedinde heybetle merdivenlerden çıktı. Sırtındaki gabardin giysi her adımda tırmandı: Sırtı. Tüm beyni ensesinde, diyor Simon Dedalus. Ardı yağ tulumu, mübarek. Kıvrım kıvrım yağ ense, yağ, ense, yağ, ense.

—Yüzü Kurtarıcımız İsa Peygamber'e benzemiyor mu? Diye fısıldadı Red Murray.

Rutledge'in büro kapısı fısıldadı: İi: Krii. Bir kapıyı hep öbürünün karşısına koyarlar ki rüzgârın şey. Girilir. Çıkılır.

Peygamberimiz İsa: Sakalla çevrili bir yüz: Akşamkaranlığında konuşan. Mary, Martha. Şemsiye kılıcının yedinde doğru sahneye Tenor Mario.

60

—Ya da Mario'ya, dedi Mr. Bloom.

—Evet, diye onadı Red Murray. Ama Mario'nun hık demiş Hazreti İsa'nın burnundan düşmüş olduğunu söylerlerdi.

Al yanaklı İsamario, hırkalı ve leylek bacaklı. Eli kalbinin üzerinde. *Martha*'da.

*Ge-el kaybolan sen,
Ge-el ey canân sen!*

PİSKOPOS ASASI VE KALEM

70

—Başpiskopos Hazretleri bu sabah iki defa telefonla aradı, dedi Red Murray ciddiyetle.

Dizlerin, bacakların, potinlerin gözden yitişine baktılar. Ense.

Bir telgrafçı oğlan çevik adımlarla girip tezgâhın üzerine bir zarf attı ve alelacele çıkarken ünledi:

—*Freeman!*

Mr. Bloom yavaşça dedi ki:

—Bak, o da kurtarıcılarımızdan biri.

Tezgâhkanadını kaldırıp bir yankapıdan içeriye girer, ılık loş merdivenlerden inip geçit boyunca ve o anda titreşerek salınan panoların önünden geçerken yüzündeki uysal gülümseme de silinmeden sürdü. Tıraji artıracak mıydı, ama? Gümbedegüm. Gümbedegüm.

80

Açılır kapanır cam kapıyı iterek içeriye girdi, ortalığa saçılmış ambalaj kâğıtlarına basa basa yürüdü. İki yanında tangırdayan rota-tifleri geçerek Nannetti'nin bürosuna yaklaştı.

Hynes de burada: Cenazeyi anlatıyor olmalı. Gümbedegüm. Gümbede.

DUBLİNLİ HEMŞERİLERİMİZDEN
PEK ŞAYANI HÜRMET BİR ZATIN
GAYBUBETİNİ EN SAMİMİ
TEESSÜRLERİMİZLE İLAN EDERİZ

90

Bu sabah müteveffa Mr. Patrick Dignam'ın cenazesi. Makine-

ler. İnsan bir yakalansa atomlarına ayırırlar billahi. Bugün dünyayı yöneten. Makineleri de harıl harıl çalışmakta maşallah. Bunlar gibi, ipini kırmış: Azıtmakta. Durmaksızın çalışıyor, çılgın gibi. Ve o yaşlı boz sıçan da girmek için ha bire eşeliyor.

BÜYÜK BİR GÜNDELİK GAZETE NASIL ÇIKARILIR

100 Mr. Bloom matbaa şefinin arkasında, başının parıldayan tepesine tatlı tatlı bakarak durdu.

Tuhaf, doğduğu ülkeyi görmemiş hiç. İrlanda, ülkem benim. College Green üyesi. Sıradan emekçinin kayırcılığı rolünü oynamakta yoktur üstüne. Haftalık bir dergiyi yaşatan şey reklamlarla ıvır zıvır yazılardır, resmi gazetedeki bayat haberler değil. Queen Anne öldü. Yetkili makam tarafından neşredilmiştir: Sene, bin dokuz yüz... Rosenallis havalisindeki Tinnahinch Baronluğu mıntıkası. Bütün alâkadarana: Ballina'dan ihraç edilen katırların ve merkeplerin iade adetlerini gösteren nizamname mucibince tanzim
110 olunan tarife. Tabiat âleminden. Karikatürler. Phil Blake'in haftalık Pat ve Bull hikâyesi. Toby Amca'nın minikler için sayfası. Taşradan safdilane mektuplar. Sayın Müdür Bey, mide şişkinliği nasıl önlenebilir? Bana göre bir iş. Başkalarına öğretirken öğrenir durursun. Kişisel not. R. İ. S. Resimden ibaret sayfalar. Altın kumların üzerinde mayolu kızlar. Dünyanın en büyük balonu. Kız kardeşlerin çifte nikâh merasimi. İki damat birbirine içten gülümsemekte. Cuprani hakeza, naşir. İrlandalıdan fazla İrlandalı.

Makineler üçdört kez tangırdadı. Tangır, tungur, güm bede güm. Şef felce uğrayıverse de nasıl durdurulacağını bilen çıkmasa
120 tangırdamalarını sürdürür giderler, basar da basarlardı. Ledünniyyat, aklımın işi değil. Sakin kafa ister bu.

—Akşam baskısına girsin bu, Kumandan, dedi Hynes.

Çok geçmez Sayın Başkanım diye hitap eder ona. Uzun John kayırıyormuş onu, dediklerine göre.

Matbaa Şefi, yanıt vermeksizin, kâğıdın bir köşesine basıla diye yazdı ve bir mürettibe imledi. Kirli cam bölmenin üzerinden kâğıdı sessizce uzatıp verdi.

—Tamam: Sağ olasin, dedi Hynes çıkmaya davranarak.

Mr. Bloom onun önünde durdu.

130 —Para istiyorsan veznedar yemeğe çıkmak üzere, dedi, başparmağıyla ardını imleyerek.

—Sen aldın mı? diye sordu Hynes,

—Hm, dedi Mr. Bloom. Hemen gidersen yakalarsın onu.

—Sağ ol, dostum, dedi Hynes. Nasıl olsa uğrarız.

Freeman's Journal bürosuna doğru istekli adımlarla seğırtti.

Meagher'de üç papel ödünç vermiştim ona. Üçüncü hafta. Üçüncü iğne.

REKLAMCIYI İŞ BAŞINDA GÖRÜYORUZ

Mr. Bloom kupürü Mr. Nannetti'nin masasına bıraktı. 140

—Affedersin, Kumandan, dedi. Bu ilan, gördünüz ya. Keyes, hatırladınız mı?

Mr. Nannetti kupüre bir süre baktıktan sonra onayladı.

—Temmuz'da çıksın istiyor, dedi Mr. Bloom.

Matbaa Şefi kalemini ilana doğru devindirdi.

—Dur ama, dedi Mr. Bloom. Değiştirilmesini istiyor. Keyes, gördünüz ya. Tepede iki anahtar istiyor.

Ne şamata yarabbim. İştitiği yok. Gümbedegüm. Sinirleri çelikten. Anlıyordur belki benim ne.

Şef sabırla dinlemek için bir dirseğini kaldırıp geriye doğru döndü ve alpaka ceketinin koltukaltını yavaşça kaşımaya başladı. 150

—İşte böyle, dedi Mr. Bloom, işaretparmaklarını üst yanda çapraz ederek.

Önce şunu çakoz etsin de.

Mr. Bloom, yapmış olduğu haçtan yan tarafa doğru bakarak, şefin solgun yüzünü, galiba sarılığı var bir parça, ve devasa kâğıt tabakalarını besleyen itaatkâr bobinleri gördü. Tangır çek. Tungur çek. Millercesi girmekte. Sonra ne oluyor onca kâğıda? Şey, et sarılıyor, paket yapılıyor: Envai çeşit kullanımlar, bin bir şeyde.

Sözcüklerini tangirtıların arasındaki duraklamalara ustalıkla sokuşturarak masanın bin bir çizintiyle kaplı yüzeyine çabucak çiziverdi. 160

KEY (E) S MÜESSESESI

—İşte böyle, gördünüz ya. Burda çaprazlamasına iki anahtar. Bir daire. İşte burda da adı. Alexander Keyes, çay, şarap ve müskirat tüccarı. Vesaire.

Ona kendi işini öğretiyor gibi konuşmayayım.

—Siz daha iyi bilirsiniz, Kumandan, adamın tam ne istediğini. Tepede yay gibi iri harflerle yazarsınız: Keyes Müessesesi. Tamam mı? Nasıl fikir ama, beğendiniz mi?

Matbaa Şefi kaşıyan elini daha alttaki kaburgalarına doğru indirdi ve kaşımalarını orada sessizce sürdürdü.

—Burada istenen, dedi, “anahtar evi”ni anıştırmak. Bilirsiniz, Kumandan, şu Man Adası parlamentosu. Amaç, Home Rule’u, yani özerkliği çağrıştırmak. Anlarsınız ya, Man Adası’ndan gelen turistler. Hemen gözlerine çarpacak, anladınız ya. Öyle yapabilirsiniz.

Ona şu *voglionun* nasıl telaffuz edildiğini anlatarak mı açıklasam acaba? Ama bunu bilmiyorsa o takdirde aklı daha da karışır. En iyisi vazgeç.

—Yapabiliriz öyle, dedi Matbaa Şefi. Çizimleri getirdin mi?

—Getirebilirim, dedi Mr. Bloom. Bir Kilkenny gazetesindeydi. Bir de ev çizmişler ordakinde. Bir koşu gidip sorayım. Eh, zaten dikkat çekici kısa bir yazıyla da yapabilirsiniz bunu.. Hep yaptığınız gibi yani. Seçkin, soylu bir yer işte. Özlediğiniz müessese. Falan festekiz.

Şef bir an düşündü.

—Yapılabilir, dedi. Üç aylık yenilesin aboneliğini de.

Müretteplerden biri ona uzun bir tashih nüshası getirdi. Şef sessizcene onu incelemeye koyuldu. Mr. Bloom krankların sağır edici vuruşlarını dinleyerek, harf kutularına eğilmiş sessiz dizgicilere bakarak orada dikili durdu.

YAZIMSAL

Yazımını doğru yapacağından emin olman lazım. Tashih sıması. Martin Cunningham bu sabah bize hazırladığı sözcük oyununu vermeyi unuttu. Paraleli başlatan parayla zamparayı bitiren para ve adamcıktaki anıcık mıydı, eğlenceli bir şeyler. İpek peki demiş de kepi ekip şefi kılıptan satan şeytan kaptana vermiş. Ne hoş, değil mi? Bizim kaptanın aşını sizin kaptan yerse, kaptandan kaptana fark vardır, elbette.

Silindirini düzeltirken söylemeliydim ona. Teşekkür ederim. Eski bir şapkaya ya da öyle bir şeye ilişkin bir şeyler demeliydim. Yo. Diyebilirdim ki. Şimdi yeni gibi oldu. O zaman görecektim suratının aldığı şekli.

Silt. İlk makinenin en alt yuvgusu devingen tablasını silt forma halinde katlanmış ilk kâğıt destesiyle birlikte sürdü. Silt. Silt diye dikkat çekmesi handıysa insancaydı. Konuşmak için elinden geleni yapmakta. O kapı da silt gıcırdamakta, kapatılmak isteye-rekten. Her şeyin kendine özgü bir anlatım biçimi var. Silt.

210

MARUF KİLİSE MENSUBU GAZETEYE ARADA BİR YAZILARINI GÖNDERİYOR

Matbaa Şefi ilk tashih kâğıdını ansızın geri uzatarak dedi ki:

—Dur. Başpiskoposun mektubu nerede? *Telegraph*'ta da tek-rarlanacakmış. Nerde şu söyle adını?

Çevresindeki yanıt vermeyen yaygaracı makinelere doğru ba-kındı.

—Monks mu, efendim? Diye sordu hurufat kutusunun ordan bir ses.

220

—Ha. Nerde Monks?

—Monks!

Mr. Bloom kupürünü çıkardı. Gitmenin tam zamanı.

—O halde çizimi getireyim, Mr. Nannetti, dedi, iyi bir yere koyarsınız siz de eminim.

—Monks!

—Evet, efendim.

Üç aylık abone yenileyimi. Önce biraz içimi boşaltmak istiyorum. Dene gene de. Ağustosta dayat: İyi fikir: Atçıların panayır ayı. Ballsbridge. Panayıra turist akını.

230

MATBAANIN PİRİ

Dizgiodasından çıkarken yaşlı bir adamın yanından geçti. İh-tiyar Monks, matbaanın piri. Elinden ne ibretin kudreti dizgiler geçmiştir onun hayatı boyunca! Ölüm ilanları, birahane reklamları, nutuklar, boşanma davaları, boğulanlar. Giderek tükenmekte gücü artık. Bir köşecikte birikmiş iki kuruşu vardır muhakkak, temkinli, ağırbaşlı bir adam. Hamarattır karısı yemek pişirir, çamaşır yıkar. Kerimesi bir konfeksiyoncuda dikiş makinesinin başında. Divane Jane, şakası yoktur ha.

240

VE HAMURSUZ BAYRAMI GELİP ÇATMIŞTI

Yürüyedursun, bir dizgicinin harfleri muntazaman yerleştir-
mesine baktı. Önce tersinden okuyor. Çabucak yapıyor bunu.
Epey deneyim gerektirir. mangiD kcirtaP. Zavallı babacığının İb-
ranice kitabı, parmaklarını bana doğru uzatıp nasıl da okurdu sağ-
dan sola. Fısıh. Gelen yıl Kudüs'te. Ah efendim, vay efendim! Bizi
Mısır topraklarından çıkarıp esaretten esarete dolaştıran o eski za-
man sergüzeşterleri *alleluia. Shema Israel Adonai Elohenu*. Hayır, öte-
kisiydi. Ya o on iki biraderler, Yakubun oğulları. Ardından kuzu,
kedi, köpek, sopa, su ve kasap. Sonra, ölüm meleğinin kasabı öl-
dürmesi, onun öküzü ve köpeğin kediyi öldürmesi. Üzerinde iyice
düşünene dek biraz tuhaf geliyor insana. Anlamı adalet bunun
ama herkesin başkaca herkesi hakladığını söylüyor. Aslında hayat
dediğin de işte bu. Ne kadar da uz eli. Alıştırma yap yap mü-
kemmele ulaşılır. Parmaklarıyla görüyor dersin.

250

Mr. Bloom matbaanın tangirtülü dağdağasından çıkarak merdi-
ven sahanlığına vardı. Şimdi tramvayla onca yolu gideceğim ve bir
bakacağım ki adam belki de yerinde değil. Önce telefonla arayım
bir. Numarası? Ha. Citron'un evi gibi. Yirmi sekiz kırk dört.

260

YALNIZ GENE O SABUN

Merdivenden aşağı indi. Bu duvarları hangi keratalar karala-
mış kibritle? Bahse tutuşmuşlar garanti. Bu işlerde hep böyle ağır
yağlı kokular. Ben oradayken bitişliğimizdeki Thom'dan yayılan
ılık tutkal.

Burnunu tıkamak için mendilini çıkardı. Ağaçkavunu? Ha, sa-
bunu koymuştum oraya. Bu cepte kaybederim. Mendilini cebine
koyarken sabunu çıkarıp pantolonunun arka cebine yerleştirdi ve
düşmesini ilikledi.

270

Karın hangi parfümü kullanıyor? Eve uğrayabilirdim: Tram-
vay: Bir şey unutmuşum da. Bir bakayım dedim: Önce: Giyinir-
ken. Burda. Yo.

Evening Telegraph bürosundan cırlak bir kakhaha işitildi bir-
den. Bildim kimin sesi. Ne oldu ki? Gidip bir telefon edeyim.
Ned Lambert bu.

Yavaşça içeriye girdi.

İRLANDA, GÜMÜŞ DENİZLERİN YEŞİL MÜCEVHERİ

—Maaşlar ödeniyor, diye yumuşakça fısıldadı Profesör MacHugh tozlu pencerecamına doğru, ağzı çiğnediği peksimetle dolu.

Mr. Dedalus, boş şöminenin önünden Ned Lambert'in alaycı yüzüne bakarak, hırçınca sordu: 280

—Allah rızası için söyleyin, götten atmıyorlar mı bunlar şim-di?

Ned Lambert, masaya oturmuş, okumasını sürdürdü:

—*Dahası var, çağıl çağıl derelerin akıp giderken kıvrım kıvrım kavisler çizmesi ne ilginçtir, yosunlu kıyıları yalaya yalaya, en tatlı esintilerle ürpere ürpere, ormandaki dev ağaçların eğilen yapraklarının gölgelediği o dalgın sinesinde kayalık engellerle boğuşa boğuşa Neptün'ün kaynaşan masmavi diyarına kavuşması.* Buna ne diyorsun, Simon? Diye sordu gazetesinin üzerinden. Tumturaklı, değil mi. 290

—Pilaki yapıyor, dedi Mr. Dedalus.

Ned Lambert, gülerek, gazeteyi dizlerine vurdu ve dedi ki:

—*Eğilen yaprakların götleklediği o dalgın sinesinde.* Vay anam! Vay anam!

—Ve de Ksenophon, Maraton ovasına nazar eyledi, dedi Mr. Dedalus, şömineyle pencereye doğru tekrar bakıp, Maraton da denize nigâh etti.

—Kâfi, kâfi, diye bağırdı Profesör MacHugh pencerenin oradan. Burama geldi yahu, istemiyorum artık.

Kemirip durduğu kuru peksimetin hilâl şeklindeki kısmını yedikten sonra gene acıkıp öbür elindeki peksimeti kemirmeye hazırlandı. 300

Ağdalı anlatımlar. Ham hum şaralop. Ned Lambert bugün izinli bakıyorum. İnsanın programını altüst ediyor, cenaze yani. Nüfuzluymuş diyorlar. Yaşlı Chatterton, başhâkim yardımcısı, amcasının dedesi ya da amcasının dedesinin dedesi olurmuş. Doksanına varmışmış. Ölümüne ilişkin yazıyı çoktan yazmışlardır belki de. Onlara nispet yapışmış yaşamına. Ola ki önce kendisi gider. Johnny, yer aç amcana bakiyim. Pek Muhterem Hedges Eyre Chatterton. Kokozladıği zamanlar sarsak eliyle bir iki çek yazıyor- 310

dur garanti. Mortoyu çekince sipaliyi vuracak. Ha berekât.

—Küçük bir helecen daha, dedi Ned Lambert.

—Ne oldu ki? diye sordu Mr. Bloom.

—Çiçero'nun yeni bulunan bir eseri, diye yanıt verdi Profesör MacHugh azametli bir sesle. *Sevgili vatanımız.*

KISA AMA ÖZ

—Kimin vatani? dedi Mr. Bloom.

—Pek yerinde bir soru, dedi Profesör bir yandan ağzındaki peksimeti çiğneyerek. Kimin kelimesinin vurgulanması.

320

—Dan Dawson'un vatani, dedi Mr. Dedalus.

—Dün geceki konuşması mı yani? Diye sordu Mr. Bloom.

Ned Lambert başıyla onayladı.

—Ama önce şunu dinle bir, dedi.

Kapı içeriye doğru itilirken kapı tokmağı Mr. Bloom'un arkasına çarptı.

—Affedersin, dedi J. J. O'Molloy, girerken.

Mr. Bloom çevikçe yana doğru çekildi.

—Ben özür dilerim, dedi.

—Merhaba Jack.

330

—Buyur. Buyur.

—Merhaba.

—Nasılsın Dedalus?

—İyiyim. Sen nasılsın?

J. J. O'Molloy başını salladı.

KEYİFSİZ

Bir zamanlar barodaki genç avukatlar arasında en basiretli olanıydı. Çökmüş, zavallı adam. Nefes nefese kalıp pancar kesilince sonu gelmiştir adamın. Vaziyeti vahim. Acaba hangi rüzgâr attı buraya onu. Para sıkıntısı.

340

—*Dahası var, sıra sıra dağların doruklarına tırmanabilseydik eğer.*

—Şahane görünüyorsun.

—Patronu görebilir miyim? Diye sordu J. J. O'Molloy, iç kapıya doğru bakarak.

—Hem de nasıl, dedi Profesör MacHugh. Girebilirsin de konuşabilirsin de. Sığınağında, Lenehan'la birlikte.

J. J. O'Molloy eğik sehpaye doğru birkaç adım attı ve bir gazete cildinin pembe sayfalarını geriye doğru çevirmeye başladı.

350

İşler kesat. Yitirilen düşler. Maneviyatı bozulmuş. Kumar. Namus borcu. Fırtına biçiyor. D. ve T. Fitzgerald'dan iyi paralar çekiyordu. Perukları, beyinlerini gösteriyor onların. Glasnevin'deki heykel gibi, açık beyinli onlar da. *Express* için Gabriel Conroy'a

kimi yazılar hazırlıyor sanırsın. Tahsil görmüş adam. Myles Crawford *Independent*'e geçmiş. Şu gazetecilerin yeni bir işin kokusunu alır almaz öyle tornistan etmeleri yok mu ya. Fırıldaklar. Gündüz külahlı, gece silahlı. Hangisine inanacağını bilemezsin. Birinin dediği öbürününkine uymaz. Bir bakarsın dalaşırlar, gazetelerinde birbirlerini topa tutarlar. Sonra bir bakarsın can ciğer dost olmuşlar.

—Ah, dinle şunu Allah aşkına, diye yakardı Ned Lambert, *Dahası var, sıra sıra dağların doruklarına tırmanabilseydik eğer...*

360

—Carcar da carcar! Diye hırçınca lafa karıştı Profesör. Kâfi yahu, ne bu böyle dut yemiş Bulgar götü gibi!

—*O doruklara*, diye sürdürdü Ned Lambert, *ki giderek yüksele yüksele ruhlarımızı arındıran, tıpkı...*

—Asıl ağzını arındırsın, dedi Mr. Dedalus. Sana sığındım ulu Tanrım! Di mi ya? Bir de para mı veriyorlar ona bunun için?

—*Tıpkı İrlandamızın her köşesini bezeyen, birtakım başka yerlerin göz kamaştırıcı ve sakinlerini gururlandırıcı övgüye layık prototiplerine rağmen, İrlandamızın asude, gizemli şafağının o tabiatüstü yarışeffaf kı-zartısında yükselen yemyeşil koruları, yumuşak kıvrımlı ovaları ve ilk-bahar yeşili meralarıyla harikulade güzelliklerinden oluşan o emsalsiz manzaralar...*

370

—Ya ay, dedi Profesör MacHugh. Hamlet'i unutmuş.

ANAYURDUNUN DORİĞİ

—*Ayın rahşan küresi gümüşü nurunu saçasıya kadar bekleyen o va-si uçsuz bucaksız manzaralar...*

—Oo! Diye haykırdı Mr. Dedalus, umutsuz bir figanı açığa vurarak. Boklu soğan yahnisi! Yeter bu kadar, Ned. Hayat çok kısa yahu.

Silindir şapkasını aldı ve, gür bıyıklarını sabırsızca üfleyerek, parmaklarıyla saçlarını taradı.

380

Ned Lambert keyifle kıkırdarak gazeteyi bir yana fırlattı. Bır an geçti, Profesör MacHugh'un tıraşsız karagözlüklü suratının havlarcasına boğuk bir kahkaha patladı.

—Hamurkâr Daw! Diye haykırdı.

WETHERUP DİRDİ Kİ HEP

Şimdi basılı haliyle bunları tefe koymak tamam da, böyle şey-

leri ballı börek gibi yutuveriyor millet. Zaten fırıncılık da yapmıştı, değil mi? Bu yüzden Hamurkâr Daw demeleri. Küpünü doldurmuş neticede. Kızı motorlu taşıtlar vergi dairesindeki o adamla nişanlı. Mürüvvetini göreceksin. Eğlentiler. Ziyafetler. Çalgı çalınacak. Wetherup anlatırdı her zaman. Midelerinden yakalayacaksın onları.

İç kapı şiddetle açıldı ve ibik gibi dimdik telekvari saçların altında gaga burunlu kıpkırmızı bir yüz kendini içeriye fırlattı. Küstah mavi gözleri etrafını süzdü ve haşın sesi sordu:

—Ne oluyor?

—Şövalye bozuntusu işte karşınızda! Dedi Profesör Mac-Hugh azametle.

—Suslanhıyar, kes zırıldanmayı pedagog müsveddesi! Dedi gazetenin yönetmeni yanıt olarak.

—Gel, Ned, dedi Mr. Dedalus, şapkasını giyerek. Bunu bir içki paklar.

—İçki mi! diye bağırdı yönetmen. Ayinden önce içki yasak.

—Haklısın elbet, dedi Mr. Dedalus, çıkadursun. Haydi, Ned.

Ned Lambert kendisini masadan aşağıya kaydırды. Yönetmenin mavi gözleri Mr. Bloom'un yüzüne doğru çevrilirken, bir tebessümle gölgelendi.

—Bizle geliyor musun, Myles? Diye sordu Ned Lambert.

ŞANLI SAVAŞLARI HATIRLARKEN

—Kuzey Cork milisleri! Diye haykırdı yönetmen, şömine rafına doğru birkaç adım atarak. Her seferinde biz kazandık! Kuzey Cork ve İspanyalı subaylar!

—Nerdeydi o, Myles? Diye sordu Ned Lambert ayakkağılarının burunlarına düşünceli nazarlar yönelterek.

—Ohio'da! Diye bağırdı yönetmen.

—Vallahi doğru, diye onayladı Ned Lambert.

Dışarıya çıkarken J. J. O'Molloy'a fısıldadı.

—Kafayı üşütmeye başlamış. Vaziyeti vahim.

—Ohio! Diye tizin tizi gakladı yönetmen kıpkırmızı suratını kaldırıp. Benim Ohiom!

—Mükemmel bir kretikos! Dedi Profesör. Uzun, kısa ve uzun.

EY, AEOLUS ARPI!

Yeleğinin cebinden bir yumak mumlu diş ipliği çıkardı ve bir parça kopararak fırçalanmamış tannan iki dişinin arasından iki dişinin daha arasından gerip ustaca tıngırdattı.

—Bingbang, bangbang.

Mr. Bloom, ortalığın sakinleştiğini görünce, iç kapıya doğru seğırtti.

430

—Sadece bir dakika, Mr. Crawford, dedi. Bir ilanla ilgili telefon etmem lazım.

İçeriye girdi.

—Bu akşamki makaleden ne haber? Diye sordu Profesör MacHugh, yönetmene doğru gelip bir eliyle onun omzunu sıkıca kavrayarak.

—Her şey yolunda, dedi Myles Crawford daha sakince. Merak etme sen. Merhaba, Jack. Yolunda her şey.

—İyi günler, Myles, dedi J. J. O'Molloy, elinden bırakıverdiği sayfalar uysalca cildin içine düşerken. Kanada'daki şu dolandırıcılık olayı bugün çıkacak mı?

440

İçeride telefon çingırdadı.

—Yirmi sekiz. Değil. Yirmi. İki dört, evet.

KAZANANI BİLMECE

Lenehan iç bürodan *Sport*'un prova baskılarıyla çıktı.

—Altın Kupa'yı kim kazanacak, bilmek isteyen var mı? Diye sordu. O. Madden'in bindiği Sceptre. Baskıları masanın üzerine fırlattı.

Koridorda yalınayak gazete dağıtıcısı çocukların çığırtısı hızla yaklaştı ve kapı ardına dek açıldı.

450

—Susun, dedi Lenehan. Ayak sesleri işitiyorum.

Profesör MacHugh odanın ortasına doğru yürüdü ve yaltaklanan haşarı bir oğlanı yakasından yakalayiverince öbürleri kaçarak koridordan çıkıp merdivenlerden aşağıya gözden kayboldular. Prova pelürleri hava cereyanında hışırdadı, mavi karalamaları yumyumuşak havalanıp salındı da sonra masanın altında karaya kondu.

—Valla ben yapmadım, efendim. Beni o şişko itmişti, efendim.

—At onu dışarı ve kapat kapıyı, dedi yönetmen. Fırtına patladığı sanırsın.

460

Lenehan kâğıtlarını yerden toplamaya başladı, yere ikinci eğilişinde homurdandı.

—Yarış özel baskısını bekliyoruz, efendim, dedi gazeteci oğlan. Pat Farrell itmişti beni.

Kapı aralığından içeriye bakmakta olan iki yüzü imledi.

—İşte o, efendim.

—Haydi git başımızdan, dedi Profesör MacHugh terslenerek.

Çocuğu iterek dışarıya çıkardı ve kapıyı arkasından çarparak kapattı.

470 J. J. O'Molloy gazete ciltlerinin sayfalarını hışırdatarak çevirmekte, mırıldanmakta, aramaktaydı:

—Devamı sayfa altı sütun dördte.

—Evet, burası *Evening Telegraph*, diye konuşmaktaydı Mr. Bloom iç büroda. Patron orda mı?.. Evet, *Telegraph*... Nereye? Haa! Hangi müzayede salonu?.. Tamam! anlaşıldı. Elbet. Orda yakalarım onu.

ARDINDAN BİR ÇARPIŞMA

480 Telefonu kapattığında zil yeniden çalmaya başladı. Aceleyle içeriye girdi ve ikinci prova baskısını yakalayıp doğrulmaya çalışan Lenehan'a bindirdi.

—*Pardon monsieur*, dedi Lenehan, bir an ona tutunup yüzünü ekşitirken.

—Kabahat bende, dedi Mr. Bloom, onun kendisine tutunmasına katlanarak. Bir yeriniz acıdı mı? Acelem var da.

—Dizim, dedi Lenehan.

Dizini ovuştururken suratını komikleştirdi ve sızlandı:

—*Anno Domini* akümülyasyonu.

—Üzgünüm, dedi Mr. Bloom.

490 Kapıya doğru giderek kapıyı açık tuttu, bekledi. J. J. O'Molloy sayfaları çarpa çarpa çevirmekteydi. Girişteki merdivenlere çömelmiş gazeteci çocuklardan ikisinin çatlak sesiyle bir ağız mızıkasının şamatası koridorda yankılanıyordu.

—*Biz Wexfordlu kopilleriz*

Dövüşürken birleşir yüreğimizle ellerimiz.

BLOOM ÇIKAR

—Ben bi koşu Bachelor's Walk'a kadar gidiyorum, dedi Mr. Bloom, şu Keyes ilanı için. Bitireyim şu işi: Şu anda Dillon'daymış dediler.

Bir an kararsızca ordakilerin yüzlerine baktı. Şömine rafına dayanarak başını eline yaslamış duran yönetmen, birden kolunu ta önüne uzatıverdi.

500

—Yaylan! Dedi. Yolun açık olsun.

—Hemen dönerim, dedi Mr. Bloom, aceleyle çıkarken.

J. J. O'Molloy bir şey demeden, Lenahan'ın elinden prova baskılarını aldı ve hafifçe üfleyerek sayfaları açıp okumaya başladı.

—Alacak o ilanı, dedi Profesör, gözleri siyah çerçeveli gözlüğünden perde aralığına dikili. Bakın piç kuruları peşine takıldı.

—Göster, nerede? Diye ünledi Lenahan, pencereye koşadursun.

SOKAKTA RESMÎ GEÇİT

İkisi de perde aralığından Mr. Bloom'un ardında sıralanmış, sonuncusu rüzgârda ak ak zikzaklayan muzip bir uçurtma gibi beyaz papyon kuyruklu, zıplaya hoplaya giden gazeteci çocuklara gülererek baktılar.

510

—Ardından yaygara koparan şu sokak piçlerine bak. Vay ibiş, vay! Düztaban yürüyüşünü nasıl da taklit ediyorlar. Kırk beş numara, darından. Kekliği düz ovada avlarlar.

Komik hareketlerle dans etmeye başladı ve ayaklarını sürüye sürüye şömineyi geçip baskı provalarını eline tutuşturdu J. J. O'Molloy'un yanına vardı.

—Ne oluyor? Dedi Myles Crawford irkilerek. Ötekiler nereye gitti?

520

—Kim? Dedi Profesör, dönerek. The Oval'e gidip bir şeyler içeceklermiş. Paddy Hooper de orada, Jack Hall ile. Dün gece gelmişler.

—Haydi öyleyse, dedi Myles Crawford. Şapkam nerede?

Seri adımlarla, ceketinin yırtmacı açılı açılı, arka cebindeki anahtarlarını şingırdata şingırdata, arkadaşları büroya gitti. Şingırdata dılar şöyle bir havada sonra tahtaya inip, yazıhanesinin çekmecesini kilitlerken Myles Crawford.

—Bugün keyfi yerinde, dedi Profesör MacHugh sesini alçaltarak.

530

—Öyle görünüyor, dedi J. J. O'Molloy, tabakasını çıkarırken dalınç içinde mırıldanırçasına, ama her zaman görüldüğü gibi değildir. Kimde var en çok kibrit?

BARIŞ ÇUBUĞU

Profesöre bir sigara uzattı, bir de kendisi aldı. Lenehan hemen bir kibrit yakıp sigaralarını sırayla yaktı. J. J. O'Molloy tabakasını yeniden açıp ona doğru tuttu.

—*Thank you*, dedi Lenehan sigarayı alırken.

540 Yönetmen, bir kaşına yan yatırdığı hasır şapkasıyla iç bürodan çıktı. Parmağını sertçe Profesör MacHugh'a uzatarak şarkı halinde okudu:

—*Orunlardı şöhretti seni baştan çıkaran,*

Dünyaya hükmetmekti senin kalbinde yatan.

Profesör uzun dudaklarını büzerek sırtıttı.

—Ha? Sizi gidi sefil Romalılar? Dedi Myles Crawford.

Açık duran tabakadan bir sigara aldı. Lenehan, kıvrak bir hareketle onun sigarasını yakarak, dedi ki:

—Susun, yepyeni bir bulmacam var!

550 —*Imperium romanum*, dedi J. J. O'Molloy ılıkça. Britanyalı ya da Brixton'dan daha asil geliyor kulağa. Ateşte cazırdayan yağı hatırlatıyor insana bu kelime nedense.

Myles Crawford sigarasından çektiği ilk nefesi hızla tavana doğru üfledi.

—Tamam işte, dedi. O yağ biziz. Sen de ben de ateşteki o yağız. Şansımız da cehennemde bir kartopundan daha iyi sayılmaz.

ESKİ ROMA'NIN GÖRKEMİ

—Dur bi dakika, dedi Profesör MacHugh, açık ellerini yavaşça kaldırarak. Kelimeler, onların sesleri yanıtmasın bizleri. Roma'yı düşünelim, hâkimane, buyurgan, o üstün Roma'yı.

560 Gömleğinin kirli fersude manşetlerinden kollarını belagatle uzattı, bir süre durakladı ve dedi ki:

—Nasıldı onların uygarlığı? Engin, ama derim ki: *Pespaye de Cloacae*. LağımLAR. Çöllerdeki, dağlardaki Yahudiler dediler ki: *Burada toplanalım. Yehova'ya bir tapınak inşa edelim*. Romalılar, onların izinden yürüyen İngilizler gibi, ayak bastıkları her yeni sahile (bi-

zim sahillerimize asla giremedi) sırf bu dışkıya ilişkin saplantılarını getirmişlerdir. Togasının içinde etrafını şöylece süzdü ve sürdürdü: *Burada toplanıla. Bir kenef inşa edile.*

—Zaten, yaptıkları da buydu, dedi Lenehan. O kadim atalarımız, Guinness'in bölümünde okuduğumuz üzere, akarsulara meftun idiler.

—Doğayla iç içeydiler o soylu insanlar, diye mırıldandı J. J. O'Molloy. Ama Roma hukukunu da uygulamışlardır.

—Pontius Pilatus da Peygamberiydi o hukukun, diye karşılık verdi Profesör MacHugh.

—Baş Baron Palles'in hikâyesini bilir misiniz? Diye sordu J. J. O'Molloy. Kraliyet Üniversitesi'ndeki bir ziyafette. Her şey usulünce giderken...

—Önce benim bilmecem, dedi Lenehan. Hazır mısınız?

Mr. O'Madden Burke, gri Donegal tüvidinden giysisi içinde kerliferli, koridordan içeriye girdi. Girdikten sonra, ardında Stephen Dedalus belirdi.

—*Entrez, mes enfants!* Diye haykırdı Lenehan.

—Bu gencin bir ricası varmış, dedi Mr. O'Madden Burke tatlı bir sesle. Tecrübenin rehberliğinde Şöhretin huzuruna çıkarılan Gençlik.

—Memnun oldum, dedi yönetmen, elini uzatarak. Pederiniz az önce çıktı.

???

Lenehan oradakilere dedi ki:

—Susalım! Hangi renkler moral verir? Düşünün taşının, toriginizi çalıştırın, yanıtlayın.

Stephen daktilo edilmiş kâğıtları verirken, başlığını ve yazanın imzasını imledi.

—Kim? Diye sordu yönetmen.

—Bir parçası yırtılmış.

—Mr. Garrett Deasy, dedi Stephen.

—Şu ihtiyar mızımız, desene, dedi yönetmen. Kim yırtmış bunu? Kıcını mı sildi dersin?

*Pür hiddet puda yelken
Eser bir kasırga güneyden
Soluk benizli bir hortlak
Ağzını ağzıma dayayacak.*

—İyi günler, Stephen, dedi Profesör, yanaşıp ordakilerin omuzlarının üzerinden bakarak. Ayak-ve-ağız mı? Yoksa siz şey mi?..

Sığırsever şair.

KİBAR BİR RESTORANDA REZALET

610 —İyi günler, efendim, diye yanıtladı Stephen kızarak. Bu yazı benim değil. Mr. Garrett Deasy onu size...

—Ha, tanırım onu, dedi Myles Crawford, karısını da tanırım. Öyle şirret bir acuze daha gelmemiştir bu dünyaya. Bırak ağzını ayağını, her bi yanı teneşirliktir o karının! Star and Garter'da çor-bayı garsonun suratına boca ettiği o gece. Tanırım!

Dünyaya günahı bir kadın getirmiş. Menelaus'un, onu terke-den karısı Helen uğruna, Yunanlılar on yıl boyunca. Breffni Prensi O'Rourke.

—Karısı hayatta mı? Diye sordu Stephen.

620 —Ya, ayrılmışlar ama, dedi Myles Crawford, gözleri daktilolu sayfayı yukarıdan aşağıya tararken. İmparatorun atları. Habsburg. Viyana siperlerinde bir İrlandalı kurtarmıştı onun hayatını. Unut-mayasın! Maximilian Karl O'Donnell, İrlanda'da Graf von Tircon-nell. Vârisini oraya kralın Avusturya ordusunda mareşallik vermesi için göndermiş. Yabankazları. Tabii ya, böyle işte. Sakın unutma-yasın!

—Ama mesele şurda, bunlar unutuldu mu, unutulmadı mı? dedi J. J. O'Molloy sakince, bir nal bastırgacı çevirerek. Prens in hayatını kurtarırsın, sonra başına öyle işler açılır.

630 Profesör MacHugh ona doğru döndü.

—Aksi takdirde? Dedi.

—Bak anlatayım, diye başladı Myles Crawford. Bir zamanlar bir Macar...

ÜMİTSİZ DAVALAR SOYLU MARKİZ ANILIYOR

—Biz ümitsiz davalara sadık kalmışızdır daima, dedi Profesör. Bize göre muvaffakiyet, idrakin de muhayyilenin de ölümü de-mektir. Muvaffakiyet kazananlara asla sadakat göstermemiştir. Onlara hizmet ediyoruz. Ruh karartıcı Latin lisanını öğretiyorum

mesela ben. Lisanını öğrettiğim ırkın zihniyetinin kemale erdiği zirvede şu düstur var: Vakit nakittir. Maddiyatın tahakkümü. *Domine!* Tanrım! Spiritüalizme ne oldu? Hazreti İsa nerede? Lord Salisbury? West End kulübünde bir kanepe. Halbuki Yunanlılar!

640

YA RABBİ MERHAMET ET!

Siyahçerçevelerinin içinden gözleri ışıklı bir tebessümle parıladı, uzun dudaklarını daha da uzattı.

—Yunanlılar! Dedi yeniden. *Kyrios!* Pırıl pırıl bir kelime! Sami ve Sakson ırkından olanların bilmediği sesliler. *Kyrie!* Zihin aydınlığı. Yunanca öğretseydim keşke, idrakin lisanını. *Kyrie elesion!* Kenefyapıcılarıyla lağımdöşeyicileri asla efendisi olamaz bizim ruhlarımızın. Bizler, Trafalgar'da iflâs eden Avrupa Katolik şövaleliğinin ve Aegospotami'de Atinalı filolarla birlikte batıp giden spiritüel imparatorluğun sadık köleleriyiz – bir *emperiumun* değil. Evet, evet. Batıp gittiler. Pyrrhus, bir kehanete aldanarak, Yunanistan'ın makûs kaderini yenmek gayesiyle son bir teşebbüste bulundu. Ümitsiz bir davaya sadık.

650

Yanlarından ayrılarak ağır ağır pencereye doğru yürüdü.

—Savaşta kaçmadılar, dedi Mr. O'Madden Burke cansız bir sesle, ama hep yenildiler.

—Hühühü! Diye sızlandı Lenehan sesini abartarak. *Matinée*nin ikinci yarısında başına inen bir kiremit yüzünden. Zavallı, zavallı, zavallı Pyrrhus!

660

Ardından, Stephen'ın kulağına fısıldadı:

LENEHAN'IN LİMERİĞİ

—*MacHugh Hoca anlatır hep madara*

Takığı gözlüğün rengi kara mı kara

Her bir nesneyi çift gördüğünden

Ne diye takar ki onu, sahiden?

Joe Miller'i çakamadım. Bari sen ara!

Sallust'un yasını tutarken, der Mulligan. Anası hunharca öldürülen.

670

Myles Crawford kâğıtları yan cebine tıktırdı.

—İcabına bakarız, dedi. Gerisini sonra okurum. İcabına bakarız.

Lenehan karşı çıkarcasına ellerini kaldırdı.

—Ya benim bilmecem! Dedi. Hangi renkler moral verir?

—Hangi renkler mi? Derken, Mr. O'Madden Burke'ün zihni yeniden bulandı.

Lenehan kıvançla duyurdu:

680 —Mor ve al renkleri. Espriyi çaktınız mı? Mor ve kırmızı, yani al, yan yana gelince moral kelimesini verir. Ya!

Mr. O'Madden Burke'ün boş yerini hafifçe dürttü. Mr. O'Madden Burke zarif bir hareketle arkasına doğru düşer gibi yaparak, şemsiyesine dayandı, sanki soluğu kesilmiş gibi inledi:

—İmdat! Bir hayli halsiz hissediyorum kendimi.

Lenehan, pür telaş, prova baskılarıyla, onları hışırdata hışırdata onun yüzünü yelledi.

Profesör, gazete ciltlerinin ordan geri dönerek, elini Stephen ile Mr. O'Madden Burke'ün çözükravattarı üzerinde gezdirdi.

690 —Paris, geçmişteki ve şimdiki, dedi. Komün yandaşlarına benziyorsunuz.

—Bastil'i basan devrimcilere benziyorlar, dedi J. J. O'Molloy hafiften istihzalı. Yoksa Finlandiya valisini vuran siz ikiniz miydiniz? O suçun failleri sizlerdiniz muhakkak. General Bobrikoff.

—Sadece teemmülen, dedi Stephen.

. CÜMBÜR CEMAAT

—Tüm yetenekler burada, dedi Myles Crawford. Hukukçular, eğitimciler...

—Er meydanı, diye katıldı Lenehan.

700 —Edebiyatçılar, basın.

—Bloom burda olsaydı, dedi Profesör. Reklamcılık, ince sanat.

—Ve Madam Bloom, diye ekledi Mr. O'Madden Burke. Şan perisi. Dublin'in en birinci gözdesi.

Lenehan abartılıca öksürdü.

—İh! Dedi sesini alçaltarak. Ay, gıcığım boğazlandı! Mezarlıkta üşütmüşüm. Kapısı açıktı da.

“SENİN İÇİN ZOR OLMAZ!”

Yönetmen ikircikli elini Stephen'in omzuna dayadı.

—Benim için bir şeyler yazmanı istiyorum, dedi. Şöyle zehir zıkkım bir yazı. Senin için zor olmaz. Yüzünden okunuyor. *Gençlerin ağzından, şöyle rahatça...*

710

Yüzünden okunuyor. Gözünden okunuyor. Tembel çakal düzencinin teki.

—Ayak-ve-ağız hastalığı! Diye haykırdı yönetmen sesinde aşâğısayıcı paylama titremeleri. Milliyetçilerin Borris-in-Ossory'deki muhteşem toplantısı. Kurt masalı, işte! Galeyana gelsin millet! Zehir zemberek bir yazı yaz. Hepimizi ko içine, veryansın et velhasıl. Babasını da, Oğlunu da Ruhulkudüsü de, Jakes M'Carthy'yi de.

720

—Akıl dağarcığımızda ne varsa seninle paylaşmaya hazırız hepimiz, dedi Mr. O'Madden Burke.

Stephen gözlerini yönetmenin pervasız, aldırıışsız gözlerine doğru kaldırdı.

—Baksana, dedi J. J. O'Molloy, adam seni gazeteci güruhuna sokmaya kararlı.

BÜYÜK GALLAHER

—Senin için zor olmaz, diye yineledi Myles Crawford, yumruğunu vurgulamacasına sıkarak. Göreceksin. Ignatius Gallaher'in boş gezdiği ve Clarence'ta bilardo skorlarını tuttuğu zamanlar dediği gibi Avrupa'yı felce uğratarız evvel Allah. Gallaher, yaman gazeteci-ydi. Ne kalemdi ya! Nasıl ünlendi, bilir misiniz? Anlatayım. Şahane bir gazetecilik örneği sergilemişti. Seksen bir senesiydi, altı mayıs, Invincibles olaylarının çıktığı, Phoenix Park cinayetinin işlendiği zaman, zannedersem senin doğuşundan önce. Bakın gös-tereyim.

730

Onları yarıp aralarından geçerek gazete ciltlerine doğru gitti.

—Buraya bakın, dedi başını çevirip. *New York World* özel bilgi isteyen bir telgraf çekmişti. Hatırladınız mı o günü?

Profesör MacHugh başıyla onayladı.

740

—*New York World*, dedi yönetmen, hasır şapkasını heyecanlı arkaya iterken. Orda olmuştu. Tim Kelly, şey, Kavanagh yani. Joe Brady ve diğerleri. Direksiyonda Keçi-Postu. Onca yolu gitmiş, gördünüz mü?

—Keçi-Postu, dedi Mr. O'Madden Burke. Fitzharris. Hani şu Butt Köprüsü'nün ordaki araba barınağının sahibi. Holohan anlatmıştı. Holohan'ı tanır mısınız?

—Tanımaz mıyım? Dedi Myles Crawford.

750 —Zavallı Gumley de orda, söylediğine göre, şirketin taşocağında çalışıyormuş. Gece bekçiliği yapıyormuş.

Stephen hayretle döndü.

—Gumley mi? Dedi. Deme yahu? Babamın arkadaşı olan, değil mi?

—Bırak şimdi Gumley'i diye öfkeyle bağırdı Myles Crawford. Bırak Gumley'i de, taşların ocaktan kaçmamasına dikkat etsin. Şu-raya baksanıza. Ignatius Gallaher ne mi yaptı? Anlatayım size. De-ha, mübarek adam. Derakap çekiyor telgrafını. 17 Mart tarihli *Wekly Freeman*'a bakınız! O kadar. Anladınız mı?

Ciltlerin sayfalarını hızla çevirerek parmağıyla bir yeri imledi.

760 —Mesela dördüncü sayfada Bransome Kahvesi'nin reklamı var, diyelim. Anladınız mı? O kadar.

Telefon zırladı.

UZAK BİR SES

—Ben bakayım, dedi Profesör, yürüyerek.

—B, parkın kapısı. Güzel.

Titreştirdiği parmağını bir noktadan ötekine zıplatarak kon-duruyordu.

—T, Genel Vali'nin rezidansı. C, cinayetin işlendiği mahal. K, Knockmaroon kapısı.

770 Boynunun sarkık derisi horoz gerdanları gibi sallanıyordu. La-yıkıyla kolalanmamış göğüslüğünün ucu dışarı çıkıverince, hoyrat-çasına bir hareketle onu yeleğinin içine sokuşturdu.

—Alo? Burası *Evening Telegraph*. Alo?.. Kiminle görüşüyo-rum... Evet... Evet... Evet.

—F'den P'ye kadar, Keçi-Postu'nun cinayet anında başka yerdeymiş süsü vermek için araba sürdüğü mesafe, Inchicore, Ro-undtown, Windy Arbour, Palmerston Park, Ranelagh. F.A.B.P. Ka-talavis? X, Davy'nin Upper Leeson Street'teki meyhanesi.

Profesör iç kapıya geldi.

780 —Telefonda Bloom var, dedi.

—Canı cehenneme, dedi yönetmen anında. X, Davy'nin meyhanesi, tamam mı?

ŞEYTANCA, PEK

—Şeytanca, dedi Lenehan. Pek.

—Noktası noktasına anlattı onlara, dedi Myles Crawford, tüm musibet olayı.

Uyanamadığın için kurtulamayacağın bir karabasan.

—Gözümün önünde, dedi yönetmen gururla. Onun yanındaydım. Dick Adams, Tanrı'nın can verdiği puslavat Corklular arasında en iyi kalpli olanı, ve bendeniz.

790

Lenehan abartılı bir reveransla, duyurdu:

—Madamım, adam. Ve Anastas mum satsana.

—Tarihi bir olay! Diye haykırdı Myles Crawford. Prince's Street'in Cadı Karısı olmuştu oraya ilk giden. Ardından gözyaşları, intikam almak için ant içmeler vesaire. İlan vererek filan. Gregory Grey düzenlemişti hatta. Epey destek oldu bu ona. Sonra Paddy Hooper, Tay Pay onu *Star*'a alana dek tebelleşti. Şimdi Blumenfeld'le birlikte çalışıyor. Basın böyledir işte. Gazetecilik dediğin. Pyatt! Hepsinin babasıydı o!

—Sansasyonel gazeteciliğin babası, diye onadı Lenehan, Chris Callinan'ın da kayınbiraderi.

800

—Alo? Orda mısın? Evet, hâlâ burda. Sen gelsene buraya.

—Nerede şimdi öyle gazeteciler, ha? Diye haykırdı yönetmen. Gazete cildini çarparak masaya koydu.

—Şek peytanca, dedi Lenehan Mr. O'Madden Burke'e.

—Pek zekice, dedi Mr. O'Madden Burke.

Profesör MacHugh iç bürodan geldi.

—Invincibles'dan bahsediyordunuz da, dedi, gördünüz mü bazı işportacıları sulh hâkimliğine çıkarmışlar...

—Ha, evet, dedi J. J. O'Molloy canlanarak. Lady Dudley evine giderken geçen yılki kasırgada devrilen ağaçları görmek için parkın içinden geçmiş de, Dublin manzaralarını gösteren kartpostallardan almaya niyetlenmiş. Aldığı kartpostal da Joe Brady'nin ya da bir Numara'nın ya da Keçi-Postu'nun anısına basılanlardan biriymiş. Tam da Genel Vali'nin rezidansı önünde, düşün bir!

810

—Sahaflarda bulursun anca öyle şeyleri, dedi Myles Crawford. Vay be! Basın ve baro! Şimdiki baroda nerede öyle Whiteside gibi, Isaac Butt gibi, ağzından bal damlayan O'Hagan gibi adamlar? Amaan, saçmalıyorum ben de. Vay be! Bir sahafın tozlu bir rafında anca.

820

Ağzı, konuşmadan, asabi küçümseme büküntüleriyle seğirmesini sürdürdü.

Bu ağzı öpmeyi arzulayacak bir kadın var mıdır? Ne bilinir? O halde niye yazdın?

UYAKLAR VE NEDENLER

Madam, adam. Adam madamın içinde mi? Ya da dam, adamın? Ya damdaki o şey? Herhal. Madam, endam, saydam, yordam, idam. Uyaklar: Eş giysili iki kişi, birbirine benzeyen, ikiye ikiye.

..... *la tua pace*
 che parlar ti piace
Mentre che il vento, come fa, si tace.

830

Üçer üçer yaklaştıklarını gördü kızların, yeşilli, pembeli, allı, birbirine dolanmış *per l'aer perso*, morlu, eflatuni, *quella pacifica orifiamma*, alev sarısı, *di rimirar fe più ardenti*. Ne ki ben, kurşunlaşanayaklarıyla gecenin tahtelzulmeti altında tövbekâr ihtiyarlar: Madam, adam: Ehram, rahim.

—Söyle ne diyeceksen, dedi Mr. O'Madden Burke.

HER GÜN BİR TANESİ YETER...

J. J. O'Molloy, donukça gülümseyerek eldivenini yerden aldı.

840

—Azim Myles, dedi, sigarasının külünü silkerek, sözlerimi yanlış anlıyorsun. Cari telakkilere göre üçüncü mesleği *bir meslek olarak* müdafaa ettiğim yok, ama senin Corklulara mahsus ateşli tarafın gemi azıya alıyor. Henry Grattan'ı, Flood'ı, Demosthenes'i ve de Edmund Burke'yi ne diye saymayalım? Ignatius Gallaher'ı da, onun zırtapoz neşriyatının sahibi Chapelizodlu patronu Harmsworth'u da, onun Bowery'deki asparagasçı gazetelerin, dahası *Paddy Kelly's Budget*'ın ve *Pue's Occurences*'in naşiri Amerikalı yeğenini de ve bizim külyutmaz dostumuz *The Skibbereen Eagle*'ı biliriz hepimiz. Ne diye Whiteside gibi bir adli belâgat üstadını karıştıırıyorsunuz işe? Gazete, her gün bir tanesi yeter.

850

MAZİDE KALAN GÜNLERDEN BAHİSLE

—Grattan ile Flood bizim şu gazetemizde çalışırlardı, diye

haykırdı suratına yönetmen. İrlandalı gönüllüler. Neredesiniz şimdi? 1763'te kurulmuş. Dr. Lucas. Şimdi bulabilir misiniz John Philpot Curran gibilerini? Öf be!

—Hmm, dedi J. J. O'Molloy, Bushe K. C., mesela.

—Bushe? Dedi yönetmen. Hıı, evet: Bushe, evet. Fıtratında var onun gazetecilik. Kendal Bushe, aman, Seymour Bushe yani.

—Çoktan saf dışında kalırdı, dedi Profesör, şayet... Ama vaz-geç canım.

860

J. J. O'Molloy Stephen'a doğru döndü ve alçak sesle yavaş yavaş dedi ki:

—Hayatımda işittiğim en zarif cümlelerden biri, Seymour Bushe'un dudaklarından dökülmüştü. Kardeş öldürme davasında söylemişti onu, Childs cinayeti davası. Bushe onu savunmaktaydı.

Ve kulaklarımın dehlizlerinden içeriye döküldü ki.

Durun yahu, nasıl bilebilirdi ki? Uykusunda ölmüştü. Ya da öbür hikâye, iki götlü canavar?

—Neymiş o? Diye sordu Profesör.

ITALIA, MAGISTRA ARTIUM

870

—Delillere dayanarak konuşuyordu, dedi J. J. O'Molloy, eski Musa şeriatının aksine Roma hukukuna dayanarak – *lex talionis*. Sonra da Vatikan'daki Michelangelo'nun Musa'sından da bahsetti.

—Hı.

—Özenebezeneseçilmiş birkaç kelime, diye girişti Lenehan. Susalım!

Sükût. J. J. O'Molloy tabakasını çıkardı.

Boş yere bir sessizlik. Sıradan bir durum.

Müjdecibaşı kibrit kutusunu özenle çıkarıp purosunu yaktı.

Zaman zaman o yabansı anı gözümün önüne getirip, kibriti çakışının öyle minnacık, önemsiz bir eylem olduğunu ve ikimizin de yaşamlarımızın daha sonraki tüm akışını belirlediğini düşünmüşümdür.

880

ZARİF BİR CÜMLE

J. J. O'Molloy her bir sözcüğünü vurgulaya vurgulaya sürdürdü:

—Şöyle anlatmış: *Âdemoğlunun mukaddes suretinin o boynuzlu ve dehşetengiz, musikinin dondurulması gibi taşa hâkkedilen, şayet bir heykeltıraşın muhayyilesiyle veya eliyle mermere işlenip de ruh ulviyeti kazanarak ve ruh ulviyeti neşrederek yaşamayı hak eden başka herhangi bir şey mevcut olmasa dahi yaşamayı hak eden o ebedi irfan ve ilham timsali heykel.*

İnce uzun elini zarifçe devindirerek sözlerini noktaladı.

—Güzel! dedi Myles Crawford derakap.

—İlahi bir ilham, dedi Mr. O'Madden Burke.

—Beğendin mi? Diye sordu J. J. O'Molloy, Stephen'a.

Kendisini bu dil ve biçemin albenisine kaptırmış olan Stephen kıpkırmızı kesildi. Tabakadan bir sigara aldı. J. J. O'Molloy tabakasını Myles Crawford'a doğru tuttu. Lenehan, daha önceki gibi yaktı onları sigaralarını ve ödülünü şunları söyleyerek aldı:

—Teşekkürdan ederimdan.

MANEVİYATI YÜKSEK BİR ADAM

—Profesör Magennis senden bahsetmişti bana, dedi J. J. O'Molloy, Stephen'a. O malayani güruha ilişkin fikrin nedir sahidenden, aynüşşems suskunu şairler: Mesela mistik üstat A. E.? Şu Blavatsky denilen karı başlattı bunları hep. İşin ledünniyatını bilen tatlı bir kocakarıydı. A. E., Amerikalı bir gazeteciye, senin şafağın köründe ona gidip bilinçlilik aşamalarına ilişkin sorular sorduğunu anlatmıştı. Magennis, senin A. E.'yle dalga geçtiğin fikrinde. Ne maneviyat var ama o adamda, Magennis'te.

Benden söz etmiş. Ne demiş ki? Ne demiş ki? Bana değgin ne demiş ki? Sorma.

—Sağ ol, almayım, dedi Profesör MacHugh tabakayı eliyle uzaklaştırarak. Dur bi dakika. Bak ne diyeceğim. Hayatımda dinlediğim en güzel hitabet örneği, John F. Taylor'un Üniversite Tarih Cemiyeti'nde verdiği bir nutuktu. Yargıç Mr. Fitzgibbon, şimdiki Temyiz Mahkemesi Reisi, bir konuşma yapmıştı, tartışma konusu da İrlanda dilinin yeniden doğuşunu savunan (o zamanlar bir yenilikti bu) bir makaleydi.

Myles Crawford'a doğru döndü ve dedi ki:

—Gerald Fitzgibbon'u tanırsın. O zaman onun hitabet tarzını da tahmin edebilirsin.

—İşittiğime göre, dedi J. J. O'Molloy, Trinity College İdare Meclisi'ndeymiş ve Tim Healy'nin tarafını tutuyormuş.

—Öğrenci kıyafetli bir haspanın bir taraflarını da tutuyor dedi Myles Crawford. Devam et, haydi?

—Dikkat buyurun ki o konuşma, dedi Profesör, yetkin bir hatip tarafından nazikâne ve kurumlu bir edayla yapılmıştı, ve o yeni akıma ilişkin hışmının durmuş oturmuş bir dille kaşık kaşık demeyeceğim de mağrur bir insanın hakaretlerinin kepçe kepçe boşaltılmasıydı. Yeni bir akımdı bu o zamanlar. Zayıftık biz, bu yüzden de değersizdik.

930

Uzun ince dudaklarını bir an kapatır gibi oldu, ama sürdürme isteğiyle, apaçık elini dinleyenlerine doğru kaldırdı ve başparmağı titrerken, yüzükparmağıyla siyah çerçevesine hafifçe dokunarak gözlüğünü yeniden odakladı.

DOĞAÇLAMA

Sesinin tonu özelliiksiz, J. J. O'Molloy dedi ki:

—Taylor, hatırlamanızda yarar var, oraya hasta yatağından kalkarak gitmişti. Konuşmasını önceden hazırlamış olduğunu hiç sanmıyorum, zira salonda tek bir stenograf bile yoktu. Yağsız ince yüzünü darmadağın sakalı çevreliyordu. Boynunda gevşekçe sarılmış bir atkı vardı ve ölmekte olan bir insan intibaini veriyordu (ama aslında öyle değildi).

940

Bakışları birden ama dinginlikle J. J. O'Molloy'dan Stephen'in yüzüne çevrildi, sonra birden, zihnini toparlarcasına yere doğru yöneldi.

Eğilen başının ardından, azalmakta olan saçlarının kirlettiği mat keten yakası görünüyordu. Zihnini toparlarcasına durdu ve dedi ki:

—Fitzgibbon'un konuşması bitince John F. Taylor cevap vermek için yerinden kalktı. Şayet yanılmıyorsam, kısaca şöyleydi söyledikleri.

950

Başını kararlı bir biçimde dikeltti. Gözleri yeniden bir toparlandı. Gözlükcamlarının lenduha akvaryumlarında yüzen beyinsiz istiridyeler bir ileriye bir geriye giderek bir çıkış yolu aradılar.

Başladı sonra:

—*Muhterem Reis Beyefendi, Hanımlar ve Beyler: Birkaç dakika önce âlim dostumun İrlanda gençliğine hitaben söylediklerini büyük bir hayranlıkla dinlemiş bulunuyorum. Sanki bu memleketten çok uzaklardaki bir memlekete götürülmüş, devrimizden çok ötelelerdeki bir devre girmiş gibi oldum da, kadim Mısır'da imişim ve o diyarın başrahibinin, de-*

960

likanlı yaşındaki Musa'ya tevcih ettiği bir konuşmayı dinliyordum.

Dinleyenleri, onu işitebilmek amacıyla, sigara dumanları onun sözgenliğiyle çiçeklenen nahif sarmaşıklar gibi tırmanadur-sun, sigaraları ellerinde durdular. *Kırılıla kırılıla çıksın dumanımız.* Soylu sözler var görünürde. Bakalım. Sen de deneyebilir miydin aynı şeyi yapmayı?

—*Ve bana öyle geldi ki o Mısırlı başrahibin yükselen sesinde de aynı mağrurane ve aynı mutaazzım tonları işitmiştim. Onun söylediği sözler de o sözlerin anlamları da bana malum olmuştu.*

970

ATALARDAN

Bana malum olmuştu ki, iyi olan ve fakat tefessüh etmiş bulunan şeyler, her ne kadar son derecede iyi idilerse de iyi olmadıkları müddetçe tefessüh edebilirler. Hay kahrolası! Aziz Augustinus'tan bu.

—*Siz Yahudiler niçin bizim kültürümüzü, bizim dinimizi ve bizim lisanımızı kabul etmezsiniz? Sizler göçebe çobanlarsınız: Biz ise yüce bir kavim. Sizin ne şehirleriniz var ne de servetiniz: Bizim şehirlerimiz be-şeriyet kovanları, kadırgalarımız da, üst üste üç sıra kürekli, dört sıra kürekli, envai çeşit envai menkuleyle kürei arzın malum enginlerini ya-980 ra yara dolaşır. Sizin zuhur ettiğiniz vaziyeti umumiye iptidaidir. Bizim ise bir edebiyatımız, bir diyanet teşkilatımız, kadim bir tarihimiz ve hü-kümet şeklimiz var.*

Nil.

Çocuk, adam, betim.

Nilkiyısında avratlar diz çökmüş, hasırsazından beşikleri: Sa-vaşan çevik bir adam: Taşboynuzlu, taşsakallı, kalbi taş.

—*Siz aşiretinizin adı sanı belirsiz bir putuna taparsınız: Bizim muhteşem ve esrarengiz mabetlerimiz Isis ile Osiris'in, Horus ile Ammon Ra'nın meskenleridir. Kölelik, korku ve itibarsızlık sizde: Yıldırımlar ve ummanlar bizde. Israel kudretsizdir, üstelik çocuklarının sayısı azdır. Size derler yersiz yurtsuz serseriler, gündelikçi ırgatlar: Bizim adımız anılınca dünya âlemin ödü patlar.*

990

Bir ebkem açlık geçirtisi konuşmasını böldü. Sesini yükselte-rek bunu pervasızca bastırdı:

—*Lakin, Hanımlar ve Beyler, şayet genç Musa bu tarzı nazarı din-leyip de onu kabul etmiş olsa idi, o azametfuruş talkınlar karşısında boy-nunu eğip, ruhunu satmış olsa idi, Yahudi kavmini kölelikten asla kurta-ramaz, gündüz gözüyle bulut sütunlarını asla takip edemez idi. Turu Si-*

na'nın şahikasını aydımlatan şimşeklerin ortasında Tanrı ile asla konuşamaz, çehresinden ilham ışıkları aksede aksede ve kucagında bir sürgünün lisanıyla kazalı On Emir tabletlerini taşıya taşıya asla inemezdi oradan aşağıya.

1000

Konuşmasını kesip, sessizliğin tadını çıkara çıkara, yüzlerine baktı.

HAYRA ALAMET DEĞİL – ONUN İÇİN!

J. J. O'Molloy hafif bir üzüntüyle dedi ki:

—Ama Kenan iline girmeden öldü gitti.

—Ani bir – o sıralarda – gerçi – müzminleşmiş – az çok – hastalıktan – bir – yol açan – vefata – balgam tükürerek – önceleri, diye ekledi Lenehan. Ve de görkemli bir geleceği de ardında bırakarak.

1010

Bir yalınayaklılar güruhunun koridor boyunca ve sonra merdivenlerden yukarıya koşuşmaları ve yaygaraları işitildi

—Hitabet sanatı budur işte, dedi Profesör karşı çıkan olmaksızın.

Yel almış götürmüş. Kralların Mullaghmast ve Tara'daki orduları. Millerce ve millerce kulaklar pür dikkat, kırışte. Hükümdarın sözleri, rüzgârla dört bir yana yankılanıp savruluyor. Onun sesinde melce bulan bir budun. Uğultu kıyasıyla. Akaşa'ya göre her yer ve her zaman içinde yer alan her şey saklıdır gökte. Ona sevgi, ona sena: Benden paso artık.

1020

Param var benim.

—Baylar, dedi Stephen, gündemimizin bir sonraki maddesi olarak şu anda meclisimizin oturumuna son vermemizi önerebilir miyim?

—Habibimi şaşırttın. Fransızlara özgü bir jest mi bu yaptığın? Diye sordu Mr. O'Madden Burke. Fakir der kim, kâseî şarabın, Yılanmış Meygede'de, mecazen yani, en makbul olduğu andır bu kerahet vakti.

1030

—Ve bu sebepten naşı behemmehal oraya gidilecektir derhal. Gelmek isteyenler evet desin, diye duyurdu Lenehan. İstemeyenler, hayır. Teklif kabul edilmiştir. Hangi meret piyizevine?.. Benim reyim: Mooney'in Yeri!

Önlerine düşerek öğütledi:

—Sert içki almak kesinlikle yasak, tamam mı? Elbet, yanına bile yaklaşmayacağız. Her hal ü kâr ve şerait altında.

Hemen ardındaki Mr. O'Madden Burke şemsiyesiyle ona dostça vurarak dedi ki:

—Uzatma, Macduff!

1040 —Babasının oğlu elbet! Diye haykırdı yönetmen, Stephen'ın omzuna vururken. Gidelim haydi. Nerde şu kahrolası anahtarlar?

Buruş buruş olmuş daktilolu kâğıtları çıkararak cebini karıştırdı.

—Ayak-ve-ağız. Ha, evet. İcabına bakarız. Bir köşede çıkarırız. Nerde şunlar? Bakarız icabına.

Kâğıtları gene cebine sokuşturdu ve iç büroya girdi.

ÖLME EŞEĞİM

J. J. O'Molloy, yöneticinin ardından içeriye girerken, Stephen'a alçak sesle dedi ki:

1050 —Ölme eşeğim, ölme, dilerim o yazıların basıldığını göreceksen denli uzun yaşarsın. Myles, bir saniye.

İç büroya girerek kapıyı ardından kapadı.

—Gel gidelim, Stephen, dedi Profesör. Çok güzel değil mi. İlahi vizyonlara gebe. *Fuit Ilium!* Fırtınalı Truva'nın yağmalanması. Bu dünyanın cenneti. Bugün artık Akdeniz'in efendileri fellahlar.

Peşlerinden gelen ilk gazete müvezzii çocuk merdivenlerden paldır küldür inip sokağa fırlayarak çığırdı:

—Yarışları yazıyor!

1060 Dublin. Öğreneceğim çok şey var, çok.

Sola dönüp Abbey Street'e saptılar.

—Benim de bir vizyonum var, dedi Stephen.

—Öyle mi? dedi Profesör, adımlarını uydursun diye sekerek. Crawford sonra bize katılacak.

Bir dağıtıcı çocuk daha yanlarından şimşek gibi geçerken bağırıyordu:

—Yarışları yazıyor!

SEVGİLİ VE DE SÜFLİ DUBLİN

Dublinliler.

1070 —Fumbally Lane'de biri elli öbürü elli üç yıl yaşamış Dublinli iki dindar ve olgun erdemli kadın var.

—Neresiymiş orası? Diye sordu Profesör.

—Blackpitts'ten ötede, dedi Stephen.

İnsanın içini kıyan ekşi hamur kokulu ıslak gece. Duvara yaslanmış. Kadife şalının altında parıl parıl bir donyağı yüz. Kalpler çılgıncasına. Akaşa öğretisindeki bellek. Daha hızlı, sevgiggilim!

Ha dayan. Şimdi. Çekinmeden! Yaşam olsun.

—Nelson Sütunu'nun tepesinden Dublin manzaralarını seyretmek istiyorlar. Kırmızı tenekeden bir posta kutusu şeklindeki kumbaralarında üç penileri on penileri biriktiriyorlar. Üç ve altı penilik paraları kumbarayı sallaya sallaya düşürüyorlar, öbürlerini bir bıçakla kanırtarak çıkarıyorlar. İkilikler ve üçlükler gümüş, birlik ve yedilikler bakır. Bonelerini ve bayramlık giysilerini giyip yağmur yağarsa diye şemsiyelerini alıyorlar.

—Akıllı kalıklar, dedi Profesör MacHugh.

1080

BÖYLEDİR HAYAT İŞTE

—Marlborough Street'te Miss Kate Collins'in işlettiği North City Restoranı'ndan bir şilin dört penilik domuz söğüşüyle dört dilim tepsiekmeği alırlar. Domuz söğüşünün hararetini gidersin diye de, Nelson Sütunu'nun altındaki bir satıcı kızdı yirmi dört ergin erik alırlar. Turnikedeki beye de üçer penilerini verdiler mi, uflaya pufлая, yardımlaşa yardımlaşa, karanlıktan korka korka, soluk soluğa gele gele, biri öbürüne domuz söğüşünü aldın mı diye sora sora, Tanrı'ya ve Kutsal Meryemana'ya şükrede şükrede, inirim ha diye gözdağı vere vere, mazgallardan dışarıya baka baka sarmal merdivenlerden ağır adımlarla paytak paytak yukarıya tırmanmaya başlamışlar. Tanrı'ya senalar olsun. O denli yüksek olduğunu nereden bilsinlerdi ki?

1090

Adları Anne Kearns ve Florence MacCabe'dir. Anne Kearns'in lumbagosu vardır, bunun için belini, bir hanım dostunun Pasyonist bir rahipten edinerek kendisine verdiği bir şişe dolusu Lourdes suyu ile ovuşturur. Florence MacCabe ise, her cumartesi, akşam yemeklerinde bir porsiyon domuz paçasıyla bir şişe Double-X birası alır.

1100

—Zıt kardeşler, dedi Profesör başını iki kez eğerek. İki erdemli kalık. Gözümün önüne getirebiliyorum. Nerde kaldı şu dostumuz?

Başını çevirdi.

Basamaklardan bağırsı çağrış aşağıya koşuşarak inen bir alay

1110 gazeteci çocuk dört bir yana dağıldı. Hemen artlarından Myles Crawford, yüzü şapkasıyla halelenmiş, J. J. O'Molloy'la konuşarak merdivenin başında gözüktü.

—Haydin artık, diye haykırdı Profesör, kolunu sallayarak.

Yeniden Stephen'ın yanında yürümeye koyuldu.

—Evet, dedi, görebiliyorum onları.

BLOOM'UN DÖNÜŞÜ

Irish Catholic ve *Dublin Penny Journal* bürolarının orda haşarı gazeteci çocukların hücumuna uğrayan Mr. Bloom soluk soluğa seslendi:

1120 —Mr. Crawford! Bir saniye!

—*Telegraph*! Yarışları yazıyor!

—Ne var? Dedi Myles Crawford, adımını yavaşlatıp.

Dağıtıcı çocuklardan biri Mr. Bloom'un yüzüne doğru ünledi:

—Rathmines'de büyük felaket! Bir çocuk körükte incinmiş!

YÖNETMENLE GÖRÜŞME

—Bizim şu ilan, dedi Mr. Bloom inlercesine, çocukları yara yara merdivenlere doğru ilerledi ve cebinden gazete küpürünü çıkardı. Mr. Keyes'le az önce görüştüm. Reklamları iki aylığına yenileyeceklerini söyledi. Sonra düşünecekmiş. Ama *Telegraph*'ın pembe kâğıtlı hafta sonu ekinde de onun hakkında bir yazı basmanızı istiyor. Şayet gecikilmediyse hemen metni hazırlasın, diyor ben zaten Kumandan Nannetti'ye *Kilkenny People*'dan örneği alacağımı söyledim. Milli Kütüphane arşivinden bulabilirim. Keyes Müessesesi, anladınız mı? Adı Keyes de. Adıyla bir oyun yani. Ama yenilemeye söz verdi gibi bir şey. Sadece gazetede biraz poh-pohlalım istiyor. Ona ne söyleyeyim, Mr. Crawford?

1130

G. Ö.

—Git ona, götümü öpsün, diyor de! Dedi Myles Crawford bir de vurgular gibi kolunu uzatarak. Sakın unutma, emi?

1140

Küstahlık bu. Aman dikkat fırtına kopabilir. Hepsi içmeye gidiyor. Kol kola. Lenehan'ın denizci kasketi arkalarında kepekuy-

rık pozunda. Mutat kuyruk sallamalar. Acaba onları, heyecana getiren genç Dedalus mu ola? Ayağındaki fotinler bitirim bugün. Son gördüğümde topukları meydandaydı. Bataklıkta yürümüş, belli. Dikkatsiz çocuk. Irishtown'da ne işi varmış ki?

—Tamam, dedi Mr. Bloom, gözlerini yönetmene çevirip gene, eskizi bulabilirsem o takdirde kısa bir yazı yazmaya değer sanırım. Reklamı verir, herhalde. Söyleyim ona...

I. K. G. H. G. Ö.

—İrlanda krallığı gibi hürmetli götümü öpsün, diye omzunun üzerinden yüksek sesle haykırdı Myles Crawford. 1150

Mr. Bloom pirelenerek durdu ve tam gülümseyecekken silkinip yürümeye başladı.

PARA BULMAK

—*Nulla bona*, Jack, dedi, elini çenesine kaldırırken. Na, bura ma geldi. Benim de iflahım kesik durumda. Daha şu geçen hafta bana yemek ısmarlayacak birini arıyordum. Üzgünüm, Jack. Başına geleni çekmen gerekecek. Keşke yapabileceğim bir şey olsaydı.

J. J. O'Molloy sorularak sessizcane yürümekteydi. Öndekilere yetiştirerek yan yana yürüdüler. 1160

—Domuz söğüşleriyle ekmeklerini yiyip yirmi parmaklarını ekmeğin sarılı olduğu kâğıda sildikte, parmaklıklı korkuluğa yaklaşırlar.

—Bakın ne ilginç, dedi Profesör, Myles Crawford'a. Evde kalmış iki Dublinli yaşlı Madama Nelson Sütunu'nun tepesinde.

NE SÜTUN YA! DEDİ BİR NUMARALI ÇALIK KALIK

—Yeni bir şey bu, dedi Myles Crawford. İyi bir yazı çıkar bundan. Edi ile Büdü devriye geziyorlar. İki yaşlı acyocu desene. 1170

—Ama kulenin devrileceğinden korkuyorlar, diye sürdürdü Stephen. Çatılara bakıp hangi kilise nerde diye tartışıyorlar: Mavi kubbeli Rathmines, Adam and Eve, Saint Laurence O'Toole. Ama

aşağılara bakmak başlarını döndürdüğü için eteklerini yukarı çekiyorlar...

AH ŞU BİRAZCIK DELİDUMAN KADINLAR

—Hop dedik, dedi Myles Crawford. Kendini şiirselliğe kap-tırmaca yok. Başpiskoposluk bölgesindeyiz şu anda.

1180

—Ve çizgili jüponlarının üzerine oturup üst taraftaki teksaplı zinakârın heykelini inceliyorlar.

—Teksaplı zinakâr! Diye ünledi Profesör. Bu hoşuma gitti. Anlamli bir şey. Ne demek istediğini anlıyorum.

İKİ HANİMEFENDİ DUBLİNLİ HEMŞERİLERİNE, AEROLİT ZANNEDİLEN MİNİK UÇANTOPAKLAR SUNDU

1190

—Sonra boyunları tutulmaya başlar, dedi Stephen, artık ne aşağıya ne yukarıya bakmaya ne de konuşmaya takatları kalmıştır. Erik torbasını aralarına yerleştirir ve erikleri birer birer yerken bir yandan da ağızlarından sızan eriksularını mendilleriyle silerler ve erikçekirdeklerini yavaşça korkuluktan aşağı tükürüverirler.

Birden gencecik bir kakhaha patlatarak konuşmasını noktala-dı. Lenehan ve Mr. O'Madden Burke, işterek, başlarını çevirdiler, gelmelerini imleyerek Mooney'in Yeri'ne doğru önden yürüdüler.

—Bu kadar mı? Diye sordu Myles Crawford. Aman bir muzır-lık çıkarmasınlar da.

1200

BİR SOFİST CAKALI HELEN MEYDANININ KÖŞE BİNGİSİNE BİNDİRDİ. İSPARTALILAR AZIDIŞLERİNİ GİCIRDATTI. İTHAKALILAR PENELOPE'Yİ ŞAMPİYON İLAN ETTİ.

—Sofist Georgias'ın öğrencisi Antisthenes'i hatırlatıyorsun bana, dedi Profesör. Onun kendisine mi yoksa başkalarına mı daha

şedit davrandığını kimse anlayamaz derler. Asil bir babayla bir köle kadının evladymış. Güzellik beratını Argive Helen'den alarak yoksul Penelope'a verdiğini açıklayan bir de kitap yazmıştır.

Yoksul Penelope. Zengin Penelope.

O'Connell Street'i geçmeye hazırlandılar.

1210

ALO ALO, SANTRAL!

Rathmines'a, Rathfarnham, Blackrock, Kingstown ve Dalkey, Sandymount Green, Ringsend ve Sandymount Tower, Donnybrook, Palmerston Park ve Upper Rathmines'a gidişli dönüşlü sekiz güzergâh üzerindeki çeşitli noktalarda tramvaylar kısa devre yüzünden her biri hareketsiz, sabit cereyan kollarıyla raylarında bekleştiler. Binek arabaları, faytonlar, tevzi kamyonetleri, posta vanları, özel kupa arabaları, şişe dolu kasaları takır tukur gazlı madensuyu kamyonları hızlı hızlı takırdaya tukurdaya, atlarının peşinde geçtiler.

1220

NE? – VE DAHI – NEREDE?

—Ama ne denirdi onlara, yahu? Diye sordu Myles Crawford. O erikleri nerden bulmuşlar?

VİRJİLYEN, DİYOR PEDAGOG. ÖĞRENCİ YAŞLI MUSA'YI TUTUYOR.

—Onlara, şey, dedi profesör, düşünmek için upuzun dudaklarını açarak. Onlara, dur bakayım. Onlara, *Deus nobis haec otia fecit*, denir.

—Yo, dedi Stephen. Ben onlara, *Pisgah Dağı'ndan Filistin'e bir Bakış* ya da *Erik Masalı* diyorum.

1230

—Ha evet, dedi Profesör.

Ziyadesiyle güldü.

—Anladım, dedi gene yeniden keyiflenip. Musa ile Adanmış Topraklar. Ona bu fikri veren biziz, diye ekledi J. J. O'Molloy'a dönüp.

BU GÜZEL HAZİRAN GÜNÜNDE
İLGİ ODAĞI HORATIO'DUR

1240 J. J. O'Molloy heykele doğru yanlamasına isteksiz bir bakış
attı ve hiç ses etmedi.

—Anladım, dedi Profesör.

Sir John Gray'in çevresindeki kaldırımında durdu ve acı gülüm-
sesmesinin yüzünde yarattığı anaforun arasından yükseklerdeki
Nelson'a doğru baktı.

EKSİLEN RAKAMLAR KART KOKOROZLARI
PEK KEYİFLENDİRDİ. İĞNECİ ANNE,
FİTNECİ FLO – AMA HAKSIZ MI YANİ
ONLAR?

1250 —Teksaplı zinakâr, dedi çirkin çirkin gülümseyerek. Vallahi
pek hoş, billahi pek hoş.

—O kart hatunları da pek heyecanlandırmıştır, dedi Myles
Crawford, Yaradan'a sorulup da öğrenilebilseydi gerçek.

8

ANANASLI AKİDEŞEKERİ, LİMONLU BELİK, YUMUŞAK karamela. Her yanı yapışyapış şeker bir kız bir erkek öğrencinin tabağına, kepçe kepçe kremalı tatlı dolduruyor. Okulun bir ikramı. Midelerini bozmak için bire bir. Majesteleri Kralın atadığı pastil ve şekerleme imalatçısı. Tanrı. Korusun. Bizim. Tahtında oturmuş kırmızı hünnap şekerlemesini emip emip külünü savuruyor.

Ağırbaşlı bir Y. M. C. A.'li delikanlı Graham Lemon'un ılık tatlımsı kokuları arasında tetikte, Mr. Bloom'un eline bir el ilanı uzattı.

Kalpten kalbe konuşmalar.

10

Bloo... Ben mi? Yo.

"Blood of the Lamb", diyor. Kuzunun kanı, yani.

Okuyadursun, ayakları ağır ağır nehredoğru götürmekteydi onu. Salah buldunuz mu? Herkes kuzunun kanıyla yıkanmış. Tanrı kurban kanı istiyor. Doğum, evlilik, şehadet, savaş, bir binanın temeli, kurban, böbrek, yakılanadık, Kelt rahiplerinin sunakları. İlyas Peygamber geliyor. Siyon'daki kiliseyi yeniden kuran Dr. John Alexander Dowie geliyor.

Geliyor! Geliyor!! Geliyor!!!

Hepinize canı gönülden hoş geldiniz.

20

Kârlı iş vallahi. Torry ile Alexander geçen yıl nasıl da. Çokkarlılık. Karısı çanına ot tıkayacak. Nerdeydi o reklam, Birmingham'da bir firma İsa'nın çarmıha gerilişini ışıklı. Kurtarıcımız Hazreti İsa. Geceleyin zifiri karanlıkta uyan ve duvarda onu gör, asılmış. Pepper'in hayalet hikâyesi. İsa'yı Namussuzlar Ruhsuzca İnetteler.

Fosfor kullanmışlardır. Örneğin bir parça morina balığını bıraksan. Görür gibiyim üzeri mavimtırak gümüşi. Bir gece yarısı kilere inmiştim de. Sevmem içindeki o kokuları dışarıya taşmayı beklermişçesine. Ne istemişti Molly? Malaga kuruüzümü. İspan-

30

ya'yı özleyip. Rudy doğmadan önceydi. Fosforişıl, o mavimtırak yeşilimsi. Beyin için çok yararlı.

Butler's Monument House'ın köşesinden Bachelor Walk'a doğru bir baktı. Dedalus'un kızı hâlâ Dillon Müzayede Salonları'nın önünde. Kimi eski mobilyalarını satıyordur muhakkak. Babasının gözleri tıpkı hemen anladım. Analar ölünce yuvalar dağılır hep. On beş çocuğu varmış. Nerdeyse her yıl bir çocuk yapmış. Dinleri böyle buyuruyor yoksa rahipler zavallı kadına günah çıkartmaz, günahlarını bağışlatmazlar. Doğurun ve üreyin. Böylesini 40 iştittiniz mi hiç? Evde yuvada ne varsa onlara yedirilecek. Kendilerinse bakacak aileleri olmayacak. Ülkenin yağını da balını da onlar yiyecek. Ambarlarıyla, kilerleriyle. Yom Kippur kara orucunu tutsunlar da görelim onları. Paskalyaçörekleri. Komünyon sırasında içibayılmasın diye bir öğün aşın üstüne artı bir de kahvaltı. O heriflerin mutfaklarındaki aşçı kadınları bir konuşturabilseydin. Ama ser verir sır vermez o karılar. Bayımızın da para namına zırnık koklatmayacağı gibi. Tüm ihtimam kendilerine. Konuk dersen, hak getire. Her şey bana, gelmezse çok fena. İşemezler kesik parmağa. Kendin getir ekmeğini aşını. Muhterem peder: Aman kim- 50 secikler duymasın.

Aman Tanrım, şu çocuğun giysisi paçavradan farksız. Üstelik aç geziyordur kuşkusuz. Patates haşlaması, haşlanmış patates. Sonra da hastalanıverirler. Hamamda belli olur. Zafiyete yol açar.

O'Connell köprüsüne ayak basar basmaz korkuluktan yukarıya mantar gibi bir bulut kümesi yükseliverdi. İhraç siyah birayla yüklü bir mavna. İngiltere'ye. İştitiğime göre, deniz havası birayı buruklaştırırmış. Hancock'tan bir paso almalı da gidip şu bira fabrikasını gezmeli bir gün, ilginç olur. Başlı başına bir dünya. Fıçı fıçı biralar şahane. Fareler de girmiş. Yüzen bir çobanköpeği leşi 60 gibi şişerler içip içip. Biranın üzerinde sarhoş, fitil gibi. Hristiyanlar gibi, gene kusana dek içerler. O fiçidan içtiğini düşün bir! Fıçı fıçı sıçan kıçtı. Ya, elbet, bilebilseydik her bir şeyi.

Aşağıya bakınca, kasvetli rıhtımduvarlarının arasında kanatlarını telaşla çırparak döne döne uçan martıları gördü. Oralarda hava berbat. Kendimi aşağı atıversem? Reuben J'nin oğlu epey lağım-suyu yutmuş olmalı. Bir şilin sekiz peni fazla vermiş adama. Hımm. Hep böyle tuhaf yanını görüverir her şeyin. Mukallit adamdır doğrusu.

Daha da alçaldılar martılar dönerekten. Yiyecek arıyorlar. Ba- 70 kalım.

Martıların ortasına buruşturduğu bir kâğıt top attı. İlyas sani-

yede otuz iki fit geldi. Yutmadılar. Kâğıt top, başıboş, dalgaların dümen suyunda bir ine bir çıka köprüpayandalarının arasından kayboldu. Pek kuş beyinli değiller. Bir de Erin's King'den aldığım o bayat pastayı attığımda geminin kışından elli yarda ötede pastayı kaptıkları gün. Ekmeklerini söküp taşıyorlar, denizden. Kanat çırparak döndüler gene.

*İçi kıyılan martı
Kıyıda kanat çırpıttı.*

Diye yazar ozanlar, benzeş seslerle. Ama Shakespeare'de uyak bulunmaz. Düzdür dizeleri. Dilin akışına bırakır. Düşünceleri. Vakur.

80

*Hamlet, babanın hayaletiyim ben
Bir müddet bu dünyadayım mahkûm.*

—İki elma bi peniye! Haydii, ikisi bi peniye!

Bakışları kadının sergisindeki sıra sıra cilalanmış elmaların üzerinde dolaştı. Yılın bu zamanında Avustralya'dandır. Parlak kahkulu: Bir bezle ya da havluyla sile sile parlatıyor.

Bakalım. O zavallı kuşlar.

Tekrar durdu ve yaşlı elmacıkadından bir peniye iki Banbury çöreği alarak içinin süngerimsi hamurunu koparıp ufalaya ufalaya Liffey'e atmaya başladı. Gördün mü, Bak? Martılar sessizce hücum geçtiler, iki, sonra hepsi yükseklerden, çullandılar avlarının üstüne. Gittii. Bir kırıntısını ara ki bulasın. Doymazlıklarının, şeytanlıklarının bilincinde, unlanan ellerindeki kırıntıları denize boca etti. Sebil. Balık etçildirler topu deniz kuşlarının, denizkazlarının. Anna Liffey'in kuğuları kimi zaman kalkıp buralara gelirler süslenip püslenmeye. Zevkler tartışılmaz, biliyoruz. Acep kuğueti nasıl ola ki? Robinson Crusoe yemek zorundaydı bolcasına.

90

Kanatlarını ağır ağır çırparak dönüyorlar. Başka atmayacağım artık. Bir penilik yeter. Onların da umurunda değil ya. Teşekküren bir gak deseler bari. Ayak-ve-ağız hastalığını yaymaları da caba. Bir hindiye kestaneezmesiyle doldurursanız tadı da öyle olur. Domuz yiyin domuz gibi. Ama o takdirde deniz balıklarının eti ne diye tuzlu olmaz? Ne iştir bu?

100

Gözlerini yanıt beklercesine nehre dikmişti ki, demir atmış bir kayığın bordasına yapıştırılmış bir afişle bulanık dalgaların üzerinde tembel tembel sallandığını gördü. Okudu:

Kino
Pantolonları
 11/-

110

Bak bu iyi fikir. Belediyeye ilan resmi ödüyor mu acaba. Ama suya sahip olunabilir mi hiç? Akıp gidiyor yatağında, asla değil ki aynı, yaşam ırmağının akışı gibi. Zira yaşam da bir ırmaktır. İlan konulabilecek pek çok iyi yer var. Belsoğukluğuna bakan o şarlatan doktorun ilanlarına tüm pisuarlarda rastladınız. Pek görünmüyor artık. Son derecede mahrem. Dr. Hy Franks. Dans hocası Maginni'nin kendi astığı ilanlar gibi onlara beş para harcamazdı o da. Adam tutup yapıştırtır ya da kendisi yapıştırtır o nedenle zaten 120 çaktırmadan düğmelerini çözerek daldarı içeriye. Sinsi gecekuşu. Tam da yerini bulmuş. İLAN YAPIŞTIRMAYINIZ. İLAN YAPIŞTIR AYI . Birileri dozu fazla kaçırmış, acı içinde.

Şayet o herif?..

Ha!

E?

Yo... Hayır.

Hayır, hayır. Dünyada inanmam. Yapmaz mı yani?

Yo, hayır.

130

Mr. Bloom, gözlerinde kaygılı bakışlar, yoluna devam etti. Bunu düşünme artık. Biri geçmiş. Denizcilik Dairesi'nin zaman-küresi düşmüş. Dunsink saati. Ne harika kitaptır Sir Robert Ball'un yazdığı o küçük eser. Paralaks. Tam olarak anlayabilmiş değilim. İşte bir rahip. Ona sorsam. Par, Yunanca olduğuna göre: Paralel, paralaks. Ona ruhgöçümünü anlatana dek Mete'nin bilmem nesi deyip durduydü. Laf ola beri gele!

Mr. Bloom Denizcilik Dairesi'nin pencerelerine bakıp laf ola beri gele gülümsedi. Kadın haksız değil yani. Sıradan şeylere verilen koca koca laflar kulağa hoş gelsin maksat. Molly pek nüktedan sayılmaz. Kabalaşabilir de bazen. Aklımdan geçenleri söylüyorum işte. Gene de bilmem, ama. Ben Dollard'ın bas varilton sesi var, der dururdu. Adamcağızın bacakları iki varil gibidir de, şarkı söylerken sanki bir varilin içine okuyor sanırsınız. Bu da nükteli değilse, artık. Ona Big Ben de derlerdi ya. Bas varilton demelerine nazaran daha nükteli sayılmaz bu. Adamdaki iştah albatros iştahı Baron kimi yer? Baroneti. Birinci kalite Bass birasını da yüklenince tam babaçkolaşırdı. Bass fıçısı yani. Anladikos? Böyle işte.

Önlerinde kırmızı çerçeveli ilan levhaları asılı beyaz tulumlu bir sıra adam su oluğu boyunca ona doğru gelmekteydi. Tenzilatlı

satışlar. Bu sabahki rahip gibi onlar da: Günahkâruz biz: Acı çekmi-
 şiz. Her birisinin başındaki beyaz silindir şapkalarındaki kırmızı
 harfleri okudu: H. E. L. Y. S. Wisdom Hely'nin mağazası. Y biraz
 geri kalarak önündeki levhanın altından bir parça ekmek çıkardı,
 ağzına tıktırıp lokmalarını çiğnerken adımlarını gene hızlandırdı.
 Başlıca besinimiz. Günde üç kaymeye kaldırımları tepe tepe so-
 kak sokak yürürsün. Bir boğaz tokluğuna, bir parça ekmekle sade
 suya çorbaya. Boyl'un adamları değil bunlar: Yo, M'Glade'inkiler.
 Bir işe yarasalar bari. Saydam bir gösteri arabasına mektup yazan
 iki şık bayan oturaltım, defter, zarf, kurutmakâğıdı dolduralım di-
 ye ona bir öneride bulunmuştum. Öyle dikkat çekerdı eminim. Bir
 şeyler yazan şık bayanlar derhal çekerdı dikkatleri. Herkes ne ya-
 zıyorlar diye meraktan çatlardı. Şöyle bir durup da sadece havaya
 baksan, etrafında yirmi kişi toplanır. Çatal atmaya meyyal. Hele
 kadınlar. Ne merak. Tuzdan bir heykel. Kabul etmedi elbet, ilk o
 düşünmedi ya. Bir de, siyah selüloitten sahte bir lekese olan bir
 mürekkep hokkası önermiştim. Onun reklam fikirleri ölüm ilanla-
 rının hemen altındaki Plumtree Et Konservesi türünden şeyler,
 soğuk et reyonu. Yalan mı? Yala. Neyi? Zarflarımızı. Merhaba, Jo-
 nes, nereye gidiyorsun? Duracak vaktim yok, Robinson, acele gi-
 dip 85 Dame Street'teki Hely's Ltd.'de satılan tek güvenilir mü-
 rekkepsilgisi olan *Kansell* silgisi satın almam lazım. Şükür o har
 hurdan kurtuldum artık. O yatılı kız okullarından sipariş toplamak
 ne Allahın belası işti ya. Tranquilla Manastırı. Sevimli bir rahibe
 vardı orada, şirin, tatlı yüzlü. İpek yaşmağı küçücük başını ne gü-
 zel sarardı. Sör? Sör? Gözlerine bakınca, kalbinden yaralı olduğunu
 anlıyorsunuz. Öylesi bir kadınla pazarlığa kalkışmak çetin iş. O sa-
 bah duasını benim yüzümden yarıda bırakmıştı. Ama dış dünyayla
 temas etmiş olmaktan da memnundu. Bugün kutsal günümüz, de-
 mişti. Notr Dam dü Karmel Yortusu. Adı da tatlı: Karamel. Anla-
 mıştı benim, sanırım anlamıştı benim, okunuyordu bakışlarından.
 Evlenmiş olsaydı başka biri olup çıkacaktı. Sanırım büyük sıkıntı
 içinde kalmışlardı. Ama gene de tereyağının en âlâsıyla pişirirlerdi
 aşlarını. Domuzağına iltifat etmezlerdi. Yüreğim kabanyor ağzın-
 dan yağlar damlarken. Birbirlerini ha bire yağlarlar, içli dışlı. Molly
 beğenirdi, peçesi kalkık öyle. Sör? Pat Claffey, rehincinin kızı. Di-
 kenli teli bir rahibe icat etmiş, derler.

150

160

170

180

Apostrof S'in yanından geçip Westmoreland Street'ten karşıya
 doğru ilerledi. Rover bisikletleri dükkânı. O yarışlar bugün yapıla-
 cak. Kaç yıl önceydi yahu? Phil Gilligan'ın öldüğü sene. Lombard
 Street West'te oturuyorduk. Dur bakayım: Thom'un evinde. Ev-

190 lendiğimiz yıl Wisdom Hely'deki işe girmiştim. Altı yıl. On yıl önce. Doksan dörtte ölmüştü evet doğru Arnott'taki o felaket yangının çıktığı yıl. Val Dillon belediye reisiydi. Glencree'deki ziyafet. Meclis üyesi Robert O'Reilly'nin daha hücum borusu çalmadan şarabını çorbasına boşaltması. Bobbob yumulup höpür höpür derundaki üye hazretlerine göndermesi. Orkestra ne çalıyor, işitmek olanaksız. Tanrım, bize sunduğun tüm bu nimetler için sana şükürler olsun. Milly daha ufacıktı o sıralar. Molly o örme ilikli filgrisi giysisiyleydi. Bir erkek terzinin diktiği, düğmeleri aynı kumaşla kaplı bir tayyör. Onu ilk kez giydiği, koro üyelerinin Sugarloaf'taki pikniğinde ayak bileğim burkulduğu için o tayyörü sevmez olmuştu. Sanki o. Koca Goodwin'in silindir şapkasını da yapışkan bir maddeyle kalıplamışlar. Sinekler piknik yapıyordu. Bir daha da sırtına öyle bir tayyör geçirmedi. Bedenini sıkıca sarmıştı, omuzlarına kalçalarına iyice oturmuştu. Bedenine artık sıkı gelmeye başladığı sıralardı. Çömlekte tavşan pişirmişlerdi o gün. Bütün milletin gözü Molly'nin üzerinde.

200 Mutluyduk. Daha mutluyduk o zamanlar. Kırmızı duvarkâğıdıyla kaplı minik sıcacık odamız. Dockrell'den almıştık, on iki rulosu bir şilin dokuz peniye. Milly'yi yıkadığımız geceler. Amerikan sabunu almıştım: Mürverçiçeği. Banyo suyunun güzelim kokusu. Her yanı köpük içinde ne sevimli görünürdü. Balık gibi maaşallah. Şimdi de fotoğrafçılık. Rahmetli babacığımın anlattığı gümüşlü levha üzerine fotoğraf çektikleri o atölye. Zevkler de kalıtsal.

Kaldırımın kıyısı boyunca yürüdü.

210 Yaşam ırmağı. O papazlıklı delikanlının neydi adı hani her geçişinde içeriye yan yan bakan? Şapşal bakışlı, kadınsı. Saint Kevin Meydanı'ndaki Citron'da durdu. Pen neydi o? Pendennis. Hafızam da artık. Pen?.. Elbet yıllar önceydi. Tramvayların gürültüsünden belki de. Eh, o her gün gördüğü matbaanın pirinin adını hatırlayamadığına göre.

220 O zamanlar tenor, yeni yeni parlamakta olan Bartell d'Arcy idi. Provalardan sonra onu eve kadar getirirdi. Ne oldum delisi bir herifti, dik dursun diye bıyıklarını balmumlayıp burardı. Molly'ye, *Güneyden Esen Rüzgârlar* şarkısını vermişti.

Rüzgârlı bir gecede onu almak için Mansion House'a gittiğimde, Goodwin'in konserinden sonra ordaki ziyafet salonunda ya da konser salonunda o piyango biletleriyle ilgili bir kurul toplantısı yapılıyordu. Biz ikimiz de arkada. Molly'nin notaları bir uçsun elimden Highschool'un parmaklıklarına doğru. Şükür yakalamıştım. Bu tür şeyler kadıncağzın keyfini kaçırmıyordu bütün gece.

Profesör Goodwin'in, Molly'nin önünde kene gibi. Dermansız bacakları üzerinde öyle sarsak, zavallı ayyaş moruk. Veda konserleriydi onun. Sahneye çıkacak hal kalmamış ki. Belki aylarca, belki de artık hiç. Onun, kürk yakasını kaldırmış, rüzgâra karşı gülüşünü anımsıyorum. Harcourt Road'un köşesinde, ne uçuruyordu ya. Brffuuvv! Etekleri tek mil havalanmıştı da boası da yaşlı Goodwin'i boğayazdı az daha. Molly'yi uçuruyordu rüzgâr adeta. Eve vardığımızda şöminedeki ateşi canlandırarak löp löp koyun etlerini kavurup, pek hoşlandığı Chutney sosunda ona akşam yemeği hazırladığımızı anımsıyorum. Sonra gelsin kaynatılmış şekerli rom. Şöminenin ordan onu yatakodasında korsesinin balinalarını çözerken görebiliyordum: Bembeyaz.

240

Korsesini yatağın üzerine fırlattığında nasıl hışır da yumyu-muşak fışırdadı. Teninin ısı hâlâ üzerinde. Severdi hep üstündekileri atmasını. Sonra orada saat ikiye kadar oturduk, firketelerini çıkarıp teker teker. Milly yatacığında sıkıca örtünmüş. Ne güzel günlerdi. Ne güzel günlerdi. O geceydi işte...

—Ah, Mr. Bloom, nasılsınız?

—Oo, nasılsınız, Mrs. Breen?

—Yakınıp da ne olacak. Molly nasıl bu sıralar? Onu görmeyeli yıllar oldu.

250

—Yanağından kan damlıyor, dedi Mr. Bloom ağzı kulaklarında. Milly de ta Mullingar'da bir işe girdi, ya.

—Evden uzakta! Aferin kıza, becerdi nihayet, ha?

—Ya. Bir fotoğrafçının yanında. Birden büyüüyverdi. Sizin çocuklar ne âlemde?

—Kazandığımız fırıncıya gidiyor, dedi Mrs. Breen. Kaç çocuğu vardı? Görünüşe göre yeni bebek beklemiyor.

—Bakıyorum, siyahlar giymişsiniz. Hayırdır inşallah?..

—Yo, dedi Mr. Bloom. Bir cenazeden geliyorum daha yeni.

260

Bütün gün aynı terane. Bu kesin. Kim öldü de, niçin öldü de? Kalp para gibi döner dolaşır çıkar artık karşına.

—Aman Tanrım, dedi Mrs. Breen. Yakın bir akrabanız değildir umarım.

Biraz acındırmanın ne zararı var ki.

—Dignam, dedi Mr. Bloom. Eski bir dostum. Aniden ölüverdi zavallı adamcağız. Kalp vardı, herhalde. Cenazesi bu sabah kaldırıldı.

Yarın kalkacak cenazen

Sen burçak tarlasından geçerken

270

Düttürüdüttürü dumdum
Düttürüdüttürü...

—Eski dostları yitirmek acı, diye ıdı Mrs. Breen'in kadın-gözleri ağlamsık.

Bu konuda bu kadarı yeter de artar. Şimdi: İhtiyatlıca: Kocası.

—Ya refikiniz beyefendi nasıllar?

Mrs. Breen iri gözlerini yukarıya doğru çevirdi. Hiç olmazsa gözleri eskisi gibi hâlâ.

280 —Aman bırakalım o konuyu! Dedi kadın. Adamcağızın hali evlere şenlik. Şimdi de hukuk kitaplarının arasında, iftira davalarıyla ilgili yasaları araştırıyor. Yüreğime indirecek vallahi. Göstereyim de bak.

Harrison'ın aşevinden dana kellesi konsomesinin sıcak buharlarıyla yeni çıkmış reçelli sarma böreklerin buhurları yayılmaktaydı. Öğle vaktinin kesif aşkokuları Mr. Bloom'un genzini gıdıklıyordu. İyi çörek mi istiyorsun, tereyağını unun en âlâsını, Demerara şekerini kısmayacaksın, yoksa sıcak çayla çıkar meydana foyası. Yoksa ondan mı geliyor? Yalınayak bir Arap pencere kafesinin üzerinde durmuş, soluyor dumanları. Mide kazıntısını bastırıyor öylece.

290 Mrs. Breen çentilmiş deriden el çantasını açtı. Şapkaığnesi: Dikkatli olmak gerek böyle şeylere karşı. Tramvayda adamın gözüne batırırverir vallahi. Didik didik ediyor. Açtı. Paralar. Lütfen bir tane alın. Bir altıpeni kaybetseler sen gör vaveylayı. Velvelele verirler ortalığı. Kocası gelir paldır küldür. Pazartesi günü sana verdiğim on şilin n'ooldu? O tıfıl kardeşinin ailesini mi besliyorsun? Kirli mendil: İlaçşışesi. Düşmüş bir pastil. Ne yapıyor?..

—Yeniay çıkmış olmalı, dedi. Zira o sıralar kötüleşir hep. Dün gece ne yaptı biliyor musun?

300 Eli, karıştırmayı bıraktı. Kaygıyla ipiri açılan, bir yandan da gülümseyen gözleri Mr. Bloom'un yüzüne doğru dikildi.

—Ne? Diye sordu Mr. Bloom.

Sus da anlatsın. Dosdoğru gözlerine bak onun. İnanıyorum sana. Güven bana.

—Gece yarısı beni uyandırdı, dedi Mrs. Breen. Bir rüya görmüş, bir karabasan.

Hazımsız.

—Maça ası merdivenlerden çıkıyormuş dedi.

—Maça ası mı! Diye ünledi Mr. Bloom.

310 Mrs. Breen elçantasından katlanmış bir kartpostal çıkardı.

—Oku da bak, dedi. Bu sabah çıktı postadan.

—Neymiş o? Diye sordu Mr. Bloom, kartı alarak, U. P.?

—U. p: Up, dedi kadın. Birisi ona sataşılıyor ya. Her kimse, yazıklar olsun.

—Vallahi öyle, dedi Mr. Bloom.

Kadın göğüs geçirerek kartı geri aldı.

—Şimdi de kocam, Mr. Menton'ın bürosuna gidecek. On bin sterlinlik tazminat davası açtıracağım dediydi.

Kadın kartı katladığı gibi darmadağın çantasına sokuşturdu, çantasını çat diye kapattı.

320

İki yıl önce giydiği aynı mavi yünlü giysi, havı kalmamış. İyi günleri mazide kalmış. Kulaklarını örten incelmış saçları. Ya o tapon kenarsız şapkası: Üç de eprimiş üzüm nazar değmesin diye. Pejmürde bir hamfendi. Ne sık giyinirdi bir vakitler. Ağzının çevresi kırış kırış. Molly'den olsa olsa bir yaş daha büyük.

Şu geçen kadın nasıl da baktı ona, gördünüz mü? Gaddarca. Zalim kadınlar, ah.

Mr. Bloom çirkinsemesini yansıtmaksızın ona bakmasını sürdürdü. Baharlı dana kellesi konsomesi hintbaharlı öküzkuyruğu çorbası. Acıkmışım. Giysisinin peşinde kurabiye kırıntıları: Yanağına yapışmış bir şekerli un parçacığı. İçi bol meyveli ravent turtası. Josie Powell'di evet. Luke Doyle restoranında yıllar önce. Dolphin's Barn, sözcük oyunu oynamıştık. U. p.: Up.

330

Bırak şimdi bunları.

—Mrs. Beaufoy'u gördüğünüz oluyor mu? Diye sordu Mr. Bloom.

—Mina Purefoy'u mu? Dedi öbürü.

Philip Beaufoy demek istemişim. Playgoer's Club. Matcham o unutulmaz darbesini sık sık anımsar. Zinciri çekmiş miydin? Evet. Son perde.

340

—Evet. Şimdi gelirken uğradım bakayım atlatmış mı diye. Holles Street'teki doğumevinde. Dr. Horne yatırmış onu. Üç gündür kıvranıp duruyor.

—Öyle mi? Dedi Mr. Bloom. Çok üzücü bu haber.

—Evet, dedi Mrs. Breen. Evde de bir alay çocuk. Çok zahmetli bir doğum, hemşirenin anlattığına göre.

—Öyle mi? Dedi Mr. Bloom.

Acıyan bakışları sabitleşerek kadının verdiği haberi sindirmeye çalıştı. Merhametle dilini şaklattı. Cık! Cık!

—Çok üzücü bu haber, dedi. Zavallı kadıncağız! Üç gün! Korkunç bir şey bu.

350

Mrs. Breen başıyla onayladı.

—Sancıları salı günü başlamış...

Mr. Bloom kadının dirseğine hafifçe dokunarak uyardı onu:

—Dikkat! Şu adam geçsin de.

Gözleri kendinden geçmişçesine kalınkordonlu kelebekgözlüğünün ardından güneş ışığına çevrili iri kemikli bir erkek silueti nehirden bu yana kaldırımın kıyısını arşınlayarak yaklaşmaktaydı. Başını takke gibi saran dar bir şapka giymişti. Kolundan sarkan katlanmış bir kaşpusiyeyle bir baston ve bir şemsiye her adım atışında sallanıp duruyordu.

—Bak şuna, dedi Mr. Bloom. Hep açığından geçerek yürüyor havagazı direklerinin. Bakın!

—Kimdir bu adam, şayet sormamda bir mahzur yoksa? Diye sordu Mrs. Breen. Biraz kaçık galiba, he?

—Adı Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell, dedi Mr. Bloom gülümseyerek. Bakın!

—O kadar isim yeter vallahi, dedi Mrs. Breen. Yakında Denis de ona benzeyecek.

Birden susuverdi.

—İşte gidiyor, dedi. Ona yetişmem gerek. Hoşça kalın. Molly'ye selam söyleyin, olmaz mı?

—Baş üstüne, dedi Mr. Bloom.

Kadının yayaların arasına karışarak dükkânların önüne doğru seğırtmesini izledi. Denis Breen daracık redingotu ve sıkıca kucakladığı iki kalın ciltli kitapla Harrison'un bürosundan mavi kanvasa pabuçlarını sürüye sürüye çıktı. Sanki gökten indi mübarek. Hiç değişmemiş gibi. Umursamaksızın, karısının ona yetişmesini bekledi ve onunla pür ciddiyet konuşadursun sarkık çenesini açıp kaparken solgun kır sakalı kadının yüzüne doğru uzanıyordu.

Meşugah. Kafadan çatlak.

Yeniden kostak yürüyüşüne geçen Mr. Bloom, güneş ışığında o sımsıkı takkeyi, sallanagiden bastonşemsiyekaşpusiye gördü. Düttürü Mecnun. Bakındı, şuna! Açığından yürüyor gene. Böyle de bulurmuş yolunu insan bu dünyada. Ya öbür kılıksız mecnuna, o moruk gezenteye ne demeli. Kan kusturuyordur karısına.

U.p.: Up. Yemin ederim, Alf Bergen ya da Richie Goulding'in işidir bu. Scotch House'ta yazmıştır bunu gırgırına, vallahi de billahi de. Dosdoğru Menton'ın bürosuna. Çipil gözlerini dikmiş kartpostala. Aman ne şahane manzara.

Irish Times'ı geçti. Başka müracaatlar da vardır orada bekleyen. Hepsini yanıtlamak isterdim. Suçlular için iyi bir sistem. Ru-

muz. Şimdi yemektedirler. Gözlüklü kâtip beni tanımaz. Amaan, beklesinler biraz bakalım. Kırk dört mektup okunacak da, vazgeç. Edebiyatçı bir beyefendiye yardım edecek kalifiye bayan daktilo aranıyor. Sana yaramaz çocuk deyişimin nedeni öbür dünyayı, şey, lafı sevmediğimden dolayı. O sözcüğün hakiki manasını açıklar mısın lütfen bana? Karının nasıl bir parfüm kullandığını da yaz. Dünyayı kim yarattı, söyle. Nasıl da soru yağmuruna tutarlar insanı. Ya ötekisi. Lizzie Twigg. Yazınsal çabalarım mümtaz şairimiz A. E'nin (Mr. Geo. Russell) takdirlerine mazhar olduğundan dolayı kendimi çok talihli addetmekteyim. Elinde bir şiir kitabı çirkef çayını yudumlamaktan saçını tarayacak zamanı yok karının.

400

Küçük ilanlar için hakkıyla en iyi gazete. Şimdi taşraya da uzandı. Aşçılık ve genel hizmetler, özl. mutfak, hizmetçili ev. İçki tezgâhında çalışacak enerjik bay aranıyor. Namuslu bayan (Katolik) manav ya da şarküteride iş arıyor. James Carlisle başlatmıştı. Yüzde altı buçuk kâr paylı. Coates hisse senetlerinden iyi para kazandıydı. Parmağını kımlıdatmadan. Ne tilkidir o pinti Hamit İskoçyalısı. Tüm o şakşakçı haberler. Genel Valimizin zarif ve dilruba refikaları. Şimdi de *Irish Field*'ı satın aldı. Loğusalığından sonra artık haylice iyileşen Lady Mountcashel dün Rathoath'da resimde görülen Ward Union zağarlarıyla geyik avına çıktı. Yenmeyen tilki. Zevk uğruna avlarlar. Korkuyla salgılanan özzuları, damaklarının zevkine uygun bir yumuşaklık verir ona. Bacakları iki yana ayrılmış. Atının üstünde sanki bir erkek. Ağırbaşlı ve ağır kışlı hanım avcı. Kadınlara mahsus eyer de terki de kullanmaz hamfendileri, öylesi daha güzel zati. Önce sürekle avı sonra irtihali dârı beka. Atfâr anası kimi kadınlar damızlık kısıraklar denli kızışiktırlar. At ahırlarında avurt zavurt dolanırlar. Sen daha kon diyemeden konyak kadehini yuvarlayıverirler. Bu sabah Grosvenor'daki o kadın. Hophoop, binivermişti arabaya. Taştan bir duvarın ya da beş sürgülü bir kapının ardında kaldı semeri. Kasten yaptı o dangalak hırt eminim. Kime benzetmiştim o kadını ben? Haa, evet! Shelbourne Oteli'nde bana eski giysileriyle siyah iççamaşırlarını satan Mrs. Miriam Dandrade'e. Boşanmış Latin Amerikalı. Çamaşırlarını karıştırmam onu hiç tedirgin etmemişti. Sanki çamaşır askısıydım ben onun. Park bekçisi Stubbs beni ve *Express*'ten Whelan'ı genel valinin verdiği ziyafette içeriye soktuğu zaman orda görmüştüm onu. Zadeğânlardan artakalanları temizlemiştik. Mükellef çay ziyafeti. Krema zannederek mayonez dökmüşüm erik kurusunun üzerine. Kulaklarına kadar kızarıp durmuştur kadıncağız haftalar-boyu. Bir boğa gerek ona. Sosyetik fahişe. Çocuk derdi filan yok, aman sende.

410

420

430

Zavallı Mrs. Purefoy! Kocası Metodist. Deliliği de metotlu. Educational Dairy'de öğleyin safranlı çörekle süt ve soda. Y. M. C. A. Kronometreyle yiyorlar, dakikada otuz iki çiğneme. Favorileri de pırzola şeklinde uzamakta. İyi bir aileye mensupmuş diyorlar. Dublin Castle'daki Theodore'un kuzeni. Her ailede övünülecek bir akraba bulunur. Soğuğa dayanıklı ve uzun ömürlü bitkiler sunar durur kadına. Three Jolly Topers'ın orda başı açık gider, en büyük oğlu da bir filede bir tanesini taşıırken görmüştüm onu. Zırlaklar. Zavallı yavrucuk! Sonra yıllar boyu gece gündüz demeden emzirmek zorunda kalması. Bencil şu imsakçılar. Ne yer ne yedirir. Çayım tek şekerli olsun, lütfen.

Fleet Street kavşağında durdu. Öğle yemeği molası. Rowe'da öğünü altı peniye miydi? Milli Kütüphane'de o ilana bakmalıyım. Burton'da sekiz peniye. Daha iyi. Yolumun üstünde.

Yürüyerek, Bolton's Westmoreland House'ı geçti. Çay. Çay. Çay. Tom Kernan'dan sızdırmayı unuttum.

Sss. Cık, cık, cık! Alnını çeviren sirkeli bir bezle bir yatakta karnı burnunda öyle üç gündür fıgan ettiğini düşündükçe kadıncağızın. Öföff! Feci bir şey! Bebeğin kafası büyücekmiş de: Forceps. Kadının içinde iki buklüm olmuş da, kafasını sağa sola vura vura körü körüne çıkış yolunu aramakta. Kahrediyor bu beni. Şükür Molly doğumlarını hafif atlattı. Bunu önleyecek bir şeyler bulmalılar. Yaşama geliş ağır iş. Yarı baygınlık fikri: Kraliçe Viktorya'ya uygulanmış. Dokuz kez doğum yapmış. Bol yumurtlayan tavuk. Bir çarığın içinde yaşayan kocakarıyla sürü sepet çocukları. Adam veremli herhal. Gümüşü nurunun dalgın sinesine ilişkin saçma sapan sözler üretmek yerine artık birisinin çıkıp da onun ne idüğünü düşünmesinin zamanı geldi. Ahmakları uyutmak için herzeler. Muazzam müesseseler kurulabilir kolaylıkla her doğan çocuk başına beş sterlin vergi alsalar yüzde yirmi beşe varan mürekkep faiz yüz beş şilin getirir ki bir de senin o beş sterlini ekleyip ondalık sistem hesabıyla yirmiyle çarpsan bütün millet tasarrufa teşvik edilmiş olur ki yatırdıkları para yirmi bir yılda yüz on bilmem kaç bulur al kâğıt kalemi hesapla ki zannettiğinden çok daha yüklü bir meblâğı ulaştığını görürsün.

Ölü doğmuş bebekler elbet bu hesabın dışında. Nüfusa bile kaydedilmezler zaten. Gereksiz yere çabalar.

Ne komik manzara ikisinin de öyle şiş karınlarla. Molly ile Mrs. Moisel. Anneler toplantısı. Tüberküloz bir süre yok olur, sonra gene döner. Sonra birden nasıl da dümdüz oluverir karınları. Dinginleşir bakışları. Büyük bir yükü üzerinden atmışçasına. Ek-

sik olmasın Mrs. Thornton ne candan insandı. Hepsi benim bebeklerim, derdi. Çocukları beslerken mama kaşığının altını önce kendisi yalardı. Ooh ne güzel, nayınnayım. İhtiyar Tom Wall'ın oğlu kadıncağızın elini ezmişti. Seninki milleti daha ilk kez selamlıyor. Kafası da nah, alamet bi balkabağı. Damarlı herif, Dr. Murren. Gece gündüz demeden kapısını çalan çalana. Allah aşkına, doktor. Karım can çekiyor. Sonra da aylarca beklesinler vizite parası alacağız diye. Karına onca ihtimam göstermişler. Nankör oluyor insanlar. İnsancıl doktorlar, çoğu yani.

480

İrlanda Parlamentosu binasının devasa yüksek kapısı önünde bir güvercin sürüsü uçmaktaydı. Yemeklerden sonraki masum fasıllardan biri. Kimin üstüne yapalım? Ben şu siyahlıyı seçtim. Kısmetin iniyor. Havadan heyecan verici olmalı. Upjohn, ben bir de Owen Goldberg, Goose Green'de ağaçlara tırmanır maymunculuk oynardık. Bana Uskumru adını takmışlardı.

College Street'ten tek bir sıra halinde bir polis müfrezesi sökün etti. Kaz adımı. Besili alev alev yüzler, ter sızan miğferler, coplarını okşayarak. Kemerlerinin altındaki kepece kepece yağlı çorbalarla bir güzel beslendikten sonra. Polislik kıyak iş vallahi. Tımler halinde ayrılıp selam verdikten sonra nöbet yerlerine doğru dağıldılar. Herkes kendi otlığına. Birine saldırmamanın en isabetli zamanı taam vaktidir. Sofrasına vur bir zımba. Bir başka müfreze de düzensiz bir yürüyüşle Trinity College'in parmaklıklarını dönerrek karakola doğru yöneldiler. Yalaklarının başına. Çarpışmaya hazırlanacaklar. Çorabayı içmeye hazırlanacaklar.

490

Tommy Moore'un hergele parmağının altından geçti. Onu pisuarların üzerine dikmekle iyi etmişler. Suların bulunduğu yer. Kadınlar için de yerler yapılmalı. Pastanelere koşuşturmalar. Şapkamı düzeltiyim şöyle. *Şu koskoca dünyada yoktur bir koyaaak*. Julia Morcan'ın unutulmaz şarkısı. sonuna dek sesini koruyabilmişti. Michael Balfe'nin öğrencisiydi, değil miydi yoksa?

500

Kabarık tüniklerin sonuncusu da gözden kayboldu. Başa çıkılması zor müşteriler. Jack Power'ın anlattığı öyküleri dinlemelisiniz: Babası gizli polisti. Şayet enselenen bir herif zırlı çıkarmaya kalkışırsaymış, içeride imanını gevretirlermiş. Yaptıklarından dolayı suçlayamazsınız onları özellikle genç zampikleri. Joe Chamberlain'e Trinity'de fahri doktora verildiği gün o atlı polis aman Tanrım dörtlü ne koşutuş öyle. Hem de nasıl, iki gözüm önüme aksın! Atının nal sesleri peşimizde takur tukur ta Abbey Street'e dek. Şükür düşünebilmiş de Manning mağazasına dalıvermiştim, yoksa halim haraptı. Allah yarattı demeden vuruyor George'a. Kal-

510

dırırma çarpıp kafatasını çatlattı, garanti. Peşlerine düştükleri o tıbbiyelilerin arasına karışmasaydım keşke. Kepli üniversite öğrencileriyle birlikte. Bela mı arıyorsun. Gene de arı soktuğunda pansumanımı yapan genç Dixon'la Mater'de tanışmış oldum, o şimdi 520 Holles Street'te Mrs. Purefoy'un yattığı yerde. Nereden nereye. Kulaklarımda hâlâ polis düdüğü çınlıyor. Herkes kaçışmaktaydı. O yüzden taktı bana. Beni enseleyecek. Tam şurda başlamıştı.

—Yaşasın Boerler!

—Ya ya ya, şa şa şa, De Wet De Wet çok yaşa!

—Joe Chamberlain, Allah seni kahretsin!

Tam festival: Genç öğrenciler güruhu yeri göğü inletmekte. Vinegar Hill. Tereyağı Alım-Satım Kooperatifi'nin bandosu. Birkaç yıl geçmeden, yarısı yargıç olur ya da devlet memuru. Ardından savaş başlar: Apar topar askere: Hep aynı kişilerdir. İpe çekilenler de. 530

Kiminle konuştuğunu asla bilemezsin. Corny Kelleher, tam bir Harvey Duff gözler. Invincibles'ı ele veren Peter ya da Denis ya da James Carey gibi. Üstelik belediye meclis üyesi. Tecrübesiz gençlere fit vererek olan biteni öğrenir, casusluğuna karşı şatodan boyuna para çekerti. Sonra da iflahını kestiler onun. Şu sivil polisler ne diye hizmetçi kızlarla kırıştırırlar hep? Üniforma giymiş insanı sezersin kolaycana. Bir kapının arkasına bastırıp dayanarak. Kızın orasını burasını kurcalar. Sonra sıra gelir o şeye. Ziyaretinize gelen bu beyefendi de kimdir? Genç beyimiz bir şey mi buyurdu- 540 lar? Anahtardeliğinden dikiz geçen Röntgenci Tom. Ördek tuzağı. Kabına sığamayan genç öğrenci ütü yapan tombul kollarıyla kızın oynas da oynas.

—Senin mi bunlar, Mary?

—Böyle şeyler giymem ki ben... Uslu dur yoksa hanımefendiye söylerim ha. Bütün gece dışarda.

—Güzel günler yaklaşıyor, Mary. Bekle de gör.

—Aman, sana da yaklaşan güzel günlerine de.

Bar kızları hakeza. Tütüncüdükkânı tezgâhtar kızları.

James Stephens'in fikri gene en iyisi. O tanırırdı onları. Onar 550 kişilik hücreler, öyle ki hiç kimse kendi hücrelerinin dışında bir ilişki kuramaz. Sinn Fein. Caydığın an hançeri kalbinde bil. Gizli el. Kalacaksın. İdam mangası. Zindancının kızı onu Richmond'dan kaçırmış, Lusk dışına çıkarmıştı. Onların burunlarının dibinde Buckingham Palace oteline yerleştirdi. Garibaldi.

Adamın kendine özgü bir büyüğü vardı: Parnell. Arthur Griffith de kafalı adamdı ama insanları peşinden sürükleyemezdi öyle.

Ya da güzel vatanımıza ilişkin palavralar yuvarlayamazdı. Jambonlu ispanak. Dublin Bakery Company'nin çay salonu. Münazara toplantıları. Cumhuriyetçiliğin en iyi yönetim biçimi olduğu. Dil sorununun ekonomik sorunlardan daha önce geldiği. Kızlarınız onları ayartarak evinize getirsin. Etle şarapla tıka basa doyurun onları. Noel hindisiyle. Al, önlüğümün altındaki bu bir tutam güzel kekik de sana. Soğumadan önce bir litre daha kazyağı alsaydınız. Yarıaç ama coşkulu. Elllerinde birer simit bandoyla birlikte en önde. Sofrada hindiye dağıtana bir sağ ol demek yok. Başka birilerinin bu dünyadaki en pahalı sosları alabildiklerini düşünmek. Kendi evlerindeymişcesine gamsız. Şu kayıslara, şey, şeftalilere bir baksak. Çok yakın bir zamanda. Kuzeybatıdan yükselen özerklik güneşi.

560

Yürüdükçe gülümsemesi soldu, koskoca bir bulut güneşi ağır ağır saklıyor, Trinity College'in haşin cephesini gölgeliyordu. Tramvaylar birbirlerini geçerek gidiyor, geliyor, çanlarını çalıyorlardı. Boş laflar. Günler geçip gidiyor, oysa değişen bir şey yok: Polis müfrezeleri bir gidiyor, bir dönüyor: Tramvaylar geliyor, gidiyor. Şu iki kaçık şapşal şapşal geziniyor. Dignam temize havale. Mina Purefoy yatağında, karnı şişik, içindeki çocuk çekilip alınsın diye inliyor. Her saniye bir yerlerde birisi doğmakta. Bir başkası da ölmekte saniyede bir. Kuşları besleyeli beş dakika oldu, üç yüz kişi eşşek cennetini boyladı. Bir üç yüz kişi daha doğup kanları yıkan- dı, zaten hepsi İsa'nın kanıyla yıkanır ya, meeeeee diye haykırarak.

570

580

Kentdolusu insan ölür gider, başka kentdolusu insan doğar gelir, ki onlar da ölür giderler: Gelir durur başkaları, ölür giderler. Evler, sıra sıra evler, sokaklar, kilometrelerce kaldırımlar, yığın yığın tuğla, taş. El değiştirirler. Bir sahip gider, başka bir sahip gelir. Ev sahipleri asla ölmez, diyerler. Azrail ahret yolculuğu için kapıyı çaldıkta, bir başkası onun yerine geçiverir. Onca altını sayıp gayri menkulü satın alırlar oysa gene de onlardadır olanca altınlar. Bir yerlerden etmişlerdir aşırılezi. Çağlar boyu yıkılıp giden kentlerde gömülü. Çöldeki piramitlerde. Kurulan, ekmekle soğan karşılığında. Kölelerin eseri Seddi Çin. Babil. Devasa taşlar kalan bir. Yuvarlak kuleler. Gerisi uzanıp giden derme çatma varoşların enkazı. Mantar kubbeli moloz kervansaraylar. Geceleri karınacak, korunak.

590

El ayak çekilmiş.

En de pis zamanı günün. Canlılık. Yok, kasvetli: Hiç sevmem bu saatleri. Sanki çiğnenmişim de kusulmuşum gibi hissederim kendimi. Kolej müdürünün evi. Muhterem Dr. Salmon: Konserve

som balığı. Orda iyice konservelenmiş. Mezarlık kilisesi tıpkı. Üstüne para verseler oturmam o evde. İnşallah beykını ciğer vardır bugün. Doğa vakumdan hoşlanmaz.

Güneş usul usul sıyrılarak yolun karşısındaki Walter Sexton'un şu anda John Howard Parnell'in etrafına bakmaksızın önünden geçmekte olduğu vitrinindeki gümüş sofrta takımları arasında yanıp sönen ışıklarını gönderdi.

İşte orada: Ağabeyi. Hık demiş burnundan. Kolay kolay unutulmayan bir yüz. Tesadüf diye buna derim ben. Bazen bir insanı yüzlerce kez düşündüğün gene de ona hiç rastlamadığın olur. Uykusunda yürüyor gibi. Onu tanıyanımız yok. Bugün Belediye Meclisi toplanıyor garanti. İşe atanalıdan bu yana Şehir Müşürü üniformasını giydiğini gören olmamış hiç diyorlar. Charles Kavanagh'ın atına binip, önü yukarıya doğru kalkık şapkası, şişinerek, tıraşlı pudralanmış suratıyla afur tafur dolaşırdı. Şunun şu dünyasından bezmiş haline bak. Kokmuş herif. Patlak gözler sahanda yumurta. Şuramda bir sancı var. Ünlü beyimizin ağabeyi: Ağabeyinin ağabeyi. Tören atında iyi görünür. D. B. C.'ye gidip Allah bilir kahvesini içiyordur, orada satranç oynuyordur. Ağabeyi insanları köle gibi kullanırdı. Topunun da canı cehenneme. Ona bir söz söylemekten korkarak. O bakışıyla taş kesilirdi millet. Büyülenmişler de ondan: Adından. Hepsı de biraz çatlak. Deli Fanny ile öteki kız kardeşi Mrs. Dickinson'un kırmızı koşum takımlarıyla araba gezintileri. Cerrah M'Ardle gibi oklava yutmuşçasına dimdik. Ama David Sheehy onu yenmişti South Meath'da. Chiltern Hundreds başvurusunda bulunup istifa ederek il meclisinde bir arpalığa atlar. Vatanperverler ziyafeti: Parkta portakalkabuğu yiyecekler. Simon Dedalus, onu parlamentoya aldıklarında, Parnell'in mezarından kalkıp döneceğini ve kolundan tutup onu Avam Kamarası'ndan dışarıya atacağını söylemişti.

—İkibaşlı ahtapota gelemim, bunun başlarından biri herkesin üstüne gelmeyi unutmış olduğu kafadır, ötekiyse İskoç aksanıyla konuşur. Ahtapotun kolları...

Mr. Bloom'un arkasından kaldırım boyunca geçtiler. Sakal ve bisiklet. Genç kadın.

İşte o da orada. Artık buna da tesadüf denmezse: İkinci kez. Gelecek olayların gölgeleri düşer ilkin. Güzide şairimiz Mr. Geo. Russell'in onayıyla. Yanındaki Lizzie Twigg'dir belki de. Twigg onunla. A. E.: Bu da ne demek? İnisiyalleri, ola ki. Albert Edward, Arthur Edmond, Alphonsus Eb Ed El Esquire. Ne diyordu o? Herkesin üstüne gülmeyi – İskoç aksanı. Kolları: Ahtapotun. Gi-

zemli bir şey: Sembolizm. Ha bire anlatıyor. Kulak kesilmiş dinle-
mekte. Bir şöy söylediği yok. Edebiyatçı bir beyefendiye yardım
edecek.

640

Gözleri bisiklettteki sakallı, sade giysili adamla yanında onu
dinleyen kadını sevecence izledi. Çıktıkları restoran vejeteryan.
Sırf sebzevat ve meyveler. Biftek yemek yok. Şayet yersen o ine-
ğin gözleri seni ebede dek izleyecek. Güya daha sağlıklıymış. Ha-
vayla sudan ibaret. Denemişliğim var. Bütün gece, yorulmazsın.
Tadı dersen çiroz gibi berbat. Bütün gece rüyalar. Bana verdikleri
o şeye ne diye fındık bifteği diyorlar ki? Fındıkeryenler. Meyve-
teryenler. Gerçek bir pirzola yediğin fikrini aşlamak istiyorlar.
Saçma. Üstelik tuzlu da. Karbonatla pişiriyorlar. Bütün gece mus-
luğun başında nöbet tutarsın artık.

650

Kadının çorapları dizlerinin üzerinde bollaşıyor. En sinirlendi-
ğim şey: Çok zevksiz. Şu edebiyatçılar ulvi kişiler hepsi de. Hul-
yalı, gizemli, sembolist. Estet oluyorlar. Şairane beyinlere özgü o
dalgaları meydana getiren türden besinler olduğu muhakkak.
Gömlüklerine İrlanda yahnisi terleyen o polisleri alalım bir damla
şiir akıtır mı ki hiç ne denli sıksan da. Şiirin ne olduğunu bilmez
ki onlar hatta. Ruhsal durumun müsait olacak önce.

*Hulyalı, gizemli martı
Issız suları dalgalar aştı.*

660

Nassau Street'in köşesinden karşıya geçti ve Yeates and
Son'ın vitrini önünde durarak dürbünlerin fiyatlarını inceledi. Ya
da yaşlı Harris'in yerine uğrasam da genç Sinclair'le çene mi çal-
sam biraz? Terbiyeli çocuktur. Yemektedir belki de. Bizim o eski
dürbünü ayarlatmalı. Goerz mercekleri altı gine. Almanlar her
alandan ilerlemekte. Piyasaya hâkim olmak için kolay ödeme koşu-
llarıyla satış yapıyorlar. Fiyat kırıyorlar. Demiryolları kayıp eşya bü-
rosunda iyi bir dürbün bulurum belki. İnsanların trenlerde ve ves-
tiyerlerde bıraktıkları şeyler şaşırtıcı vesselem. Akılları nerelere ta-
kılır ki? Kadınlar da. İnanılmaz. Geçen sene Ennis'e giderken o
çiftçi kızının bohçasını almış ona Limerick kavgasında zor zor ye-
tiştirmiştik. Ya sahibi bulunmamış paralar. Bu dürbünlerin denen-
mesi amacıyla çatıya küçücük bir saat yerleştirmişler.

670

Gözkapakları, gözbebeklerinin alt kıyısına kadar indi. Göre-
miyorum. Orda olduğunu hayal ettiğin takdirde görebiliyorsun
handıysa. Göremiyorum. Başını çevirip tentelerin arasında durdu,
sağ elini güneşe doğru bir kol boyu uzaklıkta tuttu. Hep istemi-

şimdi denemeyi. Evet: Çok hem de. Serçeparmağının ucu güneşi güzelce engelliyordu. Işınların kesiştiği yerde odaklanmalı. Güneş gözlüğü olsaydı. İlginç. Biz Lombard Street West'teyken güneş lekelerine ilişkin ne çok haber duyardık. Arka bahçeden baktığımızda. Muazzam patlamalar olurmuş. Bu yıl güneş tamamen tutulacak: Sonbaharda filan.

Şimdi düşününce anlıyorum ki o top, Greenwich saatine göre düşüyor. Dunsink'ten yönetilen elektrik kablosuyla çalıştırılıyor o saat. Ayın bir ilk cumartesi oraya gitmeliyim. Beni Profesör Joly ile tanıştıracak birini bulabilseydim ya da ailesi hakkında biraz bilgi toplayabilseydim. O zaman ne iyi olurdu: İnsanlar hep hoşlanırlar bundan. Hiç ummadığın yerden övgü. Bir asılzade, bir kralın metresinin soyundan gelmiş olmakla övünüyor. Anaatası. Aman ne asalet, canım. Şapkası elinde tabancası belinde. İçeriye dalıp olur olmaz sormazsın derakap: Paralaks nedir? Bu baya kapıyı gösteriniz.

Ah.

Eli gene yanına düştü.

Bu konuda bildiğim bir şey yok. Zaman israfı. Gazküreleri döne döne birbiriyle kesişiyor, birbirini geçiyor. Hep aynı nakarat. Gaz: Sonra katılaşıyor: Sonra dünya oluyor: Soğuyor ardından: Sonra da cansız kabuğu sürüklenip duruyor yüzeyinde, kaskatı kayı, ananaslı akide şekeri. Ay. Hilal çıkacak herhalde, demişti. Çıktı galiba.

Maison Claire'in önünden ilerledi.

Dur. O pazar gecesi dolunaydan tam on beş gün sonra yeni ay çıkacaktı. Tolka'nın önünden geçti. Fairview adına şayeste. Bir şarkı mırıldanıyordu. Mayısta mehtap, gözlerinde aşk. O, kadının öbür tarafında. Dirseği, kolu. O. Ateşböceğinin ışığı-ıtacı ısı, ısı, aşk. Dokun. Parmakları. İstiyor. Yanıtı. Evet.

Dur. Dur. Olduysa oldu işte. Kaçınılamaz.

Mr. Bloom, soluksoluğa, adımlarını yavaşlatarak Adam Co-urt'u geçti.

Derin dingin bir erinçle gözleri gün ortasında sokaktan geçen şişe omuzlu Bob Doran'a takıldı. Yıllık âleminde, demişti M'Coy. Bir şeyler söylemek ya da yapmak ya da *cherchez la femme* amacıydır içmeleri. Yarenleriyle, aşüftelerle Coombe'da kurtlarını dökerler, sonra yılın kalan bölümünde ağızlarına dirhem alkol almazlar.

Ya. Düşündüğüm gibi. Empire'a doğru yöneldi. Gitti işte. Sade soda içsin, iyi gelir. Whitbred, Queen Tiyatrosu'nu açmazdan önce Pat Kinsella'nın Harp Tiyatrosu'nu işlettiği yer. Yakışıklı ço-

cuk. Daracık kasketinin altında dolunay gibi yüzölü Dion Boucica-
ult'un halleri. Üç Güzel Okullu Kız. Nasıl da geçiyor zaman, he?
Adamın etekleri altından görünen upuzun kırmızı pantolonu. Ay-
yaşlar, içiyor, patlatarak kahkahalarını, nefesleriyle çatışırken içtik-
leri. Daha güçlü, Pat. Kıp kırmızı bir surat: Meyhanenin neşesi:
Bolca gırgır bol duman. Çıkar şu beyaz şapkayı. Pişmiş kelle mü-
barek. Şimdi nerdedir acep? Bir yerlerde dileniyordur. Bir zaman-
lar hepimizi yoksul kılan arp.

720

O vakitler daha mutluydum. Yoksa ben acaba? Ya da şimdi ar-
tık ben? Yirmi sekizindeydim. O da yirmi üçünde. Lombard Street
West'ten taşındığımız zaman bir şeyler değişmişti. Rudy'den sonra
artık zevk mevk kalmadı. Zaman geri dönmez ki. Suyu tutmak gi-
bi bir şey. Dönmek ister miydin o günlere? O sıralarda henüz baş-
lamıştı. İster miydin? Sen yuvanda mutlu değil misin seni gidi ya-
ramaz çocuk? Düğmelerimi dikmek istiyor. Cevap yazmalıyım.
Kütüphanede yazarım.

730

Açık tentelerin şenlendirdiği Grafton Street gözünü gönlünü
açtı. Muslin basmalar, ipekliler içinde hanımlar, kibar dullar, diz-
ginlerin şakırtısı, güneşten pişmekte olan caddeden atların geçer-
ken çıkardığı tok tok nal sesleri. Şu beyaz çoraplı kadının bacakları
ne kalın. İnşallah yağmurdan dizlerine dek çamurlanır. Derya ku-
zuları bunlar. Bütün o soba borusu bacaklı kadınlar gelmişti. Ka-
dınların yürüyüşlerini paytaklaştırı. Molly biraz tombullaştı.

740

Oyalanarak, ipek kumaş mağazası Brown Thomas'ın vitrinle-
rini geçti. Bobin bobin kurdeleler. O ipincecik çin ipeklileri. Eğik
bir kavanozun ağzından kan rengi bir poplin döküm döküm ak-
maktaydı: Paspırlak kan. Huguenotların buraya getirdiği *Lacaus*
esant tara tara. Yaman koroydu hani. *Tara tara*. Yağmursuyunda yı-
kanması gerek. Meyerbeer. *Tara: Bom bom bom*.

İğne yastıkları. Şunlardan bir tane alsam diye kendi kendimi
yiyip duruyorum kaç zamandır. Rasgele sokuşturuyor iğneleri her
yere. Pencerelelerdeki perdelerde bile iğneler.

750

Sol önkolunu hafifçe açtı. Sıyrık: Nerdeyse yok olmuş. Hiç
değilse bugün yok. Gidip o losyonu almalıyım. Belki de Molly'nin
doğum gününe. Hazirantemmuzağustoseylül sekiz. Daha üç bu-
çuk ay var. Hoşlanmayabilir de ama. Kadınlar iğnelerini toplayamaz-
lar vesselam. Zira derler keser önünü aşkın.

Pırıl pırıl ipekliler, ince pirinç çubuklarda juponlar, gerilerek
teşhir edilen ipek çoraplar.

Geri dönmek yararsız. Kaçınılmazdı bu. Hepsini anlat bana.

Çınlayan sesler. Güneşliği ipek. Şakırdayan dizginler. Hepsini

760 bir kadın uğruna, yuvası da evi de, ipekağı, gümüş, Yafa'dan ballı baharlı yemişler. Agendath Netaim. Dünya nimetleri.

Ilık, dolgun bir beden giriverdi beynine. Buyur etti beyni onu. Kucak dolusu rayihalar sardı her bir yanını. Acıkan teniyle gizliden, için için sevişmeyi arzuladı.

Duke Street. İşte geldik. Önce yemeli. Burton'da. İçim rahat eder o zaman.

Cambridge'in köşesini dönerken, hâla peşindeler. Şakırtısı, tok tok nal sesleri. Parfümlü bedenler, ılık, dolgun. Tümünü öptü, karşı koyamayıp: Tenha yaz tarlalarında, dardağan ezilmiş çimen-
770 lerin üzerinde, yoksul semt apartmanlarının koridorlarında, kane- pelere uzana, karyolalarını gıcırdata.

—Jack, sevgilim!

—Hayatım!

—Öp beni, Reggy!

—Erkeğim!

—Sevgilim!

Yüreği kalkmış durumda, Burton Restaurant'ın kapısını itti. Keskin kokular titreyen soluğunu kesti: Sert kokulu etsuyu, haş-
lanmış yeşil sebzeler. Hayvanların tıkinışına bak hele.

780 Erkekler, erkekler, erkekler.

Bardaki yüksek taburelere tünemişler, şapkaları arkaya doğru kaykültülmüş, masalarda oturmuş, bardakları kafaya dikerek, kosko-
ca mundar lokmaları ağızlarına tıkarak, aç gözleri yuvalarından fır-
lamış, yağlanan bıyıklarını sile sile garsonlardan hesaba dahil edil-
meyen ekmek üstüne ekmek istiyorlar. Solgun içyağı suratlı bir
genç adam bardak bıçak çatal ve kaşığı peçetesiyle parlatmak-
taydı. Yeni mikroplar ekleyedursun. Boynuna mülevves bir bebek
önlüğü dolamış bir adam gırtlğından aşağıya ha bire kepçe kepçe
çorba boşaltıyordu. Bir adam ağzından lokmasını tabağına tükürü-
yor: Yarıçığnenmiş kıkırdak: Dişetleri: Yok ki çiğçiğçiğneyecek
790 dişleri. Izgaradan löp pırzola. Bir an önce yutmak için geveliyor da
geveliyor. Efkârlı harabati gözler. Yutabileceğinden fazlasını ısır-
mış. Ben de öyle miyim? Kendimizi başkalarının gözüyle görsek.
Aç insan öfkeli olur tevekkeli. Diş, çene işlemekte. Aman dur!
Ah! kemik vardı! Okulşirindeki İrlanda'nın o son putperest kralı
Cormac, Boyne güneyindeki Sletty'de boğazı tıkanarak ölmüş.
Acaba ne yiyordu. İştahını dizginleyemediği bir şey. Aziz Patrick
ona Hristiyanlığı kabul ettirmiş. Ama tümünü birden yutamamış
adamcağız.

800 —Rozbifle lahana haşlaması.

—Bir yahni.

İnsan kokuları. Yer yer balgamlı talaş, tatlımsı ılığimsı sigara-dumanı, çiğnenmiş tütünlerden ve erkekler tuvaletinden yayılan biralı sidiğin iğrenç kokuları, bayatlamış tahammülfersa tahammü-rat.

Kusası geldi.

Burada ağzıma bir lokma dahi koyamam. Çatalıyla bıçağını bi-leyerek tabağındakileri kâmilten gövdeye indirmeye hazırlanan he-rif, burnunu karıştıran yaşlı adam. Hafif bir ispazmoz, sonra ver yansın, geviş getire getire çiğniyor. Öncesi ve sonrası. Yemekten sonra şükran duası. Bu resme bak sonra da şuna. Yahnisuyuna ba-nılmış ekmek parçalarını çalakaşık silip süpürmek. Tabağını da ya-lasana, ulan! Çıkıp gideyim burdan.

Burnunun kanatlarını daraltarak, taburelerde ve masalarda ye-mek yiyenleri şöyle bir gözden geçirdi.

—Buraya iki siyah bira.

—Haşlanmış lahanalı bir dana salamurası.

Bıçakdolusu lahana haşlamasını yaşamı buna bağıymışçasına boğazına tıkıştırır şu adam. Nasıl da sığdırdı. Seyretmesi bile huy-landırıyor beni. Parmaklarıyla yese daha güvenli olacak. Parçalar, didik didik edebilir. Cibilliyeti böyle. Doğar doğmaz gümüş bıçak-la beslenmeye başlamış. Esprisi var, gibi. Yok ama. Gümüş, yani zengin evladı demek. Bıçakla doğmuş. Ama esprisi kayboluyor.

Kılıksız bir garson takırdayan yapış yapış tabakları topladı. Barda duran baş mübaşir Rock, arjantininin tepesindeki köpükleri üfledi. Ne çalkantı: Potinin üzerine döküldü sapsarı. Masada birisi dirseklerini dayamış, kaldırdığı bıçak ve çatalıyla ikinci porsiyonu beklerken bir yandan da hışırı çıkmış gazetesinin dörtgeni üzerin-den yemekasansörünü gözetlemekte. Yanındaki adam dopdolu ağ-zıyla ona bir şeyler anlatıyor. Anlayışlı bir dinleyici. Sofra sohbeti. Ettim hapır hupur parayı hup vapurla hap başmubassıra havale... Ha? Deme, valla?

Mr. Bloom ikircikli iki parmağını dudaklarına götürdü. Gözle-riyle dedi ki:

—Burada değil. Onu göremiyorum.

Dışarıya. Pisboğazlardan tiksiniyim.

Kapıya doğru geriledi. Davy Byrne'de hafif bir şeyler yerim. Maksat nefis körletmek. Bir süre götürür beni. Sıkı bir kahvaltı et-miştim.

—Buraya bir pürelî rosto.

—Bir büyük bardak siyah bira.

810

820

830

850

Her koyun kendi bacağından asılır, tırnağından, dişinden.
Hık. Yut gitsin. Hık. Tık gitsin.

Dışarıya, nispeten temiz havaya çıktı ve geriye, Grafton Street'e doğru yürüdü. Ye yoksa yerler seni. Öldür! Öldür!

Herhalde o kamusal aşevine yıllar vardır belki de. Cümleten lapa kâselerini ve sefertaslarını doldurmak için üşüşüyorlar. Aldıkları aşları sokakta tıknıyorlar. Örneğin bırak Trinity College Başkanı John Howard Parnell'ı, profesörlerin ve Trinity College Başkanı'nın karıları ve çocukları faytoncular rahipler papazlar maresaller başpiskoposlar dahil cümle âlem. Ailesbury Road'dan Clyde Road'a, zanaatkârların meskenlerinde, Kuzey Dublin Birliği'nde, Belediye Başkanı zencefilli kurabiye arabasında, yaşlı kraliçe malul arabasında. Tabağım boş benim. Önce siz buyurun ortak masrapamızdan. Sir Philip Crampton çeşmesi gibi. Mikropları mendilinizle silip çıkarın. Bir sonraki kişi kendi mendiliyle silecek yenilerini eklesin. Peder O'Flynn onların hepsini hizaya getirirdi. Gene de çingar çıkardı. Hep bana, hep bana. Çocuklar kazanın kazıntılarını kapışıyorlar. Phoenix Parkı kadar büyük bir çorbakazanı ister. İçinden döşleri, butları zıpkınlayıp çekersin. Etrafında bir sürü insan, tiksiniç. City Arms Hotel'de *table d'hôte* diyordu kadın. Çorba, et ve tatlı. Kimin düşüncelerini çiğnediğini bilemezsin hiç. Sonra tüm o tabakları çatalları kim yıkayacak? O zaman ola ki herkes komprimelerle beslenecek. Dişler de gittikçe kötüleşecek.

Kuşku yok ki vejeteryenliğin erdemi fazla, topraktan çıkan şeylerin güzel rayihası her ne kadar sarmısak İtalyan laternacıları gibi pis kokarsa da o taze soğanlar mantarlar domalanlar. Hayvanlara da eziyet canım. Kümes hayvanlarını yolacak, içini temizleyeceksin. Hayvanpazarında baltanın inip de beyinlerini parçalamasını bekleyen o biçare mahluklar. Möö. Titreşen zavallı buzağılar. Mee. Başları sendelemekte. Bir kaynaşma, bir ciyaklama. Kasap kovalarında bağırsaklar yalpalanıyor. Kancadaki şu döşten versene. Şırak. Derisi yüzülmüş kelle ve kanlı kemikler. Yüzülerek butlarından asılmış camgözlü koyunlar, burunlarına tıkanmış kanlıkâğıtlardan, yerdeki talaşlara burunyaşları akıtan koyunlar. Deriler, iskembeler gidecek. O parçaları bozma, delikanlı.

İnce hastalığa sıcak kan salık verirler. Her zaman istenir kan. Riyakârlar. Buharı çıkarkene yalarsın kanı, tatlımsı koyu. Yüreği ezilen vampirler.

Ah acıktım.

Davy Byrne'ye girdi. Sahibi dürüst insan. Gevezelik etmek

yok. Arada bir bir kadeh içki ısmarlar. Ama dört artık yılda bir. Bir zamanlar bir çekimi bozmuştu.

Ne yiyeyim şimdi ben? Saatini çıkardı. Bakayım şimdi. Shandygaff?

—Merhaba, Bloom, dedi Nosey Flynn oturduğu köşeden.

—Merhaba, Flynn.

—İşler nasıl?

—İyidir... Dur bakayım. Bir kadeh Burgonya şarabı alayım...

900

Bakayım.

Raflarda sardalyeler. Tadar gibi oluyorsun bakarken. Sandviç? Jambon ve akraba ü taallukatıyla ahfadı da şurada. Et konserveleri. Plumtree et konservesi bulunmayan ev nedir? Natamam. Ne ahmakça bir reklâm! Ölüm haberlerinin altına sokuşturmuşlar üstelik. Erik ağacından devşirme. Dignam'ın konservenlenmiş eti. Yamyamlar limon sıkıp pilavla. Beyaz misyoner fazla tuzluymuş. Domuz eti turşusu dersin. Bakarsın reis haysiyetli parçaları yiyordur. İdmanlardan semsert olmuştur. Karıları sıraya girmiş etkisini gözlerler. *Anlatırlar yaşlı bir zenci kabile reisini. Muhterem Mr. MacTrig-ger'in afiyetle yemiş bilmem neresini.* Yiyince, olmuş evi bir mutluluk yuvası. Nasıl bir terkıptir, orasını Allah bilir. Cenin zarları küf bağlamış işkembeler ümükler kıy ince ince, sokuştur gitsin. Bulmaca: Eti bulun. Kaşer. Etle süt birlikte yasak. Şimdi hijyen diyorlar buna. Kefaret Günü orucu iç bahar temizliği. Barış ve savaş kimi kişilerin sindirim sistemine bağlı. Dinler. Noel hindileri, kazları. Masumların katliamı. Ye iç ve neşelen. Sonra tutukevleri tıklım tıklım dolu. Başlar sargılı. Peynir kendisi dışında her şeyi sindirir. Kurtlu peynir.

910

—Peynirli sandviçiniz var mı?

920

—Evet, efendim.

Varsa birkaç zeytin de koysunlardı. İtalyan olsun lütfen. İyisinden bir bardak Burgonya şarabı, bastırsın. Yağlama. Güzel bir salata, oh kekâ, Tom Kernan bu işi iyi bilir. Kurmayıdır bu işin. Saf zeytinyağı. Milly o kotleti bana verirken üzerine ince bir sap maydanoz koymuştu. İspanyol soğanından buyurun. Besinleri Tanrı yaratmış, şeytansa aşçıları... Şeytan usulü yengeç.

—Yengânım iyi mi?

—İyidir, sağ ol... Bir peynirli sandviç alayım. Gorgonzola, var mı?

930

—Evet, efendim.

Nosey Flynn içkisini yudumladı.

—Bugünlerde şarkı söylüyor mu?

Herifin ağzına bak. Kendi kulağına dayayıp ıslık çalabilir. Kulaklar kepçe ki uysun. Müzik. Bizim arabacı kadardır anca müzik bilgisi. Gene de anlatayım şuna. Ne zararı olur ki. Bedava reklam.

—Bu ayın sonunda uzun bir turneye çıkacak. İştmişsindir belki de.

—Yo. Vallahi çok iyi be. Arkasında kim var?

940

Barmen sandviçle içkisini getirdi.

—Ne tutuyor?

—Yedi peni, efendim... Teşekkür ederim, efendim.

Mr. Bloom sandviçini keserek uzun dilimlere ayırdı. Mr. MacTrigger. O hulyalı mulyalı şiirlerden daha kolay anlaşılıyor. *Beş yüz karısı vardı. Her gece birisine atlardı.*

—Hardal, efendim?

—Sağ olasın.

Uzun dilimlerin her birisini kaldırıp altlarını sarı kubbeciklerle bezedi. *Birisine atlardı.* Anladım. *Giderek kabarırdı, kabarırdı, kabarırdı.*

950

—Arkasında kim? Dedi. Bir tür ortaklık gibi bir şey, dostum. Masraflar da kâr da bölüşülecek.

—Ha, hatırladım, dedi Nosey Flynn, eli pantolonunun cebinde kaşığı kaşırken. Dur, kim söylemişti bana? Blazes Boylan bu işin içinde değil mi?

Yakıcı bir acı hardal sadmesiyle yüreği ağzına geldi Mr. Bloom'un. Başını kaldırarak safra yeşili duvar saatiyle göz göze geldi. İki. Pabın saati beş dakika ileri. Vakit ilerliyor. Yelkovan akrep devinmede. İki. Henüz erken.

960

Ta yüreğinde bir özlem o anda yükseldi, yitti onunla, sonra arttı da arttı özlediği özlemi.

Şarap.

Güzelim şarabını koklayıp yudumladı, yutkuna yutkuna acele gövdeye indirdi, kadehi usulca yerine bıraktı.

—Evet, dedi. Aslında turu düzenleyen o.

Korkma: Beyinsizin teki.

Nosey Flynn burnunu çekti ve kaşındı. Pire kendisine güzel bir ziyafet çekiyor.

970

—Portobello kışlasında Myler Keogh'un o askerle boks karşılaşmasında Jack Mooney'in bana anlattığına göre, şansı epey yaver gitmiş Boylan'ın. Carlow'un dediğine bakılırsa, Carlow County'de iflahını kesmiş billâ o zibidi puştun...

Umarım burnundan sızan şu şebnem damlası bardağının içine düşmez. Hayır, geriye çekti.

—Nerdeyse bir ay boyunca, yahu, rakibini pes ettirmeden önce. Gece gündüz kaz yumurtası içiyordu billâ. İçkiden uzak dursun diye, anladın mı? Erkek adamdır Blazes, billâ, sapına kadar.

Davy Byrne, yenleri yukarıya kıvrık, barın arka tarafından gelerek, peşkiiriyle dudaklarını iki kez dokunarak sildi. Ringa rengi. Her gülümseyişinde yüzünün her bir hattı pençe pençe pembeleşiyor. Kelemini bol tereyağlıyor herhal.

980

—İşte karşınızda kendisi yüzünden kan damlıyor, dedi Nosey Flynn. Gold Cup'ı hangi at kazanacak, söyle bakalım?

—Ben bıraktım o işleri, Mr. Flynn, diye yanıt verdi David Byrne. Atla zırnık oynamam.

—Haklısın valla, dedi Nosey Flynn.

Mr. Bloom yumuşak taze ekmecli, ayağımsı kokulu yeşil peynirli sandviç dilimlerini apacı hardaldan yakınırçasına iştahla yemekteydi. Şarabını yudumlayarak damağını yatıştırıyordu. Meşe odunu değil ki bu. Bu havada ılınan şarabın rayihası daha bir belirginleşiyor.

990

Temiz sakın bir bar. Şu tezgâhın ağacı ne kadar hoş. İtinayla rendelenmiş. Şurdaki kıvrımı çok hoşuma gidiyor.

—O tarakta bezim yok benim artık, dedi Davy Byrne. Pek çok kişi sıfırı tüketmiştir bu yüzden, hep aynı atlar.

Müskirat Bayileri'nin piyangosu. Bu işyeri, mahallinde içilmek üzere bira, şarap ve alkollü içki satış ruhsatına sahiptir. Yazı gelirse ben kazanayım, tura gelirse sen kaybet.

—Haklısın billâ, dedi Nosey Flynn. İşin içinde olmadıkça. Şikesiz yarışma kalmadı ki zaten. Tüyoyu Lenehan'dan alacaksın. Bugün Sceptre'ı veriyor. Zinfandel favoriymiş, Epsom yarışını kazanan Lord Howard de Walden'ın atı. Cokeyi de Morny Cannon'mış. İki hafta önce Saint Amant'a karşı bire yedi alabilirdim.

1000

—Öyle mi? Dedi Davy Byrne.

Pencereye doğru yürüdü ve hesap defterini alarak sayflarını çevirdi.

—Namussuzum alırdım, dedi Nosey Flynn burnunu çekerek. Az görülmüştür kısırağın öylesi. Babası Saint Frusquin'mış. Fırtınalı bir havada yarış kazanmış Rotschild'in bu dişi tayı, kulaklarında tıkaçlar. Mavi ceketle sarı kasket. Koca Ben Dollard ile onun John O'Gaunt'u talihlerine küssünler. İşimi bozan oydu. Vay be.

1010

Sonra durularak bardağından bir yudum aldı ve parmaklarını bardağın girintileri boyunca gezdirdi.

—Vay be, dedi, inleyerek.

Mr. Bloom, çiğneyedursun, dikelerek inleyen adama doğru

baktı. Nosey mankası. Anlatayım mı acep Lenehan'ın o atı? Biliyor-
dur zaten. Bırak unutsun bari. Gidip kaybetsin paralarını. Aptalın ce-
binde durmaz ki parası. Şebnem damlası sızmakta gene. Soğuk bur-
nuyla bir kadını öptüğünde. Gene de hoşlanmaları mümkün. Sakalla-
1020 rın batmasından hoşlanırlar. Köpeklerin burunları soğuk olur. City
Arms Hotel'deki guruldak mideli yaşlı Mrs. Riordan'ın Skye teriyeri.
Molly'nin, kucagında, onu okşayışı. Oo, koca kuçukuçukuçuköpecik!

Şarap ekmek hardal ve bir an tiksinc peynirin karılan süngerimsi
dokusuna işledi. Bu şarap iyi cins susamış değilim ya tadını daha iyi
alabiliyorum. Banyo yaptığım için elbet böyle oluyor. Bir iki lokma
kâfi. Sonra saat altı sularında yeniden. Altı. Altı. Zaman geçmiş olacak
o saatte. Molly.

Şarabın ılımlı ateşi damarlarını tutuşturdu. Buna çok ihtiyacım
vardı. Öylesine ruhsuz hissediyordum kendimi. Tok gözlerle raflarda-
1030 ki sıra sıra konserve kutularına baktı: Sardalyeler, süslü püslü istakoz
kıskaçları. İnsanların yemek için buldukları bütün o acayip şeyler.
Kavkıların, deniz salyangozlarının içinden bir iğneyle çıkararak, ağaç-
lardan kopararak, hatta Fransızlar yerlerden topladıkları sümüklübö-
cekleri de yerler, denizlerden yemli bir olta iğnesiyle yakalayarak.
Alık balıklar binlerce yıldır öğrenememişler daha. Şayet bilmiyorsan
her şeyi ağzına atmak tehlikeli. Zehirli yemişler. Köpek dikeninin ye-
mişleri. Yuvarlak olduğuna kandırır insanı. Cafcaflı renkler insanı uya-
rır. Birisi bir başkasına söyler vesaire. Önce köpeğe yedirirler. Koku-
suna ya da görünümüne göre davranırlar. Ayartıcı yemişler. Kar helva-
1040 sı. Dondurma. İçgüdü. Portakal bahçeleri örneğin. Suni sulamayı ge-
reksiniyor. Bleibtreustrasse. Peki ama ya istiridyeler. Bir balgam pıhtı-
sı denli alımsız. Mülevves kabuklar. Onları açmak bile başlı başına bir
azap. Kim bulmuş ki onları? Çöple, lağımla beslenirler. Şampanyayla
Red Bank istiridyeleri. Cinselliğe etkisi. Afrodiz. Bu sabah Red
Bank'a indiydi. Masada babalık istiridye miydi ama yatakta canlı ba-
lıktı belki de yo hazıranda istiridye ne geze. Ama hafif kokmuş şeyleri
yemeye meraklı kimseler de yok değil. Tavşan yahnisi. Önce tavşanı
yakalarsın. Çinliler elli yıl beklemiş, maviye sonra yeniden yeşile ça-
lan yumurtaları yerler. Sofrada otuz çeşit yemek. Zararsız çeşitler mi-
1050 dede ötekilerle karışabilir. Polisiye roman: Zehirleyerek işlenen bir
cinayet. Habsburglu bir Arşidük Leopold vardı öyle miydi hayır evet
yoksa Otto muydu? İşte, kendi başının dökülen derilerini yiyen kim-
se? Al sana en ucuz aş. Elbet aristokratlar, ardından da başkaları mo-
daya uymak amacıyla aynı şeyi yaparlar. Milly de su ve unla. Çiğ ha-
muru ben de severim. Fiyatları düşürmemek için topladıkları istirid-
yelerin yarısını gene denize dökerler. Ucuzsa kimse almaz. Havyar.

Bir şatafat. Yeşil kadehlerde beyaz şarap. Lüküs hayat. Lady falanca. Pudralı göğüsler incili. Bunlar *élite. Crème de la crème*. Soyluluk taslamak için özel yemekler isterler. Bir tariki dünya bir çanak fayla nefsinin dürtülerini bastırır. Beni tanıman için gel birlikte yiyelim. Kraliyet mersinbalığı kraliçe başmüşürü, kasap Coffey, Ekselanslarının izniyle ormandaki geyikleri avlama hakkına sahip. Bu dişi geyiğin yarısını ona iade edin. Mahkeme Reisi'nin mutfak avlusunda ziyafet hazırlıklarını gördüm. Beyazbaşlıklı *chef* sanki bir haham. Kaz flambe. Kıvırcık lahana *à la duchesse de Parme*. İyi ki menüye yazıyorlar ne yediğini bilmiş olası diye. Tuzunu biberini fazla kaçırдын mı tadı kaçır. Kendimden biliyorum. Dozunu Edward toz çorbalarının gibi ayarlarım. Kaz dolması onlar için işten değil. Istakozlar canlıken kaynatılacak. Biraz pparmıcan ppeyniri alsanız. Lüks bir otelde garsonluk yapmaya hayır diyemem. Bahşişler, şık giysiler, yarıçıplak kadınlar. Size biraz daha pisibalgı filetosundan verebilir miydim, Miss Dubedat? Evet, lütfen bedad. Sonra kadın bedaddı. Huguenot adıdır bu garanti. Killiney'de bir Miss Dubedat vardı, anımsıyorum. *Du de la* Fransız. Ama Moore Street'teki koca Micky Hanlon'ın parmaklarıyla bağırsaklarını söküp adam nasıl para kırıyor galsamelerini çıkardığı belki de o aynı balıktır çeke imzasını atmaktan aciz ama öyle mukallit kırıp geçiriyor mahalleyi. Muayikil Haha Han elifi görşe mertek sanır ama elli bin sterlini bankada hazır.

1060

1070

Pencere camına yapışmış iki sinek vızıldamaktaydı, yapışık.

1080

Ateşin şarabı bir süre damağında duyumsadı, yuttu. Burgonya üzümleri cenderelerde ezilmekte. Güneşin ısısı bu. Gizemli bir dokunuş gibi bana anılar söyler. Yaşattıp dokunduğu duyularını anımsatıp. Howth'dayken yabani eğreltilerin altında gizlenmişiz ta altımızda uyuyan körfez: Gök. Çıt yok. Ve sema. Lion's Head'in orada morlaşan körfez. Drumleck önlerinde yemyeşil. Sutton'a doğru sarımtırak yeşil. Denizaltı çayırları, açık kahverengi otlar çizgi çizgi, gömülü kentler. Yastık ettiği ceketinin üzerine serilmiş saçları süpürgeotlarının üzerindeki kulağakaçanlar boynunun altındaki elimi dalıyorlar, depreşti gene yaram. O görkem! Merhemler sürünmüş serin yumuşak eli dokunuyordu bana, okşayarak: Gözleri üzerimde başka yana bakmadan. Kendimden geçerek onun üzerine uzanmıştım, dolgun dudakları iyice aralanmış, öpmüştüm ağzını. Mmma. Usulca ağzıma sürdü ıplık çiğnenmiş tükürüğüne bulanmış ekşimsitahlı iğrenç çiğnemiği. Esridim: Yedim onu: Kıvançla. Genç yaşam, dudaklarını uzatarak verdiği şeydi bana. Yumuşak ılık yapışkan aromalısakız lokum dudaklarından. Bi-

1090

rer çiçekti gözleri, ye beni, istekli gözler. Çakıllar yuvarlandı. O, kımılıtsız uzanmaktaydı. Bir keçi. Kimse yok. Ben Howth tepesinde rododendronlar bir dişi keçi frenküzümlerini kışlayarak emin adımlarla yürümekte. Eğreltilerin altında duldalanmış ılıkçasarak gülümsemekteydi o. Delicesine abandım üzerine, öptüm onu: Gözlerinden, dudaklarından, damarları atan gergin boynundan, ince yünlüden bluzunun altındaki dolgun kadın göğüslerinden, dikilmiş ipiri memebaşlarından. Sımsıcak dilimi diline dayadım. O da öptü beni. Öpülmekteydim. Kendisini bana teslim ederek saçlarını dağıttı. Öptü, öptü beni o.

Beni. Şimdiki halime bak.

Yapışık, vızıldadı sinekler.

Kederli gözleri meşe tezgâhın üzerindeki sessiz damarları izledi. Güzellik: Bu kıvrımları: Kıvrımlar güzelliştir. Sütun gibi Tanrıçalar, Venüs, Juno: Dünyanın taptığı kıvrımlar. Onları kütüphane müzesindeki yuvarlak salonda görebilirim, çıplak Tanrıçalar. Hazmı kolaylaştırır. Aldırmazlar kimin baktığına. Herkes görebilir. Konuşmazlar hiç. Dostumuz Flynn'a bunu anlatmalı. Pygmalion ile Galatea'yı canlandırırsa ne derlerdi, ilk ağızda? Ölümlü dünya! Layık olduğun yere koyardı seni. Şölende Tanrıların altın kaplarından kana kana nektar içmek, ölümsüzlük veren yemekleri yemek sırf. Bizim altı penilik aşlarımıza benzemez – haşlanmış koyun, havuç ve şalgam, bir şişe de Allsop. Nektar, elektrik içmek gibi bir şey olmalı. Tanrı aş. Güzel kadın bedenlerinin Junovari yontuları. Ölümsüz güzellikte. Oysa biz yiyeceğimizi bir delikten tıkar arka delikten çıkarırız: Besin, kilüs, kan, gübre, toprak, besin: Bir lokomotifin kazanına kömür atmak gibi beslemen lazım onu. Şeyleri yok. Hiç de bakmamıştım. Bugün bakacağım. Bekçi görmeden. Bir şey düşürüp eğilirim. Bakalım var mı Venüs'ün.

Mesanesinden bir iki damlalık sessiz bir mesaj geldi oraya yapmaya gitsin mi yapmasın mı. Gayrete gelip hazırlandı, kadehini son damlasına dek boşalttı ve yürüdü, erkeklerle yatmışlardır, insan bilinçliliğiyle, erkek âşıklarına teslim olmuşlardır, bir terbiyik sevişmiştir onunla, bir avluda.

Mr. Bloom'un ayak sesleri yitince Davy Byrne hesap defterine bakmayı sürdürerek dedi ki:

—Ne istedir bu, yahu? Sigortacı filan mıdır?

—O işi çoktan bıraktı, dedi Nosey Flynn. *Freeman'a* reklam topluyor şimdi.

—Gözüm ısırtıyor onu, dedi Davy Byrne. Baş sıkıntıda mı?

—Sıkıntı mı? Dedi Nosey Flynn. Bilmem vallahi. Ne bakımdan yani?

1140

—Matemli olduğunu gördüm de.

—Öyle mi? dedi Nosey Flynn. Doğru ya, vallahi. Evdeki durumları sormuştum da. Bak, haklısın billâ. Matemliydi hakikaten.

—Kurcalamak âdetim değildir, dedi Davy Byrne anlayışlıca, bir insanın dertli olduğunu gördüğüm zaman. Dertlerini hatırlatıp tazelemekten başka bir işe yaramaz ki.

—Karısıyla ilgili değil tahminimce, dedi Nosey Flynn. Evvelsi gün Bloom'a rastladığımda John Wyse Nolan'ın karısının Henry Street'teki İrlanda Çiftlik Mandırası'ndan elinde helalliğine götürdüğü bir kavanoz kaymakla çıkarken gördüyüm. İyi besleniyor kadın, işine bak sen. Kuşsütü dahil.

1150

—Ya *Freeman*'daki işleri nasıl? Dedi Davy Byrne.

—Valla, topladığı ilanların parasıyla kaymak alamaz herhal. Beykına filan yeter işte.

—Nasıl yani? Diye sordu Davy Byrne gözlerini defterinden ayırıp.

Nosey Flynn parmaklarını sallayarak seri hareketler yaptı havada. Göz kırtı bir de.

—Farmason işte, dedi.

—Ne diyorsun? Dedi Davy Byrne.

1160

—Gerçek bu, dedi Nosey Flynn. Eski farmasonlardan ve tasdikli mertebeden. Hatırı sayılır bir üye. Kutsal ışık, hayat ve sevgi. Ona kanat geriyorlar. Bunu bana söyleyen de – vazgeç, söylememsem daha iyi.

—Demeyin yahu?

—Güçlü bir cemiyettir bu, dedi Nosey Flynn. Elin darda kalırsa sana kol kanat olurlar. O cemiyete girmeye çalışan birini tanıyorum da. Ama öyle sıkı eliyorlar ki, girememişti. Kadınları aralarına sokmamakla en doğrusunu yapmışlar billâ.

Davy Byrne aynı anda gülümsediesnedionayladı:

1170

—Hiiiiyaaaaaaah!

—Kadının biri, dedi Nosey Flynn, neler yaptıklarını görmek için bir saatin içine saklanmış. İlle ve lakin herifçioğulları kadının kokusunu alıp ordan çıkarıvermişler de hemen oracıkta ant içirip masonluk ünvanını vermişler. Doneraileli Saint Leger ailesine mensupmuş karı.

Davy Byrne, esnemesi haddi kifayeyi buldukta, yaşlı gözlerle dedi ki:

—Demeyin yahu? Sessiz kibar bir adamcağız. Sık sık buraya

1180 gelir de bir kez bile görmedim onun – anlıyor musun, fazlaca kacırdığını.

—Alimallah sarhoş edemez kimse onu, dedi Nosey Flynn keskenes. Cümbüş tam başlayacakken sıvışır gider. Saatine bakıp duruyordu, görmedin mi? Ha, burda değildin. Ona bir içki ısmarlamak istesen akabinde saatini fora edip ne zıkkımlanması gerektiğini ona göre söyler. Tallahi de böyle tillahi de.

—Vardır öyle tipler, dedi Davy Byrne. Zararsız bir adam, ves-selam.

1190 —Fena adam değildir, dedi Nosey Flynn, burnunu çekedursun. Sıkıntısındaki birine yardım elini uzattığı da görülmüştür. Neme lazım. Ha, Bloom'un iyi tarafları da vardır. Ama asla yapmayacağı bir şey var ki.

İçkisinin yan tarafına parmağıyla yazar gibi bir imza attı.

—Anladım, dedi Davy Byrne.

—Hiçbir şeye imza atmaz, dedi Nosey Flynn.

Paddy Leonard ile Bantam Lyons içeriye girdi. Tom Rochford, bir eli bordo renkli yeleğinde, kaşlarını çatarak onları izledi.

—Selam, Mr. Byrne.

—Selam, beyler.

1200 Tezgâhta duraladılar.

—Kim ısmarlıyor? diye sordu Paddy Leonard.

—Kimin ısmarlayacağına siz karar verin, ama benimkisi sek olsun, diye yanıtladı Nosey Flynn.

—Pekâlâ, ne içiyoruz? diye sordu Paddy Leonard.

—Bana bir zencefilli limonata, dedi Bantam Lyons.

—İle de zenci filli mi? Beyaz filli olmuyor mu? Diye haykırdı Paddy Leonard. Ya sen, Tom.

—Ana kanalizasyon tertibatı ne âlemde? Diye sordu Nosey Flynn, içkisini yudumlarken.

1210 Yanıt olarak Tom Rochford eliyle iman tahtasını bastırarak geçirdi.

—Bir bardak soğuk su istesem zahmet olur muydu, Mr. Byrne? Dedi.

—Ne demek, efendim.

Paddy Leonard biradostlarına baktı.

—Lahavle velakuvvete, dedi. Ismarladığın şu içkilere bakın hele! Soğuk su ve zencefil gazozu! Ulan siz viski şişesinin durduğu dolabı yaladınız. Gold Cup yarışını kazanacak atı biliyor vallahi. Şaşmaz.

1220 —Zinfandel, di mi? Diye sordu Nosey Flynn.

Tom Rochford kıvrılmış bir kâğıttaki tozları önünde duran suya boşalttı.

—Kahrolası hazımsızlık, dedi içmeden önce.

—Bikarbonat iyi gelir, dedi Davy Byrne.

Tom Rochford başıyla onaylayarak içti.

—Zinfandel mi?

—Bir şey deme! Diyerek göz kırptı Bantam Lyons. Ben kendi şahsıma beş şilin koyuyorum.

—Erkeksen söyle şunu, yoksa canın cehenneme, dedi Paddy Leonard. Malumatı veren kim?

Mr. Bloom dışarıya çıkarken üç parmağını kaldırıp onları selamladı.

—Güle güle! dedi Nosey Flynn.

Ötekiler döndüler.

—Malumatı veren o işte, diye fısıldadı Bantam Lyons.

—Frşş! Dedi Paddy Leonard burun kıvrarak. Mr. Byrne, efendim, şimdi bize iki küçük Jamesonlarınızdan ve de bir...

—Zencefilli limonata, diye tamamladı Davy Byrne nezaketle.

—Ayy, dedi Paddy Leonard. Bebeğe bir de biberon.

Mr. Bloom diliyle dişlerini temizleye temizleye Dawson Street'e doğru yürüdü. Yeşil bir şey olmalıydı mutlaka: Örneğin, ıspanak. Elbet şu Röntgen ışınlarıyla mümkün onları.

Dube Lane'de aklıktan gözü dönmüş bir teriyer boğazına kaçan iğrenç bir kemik parçasını kaldırımtaşlarının üzerine çıkardı ve sil baştan kemali afiyetle yemeye başladı. Şikemperver. Muhteviyatı kâmilten hazmedilmiş olup, teşekkürlerimizle iade olunur. Önce tatlımsı sonra baharlı. Mr. Bloom tetikte ilerledi. Gevişgetirenler. Onun ikinci seferi. Üst çenelerini devindirirler. Acaba Tom Rochford o icadıyla ilgili bir şey yapacak mı? Kalkıp boşboğaz Flynn'a anlatması hiç doğru değil. Sıksa insanların dudakları gaga gibi, öterler. Bir salon ya da bir yer olmalı mucitlerin gidip özgürce icat edebilecekleri. Tabii o zaman her türlü manyak musallat olur başınıza.

Mırıldanarak, ölçü bitimlerinde ağırlaşan yankılamalarla bir şarkı tutturdu:

—*Don Giovanni, a cenar teco*

M'invitasti.

Şükür kendime geldim. Burgonya. İnsanı diriltiyor. Kimdir ilk damıtıcı? Efkârlı bir vatandaş. Alkolün verdiği cesaret. Milli Kütüphane'de şimdi o *Kilkenny People*'a bakmam lazım.

Muslukçu William Miller'ın vitrininde bekleyen beyaz tert-

1230

1240

1250

1260

miz klozetler düşüncelerini gerilere sürükledi. Kuşkusuz: Üstelik geçtiği yerleri görebilirler, bazen bir iğne yutunca vücudunun içinde safra yollarından geçe geçe dalağın karaciğerin gastrik salgılarını fışkırtı fışkırtı incebağırsakların borumsu kıvrımlarından dolana dolana gezer de yıllar sonra kaburgalarından dışarı çıkar. Ama zavallı herifçioğlu bütün o zaman boyunca kazık gibi durup içersini bağırsaklarını sergilemeyi sürdürmek zorunda kalırdı. Bilim.

—*A cenar teco.*

1260 Şu *teco* ne demekti? Bu gece, belki.

—*Don Giovanni, etmişsin beni davet*

Bu gece yemeğe gelmem için,

Nay nay da naynom.

Akıcı olmadı.

Keyes: Nannetti'yi iki aylığına razı edersem. İki sterlin on şilin tutar ki yaklaşık iki sterlin sekiz şilin. Hynes'in üç borcu var. İki on bir. Şurdaki Prescott kumaş boyama fabrikasının arabası. Billy Prescott'un ilanını da alırsam: İki on beş. Beş gine kadar. Bereket versin.

1270 O ipek juponlardan birini alabilirim Molly'ye, yeni jartiyelerinin renginden.

Bugün. Bugün. Düşünmek yok.

Sonra güneyde bir geziye. Ya da İngiltere'deki kaplıcalara? Brighton, Margate. Mehtapta sahil gezintileri. Molly'nin şakrak sesi. Sahildeki güzel kızlar. John Long'un karşı tarafında pinekleleyen bir serseri kasvetli düşüncelerine dalmış, parmaklarının kabuk tutmuş boğumlarını kemirmekte. Çalışmak istiyorum: Elimden her iş gelir. Az bir ücret kâfidir. Ne verirsiniz yerim.

1280 Mr. Bloom Gray pastanesinin satılmamış turtaların sergilendiği vitrininden dönerek Muhterem Thomas Connellan'ın kitabevini geçti. *Roma Kilisesini Niçin Terkettim*. Bird's Nest'teki kadınlar küplere binmişler. Patates kıtlığı sırasında yoksul çocuklarının Protestanlığa dönmeleri için onlara aş dağıttıklarını söylüyorlar. Yoksul Yahudilerin din değiştirmeleri için Papa'ya giden cemiyet. Aynı dolap. *Roma Kilisesini Niçin Terkettik*.

Kör bir delikanlı durmuş, incecik bastonuyla yaya kaldırımını yoklamaktaydı. Görünürde tramvay yok. Karşıya geçmek istiyor.

—Geçmek mi istiyorsun? Diye sordu Mr. Bloom.

1290 Kör delikanlı yanıt vermedi. İfadesiz yüzünü hafifçe buruşturdu. Başını belli belirsiz devindirdi.

—Şimdi Dawson Street'tesin, dedi Mr. Bloom. Molesworth Street tam karşında. Oraya gitmek ister misin? Önünde hiçbir engel yok.

Değnek titreyerek sola doğru uzandı. Mr. Bloom onun gittiği yönü gözleriyle izledi ve kumaş boyama fabrikası arabasını gene, Drago'nun önüne çekilmiş gördü. Onun briyantınli saçlarını nerede görmüştüm tam o sırada ben. At bitkin. Sürücüsü John Long'un pabında. Hararetini söndürüyor.

—Şurda bir araba var, dedi Mr. Bloom, ama hareket etmiyor. Ben seni götüreyim. Molesworth Street'e mi gitmek istiyorsun?

—Evet, diye yanıt verdi delikanlı. Güney Frederick Street'e. 1300

—Gel, dedi Mr. Bloom.

Çelimsiz dirseğine yavaşça dokundu: Sonra peşinden gelsin diye onun sölpük gören elini tuttu.

Bir şeyler söyle ona. Alçakgönüllük numarası yapmasan daha iyi. Onlara söylenenlerden nem kaparlar. Havadan sudan söz et.

—Yağmur dindi, he.

Yanıt yok.

Ceketinde lekeler. Yemek yerken kirletiyordur üstünü. Birisi beslemeli onu ilkin. Bir çocuk eli sanki, onun eli. Milly'ninki nasıldıysa öyle. Duyarlı. Beni elimden sezinliyor garanti. Adı var mıdır acep. Araba. Değneğini atların ayaklarından uzak tutuyor: Hayvanın canı çıkmış uyuklamakta. Hah, tamam. Geçtik. Bir boğanın arkasında: Bir atın önünde. 1310

—Sağ olun, bayım.

Benim erkek olduğumu biliyor. Ses.

—Şimdi de? Soldan ilk sağa saparsın.

Kör delikanlı değneğini bir geri çeke yaya kaldırımına bir değdire yoluna devam etti.

Mr. Bloom yalapaş dikimli balıksırtı tüvidi içinde görmeyen ayaklarıyla geriye döndü. Zavallı delikanlı! O arabanın orda olduğunu nasıl da anladı? Sezmiş olmalı. Alınlarında görüyordurlar bir şeyleri: Bir tür oylum hissi. Bir şeyin ağırlığını ya da boyutlarını, karanlıktan da kara bir şeyler. Ortalıktan bir şeyi kaldırsalar hissedermi acaba? Bir boşluk duygusu. Dublin'i ne tuhaf canlandırıyordur zihninde, kaldırımtaşlarına değe değe gezmekle. Bastonu olmasaydı düz bir hat üzerinde yürüyebilir miydi? Rahip olmaya hazırlanan bir genç gibi kansız nurlu bir yüzü var. 1320

Penrose! Buydu o delikanlının adı.

Öğrenebilecekleri neler neler var bir bak. Parmaklarıyla okumak. Piyano akort etmek. Ya akıllı olduklarını görünce şaşırmanız. Sakat birisi, ne bileyim, bir kambur bizim söyleyebileceğimiz bir şeyi söyleyince ne diye zekice buluruz onu. Kuşkusuz öbür duyuları daha gelişmiştir. Nakış işlerler. Sepet örерler. İnsanların yar- 1330

dımcı olmaları lazım. Molly'ye doğumgününde dikiş sepeti alabilirim. Dikişten nefret eder. Kabul etmez belki de. Esmer vatandaş derler onlara.

1340 Koku alma duyusu da daha güçlü olmalı. Her yanından kokular, harmanlanarak. Her sokak farklı koku. Her bir insan da. Sonra ilkbahar, yaz: Kokuları. Tatlar? Gözlerin kapalıyken ya da nezleyken şarabın tadını alamamışsın derler. Karanlıkta sigara içmek de zevk vermezmiş hiç derler.

Ve bir kadınlayken, mesela. Görmemek daha şehvetli kılar. Stewart Enstitüsü'nün önünden geçen şu kız, başı havada. Bana bakıyor. Antenlerim üzerine çevrilmiş. Onu görmemek tuhaf olmalı. Zihninde bir tür biçim. Sesi, ısısı: Kıza dokunduğu zaman parmakları hatlarını handıysa görüyordur. Elleri kızın saçında, örneğin. Diyelim ki siyah, örneğin. Tamam. Buna siyah diyoruz. Ardından kızın beyaz tenine geçdikte. Farklı bir duyum belki. Beyazın duyumsanması.

1350 Postane. Cevap vermeli. Bugün vazgeç. Ona iki şilinlik bir havale çekmeliyim, yarım kron. Değersiz armağanımı kabul et. Kırtasiyeci de tam burada. Dur. Bunu iyice düşün.

Parmağını, kulaklarının üzerinden geriye doğru taranmış saçlarının üzerinde hafifçe gezdirdi. Bir daha. Çok çok ince saman lifleri. Sonra parmağıyla sağ yanağına hafifçe dokundu. Orda da yumuşak tüyler. Biraz pürüzlü. En pürüzsüz yer karın. Ortalıkta kimse yok. İşte gidiyor. Frederick Street'e saptı. Belki de Levenston Dans Akademisi'nin piyanosu. Pantolonumun askısını düzeltiveriyim.

1360 Doran'ın birahanesini geçerken elini yeleğiyle pantolonunun arasına soktu, gömleğini hafifçe yana doğru çekerek karnının yumuşak tenini kıvrım edip yokladı. Ama oramın sarımtırak beyaz olduğunu biliyorum. Karanlıkta bakacaksın ki.

Elini çekerek giysisini düzeltti.

1370 Zavallı delikanlı! Bir çocuk henüz. Ne kötü. Korkunç bir şey. Rüyaları nasıl olur ki, görmeksizin? Yaşam bir düş onun için. O şekilde doğmanın adaleti nerede? New York'ta vapurla pikniğe giderken yanan ve boğulan onca kadın ve çocuk. Belayı berzah. Geçmiş yaşamımızda işlemiş olduğumuz günahların tenasühüne karma diyorlar ruhgöçü Mete'nin nesi. Hasbinallah venimelvekil. Acıyorsun, mutlaka: Ama onlara nasıl yaklaşılacağını bilemiyorsun bir türlü.

Sir Frederick Falkiner Mason Locası'na gitmekte. Bir azamet. Earlsfort Terrace'taki öğle yemeğinden çıkıp. Eski dostları

emekli yargıçlarla kadeh tokuşturmuşlar. Eski mahkemelere, celselere, hayat okulundaki anılarına ilişkin hikâyeler. Adamı on yıla mahkûm etmiştim. Benim içtiğim o şeye burun kıvrır herhalde. Onlar yıllanmış, senesi tozlu şişesinde yazılı değme şaraplar içer. Sulh hâkimiyken yasaları kendine özgü bir biçimde uygularmış. İyi niyetli bir ihtiyar. Karakollardan gelen suçbildirimleri önüne yığıldıkça suç bildiren polisleri ödüllendirirmiş. Sürermiş onları başka yerlere. Tefecilerin başına bela kesilmiş. Reuben J'yi itin götüne sokup çıkarmışmış. Artık gerçekten pis çıft derler ya öyle oldu. Şu yargıçlardaki erk. Başları perukalı koca huysuz ayyaşlar. Zalim pençeli aylar. Tanrı merhametini sizlerden esirgemesin.

1380

İşte bir afiş. Mirus Kermesi. Ekselensları Lort Yüzbaşı. On altıncı. Bugün demek. Mercer Hastanesi yararına. *Messiah* ilkin orda çalınmıştı. Evet. Handel. Oraya bir uzansam: Ballsbridge. Keyes'e uğrarım. Sülük gibi yapışacak değilim ya ona. İtibarım zedelenmesin. Kapıda tanıdık birine rastlarını mutlaka.

1390

Mr. Bloom Kildare Street'e vardı. Önce. Kütüphaneye.

Güneş ışığında hasır şapka. Koyukahverengi ayakkabılar. Paçaları dubleli pantolon. Odur. Mutlaka odur.

Yüreği hafiften hopladı. Sağa. Müzeye. Tanrıçalar. Sağa doğru kıvrıldı.

O muydu? Kuşkusuz oydu canım. Sakın bakma. Şarap içmişim yüzüm. Ne diye içtim ki? Başıma vurdu biraz. Evet, o işte. Yürüyüşü. Bakma. Devam et.

Uzun aceleci adımlarla kapağı müzenin kapısına attı ve gözlemini kaldırdı. Görkemli bir bina. Mimarı Sir Thomas Deane. Arkamdan mı geliyor?

1400

Belki de beni görmemiştir. Gözlerinde ışıltı. İniltili sesler çıkarak kesik kesik soluyordu. Çabuk. Soğuk heykeller: Burası sessiz. Az sonra rahatlarım.

Yo. Beni görmedi. İkiyi geçti. Tam kapıdayken.

Kalbim!

Zonklayan gözleriyle mermerin kaymak gibi kıvrımlarına baktı, baktı. Sir Thomas Deane Yunan mimarisinde üstat.

Bir şey arıyorum – ben.

Telaşı elini hızla bir cebine soktu, katlı Agendath Netaim'i çıkarıp açarak okudu. Nereye koydum?

1410

Aramasını sürdürdü.

Agendath'ı cebine sokuşturdu.

Öğleden sonra, demişti.

Şeyi arıyorum işte. Evet, şeyi. Bütün ceplerime bakayım.

Mend. *Freeman*. Nereye, yarabbi? Ha, evet. Pantolonumun. Pata-
tes. Cüzdan. Nerede?

Çabuk. Yavaşçana ilerle. Bi saniye daha. Kalbim.

1420 Eli nereye koydum o şeyiyi ararken arka cebinde sabun los-
yonu unutmamalıyım sıcacık yuvasına tıklı paketi buldu. Ah bur-
daymış sabun evet. Kapı.

Rahatız!

9

ÇELEBİ KUVEYKIR KÜTÜPHANECİ, SADRA ŞİFA VER-
mek niyetiyle, onlara doğru tatlı tatlı mırıldandı:

—Kerelik, Wilhem Meister'in o paha biçilmez sahifelerine de sahip bulunuyoruz, değil mi ya. Şairi âzam, kardeş bir şairi âzamı anlatıyor. Tereddütler içindeki bir ruh, hayatı hakikiyede görüldüğü üzere zıt yönlerle çeken bir müşkülât ummanına karşı silaha sarılıyor.

Gıcırtilı telatin üzerinde dansedercesine bir adım öne çıktı ve mutantan zeminde dansedercesine bir adım geriledi.

Ketum bir müstahdem kapıyı hafifçe aralayarak onu sessiz bir imle çağırırdı.

—Derhal, diyerek gıcırtilı davranışına geçtiyse de, biraz daha oyalandı. Hayatın katı hakikatleri karşısında ıstırap çeken o güzel tecrübesiz hayalperest. İnsan Goethe'nin hükümlerinin ne kadar doğru olduğunu anlıyor daima. Nihai analizde doğru çıkıyor hep.

İkikezgıcırdatmalı analizden sonra seke seke kapıya doğru gitti. Kapıda gayet kel ve gayretkeş, kulak kesilerek müstahdemini anlattıklarını dinledi: Onları işitti: Sonra gitti.

İkisi gittiler.

—Monsieur de la Palice, dedi Stephen alaylı, ölümünden on beş dakika önce sağdı.

—O altı cesur tıbbiyeliyi buldun mu, diye sordu John Eglington yaşlılara özgü bir istihzayla, *Kayıp Cenner*'i dikte ettirebileceğin? *Şeytan'ın Hüsrânı* diyormuş ona.

Gülümse. Gülümse. Cranly'nin gülümsediğince.

*Önce kızı gıdıkladı
Sonra onu tıpışladı
Ardından geçirdi bir sonda
Zira bir tıbbiyeli o sonunda
Aslan tıbbiyelim...*

—*Hamlet* için bir tane daha eklemem lazım. Yedi gizemli bir sayıdır. Rahşan yedi der ona WB.

İşıltılıgözleri kızılımsı sarımtırak kafatası yeşilbaşlıklı masalambasına yakın dahakoyu yeşil gölgedeki sakallı, nuryüzlü bir Olav'ı aradı. Çekingence güldü: Trinitiy College'deki bir bursiyerin gülüşü: Yanıt yok.

*Şeytanlar çılgık çılgık gözyaşları göl olmuş
Meleklerin gözyaşı ancak öyle olurmuş.
Ed egli ave del cul fatto trombetta.*

40 Benim divaneliklerimi tutak almış.

Cranly'in Wicklowlu on bir babayiğidi babayurtlarını kurtaracak. Kırıkdişli Kathleen, dört güzelim yeşil tarlasıyla, kendi evinde bir yabancı. Ona bir selam daha: *Ave, rabbi*: on iki Tinahelyli. Koyağın kuytusundan onlara kuğur kuğur seslenir. Ruhumdaki gençliği ona adamışım ben, tünbetün. Allah yardımcın olsun. Hayırlı avlar.

Mulligan telgrafımı almış.

Divanelik. Berdevam.

John Eglinton kınayarak dedi ki:

50 —Bizim genç İrlandalı ozanlarımız putataparlıktan bu yana, dünyanın, Saksonyalı Shakespeare'in, yaşlı Ben gibi benim de hayranı olduğum *Hamlet*'inin yanına yerleştirebileceği bir kahraman yaratamadılar henüz.

—Bütün bunlar salt akademik sorunlar, diye kesip attı Russel kuytu köşesinden. Demem şu ki, *Hamlet* ister Shakespeare olsun ister I. James ya da Essex olsun. Kilise mensuplarının İsa'nın tarihsel kişiliği üzerinde tartışması. Sanatın bize birtakım düşünceler, biçimötesi tinsel özler esindirmesi gerekir. Bir sanat eseri hakkındaki en can alıcı soru ne derinlikte bir hayatıyetten fışkırdığıdır. Gustave Moreau'nun tabloları düşüncelerin tablolarıdır. Shelley'in en derin şiirleri, *Hamlet*'in sözleri zihnimizi ölümsüz bilgelikle, Eflatun'un düşünce âlemiyle temasa geçirir. Bunun dışında ne varsa öğrenciler arası mütalaalardan başka bir şey olamaz.

Demiş A. E. bir Amerikalı gazeteciye. Vış anam, neler işitiyorum!

—Profesörler de öğrenciydiler önce, dedi Stephen son kerte nazik. Aristo bir zamanlar Eflatun'un öğrencisiymiş.

—Ve öyle de kalmış, kanımca, dedi John Eglinton sükûnetle. Onda, koltuğunun altında diplomasıyla örnek bir öğrenci görmek elden gelmiyor.

Şimdi gülümseyen sakallı yüze bakıp yeniden güldü.

70

Biçimötesi tinsel. Baba, Kelâm ve Kutsal Ruh. Evrensel Pe-
der, semavi insan. Hiesos Kristos, güzellik afsuncusu, her an bi-
zimle ıstırap çeken Logos. Bu hakikaten odur. Altardaki ateşim
ben. Tanrıya sunulan tereyağım.

Dunlop, Yargıç, Romalıların en soylusu, A. E., Arval, Ağzaalı-
namaz Ad, cennetlik: K. H., onların üstadı, kimliği âriflerce malum
olan. Yüce beyaz locanın kardeşleri daima tetikte, yardım edebile-
cekleri birini arıyorlar. Işığın menisinden bir bakire olan tövbekâr
Sophia'nın verdiği canla yaratılan İsa, o gelinrahıbeyle Budalar ka-
tına intikal etti. Batını hayat sıradan insana göre değil. O. P. önce
kötü karmasının kefareti ödemiş zorunda. Mrs. Cooper Oakley
bir zamanlar ziyadesiyle meşhur rahibemiz H. P. B.'nin içyüzünü
görebilmişti.

80

Tüh! Yazıklar olsun! *Ayıpbeayıp!* Bakmemeliydiniz bayen, bir
hamfendi içyüzünü göstertirkene ayıp değil mi bakmek.

İçeriye sarışın uzun boylu, eslek, Mr. Best girdi. Elinde zara-
fetle taşıdığı yeni, geniş, tertemiz, pırl pırl bir defter vardı.

—O örnek öğrenci, dedi Stephen, Hamlet'in prens ruhunun
yaşamötesine ilişkin kurduğu o inanılacak gibi olmayan, incir çe-
kirdeğini doldurmamayan ve dramatik bir yanı bulunmayan düşleri
Eflatun'unkiler denli sığ bulacaktır.

90

Öfkesini tutamayan John Eglinton, kaşlarını çatarak dedi ki:

—Aristo'yu Eflatun'la kıyaslayan birini işittimmi kanım bey-
nime sığıyor inan olsun.

—İkisinden hangisi, diye sordu Stephen, beni Cumhuri-
yet'inden sürerdi?

Hañçer dilini kınından çıkar. Atlık, tümatların ne-liğidir.
Akımların yönü ve sonsuzluğudur taptıkları. Tanrı: Sokaktaki gü-
rültü: Pek Aristocu oldu. Uzay: Görmeye mecbur olduğun ve za-
ten elin mahkûm olan şey. İnsan kanındaki kırmızı küreciklerden
daha küçük boşluklardan sürünesıza şu bitkisel dünyanın sadece
bir gölgesi olduğu sonsuzluğa doğru Blake'in kışına takılırlar.
Tüm geleceğin geçmişe dalıp gittiği şu ana, buraya tutunun.

100

Mr. Best öne doğru çıkarak nazikçe arkadaşlarına yaklaştı.

—Haines gitti, dedi.

—Öyle mi?

—Ona, Jubainville'in kitabını gösteriyordum. İnanır mısınız,
Hyde'in *Connaht Aşkşarkıları*'na öyle tutuldu ki. Bu tartışmayı din-
lemesi için getiremedim onu. Gill'e, kitabı almaya gitti.

110

*Benim küçük kitabımı ciltleyin acele
Hissiz okurları selamlamaya,
İstemezdim aslında yazmayı
Bu kuru tatsız İngiliz lisanıyla.*

—Turbadumanı vurmuş başına, diye fikir yürüttü John Eglinton.

Biz İngilizler hisli insanlarız. Tövbekâr hırsız. Gitmiş. Tütününü içmişim. Yeşil parıltılı taş. Denizin halkasına kakma bir yeşim.

120

—Aşkşarkılarının ne denli tehlikeli olduğunu bilmiyor insanlar, diye gizemli bir uyarıda bulundu Russell altın yumurtası. Dünyada, ihtilallere yol açan hareketler bir dağ köylüsünün gönlündeki düş ve vizyonlardan kaynaklanır. Onlar için yeryüzü bir sömürü alanı değil yaşayan bir anadır. Akademinin ve kamu makamlarının kapalı atmosferi altışilinlik romanlarla meyhane şarkılarını üretir. Fransa, en mutena irtikâp çiçeğini Mallarmé ile üretmişse de imrenilecek hayat sadece, Homeros'un Phaiakları gibi alçakgönüllülere nasip olur.

Bu sözler üzerine Mr. Best Stephen'a alık alık bakarak dedi ki:

130

—Mallarmé, Stephen MacKenna'nın Paris'te bana sık sık okuduğu o şahane şiirlerini, bildiğiniz üzere, nesir şeklinde yazmış. Bir tanesi *Hamlet* hakkında. Der ki: *Il se promène, lisant au livre de lui même*, anladınız ya, *kendi öz kitabını okuyarak. Hamlet'i* bir Fransız şehrinde gösterir, bildiğiniz üzere, bir taşra şehrinde. İlan etmişlerdi bunu.

Serbest kalan elinin zarif hareketleriyle havaya küçük küçük imler yazdı.

Hamlet

ou

Le Distrain

140

Pièce de Shakespeare

Kaşları yeniden çatılan John Eglinton'a bakarak yineledi:

—*Pièce de Shakespeare*, bildiğiniz üzere. Fransızca bu elbet. Fransız noktainazarı. *Hamlet ou...*

—Dalgın dilenci, diye tamamladı Stephen.

John Eglinton güldü.

—Evet oturdu zannederim, dedi. Mükemmel insanlar, şüphesiz, ama bazı konularda son derece basiresiz.

Cinayetin görkemli ve beyhude abartılışı.

—Robert Greene bir ruh cellatı demiştir ona, dedi Stephen. Bir kasabın oğlu olmasından, satır elinden kaymasın diye avucuna tükürmesinden belli zaten. Babasının tek canına karşı tam dokuz can alıyor. Araf'taki babamız. Hakili Hamletler gözünü kırpmadan katlederler. Beşinci perdedeki kan gövdeyi götüren katliam sahneleri, Mr. Swinburne'ün türküsünü söylediği temerküz kamplarının bir habercisidir.

150

Cranly, ben senin dilsiz emirberin, uzaklardan savaşları izleyen.

*Çocuklarını, zalim düşmanların avratlarını
Yoktu bizden başka bağışlayan...*

Sakson tebessümüyle Yanki sırtması arasında. Kırk katır, ya da kırk satır.

160

—Diyesi, *Hamlet*'in bir hortlaköyküsü olduğu, dedi John Eglington, Mr. Best'i arkalayarak. *Pickwick*'teki şişko oğlan gibi tüylerini ürpertmeye çalışıyor.

Dinle! Dinle! Dinle, ey!

Bedenim onu işitmekte: Ürpererek, işitiyor.

Şayet hayatında hiç...

—Nedir bir hortlak? Dedi Stephen enerjiyle tutuşup. Ölerек, yok olarak, ortam değiştirerek cismaniyetini yitiren bir kimse. Elizabeth devrinin Londra'sının Stradford'a uzaklığı sefiş Paris'in bakkir Dublin'e uzaklığı kadardı. Kimdir *limbo patrum*dan çıkarak onu unutan bu dünyaya dönen hayalet? Kimdir Kral Hamlet?

170

John Eglington sıkıca bedenini silkerek irdelercesine geriye kaydıldı.

Öyle asılı kaldı.

—Haziran ortasında bir günün bu saatinde, dedi Stephen, dikkatlerini çekmek amacıyla gözlerini hızla onlara çevirerek. Bankside'in ordaki tiyatro binasına bayrak çekilmiş. Yakınındaki Paris Garden'da Sackerson adlı ayı, yuvasında homurdanıyor. Drake ile dünyayı gezmiş deniz kurtları parterdeki seyirciler arasında oturmuş sosislerini çiğniyorlar.

180

Yöresel görüntüler. Bütün tanıdıklar burada. Hepimiz suç ortağı.

—Shakespeare, Silver Street'teki Huguenot House'dan çıkmış, nehir boyunca kuğu bahçesinin önünde yürümektedir. Ne var, yavrularını sazlığa doğru kışlayan kuğuları beslemek için durmaz çitin önünde. Avon Kuğusu'nun aklı başka şeylerde.

Yerin imgelendirilmesi. Ignatius Loyola, acele koş imdadıma!

—Oyun başlıyor. Loşluktan, saraylı bir koçağın külüstür zırhına bürünmüş tok sesli pehlivan yapılı bir oyuncu çıkıyor. Hayalettir bu, kral, kral olmayan kral, ve bu oyuncu tüm yaşamı boyunca *Hamlet*'i yutmuş olan hayalet rolünü laf olsun diye oynamayan Shakespeare'dir. Karşısında duran, perdenin öbür yanındaki Bourbage'a adıyla hitap ederek diyor ki:

Hamlet, ben babanın ruhuyum senin.

ve dinlemesini buyuruyor. Konuştuğu kimse bir oğuldur, ruhunun oğlu onun, bir prens, genç Hamlet, Stratford'da ölen ve adını ebedileştirecek olan, bedeninin de oğlu Hamnet Shakespeare.

Oyuncu Shakespeare'in, etten kemikten yoksun bir hayalet olarak ve Danimarka'da gömüldüğü kıyafetle, ölmüş de hordamış birinin, kendi sözleriyle kendi öz oğluna onun adıyla hitap etmesi (Hamnet Shakespeare yaşasaydı, prens ya da o önermelerin mantıksal sonucunu bilmemesi ya da öngörmemesi olası mıdır: Sen mirasından yoksun bırakılmış oğulsun: Ben katledilmiş babayım: Anan günahkâr kraliçe, kızlık adı Hathaway olan Ann Shakespeare?

—Lakin büyük bir adamın aile sırlarını bu şekilde kurcalamak, diye girişti Russell sabırsızlanarak.

Orda mısın, mert oğul?

—Kilise kâtibinden başkasını ilgilendirmez. Demem şu ki, oyunları var elimizde. Yani *Kral Lear*'deki şiirselliği okuduğumuzda, şairin nasıl yaşamış olduğundan bize ne? Yaşamın kendisine gelince, Villiers de l'Isle'nin dediği gibi, hizmetçilerimiz bu işi bizim adımıza pekâlâ becerebilirler. Günün kulis dedikoduları, hangi şair kafayı çekmiş, hangi şairin kime borcu var, bunları merak edip kurcalamak niye? Elimizde *Kral Lear* var: Ölümsüz olan da odur.

Mr. Best'in yüzü, ona bakıldıkta, onadı.

Dalgaların sularıyla onların üzerlerini aş, ak, Mananaan, Mananaan MacLir...

Nasıl olur, hergele, sen açlıktan kıvranırken sana ödünç verdiğin o sterlin? 220

Vallahi, lazımdı da.

Öyleyse al şu altını.

Ve oraya git! Çoğunu papazın kızı Georgina Johnson'un yatağında harcadın. Vicdan azabı.

Borcunu geri ödeyecek misin?

A, tabii.

Ne vakit? Şimdi mi?

Dur bakiyim... Hayır..

Ne vakit ya?

230

Hiç kimseye borcum yok. Hiç kimseye borcum yok.

Sakin ol. Boyne Suyu'nun ötesinden o. Kuzeydoğu köşesinden. Borcun var.

Dur. Beş ay. Moleküller tümünden değişir. Ben başka benim şimdi. Sterlini alan başka ben.

Tamam. Tamam.

Ama ben, entelekya, biçimler biçimi, değişeduran biçimler belleğinin ürünüyüm.

Günah işleyen, dua eden, oıuç tutan ben.

Conmee'nin falakadan kurtardığı bir çocuk.

240

Ben, ben ve ben. Ben.

A. E. I. O. U.

—Üç asırlık bir geleneği berbat etmek mi niyetiniz? Diye sordu John Eglinton'un kınayan sesi. Bir kere o kadının ruhu ebediyete intikal etmiştir. Edebiyat âlemi için o, daha doğmadan evvel ölmüştür.

—Doğumundan, diye karşılık verdi Stephen, altmış yedi yıl sonra ölü. O kadın Shakespeare'in dünyaya gelişinde de dünyadan göçüşünde de sağdı. Onun ilk sardığı kadındı o. Onun çocuklarını doğuran, ölüm döşeginde yatarken gözkapakları açılmasın diye tizerlerine penileri yerleştiren de gene oydu.

250

Annemin ölüm döşegi. Şamdan. Örtülü ayna. Beni bu dünyaya getiren kimse, orada, gözkapaklarında bronzlar, birkaç ucuz çiçeğin altında yatıyor. *Lilata rutilantium*.

Tek başına ağlamıştım.

John Eglinton lambasında fır dönen ateşböceğine baktı.

—Cümle âlem, dedi, Shakespeare'in bir hata yaptığına ve hatasını da elinden geldiğince süratle düzelttiğine inanıyor.

—Saçma! Dedi Stephen hoyratça. Deha sahibi bir insan hata yapmaz. Onun hataları istençlidir ve yaratıcılığının kapılarıdır.

260

Yaratıcılığın kapıları, karıncaezmezcırtı ayaklı, çıplak başlı, kepçe kulaklı ve de çalışkan Kuveykır kütüphanecinin içeriye girmesi için açıldı.

—Şirret bir kadın, dedi John Eglinton şişine şişine, isabetli bir yaratıcılık kapısı olamaz zannedersem. Sokrat Xanthippe'den işe yarar ne gibi bir yaratıcılık öğrenmiştir ki?

—Eytişim, diye yanıtladı Stephen: Anasından da düşüncelerin dünyaya nasıl getirileceğini. Öteki karısı Myrto'dan (*absit nomen!*) öğrendiğiniyse, Sokratidion'un Epipsychidion'u, ne bir erkek ne bir kadın, asla bilmeyecek. Ne var ki, ebekadınların geleneksel bilgisi de tatlı yatak sohbetleri de onu Sinn Fein'in arkantlarından ve baldıran şişesinden kurtaramamıştır.

—Ama Ann Hathaway? Dedi Mr. Best'in yatışan sesi sulh olmuşçasına. Doğru, biz de Shakespeare'in onu unuttuğu gibi unutmuş görünüyoruz onu.

Az da olsa onları haşlamak amacıyla, somurtuk dostunun sakalından vırıldak koldaşının kafasına, ardından da nahak yere karanan Lollard'ın dazlakpembe suratına çevirdi.

—Akıllı biraz çalışıyordu, dedi Stephen, hafızası da tembel değildi. Romeville yolunu tutmuş ıslıkla *Ardımda bıraktığım kız*'ı çalarken heybesinde bir andaç taşıyordu. Şayet o tarihte zelzele olmasaydı havlayan tazıların, tavşan suretinde oturan zavallı Wat'ın, kabaralı gemin ve mavi pencerelerinin yerini bilebilirdik. O hatıra, *Venüs ve Adonis*, Londra'daki her mahudenin yatakodasında yerini almıştır. Çaçaron Katherine alımsız mıydı? Hortensio onun genç ve güzel olduğunu söyler. *Anthony ve Kleopatra*'nın yazarı size göre yobaz bir hacı, koynuna almak için koskoca Warwickshire'ın en çirkin şıllığını seçecek kadar da gözü bağlı biri miydi? Tamam: Onu terk edip erkekler âlemini fethetti. Ama onun oğlankadınları bir oğlanın kadınlarıdır. Yaşamları, düşünceleri, konuşmaları hep erkeklerle özgüdür. Yanlış bir seçim mi yaptı? Seçilen kendisiydi, kanımca. Başkalarının iradesi varsa Ann'da da vardı ziyadesi. Hay Allah, oydu aslında kabahatli. Çekti onu kendine, yirmi altı yaşındaki tatlı taze. Coşkulu eyleme hazırlamak amacıyla genç Adonis'i fethetmek için onun üzerine eğilen gökgözlü Tannıça bir mısır tarlasında kendisinden genç âşığını altına alan Stratfordlu pervasız bir fahişedir.

Ya benim sıram? Ne zaman?

Gel!

—Çavdar tarlası, dedi Mr. Best memnun, mesrur, yeni defterini kaldırıp, mesrur, mennun.

—Sonra herkese doğru sarışın şirinliğiyle mırıldandı:

—*Çævdar dönümlerinin arasında*

Bu güzel köylüler uzanırlar.

Paris: Pek mesut mest edici.

Kuytadaki tüylü kumaştan giysili uzunboylu bir siluet kalkarak kooperatif saatinin kapağını açtı.

—*Homestead*'de beni bekliyorlar ne yazık.

Nereye böyle? Sömürü alanına.

—Gidiyor musunuz? Diye sordu John Eglinton'un kıpırdak kaşları. Bu gece Moore'da görecektir miyiz sizi? Piper geliyor. 310

—Piper! Diye pıtırdadı Mr. Best. Piper döndü mü?

Peder Peter otoriter parlamenterden pilakiyle biber ister.

—Vallahi bilemeyeceğim. Perşembe. Toplantımız var. Erken kaçabilirsem.

Dawson malikânesinde yogibogikutusu. *Peşesiz İsis*. Onların, rehine koymaya çalıştığımız Pali kitabı. Bir ağacın gölgesinde bağdaş kurarak oturmuş astral düzeylerdeki evrensel ruh mahamahatmayla temas kurup bir Aztek ülkesinde hüküm sürüyor. Sadık simyacılar, çömezliğe ermiş, çepeçevrehaleli ışığı bekliyorlar. Louis H. Victory. T. Caulfield Irwin. Nilüferli kadınlar, epifiz guddeleri müşaşa, onların bakışlarına hizmet etmekte. Tanrısıyla meşbu Buda, sürüyor hükmünü, muzağacının altında. Ruhları çekip yutan, ruh girdabı. Erkekruhlr, dişiruhlar, sürüsüne bereket ruhlr, zarizariyaş akıtanların çevri, çevrinti, girdabında yaş dökler. 320

Uzun lafın kısısı

Yıllar boyu bu ettorbasında bir dişiruh kaldı.

—Edebi bir sürprizle karşılaşacağımızı söylüyorlar, dedi Kuveykır kütüphaneci dostane ve içten. Mr. Russell, rivayete göre, genç şairlerin şiirlerinden oluşan bir güldeste hazırlamaktaymış. Hepimiz merakla bekliyoruz. 330

Abajurun konisinde ışıklı, parlayan üç çehreye tasalı bir bakış attı.

Şuna bak. Anımsa.

Stephen eğilerek dizine yasladığı bastonunun sapına asılı geniş kenarlı başsız şapkasına baktı. Miğferim ve kılıcım. İki parmağınla usulca dokun. Aristo'nun deneyi. Bir mi yoksa iki mi? Başka türlü olmanın imkânsızlığından dolayıdır zaruretin hasıl oluşu. Binaenaleyh, bir şapka bir şapkadır.

Dinle.

Genç Colum ile Starkey. George Roberts için parasal yanını hallediyor. Longworth, *Express*'te methiyesini döktürecek. A, sahi mi? Colum'un *Celep*'ini beğendim. Evet, deha denilen o yabansı şeye sahip o. Bir dahi olduğuna inanıyor musunuz gerçekten? Yeats onun şu dizesine bayılmış: *Kara toprakta bir Grek vazosu gibi*. Sahi mi? Bu gece gelirsiniz inşallah. Malachi Mulligan da geliyor. Moore, Haines'i de getirmesini söylemiş ona. Miss Mitchell'in Moore ile Martyn'e ilişkin latifesini işittiniz mi? Hani Moore, Martyn'in döktüğü kurtlarmış? İyi buluş, değil mi? İnsana Don Kişot ile Sancho Panza'yı hatırlatıyorlar. Bizim milli destanımız henüz yazılmadı, diyor Dr. Sigerson. Moore bu iş için biçilmiş kaftan. Dublin'in içinde Dokunaklı Bakırlı bir Şövalye. Safran rengi etekliğiyle. Ya Dulcineasi? James Stephens çok ilginç eskizler çizmekte. Öyle görünüyor ki, önemimiz artıyor.

Cordelia. *Cordoglio*. Lir'in en talihsiz kızı.

Köşelerekıştırılmış. Şu anda en âlâ Fransız cılası.

—Çok teşekkür ederim, Mr. Russell, dedi Stephen, kalkarak. Mektubu Mr. Norman'a vermek lütfunda bulunursanız...

—Ha, evet. ehemmiyetli bulduğu takdirde girer. Öyle çok mektup alıyoruz ki.

—Anlıyorum, dedi Stephen. Teşekkürler.

Allah razı olsun. Domuzların gazetesi. Sığırsever.

Syngé *Dana*'da bir makalemi basmaya söz vermişti. Okunacak mıyız bakalım. Okunacağız gibi gelir bana. Gal Birliği İrlanda dilinden bir şeyler bekliyor. Bu gece gelirsiniz umarım. Starkey'i getirsene.

Stephen oturdu.

Kuveykır kütüphaneci uğurlamasından döndü. Kızaran maskesiyle dedi ki:

—Mr. Dedalus, noktainazarlarınız ziyadesiyle tenvir edici.

Ayakuşlarına basarak bir ileri bir geri gıcırdata gıcırdata yürüyedursun, kalın ökçeleri ölçüsünde cennete yaklaşırken, gidenlerin gürültüsünce bastırılan alçak sesiyle ekledi:

—O halde sizin noktainazarınız, şairin karısı tarafından aldatılmış olduğu merkezinde?

Endişeli yüzü sormakta bana. Ne diye geldi? Nezaketinden yoksak içsel bir ışık mı bu?

—Uzlaşma olan yerde, dedi Stephen, önce bir ayrılma olması gerektir.

—Evet.

Deri çakşırılı İsatilkisi. Dişi tilkilerden uzak, bağıra çağıra pe-

şinden gelenlerden kaçarak kurumuş ağaçtatallarında saklanan tek başına bir kaçak. Kadınları kendine çekmişti, güzel insanlar, Babil-li bir fahişe, hükümdarların hanımları, belalı meyhanecilerin karıları. Tilki ve kızlar. Ve New Place'te, bir zamanların tarçın gibi tatlı ve taze dilberi, şimdi saç baş ağarmış, daracık mezara girmekten korkan bağışlanmamış iffetsiz sarkık vücutlu biri.

—Evet, Demek böyle düşünüyorsunuz...

Kapı, çıkanın ardından kapandı.

Ağırbaşlı mahzenimsi odada ansızın bir sessizlik bastırdı; ılık, ciddi bir dinginlik havası.

İffetli bir kadının lambası.

Burada, olmamış şeyler üzerinde fikir yürütür: Sezar kâhinlere inansaydı süren yaşamında neler yapardı: Ne olmuş olabilirdi: Mümkün olanın imkân dahilindeki olasılıkları: Bilinmeyen şeyler: Kadınlar arasında yaşadığı zaman Akhilleus'un taşıdığı ad neydi.

Çevremde tabutlanmış düşünceler, mumyasandıklarında, ıtırlı kelimelerle mumyalanmış. Thoth, kitaplıklar tanrısı, bir kuştan- rı, hilaltaçlı. O Mısırlı başrahibin sesini de işittim. *Tablet kitaplarıyla tıklım tıklım resimli odalarda.*

Kımıltısız durmaktalar. Bir zamanlar insanların beyinlerinde kıpır kıpırken. Kımıltısız: Ama kulağıma dokunaklı bir öykü fısıldayarak kendi iradelerine ram etmeye çalışan bir ölüm hâhişi var onlarda.

—Muhakkak ki, dedi John Eglinton'dalarak, büyük adamlar arasında en esrarengiz olanı odur. Yaşamış ve ıstırap çekmiş olmasından gayri bildiğimiz bir şey yok. O kadarını bile değil. Birtakım sorularımız cevaplanıyor. Ama tüm öbürlerinin üzerinde bir sis perdesi hâkim.

—Ancak Hamlet öyle şahsi ki, değil mi? Dedi Mr. Best. Yani, bildiğiniz üzere, hususi hayatına ait mahrem yazılar. Demem şu ki, bildiğiniz üzere, kimi öldürmüşler veya suçlu kimmiş, umurumda değil vallahi...

Aldırışsızca gülümseyerek, taksiratsız bir defteri yazıhanesi- nin kenarına bıraktı. Mahrem yazıları, aslından hem de. *Ta an bad ar an tir. Taim in mo shagart.* İngilizcesini deyiver, Küçükjohn.

Küçükjohn Eglinton da dedi ki:

—Malachi Mulligan'ın bize anlattıklarından sonra birtakım paradokslar dinleyeceğimizi tahmin etmişim ama seni ikaz edeyim ki Shakespeare'in Hamlet olduğuna ait inancımı sarsmak istiyorsan önünde zahmetli bir vazife var demektir.

Ya sabır.

Stephen çatık kaşların altındaki sert bakışlı inançsız gözlerin zehrine karşı direndi. Şahmaran. *E quando vede l'uomo l'attosca.* Messer Brunetto, bu sözün için müteşekkirim sana.

—Biz, ya da Dana anamız, dedi Stephen, gün gün ardına bedenlerimizi dokuyup söktükçe, molekülleri bir ileri bir geri mekik dokur ya, sanatçı da imgelerini o şekilde dokur ve söker. Benim sağ göğsümdeki leke ben doğduğum zamanki yerinde duruyor; oysa tüm bedenim art arda yeni özdeklerle sil baştan, varlıksız oğulun imgesi huzursuz babanın hayaletinden bakacak şekilde dokunur durur. İmgelemin en yoğun anlarında zihin, demiştir Shelley, sönmekteki bir kömür gibidir, yani eskiden benim olduğum, şimdi benim olmakta ve belki de daha da olacağım gibi. O halde geçmişin kız kardeşi olan gelecekte, ben kendimi şimdi burada otururken, ama o zaman olmuş olacağım durumda düşünerek, görebileceğim.

Hawthorndenli Drummond o haili aşmamda yardımcı oldu bana.

—Evet, dedi Mr. Best çocukça. Hamlet'in çok genç olduğunu hissediyorum. Bütün o acılık babadan neşet edebilir ama Ophelia'nın pasajları oğuldan.

Her sakallıyı babası sanıyor. O benim babamdadır. Ben de onun oğlunda.

—O leke sonuna dek kalacak, dedi Stephen, gülererek.

John Eglinton yüzünü, hiç de hoşlanmadığını gösterircesine buruşturdu.

—Dehanın nişanesi bu olsaydı, dedi, o takdirde deha pazarda satılan bir meta olurdu. Shakespeare'in yazdığı, Renan'ın pek hayran olduğu o son piyeslerinde bambaşka bir hava eser.

—Sulh olma havası, diye soludu Kuveykır kütüphaneci.

—Uzlaşma diye bir şey olamazdı, dedi Stephen, şayet bir çatışma olmasaydı.

Demiş olduk.

—*Kral Lear, Othello, Hamlet, Troilus ve Cressida* döneminin o tamusal havasını sislendiren olayların neler olduğunu öğrenmek isterseniz, o sislerin ne zaman ve nasıl dağıldığını araştırın. Meşum fırtınalarda gemisi batmış, bir başka Ulysses, Pericles, Sur Prensi gibi bitkin bir adamın yüreğini ne yumuşatabilir?

Bir baş, kırmızıkonikbaşlıklı, kaderin sillesini yemiş, gözleri deniztuzuyla kıpkırmızı.

—Kucağına uzatılan bir bebek, bir kız çocuğu, Marina.

—Sofistlerin apokrifanın dolambaçlı yollarını tutmaları değiş-

mez bir keyfiyettir, diye döktürdü John Eglinton. Anayollar sıkıcıdır ama seni şehre ulaştırır.

İyi Bacon: Bozulmuş. Shakespeare Bacon'un döktüğü kurtlar. Sıfırhokkabazlar anayolu tutmuşlar. Zorlu arayıştaki gözcüler. Hani kent, sayın beyler? Adlarda maskelenen: A. E., çağ: Magee, John Eglinton. Güneşin doğusu, ayın batısı. *Tir na n-og*. Ayağında çizmeleri, düştü yollara.

*Dublin'e daha kaç mil var?
Yetmiş kadar, efendim.
Günbatmadan varır mıyız?*

470

—Mr. Brandes, dedi Stephen, son dönemin ilk oyunu olduğunu kabul ediyor.

—Öyle mi? Ya Mr. Sidney Lee veya bazılarına göre namı diğer Mr. Simon Lazarus ne diyor bu konuda?

—Marina, dedi Stephen, bir fırtına çocuğudur, Miranda'dır, bir tansık, Perdita, yitirilmiş olandır. Yitirilmiş olan ona yeniden verilmiştir: Kızının çocuğu. *Benim biricik karıncığım*, der Pericles, *bu küçük kız gibiydi*. Anasını sevmeyen bir adam, o ananın kızını sever mi hiç?

—Dede olma sanatı, diye mırıldanmaya başladı Mr. Best, *L'art d'être grandp...*

480

—Onda, kendi gençliğinin anılarını da ekleyince, başka bir imajın tekrar doğduğunu görmeyecek mi? Söylediğin şeyi kulağın işitiyor mu senin? Aşk, evet. Tüm insanlığın bildiği sözcük. *Amor vero aliquid alicui bonum vult unde et ea quae concupiscimus...*

—Deha denilen o acayip yeteneğe sahip bir insan için kendi imgesi, maddi ya da manevi tüm yaşantılar için bir ölçündür. Böylesi bir yaklaşım onu rikkate getirir. Kendi kanından başka erkeklerle ilişkin imgeler onu tiksindirecektir. Onlarda, doğanın onun haberciliğini yapma ya da onu yineleme gibi saçma bir çabalamasını görecektir.

490

Kuveykır kütüphanecinin müsaadekâr alnı pembe bir umutla alevlendi.

—Ümit ederim ki Mr. Dedalus bu teorisini umumun tenvir edilmesi gayesiyle inkişaf ettirir. Diğer bir İrlandalı münekkidi, Mr. George Bernard Shaw'ı da zikretmemiz lazımdır. Mr. Frank Harris'i de unutmamalıyız. *Saturday Review*'da Shakespeare üzerindeki makaleler şüphesiz mükemmeldi. Fakat ne tuhaftır, o dahi sonelerin esmer kadını ile olan mutsuz alakasını tasvir etmiştir bizle-

500 re. En mühim rakibi, Pembroke kontu William Herbert'tir. İtiraf etmeliyim ki, şayet şair ihanete uğramışsa bu şekildeki bir ihanet –nasıl diyeyim?– olmaması lazım gelen şeylere ait mevhumlarımızla daha ziyade intibak halinde bulunmuş olurdu.

Ağzı dört köşe sustu ve tartışmanın hâsılası bir auk yumurtası gibi aralarında yumuşak başıyla durdu.

Karısına ağırbaşlı erdilleri döker seni, sana diyerekten. Seviyon mu, Miriam? Erine âşık mısın?

—O da mümkün, dedi Stephen. Goethe'nin bir sözü var ki Mr. Magee hep söyler. Gençliğinizde arzuladığınız şeylere karşı 510 dikkatli olun, zira olgunluk çağınızda hepsi sizin olacak. Tüm erkeklerin bindiği bir kısırak, genç kızlığı skandallarla dolu bir hanımefendi olan bir *buonaroba*ya onun adına kur yapsın diye o toy lordu niçin gönderiyor ki? Oysa kendisi bir dil lorduydu ve soylular arasına karışmıştı ve *Romeo ve Jüljet*'i yazmıştı. Niçin? Kendine inancı vakitsiz tahrip edilmişti. En başta bir mısırtarlasında (daha doğrusu bir çavdarterlasında) alt edilmiştir ve artık kendi nazarında asla bir fatih olamayacak ve aşna fişne oyununda bir daha galebe çalamayacaktır. Donjuanvari eğreti davranışlar onu kurtaramayacaktır. Sonradanki hiçbir sapma o ilk sapmayı saptıramayacaktır. 520 Yabandomuzunun dişi onu aşkın hâlâ kanayan yerinden yaralamıştır. Şayet o şirret kadına galebe çalınsa bile kadınlara özgü görünmez bir silahı kalacaktır gene de. Sözlerinde, onu yeni bir tutkuyla iten bedensel bir dürtü, kendini anlamasını bile güçleştiren ilkinden daha karanlık bir gölge varmış gibi geliyor bana. Onu bekleyen benzer bir kader vardır ve bu iki kader bir girdaptaki gibi gazapla birbirine karışmaktadır.

Dinliyorlar. Ve kulaklarının dehlizlerinden içeriye döküyorum.

—Ruhunda önceleri ölümcül yaralar açılmış, uyuyan kulağının dehlizine bir zehir akıtılmış. Ne var ki, uyurken canına kıyı- 530 lanlar, şayet Yaradan onların ruhuna öbür dünyaya ilişkin esinler ihsan etmemişse, ecellerinin ne biçimde geldiğini bilemezler. Yaradanın ona nasip ettiği bilgi olmaksızın Kral Hamlet'in hayaleti, zehirlemeden de, onu teşvik eden iki kamburlu canavardan da haberdar olamazdı. Bu nedenledir ki konuşması (o kuru tatsız İngiliz lisaniyla) hep başka yöne, gerilere dönmektedir. Irza geçici, isteyip de istemeyerek, Lucrece'nin mavihalkalı fildişi memelerinden Imogen'in beşnoktalı benlerini saydığı çıplak göğüslerine gidip durur. Sonra kendini kendinden saklamak amacıyla yığıldığı yaratılardan bıkarak, müzminleşmiş yarasını yalayan yaşlı bir köpek gibi 540

geriye döner. Ancak, kayıpları onun kazancıdır; kendi yazdığı bilgelikten de açıkladığı yasalardan da ders almaksızın hiç solmayan kişiliğiyle ebediyete intikal eder. Gözleri açılmıştır. Bir hayalet, bir gölgedir artık o, Elsinor kayalığındaki ya da kim bilir neredeki rüzgârlardır, yalnızca kendi gölgesinin özdeği olan kalbinin işitebileceği denizin uğultusu, babasıyla aynı cevherden halk edilen bir oğul.

—Amin! Diye karşılık verildi kapı aralığından.

Beni buldun demek ki, ey düşmanım benim?

Entr'acte.

550

Hayasız bakışlı, papaz suratlı Buck Mulligan soytarıca bir neşeye öne, onu selamlayan tebessümlere doğru ilerledi. Telgrafım.

—Gaz salan omurgalılarından dem vurmaktaydın, yanılmıyordum? Diye Stephen'a sordu.

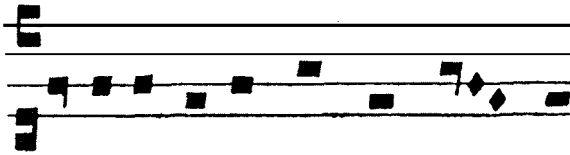
Çuhaçiçeğiyeleği, çıkardığı Panama şapkasıyla ağzı paça, çingene güveysi gibi selamladı.

Ona kucak açıyorlar. *Was Du varlachst wirst Du noch dienen.*

Dalgacılar guruhu: Photius, sözüm ona Malachi, Johann Most.

Kendisini Ruhulkudüs vasıtasıyla döleyip Kendisini Kendisi gönderen O, başkalarıyla Kendisi arasında Halaskâr, düşmanlarınca taciz edilip soyulan ve kırbaçlanan, ahırkapısına çivilenen bir yarasa gibi çarmıha gerilen, kurcetaya bağlanıp açlığa terkedilen O, Onu gömmelerine ses çıkarmayan, ayağa dikilip cehennemi başlarına yıkan, cennete ulaşan ve orada şu bin dokuz yüz senedir Kendi Özünün sağ elinde oturagelip de daha Ahir Zamanda yeriden gelerek, tüm dirilerin çoktan cehennemi boyladıkları bir zamanda dirilerin de ölülerin de başına kıyameti koparacak olan O.

560

Glo-o—ri—a in ex—cel—sis De—o.

Ellerini kaldırıyor. Maskeler düşüyor. Ey, çiçekler! Çanlar çanlarla koro halinde çanlıyor.

570

—Evet, haddi zatında, dedi Kuveykır kütüphaneci. Son derece didaktik bir münakaşa. Mr. Mulligan'ın da, eminim ki, bu piyes hakkında ve Shakespeare üzerinde kendi teorileri mevcuttur. Hayat tek mil cihetleriyle temsil edilmelidir.

Tekmil cihetlere eşit şekilde gülümsedi.

Buck Mulligan, ağzı açık, düşünceye vardı.

—Shakespeare? dedi. Bu isim yabancı gelmiyor.

Yüzünün mülayim hatlarından bir tebessüm güneş gibi açı-verdi.

580 —Tabii canım, dedi, anımsayıp kıvançla. Synge gibi yazan şu zatı muhterem.

Mr. Best ona dönerek dedi ki:

—Haines size yetişemedi. Buluşabildiniz mi? Daha sonra size D. B. C. 'de katılacakmış. Gill'e kadar uzanıp Hyde'ın *Connacht Aşkşarkıları*'nı almaya gitti.

—Müzeden geçerek geldik, dedi Buck Mulligan. Burda mıydı o?

590 —Ozanımızın hemşerileri, diye yanıtladı John Eglinton, muhakkak ki bizim şaşaalı teorilerimizden dolayı epey yorulmuşlardır. Dün gece Dublin'de bir aktrisin Hamlet'i dörtyüzsekizinci defa oynadığını işittim. Vining, prensin bir kadın olduğunu iddia etmişti. Onun bir İrlandalı olduğunu ileri süren yok mu? Yargıç Barton, zannedersem, bazı delillerin peşindeymiş. Aziz Patrick üzerine (ekselensları, Lord Cenapları değil) yemin ediyor.

—Aralarında en mutena olanı Wilde'ın hikâyesi, dedi Mr. Best, mutena defterini kaldırarak. O *Mr. W. H.'in Potresi*'nde sone-lerin, renkli bir şahsiyet olan Willie Hughes isminde birisi tarafından yazıldığını ispat ediyor.

600 —Willie Hughes için, değil mi? Diye sordu Kuveykır kütüphaneci.

Ya da Hughie Wills? Mr. William Himself. W. H.: Kimim ben?

—Yani, Willie Hughes için, dedi Mr. Best yanıtısını rahatça düzelterek. Elbet, bildiğiniz üzere, hepsi paradokstan ibaret, Hughes'i, nekesi, bakesi, rengi, ama konuyu tertipleyişi öyle tipik ki. Bildiğiniz üzere, Wilde'ın hususiyeti de budur. Hafif değdirmeler.

Nazarlarını ordakilerin yüzlerine hafifçe değdire değdire gü-lümsedi, sarışın bir civan. Wilde'ın ehli özü.

610 Pek de nüktedansın. Üç kadehçik usquebaugh içmişsin Dan Deasy'nin dukalarıyla.

Ne kadar harcamışım? E, birkaç şilin.

Bir tümen gazeteciyle. Mizah, yaşıyla kurusuyla. Espri. Beş esprini de gençliğin, onun burunladığı onurlu kisvesine adardın. Arzuları tatmin olmuş birinin yüz hatları.

Daha çok va. Kadını bana ayır. Eşleşme zamanı. Tanrım, onlara yeni bir dalap mevsimi ihsan eyle. Haydi, kırıştır onunla.

Havva. Çıplak. Buğdaykarınlı günah. Bir yılan dolanmış ona, zehirli busesiyle.

—Sadece bir paradoks olduğu kanaatinde misiniz? Diye sormaktaydı Kuveykır kütüphaneci. Alaylı konuşanlar son derece ciddi olduklarında kimse inanmaz onlara.

Alaylı konuşanın ciddiyetini ciddi ciddi irdelediler. Buck Mulligan'ın yeniden ağırlaşan bakışları bir süre Stephen'ın üzerinde dolaştı. Ardından, sallanan başıyla, yaklaşarak cebinden katlanmış bir telgraf çıkardı. Hareketli dudakları, yeniden neşelenip gülümseyerek okudu.

—Telgraf! Dedi. Harika bir buluş! Telgraf! Papalıktan bir emirname!

Yüksek sesle pür neşe okurken, ışısız yazıhanenin bir köşesine oturdu:

—*Santimantal kişi, kendisi için yapılan bir jestle ilişkin hiçbir şükran duygusu hissetmeden ondan zevk alan kimsedir.* İmza: Dedalus. Nerden çıkardın bunu? İşkembeden mi? Yo. College Green'den. Dört tekliği n'aptın ulan, içtin mi? Halam o aynı cevherden halk edilmemiş olan babana gidecek bak. Telgraf! Malachi Mulligan, The Ship, Lower Abbey Street. Ah ulan, kepezelikte eşin yoktur! Ah, seni papazbozuntusu Kinchçik!

Pür neşe mesajı ve zarfını bir cebine sokuştururken kavgacı bir İrlanda aksanıyla vermişti:

—Sana derim ki, küçük beyim, Teligrafını getürdüklerinde Haines'le benim harap ve berbattı halimiz. Bir parça istim için eylediğimiz ah ü vah zamparalıktan beli bükük papazları bile ağlatılabildi, zannedersem. Ve gardaşlık, biz bi sahet mi disem eki sahet mi disem öçç sahet mi disem Connery'nin barında namusu-muzla oturup adambaşşı arcentinlerimizi bekleyividik.

Figan ederek dedi ki:

—Ve de biz eki gariban oreikte, sencağız halımızdan habarsız, dillerimiz tıpkı bi fırt çekmek için yanıp tutuşan abazan papazların dilleri gibi öçç karış dışarıya uzanmış sen kalkmış bize o laf kümbeltilerini göndermişsin.

Stephen güldü.

Birden, uyarırcasına Buck Mulligan yere eğildi.

—Serseri Synge peşinde, dedi, seni öldürmek için. Glasthule'da evinin kapısına işediğini öğrenmiş. Şıpıdık pabuçlarını giyip seni öldürmek için yola çıkmış.

—Beni! Diye haykırdı Stephen. Yazın dünyasına senin katkındı o.

Buck Mulligan ağız kulaklarında yerine döndü ve tavanın kasvetli bezeklerini çınlatarak güldü:

—Seni öldürecek! Dedi.

Saint André des Arts sokağındaki meyhanede Allahın cezası kokoreçleri yerken benimle gırtlaklaşan o nemrut surat. Sözcükler için sözcüklerin sözcüklerinde, palabras. Oisin ile Patrick. Keçiyaklı ilahla Clamart ormanında karşılaşmış da başlamış şarapşişesini sallamaya. *C'est vendredi saint!* Eşkiya İrlandalı. Ayinesine, geze geze, rast gelmiş idi. Ben benimkine. Ormanda rastlamış idim bi'divaneye.

—Mr. Lyster, diye seslendi bir müstahdem aralanan kapıdan.

—... ki orada her bir kimse kendisininkini bulur. Böylece işte Sayın Yargıç Madden *Üstat William Silence'ın Güncesi* adlı eserinde avcılık tabirlerini döktürmüştür... Ya? Neymiş onlar?

—Burada bir beyefendi var, efendim, dedi müstahdem içeriye girip bir kartviziti uzatarak. *Freeman*'dan. Geçen senenin *Kilkenny People* ciltlerini görmek istiyor.

—Tabii, tabii, tabii. Acaba beyefendi?..

Yalpak kartviziti aldı, şöyle bir baktı, görmedi, bakmadan masaya koydu, baktı, sordu, gıcırdattı, sordu:

—Bu beyefendi?.. Ha, orada! Dans edercesine kıpır kıpır fırladı, çıktı. Gün ışığı vuran koridorda vazife aşkıyla, fevkalade vazifeşinas, son kerte hakşinas, fevkalade müşfik, son derece erdemli, mafevkattabia engin mezhepli, gayretkeş bir cehtle, cerbezeli diller döktü.

—Bu beyefendi mi? *Freeman's Journal? Kilkenny People?* Aa, tabii. İyi günler, efendim. *Kilkenny*... Olmaz olur mu...

Sabırlı bir siluet dinleyerek beklemekteydi.

—Ehemmiyetli taşra matbuatının hepsi... *Northern Whig, Cork Examiner, Enniscorthy Guardian*. Geçen sene. 1903... Siz lütfen söyle... Evans, bu beyefendiyi götürüp... Lütfen siz takip ediniz müstah... Veya, beni takip ediniz... Şuradan... Lütfen, efendim...

Cerbezeli, vazifeşinas, bütün taşra gazetelerinin bulunduğu yere doğru telaşlı topuklarını izleyen el pençe divan karaşın bir karaltıya yol gösterdi.

Kapı kapandı.

—Çıfıt! Diye haykırdı Buck Mulligan.

Yerinden fırlayarak kartviziti kaptı.

—Neymiş adı? Muiz Salamon? Bloom.

Gırgırını sürdürdü:

—Yehova, artık gulfe toplamıyor. Köpükten halk edilmiş, du-

alarla kıvrılmamış Yunan ağızlı Afrodit'i selamlamak için müzeye gittiğimde görmüştüm orda onu. Afrodit... Her gün varıp eğilmeliyiz önünde. *Hayatının aşkısın, yakan dudaklarınla.*

700

Birden Stephen'a döndü.

—Seni tanıyor. Babanı tanıyor senin. Eyvah, başımıza gelenler, Yunanlılardan daha da Yunanlı o. Soluk Celileli gözleri Afrodit'in dübürüne dikilmişti. Venüs Kallipyge. Ah, o belinin kasırgası! *Gizlenen bakirenin peşindeki Tanrı.*

—Daha dinlemek isterdik, diye girişti John Eglinton Mr. Best'in de icazetiyle. Mrs. S.'ye ilgi duymaya başladık. Şimdiye kadar onun hakkındaki düşüncemiz onun, olsa olsa, sabırlı bir Griselda, hanım hanımcık evinde oturan bir Penelope olduğu şeklindeydi.

710

—Georgias'ın öğrencisi Antisthenes, dedi Stephen, güzellik beratını Kyrios Menelaus'un anaç ve nice nice yiğitleri içinde barındırmış kereste Truva kırsağı Argive Helen'den almış ve onu zavallı Penelope'ye vermiştir. Londra'da yirmi yıl yaşamıştı ve bu sürenin bir bölümünde İrlanda Valisi'ninki kadar bir maaş çekmekteydi. Varsıl bir yaşam sürüyordu. Onun sanatı, feodal sanattan daha çok, Walt Whitman'ın dediği gibi, şikemperver bir sanattı. Sıcak ringabalıgbörekleri, yeşil bardaklarda beyaz şaraplar, ballı soslar, gülreçelleri, acıbadem kurabiyeleri, frenküzümlü güvercin dolmaları, halkakurabiyeler. Sir Walter Raleigh, tutuklandığında, üzerinden bir milyon frankla iki de cıfcaflı korsa çıkmış. Tefeci Eliza Tudor'un iç çamaşırlarıysa Şeba Melikesi'ni kısıktırarak denli bir niceymiş. Yirmi yıl boyunca evliliğin sili sevinçleriyle bezeli aşkı ile zinakârlığın kerih zevkleri arasında oyalandı durdu. Manningham'ın öyküsünü bilirsiniz, hani kasabalı bir herifin karısı *III. Richard*'daki oyununu gördükten sonra Dick Burgabe'yi yatağına davet eder de Shakespeare de bunu iştir de, içmazı ayn ederek, yemeden içmeden kadının gönlünü çeler, Burbage da varıp kadının kapısını çaldığında, boynuzlunun yorganı altından seslenir: *Fatih William, III. Richard'dan önce gelmiştir.* Ve de sevişken haspa, Mistress Fitton, biniverir ve Ah diye cıgılık atar, adamcağızın nazlı kuşçağızı da hakeza, nitelikli dürüst Lady Penelope Rich de bir oyuncu için biçilmiş kaftandır, bir de Bankside yosmaları vardır ki, postası bir peniye.

720

730

Cours la Reine. *Encore vingt sous. Nous ferons de petites cochonneries. Minette? Tu veux?*

—Yüksek sosyetenin en üst tabakası. Oxfordlu Sir William Davenant'ın annesi, elinde Kanarya şarabıyla dolu kadehi bekler çıksın bir bülüllü kanarya.

740 Buck Mulligan, gözlerini takva ile tavana çevirip dua edercesine dedi ki:

—Mübarek Margaret Mary Hergelenkuş!

—Ya altı karılı Harry'nin kerimesi. Çelebi şair Çimen Tennysen'un dile getirdiği gibi civar illerdeki öbür hanım arkadaşlarını da unutmayalım. Ne var ki, tüm o yirmi yıl boyunca zavallı Penelope'un, Stratford'da kristal pencerelerin ardında ne halt işlediğini sanıyorsunuz?

750 Yap da yap. Eylem. Bitkibilimci Gerard'ın Fetterlane'deki bir güllüğünde, kırışmışkumral, gezinir. Bir kadının damarları gibi gökmağanıççeği. Kapaklarınca Juno'nun gözlerinin menekşe menekşe. Gezinir. Topu topu bir yaşam. Bir beden. Ama yap. Uzaklarda, bir kösnüme ve necaset çirkefinde, eller beyaz tenlerin üzerine yumulmaktadır.

Buck Mulligan, John Eglinton'ın yazıhanesine sertçe vurdu.

—Kimden söz ediyorsun? Diye açıklama istedi.

—Diyoruz kim, sonelerindeki tekme yiyecek âşğın kendisidir o. Bir kez tekme yiyecek, ikinci kez de yer. Ne ki, saray yosması, şairimizin benimsevgiliyârımı, bir lort uğruna onu tepti.

Adı telaffuz dahi edilmekten çekinilen âşk.

760 —Yani siz onun bir İngiliz vatandaşı olarak, diye atıldı John güreli Eglinton, bir lorda âşık olduğunu mu söylüyorsunuz?

Kertenkelelerin ok gibi fırlayarak gezindikleri yıkık duvar. Charenton'da bakmıştım onlara ben.

770 —Öyle görünüyor, dedi Stephen, onun kendi yerine, tüm o harın ferçlere, kutsal kilise seyisinin ağırlara yaptırdığını yapmasını istemişti ondan. Ola ki, Sokrat gibi, onun da bir ebeydi anası da karısıysa bir cadı. Ne var, her ne kadar o kadın gözü dışarıda bir şirret idiyse de, sadakat andına ihanet etmemiştir. O hayaletin ruhunu taciz eden iki olay vardır: Bozulan bir yemin ve karısının uçkur çözdüğü, ölen kocanın kazkafalı hödük erkek kardeşi. Tatlı Ann, anladığıma göre, fıkırdak kanlı bir hatunmuş. Bir kez hallenen, ikinci kez de hallenir.

Stephen sandalyesinde horozlanarak döndü.

800 —Aksini kanıtlamak sizin sorumluluğunuz, benim değil, dedi sorularak. Hamlet'in beşinci perdesinde onu şenaatle damgaladığını yadıyorsanız, o halde onunla evlendiği günle onu gömdüğü gün arasındaki otuz dört yıl boyunca ondan ne diye hiç söz etmediğini lütfen söyleyin bana. O kadınların hepsi de erkeklerine aman dedirtir onların ahreti boyladıklarını görürler: Mary, zevci John'un, Ann, dönüp de onu dul bırakan ve ondan önce göçeceği

için çılgına dönen zavallı sevgilisi William'ın, Joan, dört erkek kardeşinin, Judith, kocasının ve bütün oğullarının, Susan, kocasının da, oysa Susan'ın kızı Elizabeth, dedesinin söylediğine göre, ilkini öldürdükten sonra ikincisine varmış. Tabii ya, söz etmiş bundan. Onun, görkemli Londra'da varsıl bir yaşam sürdürdüğü yıllarda, karısı bir borcunu ödemek için babasının çobanından kırk şilin ödünç almak zorunda kalmıştı. O halde söyleyin bakalım. Onu gelecek kuşaklara tanıttığı kuğuşarkısını da buyurun açıklayın.

Hepsi sessiz dururken Stephen onlara doğru döndü.

Bunun üzerine Eglinton: Vasiyeti mi yani.

790

Ama açıklanmıştı, sanırım, hukukçularca.

Hak kazanmıştı o dulluk gelirine

Yasalara göre. Ama hukuk bilgisi pek engindi

Yargıçların anlattığına göre.

Çeler aklını Şeytan,

Dalgasını geçer:

Binaenaleyh ilk yazdığı vasiyetinden

Adını çıkarır kadının ya, bırakır

Kızlarına, torununa, kızkardeşine,

Stradfordlu ve Londralı emektar dostlarına

800

Bıraktıkların. Binaenaleyh kendüsünün

Zevcesinin adını da koysun diye üstüne düşüldükte,

Tutar ona birağur

İkincieniyi

Karyolasın.

Punkt.

Bırağurona

İkincieniyi

Bırağurona

Eniyikar

810

İkincisini

Bırakaryola.

Öff!

—O zamanın güzel köylüsünde mobilya filan hak getire, diye buyurdu John Eglinton, şimdi de öyle ya günümüzdeki kırsal kesime ilişkin tiyatro oyunlarına bakılırsa.

—Zengin bir taşra beyefendisiydi o, asalet arması, Strad-

ford'da arazisi, malikânesi, Ireland Yard'da bir evi vardı; hisse senetlerine sahip bir kapitalist, Parlamento'dan yasa çıkartabilen bir toprakağasıydı. Şayet kadıncağızın geri kalan gecelerinde huzur içinde horuldamasını isteseydi ne diye ona en iyi karyolasını bırakmamıştır?

—Şurası su götürmez ki iki karyola varmış, birisi en iyi olanı ötekiye ikincieniyi, dedi Mr. İkincieniyi Best incelikle.

—*Separatio a mensa et a thalamo*, diye Buck Mulligan daha da inceltince herkesi gülümsetti.

—Tarihteki meşhur karyoları yazıyordur bir yerde, diye atıldı İkinci Eglinton, karyolatebessümüyle. Düşüneyim bir.

—Tarihte yazılıdır: Yaramaz öğrenci Stagyrte, dazlak barbar bilge, dedi Stephen, sürgünde ölürken kölelerini azat eder ve cepelerini doldurur, büyüklerini saygıyla anar, ölmüş karısının kemiklerine yakın bir yerde gömülmesini ister ve dostlarından eski bir metresine (Nell Gwynn Herpyllis'i unutmayın) göz kulak olmalarını söyleyerek köşkünü metresine bırakır.

—Öyle mi ölmüş demek? Diye sordu Mr. Best hafiften bir merakla. Yani...

—Kör kütük sarhoş öldü, diye yerleştirdi Buck Mulligan. *Büyük bir bira krallara layık*. Ha, Dowden ne dedi bakın, anlatmam lazım size!

—Ne? Diye sordu Besteglington.

William Shakespeare ve şürekâsı, limitet. Halkın William'ı. Anlaşma koşulları için müracaat: E. Dowden, Higfield House...

—Harika! Diye göğüs geçirdi Buck Mulligan âşıkane. Ozana isnat edilen pederastlık suçlaması hakkında düşüncesini sormuştum. Ellerini kaldırarak dedi ki: *Yaşamın o günlerde çok daha ateşli olduğunu söylemekten başka ne diyebiliriz ki*. Harika!

Pušt.

—Güzellik duygusu bize yolumuzu şaşırtıyor, dedi melankolikelagan Best gudubetleşen Eglinton'a.

Kıpırtısız John'un yanıtı keskin oldu:

—Bunların ne anlama geldiğini bize doktorlar söyleyebilir. Pastanı hem yiyip hem de saklayamazsın.

Öyle mi dersiniz? Güzellik beratını benden söke söke alacaklar mı?

—Bir de mülkiyet hissi, dedi Stephen. Shylock'u kendi cebinin derinliklerinden çıkarmıştı. Malt kaçakçısı tefeci bir babanın oğlu olarak kendisi de bir mısır kaçakçısı, bir tefeciydi; kıtlık sırasında millet açlıktan kırılırken on ölçeklik mısırı istif etmişti am-

barına. Tevekkeli Chettle Falstaff'ın anlattığına göre, borçluları hep onun ticari dürüstlüğünden söz eden her dinden insanlarmış. Bir tiyatrocü meslektaşını birkaç torba maltın parasını ödemediği için dava etmiş, ödünç verdiği tüm paraları da faizlerinin son me-teleğine kadar çatır çatır geri almıştır. Aubrey'in seyisi ve yamağı başka türlü nasıl zengin olabilirdi öyle çabucak? Yağmur yağarken de yağmazken de küpünü doldurabilmiştir hep. Kraliçenin özel hekimi Lopez'in asılmasını ve dört hayvana bağlanıp parçalatılmasını, bu da yetmezmiş gibi hekimcağız senin çıfıt daha ölmeden Yahudi yüreğini söküp çıkarmalarını izleyen Yahudi kıyımı sırasında Shylock sarayın tarafını tutar: *Hamlet* ve *Macbeth* de, cadiyakımına mütemayil İskoçyalı şarlatan bir filozofun tahta çıkarıldığı sıralara rastlar. Yitirilen donanmayı, *Aşkın Zahmetleri Yitirildi*'de sarakaya alır. Görkemli dekorları, tarihi temsilleri, Mafekingvari bir taşkınlık ummanında pupa yelken ilerler. Warwickshire Cizvitleri mahkeme önüne çıkarlar ve bir hademenin muhtemelüzüdeyn kuramına değgin görüşlerini öğreniriz. *Sea Venture* Bermuda'dan dönünce, Amerikalı kuzinimiz Patsy Caliban ile Renan'ı hayran bırakan oyununu yazar. Şekerli soneleri Sidney'inkileri izler. Kızıl saçlı Bess diye de anılan Peri Elizabeth'e gelince, *Windsor'un Şen Kadınları*'nı esindiren o kalık tombulteyze, Almanyalı bir meinherre kalanca hayatını kirliçamaşır sepetinin dibindesaklı anlamları aramakla geçirir.

860

870

880

Bakıyorum da işiniz tıkrında maşallah. Bir teolojikfilolojik karışımı bir parça karıştırıverin. *Mingo, minxi, mictum, mingere*.

—Onun bir Yahudi olduğunu ispat edin, diye ibiğini kaldırdı John Eglinton, umuda kapılarak. Sizin mektebin müdürü onun Roma Katolik Kilisesine mensup olduğu kanaatinde.

Sufflaminandus sum.

—Almanlara benzer o, diye yanıt verdi Stephen, İtalyan skandallarının bir numaralı telleyip pullayıcılarına.

—Aklinamütenahi bir adam, diye anımsattı Mr. Best. Cole-ridge ona aklinamütenahi demiştir.

890

Amplius. In societate humana hoc est maxime necessarium ut sit amicitia inter multos.

—Saint Thomas, diye başladı Stephen...

—*Ora pro nobis*, diye iniledi Keşiş Mulligan, sandalyesine gömülüp.

Ol esnada sinledi firaklı nalesin:

—*Pogue mahone! Acushla machree!* Biz mahvolmuşuz artık! Val-lahi mahvolmuşuz!

900 Herkes tebessümlerini tebessüm etti.

—Semizgöbekli yapıtlarını orijinallerinden okumayı sevdiğim Saint Thomas, dedi Stephen gülümseyerek, enstest konusunu, Mr. Magee'nin sözünü ettiği Viyana ekolünden farklı bir biçimde ele alarak, ussal ve kendine özgü bir yaklaşımla bunu bir coşku cimrilğine benzetir. Demek ister ki, yakın kan bağı olan birine bu biçimde sunulan sevgi, ola ki, o sevgiye muhtaç olan bir yabancidan cimrice esirgenmiş olmaktadır. Hristiyanların pintilikte karadıkları Yahudiler, tüm ırklar içinde çeşitli milletlerden kimselerle evliliklerine en çok rastlananıdır. Suçlamalar öfkenin ürünüdür. Yahudileri tasarrufa teşvik eden Hristiyan yasaları, Lollardlar gibi barınak diye kasırgaların kucakını bellemiş bu insanları olanca sevgileriyle demir patpatlara bağlamıştır. Bunların günah mı erdem mi olduğunu koca Herkimbaba kıyametgünü celsesinde söyleyecek bizlere. Ne ki, borçları diye bellediği şeylere karşı kendi hakları diye bildiği şeylere bu denli sıkıca sarılan bir adam, karısı diye bellediği kadının üzerindeki haklarına da o denli sıkıca sarılacaktır. Hiçbir Sırıtkan Bay Komşu onun öküzüne de, karısına da, uşağına da, hizmetçisine de, eşşegine de göz koyamayacaktır.

—Nallı Fatmasına da, diye karşıtını ünledi Buck Mulligan.

920 —Soylu Will'e haksızlık ediyorsunuz, dedi soylu Mr. Best soyluca.

—Hangi Will? Diye takıldı Buck Mulligan tatlı tatlı. Kafamız karışmaya başladı.

—Yaşayan Will, dedi John Eglinton filozofça, Will'in dul karısı zavallı Ann için ölen Will oldu çıktı.

—*Requiescat!* Diye dua etti Stephen.

Nerde yapmak istediğimiz onca şey?

Maziye karıştı çok eskiden...

930 —O günlerde bir karyolanın günümüzdeki bir otomobil kadar gözde bir eşya olduğunu ve üzerindeki oymaların eşine rastlanmadık güzellikte olduğunu kanıtlasanız bile, kukuleteli kraliçe, o ikincieniyi karyolaya serilmiş kaskatı yatmaktadır. Yaşlılığında İncil hafızlarıyla düşüp kalkar (bunlardan birisi onunla New Place'te kalmış ve belediye meclisi hesabına bir litre beyaz şarap içmişse de hangi yatakta yatmış olduğunu hiç sormamak en iyisi) ve bir ruha sahip olduğunu öğrenir. Kadıncağız adamın destan kitaplarını okur ya da ona okutur ve onları *Şen Kadınlar*'a yeğler; her gece lazımlığına şakırdatırken de *Mutekitlerin Külötları İçin Kopçalar* ve

En Sofu Ruhları Hapşirtan Manevi Enfiyekutusu üzerinde düşünür durur. Venüs dua ederken dudaklarını kıvrımış. Vicdan azabı: Pişmanlığı buluncun. Tanrısını arayan tükenmiş bir fuhuş çağındayız.

—Tarih bunun bir hakikat olduğunu gösteriyor, *inquit Eglintonus Chronologos*. Devirler birbirini takip ediyor. Fakat en salahiyyetar merciler bize insanın en büyük düşmanlarının kendi ailesindeki fertler olacağını söylüyor. Russell haklıymış gibi geliyor bana. Karısından veya babasından bize ne? Bana sorarsanız sadece aile şairlerinin aile hayatları var. Falstaff bir aile adamı değildi. Bana göre gebeş şövalye onun en şahane buluşu.

Çelimsiz, geriye doğru kaydıldı. Pısırik, ananı babanı inkâr et, mürâi softa. Singin, Allahsızlarla kifaflanır, pisboğaz lüpçü. Antrim şayağından abalı babasından geçmiştir bu haslet ona. Üç ayda bir ziyaretine gelir. Mr. Magee, efendim, sizi görmek isteyen bir beyefendi var. Beni? Babanız olduğunu söylüyor, efendim. Wordsworth'umu versene. Magee Mor Matthew, arkası düğmeli kapaklı poturu, paçalarında on ormanın çamuru, elinde yontulmamış bir değnekle güçlü kuvvetli, kaba saba bir köylü.

Ya seninki? Senin pederi tanır o. Dul babanı.

Şen Paris'ten apar topar anamın kerih ölümhanesine koştugunda rıhtımda babamın eline dokunmuştum. Sesî, yeni bir ılıkılıkta, konuşmuştu. Dr. Bob Kenny bakıyormuş anama. Benim iyiliğimi isteyen gözleri. Ama beni tanımayan.

—Bir baba, dedi Stephen, umutsuzluğa düşmemek için çırpınarak, gerekli bir beladır. Oyunu, babasının ölümünü izleyen birkaç ay içinde yazmıştı. Saçları ağarmaya başlamış, evlenme çağına gelmiş iki kız babası, yaşamının otuz beş yılını arkada bırakmış, *nel mezzo del cammin di nostra vita*, elli yıllık tecrübe sahibi bir kimsenin Wittenbergli tüysüz bir öğrenci olduğuna inanıyorsanız, o takdirde yetmiş yaşındaki anasının da sefih kraliçe olduğunu kabul etmeniz gerekir. Hayır. John Shakespeare'in cesedi gece yürüyüşlerine çıkmamaktadır. Her geçen saat daha da çürümektedir. Babalığını terketmiş, o gizemli tahtını oğluna bırakmıştır. Boccaccio'nun Calandrino'su kendisinin hamile kaldığına inanan ilk ve son erkekti. Babalık, bilinçli olarak dünyaya getirme anlamında, erkeklerin bilmediği bir şeydir. Yalnızca getirenden dünyaya getirilene aktarılan gizemli bir konum, havarilerinki gibi bir ardışıklıktır bu. Kilise bu gizemin üzerine kurulmuştur. O muzip İtalyan aklının Avrupalı kalabalıkların önüne fırlattıkları Meryem Ana üzerine değil; hem de insanıyla kâinatıyla tüm âlemin boşluk üzerinde kurulmuş olduğu gibi sarsılmaz bir biçimde kurulmuştur. Belirsiz-

940

950

960

970

980 lik üzerine, olasızlık üzerine kurulmuştur. *Amor matris*, bu öznel ve nesnel tamlama, yaşamdaki tek gerçek şeydir belki de. Babalık yasal bir varsayım olabilir. Babasını sevmiş olan ve babasının da o oğlunu sevmiş olduğu bir babayla oğul var mıdır acaba?

Neler zırvalıyorsun?

Biliyorum. Sussana. Canın cehenneme. Nedenlerim var.

Amplius. Adhuc. Iterum. Postea.

Bunu yapmak zorunda mısın?

—Öyle kösnül aşikâr bir utançla birbirlerinden ayrılırlar ki, dünyada işlenmiş enestler ve canavarlıklar gibi tüm öbür günah-
990 larla kirlenmiş suç arşivlerinde, bu ihlallere pek rastlayamazsınız. Oğullar analarıyla, babalar kızlarıyla, sevicî kız kardeşler, adı telaf-
fuz dahi edilmekten çekinilen aşk, yeğenler nineleriyle, mahkûm-
lar anahtardelikleriyle, kraliçeler damızlık boğalarla. Doğmamış oğul güzelliği bozar: Doğdumu, acı getirir, sevgiyi böler, dertleri çoğaltır. Kendi başına bir erkektir o: Onun büyümesi babasının ze-
validir, onun gençliği babasını günülendirir, onun dostları babası-
nın düşmanlarıdır.

Rue Monsieur le Prince'te düşünmüştüm bunu.

—Doğada onları bağlayan ne? Bir anlık kör kıızışma.

1000 Baba mıyım ben? Olsaydım eğer?

Buruşuk kararsız el.

—Mezhep sapkını canavarlar arasında en azılısı olan Afrikalı Sabellius, Baba'nın, Kendi Oğlu'nun ta Kendisi olduğunu ileri sürmüştür. Olasız diye bir sözcüğü kabul etmeyen Aquin köpeği-
se, onu takip eder. Pekâlâ: Oğlu olmayan bir baba baba olamazsa babası olmayan bir oğul oğul sayılmaz mı? Rutlandbaconsouth-
hamptonshakespeare ya da aynı adlı bir başka şair yanlışlıklar ko-
medyasında *Hamlet*'i yazdığında sırf kendi oğlunun babası değildi
1010 ama, artık bir oğul olmadığından, kendisini tüm halkının babası, kendi dedesinin babası, ve aynı sebepten, Mr. Magee'nin anladığı şekilde doğanın yetkinliğe karşı nefretinden dolayı hiç doğmamış olan kendi doğmamış torununun babası olarak duyumsadı ve öyleydi de.

Eglintongözler, zevkten çıldır çıldır, mahcuparlık tavana doğru çevrildi. Yamru yumru yabangülü dallarının arasından kıvançlı bakan mutlu bir Püriten.

Dalkavukluk. Pek değil. Ama dalkavukluk.

—Kendisi kendisinin babası, diye söylendi Oğulmulligan. Bakındı. Hamileyim ben. Beynimde doğmamış bir çocuk var. Pallas
1020 Athena! Bir oyun! Oyundan âlâsı yok! Doğuruvereyim barı! Do-

ğumayardımcı elleriyle karnının iki yanını kavradı.

—Ailesine gelince, dedi Stephen, anasının adı Arden ormanında yaşayagelmektedir. Anasının ölümü, ona *Coriolanus*'taki Volturnia sahnesini esindirmiştir. Küçücük oğlunun ölümüyse, *Kral John*'daki genç Arthur'un ölüm sahnesine dönüşür. Hamlet, kara prens, Hamnet Shakespeare'dir. *Fırtına*'daki, *Pericles*'teki, *Kış Öyküsü*'ndeki kızların kim olduklarını biliyoruz. Mısır'ın etgüveci Kleopatra'nın, Cressida'nın ve Venüs'ün kimler olduğunu da tahmin edebiliriz. Ama kayıtlara geçmiş bir üyesi daha var ailesinin.

—Çapraşıyor iş, dedi John Eglinton.

1030

Kuveykır kütüphaneci, kıvrınarak, sessizce, kıvrıp, maskesi kıvrıldı, acele, kıvr kıvr, kuvak vak.

Kapı kapandı. Hücre. Gün.

Dinlemekteler. Üçü. Onlar.

Ben sen o onlar.

Haydin, beyl.

STEPHEN

Üç erkek kardeşi vardı, Gilbert, Edmund, Richard. Gilbert yaşlılığında kimi hemşerilerine, Maister Gatherer'in kendisine bir gün gösteri için beleştten bir bilet verdiğini söylemiş de o da gitmiş gardaşı tiyatroyazarı Maister Wull'u Londra'daki bir oyununda sırtında bir adam güreş ederken görmüş. Parterde tıkindığı sosisler Gilbert'in ruhunu şad etmiş. Ortalıkta görünmez o pek: Ama bir Edmund'a ve Richard'a tatlı William'ın eserlerinde rastlarsınız.

1040

MAGEEGLINJOHN

İsimler! Ne var ki bir isimde?

BEST

Benim adım da Richard, bildiğiniz üzere. Richard hakkında iyi bir şey söylersiniz inşallah, bildiğiniz üzere, hatırım için.

(kahkaha)

1050

BUCKMULLIGAN

(piano, diminuendo)

*Sonra fısladı tıbbiyeli Dick
Candostu tıbbiyeli Davy'ye...*

STEPHEN

Daltaban dalyarak Kara Wills'in, Iago, Richard Kambursırt, *Kral Lear*'daki Edmund'dan oluşan üçlemindeki iki kişi cehennemlik amcalarının adlarını taşır. Yaa, o son oyunu da kardeşi Edmund, Southwark'ta ölüm döşeginde can çekişirken yazılmıştı ya da yazılmaktaydı.

1050

BEST

Dilerim tutulan Edmund olur. İstemem Richard'ın, adaşımın...

(kahkaha)

KUVEYKIRLYSTER

(a tempo) Ancak benim şerefli adımları aşırı kimse...

STEPHEN

(stringendo) William kendi adını, o güzel adını, oyunlarında kâh bir figüran, kâh bir soytarı olarak gizlemiştir – tıpkı eski İtalyan ressamlarının kendi suratlarını tuvallerinin loş bir köşesine yerleştirdikleri gibi. Will'in aşırı taşıdığı yer aldığı sonelerinde açıklar o kendisini. John O'Gaunt gibi kendi adı azizdir onun için, kuyruk sallayarak elde ettiği bir kılıçla çapraz duran ucu gümüşten honorificabilitudinitatibus altın bir mızrak şeklindeki asalet arması denli aziz, ülkenin en yüce sahnesallarlığı şerefinden de aziz. Ne var ki bir isimde? Çocukluğumuzda bize ait olduğunu söyledikleri adımızı yazarken kendimize sordüğümüz sorudur bu. Bir yıldız, bir sabahyıldızı, bir kuyruklu yıldız görülmüş o doğarken. Gündüzle-

1060

1080

1100

—Bilmek istiyorum, dedi, sen hangi kardeşi... Zannediyorum ki kardeşlerden birinde bir kargışlılık olduğunu ihsas etmektesin.. Ama muhtemelen ben mi öyle zannediyorum?

Kendini suç üstü yakaladı: Herkese baktı: Kendini tuttu.
Antreden bir müstahdem seslendi:

—Mr. Lyster! Peder Dineen'in bir isteği...

—O, Peder Dineen! Derhal.

Ayağına tez derhal gıcırdatarak erhal erhal dışarı çıktı hal hal.
John Eglinton duvardaki süse dokundu.

—Haydi, dedi. Richard ile Edmund hakkında bildiklerini anlat da dinleyelim. Onları sona bıraktın, değil mi?

—O iki soylu kardeşi, Richie amcayla Edmund amca'yı anımsamanızı isterken, sizden ola ki aşırı bir talepte bulunduğum duygusuna kapılıyorum. İnsan erkek kardeşini şemsiyesi gibi kolayca unutabilir.

Yağmurkuşu.

Senin kardeşin nerde? Şurdaki eczanede. Bileğitaşım benim. O, sonra Cranly, Mulligan: Şimdi de bunlar. Konuş, konuş. Ama yap. Yap konuş. Akıllarınca seni sınayacaklar. Yap. Ki yapsınlar sana da.

Yağmurkuşu.

Sesimden bıktım artık, Esau'nun sesi. Tahtıma karşılık bir yudum su.

Berdevam.

—Diyeceksiniz ki, bu adlar onun oyunlarına kaynaklık eden tarihsel belgelerde zaten mevcuttu. Niye başkalarını değil de onları almıştır? Richard, kambur bir orospu çocuğu piçin teki, dul kalan Ann'la (ne var ki bir isimde?) sevişir, o orospu çocuğu şen dula kur yapıp onu elde eder. Fatih Richard, üçüncü kardeş, Mağlup William'dan sonra gelir. Oyunun son dört perdesi o ilkinin ardından ayak sürür gibidir. Tüm krallar arasında Shakespeare'in saygıyla yaklaşmadığı tek kral Richard'dır, dünya meleği. *Kral Lear*'daki Edmund'un rol aldığı ikincil konu niçin Sidney'in *Arcadia*'sından aşırılmış ve tarihten de kadim bir Kelt söylencesiyle kuşandırılmıştır?

—Will'in usulü öyleydi, diye savundu John Eglinton. Şimdi kalkıp bir İskandinavya destanıyla George Meredith'in bir romanından muktebesatı birleştirmemiz doğru olmaz. *Que voulez-vous?* Derdi Moor. Bohemya'yı sahile getirip Ulysses'e Aristo'yu iktibas ettiriyor.

—Neden? Stephen kendini yanıtladı. Çünkü Shakspeare'e göre düzensiz ya da gaspçı ya da zinakâr ya da üç sıfatı birden taşıyan bir erkek kardeş teması, yoksullarda rastlanmayan, hep onunla olan bir şeydir. Sürgünlük teması, kalpten çıkarıp atma, evinden

kovulma, mütemediye *Veronalı İki Beyefendi*'den başlayarak Prospero'nun esasını kırıp yerin şu kadar kulaç dibine gömmesini ve kitabını boğmasını anıştıran. Yaşamının ortasında kendini ikileştirir, bir başkasına yansıtır, kendini yineler protasis, eptasis, katastasis, katastrof. Ölümüne yakın tekrar yineler kendini, babasına çekmiş olan evli kızı Susân zina yapmakla suçlandığında. Ne var ki, onun aklını karıştıran, istencini zayıflatan ve yüreğinde güçlü bir kötülük işleme eğilimi yaratan şey ilk günahı. Maynoothlu Piskopos Hazretlerine aittir bu sözler. Bir ilk günah ve, ilk günah gibi, bir başkasınca işlenen onun da günaha günahını kattığı. Yazmış olduğu ve dört kemığının yatırılmadığı mezartaşına kazılan son sözcüklerin arasından alınmıştır. Yaşlılık solduramaz bunu. Güzellik ve barış da savamamıştır onu. Dünyanın her bir yanında sayısız biçimlerde yaratır durur bunu, iki kez *Beğendiğiniz Gibi*'de, *Fırtına*'da, *Hamlet*'te, *Kısasa Kısas*'ta – ve okumadığım bütün öbür oyunlarında.

1150

1160

Zihnini, zihninin baskısından kurtarmak amacıyla güldü.

Yargıç Eglinton özetledi.

—Hakikat orta noktadadır, diye onayladı. O hem hayalet hem de prenstir. Ne varsa hepsidir o.

—Öyle, dedi Stephen. Birinci perdedeki delikanlı beşinci perdedeki olgun adamdır. Hepsidir o. *Cymbeline*'de, *Othello*'da pezevenktir, boynuzludur. Hem yapan, hem yapılandır. Bir ideale ya da bir sapkınlığa tutkun, José gibi gerçek Carmen'i öldürür. Direşken anlığı, içindeki mağribinin durmadan acı çekmesini isteyen o kudurgan Iago'dur.

1170

—Guguk! Guguk! Diye gugukladı Guck Mulligan utanmazca. Ey korkunun sözcüğü!

Kasvetli kubbe çınladı, yankılandı.

—Ne yaman tiptir Iago! Diye carladı John Eglinton pervasız. Nihai analizde Dumas *fıls* (yoksa Dumas *père* miydi?) haklı. Tanrıdan sonra en büyük yaratıcı Shakespeare'dir.

1180

—Ne erkeklerle ne de kadınlarla iyi değil arası, dedi Stephen. Bir yaşam boyunca uzak kaldığı dünyanın o doğduğu noktasına, her zaman bir erkek, bir oğlan, sessiz bir tanık olduğu o yere geri döner ve orada, yaşam yolculuğu son bulduğunda, toprağa dutağacını diker. Ölür sonra. Nabız atmaz olur. Mezarcular Hamlet *pèrè* ve Hamlet *fıls*i gömerler. Bir kral ile bir prens sonunda ölmüştür, müzik refakatinde. Ve, katledilmiş de ihanete uğramış da olsalar, Danimarkalı ya da Dublinlisi, gözyaşı döken tüm o yufka yürekli düşkün insanlar için ölüye tutulan yas boşanmayı reddettik-

1190 leri tek kocaydı. Sonsözden hoşlanırsanız iyice bakın ona: Gönenç-
 li Prospero, ödüllendirilen iyi insan, Lizzie, dedesinin aşk yumağı,
 ve Richie amca, şairane adaletle kötü zencilerin gittiği yere götü-
 rülen kötü insan. Esaslı perde. İç dünyasında olasılığını sezdiği
 şeyler dış dünyada gerçek olarak çıkmıştı karşısına. Maeterlinck
 der ki: *Şayet Sokrat evinden bugün ayrılacak olsa, bilgenin kapı eşiğinde*
oturduğunu görür. Şayet Yahuda bu gece yola çıksa, adımları onu Yahu-
da'ya götürür. Her yaşam günlerle doludur, gün gün ardına. Biz
 kendimizin içinden yürürken, hırsızlarla, hayaletlerle, devlerle, ih-
 tiyar insanlarla, gençlerle, karılarla, dullarla, kayınbirâşıklarla, ama
 1200 hep kendimizle karşılaşırız. Bu dünyanın kitabını yazan hem de
 kötü bir biçimde yazan oyun yazarı (O bize önce ışığı, iki gün son-
 ra da güneşi verdi), çoğu Roma Katoliğinin *dio boia* dediği her şe-
 yin hâkimi olan cellat tanrı, kuşkusuz hep hepimizin içindedir her
 zaman, ister seyis ister kasap isterse de pezevenk ve boynuzlu ol-
 sun, Hamlet'in kehanetince, ululanan erkek, kendisine karılık
 eden bir erdişi melek olduğundan ilahi düzenekte artık evlilikler
 olmayacak.

—*Eureka!* Diye haykırdı Buck Mulligan. *Eureka!*

1210 Birden mutlanıp zıpladı ve bir sıçrayışta John Eglinton'un ya-
 zıhanesine ulaştı.

—Müsaade eder misiniz? Dedi. Tanrı, Malachi'ye seslendi
 de.

Bir kâğıt parçasına bir şeyler karalamaya başladı.

Burdan çıkarken bu not kâğıtlarından al.

—Evli olanlar, dedi, ağırbaşlı muştucu Mr. Best, biri hariç, ya-
 şayacaklar. Mütebakisi oldukları gibi kalacaklar.

Edebiyat bakeloryası bekâr Eglinton Johannes'e bakıp güldü.

1220 Evlenmemiş, güngörmemiş, içinden pazarlıklı, gece oldumu
 her birisi kendi *Hırçın Kız* şerhli edisyonunu karıştırarak düşünce-
 ye dalar.

—Seninki göz boyamak, dedi John Eglinton Stephen'a, dobra
 dobra. Onca yolu teptirdikten sonra karşımıza çıkara çıkara bir
 Fransız üçgeni çıkardın. Sen kendi teorine inanıyor musun?

—Hayır, dedi Stephen bekletmeksizin.

—Yazacak mısın bunu? Diye sordu Mr. Best. Bir diyalog şek-
 linde yazmalısın, bildiğiniz üzere, Wilde'ın Platonik diyalogları gi-
 bi.

John Eklektikon bir çift tebessüm etti.

1230 —Pekâla, o halde, dedi, kendin de inanmadığına göre bu ya-
 zının karşılığında para istemen abes. Dowden, *Hamlet*'te esrarlı bir

şeyler olduğu kanaatindeyse de daha fazlasını söylemiyor. Herr Bleibtreu, Piper'ın Berlin'de tanıştığı ve Rutland teorisi üzerinde çalışan adam, sırrın Stratford'daki abidenin içinde saklı olduğuna inanıyor. Şimdiki dükü ziyaret edecekmiş, diyor Piper, ve oyunların onun ataları tarafından yazıldığını ispatlayacakmış ona. Zati devletlerini epey şaşırtacaktır bu. Ama teorisine inanıyor o.

İnanıyorum, Ey Tanrım, inançsızlığımıza yardım et. Yani, inanmama yardımcı ol ya da inanmama yardım et? Kim yardımcı olur inanmaya? *Egomen*. Ya inanmamaya kim? Başka birisi.

—*Dana*'ya yazı verip de mangırımı isteyen bir sen varsın. Sonra gelecek sayının durumunu bilmiyorum. Fred Ryan iktisat mevzuunda bir makalesi için yer ayırmanızı istiyor.

1240

Fraidrine. Bana ödünç verdiği iki gümüş mangır. Cascavlak kaldığımda. İktisadiyat.

—Bir gine karşılığında, dedi Stephen, bu görüşmeyi yayımlayabilirsiniz.

Buck Mulligan gülererek yazdıklarını bırakıp gülererek kalktı: Ardından ciddiyetle, zehrine bal katıp dedi ki:

—Ozan Kinch'i Upper Mecklenburgh Street'teki yazlık rezidansında ziyaret etmiş ve onu Körpe Nelly ve kömür iskelesi orospusu Rosalie adlı belsoğukluğuna yakalanmış iki hatunla birlikte dalmışlar, *Summa contra Gentiles*'i incelerlerken bulmuştum.

1250

Atıldı birden.

—Gel, Kinch. Gel, kuşların avare Aengus'u.

Gel Kinch. Bütün artıklarınızı yedim. Hey. Cibreni sakatatını yedireceğim sana.

Stephen kalktı.

Yaşamda gün çok. Bu da bitecek.

—Bu gece görüşürüz, dedi John Eglinton. *Notre ami* Moore, Malachi Mulligan muhakkak orada olmalı diyor.

1260

Buck Mulligan elindeki kâğıtla Panama şapkasını kaldırarak şişindi.

—Mösyö Moore, dedi, İrlandalı gençlere Fransız edebiyatını öğreten adam. Geleceğim elbet. Haydi, Kinch, ozanlar içmek gerek. Yıkılmadan yürüyebilecek misin?

Gülüyordu, o...

On bire kadar işret. İrlanda gecelerinin zevk ü tarabı.

Hödük...

Stephen bir hödüğü izledi...

Bir gün milli kütüphanede bir tartışma yapmıştık. Shakes. Höd sırtını izleyip: Peşinden gitmiştim. Damarına basıyorum onun.

1270

Stephen, esenleşerek, ansızın halsizleşip, bir hödük soytarının, yeni tıraşlı, itinayla taranmış bir başın peşine takıldı, kubbeli hücreden, düşüncelerden arınık çarpıcı gün ışığına çıktı.

Ne öğrenmiş oldum? Onlardan? Benden?

Haines gibi yürü şimdi.

Gedikli okurların salonu. Okur kayıt defterinde Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell, adının ilk harflerini yazıyor. İzahat: Hamlet deli miydi? Kitaplardan söz ederken Kuveykırın saksısı Tanrısallaşıyor rahibimsi.

1280

—A, tabii efendim, lütfen.. Son derece memnun olurum...

Keyiflenen Buck Mulligan ağzı paça kendi kendine mırıldanıp kafa sallayarak düşledi:

—Halinden memnun bir göt.

Turnike

O mu şu?.. Mavikurdeleli şapka?.. Sakin sakin yazan?.. Ne?.. Baktı?..

Kıvrılan tırabzan: Pürüzsüzakan Mincius.

1290

Puck Mulligan, Panamamiğferli, basamakları inerken makara çekiyor, yırlıyordu:

—*John Eglinton, jo, Johnum,*

Niye almıyorsun bir hanım?

Delibozuk, havaya fişkırttı:

—Ey, çenesiz Çinlibay! Çin Çon Eg Lin Ton. Onların küçük tiyatrosuna gittiydik. Haines'le ben, Plumber's Hall'e. Bizim oyuncular Yuanlılar ya da M. Maeterlinck gibi Avrupa için yeni bir sanat yaratmaktalar. Abbey tiyatrosu! Keşişlerin kasık teri kokusu geliyor burnuma.

Okkalıca tükürdü.

1300

Unuttum: Kahpe Lucy'nin onu kırbaçladığını unuttuğundan çok değil. Ve *femme de trente ans*ı terk ettiğini. Ve niçin başka çocuğu olmadığını? Ve ilk çocuğunun da bir kız olduğunu?

Geç düşen jeton. Haydin geriye.

Asık suratlı münzevi hâlâ orada (yanında pastası) ve efendiden bir delikanlı, bir zevk yumağı, Phedo'nun okşanası kumral saçları gibi.

E... Ben sadece e... unutmak... istemiştim... e...

—Longwort ile M'Curdy Atkinson ordaydılar...

Puck Mulligan ayağını denk basıp, cıvıladı:

1310

—*İşitmez oldum artık ben çulluk sesini*

Ya da yanından geçerken konuştuğunu bir Tommy'nin
Zira başlıyorum düşünmeye

*F. M. Curdy Atkinson'u hep,
Hani bir bacağı tahtadandı
Bir de Iskoç etekli korsanı
Hani bir türlü nefsinin körletmeye cesaret edemeyen
Çenesiz ağızlı Magee'yi.
Korktuklarından bu yeryüzünde evlenmeye
Devam ettiler sıfırı tüketene dek otuz bir çekmeye.
Dalgaya devam et. Kendini tanı.*

1320

Durdu, aşağımda, arsız arsız süzüyor beni. Duruyorum.

—Matemli soytarı, diye sinledi Buck Mulligan. Synge doğaya uyup siyah giymeyi bıraktı. Sadece kargalar, papazlar ve İngiliz kömürü siyahır.

Bir gülücük dudaklarını dalgalandırdı.

—Longworth fena bozulmuş, dedi, kazkafalı moruk Gregory hakkında yazdıklarına. Yok musun sen engizisyoncu ayyaş çıtıcızvit! Kadın sana gazetede bir iş buluyor, ama sen tutup herzelerine ona veriştiyorsun. Yeats'e benzeyemez misin biraz?

Kollarını zarafetle devindirirken şaklabanca şakrayarak inmesini sürdürdü:

1330

—Benim zamanımda memleketimizden neşet eden en güzel kitap. Homeros geliyor insanın aklına.

Merdivenden inince durdu.

—Tam Maskaralık bir oyun düşündüm, dedi ciddiyetle.

Sütunlu Mağribi salon, gölgeler girişik. Sorguçlu serpuşlar giymiş dokuz kişi mağribi danslarını bitirdi.

İnişli çıkışlı tatlı seslerle Buck Mulligan bloknotundan okudu:

—*Herkes Kendi Kendisinin Karısı
ya da
Avuç İçinde Bir Balayı
(üç orgazmında ulusal ölümsüzlük)
yazan
Bamburuk Mulligan*

1340

Yılışıkça gülerek Stephen'a döndü ve dedi ki:

—Ne yazık ki biraz dekolte oldu. Ama dinle.

Okudu, *marcato*:

—Kahramanlar:

TOBY ASILOFSKİ (İçki geçmiş bir Polonyalı)

1350

KASIKBİTİ (kasıktaki çalılıklarda yaşar)

TIBBIYELİ DICK }
 ve } (bir taşla iki kuş)
 TIBBIYELİ DAVY }
 GROGAN ANA (bir saka)
 KÖRPE NELLY

ve

ROSALİE (kömüriskelesi orospusu).

Stephen peşinde, yürürken, başını ileri geri oynatarak güldü:
 1360 Kıvançla gölgelere, insan ruhlarına seslendi:

—Ey, geceleyin Camden Hall’de İrlandamızın kızları, sen or-
 da dutrengi, rengârenk, bol bulamaç kusmuğunun içinde yatarken
 üzerinden geçmek için eteklerini kaldırmak zorunda kaldılar!

—İrlandamızın en masum oğlanıydı, dedi Stephen, eteklerini
 kaldırdıkları kimseler arasında.

Kapıdan çıkmak üzereyken, arkasında birisinin varlığını du-
 yumsayıp, yana doğru çekildi.

Bırakıp git. Şimdi tam zamanı. Ama nereye? Şayet Sokrat evi-
 ni bugün terk etseydi, Yahuda bu gece koyup gitseydi. Neden?
 1370 Zaman içinde varman gereken mekânda var olacak o, kaçınılmaz-
 casına.

Benim istencim: Benimkine karşı onun istenci. Arada deniz-
 ler.

Aralarından bir adam geçti, eğilerek, selamlayarak.

—Günaydın gene, dedi Buck Mulligan.

Sahanlık.

Burada kehanet kuşlarına bakmıştım. Kuşların avare Aen-
 gus’u. Giderler, gelirler. Dün gece uçmuştum ben. İnsanlar şaş-
 kalmışlardı. Sonra fahişeler sokağına. Kaymak gibi bir kavun uzat-
 1380 mıştı o adam bana. Gir. Göreceksin.

—Gezgin Yahudi, diye fısıldadı Buck Mulligan soytarıca bir
 şaşkınlıkla. Gözlerini gördün mü? Sana yiyecek gibi baktı. Acıyo-
 rum sana, koca denizci. Ah, Kinch, başın belada. Semerini sigorta-
 ya al.

Öküzförd terbiyesi.

Gün ışığı. Tahtırevanda güneş köprü kemerinin tepesinde.

Önlerinden bir sırtın karaltısı, leopar adımlarla, antreden çı-
 kıp, demir parmaklıkların altından geçip gitti.

Onu izlediler.

1390 Beni incitmeyi sürdür. Konuş haydi.

Latif bir hava. Kildare Street’teki evlerin cidarlarını meydana
 çıkarıyordu. Kuş yok. Evlerin damlarından iki nahif duman sorgu-

cu, şişinerek süzölmekte, ve hafif bir esintide hafif hafif yok ol-
maktaydı.

Bırak uğraşmayı. Cymbeline'deki Kelt rahiplerinin dinginliğı:
Kutsal gizleri faş eden: Vasi topraklarda bir mihrap.

*Tanrılara sena ederiz
Eğri tüten dumanlarımız ınların burunlarına ulaşsın
Kutsal mihraplarımızdan.*

10

PEK MUHTEREM BAŞRAHIP JOHN CONMEE S. J. KİLİSedeki kapalı bölmesinden aşağı inerken ışıltılı saatini gene iç cebine yerleştirdi. Üçe beş var. Artane'e kadar yürümek için iyi bir zaman. O çocuğun adı neydi bakayım? Dignam. Evet. *Vere dignum et iustum est*. Peder Swan'ın gitmesi lazımdı. Mr. Cunningham'ın mektubu. Evet. Mümkünse, memnun kalacakmış. İyi kıymetli bir Katolik: Misyon zamanlarında işe yarar.

Bir tekbacaklı bahriyeli koltuk değneklerinin üşengeç silkinmeleriyle yalpalaya yalpalaya ilerliyor, hırlayarak bir türkü çıkırıyordu. Hayırsever Sörler Manastırı'na az kala bir silkelendi ve sadaka vermesi için sivri külahını Pek Muhterem John Conmee S. J.'ye uzattı. Peder Conmee uzanan tanıdığı, keseye bir gümüş kron koyarak onu güneşte takdis etti.

Peder Conmee, Mountjoy Square'i geçti. Bir süre, ama pek fazla değil, güllerle bacakları kopan, son günlerini güçsüzler yurdunda geçiren, askerler ve bahriyelilerle, Kardinal Wolsey'in, *Tanrım da kralıma hizmet ettiğim gibi hizmet etseydim o zaman Tanrı beni bu yaşlı günlerimde terk etmezdi*, deyişini düşündü. Yapraklarının araları yer yer güneş ışıklı ağaçgölgelerinden yürüdü: Ve Mr. David Sheehy M. P.'nin karısı ona doğru gelmekteydi.

—Çok iyi, vallahi, Peder. Siz nasılsınız, Peder?

Peder Conmee gerçekten de çok çok iyiydi. Belki de Buxton'a içmelere gidecekti. Ya oğulları nasıldı hanımefendinin, Belvedere'den memnun muydular? Yaa, öyle miydi? Peder Conmee gerçekten çok memnun olmuştu bunu işittiğine. Ya Mr. Sheehy nasıllardı? Hâlâ Londra'da. Ev gene öyle duruyordu, kuşkusuz öyleydi. Hava da ne güzeldi, gerçekten latifti. Evet, büyük bir ihtimalle Peder Bernard Vaughan gene gelip vaiz verecekti. Ya, evet: Çok çok başarılı. Gerçekten muhterem bir insan.

Peder Conmee, Mr. David Sheehy M. P.'nin karısının o denli

iyi görüldüğüne pek memnundu ve Mr. David Sheehy M. P.'ye hörmetlerinin sunulması ricasında bulundu. Tabii, muhakkak uğrayacaktı.

—Hayırlı günler, Mrs. Sheehy.

Peder Conmee silindir şapkasını çıkararak selam verdi ve ayrılırken kadının şalındaki, güneş ışığında parlayan mürekkepsiyahı kehribar boncuklarına doğru gülümsedi. Ve gene de gülümseyerekten yürüdü. Dişlerini fırçalamıştı, farkındaydı, betelcevizi macunuyla.

Peder Conmee yürüdü ve, yürürken, Peder Bernard Vaughan'ın o bir hoş gözleriyle Londralı aksanını düşünerek gülümsedi.

—Pilatus! Şu zırlak serserileri niçin dağıtmazsın ki?

Ateşli bir adam, doğrusu. Orası muhakkaktı. Kendi usulünce cpey yararlı oldu. Kuşkusuz öyle. İrlanda'yı sevdiğini, İrlandalıları sevdiğini söylüyor. Düşünecek olursan iyi bir aileden de. Galli, de-
ğil miydiler?

Ha, unutmışındı. Taşralı pedere o mektup.

Peder Conmee Mountjoy Square'in köşesinde üç küçük öğrencinin önünü kesti. Ever: Belvedere'dendiler. Küçük Kolej'den. Hah. Okulda iyi çocuklar mıydılar? Hı. O halde çok iyiydi. Ya onun adı neydi? Jack Sohan. Ya onun adı? Ger. Gallaher. Ve öbür küçükbeyin? Onun adı da Brunny Lynam'dı. Hm, ne de güzel bir addı öyle.

Peder Conmee göğsünden çıkardığı bir mektubu genç Brunny Lynam'a verdi ve Fitzgibbon Street'in köşesindeki kırmızı kutuyu gösterdi.

—Ama kendini kutunun içine postalama, küçükbey, dedi.

Oğlanlar altıgözle Peder Conmee'ye bakıp gülüştüler:

—Ay, efendim.

Peki, bakayım atabilecek misin mektubu, dedi Peder Conmee.

Genç Brunny Lynam koşarak yolun karşısına gitti ve Peder Conmee'nin taşralı pedere mektubunu parlak kırmızı postakutusunun ağzından içeriye attı. Peder Conmee gülümsedi, başıyla selamladı, gülümseyerek Mountjoy Square East boyunca yürüdü.

Dans vs. Hocası Mr. Denis J. Maginni, silindir şapkası, arduvaz renginde ipek yakalı redingotu, beyazboyunbağı, leylak rengi daracak pantolonu, kanarya sarısı eldivenleri ve ayağında sivri ru-
gan ayakkabıları, vakarlı bir alayişle yürürken Dignam Court'un köşesinde Lady Maxwell'i geçtiği sırada son kerte saygılı bir şekilde kaldırıma çıktı.

40

50

60

70

Mrs. M'Guinness değil miydi o?

Karşı kaldırımında seyir halindeki anaç, gümüşü saçlı Mrs. M'Guinness, Peder Conmee'yi başıyla selamladı. Peder Conmee de gülümseyerek karşılık verdi. Nasıldı, iyi miydi?

Güzel, oturaklı bir kadındı. İskoçyalı Kraliçe Mary Stuart gibi, aynen. Tefecilik yaptığını düşününce insan! Haydi, canım! Böyle bir... ne desem ki?... böyle bir kraliçe kalıbı.

80 Peder Conmee Great Charles Street'ten geçerken solundaki kapalı Protestan kilisesine baktı. Muhterem T. R. Greene B. A. konuşacak (*Deo Volante*). Vacip dedilerdi ona. O da bir iki şey söylemek vacip oldu diye geçirdi. Önlenemeyen cehalet. Kendi anlayışlarına göre hareket ettiler.

Peder Conmee köşeyi kıvrılıp North Circular Road boyunca yürüdü. Böyle önemli bir caddede bir tramvay hattı olmaması hayretti doğrusu. Elbet ki, yapılmalıydı.

Bir grup çantalı öğrenci Richmond Street'ten geçmekteydi. Hepsisi sallapatı kasketlerini çıkararak selam verdi. Peder Conmee de onları şefkatle birkaç kez selamladı. Hıristiyan kardeşlerin 90 oğulları.

Peder Conmee yürürken sağ elindeki buhuru kokladı. Saint Joseph Kilisesi, Portland Row. Yaşlı ve faziletli kadınlar için. Peder Conmee şapkasını kaldırarak Hazreti İsa'ya dua etti: Ama zaman zaman yaramazlık da yaparlardı.

Aldborough House'a yaklaştığında Peder Conmee o hovarda soylu adamı yâd etti. İşte şimdi de bir işhanı gibi bir şeydi.

100 Peder Conmee North Strand Road boyunca yürümeye başlamıştı ki, dükkânının kapısında duran Mr. William Gallagher tarafından selamlandı. Peder Conmee, Mr. William Gallagher'ı selamladı ve domuzpastırmalarından ve kallavi tereyağı topaklarından yayılan kokuları aldı. Tütüncü Grogan'ın, New York'taki feci bir felaket haberini veren haberlevhaları dayalı dükkânının önünden geçti. Amerika'da bu türden şeyler devamlı olmaktaydı. Talihsiz insanların o şekilde ölmeleri, hazırlıksız. Gene de, tövbekâr olmak için mükemmel bir vesile.

Peder Conmee Daniel Bergin'in, penceresinde işsiz güçsüz iki adamın pineklediği tavernasından geçti. Adamlar onu selamladı, o da adamlara selam verdi.

110 Peder Conmee, Corny Kelleher'in bir saman çöpünü çiğnerken yevmiye defterindeki sayıları topladığı H. J. O'Neill'in cenaze işleri bürosundan geçti. Devriye gezen bir polis memuru Peder Conmee'yi selamladı ve Peder Conmee de polis memurunu se-

lamladı. Domuzkasabı Youksetter'de, Peder Conmee aklı karalı kırmızılı domuzsucukluğunun kıvrılmış zarlarının içinde paşa paşa kurulduklarını izledi. Charleville Mall'daki ağaçların altında palamarlanmış bir mavna, sarkık kafalı bir araba beygiri ve ortada oturmuş sigarasını tellendirirken gözleri tepesindeki bir kavak dalına dalmış farımış hasır şapkalı bir mavnacı gördü. Cennet bir manzara: Ve Peder Conmee insanların kazıp çıkararak kasabalısıyla şehirlisiyle fakir halkın evlerindeki ocakları yakabilmeleri amacıyla turba keseklerini bataklıklarda halk eden Yaradan'ın inayeti üzerinde tefekküre daldı.

120

Newcomen Köprüsü üzerinde, Upper Gardner Street'teki Saint Francis Xavier kilisesinin başrahibi Pek Muhterem John Conmee S. J. kent dışına giden tramvaylardan birine bindi.

Kentiğine giden bir tramvaydan, North William Street'teki Saint Agatha kilisesinin rahibi Muhterem Nicholas Dudley C. C., Newcomen Köprüsü'nde indi.

Newcomen Köprüsü'nde Peder Conmee kent dışına giden bir tramvaya bindi zira Mud Island'ın ötesine uzanan kötü yolu yaya yürümek pek hoşuna gitmeyecekti.

130

Peder Conmee, mavi bir bileti keçiderisinden tombul eldivenlerinden birinin ilğine özenle geçirip, öteki tombul eldiveninin ayasıyla dört şilini, bir altıpeniyi ve beş peniyi kesesine boşaltırken tramvayın bir köşesine oturdu. Ivy Kilisesi'ni geçerken bilet kontrolörünün ekseriya insanın biletini dikkatsizlikle atmış olduğu zamanlar damladığını düşündü. Tramvaydaki yolcuların kasınlı havası Peder Conmee'ye böylesi kısa ve ucuz bir yolculuk için biraz abartılı gözüktü. Peder Conmee şetairetli bir edeplilikten yandı.

140

Hava ne kadar da güzeldi. Peder Conmee'nin karşısında oturan gözlüklü beyefendi açıklamasını bitirdikte, gözlerini yere çevirdi. Zevcesi, diye tahminde bulundu Peder Conmee.

Minicik bir esneme, gözlüklü beyefendinin zevcesinin ağzını açırverdi. İlk küçük eldivenli yumruğunu kaldırdı, pek de kibarca esnedi, küçük eldivenli yumruğuyla açılan ağzını tıptışlayarak miniminnacak tebessüm etti, şirin şirin.

Peder Conmee aracın içinde kadının parfümünün farkına vardı. Kadının karşısında oturan garip adamın da sıranın hemen ucunda oturduğunun da farkındaydı.

150

Peder Conmee mihrapparmaklığının önünde okunmuş ekmeği kafası ha bire sallanan garip ihtiyarın ağzına zorlukla koyabildi.

Annesley Köprüsü'nde tramvay durdu ve, kalkmasına yakın,

yaşlı bir kadın inmek amacıyla ansızın yerinden kalktı. Biletçi, kadının hatırına tramvayın kalkmaması için zilkayışını çekti. Kadın sepeti ve çarşı filesiyle geçti: Peder Conmee biletçinin yardım ederek kadını, sepetini ve filesini indirdiğini gördü: Ve Peder Conmee, kadın bir penilik biletinin yandığı noktayı birazcık geçtiğinden, onun hep iki kez *Allah yardımcın olsun, çocuğum* denilmesi gereken eşrefi mahlukattan olduğunu, taksiratlarının bağışlanmış olduğunu düşündü, *dualarını benden esirgeme*. Ama ne çok tasaları vardı bu hayatta, onca dertleri, zavallı insancıklar.

160

Tahta perdelerden Mr. Eugene Stratton etli zencidudaklarıyla Peder Conmee'ye pişmiş kelle gibi sırtıtmaktaydı.

Peder Conmee kara ve kahverengi ve sarı insanların ruhlarıyla, Aziz Peter Claver S. J. ve onun Afrika misyonu ve inancımızın yayılması ve son saatleri geceleyin bir hırsız gibi gelende daha suyla vaftiz edilmemiş olan milyonlarca kara ve kahverengi ve sarı insanın ruhu üzerindeki vaızını tahayyül etti. Belçikalı bir cizvit papazının o kitabı, *Le Nombre des Élus*, Peder Conmee'ye usa yakın bir argüman gibi gelmekteydi. Onlar Tanrı tarafından Onun Kendi suretinde yaratılan ve imandan yana nasiplerini alamamış (*Deo Volante*) milyonlarca benîâdemdiler. Fakat Tanrı'nın yarattığı Tanrı kullarıydı onlar da. Peder Conmee'ye göre bütün bu insanların imana kavuşmadan yitip gitmeleri yazıktı, tabir caizse bir israftı.

170

Howth Road durağında Peder Conmee indi, biletçi tarafından selamlandı ve karşılığında selam verdi.

Malahide Road tenhaydı. Peder Conmee, yoldan da adından da hoşlanmıştı. Zevkçanları çalmaktaydı neşe dolu Malahide'de. Lord Talbot de Malahide, tek vâris olarak Malahide ve çevre denizlerinin Lord Amirali. Ardından silaha çağnışı, ve bir gün içinde hem bakire hem zevce olmuş hem de dul kalmıştı. Eski dünyaya mahsustu o günler, meserret içindeki memleketimizin o hakikatli günleri, baronlukları bir vakitlerin.

180

Peder Conmee, yürürken, küçük kitabı *Baronlukları Bir Vakitlerin* ile cizvit yurtlarına Lord Molesworth'un kızı ilk Belvedere Kontesi Mary Rochfort'a ilişkin yazmayı düşlediği kitabı düşündü.

Gençliğini yitirmiş, dalgın bir kadın, Mary, ilk Belvedere Kontesi, Loch Ennel kıyısında bir başına yürüyordu, akşamleyin dalgın dalgın, bir susamuru suya atladığında irkilmeksizin yürüyordu. Kim bilebilir gerçeği? Kocasının biraderiyle tam olarak zina yapmadığını, *ejaculatio seminis inter vas naturale mulieris*, ne kıskanç Lord Belvedere ne de ona günah çıkartan papaz bilemezlerdi. O

190

da kadınların yaptığı gibi günah işlemediğine dair yarım ağızla bir itirafta bulunmuştu. Sadece Tanrı bilirdi, bir de kadınla o adam, kocasının kardeşi.

Peder Conmee, insan soyunun yeryüzündeki bekası için gerekli olan uçkuruna sağlam olamama zulmetini ve bizim erkânımıza uymayan Tanrı erkânı üzerinde düşündü.

200

Don John Conmee yürüdü ve devindi eski zamanlar içre. Orada insancıldı, gönençliydi. Günah çıkartanların sırlarını zihninden geçirdi ve tavanı olgun meyve hevenkleriyle bezeli, balmumuyla cilalanmış parkeli salondaki gülümseyen soylu yüzlere bakıp gülümsedi. Sonra bir gelinle bir güveyin elleri, soylu soyluya, Don John Conmee tarafından birleştirildi.

Enfes bir gündü.

Bir sebze bahçesinin kapısı Peder Conmee'ye, toprağa serilmiş geniş yapraklarıyla ona boyun kesen sıra sıra lahanaları gösterdi. Gökyüzü, rüzgârla birlikte ağır ağır giden küçük beyaz bulutlardan bir öbeği gösterdi ona. *Moutonner*, diyordu Fransızlar. Yerinde bir tabir.

210

Peder Conmee, duasını okuyarak, Rathcoffey üzerinde koyun sürüsü gibi geçen bulutları seyretti. İnceçoraplarının konçları Clongowes tarlalarının anızlarıyla gıdıklandı. Yürüyordu orada, ağzında akşam duası, takımlar halinde oynayan oğlanların bağırıltılarını, akşamın sükûnetindeki genç çığlıkları dinleyerekten. Onların okulunda müdürlük yapmıştı: İlimli bir yönetimdi onunkisi.

Peder Conmee eldivenlerini çıkardı ve cebinden kırmızıkenarlı dua kitabını aldı. Fildişi bir imlik kaldığı sayfayı gösterdi ona.

220

İkinci duası. Öğle yemeğinden önce okumalıydı onu. Ama Lady Maxwell gelmişti.

Peder Conmee içinden *Pater* ile *Aveyi* okuyup göğsünde haç çıkardı. *Deus in adiutorium*.

Sakin sakın yürüdü ve ikinci duasını sessizce okudu, Beati immaculatideki Rese gelene dek yürümesini ve okumasını sürdürdü:

—*Principium verborum tuorum veritas: In eternum omnia iudicia iustitiae tuae.*

Bir çitin aralığından suratı pancar kesilmiş bir delikanlı çıktı, onun ardından da elinde baş sallayan papatyalarıyla genç bir kadın belirdi. Genç adam selamen kasketini sertçe çıkardı: Genç kadın selamen sertçe eğildi ve eteğine takılan bir çalı parçasını sakın sakın özenle çıkardı.

230

Peder Conmee her ikisini dingince kutsadı ve dua kitabının ince sayfasını çevirdi. *Sin*:

—*Principes persecuti sunt me gratis: Et a verbis tuis formidavit cor meum.*

* * *

240 Corny Kelleher uzun yevmiye defterini kapattı ve uykulu gözlerle bir köşede nöbet bekleyen çam tahtasından tabutkapağına baktı. Dikilerek tabuta doğru gitti ve onu ekseninde çevirerek şeklini ve metal aksamını gözden geçirdi. Saman çöpünü çiğneyerek tabutkapağını bıraktı ve kapıya doğru geldi. Orada, gözlerini gölgede bırakmak amacıyla şapkasının kenarını çekti ve kapının pervazına dayanıp miskin miskin dışarıyı seyretmeye başladı.

Peder Conmee, Newcomen Köprüsü'nde Dollymount tramvayına bindi.

Corny Kelleher kocaayaklı pabuçlarını kavuşturdu ve, şapkası öne çekik, saman çöpünü çiğneyedursun, dışarıyı seyretti.

250 Polis memuru 57 C, devriyesinde, vakit geçirmek için durdu.

—Hava güzel, Mr. Kelleher.

—Ya, dedi Corny Kelleher.

—Pek boğucu, dedi polis memuru.

Eccles Street'te bir pencereden bir cömert beyaz kol bir madeni parayı dışarıya fırlatırken Corny Kelleher ağzından yay çizerek yükselen sessiz bir samansalyası fişkirtisi yolladı.

—Yeni bir şeyler var mı? Diye sordu.

—Dün gece o bahis konusu zatı gördüm, dedi polis memuru soluğunu kısarak.

260

* * *

Bir tekbacaklı bahriyeli koltuk değnekleriyle MacConnel'in köşesini döndü ve Rabaiotti dondurmacısının arabasını sıyrarak kapağı Eccles Street'e attı. Kapısının önünde, ceketsiz duran Larry O'Rourke'a doğru sataşarak homurdandı:

—*İngiltere için...*

İkına sıkına kendisini öne doğru savurarak Katey ve Boody Dedalus'u geçti, durup homurdandı:

—*vatan ve güzellik.*

270 J. J. O'Molloy'un solgun ve eskârlı yüzüne Mr. Lambert'in bir ziyaretçiyle depoda olduğu söylendi.

Atlar anası bir kadın durdu, çantasından bir bakır para çıkardı ve kendisine uzatılan külahın içine parayı bıraktı. Bahriyeli hırsla-

arak teşekkür etti, aldırıışsız pencerelere kötü kötü baktı, başını öne düşürüp kendini dört adım öne savurdu.

Sonra durup öfkeyle hırladı:

—*İngiltere için...*

Yalınayaklı iki çocuk, uzun meyanbalı kamışlarını emerek, onun yanında durdu, sarısalıyalı ağızları hayretten bir karış açık, tahta bacağa baktılar.

Bahriyeli canını dişine takıp silkine silkine kendisini öne doğru fırlattı, durdu, başını bir pencereye doğru kaldırdı ve boğuk boğuk ürdü:

—*vatan ve güzellik.*

İçerideki neşeli tatlı şakımlar ısıklar bir iki mezür daha sürdü, sonra kesildi. Pencerenin storu bir yana çekildi. *Mobilyasız Daireler* yazılı bir karton levha pervazından kayarak düştü. Tombul çıplak cömert bir kolun aydınlık beyaz jüponlu ve gergin askılı bir kaşkorseden dışarıya uzandığı görüldü. Bir kadın eli girişteki parmaklıkların üzerinden bir madeni parayı fırlattı. Para kaldırımın üzerine düştü.

Çocuklardan biri koşup parayı alarak gezgin manicinin külâhına attı ve dedi ki:

—İşte, efendim.

* * *

Katey ve Boody Dedalus havasız bunaltıcı mutfığın kapısını iterek açtılar.

—Kitapları rehin verebildin mi? Diye sordu Boody.

Maggy ocağın önünde, fokurdayan köpüklerin altındaki grimsi bulamacı kepçesiyle iki kez karıştırdı ve alnını sildi.

—Onlara zırnık bile vermiyorlar, dedi.

Peder Conmee, inceçoraplarının konçları anızlarla gıdıklana gıdıklana Clongowes kırını arşınladı.

—Nereyi denedin? Diye sordu Boody.

—M'Guinness'i.

Boody yeri tekmeleyerek çantasını masanın üzerine fırlattı.

—Vay ablak suratlı uyuz karı! Diye haykırdı.

Katey ocağa varıp gözlerini kısarak baktı.

—Tencerede ne var? Diye sordu.

—Gömlekler, dedi Maggy.

Boody öfkeyle bağırır:

—Kahrolası, yiyecek bir şey yok mu bize?

280

290

300

310

Katey, tencerenin kapağını lekeli önlüğünün bir ucuyla kaldırıırken, sordu:

—Ya bunda ne var?

Kesif bir buhar fışkırıverdi cevaben.

—Bezelye çorbası, dedi Maggy.

—Nereden buldun? Diye sordu Katey.

—Sör Mary Patrick, dedi Maggy.

Uşak çingırağını çaldı.

—Digidan!

Boody masaya oturdu ve hırsıyla dedi ki:

—Versene.

Maggy sapsarı helmeli çorbayı tencereden bir kâseye döktü, Boody'nin karşısına oturup kimi kırıntıları parmağının ucuyla ağzına götürürken sükûnetle dedi ki:

—Bu kadarını da bulduğumuza şükür. Billy nerede?

—Babamı bulmaya gitti, dedi Maggy.

Boody, ekmekten kopardığı iri parçaları sapsarı çorbanın içine boca ederken, ekledi:

—Cehennemlik babamızı.

Maggy, Katey'in kâsesine sapsarı çorba dökerken, ünledi:

—Boody! Ne utanmazsın!

Bir kayık, buruşturulmuş bir el ilanı, İlyas Peygamber geliyor, Liffey'de Loopline Köprüsü'nün altında suların köprü ayaklarına çarparak kaynaştığı yerden yollanmış, eski gümrükbinasının rıhtımıyla George iskelesi arasındaki tekneleri ve çapazincirlerini geçip doğudaki ivinti yerlerine doğru ağır ağır gitmekteydi.

* * *

Thornton'un dükkânındaki sarışın kız söğütdalından örme sepetin içini hışırtılı liflerle döşedi. Blazes Boylan ona pembe incekağıda sarılı bir şişe ile küçük bir kavanoz uzattı.

—Önce bunları koyuver, olur mu? Dedi.

—Evet, efendim, dedi sarışın kız. Meyveleri de üst.

—Tamam, üstüne bastın, dedi Blazes Boylan.

Kız, canla başla, ipiri armutları seçip özenle yerleştirdi ve aralarına da yanakları utançtan kıpkırmızı şeftalileri oturttu.

Blazes Boylan yeni açikkahverengi ayakkabılarıyla meyveko-
kan dükkânın içinde bir oraya bir buraya geziniyor, meyveleri, ta-
ze sulu kırışık ve olgun kırmızı domatesleri yokluyor, kokularını
içine çekiyordu.

Beyazsilindirşapkalarıyla H. E. L. Y. 'S., önünden sırayla geçerek Tangier Lane tarikiyle hedeflerine doğru kan ter içinde ilerlediler.

Ansızın bir çilek sepetinin önünden dönerek saat cebinden altın saatini çıkarıp zincirinin ucundan tuttu.

—Tramvayla gönderebilir misiniz? Şimdi?

Karasırtlı bir karaltı Merchants' Arch'ın altındaki bir eskicinin arabasındaki kitapları karıştırmaktaydı.

—Elbet, efendim. Şehir içinde mi?

—Ha, evet, dedi Blazes Boylan. On dakikalık.

Sarışın kız ona bir adres fişiyle kalem uzattı.

—Adresi yazar mısınız, efendim?

Blazes Boylan fişi tezgâhta doldurdu ve kıza doğru sürdü.

—Hemen gönderin, tamam mı? dedi. Bir hastaya gidecek.

—Evet, efendim. Gönderirim, efendim.

Blazes Boylan pantolonunun cebindeki şetaretli paraları şangırdattı.

—Cezamız ne kadar? Diye sordu.

Sarışın kızın ince parmakları meyveleri hesapladı. Blazes Boylan kızın bluzunun yaka oyuntusundan içeriye baktı. Körpe bir pilic. Upuzun çiçeklikten bir kırmızı karanfil aldı.

—Benim olsun mu? Dedi çapkınca.

Sarışın kız onu yan gözle süzdü, kravatı bir parça eğri ama kıyafeti abiye, kıpkırmızı kesildi.

—Evet, efendim, dedi.

Kırtarak eğilip dolgun armutlarla mahcup şeftalileri tekrardan hesapladı.

Blazes Boylan, kırmızı çiçeğin sapı gülümseyen dişlerinin arasında, kızın bluzundan içeriye artan bir iştihakla baktı.

—Telefonunuzda bir çift laf etsem olur mu, yavrucuğum? Diye sordu hovardaca.

* * *

—Ma! Dedi Almidano Artifoni.

Stephen'in omzundan Goldsmith'in pürüzlü kafasına baktı.

Turist dolu iki araba, kadınları önde dirsekliklere rahatça tutunarak oturmuş, ağır ağır geçti. Solukbenizliler. Erkeklerinin kolları cılız vücutlarına rahatça dolanmış. Gözlerini ta Trinity'den İrlanda Bankası'nın güvercinlerin rukukuğurduğu sütunlu kör revağına dek dolaştırdılar.

360

370

380

390

—*Anch'io ho avuto di queste idee*, dedi Almidano Artifoni, *quand' ero giovine come Lei. Eppoi mi sono convinto che il mondo è una bestia. È peccato. Perché la sua voce... sarebbe un cespite di rendita, via. Invece, Lei si sacrifica.*

—*Sacrifizio incruento*, dedi Stephen gülümseyerek, bastonunu ortanoktasından sakın sakın birorabirbura sallarkene, hafifçe.

—*Speriamo*, dedi bıyıklı değirmi yüz, candan. *Ma, dia: Retta a me. Ci rifletta.*

Grattan'ın kararlı elinin durdurduğu bir Inchicore tramvayından bandocu İskoçyalı askerler itişe kakışa indiler.

400

—*Ci rifletterò*, dedi Stephen, sımsıkı pantolon bacağından aşağı doğru bakıp.

—*Ma, sul serio, eh?* Dedi Almidano Artifoni.

Kocaman eli Stephen'inkini sıkıca kavradı. İnsancıl gözler. Bir an mütecessis bakıştılar ve acele Dalkey tramvayına doğru yöneldiler.

—*Eccolo*, dedi Almidano Artifoni dostça telaşlı. *Venga a trovarmi e ci pensi. Addio, caro.*

—*Arrivederla, maestro*, dedi Stephen, serbest kalınca eli şapkasını kaldırarak. *E grazie.*

410

—*Di che?* Dedi Almidano Artifoni. *Scusi, eh? Tante belle cose!*

Almidano Artifoni, dürülü notalarından batonunu kaldırarak durmasını imlediği Dalkey tramvayının ardından alamet pantolonuyla seğirtti. Boşunaydı seğirtmesi, Trinity'nin kapısından içeriye müzik aletlerini taşımakta olan çıplakdzil İskoç uşaklarının paturtısı arasında imlemesi boşunaydı.

* * *

Miss Dunne, Capel Street kitaplığından aldığı *Beyazlı Kadın* romanını çekmecesinin ta arkasına sakladı ve yazımakinesine cıfcaflı bir mektup kâğıdı geçirdi.

420

Amma da muamma dolu bir romanmış. Marion denilen o kadına âşık mı? Bari değiştireyim de Mary Cecil Haye'nin bir romanını alayım.

Disk yiv oluğundan kayarak düştü, bir süre dingildedii, durdu ve onlara göz süzdü: Altı.

Miss Dunne klavyesini şakırdattı:

—16 Haziran 1904.

Önlerine ve arkalarına ilan levhaları asılmış beş beyazsilindirşapkaklı adam Monypeny'nin köşesiyle Wolfe Tone'nin heykelinin

dikilmediği temel arasında H. E. L. Y. 'S.'i kıvırtarak geldikleri gibi kan ter içinde geriye döndüler.

430

Ardından, dilber yosma Marie Kendall'ın devasa afişine bakarak, ve, huzursuzca siftinerek, not defterine on altılar ve majüskül seler çiziktirdi. Saçlar hardalrengi, yanaklarsa boya içinde. Hiç de güzel bir kadın sayılmaz, değil mi? O kısacık eteğinin ucunu kaldırırsı. O adam bu gece konsere gelecek mi acaba. O terziye Susy Nagel'inki gibi bir akordeon etek yaptırabilseydim. O eteklerle iyi tepiniliyor. Shannon'la yelkenkulübünün tüm yakışıklıları gözlerini bir türlü ayıramamışlardı ondan. Allah vere de beni yediye kadar tutmasa burda.

Telefon, kulağının dibinde saygısızca çaldı.

440

—Alo. Evet, efendim. Hayır, efendim. Evet, efendim. Onları beşten sonra arayım. Sadece o ikisini, efendim, Belfast ve Liverpool için. Pekâlâ, efendim. Siz dönmemişseniz altıda giderim o halde. Altıyı çeyrek geçe. Peki, efendim. Yirmi yedi ve altı. Söyleyim ona. Evet: Bir, yedi, altı.

Bir zarfın üzerine üç rakam yazıverdi.

—Mr. Boylan! Alo! *Sport*'tan o beyefendi uğramış sizi sormuştu. Mr. Lenehan, evet. Saat dörtte Ormond'da olacağını söyledi. Yo, efendim. Evet, efendim. Beşten sonra ararım onları.

* * *

450

Küçücük meşalenin alevinde iki pembe surat belirdi.

—Kim o? Diye sordu Ned Lambert. Crotty, sen misin?

—Ringabella ve Crosshaven, diye yanıt verdi bir ses ayağını basmak için yeri yoklayarak.

—Merhaba, Jack, sen misin yahu? Dedi Ned Lambert, titreyen kemerlerin arasında esnek latasını selam niyetiyle kaldırarak. Gelsene. Bastığın yere dikkat et.

Dinadamının yukarıya kaldırdığı elindeki şamalı kibrit uzun zayıf bir alevle yandı yandı sonra yere atılıverdi. Ayaklarının dibinde kızıl bir nokta ruhunu teslim etti: Dört bir yanlarını küflü hava çevirdi.

460

—Ne ilginç! Diye seslendi kibar bir ses karanlığın içinden.

—Evet, efendim, dedi Ned Lambert içtenlikle. Şu anda Saint Mary Manastırı'ndaki, 1534'te İpek Thomas'ın isyan bayrağını açtığı tarihi Meclis Salonu'nda durmaktayız. Burası tüm Dublin'deki en tarihi noktadır. O'Madden Burke bugünlerde bu konuda bir şeyler yazacaktır. Eski İrlanda Bankası, Birlik dönemine kadar bu-

radaydı; Adelaide Road'daki havralarını inşa etmeden önce ilk Yahudi tapınağı da buradaydı. Sen buraya hiç gelmemiştin, Jack, değil mi?

—Gelmemiştin, Ned.

—Hafızam beni yanıltmıyorsa, dedi kibar ses, atıyla Dame Walk'tan girmişti. Kildarelerin malikânesi. Thomas Court'taydı.

—Haklısınız, dedi Ned Lambert. Çok haklısınız, efendim.

—O halde lütfen, dedi dinadamı, gelecek sefere müsaade edersiniz, umarım...

—Elbette, dedi Ned Lambert. Fotoğraf makinenizi de getirin ne zaman isterseniz. Ben şu çuvalları pencerelerden çeker ortalığı açarım. İster şuradan ister şuradan çekersiniz.

Can çekişen kör ışıktaki latasıyla yığılı tohumçuvallarına ve zemindeki elverişli bölümlere vurarak döndü durdu.

Uzun bir surattan bir sakal ile bir nazar bir satrançtahtasının üzerine asıldı kaldı.

—Çok minnetarım, Mr. Lambert, dedi dinadamı. Kıymetli vaktinizi almış olmayayım...

—Başımızın üstünde yeriniz var, efendim, dedi Ned Lambert. Ne vakit isterseniz teşrif edin. Gelecek hafta, mesela. Görebilir misiniz?

—Evet, evet. Allahasmarladık, Mr. Lambert. Sizinle tanıştığımı çok memnun oldum.

—O şeref bize ait, efendim, diye yanıt verdi Ned Lambert.

Konuğunu çıkışa kadar izledikten sonra latasını çevire çevire sütunların arasında uzaklaştı. J. J. O'Molloy'la birlikte ağır ağır, hammalların, O'Connor, Wexford, yük arabalarına hurmaçekirdeği ezmesi ve keçiboynuzu çuvallarını yüklediği Mary Manastırı'na ulaştı.

Elindeki kartı okumak için duraladı.

—Muhterem Hugh C. Love, Rathcoffey. Şimdiki adresi: Saint Michael, Sallins. İyi delikanlıdır. Fitzgeraldlar hakkında bir kitap yazdığını söylemişti bana. Tarihte üstüne yoktur, billa.

Genç kadın eteğine takılan bir çalı parçasını sakın sakın özenle çıkardı.

—Yeni bir barut komplosu hazırladığını zannediyordum, dedi J. J. O'Molloy.

Ned Lambert havada parmaklarını çıtırdattı.

—Tanrım! Diye haykırdı. Kildare Kontu'nun Cashel Katedrali'nde yangın çıkardıktan sonraki encamını anlatmayı unuttum ona. Bunu biliyor musun? *Namussuzum çok pişmanım bu*

yaptığıma, demiş hani, ama Tanrı şahidim olsun, başpiskoposun içeride olduğundan öyle emindim ki! Hoşlanmayabilirdi, ama. Ha? Tanrım, gene de anlatacağım. Büyük Konttu o, Fitzgerald Mor. Geraldine-lerin hepsi de yaman adamlardı.

510

Yanından geçtiği koşumları çözüp atlar huylanarak irkildiler. Yanındaki bir alacalı sağrıya bir tokat aşkedi haykırdı:

—Aho, evlat!

J. J. O'Molloy'a dönerek sordu:

—Peki, Jack. Ne oluyor? Derdin ne? Biraz bekle. Sabırlı ol.

Ağzı açık, kafasını ta geriye çekip devinmeden durdu ve, bir an sonra, yüksek sesle aksırdı.

—Hapşu! Dedi. Hay Allah!

520

—Çuvarların tozundan, dedi J. J. O'Molloy nezaketle.

—Yo, dedi Ned Lambert soluk soluğa, evvelsi gece... biraz üşütmüş... hay Allah... geçen gece... uzun süre cereyanda kalmıştım...

Mendilini burnuna yaklaştırıp hazır etti bir sonraki...

—Bu sabah... Glasnevin'deydim... zavallı küçük... neydi adı hani... pşuu!... Vay anam vay!

* * *

Tom Rochford, bordo yeleğine bastırarak tuttuğu desteden ilk diski aldı.

530

—Gördünüz mü? Dedi. Diyelim ki altı. Bakın, işte. Şimdi çevirelim.

Sonra sol yarıktan içeriye sokarak bıraktı. Disk yiv olduğundan kayarak düştü, bir süre dingilded, durdu ve onlara göz süzdü: Altı.

Hukukun cemaziyülevvelini bilen azametli, müdafî avukatlar, Konsolide Vergi Dairesi'nden Ağır Ceza Mahkemesi'ne gitmekte olan Goulding, Collis ve Ward dosyaçantasını taşıyan Richie Goulding'i seyreylediler ve Kraliyet Hukuk Dairesi Bahriye Mahkemesi'nden Temyiz Mahkemesi'ne doğru giden takma dişlerini göstere göstere vesveseli bir şekilde sırtan pek bol siyah ipek etekli yaşlıca bir kadının hışırtısını işittiler.

540

—Gördünüz mü? Dedi. Son koyduğum nah işte şurada: Çevirir. Çarpış. Manivela, gördünüz mü?

Sağ tarafta yükselen disk ko.onunu onlara gösterdi.

—İyi fikir, dedi Nosey Flynn, burnunu çekerek. Demek ki geç gelen bi kimse sıranın hangisinde olduğunu hangilerinin geçtiğini hemen anlayabilir.

—Gördünüz mü? Dedi Tom Rochford.

550 Diski kendi zevki için kaydırdı: Düşmesini, dingildemesini, göz süzmesini, durmasını izledi: Dört. Şimdi çevirelim.

—Şimdi Ormond'da onu görecekim, dedi Lenehan, ve ona soracağım. Varışına gelişim. tarhanana bulgur aşım.

—Tabii ya, dedi Tom Rochford. Boylan gibi sabırlı değilim de ona.

—İyi geceler, dedi M'Coy hoyratça. İkiniz başladığınızda...

Nosey Flynn manivelaya doğru eğilip burnunu çekiştirdi.

—Ama nasıl çalışıyor ki bu, Tommy? Diye sordu.

—Hoppa nina, dedi Lenehan. Hadi görüşürüz.

560 Küçük Crampton Court meydanını geçinceye kadar M'Coy'u takip etti.

—Adam bir kahraman, dedi içtenlikle.

—Biliyorum, dedi M'Coy. Lağımı kastediyorsun herhalde.

—Lağımı mı? Dedi Lenehan. Bir menholden girmişti.

Dilber yosma Marie Kendall'ın bir afişten kendilerine doğru yılmışka gülümsediği Don Lowry Müzikholü'nü geçtiler.

570 Sycamore Street'teki Empire Müzikholü'nün önünde giderlerken Lenehan, M'Coy'a vukuatın nasıl cereyan ettiğini gösterdi. Nah bu menhollerden biri meret şey daracak zavallı adamcağız içine sıkışmış kalmış, lağım kokusundan nerdeyse boğulacak. Ama bizim Tom Rochford ipe sarılı, sırtındaki bahişçi ceketi filan tek-
mil, gene de boyluyor dibini. Ama namussuz ipin bir ucu da öbür herifin beline bağlı ya, ikisi öyle asılı kalakalmışlar.

—Anca bi kahraman yapar bunu, dedi.

Dolphin'in orada, dörtlü Jarvis Street'e gitmekte olan ambulans arabası geçsin diye beklediler.

—Bu taraftan, dedi, sağa doğru yürüyerek. Lynam'a uğrayıp Sceptere'e kaçtan başlayarak oynanıyor, bi sorayım. Senin altın köstekli saatin kaçım diyor?

580 M'Coy, Marcus Tertius Moses'in loş bürosuna, sonra da O'Neill'in saatine bakmaya çalıştı.

—Üçü geçmiş, dedi. Cokeyi kim?

—O. Madden, dedi Lenehan. Yürekli kısraktır ha.

Temple Bar'ın önünde beklerken M'Coy ayağının ucuyla bir muz kabuğunu hafif hafif iteleyerek hendeğe düşürdü. Karanlıkta giden sarhoş birinin yeri öpmesi işten değil bu pezevenk şeye basınca.

—Genel Vali'nin süvari alayının çıkması için parkın kapıları ardına kadar açılıverdi.

—Favoriyi bilene iki katı, dedi Lenehan dönerek. Orda Bantam Lyons'a bindirmiştim de bi herifçiğlundan tüyo almış, kırtı-pil bi at üzerinde bahse girecekmiş. Buradan.

590

Merdivenlerden çıkıp Merchants' Arch'ın altından geçtiler. Karasırtlı bir karaltı eskicinin arabasındaki kitapları karıştırmaktaydı.

—İşte, orada, dedi Lenehan.

—Ne alıyor acaba, dedi M'Coy, ardına bakarak.

—*Leopoldo ya da Çavdar Tarlasının Bloom Çiçeği*, dedi Lenehan.

—Kelepir mal bulmakta üstüne yok, dedi M'Coy. Bir gün beraberdik de, Liffey Street'teki bi sahaftan iki papele bi kitap aldıydı. Kitabın içinde yıldızları, ayı, upuzun kuyruklu yıldızları gösteren şahane tabloları vardı ki iki mislini ödesen alamazsın. Konusu astronomi hakkındaydı.

600

Lenehan güldü:

—Kuyruklyıldızların kuyrukları hakkında esaslı bi fıkram var, dedi. Güneşten gidelim.

Metal köprüyü geçerek Wellington Quay'da nehir korkuluğu boyunca ilerlediler.

Genç Patrick Aloysius Dignam, merhum Fehrenbach'tan devrolunan Magnan'ın kasap dükkânından elinde bir buçuk librelik domuzpırzolasıyla çıktı.

610

—Glencree İslahevi'nde büyük bi şölen vardı, dedi Lenehan heyecanlı. Senelik ziyafet, hani. Kolalı gömlekler filan gırla. Belediye Reisi de ordaydı, Val Dillon yani, Charles Cameron ile Dan Dawson nutuk çektiler, orkestra da vardı. Bartell d'Arcy şarkı söyledi, Ben Dollard da...

—Biliyorum, diye lafını kesti M'Coy. Bizim hanım da orada şarkı söylemişti bi zamanlar.

—Sahi mi? Dedi Lenehan.

Mobilyasız Daireler yazılı bir levha Eccles Street No. 7'nin pencere pervazında yeniden belirdi.

620

Fıkrasını bir süre zihninde toparladıktan sonra hırıltılı bir gülüşle lafını sürdürdü.

—Ama dinle bak, dedi. Servisi, Camden Street'teki Delahunt üstlenmişti, bendiniz de içkilerin dağıtımından sorumluydum. Bloom ile hanımı da ordaydılar. İçkileri sorarsan, ibadullah: Porto şarabı var, beyaz İspanyol şarabı var, turunc likörü var, hepsini de ha babam de babam boca ediyoruz kadehlere. Sıvılardan sonra gel-sin katılar. Soğuk etler, elmalı tartlar kıyamet kadar.

630 —Bilmez miyim, dedi M'Coy. Bizim hanımın oraya gittiği se-
ne...

Lenehan teklifsizce koluna girdi.

—Ama dinle de bak, dedi. Bütün bu cümbüş yetmezmiş gibi
geceyarısından sonra haydi bir yemek faslı daha ve oraya veda etti-
ğimizde artık gecenin mi sabahın mı bilmemkaçı olmuştu. Evimi-
ze dönerken Featherbed Mountain'da kış gecesi şahane manzara.
Bloom ile Chris Callinan arabanın bi tarafında, ben de karısıyla
öbür tarafında. İki sesli, çok sesli şarkılar söylüyoruz: *Hey, sabahın*
640 *ilk ışıkları*. Mrs. Bloom belindeki kemerin altında bi dolu Dela-
hunt porto şarabıyla tam kıvamında. Pezevenk arabanın her sarsılı-
şında haydee karıyı toslatıyorum kendime kendime. Keriz billa,
kerriizz! Ah o çifte çanları, Allahıma! Na böyle.

Ellerini kovuk edip bir arış önünde tutarak alnını kırıştırdı:

—Örtüyü boyuna karının altına sokuşturuyor, ha bire kürkü-
nü düzeltiyordum. Çakalavengoz?

Elleriyle dopdolu inhinalı havayı avuçladı. Zevkten gözlerini
sıkıca yumup, gövdesini büzdü ve dudaklarını tatlı tatlı şaklattı.

—Seninki hazırol vaziyetinde dikilmişti, dedi göğüs geçire-
rek. Hiç kuşkun olmasın, o karı oynak kırsığın teki. Bloom ha bire
650 gökyüzündeki yıldızları, kuyruklu yıldızları filan göstermekte
Chris Callinan'la arabacıya: Büyükayıymış da, Herkül ile Canavar-
mış da, ve daha bi sürü ham hum şaralop. Ama Allahı var, Saman-
yolu'nu anlatırkene bi bakıma yolumu kaybettiydim. Hepsini ke-
lime bekeline biliyor, namussuzum. Sonunda kadıncağız ta ce-
hennemin finnarındaki bit kadar bi yıldız gösterdiydi. *Ya bu ne yul-
dızı, Poldy?* Diye sordu. Al sana, kadın Bloom'u köşeye sıkıştır-
dıydı. *Şurdaki mi?* Diye sordu Chris Callinan, *hani şu bir iğne*
ucu denilebilecek denli ufacak şey mi? Vay be, nasıl da görebilmişti he-
rifçiğolu onu.

660 Lenehan durdu, nehir korkuluğuna yaslanarak soluğunu tuttu
ve kıs kıs güldü.

—Artık mecalim kalmadı, diyerek derin bir nefes aldı.

M'Coy'un soluk benzi arada bir gülümsüyor ve giderek ciddi-
leşiyordu. Lenehan yeniden yürümesini sürdürdü. Denizci kaske-
tini çıkararak başının arkasını hızlı hızlı kaşıdı. Gün ışığında yan
gözle M'Coy'u süzdü.

—Kültürlü, şeytanın deliğini bilir bir adamdır Bloom, dedi
ciddiyetle. Hani o orta malı, sarı çizmeli Mehmet ağalardan... bilir-
sin işte... değildir... Az buçuk bi sanatçı yanı vardır bizim Blo-
om'umuzun.

Mr. Bloom dalmış, *Maria Honk'un Müthiş İfşaatı*'nın, sonra da Aristo'nun *Şaheser*'inin sayfalarını çevirmekteydi. Eğri büğrü üstünkörü bir baskı. Resimler: Mezbahadan çıkmış inek ciğeri gibi rahimlerin içinde tostoparlak kıvrılmış yatan bebekler. Şu anda dünyanın dört bir yanında bunun gibi pek çok var. Hepsi de dışarıya fırlamak için kafalarıyla tos vurmaktalar. Her dakika bir yerde bir çocuk doğmakta. Mrs. Purefoy.

İki kitabı yan yana koyup üçüncüsünü inceledi: *Getto Öyküleri*, yazar Leopold von Sacher Masoch. 680

—Bunu almıştım, dedi, kitabı yana iterek.

Kitapçı, tezgâhın üzerine iki cilt atarak dedi ki:

—Bu ikisi iyidir.

Soğan kokan nefesi ta çürümüş ağızından tezgâhı aşarak gelmekteydi. Öbür kitapları istiflemek amacıyla eğildi. Onları önü açık yeleğine dayayarak kucakladı ve kirli perdenin arkasına götürdü.

O'Connell Köprüsü'nde birçok insan, dans vs. hocası Mr. Denis J. Maginni'nin vakarlı alayışiyle kokorozlu şemailini seyreylemekteydiler. 690

Mr. Bloom, tek başına, kitapları incelemekteydi. James Loveburch'in *Güzel ve Zalim*'i. O türleri biliyorum. Almış mıydım? Evet.

Kitabı açtı. Okumuştum.

Kirli perdenin ardından bir kadın sesi. Ne diyor: Adam.

Hayır: O kadar istemezmiş. Zaten bir kez almışmış.

Öteki kitaba baktı: *Günah Zevkleri*. Bundan hoşlanabilir. Bakalım.

Parmağıyla açtığı yeri okudu.

—Kocasının ona verdiği tüm dolarları mağazalardan alımlı tuvaletler, en pahalısından süsler takılar alarak harcardı. Onun için! Raoul için! 700

Evet. Bu. İşte. Bakalım.

—Dudakları baş döndürücü şekvetli bir buseyle birbirine yapışırken adamın elleri kadının kombinezonun altındaki semiz kıvrımları yoklamaktaydı.

Evet. Bunu almalı. O kadar.

—Geç kaldın, dedi adam kadına boğuk bir sesle, öfkeli gözlerini ona dikmiş bakarken.

Güzel kadın samur kürküyle bezeli mantosunu çıkarıp bir yana fırlatırken kraliçemsi omuzlarıyla inip kabaran dolgun göğüslerini sergile-

mekteydi. Erkeğe doğru dönerken, şahane dudakları belirsiz bir tebessümle kıpırdadı.

Mr. Bloom okudu gene: *Güzel kadın...*

Benliğini tatlı bir ılıklik kaplayıverdi, vücudunu ürperten. Kıvrık giysilerinin altında bir uzuv kendini koyuverdi: Gözlerinin akı kayıverdi. Burun delikleri tutkuyla esnek, açıldı. Kayganlaşan göğüslerini ovsa (*onun için! Raoul için!*). Koltuk altlarından soğanımsı ter kokuları. Balığımsı, yapış yapış (*inip kalkan dolgun göğüsleri!*). Okşa! Bastır! Yumul! Aslanların kükürtümsü dışkısı!

720 Gençlik! Gençlik!

Gençliği solmuş yaşlıca bir kadın, Adalet Bakanlığı Mahkemesi'nde Potterton'un akli yetmezlik davasını, Bahriye Mahkemesi'nde Lady Cairn'in sahiplerine karşı Mona yelkenlisinin sahiplerinin celpnamesiyle, davayı tek taraflı yürütme teklifini, Temyiz Mahkemesi'nde de Harvey'e karşı Ocean Accident and Guarantee Corporation davasında kararın taliki celselerini dinledikten sonra Yüksek Mahkeme, Kraliyet Hukuk Dairesi, Hazine Dairesi ve Amme Davaları Mahkemesi binasından çıktı.

730 Balgamlı öksürükler, kirli perdeleri dışarıya doğru pırltatarak kitapçı dükkânının havasını zangırdattı. Dükkâncı, kıpkırmızı kesilen tıraşsız suratı ve taranmamış kafasıyla öksüre öksüre dışarıya uğradı. Boğazını hoyratça taraklayarak, balgamını dösemeye boca etti. Pabucunu tükürdüğü şeyin üzerine koyarak topuğuyla ileri geri sürttü, sonra eğilerek seyrek saçlı çipildak tepesini gösterdi.

Mr. Bloom ona baktı.

Sıkkin soluğunu berkiterek, dedi ki:

—Bunu alıyorum.

Dükkâncı çapaklanmış müzmin ne vazilli gözlerini kaldırdı.

740 —*Günah Zevkleri*, dedi, kitabın üstünü tıptışlayarak. İyi bir kitaptır o.

* * *

Dillon Müzayede Salonları'nın kapısındaki uşak çingırağını iki kez salladı ve kabinenin beyaz yollu aynasında kendisini seyretti.

Kaldırımında eğlenen Dilly Dedalus, çingırağın çingirtisini, içrideki mezatçının bağırıklarını işitmekteydi. Dört şilin dokuz. Şu cânım perdelere. Beş şilin. Perdenin böylesi. Yenisini iki gineye satıyorlar. Haydi, artıran var mı? Beş şilinge satıyorum.

Uşak çingırağını kaldırıp salladı:

—Digidan!

750

Son tur çanının çangırtısı yarım mil yarışındaki bisikletçileri olanca güçleriyle pedal çevirmeye itti. J. A. Jackson, W. E. Wylie, A. Munro ve H. T. Gahan, uzanmış boyunlarını sallaya sallaya, Üniversite Kitaplığı'nın kavisini geride bıraktılar.

Mr. Dedalus, bıyığının uzun bir telini çeke çeke, William Row'u dolaşıp geldi.

—Nihayet gelebildin, dedi Dilly.

—Peygamberini seversen şu sırtını dik tut, dedi Mr. Dedalus. Başını omuzlarına gömüp pistonlu boru çalan amcan John'u mu taklit etmek niyetin? Ne taksirat Allahım!

760

Dilly omuzlarını silkti. Mr. Dedalus ellerini onların üzerine koyup geriye doğru itti.

—Dik dursana be kızım, dedi. Omurgan eğri kalacak. Nasıl göründüğünün farkında mısın sen?

Başını ansızın aşağıya ve öne doğru kısararak omuzlarını kamburlaştırdı ve altçenesini düşürdü.

—Vazgeç, baba, dedi Dilly. Bütün insanlar sana bakıyor.

Mr. Dedalus başını doğrultarak bıyığını gene çekiştirmeye başladı.

770

—Para bulabildin mi? diye sordu Dilly.

—Nereden bulacaktım parayı? Dedi Mr. Dedalus. Dublin'de bana dörtpeni ödünç verecek bir tek âdemoğlu bulamadım.

—Vardır sende, dedi Dilly, babasının gözlerine bakarak.

—Nereden biliyorsun? Diye sordu Mr. Dedalus, gözleri vel-fecri okuyarak.

Mr. Kernan, kopardığı sipariştan ziyadesiyle memnun, James's Street boyunca çevik adımlarla yürümekteydi.

—Muhakkak vardır, diye yanıt verdi Dilly. Scotch House'tan mı çıktın sen şimdi?

780

—Orda değildim, dedi Mr. Dedalus, gülümseyerek. O yaramaz söyler mi öğretti sana böyle küstah olmayı? Al bakalım.

Kızına bir şilin uzattı.

—Bununla bir şeyler yaparsın artık, dedi.

—Beş şilin var bence, dedi Dilly. Biraz daha versene.

—Görürsünüz siz, dedi Mr. Dedalus gözdağı verircesine. Senin de öbürlerinden farkın yok, değil mi? Zavallı ananız öleli arsız köpekler gibi dolaşıyorsunuz peşimden. Ama görürsünüz siz. Hepinize dünyanın kaç bucak olduğunu göstereyim de, o zaman gü-nünüzü görürsünüz. Alçaklık, rezillik bu! Sizden kurtulacağım el-

790

bette. Geberip gitsem umurunuzda olmaz. Herif öldü. Üst kattaki cartayı çekti.

Dilly'den ayrılıp yürümeye başladı. Dilly onun peşinden koşup ceketini çekiştirdi.

—Peki, ne var? Dedi Mr. Dedalus, durarak.

Uşak, arkalarında çingırağını çaldı.

—Digidan!

—Senin de cayırtının da Allah belasını versin, diye haykırdı Mr. Dedalus, adama dönüp.

800 Uşak bir şeyler söylendiğinin farkında, çingırağının sallanan tokmağını daha hafifçe çırpı:

—Didan!

Mr. Dedalus gözlerini adama doğru dikti.

—Bak şuna, dedi. İbreti âlem için. Konuşmamıza müsaade edecek mi bakalım.

—Sende vardır daha, baba, dedi Dilly.

810 —Bak sana bir numara yapayım da gör, dedi Mr. Dedalus. Seni İsa'nın Müsevilerle ipini çözdüğü noktada bırakacağım. Bak, bütün param o kadar. Jack Power'den iki şilin almıştım, ikipeni cenaze için tıraşa gitti.

Sinirli bir hareketle bir avuç dolusu bakır para çıkardı.

—Bir yerlerden biraz para bulamaz mısın? Dedi Dilly.

Mr. Dedalus biraz düşündü ve başını öne doğru salladı.

—Bulacağım, dedi ciddiyetle. O'Connell Street'teki bütün kaldırımlara bakmıştım. Şimdi de bu sokağı arayacağım.

—Çok komiksin, dedi Dilly, zoraki bir gülüşle.

—Buyur, dedi Mr. Dedalus, ona iki peni uzatarak. Bir bardak sütle bir çörek ya da başka bir şey alırsın. Biraz sonra gelirim eve.

Öbür paraları cebine koyarak yürümeye başladı.

820 Genel Vali'nin maiyet alayı Parkgate'ten çıkarak geçerken huluskâr polislerce eteklendi.

—Garanti, bir şilinin daha vardır, dedi Dilly.

Uşak var gücüyle çingırdattı.

Mr. Dedalus curcuna içinde ilerlerken, dudaklarını sarkıtıp yapmacıklı bir şekilde hafifçe mırıldandı:

—Yaramaz sörcükler! Şeker masum yavrucuklar! Yoo, elbet yapmıyorlar öyle bir şey! Yoo, elbette yapmazlar canım! O küçük söz Monika olmasın!

Mr. Kernan, Pulbrook Robertson'dan kopardığı sipariştan ziyadesiyle memnun, güneş saatinden James's Gate'e doğru, James's Street boyunca çevik adımlarla yürürken Shackleton'un bürosunu geçti. Adamı boğuntuya getirdim. Nasılsınız, Mr. Crimmins? Fevkalade, efendim. Sizin Pimlico'daki öbür kuruluşunuzda olacağınızdan korkuyordum da. İşler nasıl gidiyor? Ucu ucuna geçinip gidiyoruz işte. Havaların da maşallahı var. Ya, hakikaten. Memleketimiz için hayırlısı olsun. Çiftçiler de daima yakınır. Sizin o güzel cininizden yüksük kadar alayım, Mr. Crimmins. O kadar yeter, efendim. Tabii, efendim. *General Slocum*'un infilakı korkunç olay. Dehşet, dehşet! Zayıat bini buluyormuş. Yürek parçalayıcı sahneler. Erkekler kadınlarla çocukları ayaklarıyla çiğniyorlar. Fevkalade vahşiyane bir şey. Neymiş diyorlar sebebi? Kendiliğinden tutuşma. Fevkalade rezilane ifşaat. Bir tek cankurtaran sandalı dahi yüzdürülemiyor ve itfaiye hortumlarının hepsi de patlak çıkıyor. Benim anlayamadığım şey o müfettişlerin böyle bir gemiye nasıl olup da seyir izni verdikleri... Hah, şimdi doğrusunu konuştunuz, Mr. Crimmins. Nedenini biliyor musunuz? Kaparoz. Vallahi mi? Ne şüphe var. Bakındı, aman Allahım. Bir de hürriyet ülkesi derler Amerika. Kendi halimizi kötü sanırdım ben.

Gülümsedim ona bakıp. *Amerika*, dedim sakince, öylesine. *Ne oldu ki? Kendimizinki de dahil bütün ülkelerin bokluğu. Doğru değil mi, efendim?* Aynen öyle.

Yolsuzluk, cânım efendim. Ee, tabiatıyla, bir yere para yağıyor sa toplayacak birileri çıkacaktır her zaman.

Redingotuma baktığını görmüştüm onun. İyi giyim, efendim, tılsımı burada. Şık giyinmek gibisi yoktur. Ağzı bir karış açık kalır bakanların.

—Merhaba, Simon, dedi Peder Cowley. İşler nasıl?

—Merhaba Bob, diye yanıt verdi Mr. Dedalus, durarak.

Mr. Kernan, kuaför Peter Kennedy'nin meyilli aynasının önünde durdu ve kasılarak kendine çekidüzen verdi. Ceketin kupa diyecek yok. Dawson Street'teki Scott'tan. Karşılığında Nery'ye verdiğim yarım İngiliz altınına değer doğrusu. Üç gineden aşağıya dünyada alamazsın. Tıpatıp geldi bana. Kildare Street kulübü'nde apiko bir beyzadenindir. İrlanda Bankası'nın müdürü John Mulligan dün Carlisle Köprüsü'nde, beni hatırlıyormuşçasına nasıl da bakmıştı öyle, ısrarla.

İhm! Bu herifleri pişmaniyeye çevirmek için giyimim kuşamın yerinde olacak arkadaş. Yolların şövalyesi. Beyefendi. Bakınız, Mr. Crimmins, yeni siparişlerinizle bize şeref bahşedeceğinizi

umabilir miyiz, efendim. Dedikleri gibi, az veren candan çok veren maldan.

Buruşturulmuş bir el ilanı teknelerle, çapazincirleriyle dolu North Wall ve Sir John Rogerson Rıhtımı'ndan, bir sandalın yanından yüzerek batıya doğru süzülerek bir feribotun kaynaşan dümensuyunda yalpalandı, İlyas Peygamber geliyor.

Mr. Kernan kendi imgesine vedalaşırcasına bir göz attı. Çakı gibiyim evvelallah. Kıranta bıyıklar. Hindistan'dan yeni dönmüş emekli subay. Göğsünü kabartıp, getrli ayakları üzerinde, tıknaz
880 gövdesini hiperva öne doğru nakletti. Yoldaki şu adam Ned Lambert'in biraderi Sam mı ola? Evet. Billahi hık demiş burnundan düşmüş. Yo. Güneşin alınıdaki şu otomobilin öncamı. Vallahi aynen o. Ne benzeyiş yarabbim.

İhim! Ardıç suyunun yakıcı rayihası içini ısıttı, nefesini ateşledi. İyi cindi, haa. Apalak gövdesiyle afurtafur giderken parlak güneş ışığında redingotunun etekleri göz kırıp duruyordu.

Nah şurası Emmet'in asıldığı, dört ata bağlanıp çektilirdiği ve parça parça edildiği yer. Yağlı kara ip. Valinin hanımı paraşoluyla oradan geçerken köpekler sokaktaki kanlarını yalar dururlarmış.

890 Ne kötü zamanlardı. Yah, yah. Maziye karıştı artık. Bekrilikte yoktu üstlerine. Dört şişe içip de bana mısın demeyen kaya gibi adamlar.

Dur bakayım. Saint Michan'a mı gömdülerdi? Ama yo, Glasnevin'de geceleyn merasimle gömüldüydü. Cesedi duvardaki gizli bir geçittn getirilmiş. Dignam da orada artık. Sessiz sedasız çıktı gitti. Ya, ya. Burdan kıvrılsam daha iyi. Biraz dolaşmış olurum.

Mr. Kernan Guinnes ziyaretçileri bekleme salonunun köşesini kıvrılarak Watling Street'ten yokuş aşağı yürüdü. Dublin Taktir Şirketi'nin mağazaları önünde yolcusuz faytoncusuz bir fayton dizginleri bir tekerine bağlı, durmaktaydı. Yaş iş billahi. Tipperaryli bir hıyarağası vatandaşların hayatını nasıl da tehlikeye atıyor. İpini kırmış bir at.

John Henry Menton'un bürosunda bir saat beklemekten sıkılan Denis Breen, cilt cilt kitaplarıyla, O'Connell Köprüsü'nün üzerinde Messrs Collis ve Ward'ın bürosuna doğru karısının önünden yürümekteydi.

Mr. Kernan Island Street'e yaklaştı. Meşakkatli zamanlar. Ned Lambert'ten, Sir Jonah Barrington'un o hatıratını ödünç vermesini isteyim bari. Şimdi geçmişe doğru dönüp de bütün o şeyleri yepyeni bir nazarla inceleyince. Daly'nin kumarhanesi. O zamanlar iskambilde hile yapmak yok. O ketenperecilerden birinin
910

elini bir kamayla masaya mıhlamışlar. Lord Fitzgerald, Major SIRR'ün elinden buralarda bir yerde kaçıp kurtulmuş. Moira House'ın arkasındaki ahırların oradan.

Şahane cindi mübarek.

Pırıl pırıl sıkı genç bir kişizade. Secereli, tabii. O vicdansız, o mor eldivenli asilzade bozuntusu ele vermişti onu. Muhakkak ki, güttükleri dava sakattı. Kötü ve karanlık günlerde şahlandılar. Ne güzel şiirdir Ingram. Çelebi adamlardı. Ben Dollard'ın o baladı bir dokunaklı söyleyişi vardır. Ne ustaca döktürür.

920

Boss kuşatmasında vurdular babamı.

Hafif tırıstan giden bir atlı araba alayı, atlı muhafızlar zıplayarak, eyerleri üzerinde zıplaya zıplaya, Pembroke Rıhtımı boyunca geçip gitti. Redingotlar. Açık bej siperlikler.

Mr. Kernan avurtlarını şişire şişire soluyarak adımlarını sıklaştırdı.

Ekselansları! Ne talihsizlik! Kıl payı kaçırdım. Kahrolası! Çok yazık!

* * *

Stephen Dedalus örümcekli pencereden bir hakkâkin zamanlapanmış bir zinciri işleyen parmaklarına baktı. Camları da camekânının içi de toza batmış. Tozlar, donuk bronz ve gümüş halkaların, vermiyon şibhi mainlerin, yakutların, cüzamlı ve şarapkarası taşların üzerinde uyumakta.

930

Tümü de kara, solucanlı topraklardan doğma soğuk ateş parçaları, karanlıkta ışıldayan yomsuz ışıklar. Düşmüş başmeleklerin alınlarındaki yıldızların saçıldığı yerlerden. Çamurlu domuzburunlarının, ellerin, eşeleye eşeleye söküp çıkardıkları.

Reçineyle sarmışağın yakıldığı kerih bir loşlukta ediyor kadın dansını. Kınasakallı bir tayfa gözleri kadında, geniş bir bardaktan romunu yudumluyor. Sütliman görünümünün altında, enginlerde günler boyu biriktirdiği kösnümesi. Yayla gibi göbeğinde yumurta iriliğinde bir yakut, zıplayarak, dişidomuz kıçıyla kalçalarını sallayarak raksındadır kadın.

940

Yaşlı Russell leş gibi gövdesiyle cevahirini yeniden perdahlandıktan sonra, taşı çevirip Musasakalının ucunda tuttu. Dede maymun çalıntı yığınının şeytani bir hazla bakıyor.

Ya, gömüldükleri topraklardan antika suretleri söküp çıkaran

sizler? Safsatacıların o delice sözleri: Antisthenes. İlmi nebatat. Ezelden ebede süregiden güneşyüzlü ve ölümsüz buğday.

İki yaşlı kadın, birinin elinde kumlanmış pejmürde bir şemsiye, öbürününkinde on bir midyenin dingildediği bir ebe çantası, tuzlu esintilerinden henüz çıkmışlar, yorgun argın, London Bridge Road boyunca Irishtown'ı geçmekteydiler.

Sarsılarak dönen deri kayışların zingirtısıyla elektrik santralindeki dinamoların uğultusu Stephen'in adımlarını sıklaştırmasına yol açtı. Varlıksız varlıklar. Dur! Senin dışında zonklayan hep ve içinde zonklayan hep. Kalbinin türküsüdür söylediğin. Onların arasındayım ben. Nerede? Girdap gibi dönerek gümbürdeyen iki âlemin arasında, ben. Parçalasam onları, ikisini birden. Ama o hengâmede ben de parçalanırım. Haydi parçalayın beni elinizden geliyorsa. Pezevenk ve kasap idi o sözcükler. Bakın! Biraz zaman geçsin de. Etrafa bir bakayım.

Evet, çok doğru. Heyula gibidir, görkemlidir, üstelik de hiç geç kaldığı olmaz. Doğru dediniz, efendim. Bir pazartesi sabahı. Öyleydi, gerçekten de.

Stephen, bastonunun sapıyla kürekkemiğini tıpışlaya tıpışlaya, Bedford Row'dan aşağıya doğru indi. Clohissey'in vitrininde Heenan ile Sayers'in boks karşılaşmasına ait 1860 baskılı solmuş bir afiş gözüne ilişti. Şapkaları geniş kenarlı taraftarlar kordonlarla çevirili şampiyonun çevresini sarmış bakıyorlar. Daracık kuşaklı ağır sıklet boksörler efendice birbirine tokmak gibi yumruklarını uzatmışlar. Zonklamakta onlar da: Kahraman yürekleri.

Dönerek, eğik bir kitap tezgâhının önünde durdu.

—Tanesi ikipeniye, dedi işportacı. Dördü altipeniye.

Örselenmiş sayfalar. *İrlanda'da Arıcılık. Arslı Cüre'nin Hayatı ve Mucizeleri. Killarney Cep Kılavuzu.*

Burada okulda kazandığım ve rehine koyulmuş ödülleri bulursam hiç şaşmam. *Stephano Dedalo, alumno optimo, palmam ferenti.*

Peder Conmee, dua okuyarak Donnycarney köyünden geçerken ikinci duasını mırıldandı.

Amma sağlam ciltlemişler böyle bir kitabı. Bu da ne? Musa'nın sekizinci ve dokuzuncu kitabı. Tüm gizlerin gizi. Hazreti Davud'un Mührü. Sayfaları çevrile çevrile yıpranmış: Defalarca okumuşlar. Kimler geçmiş benden önce buradan? Ellerdeki çatlaklar nasıl giderilir. Beyaz üzüm sirkesi tarifi. Bir kadının aşkı nasıl kazanılır. Bu bana göre. Ellerinizi bitıştırıp aşağıdaki tılsımlı sözü üç kez söyleyin:

—*Se el yilo nebrakada femininum! Amor me solo! Sanktus! Amen.*

990

Kim yazmış bunu? Başrahip Peter Salanka'nın bütün hakiki müminlere ifşa ettiği en tesirli tılsımlar ve dualar. Herhangi başka bir başrahibinkilerden, Dırdırcı Joachim'inkilerden farkı yok. Eğil ya, dazlakka, yoksa kırkarız kelini de haa.

—Burda ne işin var, Stephen?

Dilly'nin kalkık omuzları ve pejmürde giysisi.

Kapat kitabı çabucak. Görmesin.

—Ne yapıyorsun? dedi Stephen.

Saçları lüle lüle yanaklarına dökülmüş tıpkı eşsiz Charles Stuart'ın yüzü. Çömelmiş, eski pabuçları şöminede yakarken nasıl da pespembe olurdu. Paris'i anlatmışım ona. Eski paltolardan dikme bir yorganın altında sabahleyin geç kalkmış, Dan Kelly'nin armağanı altıntaklidi bileziğini kurcalayıp dururken. *Nebrakada femininum.*

1000

—O elindeki nedir? Diye sordu Stephen.

—Öbür işportacıdan bir peniye aldım, dedi Dilly, tedirgin bir gülüşle. İyi midir acaba?

Gözleri benimkilerle aynı diyorlar. Başkaları beni böyle mi görüyor? Canlı, uzak ve yürekli. Ruhumun bir gölgesi.

Kapaksız kitabı onun elinden aldı. Chardenal'ın Fransızcaya Başlangıç Kitabı.

1010

—Ne diye aldın ki onu? Diye sordu. Fransızca mı öğreneceksin?

Başıyla onayladı Diddy, kızarak ve dudaklarını sıkıca kapatarak.

Şaşırmış görünme. Normal bir şey.

—Al, dedi Stephen. Fena değil. Dikkat et de Maggy gidip rehine koymasın kitabını. Benim bütün kitaplar gitmiştir herhalde.

—Bir kısmı, dedi Dilly. Mecburduk.

Boğulmakta kız. Vicdan azabı. Onu kurtar. Vicdan azabı. Her şey aleyhimize. Beni de kendisiyle boğacak, gözleri, saçları. Kıvrım kıvrım yosun saçlar sarıyor beni, kalbimi, ruhumu. Tuz yeşili ölüm.

1020

Biz.

Vicdan Azabı. Vicdanımın azapları.

Ne acı! Ne acı!

* * *

—Merhaba, Simon, dedi Peder Cowley. İşler yolunda mı?

—Merhaba, Bob, diye yanıt verdi Mr. Dedalus, durarak.

1030

Reddy and Daughter'ın önünde hararetle tokalaştılar. Peder Cowley sık sık, büzdüğü parmaklarıyla bıyığını aşağıya doğru düzeltmekteydi.

—Ne haberler var, bakalım? Dedi Mr. Dedalus.

—Vallahi fazla bir şey yok be, dedi Peder Cowley. Yalnız bizi kuşattılar, Simon, evimizin etrafında sinsi sinsi dolaşan iki herif içeriye girmeye çalışıyorlar.

—Deme yahu, dedi Mr. Dedalus. Kimmiş onlar?

—Ha, dedi Peder Cowley. Tanıdıklarımızdan bir tefeci.

—Hani şu kambeli çıkmış, o mu? Diye sordu Mr. Dedalus.

1040

—Üstüne bastın, Simon, diye yanıt verdi Peder Cowley. Ruben denen o sülaleden. Şimdi Ben Dollard'ı beklemekteyim. O, uzun John'la konuşup, o iki herifin bizi rahat bırakmasını sağlayacak. Biraz zaman gerek bana, hepsi o kadar. Boynunda pırtlamış iri bir elma, belirsiz bir umutla rıhtıma doğru baktı.

—Bilirim, dedi Mr. Dedalus, başıyla onaylayarak. Zavallı ihtiyar dostumuz Ben! Birinin yardımına koşmadığı zaman yoktur. Meraklanma sen!

Gözlüklerini takarak gözlerini bir an metal köprüye doğru çevirdi.

1050

—İşte, vallahi de geliyor, dedi, götü taşığı teknil.

Ben Dollard'ın dökümlü mavi jaketatayıyla geniş kenarlı şapkası bol paçalarının üzerinde metal köprüden tam yolla rıhtıma geçti. Redingotunun mabadını hatır hatır kaşıyarak, hızlı adımlarla onlara doğru yaklaştı.

Yanlarına gelirken Mr. Dedalus selam verdi:

—Yakalayın şu şalvarlı aslanı.

—Sıkıysa yakalasınlar, dedi Ben Dollard.

Mr. Dedalus küçümseyen nazarlarla Ben Dollard'ı tepeden tırnağa süzmeye başladı. Sonra, Peder Cowley'e dönüp başıyla onaylayarak istihzalı bir tebessümle dedi ki:

1060

—Esvabını sevsinler, tam da yaz günleri için, değil mi?

—Haydi ordan, canın cehenneme gafil adam, diye homurdanarak parladı Ben Dollard, senin hayatında gördüğün elbiselerden daha fazlasını eskitip atmışımıdır ben zamanımda.

Yanlarında durup, gözlerinde sevinç ışıltıları, önce onlara sonra da Mr. Dedalus'un, üzerindeki kimi kılları fiskelediği görülmemiş bolluktaki giysisine baktı. Mr. Dedalus dedi ki:

—Şurası muhakkak ki sağlıklı bir bedene göre dikilmiş bu giysiler, Ben, aldırma sen.

—Bunları diken Yahudioğlunun eli kırılınsın, dedi Ben Dollard. Allahıma şükür ki parasını henüz ödememişim.

1070

—Ya bizim *basso profundo* ne âlemde, Benjamin? Diye sordu Peder Cowley.

Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell, mırıldanarak, camşıgözlerle, Kildare Street Kulübü'nün önünden uzun adımlarla geçmekteydi.

Ben Dollard yüzünü ekşiterek birden dudaklarını bir şantör gibi uzattı ve pes bir ses çıkardı.

—Aaah! Dedi.

—Hah işte böyle olacak, dedi Mr. Dedalus, sesi beğenmişçesine başını öne eğip.

1080

—Nasıl ha? dedi Ben Dollard. Pek paslanmış sayılmaz, ha? Ne dersiniz?

—İdare eder, dedi Peder Cowley, o da başarıyla onaylayarak.

Muhterem Hugh C. Love, Saint Mary Manastırı'nın rahipler meclisi salonundan çıkarak, zihni servi boylu anlı sanlı Geraldine'lerde, James ve Charles Kennedy'nin arıtımeviden Ford of Hurdles'in ötesine doğru geçip gitti.

Ben Dollard vitrinlere doğru alabanda ederek parmaklarını neşeyle kaldırıp öbürlerini de peşinden sürükledi.

1090

—Gelin, şerif muavininin bürosuna gidiyoruz, dedi. Rock'un icra memuru diye aldığı yeni ibretâmiz dadaşı göstereyim. Lobengula ile Lynchehaun arasında bir kırma. Görülmeye değer, inanın. Gelin haydi. Tesadüfen John Henry Menton'u görmüştüm az önce Bodega'da, şayet şimdi şey yapmazsam altüst olacak her şey... Dur bir dakika...

—Ona de ki birkaç gün daha, dedi Peder Cowley, tasalı.

Ben Dollard durdu, ceketinden koşan bir düğme, ipliğinin ucunda parlaksırtı döne döne sallanadursun, ağzı bir karış açık, daha iyi işitsin diye görmesini engelleyen sarkık gözkapaklarını elleriyle ovuşturdu.

1100

—Ne birkaç günü? Diye gürlledi. Senin evsahibin kirası için haciz koymadı mı?

—Koydu, dedi Peder Cowley.

—O halde bizim sayın dostumuzun dilekçesinin beş paralık hükmü yok demektir. Ev sahibinin talebi öncelik taşır. Ben bütün bilgileri ona verdim. 29 Windsor Avenue. Love mıydı soyadı?

—Evet, dedi Peder Cowley. Muhterem Mr. Love. Taşrada bir yerde papazlık yapıyor. Ama bundan emin misin?

1110

—Barabbas’a benden selam, her şey tamam, dedi Ben Doldard, dilekçesini alsın da kışına soksun.

Peder Cowley’i cüsseli gövdesine doğru çekerek deliduman yürümeye başladı.

—Önce sıkıca dürsün, dedi Mr. Dedalus, gözlüklerini ceketinin önüne bırakıp onları izlerken.

* * *

—Çocuk hiçbir sorun çıkarmayacaktır, dedi Martin Cunningham, Castleyard Gate’ten çıkarken.

1120 Polis memuru elini alnına götürerek selamladı.

—Allah razı olsun, dedi Martin Cunningham, neşeli.

Beklemekte olan faytoncuya el etti: Faytoncu dizginlere asıldı, Lord Edward Street’e doğru yola koyuldular.

Bronz yanında altın, Ormond Hotel’in yatay güneşliğinin üzerinden Miss Kennedy’nin başı Miss Douce’un başının yanında belirdi.

—Evet, dedi Martin Cunningham, sakalını parmaklarken. Peder Conmee’ye yazıp bütün teferruatı önüne serdim.

1130 —Bir de dostumuzu deneseydiniz, diye önerdi Mr. Power sıkıla sıkıla.

—Boyd mu? Dedi Martin Cunningham soğukça. Vazgeç.

Listeyi okuyarak geride kalan John Wyse Nolan koştu, Cork Hill’de onlara yetişti.

Belediye Sarayı’nın merdivenlerinden inen Kumandan Nannetti, merdivenlerden çıkan Kıdemli Encümenüyesi Cowley ve Encümenüyesi Abraham Lyon ile merhabalaştı.

Saray arabası boş olarak Upper Exchange Street’e kıvıldı.

—Baksana, Martin, dedi John Wyse Nolan, *Mail* bürosunda onlara yetişip. Bloom beş şilin avans istiyormuş.

1140 —Doğru, dedi Martin Cunningham, listeyi alıp. Sen de beş şilin yazarsın.

—Lamı cimi yok, işte o kadar, dedi Mr. Power.

—O Yahudinin yüreği çok temiz bence, diye alıntılıdı, zara-fetle.

Parliament Street’ten aşağıya doğru yöneldiler.

—Bakın, Jimmy Henry, dedi Mr. Power, Kavanagh’ın yolunu tutmuş.

—Gördüm, dedi Martin Cunningham, oraya gidiyor.

Blazes Boylan La Maison Clair’in önünde Jack Mooney’in ka-

yınbiraderinin önünden sıyrılarak, çakırkeyif, Liberties'e doğru yola düzüldü.

1150

Martin Cunningham, Mickey Anderson saatlerinin önünde telaşlı ama kararsız adımlarla yürüyen beyaz giysili efendiden, ufak tefek bir adamı dirseğinden tutarken, John Wyse Nolan, Mr. Power ile geride kaldı.

—Reismuavininin nasırları rahat vermiyormuş adamcağıza, diyordu John Wyse Nolan, Mr. Power'a.

Köşeyi dönerek James Kavanagh'ın tavernasına doğru yürüdüler. Boş saray arabası, Essex Gate'de önlerine çıkıverdi. Martin Cunningham, ha bire konuşarak listeyi arada bir Jimmy Henry'ye gösteriyordu ama onun listeye baktığı yoktu.

1160

—Uzun John Fanning de burada, dedi John Wyse Nolan, kapı gibi maşallah.

Uzun John Fanning, minare gibi endamıyla, durmakta olduğu kapı girişini doldurmaktaydı.

—İyi günler, Şerif Muavini Beyefendi, dedi Martin Cunningham, hepsi durup selamlaşırken.

Uzun John Fanning kılı kıpırdamaksızın olduğu yerde durdu. Kallavi Henry Clay'ini ağzından alıp keskin bakışlı iri gözleriyle karşıındaki yüzleri zeyrekçe süzdü.

1170

—Mütevelli heyeti sulhperver müzakereleriyle mi meşguller? Dedi Reismuavini'ne tok ve iğneleyici bir sesle.

Şeytanın peşine takılmış gidiyorlar, dedi Jimmy Henry hırçınca, o kahrolası İrlanda dilleriyle. Müşür neredeydi, bilmek istiyordu, meclis salonunda nizamı korumak için. Sonra, tören esasını taşıyan ihtiyar Barlow nefes darlığından mustarip evinde yatıyordu, masada tören asası yoktu, hiçbir şey nizamında değildi, nisap bile tutturulamıyordu. Belediye Reisi Hutchinson'a gelince, kendisi Llandudno'da tıfıl Lorcan Sherlock ise onun yerine *locum tenens* rolü oynamakta. Kahrolası İrlanda dili, atalarımızın dili.

1180

Uzun John Fanning dudaklarından bir duman sorgucu üfledi.

Martin Cunningham sakalının ucunu büke büke, sırayla bir Reismuavini'ne bir Şerif Muavini'ne laf yetiştirmeye çalışırken John Wyse Nolan da ses etmeden duruyordu.

—Hangi Dignam'mış o? Diye sordu Uzun John Fanning.

Jimmy Henry suratını buruşturarak sol ayağını kaldırdı.

—Ay, nasırlanım! Diye sızlandı. Gelin Allah aşkına üst kata çikalım da bir yere oturabileyim. Off! Ah! Amanın!

Suratını ekşiterek Uzun John Fanning'in yanından darı darına geçip merdivenlerden çıktı.

1190

—Haydin yukarıya, dedi Martin Cunningham Şerif Muavini'ne. Onu tanıımıyordunuz herhalde yoksa tanıyıordunuz belki de, ama.

Mr. Power ile John Wyse Nolan da onların peşinden içeriye girdiler.

—Melek gibi bir insandı, dedi Mr. Power, aynadaki Uzun John Fanning'e doğru tırmanmakta olan Uzun John Fanning'in heyula gibi sırtına.

1200 —Kısarak boylu. Yani Menton'un bürosunda çalışan Dignam, dedi Martin Cunnigham.

Uzun John Fanning onu anımsayamadı.

Dışarıdan gelen nal sesleri odayı doldurdu.

—O da ne? Dedi Martin Cunningham.

Hepsi durdukları yerden döndü. John Wyse Nolan gene aşağıya indi. Kapı girişinin serin gölgesinden, gün ışığında parıldayan koşumları ve şıkır şıkır bukağıllıklarıyla atların Parliament Street'i geçişini izledi. Soğuk kayıtsız nazarlarının önünden coşarak geçtiler, öyle hızlı da değil. Komutanları önde, zıplayarak eyerleri, geçti atlı muhafız erleri.

1210 —Neydi ki bu? diye sordu Martin Cunningham, yukarıya çıkaraklarken.

—Genel Vali ile İrlanda Genel Valisi, diye karşılık verdi John Wyse Nolan merdivenin alt tarafından.

* * *

Kalın halıya basa basa yürürlerken Buck Mulligan Panamasının ardından Haines'e fısıldadı:

—Parnell'in biraderi. Şu köşede duran.

Sakalı ve nazarları bir satrançtahtasının üzerinde asılı uzunsu-
ratlı bir adamın karşısında, pencereye yakın küçük bir masa seçtiler.

1220 —O mu o? Diye sordu Haines, sandalyesinde burkularak.

—Evet, dedi Mulligan. Bu, John Howard, onun biraderi, şehrimizin müşürü.

John Howard Parnell beyaz bir fili usulcana apardı ve kırımtırak cırnaklı pençesini dinlendirdiği alına götürdü. Bir an geçmedi, siper ettiği pençesinin altından, cin gibi ışıldayan gözlerini seri-
an şikârına doğru çevirdi ve bir kez daha hücumla geçti.

—Bir *mélange* alayım, dedi Haines garson kıza.

—İki *mélanges*, dedi Buck Mulligan. Yanında biraz ekmekle tereyağı biraz da çörek getir.

Garson kız gidince, gülerek dedi ki:

—Biz onlara K. P. deriz, zira kokuşmuş pasta yaparlar burada. Ha, Dedalus'un *Hamlet* anlatısını kaçırdın.

Haines yeni satın aldığı kitabı açtı.

—Üzgünüm, dedi. Shakespeare, dengesini yitirmiş tüm ruhların avlağı bir cennettir.

Tekbacaklı bahriyeli 14 Nelson Street civarında homurdandı:

—*İngiltere'nin ümidi...*

Buck Mulligan'ın çuhaçiçeği yeleği, kahkahasıyla gailersizce tirilmedi.

—Sen onu, dedi, bedeni dengesini yitirdiği zaman görmelisin. Avare Aengus derim ona ben.

—Kanımca bir *idée fixe* var, dedi Haines, dalgıncasına, başparmağı ve işaretparmağıyla çenesini çimdikleyerek. Şimdi de onun nasıl bir şey olabileceğini düşünüp duruyorum. Öylesi insanlarda daima rastlanır buna.

Buck Mulligan ciddileşerek masanın üzerine eğildi.

—Aklının terazisini bozdular, dedi, o cehennem masallarıyla. Asla yakalayamayacaktır o Helenistik nüansı. Onca şair arasından Swinburne'ün, solgun ölümle kanlıcanlı doğumu tınılayan o nüansını. Onun trajedisidir bu. Asla bir şair olamayacaktır. Yaratmanın sevinci...

—Ebedi bir ceza bu, dedi Haines, başını sertçe sallayarak. Anlıyorum. Bu sabah inanç konusundan dem vurmuştuk da. Zihni şeylere takılmış gibiydi, anlamıştım. Bu çok enteresan bir şey, zira Viyanalı Profesör Pokorny bundan çok enteresan sonuçlar çıkarıyor.

Buck Mulligan'ın uyanık gözleri garson kızın geldiğini gördü. Tepsiyi boşaltırken ona yardımcı oldu.

—Eski İrlanda söylencelerinde cehenneme ilişkin tek laf bulamamıştır, dedi Haines, yürek tazeleyici fincanların arasında. Ahlak düşüncesi, mukadderat ya da günahların cezalandırılması kavramları yok gibidir. Onun da sırf bu fikri sabite takılıp kalması çok tuhaf. Yazılarıyla sizin akıminize katıldığı oluyor mu? Çırpılmış kremasının ortasından uzunlamasına iki şeker parçasını uzlukla dibine gönderdi. Buck Mulligan dumanı üzerinde küçük ekmeği ikiye ayırıp buharı tüten yumuşacık içini tereyağıyla sıvadı. İştahla ısıarak yumuşacık bir lokma kopardı.

—On yıl, dedi, çiğneyerek ve gülerek. On yıl sonra bir şeyler yazacaktır.

—Ölme eşeğim ölme, dedi Haines, dalgın dalgın kaşığını kal-

1230

1240

1250

1260

1270

dırırken. Ama gene de bir şeyler yazarsa hiç şaşmam.

Fincanındaki kaymak kabartısından bir kaşık alıp tattı.

—Bu hakiki İrlanda kaymağı herhalde, dedi çekine çekine. İnşallah yutturmuyorlardır.

İlyas Peygamber, bir kayık, hafif buruşturulmuş bir el ilanı, gemilerin ve balıkçı teknelerinin bordalarını sıyıra sıyıra, mantarlar arşipelinin ortasında, New Wapping Street'in ötesinde Benson feribot hattının açığında, Bridgewater'dan tuğla getiren üçdirekli *Rosevean* uskunasını yalayarak doğruya doğru süzülüyordu.

1280

* * *

Almidano Artifoni Holles Street'te yürürken Sewell's Yard'ı geçti. Arkasında, Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell, bastonşemsiyekaşpusiyerini sallaya sallaya, Mr. Law Smith'in evinin önündeki havagazı direğinden kaçınarak karşı kaldırıma geçti ve Merrion Square'e doğru ilerledi. Onun ta arkasında kör bir delikanlı College Park'ın duvarı boyunca yeri yoklaya yoklaya gitmekteydi.

1290

Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell, Mr. Lewis Werner'in güneş pencerelerine kadar yürüdükten sonra, döndü ve bastonşemsiyekaşpusiyerini sallaya sallaya Merrion Square'e doğru ilerledi.

Wilde'in evinin köşesinde durup, Metropolitan Hall'deki İlyas Peygamber afişine hışımla baktı, uzaklardaki Duke's Lawn çiçekliğini hışımla süzdü. Hışımla güneşe bakarken monoklu alev alev parıldadı. Sıçandışlerini göstere göstere vızıldadı.

—*Coactus volui*.

Kargışlı sözünü gıcırdatarak Clare Street'e doğru sarktı.

1300

Mr. Bloom'un dış muayenehanesinin pencerelerini geçerken yalpa vuran kaşpusiyeri yeri narince tıptıslayagiden bir bastona hoyratça sürtündü ve takatsız bir bedeni kamçıladıktan sonra oradan uzaklaştı. Kör delikanlı solgun yüzünü cehennem olan hayalete doğru çevirdi.

—Allah belanı versin, dedi kinlenerek, her kim isen! Sen kendin körsün ulan, hıyar pezevenk!

* * *

Rugby O'Donohoe'nun karşısında genç Patrick Aloysius Dignam, domuzpirzolası almaya gönderildiği merhum Fehrenbach'tan

devrolunan Mangan'ın kasap dükkânından çıkarak elinde bir bu-
 çuk librelilik paket, Wicklow Street'in ılık havasında telaşsız gidi-
 yordu. Evde oturma odasında, perdeler kapalı, Mrs. Stoer'le, Mrs.
 Quigley'le ve Mrs. MacDowell'le oturup onların arasız burunlarını
 çekip Barney amcanın Tunney'den getirdiği kırmızı kalite porto
 şarabını yudum yudum höpürdetmelerini seyretmekten yüreği ka-
 rarmıştı. Hele o meyveli kekleri atıştırmaları, Allahın günü çene
 çalıp sızlanmaları yok mu ya.

1310

Wicklow Lane'den sonra, sarayterzisi ve şapkacısı Madame
 Doyle'nin vitrini onu durdurdu. Orada dinelip bellerine kadar
 dımdızlak iki boksörün birbirlerine yumruklarını göstermelerini
 izledi. Yanaynalardan iki matemli genç Dignam ağzı açık bakmak-
 taydı. Dublin'in sevgili kuzusu Myler Keogh, Portobello'dan de-
 miryumruklu Başçavuş Bennett'le elli İngiliz altınlık ödül için kar-
 şıl..şacak. Vay be, seyretmesi ne hoş olur bu boks maçını. Myler
 Keogh, hani şu yeşil kuşaklıya horozlanan. Duhuliye iki şilin, as-
 kerlere yarı fiyat. Tüyük oraya gitsem annemin ruhu duymaz. So-
 lundaki genç Dignam da döndü dönerken o. Matem kıyafetimle
 benim o. Ne zamanmış? Yirmi iki mayıs. Tüh, kör olası çoktan bit-
 miş. Sağa doğru döndü ve sağındaki genç Dignam da, kasketi eğri,
 yakası kalkık, döndü. Çenesini kaldırarak yakasını iliklerken, iki
 boksörün yanında dilber yosma Marie Kendall'ın resmini gördü.
 Stoer'in içtiği, hani içiyor diye pederinin farkına varıp da eşek su-
 dan gelinceye kadar dövdüğü, o sigara paketlerinde olan kelime-
 lerden biri.

1320

1330

Genç Dignam yakasını düzeltip telaşsız adımlarla yürüdü.
 Boksörlerin en kralı Fitzsimons'tur muhakkak. Boş yerine bir vur-
 dumu artık bir hafta yerinden kalkamazsın, ulan. Fitzsimons onu
 pataklayıp kaçacak delik arar hale getirinceye kadar hepsinden
 kralı Jem Corbet'miş bir zamanlar.

Grafton Street'te genç Dignam şık bir beyi ağzında kırmızı
 bir çiçekle ayaklarında alengirli pabuçlar, yanındaki sarhoşun an-
 lattıklarını dinlerken ve durmaksızın sırtırken gördü.

1340

Sandymount tramvayı bir türlü gelmiyor.

Genç Dignam Nassau Street boyunca yürüdü, domuzpirzola-
 larını öbür eline aktardı. Yeniden dikiliveren yakasını aşağıya doğ-
 ru çekti. Kör olası düğme, düğmedeliğine göre pek ufak kalıyor,
 aksi şeytan. Ellerinde çantalarla öğrenci oğlanlara rastladı. Yarın da
 gitmiyorum, pazartesiye kadar tatilim. Başka öğrenci oğlanlara da-
 ha rastladı. Benim matemli olduğumu fark ediyorlar mı ki? Barney
 amca bu akşam gazete'ye vereceğini söylemişti. O zaman gazetede

görürler ve benim adımla babamın basılmış adını okurlar.

1350 Her zamanki gibi kırmızı değil de kül gibi olmuş yüzünün üzerinde gözüne doğru bir sinek yürüyordu. Vidaları tabuta vidalarken nasıl gıcırdıyordu: Ya tabutu aşağıya indirirken sağa sola toslayışları.

Babam tabutun içinde anam oturma odasında ağlıyor ve Barney amca adamlara dirsekleri nasıl döneceklerini söylüyordu. Koskoca bir tabuttu, yüksek mi yüksek, kurşun gibi görünümlü. Nasıl olmuştu da? Dün gece babam bulut gibi, merdiven sahanlığında durmuş Tunney'e kadar uzanıp daha da zıkkımlanmak için bağıra çağıra pabuçlarını isterkene o gömlekli haliyle küp gibi ve kısa gözük-müştü. Ondan sonra onu hiç görmedim. Ölüm, işte. Babam öldü. Yani öldü benim babam. Anneme oğulluk vazifemi yerine getirmemi söyledi. Söylediği öbür şeyleri işitememiştım ama diliyle dişlerinin anlaşıklı konuşmak için çabaladığını görmüş-tüm. Zavallı babacım. Pederim Mr. Dignam yani. İnşallah şu anda Araf'tadır çünkü cumartesi gecesı Peder Conroy'a günah çıkartmaya gitmişti.

* * *

Dudley Kontu William Humble ile Lady Dudley, Miralay Heseltine'in refakarinde, öğle yemeğini müteakip Genel Valilik Yazlık Sarayı'ndan arabalarıyla ayrıldılar. Onları takip eden arabada ise Mrs. Paget, Miss de Courcy ve maiyet yaveri Saygıdeğer Gerald Ward bulunmaktaydı.

1380 Atlı araba alayı mütebasbıs polis memurlarınca eteklenerek Phoenix Park'ın cümle kapısından dışarıya çıktı ve Kingsbridge'i geçerek şimal rıhtımları boyunca yola revan oldu. Başşehir halkı Genel Vali'ye yol boyunca tazimlerini en samimi bir şekilde ifade ettiler. Bloody Köprüsü'nde Mr. Thomas Kernan nehrin ötesinde ta uzaktan ona nafıle yere el salladı. Queen's ve Whitworth köprüleri arasında Lord Dudley'in Genel Valilik arabaları, tefeci Mrs. M. E. White'ın Arran Street West köşesindeki dükkânı önünde Phipsborough'ya üç tramvay değiştirerek mi yoksa bir araba çevirerek mi yâ da Smithfield, Constitution Hill ve Broadstone terminali tarikiyle yaya olarak mı ulaşması gerektiği konusunda müte-reddıt işaretparmağıyla burnunu kurcalayarak duran Mr. Dudley White, B. L., M. A. tarafından selamlanmaksızın geçti. Four Courts'un verandalarında Goulding, Collis ve Ward dosyaçantasıyla Richie Goulding Genel Vali'yi görüverince gözleri fal taşı gibi açıldı. Richmond Köprüsü'nü az geçce, davavekili, Patriotic Insurance

Company mümessili Reuben J. Dodd'un bürosunun kapısı eşiğinden içeriye girmek üzere olan yaşlıca bir kadın fikrini değiştirip geriledi ve King'in vitrinlerinin orada Majestelerinin temsilcisine doğru safdilane gülümsedi. Tom Devan'ın bürosu altında Wood rıhtımı duvarındaki savaktan Poddle ırmağı biat eden mayı gerizden bir dil gibi sarkmakta. Ormond Hotel'in Yatay güneşliğinin üzerinden, altın yanında bronz, Miss Kennedy'nin başıyla Miss Douce'un başı nazar kıldılar ve hazlandılar. Ormond rıhtımında Mr. Simon Dedalus erkekler tuvaletinden Şerif Muavini'nin bürosuna doğru süzülürken yol ortasında durup boyun kesti. Majesteleri mültefitane, Mr. Dedalus'un selamına mukabele etti. Cahill'in köşesinde Muhterem Hugh C. Love, M. A., bir zamanlar müşfik ellerinden yağlı kuyruklar kaptığı zadegân meyancılarını teemmül edip, hissettirmeden hürmetini ifa etti. Grattan-Köprüsü'nde Lenehan ile M'Coy birbirleriyle vedalaşırken, kortejin geçişini izlediler. Evde hasta yatan babasına mantarlı muşamba mağazası Catesby'nin mektuplarını götüren Gerty MacDowell, Roger Greene'nin bürosu ve Dollard'ın yüksek kırmızı boyalı matbaasından geçerken, daha şekli şemailinden Lord ve Lady Hazretleri olduğunu anlamış ama tramvayla Spring'in koskoca sarı mobilya kamyonu, Genel Vali'nin korteji olması hasebiyle tam da onun önünde durduklarından, Ekselansları Hanımefendi'nin tuvaletini görememişti. Lundy Foot'un ötesinde Kavanagh tavernasının gölgeli antresinden John Wyse Nolan İrlanda Genel Valisi ile Genel Vali Muavini'ne doğru mahfi bir soğuklukla tebessüm etti. Dudley Kontu Pek Saygıdeğer William Humble, G. C. V. O., Mickey Anderson'un aralıksız taktakayan saatlerini ve Henry and James'in giyimlikuşamlı teryanaklı balmumundan mankenlerini, Centilmen Henry'yi, *dernier cri* James'i geçtiler. Dame Gate'in karşı tarafında Tom Rochford ile Nosey Flynn atlı araba alayının yaklaşmasını izlediler. Tom Rochford, Lady Dudley'in gözlerinin kendisine dikilmiş olduğunu görünce başparmaklarını derhal bordo yeleğinin ceplerinden çıkarıp şapkasıyla onu selamladı. Etekleri açılmış, yanakları boyalı bir dilber yosma, muhteşem Marie Kendall afişinden Dudley Kontu William Humble ile Miralay H. G. Heseltine'yi ve aynı zamanda maiyet yaveri Saygıdeğer Gerald Ward'ı gülümseyerek dikizlemekteydi. D. B. C.'nin penceresinden Buck Mulligan pür neşe, ve Haines ise pür melal, kenetlenen karaltılarla John Howard Parnell'in pür dikkat temaşa eylediği satrançtahtasını karartan helecanlı konukların üzerinden Genel Valilik arabalarına nazar eylediler. Fownes Street'te Dilly Dedalus gözle-

1390

1400

1410

1420

- 1430 rini Chardenal'in Fransızcaya Başlangıç Kitabı'ndan istemeye istemeye ayırarak, göz kamaştırıcı ışıktaki parlayan siperliklerle dönen tekerlek parmaklarını gördü. John Henry Menton, Commercial Buildings'in kapısını kapı kapamaca kaplamış, sol elinde bakmadan hissetmeden tuttuğu kallavi bir avcı saati, şarapkanlı istiridye gözlerle temaşa eyledi. King Billy'nin atının önayağının havayı kaktığı yerde, Mrs. Breen koşarcasına giden kocasına asılarak muhafızların bindiği atların onu nallarıyla çiğnemelerini önledi. Kocasının kulağına mutlu havadisi muştuladı. Kocası, idrak edip, ciltlerini sol böğrüne aktardı ve ikinci arabaya selam durdu. Maiyet yaveri Saygıdeğer Gerald Ward A. D. C., fevkalade mütehasşis olup, 1440 müstacelen karşılık verdi. Ponsonby'nin köşesinde, zıplayagiden atlı muhafızlar ve arabalar geçtikte, beyaz bir şişe azmanı H. durdu ve ardından dört silindir şapkalı beyaz azman E. L. Y.'S. şişesi de durdu. Pigott müzik aletleri mağazasının karşısında, şemali kokorozlu dans vs. hocası Mr. Denis J. Maginni vakarlı bir alayişle yürürken bir Genel Vali tarafından farkına varılmaksızın geçildi. İnzi-bat Amirliği'nin duvarı boyunca Blazes Boylan sütlükahverengi ayakkabıları ve gökmavisi ajurlu çoraplarıyla *Sevdiğim kız bir Yorkshireli kız* ritmine ayak uydurmuş fütursuzca yürümekteydi. Blazes Boylan önde giden gayretkeş atların gökmavisi alınlıklarına karşı 1450 gökmavisi kravatı, başına afili bir şekilde vampiri geçirdiği genişkenarlı hasır şapkası ve çivit mavisi serj giysisiyle esas vaziyete geçti. Elleri ceketinin ceplerinde, selamlamayı unuttuysa da gözleriyle ve dudaklarının arasındaki kırmızı çiçekle üç hanımefendiyeye perestişkârlığını kâffesiyle duyurdu. Onlar Nassau Street'e doğru yollanadursunlar, Ekselansları, boyun kıran refikasının dikkatini College Park'ta icra edilmekte olan müzik programına çekti. Gözlerden ırak şeytan çekici Kuzey İskoçyalı civanlar kortejin ardından ver yansın düttürü dütleyp gümlenmeye koyuldular:

- 1460 *Fabrikada çalışan bir kız da olsa*
Giysileri son moda değilse de.
Barabumm.
Gene de yüreğimde
Yorkshire aşkı tütüyor
Yorkshireli küçük gülüm için.
Barabumm.

Duvarın öte yanında çeyrek millik engelsiz yarışta, M. C. Green, H. Shrift, T. M. Patey, C. Scaife, J. B. Jeffs, G. N. Morphy, F. Ste-

venson, C. Adderly ve W. C. Huggard starta kalktılar. Finn Ote-
 li'nin önünden uzun adımlarla geçen Cashel Boyle O'Connor Fitz-
 maurice Tisdall Farrell'in, monoklundan attığı abus bir bakış ara-
 baların üzerinden aşır Avusturya-Macaristan Viskonsolosluğunun
 penceresindeki Mr. M. E. Solomons'un başına isabet etti. Leinster
 Street'in derinliklerinde Trinity College'in yan kapısında Kral'ın
 sadık bir uyruğu, Hornblower, bekçi kasketine dokundu. Yalap ya-
 lap atlar Merrion Square'de zıplarken, genç Patrick Aloysius Dig-
 nam, bekleyedursun, silindir şapkalı baya selamlar verildiğini gö-
 rüp o da yeni siyah kepini domuzpirzolası paketinden yağ içindeki
 parmaklarıyla çıkarıp selamladı. Yakası da yukarıya dikiliverdi.
 Mercer Hastanesi'ne mali destek sağlamak amacıyla Mirus Ker-
 mesi'ni küşat etmek için Genel Vali, maiyetiyle birlikte Lower
 Mount Street'e doğru yola revan oldu. Broadbent'in karşısında kör
 bir delikanlıyı geçti. Lower Mount Street'te kahverengi makintoş-
 lu bir yaya, kuru ekmeğini yiyerek Genel Vali'nin yolundan apar
 topar kazasız belasız kaçırverdi. Royal Canal Köprüsü'nde tahta
 perdelerin üzerinden Mr. Eugene Stratton etli zenci dudaklarıyla
 pişmiş kelle gibi sırtarak, Pembroke ilçesine gelen herkese hoş
 geldiniz demekteydi. Haddington Road köşesinde üstleri başları
 kumlu iki kadın on bir midyenin dingildediği bir çanta teknil dur-
 dular ve Belediye Reisi'yle sureta altın kolye takmamış olduğu re-
 fikası Leydi'yi hayranlıkla seyrettiler. Northumberland ve Lans-
 downe Road'larda Ekselansları tek tük erkek yayaların selamları-
 na, merhum Kraliçe'nin, kocası prens konsort ile 1849'da İrlanda
 başkentini ziyaret etmekte iken, çok hoşuna gitmiş olduğu söyle-
 nen evin bahçe kapısındaki iki küçük öğrenci oğlanın selamına ve
 Almidano Artifoni'nin, kapanmakta olan bir kapı tarafından yutu-
 lan alamet pantolonunun selamına sektirmeden mukabele etti.

1470

1480

1490

11

ALTIN İLE BRONZ ATNALLARININ ÇELİKTINGIRTISI-
nı işittiler.

Küstahtah tahtahtah.

Taşkesilmiş başparmaktırnağından çentik çentik kopararak çentik-
ler.

İğrenç! İşte altın kıpkırmızı kesildi daha da.

Güçlü bir düdüksesi öttü.

Öttü. Göktü açan çiçeklerin rengi.

Altıntepeli saçı.

10 Saten göğsünde bir gül hopladı, Castile Gülü.

Terennüm et, terennüm et: Idolores.

Dikiz! Kimdir o... altındikizinde?

Dank diye bağırdı bronz yüreği sızlayıp.

Ve bir çağrı, saf, upuzun ve zonklayan. Uzunsürenbasmasıırraka-
dem bir çağrı.

Ayartıcı. Tatlı dil. Ama bak. Parlak yıldızlar sönmekte. Notalar
yanıtı cıvıldıyor.

Ey gül! Castile. Şafak sökmekte.

Şingir şingir seyran etti şingirti.

20 Peni tıkırdadı. Saat çakıldadı.

Kabul. *Sonnez*. Yapabilirim. Jartiyeri şaklatmak. Seni bırakmam.

Şırak. *La cloche!* Uyluk şırağı. Kabul. İlk. Sevgilim, elveda!

Şingir. Bloo.

Çarpışan akorlar gümbürdedi. Aşka olunca teslim. Savaş! Savaş!

Kulaktozu.

Bir yelken! Dalgaların üstünde dalgalanan bir peçe

Yitti. Ardıçkuşu yırladı. Her şey yitti şimdi.

Boru. Borazan

İlk gördüğü zaman o. Aman!

30 Şahmerdan. Vur, vur.

Şakıma. Ah, kapanca! Cezbeden.

Martha! Gel!

Patır patır. Patır kütür. Katır kutur.

Ulutanrım işitem eyentü münübirden.

Sağır ve kel Pat altlığı getirdi bıçağı götürdü.

Mehtaplı bir gecenin çağırısı: Uzak, uzak.

Çok hüznülyüm. P. S. Öyle yalnızım ki ben.

Dinle!

Çıkıntılı ve sarmal soğuk denizboynuzu. Var mı şey? Biri öbürü
için, selli süllü yağmurla sessiz kükreme. 40

İnciler: Ne zaman ki o kadın. Lizst'in rapsodileri.

İnanmıyorsun?

Peki: Yo, yo: İnanma: Lidlyd. Bir horoz, bir karrayla.

Kara. Derinçinlamlı. Haydi, Ben, berdevam.

Siz beklerken bekler. Hi hi. Siz hi derken bekler.

Ama bekleyin!

Dinle, kara toprakların içinde. Gömülü maden cevheri.

Naminedamine. Talkını verendi o.

Hepsi yitmiş. Hepsi çökmüş.

Bakiresaçlarının titreyen eğreltiyaprakları, narin. 50

Amin! Dişlerini gıcırdattı celalli.

Bir ileri. Geri, bir. Tasasız uyanmakta bir baton.

Bronzlydia ile Minaaltın.

Bronz ile, altın ile, deniz yeşili kuytuda. Ah Bloom. Vah Bloom.

Biri çaldı, biri tak tak tokmakladı, bir kamış bastonla, bir horozla.

Dua edin onun için! Lütfen, iyi insanlar!

Damlalı parmakları takırdayarak.

Big Benaben. Big Benben.

Castile yazının son gülü çok hüznülyüm Bloom'u bir başına bır-
raktı. 60

Düt! Diye kısa bir ses flütten.

Yürekli adamlar. Lid Ker Cow De ve Doll. Ya, ya. Sizin gibi
adamlar. Kaldırın tıngırtınızı şıngırtınızla.

Fff! Uu!

Bronzun berisinden? Altınınötesinden? Nalseslerinin ordan?

Rrrpr. Kraa. Kraandl.

O zaman ancak o zaman. Benim mezzrtaşşma. Yazzıulla.

Tamam.

Dön başa!

70 Bronz ile altın, Miss Douce'un başıyla Miss Kennedy'nin başı, Ormond Bar'ın yatay güneşliği üzerinden, geçmekte olan Genel Valilik alayının tıngırdayan çelik nallarını işittiler.

—O kadın mı? Diye sordu Miss Kennedy.

Miss Douce evet dedi, Ekselensla oturan, inci grisiyle *eau de Nil*.

—Enfes bir kontrast, dedi Miss Kennedy.

Heyecanın doruğundayken Miss Douce hararetle dedi ki:

—Silindir şapkalı adama bak.

—Kim? Nerede? Diye sordu altın daha da hararetle.

80 —İkinci arabada, dedi Miss Douce'un nemli dudakları gün ışığında gülerek. Buraya bakıyor. Dur da biraz göreyim şunu.

Yerinden fırladı, bronz, en art köşeye koşup, telaşlı soluğunun buharlı halkasında suratını cama dayadı.

Nemli dudakları kırıttı:

—Başını dönüp dönüp bakmaktan canı çıkacak adamın.

Güldü:

—Hay Allah! Şu erkekler de ne kadar aptal oluyor.

Maalesef.

90 Miss Kennedy, dökülen saçlarını kulağının ardına sarıp parlak ışıktan esefle ağır ağır yerine döndü.

—Dünyanın tadını onlar çıkarıyor, dedi sonra esefle.

Bir adam.

Blookim, koynunda günah zevkleri, Moulang'ın pipoları, Wi-ne'in antikaları, zihninde, Raoul için, Carroll'un kasvetli renksiz gümüş takımlarını geçti, tatlı günahkâr sözcükler.

Garson onlara, bardaki kadınlara, o bar kızlarına doğru geldi. Onu takmayan onların önüne tepsisini fincanları şangırdatarak küt diye bıraktı.

—Alın çayınızı, dedi.

100 Miss Kennedy istifini bozmadan çaytepsisini bar tezgâhından alıp gözden irak, aşağıda, ters konulmuş bir madensuyu kasasının üzerine aktardı.

—Ne var orda? Diye sordu garson yüksek sesle hoyratça.

—Bil bakalım, diye karşılık verdi Miss Douce, gözetleme yerinden dönedursun.

—Aftosun, bildim mi?

Bronz burnu havada yanıtladı:

—Senin bu münasebetsiz küstahlıklarını bir daha iştirsem seni Mrs. de Massey'e şikâyet edeceğim.

110 —Küstahtah tahtahtah, diye burun kıvırdı garsonburun hoy-

ratça, oradan ayrılır, kadın gözdağı verir, geldiği gibi giderken.

Bloom.

Çiçeğinin üzerinde kaşlarını çatarak Miss Douce dedi ki:

—İfrit ediyor insanı bu haşarı çocuk. Terbiyesini takınmadığı takdirde kulağını öyle bir çekeceğim ki.

Hanımca, enfes bir kontrast.

—Aldırma sen ona, diye katıldı Miss Kennedy.

Bir fincana çay koydu, sonra çayı çaydanlığa boşalttı. Tezgâhtan resiflerinin ardına çekilip, ayak taburelerinin, çevrilmiş kasaların üzerinde çaylarının demlenmesini beklediler. İkisi de yardası iki dokuzluk ve iki yedilik siyah saten bluzlarını okşayarak, çaylarının demlenmesini beklediler.

120

Evet, bronz yakından, yanındaki altın uzaktan, yakınlarındaki çeliktallerin uzaktaki tangirtisini, tangırdayannal tangirtisini çeliğin işittiler.

—Çok mu yanımsım güneşte?

Miss bronz boynundan buluzunu sıyırdı.

—Yo, dedi Miss Kennedy. Sonra kahverengileşir. Boraksla taffan yaprağı suyunu denedin mi?

Miss Douce yaridikelip Ren ve Bordo şarap kadehlerinin, tam ortalarında da bir deniz kabuğu, ışıldadığı yaldızlıharflerle kaplı baraynasında gözucuyla cildini inceledi.

130

—Öyleyse bu işi bana bırak, dedi.

—Gliserin de iyi gelir, diye öğütledi Miss Kennedy.

Boynuyla ellerine veda eden Miss Douce

—Bu dediklerin isilik yapmaktan başka bir işe yaramaz, diye yanıt verdi yerine oturarak. Boyd'daki o moruk dangalağa cildim için bir şeyler var mı diye sormuştum.

Miss Kennedy, artık iyice demlenen çayı koyarken, suratını buruşturarak yakardı:

140

—Ay, Allah aşkına hatırlatma o adamı bana!

—Ama bak ne diyeceğim, diye yalvardı Miss Douce.

Tatlı çaya süt kattıkta Miss Kennedy her iki kulağını da serçeparmaklarıyla tıkadı.

—Sakin ha, istemem, diye haykırdı.

—Seni mi dinliycem, diye bağırdı.

Ama, Bloom?

Miss Douce huysuz moruğu öykünerek homurdandı:

—Neyiniz için dediniz? Dedi.

Miss Kennedy işitsin diye kulaklarını açtı, konuşsun diye: Ama dedi ki, tekrardan yakarak:

150

—Bana o adamı hatırlatma yoksa vallahi öleceğim. Zavallı iğrenç moruk! Antient Konser Salonu'nda o gece.

Demlemesini hazzetmeden yudumladı, sıcak çayını, bir yudum, yudumladı tatlı çayını.

—Bir de ne göreyim, dedi Miss Douce, bronz başını üç çeyreklik dikeltip burunkanatlarını kabartarak. Off! Puff!

160 Tiz bir kahkaha çılgılığı fışkırdı Miss Kennedy'nin hançeresinden. Miss Douce avını izleyen bir hayvan gibi burnunun deliklerinden oflamalı puflamalı kahkahalar soludu.

—Oo! Diye feryat figan yırtındı Miss Kennedy. Nasıl unuttur insan onun o patlak gözünü?

Miss Douce derin bronz kahkahasını tınlatarak bağırdı:

—Ya öbür gözün!

170 Blookimin kara gözü Aaron Figatner'in adını okudu. Ne diye Firgater okurum hep? Firkete sözcüğünü anıştırdığından olacak. Ya Prosper Loré'nin Calvinist adı. Bloom'un kara gözleri Bassi'nin kutsal Meryemlerini yaladı. Mavigiysili, altları beyaz, gelin bana. Tanrı olduğuna inanıyorlar: Ya da Tanrıça. Bugünküler. Göremedim. Konuşan o delikanlı. Bir öğrenci. Dedalus'un oğlunun peşinde. Mulligan'dır herhalde. Hepsi de güzel bakirelerin. Erkekleri günaha sokar bunlar: O beyazı.

Gözleri dolaşmaktaydı. Günah zevkleri. Zevklidir zevkleri.

Günahın. Bronzaltının çınlayan kıkırtılı sesleri harmanlandı, Douce ile öbür gözün Kennedy'nin. Delişmen başlarını arkaya doğru attılar, bronz altıncıkırtı, doya doya gülebilsinler diye, bağırarak, senin öbür, birbirlerine imleyerek, delici tiz seslerle.

Ah, soluk soluğa, inleyerekten, ayy, bitkinleşip, sulh oldu sürurları.

180 Miss Kennedy fincanını gene dudaklarına götürdü, kaldırdı, bir yudum içip kıkırkıkkıkkırdadı. Miss Douce, çaytepsinin üzerine eğilip burun deliklerini şişirerek muziplik taşan gözlerini yuvardı. Gene Kennykıkırtıları, eğilerek, saçlarını sapsarı tepelerini, eğilerek, ensesindeki kaplumbağa kabuğundan tarağını göstererek, ağzındaki çayını püskürttü, genzine kaçan çayla, boğulurcasına öksürdü ve haykırdı:

—O çapaklı gözleri! Onunla evlendiğini düşün bir de! diye bağırdı. O köse sakalıyla!

190 Douce olanca gücüyle görkemli bir çılgık attı, olgun bir kadının dolgun bir çılgılığı, neşeli, sevinçli, sitemkâr.

—Sümüklü burunla evlendiğini! Diye haykırdı.

Tiz, boğuk kahkahalarla, ardından, altın sonra bronz, birbir-

lerini ortalığı çınlata çınlata gülmeye teşvik ettiler, değişen tınılarla, bronzaltın, altınbronz, tizboğuk, kakhaha ardından kakhahaya. Sonra da biraz daha güldüler. Sümüklüyü bilmez miyim? Bitkinleşerek, soluk soluğa, sallanan sedeftaraklarla kalkık tutulan örgülü saçlı başlarını tezgâha dayadılar. Kıpırmızı kesilmişlerdi (O!), nefesleri kesilmiş, kan ter içinde (O!), takatları kesilmişti.

Bloom ile evlendiğini, sümbüklübloom ile.

200

—Aman Tanrım! Dedi Miss Douce, hop hop devinen gülünün üzerinde inleyerek. Keşke bu kadar gülmeseydim. Her yanımlırsıklam oldu.

—Aman, Miss Douce! Diye karşı çıktı Miss Kennedy. Ne hain şeysin!

Ve daha da kızardı (hain şey!), daha da altınlaştı.

Sümbüklübloom Cantwell'in bürosunun, pırıl pırıl yağlanmış Ceppi'nin bakirelerinin önünde aylak aylak dolaşmaktaydı. Nannetti'nin babası bu şeyleri, benim gibi kapı kapı dolaşarak satmaya çalışıyor. Dini şeylerde para var. O yazı için görüşmeliyim onunla. Zaman geçip gidiyor. Akreple yelkovan dönüyor. Haydi. Nerde yiyeyim? Clarence'te, Dolphin'de. Haydi. Raoul için. Yemek. Şu ilanlardan bir beş gine kıvrısam. Mor ipek jüponları. Henüz değil. Günah zevkleri.

210

Daha az kırmızılaşıp, giderek azalarak, altınsı, soluklaştı.

Barlarına daldı Mr. Dedalus. Taşlaşmış başparmaktırnaklarından birinin çentik çentik kopararak. Çentiklerini. Daldı içeriye.

—O, hoş geldin, Miss Douce.

Kadının elini tuttu. Tatili iyi geçmiş miydi?

—Harika.

220

Rostrevor'da havalar çok iyiydi, umardı.

—Şahane, dedi kadın. Baksana ne hallere geldim. Bütün gün kumsalda yata yata.

Bronz aklı.

—Çok yaramazlık etmişsin, dedi Mr. Dedalus ve kadının elini sevecence sıktı. Zavallı saf erkekleri baştan çıkarmak için.

Satenli Miss Douce kolunu geriye doğru çekti.

—Git başımdan! Dedi. Sen saf ha? Haydi canım sen de.

Öyleydi.

—Vallahi öyleyim, dedi dalgın dalgın. Beşikte öyle saf görünüyordum ki Saf Simon takmışlar adımlı.

230

—Herhalde anasının gözü bir velettin, diye yanıt verdi Miss Douce. Doktor ne reçete yazdı bugün, bakalım?

—Dur şimdi, diye bir an düşündü, sen nasıl münasip görürsen. Bir zahmet bana biraz suyla yarım bardak da viski versene.

Şingir.

—Can baş üstüne, dedi Miss Douce.

Canı yürekten müzehhep aynalı vitrindeki Cantrell ve Cohrane'e doğru yöneltti kendisini. Kristal fıçıktan bir ölçü altın viski boşalttı. Çeketinin eteğinden dışarıya kesesiyle piposunu çıkardı
240 Mr. Dedalus. Canı gönülden yaptı servisini Miss Douce. Piponun ağzından iki kısık düdüksesı üfledi.

—Vallahi, dedi dalinç içinde, Mourne Dağları'nı hep görmek istemişimdir. Oranın havası insanı turp gibi yapar muhakkak. Ama arayan mevlasını da bulur sonunda, demişler. Ya, ya.

Evet. Parmaklarını kadının lülelerinde, denizkızının bakire-saçlarında dolaştırdı piposunun lülesinde. Çentikler. Lüleler. Da-
linç içinde. Müteremrim.

Hiç kimse demedi hiçbir şey. Evet.

Şen şatır Miss Douce büyük bir bardağı siledursun, müteren-
250 nim, dedi ki:

—O, *Idolores, şark ummanlarının kraliçesi!*

—Mr. Lidwell uğradı mı bugün?

İçeriye Lenehan girdi. Etrafına bakındı Lenehan. Mr. Bloom Essex Köprüsü'ne vardı. Evet, Mr. Bloom Evetex Köprüsü'nü geçti. Martha'ya yazmalıyım. Kâğıt alayım. Daly'den. Ordaki kız nazik. Bloom. Koca Bloom. Çavdarlar açtı mavi çiçekler.

—Öğleyin buradaydı, dedi Miss Douce.

Lenehan yaklaştı.

—Mr. Boylan beni aradı mı?
260

Diye sordu. Kadın yanıtladı:

—Miss Kennedy, ben üst kattayken Mr. Boylan uğradı mı?

Diye sordu. İkinci kez doldurduğu çayfincanı elinde, gözleri bir sayfada, Kennedy'nin Miss sesi yanıt verdi:

—Yo. Uğramadı.

Kennedy'nin Miss nazarı, işitti, görülmedi, sürdürdü okumasını. Lenehan sandviç çingırağının çevresinde tombalak gövdesini sarmaladı sarmal.

—Huhu! Kim varmış orada.

Kenndy'den hiçbir nazar onu ödüllendirmedi ya, sürdürdü o uvertür yapmasını. Noktaları unutması. Sadece kara imleri okusundu: Yuvarlak oları ve kıvrımlı seleri.
270

Şingir arabası şingirdadı.

Altıncı okumasında, etmedi nazar. Görmezlikten gel. Lene-

han monoton sesiyle ezberden ona bir misi masalı söylerken işitmezlikten geldi:

—Bir tilki bir leyleke rastlamış. Tilki leyleke demiş ki: Gagayı boğazımın içine sokuverip kemiği dışarıya çıkarıverir misin?

Boşunaydı vızıldaması. Miss Douce çayına doğru döndü bir yana.

280

Adam inil dedi bir yandan:

—Vay bana! Vaylar bana!

Mr. Dedalus'u selamladı ve karşılığında bir baş imi aldı.

—Meşhur bir pederin meşhur mahdumundan selamlar sana.

—Kimmiş acaba? Diye sordu Mr. Dedalus.

Lenehan halisülkalp kollarını açtı. Kimmiş mi?

—Kimmiş acaba? Diye sordu. Soruyorsun ha? Stephen, genç ozanımız.

Kesik.

Mr. Dedalus, meşhur peder, kesik tütün dolu piposunu önüne bıraktı.

290

—Öyle mi? Dedi. Önce anlayamamıştım. Ekâbir dostlar edinmiş kendisine işittiğime göre. Sen gördün mü onu şu sıralar?

Elbet görmüştü.

—Daha bugün birlikte kafayı tütsülemiştik. Mooney'in *en vil-leinde* ve Mooney'in *sur merinde*. İlhamlarının karşılığında maaşını almış da.

Bronzun çaydayunulmuş dudaklarında, dinleyen dudaklarıyla gözlerine gülümsedi:

—İrlanda'nın *élite* şahsiyetleri kulak kesilmiş onu dinliyorlardı. Dublin'in en gözde kalemi ve editörü o akhevvel feylosof Hugh MacHugh ile kulağa pek hoş gelen O'Madden Burke adıyla maruf o yabani sulak batının âşık oğlanı.

300

Bir aradan sonra Mr. Dedalus içkisini kaldırdı ve

—Epey eğlenmişsinizdir herhalde, dedi. Sanırım.

Sandı. İçti. Ta uzaklardaki matemli dağ gözlerle. Bıraktı bardağını.

Salonun kapısına doğru baktı.

—Bakıyorum piyanonun yerini değiştirmişsiniz.

—Bugün akortçu geldi, diye yanıt verdi Miss Douce, sigara içilebilen konser için akordunu yaptı, ömrümde öyle güzel çalan birini dinlemedim.

310

—Vallahi mi?

—Değil mi, Miss Kennedy? Hakiki klasik, yani. Üstelik kör de, zavallı çocuk. Daha yirmisinde bile değil eminim.

—Vallahi mi? Dedi Mr. Dedalus. İçkisini yudumlayıp kendi içine kapandı.

—Yüzüne bakmaya dayanamıyor insan, diye yazıklandı Miss Douce.

320 Allah belanı versin hıyar pezevenk.

Çınn ne yazık ki bir müşteri çingırağını çaldı. Ormond'un garsonu Dazlak Pat barla yemeksalonunun kapısında belirdi, Pat zahmet edip buyurdu, geldi Pat. Yemek yiyen müşteriye bir bira. Birayı cansız gönülsüz verdi.

Sabrederek, şangırarabalı uçarı oğlan Boylan'ı bekledi durdu Lenehan sabırsız.

330 Kapağını kaldırarak (kim?) tabutun (tabut?) içine eğik üçlü (piyano!) tellerine baktı. Pedallere hafifçe dokunarak çekiç hareketinin sesini boğuşunu işitmek amacıyla kalkan keçenin kalınlığını görebilmek için tuşa birden bastı (kadının elini sevecence sıkan o aynı el).

Biri yedek iki yaprak krem rengi parşömen kâğıdı iki zarf ben Wisdom Hely'deyken akıllı Bloom Daly'den yapardı alışverişini Henry Flower. Sen yuvanda mutlu değil misin? Çiçekle beni tesselli edecek oysa iğne keser önünü aşkın. Bir anlamı var herhal, çiçeklerin di. Papatya mıydı o? Safiyet yani. Namuslu genç bayan ayinden sonra buluşalım. Aman teşekkür ederim çoki çoki. Akıllı Bloom kapıdaki bir afişe baktı, lâtif dalgaların ortasında salınarak sigara içen bir denizkızı. Denizkızı sigarası için, en tazeleyici nefes için: Hicranı aşk. Kimi erkekler için. Raoul için. Başını çevirdi ve Essex Köprüsü'ndeki bir gezinti arabasında şıkırdım bir şapka gözüne ilişti. Bu o. Gene. Üçüncü kez. Tesadüf.

340 Esnek lastiklerin üzerinde köprüden Ormond rıhtımına seyran etti araba. İzle. Göze al. Çabuk yürü. Dörtte. Artık yakın. Gitti.

—İkipeni, efendim, dedi satıcı kız cesaretini toparlayıp.

—Ha... Unutuyordum... Özür..

—Ve dört.

350 Dörtte o. Şirin şirin güldü o. Bloomonakim. Bloo gülü gülü çık git. Yigünler. İnsanı nasıl da pohpohlarlar. Herkese yapıyordur. Erkeklerle.

Uykulu bir sessizlikle altın sayfasının üzerine eğildi.

Salondan bir çağrı geldi, uzun süren basması sırta kadem. Akortçunun unuttuğu ve şimdi de onun vurarak çınlattığı diyapazondan bu. Bir çağrı daha. Yeniden kaldırdığı şu anda zonklayan şey. İşliyor musun? Zonkladı, saf, daha saf, yumuşak yumuşu-

şak, vınlayan çubukları. Sırta kadem basması upuzun süren çağrı.

Pat, müşterinin patmantarlı şişesinin bedelini ödedi: Bardağın, tepsinin ve patmantarlı şişenin üzerinde dazlak ve sıkkın gider iken Miss Douce ile fiskoslaştı.

360

—*Parlak yıldızlar sönmekte...*

Sessiz bir şarkı içinden, söyleyerek:

—... *sökerek şafak.*

Hassas parmakların ucundan bir düzine kanatlınota kristalimsi tizden cıvıldadı. Pırıl pırıl tuşlar, her biri yana söne, harpsikordvari, bitişerek bir sesi şebnemli sabahların, gençliğin, aşkın yitirilişinin, yaşamın, aşk sabahlarının nağmelerini okumaya çağırdı.

—*Çiydamlaları inci inci...*

Lenehan'ın dudakları tezgâhın üzerinde alçak sesle ayartıcı bir ıslık çalmaktaydı.

370

—Ama şuraya bak, dedi Castile gülü.

Şingır seyran etti, dayanıp kaldırıma orada kaldı.

Castile gülü kalkarak okuduğu kitabı kapattı: Tedirgin, heyecanlı, hulyalı gül.

—Düşmüş mü yoksa birileri mi itmiş onu? Diye sordu adam kadına.

Yanıtladı kadın, yüz vermeksizin:

—Ne soru sor ne de yalan dinle.

Ne kadın, hanımefendi.

Blazes Boylan'ın elegan sütlükahve ayakkabıları arşınladığı barzemininde gıcırdadı. Evet, yakındaki altın ile uzaktaki bronz. Lenehan kulaklarını dikti ve anlayıp sarkıttı selamını:

380

—Bakın, kahraman fatihimiz geldi.

Araba ile pencere arasından sakınganca yürüyüp geçti Bloom, ne kahraman ne fatih. Beni görmesi mümkün. Oturduğu yer: Ilık. Bir sakıngan kara erkekkedi Richie Goulding'in selamen kaldırdığı evrak çantasına doğru yürüdü.

—*Ben de senden...*

—Döndüğünü işittim, dedi Blazes Boylan.

Yana yatık hasır şapkasının kenarına dokunarak karşılık verdi. Ama bronz bacısı daha çok gülümsedi ondan, daha dökümlü saçını, göğüslerini ve gülünü sergileyip.

390

Elegan Boylan iksirini söyledi.

—Ne alıyorsun? Bir bardak bira? Bir bardak bira, lütfen, bana da bir erikrakısı. Telgraf geldi mi?

Henüz gelmedi. Dörtte o. Kim dört demişti?

Şerifin bürosunun kapısında Cowley'in kırmızı kulakmeme-

leri ve sarkan âdemelması. Görmezlikten gel. İyi ki Goulding burda. Ormond'da ne işi var ki? Araba beklemekte. Bekle.

400 Merhaba. Nereye böyle? Bir şeyler atıştırmak için? Ben de şöyle bir. Buraya. Ne, Ormond? Dublin'de bulamazsın daha iyisini. Öyle mi? Yemeksalonu. Kıpırdama buradan. Görürsün, görülmezsin. Ben de katılayım bari sana. Buyur. Richie önden yürüdü. Bloom çantayı izledi. Krallara layık bir yemek.

Miss Douce bir şişeyi almak için saten kolunu, göğsünü yukarıya, nerdeyse patlayacak denli ta yukarılara uzattı.

—Ha gayret! Ha gayret! Diye körükledi Lenehan her uzanışında derin derin soluyup. Ha gayret!

410 Ama boynundan kavrayarak muzafferane indiriverdi avını aşağıya o.

—Ne diye boynunu uzatmıyorsun biraz? Dedi Blazes Boylan.

Bayanbronz, eğdiği şişeden şurubumsu kıvamlı likörü onun dudakları için dökerken, akadursun, baktı adama doğru (yakasında çiçek: Kim vermiş ki ona?), ve şuruplu sesiyle dedi ki:

—Yani demek ki o. Yavaşça şurubumsu erikrakısını uzlukla hazırladı.

—Şerefe, dedi Blazes.

İri bir madeni parayı tezgâha bıraktı. Para tıkırdadı.

—Bekle, dedi Lenehan, ş'aapana kadar ben...

420 —Şerefe, dedi o da, köpüklü birasını kaldırarak.

—Sceptre rahatlıkla kazanacak, dedi.

—Ben de oynadım bir miktar, dedi Boylan gözünü kırpıp içerken. Ama bilerek değil, ha. Bir arkadaşımın aklına uydum.

Lenehan içmesini sürdürerek eğik birasına ve Miss Douce'un mırıldanırcasına bir şarkı söyleyen dudaklarına, kapatmaksızın bir denizşarkısını terennüm eden dudaklarına doğru sırtıttı. Idolores. Şark ummanlarının.

Saat zırıldadı. Miss Kennedy, bir çaytepsisiyle önlerinden geçti (çiçek, kim verdi acaba). Saat çakıldadı.

430 Miss Douce Boylan'ın parasını aldı ve otomatikkasaya sertçe bastırdı. Kasa tangırdadı. Saat çakıldadı. Mısırlı dilber çekmeceyi kurcaladı, karıştırdı ve mırıldanarak, paranın üstünü uzattı. Güneşin battığı yere bak. Bir çakıltı. Bulmak için beni.

—Saat kaç oldu? Diye sordu Blazes Boylan. Dört mü?

Saati.

Lenehan gözlerini kısıp, kadının mırıldanışına, göğüslerinin kımıldanışına yercesine bakarak, Blazes Boylan'ın ceketini dirseğinden çekti.

—Saatini bir dinleyeyim, dedi.

Gouldings, Collis, Ward Çantası Bloom'u çavdarçiçekli masalara sürükledi. Dazlak Pat bekleyedursun, dikkatsiz, sıkıntılı bir dikkatle kapıya yakın bir masada karar kıldı. Yakın ol. Dörtte. Unuttu mu ki? Ola ki bir şeytanlık. Gelme: İştahını biliyor. Ben yapamazdım. Bekle, bekle. Garson Pat, beklemekte.

Çıldır çıldır bronz masmavi gözlerini Blumasmavinin gökma-visi papyonuna ve gözlerine çevirdi.

—Hadisene, diye asıldı Lenehan. Kimsecikler yok. O hiç işitmemiş.

—... *Flora'nın dudaklarına koştu.*

Tiz tuşlardan pırlıl pırlıl bir nota yükseldi tiz.

Bronzdouce bir batan bir çıkan gülüyle Blazes Boylan'ın çiçeğiyle ve gözleriyle muhabbeti koyulaştırmada.

—Lütfen, lütfen.

Kabul ettiğini söylemesi için yakardı.

—*Seni bırakamam...*

—Daa'sonra, diye söz verdi Miss Douce kırılarak.

—Olmaz, şimdi, diye dayattı Lenehan. *Sonez la cloche!* Haydi yap! Kimsecikler yok.

Kadın baktı. Çabucak. Miss Kenn kulak erimi dışında. Ansızın eğildi. Alev alev iki yüz onun eğilişini seyretti.

Zıngıldaayan nağmeler havadan ayrıldı, gene buluştu, yitirip nağmesini, yitirip buldu gene, sendeleye sendeleye.

—Haydisene! Yap! *Sonnez!*

Eğilerek, eteğini bir çimdik dizinin üzerinde çemredti. Biraz bekledi. Eğilerek, hain gözlerle onlara bakıp, onları daha da sabırsızlandırdı.

—*Sonnez!*

Şırak. İki parmağıyla tutarak yukarıya çektiği esnek jartiyerini ansızın serbest bırakarak gerisingeriye şırakılık ılıkçoraplı şıraklatılabilir kadın uyluğuna şaklattı.

—*La cloche!* Diye haykırdı Lenehan, ağzı paça. Sahibinden gösteri. Boru değil, arkadaş.

Gülesırıttı azametfuruş (Melun! Değil mi şu erkekler?), ama, süzüle süzüle ışıklanıp, Boylan'a doğru zarıfçe gülümsedi.

—Ahlaksızın tekisin, dedi süzüle süzüle.

Boylan gözlerini dikmiş, göz kesilmiş. Kadehini etli dudaklarına dikip, kıvamlı eflatuni şurubumsu likörü son damlasına dek emerek küçücük kadehini boşalttı. Kadın üzeri yaldızlı kemerde parıldayan zencefilli gazoz, Ren ve Bordo şarap kadehleriyle sivri

440

450

460

470

480 çıkıntılarla kaplı bir deniz kabuğu, aynalı barda dolaşır, aynalarda yansılır, bronzu güneşle daha da bronzlaşırken büyülenmiş gözleri, onun başının, süzülen başının ardından sürüklendi, sürüklendi.

Evet, şuyakından gelen bronz.

—... *sevgilim, elveda!*

—Ben gidiyorum, dedi Boylan sabırsızca.

Kadehini hızla öne doğru sürdü ve parasının üstünü avuçladı.

—Bekle bi parça, dedi Lenehan içkisini çabucak içerek. Bir şey söyleyeceğim. Tom Rochford...

490 —Canı cehenneme, dedi Blazes Boylan, çıkarak. Lenehan yutkunarak kalktı.

—Arkandan atlı mı kovalıyor? Dedi. Bekle. Geliyorum.

İvecen gıcırtılı ayakkabıların peşinden giderken eşikte duruverdi ve biri kallavi biri incerek iki karaltıyı selamladı.

—Nasılısınız, Mr. Dollard?

—Ha? Nasıl? Nasıl? Diye yanıt verdi Ben Dollard'ın dalgın bas sesi, bir an Peder Cowley'in tasalarını bırakıp. Kılına bile dokunamaz, Bob. Alf Bergen o sırıkla görüşecek. O çiftin hesabını göreceğiz bu sefer.

500 Mr. Dedalus bir parmağıyla bir gözkapağını ovuştururken ah çekerek salondan beri geldi.

—Hoho, yaşadık, diye neşeyle şakıdı Ben Dollard. Haydi, Simon. Bir şarkı söyle bize. Piyanoyu işittik de.

Dazlak Pat, keyfi kaçık garson, içki siparişlerini beklemekteydi. Richie'ye Power. Ya Bloom'a? Dur bi düşüneyim. Adamcağızı iki kez yürütme. Nasırları. Şimdi dört. Bu siyahlar da ne sıkıcı. Zaten asabım da biraz. Işınları kırar (öyle miydi?). Düşüneyim bi. Elma şarabı. Evet, bir şişe elma şarabı.

510 —Ne diyorsun? Dedi Mr. Dedalus. Tuşlarda geziniyordum, yahu.

—Haydi, haydi, diye dayattı Ben Dollard. Yok olsun gam ü kasavet.

Dazlak Pat kapıda çaysız altına, dönerken rastladı. Keyfi kaçık, kadından Power ile elma şarabı istedi. Penceredeki bronz, baktı, uzaktan bronz.

Bir tıngırtı şıngır diye seyran etti.

Bloom bir şıngır işitti, kısa bir ses. O gitti. Bloom'un hafif ağlamsı soluğu asude mavirenkli çiçeklerin üzerinde dolaştı. Şıngırtı. Gitti işte. Şıngır. Dinle.

520 —*Aşk ve Savaş*, Ben, dedi Mr. Dedalus. Yaşasın eski günler.

Miss Douce'un pervasız gözleri, güneş ışığından bizar, boşla-
yaraktan, yatay güneşlikten içeriye doğru döndü. Gitti. Durgun
(kim bilir?), bizar (kuvvetli ışıktan), kordonunu çekerek storu in-
dirdi. Aşağı inip durgun (ne diye gitti hemen tam ben?) bronz ba-
şıyla altın bacının yanında duran dazlağın oluşturduğu gayri mü-
kemmellik zıtlığının, zıt mükemmel gayri mükemmeliyetin yer aldığı
barın dingin loş denizyeşili derinliğini yansıtan *eau de Nil* gölgesi-
ne döndü.

—O gece piyanoda zavallı yaşlı Goodwin vardı, diye anımsattı
Peder Cowley onlara. Adamcağızla Collard kuyruklu arasında
hafif bir anlaşmazlık vardı.

530

Vardı ya.

—Ne toplantıydı ya, dedi Mr. Dedalus. Allah gelse sustura-
maz adamı. İçmeye başlarken halim selim bir ihtiyar dersin.

—Hay Allah, hatırlar mısınız? Dedi çam yarması Dollard, ez-
diğiklavyeden. Aksi şeytan, üstelik düğün kıyafetim de yok.

Üçü birlikte güldüler. Yokmuş düğün kı. Triyo güldü birlikte.
Düğün kıyafeti yok.

—Dostumuz Bloom o gece bizi kurtarmıştı, dedi Mr. Deda-
lus. Durun yahu, pipom nerede benim?

540

Geri dönüp bara doğru yitik akor piposunu aramaya gitti.
Dazlak Pat iki müşterinin, Richie ve Poldy'nin içkilerini götürdü.
Peder Cowley ise güldü yeniden.

—Ama, sorunu halletmiştim, Ben, galiba.

—Etmiştin ya, diye onu doğruladı Ben Dollard. O daracık
pantolları da hatırlıyorum. Esaslı fikirdi, Bob.

Peder Cowley parlak morumtirak kulaklarına dek kızardı. Et-
mişti sorunu ha. Daracık panto. Esaslı fik.

—Yoksulluk çektiğini biliyordum, dedi. Karısı handıysa boğaz
tokluğuna cumartesileri Coffee Palace'ta piyano çalıyordu, öbür işi
de yaptığını da kim çılatmıştı bana? Hatırlıyor musun? Onları bu-
labilmek için Holles Street'in altını üstüne getirdiydik de, Ke-
ogh'un dükkânındaki delikanlı numarasını söylemişti bize. Hatır-
ladın mı?

550

İpiri gövdesi şaşkın, Ben hatırladı.

—Vay imanım, evi tıklım tıklım alengirli tiyatro kıyafetleri fi-
lanla doluydu.

Mr. Dedalus, elinde piposu, geriye döndü.

—Merrion Square tarzında. Balo giysileri, vay imanım, saray
tuvaletleri. Adam para da kabul etmemişti. He? Üç köşeli şapkalar,
bololar, iç çamaşırları – hadsiz hesapsız. He?

560

—Ya, ya, diye onadı Mr. Dedalus. Mrs. Marion Bloom tekmi giysilerini çıkarmıştı önümüze.

Şingir seyreyledi rıhtım boyunca. Blazes, seken lastiklerin üzerinde yayıldı.

Karaciğer ve beykın. Biftek ve böbrekli turtta. Tamam, efendim. Tamam, efendim.

Mrs. Marion. Mete'nin nesiydi? Yanık kokusu. Paul de Kock'un. Ne güzel adı.

—Ne diyorlardı adına? Etine dolgun bir taze. Marion?..

—Tweedy.

—Evet. Hayatta mı hâlâ?

—Hem de nasıl.

—Alayın kızı.

—Ya, elbet. Hatırlıyorum o yaşlı bando şefini.

Mr. Dedalus, vızıldadı, yaktı, art arda iştahlıca üfledi.

—İrlandalı mı? Bilmiyorum, vallahi. Sence, Simon?

Art arda sert, bir üfleyiş, güçlü, iştahlıca, çatırdataraktan.

—Borazan kasım biraz şey... He? Pas tutmuş... Ha, o... İrlandalı Mollym, Hey.

—Sert kokulu bir uçkun, bir zırlı üfledi.

—Cebelitarık'tan... ta oralardan.

Altın, biramusluğunun başında, bronz maraskinin yanında, denizdibi loşluğunda özlem çekerek, durgun ikisi de. Drumcondra-4 Lismore Terrace'tan Mina Kennedy, kraliçe, Idolores, Dolores ile, sessiz.

Pat yemekleri getirdi, tabakları açtı. Leopold karaciğer dilimlerini kesti. Daha önce de denildiği gibi iç organları, yenilmesi kıtır kıtır taşlıkları, morinabalığı yumurtalarının tavaşını büyük bir iştiha ile yedi, Richie Goulding, Collis, Ward ise, biftek ve böbreği, önce biftek sonra böbreği, turtasını azar azar yedi de Bloom yedi onlar yediler.

Bloom ile Goulding, yuvalarında, sessiz yediler. Krallara layık yemekler.

Bachelor's Walk'ta bekâr Blazes Boylan, güneşin altında sıcaakta, kısırağının yalabık sağrısı tırta, kırbaıyla okşayarak, seken lastiklerin üzerinde seyr ü seyran eyleyerek şingirdadı: Sıcacık koltuğunda yayılmış, Boylan sabırsız, huruşanyürekli. Boru. Var mı sende? Boru. Var mı sende? Bo bo boru.

Seslerini bastırırcasına, Dollard'ın bas sesi gürleyerek akor bombardımanının üzerinden saldırışa geçti, gümbür gümbür:

—*Huruşan kalbine dolduğunda aşk...*

Benruhbenjamin'in kalın sesi titreşen, viranışk camlı çatıya indifa etti.

—Savaş! Savaş! Diye haykırdı Peder Cowley. Savaşçısın billahi.

—Öyleyimidir, dedi Ben Savaşçı gülerek. Senin ev sahibini düşünüyordum da. Aşk ya da para.

Durakladı. Devasa yüzü devasa hantallığının üzerinde, devasa sakalını devindirdi.

—Tallahi, kadıncağızın kulakdavulunu patlatacaktın, dedi Mr. Dedalus kokulu dumanların arasından, o senin avazenle.

Sakallı gümrak kahkahasıyla Dollard klavyenin üzerinde şöyle bir sallandı. Herhalde.

—Başka bir zarını da, diye ekledi Peder Cowley. Ağır ol, Ben. *Amoroso ma non troppo*. Ben de katılayım.

Miss Kennedy iki beyefendiye iki büyük bardak soğuk bira sundu. Ağzından bir iki sözcük döküldü. Hava gerçekten güzeldi, diye katıldı birinci beyefendi. Soğuk biralarını içtiler. Genel Vali'nin nereye gittiğini biliyor muydu hanımefendi? Ve de çeliknalların naltıngirtisini iştmiş miydi? Hayır, pek sayılmazdı. Ama gazetede yazardı. Yoo, zahmet etmesindi. Zahmet olur muydu hiç. Tepesinde topladığı saçları hafif hafif devinedursun, açtığı *Independent*'in sayfalarını çevirerek Genel Vali'yi, Genel Val, aradı. Aman ne zahmet buyuruyordu, diye yineledi birinci beyefendi. Hiç de zahmet olmazdı. Nasıl da bakıyor adam. Genel Vali. Altın ile bronz demir çeliği işttiler.

—.....*dolduğunda aşk*

Olmaaz umurumda yarınlar.

Bloom karaciğerin sosunda haşlanmış patatesi ezdi ezdi. *Aşk ve Savaş*ı birisi. Ben Dollard'ın o ünlü. Konser için kıyafet kiralamak amacıyla koşup bize geldiği o gece. Pantolonun içine sığamamıştı bir türlü. Kasaplık müzisyen domuz. Adam gittiği zaman Molly ne gülmüştü ya. Kendisini sırt üstü yatağın üzerine fırlatmış, havayı tekmeleyerek basmıştı çığılığı. Tüm taklavatı meydana. Oh, Tanrım, sırlıslıkam oldum! Oh, ön sıradaki kadınlar! Oh, hiç bu kadar gülmemiştim! Ee, ona o variltonunun bazını veren de buydu herhal. Örneğin hadımlar. Kim çalışıyor acaba. Tuşesi çok güzel Cowley olmalı. Müzisyen. Notadan iyi anlıyor. Nefesi kokardı, zavallı adamcağız. Durdu.

Alımlı Miss Douce, Lydia Douce, yeni gelen beyefendiye, hoşsohbet avukat George Lidwell'e boyun kesti. İyi günler. Kadın, nemli (hanım) elini adamın kavi tokasına sundu. Günler.

Evet, dönmüştü gene. Eski nöbet yerine.

—Dostlarınız içinde, Mr. Lidwell.

Hoşsohbet, George Lidwell, bir lydiaeli istedi ve onu tuttu.

Şingir.

Daha önce denildiği üzere Bloom karaci yedi. Hiç olmazsa temiz burası. Burton'daki o herif, çiğnenmiş kıkırdakla. Kimsecikler yok burda: Goulding'le ben. Temiz masalar, çiçekler, kolalı peçeteler. Pat içeri Pat dışarı. Dazlak Pat. Yok bir şey, yapacağı. Bula-mazsın daha iyisini Dub.

Piyano gene. Cowley çalıyor. Bir oturuşu var, piyanoyla anlaşılarak bütünleşir gibi. Bıçkı makinesindeki bıkkın bıçkıcılar, gözleri tornada, dışağrısını andıran gıcırtilarla kazıyarak bir viyolonsel biçiyorlar. Upuzun tiz horultusu onun. Locada oturduğumuz gece. Trombon altta domuzbalığı gibi öttürüyor, perde aralarında, öbür nefesli sazlar vidalarını söküyorlar, tükürükleri boşaltıyorlar. Orkestra şefi de bolpaça pantolonun içinde, gıygıdı gıygıdı. Onları saklamak için iyi ama.

Gıygıdı şingir seyr ü seyr.

Yalnızca arp. Ne güzel! Altın ışınlar saçan. Kız ona dokunuyor. Kızı sevimli bir. Sosu da hani krallara la. Altın gemi. İrlanda. O, arp ki bir iki kez. Üşüyen eller. Ben Howth, Alp gülleri. Onların arpyız biz. Ben. O. Yaşlı. Genç.

—Aa, söyleyemem yahu, dedi Mr. Dedalus, mahcup, neşesiz.

Şiddetlice.

—Haydisene, Allahın cezası! Diye hırladı Ben Dollard. Söyle bir şeyler artık.

670 —*M'appari*, Simon, dedi Peder Cowley.

Ciddi, son kerte elemli sahneden inip uzun kollarını açarak birkaç adım ilerledi. Âdemelması boğukçana yumuşakça ünledi. Eslekçene sisli bir deniz manzarasına doğru ırladı: *Son Bir Elveda*. Denize uzanan bir burun, kabaran dalgaların üzerinde yelkenler, bir gemi. Elveda. Burunda, rüzgârda dalgalanan peçesiyle rüzgârlarla sarmaş dolaş. Güzel bir kız.

Cowley dem çekti:

—*M'appari tutt'amor:*

Il mio sguardo l'incontr...

680 Kız, Cowley'i iştimsizsiniz, ayrıldığı kimseye, sevgilisine, rüzgâra, aşka, hızla uzaklaşan yelkenlere, dönüşü salladı peçesini.

—Haydisene, Simon.

—Amaan, ben söyleyeceğim kadar söylemişim vaktiyle, Ben... Ama...

Mr. Dedalus piposunu diyapazonun yanına bıraktı ve, oturarak, yumuşak başlı tuşlara dokundu.

—Yo, Simon, diye ekşidi Peder Cowley. Aslındaki gibi çal. Tek bemol.

Yumuşak başlı tuşlar yükselerek, kâh mütereddit, kâh ıkrar ederek, kâh tanlayarak tınladılar.

690

Peder Cowley sahneye doğru yürüdü.

—Bak, Simon, sana refakat edeceğim, dedi. Kalk.

Graham Lemon'un ananaslı akideşekerlerinin, Elvery'nin fi-
linin önünden şingırdayarak sekti.

Biftek, böbrek, karaciğer, patates püresi, krallara layık yemeklerin başında oturmuş krallar, Bloom ile Goulding. Yemeklerin başında krallar kadehlerini kaldırdılar ve içtiler. Power ile elma şarabı.

Tenorlar için bestelenmiş en güzel şarkı, dedi Richie: *Son-nambula*. Joe Maas'ı o şarkıyı söylerken dinlemiş bir gece. Ah, o M'Guckin, ah! Evet. Kendi tarzında. Kilise korolarındaki oğlan çocukları gibi. Takdis ayinlerindeki. Daha doğrusu lirik bir tenör. Asla unutamam. Asla.

700

Bloom sevecence karaciğersiz beykinin üzerinden gergin yüz hatlarının titreşmesini izledi. Sırt ağrısından mustarip. Bright'in parlak gözleri. Programın bir sonraki parçası. Parayı veren düdüğü. Beş para etmez hapların kutusu beş gine. Bir süre rahatlatır. Şarkı da söyler ayrıca: *Yeraltında ölümler arasında*. Cuk oturuyor. Böbrek turtası. Tatlılara. Pek bir yere varamamış. Bulamazsın daha iyisini. Ona özgü bir şey. Power. İçkisi konusunda müşkülpesenttir. Bardakta hafif çatlaklık, bir Vartry suyu daha. Tasarruf gayesiyle tezgâhlardan kibrit yürütür. Sonra gider ıvıra zıvıra bir ingiliz altını sayıp çarçur eder parasını. Sonra iki kuruşa ihtiyacı olsa denkleştiremez parayı. Bir defasında içmiş de ödeyememiş arabacıya parasını. Tuhaf insanlar.

710

Asla unutamayacaktı Richie o geceyi. Ömrü boyunca: Asla. Küçük Peake'yle Royal Tiyatrosu'nun mabedinde. Ve ne zaman ki ilk nota.

Sözcükler Richie'nin dudaklarında kesildi.

Şimdi de bir kuyruklu yalan. Desteksiz atışlar başlıyor. Adam kendi masallarına inanıyor. Gerçekten. Mavalda üstüne yok. Ama iyi hafıza gerek.

720

—Hangi şarkı o? Diye sordu Leopold Bloom.

—*Her şey yitti şimdi*.

Richie dudaklarını soruturcasına büzdü. Kısık tatlı sayhamsı

bir mırıltı: O kadar. Bir ardıçkuşu. Bir gökardıç. Tatlıkuş nefesine, övünç kaynağı muntazam dişleri yakınmalı bir elemle kuğurdu. Yitti. Gür savt. Şurda iki nota bir arada. Alıç vadisinde işittiğim karatavuk. Sanki içimdeki ezgileri alıyormuş da evirip çeviriyormuş gibi onları. Hepsı yep sanki yeni bir ezgide yitti hepsi. Yankı. Ne tatlı o yanıtı. Nasıl oluyor ki bu? Her şey yitti. Sürdürdü firaklı ıslığı. İniş, teslimiyet, yitti.

Vazonun altındaki küçük örtünün kenarını düzeltirken, Bloom can Leopold kulağıyla dinledi. Düzen. Evet, anımsıyorum. Güzel şarkı. Uykusunda ona doğru gidiyordu. Mehtapta masum. Yürekli. Tehlikelerden bihaber. Gene de onu alıkoyuyor. Adını söyleyerek. Suya dokunuyor. Şingir seyreylemekte. Artık çok geç. Kız gitmek için tutuşuyor. O yüzden. Kadın. Denizi durdurmak denli kolay. Evet: Her şey gitti.

—Güzel bir şarkı, dedi Bloom yitik Leopold. İyi bilirim bu şarkıyı.

Bütün yaşamı boyunca Richie Goulding asla.

O da iyi biliyor bu şarkıyı. Hissediyor ya da. Hâlâ küçük kızına düşkün. Babasını tanıyan cin gibi bir çocuk. Dedalus demişti. Ben?

Bloom yan gözle ciğersizin üzerinden ona bakmaktaydı. Her şey yittinin suratu. Bir zamanların delişmen Richie'si. Eski fıkraları bayat artık. Kulaklarını oynatıyor. Gözüne monokl gibi taktığı peçete halkası. Bugünlerdeyse mektup yazarak para göndermesini isteyen oğluyla dertte başı. Şaşı Walter efendim yaptım efendim. Ben sadece para istemiştım rahatsız etmezdim aksi takdirde. Özürü.

Piyano gene. Geçen kez işittiğimden daha iyi sesi. Akort etmişler herhal. Durdu gene.

Dollard ile Cowley hâlâ bastırıyorlar söylemesi için.

—Haydisene, Simon.

—Haydi, Simon.

—Hanımlar ve beyler, nazik ısrarlarınıza canı gönülden teşekkürler.

—Haydi, Simon.

—Bende para hak getire lakin beni dinlemek lütfunda bulursanız size hüznü bir aşk şarkısı söylemeye gayret edeceğim.

Sandviç fanusunun yanında kuytuya sığınmış Lydia, bir hanımefendi zarafetiyle bronzunu ve gülünü bir uzatıp bir çekiyordu: Mina ise yeşilimsimavımtırak *eau de Nil* serinliğinde altın tepeli saçlarıyla iki büyük bardağa doğru eğilmişti.

Prelüdün arpejleri son buldu. Uzayan, özlemlı bir ezgi, sürükledi bir sesi peşinden.

—*O güzelim endamını ilk gördüğüm zaman ben ...*

Richie döndü.

—Si Dedalus'un sesi, dedi.

Beyinlerinde okşayışlar, yanaklarında alevlenmeler, tenlerinin azalarının üzerinden akan insan kalbini ruhunu iliğini mesteden o güzelim duyguları tadarak dinlediler. Bloom Pat'a el etti, dazlak Pat ağır işitir bir garsondur, ardına kadar açmasını imledi barın kapısını. Barın kapısını. Hah öyle. Pat, garson, kulağı ağır işittiğinden naşi, işitsin diye bekleyerek, kapının orda bekledi.

—... *Acılarım uçup gitmişti sanki.*

Durgun havanın içinden bir ses onlara, pesten, yağmur değil de, fısıldaşan yapraklar değil de, ne bir yaylı saz ne bir üflemlı saz ne de ne derlerdi adına santur hiçbirinin sesine benzemeyen durgun kulaklarını her birinin hatırlayabildiği yaşamlarının durgun kalplerini sözcüklerle okşayarak dem çekti. Güzel, işitmek güzel: Acıları onların her birinden ikisinden de uçup gitmişti sanki ilk işittikleri zaman onlar. Güzelliğın şefkatini ilk gördükleri zaman onlar, yitik Richie Poldy, hiç beklemedikleri bir kimseden, bir kızın ilk şefkatli tatlı sevecen sözlerini işitmişlerdi.

Dem çeken aşk: O güzel aşk şarkıları. Bloom paketinin lastik bandını usulca çıkardı. O güzel aşk *sonne la* altın. Bloom bir çatalın dört çubuğuna lastiğı sarıp gerdi, gevşetti, sonra lastiğı önce iki, sonra dört, sonra sekiz kat sarıp sıkıca bağladı.

—*Ümit dolu haz dolu...*

Tenorlar kadınları sesleriyle tavlalarlar. Kanlarını fıkırdatırlar. Ayaklarına çiçek atarlar. Ne zaman buluşacağız? Yanaklarında perçemler. Şingir pek neşeli. Sosyetik kulüplerde dinlemezler onu. Gamzeli yanahlarında perçemler. Erkeğı için güzel kokular sürünür. Karın hangi parfümü? Bilmek istiyorum. Şing. Durdu. Kapıyı çaldı. Kapıyı açmadan önce ayanaya son bir bakış atar hep. Holde. Orada? Nasılsın? Çok iyi. Orada? Ne? Ya da? Çantasında bir kutu kokulu pastil, öpüşme bonbonları. Evet? Elleri semiz kıvrımları yoklamakta.

Heyhat gene yükseldi sesi, inleyerek, değışip: Gür, tok, parlak, çalımlı.

—*Ama heyhat, beyhude bir rüya imiş...*

Sesi hâlâ muhteşem. Cork şarkılarındaki tatlılık bir de o aksanları. Ne herif ya! Tonla para kazanabilirdi. Çağırdığı türkü yanlış. Karısını helak etmiş: Söylüyor şimdi şarkısını. Ama kim bilebi-

770

780

790

800

810 lir. Anca ikisi arasında. Çöküp gitmezse. Caddelerde fink atmaya berdevam. Elleriyle ayakları da şakımakta. İçkici. Asabı gayet gergin. Şarkıcıların içmemesi gerekiyordur. Jenny Lind çorbası: Et suyu, adaçayı, çiğ yumurta, çeyrek litre kaymak. Kaymaklı rüyalar.

Sevecenlikle taştı: Yumuşakça, kabarıp, bol bulamaç zonkladı. İşte böyle. Al! Zonklayış, bir zonklayış daha, çarpan kurumlu ve dik.

Sözcükler? Müzik? Hayır: Esas, ardındakiler.

Bloomilmekledi, ilmeği bozdu, bir düğüm attı, düğümü çözdü.

820 Bloom. Höpürdeterek yalanan ılık aşşüre seli müzikle taşıp aktı, kösnül, yalanacak kıvamda akarak işleyerek içine. Dokun ona, vur ona, çık ona, ye onu. Vur. Mesamatı kabarsın kabartarak. Vur. Sevinci hissetmenin o ılık o. Vur. Boşalmak nabız nabız fışkırtıp. Sel, taşkın, seylan, sevinçtaşan, zonklayavuran. Şimdi! Aşkın dili.

—... bir ümit ışıktı...

Yayılan. Lidwell için fıkırdayan Lydia tam bir hanımefendi fırtırsız esin perisi işitti sayılmazdı bir ümif ışığını.

830 *Martha* bu. Tesadüf. Şu anda yazacaktım. Lionel'in aryası. Senin o güzel adını. Yazamıyorum. Değersiz armağanımı kabul et. Kalbine hitap ederken kesesine de. Bu kadın bir. Sana yaramaz çocuk deyişimin. Ama o adı: *Martha*. Ne tuhaf! Bugün.

Lionel'in sesi yeniden işitildi, daha bir dingin ama güçsüz de-ğil. Yeniden çekti demini *Richie Poldy Lydia Lidwell'e* ve de yırladı ağzı kulağı açık beklemeye bekleyen *Pat'a*. O güzelim endamını ilk nasıl gördüğünü, acılarının nasıl uçup gittiğini, *Gould Lidwell* bakışların, biçimlerin, sözlerin kendisini nasıl büyülediğini, *Pat Bloom'un* kalbini nasıl kazandığını.

840 Yüzünü görebilmeyi isterdim, ama. İfade tam olurdu. *Dra-go'daki* berber ne diye hep yüzüme bakardı ben onun aynadaki yüzüne hitap ederken. Burası daha uzak olmasına rağmen daha iyi işitiliyor.

—*Sevdalı bakışların...*

Onu ilk kez *Terenure'da* *Mat Dillonlarda* gördüğüm gece. Siyah dantelli sarı giysisi. Müzikli iskemle kapmaca oynuyorduk. İkimiz en sona kalmıştık. Kader. Onun peşinden. Kader. Ağır ağır dönüyor dönüyorduk. Sonra hızlı. İkimiz. Herkes bakmakta. Dur. Hemen oturuvermişti. Kaybedenlerin hepsi bakıyordu. Gülen dudakları. Sarı dizleri.

—*Büyülerken gözlerimi...*

Söylemekte. *Bekleyiş* şarkısını söylemişti. Notalarını ben çeviriyordum. Parfümlü sesi, hangi parfümü leylak. Göğüslerini gördüm, ikisi de dolgun, şakıyan boğazını. İlk gördüğümde. Teşekkürler etti bana. O ne diye bana? Kader. İspanyolumsu gözler. Bir armutağacının altında yalnız veranda bu saatte canım Madrid'de bir tarafı gölge Dolores Odolores. Beni. Kapanca. Ah, cezbeden.

850

—*Martha! Ah, Martha!*

Sonra bezginliğinden sıyrılarak ısırap çığlığını bastırdı Lionel, aşkını geri getirmek amacıyla derinleşen ama yükselen armonik nağmeler yüklü dominant bir iştiyak çığlığı. Lionel'in çığlığında sevgilisinin yabancı olmadığı, Martha'nın da hissettiği yalnızlık vardı. Yalnızca sevgilisini bekliyordu o. Nerede? Burada şurada ara şurada burada hep ara nerede. Bir yerlerde.

860

—*Ge-el, yitirdiğim sen!*

Ge-el, sevgilim sen!

Yalnız. Tek aşk. Tek umut. Tek beni teselli et. Martha, bağır-sesi, geri dön!

—*Gel!*

Bir kuş, yükseldi süzülerek, uçtu uçtu, ömürsüz som bir çığlık, gümüş bir kaviste süzülüp berrak bir sıçrayışla, hızlanarak, dayandı, gelsin diye, öyle uzatıp durmasana uzun nefesi upuzun hayatının, süzülerek yükseldi, yüksek şahikalara, alaz alaz, taçlı, sembolik, ihtişamının zirvesinde, yüksek, göksel sinesinde, yüksek, her yandaki yüksek engin aydınlığın hep süzülerek yükselen dört bir yana her şeye ilişkin sonsuzluklulukluğun...

870

—*Bana!*

Siopold!

Uçtu gitti.

Gel. Güzel söyledi. Hep alkışlandı. Sevgili. Dönmeliydi. Bana, ona, o kadına, sana da, bana, bize.

—Bravo! Şakşakşak. Yaman adam. Simon. Şakşakdaşakşak. Tekrar! Şakırdaşakşak şak. Ne hançere! Bravo, Simon! Şakırdaşakşak. Tekrar, şakşaklayarak, dedi, haykırdı, alkışladı her bir kes, Ben Dollard, Lydia Douce, George Lidwell, Pat, Mina Kennedy iki büyük bardaklı beyefendi, Cowley, birinci bardaklı beyefendi ile bronz Miss Douce ve altın Miss Mina.

880

Blazes Boylan'ın elegan sütlükahve ayakkabıları barzemininde gıcırdadı, daha önce söylenmişti. Sir John Gray'in Horatio tek-saplı Nelson'un, Muhterem Peder Theobald Mathew'in anıtlarının önünden şingır seyran etti, az önce söylendiği gibi daha şimdi. Güneşin altında, tırışta, sıcakkoltuğunda. *Cloche. Sonnez la. Cloche.*

890 *Sonnez la.* Kısarak Rutland Square'deki Rotunda'yı dönüp yavaşla-
yarak tepeye doğru ilerledi. Boylan'a göre biraz fazla yavaş, Blazes
Boylan, sabırsız Boylan kısırağı dehledi.

Cowley'in ezgilerinin yankılanan çınlamaları tükendi, varsıl-
laştırdığı havada yitti.

Richie Goulding ise Power'ini ve Leopold Bloom da elma şa-
rabını, Lidwell Guinries'ini içtiler, ikinci beyefendi de zahmet ol-
mayacaksa iki büyük bardak bira daha istediklerini söyledi. Tezgâ-
hı düzenleyen Miss Kennedy, mercan dudaklarıyla birinciye, ikin-
ciye kırıtı. Zahmet olur muydu hiç.

900 —Yedi gün hapiste, dedi Ben Dollard, sadece ekmek ve su. O
zaman, Simon, bahçe ardıcı gibi şakıyor insan.

Lionel Simon, şantör, güldü. Peder Bob Cowley piyanosunu
çaldı. Mina Kennedy içki sundu. İkinci beyefendi parasını ödedi.
Tom Kernan kasıla kasıla içeriye girdi. Zevklendi Lydia, zevklen-
diren. Ama Bloom bir bülbül yemiş dut.

Mütecazib.

Richie, zevklenerek, o adamın harikulade sesini göklere çı-
kardı. Epey oluyor bir gece diye anımsadı. Hiç unutmam o geceyi.
Si, *Orunlardı şöhretti*yi söylüyordu: Ned Lambert'in evindeydik.
910 Aman Tanrım, ömrü hayatında daha bir notasını dahi işitmemiş *o*
halde vefasız ayrılacak daha iyi şarkısını hiç söylememiş olduğu halde
öyle açık net Tanrım daha *aşk yoktur ki*yi hiç işitmemiş ama yoktur
ki diye bir çınlatışı var istersen Lambert'e sor o da anlatsın sana.

Goulding, bir an allaşan soluk, Mr. Bloom'a, yüzüyle o geceyi,
Si ile Ned Lambert'in, Dedalus evinde *Orunlardı şöhretti*yi evin-
de, Ned Lambert'in söylediği.

O, Mr. Bloom, dinler iken o, Richie Goulding, anlattı ki ona,
Mr. Bloom'a, o geceyi ki ne zaman o, Richie, dinlemiş idi onu, Si
Dedalus'u, söyler iken onu, *Orunlardı şöhretti*yi onun, Ned Lam-
920 bert'in, evinde.

Kayınbiraderler: Hısımlar. Birbirimizin yanından geçerken
konuşmayız hiç. Lavtada çatlaklık var garanti. Onu adam yerine
koymuyor. Gel gör. O da daha çok hayran oluyor bu sefer ona.
Si'nin şarkı söylediği gece. İnsan sesi, iki ipince ipek iplicik, tüm
öbür seslerden daha görkemli.

Bir ağlayıştı o ses. Şimdi durulmuş. Dinledikten sonraki du-
yumsayışın sessizliğinde o nen. Titreşimler, şimdi de durulan hava.

Bloom birbirine kenetli ellerini ayırdı ve gevşek parmaklarıyla
ince katgütü çalmaya başladı. Çekiyordu ve çalıyordu. Vızıldı-
930 yor, tıngırdıyordu katgüt. Goulding, Barraclough'un şan derslerin-

—Haklısın, dedi Bloom.

Sayılardan ibaret. Tüm müzik iyice düşünürsen. İki çarpı ikiyi ikiye böl iki kere iki eder. Titreşimler: Ezgi dediklerin bu. Bir artı iki artı altı eder yedi. Rakamlarla yaparsın dilediğini evirip çevirerek. Daima bunun şuna eşit olduğunu bulgularsın. Kabristan duvarındaki tevazün.

980 Yas tuttuğumun farkında değil. Bakar kör: Midesinden başka şeyi düşündüğü yok. Müzimatematik. Bir de ilahi sesler dinlediğini sanırsın. Oysa şöyle söylediğini varsayalım: Martha, yedi kere dokuz eksi x eder otuz beş bin. Dam üstünde saksayan. Seslerden dolaydır zaten olması.

Örneğin şimdi çalmakta olduğu. Doğaçtan. Sözcükleri işitene dek ne istersen olabilir. Kulak kesilmen gerek. Zor. Başlangıçta her şey yolunda: Sonra ezgilerde bir sapma: Bir yitiş duygusu. Çuvallara gire çıka, fiçıların üzerinden aşarak, dikenli çitlerden geçerek bir engelli yarış. Melodi tesadüfen çıkar ortaya içinde bulunduğun haleti ruhiyeye bağlı bir şey. Gene de dinlemesi her zaman zevk verir. Kızların alıştırımlarında gamları bir ine bir çıka çalmaları hariç. İki bitişik komşuda ikisi birden. Onlar için sessiz piyanolar icat edilmeli. Milly hevesli değil. Tuhaf oysa biz ikimiz, yani. *Blumenlied*i almıştım ona. Adı. Eve döndüğüm geceydi, bir kız yaştan çalıyordu onu. Bir kız. Cecilia Street civarındaki ahırların kapısında.

Dazlak sağır Pat kurutma kâğıtlı sumenle mürekkebi pat diye getirdi. Pat mürekkeple kalemi, Mr. Bloom'un serdiği sumenin üzerine yerleştirdi. Pat tabağı çanağı bıçağı çatalı aldı. Pat gitti.

1000 Mr. Dedalus, Ben'e, onun yegâne dil olduğunu söyledi. Onları, çocukluğunda, Ringabella'da, Crosshaven'de, Ringabella'da barkarollerini söylerken dinlemiş. İtalyan gemileriyle dolu Queenstown limanında. Gezinirken, işte, Ben, o afili şapkalarıyla mehtapta. Çok sesli şarkılar söyleyerek. Tanrım, o ne müzikti öyle, Ben. Çocukken dinlemiştim. Cross Ringabella limanında cennet mehtapkarol.

Acı salyalı piposunu bir eline alıp öbür elinin ayasını dudaklarına yaklaştırarak bir mehtaplıgece noktürnü söyledi, kâh yakındaymış, kâh uzaktaymışçasına, birbirini yanıtlayan.

1010 Boru gibi kıvırdığı *Freeman*'ının kıyısında dolaşırken Bloom'un, öbür gözü, nerede görmüştüm onu, aradı. Callan, Coleman, Dignam Patrick. Eyvah! Eyvah! Fawcett. Hah! Aradığım şey.

Umarım bakmıyordur, ne kurnaz tilkidir o. *Freeman*'ını bir cır-

pıda açiverdi. Şimdi göremez “E”leri Yunan stilinde yazmayı unutma. Bloom mürekkebe baktı, Bloo mı? Sayın baylar. Sevgili Henry yazdı: Sevgili Mady. Nekt ve çiçeğini aldım. Aman koymuş muydum? O cep yoksa ötek? Kesinl imkânsız. *İmkânsızın* altını çiz. Bugün yazmak.

Ne sıkıcı şey bu. Sıkılğan Bloom Pat’ın getirip önüne serdiği sumeni tef çalar gibi biraz düşüneyim parmaklarıyla hafifçene tı-pırdattı.

1020

Devam. Meramımı anladın ya. Yo, şu “e”yi değiştir. Zarfa koyd küç değersiz hedy kab et. Cev yazmas isteme. Bir dakka. Dig beş. Bu iki küsur. Martılara bir peni. İlyas Peygamber geli. Davy Byrne’de yedi. Sekizi buluyor. Yarım kron diyelim. Küç değers hedy: Posta havalesiyle iki buçuk. Bana uzun bir mek yaz. Hoşlanmaz mısın? Şingır serin var mı? Öyle heyecanlı. Bana niçin yaramaz diyorsun? Sen de mi yaramazsın? Mairy Mairy kopmuş donunun uçkuru. Bugünlük elveda. Evet, evet, anlatacağım sana. İsterim. Nasıl örtsün orasını. Bana öbür lafı söyle. Öbür dünyayı yazmıştı. Sabrım tükenmekte. Nasıl örtsün orasını. İnanmalısın. İnan. Büyük bardak. İnan. Doğru. Söylüyorum.

1030

Aymazlık mı bu yaptığım? Evli erkekler yazmaz bunları. Evlilik bunu icap ettirir, karıları. Ben uzak durduğumuzdan. Herhalde. Ama şimdi? O mecbur. Kendini bakımlı tutmaya. Şayet öğrenirse. “Yüksek kalite şapk”ın içine koyduğum kart. Hayır, itirafa ne gerek. Gereksiz üzüntüler. Gözleriyle görmedikçe. Kadın. Üzüm üzüme baka-baka kararır.

Bir fayton, numarası üç yüz yirmi dört, sürücüsü Donnybrook

—Harmony Avenue numara birde oturan Barton James, içinde bir müşteri, genç bir beyefendi, Eden Quay numara beşte mukim erkek terzisi George Robert Mesias tarafından dikilmiş çivitmavisi serji içinde kerliferli, Great Brunswick Street numara birdeki John Plasto’dan alınmış hasır şapkasıyla son kerte şık. Hı? Seyran edip şingırdayan şingırtı buydu işte. Domuzkasabı Dlugacz’ın dükkânındaki pırıl pırıl Agendath kangallarının önünden ukızsagrılı bir kısrak tırıs geçti.

1040

—İlan mı cevaplıyorsun? Diye Richie’nin keskin gözleri sor-du Bloom’a.

—Evet, dedi Mr. Bloom. Gezgin bir satıcı. Ama bir iş çıkacağını sanmıyorum.

1050

Bloom mı? En iyi referanslar. Oysa Henry yazdı: Beni coşturacak. Nasıl olduğunu bilirsin. Acele. Henry. Yunan “e”si. Sonuna bir de not ekle. Şu anda çaldığı ne? Taksim yapıyor. Intermezzo.

Hamiş. Trala lay lay. Beni nasıl cez? Cezalandıracaksın? Gömlek pot yapıyor, çek şöyle. Söyle, bilmek istiyorum. Bilmek. Ah. İstemeseydim sorar mıydım hiç. La la la rii. Sonuna doğru hüzünlü bir minör. Minör niçin hüzün verir? İmza H. Mektubun sonunda biraz hüzün hoşlarına gider. Ha. Hamiş. La la la rii. Bugün çok hüzünlüyüm. La rii. Yalnızım pek. Dii.

1060 Mektubu Pat'ın getirdiği kurutma kâğıdının üzerinde çabucak kuruladı. Za. Adres. Gazetedeki adresi yazayım. Mırıldandı: Messrs Callan, Coleman and Co, limited. Henry yazdı:

Miss Martha Clifford
Postrestant
Dolphin's Barn Lane
Dublin

1070 Öbürkinin üstünde kurula ki okuyamasın. İşte. Oldu. Tid-bit'in ödüllü yarışması için fikir. Bir detektifin kurutma kâğıdından okuduğu bir şey. Telif ödemeleri sütun başına bir gine hesabıyla. Matcham gülen büyücü kadını sık sık anımsar. Zavallı Mrs Purefoy. U. P.: Up.

Son derece şairane oldu o hüzünle ilgili. Müziğin sayesinde. Müziğin büyüğü var. Demiş Shakespeare. Alıntılar yıl boyunca her gün. Olmak ya da olmamak. Anında bilgelikler.

Fetter Lane'deki Gerard'ın güllüğünde, kırışmışkumral, gezinir. Topu topu bir yaşam. Bir beden. Ama yap.

1080 Bitti zaten. Posta havalesi, Pul. Postane az aşağıda. Şimdi gidelim. Kâfi. Onlarla Barney Kiernan'ın yerinde buluşmaya söz verdiğim. Hoşlanmadığım bir iş. Matemli ev. Yürü. Pat! İştitiği yok. Adam sağır, top atsan duymaz.

Araba varmak üzeredir şimdi. Söyle. Söyle. Pat! İşitmez. Peşkirleri yerleştiriyor. Her gün epey yürüyordur. Arkasına da bir yüz çiz olsun iki Pat. Bir şarkı daha söyleseler bari. Zihnimi oyalardı.

Dazlak Pat, sıkkın, peşkirleri düzenledi. Pat ağır işitir bir garsondur. Pat, siz beklerken hizmet eden bir garsondur. Hi hi hi... Hizmet eder siz beklerken. Hi hi. Bir garsondur o. Hi hi hi hi. Hizmet eder siz beklerken. Beklerken siz beklerseniz siz beklerken hizmet eder. Hi hi hi. Ho. Hizmet eder siz beklerken.

1090 Şimdi Douce. Douce Lydia. Bronz ve altın. Fevkalade, efendim, gerçekten fevkalade geçmişti, tatili. Ve de baksındı getirmiş olduğu o denizkabağuna.

Barın uç tarafındaki beyefendiye kırınarakten dikenli ve sar-

mal denizboynuzunu götürdü, dinlesin diye, George Lidwell, avukat.

—Dinle, diye buyurdu.

Tom Kernan'ın cinsicâğı sözcükleri eşliğinde hafif bir müzik dokumaktaydı. Gerçeğin ta kendisi. Walter Bapty sesini nasıl yitirdi. Şey, efendim, kadının kocası onun gırtlığına sarılmış da. *Ulan dürzü*, demiş, *artık aşk şarkısı falan söylemeyeceksin*. Aynen böyle, namussuzum, Sir Tom. Bob Cowley dokumasında. Tenorlar kadınları

1100

İşte, şimdi dinliyor, Miss Douce adamın kulağına tutmuş denizboynuzunu. Dinle Bak! İşitiyor. Harika. Şimdi de kendi kulağına tutuyor Miss Douce. Sızan ışıktaki tezat teşkil eden solgun altın süzülerek yaklaştı. Dinlemek için.

Tak.

Barkapısından Bloom kulaklarına tuttukları kavkıyı gördü. Onların, her birisinin kendi başlarına ve her birisinin ötekiler namına işittiklerini, dalgaların fışılığını, sessiz bir kükreymişi andıran uğultusunu daha belirsiz bir şekilde o da işitti.

1110

Yorgun altının yanında bronz, yan yana birbirinden uzak, dinlediler.

Onun kulağı da bir kavkı, memesi çıkmış öyle. Deniz kıyısında tatile çıkmış. Sahildeki güzel kızlar. Cildi güneşte yanmış istakoz gibi. Kahverengileşmesi için krem sürmeliydi önce. Tereyağlı kızarmış ekmek. Ha o losyonu unutmayım. Ağzına yakın sivilce var. Baş döndürücü yıldızlar. Saçlarını tepesinde toplamış: Yosunlu denizkabağı. Kulaklarını yosun saçlarıyla niçin saklarlar? Türklerse ağızlarını, niçin? Çarşafın üzerindeki gözleri. Yaşamak. İçeriye giren yolu bul. Bir mağara. İş olmayanların girmesi yasak.

1120

İşittiklerini zannettikleri deniz. Cıvıltı. Bir kükreme. Kanımız bu. Kimileyin çınlar kulağımız. E, o da bir deniz. Alyuvar adacıkları.

Gerçekten şaşılacak şey. Öyle berrak. Gene. George Lidwell, elinde kavkı, mırıltısını dinledi. Sonra denizboynuzunu özenle tezgâhın üzerine bıraktı.

—Deli dalgalar ne diyor? Diye sordu Miss Douce'a, gülümse-di.

Pek şirin deniztebessümüyle yanıt vermeksizin tebessüm etti Lydia, Lidwell'e.

Tak.

1130

Larry O'Rourke'un, Larry'nin, kaltaban Larry O'nun yerine vardıkta meyledip döndü Boylan.

Bir yana bırakılan kavkının yanından Miss Mina beklemekte-

ki büyük bardaklarına doğru süzüldü. Yo, o kadar da yalnız değildi herhalde diye Miss Douce'un şivekâr başı bildirdi Mr. Lidwell'e.

Bob Cowley'in pır pır uçuşan parmakları tiz tuşları çınlattı yine. Ev sahibi öncelik taşır. Biraz zaman. Uzun John. Big Ben. Fetan fıkırdak ve kıpırdak hanımlar ile onların batur, beyefendi arkadaşları için hafif pırıl pırıl neşeli bir müzik çaldı. Bir: Bir, bir, bir, bir, bir: İki, bir, üç, dört.

Deniz, rüzgâr, yapraklar, gökgürültüsü, sular, böğüren inekler, hayvanpazarı, horozlar tavuklar gaklamaz, yılanlar tısssslar. Her yerde müzik var. Rutledge'in kapısı: Gırç gıcırıyor. Yo, gürültü o: Şimdi *Don Giovanni*'den menüeti çalıyor. Envar çeşit saray giysileri şatoların salonlarında dansta. Sefalet. Köylüler dışarıda suratları açlıktan yeşile çalmış kuzukulağı yiyorlar. Ne âlâ. Bak: Bak, bak, bak, bak, bak: Sen bize bak.

Sonra coşuyor içimden. Hiç yazmamıştım bunu. Niçin? Benim sevincim başka sevinç. İkisi de sevinç ama. Evet, sevinçtir herhal. Müziğin var olması sevincini gösterir. Oynak bir şarkı söylemeye başlayana dek hep tasalı zannederdim onu. Sonra anladım.

M'Coy'un valizi. Benim karım ile senin karın. Viyaklayan ked-i. İpekli kumaşın yırtılırkenki sesi. Ağzı konuştuğu zaman faraş gibi maşallah. Erkek sesinin erimine ulaşamıyorlar. Üstelik seslerinde boşluklar da oluyor. Doldur beni. Ilıgım, loşum, açığım ben. Molly *quis est homoyu* söylerken: Mercadante. Kulağımı duvara dayamış öyle dinlemiştim. Bir kadın ancak gerçekleştirebilir bunu.

Seyr ü şing ü seyran istop etti. Frapan Boylan'ın frapan sütlükahve ayakkabıları gökmavisi ajurlu çoraplarıyla hafifçe yere indi.

A, bak biz ne kadar da! Oda müziği. Bir tür sözcük oyunu yapabilirim bundan. Hep bir tür müzik diye düşünmüşümdür Molly ne zaman öyle. Akustik nedeniyle. Çınlayan. En çok gürültüyü boş kaplar çıkarır. Akustikten dolayı, rezonans suyun ağırlığı düşen sıvılar kanununa eşit olması hasebiyle değişir. Lizst'in rapsodileri gibi, Macar, çingenegözlü. İnciler. Damlalar. Yağmur. Rampampampa rimpampampa rompampampa. Tıssss. Şimdi. Ola ki şimdi. Önce.

Biri kapıyı çaldı, biri tak tak tokmakladı. Paul de Kockvari bir salvo kurumlu tokmakla bir horozla karrakarra horozuyla. Kukurikkuu.

Tak.

—*Qui sdegno*, Ben, dedi Peder Cowley.

—Olmaz, Ben, diye araya girdi Tom Kernan. *The Croppy Boy*. Bizim memleketimizin havası.

—Haydi onu söyleyelim, Ben, dedi Mr. Dedalus. İyi kalpli mert yiğitler.

—Haydi, haydi, bir ağızdan yakardılar.

Ben gideyim. Bak, pat, dönüyor. Gel. Geldi, geldi, durmadan geçti. Bana. Hesap ne tuttu?

—Hangi perdeden? Altı diyezli?

1180

—Fa diyez majör, dedi Ben Dollard.

Bob Cowley pençelerini uzatıp toktınılı siyah tuşları kavradı.

Gitmem lazım dedi kral, Richie krala. Bırakmam, dedi Richie. Evet, gitmeliyim. Bir kıyıda parası vardır. İçki âlemlerine dalıp sırtağlarını unutacak. Çok mu acaba? Görerek anlıyor dudaklarından. Bir ve dokuz. Bir peni de sana. Buyur. İki peni vereyim bari. Sağır, sıkkın. Ola ki karısı, çocukları beklemektedir onu, beklemekte Patty'nin eve dönmesini. Hii hii hii hii. Sağır beklemekte onlar beklerken.

Ama bekleyin. Dinleyin ama. Siyah tuşları. Kakakakakasvetli. Pesten. Kara toprakların içinde bir mağaradan. Gömülü maden cevheri. Müzikkülçesi.

1190

Ortaçağların sesi, sevgisiz, toprağın yorgunluğu acılar yüklü karanlığı yaklaştı, ta uzaklardan, karlı dağlardan gelip iyi kalpli mert yiğitlere seslendi. Aradığı bir rahip. ona diyecek bir çift sözü var.

Tak.

Ben Dollard'ın sesi. Bas varilton. Duygularını ifade etmek için elinden geleni yapmakta. Uçsuz bucaksız insansız aysız kadınaysız bir bataklığın vıraklayışı. Bir çöküş daha. Bir zamanlar büyük gemilere ikmal işindeymiş. Anımsıyorum. Katranlı urganlar, gemi fenerleri. On bin sterlin kadar içeri girip batmış. Şimdi Iveagh kurumunda kalıyor. Bilmemkaç numaralı hücresinde. Bir numaralı Bas olmasının mükâfatı.

1200

Rahip evdedir. Rahibin uşağı diye çıkan birisi onu içeriye buyur eder. Girer içeri. Kutsal Peder. Hain uşağın boyun kırmaları. Kıvrır kıvrır kuyrukları akorların.

Devir onları. Yaşamlarını kül et. Sonra ölüncüye dek hücrelere tık onları. Uyusun da. Ninni. Öl, köpeğim. Köpeciğim, öl.

Uyaran, ciddi bir ses, onlara delikanlının ıssız bir salona girdiğini, orada adımlarını ne denli vakur bir biçimde attığını, kasvetli odayı, günah çıkarmak için oturan cüppeli rahibi anlattı.

1210

Zavallı adamcağız. Hafif bunamış artık. *Answers* dergisindeki şiirli-resimli bulmacaları çözüp ödül kazanabileceğini sanıyor. Size gıcır gıcır beş sterlinlik bir banknot veriyoruz. Yuvasında kuluçka-

ya oturmuş bir kuş. Ortaçağ Saz Şairinin Son Layı sanmıştı onu. Ke tire tire i hangi evcil hayvan? Te tire ne, kaç kilodur? Sesi hâlâ güzel. Tüm o taklavatıyla hadımlaşmamış henüz.

1220 Dinle. Bloom dinledi. Richie Goulding dinledi. Ve kapıda duran Pat, dazlak Pat, bahşişlenmiş Pat, dinledi.

Ezgi yavaşlamış, sürmekte.

Nedametın ve ıstırabın müzehhep, titreyen sesi ağır ağır yayıldı. Ben'in tövbekâr sakalı duruldu. *In nomine domini*, Tanrı adına diz çöktü. Eliyle bağrını dövüp itirafın söyledi: *Mea culpa*.

Gene Latince. Ökse gibi yakalıyor onları. O kadınlara komünyon ekmeği sunan rahip. Mezarlık kilisesindeki adam, Coffin miydi ya da Coffey mi, *corpusnomine*. O sığana ne olmuştur şimdiye dek acep. Tırmık.

Tak.

1230 Dinlediler büyük bardaklar ile Miss Kennedy, George Lidwell, gözkapakları pek ifadelî, dolgungöğsü satenli. Kernan. Si.

Elemin figanlı sesi yükseldi. Günahları. Paskalya yortusundan bu yana üç kez küfür etmişti. Hıyar peze. Bir de çalmak için gittiği kutsal ayın sırasında. Bir kezinde mezarlığın önünden geçmişti de annesinin ruhuna dua etmemişti. Bir delikanlı. Asi bir genç.

Biramusluğunun başında bronz, uzaktan izleyerek dinlemekteydi. Son kerte romantik. Nereden bilecek benim. Bakmakta olan bir kimseyi görmekte Molly'nin üstüne yok.

1240 Bronz iki yanına doğru uzaklara baktı. Ayna şurada. Yüzü bu yanından mı daha güzel görünür? Bunu daima bilirler. Kapı çalınıyor. Çekidüzen vermek için son bir hareket.

Horozkarrakarra.

Müziği iştirken neler düşünürler ki? Çingiraklıyılanları yakalama yöntemi. Michael Gunn'ın bizi locaya aldığı gece. Orkestradaki sazları akort edişleri. İran Şahı o parçayı sevmiş en çok. Ona kendi ülkesinin müziğini anımsatmıştır. Burnunu da perdeye silivermiş. Ülkesinin âdetidir belki de. O da müzik sayılır. Pek o kadar da kötü değil. Curcuna. Nefesli bakır çalgılar ağızları havada anıran eşekler. Kontrbaslar döşlerinin iki yanlarında açık yaralar, çaresiz. Ahşap nefesli sazlar böğüren inekler. Yarımkuyruklu açık piyano timsahın dişli müziği.

1250

Çok güzel görünüyordu. Safran renkli göğsü açık giysisi, nesi varsa meydanda. Nefesi her daim bir şey sormak için eğildiğinde tarçın kokardı. Zavallı babacığının o kitabında Spinoza'nın söylediği şeyi ona anlatmıştım. Dinlerken ipnotize olmuş gibiydi. Göz-

leri nah böyle. Sonra eğilmişti. Adamın birinin protokol kısmından opera dürbünüyle kadının içine içine bir bakışı var. Müziğin güzelliğini iki kez dinlemeden anlayamazsın. Doğa kadını göz açıp kapayıncaya dek. Tanrı ülkeyi yaratmış insan ise müziği. Mete'nin nesi dedin. Filozofi. Laf ola beri gele!

1260

Hepsi yitmiş. Hepsi göçmüş. Babası Ross kuşatmasında, bütün biraderleri de Gorey'de canlarını vermişler. Wexford'a biz Wexford'un kopilleriyiz, onlara. Adlarının ve soylarının sonuncuları.

Ben de. Soyumun sonuncusuyum. Milly, genç öğrenci. Hmm, belki de benim suçum. Oğlum yok. Rudy. Artık çok geç. Ya değilse? Hâlâ mümkünse?

Nefret duyduğu yoktu.

Nefret. Sevgi. Kelimeden ibaret bunlar. Rudy. Çok geçmeden yaşlanacağım.

1270

Big Ben olanca sesini ortaya döktü. Muhteşem ses, dedi Richie Goulding, soluk yüzünde aniden bir canlanma, çok geçmeden yaşlanacak. Bloom'a. Ama ne zaman gençtik?

İrlanda geliyor şimdi. Kraldan önce gelir memleketim. Kız dinlemekte. Kim korkar ki doksan dört lafından? Gitme zamanı geldi. Yeterince baktım.

—*Kutsa beni, peder*, diye haykırdı Croppy Dollard. *Kutsa beni de gideyim, bırak.*

Tak.

1280

Bloom ortalığı kolaçan edip, kutsanmaksızın gitmeye hazırlandı. Ne bu şıklık yarabbî: Haftada on sekiz şilînle. Heriflerin söküldüğü paralar da olmasa. Her daim tetikte bulunacaksın. Ah kızlar, ah o kızlar. Elemlî dalgalarında denizin. Dansçı kızın aşkı. Evlenme vaadini yerine getirmediğini kanıtlamak amacıyla alenen okunan mektuplar. Filifilintasından Miniminoşuna. Mahkemede bir gülme. Henry. Hiç imza atmıyorum. Senin o güzel adını.

Müzik iyice pesleşti, fısıltılı bir ezgi ve sözcükler. Sonra bir hızlanış. Sahte rahip hışırdayan çüppesiyle asker. Bir muhafız subayı. Hepsini biliyorlar ezbere. Dört gözle bekledikleri heyecan. Muhafız sub.

1290

Tak tak.

Heyecanla dinliyordu Miss Douce, işitebilsin diye merakla eğilip.

İfadesiz bir yüz. Bakire herhal: Ya da sadece parmaklanmış. Yaz bir şeyler üstüne: Boş sayfa. Aksi takdirde sonları ne olur? Kartalılar, solup giderler. Genç tutar onları. Hatta kendilerine hayran.

Baksana. Kadın vücudunu çalarsın. Dudaklarından üfleyip. Beyaz tenli bir kadının vücudu canlı bir flüt. Nazikçe üfle. Sonra bastır. Üç delikli, tüm kadınlar. Tanrıçanın kine bakamadım. Onların da var gereksinmesi. Pek nazlanmazlar. O yüzden, adamın onları baştan çıkarması. Cebinde altın, yüzün tunç. Söyle bir şeyler. Sesini duysun kız. Göz göze gel. Sözcüksüz şarkılar. Molly, o laternacı oğlanla maymununun hasta olduğunu söylemek istediğini anlamıştı. Ya da İspanyolcaya çok benzediğinden. Hayvanları da anlamak mümkün öyle. Hazreti Süleyman örneğin. Allah vergisi.

Vantrilok gibi. Dudaklarımı kıpırdatmadan. Midemle düşünüy. Hın?

Sen? Benimle? İster. Misin? Şey Yap.

Boğuk kaba öfkeli sesiyle sövdü muhafız subayı, felçli bir hıyar pezevenk gibi abuk sabuk. İyi fikirdi, evlat. Buraya gelmek. Yaşamının son bir saatini geçirmiş oldum burda.

Tak. Tak.

Heyecan gene. Yürekləri parçalanıyor. Ölmek için canını veren, isteyen şehitler için akıttıkları gözyaşlarını siliyorlar. Tüm ölen varlıklar için, tüm doğan varlıklar için. Zavallı Mrs. Purefoy. İnşallah kurtulmuştur. Zira onların rahimleri.

Bir kirpik çitinin altından bir gözyuvarı nemli kadın rahmi bakışıyla, dingin, dinlemekteydi. Konuşmuyorken gör işte gözün gerçek güzelliğini. Şol ırmağın. Satenli göğsünün yavaşça her kabarcığında dalgalanan (inip kabaran dolgun göğüsleri) kırmızı gül bir yükseldi ağır ağır bir battı kırmızı gül. Kalp vuruşları: Dişi nefesi: Yaşam soluğu. Ve genç kızaçlarının tüm o incecik incecik eğreltimsi tirildemesi.

Ama bak. Parlak yıldızlar sönmekte. Ey gül! Castile. Şafak.

Ha. Lidwell. Onun için demek, ben de. Meftun. Ben de öyle miyim? Burdan gayet iyi görünüyor. Açılmış şişe kapakları, dökülen biraköpükleri, yığın yığın boş şişeler. Pırıl pırıl uzanan biramusluğunun üzerine elini hafifçe koydu Lydia semiz, onu benim elime bırakarak. Her şey yitti Croppy için. İleri geri: Geri, ileri: Cılalı sapın üzerinden (onun gözleri, benim gözlerim, kendi gözleri, biliyor kız) başparmağıyla işaret parmağını acınarak geçirdi: Geçirdi, dinlendi ve, okşarcasına dokunduktan sonra, serin sert beyaz mine kaplı çubuğu kaygan halkasından kaydırarak öyle aşağıya doğru yavaşça çekti.

Bir horozla bir karrayla.

Tak. Tak. Tak.

Burası benim çöplüğüm. Amin. Hışımla dişlerini gıcırdattı. Hainleri asmalı.

Akorlar uyum içinde birleşti. Son derece hazin. Ama böyleydi kader.

1340

Bitmeden önce çık git. Sağ olun, aliyülâlâydınız. Şapkam nerede benim. Kızın ordan geçeyim. *Freeman* kalsın canım. Mektubu aldım. *Sakın* o olmasın? Yo. Yürü, yürü, yürü. Tıpkı Cashel Boylo Connoroy Coylo Tisdall Maurice Durdahavar Farrell. Yürrrrrrr.

E, gitmem lazım. Ne gidiyor musun? Gtmezmngldi. Blmklktı. Mavi çiçeklerin üzerinden. Ayy. Bloom kalktı. Sabun da bir batıyor ki arkamda. Terlemişim: Müzik. O losyon, unutmayım. Eh, eyvallah. Yüksek kalite. Kart içerisinde. Evet.

Bloom, antrede kulak kabartan sağır Pat'ın yanından geçti.

Geneva kışlasında o delikanlı öldü. Cesedi Passage'a yatırıldı. Yazık! Ah, çok yazık! Yaslı şantörün sesi hazin bir dua çağrısında.

1350

Gülün, satenli göğüslerin, okşayan elin, taşan köpüklerin, boşların, açılmış şişe kapaklarının yanından, giderken selamlayarak, derindenizloşluğundaki bronz ile altın gözleri ve gençkızsaçlarının önünden geçerek gitti Bloom, halim selim Bloom, öyle yalnız ki Bloom.

Tak. tak. Tak.

Onun için dua edin, diye yakardı Dollard'ın bas sesi. Barış içinde dinleyen sizler. Bir dua okuyun, bir gözyaşı dökün, siz iyi insanlar, iyi yurttaşlar. Croppy Boy idi o zira.

1360

Ormond'un holünde irkilen boyacı oğlanın yanında Bloom yaşa haykırışları ve homurtularıyla kutlama çığırtılarını, tepinen potinlerin, boyacı oğlanın potinleri değil, gürültüsünü işitti. Konserin şerefine hep birlikte kadeh kaldırmaya geldi sıra. İyi ki sıvışmışım.

—Haydi, Ben, diye haykırdı Simon Dedalus. Tanrım, senin sesin hiç bozulmamış yahu.

—Eskisinden de iyi, dedi Tomcın Kernan. O baladı böylesine etkileyici şekilde dinlememiştım hiç. Namussuz şerefsizim.

—Lablache, dedi Peder Cowley.

1370

Aşırı taşırı sıvayan ve balaban suratı gül gibi kızaran Ben Dollard, kallavi ayaklarını sürüyerek, damlalı parmaklarıyla havada kastanyet şaklatarak babaç kalıbıyla İspanyol dansörleri gibi bara doğru seğırtti.

Big Benaben Dollard. Big Benben. Big Benben.

Rrr.

Hepsi derin cuşış içinde, Simon sis düdüğü burnuyla muhabbet türküleri söyleyerek, hepsi gülerek ortalarına alıyorlar Ben Dollard'ı, ona alkış tutarak.

1380

—Yüzün kıpkırmızı kesildi, dedi George Lidwell.

Miss Douce gülünü düzeltti, beklerken.

—Ben canımın içi, dedi Mr. Dedalus, Benin fıçı gibi kürek-kemiğini tokatlayarak. Formundasın maşallah yalnız cüssende gizli şu kat kat yağ tabakaları olmasaydı da.

Rrrrrrrsss.

—Üfûl yağ, Simon, diye homurdandı Ben Dollard.

Richie lavtadaki çatlaklık tek başına oturmaktaydı: Goulding, Collis, Ward. İkircikli bekledi. Pat'a hesabını da ödemedi.

Tak. Tak. Tak. Tak.

1390

Miss Mina Kennedy birinci büyük bardağın kulağına yaklaştırdı dudaklarını.

—Mr. Dollard, diye alçak sesle fısıldadılar.

—Dollard, diye fısıldadı büyük bardak.

Büyük Bard inandı: Miss Kenn dediğinde: Doll diye: Sen Doll: Büyük bard.

Bu adı bildiğini fısıldadı. Bu ada aşınaydı, yani o. Demesi suydı ki bu adı işitişti. Dollard, değil miydi? Dollard'dı, evet.

Evet, Miss Douce'un dudakları daha yüksek sesle, Mr. Dollard, dedi. O şarkıyı ne güzel söylemişti, diye fısıldadı Mina. Mr. Dollard. *Yazın Son Gülü* de ne güzel bir şarkıydı. Mina o şarkıyı çok sevmiştir. Büyük bardak Mina'nın sevdiği o şarkıyı sevmiştir.

1400

Dollard.

Yazın son gülünde Bloom çıkıp içinde bir şişkinliğin burkulduğunu hissetti.

O elma şarabı ne de gazlıymış: Üstelik peklik yapıcı. Dur. Postane Reuben J'ye yakın bir şilin sekiz peni fazla. Şu işi bitireyim. Greek Street'ten sıvışayım. Keşke buluşma sözü vermeseydim. Açık havada daha özgür. Müzik. İnsanın sinirine dokunuyor. Biramusluğu. Beşiği sallayan el dünyayı. Ben Howth.

1410

Yönetecek.

Uzak. Uzak. Uzak. uzakta.

Tak. Tak. Tak. Tak.

Lionelleopold rıhtım boyunca yürüdü, Mady'ye yazdığı mektubuyla Henry, günah zevkleriyle Raoul için alımlı tuvaletlerle Mete'nin nesyle yürümekteydi Poldy.

Tak kör delikanlı bastonunu kaldırma tak tak vurarak tak tak tak ilerledi.

Cowley, sersemleştiriyor bu onu: Bir tür sarhoşluk. En iyisi bir bakireyle yaparkenki gibi orta yoldan şaşmamak. Örneğin müzik tutkunları. Sırf kulak kesilmişler. En ufak bir nota kırıntısını

1420

kaçırmak istemezler. Gözler kapalı. Başlarını eğip usul vurarak. Ahmaklık. Kimildamaya korkarsın. Düşünmek kesinlikle yasak. Başka konulardan söz etmek yok. Fasa fiso hep la si do.

Usturuplu konuşmaya çalışmak gibi bir şey. Durduğu zaman can sıkıcı zira hiç bilemezsin tam olarak ne. Gardiner Street'teki org. Yaşlı Glynn yılda elli kaymeye. Tepedeki hücresinde tuhaf öyle, tek başına, tüm o borular, düğmeler, tuşlarla. Bütün gün orgunun başında oturmuş. Kendi kendine ya da körükleri çalıştıran adamcağızla çene çalarak saatlerce sorutur. Öfkeyle hırlar, sonra avazı çıktığıınca küfreder (orasında bir tıkaç gibi bir şey olması lazım hayır yapma diye bağırdı kız), ardından yumuşacık birden pek az pek az bir pırt yel.

1430

Pırt! Pek az bir yel pırtladı iiii. Bloom'un ufarak dübüründen.

—Ciddi misin? Dedi Mr. Dedalus, gidip aldığı piposuyla dönerken. Bu sabah zavallı tıfıl Paddy Dignam'ın cenazesinde onunla beraberdik...

—Ya, Allah rahmet eylesin.

—Bakındı, şeyin üzerinde bir diyapazon var...

Tak. Tak. Tak. Tak.

1440

—Karısının harika bir sesi var. Ya da vardı. He? diye girişti Lidwell.

—Ha, herhalde akortçunundur, dedi Lydia Simonlionel'e ilk görüşümde, burdayken unutmuştur.

Kör olduğunu anlattı George Lidwell'e ikinci görüşümde. Öyle enfes çalıyordu ki, zevkti dinlemesi. Enfes kontrast: Bronzlid, Minagold.

—Söyle! Diye bağırdı Ben Dollard, kadehini doldururken. Haydi söyle!

—Tamam! Diye bağırdı Peder Cowley.

1450

Rrrrrr.

Canım istiyor ki...

Tak. Tak. Tak. Tak. Tak.

—Pek, dedi Mr. Dedalus başsız bir sardalyeye dik dik bakarak.

Sandviç fanusunun altında ekmek diliminden katafalkının üzerinde son bir, yalnız, yaz mevsiminin son bir sardalyesi uzanmış yatmaktaydı. Bloom yalnız.

—Pek, diyerek baktı durdu. Özellikle pes tonlarda.

Tak. Tak. Tak. Tak. Tak. Tak. Tak. Tak.

1460

Bloom, Barry'nin önünden geçti. Keşke yapabilsem. Dur.

Mucizeler yaratabilsem öyle. Şu tek binada yirmi dört avukat. Saydım birer birer. Adliyeciler takımı. Birbirinizi seviniz. Dosyalar dağ gibi yığılmış. Baylar Yan ve Kesici'ye vekâlet verilmiş. Goulding, Collis, Ward.

Ama örneğin büyük davulu çalan zat. Çalıştığı yer. Mickey Rooney'in orkestrası. İlk günü cin çarpmışa dönmüştür. Evde lahanalı domuzyanacağı aşından sonra koltuğuna yerleşip göbeğini tı-pışlar. Orkestrada çalacağı bölümün provasını yapar. Güm. Bedegüm. Karısı pek hoşlanır. Eşek derisinden. Yaşarken marizlersin, öldükten sonra da eşek sudan gelinceye kadar döversin. Güm. Döversin. Yani bir bakıma yaşmak aman kısmet denen şey. Kader.

Tak. Tak.

Bastonunu kaldırımda tak tak taktaklatacak saçları dalga dalga bir denizkızının (ama göremiyordu o) denizkızı, en serinletici içimi denizkızı nefesini çektiği (göremiyordu kör) Daly'nin vitrini önünden bir kör delikanlı gelmekteydi.

Enstrümanlar. Bir ot sapını kovuk ettiğin avuçlarının içine yerleştir, sonra üfle. Bir tarak ve bir parça yağlıkâğıtla bile bir şeyler çalınabilir. Molly, Lombard Street West'te kombinezonuyla, saçları omuzlarına dökülmüş. Sanırsam her bir uğraş kendi sazını üretmiş, farkında mısınız? Avcı borusunu. Düt. Var mı sizde? *Gloche. Sonnez la.* Çoban kavalını. Pırt ufarak dübüründen. Düğmeler, tuşlar! Baca temizleyicisi! Saat dört asayiş berkemal! Uyuyun! Her şey yitti. Şimdi. Trampet? Dabaram. Dur. Biliyorum. Tellâl, icramemuru. Uzun John. Ölülerini uyandırın. Güm. Dignam. Zavallı tıfıl *nominedomine*. Güm. Müzik işte. Demem şu ki elbet *da capo* dedikleri çoğun. Güm güm gümdür hep. Yine de işitemezsin. Biz yürürken, yürürüz biz de yürürüz biz. Güm.

Artık dayanamayacağım. Fff. Bunu bir ziyafet sofrasında yap-saydım. Bu bir örf ve âdet meselesi. İran Şahı. Bir dua oku, bir gözyaşı akıt. Onun bir muhafız subayı olduğunu görmemesi için gene de bir parça amsalak olması lazım. Seslerini kısarak. Sahi, mezarlıktaki o adam da kimdi hani kahverengi Macin. A, sokak fahişeleri geliyor!

Başına eğri geçirdiği siyah hasırdan denizci şapkasıyla pasaklı bir fahişe güneşin altında donuk gözlerle bakınarak rıhtım boyunca Mr. Bloom'a doğru gelmekteydi. O güzelim endamını ilk gördüğü zaman ol! Evet, ta kendisi. Öyle yalnızım ki. Arka sokakta o yağmurlu gece. Şemsiye. Kimdeydi? Onda öbüründe. Talim sahasının dışında. Burada ne arıyor? Keşke onunla. Psst! Beyzadem, yıkanacak bi şeycağızın var mı? Molly'yi biliyor. Beni de tanıdı. O

kahverengi entarili tombul bayen nasıldır? Bu laf, insanın nefsini kesmeye yeter. Söyleşiyoruz ama belli ki buluşmamız imkânsız, epey imkânsız yani. Çok pahalı, evcağızıma çok yakın. Beni gördü mü acep? Gündüzün felaket görünüyor. İşkembe suratlı. Canı cehenneme. Ama onun da yaşaması gerek herkesler gibi. Şuraya bakayım..

Lionel Marks'ın antika mağazasının vitrininde azametfüruş Henry Lionel Leopold sevgili Henry Flower Mr. Leopold Bloom kemali ciddiyetle kârı kadim şamdanları körükleri delik değişik hurada portatif orgları incelemeye koyuldu. Kelepir: Altı şilin. Org çalmayı öğrenin. Ucuz. Şu karı geçsin de. İstemiyorsan elbet her şey pahalıdır. Usta satıcılık budur zaten. Satmak istediği şeyi sana aldırabilen. Beni tıraş ettiği İsveç usturasını bana satan o herif. Tıraş parasını da eklemek istedi. Şükür, geçiyor şimdi. Altı şilin.

1510

Elma şarabından ya da ola ki Burgonya şarabından mutlaka.

Altının yamacından. Bronzun yanından uzakta, bronz Lydia'nın ayartıcı son yaz gülü, Castile gülünün önünde gözleri ıslı ıslı koç yiğitler hep birden şingırdayan kadehlerini şingırdattılar. İlkın Lid, D, Cow, Ker, Doll, bir beşinci: Lidwell, Si Dedalus, Bob Cowley, Kernan, ve Big Ben Dollard.

1520

Tak. Gençten biri Ormond'un تنها lobisine girdi.

Bloom, Lionel Marks'ın vitrininde bir koç yiğitin tablosunu seyre daldı. Robert Emmet'in son sözleri. Son yedi sözcük. Bu Meyerbeer'den.

—Sizler gibi yürekli adamlara.

—Yaşa, Ben, yaşa.

—Kadehlerimizi kaldırıp içelim.

Kaldırdılar.

1530

Çink. Çank.

Tik. Görmez bir delikanlı kapıya geldi durdu. Bronzu göremezdi. Altını göremezdi. Ne Ben ne Bob ne Tom ne Si ne George ne büyük bardaklar ne Richie ne de Pat'ı. Hi hi hi hi. Hiç kimseyi görmezdi.

Denizbloom, yağlıbloom son sözleri seyre daldı. Mülâyimce. *Benim memleketim de dünya ülkeleri arasındaki yerini.*

Prrrrr.

Elma şarabından ya da o Bur.

Fff! Aa. Rrpr.

1540

Aldığı zaman. Arkamda kimse yok. Kadın geçti. *İşte ancak o zaman.* Tramvay dan digi dan dan. İyi fırs. Geliyor. Patırrpatapatırr. Muhakkak Burgonya şarabından. Evet. Bir, iki. *Mezarının kitabesi.*

Prrraaaav. *Yazılın. Diyeceğim.*

Pprpffrrppffff.

Budur.

12

ARBOUR HILL'İN KÖŞESİNDE D. M. P'DEN BABA Troy'la laflayıp vakit geçiriyordum kin, hay Allah manyak bi baca temizleyicisi geldi de süpürgesinin sopasını az daha gözümün içine sokayazdı. Şöyle bi dönüvirdiydim kin Stony Batter'ın ordan kışın kışın tırlayan Joe Hynes'ı görmez miyim?

—Ula, Joe, diyivirdim. Burde ne poh yiyon? O pezivenk baca temizleyicisinin sopasını az dahı gözüme soktuğunu gördün müydü, la?

—Süpürge sopası uğur getirir, dimesin mi Joe? Tebincek konuştüğün o yaşlı dümbelek de kim? 10

—Baba Troy, diyivirdim, polisti eskiden. Süpürgeleriynen merdivenleriynen caddeyi tıkayan o herifi mahkemeye virsem mi, virmesem mi deyyi düşünüyom.

—Burularda ne işin var? Diyivirdi Joe.

—Hemi de pek çok işim va, dediydim. Chicken Lane köşesindeki Kışla Kilisesi'nin ötesinde bi pezivenk köpoğlu hırsız türemiş –baba Troy onun hakkında tüyo virdiydi bana az önce– haftada üç şilin sayıp Heytesbury Street'in orde Moses Herzog adında boy fukarası bi heriften kıyamet kadan çayı şekeri yürütüyomuş dediydi de County Down'da bi çiftliği varmış da. 20

—Sünnetli mi? Diye sorduysa Joe.

—Elbet, dediydim. Tepesinden ufak bi parçe alıvirmişler. Geraghty adında moruk bi muslukçu. Son iki haftadır onun peşini bırakmıyom ama ondan beş para bilem alamıyom.

—Şimdilik bu haldesin demek, dediydi Joe.

—He ya, dediydim. Düşmez kalkmaz bi Allah! Şüpheli alacaklar tahsildarı. Ama böyle pezivenk kaşar bi hırsız görülmüş işitilmiş değil, çiçekbozuğu suratındaki çukurlara insan düşse çıkmaz. *Ona de ki*, dediydi, *sıkıysa*, dediydi, *şayet götü sıkıysa seni buraya bi defa daha göndersin*, dediydi, *ruhsatsız iş çevirdiği için*, dediydi, 30

derhal mahkemeye celp edeceğim onu. Sonracığıma patlayıncaya kadar tıkindı. Amanın, çıfıtçağızı öyle efkârlı görünce bi gülmek tutuvirsin beni. Çayımı alır içer. Şekerimi alır yer. Ama paracıklarımı ne diye virmez kin?

Dublin şehri Saint Kevin's Parade yolu 13 numarada mukim Wood Quay mevkiinde ticaretle iştiğal eden ve bundan böyle satıcı diye anılacak olan Moses Herzog'dan alınan ve Dublin şehri Arbour Hill 29 numarada mukim bundan böyle alıcı diye anılacak olan Arran Quay mevkiinden, Michael E. Geraghty, Esquire isimli zata satılan dayanıklı emtia, yani, İngiliz vezniyle beher libresi üç şilin sıfır peniden İngiliz vezniyle beş libre birinci kalite çay ile İngiliz vezniyle beher libresi üç peniden İngiliz vezniyle 42 libre kristal toz şekeri sebebiyle yukarıda zikredilen alıcı borçlunun yukarıda zikredilen satıcıya teslim olunan emtia mukabilinde bir sterlin beş şilin ve altı penilik meblâğın yukarıda zikredilen alıcı tarafından yukarıda zikredilen satıcıya her yedi takvim gününden oluşan haftalık üç şilin sıfır peni meblâğındaki taksitler halinde tediyesine: Ve ayrıca yukarıda zikredilen dayanıklı emtianın satın alan şahıs tarafından rehine koyulamayacağına veya ödünç verilemeyeceğine veya satılamayacağına veya yukarıda zikredilen alıcı tarafından başka şahıslara temlik edilemeyeceğine ve fakat yukarıda zikredilen meblâğın alıcı tarafından layıkı veçhile tediyesinin ikmal edilmesine kadar mühhasıran yukarıda zikredilen satıcının mülkiyetinde kalmaya devam edeceğine ve yukarıda zikredilen emtiayı kendisinin hüsnüniyetle ve serbest iradesiyle tasarrufunda bulundurmasına bu mukavelenameyle bugünkü tarih ve bu mahalde yukarıda zikredilen satıcı, onun murisleri, halefleri, vekilleri ve diğer hak sahipleriyle yukarıda zikredilen alıcı, onun murisleri, halefleri, vekilleri ve diğer hak sahipleri arasında aktedilmiştir.

- 60 —Tam bi yeşilaycı mısın? Diye sorduydu Joe.
 —İki kadeh arasında hiçbi şey içmem, dediydim.
 —Gidip dostumuza saygılarımızı sunalım mı? Dediği Joe.
 —Kim? Diye sorduydum. Zavallı adam, o tımarhaneyi kastediyor mutlaka.
 —Kendi içkisini mi içiyor? Dediği Joe.
 —Tabii, dediydim. Viski ve suyla tutsülüyo kafayı.
 —Hadi Barney Kiernan'ın meyhanesine gidelim, dediği Joe.
 Abemi göresim geldi.
 —Oldu, Barney'e gidelim, dediydim. Nasıl, yeni filimler var mı, Joe?
 70 —Yok be, dediği Joe. City Arms'daki o toplantıya gittiydim.

—O da ne ki, Joe? Dedişdim.

—Sığır tüccarları, dedişdi Joe, ayak ve ağız hastalığı hakkın-da. Abeme bu konuda söyleyecek bi çift sözüm var.

Öylecene gır ataraktan Lincenhall Kışlası'nı dönüp adliye sara-yının ardına yollandık. Bu Joe istese çok bi iyi adam olur ya hiç is-tediğini gören olmamış. Tövbe, o kafesçi pezivenk kaşar Ge-raghty'yi bi türlü kovemiyom aklımdan. Ruhsatsız ticaret yapıyor-muş, dedişdi.

Güzel Inisfail'de bi yer vardır kin, kutsal Michan yeri derler. Orada tâ uzaklardan görünen bi gözetleme kulesi dikmişler. Orada demirbilekli ölüler, gayet meşhur savaşılar ve prensler tıpkı ha-yatta olduğu givin mışıl mışıl uyurlarmış. İçinde kırlangıçbalıkları-nın, pisibalıklarının, sazanların, kalkanların, meşgitlerin, sombalık-larının, dilbalıklarının, kefallerin, levreklerin, merlanosların daha birtakım başka balıkların ve sular âleminin sayılamayacak denli tü-men tümen mahlukatının kaynaştığı akarsuların süslediğı mırıl-da-yan derelerin ninniler söylediğı güzel bir yemiş orası. Batıdan ve doğudan esen mülayim rüzgârlar minare gibi ağaçların güzelim yapraklarını, hafif hafif salınan fıravuninciri ağaçlarını, Lübnan sel-vilerini, muazzam çınarları, öjenik okalıptüs velhasıl o yöreyi baş-tan başa kaplayan ağaçlar âleminin daha nice bezeklerini dört bir yana doğru dalgalandırırılmış. Bu güzelim ağaçların diplerinde cana yakın bakireler oturur, altın külçeler, gümüş balıklar, ringa fıçıları, yılanbalığı ağları, morina yavruları, küçük balıklarla dolu sepetler, fırfırı deniz mücevherleri ve maskara böcekler gibi cicili bicili nes-nelerle oynayarak son derece neşeli şarkılar söylerlermiş. Tâ uzak-lardan. Eblana'dan tutun da Slievemargy'ye dek yörelerden yiğit-ler—hür Munster'in, âdil Connacht'ın, ipek kadife memleketi Le-inster ile Cruachan bölgesinin ve görkemli, asil Boyle havalisinin prensleri ve kral evlatları— onca yolu teperek onlara kur yapmaya gelirlermiş, işte o yerde ışıll ışıll parıldayan billur çatısı engin um-manları aşmak amacıyla yapılmış olan üç direkli yelkenli gemiler-deki denizciler tarafından görülebilen ve o ülkenin tüm davarları-nın, besili sığırlarının ve turfanda meyvelerinin nice hükümdarlar soyunun son hükümdarı O'Connell Fitzsimon'a haraç olarak geti-rildiğı muhteşem bir saray yükselir. Koca koca arabalar oraya be-reketli tarlalardan sepet sepet karnıbaharlar, çuval çuval ıspanak-lar, yığın yığın ananaslar, Rangun fasulyeleri, kasa kasa domatesler, küfe küfe incirler, sandık sandık İsveç şalgamları, top gibi yuvar-lak patatesler ile York'tan, Savoy'dan hevenk hevenk lahanalar, toprağın incileri tepsi tepsi soğanlar, sele sele mantarlar, sakızka-

80

90

100

110

bakları, iri taneli baklalar, pancarlar, kolzalar, kırmızı yeşil sarı kah-verengi tatlı iri ekşi olgun al yanaklı elmalar, sepet sepet çilekler, özlü rayihali beктаşıüzümleri, krallara layık dutlar ve dalında ahududuları taşır taşır dururlar.

Sıkıysa çıksın karşıma, dedi, *çıksın karşıma haydi*. Çık ortaya, Geraghty, seni gidi, adı çıkmış pezivenk karmanyolacı seni!

İşte o yoldan sayısız davarları yeden boyunları çingiraklı köse-
menlerle besili koyunlar, kırılmış koçlar ve kuzular, yabankazları,
kasaplık danalar, kişneyen kısıraklar, boynuzsuz buzağılar, tiftikke-
çileri, dağkeçileri, Cuffe çiftliğinden birinci cins tosunlar, sıradan,
sucukluk, beykinlik domuzlarla hayli çeşitli en âlâ cins seçme do-
muzlar, Angus düveleri, iğdiş edilmiş safkan boğalar ile en âlâ cins
garantili sağmal inekler ve sığırlar geçip dururlar: Gene orada me-
meleri bol bolamat ha berekât sütle gerilmiş Lusk'un, Rush'ın ve
Carrickmines'in meralarından, Thomond'un akarsuları bol vadile-
rinden, M'Gillicuddy'nin ulaşılması güç dumanlı dağlarından, gör-
kemli, uçsuz bucaksız Shannon'dan, Kiar soyunun yurdu o tatlı
meyilli yaylalardan gelen koyunların, domuzların ve kocatoynaklı
sığırların tepişme, böğürme, meleme, viyaklama, kişneme, kükre-
me, homurdanma, çiğneme, geviş getirme sesleri arasında çömlek
çömlek tereyağları, kese kese peynir mayaları, çanak çanak kay-
maklar, kuzu pırzoları, kile kile has buğdaylar, çeşitli boylarda
binlerce ve binlerce beyaz, akik ve kehribar renkli tavuk ve kaz
yumurtaları ambarlara istif edilir.

Derken Barney Kiernan'ın meyhanesine vardık, bi de ne
görelim, abem köşesine kurulmuş, kendisinnen ve Garryowen de-
nilen o pezivenk uyuz köpekle muhabbeti koyultmuş, bakalım
kim gelir de bi içki ısmarlar diye bekliyordu.

—İşte burdeymiş, dediydim, kendi çöplüğünde, şarap dolu
kadehiyle bi dolu evrak, dava uğruna çalışmakta.

Pezivenk köpek bi ürüdü kin, safram kabarıvirdi. Biri çıksa da
o köpeği temizleyirse herkesin hayır duasını alır billahi. Bi defa-
sında Santry'de ruhsat almak için mavi kâğıdıyla gelen bi bekçinin
kışındaki donunu bilem yiyip mideye indirmiş dedilerdi.

—Anlat bakalım, dedi.

—He ya, abem, dedi Joe. Dostlar arasındayız.

—Haydin, beyler, dedi.

Sonra eliyle gözünü ovuşturup dedi ki:

—Durum vaziyetleri ne âlemde?

Korsanlık yapıyorlar, dağları tutmuş Rory. Ama, bakındı, Joe
tınmıyo bile.

—Piyasa yükseliyo galiba, dedi, elini çatalından aşağı kaydırarak.

Sonra, bakındı, abem pençesiyle dizine vurup dedi ki:

—Gâvurlar savaştığından böyle oluyo.

Joe da başparmağını cebine sokup dedi ki:

—Ruslar dünyaya zulmetmek istediklerinden.

—Öff, boş ver bu zırvaları, Joe, dediydim. Öyle bi susamışlığım var kin yarım altına bilem satmam. 160

—Söyle adını, abem, dedi Joe.

—Milli şarabımızdan, dedi o.

—Ya seninki? dedi Joe.

—Aynısından MacAnaspey, dedi.

—Üç pint, Terry, dedi Joe. Senin emektar kalp ne âlemde, abem? Dedi.

—Taş gibin, *a chara*, dedi. Gerry, hı? Kazanacak mıyız dersin, ha?

Bunu deyip dehal pezivenk dalgacıyı ense kökünden kavradığı gibin, vay anacığım, az kaldı hayvanı boğayazdı. 170

Yuvarlak kulenin dibindeki iri bir kayanın üzerinde oturan karaltı genişomuzlu, pehlivanyapılı, tunçbilekli, berrakgözlü, kızıl-saçlı, birhayliçilli, kabasakallı, genişağızlı, kütburunlu, uzunkafalı, toksesli, çıplakdizli, demiryumruklu, kılıbacaklı, pembeyüzlü, çelikkollu bir civana aitti. Bir omzundan bir omzuna birkaç arşın gelmekte, kayalık dağları andıran dizleri, bedeninin görülebilen öbür tarafları gibi, rengi ve pekliği dağlarda yetişen katırtırnaklarına (*Ulex Europeus*) benzeyen dikenimsi sert kumral kıllarla kaplıydı. İçlerinden aynı kumral renkli kılların çıktığı genişkanatlı burun delikleri öyle hacimliydiler ki mağaramsı derinliklerinde tarlakuşları yuvalarını kolaylıkla kurabilirlerdi. İçlerinde bir gözyaşıyla bir gülümsemenin egemenlik için sürekli savaşım verdiği gözleri iri-göbekli bir karnıbahar büyüklüğündeydi. Ağzının derin kovuğundan düzenli aralıklarla şiddetli bir ılık nefes akımı yayılmakta ve o dehşetengiz kalbinin güçlü zinde yüksek sesli vuruşlarının gökgürültüsünü andıran tartımlı gümbürtülerinin akisleri yeri de, o yüksek kulenin tepesini de, mağaranın daha da yüksek duvarlarını da zangır zangır sallıyor, titretiyordu.

Üzerinde bir öküzün yüzülüvermiş derisinden yapma dizlerini etek gibi saran, belinden de saz ve hasırdan örülü bir kemerle bağlı uzun, kolsuz bir giysi vardı. Onun altında da geyik derisinden bağırsakla kaba saba dikilivermiş bir potur giymişti. Ayakbiklekleri liken moruyla boyalı yüksekçe meşin Balbriggan tozlukla- 180

rıyla sarılıydı, ayaklarında da tuzlanmış inekderisinden fotinler vardı, bağcıkları da aynı hayvanın imiğinden yapılmıştı. Kemerinde asılı bir dizi deniztaşı, alâmet gövdesinin her hareketinde çakıldamaktaydı; bu taşların her birisine ilkel ama şaşırtıcı bir ustalıklarla klanının geçmişindeki İrlandalı kadın ve erkek kahramanların tasvirleri yontulmuştu: Cuchulin, yüz savaşın kahramanı Conn, dokuz tutaklı Niall, Kincoralı Brian, Ardri Malachi, Art MacMurragh, Shane O'Neill, Peder John Murphy, Owen Roe, Patrick Sarsfield, Red Hugh O'Donnell, Red Jim MacDermott, Soggarth Eoghan O'Growney, Michael Dwyer, Francy Higgins, Henry Joy M'Cracken, Goliath, Horace Wheatley, Thomas Conneff, Peg Woffington, Köy Nalbantı, Yüzbaşı Moonlight, Yüzbaşı Boycott, Dante Alighieri, Christopher Columbus, S. Fursa, S. Brendan, Marshal MacMahon, Charlemagne, Theobald Wolfe Tone, Maccabeelerin Anası, Mohikanların Sonuncusu, Castile Gülü, Galwaylı Adam, Monte Carlo Bankasını Soyan Adam, Geçitteki Adam, Yapmayan Kadın, Benjamin Franklin, Napoleon Bonaparte, John L. Sullivan, Kleopatra, Savourneen Deelish, Jül Sezar, Paracelsus, Sir Thomas Lipton. William Tell, Michelangelo Hayes, Muhammet, Lammermoor'un Gelini, Münzevi Peter, Rüşvetçi Peter, Esmer Rosaleen, Patrick W. Shakespeare, Brian Konfüçyüs, Murtagh Gutenberg, Patricio Valesquez, Kaptan Nemo, Tristan ve İzolde, İlk İngiltere Veliatı, Thomas Cook ve Oğlu, Cesur Asker Oğlan, Arrah na Pogue, Dick Turpin, Ludwig Beethoven, The Colleen Bawn, Wadder Healy, Angus the Culdee, Dolly Mount, Sidney Parade, Ben Howth, Valentine Greatrakes, Adem ile Havva, Arthur Wellesley, Boss Croker, Herodot, Devöldüren Jack, Gautama Buda, Lady Godiva, Killarney Zambağı, Kem Gözlü Balor, Şeba Melikesi, Acky Nagle, Joe Nagle, Alessandro Volta, Jeremiah O'Dono Rossa, Don Philip O'Sullivan Beare. Ucu keskin yontma granitten bir mızrak yanında yerde durmakta, ayaklarının dibindeyse hırıltılı soluklarıyla tedirgince uyuklamakta olduğunu anlatan kurt cinsinden vahşi bir hayvan yatmaktaydı ki, arada bir boğuk sesler çıkarak uluduğu ve irkildiğinde efendisi ona yontma taş devrine özgü ilkel biçimli koskoca bir sopayla vurarak yatıştırmaya çalışıyordu.

Her ne hal ise, Terry üç bardağı getirdiğinde Joe orda dikilmiş durmaktaydı ve, bakındı, bi papeli çıkardığı gibin tezgâhın üzerine koyduğunu gördüğümde gözlerime inanamayazdım. Ya, vallahi de tallahi de aynen böyle olduydu. Pek şirin bi papelceğizdi.

—Bunun geldiği yerde daha pek çoğu var, dedi ydi o.

—Sadaka kutusunu mu soydun, Joe? Dediğim.

—Kendi alınımın teri, dediği Joe. Kaynağını gösteren de zihni evvel bi vatandaştır.

—Sana rastlamazdan önce gördüğüm onu, dediğim, Pill Lane ile Greek Street'te volta atıyo, morina gözleriyle etrafı iskan-dil ediyodu.

240

Matem rengi zırhıyla Michan diyarını aşarak kimdir gelen? O'Bloom, Rory'nin oğlu: Odur işte. Rory'nin korku nedir bilme-yen oğlu: Zihni evvel insan, O.

—Prince Street'in cadı karısına, dediği abem, torpilli gazete. Meclisteki İrlanda grubu. Şu lânet olası lahana yaprağına bak, de-di-ydi. Bak şuna, dediği. *The Irish Independent*, sözüm ona, Par-nell'in emekçinin dostu olmak amacıyla kurduğu gazete. *Bütün İr-landalılar Bağımsız İrlanda için*'deki doğumlara, ölümlere, teşek-kür ve evlenme ilanlarına bakın.

250

Ardından onları okumaya başladıydı:

—Gordon, Barnfield Crescent, Exeter; Iffleyli Redmayne, Sa-int Anne's on Sea: Mrs. William T. Redmayne'nin bir mahdumu oldu. Ne buyrulur, he? Wright ve Flint, Vincent ve Gillet, Ro-sa'nın ve müteveffa George Alfred Fillett'in kerimesi Rotha Mari-on'a, 179 Clapham Road, Stockwell, Saint Jude'daki Playwood ve Risdale, Kensington, Worchester dekanı Pek Muhterem Dr. For-rest tarafından. He? Ölüm ilanları. Bristow, Whitehall Lane'de, Londra: Carr, Stoke Newington, gastrit ve kalp rahatsızlıklarından: Kamışyangısı, Moat House'da, Chepstow...

260

—Tanırım o keratayı, dediği Joe, o konuda acı tecrübelerim var.

—Kamışyangısı. Dimsey, Deniz Kuvvetleri'nden emekli Da-vid Dimsey'in refikası: Miller, Tottenham, seksen beş yaşında: Welsh 12 Haziran, 35 Canning Street'te, Liverpool, Isabella He-len. Alın size milli bir basım organı, nasıl he, esmer evladım be-nim! Bantry çıkarıcısı Martin Murphy ne der buna, he?

—Aman sen de, dediği Joe, islimi dağıtarak. Şükür Alla-hıma kin iştahımız yerinde. İç be, abem.

—İçerim be, dediği haysiyetli abimiz.

270

—Şeref, Joe, dediğim. Hepimizin şerefine.

Ah! Oof! Kes gargaray! O koca bardak bira için muş çekiyo-dum. Allahıma kitabıma zilligimin dibine lök deyyi oturduğunu işitiyom biranın.

Ulaa, sonracığıma gençlik sularını yuvarlayadursunlar, içeriye hızla parlak bi laço, kibriya gibin bi çapırlan onun peşinden de

elinde mukaddes kanun tomarları, yamacında da çarliston marka kraliçe gibin karısıynan tavrı hareketi gayetle beyzade bi hanım amca girivirdiydi.

280 Bızdık Alf Bergan kapıdan içeriye daldı ve tezgâhın arkasında Barney'in yuvasına saklanarak kıs kıs gülmeye başladıydı. Ya o köşede oturmuş gözü dünyayı görmeden zilzurna horlayan Bob Doran'ı nasıl olduydu da görmediydim. Ne olup bittiğini ve Alf'ın kapıya doğru o işaretleri niçin yaptığını bilemiyodum. Derken, bakındı, o pezivenk moruk soytarısı Denis Breen banyoşıpıdıklarıynan koltuğunun altına kıstırdığı kazulet gibin iki kitap, ve ona yetişmek için bacakları götünü döverek gelen kısmeti düşük biçare karısıynan çıkagelmesin mi! Alf gülmekten katılacak sandıydım.

—Şuna bakın, dedi. Breen. Elinde birinin gönderdiği üzere
290 rinde U. p: Up yazılı bi kartpostallan Dublin'i fellik fellik dolaşıp bi dav...

İki büklüm olduydu.

—Bi ne dedin? dedi. Breen.

—Dava açasımı, dedi. Breen, hem de on bin sterlinlik.

—Hadi be, deyivirdiydim.

Pezivenk köpek bişeyler olduğunu çakozlayıp insanın Allahı-nı şaşırtan hırlamasına başladıydı da, abem itin düşüne bi tekme kakıvirdiydi.

—*Bi i dho husht*, dedi. Breen.

300 —Kim? dedi. Breen.

—Breen, dedi. Alf. John Henry Menton'un bürosuna, sonra Collis ve Ward'a gitmiş de sonracığıma Tom Rochford'a rastlamış o da onu şerifmuavininin oraya göndermiş, matrağına. Aman Tanrım, gülmekten kasıklarım ağrıladı. U. p: Up. Senin uzun tayfa ona şöyle bi bakmış aynı yengen, onun üzerine senin moruk pezivenk manyağı Green Street'e bi polis bulmaya gitmiş.

—Uzun John Mountjoy'daki o herifi ne vakit asacak? Dedi. Breen.

—Bergan, dedi. Bob Doran, uzanarak. Alf Bergan mı ordaki?

310 —Evet, dedi. Alf. Asacak? Dur da göstereyim san. İşte, Terry bi arjantin versene. O moruk pezivenk manyağı! On bin sterlinmiş. Uzun John'un bakışını görecektiniz asıl. U. p: Up....

Sonra gülmeye başladıydı.

—Kime gülüyon öyle? Dedi. Bob Doran. Bergan, sen misin ulan?

—Biran nerde kaldı Terry, haydi evlat, dedi. Alf.

Terence O'Ryan onu işittiydi de, ölümsüz Leda'nın oğulları

gibin açıkgöz asilzade ikiz Bungiveagh ve Bungardilaun biraderlerin mübarek bırakazanlarında imal ettikleri en kral köpüklü siyah biradan bi kristal bardağa doldurup derhal önüne sürdüydü. Le-da'nın açıkgöz oğulları, içki kazanlarının o ilahları da tatlı şerbetçiotu yemşlerini toplarlar, istiflerler, süzerler, ezerler ve mayalandırırılar, içine mayhoş meyve suları katarlar, sırayı kutsal ateşte kaynatırlar, gece gündüz demeden ha bire çalışırlardı.

Sen de işte, ey anasının karnından gani gönüllü doğmuş olan sen Terence, o gençliksuyunu veriyo, kristal bardığı o susamış kişilere uzatıyosun, ölümsüzlere özgü gani gönüllülük budur işte.

Ama o, genç reis O'Bergan, cömertlik yarışında yenilgiye uğramak ağırına gittiğinden buna karşı derhal cana yakın bi tavıran değerde en yüklü bi bronz para çıkarıp uzattı. Paranın üzerinde usturuplu bi metal işçiliğiyen kraliçe tırakalı bi kabartma suret vardı, yani Brunswick'in saraylı dölünden, adı da Victoria, En Yüksek Ekselans Majesteleri, Tanrı'nın lütfuyla Büyük Britanya, İrlanda, denizaşırı Britanya dominyonları Birleşik Krallığının zatı şahaneleri, imanımızın koruyucusu, Hindistan İmparatoriçesi, hepsi de güneşin doğuşundan ta batışına kadar hep onu bilen hep onu seven beyaz, esmer, kızıl ve habes sayısız halklara galebe çalan ve onları yöneten, pek sevilen kraliçemiz.

—O pezivenk farmason ne yapıyor öyle, dedi ydi abem, bi aşş bi yukka dönenip durarak?

—Neydi ki? Dedi ydi Joe.

—Anlatayım size, dedi ydi Alf, mangırını atarak. Asmaktan bahsettiydik, bakın size hiç görmediğiniz bi şey göstericem. Bi cellatın mektuplarını. Bakın, işte.

Diyerek cebinden bi deste mektupla zarf çıkardı ydi.

—Maval mı okuyosun? Dedi ydim.

—Namussuzum kin doğru, dedi ydi Alf. Oku da bak.

Joe mektupları aldı ydi.

—Kime gülüyosun? dedi ydi Bob Doran.

Piyizi yuvarladığının Bob'ın antikalastığını bildiğimden hafif tertip bi hır çıkarceğini çaktığım gibin sırf laklak olsun deydi dedi ydim kin:

—Willy Murray nasıl acep şu aralar, Alf?

—Bilmem kin, dedi ydi Alf. Daha şincik Capel Street'te Paddy Dignam'la gördü ydüm onu. Ama o manyağın peşinden koştuğuma...

—Kimi gördün kimi? Dedi ydi Joe, mektupları yere atarkene. Kiminle gördüm dedin?

—Dignam'la, dediği Alf.

360 —Paddy'ynen mi yani? Dediği Joe.

—He ya, dediği Alf. Ne oldu kin?

—Onun öldüğünden haberin yok mu? dediği Joe.

—Paddy Dignam öldü ha! Dediği Alf.

—Öldü ya. Dediği Joe.

—Daha beş dakika önce gördüm onu, dediği Alf, iki gözüm önüme aksın kin.

—Kim ölmüş? dediği Bob Doran.

—Hayaletini görmüşsün sen onun, dediği Joe, aman Allah korusun.

370 —Ne? dediği Alf. Hay Allah, daha beş... ne?... Üstelik Willy Murray da onunlaydı, ikisi onun neydionunadı orda... Ne? Dignam öldü ha?

—Dignam'a ne olmuş? Dediği Bob Doran. Kim diyor onun?..

—Öldü ha! Dediği Alf. Sizden daha ölü değildi gördüğümde.

—Öyledir belki de, dediği Joe. Onu bu sabah gömme küstahlığını gösterdiler gene de.

—Paddy? Dediği Alf.

380 —Ya, dediği Joe. Doğaya borcunu ödedi, Allah taksiratını affeyleye.

—Peygamberler aşkına! Dediği Alf.

Hele bakındı, habibi şaşırmıştı Alf'in denilebilirdi.

390 Karanlığın içinden hayalet ellerin çırpındığı hissedildi ve tantraların duaları doğru yere yöneltildiğinde belirsiz ama yakut renkli bir ışığın giderek artan aydınlığı görülmeye başladı; bu başın tepesinden ve yüzünden yayılan titrek ışıklardan dolayı hayat-takine çok benzeyen eterik eşin görüntüsüydü. İletişim hipofiz guddesi ve sakrum nahiyesiyle güneş sinirağından çıkan turuncu-levimsi kızıl renkli ışınlar aracılığıyla gerçekleştiriliyordu. Kendisine dünyadaki adıyla, göksel âlemin hangi tarafında bulunduğu ilişkin sorular yöneltildiğinde şu anda prālāyā yolunda ya da dönüşünde olduğunu ve lakin halen daha alçak astral aşamalarındaki birtakım kanasusamış varlıkların elinde sorguya çekilmekte olduğunu ifade etmiştir. O öte âlemdeki ilk hissiyatına ilişkin bir soruya cevap olarak önceleri bir buzlu camın ardından görür gibi olduğunu oysa o âleme geçmiş bulunanlara ruhsal gelişmenin ulu imkânlarının açıldığını ifade etmiştir. Oradaki yaşamın bizim tensel deneyimimize benzeyip benzemediğine ilişkin sorumuza da daha

çok kayrılmaya mazhar olmuş halen tinsel aşamadaki varlıklardan işittiğine göre onların meskenleri tâlâfânâ, âsânsârâ, sâcâkâsâğâkâ, tâvâlâtâ gibi her çağdaş evin ihtiyacı olan rahatlıklarla donatılmış ve en üst düzey yandaşlar en ulvi türünden şehvani dalgalara gark olunmuştur. Bir bardak ayran istedikte bu getirilmiş ve aşikâr bir ferahlamaya neden olmuştur. Dünyadakilere bir mesajı olup olmadığı sorulduktaki, hâlâ Maya'nın yanlış tarafında bulunanlara gerçek yolun doğruluğunu teslim etmelerini, zira devalar katından bildirildiğine göre Koç'un güçlü olduğu şark zaviyesinde Mars ile Jüpiter'in ortalığı karıştıracağını buyurmuştur. Ardından mevtanın herhangi özel bir ricası olup olmadığı sorulduktaki cevabı şöyle olmuştur: *Halen bedenlerinin içinde bulunan siz dünyalı dostlarımızı selamlarız. Mukayyet olun da C. K. hesabını şaşırmasın.* Buradaki baş harflerin, mevtanın yakın dostu ve kendisinin defnine ilişkin hizmetlerin ifasından sorumlu tanınmış cenaze işleri müessesesi Messrs. H. J. O'Neill'in genel müdürü Mr. Cornelius Kelleher'e ait olduğu tesbit edilmiştir. Ayrılmamızdan önce aziz mahdumu Patsy'ye, çizmenin aramakta olduğu öteki tekinin şu anda arka odadaki konsolun altında olduğunu ve çizmelerin topukları hâlâ sağlam olduğundan yarım pençe vurdurulması için Cullen'e götürmesini söylememizi istedi. Bu konunun öteki âlemde zihinsel huzurunu fevkalade rahatsız ettiğini ifade ederek bu arzusunun bildirilmesini içtenlikle talep etti. Dileğinin yerine getirileceğine ilişkin verdiğimiz teminatlardan sonra bunun kendisini memnun ettiği tarafımıza telmih edildi.

400

410

420

430

440

Bu fani dünyanın çilesinden kurtuldu: O'Dignam, sabahımızın güneşi. Çalılıkta koşarken ayağına çevikti: Ak alınlı Patrick. Ağla, Banba, rüzgârınla: Ağla ey umman, kasırganla.

—Bak işte, gene, dediği abem, dışarıdan yana bakarak.

—Kim ki? Dediğim.

—Bloom, dediği. On dakkadır orde ağaç olmuş duruyo.

Sonra, bakındı, topografisinin içeriği bi kolağan ettiğini ve gene toz olduğunu gördüyüm.

Bızdık Alf tam şabanlaşmıştı. Anamav, görecektiniz.

—Ula, bak yavu! Dediği. Kitaba elimi basarım kin oydu.

Mastorladığı zamanlar Dublin'in en adi küfürbazı olan Bob Doran da, şapkası kellesinin ardında, dediği kin:

—Kim demiş İsa Tanrıdır, diye?

—Tövbe tövbe maydanoz, dediği Alf.

—Şükür mü edicez İsa'ya, dediği Bob Doran, zavallı Willy Dignamcağımızı bizden ayırdığına?

—Ya işte, dediği Alf, geçiştirmeye çalışarak. Bütün dertlerinden kurtulmuş oldu.

Ama Bob Doran ona bi bağırdıydı.

—Pezivenk bi vicdansızın teki o, dediği, zavallı Willy Dignamcağımızı aldıği için bizden.

450 Terry yanına varıp doğru otursun deyi yüzüne dik dik baktıydı, haysiyetli ve ruhsatlı bi müessesede öyle şeyler istemediklerini söyleyedi. Bob Doran da Paddy Dignam için yas tutup yanılmaya başladıydı, harbiden.

—Onun gibisi yoktu, dediği, burnunu çeke çeke, öyle dü-rüst temiz bi insan.

Nerdeyse insanı ağlatacak. Götten atıp duruyor. Kalkıp evine, helalliğe aldıği icra memurunun kızı Mooney denilen o uyurgezer kancığa gitse ya. Bantam Lyons, bu Mooney'in Hardwicke Street'te bi randevu evi işleten anasının bi zamanlar sabahın ikisinde merdiven başında anadan doğma bıcıl durduğunu her bi yanını açtığını, sıraya giren her bi kimseye domalıvirdiğini anlattıydı.

460 —Öyle asil, öyle iyi bi insan, dediği. Artık gitti aramızdan, zavallı Willicağız, zavallı Paddy Dignamcağız.

Gözü yaşlı, yüreği yanık, o semavi nurun yok oluşuna ağladı ağladı.

Emektar Garryowen kapının önünde dolanan Bloom'a doğru ürümeye başladıydı.

—Gir içeri, gir yahu, dediği abem. Korkma, yemez seni.

Öylecene, morina gözü köpeğin üzerinde, Bloom içeriye girip Terry'ye, Martin Cunningham orda mı diye sorduğu.

—Ya İsa M'Keown, dediği Joe, mektuplardan birini okudukta. Dinleyin şunu, tamam mı?

470 Sonra da okumaya başladıydı.

*7 Hunter Street,
Liverpool.*

*Dublin Baş Şerifine,
Dublin.*

Muhterem efendimiz size hizmetlerimi sunarken yukarıda bahsettiğim müessif hadisede 12 Şubat 1990 tarihinde Bootle hapisanesinde Joe Gann'ı asmuştım...

—Göster bakayım, Joe, dediydim ben.

480 —... meşhur katil er Arthur Chace'i da Pentonville hapisanesinde Jessie Tilsit'i öldürdüğünden dolayı asmuştım, Billington...

—Vay anam, dediydim ben.

—... *meşhur katil Toad Smith'i idam ederken ona yardımcılık etmiştim.*

Abem mektubu elimden çekip alıvirdiydi.

—Sıkı durun, dediydi Joe, *ilmeği adamın boynuna bi kerede geçirivermek gibi özel bir kabiliyetim vardır ki artık onu hiç çıkaramaz inşallah takdirlerinize mazhar olurum pek muhterem efendim, hürmetlerimle, mağış talebim beş ginedir.*

H. Rumbold,

Usta Berber

490

—Üstelik barbar pezivengin teki, dediydi abem.

—Alçak herifin yazısı da bombok, dediydi Joe. Al şunu, dediydi, kaldır gözümün önünden, Alf. Merhaba, Bloom, dediydi, ne içiyosun?

Derkene, tartışmıya başladılar, Bloom içmeyeceğini, vakti olmadığını ve kendisini hoş görmesini isteyerek özür diledi ve bütün bunlardan sonra pekâlâ sadece bi puro alayım dediydi. Bakındı, adam essahtan zihni evvel, kimsenin kuşkusu olmasın.

—Senin şu piskokulu purolardan güzel bi tane getirsene, Terry, dediydi Joe.

500

Bu arada Alf bize siyah çerçeveli matem kartları gönderen bi götoşu anlatmaktaydı.

—Hepsi de berberdir bunların, dediydi o, kara diyardan gelirler ve beş papel paşinatla yol masraflarını bastırıldığıynan öz babalarını bilem astırırsın onlara.

Sonra bize aşağıda bekleyip hakkıyla boğulsun diye düşmesine yakın topuklarını çeken iki herif bulunduğunu, sonra da ipi parça parça kesip her bi parçasını bikaç şiline okuttuklarını anlatıydı.

Bunlar kara diyarda yaşar, kindar şövalyelerdir çakı gibin. Öldürücü iplerini kavradıkları gibin. Hoop, işte Tanrı buyruğuna göre onlara acı çektirilmeyecek olsa da kanlı işler çeviren her bi tayfayı Erebus'a havale ederler.

510

Diyerekten ölüm cezasından kelim sallamaya başladıldılar. Elbet Bloom meselenin nedenini bedenini ve tüm erkânı harbiyesini ortaya döküverir ha bi yandan da emektar köpek ha bire onu koklayıp durmakta ya bu Yahudilerin çıkardıkları tuhaf bi tür kokunun caydırıcı tesirinden dolayı köpekler onlara saldıramazlarmış da işte onun gibin bi şey falan her ne karın ağrısıysa.

—Caydırıcı tesiri olmadığı bi husus var, dediydi Alf.

520

—O da neymiş kin? Dediği Joe.

—Zavallı cıllığın asılmakta olan aleti, dediği Alf.

—Ya, öyle mi? Dediği Joe.

—Namussuzum kin, dediği Alf. Baş gardiyan anlattıydı, Kilmainham'da Invinciblelardan Joe Brady'yi astıklarında. İyi kalpli adamı aşağı indirdiklerinde, aleti kazık gibin dimdik ordekilerin yüzlerine bakıp duruymuş.

—Ölen kimselerde nefsine hakim olma hırsı epey güçlü olurmuş, dediği Joe, birisi anlattıydı da.

530 —Bilimsel olarak açıklanabilir bu, dediği Bloom. Doğal bir fenomen bu sadece, bilindiği üzere, nedenlerini şu şekilde...

Ardından alefontenforik laflarını döktürdü durduydı Bloom, bilimsel, fenomenler, yok o fenomen, yok şu fenomen.

540 Seçkin bilimci Herr Profesör Luitpold Blumenduft'un sunduğu tıbbi bulgular servikal vertebrada ani bir kırılmanın ve bunun neticesindeki omirilik kopmasının, tıp biliminde geleneksel olarak en şayanı kabul görüşler uyarınca insanda gayri kabili içtinap bir şekilde tenasül aygıtlarındaki sinir merkezlerinin şiddetli gangliyonik uyarımına yol açacağını, dolayısıyla da *corpora cavernosanın* esnek gözelerinde süratli bir kabarmaya neden olacağından insan anatomisinin penis ya da erkeklik organı diye bilinen nahiyesine kan akımının ansızın artması hasebiyle, yukarıya ve dışa doğru marazi bir filoprojeneratif ereksiyon *in articulo mortis per diminutionem capitis* melekese diye adlandırılan bir fenomenle neticeleneceğini göstermektedir.

550 Tabiatıyla, lafın noktalanmasını bekleyen abem derhal kendi nağmesini okumaya, Invinciblelardan, Eski Muhafızlardan, Yetmiş Yedi Yiğitlerden, doksan sekizleri anmaktan kim korkar derken Joe da ona katılıp o güne dek olağanüstü hal harp divanı tarafından bütün o dava uğruna asılmış, kesilmiş, sürülmüş insanlardan, Yeni İrlanda'dan, şundan bundan ve öbüründen dem vurmaya başladıydı. Yeni İrlanda'dan söz açılmışkene, gidip kendicağzına yeni bi köpek alırsa barım. Uyuz, her daim aç bi canavar, her bi yanı koklar, yaralarını kaşıyıp kabuklarını etrafa döker. Nah, şimdi de Alf'a ısmarladığı biranın nerdeyse yarısını kendisi deviren Bob Doran'a gidiyo. Bob Doran da elbet koyun dede numarasına başladıydı o itlen.

—Ver bakayım elini! Ver elini, köpecik! Ne cici köpeksin sen! Ver elini bakayım! Haydi, ver elini!

560 Hiyyaa! Hergele ver elini deyyi uzatıyo da uzatıyo Alf de bi yandan pezivenk taburesinden devrilip de pezivenk köpeğin tepe-

sine düşmesin deyyi kıcını yırtarkene senin hergele hayvanların şefkatle terbiye edilmesi, saf kan köpekler, akıllı köpekler gibin, türlü çeşit mevzuda zart zurt edip duruyo: Kes ülen garik kafamız ütülendi da. Sonra da Terry'ye getirttiği Jacobs bisküvi tenekesinin dibinden bayat bisküvi kırıntılarını sıyırdıydı. Bakındı, it keratası kırıntıları nasıl yutuvirdiydi de dilini bi karış sarkıtarak daha da istediyydi. Tenekede ne varsa partal çizme gibin silip süpürüvir-diyydi, amma acıkmış pezivenk kelp.

Derkene abem ile Bloom, dilleşe dilleşe sıra Sheares Biraderler'le Arbour Hill'in ta ötesindeki Wolfe Tone'ye, vatanı uğruna canını veren Robert Emmet'e, Tommy Moore'un bi şarkısında Sara Curran'ın uzak diyarlarda oturduğunu anlatan sözlerine geldiyydi. Bloom, evvelallah, elinde zebella purosı keşkek suratıyla rüzgâr kesiyo. Fenomen! Nikâhladıği hamam anası ardındaki o çifte semer gibin kıcıyla essahtan bi fenomen. Pisser Burke anlattıydı bana, City Arms'da oturlarkene orda komşuları yaşlı bi karıynan kafadan kontak bi yeğeni varmış, Bloom o karının her bi hatırını yapmaya gözünün içine girmeye gayret eder onunla bezik filan oynar zira amacı karının vasiyetnamesinde ona da bi parçe dünyalık bırakmasını sağlamakmış, hatta senin ihtiyar perhiz yaptığına bizimki cuma günleri et bilem yemiyomuş, o zirzop oğlanı da kolundan tutup gezmelere götürüyomuş. Bi defasında oğlanla Dublin'i turlamışlar, Allahıma, meyhanelere uğramışlar da çocuk gık bile demeden tam turşu olup hurdahaş vaziyette eve döndüklerinde bizimki bunu seninkine alkolün kötülüklerini öğretmek için yaptığın ve vay anam, karıların üçü de bizimkinin diri diri pastırmasını çıkarayazlarmış, tam festival, yaşlı karı, Bloom'un karısı ve oteli işleten Mrs. O'Dowd. Pisser Burke bunları anlatırkene ne güldüydüm ya. Bloom da boyuna *ama anlayınız canım, lakin diğer taraftan* havalarındaymış. Elbet, tahmin ettiğiniz gibin, senin zirzop anlatıklarına göre yememiş içmemiş ardından soluğu Cope Street'teki Power müskirat bayiliğinde almış haftada beş gece içer içer bi faytonla pabuçsuz filan o pezivenk bayiden kaldırdığı her bi çeşit zıkkımı içerekten evin yolunu tutarmış. Fenomen!

—Ölmüşlerimizin hatırâsına, dediyydi abem kocuman bira bardağını kaldırıp Bloom'a kötü kötü bakarkene.

—Tamamsın abem, dediyydi Joe.

—Meramımı tam anlayamadınız, dediyydi Bloom. Anlatmak istediğim şey şu ki...

—*Sinn Fein!* Dediyydi abem. *Sinn fein amhain!* Sevdiğimiz dostlar bizim tarafta, nefretlik düşmanlarımızsa karşımızda.

570

580

590

600

Son vedalaşma gerçekten pek dokunaklıydı. Uzak yakın tüm çan kulelerinden matem çanları sürekli çalarken kasvetli sokaklarda trampetin zaman zaman ağır topların boğuk gümbürtüleriyle kesilen bezgin vuruşlarından yayılan masum bir uyartı dolaşmaktaydı. Kulakları sağır eden dağdağa bu hayhuy ile gözleri kamaştırarak çakan ve bu ürkünç sahneyi aydınlatan şimşekler göksel topçuların da bu zaten dehşetli manzaraya kendi gizemli ihtişamını kattığını tanıtıyordu. Sel gibi yağın yağmur öfkeli göğün mecralarından toplanmış bulunan en azından beş yüz bin kişilik bir kalabalığın üzerine boşalmaktaydı. Dublin Metropolitan polis teşkilâtından bir müfreze Emniyet Müdürü'nün kişisel yönetiminde, York Street bandosunun kara örtülü sazlarıyla vakit geçirtmek amacıyla gayet güzel bir şekilde çaldıkları ta beşikten itibaren ruhumuzu okşayagelmiş olan Speranza'nın o kederli havasıyla oyalandığı vasi izdihamı zaptürapt altına almaya çalışmaktaydı. Geniş kitleler halindeki taşralı kardeşlerimizin rahatı düşünülerek hususi sürat katarlarıyla gezinti arabaları tahsis edilmişti. Dublin'in popüler sokak şarkıcılarından L-n-h-n ve M-ll-g-n her zaman neşe uyandıran *Larry'nin Kurşunlandığı Gece'nin Arifesinde* şarkısını söyleyerek halkı epeyce eğlendirmişlerdi. Bu iki eşsiz soytarımız gülmece tutkunlarının arasında şarkılarının notalarını satarak esaslı para kırmışlar ve kalplerinde kabalıktan uzak gerçek İrlanda mizahı için bir yer bulunan hiç kimse onlara alinteri dökerek kazandıkları penilerini çok görmeyecektir. Sokakta Bulunmuş Erkek ve Kız Çocuklar Hastanesi'nin kalabalığın yer aldığı meydana nazır pencerelerine üşüşen çocuklar günlük eğlence programlarına bu beklenmedik ilaveden dolayı pek sevinmişlerdi; bu babasız anasız zavallı çocuklara hakikaten öğretici bir hoş vakit geçirme fırsatı yaratan Yoksullar Yararına çalışan Küçük Sörler'e ne kadar teşekkür edilse azdır. Genel Valiliğin verdiği resepsiyona davetliler arasında birçok tanınmış hanım bizzat Ekselanslarının refakatinde tribündeki en mutena yerlere getirilmiş, Zümrüt Adanın Dostları diye bilinen gösterişli ecnebi delegasyon ise tam karşıdaki tribünde yerlerine oturtulmuştu. Delegasyon, tam kadro halinde, şu zevattan oluşmaktaydı: Commendatore Bacibaci Beninobenone (sefaretin yarıfelçli ve koltuğuna yüksek takatte bir buharlı vinç yardımıyla çıkartılabilen *doyeni*), Monsieur Pierrepaul Petitépatant, Büyük Mavalı Azam Vladinpiskir Bezpeşkirşef, Mavalı Muazzam Leopold Rudolph von Schwanzenbad-Hodenthaler, Kontes Marha Viräge Götöpony Putrapezthi, Hiram Y. Bomboost, Kont Athanotos Karamelopulos, Ali Baba Bahşış Rahat Lokum Efendi, Señor

Udalgo Caballero Don Peadillo y Palabras y Paternoster de la Malore de la Malaria, Hokopoko Harakiri, Hi Hung Chang, Olaf Kobberkeddelsen, Mynheer Trik van Trumps, Pan Baltavur Paddykarski. Kazgölü Prrhklšř Kratchinabritchisitch, Borus Hopoturkalk, Herr Hurhausdirektorpresident Hans Chuechli-Steuerli, Nasyonalcimnazyummuzesisanatoryumvesuspensuvaryumordinar-yuprivatdoęentgeneraltarihikıdemliprofesördoktoru Harpalanı

650

İlepsindenüstgenel. Bütün delegeler, istisnasız, mümkün olan en enerjik ve heterojenik bir lisanla tanık olmaya çağrıldıkları o adlandırılmaz vahşete ilişkin düşüncelerini ifade ettiler. Daha sonra F. O. T. E. I. arasında cereyan eden hararetili bir münakaşada (ki hepsi de katılmıştı) İrlanda'nın koruyucu meleği Aziz Patrick'in doğum tarihinin martın sekizi mi yoksa dokuzu mu olduğu tartışıldı. Münakaşa sırasında top güllerine, palalara, bumeranglara, alaybozan tüfeklerine, pis kokulu bombalara, satırlara, şemsiyele-re, mancınıklara, demir muştalara, kum torbalarına, pik demiri külçelerine müracaat edilmiş ve herkes birbirini serbestçe patakla-mıştır. Özel kurye ile Booterstown'dan celp edilen bebek yüzlü polis memuru Mac Fadden derhal asayiş-i sağlamış ve aklına şim-şek gibi *esen bir ilhamla ayın on yedisini* her iki taraf için de eşit biçimde kabule şayan bir hal tarzı olarak önermiştir. Bu keskin ze-kâlı minare kırmasının teklifi tarafeyn tarafından derhal muvafık bulunmuş ve oybirliğiyle kabul edilmiştir. Polis memuru Mac Fadden, kimileri ziyadesiyle kanamalı cümle F. O. T. E. I. tarafın-dan tebrik edilmiştir. Commendatore Beninbenone riyaseti cum-hur koltuğunun altından indirilmiş ve hukuk müşaviri avvocato Pagamimi tarafından yapılan açıklamada otuz iki cebinde hafı çe-şitli meslektaşlarının ceplerinden akıllarını başlarına toplamaları amacıyla aşırıldığı bildirilmiştir. Bahis konusu eşya (ki birkaç yüz altın ve gümüş hanım ve bey kolsaati de dahil) derhal meşru sa-hiplerine iade edilmiş dirlik ve düzen tekrar tesis edilmiştir.

660

670

Rumbold, sakın ve ağırbaşlı, yakasında en çok sevdiği çiçek, *Gladiolus Cruentus*, şık giysisi içinde darağacına çıktı. Oradaki mev-cudiyetini birçoklarını (başarısızcana) taklit etmeye yeltendikleri o latif Rumboldvari öksürüğüyle – kesik, özentili ama buna rağmen gene de ona özgü öksürüğüyle – duyurdu. Bu dünyaca meşhur cel-latın gelişi vasi kalabalığın vaveylasıyla karşılandı, Genel Valilik localarındaki hanımlar heyecanla mendillerini salladılar, onlardan daha da çok heyecanlanan ecnebi delegeler de, *hoch, banzai, eljen, zivio, chinchin, polla kronia, hiphip, vive, Allah* haykırışlarının birbiri-ne karıştığı ve şarkılar diyarı delegesinin çınamlı *evvivasının* (ha-

680

remağası Catalani'nin büyükbüyükbüyükannelerimizi teshir eden o kalplere işleyen güzellikteki sesini anımsatan tiz bir çifte fa) rahatça ayırt edilebildiği şamatalarıyla alkış tuttular. Saat tam on yediydi. Megafonla duanın tam zamanında başlatılması için işaret verildi ve tüm şapkalar çıkarıldı, Commendatore'nin Rienzi ihtilâlin-den bu yana ailesinin yedinde bulunan ata yadigârı sombrero'su maiyetindeki tıbbi müşaviri Dr. Pippi tarafından çıkarılmıştı. Kahraman felekzedeye ölüm cezasına çarptırılmadan önce yüce dinimizin buyurduğu son teselli duasını okumak üzere vukufly piskopos, cüppesi ağarmış başının üzerinde, bir yağmursuyu birikintisine fevkalade Hristiyanca bir anlayışla diz çöktü ve Tanrı katına mağfiret bahşetmesi için hararetle bir şekilde niyaz eyledi. Elini dayadığı kütüğün yanında, yüzü üzerinde açılmış iki aralıktan gözlerinin öfkeyle parladığı on galonluk bir tenekeyle gizlenmiş cellatın gaddar karaltısı dikilmiş durmaktaydı. Cellat ölümcül işareti bekleyedursun, korkunçsilahının ağzını adaleli önkolunun üzerinde bilercesine gezdirerek muayene etmekte ve insafsız ama gerekli makamının hayranlarınca getirilmiş bulunan bir sürüdeki koyunların kellelerini süratle art arda biçiyordu. Onun yakınındaki mükellef bir masanın üzerinde keskin bir bıçak, su verilmiş çeliktен çeşitli kaliteli kesici aletler (ki dünyaca meşhur bıçak imalatçıları Messrs. John Round ve Oğulları, Sheffield tarafından özel olarak sunulmuştu), onikiparmakbağırsağının, kalınbağırsağın, körbağırsağın ve apandisit vesairenin kesim ameliyesi boyunca koyulacağı bir seramik tencere ile pek değerli kurbanın pek değerli kanının doldurulacağı oldukça hacimli iki süt güğümü intizamly bir şekilde yerleştirilmişti. Birleşik Kediler ve Köpekler Evi'nin vekilharıcı doldurulduklarında bu kapları o hamiyetperver müesseseye aktarmak amacıyla hazır beklemekteydi. Yetkililer trajedinin, ölümehazırânırken moralini hiç yitirmeyen başkahramanının taameetmesi için gayet zarif bir jestle, dilimlenmiş jambonlu yumurta, ağzınıza layık bir tarzda pişirilmiş soğanly biftek kızartması, sıcak lezzetli kahvaltılık çörekler ve zindelik verici çaydan oluşan son derece nefis bir sofrâ hazırlamışlar ve konuya ta başından sonuna dek pek yakın ilgilerini izhar etmişlerse de o, zamanımızda nadir rastlanan bir feragat ile, asilane bir şekilde fırsattan bilistifade ölmeden önceki son dileğini (ki derakap icabet edilmiştir) ifade etmiş ve yemeğinin Hasta ve Yoksulları Kayırma Hayır Cemiyeti'nin üyeleri arasında kendi hürmet ve takdirlerinin bir nişanesi olarak mütevazın porsiyonlar halinde bölüşölmesini istemiştir. Duygular *nec ve non plus ultra* kertesine, gözde yavuklumuzun yüzü kıpkır-

mızı sıra sıra dizilmiş kalabalığı yararak kendisi uğruna ebediyete intikal etmek üzere sevgilisinin güçlü kollarına attığı zaman ulaşıldı. Kahramanımız genç kadının fidan gibi ince vücudunu âşıkane bir şekilde sararak, ılık bir sesle, *Sheila, bir tanem*, diye fısıldamıştı. Önadiyla hitap edildiği için yüreklenen kız adamın tutuklu üniformasının edebe mugayir olmaksızın genç kadının iştiağının ulaşmasına izin verdiği ölçüde tüm çeşitli uygun bölümlerini ateşli bir şekilde öpmüştü. Gözlerinden sel gibi boşanan tuzlu gözyaşları birbirine karışırken kız onun anısını her zaman aziz tutacağına ve dudaklarında bir türküyle ölümüne doğru ileleyen kahraman erkeğini asla unutmayacağına dair yeminler etmişti. Anna Liffey'in kıyılarında küçüklere özgü masum oyunları birlikte oynadıkları o mutlu ve neşeli çocukluk günlerinin anılarını sevgilisine anımsattı, her ikisi de, şu anın dehşetini unutarak yürekten güldüler, bütün seyirciler, muhterem papaz da dahil olmak üzere, onların sevincine katıldılar. O kana susamış hâzırın şetaretle dalgalandı dalgalandı. Lakin çok geçmeden tekrar hüznülenerek parmaklarını son bir kez birbirine doladılar. Gözyaşı kanallarından taze bir gözyaşı seli boşandı ve mahşeri kalabalıktaki insanların yüreklerinin yağı eriyip, katedralde arpallığa konmuş yaşlı papaz da onlardan aşağı kalmaksızın, yürek parçalayıcı hıçkırıklarla ağlamaya koyuldular. İrlanda Kraliyet Polis Teşkilâtı'nın barışçıl ve güler yüzlü devleri iri yarı pehlivan yapılı bu adamlar da mendillerini alenen kullanıyorlardı ve görülmemiş cesametteki bir polis topluluğunun içinde bir tek kuru göze rastlanamazdı. Cinsi latife karşı şövaleresk tutumuyla tanınmış yakışıklı genç bir Oxford mezununun öne doğru çıkıp kartvizitini, banka defterini ve soyağacını uzatarak bahtsız genç bayanın desti izdivacını talep etmesi ve teklifinin anında kabul edilmiş olmasıyla son derece romantik bir olay da cereyan etmişti. Kalabalığın içinde yer alan hanımların hepsine bu vesileyle bir kurukafa ve çapraz kemikler biçiminde zarif hediyeler sunulmuş, bu yerinde ve cömert jest herkesin yeni baştan duygulanmasına sebep olmuştu: Vaktaki o genç jantilom Oxonian (laf aramızda, Albion tarihinin pek tanınmış bir ismini taşımaktadır) mahcubiyetten yüzü pespembe olan *fiancé*sinin parmağına pahalı bir nişan yüzüğü takmıştı, halkın heyecanı sınır tanımaz hale gelmişti. Heyhat, acıklı merasime nezaret eden ve topun ağzından nice nice Hint askerini gözünü kırpmaksızın cehenneme yollayan asik suratlı inziбат amiri yarbay Tomkin-Maxwell Ffrenchmullan Tomlinson bile o anda içinden taşan duyguları kontrol edemez hale gelmişti. Zincir zırlı eldiveniyle akan bir gözyaşı damlasını gizlice silmiş ve,

730

740

750

760

kendisinin pek yakınında oturan imtiyazlı hemşerilerince, kendi kendine kekelercesine ve alçak bir sesle şöyle mırıldandığı işitilmişti:

770 —Üff bee, şu pilice bak yahu, süzme aşure mübarek. Ama bu fıstığa baktıkça içim kan ağlıyor billahi, zira Limehouse'daki fakirhaneye döndüğümde beni bekleyen o moruk kaşık düşmanını düşündükçe...

780 Neysen, sonracığıma abem İrlanda lisanı ve kooperatif toplantısı ardından kendi lisanlarını konuşmaktan aciz çıtkırıldım beyler filan hakkında konuşmaya başladıydı, bu arada Joel çatal atıp bireriften bir tekliği nasın ihvarladığından, Bloom da Joe'dan otladığı o iki paralık purosuyla tırakasinda, Gal ittifakından, başkalarına içki ısmarlamama ittifakından ve İrlanda'nın baş belası içkiden dem vurduydu. Başkalarına içki ısmarlamama – meselenin can alıcı noktası da buydu ya. Bakındı, herifçioğlu, tıngırdayana dek her bir türlü işreti kocuman bardağın daha köpüğünü bilem göremeden boğazından aşağıya boşaltmana razı geliyo. Bir akşam bir dostumla onların musiki gecelerinden birine gittiydik, şarkılar danslar samanlıkta Maureen Lay'im oturmuş gırla, bir de mavi kurdeleli İrlandaca yazılı kıyak bir Ballyhooly rozetiyle dolaşan bir delikanlıyla bayat kek, portakal, limonata gibin alkolsüz içkilerle rozetler satan bir sürü gencecik bıldırcın gördüyduk, amanın ne cümbüş ne cümbüş, yarebbim, hiç sorma. Ayık İrlanda hür İrlanda'dır. Ardından bir herif gayda çalmaya bütün haybeciler de yaşlı ineğin dinlerken öldüğü havaya uyarak ayak sürümeye başladılardı. Bir iki de astek vardı kin, ortalığı kolağan ettilerdi ama ordeki kadınlardan iş çıkamayacağını anladılardı.

İşte nerdekaldıydık, anlattığım gibi, emektar köpek kutunun boşaldığını gördüydü de Joey'la benim etrafımda yiyecek bir şeyler aramaya başladıydı. Ben onu tatlılıkla eğitirdim, billahi, benim köpeğim olsaydı. Gözünü patlatmadan filan öyle bir tekme atardım kin kerataya arada sırada.

—İsırır diye mi korkuyosun? Dedi abem, alay yollu.

800 —Ne korkması! Ama bacağımı havagazı fenerinin direği zannedebilir, dediydim.

O da emektar köpeğini yanına çağırdıydı.

—Neyin var senin, Garry? Dedi.

Sonra hayvanı çekiştire çekiştire hırpalayıp ona İrlandaca bir şeyler söylledi; emektar köpek de hırlaya havlaya operada düet oynar gibin karşılık veriydi. İkisi arasında bu hırlaşmanın eşi benzeri görülmemiştir. Yapacak başka daha iyi bir işi olmayan birisi

oturup gazetelere *pro bono publico* bu tüm köpeklerle ağızlıklı tas-
ma mecburiyeti konulması hakkında bi mektup yazmalı. Hırlaya
homurdana, gözleri sıcaktan kan çanağına dönmüş, çenelerinden
kuduz gibin salyalar akıtaraktan öyle.

810

İnsanlık kültürünün daha alt düzeydeki hayvanlar (ki onlara
lejyon adı verilir) arasında yayılmasıyla ilgilenen herkes, daha ön-
celeri Garryowen *sobriqueti* adını taşıyan ve geçenlerde geniş bir
arkadaş ve tanıdık çevresince yeniden Owen Garry adı takılan ün-
lü kırmızı tüylü kurtköpeği cinsinden yaşlı bir İrlanda seteri tara-
fından yapılan gerçekten şahane bir cynanthropy gösterisini kaçır-
mamaya gayret edilmelidir. Yıllar süren anlayışlı bir terbiye prog-
ramının ve büyük bir titizlikle hazırlanan bir beslenme rejiminin
sonucu olan bu gösteride, diğer birçok marifetler arasında, şiir
okunması da yer almaktadır. Halen hayatta bulunan en büyük, fon-
etik mütehasısı (ki hiçbir işkence onun ismini aklımızdan sile-
mez!) okunacak olan şiiri muğlaklaştırmak ve tahlil edebilmek
amacıyla derin araştırmalar yapmış ve onun kadim Kelt ozanlarının
rannlarına *çarpıcı* bir benzerlik (italikler bizim) sergilediğini bulgu-
lamıştır. Biz burada kimliğini Küçük Sevimli Dal şeklindeki o zarif
müstear adının arkasında gizleyen şairin kitapseverler âlemine aşı-
na kıldığı o nefis aşkşarkılarından ziyade, (D. O. C.'nin yazarların-
dan birinin bir akşam gazetesinde yayımlanan enteresan bir mek-
tubunda belirttiği üzere) günümüzde pek revaçta olan daha mo-
dern bir lirst bir yana ünlü Raftery'nin ve Donald MacConsidi-
ne'in coşkulu satirik şiirlerinde bulunan daha haşin ve daha kişsel
bir seslenişten bahsetmekteyiz. Burada, şimdilik adını açıklamaya
yetkili bulunmadığımız mümtaz bir profesör tarafından İngilizce-
ye çevrilmiş ve karilerimizin bu konuya ilişkin kinayeyi oldukça
sarih bulacaklarına inandığımız bir nümuneyi sunmaktayız. Kö-
peklere ait orijinalinin Gal "englyn"inin girift tekrarlama ve eşhe-
celilik kaidelerini hatırlatan vezin sistemi bundan çok daha girift
ise de karilerimizin meselenin ruhunun layıkıyla yakalanmış oldu-
ğu üzerinde hemfikir olacaklarından şüphemiz yoktur. Belki şunu
da ilave etmeliyiz ki, Owen'ın şiiri bastırılmış şiddetli bir kin duy-
gusu anıştıracak bir ses tonuyla yavaş ve belirsiz bir şekilde söy-
lendiği takdirde, etkisi büyük ölçüde artırılmış olacaktır.

820

830

840

*Allah belanı versin
Yedi günün her günü
Yedi susuz perşembe
Derim ben, Barney Kiernan,*

*Vermez ki bir yudum su,
Hırsımı körelteyim,
Bağırsaklarım bayram edecek,
Lowry'nin mancosuna kavuşsam.*

850

Sonracığıma, Terry'ye seslenip köpeğe biraz su getirmesini söyleyiydi, bakındı, insan bi mil öteden itin suyu yalayıp yuttuğunu işitebilirdi. Joe da tutup biraz daha istedi.

—Peki getireyim, dedi o, *a chara*, aklına kötü bi şey getirmesin diye.

Bakındı, herif lahanasuratlı ama yeşil değil. Yanında yaşlı Giltrap'ın köpeği, bi pabdan bi paba sürtüp millete ceza kesiyo, özel tüzel her bi kesten anaforluyo. Joe dedi ki kin:

860

—Bi bira daha devirebilir mi?

—Âşığa Bağdat sorulur mu? Dedi.

—Gene aynısından, Terry, dedi Joe. İçecek cinsinden bi şey istemediğine emin misin? Dedi.

—Sağ olası, istemem, dedi Bloom. Aslında sırf Martin Cunningham'la buluşmak için geldim, anlarsınız ya, zavallı Dignam'ın sigorta meselesi. Martin, evlerine gidelim demişti. İşte, o, Dignam yani, poliçesinin ipotekli olduğunu vaktiyle şirkete bildirmediğinden dolayı, yasalara göre ipotekli alacak sahibi poliçesine rücu edemez.

870

—Vay bee, dedi Joe, gülerekten, yaşlı Shylock'un nasıl kapık tuttuğunu izah eder bu. Yani karısı dört ayak üstüne düşecek, ha?

—E, öyle sayılır, dedi Bloom, karısının hayranları için.

—Kimin hayranları? Dedi Joe.

—Karısının danışmanları, diyecektim, dedi Bloom.

Sonra da bi mahcup olsun, yok ipotek tesis eden borçlu yasalara göre şöyle olurmuş da yok karısı lehine bi yedi adil tayin edilirmiş de ama diğer taraftan Dignam'ın Bridgeman'a borcu varmış da şayet şimdi karısı, şey, dul karısı ipotekli alacak sahibinin hakkına itiraz ederseymiş de billahi adalet vekili kürsüde konfurans veriyö sanırsın, zaten sonunda beynimin içi yasadan ipotekten borçludan öyle bi kırışırıydı kin sorma gitsin. Kendisi bi zamanlar işsiz güçsüz dolaşırkene adliyedeki bi tanıdığı sayesinde kandan filan yakayı sıyırmış. Karaborsa kermes biletleri miydi yoksam Macaristan Kraliyetinin verdiği salahiyetle piyango biletleri miydi ne satıyormuş. Aynen böyle. Ya, bu hayatta İsraili dostun olacak! Hem Kraliyetli hem salahiyetli Macar soygunu.

880

Sonracığıma Bob Doran sendeleyerekten gelip Bloom'a, Mrs. Dignam'a başındaki sıkıntılardan dolayı üzüldüğünü. Başsağlığı dilediğini ve tanıdığı her bi dostunun zavallı merhum Willicik'ten daha hakikatli, daha dürüst bi kimse olmadığını söylediklerini bildirmesini istedi. Boğulacakmış gibin ahmakça nefes tüketti durdu. Bi yandan da bunları kadına anlatması için Bloom'un elini ha bire sıkmakta. El sıkışalım, birader. İkimiz de aynı yolun yolcusuyuz.

890

—Her ne kadar, dedi, dostluğumuz, şayet sadece zaman açısından ele alacak olursak pek derin sayılmazsa da, inanıyor ve ümit ediyorum ki, karşılıklı saygı duyguları üzerine kurulmuş olduğundan, size böyle bir angarya yükleyebilirim herhalde. Lakin, haddimi aşmış isem, hislerimin samimiyeti bu münasebetsizliğimi affettirecektir sanırım.

900

—Yo, diye atıldı öbürü, sizi harekete geçiren saikleri tam olarak anlayabiliyorum ve bana havale ettiğiniz şeyler epey acı da olsa göstermiş bulunduğunuz yakınlık onları bir nebze de olsa rahatlatacağından ötürü teselli bularak bana tevdi ettiğiniz görevi mutlaka yerine getireceğim.

—O halde müsaade buyur da elini sıkayım, dedi. Kalbinizdeki iyilik, eminim ki, size söylediğim yarım yamalak sözlerle dile getirmeye çalıştığım ve şayet tam olarak ifade etmeye kalkışsaydım konuşmamı bile imkânsız kılacak olan bu hislerimi çok daha usturuplu bir şekilde nakletmenizi sağlayacaktır.

910

Sonra haydee, kalkıyo ve yıkılmadan yürümeye çalışarak çıkıyo. Saat beşte dut gibin. Az daha kodese tıkacaklardı o gece iyi kin Paddy Leonard zarboyu, 14 A, tanıydı da. Bride Street'teki ruhsatsız bi meyhanede kapanış saati çoktan geçmiş dünyadan bihaber, iki kevgir bi de bi bıçkın sinyalciyle aganigi maganigi vaziyetlerinde bi yandan da çay fincanlarıyla siyah bira çekiyorlar. Kevgirlere Fransızın numarası yapıyo, ismi Joseph Manuo'ymuş da, Katolik dinine karşıymış da, annadin mı, çocukkene Adem ve Havva Kilisesinde utangaç gözleri yerde ayinlere katılmış da yeni ahdi eski ahdi kim yazmış da, derkene bi yandan da karılara yumulmuş sarmaş dolaş. Senin iki kevgir gülmekten kırılırkene bi yandan da enayi pezivengin ceplerinde ne varsa tırtıklıyolar, biralara yatağın üzerine saçılıyo iki kevgir de birbirlerine bakışıp çığlık ata ata gü-lüşüyolar. *Senin ahdin ne âlemde? Eski ahdin var mı senin?* Bakın ne diyecem, Paddy oracıktan geçesiymiş de. Sonracığıma bi pazar günü onu, kilisenin orta geçidinde ayağında rugan pabuçlar ee aşağısı kurtarmaz, menekşeli filan fingirnoz kıcını sallaya sallaya yürüyen

920

küçük hamfendi rollerindeki ufacık sürtük karısıyan gördüyüm. Jack Mooney'in kız kardeşi. O yaşlı orospu anası da sokakta müş-
 930 teri bulan fahişelere oda kiraliyordu. Bakındı, Jack yola getirdiydi onu. Aklını başına toplamadığı takdirde alimallah tipini yamulta-
 cağını söylediydi ona.

Dediğiynen Terry üç bardak bira daha getirdiydi.

—Buyurun, dediği Joe, parasını öderkene. Buyur, abem.

—*Slan leat*, dediği o.

—Şerefe, Joe, dediğim. Sağlığına, abem.

Baka, ağzı zaten çoktan bardağın ağzına yapışmış bilem. Ada-
 mın susuzluğunu gidermek için tonla para lazım be.

—Belediye reisliğine adaylığını koyan o sırık da kim, Alf?

940 Dediği Joe.

—Senin bi arkadaşın, dediği alf.

—Nannan mı? Dediği Joe. Meppus?

—İsim filan vermiycem, dediği Alf.

—Annadıydım zati, dediği Joe. Daha şimdi toplantıda mep-
 pus William Field'le gördüyüm onu, sığır tüccarlarıyan.

—Kıllı Iopas, dediği abem, patlayan bi volkandır o, her bi
 memleketin medarı iftihar, kendi başına bi kahraman.

Dediğiynen Joe, abeme ayak ve ağız hastalığından, sığır tüc-
 carlarından, bu meselede alınacak tedbirlerden söz ettiydi, abem
 950 de onun anlattıklarını haylamayınca bu sefer Bloom başlıyıdı
 uyuza karşı koyunları ilaçlı sudan geçirmeliymiş de, öksüren buza-
 ğılara iyi gelen bi şurup varmış da, sığırlardaki dil yangısına karşı
 bire bir gelen bi ilaç buluyomuş da. Bi zamanlar hayvan pazarında
 bi celebin yanında çalışmış ya. Joe Cuffe onu, bi sığır tüccarına
 fankfink ettiği için haydahlayana kadan elinde defter kalem evet
 efendim sepet efendim koşuşur dururmuş da. Herif allame. Nine-
 sine ördeklerden süt sağmasını öğretecek handıysa. Pisser Burke
 bana anlattıydı da, otelde bunun karısı bazen Mrs. O'Dowd'un ya-
 nında iki gözü iki çeşme ağlarmış da, öbür yağ tulumu karı da yaş-
 960 lara boğulurmuş. Korsesinin bağlarını çözemediğine, senin morina
 göz karının etrafında fır dönüp nasıl yapılacağını gösterimiş. Bu-
 günkü programın ne? Ya. İnsaniyetli metotlar. Hayvanlar acı çekti-
 ğinden mütehassıslar acı vermemek için en iyi çarenin yaralı yerle-
 rine tatlılıkla sürmek gerektiğini söylüyolar. Bakındı hele, bi pili-
 cin altına elini tatlıcana sürüceksin arkıdaş.

Gıt gıt Gıdaak. Kluk Kluk Kluk. Kara Liz bizim tavuk. Yu-
 murtaları sıcak. Yumurtlarken bi kabarır bi kabarır. Gıdak. Kluk
 Kluk Kluk. Sonra Leo amca gelir. Elini Kara Liz'in altına soktuğu

gibin tazecik yumurtasını alır. Gıt gıt gıt gıt Gıdak. Kluk Kluk Kluk.

—Her neyse, dediği Joe, Field ile Nannetti bu gece Londra'ya Avam Kamarası'nda bu meseleyi görüşmeye gidiyorlar.

—Kumandanın, dediği Bloom, gittiğine emin misin? Onunla konuşmak istiyordum, bir mesel vardı da.

—Posta vapuruyulan gidiyor, dediği Joe, bu gece. Belki de Mr. Field yalnız gidiyodur. Telefon da edemem. Yo. Eminsin, değil mi?

—Nannan da gidiyo, dediği Joe. Cemiyetten yarın polis komserliğinin parkta İrlanda oyunlarını yasaklaması hakkında soru sormasını istemişler. Sen ne dersin buna, abem? Sluagh na h-Eireann.

Shillelagh meb'usu Mr. İnnek Ondönüm (Multifarnhan. Nasyonalist): Muhterem dostumun sualinden yola çıkarak pek muhterem beyefendiye hükümetin patolojik kondisyonlarına müteallik hiçbir tıbbi delil bulunmamasına rağmen kesilmeleri için emir verip vermediğini sorabilir miyim?

Mr. Dörtayyah (Tamoshant. Konservatör): Avam Kamarası'nı temsil eden bir komiteye arz edilen deliller muhterem meb'uslarımıza verilmiş bulunmaktadır. Buna eklenebilecek bilmem başka ne söyleyebilirim. Muhterem meb'usun sualine cevabımız müspet olacaktır.

Mr. Orelli O'Reilly (Montenotte. Nasyonalist): Phoenix Park'ta İrlanda oyunlarında oynayabilecek denli cesaret sahibi olan insani hayvanların kesilmesi için buna müşabih bir emir verilmiş midir?

Mr. Dörtayyah: Cevabımız menfidir.

Mr. İnnek Ondönüm: Pek muhterem beyefendinin Mitchelstown'dan çektikleri o malum telgraf Vekâlet masasındaki beylerin kararlarına tesir etmiş midir acaba? (O! O!)

Mr. Dörtayyah: Bu sualin tahriri olarak verilmesini talep ediyorum.

Mr. Staylewit (Buncombe. Müstakil): Gözünü kırpmadan katlet. (Muhalefetten alaylı alkışlar.)

Reis: Susalım! Susalım! (Celse kapanır. Alkışlar.)

—Milli sporlarımızı, dediği Joe, yeniden canlandıran adam budur. Bakın, şurda duruyor. James Stephens'ı kaçırın adam. Gülle atmada İrlanda milli şampiyonu. Sen en fazla ne kadan attıydın, abem?

—*Na bacleis*, dediği abem, iddiasız şekilde. Bi zamanlar benim üstüme yoktu.

970

980

990

1000

1010 —Ha yaşa be, abem, dediği Joe. Senin gibisi bulunmazdı puştum kin.

—Sahiden öyle miydi? Dediği Alf.

—Evet, dediği Bloom. Bunu herkes bilir. Sen bilmiyor muydun?

1020 Derkene İrlanda sporlarından ve tenis, hokey, taşgülle atışı gibin milli oyunlarımızdan bahsetmeye, kendi özümüze dönüp yeniden bi millet olmalıyız kabilinden nutuklar atmaya başladılar. Tabii kin Bloom bu mevzuda da bi şeyler yumurtlayıp ve kalp yetmezliği çeken kimselerin yorucu sporlardan kaçınmasını söylediği. Anam avradım olsun, şu pezivenk yerden bi saman çöpü alıp da Bloom'a desen kin: *Bak, Bloom. Bu saman çöpünü görüyor mu? Bu bi saman çöpüdür.* Namussuzum ki adam derhal o mevzuda nutuk çekmeye başlar artık bi saat susmaz.

1030 *Sraid na Breataine Bheag'daki tarihi Brian O'Ciarnain salonunda Slaugh na h-Eireann* himayesinde, kadim Gal sporlarına yeniden rağbet kazandırılması ve antik Yunan, antik Roma ve antik İrlanda'da olduğu gibi bir ırkın neşvüneması için şart olan kültürafızığının ehemmiyeti hakkında çok enteresan bir konferans verilmiştir. Bu asil âlicenap cemiyetin muhterem reisince yönetilen toplantıya iş-tirak edenlerin sayısı bir hayli kabarık olmuştur. Reis tarafından, belagat ve fesahat ile ifade edilen muhteşem bir hitabetle serdedilen faydalı birtakım malumatın akabinde, kadim Pankeltik atalarının antik oyun ve sporlarına yeniden rağbet kazandırılmasının faydaları hakkında her zamanki gibi yüksek standart ve faikiyette son derece enterasan ve öğretici görüşmeler cereyan etmiştir. Eski dilimiz üzerinde derin çalışmalar yapmış bulunan tanınmış ve pek muhterem Mr. Joseph M'Carthy Hynes beliğ bir hitabetle, Finn MacCool tarafından gece gündüz tatbik olunan ve bizlere ta eski çağlardan kalmış olan insanoğluna has en ulvi kuvvet ve cesaret teamüllerini tekrar uyandırması beklenen antik Gal spor ve eğlen-celerinin yeniden canlandırılması talebinde bulunmuştur. Karşı te-zi savunan kısmen alkış kısmen de ısıklarla karışık bir mukabele ile karşılaşmış ve hınca hınç dolu salonun her tarafından art arda gelen taleplere ve yürekten alkışlara cevaben, tenor reis münakaşayı kesmek zorunda kalarak ölümsüz Thomas Osborne Davis'in *Yeniden Bir Millet* şarkısının o her dem taze mısralarını (şükür herkes bildiğinden burada tekrarlamaya hacet yok) fevkalade dikkate şayan bir şekilde söylemiş ve icrası sırasında o kıdemli vatanperver şampiyon kendisini epey aşmış olmaktan dolayı tenkit edileceği 1040 korkusuna da kapılmamıştır. İrlanda Caruso-Garibaldisi formunun

zirvesindeydi ve onun o yanık gür sesi en güzel tınısını ancak ve ancak bu vatandaşımızın söylediği tarzdaki mübarek ilahide bulabilirdi. Onun, üstün kalitesiyle mevcut beynelmilel şöhretini daha da artıran muhteşem aliyülâlâ sesi, aralarında birçok mümtaz kilise mensuplarıyla, matbuat ve baro üyelerinin ve serbest meslek erbabının bulunduğu geniş bir kalabalık kitlesi tarafından büyük tezahüratla alkışlanmıştı. Daha sonra toplantıya nihayet verilmiştir.

Hazır bulunan kilise mensupları arasında şu kimseler vardı: Pek Muh. William Delany, S. J., L. L. D.; Pk Muh. Gerald Molly, D. D., Muh. P. J. Kavanagh, C. S. Sp.; Muh. T. Waters, C. C.; Muh. John M. Ivers, P. P.; Muh. P. J. Cleary, O. S. F.; Muh. L. J. Hickey, O. P.; Pek Muh. Fr. Nicholas, O. S. F. C.; Pek Muh. B. Gorman, O. D. C.; Muh. T. Maher, S. J.; Pek Muh. James Murphy, S. J.; Muh. John Lavery, V. F.; Pek Muh. William Doherty, D. D.; Muh. Peter Fagan, O. M.; Muh. T. Brangan, O. S. A.; Muh. J. Flavin, C. C.; Muh. M. A. Hackett, C. C.; Muh. W. Hurley, C. C.; Pek Muh. Mgr. M'Manus, V. G.; Muh. B. R. Slattery, O. M. I.; Pek Muh. M. D. Scally, P. D.; Muh. F. T. Purcell, O. P.; Pek Muh. Timothy Piskoposluk Danışmanı Gorman, P. P.; Muh. J. Flanagan, C. C. Kilise mensupları dışında mevcut bulunanlar: P. Fay, T. Quirke v.s., v.s.

1060

1070

—Yorucu sporlardan açılmışkene, dediği Alf, Keogh-Bennett maçına gittin miydi sen?

—Yo, dediği Joe.

—İşittiğime göre Falanca Filanca temiz yüz kâğıt kıvrımış o maçı, dediği Alf.

—Kim? Blazes? Dediği Joe.

Ve Bloom dediği kin:

—Demem şu ki, örneğin teniste önemli olan çeviklik ve gözün eğitimidir.

1080

—Evet, Blazes, dediği Alf. Söylendiğine göre Myler içkici olduğuna dövüşemez diye onu boşlamış.

—Biliriz onu, dediği abem. Hayın herifin oğlu. İngiliz altınları onun cebine nasıl girdi biliriz biz.

—Doğru söze ne denir kin, dediği Joe.

Bloom gene giriştiydi, gene tenisten, kan deveranından dem vurup sorduğu Alf'a:

—Sen ne diyorsun buna, Bergan?

—Myler bozum etmiş onu, dediği Alf. Heenan ile Sayers'i nasıl patakladıysa. Evire çevire bi güzel benzetmiş herifi. Senin tıfıl kerhaneci o dev herifin göbeğine geliyo, ötekisi de onu ha bire

1090

pataklıyo. Üff be, sonunda Queensberry kurallarını filan es geçip boş yerine öyle bi yumruk indirmişti kin adamcağız midesinde ne var ne yoksa çıkartıvirdiydi.

Myler ile Percy elli İngiliz taşıyan altın keseyi kazanmak için eldivenleri giydikleri gün tarihi ve zorlu bir maç yapmışlardı. Kilo eksikliği dezavantajı bulunan Dublin'in sevgili favorisi bu eksikliğini ringdeki ustalığıyla dengelemişti. Son raunttaki kıyasıya yumruklaşmalar her iki şampiyon için dehşet verici olmuştu. Yarı orta sıklettteki başçavuş Keogh'un sağlı sollu yumruklara hedef olduğu daha önceki kargaşada hasmının posasına çıkarmış, topçu da sevgilimizin burnunu iyice yassıltınca, Myler ferishtahını şaşırmıştı. Asker hücumu geçerek kuvvetli solunu ver yansın savururken, İrlandalı gladyatör de o sert yumruğunu şimşek gibi Bennett'in çenesine doğru yollayarak karşılık verdi. İngiliz başını eğip bu darbeyi savuşturduysa da Dublinli bir sol vuruşla onu havalandırdı ve herifin gövdesini bir güzel dövdü. Sonra ikisi kenetlendiler. Myler ansızın rakibini yumruklamaya başladı ve cüsseli adamı sindirerek iplere yasladı ve biraz da orada dövdü. Sağ gözü şişerek iyice kapanan İngiliz üzerine dökülen bol suyla rahatlatılmaya çalışıldığı köşesine döndü ve tam o sırada gong gene çalınca yeniden bilenmiş bir hırsıyla karşısındaki Eblanite boksörü göz açıp kapayana dek yere sereceğinden emin bir şekilde ortaya çıktı. Acımasız bir dövüştü bu, kimin daha üstün olduğunu belirleyecek olan. İki adam kaplanlar gibi boğuştu, salonda heyecan zirvesine ulaşmıştı. Hakem Pucking Percy'yi rakibine sarıldığı için ik kez uyardı ama sevgilimiz hünelerini sergileyerek şahane ayak hareketlerini sürdürdü. Kısa süren bir nezaket döneminden sonra askerin bir vuruşuyla hasmının ağzından kan boşanması bir oldu ve favormiz ansızın rakibinin üzerine çullananak Battling Bennett'in midesine şiddetli bir sol indirdi ve onu yere serdi. Temiz ve zekice bir nakavttı bu. Gergin bir bekleyiş içinde sayı sayılırken Portobello dövüşçüsünün kalkmadığını gören Bennett'in yardımcısı havluyu attı ve Santry Boy, hücum ederek ringin iplerini aşip etrafını sararak az daha boğulmasına yol açan seyircilerin çılgınca alkışları arasında galip ilan edildi.

—Menfaati nerededir, iyi bilir o, dedi ydi Alf. Şimdi de kuzeyde bi konser turnesine çıkacakmış dedilerdi.

—Doğru, dedi ydi Joe. Öyle değil mi?

1120 —Kim? Dedi ydi Bloom. Ha, evet. Doğru ya. Evet, bir tür yaz turnesi, anlarsınız. Bir tatil yani.

—Mrs. B turnenin baş yıldızı, değil mi? Dedi ydi Joe.

—Karım mı? Dediği Bloom. O da söyleyecek, evet. Başarılı bir gezi olacak, eminim. Boylan çok iyi bir organizatör. Çok iyi.

Ho ho, bakındı, dediğim kendi kendime. Hindistancevizinde niçin süt var, hayvanın bağrında niçin kıl yok, bu hikmetleri açıklamaya yeterli herifin söyledikleri. Blazes öttürsün flütünü bakalım. Konser turu. Boer savaşında hükümete aynı beygirleri iki kez satan Island Bridge'in ordeki polimci pis Domuz Dan'ın oğlu. Pis Nededinne. Yoksullara yardım vergisiyle su borcunu tahsile geldim, Mr. Boylan. Ne dedin? Su borcu, Mr. Boylan. Nededinne? İşte kadın organize edecek olan hıyar bu, annarsın. İkimiz arasında evladımaneviyem.

1140

Calpe'deki kayalık dağların gururu, Tweedy'nin kuzgunsaçlı kızı. Yenidünya ve badem kokularının havaya yayıldığı diyarda büyümüş emsalsiz güzel. Alameda bahçeleri onun adımlarına aşınaydı: Zeytinlikler ona aşınaydı da eğilirlerdi önünde. Leopold'un ifteli zevcesi o: Gümrah göğüslü Marion.

Ve bakınız, O'Molloy'un klanından birisi, ak ama biraz da pembe yüzlü yakışıklı, Majestelerine müşavirlik yapmış hukuk ilmini yutmuş bi kahramanla asil Lambert soyunun prensi ve varisi içeriye girmekte.

1150

—Merhaba, Ned.

—Merhaba, Alf.

—Merhaba, Jack.

—Merhaba, Joe.

—Allah ömürler versin, dediği abem.

—Sağ olasın dostum, dediği J. J. Ne içiyosun, Ned?

—Bi yarım, dediği Ned.

J. J. de içkileri ısmarladı.

1160

—Mahkemede miydin? Dediği Joe.

—Evet, dediği J. J. O işi halledecek, Ned, dediği o.

—Haydi hayırlısı, dediği Ned.

Bu ikisi de ne entrikalar çeviriy o ki? J. J. onu tahkikat jürisi listesinden çıkarıyo, öbürü de onun imdadına yetişiy o. Adı Stubb'da kayıtlı. Gözlerinde afili monokllar, bi yandan iskambil oynayıp enseyeye tokat göte parmak güllüm atarken bi yandan da mahkeme ilamlarıyla haciz kararlarının içine gömülüp şampanya yudumluyorlar. Ben Pisser'len Francis Street'teki Cummins'in özel bürosundaykene, kimsenin onu tanımadığını zannedip altın saatini rehin verdiğiy de pabuçlarını geri aldı. İsminiz nedir, efendim? Duran, dediği o. Vay, duruyon he, dediğim ben de. Bakındı, diyom kin pek yakında aklıktan götü örümcek bağlayacak garibin.

1170

—O üşütük pezivenk Breen'i gördün mü oralarda? Dediği Alf. U. p.: Up.

—Evet, dediği J. J. Bir özel hafiye arıyordu.

—Ya, dediği Ned. Almış başını dosdoğru mahkemeye gidiyodu kin, Corny Kelleher önce elyazısını inceletmesini söyleyebilirdi nihayet.

1180 —On bin sterlin, dediği Alf, gülerek. Tanrım, onu bi hâkimle jürinin önünde dinlemek için neler vermezdim.

—Yoksa sen mi yazdın onları, Alf? Dediği Joe. Dosdoğru hakikatin ta kendisi, Jimmy Johnson yardımcın olsun.

—Ben mi? Dediği Alf. Peliz kesmeyi bıraksana arkıdaş.

—Söylediğin her şey, dediği Joe, aleyhine delil olarak zapta geçicek.

—Behemehal bir dava açılması gerek, dediği J. J. *Compos mentis* olmadığı meydanda: U. p.: Up.

1190 —*Composuna* da senin! Dediği Alf, gülerek. Herif çatlak, biliyo muydun? Kafasına bak bi. Bazı sabahlar şapkasını ayakkabı çekeceğinin yardımıyla giyebiliyomuş, biliyo muydun?

—Evet, dediği J. J., ne var ki bir hakaret davasının doğruluğu kanun gözünde bunun neşrini mazur göstermez.

—Hah ha, Alf, dediği Joe.

—Gene de, dediği Bloom, zavallı kadını düşününce, yani karısını.

—Kadın acınacak halde, dediği abem. Aslında böyle yarım buçuklarla evlenen bütün kadınlara acımak lazım.

—Yarım buçuk mu? Dediği Bloom. Yani o şey...

1200 —Yani yarım buçuk, dediği abem. Yani herifçioğlu balık değil kuş değil.

—Anlıyacağın ne erkektir ne kadın, dediği Joe.

—Ha üstüne bastın, dediği abem. Göt lalesi senin annayacağın.

1210 Bakındı, çingar çıkıcığını çakalladıldım. Bloom ha bire o sözlerini o ihtiyar kekemenin etrafında dört dönen karısının çektiği sıkıntıları düşünerek söylediğini anlatıyo. O tırl pezivenk Breen'i yağmur yağdıracak diye başıboş bırakıp ayakları sakalına dolaşarak düşmesine yol açmak hayvanlara zulmetmek demektir. Ya o çarpık burunlu karısı, eski dostlarından birinin yeğeni papanın sıralarını açmakla görevli olduğu için evlenmiş onunla. Onun afili pırasa büyüklü fotoğrafını duvara asmış, Summerhill'den Signior Brini, italiyano, papanın Kutsal Peder'e atadığı Zuhaf askeri, şu anda rıhtımı terkedi Moss Street'e gitmiş. Kimdi o, anlat bize? İki oda bir sofa

haftada yedi şilinle göğsünü her türlü zırhla donatıp dünyaya meydan okuyan bir sıfır.

—Üstelik, dediği J. J., bir kartpostal neşriyattan sayılır. Sadgrove – Hole davasında suç teşkil eden bir delil olarak kabul edilmmişti. Kanaatimce dava açması yerinde olur.

Altı şilin sekiz peni, lütfen. Senin fikrini soran oldu mu kin? Bırak da rahat rahat zıkkımlanalım biralarımızı. Bakındı, bu kadancığına bilem mücadele etmiyolar yahu.

1220

—Eh, sağlığına, Jack, dediği Ned.

—Sağlığına, Ned, dediği J. J.

—Bak gene orada, dediği Joe.

—Nerde? Dediği Alf.

Hemi de bakındı, kitapları koltuğunun altına kısırmış, yanında karısı ve geçerken sönük gözlerle içeriği çakoz ederkene babasıymışçasına konuşup ona elden düşme bi tabut satmaya çalışan Corny Kelleher'le birlikte kapının önünden geçiyö.

1230

—Kanada'daki o dolandırıcılık davası nasıl sonuçlandı acep? Dediği Joe.

—Mühlet istediler, dediği J. J.

Kocaburunlular familyasından James Wought adıyla maruf namı diğer Saphre veya Spark veya Spiro, gazetelere bi ilan vererek isteyenleri yirmi şiline Kanada'ya götüreceğini söylüyö. Ne dedin? Dalga mı geçiyosun arkıdaş? Herif düpedüz ördek avcısı işte. Ne diyosun? Meath kontluğundan rafadanları, kekoları kementlemiş, ya, aralarında kendi akrabaları bilem varmış. J. J. anlattıydı bize, bi zamanlar tanık kürsüsünde başında şapkasıyan ağlayıduran bi Musevi Zaretsky mi ne varmış da, Hazreti Musa adına yemin edip iki sterlin zararda olduğunu söylemiş.

1240

—Kim bakıyomuş o davaya? Dediği Joe.

—Ağır ceza reisi, dediği Ned.

—Zavallı ihtiyar Sir Frederick, dediği Ned. Kira borçlarından, hasta karısından, bi sürü çocuğun olduğundan bahset ona, namussuzum, göz yaşları içinde hemen yığılır kalır kürsüsünde.

—Ya, dediği Alf. Reuben J pezivengi şanslı sayılır gene geçen gün Butt Köprüsü'nün ordeki şantiyede taşları bekleyen zavallı küçük Gumley'e dava açmasından ötürü hâkim onu cezalandırmadığı için.

1250

Ardından ihtiyar ağır ceza reisinin nasıl bağırıldığını anlattıydı:

—Bu bir skandal, efendim! Zavallı adamcağız ne çok çalışıyormuş! Kaç çocuk dediniz? On mu dediniz?

—Evet sayın hâkimim. Üstelik karım da tifoya yakalandı.

—Bakınız, karısı da tifodan yatıyormuş! Skandal efendim! Derhal bu mahkeme salonunu terk edin. Hayır, efendim, size tazminat ödemesi için talimat vermeyeceğim. Ne cesaretle, efendim, karşıma çıkıp size tazminat ödetmemi isteyebiliyorsunuz! Bakınız, 1260 çalışan gayretli bir zavallı adam o! Dava kapanmıştır.

Oysa öküzgözlü tanrıça ayının on altısında ve Kutsal ve Bölünmez Teslis Şenliğinden sonraki üçüncü haftada, gökyüzünün ilahesi bakire Ay o sırada ilk çeyreğinde olduğundan o bilgili yargıçlar hukuğun mabedinde yerlerini aldılar. Orada Üstat Courtenay yerine oturarak görüşlerini bildirdi, Üstat Yargıç Andrews da jürisiz bir veraset mahkemesinde oturmuş *in re* şarap tüccarı müteveffa Jacob Halliday'a karşı zihinsel özürlü bir çocuk olan Livingston ve onun rüfekası davasında, müteveffanın gayri menkulleri ile menkullerinin nihai vasiyetnamesindeki durumuyla ileri sürülen vasiyet konusu mülk üzerinde birinci davacının iddialarını zihninde tartarak incelemeye koyuldu. Green Street'teki vakarlı celseye Şahin Bakışlı Sir Frederick teşrif ettiler. Kendisi Dublin şehri kontluğuyla oraya bağlı bölgelerin bahşettiği salâhiyetle Brehonların hukukunu uygulamak için saat beş sularında makamına oturdu. Ve onunla birlikte on iki Iar uruğunu temsil eden Patrick uruğundan, Hugh uruğundan, Owen uruğundan, Conn uruğundan, Oscar uruğundan, Fergus uruğundan, Dermot uruğundan, Cormac uruğundan, Kevin uruğundan, Caolte uruğundan ve Ossian uruğundan birer temsilci olmak üzere ceman on iki mert ve şerefli 1270 zattan teşkil edilen yüce adalet heyeti de yerlerini aldılar. Sir Frederick heyet azalarından mukaddes haça gerilen O'nun namına, Zatişahaneleri Kral Hazretleriyle suçlu hücreesindeki mevkuf şahıs arasındaki davada kutsal kitabı öpüp Allahın izniyle delillere dayanarak en doğru ve adaletli kararı vermek için ellerinden geleni yapmaları ricasında bulundu. On iki Iar uruğunun temsilcileri hep birden ayağa kalkarak, O'nun doğruluğundan şaşmayacaklarına, O'nun ölümsüz adına yemin ettiler. Sonra mahkeme vazifelileri, kanunun hafiye köpekleri tarafından bir ihbar üzerine tevkif ettikleri adamı ortaya çıkardılar. Ellerini ayaklarını prangaya vurdular, 1280 ne kefaletle tahliye ne de başka bir hak tanımayıp kötülük yapan odur diye onu cezalandırdılar.

—Oh ne âlâ, dediydi abem, İrlanda'ya gelip memleketimize bit saçıyor bunlar.

Bloom ise bi şeycik işitmemiş gibin tutup Joe'yla konuşmaya başlamış, ona o konuda birine kadar bi şey yapmasına gerek bulunmadığını ama Mr. Crawford'a meseleyi çitlatacağını söylemişti.

Bunun üzerine Joe yüksek sesle yemin kasem asarmış da kesermiş de başlamıştı.

—Zira, bilirsin ki, dediği Bloom, reklam denilen şeyin tekrarlanması gerekir. İşin püf noktası budur sırf.

1300

—Bu işte bana güven, dediği Joe.

—Köylüleri dolandırmış ha, dediği abem, İrlanda'nın fakir insanlarını. Artık yabancıları istemiyoz vatanımızda.

—O, eminim çok iyi olacak, Hynes, dediği Bloom. Sadece Keyes işte, gördün ya.

—Sen o işi bitmiş bil, dediği Joe.

—Çok naziksin, dediği Bloom.

—Yabancılar, dediği abem. Kabahatimizde. Gelmelerine izin verdik. Biz getirdik onları. Saksonyalı soyguncuları buraya o zina-kâr karıyla âşığı getirdiği.

1310

—Muvakkat hüküm, dediği J. J.

Bloom ise tümbete tüm dinledi götüm hesabı fıçının arkasında bi köşedeki örümcek ağı hariç hiçbir şeyden ilgilenmiyomuş gibi duruydu da, abem ise öfkeyle onu süzerkene ayağının dibindeki emektar köpek de ne zaman kime saldırıyım kabilinden başını kaldırıp ona baktı.

—Namusuz bi karı, dediği abem, başımızdaki her türlü belanın sebebi budur işte.

—İşte bakın, dediği Alf, tezgâhta Terry ile birlikte okuduğu *Police Gazette*'den başını kaldırarak, savaş boyalarını sürmüş yüzüne.

1320

—Ver şunu biraz da biz bakalım karıya, dediği.

Meğer Terry'nin Corny Kelleher'den yürüttüğü o biçim Amerikan mecmualarından biri değil miymiş. Avadanlığını büyültmenin sırları. Sossyete dilberinin çılgınlıkları. Şikagolu zengin müteahhit Norman W. Tupper güzel fakat sadakatsiz karısını Teğmen Taylor'un kucagında yakaladı. Norman W. Tupper bezelye üfleciyle içeriye dalmış ve yarı çıplak vaziyetteki kahpe kadınla ona pandik atmakta olan âşığını, kadınla Teğmen Taylor halka geçirme oyununu tam bitirmişlerken basmıştır.

—Vay anam, Jenny, dediği Joe, gömleğin ne kısarmış!

1330

—Kıllara bak, Joe, dediği. But tarafından iyi jambon yapılır, ne dersin ha?

Her ne hal ise, bu arada John Wyse Nolan yanında pek efkârlı görünün Lenehan ile içeriye girdiği.

—Merhaba, dediği abem, cepheden en son ne haberler var? Şehir Meclisi'ndeki kışkırtıklar kurul toplantısında İrlanda lisanı hakkında ne kararlar aldılar?

Pırıl pırıl zırhı içinde O'Nolan, bütün İrlanda'nın bu şevketli, yüce ve kudretli hükümdarının önünde hürmetle eğilerek başından geçenleri, ülkenin o en sadık şehrinde dölek ihtiyarların kendilerini Tholsel'de nasıl karşıladıklarını, ilahi semalarda mukim Tanrılara mukannen dualar okuduktan sonra kendisiyle nasıl ciddi müşaverelede bulunduklarını ve şayet tekrar gerektiği takdirde denizle bölünmüş Gallerin o kanatlı lisanını faniler nezdindeki şerefli mevkiine bir kez daha getirebileceklerini nakletti.

—Bir gün bu da olacak, dediği abem. O vahşi pezivenk Saksonyalıların da *patois*larının da canı cehenneme.

Efendime söyleyim, J. J. de bi şeyler söylediği artık kimseciklere inanılmazmış da, millet Nelson gibi dürbüne kör gözüyken bakar olmuş da, o kararnameyle koca bi milleti itham etmenin âlemi var mıymış da, senin Bloom da yarısı itidalli yarısı sikkın ondan yana çıktıydı, yok efendim koloniler, yok efendim sivilizasyon.

—Sifilizasyon, yani, dediği abem. Canları cehenneme! Allahın cezası orostopan evladı puştılat pezivenkler! Kayda değer ne bi musikileri var ne de bi edebiyatları. Sivilizasyon namıyınan neleri varsa bizden çalmış herifler. Piç hayaletlerin dangalak veletleri.

—Avrupa ailesi olarak, dediği J. J....

—Avrupalı değil onlar, dediği abem. Parisli Kevin Egan'la Avrupa'da bulunmuşluğum var. Bi *cabinet d'aisance* hariç, lisanlarının izine rastlayamazsın onların.

John Wyse da dediği kin:

—Açan o güller utangaç, kimsenin görmediği.

O fanfinden bi parça çakan Lenehan da giriştiydi:

—*Conspuez les anglais! Perfide Albion!*

Dediği de o kocuman gubat adaleli demir gibin elleriyle kopkoyu kaymak gibin köpüklü birayla dolu tasını kaldırarak, *Lamh Dearg Abu* diye uruğunun savaş nidasını ünledi, düşmanlarının helak olması, kaymaktaşıdan tahtlarında ölümsüz Tanrılar gibin sessiz oturan dalgaların hâkimleri tunçbilekli korkusuz kahramanlar soyuna içti.

—N'aber senden, dediydim Lenehan'a. Attan inip de eşeğe binmiş gibin bi halin var.

—Gold cup, dediği o.

—Kim kazandı, Mr. Lenehan? Dediği Terry.

—*Throwaway*, dediği o, hemi de bire yirmi. Pespaye bi avut-sayder. Diğerleriyse sıfır.

—Ya Bass'ın kırsığı? Dediği Terry.

—Hâlâ koşuyor, dediği o. Hepimiz şiştik annıyaan. Boylan, ben tüyo verince bi hanım arkadaşını beraber *Sceptre*'e iki sterlin yatırmış. 1380

—Yarım kron da ben koyduydum, dediği Terry, *Zinfandel*'e, Mr. Flynn'in lafına kanıp. Lord Howard de Walden'in atı.

—Bire yirmi, dediği Lenehan. Vaziyet bok üstün bok, annıyaan. *Throwaway*, dediği herif. Bi parçe bisküvi alıp ayaklarındaki şişliklerden yakınmaya başlıyordu. Hey âcizlik, *Sceptre* imiş senin adın.

Derkene, Bob Doran'ın bıraktığı bisküvi tenekesine doğru gidip çinde bi şey var mı diye baktıydı da senin emektar it de uyuz burnunu kaldırıp bi şeyler kapar mıyım diye onun peşine düştüydü. Ördek suya dalda gel, yalelli. 1390

—Çekil ordan, yaramaz, dediği o.

—Moralimi bozma, dediği Joe. Öbür it öyle hızlı koşmasaydı toplardı paraları.

Bu arada J. J. ile abem kanunlardan, tarihten falan dem vurmakta, Bloom da arada bi tantana atmaktan hiç geri durmamakta.

—Bazı kimseler, dediği Bloom, başka insanların gözündeki çöpü görür de kendi gözündeki merteği görmez.

—*Raimeis*, dediği abem. Görmek istemeyen bi herif kadan kör bi insan olamaz, annadıysan şayet yirmi milyon olucekkene, nerde o kayıp insanlar, kayıp uruklarımız? Çömlekçiliğimiz, dokumacılığımız, üstüne yok tüm dünyada! Juvenal döneminde Roma'da rağbet gören yünlerimiz, Antrim tezgâhlarında dokunan kertenlerimiz, damaskolarımız, Limerick dantellerimiz, debbağhanelerimiz, Ballybough yöresinde imal edilen beyaz billurlarımız, Jacquard de Lyon'dan beri ürettiğimiz Huguenot poplinlerimiz, argaçlanmış ipeklilerimiz, Foxford tüvitlerimiz, New Ross'taki Carmelite manastırında işlenen fildişi kabartmalı dantellerimiz, yok bi eşi bunların bütün dünyada. Herkül'ün Sütunları denilen ve şu anda insanlığın düşmanlarınca işgal edilmiş bulunan Cebelitarık boğazını geçerek Wexford'daki Carmen panayırında sarı ve mor 'Tyre boyası almaya gelen Yunanlı tacirler nerede? Tacitus'u, Batlamyus'u, hatta Giraldus Cambrensis'i okuyun. Çeşit çeşit şaraplar, pöstekiler, Connemara mermerleri, eşsiz Tipperary gümüşleri, bugün bile dünyaca meşhur atlarımız İrlanda küheylanları, İspanya kralı Philip bile bizim sularımızda balık avlama hakkına karşılık gümrük vergisi ödemeyi teklif etmiş zamanında. O sarı İngiliz çiyenleri yok olan ticaretimizden yıkılan ocaklarımızdan dolayı bize ne kadar borçludur? Barrow'un da Shannon'un da kömür yatakları- 1410

1420 nı kazıp milyonlarca dönüm bataklıkla balçıkla kaplayarak hepimizi verem mi etmektir niyetleri?

—Portekiz gibi biz de ağaçsız kalacağız yakında, dediği John Wyse, ya da arazisinde yeniden ağaç dikilmediği takdirde bir tek ağaçla kalakalacak olan Heligoland gibi. Karaçamlar, köknarlar, kozalaklar türünden ne kadar ağacımız varsa, hızla yok olup gidiyor. Lord Castletown'ın bir raporunu okuyordum da...

—Onları korumamız lazım, dediği abem, çevresi kırk fiti bulan, yeşilliği bi dönüm tutan, Galway'ın o dev dişbudaklarıyla Kildare'in o kıral karaağaçları. İrlanda'nın istikbali için yurdumuzun o
1430 güzel tepelerindeki İrlanda ağaçlarını korumamız lazım, ah.

—Avrupa'nın gözleri senin üzerinde, dediği Lenehan.

Kozmopolit sosyetenin seçkin şahsiyetlerinden mürekkep bir kalabalık bugün öğleden sonra İrlanda Milli Ormancılar Teşkilâtı'nın yüce âli baş korucusu şövalye Jean Wyse de Neulan ile Çam Vadisi'nden Miss Akçam Kozalak'ın nikâhında bir araya geldi. Lady Sylvester Karaağaçgölgesi, Mrs. Barbara Aşkkayını, Mrs. Poll Dişbudak, Mrs. Holly Fındıkgöz, Miss Defne Yaprak, Miss Dorothy Kamışlık, Mrs. Clyde Onikiagâç, Mrs. Rowan Yeşillik, Mrs. Helen Sarmaşıkdolaş, Miss Virginia Sarılğan, Miss Gladys Akgürgen, Miss Zeytin Bahçe, Miss Blanche İsfendan, Mrs. Maud Maun, Miss Myra Mersin, Miss Priscilla Kartççek, Miss Arı Hanımeli, Miss Grace Kavak, Miss O. Mimoza San, Miss Rachel Selvidalı, Miss Zambak ve Menekşe Leylak kardeşler, Miss Şermende Titreyenkavak, Miss Kitty ŞebnemliYosun, Miss Mayıs Akdiken, Mrs. Gloriana Palmiye, Mrs. Liana Orman, Mrs. Arabella Karaorman ve Oakholme Regis'ten Norma Kutsalmeşe huzurlarıyla merasime şeref verdiler. Pederi Glands Korusu'ndan Mösyö Akçam tarafından getirilen gelin, yeşil merserize ipekten gri tan rengi asarlı, enli zümrüt yeşili bir kemerle bezeli etekleri ve daha koyu
1440 yeşille işlenmiş kenarlı üç katlı bir volanla çevrili, askıları ve kalça süslemeleri meşe palamudunu andıran bronz renginde bir kreasyonla harikulade çekici görünmekteydi. Refakat eden nedimeler, gelinin kız kardeşleri Miss Karaçam Kozalak ile Miss Ladin Kozalak, plileri pembe renkli nefis kuştüyü *motif*leriyle işlenmiş ve soluk mercan renkli balıkçıl şekilleriyle kaplı yeşimtaşı rengindeki küçük başlıklarında da devam ettirilmiş aynı renklerde son derece şık tuvaletler giymişlerdi. Senhor Enrique Flor o müstesna kabiliyetiyle organ başında yerini almış, nikâh merasimlerinin mutat parçalarından başka, son olarak, *Oduncu, Aman Kıyma O Ağaca* adlı
1460 yeni ve pek beğenilen bir aranjmanı da çalmıştır. Papanın da kut-

samasından sonra Saint Fiace *in Horto* kilisesinden ayrılırken mutlu çift, fındık, çamfıstığı, defne yaprağı, söğüt çiçeği, sarmaşık sürgünleri, çobanpüskülü tohumları, ökseotu filizleri ve şevke getirici diğer nebatatla münşerih bir şekilde yaylın ateşine tutulmuştu. Mr. ve Mrs. Wyse Kozalak Neaulan, Kara Orman'da sakin bir balayı geçireceklerdir.

—Bizim gözlerimiz de Avrupa'nın üzerinde, dediği abem. O Köpoğulları analarının karnından daha yeni fırladıkları zamanlarda biz İspanya'yla, Fransızlarla, Flamanlarla ticaretimizi kurmuştuk, İspanyolların birası sayılan şarabı biz şarapyüklü barkalarla şarapkarası denizlerden Galway'e getirirdik.

1470

—Gene getiririz be, abem, dediği Joe.

—Mukaddes Meryem Anamız'ın inayetiyle yaparız elbet gene, dediği abem, uyluğuna vurarak. Boş duran limanlarımız gene dolucak elbet, Queenstown, Kinsale, Galway, Blacksod Bay, Kerry krallığındaki Ventry, ve Desmond Kontu'nun İmparator Beşinci Charles'ın bizzat kendisiyle bi muahede yapabildiği günlerde Galwayli Lynchler ile Cavanlı O'Reillyler ve Dublinli O'Kennedyle-
rin yelkenli filolarına kucak açan koskoca dünyanın en geniş üçün-
cü limanı Killybegs. İlk İrlanda harp gemisi dalgaları yara yara
ufukta görüldüğü zaman, bandırası senin o Henry Tudor'un arple-
rini filan değil, dalgalanmış bayrakların en eskisi, Milesius'un üç
oğlunu simgeleyen mavi zemin üzerinde üç taç gösterecek, Des-
mond ve Thomond eyaletinin bayrağını.

1480

Bardağındaki son yudum birayı da içtiydi. Moya. Laf kıtlığınca asmaları budayayım! Connach'ta inekler uzun boynuzlu olur. Cesaretini toplayıp Shangolden'de toplanan kalabalıklara maval okumaya gider de Molly Maguirelar da tahliye edilen bi kiracının parasına el koyduğundan dolayı canına okumak için onu ararlar.

—Hay yaşayasın, dediği John Wyse. Ne içersin bakalım?

1490

—Sert bi şey lazım şimdi, dediği Lenehan, bunu kutlamak için.

—Bir yarım, Terry, dediği John Wyse, bir bardak da bira. 'Terry! Uyuyor musun yoksa?

—Evet, efendim, dediği Terry. Bi küçük viskiyle bi şişe Allsop. Annaşıldı, efendim.

Dikkatini müşterilerine vericeğine Alf'la birlikte pezivenk mecmuanın üzerine eğilmiş o biçim bi şeyler var mı diye bakıyorlar. Bi kafa toslaşma müsabakasından resimler, birbirlerinin kafalarını patlatmaya çalışıyorlar, başlarını eğmiş boğa gibin birbirlerine saldırmaya hazırlanıyolar. Bi resim daha: *Omaha, Ga.'da Yakılan Si-*

1500

yah Canavar. Kenarları sarkık şapkalı Deadwood Dickleri gibin meymenetsiz suratlı bi sürü herif ayaklarından bi ağaca astıkları altında da yaktıkları ateş alev alev, dili bi karış dışarda bi zenciye ver yansın ateş ediyorlar. Bakındı, sonra da gidip adamı denizde boğsunlar ve de elektrik sandalyesinde idam edip bi de çarmıha gersinler kin öldüğünden emin olabilsinler.

—Ya o şanlı donanmamız, dediği Ned, düşmanları sahillerimize yaklaştırmayan?

1510 —İyi kin hatırlattın, dediği abem. Yeryüzünde cehennemdir onlar. Portsmouth'taki eğitim gemilerinde gençleri nasıl kamçıldıklarını ibretle okumuştum. Yazıyı yazan kimse *Bıkkın Kişi* diye atmış imzasını.

Haydii, bu sefer bize dayak mevzisinde bahriye erleriyle iki köşeli şapka giyen subayları, tuğamiralleri ve elinde Protestan İnciliyle cezalandırmaya şahitlik edecek olan rahip hakkında çan çan etmeye başladıydı, efendim bunların hepsi toplanmışlar, sonra anacığım diye feryat eden bi delikanlı getirilip, seninkiler de onu bi topun kamasına bağlamışlar.

1520 —Kıçına on iki sopa, dediği abem, derdi o senin vicdansız Sir John Beresford eskiden, ama modern Allahsız İngilizler buna kabalaları değnekleme diyorlar.

John Wyse de dediği kin:

—Terkedilmesi, devam ettirilmesinden daha şerefli bir gelecektir bu.

Sonra da bize disiplin subayının elinde uzun bi sopayla gelip, sopayı kaldırdığından zavallı delikanlının pezivenk kıçına nasıl indirdiğini, çocuğun can havliyle adam öldürüyorlar diye nasıl şarlattığını anlattıydı.

1530 —Alın size anlı sanlı Britanya donanması, dediği abem, dünyayı haraca kesen. Bu Allahın dünyasındaki en eski meclise sahip olan ve asla köle olmayacak insanlara bakın, ülkeleri bi düzine üçkâğıtçı domuzla pamukçu baronların elinde. İşte böyle köklerle, ezilen paryalarla dolu o övündükleri ulu imparatorluk.

—Üzerinde güneşin asla doğmadığı, dediği Joe.

—İşin asıl trajik tarafı, dediği abem, buna inanmaları. Talih-siz şaşkınlar inanıyorlar buna.

1540 Onlar sopaya, yeryüzünde cehennemin yaratıcısı cezalandıran bi Tanrıya ve ne oldum delisi, bahriyeli dölü, götü sopadan çürümüş, imanı gevretilmiş, derisi yüzülmüş, sepilenmiş, can kurtaran yok mu diye bağırılmış, üçüncü gün yatağından gene kalkmış, yerinden bi fırlamış, hayatını idame ettirsin diye didinip parasını al-

mak için nerden emir gelecek diye ayakta dikilip bekleyen orostopol Jacky Tar'a inanırlar.

—Lakin, dediği Bloom, cezalandırma denen şey her yerde aynı değil midir? Yani, kuvvete kuvvetle karşı koyduğumuz takdirde aynı şeyler burda da olmayacak mı?

Demedim mi ben size? Şu birayı içtiğim ne kadar hakikat ise, son nefesinde bilem sen ne dersen keçi gibin aksini iddia etmeye çalışır gene de.

—Kuvvete kuvvetle karşı koyucağız, dediği abem. Denizlerin ötesinde Büyük İrlanda kurulacak. O kara 47 yılında evlerinden yuvalarından sürülmüştü millet. Kerpiçten kulübeleri, yol kenarlarındaki izbeleri koçbaşılarla dövülerek yerle bir edilmiş, *Times* da ellerini ovuşturarak o ödlele Saksonyalı okurlarına pek yakında İrlanda'daki İrlandalı sayısının Amerika'daki Kızılderili sayısının altına ineceğini duyurdu. Koca Türk bile parasını göndermişti bize. Ama Saksonlar, memleketimiz her türlü hububatla doluyken halkımızın açlıktan kırılmasına çalıştıydı. Rio de Janeiro'daki Britanyalı çakallar ise hububatımızı alıp sattı. Ya, köylülerimizi tümen tümen sürdülerdi. Yirmi bin kadarı tabutgemilerinde telef oldu. Ama hür insanların toprağına ayak basanlar, boyunduruk altındaki memleketlerini unutmazlar. Onlar, bu defa intikam almak için dönecekler gene, Kathleen ni Houlihan'ın korku nedir bilmeyen müdafileri, Granuaile'nin oğulları.

—Çok doğru bu dediklerin, dediği Bloom. Ama benim amacım...

—Uzun zamandır o günü beklemekteyiz, abem, dediği Ned. Zavallı yaşlı kadının, Fransızların bizi denizden kuşattığını ve Killala'ya çıktıklarını söylediğinden beri.

—Ya, dediği John Wyse. Bizi Williamcılara karşı yalnız bırakan krala bağlı Stuart taraftarları için çarpışmıştık, onlarsa bize hıyanet etmişlerdi. Limerick'i ve bir boka yaramayan o muahede anıtını düşünün. Fransa'da, İspanya'da hadsiz hesapsız kan dök-tük, yabankazları. Fontenoy'da, ha? Sonra Sarsfield, İspanya'daki Tetuan Dükü O'Donnell ve Maria Teresa'nın mareşal atadığı Camuslu Ulysses Browne. Buna karşılık elimize geçen ne?

—Fransızlar! Dediği abem. Bi alay dans hocası! Hakikati söyleyim mi? İrlanda'ya bi fare osuruğı kadar yardımları olmadı. Şimdi de T. P.'nin hain İngilizlere çektiği ziyafette bi *entente cordiale* peşinde değiller mi? Avrupa'nın kundakçıları olmuştu onlar öteden beri.

—*Conspuez les français*, dediği Lenehan, birasını apararak.

1550

1560

1570

1580

—Prusyalılarla Hanoverlilere gelince, dediği Joe, tahtına kurulmuş Elektör George'dan tutun da geberip giden gebeş cadalo-
zun kocasına varana dek bütün o sosistikiñan ibnelerden çektiği-
miz yetmez mi artık?

1590 Tanrım, o muşmula suratlı moruk Vic'i her Allahın gecesi kraliyet sarayında kör kütük sarhoş olana dek içen o kocakarıyı, elinde İrlanda viskisini yuvarladığı bardak faytoncubaşısı tarafından bi kemik çuvalı gibin taşınıp yatağına yatırılırken karının paytoncubaşının bıyıklarını çekiştire çekiştire adamcağıza *Ehren on the Rhine* gibin *Gel, İçkiler Burda Daha Ucuz* gibin eski şarkılardan parçalar söylemesini bi annatışı vardı kin gülmemek elden gelmez.

—Evet, dediği J. J. Şimdi de barıştırmacı Edward var başımızda.

—Git de sakalıma anlat sen onu, dediği abem. O zibidi barıştan çok kayışmayı düşünür muhakkak. Edward Guelph-Wettin!

1600 —Ya bizim ahretlik maskaralara ne dersin, dediği Joe, İrlanda'nın rahipleri piskoposları Maynooth'daki bürolarını Şeytansı Majestelerinin takımının renkleriyle donatıp sırf onun cokeylerinin bindiği atların resimlerini asıyorlar duvarlarına. Dublin Kontu da cabası.

—Ve de kendisinin pindiği kadınların hepsini de zımbalamalı, dediği bızdık Alf.

J. J. de dediği kin:

—Lort hazretleri yersizlik nedeniyle fikrini değiştirdi.

—Bi tane daha ister misin, abem. Dediği Joe.

—Elbet, paşam, dediği o. İsterim ya.

1610 —Ya sen? Dediği Joe.

—Aslansın billa, Joe, dediği Joe. Berhudar olasin azizim.

—Arkadaşını iki yap, dediği Joe.

Bloom, John Wyse ile ha bire konuşmakta, çamurrenklikaşkaval suratını heyecanla oynatıp erikgözlerini belirtmekteydi.

—Zulüm, dediği Bloom, dünya tarihi kâmilin işkenceyle, zulümle dolu. Böyle olunca, milletlerin arasında nefret her geçen gün artıyor da artıyor.

—Sen bir millet nedir bilir misin? Dediği John Wyse.

—Elbet bilirim, dediği Bloom.

1620 —Nedir peki? Dediği John Wyse.

—Millet mi? Dediği Bloom. Aynı yerde yaşayan aynı kimse-
ler bir millettir.

—O halde, iyi yahu, dediği Ned, gülerek, şayet öyleyse demek ki ben bir milletim zira son beş yıldır aynı yerde yaşıyorum.

Tabii herkes Bloom'a bakarak güldüydü; o da, dümen kırma-ya çalışıp dediydi kin:

—Veya farklı yerlerde de yaşayan.

—Bu tarif bana tıpatıp uyuyor, dediydi Joe.

—Sen hangi millettensin şayet sorabilirsem? Dediydi abem.

—İrlandalıyım, dediydi Bloom. Burda doğdum ben. İrlanda'da.

1630

Abem hiçbi şey demediği de gırtlığını iyicene temizlediği, bakındı, tam köşeye Red-Bank istirdiyesi gibin nah şöyle bi balgam tükürdü.

—Haydi bakıyım, Joe, dediydi, mendilini çıkarıp ağzını kurularkene.

—Tamamdır, abem, dediydi Joe. Şunu sağ eline al ve benim söylediklerimi tekrarla.

Ballymote Kitabı'nın müellifleri Dromalı Solomon ve Manus Tomaltach og MacDonogh'a atfedilen paha biçilmez, son derece girift işlemeli antika İrlanda yüzbezi, sonraları itinayla üretilmiş ve uzun süre hayranlıkla karşılanmıştır. Sanat şahikası köşe işlemele-
rinin efsanevi güzelliğinin üzerinde durmaya gerek görmüyoruz; dört İncil vaizinin her birisi vuzuhla tefrik edilebilmekte, her birisi de dört pirin her birine İncil'e ilişkin simgeleri, abanozlaşmış meşeden bir asa, bir Kuzey Amerika puması (bu arada belirtmeliyiz ki, puma, Britanya'daki benzerlerinden çok daha asil bir hayvanlar kralıdır), bir Kerry buzağısı ve Carrantuohill'den bir altın kartal sunarken görülmektedir. Sümüklerin silineceği alanda resmedilen manzaralar ise, kadim kurganlarımızı, höyüklerimizi, kromleklerimizi, solaryumlarımızı, eski öğrenim merkezlerimizi ve lanetli kayalarımızı öylesine muhteşem bir güzellikte ve Barmecideler döneminde Sligo tezhipçilerinin artistik fantezilerini koyuverdikleri zamanlardaki renk inceliğini yansıtmakta. Glendalough, Killarney'in o güzelim gölleri, Clonmacnois harabeleri, Cong Manastırı, Glen Inagh ve Twelve Pins, Ireland's Eye, Yeşil Tallaght Tepeleri, Croagh Patrick, Messrs Arthur Guinness, Son & Company (Limited)'in bira fabrikası, Lough Meagh kıyıları, Ovoca Vadisi, Isolda'nın Kulesi, Mapas obeliskleri, Sir Patrick Dun Hastanesi, Cape Clear, Aherlow koyağı, Lynch Şatosu, Scotch House, Loughlins-town'daki Rathdown Darülacezesi, Tullamore hapishanesi, Castleconnel ivinti yerleri, Killballymachsonakill, Monasterboice'deki haç, Jury Otel, S. Patrick's Purgatory, Salmon Leap, Maynooth Koleji Manastırı, Curley çukuru, ilk Wellington Dükü'nün üç doğum yeri, Cashel kayası, Allen bataklığı, Henry Street Ambarı,

1640

1650

1660

Fingel Mağarası – bütün bu dokunaklı manzaraların hepsi zamanın cömertçe bezenmiş ve elemli gözyaşlarıyla yıkanmış olarak günümüze dek olanca güzellikleriyle orada yer almaktadır.

1670 —Hem içelim hem sen bize göster, dediydim. Hangisi hangisiymiş?

—Bu benimkisi, dediydi Joe, şeytanın ölmüş kaldırım kargasına dediği gibin.

—Ben de, dediydi Bloom, o nefret edilen zulüm gören ırkın bir mensubuyum. Şu anda bile, İşte şimdi. Tam şu an.

Bakındı, nerdeyse parmakları yanayazdı o kocuman purosunun ucundan.

1680 —Soyulan, dediydi Bloom. Talan edilen. Hakaret gören. Zulmedilen. Haklarımızı elimizden almışlar. İşte şu anda bile, dediydi, yumruğunu havaya kaldırarak, Fas'ta köleler ya da hayvanlar gibi mezatlarda satmışlar.

—Yeni Kudüs'ten mi bahsediyosun? Dediydi abem.

—Adaletsizlikten bahsediyorum, dediydi Bloom.

—Pekâlâ, dediydi John Wyse. O halde insan gibi dikil karşılarına.

Tam takvimlik bi manzara. Tam dumdum kurşunu için hedef. Senin yağlısurat kendini namlının ucuna getiriyö. Bakındı, elinde bi süpürge olsa, hele bak bi de hizmetçi önlüğü, ne kadar da yakışırđı. Sonra birden yığılır kalırdı, ıslak çamaşıır gibin iki ucundan tersine sıkılmışa dönerdi.

1690 —Ama bir yararı olmaz ki, dediydi o. Cebir, nefret, tarih, hep si de. Erkeklerin kadınların hayatı hakaretle, nefretle solar gider. Gerçek hayatın tam zıttı olduğunu herkes bilir bunların.

—Ne? Dediydi Alf.

—Sevgi, dediydi Bloom. Yani nefretin karşıtı. Şimdi gitmem lazım, dediydi John Wyse'e. Bir koşu Adliye sarayına gidip Martin orda mı bakayım. Şayet gelirse, bir dakika sonra döceğimi söyler sin. Sadece bir dakika.

Seni tutan mı var ki? Sonra ok gibin fırlayıp gittiydi.

1700 —Musevi olmayanlara yeni bi apostol, dediydi abem. Evrensel sevgi.

—E, dediydi John Wyse. Hep demezler mi zaten: Komşunu seveceksin, diye.

—O herif? Dediydi abem. Komşunu dilenciye çevireceksin olmalı onun düsturu. Sevgi, moya! Romeo Jülyet gibin romantik.

Sevgi sevgiyi sevmeyi sever. Hemşire, yeni eczacıyı sever. Polis memuru 14 A, Mary Kelly'yi seviyor. Gerty MacDowell, bi-

sikletli oğlanı seviyor. M. B., sarışın bir beyefendiyi seviyor. Li Chi Han, Cha Pu Chow'u öptü ve seviyor. Jumbo adlı fil, Alice adlı fili seviyor. Sağır borulu yaşlı Mr. Verschoyle tornistan gözlü Mrs. Verschoyle'u seviyor. Kahverengi Makintoş yağmurluklu adam ve-fat eden bir hanımefendiyi seviyor. Majesteleri Kral, majesteleri Kraliçe'yi seviyor. Mrs. Norman W. Tupper, Teğmen Taylor'u seviyor. Siz, bir kimseyi seviyorsunuz. Bu kimse şu öbür kimseyi seviyor zira herkes bir kimseyi sever lakin Allah herkesi sever.

1710

—Peki, Joe, dediydim ben, sağlığına sevgili dostum. Sana da başarılılar, abem.

—Yeşşe, dediği Joe.

—Tanrı'nın da Meryem Ana'nın da, Aziz Patrick'in de inayeti sizinle olsun, dediği abem.

Sonra da bardağını kaldırıp boğazını yağladı.

1720

—Bu yobazları biliriz biz, dediği, bi yandan talkın verirler bi yandan da cebindekileri yürütürler. Ya toponun namı ağzına İncil'deki *Tanrı sevgidir* sözlerini yazarak Drogheda kadınlarla çocukları kılıçtan geçiren sözde mutaassıp Cromwell ile süvarilerine ne buyrulur? İncil'den! Bugün *United Irishman*'de İngiltere'yi ziyaret eden Zululu reis hakkındaki yazıyı okudunuz mu?

—Ne olmuş kin? Dediği Joe.

Deyince de, abem deste deste evrakların arasından bi gazete-yi çekip okumaya başladı:

—Manchester'in en büyük pamuk tüccarlarından oluşan bir heyet dün Protokol Şefi Altın Çubuk tarafından Majesteleri Abeakutalı Alaki'ye takdim edildi; Lord Yumurtalar Üzerinde Yürü Ya Kulum, Majeste Hazretleri'ne, dominyonlarında kendilerine gösterilen kolaylıklar için Britanya tüccarlarının kalpten teşekkürlerini sundu. Heyetin de katıldığı öğle yemeğinden sonra esmer hükümdar, Britanyalı rahip Ananias Tanrıyasena Kurukemik'in anında irticalen tercüme ettiği mutlu konuşmasında Massa Yürü Ya Kulum'a en derin şükranlarını sunmuş ve beyaz kadın reis ulu squaw Victoria tarafından kendisine, üstelik Hayırhah Kraliçe'nin muazzaz elyazısıyla şahsen ithaf ederek zarafetle sunmuş bulunduğu ve Tanrı kelamı olmasından gayri İngiltere'nin yüceliğinin de sebebi hikmeti sayılan İncil'in tezhipli bir nüshasını en kıymetli bir hazine olarak sakladığını ifade ederek, Abeakuta ile İngiltere İmparatorluğu arasında teessüs etmiş bulunan samimi ilişkilerden dolayı memnuniyetini dile getirmiştir. Alaki, daha sonra, Kırk Sigil lakaplı Kakachakachak hanedanındaki halihazır selefinin kafatasından yapılan dostluk kupasından en kaliteli İrlanda viskisini

1730

1740

Black and White şerefine yudumlamış, ve müteakiben Cottonpolis'in en büyük fabrikasını ziyaret ederek ziyaretçi defterine parmağını basmış, bilahara pek sevimli bir Abeakuta savaşıdansı icra etmiş ve bu dans sırasında genç kızların neşeli çığlıkları arasında çok sayıda bıçak ve çatalı yutuvermiştir.

—O dul karı, dediği Ned. Ondan kuşku yok. Acaba o İncil'den benim yararlanacağım gibi mi yararlandı.

—Aynen, ama biraz daha çok, dediği Lenehan. Ondan sonra da o mümbit ülkede devyapraklı Hintkirazları bir bereketlenmiş, sorma gitsin.

—Griffith mi demiş bunu? Dediği John Wyse.

—Yo, dediği abem. Shanganagh imzası yoktu. Sadece baş harf vardı: P.

—Esaslı bi inisiyaldır o, dediği Joe.

—Bu işlerin nizamı böyle, dediği abem. Ticaret bayrağın peşinden gider.

—Tamam, dediği J. J., Kongo Bağımsız Devleti'ndeki o Belçikalılardan daha kötüye durumları. Neydi adı, o adamın yazdığı raporu okudun mu?

—Casement, dediği abem. İrlandalıdır kendisi.

—Evet, o adam işte, dediği J. J. kadınların kızların ırzına geçip yerlileri kırbaçtan geçiriyorlarmış, sırf biraz daha kırmızı kauçuk çıkarılsınlar diye.

—Nereye gittiğini biliyorum, dediği Lenehan, parmaklarını çatırdatarak.

—Kimin? Dediği ben.

—Bloom'un, dediği o. Adliye Sarayı numara. *Throwaway*'de bikaç şilin kazanmıştır, dıravı almaya gitmiştir.

—O akgözlü kâfir mi? Dediği abem, hani hayatında aşka gelip bi ata para yatırmayan o herif mi?

—Oraya gitmiştir, dediği Lenehan. Bantam Lyons'a rastladım da o ata oynayacağını söylediği ama ben onu vazgeçirdim de o da bana tüyoyu Bloom'un verdiğini söylediği. Beş şilin koyup yüz şilin kazandığına istediği şeyin üzerine bahse girerim. Dublin'de kazanan tek adam o. Soğuk nevale.

—Aynen öyle, tavşan boku canım, dediği Joe.

—Hey, Joe, dediği ben. Buranın o yerini bi göster bakıym.

—Nah, şurdan, dediği Terry.

Eyvallayın İrlanda ben Gort'a gidiyom. Derkene arka avludan dolaşıp da, bakındı, (beşe karşı yüz şilin) tam kartviziti bırakırkene (*Throwaway* bire yirmi) efendime söyleyim yükümü boşaltırkene

bakındı kendi kendime dediydim kin elbet öyle tırsacak (Joe'nun iki birasıyla Slattery'de içtiğim bi bardak gitti) tabii efendim gitmesi normal (yüz şilin eder beş sterlin) Pisser Burke'nin ordaykene (soğuk nevale) bana iskambil oynarkene çocuğun hastalığından bahsettiğini (bakındı, bi galonu geçti laa) o lapa götlü karısının da borudan aşağıya *kızcağız iyileşti* veya *kız* (üff!) ama hepsi de tertip zira arabı güldüğü takdirde sipaliyi aldığı gibin cızlamı (Tanrım, amma şişmişim ha) çekecek ruhsatsız çalıştığına (üff!) İrlanda benim milletim diye bi de (hıyk! prthuk!) bi daha mı o pezivenk (birazcık daha kaldı) Kudüslü (ah!) kukumav kuşuyla asla.

1790

Her ne hal ise ben geri döndüğümde hâlâ çan çan ediyolardı, John Wyse, Griffith'e Sinn Fein fikrini Bloom'un aşladığını, gazetesine her bi çeşit beyin yıkayıcı haltı koymasını, madaracı jürilerle maliyeden nasıl vergi kaçırılacağına ve İrlanda sanayiini yabancılara satmak amacıyla bütün dünyaya konsoloslar göndermeye dair her bi muzırlığı Bloom'un aşladığını anlatmaktaydı. Peter'den çaldığını Paul'a öde, yani. Bakındı, o mendebur suratlı herif bizim işlerimizi nasıl da karıştırıyo. Ulan bırak da biraz nefes alalım. Tanrı İrlanda'yı o pezivenk çakal gibilerinden korusun. Mr. Bloom'un yalanları dolanları. Zaten kendisinden önce pederi başlamış sahtekârlık işlerine, ihtiyar Metuşalem Bloom, memleketi incik boncuğa ve iki paralık sahte elmaslara boğduktan sonra kendisini asit prusikle zehirleyen soyguncu simsar. Mektupla düşük faizli ödünç paralar. Kefilsiz imza mukabili istenilen miktarda para. Uzaklık mani teşkil etmez. Teminata lüzum yok. Bakındı, aynen Lanty MacHale'in keçisi gibin herkesin peşine takılacak muhakkak.

1800

—Pek doğru söyledin, dediği John Wyse. İşte her şeyin aslını size anlatabilecek biri, Martin Cunningham.

—Hakikaten, Martin ile Jack Power'ı bi de Varidat Dairesi'nden emekli maaşıyla geçinen Crofter mı Crofton mu üstelik Kral hesabına memleketi gezip tozan Blackburn'un listesinden, Crawford muydu yoksa, bi Orangisti taşıyan resmi araba kaldırımı yanaştı.

1820

Yolcularımız köyün hanına ulaşular ve hayvanlarından indiler.

—Heey, uşaklar! Diye bağırıydı aralarından liderleri olduğu belli olanı. Rezil herifler! Sizi gidi!

Böyle diyerek kılıcının kabzasını pencerenin açık kanadına sertçe tıklattı.

Bunu işiten hancı deri önlüğünü kuşanarak onları karşılamak için koştu.

—Size en iyi odalarımı vereceğim, efendilerim, dediği dalkavukça gülerek.

1830 —Kıpırdasana, herif! Diye bağırıyordu pencere kanadını tıklatan kimse. Atlarımıza bakın. Bize de en güzel aşlarınızı getirin zira açlıktan ölüyoruz vallahi.

—Eyvah, aziz efendilerim, dediği hancı, fakirhanemde kilerim tamtakır. Bilmem ki ne sunayım siz lortlarıma.

—O da ne demek, adam? Diye bağırıyordu hoşsohbet birine benzeyen ikinci yolcu, kralımızın ulağı Birafıçısı Hazretleri'ni böyle mi karşılırsınız?

Hancının suratında giderek yayılan ani ifade değişimi yer aldı.

1840 —Yalvarırım'beni bağışlayın, efendiler, dediği tevazuyla. Siz kralımızın (Tanrı Onu korusun!) ulaklarıysanız bi dediğinizi iki etmeyiz biz. Kralımızın (Tanrı Onu takdis etsin!) dostlarını hiç bırakır mıyız burda, tövbe tövbe.

—O halde çabuk! Diye bağırıyordu o ana dek hiç konuşmayan ve bakışlarından pek iştahlı pek obur bi kimse olduğu anlaşılan üçüncü yolcu. Ne vereceksin bize, de bakayım?

Hancı bi defa daha eğilip cevap verdi:

1850 —Yavru güvercin böreğine ne dersiniz, güzel efendilerim? Ya dilimlenmiş karaca eti, bir dana sırtı, gevrek beykinli ördek, fıstıklı yabandomuzu kellesi, bir çanak dolusu güzel krema, Maltaeriğiyle solucanotu ve bir sürahi de Ren şarabı?

—Vay imanım! Diye haykırdı son konuşan yolcu. Yaşadık desene. Fıstıklı ha!

—Yaşsa be! Diye haykırdı hoşsohbet birine benzeyen yolcu. Fakirhanenin tamtakır kileri, vay anasına! Seni gidi polimci zampara!

Dediğiynen Martin gelip Bloom nerde diye sordu.

—Nerede yahu? Dediği Lenehan. Yetimlerle dulların hakkını yemekle meşgul.

1860 —Doğru değil mi, dediği John Wyse, Bloom'la Sinn Fein hakkında abeme söylediklerim?

—Doğrudur herhal, dediği Martin. En azından, öyle rivayet olunur.

—Kimin tarafından rivayet olunuyor? Dediği Alf.

—Benim tarafımdan, dediği Joe. Vilayeti bendedir.

—Ama düşünün bir kere, dediği John Wyse, bir Yahudi de başka herkes gibi kendi vatanını niçin sevmesin ki?

—Sevsin elbet, dediği J. J., ama önce hangi vatani seveceğinden iyice emin olsun!

1870 —Bu adam bir Yahudi mi yoksa putperest mi ya da bir Kato-

lik mi, Protestan mı ya da her ne boks, nedir? Dediği Ned. Aslında kimdir o? Darılmaca yok, Crofton.

—Junius kimdir? Dediği J. J.

—Onu istediğimiz yok, dediği Orangist ya da Presbiteryen Crofter.

—Musevilikten dönmedir o, dediği Martin, Macaristan'da bir yerden gelme, zaten bütün planları Macar sistemine göre hazırlayan da oymuş. Şatoda bunları biliriz hep.

—Dişçi Bloom'un kuzeni değil mi o? Dediği Jack Power.

—Değil elbet, dediği Martin. Sırf isim benzerliği. Onun adı Virag'dır, kendisini zehirleyen babasının adı. İsmi mahkeme kararıyla değiştirmiş, babası yani.

—İrlanda'nın yeni Mesih'i oluyor yani, dediği abem. Azizler ve allameler adası!

—Yaa, hepsi de kurtarıcılarını bekliyor hâlâ, dediği Martin. Aslında biz de öyle, ya.

—Evet, dediği J. J., her doğan erkek çocuğun Mesih'leri olabileceğini düşünüyorlar. Sanırım, her Yahudi, çocuğun baba mı ana mı olacağını öğrenene kadar büyük bir heyecan içinde bekler.

—Yani her an gelebilir diye bekliyolar, dediği Lenehan.

—Ah, aman Tanrım, dediği Ned, Bloom'u o ölen oğlunun doğumundan önce görecektin. Bir gün ona South City çarşısında bir kutu Neave bebek maması alırken rastladıldım ki daha karısının doğurmasına altı hafta vardı.

—*En ventre sa mère*, dediği J. J.

—Adam mı diyorsunuz siz ona Allahaşkına, dediği abem.

—Acep o şeyini hiç köküne kadar geçirmiş midir hayatında, dediği Joe.

—Eh, iki çocuğu olmuş hiç olmazsa, dediği Jack Power.

—Şüphelendiği kim var acep? Dediği abem.

Bakındı, bazen şaka diye söylenen şeylerde bi hakikat payı oluyo. Orta halli bi şeydir kuşkusuz. Pisser'in anlattığına göre seninki her ay bir kere aybaşı gelmiş çıtkırıldım karılar gibin baş ağrısından yatağa düşmüş. Neden bahsettiğimi anlıyo musun? Onun gibin herifleri yakalayıp doğruca şu pezivenk denizin içine atıcaksın. Allah da suçlu bulmaz seni kul da böyle bi cinayetten, emin ol. Herife bak, insan gibin biralarımızı ısmarlamasın diye nasıl da sıvıştıydı cebinde beş sterlinden. Allahım sen sabır ver. Denizden bi avuç su gibin.

—Merhametli olalım, dediği Martin. Hay Allah, nerede kaldı bu adam? Bekleyemeyiz.

1880

1890

1900

1910

—Kuzu kılığına bürünmüş kurt, dediği abem. Vallahi öyle. Macaristanlı Virag! Ben ona Ahasve diyom. Allah'ın lanetlediği.

—Kısa bir işret faslı için vaktin var mı, Martin? Dediği Ned.

—Sadece bir tek, dediği Martin. Acele etmemiz lazım. J. J. ve S.

—Sen Jack? Crofton? Üç tane yarım yolla, Terry.

1920 —Aziz Patrick, Ballykinler'de yeniden karaya çıkıp bizi dinimize döndürmeli, dediği abem, sahillerimize bizleri kirlüten böyle şeylere müsaade ettiğimizden dolayı.

—Yaa, dediği Martin, bardağını beklerken. Parmaklarıyla tezgâhı tıyırdatarak. Tanrı hepinizin yardımcısı olsun, benim duam budur.

—Amin, dediği abem.

—Allah yardım edecektir bizlere, dediği Joe.

1930 Ve de mukaddes çanın çalmasıyla en başta haçtaşıyıcısı olmak üzere ayaktaşlar, buhurdancılar, günlük kaplarını taşıyanlar ve papaz çömezlerinden oluşan mübarek kortej ayın başlıklı başrahiplerin, manastır başkanlarının, piskoposluk vekillerinin, Spoleto'daki Benediktin tarikatından Sen Bruno ve Camaldolesi tarikatlarından, Sistersiyenlerden ve Olivetanlardan, Oratoryenlerden ve Vallobrosanlardan keşişlerin ve Sen Augustinus tarikatından, Brigitinlerden, Premonstratensilerden, Serviyenlerden, Trinitaryenlerden, Peter Nolasco'nun çocuklarından papazların yanına Piskopos Albert ile Avıralı Teresa'nın peşinde, kimisi çarıklı kimisi yalınayak, Karmel Dağı'ndan gelen İlyas Peygamber'in çocukları: Sonra gene kahverengili grili papazlar, yoksul Françiskan mezhebinin, dilenci Kapusenlerin, Kordeliyerlerin, Minimenlerin ve Kuralcılarının oğullarıyla Clara'nın kızları: Ayrıca Dominikan tarikatının oğulları, vaiz frerler, Vincent'in oğulları: İlâveten S. Wolstan keşişleri: Ve Ignatius ile çocukları: Ve Muhterem Birader Edmund Ignatius Rice'in başkanlığında Christian Brothers kardeşlik cemiyetinin üyeleri. Onların ardından da bütün azizlerimiz ve şehitlerimizle, bakirelerimiz ve günah çıkaran müminlerimiz geldiler: S. Cyr ve S. Isidore Arator ve S. Küçük James ve Sinoplu S. Phocas ve S. misafirperver Julian ve S. Felix de Cantalice ve S. Simon Stylites ve S. Stephen Başşehit, ve S. Tanrı'nın John'u ve S. Ferreol ve S. Leugarde ve S. Todili Martin ve Tourslu Martin ve S. Alfred ve S. Joseph ve S. Denis ve S. Cornelius ve S. Leopold ve S. Bernard ve 1940 S. Terence ve S. Edward ve S. Owen Caniculus ve S. Anonimus ve S. Eponimus ve S. Sudonimus ve S. Homonimus ve S. Paronimus ve S. Sinonimus ve S. Laurence O'Toole ve S. Dingleli James

ve S. Compostella ve S. Columcille ve S. Columbia ve S. Celestine ve S. Colman ve S. Kevin ve S. Brendan ve S. Frigidan ve S. Senan ve S. Fachtna ve S. Columbanus ve S. Gall ve S. Fursey ve S. Fintan ve S. Fiacre ve S. John Nepomuc ve S. Thomas Aquinas ve Bretanyalı Ives ve S. Michan ve S. Herman-Joseph ve Hıristiyan gençliğinin üç koruyucu azizi S. Aloysius Gonzaga ve S. Stanislaus Kostka ve S. John Berchmans ve Gervasius, Servasius ve Bonifacius adlı azizler ve S. Bride ve S. Kiernan ve S. Kilkennyli Canice ve S. Tuamalı Jarlath ve S. Finbarr ve S. Ballymunlu Pappin ve Birader Aloysius Pacificus ve Birader Louis Bellicosus ve Limalı ve Viterbolu Rose adlı azizler ve S. Bethanyli Martha ve S. Mısırlı Mary ve S. Lucy ve S. Brigid ve S. Attracta ve S. Dympna ve S. Ita ve S. Marion Calponsis ve Çocuk İsa'nın Mübarek Hemşiresi Teresa ve S. Barbara ve S. Scholastica ve on bir bin bakireli S. Ursula. Alayı da başlarını çevreleyen aylarıyla, ağlarıyla ve haleleriyle, ellerinde hurma dallarıyla lirler ve kılıçlar, başlarında zeytin dallarından taçlarıyla, üzerlerinde uğur getirici kutsal imler işlenmiş giysileriyle boynuzdan mürekkephokkalarıyla, okları, ekmek somunları, testileri, bukağları, baltaları, çarmıhları, köprüleri, banyoküvetlerindeki bebekleri, kavkıları, keseleri, makasları, ağızları, ejderhaları, zambakları, karabinaları, sakalları, domuzları, fenerleri, körukleri, arıkovanları, çorbakepçeleri, yıldızları, yılanları, örsleri, merhem kavanozları, çanları, koltukdeğnekleri, forsepsleri, geyik boynuzları, sugeçirmez çarıkları, şahinleri, değirmen taşları, bir tabakta gözleri, balmumundan kandilleri, kutsal su serpmeleri ve tekboynuzlarıyla sökün ettiler. Ve de Nelson sütunu'nun önünden, Henry Street'ten, Mary Street'ten, Capel Street'ten, Little Britain Street'ten *Surge, illuminare* diye başlayan in *Epiphania Domini* açılış ilahesini söyleyerekten ve müteakiben *de Saba venient* diye süren o pek tatlı *Omnes* duasını okuyarak şeytanları def edici, ölüleri tekrar diriltici, balıkları bolartıcı, körleri topalları sağaltıcı, kaybedilen çeşitli eşyanın tekrar bulunmasını sağlayıcı, kutsal yazıları açıklayıcı ve gerçekleştirci, kutsayıcı ve kehanette bulunucu türlü çeşitli mucizeler yaratarak ilerlediler. Ve son olarak, altın işlemeli bir sayvanın altında Muhterem Peder O'Flynn, Malachi ve Patrick'in refakatinde teşrif ettiler. Ve bu yüce Pederler belirlenen yere, yani, 8, 9 ve 10 Little Britain Street'te, toptan bakkaliye, şarap ve konyak ticaretiyle iştigal eden, bira, şarap ve diğer müskiratın mahallinde istihlakı için ruhsatlı Bernard Kiernan'ın Birahanesi Ltd. Şti'ne ulaştıklarında, ayini idare eden rahip bu birahaneyi kutsayarak tirizli pencerelerini, çatı kirişlerini ve kemerlerini, to-

1960

1970

1980

1990

nozları, sütun başlıklarını, alınlıkları, kornişleri, kabartmalı kemerleri, dam kulelerini, kubbeciklerini tütsüledi ve akabinde mercimek saçıp ve kutsal su da serpikten sonra Tanrı'nın bu birahaneyi de Hazreti İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un hanelerini takdis ettiği gibi aynı şekilde takdis etmesi ve nurlu meleklerinin hep o mekânda barınmaları için niyaz etti. Ve içeriye girdikte, bütün yiyecekleri, içecekleri kutsadı ve Tanrı'nın tüm sevgili kulları onun dualarını yanıtladı.

2000

—*Adiutorium nostrum in nomine Domini.*

—*Qui fecit coelum et terram.*

—*Dominus vobiscum.*

—*Et cum spiritu tuo.*

Sonra ellerini kutsadığı kimselerin üzerine koyarak onlara şükranlarını bildirdi ve hepsi de onunla birlikte niyaz eyledi:

—*Deus, cuius verbo sanctificantur omnia, benedictionem tuam effunde super creaturas istas: et praesta ut quisquis eis secundum legem et voluntatem Tuam cum gratiarum actione usus fuerit per invocationem sanctissimi nominis Tui corporis sanitatem et animae tutelam Te auctore percipiat per Christum Dominum nostrum.*

2010

—İşte hepimiz böyle demişiz, dediği Jack.

—Seneliği bin kâğıt he, Lambert, dediği Crofton ya da Crawford.

—Bildin, dediği Ned, John Jameson'unu yudumlayarak. Daha neler neler, maydanozlu köfteler.

Başını çevirmiş cevahir yumurtlama sırası kimde diye şöyle bir etrafıma baktıydım kin, abovv, ne göreyim – arkasından atlı kovalarmış gibin seninki içeri dalıvirmesin mi.

2020

—Adliye Sarayı'na kadar uzanmıştım, dediği, seni aramak için. İnşallah şey etmemişimdir..

—Yo, dediği Martin, biz hazırız.

Adliye Sarayı'yımış, mavala bakın, ulan ceplerin altınnan gümmüşnen dolu be. Adi pezivenk hıyar. Bi içki ismarlasana bize. Kaşalortzade, n'olucak! Çıfıttan ne beklenir kin! Rabbena, hep bana. Kapkaççı kenef faresi. Beş koy yüz al.

—Sakin kimseye söyleme, dediği abem.

—Affedersiniz, dediği o.

—Haydin beyler, dediği Martin, ortalığın karışacağını anlayarak. Haydin, gidiyoruz.

2030

—Sakin kimseye söyleme, dediği abem, çemkirerek. Sır gi bin sakla.

Senin pezivenk köpek de uyanıp hırlamaya başlamasın mı!

—Haydin, eyvallah beyler, dediği Martin.

Yanındakileri apar topar önüne kattıydı da Jack Power ile Crofton ya da her ne zimbirtıysa şaşkına dönen seninkini aralarına alıp pezivenk kaleskaya pindilerdi.

—Hemen hareket et, dediği Martin arabacıya.

Karbeyazı yunus yelesini arkaya doğru silkip yalazlı kıcını kaldırıncı, dümenci yelkeni rüzgârın önüne sererek şişirdi ve tüm yelkenleri forâ edip üçköşeli yelkeni iskele tarafına çevirdi. Çok sayıda güzel peri sancaktan ve iskeleden yaklaşarak soylu barkanın iki yanına tutundu ve parlak suretlerini usta bir tekerlekçinin, erkeklerin ziyaretlere gitmeleri ya da zarif hanımların gönüllerini fethetmeleri amacıyla onlara hız kazandıran bir tekerleği yaparken onun tam kalbine parmakları eşit aralıklarla birbirlerinin kız kardeşleri gibi yerleştirip tümünü bir dış çemberle birleştirdiği gibi bir araya getirdi. İşte bu arzulu periler bu ölümsüz kız kardeşler de o şekilde yanaşıp takıldılar. Gülerekten, oynasarak, çevrelerine köpükler yayarak.

2040

2050

Ama bakındı, tam kocuman bira bardağının dibini tezgâha koyuyodum kin abemin kalkarak omuzlarını iki yana sallaya sallaya ve fıçı gibin vücuduynan oflaya poflaya kapıya doğru gittiğini gördüydüm, tabii bu arada küfürün intizarın bini bi paraya gidiyo, tüprük salya, İrlanda lisanıynan yedi sülalesinden bando mızıkayla geçiyo, Joe'yla Alf da iki yandından sülük gibin yapışmış onu ya-
tıştırmaya çalışıyolar.

—Gidin başımdan, dediği o.

Hemi de bakındı, kapıya kadar vardıydı da, öbürleri onu tutarlarkene Bloom'un arkasından şarladıydı:

2060

—Yaşasın İsrail!

Aboov, peygamber aşkına o topuz gibin götünün üstüne otursan da kendini el âleme rezil rüsva etmesen ya. Tanrım, daima pezivenk soytarının biri çıkar da pezivenk bi havagazı yüzünden böyle pezivenkçe kepezelikler çıkarır hep. Bakındı, vallahi insanın kursağındaki biraların kesilmesine yol açacak bak, billahi.

Diyerekten yalınayak başı kabak ne kadan çocuk varsa ne kadan kaldırım süpürgesi varsa kapıya toplandılardı, Martin isem arabacıya derhal hareket etmesini söylediği, abem isem uluyup ürdüydü, Joe ile Alf isem ona çenesini kapamasını söyledilerdi, seninki isem Yahudilere hakaret edilmesine içerlemiş vaziyette, sokaktaki ayaktakımı isem konuşsana ülen diye bağırıldılar da Jack Power seninki arabada otursun da o pezivenk çenesini tutsun diyem uğraştıydı ve bi gözü bağlı bi ipikirik *Aydaki adam bi Yavudi*

2070

miydi, Yavudi miydi, Yavudi miydi diyem çıkırmaya başladıydı da bi sırfıntı da ona doğru ünlediydi:

—Ey, bayım! Dükkânın açılmış, bayım!

Ve o da dedi di ki:

2080 —Mendelssohn Yahudiydi, Karl Marx, Mercadante ve Spinoza da Yahudiydi. Hazreti İsa da Yahudiydi ve onun babası da Yahudiydi. Sizin Allahınız.

—Onun babası yoktu ki, dedi diydi Martin. Hadi yeter artık. Sür evladım arabayı.

—Kimin Allahı? Dedi diydi abem.

—E, amcası bir Yahudiydi ya, dedi diydi o. Sizin Allahınız bir Yahudiydi. İsa, benim gibi bir Yahudiydi.

Bakındı, abem apansız dönüp içeriye daldıydı.

2090 —Hazreti İsa adına, dedi diydi, o mübarek ismi ağzına alan o pezivenk Yahudinin beynini dağıtayım da görün. Hazreti İsa adına, seni çarmıha gereceğim ulan, vallahi de billahi de. Verin şu bisküvi kutusunu bana, ulan.

—Dur! Yapma! Dedi diydi Joe.

Dublin'in merkezinden ve banliyölerinden akın eden binlerce kişiden oluşan muazzam bir meraklı kitlesi, Majestelerinin matbaacıları Messrs. Alexander Thom'un sabık müstahdemi Nagyaságos uranı Lipôti Virag'a, kendisinin uzak bir diyar olan Szazharminczbrojúgulyás-Dugulás'a (Mırıldayan Dereler Çayırı) azimeti münasebetiyle tezahüratla başlayan merasimin her bakımdan son derece samimi bir hava içinde cereyan ettiğini söyleyebiliriz. Eski 2100 İrlanda tırşesinden, İrlanda sanatçılarının eserlerini ihtiva eden tezhipli bir tomar ile antik Kelt tezyinatı üslubuyla işlenmiş ve ustaları Messrs. Jacob *agus* Jacob'a karşı her türlü takdir hislerini uyandıran bir gümüş kutu, Dublinli hemşehrilerinin büyük bir kısmını temsilen, bu mütemayiz fenomenologa takdim edilmiştir. Azimet eden kahramanımız canı yürekten coşkunca alkışlanmış, İrlanda gaydalarından mürekkep güzide çalgı takımı *İrlanda'ya Geri Dön* şarkısının pek bilinen nağmelerini çalmaya başlayıp da akabinde hemen *Rakóczy'nin Marşı*'na geçiverince hazır bulunanlardan pek çoğunun mütebariz bir şekilde halecanlandığı göze çarpmıştır. 2110 Dört denizin sahilleri boyunca Howth Tepesi'nin, Three Rock Mountain'ın, Sugarloaf'ın, Bray Head'in zirveleriyle, Mourne, Galtees, Ox, Donegal ve Sperrin dağlarının şahikalarına, Nagles, Bograps ve Connemare tepelerinin zirvelerine ve M'Gilliscuddy, Slieve Aughty, Slieve Bernagh ve Slieve Bloom bataklıklarının üzerlerine katran varilleriyle şenlik ateşleri yakılmıştır. Gök-

leri çınlatan ve ta uzaklardaki Kambriya ve Kaledonya tepelerindeki İskoçyalı taraftıran güruhlarının yaşasın seslerine karışıp ak-sederek dönen alkışlar arasında, heyula gibi bir tenezzüh teknesi, hâzırın arasında çok sayıda yer alan cinsi latifin temsilcileri tarafından ikram edilen nihai bir çiçek yağmuruyla selamlanarak ağır ağır hareket etti ve barkalardan müteşekkil bir filotillanın refakatinde nehirden denize doğru ilerlerken, Ballast Office ile Gümrük İdaresi'nden maada Pigeonhouse'taki elektrik santraliyle Poolbeg Feneri'nin bayrakları selam maksadıyla yarıya indirilmişti. *Visszontlátásra, kedvés barátom! Visszontlátásra!* O gidiyor ama unutulmayacaktır.

2120

Bakındı, şeytan bilem durduramaz o pezivenk bisküvi kutusunu ille de kapıldığı gibin dışarıya vardıydı da bızdık Alf onun dir-seğine yapışmış kasaplık domuz gibin avaz avaz ciyakladıydı kin kraliçenin Royal Tiyatrosu'ndaki bi pezivenk piyesten farksız:

2130

—Nerede o herif? Öldüreceğim onu!

Bu arada Ned ile J. J. gülmekten kırıldılardı.

—Hay Allahın belası, dediydim ben, kıyamet mi kopucak yoksam.

Ama şansı varmış kin, arabacı beygirin kafasını öbür tarafa çevirdiği gibin, pırlayıp gittilerdi.

—Yapma, abem, dediği Joe. Dur!

Bakındı, elini şöyle bi kaldırdığıynan kolunun bütün hızıynan öyle bi savurduydı kin, Şükür Allaha güneş gözünü kamaştırdıydı, yoksam seninkinin leşini yere sererdi billa. Bakındı, kutuyu neredaysen Longford kontluğuna yollayayazdı. Pezivenk beygirin ür-küp bi kaçışı var kin, emektar köpek desen arabanın peşinden çılgın gibin koşarkene ordaki milletin alayı ne bağırırdı ne güldüydü ya senin o teneke kutunun sokaktaki tangirtisi, yarabbim.

2140

Afetin etkisi şiddetli ve pek seri olmuştu. Dunsink observatuarı tümü de Mercalli ıskalasına göre beş derecelik on bir sarsıntının hepsini de kaydetmiş olup İpek Thomas'ın isyan bayrağını açtığı 1534 senesindeki zelzeleden bu yana adamızda buna benzer bir sismik sarsıntıya rastlanmamıştır. Zelzele merkezinin, şehrimizin kırk bir tam iki çeyrek, ve yüzde bir dönümlük bir sathını işgal eden Inn's Quay mevkiıyla Saint Michan ilçesini ihtiva ettiği zannedilmektedir. Bu semtteki Adliye Sarayı civarına düşen zenginlere ait bütün malikâneler yerle bir olmuş, ve zelzele sırasında mühim birtakım münakaşaların cereyan etmekte olduğu o necabetli bina ise hiç mübalağasız, altında bütün adliye mensuplarının canlı olarak gömülmüş olmasından korkulan bir enkaz yığını haline gel-

2150

miştir. Müşahitlerin anlattıklarından açıkça belli olmaktadır ki sis-
 mik dalgalarla beraber kasırga nevinden şiddetli atmosferik inti-
 zamsızlıklar da vuku bulmuştur. Vaka saatinden bu yana, Kraliyet
 2160 Sulh Hâkimliği zabıt kâtiplerinden fevkalade hürmetli Mr. George
 Fottrell'e ait olduğu ortaya çıkarılan bir adet şapkaıyla, dört dönem
 boyunca idare meclisine riyaset etmiş olan Dublin Başhâkimi agâh
 ve muhterem Sir Frederick Falkiner'e ait ve üzerinde isminin baş
 harfleriyle başlıklı aile arması ve hane numarası hakkedilmiş altun
 saplı bir ipek şemsiye taharriyat memurları tarafından adamızın
 uzak mıntıkalarında, sırasıyla birinci kalem eşya, üçüncü bazalt
 devrine ait Giant's Causeway tepesinden, ikincisi de eski Kinsale
 burnuna yakın Holeopen Körfezi'nin kumluk sahilinde bir ayak
 üç inç kadar saplanmış vaziyette olmak üzere bulunmuştur. Öbür
 2170 müşahitlerin ifade ettiklerine göre devasa ebatlardaki narıbeyza
 halinde bir cisim garbi cenubu garbi istikametli bir mahrek üzerin-
 de korkunç bir süratle fırlayarak yükselmeye başlamıştır. Değişik
 kıtaların her köşesinden saat başı taziye ve sempati telgrafları alın-
 makta, Piskopos Hazretleri ise Papalığın ruhani velayetindeki tek-
 mil piskoposluk bölgelerine bağlı bütün Katedral kiliselerinin her
 birinde bölge papazları tarafından aynı zamanda hususi bir *missa*
pro defunctis ayininin icra edilmesini ilan etmekten dolayı fevkalade
 memnun olmuştur. Kurtarma ve enkaz ile insan kalıntılarının
 vs. kaldırma çalışmaları, 159 Great Brunswick Street'teki Messrs.
 2180 Michael Meade ve Mahdumu ile 77, 78, 79 ve 80 North Wall'daki
 Messrs. T. ve C. Martin'e havale edilmiş bulunup, Cornwall Dü-
 kü'nün hafif piyade alayının zabıt ve askerleri de Kraliyet Tuğami-
 rali Ekselans Sir Hercules Hannibal Habeas Corpus Anderson, K.
 G., K. P., K. T., P. C., K. C. B., M. P., J. P., M. B., D. S. O., S. O. D.,
 M. F. H., M. R. I. A., B. L., Müz. Dok., P. L. G., F. T. C. D., F. R.
 U. I., F. R. C. P. I. ve F. R. C. S. I.'nin umumi nezareti altında ken-
 dilerine muavenette bulunacaklardır.

Ulaa, ömrü hayatında böyle bi şeyi ne görmüşsündür ne de
 işitmiş. Bakındı, o kocuman tenike saksısına bi konuversiydin o za-
 man Altın Kupayı tam hatırlardı seninki, billahi de, ama bakındı,
 2190 abemi tecavüzden adam dövmekten, Joe'yu da yardıkcılık yapıp
 onu kıskırtmaktan içeri tıksalardı o zaman. Arabacı atları öyle deli
 gibin dehleyivirdiğinnen seninkinin canını kurtarmış olduydu, val-
 lahi de tallahi de. Ne? Namussuzum, hakikati söylüyom. Ötekiy-
 sen seninkinin yedi ceddinden bando mızıkaynan geçtiydi.

—Öldürdüm mü onu, dedi, ne olduğunu annayamadım?

Sonra, pezivenk köpeğe buyurduydu:

—Koş, Garry! Yakala onu, evlat!

Son gördüğümüzde, senin geçisuratlının üzerinde el kol hareketleri yaptığı pezivenk araba köşeden kıvrıldıydı da pezivenk köpek de kulaklarını arkaya doğru yatırıp olanca kuvvetiynen hay-dee seninkini paramparça etmek için arabanın peşinden öyle bi koşturduydı. Beşe yüz ha! Aboov, burnundan fitil fitil getirirler insanın, görürsün.

2200

Derken, hayret, ortalığı göz kamaştırıcı bir aydınlık kapladı da herkes O'nu semalara yükselten arabaya baktı. O'nun, güneşten giysisiyle, ay gibi güzel yüzüyle aydınlığın görkemine bürünerek içinde durduğu arabaya bakmaktaydı herkes, lakin, huşu içinde, O'nun yüzüne bakmaya cesaret edemediler ne yazık. Göklerden bir ses gelip çıkırdı: *İlyas Peygamber! İlyas Peygamber!* Ve o da yüksek sesle ünledi: *Abba! Adonai!* Ve herkes O'nu evet O'nu, Green Street'teki Donohoe'un üzerinden kırk beş derecelik bir açıyla bulut bulut meleklerin ortasında aydınlığın görkemine doğru ok gibi fırlayan Ben Bloom İlyas Peygamber'i seyreyledi.

2210

13

YAZ AKŞAMI DÜNYAYI GİZEMLİ KOLLARIYLA KUCAK-
lamaya başlamıştı. Batıya doğru ta uzaklarda güneş ağır ağır ufuk
çizgisine yaklaşmakta ve geçip gidiveren günün son kızartısı deni-
zin ve sahilin. ezelden beri körfezin sularını koruyan sevgili
Howth'umuzun o azametli dağlık burnun kıyılarının, Sandymount
sahilini boydan boya kaplayan yosunlu kayaların, ve son fakat
önemli, sessizliğinin üstünden zaman zaman o saf nurluluğuyla fır-
tınaların altüst ettiği insan ruhuna hep yol gösterici bir ışık olmuş
olan denizlerin yıldızı Mary'ye edilen bir duanın akıp geçtiği sakin
kilisenin üzerinde sevecence oyalanmaktaydı.

Üç kız arkadaş kayaların üzerinde oturmuş akşam manzarasını
seyrediyorlardı, havaysa hafif serinlemişti ama insanı üşütmüyor-
du. Zaman zaman fırsat buldukça oraya o sevgili köşelerine gelme-
yi ve köpüklü dalgaların karşısında kadınlara ilişkin konular üze-
rinde görüşmeyi itiyat haline getirmişlerdi. Cissy Caffrey ve Edy
Boardman küçük arabasındaki bebeğini ve bahriyeli giysileri için-
de, ikisinin de başlarında uysun diye *H. M. S. Belleisle* yazılı keple-
riyle kıvrıkcık saçlı iki küçük oğlan, Tommy ve Jack Caffrey'i de
getirirlerdi. Tommy ve Jack Caffrey ikizdiler, dördüne yeni bas-
mışlardı ve bazen pek yaramaz ve şımarık olurlardı ama buna rağ-
men bu pırl pırl neşeli yüzlü ikizler çok cana yakın idiler. Kumla-
rın üzerinde kovaları kürekleriyle oynuyor, çocukların hep yaptık-
ları gibi kaleler kuruyor ya da neşeyle kocaman, renkli toplarıyla
oynuyorlardı. Edy Boardman ise arabasındaki tombul bebeğini ile-
ri geri sallıyor, küçük beyimiz de sevinçle kıkırdıyordu. Daha sa-
dece on bir ay dokuz günlüktü ve, henüz emekleme çağında olma-
sına rağmen ilk bebeksi sözcükleri yeni yeni söylemeye başlamış-
tı. Cissy Caffrey onun üzerine eğilerek tombul karnıyla çenesinde-
ki sevimli gamzeyi mıncıkladı.

—Cici bebek, dedi Cissy Caffrey. Söyle bakalım koca koca.
Su istiyorum de bakalım.

Bebek de kendince onu tekrarladı:

—Buyu buyu işçom.

Cissy Caffrey minik keratayı kucakladı, zira çocuklara son derece düşküncü, küçük şeytanların her halini sabırla karşılardı. Tommy Caffrey'e hintyağı içirmek imkânsız bir iş olduğu halde Cissy Caffrey onun burnunu tutup da somunun kırırdak kafasını ya da ballı köy ekmeği vereceğini söyleyince iş değişirdi. O kadının ikna gücü yamandı doğrusu! Ama bebek Boardman da altın gibi bir bebektir, o cici yeni önlüğüyle tam bir melek yavrusu. O şımarık güzellerden değildi Cissy Caffrey, Flora MacHavai türünden. Ondan daha hakikatli bir kız gelmemiştir bu dünyaya, Çingenvari gözlerinde daima bir kahkaha, dolgun kiraz gibi kırmızı dudaklarında her zaman şakacı bir söz vardır bu son derece sevimli kızın. Edy Boardman da minik oğlancığın çıkardığı hoş sesleri dinleyerek gülüyordu.

40

Lakin tam o sırada minik Tommy ile minik Jack arasında küçük bir çekişme başlamıştı. Erkek çocuklar ne de olsa hep böyledirler işte, bizim ikizler de bu evrensel kurala istisna teşkil etmiyorlardı kuşkusuz. Anlaşmazlığın nedeni, minik Jacky'nin yaptığı bir kum kalesi olup minik Tommy'nin tutturup ille de Martello kulesinininki gibi bir giriş kapısı ekleyerek onun mimarisinin geliştirilmesi gerektiğinde dayatmasıydı. Ne var ki, minik Tommy ne kadar inatçıysa minik Jacky de o denli dik kafalı olduğundan, her küçük İrlandalının evi onun şatosudur düsturunu doğrularcasına, nefretlik hasmının üzerine öyle bir çullandı ki feci halde yıkılan sadece sözde saldırgan değil (heyhat!) ihtilaf konusu kaleydi aynı zamanda. Hezimete uğrayan genç Tommy'nin çılgınlıkları, söylemeye gerek yok, iki kız arkadaşın dikkatlerini üzerine toplamaya yetmişti.

50

60

—Gel buraya, Tommy, diye bağırdı ablası buyurgancasına. Hemen! Sen de, Jacky, zavallı Tommy'yi ıslak kumların üzerine attığın için utanmalısın. Seni yakalayım da gör ne yapacağım.

Minik Tommy, gözleri akıtılmamış gözyaşlarıyla nemli, ablasının çağırması üzerine hemen gelmişti, zira büyük ablalarının sözleri ikizler için kanun demektir. Az önceki talihsiz olaydan sonra o da oldukça kötü bir durumdaydı. Bahriyeli kepi, ayıptır söylemesi kilotu filan kuma batmıştı ama Cissy hayatın küçük müşküllerini halletme sanatında epey ustalaşmış olduğundan dolayı göz açıp kapayana dek çocuğun o güzel giysisinde bir tek kum tanesi dahi kalmamıştı. Gene de sıcak gözyaşlarıyla parıldayan mavi gözleri daha dolup taşmadan önce onu öperek çocuğun gönlünü aldı. Par-

70

mağını kabahatli genç Jacky'ye doğru sallayıp gözlerini gözdağı verircesine devindirerek şayet onun yanında olsaydı ondan pek uzak bulunmayacağını söyledi.

—Kötü çocuk Jacky! Diye haykırdı.

Bir koluyla küçük denizciyi şefkatle sararak tatlı bir dille dedi ki:

—Adın ne senin? Ballı badem mi?

80 —Senin sevgilin kim, söyle bakalım. diye katıldı Edy Boardman. Cissy mi senin sevgilin?

—Aa, dedi Tommy gözleri yaşlı.

—Edy Boardman mı senin sevgilin? Diye bastırdı Cissy.

—Aa, dedi Tommy.

—Biliyorum, dedi Edy Boardman kaşlarını kaldırıp miyop gözlerini süzerken pek mültefit sayılmayacak bir sesle. Tommy'nin sevgilisi kim, biliyorum. Gerty, Tommy'nin sevgilisi.

—Aa, dedi Tommy ağlamasına ramak kalmış durumda.

90 Cissy zeyrek analık güdüsüyle meseleyi derhal anlayıp Edy Boardman'a çocuğu o beyefendinin göremeyeceği şekilde küçük arabanın arkasına götürmesini ve dikkat edip kahverengi ayakkaplarını ıslatmamasını fısıldadı.

Gerty de kimdi ama?

Arkadaşlarına yakın bir yerde oturan, düşüncelere dalmış, gözlerini ta uzaklara dikmiş bakaduran Gerty MacDowell, hakikati isterseniz, insanın seyretmeye doyamadığı o alımlı İrlandalı kızların en güzel örneklerinden biriydi. Tanıyanları onun güzelliğini daima teslim etmişlerse de, sık sık söylendiği gibi, Gerty bir MacDowell'dan ziyade bir Giltrap'tı. Endamı incedi, zarıftı, hatta çelimsiz bile sayılabilirdi, ama son zamanlarda aldığı o demirli müstahzarlar ona son derece yaramış, Dul Welch'in kadınlar için hazırladığı haplardan çok daha iyi gelmiş, daha önceleri gelen o akıntılarla yorgunluk hallerinden pek eser kalmamıştı. Yüzündeki mum gibi solgunluk, fildişi saflığıyla handıysa tinseldi ve o gül koncası gibi mükemmel ağzı gerçek bir eski Yunanlı aşk tanrısı yayıydı. Uçlarına doğru incelen parmaklarıyla elleri ince damarlı kaymakta-
şındanmış gibiydi ve ancak limonsuyuyla ve en âlâ merhemlerle ulaşılabilir bir beyazlıktaydı, ama oğlak derisinden eldivenler giydiği ya da ayaklarına süt banyosu yaptığı söylentileri doğru de-
100 ğildi. Bertha Supple bir keresinde, Gerty ile araları şekerrenk olduğu bir sırada (kız arkadaşların arasında da elbet diğer faniler gibi zaman zaman hafif çekişmeler olur) Edy Boardman'a kasten yalan söylemiş, her ne olursa olsun bunu ona onun söylediğini sakın ona

anlatmamasını yoksa onunla bir daha hiç konuşmayacağını tembihlemiş. Yo. Söz sözdür kardeşim. Gerty’de, kendisini yanılmaz bir şekilde narin ellerinde ve ayaklarındaki hafif eğrilikte belli eden doğuştan bir zarafet, süzgün kraliçemsi bir *hauteur* havası vardı. Şayet talihi yaver gitseymiş de yüksek tabakadan bir hanımefendi olarak doğsaymış, bir de iyi bir tahsil görmüş olmanın avantajına sahip bulunsaymış, Gerty MacDowell’in o zaman rahatça ülkedeki tüm öbür leydilerden hiçbir eksiği kalmazdı da üzerinde en şık kıyafetler altında mücevherler, asilzade talipler ayaklarına kapanıp ona hayranlıklarını sunmak için birbirleriyle yarışa girişirlerdi. Belki de buydu işte, onun yumuşakhatlı yüzünde zaman zaman zorla zaptetmeye çalıştığı manalı bir fırtına estiren, güzelim gözlerini yaabansı bir özlemle tutuşturan şey işte böyle bir aşkın beklentisi, pek az kimsenin karşı koyabileceği bir sihirdi. Kadınların gözleri ne diye öyle büyüleyici olur ki? Gerty’ninkiler en mavi İrlanda mavisindendiler, parıl parıl kirpiklerle ve siyah, manidar kaşlarla bezenmiştiler. Bir zamanlar o kaşlarda böylesine ipeğimsi bir ayartıcılık yoktu. Ona kaşlarına rastık çekmesini ilk olarak tavsiye eden kimse Prenses Resimli Roman mecmuasının Kadın Güzelliği sayfasının yönetmeni Madame Vera Verity olmuştu ve bu uygulama onun gözlerine, modanın yıldızlarına pek yakışan romantik bir ifade kazandırdığından, asla pişman olmamıştı. Üstelik yüz kızarmalarını da fenni olarak tedavi edebiliyorlar, insanın boynunu bile uzatabiliyorlardı ve bir de yüzünüz güzel ama önce burunuzu düzelttirin diyorlardı. Tam Mrs. Dignam’a uygun bir söz, kadıncağızın burnu nohut gibidir de. Ne var ki, Gerty’nin güzelliği, doruğuna o muhteşem saçları sayesinde ulaşıyordu. Kestane rengindeki saçları kendiliğinden dalgalıydı. Daha o sabah yeni aya girildiğinde, keserek düzelttiği saçları güzel başını dökümlü gür bukleler halinde çepeçevre sanyordu, perşembe günü uğur getirir diye tırnaklarını da kesmişti. Şu anda da Edy’nin sözleri, yanaklarının o en soluk renkli gül koncaları gibi belirsiz bir şekilde pembeleşmesine yol açmış, o gençkızlık utancıyla öyle sevimli bir görünüm almıştı ki Allahın sevgili ülkesi bu İrlanda’da bir eşine daha imkânı yok rastlayamazdınız.

Bir an sessizce oturarak hüznü gözlerini yere doğru çevirdi. Karşılık vermek üzereyken, bir şey dilinin ucuna gelen kelimeleri söylemekten onu men etti. İçinden gelen bir ses konuşmasını buyuruyor: İzzetinefsiye susmasını gerektiriyordu. Güzelim dudaklarını sarkıtarak bir süre soruttu, ama ardından gözlerini yukarıya doğru kaldırarak bir ilkbahar sabahının tüm tazeliğini taşıyan ne-

- şeli küçük bir kahkaha attı. Sevgililer arasında basit bir münakaşa olduğu halde delikanlının ondan soğuduğunu zannettiği için şaşalak Edy'nin öyle konuştuğunu pekâlâ bilmekteydi, başka kim bilecekti ki? Oğlan, London Bridge Road'da penceresinin önünde bisikletiyle bir aşağı bir yukarı gidince, elbette kıskanması normaldi onu. Yalnız artık çocuğun babası akşamları kendini derslerine verip ortaokul imtihanlarına hazırlanarak Trinity College'a burslu olarak girsin de doktor çıksın diye sokağa çıkmasına izin vermiyor, o da Trinity College üniversitesinde bisiklet yarışlarına katılan ağabeyi W. E. Wylie gibi ortaokulu terketmesin diye. Oğlancağız belki de kızın hissettiklerinin, kimi zaman kalbindeki ağrıyan ve ta içine işleyen o kasvetli boşluğun farkında değildi. Ama gençti ve ihtimal ki bir gün o da sevmeyi öğrenecekti. Ailecek Protestanlardı ve elbet Gerty de, Ondan, Hazreti Meryem'den ve Hazreti Yusuf'tan sonra Kimin geldiğini bilmekteydi. Ne var ki, oğlan o mükemmel burnuyla inkâr edilemez surette yakışıklıydı ve görünüşü gibi her bakımdan efendi bir delikanlıydı, başında kep olmadığı zamanlar Gerty onun başının arkasını başka bir yerde de olsa nerede görürse görsün gene de tanıyıverirdi, bir de bisikletini havagazı fenerinin direği etrafında elleri gidona değmeksizin öyle bir çevirişi vardı ki, ya tüttürdüğü o pahalı sigaraların güzel rayihasına ne demeli, üstelik ikisinin de boyları birbirine denkti oğlanla onunki işte Edy Boardman çocuk Gerty'lerin küçücük bahçelerinin önünde artık tur atmıyor diye kurumlanırken kendini pek matah bir şey zannediyor herhalde.
- Gerty oldukça sade ama Moda İlahesi mecmuasının sadık kâriyelerinin sezgisel zevkine uygun bir şekilde giyinmişti, zira bir parçacık da olsa onunla karşılaşma ihtimali vardı. Dolly boyalarıyla boyanmış çelik mavisi zarif bluzunda (*Resimli Kadın* mecmuasında çelik mavisi giyilmesi öngörülüyordu) göğüslerine inen şık bir V-yaka ile bir mendil cebi bulunuyordu (ki bu cebinde her zaman en sevdiği parfümü emdirdiği bir pamuk tampon taşırdı, zira mendil şeklini bozuyordu), deniz mavisi rahatça yürüyebileceği şekilde kesilmiş üççeyrek uzunluktaki etekliği ise ince, nazik endamını tüm güzelliğiyle ortaya çıkarıyordu. Başındaki, enli zenci sazından küçük sevimli, civelek şapkasının alt kenarları tezat teşkil eden kanarya sarısı bir astarla kaplanmış, yanına da aynı tonda ipek bir fiyonk yerleştirilmişti. Salı günü öğleden akşama kadar o astara uyan bir kurdele aramış ve sonunda istediği şeyi indirimli yaz satışları yapılan Clery'de, hem de tıpkısını, bulabilmişti, gerçi mağazada ellene ellene biraz kirlenmiş ama hiç farkına varamazsın, yedi

parmak kadarı iki şilin iki peniye. Fiyongu, oturmuş da kendisi yapmıştı, hele nasıl olduğunu görmek için şapkayı başına geçirip de aynaya baktığı zaman aynanın kendisine yansıttığı sevimli aksine gülümserken ne kadar mutlu olmuştu! Şeklini korusun diye onu su testisinin üzerine koyduğunda, fiyonklu şapkasını tanıdığı bazı kimseleri çatlatacağını pek iyi bilmekteydi. İskarpinlerine gelince, son moda olduklarını söylemek yeterdi (Edy Boardman kendisinin epey *petite* olmasından dolayı şişinir dururdu ama onda Gerty MacDowell'inki gibi otuz beş numara, üstelik nasırsız, hasırsız, kasırsız bir ayak ne gezerdi), burunları rugandandı ve hafif çıkık ağımının üzerinde gayet şık bir toka vardı. Güzel kıvrımlı ayak bileği eteğinin altındaki kusursuz tenasübü sergilemekte ve topukları yüksekçe takviyeli, üstleri geniş jartiyerli son derece ince çorapları mevzun bacaklarını bir santim bile aşırıya kaçmadan sadece yeterli miktarda sarmaktaydı. İç çamaşırlarına gelince, bu Gerty'nin üzerinde en büyük ihtimamla durduğu bir konuydu ve on yedisinde olmanın (gerçi artık Gerty on yedisini bir daha hiç göremeyecekti) çalkantılı ümitlerini ve tatlı endişelerini bilen bir kimse elini vicdanına koyarak onu ayıplayabilir mi? Gerty'nin büyük bir maharetle işlenmiş pek cici dört takım iç çamaşırı ve ilave-ten üç de uzun ve kısa geceliği vardı; her bir takım değişik renkte kurdelelerle bezenmişti, gülpembesi, soluk mavi, leylak rengi ve bezelyeyeşili; çamaşırcıdan eve geldiklerinde Gerty onları kendisi çivitler, kurutur ve ütülerdi, bir de ütüyü bir kiremitin üzerine koyardı zira o çamaşırcı kadınlara hiç güven olmazdı hep yakar dururlardı bir şeyleri bildiği kadarıyla. Maviyi şans getirmesi için giymekteydi, ümitler ümitler, hem onun özel rengiydi bu hem de bir gelinin üzerinde bir yerinde bir parça mavi bulundurması uğur getirirdi zira geçen hafta o yeşili giydiği o gün uğursuz gelmiş babası onun ortaokul imtihanlarına hazırlanmasına karar vermişti ayrıca bugün onun çıkabileceğini de düşünmekteydi çünkü az kalsın dün giydiği takımı ters çevirip giyecekti giysilerini tersyüz edip de giydiği takdirde şansın yaver gider sevdiğinle buluşurdun sonra onları gene eski haline getirince de şayet o gün cuma değilse sevgilinin seni düşünmesini sağlardın.

Lakin, buna rağmen! Yüzündeki o gergin ifade! Daima içini kemiren bir elem vardı onda. Sanki ruhu taşmış da ta gözlerine gelmiş, şimdi kendi mahrem odacığında olsaydı da orada doya doya ağlayabilse, dışa vuramadığı hislerini – gerçi aynanın karşısına geçip bir güzel ağlamayı bildiğinden dolayı pek fazla birikmiş de sayılmazdı ya – gözyaşı halinde akıtıp rahatlayabilseydi. Sen güzel-

sin, Gerty, derdi aynası ona. Akşamın solgun ışıkları bu derin ke-
 derlere garkolmuş arzulu yüzün üzerine vurmaktaydı. Gerty Mac-
 Dowell boşuna özlem çekmekteydi. Evet, daha en başından beri,
 240 kurduğu evlilik hulyalarının ve bir gün kilise çanlarının Mrs.
 Reggy Wylie T. C. D.'nin (zira ağabeysiyle evlenen kadın Mrs.
 Wylie olacaktı) düşününü muştulayacağına ve o zaman ziyadesiyle
 monden Mrs. Gertrude Wylie olarak gayet pahalı bir arktık tilki-
 siyle kurşuni renkli muhteşem bir tuvalet giyeceğine ilişkin hayal-
 lerinin gerçekleşmeyeceğini bilmekteydi. Sevgilisi daha anlaya-
 mayacak denli gençti. Bir kadının en doğal hakkı olan aşka inandı-
 250 rı yoktu. Onca zaman önce Stoer'deki eğlentiden sonra (hâlâ kısa
 pantolon giyerdi o zamanlar) yalnız kaldıklarında bir kolunu
 Gerty'nin beline dolamıştı da dudaklarına değin sapsarı kesilmişti
 kızcağız. Yabansı haşın bir sesle ona küçüğüm diye hitap ederek
 onu yarım yamalak öpmeye çalışmıştı (ilk öpücüğü!) ama dudakla-
 rını Gerty'nin anca burnuna değdirebilmiş ve sonra meşrubattan
 söz ederek, acele, odadan çıkmıştı. Sabırsız çocuk! Karakter sağ-
 lamlığı, hiçbir zaman Reggy Wylie'nin güçlü yanlarından biri ol-
 mamıştır, oysa Gerty'ye kur yapıp onu fethedecek olan adamın sa-
 pına kadar bir erkek olması şarttı. Ama bekleyiş, hep birisinin çık-
 masını bekleyiş ve üstelik artık yıldıydık ve o da çok geçmeden
 sona erecekti. Onun idealindeki erkeğin, eşsiz bir aşkla kalbini
 260 onun önüne serecek olan kimsenin öyle masal prensleri gibi yakı-
 şıklı ve zengin olması gerekmezdi, düşlerinin kadını bulamamış
 güçlü sakın yüzlü mert, belki de saçları yer yer kırışmış, anlayışlı,
 onu kollarıyla sarıp koruyacak, derin, ateşli mizacının olanca gü-
 cüyle onu kendisine çekecek, uzun upuzun bir bu eyle onu teskin
 edecek bir erkek olsun ona yeterdi. Yuvası cennet olurdu o zaman.
 Bu asude yaz akşamında onun hasretini çektiği böyle bir kimseydi
 işte. Bütün kalbiyle sadece onun olmayı bugünden ebede, zengin-
 likte fakirlikte, hastalıkta sağlıkta onun nişanlısı, biricik karısı ol-
 mayı ne kadar isterdi, ah.

Ve Edy Boardman küçük Tommy ile çocuk arabasının arka-
 270 sındayken o hep acaba onun minik karıcığı olabileceğim bir gün
 gelecek mi diye düşünmekteydi. O zaman hasetlerinden çatlayana
 dek ondan söz etsinlerdi, Bertha Supple da keza, zilli haspa Edy
 de – kasımda yirmi ikisine basacak ya. O zaman erkeğine nasıl ba-
 kar nasıl el üstünde tutardı onu, zira Gerty bir erkeğin aradığı sı-
 cak bir yuvanın nasıl olması gerektiğini bilen bir kadındı. Onun
 nar gibi kızartılmış gözlemeleri ve enfes kremalı Queen Ann pu-
 dingleri herkesten takdir toplamıştı çünkü eli çok uğurluydu ve

ocağı müşkülatsız yakabilirdi, kendiliğinden kabaran hamura un serper ve hep aynı istikamette kararsın sonracığıma sütle şekeri karıştırıp yumurtaların akını da iyice çırpınmı oysa sıra yemesine gelince ondan pasoydu hele kalabalık varsa sıkıldığından dolayı sonra zaman zaman ne diye menekşe ya da gül gibi şairane şeyleri yemeyiz ki diye düşündüğü de olurdu onların çok güzel döşenmiş duvarlarında tablolar gravürler ve dedesi Giltrap'ın sevimli köpeği Garryowen'in insan sanırsın nerdeyse konuşacakmış gibi görünen fotoğrafları da asılı koltukları kreton kaplı bir de zengin evlerindeki gibi Clery mağazasında kızılhaç menfaatine indirimli satışlarda gördüğü o gümüş tostkabı olan çok güzeli döşenmiş duvarlarında tablolar bir misafir odaları olacaktı. Uzun boylu geniş omuzlu (kocası olarak uzun boylu erkeklerden hoşlanırdı daima) olacaktı kocası, özenle kırılmış gür bıyıklarının altında bembeyaz dişleri pırıl pırıl, ikisi kalkıp balayları için Avrupa'ya gideceklerdi (üç şahane hafta!) sonra da, sevimli, minik, yuva gibi bir eve yerleştiklerinde, her sabah birlikte basit ama dört başı mamur bir şekilde sırf kendi özleri için hazırlanmış kahvaltılarını yapacaklar ve o işine gitmeden önce sevgili minik karıcığın yürekten bir kucaklayışla sarılacak bir an gözlerinin derinliklerine bakacak bakacaktı.

280

290

300

Edy Boardman, Tommy Caffrey'e işi bitti mi diye sordu, o da evet dedi, sonra kadın çocuğun küçük pantolonunun düğmelerini ilikleyerek gidip Jacky ile oynamasını ama artık uslu bir çocuk olmasını ve kavga etmemesini söyledi. Fakat Tommy topu istediğini söyleyince Edy de ona hayır topla bebeğin oynadığını söyledi ve şayet topu alırsa çingar çıkacağını anlattı ne ki Tommy o benim topum, topumu isterim, lütfen lütfen diyerek tepinmeye başladı. Ne huysuz çocuk ya! Yaa, küçük Tommy Caffrey de işte bakınız pantolon giyeli beri bir adam oldu çıktı. Edy olmaz, olmaz diyerek artık başından gitmesini buyurdu ve Cissy Caffrey'e de sakın ona yüz vermemesini söyledi.

—Sen benim ablam değilsin, dedi haylaz Tommy. O benim topum.

310

Ama Cissy Caffrey bebek Boardman'a yukarıya, ta yukarı, parmağına bakmasını söyleyerek topu çabucak aşırıldı ve kumsala doğru attı, Tommy de, muzaffer, topun peşinden koşturdu.

—Biraz kafamızı dinleyelim, canım, diyerek güldü Ciss.

Sonra minik bebeğin yanaklarını gıdıklayarak unutsun diye, işte burda bir vali, işte burda iki at, işte burda zencefilli kurabiye-den arabası, şimdi vali arabaya binmiş, sonra atlar dıgıdık dıgıdık senin koynuna girmiş, dıgıdık dıgıdık. Ne var, Edy çocuğun her

dediğinin yapılmasına, herkesin onu okşayıp durmasına sön derece bozulmuştu.

—Onu bi güzel döveceksin, dedi, ama neresini, söylemeyim daha iyi.

—Kıvıçırını mı? Diyerek neşeyle güldü Cissy.

Gerty MacDowell, Cissy'nin bir hanımefendinin ağzına yakışmayan ve kendisinin ise yüksek sesle dünyada söyleyemeyeceği öyle utanç verici bir söz sarfetmesinden dolayı kıpkırmızı kesilerek başını öne doğru eğdi, yanakları pençe pençe oldu, Edy Boardman ise karşıda duran beyefendinin söylediği o şeyi işittiğinden emin olduğunu söyledi. Ciss'in ise oralı olduğu yoktu.

—İşitsin varsın! Dedi başını arkasına doğru küstahça devindirip burun kıvrarak. Şimdi gider, adam daha ne olduğunu anlamadan aynı şeyi ona da yaparım.

Kıvrır kıvrır kukla saçlı delişmen Ciss. Bazen insanı güldürür ilaki. Bir defasında biraz daha Çin çayı ile vişne reçeli ister misiniz diye sorduydu ya o testileri çizdiğinde bir de tırnaklarına kırmızı mürekkeple erkek suratları çizmişti vallahi gülmekten katılırsın haa, bir de bir keresinde hani o malum yere gitmek istemiş ve bi koşu gidip Miss White'ı ziyaret edeyim demişti. Tam Cissyvari bir laf. Ah, babasının elbiseleriyle şapkasını giydiği ve yanmış mantarla bıyık yaparak Tritonville Road'da sigara içe içe dolaştığı o akşamı unutmak mümkün mü hiç. Hiç kimse onun icat ettiği şeyleri düşünemez. Pek candan bir insandır, pek ender rastlanan yürekli, temiz kalpli bir insan, o ikiyüzlü, gündüz külahlı gece silahlı cinsinden kimselerden değil.

Sonra havada brtakım ilahi sesleriyle organ çınlayan vaveylası yükseldi. İçkiyle Mücadele Cemiyeti üyelerinin katıldığı, misyoner Muhterem John Hughes S. J. tarafından yönetilen, dua, vaaz ve takdis duasından oluşan Pek Mübarek Kutsal Ekmek töreniydi bu. Hepsi orada, deniz kıyısındaki bu küçük mabette, bu dertli dünyanın fırtınalarından kaçıp Meryem Ana'nın önünde diz çökerek hiçbir sosyal sınıf farkı gözetmeksizin (pek ibretâmiz bir manzara teşkil ediyorlardı) toplanmışlar, Loreto Ana duasını okuyor, bütün o bildik sözlerle Kutsal Meryem'den, o en mübarek bakireden şefaath diliyorlardı. O elemli nağmelerin zavallı Gerty'nin kulaklarında bıraktığı etki! Babası, tövbe-kâr olarak ya da *Pearson's Weekly*'de bahsedilen o içki âdetini tedavi edici tozlardan alarak içki denilen şeytandan yakasını bir kurtarıverseydi, onun da şu anda, herkeslerden âlâ, atı da olurdu arabası da. Sık sık küçük odasında mangaldaki küllemiş kohlara dalarak lambayı yakmadan zi-

ra iki ışığın bir araya gelmesinden nefret ederdi ya da hulyalı sözlerle penceresinden dışarıya yağmur damlalarının paslı kovanın üzerine düşüşüne saatlerce bakarak düşünür ve kendi kendine bunu söylerdi. Ama yüzlerce yuvayı ve ocağı söndüren o menhus mayı onun da çocukluk günlerini karartmıştı. Hatta, ayyaşlığın kendi aile çevresinde dahi şiddet hadiselerine yol açtığına ve kendi öz babasının o zikkımın zararlı etkisine yenik düşerek şuurunu tamamıyla yitirdiğine şahit olmuştu, oysa bütün herşeyler arasında Gerty'nin bildiği bir şey varsa o da bir erkeğin bir kadına nazıkçe de olsa el kaldırmaması adillerin en adisi bir hareket olarak sayılmaya müstahaktı.

360

370

En kudretli Meryem Ana'ya, en merhametli Meryem Ana'ya yakarıları dile getiren ilahi sesleri hâlâ sürmekteydi. Gerty, kendi düşüncelerine dalmış, arkadaşlarını da yaramazlık yapan ikizleri de Sandymount Green'de gördüğü ve Cissy Caffrey'in de babasına çok benzediğini söylediği adamın sahil boyunca kısa bir gezintiye çıkmış olduğunu da ne gördüğü ne de işittiği vardı. Onu hiç içkili görmezsiniz ama gene de buna rağmen o adamın, babası olmasını istemezdi zira epey yaşlıydı ya da her ne hal ise yüzünün öyle olmasından (aşıkâr bir Doktor Fell vakası) dolayı, sivilceli şiş burnundan ya da burnunun tam altında bir parça aklaşmış sarımtırak bıyığından dolayı belki de. Zavallı babacığı! Bütün kusurlarına rağmen *Söyle Mary, söyle bana, seni sevdiğimi nasıl söyleyim sana* şarkısını ya da *Rochelle'de bir aşkım bir de kulübem var* şarkısını söylediğinde onu hâlâ seviyordu, akşama da midye yahnisiyle Lazenby sosuyla marul salatası hazırlamışlardı hele hani ölen ve bugün gömülen, kalp sektesinden diyorlar, Alah rahmet eylesin Mr. Dignam'la *Ay doğdu yine* şarkısını söylerlerken. Annesinin doğum günündeydi, tatilinde olduğuna Charley de evdeydi, Tom, Mr. Dignam ve Mrs. Dignam, Patsy ve Freddy Dignam hep beraber eğlenti yapacaklardı. Sonunun bu kadar yakın olduğunu kimse kestiremezdi. Şimdi de istirahatgâhına tevdi edilmişti. Annesi ona bundan böyle artık bunun bir ihtar olmasını söylemiş, adamcağız gutları yüzünden cenazeye bile gidememişti de mektuplarla örnekleri getirmek için kendisi ta Catesby bürosuna kadar gitmişti, hani o artistik, standart desenli her yere uyan hiç eskimek bilmeden her zaman pırıl pırıl, evi neşelendiren mantarlı muşambaları vapan şirketin.

380

390

Gerty melek gibi bir kızdı, evlerinin sanki ikinci bir annesi ustelik de bir hamarat, kalbi ağırlığınca altın değerinde bir insandı. Annesi o şiddetli çıldırtıcı baş ağrılarına yakalandığında onun alın-

400

na mentollü mahrutu süren Gerty'den başka kimdi ki, yalnız an-
nesinin tutam tutam enfiye çekmesinden hiç hoşlanmıyordu ve
onunla arasındaki tek münakaşa sebebi de işte buydu, enfiye çek-
mesi. Herkesler, akıllı uslu hallerinden dolayı ondan sitayişle bah-
sederlerdi. Her gece havagazının ana musluğunu kapatan
Gerty'di, duvarını her iki haftada bir kireç kaymağıyla ovduğu o
yere çivi çakıp bakkal Mr. Tunney'den aldığı, üzerinde o zamanla-
rın kıyafetiyle üç köşeli şapka giymiş genç bir adamın sevgilisi ley-
diye, kafesli penceresinden, eski zamanlara has bir kibarlıkla bir
410 buket çiçek sunduğu o halikon günlerini çağrıştıran bir resmin bu-
lunduğu Noel takvimini asan gene Gerty'ydi. Bu resmin belli ki
bir hikâyesi vardı. O ne şirin renklerde öyle. Leydi, yumuşak dö-
kümlü bir giysi içinde gayet dikkatli durmakta, genç adam ise çi-
kolata renkli kıyafetiyle tepeden tırnağa kadar bir asilzadeydi.
Gerty, muayyen bir maksatla oraya gittiğinde sık sık hulyalı göz-
lerle onlara bakar, manşetleri kıvrık o beyaz ve yumuşak kollar
kendisininmiş gibi duyumsar ve o eski günleri düşünürdü zira de-
desi Giltrap'ın Telâffuzlu Lügati'nden halikön günlerinin ne ma-
naya geldiğini öğrenmişti.

420 İkizler artık fevkalade tasvibe şayan bir şekilde kardeşçe oy-
namakta idiler ama ne yazık ki sonunda, gerçekten haşarı, şeyta-
nın art ayağı minik Jacky topu olanca kuvvetiyle yosunlu kayalara
doğru kasten tekmeleyinceye kadar. Söylemeye lüzum yok, zavallı
Tommy üzüntüsünü seslendirmekte gecikmediyse de şükür ki
oracıkta kendi başçağızına oturmakta olan siyah elbiseli beyefendi
nazik bir hareketle kalkıp imdada yetişti ve topu durdurdu. Bizim
iki şampiyon koşup, zırlayarak her birisi oyuncağının kendisine
verilmesini isteyince, Cissy kızılca kıyameti önlemek amacıyla o
beye seslenerek topu lütfen kendisine atmasını söyledi. Siyahlı
430 bey topla bir iki kez nişan alıp sonra da onu sahilden Cissy'ye doğ-
ru havaya fırlatıverdi ama gelin görün top meyilden yuvarlanarak
Gerty'nin eteğine yakın, kayanın ordaki su birikintisinin yanında
durdu. İkizler yeni baştan top için feryadı bastılar, Cissy de, ço-
cuklar topun peşinden koşup gitsinler diye, Gerty'ye topu uzağa
tekmelemesini söyleyince Gerty o salak toplarının yuvarlanıp ken-
disini bulmasına hayıflanarak ayağını biraz geriye çekti ve bir tek-
me salladı lakin ıskalayınca Edy ile Cissy gülmeye başladılar.

—Başaramadın mı gene deneyeceksin, dedi Edy Boardman.

440 Gerty gülümseyerek onu onayladı ve dudağını ısırdı. Güzel
yanaklarında belirsiz bir pembelik yayıldı ama onlara göstermeye
kararlı olduğuna eteğini çok azıcık anca yeteri kadar kaldırdı ve ni-

şan olarak topa esaslı bir tekme atınca top öyle bir uzaklara gittiği ki iki kızlar de topun peşinden çakılların oraya. Sırf kıskançlıklarından elbette başka ne olabilirdi, karşıdaki beyefendi bakıyordu ya, onun dikkatini çekmekti maksatları. Sıcak bir ateşlenme, Gerty MacDowell için bu daima bir tehlike işareti sayılırdı, vücudundan yanaklarına doğru yükseldi, alev alev. O zamana dek yalnızca fevkalade normal bir şekilde tesadüfi olarak bakışmışlardı, oysa şimdi Gerty gözünü karartıp yeni şapkasının kenarının altından ona bir bakış atabilmiş ve alacakaranlıkta onun bakışlarını karşılayan solgun ve yabansı biçimde süzgülü yüz ona hayatında görmüş olduğu en elemli yüz olarak görünmüştü.

450

Kilisenin açık penceresinden günlük kokularını onlara taşıyan yelle birlikte ilk günah ile lekelenmeksizin hamile kalan bakirenin mis kokulu isimlerini de birlikte getiriyordu; Ey kutsal ruh, şefaateyle bize, muhterem ruh, şefaateyle bize, eşsiz merbutiyet ruhu, şefaateyle bize, ey gizemli gül. Ve orada gözlerinde nedamet yaşlarıyla boynu bükük insanlar yaralı, yürekler, bir lokma ekmek için didinenlerle bu hayatta yollarını kaybeden günahkârlar vardı ama o yaşlı gözlerinde umut ışıkları da eksik değildi zira Muhterem Peder Hughes onlara, Yüce Aziz Bernard'ın Meryem Ana'ya ilişkin o meşhur duasında söylediklerini anlatmış ve o takva ehli pek mübarek Meryem Ana'nın şefaate etme gücüne daha önce hiçbir devirde rastlanmadığını, onun kudretli himayesini niyaz edenleri asla terketmemiş olduğunu yinelemişti.

460

İkizler şimdi gene usulü dairesinde neşeyle oynuyorlardı, zira çocuklar arasındaki kızgınlıklar yaz yağmurları gibi çok kısa sürüyor. Cissy Caffrey bebek Boardman'la oynuyor, çocukçağın minik ellerini havada sallayarak sevinçle cıvıldıyordu. Cissy, bebek arabasının körüğünün arkasından Ce'e! diye bağıyor, Edy de Cissy nereye gitmiş acaba diye sorarken Cissy başını uzatıyor ve İşte! diye bağıyordu, aman yarabbim, o küçük keratanın bir hoşuna gitsin! Sonra da Cissy, baba demesini istedi bebekten.

470

—Baba de, bebecik. Ba ba ba ba ba ba de bakayım.

Bebek de elinden geldiğince baba demeye çalıştı herkes on bir aylık bir bebek olarak epey akıllı olduğunu söylüyor sağlıklı da maşallah, ah canımın içi yesinler seni, hele büyütün bir pek gösterişli olacak muhakkak, diyor herkes.

—Haya ya ya haya.

Cissy bebeğin minik ağzını salya önlüğüyle sildi ve şöyle dik oturup ba ba ba demesini söyledi ama kayışını çözünce bir haykırırsın, Aman Tanrım diye, altı sıırıslıklardı da katlanmış minderi ters

480

çevirip altına yerleştirdi. Tabii ki bizim bebek hazretlerinin bu türden tuvalet formaliteleriyle başı hiç de hoş değildi ve bunu herke-se duyurdu:

—Habaa baaaahabaaa baaaa.

İpiri iki kocaman sevimli koskoca gözyaşı damlası yanakların-dan aşağıya süzöldü. Yo, yoo bebecik, yo gibi sözlerle, yok ce ey-miş de, pufpuf neredeymiş de gibi şaklabanlıklarla onu yatıştırma-nın mümkünü yoktu lakin Ciss, her zamanki basiretiyle, bebeğin ağzına biberonun memesini dayadığı gibi senin kâfir derhal teskin olduydu.

Gerty'nin de hani burasına gelmişti, şamatacı bebeklerini or-dan alsın evlerine götürsünlerdi, sinirine dokunuyordu bu uygun-süz saatlerde ne âlemi vardı o küçük şımarık ikizleri ta buralara ge-tirmenin. Gözlerini uzaklara, denize doğru çevirdi. O adamların her renkten tebeşirlerle kaldırımlara yapmış oldukları resimlere benziyordu ama onları öyle çiğnenerek bozulmaya terketmeleri yazıktı doğrusu, akşamın ve bulutların bastırmasını seyrederek, 500 Howth'taki Bailey fenerine baktı, hele o müziği dinleyerek ve ki-lisede yaktıkları günlüğün kokusu sanki parfümlü bir yel. Uzakla-ra bakarken yüreği küt küt atmaya başladı. Evet, adam, ona bak-maktaydı, bakışları da manalıydı. Adamın gözleri yanarak onun içi-ne işlercesine onu deliyor deliyor, sanki ruhunun içini okuyordu. şahaneydi gözleri, ifadesi muhteşem, güvenilebilir miydi acaba? İnsanlar bir tuhaf oluyorlardı. Siyah gözlerinden ve soluk entelek-tüel yüzünden onun bir ecnebi olduğunu çıkarabiliyordu, kadınla-rın sevgilisi meşhur artist Martin Harvey'in ondaki fotoğrafına bı- 510 yığı hariç çok benzeyen, aslında bıyıklı olması daha iyiydi zira gör-dükleri bir oyundan dolayı ikisinin hep aynı tarzda giyinmelerini isteyen Winny Ripplingham gibi tiyatro delisi değildi, ama burnu-nun kartalımsı ya da hafifçe *retroussé* olup olmadığını adamın oturu-duğu yerden göremiyordu. Derin bir yas içindeydi, belli oluyordu bu, yüzünde zihninden kovamadığı bir kederin hikâyesi okunu-yordu. Onun ne olduğunu öğrenebilmek için neler vermezdi! Bi-teviye, kıpırdamaksızın ona doğru bakıyordu, onun topu tekmele-yişini de görmüştü, ola ki iskarpinlerinin burunlarını aşağıya doğru tutarak düşünceli bir şekilde ayaklarını salladığı takdirde parlak metal tokalarını da görebilirdi. Bir şeyin ona Reggy Wylie'nin dışa- 520 rıya çıkmış olabileceğini düşünerek –âma o eski bir hikâye-ydi ar-tık– şeffaf çoraplarını giymesini söylediğine seviniyordu. Düşleye-geldiği adam şimdi işte karşısındaydı. Artık önemli olan oydu bu nedenle Gerty'nin yüzünde bir mutluluk zira onu istemekteydi

çünkü başka hiçbir kimseye benzemediğini insiyaki olarak hissetmişti. O genç kızkadınlığının kalbi ona, rüyalarının kocasına doğru koşmaktaydı zira onun, beklediği erkek olduğunu anında anlamıştı. Şayet ıstırap çektiyseydi, kendisine karşı işlenen günahlardan daha fazla günah da işlediyseydi, ya da hatta, kendisi günahkâr, sefih bir adam idiyseydi dahi, aldırış etmezdi ister bir Protestan olsun isterse bir Metodist, şayet Gerty'yi severseydi onu kolayca Katolikliğe döndürebilirdi. Bazı yaralar ancak sevgi merhemiyile iyileşebilirdi. O bir kadındı, gerçek bir kadın, o erkeğin tanıdığı olduğu femininlikten uzak, matah şeylermiş gibi gösteriş yaparak bisikletleriyle tur atan öbür havai kızlara benzemezdi, her şeyi bilmek her şeyi unutmak istiyordu onu kendisine âşık edebilseydi çğer, ona mazinin hatırasını unutturabilirdi. İşte o zaman inşallah adam Gerty'yi nazikçe kucaklayacak, onun yumuşak vücudunu gerçek bir erkek gibi ezercesine kendine doğru çekecek, onu, sahip olduğu biricik kızcağızı, sırf kendisi olduğu için sevecek sevecekti.

530

540

Günahkârlar sığınağı. Felekzedelere kucak açan Ruhulkudüs. *Ora pro nobis*. Her kim ona sadakat ve imanla dua ederse asla terk edilip bir yana atılmaz, diye doğru söylemişler: Felekzedeler için bir cennet gibi bir sığınak olduğu da bir hakikat. Gertyi, kilisenin içini olduğu gibi zihninde canlandırabiliyor, şavkıyan vitray penceleleri, şamdanları, çiçekleri ve Kutsal Meryem Ana hayır cemiyetlerinin mavi sancaklarını Peder Conroy'un mihrapta Piskoposluk danışmanı O'Hanlon'a yardım edişini, gözleri yere dönük şunu bunu getirişini götürüşünü görebiliyordu. Tıpkı bir azize benziyordu, günah çıkartma yeriye ne kadar sessiz, ne kadar temiz, ne kadar loştu, ya elleri, tıpkı beyaz mum gibiydiler şayet o da bir gün beyaz giysili bir Dominikan rahibesi olursaydı belki o da dokuz günlük Saint Dominik ayinine katılmak için manastırlarına gelebilirdi. O günah çıkarttığı gün ona, görebilir korkusuyla saçlarının diplerine kadar kıpkırmızı kesilerek o şeyi anlattığında, o da Gerty'ye hiç üzülmemesini zira bunun sadece tabiatın sesi olduğunu ve hepimizin tabiat kanunlarına tabi olduğumuzu söylemiş, bu hayatta demiş, bunun bir günah sayılmayacağını zira bunun kadının Tanrı tarafından tesis edilen tabiatından dolayı olduğunu, Mübarek Meryem Anamızın kendisinin de başmelek Cebail'e banna da Senin Buyurduğun gibi muamele edilsin dediğini anlatmıştı. Ne müşvik, ne aziz bir insandı, Gerty zaman zaman acaba ona bir hediye olarak kırmalı dantelalı bir çaydanlıkkülâhı işleyebilir miydi ya da bir saat verebilir miydi diye düşünür, düşünürdü ama kırk

550

560

saatlik hayranlık törenindeki çiçekler için oraya gittiğinde şömine rafının üzerinde beyazlı yaldızlı küçük yuvasından çıkıp günün hangi saati olduğunu bildiren kanaryakuşlu bir saatlerini bulundugu dikkatini çekmişti, o yüzden ne hediye vereceğini bir türlü bilemiyordu yoksa Dublin şehrinin veya başka bir yerin resimli bir albümünü mü verseydi.

İnsanı çileden çıkararak o şımarık ikizler gene kavgalaşmaya başlayınca, Jacky topu denize doğru atmış, ikisi de topun ardından koşturmaya başlamışlardı. Maymun şeyler, terbiyesizliğin dik âlâsı. Vallahi birisi onları alıp şöyle bir güzel benzetmeli ki, ikisi de hadlerini bilsinler. Cissy ile Edy de, kabaran suların çocukları sürükleyip boğmasından endişelendiler ve onların arkasından haykırarak dönmeleri için bağırıldılar.

—Jacky! Tommy!

Tümbetütüm... Umurlarındaydı sanki! Bunun üzerine Cissy bunun onları buraya son getirişi olduğunu söyledi. Yerinden fırlayıp onları çağırarak adamın yanından sahile doğru rengi pek fena sayılmasa da epey seyrekleşmiş olan ve gürleşsin diye sürdüğü bütün o zimbirtılara rağmen tabii olmadığına uzatamadığı ve kıtlığına katlanmak zorunda kaldığı saçlarını savura savura koştu. Leylek gibi bacaklarıyla uzun uzun adımlar atarak koşuyor, üzerine pek dar gelen eteğinin yanlarını yırtmamasına insan şaşıyordu zaten Cissy Caffrey epeyce erkek tavırlıdır ve eline iyi bir fırsat geçtiğini hissettiği zaman hiç kaçırmaz işte şimdi de iyi bir koşucu olduğunu göstermek istiyordu maksadı koşarken adam onun juponunun ucunu görsün diye sıkı baldırlarını mümkün mertebe ortaya çıkarsındı. Kazara ayağındaki onu uzun boylu gösteren yüksek çarpık fransız topuklu ayakkabıları bir şeye takılsa da kasten yere bir yuvarlanırsa o zaman gününü görürdü. *Tableau!* Onun gibi bir beyefendi için çok şatafatlı bir manzara olurdu bu doğrusu.

Meleklerin kraliçesi, patriklerin kraliçesi, peygamberlerin, azizlerin kraliçesi diye ettiler dualarını, en kutsal duaların kraliçesi, sonra Peder Conroy buhurdanı Piskoposluk Danışmanı O'Hanlon'a uzattı ve o da içine günlük koydu ve Kutsal Ekmeği tutsüledi, Cissy Caffrey de iki ikizleri yakaladığıylan kulaktozlarına birer tokat aşk etmek için tutuşuyordu lakin o adam bakıyordur diye onlara vurmadydıysa da hayatının en büyük hatasını işlemiş oldu zira Gerty bakmadan da onun gözlerini üzerinden hiç ayırmadığını görebilmekteydi, Piskoposluk Danışmanı O'Hanlon buhurdanı Peder Conray'a geri verdi ve başını kaldırıp Kutsal Ekmeğe doğru bakarak diz çöktü, koro da *Tantum ergo*yu söylemeye başlayınca

Gerty de ayağını *tantumer gosa cramen tum* diye müziğe uydurarak ayağını ileri geri sallamaya başladı. Çoraplarına George Street'teki Sparrow'da üç şilin on bir peni ödemişti, daha salı günü, yo Paskalya Yortusundan önceki pazartesiydi ve üzerlerinde hiçbir kaçıktı yoktu, ona bakıyordu o da zaten, şeffaflığına, onu şekilsiz (şunun küstahlığına bak sen!) bacaklarına kalmamıştı ikisinin arasındaki farkı pekâlâ görebilirdi kendi başına.

610

Cissy ikizlerle toplanırla sahilten dönerken koştuktan dolaylı olacak şapkası yana yatmış, peşinde iki çocukla üzerinde daha iki hafta önce almış olduğu paçavraya benezeyen bluz, juponunun bir ucu sarkmış tıpkı bir Çingen karısı gibi görünüyordu karikatür sanırsın. Gerty bir an şapkasını çıkarıp saçlarını düzelitti, bir kızın omuzlarında kestane renkli buklelerle bezeli daha güzel, daha zarif bir başı böylesine ısıll ısıll bir eşkal, çıldırtıcı denilebilecek bir tatlılık şimdiye dek asla görülmemiştir. Onunkisi gibi güzel saçlı bir baş bulabilmek için kilometrelerce yol gitmeniz gerekirdi kuşkusuz. Adamın gözlerinde serian çakan ve her bir azasını ürperten hayranlık ışıltılarını görebiliyordu handıysa. Şapkasını tekrar giydi zira kenarının altından bakması daha rahat oluyordu tokalı iskarpinlerini de daha hızlı sallamaya başladı çünkü adamın gözlerindeki ifadeyi gördükçe nefesi tıkanır gibi büyülercesine bakmaktaydı. Kadınlık sezisi ona adamın içindeki şeytanı uyardırdığını söylüyor ve bunu düşündükçe boğazından alnına doğru sıcak bir kırmızılık yüzüne görkemli bir gül rengini verene dek yayılıyordu.

620

630

Edy Boardman da olanların farkında olacak ki, gözlerini kısmış, dudaklarında hafif bir gülümseme, bebekle meşgul imiş gibi görünerek gözlükleriyle yaşlı bir kalık gibi Gerty'yi süzmekteydi. Ne çıyandı o, başka türlü olmak elinde değildi kadının, o yüzden ya kimse onunla geçinemezdi hep üstüne lazım olmayan işlere burnunu soktuğundan dolayı. Sonra, Gerty'ye dedi ki:

—Neler düşünüyorsun? Bize de anlatsana!

—Ne? Diye yanıt verdi Gerty beyazların en beyazı dişleriyle aydınlanan bir tebessümle. Geç mi oldu diye düşünüyordum.

Tabii ya, o burunları sümüklü ikizleriyle bebeklerini eve götürmelerini ne kadar isterdi ah oradan basıp gitmelerini de o yüzden vaktin geç olduğuna ilişkin kibarca bir imada bulunması. Cissy geldiği zaman Edy ona saati sordu, Miss Cissy de, göz açıp kapamadan, öpüşme zamanını çeyrek geçiyor haydi öpüşün artık dedi. Ama Edy erken dönmelerini söyledikleri için saatin kaç olduğunu öğrenmek istiyordu.

640

—Dur! dedi Cissy, bi koşu şurdaki Peter amcama gidip onun takatikisi ne diyor bi sorayım.

550 Diyerek doğru onun yanına gitti, onun yaklaştığını görünce adamın elini cebinden çıkardığını, tedirginleştğini ve başını kiliseye doğru çevirerek saatinin zinciriyle oynamaya başladığını görebiliyordu Gerty. Tutkulu bir mizacı vardı adamın ama Gerty onun kendisine fevkalade hâkim olabildiğine de tanık olmaktaydı. Daha iki saniye önce onu teşhir eden bir güzelliğe kaptırmıştı kendini, oysa şu anda sakın, vakuryüzlü bir beyefendi, son derece kibar görünümü ve her haliyle pek soğukkanlı bir adam olup çıkmıştı.

660 Cissy affedersiniz lütfen saatin kaç olduğunu söyler misiniz diye sorarken Gerty adamın saatini çıkarıp kulağına götürdüğünü sonra da başını kaldırıp boğazını temizleyerek üzgünüm, saatim durmuş ama güneş battığına göre sekizi geçmiş olmalı dediğini gördüydü. Konuşma şeklinden kültürlü bir adam olduğu belli oluyordu, biraz kesik kesik konuşuyordu ve tatlı sesinde belirsiz titremeler işitiliyordu. Cissy teşekkür ederim diyerek geri döndü ve dilini çıkarıp amca santralının bozulmuş olduğunu söyledi dedi.

670 Sonra *Tantum ergo*nun ikinci kıtasını okudular, Piskoposluk Danışmanı O'Hanlon gene ayağa kalkıp Kutsal Ekmeği tutsüledi ve diz çöktü, Peder Conroy'a mumlardan birinin çiçekleri tutuşturmak üzere olduğunu söyledi, Peder Conroy kalkarak meseleyi halletti, Gerty beyefendinin saatini kurarak çarklarını dinlediğini gördü ve bacağını tempolu bir şekilde öne geriye sallamaya başladı. Hava daha da kararmaktaydı ya adam görebiliyor ve saatini kurarken ya da onunla her ne yapıyorsa sürekli olarak bakıyordu, sonra saatini cebine koyup ellerini gene ceplerine soktu. Gerty tuhaf bir heyecanın tüm bedenini kapladığını hissetti ve başının derisindeki kaşınmadan ve korsasının göğüslerini acıtmasından o şeyin yaklaşmakta olduğunu anladı zira geçen sefer de yeni ay dolaşısıyla saçlarını kırkmıştı da. Adamın kara gözleri gene Gerty'nin üzerine dikilmiş, vücudunun her bir inhinasını, adeta taparcasına, içiyor içiyordu. Şayet ateşli bir erkeğin gözlerinde gizlenmeden ortaya dökülen bir hayranlık vardı ise, işte bu erkeğin yüzünde açıkça görebilirdiniz onu. Senin için bu, Gerty MacDowell, ve farkındasın bunun sen.

680 Edy gitmek için hazırlanmaya başladı, artık zamanıydı herhalde, Gerty az önceki imasının istenilen tesiri yaratmış olduğunu görmekteydi zaten çocuk arabasını bütün sahil boyunca iterek bulundukları yere gitmeleri epey zaman alırdı, Cissy ikizlerin keplerini çıkarıp onların saçlarını düzeltti aslında dikkatleri çekmek

amacı elbet, Piskoposluk Danışmanı O'Hanlon da cüppesi boy-nundan arkaya sarkmış ayağa kalktı ve Peder Conroy okuması için kartı ona uzattı, o da *Panem de coelo praestitisti eis* diye okumaya başladı ve Edy ile Cissy saatlerce hep saatin kaç olduğundan bahsediyorlar ve ona soruyorlardı oysa Edy ona sevdalısı onu bıraktığından dolayı kalbi kırılmış mı diye sorduğunda Gerty varışına gelişim tarhanana bulgur aşım hesabı gayet soğuk bir nezaketle cevaplamıştı onu. Gerty ansızın acıyla kıvrandı. Gözlerinde ciltlerce ölçüsüz istihfafı dile getiren kısa süreli soğuk bir alevlenme şavkıydı. İncinmişti – o, evet, ta yüreğinden vurulmuştu zira o kahrolasıca çıkan karısı Edy'nin âdetiydi buna benzer şeyleri onu yaralayacağına bildiği halde sakın sakın söyleyivermek öyle. Gerty'nin dudakları sözcüklerini biçimlendirmek amacıyla hemen aralandıydı da, o gayet narin, gayet kusursuz, bir sanatçı tarafından düşünmi-şe benzeyen gayet enfes bir şekilde biçimlendirilmiş boğazına doğru yükselen bir hıçkırığı bastırmak için mücadele etti. Onu, kendisinin dahi bilmediği denli çok sevmişti. Hakikatsiz düzenbaz, bütün hemcinsleri gibi vefasızdı, Gerty için neler ifade ettiğini asla anlamayacaktı, mavi gözleri bir an için sıcak gözyaşlarıyla yanar gibi oldu. Yanındakilerin gözleri merhametsizce onu inceliyorlardı, ne var, Gerty cesurane bir gayretle gülümseyerek yeni zaferine doğru onların görebileceği şekilde bir göz atarken onlara doğru şöyle bir döndü.

690

700

710

—O, diye gülerек cevabını verdi Gerty yıldırım hızıyla, başını gururlu bir şekilde devindirerek. Bu yıl artık yıl, onun için şapkamı istediğim kimseye atabilirim.

Sözcükleri billur gibi berrak, boynu halkalı güvercinin kuğurdamasından daha melodili bir şekilde çınlamış, ama sessizliği buz gibi kesmişti. Gerty'nin genç kız sesinde, öyle kolayca bi yana atılamayacağını söyleyen bir tını vardı. Mr. Reggy'ye gelince onun cakası da birikmiş iki kuruşu da şöyle dursundu, Gerty onu ayağının ucuyla bir çöp parçası gibi bir yana iter de bir daha onu aklına bile getirmeyip o ahmakça kartpostallarını yırtar yırtar atardı. Şayet daha sonraları tekrardan ona yanaşacak olursaydı, Gerty ona öyle hesaplanmış bir istihfafla bakardı ki, çocukçağız olduğu yerde donup kalıverirdi. Miss bücür sıksa Edy'nin suratı bir karış asılmıştı, Gerty onun bakışlarından gazaba geldiğini, saklamasına rağmen ifrit kesildiğini anlayabiliyordu, vay bücür şeytan, söylediği şeyler ok gibi saplanmıştı muhakkak o adi, kıskanç karının yüreğine de ikisi de onun ne kadar uzak, ayrı, bambaşka bir dünyada olduğunu, onlardan biri olmadığını ve asla da olmayacağını ve bütün

720

bunları bilen ve gören bir kimsenin daha bulunduğunu pekâlâ biliyorlardı, işte buyursunlar artık ne halleri varsa görsünlerdi.

Edy, bebek Boardman'ı yerine oturtturarak gitmeye hazırlandı, Cissy de topu, kürekleri ve kovaları torbasına koydu e artık zamandı zira az sonra aydede çıkacak ve çocuklar hâlâ yatmadı mı diye soracaktı. Cissy de hemen gitmeleri gerektiğini yoksa Goygoy Baba'nın gelip çocukları goygoylayacağını söyleyince bebecik neşeli gözleriyle onlara doğru ne de şirin baktıydı yarabbim, Cissy de onu güldürmek için karnını gıdıklamaya başladı da bebecik, daha nasılsın iyi misin diyemeden, altındaki tertemiz beze Allah ne ver-diye güzelce bir döşedi.

—Amanın da amanın! Zamanın da zamanın! Diye haykırdı Ciss. Bak ne hale geldi bezi!

Bu mini *contretemps* onu teyakkuza geçirdi lakin göz açıp kapayana dek o meseleyi de halletti.

Gerty tam bağıracakkan kendini zor tuttu ve sinirlice öksürdü Edy de ne oldu diye sorunca Gerty ona ananın örekesi diyecekti ki o davranışı hanım hanımcık bir insan olduğuna, takdis duası diyerek meseleyi emsalsiz bir nezaketle geçiştirdiği sırada deniz kıyısındaki kilise kulesinin çanı çalarak sessizliği bozdu zira Piskoposluk Danışmanı O'Hanlon mihrapta Peder Conroy'un omuzlarına koyduğu örtüyle ellerindeki Kutsal Ekmek'le takdis ayinini sürdürmekteydi.

Giderek artan alacakaranlıkta manzara ne kadar duygulandırıcıydı, İrlanda'nın son ışıkları, o akşam çanlarının dokunaklı sesleri bak aynı anda bir yarasa sarmaşıklı çankulesinden uçup akşam karanlığında bir oraya bir buraya ufarak yitik çığlıklar atarak dolaşıyor. Gerty ta uzaklardaki fener kulelerinin ışıklarını görebiliyordu öyle pitoresk bir kutu boyayla resmi ne güzel yapılırdı zaten insan resmi yapmaktan daha kolaydı çok geçmeden sokak fenerlerin yakan adam sokakları dolaşacak Presbiteryen kilisesinin bahçesini geçerek çiftçilerin gezindiği ağaçlık Tritonville Avenue boyunca ilerleyip penceresinin yakınında Reggy Wylie'nin bisikletiyle, *Mabel Vaughan*'ın ve diğer hikâyelerin muharriri Miss Cummins'in *Sokak Fenerlerini Yakan Adam* adlı o kitabında okuduğu gibi pedal kullanmaksızın tur attığı yerdeki sokak fenerini yakacaktı. Gerty'nin, hiç kimsenin farkında dahi olmadığı düşleri vardı zira. Şiir okumayı severdi, Bertha Supple'in ona andaç olarak kendi düşüncelerini yazması için verdiği mercanpembesi kaplı o nefis İti-raflar Albümü'nü aldığı anda onu, aşırı lükse hâşâ kaçmadan titizce-ne düzenli ve temiz tuttuğu tuvaletmasasının çekmecesine koy-

muştı. O çekmecedeki kendi gençkızlık dünyasını define hazinelerini, bakalit taraklarını, çocuklu Meryem Ana madalyonunu, Beyazgül esansını, rastık kalemlerini, kaymaktaşıdan parfüm kutusunu ve çamaşırcıdan geldiğinde iççamaşırlarına işlemek için yedek kurdelelerini saklıyordu, o deftere de Dame Street'teki Hely'den satın aldığı mor mürekkeple birtakım çok güzel fikirlerini dökmüştü zira şiir yazabildiğine inanıyordu ve kendisi de bir akşam bulduğu maydanozların sarıldığı kâğıttan kopya ettiği ve onu öylesine derinden etkilemiş olan o şiir gibi kendisini ifade edebilseydi bir ah. *Gerçek misin, idealim?* idi Louis J. Walsh, Magherafelt, tarafından kaleme alınmış olan o şiirin adı, bir de *alacakararlık, gelecek misin sen hiç?* gibilerinden bir mısra vardı, şiirlerin güzelliği ekseriya ah, o geçişten cazibeleri içinde öylesine hüznü, sessiz göz yaşlarıyla nemlenmişti gözleri zira senelerin birer birer geçiş gittiğini hissediyordu, ah o tek kusuru da olmasaydı biliyordu pekâlâ, korkacağı hiçbir rakibesi kalmazdı yalnız işte Dalkey tepesinden inerkene o kaza olmuştu ve hep saklamaya çalışmıştı onu. Ama bu da geçerdi elbet, diye düşündü Gerty. Adamın gözlerinde o sihirli çağırışı bir görseydi, kimse tutamazdı onu artık. Tanımadı ki aşk ferman. En büyük fedakârlığı yapmaya razıydı. Her çabası erkeğinin düşüncelerini paylaşmak olacaktı. Erkeği için bu dünyadan daha kıymetli olacaktı ve o da erkeğinin her gününü mutlulukla bezeyecekti. Hayati bir mesele vardı ve Gerty onun evli mi yoksa karısını yitirmiş dul bir erkek mi olduğunu öğrenmek için öleyazdı, belki de hani şarkılar diyarında karısını tımarhaneye kapatırmak mecburiyetinde kalan o ecnebi isimli asılzadenin trajik hikâyesine benzer, iyi yürekliliğinden dolayı acımasız olma gibi bir durumda mıydı? Ama öyle de olsa, ne çıkardı ki? Fark eder miydi ki pek? Pek az bir nezaketsizlik taşıyan her şeyden insiyaki olaraktan kaçınan kibar bir tabiatı vardı Gerty'nin. Tiksiniirdi o öylelerinden, Dodder'deki تنها yol boyunca kadınlık şerefini hiçe sayıp askerlerle, kaba erkeklerle çıkarak cinselliğini alçaltan, sonra da yakalanıp karakollara götürülen düşmüş kadınlardan. Yo, yo: Öylesi bir şey değil. Bir ağabey ile kız kardeş gibisine, kocaman celi Cemiyet'in göreneklerine uymasa da öbür şeyler olmadan, sadece iyi dost olmalıydı. Belki de matem, ta geçmişlerde kalan esk bir aşk yüzündendi. Bunu anlayışla karşılayabileceğini düşündü. Onu anlamaya çalışacaktı, zira erkekler öyle farklıydılar ki. İşte, aşk bekliyordu, küçük beyaz ellerini uzatmış, yakaran mavi gözlerle bekliyordu. Canım, sevgilim benim! Rüyalarındaki sevgilinin ardından gidecekti, kalbinden gelen bir ses o

770

780

790

800

810

adamin tamamıyla Gerty'ye ait olduğunu, onun aşkına layık biricik erkeğin o olduğunu, dünyaya hükmeden şeyin aşk olduğunu buyuruyordu. Başkaca hiçbir şeyin önemi yoktu. Her ne olursa olsun, zincirlerini kırarak, çılgın, hür bir hayata başlayacaktı Gerty.

Piskoposluk Danışmanı O'Hanlon Kutsal Ekmek kâsesini vitrinine koydu, kilise korosu *Laudate Dominum omnes gentes* söyledi. Kutsama duası bittiğinden, Peder Conroy, vitrinin kapağını kilitleyen danışmana giymesi için şapkasını uzattı, şaşkaloz çıkan Edy gelmiycek misin diye sordu ama Jacky Caffrey yanıt vereceğine, bağırdı:

—Hey, Cissy, bak!

Hepsi de, bulutlarda yansıyan bir şimşekmisine baktılardı, Tommy de kilisenin yanındaki ağaçların üzerinden mavi sonra yeşillenip morlaştığını gördüydü balkımanın.

—Donanma fişekleri, dedi Cissy Caffrey.

Hepsi de evlerin, kilisenin üzerine baka baka; Edy, küçük Boardman'ın kurulduğu bebek arabasını ite ite; Cissy, koşarken düşmesinler diye Tommy ile Jacky'nin ellerinden tuta tuta, yel yeperek, sa'ile doğru seğırttiler.

—Gelsene, Gerty, diye seslendi Cissy. Kermeste fişekler atılıyor.

Oralı bile olmamıştı Gerty, oysa. Peşlerine takılmaya hiç niyeti yoktu. Çingene karıları gibi koşsundu onlar oturabilirdi o burdan da pekâlâ görebildiğini söyledi onun için. Üzerine saplanan gözler, Gerty'nin yürek atışlarını hızlandırdı. Kız bir an adama baktı, bakışlarına karşılık verdi, o anda tüm varlığı ışımlandı. Akkordu tutku o yüzde, Gerty'yi kendisine ram eden lahit sessizliğindeki tutkusunu. Sonunda, meraklı gözlerden, imalı sözlerden uzak, yalnız kalmışlardı hem Gerty onun sapına kadar güvenilir, özü sözü bir, pırlanta gibi bir adam, ser verir sır vermez bir beyefendi olduğunu anlamıştı. Adamın elleri, yüzü eylemdeydi, ispazmoza tutulmuşçasına Gerty silkelendi. Sonra atılan fişeklere bakmak için yatacasına geriye doğru kaykıldı ve bakarken arka üstü düşmesin diye dizini elleriyle kavradı ve o adamdan ve kendinden başka gören bir kimse yokken Gerty paluze gibi yumuşak dolgun ve nefis kıvrımlarıyla bütün o zarif güzelliklerini biçimli bacaklarını öylecene açtı, erkeğin kalp vuruşlarını işitiyordu sanki, boğuk boğuk solumasını, Gerty zaten böylesi erkeklerin ne şehvetli, ateşli olduklarını dinlemişti, Bertha Supple bir gün ona pek mahrem anlatmış ant içirmişti kimseye söylememesi için evlerinde oda kiralayan Kalabalık Bölgeler Kurulu'nun gönderdiği o kibar beyin gazetelerden dan-

söz ve cambaz kız resimlerini kesip bazen yatakta anlarsınız pek hoş olmayan şeyler yaptığını söylemişti. Ama şimdi bu öyle bir şeyden tamamıyla farklıydı zira arasında dağlar kadar fark vardı çünkü Gerty adamın, onun yüzünü kendisinininkine çektiğini ve güzel erkek dudaklarının ilk jet alevli dokunuşunu duyumsuyordu sanki. Zaten evlenmeden önce öbür şeyi yapmadığın sürece günahların affolunuyordu üstelik senin itirafına gerek kalmadan sağduyu sahibi rahibeler vardı muhakkak hem Cissy Caffrey'nin de kimileyin gözlerinde o hulyalı mulyalı türden baygın bakışlar olurdu o da, azizim, bir de erkek artist fotoğraflarına tapan Winny Rippingham hem üstelik öbür şeyin o biçimde gelip çatmasından dolayıldı.

860

Ötede, Jack Caffrey bakın diye bağırdı, bir fişek daha, Gerty ta gerilere kaydıldı, jartiyerleri şeffaf olduğuna uysun diye mavi, hepsi fişeği görüp bağırdılar bak, bak işte orda Gerty de fişekleri görmek için yatar gibi geriye ta geriye uzansın öyle tuhaf bir şey havada uçuşmaktaydı, zikzak giden yumuşak, koyu bir şey. Gerty, ağaçların üzerinde yükselen, hep yükselen upuzun bir Roma kancılı gördü, maytap durmaksızın tırmandıkça, o gergin sessizlikte, hepsinin heyecandan soluğu kesilmiş, Gerty ha bire yükselen, artık zor görülen maytabı izlemek amacıyla daha da gerilere yaslanmak zorunda kaldı, sırtını fazlaca zorladığından kanı başına hücum etti de yüzünde kutsal, büyüleyici bir alevlenme yaratırken adam kızın öbür şeylerini de görebildi, büzgülü nansuk kilotunu, teni öbür yeşil jüponluklardan, dört on birlik patiskalardan daha iyi sarıldığı için ve beyaz olduğuna kız bıraktı görsün adam ve onun gördüğünü gördü derken bir yükseliş ki maytapta bir an gözden kayboldu ve Gerty öyle gerilere eğilmekten her azası zangır zangır silkinedursun adam kızın dizlerinden ta yukarıları hiç kimsenin hatırlanmadıkta ya da kumsaldaki sığ suda eteklerini toplayıp yürürken bile asla, apaçık gördü hem öyle hayâsızca bakmaktan Gerty'nin de adamın da utanç duyduğu yoktu zira nerdeyse beyletin önünde hayâsızca davranan çengiler gibi sergilediği baş döndürücü manzara karşısında dayanamamış da, bakmış da bakmıştı. Bembeyaz narin kollarını uzatıp canhıraş sesiyle gelmesini söyleyebilseydi ona, dudaklarını ak alına dayamasını bir genç kız aşkının, hançeresinden darı darına çıkarabildiği hafif boğuk bir sesle, çağlar boyunca yankılanagelen. Ardından bir havai fişegin daha fırlayışı güm patlayışı köreltici ve Oo! şimdi Roma kandilinin parçalanışı bir ah çekiş gibi Oo! ve herkes bağırmaktaydı geçmiş kendilerinden sırma sırma filiz atan yaldızlı hareler dalgırlar sağanağı dö-

870

880

890

küldü bakın Ah! tümü yeşilimsi şebnemsi yıldızlardı yaldızlı dü-
şen Ah, çok güzel!

Ohh öyle yumuşak, enfes, yumuşak!

Derken ne varsa kurşunu gökte şebnemimsi yitti eriyip: Her
yer sessizleşti. Ah! Gerty çabucak öne eğilirken adama bir baktı,
adamcağızın ezilip bir kız gibi kızarmasına neden olan şöyle acıya-
sı ret, utanası sitem bakıcığıyla. Ardındaki kayaya yaslanmaktaydı
900 adam. Leopold Bloom (oydu bu adam zira) kızın yüreğinin aynası
toy gözleri önünde başı eğik durmaktadır. Ne hayvanlık etmişti
ya! Akli gene bilmem neresinde, ha? Gül gibi temiz bir kız tutup
ona geliyor ve, tıynetsiz adam, buna karşılık bakın yaptığına! Al-
çaklığın son perdesi. Ona yakışmazdı! Gelgelelim, o gözler sınırsız
merhamet doluydu, her ne kadar ahlaksızlık etmiş yolunu sapıtmış
günaha girmişse de bağışlayıcı bir söz vardı elbet onun için de. İs-
ter misin kız herkese anlatsın? Hayır, bin kere hayır. Bu onların
sırrıydı, yalnızca onların, alacakaranlığa sığınıp bir başlarına hem
910 akşamın içinden ha orası ha burası sessiz sedasız uçan o yaracak
dışında kim bilecek kim anlatacak hem yaracaklar konuşmaz.

Cissy Caffrey, aklınca çalım satacak, futbol sahasındaki genç-
lere öykünüp ıslık çaldı; ardından bağırdı:

—Gerty! Gerty! Biz gidiyoruz. Gelsene. İlerden daha iyi gö-
rürüz.

Gerty'nin aklına bir muziplik geldi, aşkın cilvelerinden biri.
Cevaben elini mendil cebine sokup pamuk tamponunu çıkardı, el-
bet adam görmesin diye bir gözü onda, salladı sonra gene cebine
soktu. Adam o uzaklıktan acaba? Gerty yerinden kalktı. Elveda
mıydı? Yo. Gitmesi gerekti ama gene buluşacaklardı, orada, o ana
920 dek, yarın, dün akşamki düşünüy düşleyecekti Gerty. Kız toparla-
narak ayağa kalktı. Kalpleri kopamayan son bir bakışmada bulu-
tu; ruhuna işleyen yabansı parıltılarla dolu gözler, bir çiçeği andı-
ran sevimli yüzünde kendinden geçmişçesine asıldı kaldı. Gerty
belli belirsiz bir gülümseme, tatlı bir gülümsemeyle, ağlamaklı bir
gülümsemeyle baktı, sonra ayrıldılar.

Gerty yavaş yavaş, arkasına bakmadan inişli çıkışlı sahilde
Cissy, Edy, Jacky ve Tommy Caffrey'le minik Boardman'a doğru
ilerledi. Artık karanlık iyice bastırmıştı, sahil de taşlar, tahta parça-
ları ve kaygın yosunlarla kaplıydı. Gerty kendine özgü o dingin
930 ağırbaşlılıktan öte, sakına sakına ve ağır ağır yürümekteydi, zira
Gerty MacDowell'in...

Potinleri çok mu dardı? Yoo. Ayağı sakattı! Vayy!

Bloom onun topallayarak gidişine bakmaktaydı. Zâvalı kız!

Öbürküler tabanları yağladıklarında, o bu yüzden kalmıştı kayadaki yerinde. Zaten yüzünden okumuştum bir ayıbı olduğunu. Güzellğine yazık! Bir kusur, kadındaysa, on kat daha kötüdür. Ama kibirsiz olurlar. İyi ki, o gösterideyken bilmiyordum. Gene de istekli şeytan kız. Benim için fark etmez. Rahibeler ya da zenci kadınlar bir de dört göz kızlar gibi meraklı. O şaşalak bakışlısı narin. Aybaşısı yaklaşmış derim, diken üstünde otururlar. Bugün başım bir ağrıyor. Mektubu nereye koydum? Hah, burda. Tüm o çılgınca tutkular. Paraları yalamalar. O rahibenin anlattığı, Tranquilla manastırında gazyağı koklayarak kafayı bulan kız. Bakireler sonunda delirip giderler herhal. Rahibe? Bugün Dublin’de kaç kadın görmüştür? Martha, o. Havadaki birşeyden. Mehtaptandır. Ama o halde ne diye kadınların hepsi aynı zamanda âdet görmezler? Sorarım. Öyle ya, bir tek ay var. Ne zaman doğduklarına bakar, ihtimal. Ya da hepsi aynı noktadan başlarlar da sonra adım uyduramazlar. Kimi zaman Molly ile Milly birlikte. O bakımdan şanslıyım. Şükür ki bu sabah banyodayken yapmamışım, seni cezalandıracağım diyen o kaçık mektubuna bakıp. Bu sabah o vatman yüzünden kacırdıklarım telafi edilmiş oldu. O madrabaz M’Coy’un öyle beyhude yere önümü kesmesi. Karısının angajmanı taşrada valiz, sesi çatlak zurna. Küçük lütuflara minnettar. Üstelik ucuz. Handıysa bedava. Kendileri de istediklerinden. Onların doğal özelemleri. Her akşam işyerlerinden akın akın sokağa dökülürler. Derya kuzuları. İstemesen de atlarlar sana. Yumul, canlı canlı. Yazık kendilerini göremezler. Kadın çorabına estetiğini veren içeriğin düşletmesi. Neredeydi bu? Ha, evet. Capel sokağındaki hareketli fotoğraf gösterisinde: Sadece erkeklerle. Erketeci. Willy’nin şapkası, ya kızların şapkaıyla yaptıkları. Bu kızların fotoğraflarını mı çekiyorlar yoksa hepsi hile mi? *Gecelik* gibisi yok. *Kombinezonunun* içindeki kıvrımları yokladım. Onları da tahrik eder günlerinde. Bak tertemiz gel beni kirlet. Sungu töreni için birbirlerini duvaklamaya bayılırlar. Milly, Molly’nin yeni bluzunu çok beğenmiş. İlk ağızda. Hepsini öyle giyerler ki soyunsunlar hepsini. Molly. Ona mor jartiyerleri almamın nedeni. Biz de: Adamın taktığı kravat, alımlı çorapları ve dubleli pantolonu. İlk tanıştığımız gece getrlerini giymişti. Şık gömleği simsiyah neyinindi? Altında pırıl pırıl. Bir kadın çözdüğü her ilikle tılsımının birazını yitirir. İğneyle tutturulmuş. Mairy Mairy kopmuş donunun uçkuru. İki dirhem bir çekirdek giyinmiş birisi için. Kadının büyüü biraz da modadan. Tam püf noktasını yakalamışken değişiverir. Doğu hariç: Mary, Martha: Eski hamam eski tas. Makul hiçbir teklif geri çevrilmez. Kızın da

940

950

960

970

yoktu acelesi. Kadının iki ayağı bir pabuçta mı, oynasına gidiyordur garanti. Randevularını hiç unutmazlar. Vardır bir umduğu. Kendilerini beğendiklerinden şansa inanırlar. Öbürleri de arada onu iğnelemeye meyyal. Okulda kız arkadaşlar, kadınlar manastırının bahçesinde kolları birbirlerinin boyunlarında ya da on parmakları kenetli, öpüşüyor ve de entipüften sırlarını fısıldaşıyorlar. 980 Yüzleri kireçbeyazı rahibeler tiril tiril başlıkları ve tespihleriyle bir aşağı bir yukarı gezinmekte, kavuşamadıkları şeylere duydukları kinle. Dikenli tel. Ama muhakkak yaz bana. Ben de sana yazarım. Anlaştık mı? Molly ile Josie Powell. Münasip bir kısmet çıkana dek sonra kırk yılda bir buluşma. *Manzara!* A, bak kimler de gelmiş, Tanrım! Nasılsın? Anlat bir yol. Neler yapıyorsun? Öpüşme, ne iyi ettin de, öpüşme, geldin. Birbirlerini süzerek kusur aramalar. Harika görünüyorsun. Birbirlerine sırttan dişlerinde yansıyan bacılık husumeti. Sende kaç tane kaldı? Birbirlerine günahlarını 990 koklatmazlar.

Ah!

Aybaşılarından önce ifrit kesilir kadınlar. Moralsizdirler, şeytansıdır halleri. Molly her şeyin ona gâvur ölüsü gibi geldiğini söyler hep. Ayağımın altını kaşı. Hah, orası! Ooh, dünya varmış! Ben de duyumsuyorum. Arada bir yol dinlenmek iyi. O hallerindeyken kadınlarla yatılması kötü mü acep. Bir bakıma güvenli. Sütün kesilmesine yol açar, keman tellerinin kopmasına. Bir bahçede okumuştum kuruyan bitkilere ilişkin bir şey. Bir de derler ki taktığı çiçek solarsa o kadın fındıkçıdır. Hangisi değil ki! Vallahi kız anladı benim. Zaten öyle hissedersen hissettiğin şey olur ekseri. Benden hoşlandı mı ne? Kıyafete bakarlara. Kim kesiyor anlarlar hemen: Kolalı yaka, kolalı manşetler. E, horozlar ve aslanlar da öyledir ya, her hayvanın erkeği. Aynı zamanda bir kravatın ya da başka bir şeyin çözülmüş olması da yeğlenebilir. Pantolonun? Tut ki ben de o sırada? Yoo. Nezaketten şaşma. Densizliğin lüzumu yok. Karanlıkta öpüşür kimseye söylemezsin. Bende bir şeyler görmüş olmalı. Acaba ne. Briyantini kâkülü sağ kaşının üzerine düşen şair kılıklı birindense beni olduğum gibi yeğler. Bir baya edebi çalışmalarında yardım edecek. Kılıf kıyafetime çekidüzen vermeliyim bu yaşta. Beni profilden görsün istemedim. Ama, bilinmez ki. Güzelim kızlar ukubet heriflerle evleniyorlar. Güzel ve çirkin. Oysa ben olamam yoksa Molly. Saçlarını göstereceğini diye şapkasını çıkardı. Geniş kenarlısından almış, onu tanıyan birine rastlar diye, eğiliyor ya da koklamak için elinde bir çiçek demeti yüzünü saklasın diye. Saçları gür kösnük. Holles sokağındaki kayalıktayken Molly'nin 1010

tarantularını on şiline satardım. Ne çıkar? Adam ona para verseydi. Ne çıkar? Hepsi önyargı. Kilosu yirmi, otuz, daha fazla eder onun. Ne? Galiba. Yok pahasına. El yazısı pervasız. Bayan Marion. Flynn'a yolladığım kartpostal gibi o mektuba da adres koymayı unuttum mu? Hele Drimmie'ye kravatsız gittiğim gün. Molly'yle kavgamızdan keyfim kaçtı da. Yo, Richie Goulding'i anımsıyorum. O da bir başka. Zihninde tartar. Tuhaf, saatim dört otuzda durdu. Tozdan. Temizlemek için köpekbalığının karaciğer yağı kullanılıyor kendim de temizleyebilirim. Tasarruf şart. Tam o sırada mıydı Boylan, Molly?

1020

İşte, girdi herif. Onun içine. Ona da. Girildi.

Oh!

Bay Bloom eliyle çaktırmadan ıslak gömleğini düzeltti. Tanrım, o çıtı pıtı akıntı çağanozu. Soğumaya başlıyor yapış yapış. Bıraktığı etki nahoş. Gene de bir yoldan kurtulman gerek meret şeyden. Aldırdıkları yok. Hatta hoşlanıyorlardır. Evimize gidelim mis gibi ekmeğimize sıcak sütümüze de yumurcaklarla duamızı edip iyi geceler diyelim. Hoşlanmıyorlar mıdır yani? Kadını olduğu gibi görmektir her şeyi piç eden. Sahneyi hazırlamalı, ruju giysiyi, pozisyonu, müziği. Ve oyunun adını. *Aktrislerin Aşkları*. Nell Gwynn, Bayan Bracegirdle, Maud Branscome. Perde açılır. Mehtabın gümüş ışıkları. Dalgın sineli bakirenin zuhuru. Nonoş sevgilim gel beni öpsene. Hâlâ duyumsayabiliyorum. Erkeğe verdiği güç. Gizi burda işte. Dignam'dan çıkarken iyi ki tuvalete girmişim. Elma şarabı içmiştim. Yoksa gelemedim. Bitince şarkı söylemek istersin. *Lacaus esant taratara*. Ya onunla konuşsaydım. Ne derdim? Konuşmayı nasıl bitireceğini bilmiyorsan iyi fikir sayılmaz ama. Sen bir soru sorarsın onlar da başlar sormaya. Arabada giderken daha kolay. Elbet sen iyi akşamlar desen ve görsen ki o da teşne: İyi akşamlar derse harika. Ah, lakin o karanlık akşam Apia yolunda Bayan Clinch'le konuşmama ramak kalmıştı ah sanmıştım ki o. Amanın! O gece Meath sokağındaki kız. Ona söylediğim tüm o açık saçık şeyler hepsi de yanlış elbet. Saymırın diyordu semerim diyecğine. Öyle zor ki bulmak öyle. Abovv! Sana meylettiklerinde karşılık vermezsen herhalde kahrolur soğurlar senden sonunda. Fazladan iki şilin veriydim de elimi öptüydü. Papağanlar. Bas düğmeye cırlasın kuş. Keşke bana efendim diye hitap etmeseydi. Ah, karanlıkta o ağzı! Ve sen evli bir adam genç bir kıza! Bundan hoşlanıyorlar. Başka bir kadının erkeğini götürmekten. Hatta dedikodusunu yapmaktan. Ben başkayım. Başka bir herifin karısını savuşturmak beni ferahlatır. Herifin tabağındaki artıkları yer gibi.

1030

1040

1050

Bugün Burton'daki adamın dişsiz ağzında çiğnediği kıkırdağı tabağına tükürmesi. Fransızca mektup hâlâ cüzdanımda. Dertlerin yarısının nedeni. Ama bir gün olabilir, sanmam. Buyurun. Her şey hazırlandı. Düş gördüm. Ne? En kötüsü başlamakta. İşlerine gelmeyince bağları nasıl da koparıyorlar. Bir zamanlar mantar sevmeyen bir adamla tanıştığı için sana mantar severmisin diye sorması. Ya da fikrini değiştirip sustuğunda birisinin ne diyeceğini size sorması. Ama hepsini bir bir saydığımda: İstedğim öyle bir şey, deyişi. Yaptım diye. O da. Kadıncağızı darılttım. Sonra gönlünü aldım. Bir şeyi ölesiye istermiş gibi görün, sonra da hanımın hatırı için vazgeç. Kıvandırır avratları. Hep başka birisini düşünmekteydi garanti. Ne çıkar? Kadın, aklını kullanmaya başlayalı o erkek, bu erkek, şu erkek. Bütün iş ilk öpücükte. Eşref saati. Birden erir yürekleri. İçleri geçer, okunur gözlerinden, gizliden gizliye. En iyileri ilk düşüncelerdir. Ölecekleri güne dek unutmazlar onu. Molly... Bahçelere bakan Mağribi surlarının dibinde onu öpen teğmen Mulvey. On beşindeyim, demişti bana. Ama gelişmişti göğüsleri. Sonra uyuyakaldı. Glenree'deki akşam yemeğinden sonra arabayla eve dönüşümüz. Featherbed Mountain. Uykusunda dişlerini gıcırdatıyordu. Belediye Reisi de ona göz koyanlardan. Val Dillon. Felçli.

Uzaktan görüyorum Gerty'yi ta orada öbürleriyle izlemekte fişeklerin atılmasını. Benim attığım fişekler. Roket gibi dikilen, kırık bir dal parçası gibi inen. O çocuklar, ikiz olmalılar, bir şeylerin olmasını bekliyorlar. Büyüyüvermek istiyorlar. Analarının entarilerini giyerek. Daha vakit var, dünya kaç bucak anlamaya. O esmeri, saçları arapsaçı, zenci dudaklısı. Işıklık dudaklar. Bu amaçla yaratılmış. Molly gibi. Ya Jammatt'teki o sosyetik fahişenin tülüyle sadece burnunu örtmesi. Size zahmet, saatin kaç olduğunu söyleyebilir miydiniz lütfen? Kuytu bir sokağa girelim saatin kaç olduğunu gösteririm ben sana. Her sabah kırk kez anons ve milis de, kalın dudakları inceltir. Küçük oğlanı da okşuyor. Neler dönmekte, farkında herkes, haliyle. Kuşları, hayvanları, bebekleri anlıyorlar elbet. Kendilerince.

Kumsalda ilerlerken arkasına bakmadı. O zevki tattırmayacak. Ah kızlar, ah o kızlar, sahildeki güzel kızlar. Gözleri ne güzeldi, temiz. Gözü gösteren, gözbebeklerinden ziyade akı. Anladı mı benim ne? Tabii. Köpeğin bir zıplayışta ulaşamayacağı yerde duran kedi gibi rahat. Rastlamaz hiç kadınlar lisedeki o Wilkins gibi tek mil taklavatı meydanda, Venüs resmi yapan birine. Masumiyet mi oluyor bu? Yazık serseme! Karısı da kendine uygun işi bulmuş.

Dikkat Yağlıboya! levhası asılı bir sıraya oturduklarını göremezsin kadınların. Herkesin gözü onlarda. Karyolanın altında, olmayan şeyi ara. Hayatlarının haşyet verici olayını dört gözle bekleyerek. Jilet gibi mübarekler. Molly'ye, beğendiğini düşünerek, Cuffe sokağının köşesindeki adamın yakışıklı olduğunu söylediğim zaman, lalızada bir kolu takma dedi. Öyleydi de. Nasıl yapıyor? Roger Greene'deki daktilo kız basamakları ikişer ikişer çıkarken eteklerinin altında ne varsa meydanda. Babadan anaya, anadan kızına geçer yani. İliklerine işler. Bakın, Milly mendilini ütölemeye üşenip nasıl ayna üzerinde kurutuyor. Kadınların dikkatini çekmek için ilan koyulacak ideal yer ayna. Onu Molly'nin Paisley şalı için Presscott'a gönderdiydim de, aman o ilanı mutlaka, paranın üstünü çorabına sokup dönmüştü eve. Haspa akıllı da! Ona hiç söylemedim. Paketleri taşıyışı da ne zarif. Erkekleri cezbeder bu türden ayrıntılar. Eline hücum eden kanın çekilmesi için kolunu kaldırırsı, sallayışı. Kimden öğrendin bunu. Kimseden. Ben bir hemşireden öğrenmiştim. Ah, bilmez olurlar mı? Daha üç yaşındayken Molly'nin tuvalet masasından ayrılmazdı batı Lombard sokağından taşınmamıza yakın. Benim yüzüm hoşmuş. Mullingar. Kimbilir? Dünyanın halleri. Genç öğrenci. Bacaklar düzgün, öbürkü gibi değil. Yüksündüğü yok gene de. Tanrım, sırlıslıkla olmuşum. Delisin sen. Baldırı şişmiş. Şeffaf çorapları sıkılmış, konçları patlatırcasına tenini. Sabahki saçaklı Raziye gibi değil. P. A. Salkımsaçak kadın çorapları. Grafton sokağındaki gibi de. Bembeyaz. Üff! Soba borusu mübarekler.

1100

1110

1120

Bir çarkıfelek patladı, çatırdayarak, kıvılcım saça saça. Çata pat trıt, çat pata zrıt. Cissy ile Tommy koşup baktılar. Edy çocuk arabasını iterek arkalarından, Gerty de kayalığı dönerek onları izledi. Bakacak mı? Bak! Bak! İşte! Çeviriyor başını. Haspam, biliyor işini. Şekerim, gördüm senin. Hepsini.

Tanrım!

Çok iyi geldi bana. Kiernan'dan, Dignam'dan çıktığımda biraz keyifsizdim. Beni şad ettin, var ol! *Hamlet*'ten yani. Tanrım! Bir zevkler harmanıydı. Heyecan. Arkaya kaykıldığında dilimin kökü bir sızlasın. Baş döndürücü yıldızlar. Adam haklı. Daha da bozum olabilirdim oysa. Kıvrır zıvrır mesele yapacağıma. O halde hepsini anlatayım sana. Gene de ikimiz arasında bir tür dildi bu. Olamaz mı? Yo, Gerty diyorlardı ona. Düzme bir addır belki benimki ve Dolphin's Barn adresinin yanıltıcı olması gibi.

1130

*Adı Jemima Brown'dı kızlığında
Anastyla yaşardı Irishtown'da.*

Orasını aklıma getiren bu yer herhal. Al birini vur ötekine.
 1140 Dolmakalemlerini çoraplarına silmeleri. Ama topun anlarmış gibi
 yuvarlanıp onun önünde durması. Her şeyin bir amacı var. Tabii
 okulda bir topa doğru dürüst vuramazdım. Koç boynuzu gibi yam-
 piri. Yazık zira yok bulaşıkmiş yok babasının pantolu oğlana uyar
 mıymış yok bebeği a a yapsın diye tutarken altını pudralayalımış
 diyene dek sadece birkaç yıl sürer. Kolay iş değil. Korur onları.
 Şerden uzak tutar. Doğa. Bebeği yıka, ölüyü yıka. Dignam. Ço-
 cukların elleri eteklerine yapışır hep. Hindistancevizi kafalar,
 maymun suratlı şeyler, önceleri kapalı bile değildir, kundakları ke-
 silmiş süt lekeleri ekşi kokular. Bir çocuğa emsin dye boş meme
 1150 vermemek lazım. Şuna biraz hava basıp şişersenize. Mrs. Beaufoy,
 Purefoy. Hastaneye bir uğrayım bari. Hemşire Callan hâlâ orda mı-
 dır acep. Molly, Coffee Palace'tayken bazı geceler bizde kalırdı.
 Paltosunu fırçalarken görmüştüm onu genç doktor O'Hare'in. Ya,
 bir zamanlar Mrs. Breen ile Mrs. Dignam da öyleydiler, evlenecek
 yaşta kızlar. En kötüsü geceleyin demişti Mrs. Duggan City
 Arms'tayken. Kocasını ayyaş, uğradığı meyhanelerin kokusu sinmiş
 üzerine sansar gibi kokar. Düşün, karanlıkta burnunun dibine da-
 yanyor, kokla dur bayat ispirotyu. Sonra da sabahleyin sorar: Dün
 gece sarhoş muydum? Kocasını kötülemek hoş bir şey değil. So-
 1160 nunda kümese kapanırlar. Et turnak gibidirler. Ola ki kadınların
 yüzünden de. Molly'nin eline su dökemezler hiçbiri. Güneyli ka-
 nından olacak. Mağribi. Şekli de, endamı. Elleri semiz kıvrımları
 yoklamaktaydı. Öbürleriyle mukayese ediver bir mesela. Karıları
 evde kilit ardında, yüklükteki iskelet. Müsaadenizle şeyimi tak-
 dim edeyim. Sonra ağızlarında bir şeyler gevelerler, nasıl hitap
 edeceklerini bilemezler karına. Bir adamın en zayıf noktası karısı-
 dır. Gene de kısmet meselesi bu, âşık olmak. Kendi aralarında sır-
 larının olması. Bir kadın mukayyet olmasa sefil olacak erkekler do-
 lu. Bir de o hanım hanımcık ufak tefek kızlar, beberuhi kocaları-
 1170 la. Tanrı onları birbirleri için yaratmış. Kimi zaman çocukları nor-
 mal gelişir. Eksinin eksiye artı. Ya yetmişlik zengin beyle utangaç
 karısı. Mayısta evlenip aralıkta pişman ol. Bu nem de pek sıkıcı.
 Yapış yapış. Ucundaki deri yapışmış. Ayırayım şunu.

Ay!

Öte yandan zebella gibi bir herifle, anca saatcebine ulaşabilen
 karısı. Uzunuyla kısası. Dev adamla cüce bayan. Saatimin ne tuhaf

öyle. Kolsaatleri hep bozuluyor. Acaba o durumda olduğu zaman o kimseyle arasında manyetik bir etki var mıdır. Evet, vardır, herhal. Kedi yokken, fareler cirit atar. Pill Lane'de içeriye baktığımı anımsıyorum. Bu da bir manyetizm işte. Her şeyin ardında bir manyetizm var. Örneğin yer böyle çekmekte ve çekilmekte. Hareket bundan doğuyor. Zaman da, yani hareket sırasında geçen süredir zaman. Sonra bir şey durursa, kâffesi de durur azar azar. Zira bunların hepsi ayarlanmıştı. Manyetik ibre insana güneşte, yıldızlarda neler oluyor, anlatır. Küçücük bir çelik parçası. Sen de mıknatısını şöyle tuttuğunda. Gelirler. Gelirler. Lüppedek. Kadınla erkek yani. Molly, o. Şöyle bir giyinsin, bir baksın, bakılmak istediğini sezdirsin, çok geçmez, vallahi bunları görebilecek denli erkeksen şayet, içinden fışkıran bir aksırık gibi, bacaklarına, bakarsın, içinde azıcık hayat varsa. Lüppedek. Boş verirsin her şeye.

1180

1190

O tarafında neler hisseder acep. Başkaları var diye tutuk davranıyordu. Çorabında bir delik olsa hele daha da utanacak. Molly at panayırında mahmuzlu binici çizmelerini giymiş çiftçiye, altçenesini uzatıp, başını geri çekip nasıl bakmıştı. Ya, Lombard Street West'teyken boyacılar. O herifin sesi güzeldi doğrusu. Giuglini öyle başlamış zaten. Kokusunu almıştım. Çiçek kokusu gibi. Yalan da değil. Menekşe. Belki de boyadaki terebentinden geliyordu. Her şeyden bir pay çıkarırlar kendilerine. Bir taraftan da iştmesinler diye terliğin tabanını zemine sürterek temizledi. Ama pek çoğu, başarıya ulaşamaz, sanırım. Saatlerce öyle dikilmiş kalırlar. Kanıma girmiş bir kere, çıkaramam ki.

1200

Dur. Hm. Hm. Evet. Bu onun parfümü. Demek ondan salladı elini. Ben uzakta yastığıma döndüğümde beni hatırlaman için bırakıyorum bunu sana. Nedir bu? Siğilotu mu? Yo. Sümbül? Hm. Gül, galiba. O tür kokuyu seven birine benziyor. Bayıcı ve ucuz: Çabucak bozulur. O yüzden çavşırı tutması Molly'nin. Yakışıyor ona, biraz ala yasemin karıştırınca. Tiz nağmeleri pes nağmeleri. O gece baloda tanışmıştı onunla, saatlerin dansı. Sıcak içice açığa vurmuştu kokusunu. Geçen seferki parfümün hâlâ koktuğu siyahlarını giymişti. İyi iletkendir, değil miydi? Kötü müydü yoksa? Işığı da. Var bir ilişkisi mutlaka. Örneğin karanlık bir mahzene girdin diyelim. Esrarengiz de, ha. Ne diye anca şimdi geldi bu koku burnuma? Kendisi gibi, kokusunun da gelmesi epey zaman aldı, yavaş ama emin. Etrafa yayılan milyonlarca küçük taneciklerdir şüphesiz. Zira o baharat adalarında, bu sabahki Seylan'da bilmem kaç fersahtan kokusunu alırsın. Bence bu ne, söyleyim. Tüm bedenlerini saran lûabüşsems dedikleri ipince bir tül ya da örümce-

1210

1220 kağı gibi bir şey, farkına varmadan gökkuşağı renkler gibi mütemadiyen eğirip yaydıkları, tasavvur edemeyeceğin kadar ince bir şey. Üzerinden çıkardığı her bir şeye yapışıp kalan. Çoraplarının ayak yerlerinde. İpilik pabuçlarında. Korsasında. Külötlarında: Hafif tekmeçiklerle çıkarıp attığı. Bir dahaki sefere dek baybay. Kedi bile onun yataktaki yerini koklamaktan hoşlanıyor. Bin kişi arasından seçerim kokusunu. Banyo yaptığı su da. Kremalı çileği hatırlatıyor bana. Sahi, neresinden yayılıyor acaba. Oradan mı yoksa koltukaltlarından mı koynundan mı? Her bir köşeden, delikten fışkırıyor adeta. Lokman ruhu gibi bir şeyden yapılan sümbül parfümü. Miskisçanı. Kuyruklarının altındaki torbacıklar. Bir katresi yıllarca koku yayar. Köpekler birbirlerinin kışlarını koklarlar. İyi akşamlar. Selam. Bugün nasıl kokuyorsun? Hm. Hm. Gayet iyi, sağ olasin. Hayvanlar bundan anlarlar. Bir düşün bak, doğrusu bu. Biz de öyleyiz ya. Bazı kadınlar, örneğin, âdet gördükleri zaman insanı iterler. Biraz yaklaş. Bir ufunet ki sorma gitsin. Ne gibi mi? Kokuşmuş ringabalığı konservesi ya da. Abovv! Lütfen çimenlere basmayınız.

1240 Onlar da bizden bir erkek kokusu alıyorlardır. Ama ne? Geçen gün Uzun John'un yazıhanesinde duran puro kokulu eldivenleri. Ya nefes? Yediğin içtiğin şeylerden alır kokusunu. Yo. Erkek kokusu, diyesim. Bununla bir alâkası var muhakkak, zira öyle oldukları varsayılan rahipler farklıdır. Kadınlar, reçele konan sinekler gibi etrafında dolanırlar. Mihraptan parmaklıkla uzak tutulsalar da bir yolunu bulup ona ulaşırlar. Yasak rahip ağacı. Ah, peder n'olursunuz? Önce beni lütfen. Bedenlerinin her yanına yayılır, içlerine geçer. Yaşamın kaynağı. Pek tuhaftır kokusu. Kereviz sosu. Dur bakayım.

Mr. Bloom burnunu soktu. Hm. Ta içerisine. Hm. Yeleğinin koltukaltı oymasından içeriye. Bademsi ya da. Limonumsu bu. Ah değil, bu sabun, yahu.

1250 Ha, o losyon, tamam. Tevekkeli zihnime takılan bir şey vardı. Bir türlü gidip sabunun parasını da veremedim. O cadaloz karı gibi elinde şişecyle dolaşmaktan hoşlanmam. Hynes o üç şilini pekâla ödeyebilirdi bana. Hatırlatmak için Meagher'den bahsetseydim. Olsun, o ilan işini hallederse. İki şilin dokuz peni. Hakkımda iyi düşünmeyecek. Yarın arayayım. Sana borcum ne kadar? Üç şilin dokuz peni mi? İki şilin dokuz peni, efendim. A! Bir dahaki sefere ödünç vermesini önleyebilir. Veresiye vererek müşterilerini kaybedersin. Mesela pablarda öyle. Heriflerin hesabı iyice kabarcı, artık arka sokaklardan dolana dolana başka yerlere gitmeye başlarlar.

Şu asilzade demincek de geçmişti. Nereden çıktı öyle. Şöyle bir uzanıp dönmüş. Yemek zamanı evinde olacak daima. Özentili halleri: Habesini kaymış. Şimdi de doğayı seyreyliyor. Yemeklerden sonra şükran duası. Akşam yemeğinden sonra bir mil yürür. Bir bankada küçük bir hesabı vardır, bir meclis üyeliği filan. Arkasından yürüyüm de, bugün o gazeteci oğlanların bana yaptığı gibi onu sinirlendireyim. Kadınlar dalga geçmesinler de ne çıkar? Ancak böyle anlaşılır insan. Şimdi tahmin et bakalım kim bu adam. *Kumsaldaki Esrarengiz Adam*, Mr. Leopold Bloom'un emsalsiz hikâyesi. Sütunu bir gineden telif. Ya bugün mezarlıktaki o kahverengi Makintoşlu adam. Garanti Oğlak burcundandır. Tümünü massetmek sağlık için iyidir. ıslık yağmuru davet eder derler. Bir yerlerde yağıyordur. Ormond'da tuzlar nemliydi. Bedenimiz atmosfere duyarlı. İhtiyar Betty'nin eklemlerinde ağrılar başlar. Slipton Ana'nın dediğine bakılırsa bir gün gelecek göz açıp kapayana dek dünya turu atacakmış gemiler. Yo. Yağmur işareti bu. Royal Reader'de yazıyordu. Uzaktaki tepeler yaklaşıyor gibiler.

1260

1270

Howth. Baley feneri. İki, dört, altı, sekiz, dokuz. İşte. Değiştirmeleri lazım zira bir ev sınırlar sonra. Vinçler. Grace Darling. İnsanlar karanlıktan korkar. Kandilböcekleriyle bisikletçiler de: Işık yakma zamanı. Mücevherat pırlantalar daha iyi ışıldar. Kadınlar. Işıktaki huzur verici bir şey var. Seni incitmez canım. Eskiden olacağına şimdi olsun daha iyi. İssız dağ yolları. Yok yere bağırsaklarını değserler. Gene de iki tür insana rastlarsın. Asık suratlılara ve gülümseyenlere. Af buyurun! Estağfurullah. Çiçekleri sulamak için en iyi vakit güneş battıktan sonra gölgede. Aydınlıktır hâlâ. Kırmızı ışınlar en uzunudur. Roygbiv Vance öğretmişti bize: Kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, mavi, lacivert, mor. Bir yıldız görüyorum. Çobanyıldızı? Henüz belli olmuyor. İki. Üçleşince gece olmuş sayılır. Şu bulutlar hep orda mıydı? Bir hayalet gemi gibi. Yo. Bakayım. Ağaçlar mı yoksa? Optik aldanma. İlgim. Batan güneş diyarı bura. Güneydoğuda batan Özerklik güneşi. Doğduğum ülke benim, iyi akşamlar.

1280

1290

Çiy düşüyor yerlere. O taşta oturma, evladım, dokunur sana. Bademciklerin şişer gene. Büyüyüp güçlenene dek küçük bebekler ne yapsın. Basurlarım şişmese bari. Yaz nezlesi gibi geçmek bilmez, ağzımda bir acılık. En kötüsü otlar ya da kâğıtla kesilmesi. Oturduğum yere sürtününce. Üzerinde oturduğu o taş olmak isterdim. Ah şekerim benim, ne güzel görünüyordun bilmezsin. Onları o yaşta sevmeye başladım. Ham yemişler. Yumul. Allah ne verdiyse. Ayak ayak üstüne sırf otururkene atarız herhal. Kütüphanede

1300 de bugün: O mezun kızlar. Altlarında mutlu sandalyeler. Ama akşamın etkisi bu. Hissederler hepsini. Çiçek gibi açarlar, saatlerini bilip, günebakanlar, yerelmaları gibi, balo salonlarında, avizelerin altında, havağazı fenerleriyle ısıtılmış caddelerde. Onun omzunu öptüğüm, Mat Dillon'un bahçesindeki gece şebboylar. Keşke onun o halini gösteren tam boy yağlıboya bir portresi olsa. Ona âşık olduğum zaman da hazırandı. Seneler geçiyor. Tarih kendini tekrarlıyor. Ey uçurumlar, doruklar, sizlerleym gene ben. Hayat, aşk, kendi küçük dünyanın etrafında seyahat. Ya şimdi? Ayağındaki aksaklığa üzüldüm ama fazla merhamet hissine kaptırmamalısın kendini. Sonra seni kullanırlar.

1310 Howth'ta her şey sakın şu anda. Uzak tepeler tıpkı. Orada biz. Rododendronlar. Aptalım belki de. O eriğini yiyor, bense çekirdeğini. Kismetim böyle. O tepeler neler görmüştür. Değişen, isimler: Hepsi o kadar. Âşıklar: Aşşüre.

Yorgunum şu an. Kalksam mı? Oturayım biraz. Olanca erkekliği çektik kuruttu, haspa şey. Beni öpmüştü. Bir daha asla. Gençliğim. Bir kez gelir yalnızca. Onunki de. Atla trene git oraya yarın. Yo. Dönülünce aynı şey olmuyor. Çocukların bir eve tekrar dönmeleri gibi. Yenilik istiyorum. Güneşin altında yeni bir şey yoktur ki. Dolphin's Barn Postanesi eliyle. Sen yuvanda mutlu değil misin? Yaramaz sevgilim. Dolphin Barn'da oynadığımız sözcük oyunları Luke Doyle'nin evinde. Mat Dillon ile bir alay kızı: Tiny, Atty, Floey, Maimy, Louy, Hetty. Molly de. Seksen yedideydi. Şey yaptığımızdan önceki yıldı. Ya o yaşlıbinbaşı, içkisinin damlasını heba etmeyen. Tuhaf, onun ailesinin tek çocuğu olması, benim tek çocuk olmam. Hepsi dönüyor. Kaçtığını zannederken kendine toslar insan. En uzun görünen dolambaçlı yol belki de en kestirme yoldur. Tam onlar şey yaparken. Sirkteki ringde dönüp durmaları. Rip van Winkle oyunu oynardık. Rip: Henry Doyle gripten mustarip. Van: Kakavan pehlivan. Winkle: Akıl, sen bana takıl. Sonra Rip van Winkle'in döntişine geldi sıra. Molly büfeye yaslanmış bakıyordu. Mağribi gözler. Sleepy Hollow'da yirmi yıl uyuyan. Değiştirdi hepsi. Unutuldu. Gençler yaşlandı. Tüfeği çiyden paslandı.

1330 Üü. Ne bu uçuşan böyle? Kırlangıç mı? Yarasadır mutlaka. Beni ağaç mı sanır, öyle kör. Kuşlar koku almaz mı? Ruhgöçü. Sıkıntından bir ağaca dönüşebileceğine inanırlarmış. Salkım söğüte ağlayan söğüt deriz ya. Aa. Gene geçti. Vay zibidi şey. Yuvası nerde acep. Şurdaki çan kulesi. Muhakkak. Mukaddes kokular içinde bacaklarından asılmış. Çan onu yaman ürkütür, herhal. Tören bit-

tiye benzer. Sesleri işitiliyor. Bize duacı olun. Sonra yine, bize duacı olun. Sonra yine, bize duacı olun. Tekrarlama iyi fikir. Reklamlar da öyle ya. Bizden alın. Sonra yine, bizden alın. Evet, rahibin evinde ışık var. Yetingin aşları. Ben Thom'dayken yaptığımız değerlendirmeye hatasını anımsıyorum. Yirmi sekizdi. İki evleri var. Gabriel Conroy'un kardeşi papaz. Ayy. Gene. Ne diye geceleyin çıkarlar fareler gibi acep. Karışık bir soyları var. Zıplayan farelere benzetirim kuşları. Onları ürküten ne, ışık mı gürültü mü? En iyisi kımıldamadan oturayım. Kuraklıkta kavanozun içine taş atarak üst tarafından suyu içen kuş gibi hep içgüdüsel. Pelerin giymiş, elleri minicik bir adam gibi. İncecik kemikler. Titreyen ışıkları görür gibiyim, bir tür mavimsi beyaz. Renkler görülen ışıkla ilgilidir. Kartal gibi güneşe bak, ardından gözlerini bir pabuca dik sarımtırak haleli bir ışık lekeli görürsün. Markasını her şeyin üzerine vurmak ister. Mesela, bu sabah merdivendeki o kedi. Kahverengimsi kesek renginde. Üç renkli olmazlarmış, derler. Aslı yok. City Arms'daki o benekli beyazlı sokak kedisinin alnındaki me harfi. Bedenleri elli ayrı renkte. Howth az önce ametist. Camlar parılıyor. Merceğiyle öyle yakmıştı o bilge adam neydi adı. Çalılık tutuşuyordu sonra. Geçen birinin attığı kibrit olamaz. Ama? Ola ki rüzgârla birbirine sürtünen kuru dallar güneş ışığıyla. Ya da çalılardan arasındaki şişe kırıkları güneşte mercek gibi Arşimet. Hatırladım! Hafızam pek fena sayılmaz.

Ayy. Kim bilir ne diye uçuşup dururlar hep. Böcekler? Geçen hafta o arı odaya girmiş tavandaki gölgesiyle oynamaya başlamıştı. Beni sokan arı oydu belki de, bakmaya gelmiştir. Kuşlar da. Hiç bilinmez. Ne söyledikleri de. Bizim gevezeliklerimiz gibi. O şöyle demiş, bu böyle demiş. Okyanusların üzerinde uçup geri dönmeleri cesaret ister. Birçoğu fırtınalarda, telgraf tellerine çarparak he lak olur. Denizcilerin hayatı da pek iç açıcı değil. Karanlığın içinden dalgalarda boğuşarak denizayları gibi, böğüre böğüre ilerleyen koskoca şilepler. *Faugh a ballagh!* Çekil önümden, ulan kahrolasıca! Ve başkaları, mendil kadar bir yelkenli minnacık tekneleri kasırga ortalığı uçururken oraya buraya savrulur gider. Evlidirler de. Kimileyin dünyanın öteki ucunda bir yerlerde yıllarca uzak kalırlar evlerinden. Aslında ucu yoktur yuvarlak olduğuna. Her limanda bir karısı olduğu söylenir. Karısı şayet dikkatliyse Conisi eve dönene dek güzel bir hayat yaşar. Dönerse, o da. Limanlardaki kırmızı fenerli sokakları kolağan ederek. Nasıl sevebiliyorlar denizi? Ama seviyorlar. Demir alırlar. Talihi açık olsun diye bir yerinde bir nazarlık ya da bir muska. İşte. Bir de tefilim yo zavallı baba-

1350

1360

1370

1380

cığımın babasının dokunduğu, kapısına asılı o şeye ne denirdi. Bizleri Mısır diyarından yeni esaretlere getiren şey. Bütün bu huzafelerde bir hikmet var zira bir kere yola çıktın mı ne gibi tehlikelerle karşılaşacağın hiç bilinmez. Belinde cankurtaran yeleği, tuzlu su yuta yuta can havliyle bir kalas parçasına ya da kırılmış bir direğe tutunursun, köpekbalıkları sana ulaşana dek öyle yaşarsın son demlerini. Balıkları deniz tutmaz mı ki hiç?

1390 Sonra güzel tek bir bulutsuz dingin, sütliman bir ummanda, Deniz Ana'nın rahminde tayfalarla tüm kargo darmadağın, asude bakan ayın altında. Kabahat bende değil, bizim metaforada.

Mirus Kermesi'nden son öksüz bir şenlik fişegi semada, Mercer hastanesine bağış arayışında gezindi, sonra dağılıp yiterkene halsiz menekşemsi biri hariç ak yıldızlardan bir hevenk gibi döküldü. Uçuyorlar, dökülüyorlar: Solup gidiyorlar. Çoban saati: Kavuşma vakti: Buluşma saati. Evden eve, hep hasretle gözlenen iki tıklatışıyla saat dokuz postacısı turunda, karnında ışıldayan feneriyle kandilböcekleri defne kümelerinin arasında kâh orada kâh burada. Havagazı fenercisi inip çıkan aleviyle Leahy's Terrace'taki beş ağaç fidanının ortasındaki feneri yaktı. Pencerelerin ışıklanan perdelerinin önünden, bir örnek bahçelerin önünden cırlak bir ses inlercesine haykırarak ilerledi: *Evening Telegraph, son baskısı! Gold Cup yarışlarının neticesi!* ve, Dignam'ın evinden bir oğlan çocuğu dışarıya fırlayıp seslendi. Fışıldayarak yarasa bir oraya uçtu, bir şuraya. Ta uzaklarda kumsalın üzerinde kırılan köpüklü dalgalar gelmekteydi, kurşuni. Howth, serpilmiş rododendronlarla dolu uzun günlerinden yorgun (kendisi yaşlıdır da), uykuya çekilmekte ve akşam esintisinin getirdiği esenliği, eğreltiotlarından kürkünü okşayışını keyifle duyumsuyor. Uzanıp yatmıştı ama, derin ve telaşsız soluyadursun, uyumayan bir kırmızı gözünü açık tutmaktaydı uykulu ama ayık. Ve uzaklardan Kish yakasında demirlemiş fener gemisi yanıp sönmekte, Mr. Bloom'a göz kırpmaktaydı.

1410 Açıklardaki o heriflerin yaşamları da hani, bir noktaya çakılmış öyle. İrlanda Kılavuzluk Dairesi. Günahlarının kefareti. Sahil muhafızları da. Havai fişekleriyle, cankurtaran varageleleriyle, cankurtaran sandallarıyla. *Erin's King*'le gezintiye çıktığımız gün onlara eski gazeteleri paketleyip atmıştık. Hayvanatbahçelerindeki aylar. Berbat bir yolculuktu. Ciğerlerini temizlemeye çıkan alkolikler. Ringa balıklarını beslemek için denize kusmalar. Mide bulantısı. Ya o kadınlar, korkudan beti benzi kireç kesilmiş. Milly, korkudan eser yok. Mavi eşarbını gevşetmiş, gülüyor da gülüyor. O yaşlarda ölüm nedir bilmezler. O yaşlarda temiz olur mideleri.

Kaybolmaktan korkarlar lakin. Crumlin'de ağacın ardına saklandığımız zaman. Ben istememiştim. Anne! Anne! Ormandaki bebekler. Onları maskelerle korkutmak da. Havaya fırlatıp yakalamak onları. Öldürücem ben seni. Sadece şaka mı bu? Ya da çocukların savaş oyunları. Ne de ciddidirler. Nasıl olur da birbirlerine doğru silahlarını yöneltir insanlar? Bazen patlayıverir. Zavallı çocuklar! Kızamıktan, kurdeşenden çektikleri. Milly'ye kalomel müshili içirmiştim. İyileşince Molly'yle yatmaya başlamıştı. Dişleri aynı ikisinin de. Ne diye sevişirler? Bir başka kendilerini mi? Ama şemsiyesiyle onun peşinden koştuğu o sabah. İncitmesin diye belki de. Nasıl çarpıyordu yüreği. Küür küür. Ne küçüktü elleri: Şimdi kocaman oldu. Sevgili Babacık. Dokunduğunda, bir elin sana söyledikleri şeyler. Yeleğimin düğmelerini saymaya bayılırdı. İlk korsasını anımsıyorum. Her gördükçe gülerdim. Önce minicikti göğüsleri. Sol taraftaki daha duyarlı. Galiba. Benimkisi de. Kalbe daha yakın diye midir? İri göğüsler modaysa vatkalarla şişirirler. Büyüme çağında geceleri basan ağırları, seslenerek uyandırırır beni. İlk âdet görüşünde çok korkmuştu. Zavallı çocuk! Anne için de tuhaf bir an. Kızlığını hatırlatmıştır ona. Cebelitarığı. Buena Vista'dan bakışım. O'Hara kulesini. Martıların çığlıklarını. Tüm ailesini silip süpüren Koca Barbar Maymununu. Gün batarken, hatları geçen askerler için atılan toplar. Denize nazırmış evleri, dediydi bana. Böyle bir akşamda, ama açık, bulutsuz. Hep özel bir yatla gelen bir lort ya da zengin bir beyzadeyle evleneceğimi düşünmüşümdür. *Buenas noches, señorita. El hombre ama la muchacha hermosa.* Niçin benimle? Çünkü sen ötekilere nazaran öyle yabancıydın ki.

Bütün gece buraya salyangoz gibi yapışıp kalmayalım. Bu hava insanı uyuşturuyor. Işığa bakarsan saat dokuza yaklaşıyor. Eve gideyim. *Leah* için çok geç. *Killarney Zambağı*. Yo. Belki ordadır hâlâ. Hastaneye gidip bakayım. İnşallah kurtulmuştur. Ne uzun bir gündü ya. Martha, banyo, cenaze, Keyes Müessesesi, müzedeki Tanrıçalar, Dedalus'un şarkısı. Sonra Barney Kiernan'daki o deli herif. Hakkını avucuna verdim herifin orda. Sarhoş dangalağa Allah'ından söz edince nasıl da fittirdiydi. Karşılık vermem hataydı. Niçin ama? Hiç de değildi. İnsan dürtüst olmalı, kendi hatasına da gülebilmeli. Başkalarıyla iken içmek istiyor insan. İki yaşındaki yalnız bir çocuk gibi korkak. Ya bana vursaydı. Bir de onun açısından bakmalı. O vakit pek feci görünmüyor. Belki de beni incitmek değildi maksadı. Yaşasın İsrail. Peşine takıp sürüklediği ağzında üç kazma dişli o baldızı da yaşasın. Aynı güzellikteki sülalesi de. Karşısında oturup çay içmek aman ne zevk. Borneolu vahşi ada-

1430

1440

1450

1460

mın karısının kızkardeşi şimdi artık şehrimizde. Sabah erken ona yakın durduğunu düşün. İneği öperken Morris'in dediği gibi herkesin zevki kendine. Ama Dignam'a gidişim üzerine tüy dikti. Matemli evler insanın yüreğini karartıyor zira hiç bilinmez ki. Kadının paraya ihtiyacı var lakin. Söz verdiğim üzere şu İskoçyalı Dul Kadınlar cemiyetine uğrayım bari. Acayip ad. Sanki biz onlardan önce ölecekmişiz gibi. Pazartesi günü Cramer'in önünde miydi bana bakan o dul kadın. Zavallı kocasını gömmüş ama ondan kalan emekli maaşıyla doğrusu vaziyeti pek gıcır. Dulluk akçesi. E? Ne yapsın ki yani? Dişiliğini kullanarak bulacak elbet yolunu. Dul erkekleri görmektense hoşlanmam hiç. Nasıl da kimsesiz görünürler. Zavallı adamcağız O'Connor karısıyla beş çocuğu şurda midyeden zehirlenmişti. Lağım. Elden ne gelir ki? Şapkası basık tepeli az yaşlı bir kadın lazım ona analık edecek. Ablak suratlı, koskoca önlüklü, onu çekip çevirecek. Pazenden gri uzun kadın donları, üçü bir şiline, şaşılacak şey doğrusu – çok ucuz. Sadeymiş ama sevilirmiş, her zaman sevilirmiş, derler. Çirkin: Hiçbir kadın kendini öyle görmez. Sevelim, aldatalım ve güzel olalım yoksa yarın ölüp gideceğiz. Kimi zaman bu oyunu ona kimin oynadığını düşünerek dolaşırken rastlıyorum ona. U. p.: Up. Kader işte. Onunki, benimki değil. Kimileyin bir dükkânda da rastlıyorum. Lanetlenmiş gibi daha beter oluyor sanki. Dün gece rüyamda mıydı? Dur. Kaşık bir şeyler. Kırmızı terliklerini giymiş. Türk. Üzerinde kilotu. Öyle miydi? Pijamalıyken daha mı cazip? Yanıtlaması çok güç. Nannetti gitti. Posta vapuruyla. Şu anda Holyhead'e yaklaşmıştır. O Keyes ilanını garantilemeliyim. Hynes ile Crawford'u ayarla. Molly'ye alatağım jupon. İçini dolduracak bir şeyleri var. Neydi o? Belki de para.

Mr. Bloom eğilip kumsaldaki bir kâğıt parçasını çevirdi. Gözlerine doğru yaklaştıırıp dikkatlice baktı. Bir mektup? Değil. Okunmuyor. En iyisi gideyim. Tabii. Kıpırdayacak halim kalmamış. Eski bir defter sayfası. Yerdeki çukurlar, çakıllar. Sayılabilir mi ki? Kim bilir neler bulursun. Definenin haritasını içeren bir şişe, bir batıktan fırlamış. Posta kolisi. Çocuklar denize bir şeyler atmak isterler hep. Güvenlerinden mi? Denize atılan ekmekler. Bu da ne? Bir çubuk.

Ah! Tüketti o kız beni. Artık genç sayılmayız. Yarın gelir mi buralara acep? Bir yerde beklerim onu sonsuza dek. Mutlaka geri döner. Katiller hep dönermiş. Acaba ben?

Mr. Bloom elindeki çubukla önündeki nemli kumsalı hafifçe eşeledi. Ona bir mesaj yazsam. Kalır mı ki? Hm.

Ben.

Sabahleyin düztaban bir serseri basar geçer üstüne. Yararsız. Dalgalarla bozulur. Kabaran sular buraya varır. Ayağının önünde bir su birikintisi görmüştüm. Eğilip yüzüme bakayım bir, kapkaranlık bir ayna, üfleyim, kırışıyor. Bütün bu kayaların üzerindeki çizgiler, deşikler, harfler. A, bunlar saydammış! Üstelik bilmezler ki. O sözcüğün hakiki manasını açıklar mısın? Sana yaramaz çocuk değişimin nedeni öbür dünyayı, şey, lafı sevmediğimden dolayı.

1510

BEN. BİR.

Yer kalmadı. Vazgeç.

Mr. Bloom yazıları fotiniyle yavaşça bozdu. Bu kumda ne mümkün. Bitki bile yetişmez. Soldurur her bir şeyi. Büyük tekne-ler de nasıl olsa buralara gelemes. Guinness'in mavnaları hariç. Kish'in etrafından seksen günde. Mahsus düz yapılmış öyle.

Tahta kalemini fırlatıp attı. Sulu kuma düşerek saplandı çubuk. Bir hafta boyunca bunu yapmaya çalışsan başaramazsın. Tesadüf. Birbirimizi tekrar göremeyeceğiz. Ama çok güzeldi. Elveda, sevgilim. Sağ ol. Beni gençleştirdin sen.

1520

Şimdi bir şekerleme, şey olsaydı. Saat nerdeyse dokuz. Liverpool vapuru çoktan kalkmıştır. Dumanı bile kalmamış. Öbür şeyi de yapabilir. Yaptı zaten. Ve Belfast'a. Ben gitmesem daha iyi. Yarış orada, yarışarak Ennis'e dönüş. Olsun. Gözlerimi bir an kapayıvereyim. Uyumam, ama. Yarı düş. Asla aynı şey değil. Yarasa gene. Zararsız. Sadece birkaç tane.

Ah tatlım gördüm senin küçük gençkızbeyazı her şeyini o kirli bracegirdle'ını beni aşktan yapış yapış etti de biz ikimiz yaramaz Grace sevgilim Molly herife yatakta kavuşup Mete'nin nesi süsler Raoul için la parfume de your wife siyah saçlarıyla soluyarak inip çıkan dolgun göğüslü *señoritanın* gençkız gözleri Mulvey iri tırnçları bana ekmek vanı Winkle kırmızı terliklerini sürüyerek uy-kumda gezinip sonunda dönersem Agendath büyüleyici güzelliğini gösterdi bana gelecek yıl donunda dönersem gelecek onun gelecek onun gelecek.

1530

Bir yarasa uçtu. Burda. Orda. Burda. Kurşunu uzaklıklarda bir çan çinladı. Mr. Bloom, ağzı açık, sol fotininin yanı kumlanmış, yana doğru eğildi, bir soluk aldı. Sadece birkaç

1540

Guguk
Guguk
Guguk.

Piskoposluk Danışmanı O'Hanlon ile Peder Conroy'un ve Muhterem John Hughes S. J., rahibin evinde çayla tereyağlı bisküvi ve ketçaplı kızarmış koyun pırzolası yerlerken şömine rafının üzerindeki saat

Guguk

Guguk

Guguk

1550

diye kuğurdu. Ordakiler minicik yuvasından çıkarak saatin kaç olduğunu söyleyen minik kanaryakuşu Gerty MacDowell'in da orada saatin kaç olduğunu bildiğini zira bu tür konularda Gerty MacDowell'in maşallah pek varışlı olduğunu ve kayaların üzerinde oturarak bakan o ecnebi beyefendiyi derhal fark ettiğini ve onun da ne olduğunu bildiğini söyledi, yani açıkçası bir

Guguk

Guguk

Guguk.

14

DESHIL HOLLES EAMUS. DESHIL HOLLES EAMUS. Deshil Holles Eamus. Bize o mihr-i dirahşanı, nur-i ilahiye gönder, Horhorn, hayatbahşeden, meyvedar rahmi. Bize o mihr-i dirahşanı, nur-i ilahiye gönder, Horhorn, hayatbahşeden, meyvedar rahmi. Bize o mihr-i dirahşanı, nur-i ilahiye gönder, Horhorn, hayatbahşeden, meyvedarrahmi. Hahayt aslanbiroğlan hahayt! Hahayt aslanbiroğlan hahayt! Hahayt aslanbiroğlan hahayt!

Kendilerine akıl ihsan olunmuş faniler için en menfaatbahş farz edilen mevzuların kâffesine müteallik ol âllameler bu doktrinler arasında insan zihninde en muteber mevkii işgal etmesi iktiza etmesi hasebiyle biteviye serdederler ve ittifakı umumiyeyle beyan eylerler kim diğer şerait müsavi oldukça bir milletin ikbali eksikliği azim bir şer bereket kim mevcudiyeti velût tabiatın en nazif bir nimeti olan tenasülün idamesine verdiği ehemmiyetin tekâmülü nisbetinden gayri hiçbir harici ihtişamla tesirli bir şekilde beyan edilemez ve âlemşümül olarak bundan bihaber olan ol şahsın hassei selimesi ile idrak kabiliyeti pek cüzi addolunur. Ve evvelâ bu mevzuun derununa biraz nüfuz etmiş bulunan bir kimse idrak etmiş olmayacak mıdır kim ol zahiri ihtişam insanın inkırazına sebebiyet veren kompleks bir realitenin sathı olmasın veya bunun aksine tabiatın hiçbir lütfunun tezyit ihsanını tecavüz edemeyeceğini hissedemeyecek şekilde tenvir edilmemiş kimseler bulunmasın, ve saniyen her dürüst vatandaşın müşabihlerinin teşvikçisi ve tembihçisi olması ve mazide milleti tarafından mükemmel icra edilen bu şeyin şerefli ecdadımızdan bize intikal eden bu haysiyetli âdetin tedricen tefessühüne mani olmak gayesiyle gayret göstermesi iktiza etmez midir, ve salisen her kim ki bütün fanilere cömert bir lütufla müsavi olarak vaat ve bahşedilen ebediyyen tekrar ve tekrar ilkah edebilme fonksiyonunun geri dönülemez bir şekilde fesh edilmesin. sebebiyet verir işte bu derecede bir şenaat

10

~20

30

işleyen ol kimse fevkalâde küstah bir kimse ol mukaddes müjdeye karşı aşikâr bir ihmalkârlık ve iğrenç bir tecavüz işlemiş addolunmaz mı?

Bu sebepten dolayı hiç şaşmamamız icap eder kim en güzide vakanüvislerin naklettikleri üzere, fıtratında hayran olunacak şeyleri mücehhez her şeyi takdirle karşılayan Keltler nezdinde tıp san'atı fevkalâde hürmetle karşılanmıştır. Talebe yurtlarından, miskinhanelerden, terletme odalarından, vebalılarının defnedildiği mezarlıklardan maada, O'Shieller, O'Hickeyler, O'Leeler gibi nice büyük Kelt doktorları azimkârane bir şekilde mütenevvi sistemler serdererek hastaların ve marazlıların illetleri ister teverrüm olsun ister hummalı ishal teddidi şifa eylemelerini temin etmişlerdir. Muhakkak kim faide arz eden herhangi bir hazırlığı ihata eden her amme hizmetinin ehemmiyeti de o nisbette olur ve bu sebepten dolayı bunlara müteveccihen bir plan kabul edildikte (kim bunun evvelden tahmin edilerek mi veyahut da tecrübelerin kemale ermesinin neticesinde mi meydana geldiğini serdetmek zordur ve hatta muahhar tahkikatçıların beyan ettikleri zıt fikirler halihazırda bu noktayı rabitalı bir şekilde tavzih edememiştir) dolayısıyla annelik her türlü kaza ve bela ihtimalinden irak bir vaziyette tutulmuş ve kadınların o en zor saatlerde muhtaç oldukları her türlü himmet hem de sadece serveti mebzul olanlara değil de aynı zamanda kâfi miktarda parası olmayan ve ekseriye cansıparane müzayaka çekenlere pek cüzi bir ücret mukabilinde arz edilmiştir.

O zaman ve akabinde hiçbir şeyin doğum yapan bir kadını taciz etmesine müsaade edilmezdi ve bütün vatandaşların ezcümle hissiyatları şöyleydi ki velût analar olmasaydı Tânrıların fani nesillere bahşettiği ebedilik de olmazdı, hal böyle iken hamile bir kadının herkesin kalbinde onun bu haneye kabulü için vasi bir arzu tutuşturmuş olurdu. Ey basiretli milletimizin eseri, kadının doğurmasına yardımcı olurken onu tüm dikkatlerinin merkezi haline getirerek sadece görülmeye değil anlatılmaya da methiyelere de layıksın!

Doğumdan evvel mesuttur bebek. Rahmin derununda eder ibadetin. Ana rahmindeki her şey onun için pek münasip şekilde halk edilmiştir. Ebekadınlarla çevrili rahat sedirinde sıhhi gıdalarla beslenir kadın, sanki doğum hemen olacakmış gibi en temiz kundaklar bilgece bir tedbirlilikle hazır tutulmaktadır: Lâkin bunlara ilâveten envai çeşit ilaçlar ile kadının vaziyetine göre lazım olabilecek cerrahi aletler de bulundurulmaktadır, hatta kürei arzımızın muhtelif mintakalarındaki gözalıcı manzaralarla hamile yatağında-

ki kadınlarca seyredilmesi genişlemeyi ve dolayısıyla doğumu kolaylaştırıcı ilahi ya da insanı imajlar dahi eksik bırakılmamış olan bu doğumhaneler güneşe nazır sağlam binalarda doğum vakti yaklaşmış analara kucak açar ve loğusalıklarının sonuna kadar onları barındırırdı.

Gece yaklaşırken seyahat eden bir adam evin kapısına gelip durmuş. Bu adam İsrail halkından olup dünyada gezmediği yer kalmamış. Bu kimsesiz adamı o barınağa kadar getiren şey sırf insanca şefkatiymiş.

80

O evin efendisi A. Horne imiş. Orası analarla dolu yetmiş yataklı bir doğumhane imiş ki orada sancılar içinde yatan kadınlar Tanrı'ya ve Meryem Ana'ya duacı olacak gülbüz balalar doğururlarmış. Nöbetçi hemşirelerin gözetimindeki bu yuvada, ak giysili rahibeler uykusuz dolaşmış. Ağrıları dindirir, sayrılıkları sağaltırlarmış bu hemşilere: On iki ay boyunca üç defa yüzer günde. Canı gönülden hizmet ederlermiş ve Horn da onların başlarının tacıymış.

Uyanık hemşire koğuştan sesleri işitip geldi ki o iyi yürekli adamı gördükte hemen hırkasını giyip kapıyı ardına kadar açtı. Bak işte, apansız İrlanda'nın batısında gökyüzü aydınlandı. Tanrı bütün insanları kötülükleri ve günahları yüzünden boğarak intikamını alacak diye korktu. İman tahtasında İsa'nın haçını imledi ve adamı tezlikle içeriye, hanesinin çatısı altına buyur etti. Kendi iyi niyetinden emin olan o adam da Horne'un evine girdi.

90

Taciz etmekten çekinerek şapkası elinde Horne'un koridorunda dikildi kaldı konuk. Bir zamanlar dokuz yıl boyunca o deniz senin bu kara benim dolaşıp durmazdan evvel bu aynı konutta onun aziz karısıyla sevgili kızı da yatmışlardı. Bir defasında ona kentin kapısında rastlamış ama onun, kendisini selamladığını görmemişti. Şimdiyse ondan özür dilemek, o karşılaşma sırasında onun o güzel yüzünü iyice seçememiş olduğunu açıklamak istiyordu. Onun bu sözlerini işiten kadının gözleri birden ışıyiverdi, yanaklarında güller açtı.

100

Adamın üzerindeki yas kılığını gören kadın endişeye kapıldı. Sonra üzüntüsü zail olup yüreğine su serpildi. Adam kadına doktor O'Hare'in karşı yakadan haber gönderip göndermediğini sordu, kadın da ağlamaklı bir sesle Doktor O'Hare'in ahrete gittiğini bildirdi. Adam işittiği bu habere son derece üzüldü, içi bir tuhaf oldu. Kadın ona ayrıca, gencecik bir dostlarının ölüm haberini de ilettili ve ne denli acı olsa da Ulu Tanrı'nın hikmetinden sual olunmayacağını söyledi. Tanrı'nın, inayetiyle, ona güzel ve tatlı bir

110

ölüm nasip ettiğini, zira bir papaza günah çıkartmış olduğunu, Kutsal Ekmek ve Şarap ayini yapıldığını, ölüsüne kutsal yağlar sürüldüğünü de ekledi. Bunun üzerine adam rahibeye içtenlikli bir merakla merhumun hangi ölümden terki hayat eylediğini sordukta, rahibe ona yanıt vererek onun önümüzdeki Noel'den üç yıl kadar önce Mona Adası'nda bağırsak tembelliğinden göçtüğünü anlatarak onun aziz ruhuna öbür dünyada şefaat eylemesi için Hak Taalâ'ya dua etti. Adam, kadının bu acıklı sözlerini dinlerken şapkası elinde üzünçle ona baktı. Ve ikisi birbirlerini teselli edercesine ezinçle bir süre orada durup kaldılar.

Binaenaleyh, ey insanlar, son durağınız olan ölümünüzü ve kadından doğan her bir kimseyi örtecek olan toprağı aklınızdan çıkarmayın, zira anasının rahminden üryan doğarak gelen âdemoğlu sonunda gene geldiği gibi üryan olarak son yolculuğuna çıkacaktır.

Bu haneye gelmiş olan adam daha sonra hastabakıcıyla görüşerek ona doğum odasındaki kadının encamını sual eyledi. Hastabakıcıkadın ona yanıt vererek o kadının tam üç gündür can çekişmekte olduğunu ve doğumun çok güç olacağını amma ve lâkin kurtulmasına pek az bir vakit kaldığını söyledi. Ayrıca, pek çok kadına ebelik ettiğini ve fakat hiçbirisinin o kadının çektiği sıkıntıyı çekmediğini de ekledi. Adamın o civarda oturduğunu bildiği için ona bütün olanları anlattı. Adam onu can kulağıyla dinlerken kadınların doğum sırasında çektikleri zahmet ve meşakkat üzerinde tahayyürle tefekküre daldı ve kadının bir zamanlar erkekleri baştan çıkaracak güzellikte ama uzun yıllardan sonra artık bir hizmetkârınkine dönüşmüş olan yüzüne baktı.

Onlar konuşurlarken matbahrın kapısı açıldı ve kalabalık bir grup şamatayla yaklaşp sofraya yerleşti. Onlar öyle dururken Dixon isimli bir genç talebeşövalye de yanlarına vasil oldu. Gezgın Leopold bu genci tanıyordu zira daha önceleri, bu gezgın Leopold'un korkunç ve gaddar bir canavarın savurduğu bir mızrakla bağırından yaralandıktan sonra uçucu bir tuz merhemiyile kutsal mesh yağı sürerek yarasını elinden geldiğince tedavi etmek gayesiyle gittiği manastırın çekilgi odasında kalan bu talebeşövalyeyile görüşmüşlerdi. Şimdi de onu matbaha gidip oradakilerle âlem yapmaya çağırırmaktaydı. Gezgın Leopold da sakin tabiatli basit bir kimse olduğunu belirterek başka bir yere gitmesi gerektiğini söyledi. Yanındaki kadın da onunla aynı düşüncededeydi. Talebeşövalyeye serzenişte bulundu ama gezgın adamın kendisini basit diye nitelemesine hiç de katılmadığını açıkladı. Ne var, talebeşövalye itiraz kabul etmeyeceğini bildirip kadının söylediklerine kulak bi-

le asmadan matbahın görkemliliğinden dem vurmaya başladı. Böylece yolcu Leopold onca yad elleri dolaşmaktan ve onca şehvetperestlikten sonra hışırtı çıkan bedenini birazcık dinlendirmek için matbaha girdi.

Matbahın ortasında Finlandiya kayınından yapılmış ve gene o ülkeden gelme ve büyülenmişçesine kıpırdamaksızın duran dört cücenin taşıdığı bir masa yer almakta idi. Bu masanın üzerinde, devasa bir mağarada harıl harıl çalışan gulyabanilerce ak yalazalarda o yörede ibadullah bulunan yaban sığırlarıyla geyiklerin boy-nuzlarına kakma işçiliğiyle yapılmış dehşetengiz kılınçlarla bıçaklar var idi. İslamın sihirli sanatıyla bir afsuncunun, denizkumu ile havanın içine nefesini kabarcık kabarcık üflemesiyle meydana getirdiği kaplar sıralanmış idi. Masanın etrafındakilerin cümlesi beşuş idi, önlerinde kuş sütünden maada her şey mevcut idi. Belli bir şeytanlıkla açılan gümüş bir kaptaki ise kafaları kopartılmış acayip balıklar yatadurmakta idiler dersem aranızdan böyle bir şeyin mümkün olamayacağına ve bunu görmeden dünyada inanmayanlarınız çıkabilir ise de hakikat aynen dediğim gibi idi oysa. Ve yağlı bir sıvının içinde uzanmış yatan bu balıklar oraya ta Portekiz'den getirilmişler idi. Zira kabın içindeki yağ zeytin ezimhanelerinin imalatına benzemekte idiler. Ve o matbahta Chaldee'nin değme has buğdayından büyü ile yapılmış ağzınıza layık bir karışım var idi ki içine hallettikleri birtakım mütehevvir cinlerin sayesinde hayretfeza bir şekilde koskoca bir dağ gibi kabarmış idi. Dahası, orada yılanlara yere saplanmış upuzun değneklerin etrafına helezonvari sanılmaları öğretilmiş idi ve bu yılanların pullarından balşerbetini andıran mayalı bir bâde yapılmakta idi.

İşbu talebeşövalye bir maşrapayı doldurarak Childe Leopold'a uzattı ve hepsi birden içmeye koyuldular. Childe Leopold ise kastor şapkasının siperliğini kaldırarak dostunu selamladı ama ve lâkin bu türden bir balşerbet ömründe içmemiş olduğundan naşi kimseciklere çaktırmadan maşrapasının içindeki şerbetin büyük bir kısmını yanındakinin bardağına boşaltıverdi. Sonra onlar ile matbahta oturup bir süre istirahat eyledi. Kadiri Mutlak Tanrı'ya şükürler etti.

Bu sırada o halisülkalp hemşire kapıda dikilerek Metbu Efendimiz Hazreti İsa adına âlem yapmayı kesmelerini zira üst katta kurtulmak üzere olan masum bir hamile kadının bulunduğu söyletti. Sir Leopold yukarı kattan gelen canhıraş bir çığlığı işiterek bunun bebeğe mi yoksa kadına mı ait olduğunu merak ederek, acaba şu anda kurtuldu mu diye geçirdi. Kanımca bu iş had-

160

170

180

190

dinden fazla uzun sürdü. O arada gözüne masanın öbür ucunda oturan ve tüm ötekilerden daha yaşlı olan eşraftan Lenehan denilen adam ilişti ki böylece ikisi teşebbüsleri bir sanları bir iki şövalye oluyorlardı. Ve ötekilerden daha yaşlı olan, öteki berikinden daha yaşlı olduğuna onunla konuşurken hürmette kusur etmiyor idi. 200 Lâkin, dedi beriki, her ne kadar fazlaca uzun bir süre bekledi idiyse de Tanrı'nın inayetiyle bu bekleyişinin mükâfatını doğurduğu çocukla mutlu bir hayat sürerek alacaktır. Demlenmekte olan eşraftan zat da dedi ki: Her an ha şimdi olacak diye bekliyor kadıncağız. Dedikte, önünde duran maşrapayı kaldırarak, ona içmek istediğini sormaksızın hatta içip içmediğine aldirmaksızın, Haydi içelim keyfimize bakalım, dedi, ve maşrapasını her ikisinin şerefine kaldırarak kana kana içti zira zevkine düşkün kalender biri olarak benimsenmiş bir zat idi kendisi. Doktorlar salonundaki masada o güne dek oturmuş konuklar arasında en insaniyetli, karıncayı 210 bile ezmeyecek kadar sevecen ve alçakgönüllü ve bütün dünyadaki şövalyeler arasında bir kadına en fazla hizmet etmiş bir kişi olan Sir Leopold maşrapasını nezaketle kaldırdı. Kadınların çektiği çileleri düşüncecek olursak.

Şimdi de oraya patlayıncaya dek yiyip içmeye gelen zevattan söz edelim biraz. Masanın iki yanında da kimi talebeler yer almakta idi, yani, Dixon isimlisi Saint Mary Merciable tıp fakültesi birinci sınıf talebesi ve iki arkadaşı Lynch ve Madden ile Lenehan isimli eşraftan bir zat, biri Alba Longa'dan, biri de Crotthers'den 220 iki öğrenci ve masanın başında oturan ve bir papayı andıran genç Stephen ve halim selim oturan Sir Leopold'un yanındaki Costello ki herkes ona yiğitçe davranışlarından dolayı Punch Costello derdi (genç Stephen hariç, aralarında en serhoşu da oydu ve hâlâ balşerbeti isteyip durmaktaydı). Ne ki herkes genç Malachi'nin gelmesini beklemekteydi zira onlara katılacağına dair söz vermiş ama kimse onun niçin gelemediğine bir anlam verememişti. Sir Simon'a ve onun oğlu genç Stephen'e duyduğu yakın dostluktan dolayı Sir Leopold da onlarla birlikte oturmuş, kendisine en saygılı bir şekilde gösterilen ikram ü izzet o pek uzun yolculuklarından sonraki yorgunluğunu atmasına yardımcı oluyordu. Yüreği merhametle dolu, 230 aşk onu diyar diyar dolaştırmıştı, şimdiyse yerinden kımıldamak istemiyordu.

Özü sözü bir, nüktedan talebeler idi oradakiler. Sir Leopold onların, kâh doğumlarından kâh faziletten dem vurarak birbirleriyle konuşmalarını dinlemekten genç Madden insanın karısını yitirmesinin feci bir şey olduğuna dair fikir ileri sürdü (zira yıllar

önce Horne'un evinde şimdi artık bu dünyadan göçmüş olan Eblanali bir kadının hikâyesi buna bir örnek teşkil edebilir, işte bu kadıncağzın öldüğü gece bir alay hekimle eczacı onun başucunda istişarede bulunmuşlar). Ve hepsi de demişler ki, bu kadının yaşaması lazımdır zira bidayette, demişler, kadın sancılı bir doğum yapacaktır, oysa onların bu mütalaaları genç Madden'in hakikati ifade ettiğini teyit etmektedir zira kadının ölümü onu fevkalâde muazzep kılmıştır. Genç Lynch ve daha başkaları da artık dünyanın kötülöklere gark olduğunu ve cahil insanların aksi kanaatte olmalarına rağmen kanunların da hâkimlerin de bir çare bulamadıklarını dermeyen etmişlerdi. Allah hayırlara getire. Bunun üzerine hep bir ağızdan bağrışarak, Hazreti Meryem adına, kadın yaşamalı ve bebeği ölmelidir dediler. Bir taraftan münakaşa ederek bir taraftan içerek kızışan ortalığı yatıştırmak için eşraftan Lenehan her birinin maşrapasındaki biraları tazeledikde ahenk berdevam oldu. Müteakiben genç Madden herkese bütün hikâyeyi naklederek kadının nasıl ölmüş olduğunu ve mukaddes dinimiz namına, hacılar ve hocalar yüzşuyu hürmetine ve de Arbraccanlı Aziz Ultan'a yeminler vererek kadirşinas kocasının karışının naaşı başından ayrılmadığını anlatınca oradakilerin cümlesi fevkalâde üzüntüye gark oldular. Genç Stephen de onlara şu sözleri söyledi: Fısıltı, beyler, ekseriya sıradan insanların bir âdeti olagelmıştır. İmdi bebeğin de anasının da Yaradan'a şükretmeleri gerekir, birisi zulmetler âleminde, ötekisi ise arafın ateşinden. Ancak, Allaha bin şükür, her gece imkânsız hale getirdiğimiz o Tanrı'nın mümkün kıldığı ruhlara ne olacak? Ruhulkudüse, Hayat Bahşeden Tanrı'nın Kendisine ve Hazreti İsa'ya karşı günah işlemek değil midir bu? Zira, beyler, diye sürdürdü, şehvetimiz kısa sürer. Bizler, içimizdeki o küçük yaratıkların bir aracıyız; tabiatın bizim dışımızda amaçları vardır. Müteakiben müptedi Dixon, Punch Costello'ya hangi amaçlar diye sordu. Ne var, içkiyi fazlaca kaçırıldığından ağzından ancak şu sözler dökülebildi: Şayet talihim yaver gider de kanımdaki şu şehvetperestlikten kurtulabilirsem işte o zaman ister karım olsun ister cariyem isterse de metresim, bütün kadınların iffetine hürmetkâr olacağım. Bunun üzerine Alba Longalı Crotthers genç Malachi'nin Tekboynuz denilen yaratığın boynuzunun nasıl teşekkül ettiğine dair methiyesini terennüm etti, bu esnada diğerleri ha bire şaklabanlılık yaparak onu sarakaya aldılar ve Aziz Foutinus'un şahadetiyile onların aygıtlarıyla insanoğlunun muktedir olduğu her nevi fiili icra edebildiğini ayıttılar. Hepsi birden pürneşe bağrışıp gülüşürken sadece Stephen ile Sir Leopold'un onlara katılmadıkları mey-

240

250

260

270

dandaydı zira onların bu neviden acaip şakalara gülmek içlerinden gelmiyordu ve üstelik her kim veya her nerede olursa olsun doğuran bir kadının rencide edilmesine hayıflanmaktaydılar. Bunun üzerine, genç Stephen ateşin bir hitabe ile onu bağrından koparıp atmak isteyen Kilise Ana'dan, Ahkâm-ı diniyeden, çocuk düşürenlerin koruyucu azizesi Lilith'ten, ziya tohumlarının esmesiyle veya ağız ağza vampirlerin kudretinden veyahut da, Virgilius'un dediği gibi, garbın tesiriyle veya ayçiçeğinin buhurundan veya bir kadının kocasıyla yeni karınmış kadının yanında yatmasıyla, *effeto secuto*, veya İbni Rüşt ile Moses Maimonides'in kanaatlerine göre hamamda kazaen duhlü ile peyda olan gebelikten bahsetti. Kezalik, ikinci ayın sonunda bir insan ruhunun nasıl ilkah olunduğunu ve Tanrı'ya daha ziyade senalar sunacak ruhların mukaddes anamızın içinden neşet ettiğini ve buna mukabil şehvani anaların doğuran bir dişi hayvandan farkları olmadığından naşi, balıkçı mührünün sahibi ile cümle devirlerin mukaddes kilisesini kayalık yerde kurran mübarek Peter'in de dediği gibi, topa tutulmaları icap ettiğini de ilâve etti. Ondan sonra ordaki bütün bekârlar Sir Leopold'a böyle bir vaziyette bir hayatı kurtarmak için öbür hayatı gözden çıkararak anayı tehlikeye atıp atmayacağını sordular. O da temkinli bir edayla, elini çenesine götürdü ve hepsini teker teker yanıtlayarak mutadı veçhile riyakârane bir şekilde, muttali olduğuna göre fizik ilmini seven alelâde bir kimse olarak, ve pek nadir rastlanan bir hadiseye tesadüf eseri şahadet ettiğinden, Kilise Ana'nın doğumla ölümü bir tuttuğunu ve ikisini de paraya çevirdiğini ve bunun da hayırlı bir şey olduğunu söyledi ve bu kısa hitabıyla hepsinin suallerini ustalıkla bertaraf etmiş oldu. İşte hakikat bu, dostlar, dedi Dixon, şayet yanılmıyorsam, hamile bir kelime. Bunu işiten genç Stephen gayetle neşelendi ve fakirden çalanın Tanrı'ya tevdi ettiğini serdetti zira içtiği zaman tavr ü harekâtı bihakkın kepazeleşiyor diline hâkim olamıyordu.

Fakat Sir Leopold söylemiş olduğu sözlere rağmen doğum sancıları çeken kadınların tüyler ürpertici çılgınlıklarından dolayı hâlâ hissettiği merhamet sebebiyle fevkalâde ciddileşmiş ve ona, ve doğumdan on bir gün sonra hiçbir hekimin böylesine kapkara bir talihi tebdil edemediği biricik erkek evladını doğuran kendi sevgili karısı Marion'u düşünmeye koyulmuştu. Karısı bu bedbaht hadiseyi müteakip derin elemlere gark olmuş ve telef olup gitmesin ve donup kalmasın diye (zira o sıralar kışın ortalığıydı) ona sü-rüdeki seçme kuzuların yününden güzel bir hırka örerek giydirmişti ve şimdi de Sir Leopold arkadaşının bu oğluna bakıp kendi

bedeninden böyle yüreği pek bir erkek evlat sahibi olmadığından dolayı içi kan ağlayarak suspus oldu (zira bu delikanlıyı her bakımdan takdir ediyordu) ve hatta genç Stephen'in bu haşaratla sefih bir hayat sürmesi ve cevherini fahişelerle heba etmesinden dolayı hissettiği ıstırap da diğerinden aşağı kalmazdı.

Tam o esnada genç Stephen boş duran teknil maşrapaları ağzına kadar doldurdu ve öylece içlerinden daha müctenip olanlarının sıkılmalarına meydan bırakmadan içkileri boşalttı da boşalttı, ve müteneffiz Papa Hazretleri'nin yüzüsuu hürmetine dua edip, kadehini İsa'nın Vekili Papa Hazretlerinin ve buyurduğu üzere Bray papazlığının şerefine kaldırdı. Şimdi de, diye ünledi, biz bu maşrapadan bu balşerbetini kana kana içelim ancak o benim vücudumun bir parçası değil ruhumun cismani hale getirilmişidir. Ekmek parçasını sadece ekmekle yaşayanlara bırakalım. Korkmayın, bunun yokluğunun size bahşedeceği rahatlık diğerinin yokluğunun yol açacağı dehşetten daha evla değildir. Bakın şuna. diyerek cebinde kalan iki sterlin on dokuz şilin tutarındaki, maliyenin ışıldaayan madeni paralarıyla kuyumcunun kâğıt paralarını gösterdi ve bu parayı bestelediği bir şarkıya mukabil kazanmış olduğunu söyledi. Paranın epey kıt olduğu bu muhitte mezkûr serveti gören herkesin gözü kamaştı. Müteakiben ağzından şu sözler döküldü: Herkes bilmelidir ki, dedi, zamanın harabeleri ebediyetin kâşanelerini yaratır. Nedir bunun manası? Arzunun rüzgârları akdiken ağacını kavurur ama ardından dikenli bir çalıdan bir gül olarak çıkar zamanın mahfilinde. Dinleyin şimdi beni. Kadının rahminde sözcük tene tahvil olunur ancak Yaradan'ın tininde göçmüş olan teknil tenler ölümsüz sözcük haline gelir. Yaratılışın sonrasdır bu. *Omnis caro ad veniet*. Şüphesiz Kurtarıcımızın, Şifa Verenimizin, Çobanımızın bedenini rahminde barındıran o kadının adı kudretlidir, o bizim yüce anamız, en muhterem anamızdır ve Bernardus'un isabetli bir şekilde dediği gibi Onda bir *omnipotentiam dei-parae supplicem* mevcuttur, demek oluyor ki, O ikinci Havvamızdır ve bizi kurtardığı için şefa'at verici bir kudret membairdır, aynı şeyi Augustine de söylemiştir, halbuki diğeri, mütemadi göbek bağlarımızla yek vücut halinde bağlı bulunduğumuz büyükanamız dölümüz, soyumuz sopumuzla topumuzu bir penilik bir elma karşılığında satmıştır. Amma ve lâkin asıl mesele şudur. O, yani ikincisi, onu Tanrı olarak benimsemişti ve kendi yarattığının yarattığıydı, *verginde madre, figlia di tuo figlio*, veya onu tanııyordu ki inkâr ve cehalet zaviyesinden Jack'in inşa ettiği evde oturan Peter Piscator ile ve bedbaht evliliklerin mes'ut inkırazının meleği olan Maran-

320

330

340

350

gozun Joseph ile aynı vaziyette sayılır, *parceque M. Léo Taxil nous a dit que qui l'avait mise dans cette fichue position c'était la sacré pigeon, ventre de Dieu!* Entweder Kuddas'taki cevher tahavvülü olsun oder aynı cevherden addolunsun ama asla bu sonrakinin altındaki bir mertebede yer almasın. Hepsi birden bağırarak bunun menhûs bir kelime olduğunu söylediler. Sevinçsiz bir hamilelik, dedi genç Stephen, ıstırapsız bir doğum, güzelliğine halel gelmemiş bir vücut, şişkinleşmemiş bir karın. Şehvet düşkünleri ihtiras ve imanla perestiş etsinler buna. Biz ise buna behemehal mukavemet edecek, karşı çıkacağız.

Bunun üzerine Punch Costello yumruğuyla masayı tapışlayarak Almanya'da zampara bir maceraperestin kucasına düşen bir genç kıza dair *Staboo Stabella* isimli müstehcen bir şarkının kavuştağını söylemek üzere şu şekilde girişti:

—*İlk üç ay boyunca pek rahat değildi, Staboo,*

dediydi ki, o esnada hemşire Quigley kapıdan pürhiddet onları sükûnete davet ederek utanmalarını ve onlardan hiç böyle şeyler beklemediğini söyledi ama aklından biteviye Lord Andrew'nun kendi nöbeti sırasında gelerek bu fırtınalı şamatayı görüp onu mesleğinin şerefini ihlal etmekle suçlayacağını geçirmekteydi. Elemdide bakışlı yaşlı, gayet ciddi ve dindar bir kadındı, donuk renkli kıyafeti de migrenli ve kırışık çehresine benzemekteydi, Punch Costello'ya tevcih ettiği şekvalar tesirsiz kaldığından dolayı da ordakilerin cümlesi bu görgüsüz delikanlıya sitem ederek onu nezakete davet ettiler, kimileri onu mülayemetle ikna etmeye çalıştı, kimileriye onu azarlardı, azgın bir hayvan gibi lânetlendi, ne şeytanlığı kaldı, ne hödüklüğü, Allah'ın lânetlik bir maymunu gibi içip içip saçma sapan konuşmalar yapmasını önlemek gayesiyle ona ulan dediler, enayi dümbeleği dediler, yandan fırlama dediler, işkembe suratlı dediler, eşkiya dölü dediler, lâğımcının piçi dediler, seni gidi düşük seni dediler, bir sükûnet çiçeği, zarif bir merzengûş gibi etrafını müşahade eden insaniyetli Sir Leopold ise bu vaktin cümle diğer vakitler arasında en mübareği olduğunu ve en mukaddes olduğundan dolayı da en kıymetlisi olduğunu teemmül etmekteydi. Home'un hanesinde vakti istirahat artık başlamalıydı.

Bu ağız dalaşına bir nihayet vermek gayesiyle Mary in Eccles'ten Master Dixon, sırta sırta, genç Stephen'e rahiplik yemini ni niçin içmemiş olmasının sebebini sordukta, o da cevaben dünyada ferce itaat, ahrette mezar ismeti ama Allah'ın günü istenmeyen fakr u zaruret, dedi. Master Lenehan buna mukabele ederek

birtakım menfur işler çevirdiğini ve işittiğine göre kendisine em- 400
 niyet eden bir kızın zambak misali iffetini kirletmiş olduğunu ve
 bunun da rüştünü ispat etmemiş bir kimsenin iğfali manasına gel-
 diğini söyledikte cümlesi ona iltihak edip, pürneşe, baba olması-
 nın şerefine kadehlerini kaldırdılar. Ne var ki, Stephen derhal tav-
 zih ederek, hakikatin zannettiklerinin tam aksi şekilde olduğunu,
 kendisinin ebedi oğul ve her daim bekâr olduğunu arz etti. Eder
 etmez de daha cezbeli bir cümbüş başladı ve hepsi birden ona zi-
 faf odasında gerdeğe girerken gelinin nasıl soyulacağını, bikrinin
 nasıl izale edileceğini, Madagaskar adasında rahiplerin icra ettikle- 410
 ri merasimlerde kadının beyaz ve safran renkli erkeğin de beyaz
 ve buğday renkli kıyafetlere bürünerek, sümbül yağından kandil-
 ler ve incecik mumlar arasında, kızın bakireliği giderilene dek pa-
 paz çömezleri kyrieleri ve *Ut novetur sexus omnis corporis mysterium*
 ilahisini okumalarını temsil ettiler. Müteakiben o da onlara Master
 John Fletcher ve Master Franciss Beaumont isimli o latif şairlerin
 aynı şekilde birbirlerine sarılmış âşıklar için yazmış oldukları *Baki-*
renin Trajedisi'nden izdivaca dair mısralar okudu: Şarkının *Yatağa,*
yatağa şeklindeki kavuştağı virginallerin akompanye etmesi sure-
 tiyle söylensin diye yazılmıştı. Güzel rayihalar neşreden meşaleler 420
 refakatinde zifafa girecekleri dört ayaklı sahne döşəğine doğru
 ilerleyen genç âşıklara hitap eden fevkalâde teskin ve ikna edici
 nefis, hoş bir düşün kasidesi. Tam birbirlerine göre, dedi Master
 Dixon, gayet neşeli, ancak, dikkat buyurun, genç beyimiz, isimleri
 ne olsun – Beau Mont ile Zampara diyelim zira, evvel ve ahir,
 böyle bir karınmadan pek fazla şey beklenir. Genç Stephen hatırla-
 dığına göre aslında ikisinin birden oynadığı bir zaniyenin bulun-
 duğunu ve o zamanlar çılgınca yaşamak pek rağbette olduğundan
 onunla kadını aralarına alarak âşıkane füsunlarının zevkini çıkar-
 dıklarını anlattı. Bir erkeğin karısını arkadaşına sunmasından daha 430
 büyük bir sevgi olamaz, dedi. Buyurun, gidip siz de aynı şeyi ya-
 pın. Öküzkuyruğu Üniversitesi'nde Fransız edebiyatı kraliyet pro-
 fesörü olan ve insanoğlunun kendisine ondan daha çok medyun
 olduğu başka bir ruh mevcut bulunmayan Zerdüşt böyle, veya bu
 minvaldeki kelimelerle, demiştir. Bir yabancıyı kulene getirirsen
 bu senin için zor da olsa sen ikincieniyi yatakta yatmalısın. *Orate,*
fratres, pro memetipso. Cümle âlem, Amin diyecektir. İrlanda, unu-
 ma, o eski nesilleri o eski zamanları, bana da yakarışlarıma aldırış
 etmeksizin bir yabancıyı kapıma getirmiş ve gözlerimin önünde
 onunla zina etmiş, semirmiş ve Jeshurum gibi fink atmıştın. Bina-
 enaleyh, ışığıma karşı günah işlemiş oldun ve ben efendini, hiz- 440

metçilere köle ettin. Geri dön, geri dön Clan Milly: Beni unutma, Ey Milesian. Bu müstekreh şeyi önümde niçin yaptın da beni bir calapa taciri yerine koydun ve Romalılarla kerimelerini peşkeş çektiğin lisanları kara Hintlilere niçin terk ettin? İmdi atiye bak, ey halkım, vaat edilen kişverine, ta Horeb'den ve de Nebo'dan ve Pisgah'tan ve de Hatten'in Boynuzlarından kaymak ve para akan memleketine. Lâkin sen bana acı süt emzirdin: Ayımı da güneşini de ebediyen söndürdün. Beni ilelebet zulmetlere, hüsrânlarımın mağmum nizamlarına koyuverdin: Ve ağzımı küllü buselerle bus ettin. Bu deruni kasvet, diyerek devam etti Stephen, ne Eski Ahit'in ruhu ile ne de Şarkta zikredildiği veçhile huzuru âlâdan gelip cehennemin kapılarını kırarak ezelden beri mevcut bir karanlığı ziyaret eden kudret tarafından nura kavuşturulamamıştır. Ünsiyet (Çiçero'nun aziz Stoiklerine ifade ettiği üzre) meزالimin tesirini tahfif eder ve Hamlet'te pederi mahdumu prense hiçbir yanık emaresi göstermez. Hayatın öğle vaktindeki gayri şeffaflık, doğum evveli ve ölüm sonrası gecelerinde onların en hakiki *ubi* ve *quomodoları* olan, Mısır'a has bir musibettir. Her bir şeyin nihyeti de hasılası da muayyen bir tarz ve vezinde o şeyin iptidai ve menşeiyle ahenk içinde bulunacağından naşi, doğumdan itibaren neşvünemayı neticeye doğru tabiata muvafık bir şekilde inkıraz ve zail olarak yozlaştırıcı bir istihaleyle nasıl tahakkuk ettiriyorsa, dünyevi mevcudiyetimiz de aynı çok safhalı ahenkle öyle ifa edilir. Yaşlı hemşireler bizi hayata doğru çekerler: Feryat ederiz, besleniriz, oynarız, kucaklaşırız, öpüşürüz, ayrılırız, zeval buluruz ve sonunda ölürüz: Naaşımızın önünde eğilirler. Evvelâ, Nil'in sularından, yol yol kamışlardan örülü bir yatağa benzeyen sazlıklardan kurtarılırız: Sonunda bir dağ kovuğu, dağaslanıyla balıkkartalının çığırtmaları arasında esrarengiz bir kabir. Hiçbir kimse höyüğünün mevkiiini ve hangi muamelelere tabi tutulacağını ve hatta Top-hett'e mi veya Edenville'e mi havale edileceğini dahi bilmediğinden dolayı geriye dönüp baktığımızda hangi uzak diyarlarda kim olduğumuzu ne olduğumuzu nereden gelip ne zaman nereye gittiğimizi de hakeza bilemeyiz.

Bunun üzerine Punch Costello avazı çıktığıınca *Étienne chanson* diye bozladıysa da, işte bakın, deyip bilgeliliğin kadına bir yuva, bu muhteşem tarihi mahzeni, Yaradan'ın kâmilten dernişik bu bil-lur sarayını inşa ettiğini anlattı, bezelyeyi bulana bi peni.

—*Dedal Jack'ın kurduğu kâşaneye bakınız*

Çuvallardan taşan malıklarını görünüz

Jackjohn'un köyündeki görkemli meydanında.

Sokağın burasından kara bir kağıştı, eyvah, yankılandı. Sol ce-
 nahtan Thor yaman gümbürdedi: Öfkeyle korkunç çekiç fırlatıcısı.
 Şimdi yüreğini kaldıran fırtına iniverdi. Ve Master Lynch ona dili-
 ni tutmasını ve ona karşı hürmette kusur etmemesini zira Tan-
 rı'nın kendisinin o kâfirane ve kiblesiz sözlerine öfkelenmiş bu-
 lunduğunu söyledi. Ve evvelce pek pervasız bir şekilde zart zurt
 cden o kimsenin benzi soluverdi ki hepsi de bunu görüp sinerek
 bir araya toplastılar üstelik daha önceleri azametle yüksekten atıp
 tuttuğu halde şimdi ansızın pusuverdi ve fırtınanın hengâmesini
 tattıkça yüreği göğüs kafesinin içinde küt küt attı idi. Ardından bir
 saraka bir gırgır, der iken Punch Costello sil baştan inhimak ile
 birasına yumuldu Master Lenehan dahi aynısını yapmaya ahdü-
 peyman edip naz ü tegafülde bulunmaksızın onu takip etti. Amma
 ve lâkin balâpervaz övüngeç carlayarak bir koca Herkimbabanın
 kelle kebab olduğunu etrafını görececek hali kalmadığından naşi pe-
 şinden gelemeyeceğini beyan etti. Fakat bu tedehhüşünü gizle-
 mekten başka bir şey olmadığından, yıldı ilen Horne'un korido-
 runda çömelip kalakaldı. Bir nebze besalet kazanmak için birasını
 yudumladı idi isen dahi bilcümle semaların üzerinde uzun uzun
 öyle bir gümbürtü koptu ki, kimileyin müttaki olan Master Mad-
 den o kıyametin kopması üzerine onun döşüne vurdu, yanında
 oturan Master Bloom da o övüngecin devasa korkusunu yatıştır-
 mak gayesiyle teskin edici sözler söyledi ve işittiği sesin bir faşırtı
 sesinden başka bir şey olmadığını fırtınaya alâmet olan bulutlar-
 dan dökülen sulardan ibaret olduğunu, iyice düşünüldüğü takdir-
 de, tüm bunların tabii bir fenomen kabilinden şeyler olduklarını
 anlattı.

Amma ve lâkin Kocaövüngeç'in korkusu Sakinleştirici'nin
 sözleriyle gaybubet etmiş mi idi? Ne gezer, zira onun bağına saplı
 İstirap denilen bir ok vardı ki sözcüklerle yok edilemez idi. O tak-
 dirde ne biri gibi sakın ne de öbürü kadar sofı olmuyor mu idi?
 Her ikisinden de istediği kadar olmuyor idi. Ancak gençliğinde ol-
 duğu gibi Kutsiyet şişesini tekrar bulmak için gayret sarf edemez
 ve o zamanki gibi yaşayamaz mı idi? Hayır, gerçekten de bunu ya-
 pamaz idi zira o şişeyi bulması için Hidayet mevcut değil idi. O
 halde o gürelemede Ortayakoyucu Tanrı'nın mı yoksa Sakinleştirici-
 ci'nin mi bahsettiği Fenomen'in bir faşırtısını mı işitti idi? İşitti mi
 idi? Öyle ya, anlayış yolunu tıkamadığı müddet ilen (ki böyle yap-
 mamış idi) işitmemezlik edemez idi. Zira o yol sayesinde kendisi-
 nin de diğerleri gibi fani bir temaşa olması hasebi ilen bir gün gel-
 lip ölmesi iktiza eden Fenomenler diyarında bulunduğunu görü-

490

500

510

520

yor idi. O da diğerleri gibi ölmeyi kabul ederek göçüp gitmeyecek mi idi? Elbet ki kabul edecek idi lâkin Fenomen'in buyurduğunca Kanun kitabına uyararak karıları ilen temaşalar yapan erkeklerden daha fazlasını yapmaya niyeti yok idi. Şirinlik kralına yaraşan vaat edilen ülke olan ve ebediyyen öyle kalacak olan ve ölümün de doğumun da evliliğin de analığın da mevcut olmayacağı ve ona inanan herkesin ulaşabileceği Bana-İnan diyarına dair bildiği hiçbir şey yok mu idi? Evet, Abit ona o diyardan bahsetmiş Sili ise ona yolu göstermiş idi ama esbabı mucibesi o idi ki yolda dış yüzü gözlere safa ve adının Eldeki Kuş olduğunu söyleyen muayyen bir aşüfteye abayı yakmış, kadın da onu pohpohlayarak meselâ Hey, yakışıklı civan, hele yanaş yamacıma da sana kıyak bi yer göstereyim, diyerek onu öyle bir koltuklamış ki onu Çalılıktaki-Çift isimli yahut da kimi ulemanın Şehvani Arzular dediği mağarasının içine almış ve doğru yoldan saptırmış.

Analar Evi'nin yemekhanesinde oturan taifenin kâffesi de en ziyade bunu arzu etmekte idiler ki şayet bu aşüfte Eldeki-Kuş'a (ki tüm kerih musibetleri, canavarların ve habis bir şeytanı içinde barındırıyordu) tesadüf etdikte ona yanaşıp ona sahip olurlar idi. Bana-İnan hakkında ise bunun bir hayalden başka bir şey olmadığını ve o mevhumu zihinlerinde canlandıramadıklarını söylediler zira, evvelâ, onları baştan çıkarttığı Çalılıktaki-Çift'i pek mürecceh bir mağara idi ve içinde dahi dört yastık bulunup üzerlerinde şu kelimeler yazılı etiketler var idi: Domalak, Tepetaklak, Şermnak ve Yanak Yanağa, ve saniyen, o kerih musibet Herbifrenği ile canavarları istemediklerinden naşi Prezervatif onlara öküzbağırsağından mamul sağlam bir siper vazifesini görüyor idi, ve salisen, çocuköldüren dahi tabir edilen bu aynı kalkan sayesinde o habis şeytanın kendisi olan Evlât tehlikesi dahi yok idi. Böylece cümlesi de iblisler gibi yıldıztılar, Mr. Münaşakaşacı ve Mr. Kimizaman Mümin, Mr. Maymun Biraçek, Mr. Falso Franklin, Mr. Dikizci Dixon, Genç Balâpervaz ve Mr. İhtiyatlı Sakinleştirici. İllâ ve lâkin, Ey fûrumaye taife, cümleiniz aldandınız zira o ziyadesiyle kahırlı ve celâlli ses Tann'nın müteheyyicâne emreden sesiydi de, suiistimallerinden ve onun kelâmına hilafen saçıp savurduklarından dolayı serian kolunu kaldırıp onların ruhlarını tuzla buz edecek idi.

Öylecene on altı Haziran perşembe günü Patk. Dignam bir nüzulden ve eziyetli bir işret hasreti dönemini müteakip toprağa verilmiş idi, Tann'nın inayetiyle rahmet yağmış, nehirde takriben elli mil kat ederek turba getiren bir mavnacı tohumların filiz sürmeyeceğinden, tarlaların suya hasret çektiğinden, bataklıkların ve

tepelerin hakeza, renklerinin betliğinden ve kokularının nahoşluğundan dem vurmuş idi. Nefes almak ne mümkün idi ve cümle yeni sürgünler susuzluktan kavrulup kalmışlar idi ki kuraklığın böylesini hiç kimse hatırlamıyor idi. Gülpembesi tomurcuklar kararıp kurumuşlar ve tepelerde ilk kıvılcımla tutuşmaya hazır kupkuru sazlar ile dallardan maada bir şey kalmamış idi. Cümle âlem diyor idi ki, sanki bilirlermiş gibi, geçen sene Şubat ayındaki o şiddetli kasırğa mahsule büyük zarar vermiş imiş de bu kadarcık kuraklık yaptığına şükretmek icap eder imiş. Ama azar azar, diyorlar idi, bu akşam güneş battıktan sonra, garpte dolanan fırtına geceye doğru devasa rahmet yüklü bulutları getirecek ve hava tahmincilerine göre ışık saçan gürültüsüz şimşekler çakadursun gökten rahmet boşanacak ve saat ondan sonra ise muazzam bir şimşek çakarak uzun müddet gümbürdeyecek ve göz açıp kapayana dek bütün millet apar topar buharları tüten sağanaktan kaçıp erkek iseler hasır şapkalarını bir bez ya da mendille örterek muhafazalı bir yere seğırtcekler, kadın iseler daha yağmur başlar iken tutturdukları fistanları ile sekercesine koşacaklar imiş. Ely Place'te, Baggot Street'te, Duke's Lawn'da, bilâhara Merrion Green'den Hollis Street'e doğru tüm o kupkuru yerlere bardaktan boşanırcasına yağmur yağacak ve hava patladıktan sonra ortalıkta ne bir fayton ne bir kupa ne de başka bir araba kalmayacak imiş. Pk. Muh. Mr. Yargıç Fitzgibbon'un kapısının karşısındaki (College arazileri davasında Mr. Healy ile müzakeratta bulunan) son derece müeddep bir kimse olan ve muharrir Mr. Moore'u (ki söylendiğine göre bir zamanlar Katolik olup şimdi de iyi bir Organist olmuş) ziyaretten dönen ve Mullingar'dan trupla yeğeni ve Mal M.'nin biraderinin Saint Swithin'e dek bir ay kadar kalacağı kente henüz dönmüş bulunan ve saçlarını kısa kestirmiş (ki şimdilerde Kendal Green pelerinleriyle birlikte moda) olan Alec. Bannon'a rastlayan ve hayret ederek burada ne yaptığını soran Mal. Mulligan, o eve gideceğini o da Andrew Horne'un oraya varıp bir kadeh şarap yuvarlayacağını söyledikde, ona antrparantez oynak bir genç inekten, yaşına göre mütekâmil bacakları soba borusu gibi bir kızdan bahsederken o sırada boyuna yağmur yağdığından her ikisi de Horne'un oraya dahil ettiler idi. Orada, Crawford'un rıznamesinden Leop. Bloom aralarında Leydim Mercy talebesi Dixon Jun., İskoçyalı bir delikanlı Vin. Lynch, Will. Madden, kaybettiği yarıştan dolayı fevkalâde müteessir T. Lenehan ve Stephen D., bir alay çenebaz şamatacı herif ilen oturmuş keyfine bakıyor idi. Leop. Bloom evvelâ biraz kuvvetsiz idi, lâkin hanımı Mrs. Moll'u o gece gördü-

610 gü acayip bir rüyada kırmızı terlikler ve Türk şalvarıyla gördüğün-
 den ve de mütebahhirîn tarafından bir tahavvüle alâmet olduğu
 beyan edildiğinden naşi artık kendine gelmiş idi, ve ordaki Mist-
 ress Purefoy doğum vaktini iki gün geçtiği halde şiş karnı ilen yal-
 vara yakara oraya alınmış, zavallı bedeni ilen hasta yatağında kıvrı-
 nır iken ebeler de ellerinden bir şey gelmediği için son derece ke-
 derli idiler, içini ısıtacak bir tas pirinç çorbasını dahi midesi bulan-
 dığından dolayı içemiyor idi nefesi ise ziyadesiyle tıkanmış idi ve,
 dediklerine göre, tekmelerinden topuz gibi bir oğlan olduğu gayet
 vazıh idi ise de, Allahın izniyle bir an evvel doğsa idi. İşittiğime
 göre bu onun dokuzuncu yavrusu olacaktı da, Meryem Ana töre-
 ninin yapıldığı gün o sıralarda on iki aylık olan ve öbür üçüyle bir-
 likte emzirmekte olduğu en küçük yavrusu öldüğünde onun tır-
 naklarını kesmiş, ki bu da aile İncilinde akıcı bir el yazısı ile yazıl-
 620 mış imiş. Bir Metodist olmasına rağmen kudas ayininden geçmiş
 olan ellisini geçkin kocasına pazar günleri güzel havalarda oğulla-
 rından ikisiyle Bullock Harbour'daki koyda yandan çarklı hantal
 bir sandalla pisi veya mezgit balığı avlar ve torbalarını balıkla dol-
 durur iken rastlarsınız, dediklerine göre. Kısacası fevkalâde meb-
 zul miktarda yağmur yağacak ve her bir yanı tazeleyip mahsulü
 bolartacak imiş, amma ve lâkin mütebahhirîn tarafından söylendi-
 ğine göre rüzgârı ve suyu ateş takip edecek imiş ki Malachi takvi-
 minin tahminlerine intibak etmektedir (ayrıca işittiğime göre Mr.
 Russell da sahip olduğu Çiftçi gazetesinde buna müşabih Hindis-
 tan menşeli tılsımlı bir kehanette bulunmuştur) lâkin iki olmadan
 630 üç olmaz ya, bu akla da mantığa da sığmaz ancak yaşlısı da genci
 de bazen bütün tuhafliklarına rağmen isabetli tahminlerde bulu-
 nurlar ki bunu nasıl yaptıklarını bilemezsiniz.

Bunun üzerine Lenehan o geceki gazetede çıkan mektuptan
 bahsetmek maksadıyla masanın başına geçip gazeteyi arar gibi
 ceplerini yokladı (ve de onu bulmak için çok uğraştığını yemin ka-
 sem tebarüz ettirdi) lâkin Stephen'in teşci etmesiyle araştırmayı
 bırakıp onun yanına oturması istendiğinde bunu derhal ifa etti idi.
 Maskaralıktan ve bilhassa kadınlar hakkındaki azizliklerinden hoş-
 640 lan bir latifeperdaz olması hasebiyle, atlardan skandallara dek
 her şeyden haberdar idi. Hakikati söylemek icap eder ise metelik-
 siz biri olduğundan dolayı umumiyetle kahvehanelerde ve seviye-
 siz meyhanelerde, haytalar ile, uşaklar ile, umumhane kadınları ile
 ve diğer sapısilikler ile düşüp kalktığından veyahut da sık sık rast-
 ladığı çavuş veya bir mübaşir ile sabahı ettiğinden iki içki arasında
 epey dedikodu toplar idi. Adeti veçhile yemeklerini bir aşevinde

ver ve şayet cebinde yarım şilinden başka metelik yok ise bir sahan etli veya bir çanak işkembe çorbası yiyecek ise, bir kopuktan dinlediği dekolte bir şakayı veya şunu bunu anlatarak ordaki hergeleleri gülmekten kırar ve öylecene dili sayesinde badireyi atlatır idi. Ötekisi, yani Costello, bu konuşmayı işitince onun şiir mi veya hikâye mi olduğunu sordu idi. Vallahi, değil, dedi idi Frank (ismi böyle idi de), veba salgını sırasında imha edilen Kerry ineklerinden bahsediyor idi. Ama canları cehenneme, diye ekledi idi gözü-nü kırarak, onların da mendebur boğalarının da. Bu kutunun içindeki balık şahane diyerek buyurup alsınlar diye dostane bir şekilde orada duran ve büyük bir iştiha ile seyrettiği tuzlu çaçabalıklarını gösterdi, halbuki ziyadesiyle aç olduğundan dolayı hakiki gayesi onları gövdeye indirmek idi. Bunun üzerine, *Mort aux vaches* dedi idi Frank, Bordeaux'da bir şarap deposuna sahip bir şarap ihracatçısının yanında çalışırken öğrendiği Fransız lisanı ilen, üstelik Fransızca'yı da bir beyefendi gibi konuşuyor idi. Bu Frank, daha çocukluğundan itibaren haylazın teki idi de, ilçe kaymakamı olan pederi okusun, coğrafya filan öğrensin diye onu güçbelâ mektebe göndermiş, mihanikî öğrensin diye üniversiteye yazdırmış, halbuki o acemi bir tay gibi gemi azıya almış, ders kitaplarından ziyade hâkimlerle mübaşirlerle haşır neşir olmaya başlamış idi. Bir vakitler bir tiyatro aktörü, sonra bir ordu bakkalı veya bir müşterek bahişçi olmak istedi idi ise de hiçbir işte dikiş tutturamadı idi de, hiçbir kuvvet onu ayılarından ve horoz dövüşlerinden irak tutamadı idi, daha sonra deniz ummanına açılmış, çingeneler ilen yollara düşerek mehtaptan yararlanıp bir asilzadenin mahdumunu kaçırmış veya kızların serdiği çamaşırları iplerinden aşırılmış veya bir çitin ardında tavuk boğazlamış idi. Evinden uzaklara sayısız seferler ayrılıp gitmiş ve her defasında ilçe kaymakamı pederi onu görür görmez gözlerinden yaşlar boşanır olmuş idi: Ne, dedi idi, meselinin encamını merak eden Mr. Leopold, hepsini de öldürecekler mi? İnanın, daha bu sabah onları Liverpool vapurlarına sevk ederlerken gördü idim, dedi idi. Meselenin bu kadar vahim olduğunu hiç bilmez idim, dedi idi. Seneler evveli, Mr. Gavin Low'un Prussia Street'teki hayvan pazarında ve otlak mezatlarında kıyasıyla çiftlik hayvanları ticareti yapan kalantor celep Mr. Joseph Cuffe'nin muhasipliğini yaptığından dolayı bu türden hayvanlar ile sığırlar, yağlı kuzular ve kırılacak koyunlar hakkında tecrübesi var idi. Bu noktada sizinle aynı kanaatte değilim, dedi idi. Daha ziyade sığırlarda görülen bir tür soluğanlık ya da şap hastalığı kuşkusuz. Mr. Stephen, biraz halecanla ama oldukça isabetli bir tarzda

650

660

670

680

meselenin öyle olmadığını, İmparatorun Baş Kuyrukçıkdayıcısından misafirperverliğinden dolayı ona teşekkürlerini ve Moskofistan'ın en azimüşşan sığırpiyastosçusu Doktor Sığırvebası'nı, boğaları boynuzlarından yakalayıp alaşağı etmesi için birkaç topak ilaçla göndereceğini beyan eden bir telgraf aldığını söyledi idi. Haydin, haydin, dedi idi Mr. Vincent açık kalplilikle. İrlandalı bir boğa ile methali olmasın bir, kendisini derhal bir belâyı berzahta bulur, dedi idi. İsmi İrlandalı cismi İrlandalı, dedi Mr. Stephen bira bardağını çevirerek, bir İngiliz porseleni mağazasında bir İrlanda boğası. Seni anlıyorum, dedi idi Mr. Dixon. Gelmiş geçmiş en gözüppek sığırçobanı Çiftçi Nicholas da bizim adamıza, işte o boğanın ta kendisini burnuna zümrüt bir halka takarak göndermiş idi. Çok haklısın, dedi idi Mr. Vincent masanın karşı tarafından, essahtan da öyle, dedi idi, üstelik daha da besilek daha da cüsseli bir boğa, dedi idi, yoncaların üzerine asla yestehlemeyen. Boynuzları da bir kasretli idi, adamızdaki kadınlar hamur topaklarıyla oklavalarını bir yana fırlatıp peşine düşsün de boğa hazretlerini papatyaçelenkleriyle donatsınlar diye altın sırmadan derisi var idi ve burun deliklerinden tatlı buharlı nefesler solur idi. Orası öyle de, dedi idi Mr. Dixon, lâkin o gelmezden evveli bir hadım olan Çiftçi Nicholas onu kendileri de ondan pek aşağı kalmayan bir tabipler heyetince layikiyle iğdiş ettirmiş idi. Haydi şimdi git bakalım, dedi idi o, kuzenim Lord Harry'nin dediklerini harfiyyen yerine getir de bir çiftçi hayırdusu kazan, dedikte tokadını onun sağrısında epey seslice şaklattı idi. Lâkin o şaplak da hayırdua da boşuna gitmiş sayılmaz idi, dedi idi Mr. Vincent zira o ikisini telafi etmek gayesi ile ona öyle bir kurnazlık öğretti idi ki bu sayede o günden bugüne dek kızı, avradı, başrahibesi ve dulu kabul ederler ki ayın herhangi bir zamanında inekdamının karanlığında onun kulağına fısıldamayı veyahut da o upuzun mübarek diliyle enselelerini yalatmayı tüm İrlanda'nın o dört tarlasında en yakışıklı genç bir âşık leventle yatmaya tercih eder. Bir başkası da dedi idi ki: Sonra da ona oyalı bir kombinezon ile bir etol ve bir korsa giydirdiler ayak bileklerine büzgüler yapıp alından sarkan perçemi kırkıtlar ve her yanını ispermeçet yağı ile ovdular ve postunu serip dilediğince terslesin diye onun için yolun her bir dönemecinde ahırlar inşa ettiler ve altından yemlikler yerleştirerek içlerini piyasanın en âlâ samaniyla doldurdular. Bu aralık müminlerin pederi (zira ona böyle diyorlar idü) öyle ağırlaşmış idü kim, artık meraya yürüyemez olmuş idü. Çare olarak bizim kurnaz kadınlarımız ve de kızlarımız ona yemini kucak kucak önlüklerinde taşıyarak getirdi idüler ve o da karnı do-

var doymaz hanımefendi hazretlerine bir muamma göstermek gayesi ilen art ayaklarının üzerine dikilip boğa lisanı ilen öyle bir böğürtü koparır idü kim cümlesi peşinden koşar idü. Ya, dedi idü bir başkası, ona öyle yüz vermişler idü kim yeşil çimen hariç (zira onun kafasına denk düşen yegâne renk bu idü) koskoca memlekette yetişen hiçbir şeyi ağzına koymaz idü ve adanın orta yerindeki bir tepenin üzerine dikilen bir levhada şöyle bir bildiri yazılmış idü: Lord Harry'ye göre, yerde yetişen yonca yeşil olur. Müteakiben, Mr. Dixon dedi idü kim, şayet Roscommon'daki veya Connemara kırlarındaki bir sığır uğrusunun veyahut da Sligo'da bir avuç kadar dahi olsa hardal veya bir torbacık kolza tohumu cken bir ortakçının kokusunu almayagörsün, ol saniyede cinnet getirmiş gibi memleketin yarısını aşar da boynuzları ilen ekili ne varsa hallaç pambuğu gibi atar idü, hemi kül'ü de Lord Harry'nin emri ilen. Bidayeten aralarında muaraza var idü, dedi idü Mr. Vincent, Lord Harry Çiftçi Nicholas'a sebbederek ne şeytanlığını bıraktı idü ne de hanesinde yedi zaniye barındıran kerhane mütayitliğini, gözümü üstünden ayırmayacağım, dedi idü. Babamın yadigârı ol babatorik ilen ol hayvana cehennemın kaç bucak olduğunu göstereceğim, dedi idü. Lâkin bir akşam, dedi idü Mr. Dixon, Lord Harry bir tekne müsabakasını kazandıktan sonra (kendisi kürek kullanıyor idü ise de müsabakanın birinci kaidesi diğer müsabıkların kürek olarak samantırmığı kullanmaları idü) taam etmeden evvel kraliyet postunu temizler iken kendisi ilen bir boğa arasında fevkalâde bir müşabehet keşfetti idü ve kilerde muhafaza etdüğü parmak lekeleriyle kararmış bir el kitabını alarak hakikaten Romalıların meşhur şampiyon boğası *Bos Bovum*'un, kim mümtaz kenef Latincesinde şenliğin kralı manasındadır, ahfadından birisi olduğunu kat'i surette öğrenmiş idü. Bilahara, dedi idü Mr. Vincent, Lord Harry cümle saray mensubinin huzunda kafasını ineklere mahsus bir suyalağına soktu idü ve tekrar çıkarır iken onların cümlesine yeni ismini söylemiş idü. Müteakiben, başından aşağıya sular akadursun, ninesinden kalma eski bir entari ilen cteklığı giydi ve teallüm etmek gayesi ilen bir boğa lisanı gramer kitabı mübayaa etdi idü ve fakat bir deftere koskoca harflerle yazıp ezberlediği ve sokağa çıkar iken canının çektiği yerlere, meselâ bir kayanın alına veya bir çayhane masasına veyahut bir pambuk balyasına veyahut da bir oltanın mantarına yazsın diye ceplerini tebeşirle doldurduğu birinci şahıs zamirinden maada bir kelime dahi belleyemedi idü. Velhasıl, onun ilen İrlanda boğası arasında çok geçmeden bir göt ilen gömlek misali sıkı bir dostluk

730

740

750

760

teessüs etdi idü. Aynen böyle, dedi idü Stephen, netice itibariyle adadaki erkekler hep aynı şeyi düşünen nankör kadınlardan hiçbir hayır gelmeyeceğini anlayıp süratli bir sal inşa ilen pılılarını pırtı-larını bohça edüb bordasına doluşub, cümle direklere tırmanub yel-kenleri fora edüb, orsa palangalarını koyuverüb, palamarı zorla çe-küb, rüzgâra üç çarşaf yayub, teknenin burnunu rüzgâr ilen derya arasına çevirüb, demir alub, dümen yekesini iskeleye doğru tevcih edüb, afili korsan bayrağını çeküb, üç kerre hurra deyu bağırub, makinaları fayrap edüb, sandallarına binüp Amerika kıt'asına mü-teveccihen denize açıldı idüler. Mr. Vincent de, bir lostromonun şu neş'eli gemici şarkısını işbu vesile ilen bestelediğini söyledi idü:

—*Papa Peter yatağına işer.*

İnsan insandır bınlara rağmen.

Talebelerin ahlâki hikâyeleri hitama erer iken Kıymetli ahba-bımız Mr. Malachi de işte daha yeni karşılaştığı, iç hizmet komu-tanlığından âlametini mi yoksa sancağını mı ne almak ve harbe ka-tılmak niyeti ilen şehre henüz vasil olmuş bulunan ve Alec Ban-non isimli genç bir arkadaşının refakatinde kapıda gözükdü idü. Mr. Mulligan gayet nazik bir şekilde konuştukları mevzudan haz-zetmiş bulunduğunu ifade etmek ilen kalmayub, hassaten temas edilmekte olan işbu mazarrat hakkında bir projesini ortaya atıverdi idü. Binaenaleyh hâzırına o gün üzerlerine akıcı italik harfler ilen, *Mr. Malachi Mulligan. İlkahçı ve kuluçkacı. Lambay Adası*, yazmış ol-duğu bir deste kartı dağıttı idü. Akabinde tavzih etmeğe başladığı projesi, Sir Züppoş Gecekuşu ilen Sir Lapacı Dübürzade'nin şe-hirdeki meşgalelerini teşkil eden avantüriye zevklerden içtinab edüb kendisini bedeni organizmamızın meydana getirülmesindeki en asil gayeye vakfetmek imiş. Pekâlâ, anlat bakalım, aziz dostum, dedi idü Mr. Dixon. Vallahi zamparalık değil ise ne olayım. Gelin oturun şöyle, ikiniz. Oturması da ayakta durması gibi bedava. Mr. Mulligan bu davete icabet edüb, maksudunu etraflica tasrih ilen dinleyenlerine bu düşünceye, gerek inhibituar gerek prohibituar (hatta bu inhibisyon ister izdivaca ait iğbirara veya muvazenede bin noksanlığa istinad etsin, ve kezalik bu prohibisyon ister fitrî kusurlardan veya iktisab edilmiş inhimaklardan neşet etsin) kısırlılı-ğın sebeplerini derpiş ederek vasil olduğunu dermeyan etdi idü. Gerdeğin kendisine has ol en aziz teminatlardan mahrum bırakıl-masını görmesinin kendisine fevkalâde üzüntü verdiğini söyledi idü: Hele halleri vakitleri yerinde birçok cazib hatunun saadetbahş duhullerini teksir edecek yerde kasvetli bir manastırdaki yere ba-

kub yürek yakan birtakım şeni keşişlerin tuzağına düştüklerini vayahut dişilik goncalarını ne idüğü belirsiz cudamların kucaklarında kavbettiklerini veyahut da yüz yakışıklı civan onları okşayub sarmağa hazır bekler iken onların paha biçilmez tenasülî mücevherlerini heba edtiklerini düşündükçe, diye kalbinin kanadığı hususunda onları temin etdi idü. Bu münasebetsiz vaziyete (kim arazsız bir ateşin zaptedilmesine izafe ederek sözünü ikmal etdi idü) mâni olmak için bazı kıymetli müşavirler ilen istişarede bulunub bu mes'elenin derununa nüfuz etdikçe, cüz'i bir ücret mukabilinde Lambay Adası mülkünü zilyedi, galebe çalan partimizin ziyadesiyle gözde bir Muhafazakâr üyesi olan Lord Talbot de Malahide'den mübayaa etmeğe karar vermiş idü. Orada, *Omphalos* namı ilen ve Mısır'da olduğu veçhile bir obelisk diktirerek millî bir ilkâh çiftliği tesis etmeği ve itaatkâr toprak sahipleri ilen zâbitâna, kendisine müracaat ilen tabii fonksiyonlarının ifasını arzulayan her cins ve hayatiyetdeki hatunlarını dölleme hizmetlerini takdim etmeği teklif etmek istediğini anlatmış idü. Para bir mâni teşkil etmiyor, dedi idü, hatta hizmetlerine mukabil olarak bir peni dahi almaya-cak imiş. Halli vakitli monden hanımefendilerden tutunuz da en fıkara aşçı kızına dek, şayet endamları ilen mizaçları niyazlarını ateşin bir tarzda mukni iseler, aradıkları adamı onda bulacaklar idü. Tagaddisi için ise kendisini münhasıran leziz yumru köklerden, balıklardan ve ordaki adavşanlarından müteşekkil bir rejim dahilinde tağdiye edecek imiş, zira son olarak zikredilen bu doğurgan kemiricilerin eti, ister ızgarası ister bir parça besbase ilen bir iki adet kırmızıbiber ilâvesiyle yahnisi, bu gaye için ziyadesi ilen tavsiye olunmakta imiş. Bir hayli hararet ilen beyan ve serdetdiği bu diskuru müteakiben Mr. Mulligan şapkasının üzerini örttüğü mendili aniden çekiverdi idü. Her ikisi de, zahir, yağmura tutulmuş ve her ne kadar adımlarını sıklaştırmış imişler ise de Mr. Mulligan'ın gri yünlü kumaştan elbisesinin koyulaşan renginden anlaşılacağı üzre, gene de ıslanmış idüler. Projesi bu arada dinleyicileri tarafından ziyadesiyle beğenilmiş ve, tasallut edercesine Newcastle'a kömür sevkiyatını düşünüb düşünmediğini soran Mary'li Mr. Dixon hariç herkesden kalbî methiyeler kazanmış idü. Mamafih Mr. Mulligan klasiklerden, aklında kaldığı kadarı ilen müddeasını zarif bir tarzda takviye eder gibi görünen isabetli bir iktibas ilen münevveranın gönlünü fethetdi idü: *Talis ac tanta depravatio bujus seculi, O quirites, ut matresfamiliarum nostrae lascivas cujuslibet semiviri libici titillationes testibus ponderosis atque excelsis erectionibus centurionum Romanorum magnopere anteponunt*, aralarında mevcut şenlik

810

820

830

840

850

görmemişlere de meramını kayrandaki erkek ve dişi geyik, çiftlikteki erkek ve dişi ördek gibi onların daha kolayca hazmedebilecekleri hayvanlar âlemine ait teşbihler ilen ifade etmiş idi.

Kendi zarafetini bir hayli mühimsediğinden kelli, ve filhakika tertipli bir zat olduğundan naşi, beraberindekiler onun serdettiği proje hakkında sitayişlerini mebzulen arz ederler iken başından geçen bir maceradan dolayı ziyadesiyle şadan, en yakın mücavirine onu anlatmadan edemedi idi. Mr. Mulligan, ol esnada masayı idrak edüb, ol somunların ve balıkların kimin için hazırlanmış olduğunu sordu ve, bigâneyi müşahade edüb kibarca eğilerek dedi idi kim, Af buyurunuz, efendim, size arz edebileceğimiz herhangi bir profesyonel hizmete ihtiyacınız var mıdır? Mumaileyh, bu teklif üzerine, aralarında münasip bir mesafeyi muhafaza ederek ona son derece kalbi teşekkürlerini nakletti ve cevaben oraya şu anda Horne'un hanesinde yatmakta bulunan bir hanımefendiyi ziyarette geldiğini, zavallı kadıncağızın enteresan bir vaziyetde olduğunu, onun çektiği çileyi (kim bu noktada derin bir göğüs geçirdi idi) iştüb mes'ut hadisenin vuku bulub bulmadığını öğrenmek istediğini söyledi idi. Mr. Dixon, mevzuu değiştirmek gayesi ilen, kalkub Mr. Mulligan'ın irileşmekteki göbeğini alaya alarak, onun prostatik torbacıktaki veyahut da erkek rahmindeki yumurtacık hamileliğinin bir alâmeti mi olduğunu yoksa, mümtaz tabib Mr. Austin Meldon vakasında olduğu üzre midedeki kurttan mı neşet ettiğini sordu idi. Mr. Mulligan cevaben bir kakhaha tufanına yakalanub kasıklarını tuta tuta güler iken, Grogan Ana'yı (ne yazık kim pasaklı bir fahişe olmasına rağmen kendisi cinsinin en mükemmel bir mahlukudur) takliden tuhaf ve pek hoş bir şekilde çıkırdı idi: İşte sana hiçbi piç doğurmamış bi karın. Bu usturuplu laf neş'e kasırgasını tekrar ettirdi ve teknil odayı fevkalâde ayş ü taraba gark etdi idi. Hengâme ayyuka çıkmış bir vaziyetde devam edebilir iken sofadaki bir gürültü sebebiyle kesiliverdi idi.

Ol esnada dinleyiciler arasındaki biraz abus, sanşınca İskoçyalı talebe konuşmağı en meraklı yerinde kesüb genç beyefendiyi en hararetli bir tarzda tebrik etdi ve nazik bir jestle, karşı karşıya gelüb kendisine bir sürahi kordiyal takdim etmek istediğini ve aynı zamanda başını soru sorarcasına tutub (nezaket mevzuunda koca bir asırlık terbiye ve tedrisat dahi böyle nazik bir hareket istihsal edememiştir) bu pozunu şişesinin muadil fekat zıt bir muvazenesi ilen tevhid ederek nakledene kelimeler ilen vasıl olabileceği en vazıh bir şekilde kendisine ondan bir kadeh takdim edüb edemeyeceğini sordu idi: *Mais bien sûr*, asil yabancı, dedi idi o meser-

ret ilen, *et mille compliments*. Elbet edebilirsin, ziyadesiyle memnun olurum, Saadetimi tamamlamak için işte bir bu kadeh eksik idi, Lâkin, ulu Tanrım, heybemde bir kırıntı, kuyumda bir damla su dahi kalmasa, Tanrım, gene de diz çökerek insanlığa nimetlerini bahşeden ol ilahi kudrete bana saadet ihsan eylediği için şükür eder idüm. Bu sözleri söyleyüb kadehi dudaklarına yaklaştırdı, kordiyalden zevkle bir yudum içdi, saçlarını düzeltti, bağrını açınca, bir ipek kurdeleye bağlı sevgilisinin fotoğrafını onu verdiği gündən beri muhafaza eden bir madalyon çıkıverdi idi. Ol yüz hatlarına şefkat ilen bakarak, Ah Mösyö, dedi idi, şayet onu ol tılsımlı anda ol şirin eşarbi ve yeni edalı bonesi ilen (bana şirin bir şekilde söylediğine göre bayram hediyesi imiş) öyle bitasannu bir intizamsızlık ilen, öyle iç ezici bir letafet ilen gördüğüm gibi görse idünüz bir, tallahi de, siz dahi, Mösyö, koçak mizacınızın icbarı ilen kendinizi topyekûn böyle bir adunun ellerine teslim eder idünüz veyahut da işbu meydanı ilelebet terk eder idünüz. Beyan ederim kim, hayatım boyunca bu suretde müteessir olmamış idüm. Tanrım, şükürler olsun sana, günlerimin Müellifi olarak! Bu suretde şirin bir mahlûkun iltifatına nail olan bir kimsenin saadeti 900

tiç misline çıkar. Sözleri bir muhabbet nalesi ilen beligleşir iken, madalyonu tekrar bağrına yerleştirüb, gözlerini silerek tekraren inil dedi idi. Tekmil Mahlûkatına Hayır İhsan eden Lütufkâr Tanrı, Senin ol en tatlı işkencelerin ne kadar ulu ve âlemşümül olmalı kim hür veya esir, saf bir çoban veya kostak bir snop, pervasız ihtirasının şaşaalı zirvesindeki âşık veya mütekâmil yaştaki zevç, herkesi kendine ram edebiliyor. Lâkin heyhat, efendim sadetden uzaklaşıyorum. Şu yeryüzündeki meserretlerimizin cümlesi de ne kadar gayri mükemmel ve çapraşık. Lânet olsun! Diye hüsrân ilen 910

ünledi idi. Ah keşke tedbirli davranıp pardösümü yanıma almayı unutmasa idüm! Bunu düşündükçe ağlayasım geliyor. Ol vakit, yedi defa yağsaydı dahi, ikimize de bir şey olmaz idi. Elini alnına vurarak, Ah sersem kafa, deyü bağırdı idi, yarın yeni bir gün olacak ve, hay Allah, bir *marchand de capotes* var tanıdığım, Monsieur Poyntz, ondan bir *livre* mukabilinde bir hanımı ıslanmaktan muhafaza edebilecek Fransız modeli güzel bir pelerin alabilirim. Çık-çık! Diye araya girdi idi Le Fécondateur, ol fevkalâde hünerli seyyah (*avec lui* şehrin en sosyetik mahallelerinde az buçuk yapıncıydığımız olmuştur) arkadaşım Monsieur Moore'un anlattığına bakılır ise Cape Horn'da, *ventre biche*, ol suretde acayip yağmur yağar imüş kim en mukavim pardösülerin dahi içine nüfuz eder imüş. Ol şiddetteki bir sağanak, demiş idi, *sans blague*, pek çok ta-

900

910

920

930

lihsiz vatandaşı essahdan müstacelen öbür dünyaya havale etmiş-
 dir. Öf! Bir *livre!* Diye ünledi idü Monsieur Lynch. Turfa şeyler, fi-
 yatı bir *sou* olsa dahi pahalı sayılır. Bir şemsiye, bir peri mantarın-
 dan daha büyük olmadığı takdirde, haydi haydi on *sou* etsin diye-
 lim. Akli başında hiçbir kadın kullanmaz öyle şeyi. Sevgili Kitty'm
 bugün bana bu suretdeki bir selâmet gemisinde açlıktan ölmeden
 evvel bir tufanda raks edeceğini söylemiş ve (yüzü kıpkırmızı ke-
 silüb etrafda onun söylediklerini kapacak terelelli kelebeklerden
 940 gayri kimse bulunmadığı halde kulağıma fısıldayarak) zira diye ha-
 tırlatmış idü, Tabiat hatun, ilahi bir saadet ilen, kalplerimize işle-
 miş ve herkese belletmiştir kim, diğer şerait tahtında terbiye icap-
 larını ihlâl eden tabii kıyafetimizin masumiyetinin en isabetli, hat-
 ta tek kıyafet olduğu *il y a deux choses*. Birincisi, dedi idü, (ve bu
 noktada sevimli feylosofum, ben elimi uzatıp onun arabaya bin-
 mesine yardım eder iken, dikkatimi dağıtmamam için, dilini çıkar-
 rub kulağımın içine hafifçe dokundurmuş idü) birincisi yunakda
 iken – Fekat bu esnada holden gelen bir zil sesi malûmat hazne-
 950 mizi zenginleştirmeyi kati suretde vaat eden bir hitabeyi inkıtaa
 uğratmış idü.

İçtimain umumi serazat şetaretinin ortasında bir zil çaldı idü,
 hepsi de bunun sebebinin ne olabileceğine dair faraziyeler yürüte-
 dursun, Miss Callan içeriye girüb, genç Mr. Dixon'a birkaç kelime
 söyledikten sonra, hâzırunun önünde derin bir hürmet ilen eğil-
 miş ve orayı terk etmiş idü. Bir sefihler meclisinin içinde bir an
 dahi olsa bir kadının mevcudiyeti her nevi zarif tevazuun teşhirine
 ve zarafetden nasibi daha kıtça olanlarının en şehvetperest nevi-
 den mudhik hurucâtından ictinap etmelerine sebebiyet vermiş
 960 iken, kadının gaybubeti ilen müstehcen tehzilâtın infilak etmesi
 bir olmuş idü. Costello, mastorlaşmış bulunan cibilliyetsiz bir he-
 rif, ne tuhaf şey, dedi idü. Alâmet bi şey, esaslı ineketi! Namussu-
 zum kin seninlen randevulaşdı o karı. Ulan köpoğlu, ne yapıdın
 kin? Nasıl tavhıyosun karıları? Şeytan tüyü var herifte, vallahi de,
 dedi idü Mr. Lynch. Mater imarethanesinde muamelat bu minval
 üzre tatbik olunmaktadır herhal. Bakın yahu, Doktor O'Gargaracı-
 başı hemşirelerin çenelerini nah böyle okşuyor imiş. Tallahi de
 son yedi aydır orda koğuş hademesi olarak çalışan benim Kitty an-
 latdı idü bana. Vay anam vay, doktor, diye ünledi idü yeleği çuha-
 970 çiçeği rengindeki delikanlı, kadınsı bir cilve taklidi yapub vücudu-
 nu işvebazca kıvırtarak, vücudumu nasıl da mincıklyossun! Seni
 hınzır herif, seni! İçim bir tuhaf oldu, vallahi. Sen de Peder Öpora-
 sın'dan heç aşşağı kalmassın hani, billahi! Ondan hamile kalmamış

idü ise, nah bu birada boğulayım, diye haykırdı idü Costello. Ben ona göz etdikçe karnı nah böyle şişivcren bi kadın tanıyorum. Lâkin, genç cerrah, ayağa kalkub hemşire az evveli kendisini koğuşdan çağırıklarını tebliğ etduğünden naşi hâzırundan müsaade taleb etdi idü. Merhametli, inayetini esirgemeyen Tanrı ol *enceinte* kadının takdire şayan bir metanet ilen tahammül etdüğü ıstıraplarına bir nokta koymuş ve onu nur topu gibi bir oğlan anası kılmış idü. Vukuf sahibi olmayan veya onu tezyid etmeyen, asaletbahş bir mesleğe küfreyleyen kimselere sabır temenni ederim, dedi idü o, zira Üluhiyetin hak etdüğü tazimin tahlisi yeryüzünde saadet için en büyük kuvvettir. Şayet ihtiyaç duysa idüm onun ulvî zuhuratının faikiyetine şahadetde bulunacak bir bulut bulabilir idüm, der iken hiç şüphem yoktur kim, sadece bir durubi emsal olarak değil, insan kalbinde haşmetli bir müşevvik olur idü. Onların hallerini çekemem. Nedir öyle? Ol cana yakın Miss Callan gibi kendi cinsiyetinin cevahiri ve bizimkisinin ise hayranlığını kazanmış olan birisini gammazlamak ha? Hem de topraktan halk edilmiş âciz bir eşrefi mahlûkatın maruz kalabileceğin en vahametli bir esnada? Düşünmesi dahi kahredici! Bu şekildeki habaset tohumlarının ekildiği ve Home'un hanesindeki analara ve hemşirelere hak etdikleri tazimin gösterilmediği bir dünyada neşvünema bulan bir neslin atisini düşündükçe titriyorum. Serzenişini telaffuz etdikte geçer iken hâzırunu selâmlayub kapıdan çıkdı idü, bazıları da ol âdi kandilliyi def etmek istedi idüler, ol meram kim şayet iğrenç bir beddua ilen (zira küfürbazlıkda üstüne yok idü) dindarlık mevzuunda bu dünyada gelmiş geçmiş en hakiki müminlerden geri kalmadığını ikrar ederek ihlâlini telhis etdirmemiş olsa idü ifa edilecek ve ol suretde hakkı avucuna verilmiş olacak idü. Sabah çıkmayım kim, dedi idü o, helâlzade Frank Costello'nun hissiyatı her daim şu suretde idü kim pederime ve eski günleri düşündükçe kalbimi sevgiyle ısıtan ol reçelli sarma böreklerini açmada veya unhelvalarını karmada üstüne olmayan ve valideme hürmetde kusur etmemeye ziyadesi ilen ihtimam gösterecek şekilde terbiye edilmiş idüm.

980

990

1000

İptida duhulünü müteakiben birtakım hayâsız alaylara muhabab olduğunun farkına varmış ise de buna umumiyetle merhamet nedir tanımamakla maruf ol yaşların muhassalası diye tahammül etmiş olan Mr. Bloom'a avdet edelim. Bu uçarı gençler, hakikaten, yaşından fazla büyümüş çocuklar gibi zirzopluklarla dolu oluyorlar idü: Onların dağdağalı münakaşalarında istimal etdikleri kelimeler zorluk ilen anlaşılıyor ve ekseriya muteber bir şey çıkmıyor idü;

1010

Hırçınlıkları ve rezilane *mot*ları onun ruhunu karartıcı neviden idü: Damarlarındaki kanın fıkır fıkır kaynaması onların lehine bir halet yaratıyor idü ise de muaşeret kaideleri hususunda asla ihtimamkâr değiller idü. Lâkin, Mr. Costello'nun keliması onun üzerinde nahoş bir tesir bırakmış idü zira kazmadışlı kambur bir veledi zina gibi dünyaya evvelâ ayakları fırlamış, müteveffa liyakatli Mr. Darwin tarafından arzu edilen hilkat zincirinin ol kayıp halkasını düşünmeye sevk etmek gayesi ilen cerrahın kerpeteni ilen kafatasında bıraktığı emareler hâlâ mevcut, kepeçkulakları gayritabii şekilde fırlak bu bedbaht onun midesini bulandırmakda idü. İnsanoğluna tahsis olunan senelerin ortasını epey geçmiş ve artık hayatın bin bir meşakkatine tahammül etmiş olub, kezalik ihtiyatlı bir ecdadın ahfadı ve şahsen nadir bir müçtenib olması hasebi ilen, derununda feveran etmeye mütemayil cümle tehevvrü, onları derhal engelleyerek, seviyesiz insanların yuhaya tuttukları, düşüncesizce hüküm verenlerin istihfaf etdikleri ve herkesin göz yumduğu ama sadece göz yumduğu hadsiz hesapsız müsamahakârlığını kalbinde besleyerek tahakküm altına almağa gayret etmekde idü. Feminin nahifliğini kendilerine alay mevzuu ittihaz edenlerin (kim asla iltifat etmediği bir âdet idü) işte onların münaşip bir terbiye görmüş olmadıklarını ve taşıdıkları isimlere layık bulunmadıklarını düşünür idü: Böyleleri için, kim utanmak namına ne varsa hepsini kaybetdiklerinden dolayı kaybedecek başka bir şeyleri kalmamıştır, onun için küstahlıklarıyla paldır küldür ve şerefsiz bir şekilde ricat etmeleri onlar için tek acı lâkin çıkar yol olur. İhtiyarların suratlarını ekşitmelerine veya asık suratlı kimselerin homurdanmalarına kulak asmayan (Mukaddes Mülâf'ın iffetli muhayyesinin etdiği gibi) yasak meyveyi yemekden başka bir şey düşünmeyen müteheyyiç bir delikanlının hislerini takdir etmiyor değil ise de, meşru vazifelerini ifa etmekde olan bir hanımefendiye karşı gayri insani bir tavrı hiçbir şerait tahtında hoş göremez idü: Netice itibariyle, hemşirenin sözlerinden müstacel bir tevellüdün husule geldiğini hissetmiş idü, mamafih, kabul etmek lâzım idü kim, bu surette fahiş bir mihnetden sonra meselelerin mesut bir şekilde hitam bulduğuna muttali olunması ehemmiyetini tahfif etmeyüb ve hak Taalâ'nın mağfiretini ve rahmetini bir kerre daha izhar etmiş idü.

Bu itibarla zihnindekileri yanındakine açarak, bu mevzu hakkındaki düşüncelerini ifade etmek gayesi ilen, kendi fikrine göre (belki de ifade etmemesi daha isabetli olur idü) loğusalığının bu taravetli mazhariyetle hitam bulması haberinden dolayı mesrur ol-

mamak için insanın ya soğuk bir hilkıyyete ve barid bir dehaya sahib olması lâzım geldiğini ve çünkü hiçbir taksiratı olmadığı halde ziyadesiyle ıstırap çektiğinden bahsetti idü. Şık esvaplı delikanlı onu bu vaziyete kocasının getirmiş bulunduğunu ve şayet diğer bir Efesli hatun olmadığı takdirde şüphesiz böyle olması lâzım geldiğini söylemiş idü. Sana söylemeliyim, dedi idü Mr. Crotthers, sözünü daha da tebarüz ettirmek gayesi ile masanın üzerine vurub, senin o İzzetli Hazretleri, uzun favorili bir moruk, bugün buraya gene uğradı idü, genzinden konuşarak hayatım dediği Wilhelmina ile bir çift laf etmek istiyor imiş de. Kendini hazır tutmasını söyledi idüm, aman ya birden patlayıverir ise diye. Vallahi, mübalâğasız söylüyorum. Senin o ihtiyar koçun erkeklik kudretine hayran olmamak mümkün değil, herif o kariya bir çocuk daha doğurttu: bak. Hep birden, her biri kendi minvalince, onu tebci etmeye başladılar idü, halbuki o şık delikanlı aynı teraneyi çalarak gedikteki adamın kadının nikâhlısından gayri birisi, bir kilise mensubu, bir meşale taşıyıcısı (faziletli) vayahut da her haneye lâzım olan öteberiyi satan bir seyar esnaf olduğunu söyledi idü. Ne garib, diye istiğraka daldı idü misafir, onların sahib olduğu bu harikulâde tenasüh melekesi; bu doğumhane ile teşrihhanenin bu neviden vakarsızlıklara sahne olabilmesi, sadece akademik unvanların iktisabının bu hiffet düşünlerinin her cihetden mümtaz pek çok insanın en asil telakki ettiği bu san'atin fedakâr tabiblerine tahvil etmeye kâfi gelebilmesi. Lâkin, diye ilâve etdi idü, ihtimal kim hepsini tazyik altında tutan müterakim hislerinden kurtulmak gayesi ile yapıyorlardır zira müteaddid kerreler müşahade etmişimdir kim, canciğer dostlar birlikte gülerler.

Fekat, ne münasebet ile, diye asil lordumuz himaye edici azize soralım, lütufkâr bir prensin imtiyazı ile medenî haklara sahib olan bu ecnebi, kendisini dahili siyasetimizin en faik lordu olarak nasıl tesis edebilir? Sadakatin istişare etmesi iktiza eden ol minnetdarlık şindik nerededir? Geçen harb sırasında düşman onu kumbaracı askerlerine karşı ne vakit muvakkat bir avantaja sahib olsa bu vatan haini ol anı fırsat bilüb kuvvetlerini keyfince mutasarrıfı bulunduğu imparatorluğa karşı sürececek yerde kendi yüzde dördünü garantiye alma telâş ile tır tır titremiş idü. İrtikâb ettiği diğer menfaatlar gibi bunu da mı unutmuşdur? Veyahut da, söylediklerini aslı var ise, başkalarını aldata aldata nihayet kendisi mi aldanmış kişi, kendine ait biricik zevk vasıtası olmuştur? Şeci bir binbaşının kerimesi mazbut bir hanıma efendinin harimi ismetini ihlâl etmek, veya onun iffetine en ufak bir gölge düşürmek gayet-

1060

1070

1080

1090

le hadnaşinas bir tavır olacak idü ise de şayet dikkatleri bu noktaya çekmek istiyor idü ise (filhakika ol suretde yapmamış olması ziyadesi ile onun lehine olacak idü) varsın çeksın idü. Bedbaht kadın, epey uzun müddetdir son derece ısrarlı bir şekilde onun tekdirlerini, çaresizlere has bir istihzadan gayri herhangi bir his ile dinleme hakkı ondan esirgenmiş idü. Şöyle söylüyor idü, o namus bekçisi, sofulukda tam bir pelikan, tabiate olan rabitalarından bihaber, cemiyetin bu düşük tabakasından çıkmış bir hizmetçi kız ile gayri meşru münasebete teşebbüs etmekden hiç vicdan azabı hissetmiyor idü! Ah, o haspa süpürgesinin velayeti altında olmasa idü, o da Mısırlı Hacer gibi terakki eder idü! Otlama alanları meselesinde o hırçın titizliği pek mahutdur ve Mr. Cuffe'nin huzurunda münfail bir çiftlik sahibinden köylü ağzı ile de olsa pek isabetli ve kinayeli bir cevap almasına sebep olmuş idü. Bir de Hristiyanlık vaazı vermesi ona hiç yakışmıyor. İşlenmeyüb de saban demiri hasreti çeken bir tohumtarlası yok mudur kim hanesine mücavir? Buluş çağında ayıblanan bir âdet hayatın ortasında bir iptilâ ve hacaletdir. Şayet bir terbiyıklı sefiher neslini sıhhata kavuşturmak gayesi ile Gilead belsemını kocakarı ilaçlarına ve lezzeti meşkûk vezizelere sarfetmesi şart ise o takdirde tatbikatı hali hazırda onu tamamen işgal etmiş bulunan nazariyata daha ziyade intibak etsin. Onun ağışu izdivacı, muaşeret adabının misal göstermekde muhteriz olduğı bir esrar yuvasıdır. Bazı solgun güzellerin iffetsizce imaları onu ihmal edilmiş ve kötü yola düşmüş bir muhibbe olarak teselli edebilir ise de bu cedid ahlâkiyatın müdafii ve sosyal yaralarımızın müdavii, kendi şarkî diyarında köklendiğı takdirde boy atub şenlenen ve bol bulamaç belsem ifraz eden fekat, daha mutedil bir iklime nakledildikde, kökleri daha evvelce sahib oldukları kuvveti kaybeden ve çıkardığı madde âtıl, hamızı ve tesirsiz olan egzotik bir ağaçtan başka bir şey değildir.

Haber, Bâbîâlî'ye mahsus merasimleri hatırlatan bir ihtiyat-kârlık ile revir ikinci müdiresi tarafından nöbetçi hekim muavini-ne tebliğ edilmiş, o da bunun üzerine murahhas heyetine bir erkek evlâdın doğduğunu ilan etmiş idü. Kendisi dahiliye vekilinin ve hususi meclis azâlarının huzurunda mutad doğumertesi merasimine muavenet etmek gayesi ile şahsen kadınlar koğuşuna vâsıl oldukda, murahhas âzâlar, uzun süren uykusuzluk sebebiyle gayet ciddî ve asabî, ve ol mes'ut hadisenin gerek hastanın hizmetkârının gerek ise doğum mütahasssının ikisinin birden gaybubeti münasebeti ile daha da tahfif edilmiş olan serbestîyi tezyid edeceğıni ümid ederek müttehiden bitabu takat ve tasvib ile derhal bir

nifakı lisan eylemeye başladılar idü. Mr. Tellâl Bloom'un teşvik, teskin ve ictinab etmeye çalışan sesi işitilmiyordu dahi. Ol an, böyle mütehalif mizaclar arasındaki yegâne rabıta olarak tezahür eden ol insicamsızlık nümeyişi için fevkalâde müsaid idü. Vaziye-
tin beher safhası mütevaliyen teşrih ediliyor idü: Ana bir baba ayrı
biraderlerin doğum evveli zıddiyetleri, Sezaryen ameliyatı, baba-
nın veya daha nadiren görülen, ananın vefatından sonraki doğum-
lar, Childs Cinayeti diye malûm ve Mr. Avukat Bushe'un müte-
heyyicane müdafası ilen nahak yere itham edilen şahsın beraetini
temin etdiğinden dolayı unutulmaz kılınan kardeş katillliği vakası,
ekberiyet hakları ve kralın ikizler ilen üçüzlere ihsanları, çocuk
düşürme ve çocuk katli vakaları, muvazaalı veya ihbar edilmemiş
olanları, akardiyak *foetus in foetu* ve ihtikan sebebiyle aprosopi (Mr.
Namzet Mulligan tarafından iktibas edilen) bazı çenesiz Çinliler-
de görülen ve fekkî yumruların medial hat boyunca kusurlu olarak
kavuşması neticesinde hâsıl olan ve (anlattığına göre) bir kulağın
öbürünün söylediğin işitebildiği agnasi vakaları, anestezinin veya
şafak uykusunun faydeleri, damarların tazyiki sebebiyle ileri hami-
lelikde doğumsancılarının uzatılması, amnion kesesindeki mayiİN
şiddetinin prematüre olarak tahfifi (bilfiil bu vak'ada görüldüğü
üzre) ve bunun neticesinde rahmin mikrop kapma tehlikesi, şırın-
ga vasıtası ilen sun'î ilkah, hayızdan kesildikten sonra rahmin içe
doğru kıvrılması, ırzına zorla tecavüz edilerek hamile bırakılan ka-
dınlar mevzuunda ırkın irtikâbı meselesi, Brandenburghluların
Sturzgeburt tabir etdikleri ol ıstıraplı doğum halleri, çok sayıda er-
keğİN menisi ilen, iki erkeğİN menisi ilen ve hayız müddeti sıra-
sında veya aralarında kan bağı bulunan ana ve babalar tarafından
ilkah neticesinde doğan hilkat garibeleri – velhasıl Aristo'nun
renklilitoğrafya resimli şaheserinde tasnif etdiğİ insanın doğuşu
hakkındaki cümle vak'alar. EbeliğİN ve adlî tıbbın en vahim
mes'eleleri, hamile bir kadının bir çit merdiveninden çıkmasının,
ol hareket ilen, göbək kordonu cenini boğmasının diye men edilme-
si ve şiddetli veya kifayetsiz şekilde hasret çekdiğİNİN ışarı üzerine
elini vücudunun çağlar boyunca istimali ilen nikbet yeri diye isim-
lendirilen nahiyesine koymasının takbihi gibi hamileliğe taallük
eden en müteammim itikadlar kadar halecanla tetkik edilmiş idü.
Aralarından birisi, tavşandudağı, memedeki lekeler, çokparmaklı-
lık, mavi hastalık, doğuştan hasıl olan kırmızı lekeler ve kırmızı şa-
rap lekesi gibi bütün anormalliklerin prima facie hepsine temas
edilmiş ve arada bir rastlanan ol domuzkafalı (Madame Grissel
Steevens vak'ası unutulmamış idü) veya köpekkıllı çocukların

1140

1150

1160

1170

- 1180 tabîî mefruz izahı olduğu iddia edilmiş idi. Kaledonya murahhası tarafından ileri sürülen ve temsil ettiği memleketin metafizik tradisyonuna layık plazmatik hafıza teorisi bu çeşit vak'alarda insandan evvelki bir merhalede rüşeymî inkişafın bir inkıtamı derpiş etmekte idi. Bigâne bir mümessil ise bu iki içtihadın aksini öyle hararetle bir şekilde iddia etti idi kim ikna olmamak mümkün değil idi: Yani, kadınlar ilen hayvanların erkekleri arasında cereyan eden çiftleşmeler teorisi – mehazı ise kendisinin esas ittihaz ettiği ve ol zarif Latin şairinin dehasınca bize nakledilegelen Metamorphoses'in sahifelerindeki Minotaur misali masallar imiş. Onun sözleri fevkalâde tesirli olmuş ise de uzun sürmemiş idi. Mr.
- 1190 Namzet Mulligan'ın rakip tanımayan bir şekilde üstadı olduğu azizlik kabilinden bir hitabet ilen, cinsel arzuların tatmini içtin en ideal kimsenin iyi kalpli ve temiz bir ihtiyar erkek olduğu kaziyesi muvacehesinde parladığı gibi sürat ilen sönüverdi idi. Gene ol esnada, Mr. Murahhas Madden ve Mr. Namzet Lynch arasında biri ötekinden daha evvel vefat eden Siyamlı ikizler hadisesindeki hukukî ve teolojik dilem mevzuunda ateşli bir münakaşa başlamış ve bu muamma anında Mr. Piskopos Muavini Diyakon Dedalus'a tevdi edilmek üzere müttefiken Mr. Tellâl Bloom'a havale edildi idi. Ol esnaya dek, üzerindeki kıyafetin ol tuhaf vakarın gayri
- 1200 tabîî teennisine icabeten midir yoksa derunundaki bir sadaya itaaten midir bilinmez, sessiz oturan delikanlı muhtasaran ve, bazılarına göre, mühmel bir şekilde Tanrı'nın tevhid ettiği şeyi kulun tecrid etmesini men eden kilise düsturunu beyan etti idi.

- Fekat, Malachias'ın hikâyesi onları dehşetden dondurmmuş idi. Sahneyi gözlerinin gönünde tasvir etti idi. Bacanın canibindeki hafı kapı arkaya doğru kaydılda bir hücre zuhur etti idi – Haines! Kangımızın tüyleri diken olmadı idi kim! Bir destinde Kelt edebiyatı ilen memlû bir dosya, diğerinde ise *Poison* işaretli küçük bir şişe var idi. Haines onlara doğru hayaletvari bir sırtış
- 1210 ilen bakadursun hepsinin çehresinde taaccüb, dehşet ve istikrah okunmakta idi. Suçlusunun, aşikâr, tarih olması lâzım gelen korku uyandıran bir görüşle, buna müşabih bir şekilde karşılanacağını tahmin ediyor idüm, diye başlamış idi. Beli, hakikaten öyle idi. Samuel Childs'ın katili benim. Nasıl da cezalandırıldım ya! Cehennem beni korkutamaz. Aynen yüzümden okunduğu gibi. Asırlar boyunca, nasıl istirahat edebileceğim acaba, diye boğuk bir sesle mırıldandı, bu defa da devşirdiğim şarkılarımla ve zatı âlileri de bir şeytan veya bir hortlak gibi peşimde Dublin'de sürtüp duruyoruz? Benim cehennemim, ve İrlanda'nınki de bu hayatın içinde.

- Suçumun zail olması için orada tevaggul etdim. Zevk ü tarab, 1220
kuzguncuk avı, İrlanda lisanı (biraz inşat etdi), afyonruhu (destin-
deki şeyi ağzına doğru kaldırdı), kamp yapmak. Beyhude! Haya-
leti peşimi bırakmıyor. Yegâne ümidim cennet tozu... Ah! Felâket!
Siyah panter! Bir çılgık atub zail oldu ve kapı kayarak kapandı idü.
Bir an geçdikte kafası karşıdaki kapıdan zuhur edüb, dedi idi kim:
On biri on geçende Westland Row istasyonunda bana mülâki olun.
Akabinde, gitdi idü. Cümle fık u fücür ehlinin gözlerinden yaşlar
boşanmış idü. Kâhin destini semaya doğru kaldırarak mırıldandı
idü: Mananaun'un kan davası! Hâkim tekrar etdi idü: *Lex talionis*.
Santimantal kişi, kendisi için yapılan bir jeste ilişkin hiçbir şükran 1230
duygusu hissetmeden ondan zevk alan kimsedir. Malachias, hisle-
rini zaptedemeyerek, tevakkuf eyledi idü. Esrar perdesi kalkmış
idü. Haines üçüncü birader olmakda idü. Onun ismi hakikiyesi
Childs idü. Siyah panterin kendisi, kendi pederinin hayaleti idü.
Unutmak gayesi ilen morfin müptelâsı olmuş idü. Beni şad etdin,
var ol! Kabristanın canibindeki ıssız hanede kimsecikler oturmuy-
yor. Kangı ruh ikamet eder kim orada. Örumcek, ağını uzletde örer.
Geceleyin sıçan deliğinden tarassut eder. Üzerinde bir lânet. Nu-
husetlidir. Katilin mekânı.
- İnsan ruhunun yaşı kaçtır? Her yeni takarrübde bukailemun 1240
misali rengini değiştirme, dilşat ilen mesrur ve melil ilen mütees-
sir hasletine sahip olub yaşı da haleti gibi mütehavvildir. Orada ge-
viş getirerek hayallere dalmış oturan Leopold, artık ol dölek rek-
lâm ajanı ve mütevazı bir varidatın sahibi değildir. Yirmi küsur se-
ne evveline avdet etmiştir. Genç Leopold'dür şindik. Orada, ma-
ziye matuf bir tertibde olduğu üzre, bir ayine içre bir ayine (hey,
hoop!), kendisini seyreyledi idü. Ol vakitki civan sureti, inkişaf et-
miş olan bağatur endamı, bir sabah ayazında omzuna çaprazlama
geçirdiği mektebçantası ve onun içinde de, durendiş anasının koy-
duğu koca bir parça buğday somunu, Clanbrassil Street'deki eski 1250
haneden liseye doğru yürümektedir. Veya gene aynı boy bosu, bir
iki sene geçdikde, ilk melon şapkasını giymiş vaziyetde (ah, ne
gün idü ya!), daha ol yaşda, sipariş defteri tekmi, kokulu bir men-
dil (sırf alayış için değil), bir çanta dolusu mücellâ ziyneteşyası (ah
o günler, şimdi mazide kaldı!) ve, mühtez ve tabasbuslu tebes-
sümler ilen şu veya bu yarım gönüllü evkadınının veya yeni serpi-
len bir bakirenin parmaklarının uçlarına mahcubiyet ilen kail ol-
dukları (ama ya kalpleri? sen ondan haber ver!) tasannulu destbus-
ları ilen aile firmasını temsilen tam salâhiyetdar bir seyyar satıcı.
Ol koku, ol tebessüm, fakat, bunlardan da ziyade, ol kara gözler 1260

ilen ol müdahin tavırları karanlık basar iken, müşabih mesailerden sonra ocak başında (bir erişte aşının piştiğine emin olabilirsiniz) Jacob piposuyla köşesine kurulmuş, bağa gözlüğü ilen Avrupa'dan bir ay evvel gelmiş bir gazeteyi mütalaa eden firmanın sahibine yüklü bir meblâğ getirmiş oluyor idü. Ama durun, hoop, ayine buğulaniyor ve civan şövalyemiz sislerin arasında ufacak bir benek haline gelene dek iraklaşıp gidiyor. Şimdi kendisi ebeveyndir ve bu etrafındakiler de herhalde mahdumlarıdır. Kim bilebilir kim? Arif peder kendi evlâdını bilir. Hatch Street'deki yağmurlu bir geceyi hatırlıyor, ambarların önünde, ilkinin. Yağmurluklu iki gölge Yeni Kraliyet Üniversitesi'ni geçerlerken, birlikte (kız zavallı bir gariptir, bir veledi zinadır, sadece bir şilin bir peni de bahşış mukabilinde senin, benim, herkesin olur çıkar), birlikte saatin batı seyrini izliyorlar. Bridie, Bridie Kelly! Bu ismi asla unutmayacaktır, hatırlayacak ol geceyi her daim: İlk gece, gelingecesi. Karanlığın bağrında, arzulayan arzulayan ilen, deraguş etmişlerdir, ve bir anda (*fiat!*) kâinat ziyaya gark olacaktır. Kalp kalbe mi bindirmektedir? Heyhat aziz kari. Bir sokakda hitam bulmuş idü lâkin – dur! Dön! Olamaz! Zavallı kız korkmuş, karanlığın içinden firar etmektedir. Zulmetin bir gelinidir o, bir gece kerimesi. Güneşliatınlı günü doğurma cesaretini gösteremedi idü. Yo, Leopold. İsimler ve hatıralar seni teselli edemez. Kuvvetli olduğun galatı hissini kaybetdin – artık beyhude. Senin sulbünden gelme bir mahdumun yok senin. Kimsenin Leopoldu olamayacaksın, Rudolphun Leopoldu olduğu gibi.

Sadaları meşkûk bir sükûtun içinde terkib olub birleşmekde idü: Bihudud fezanın sükûtu: Ve serian, sessizce ruh tekevvün etmiş olan nesiller devirlerinin diyarlarına naklediliyor. Üzerinde kurşunu bir seherin tan ışığını dökerek, toktağan yıldız yıldız şebnemlerini saçarak inkıtasız asılı olduğu, ama vasi bademyeşili otlakyerlerine asla nüzûl etmediği, bir diyar. Annesini apşak adımlarla takib ediyor, dişitayını yeden bir kısrak. Onlar seher vaktinin hayaletleri iseler de, bünyeleri kâhinvari bir zarafet ilen yoğrulmuş, kalçaları endamlı narin, boyunları esnek adaleli, başları mazlum ürkek. Solup gidiyorlar, mahzun hayaletler: Kayboluyor hepsi de. Agendath metruk bir arazi, bir cücebaykuşlar, miyop hüthüt-kuşları barınağı. Netaim, ol altın devri, yok artık. Ve bulutlar tırıkıyla isyan homurtulanıyla gürleyerek gelecekler, hortlayan canavarlar. Huu! Dinleyin! Huu! Paralaks onların ardından sinsi sinsi ilerlemekde, alnından şimşek şimşek akrepler çaka çaka. İri boy-nuzlu geyikler ve Tibetsiğirlları, Bashan'ın ve Babil'in boğaları,

mamutlar ve mastodonlar, alayı da batık ummana, *Lacus Mortis*'e soktün etmekte. Meş'um kindar zodyak ordusu! Hem boynuzlu hem burçlular, borazan çalan kazma dişliler, aslanyeleliler, dal dal boynuzlular, hortumburunlular ve sürüngenler, sıçanlar, gevişgetirenler ve kalinderililer, kürei arzdeki hareket eden uluyan cümle mahlûkat, güneşin katilleri kükreyerek bulutları aşılıyorlar.

Susuzluklarını gidermek gayesi ilen ölü denize doğru ilerliyorlar –iğrenç yudumlamaları ilen hararetlerini söndürmeğe, tuzdan uyuşmuş tükenmez bir sel. Artık şer alâmeti semaların altındaki çöllerde ta arşa kadar boy atarak, vasi, tekrar nema bulur. Ve işte, tenasüh mucizesi, o kız, lâyezal gelin, sabahyıldızının müjdecisi, ol gelin, ebedî bakire. Ta kendisi, Martha, yitirilmiş sen, Millicent, taze, aziz, nuryüzlü. Ne kadar asude bir yükselişi var şimdi, parlak altınsarısı sandallarıyla, şafak sökmezden hemen önce, yüzünde lûabüşsems mi derler öyle bir peçe Pleiadeler arasında bir kraliçe. Salınıyor, yıldızlı bedeninin etrafında süzülerek zümrüt, safir, leylakî ve açık mor dalgalar halinde ışık ışık, soğuk yıldızlararası rüzgâr akıntılarına asılmış, kıvrılarak, bükülerek, döndürerek, semalarda gizemli bir yazı çizerek, sayısız sembol istihalelerinden sonra Boğa burcunun alınına yakut renkli üçgen bir işaretle, alev alev, bir Alfa kondurarak akıyor.

Francis, Stephen'e, yıllar önce Conmee'nin zamanında okulda bir arada oldukları günleri hatırlatıyordu. Glaucon'u, Alcibiades'i, Pisistratus'u sordu. Şimdi neredeydiler? İkisi de bilmiyordu. Geçmişten ve hayaletlerinden söz ettiydin, dedi Stephens. Ne diye düşünürsün onları? Onları yaşama çağırısam da Lethe'nin sularını aşırıtsam o zavallı hayaletleler koşup gelmezler mi çağırımı? Kim böyle düşünür? Ben, Bous Stephenoumenos, boğalarladost ozan, onların lordu ve hayat vereniyim. Vincent'e gülümseyerek, dağınık saçlarını asmayapraklarından bir taç ile çevreledi. O yanıt ve o yapraklar, dedi Vincent ona, bir avuç geçişen şiiirden çok, pek daha fazla bir şey senin dâhi babana seslenebildiği zaman seni daha uzun bir biçimde süsleyecektir. Senin iyiliğini isteyen herkes buna kavuşmanı dileyecektir. Herkes düşlediğin işi gerçekleştirmeni, seni alkışlamayı arzuluyor Stephane-foros. Onları hayal kırıklığına uğratmamayı gönülden isterim. O, hayır, Vincent. dedi Lenchan, yanından onun omzuna bir elini dayayarak. Sakın korkma. Anasını öksüz bırakamaz o. Genç adamın suratı asıldı. Herkes, ona, verdiği sözün hatırlatılmasının ve yeni kaybının onu ne denli üzdüğünü görebiliyordu. Şamatalı sesler, acısını dindirmiş olmasa sofradan kalkıp gidecek i. Madden, birincisinin adına kanıp Scept-

1310

1320

1330

1340

re'e oynayarak beş drahmi kaybetmişti. Lenehan da bir o kadar. Yarışı anlattı onlara. Bayrağı indirdiler, üff! fırladılar, ne koşu ya, üzerinde O. Madden ile kısırak en öne çıkıverdi. Bütün atları geçti, gidiyor. Bütün kalplerde bir heyecan. Phyllis bile kendini tutamıyordu. Eşarısını sallayarak bağırıyordu: Yaşa! Sceptre kazanacak! Ancak yarışın bitimine bir tur kala toplu halde koşarlarken o kara at Throwaway yaklaşıyor, bir hizaya geliyor, sonra onu geçiyor.

1350 Her şey yitti şimdi. Phyllis konuşmaz oldu: Gözleri birer dertli numan çiçeği. Juno, diye haykırdı, mahvoldum. Ama sevgilisi onu tesselli etti ve ona aralarında beyzi bonbonlar bulunan parıltılı bir altın tepsi getirdi; Phyllis onları yemeye koyuldu. Bir damla gözyaşı akıttı: Yalnızca bir damla. Yaman kamçıdır ha, dedi Lenehan, şu W. Lane. Dün dört, bugün de üç yarışı aldı. Var mı onun gibi cokey? Adamı deveye ya da azgın bir camıza bindir çantada kekliktir zafer onun için. Ama eskilerin dediği gibi sabırlı olalım. Yazık talihsizlere! Zavallı Sceptre! Dedi belirsizce inleyerek. Artık o eski kısırak değil o. Bana sorarsan bir eşi gelmez artık bir daha. Allah

1360 hakkı için, efendim, bir kraliçeydi o. Hatırlar mısın, Vincent? Sen bugün benim kraliçemi göresin isterdim, dedi Vincent. O ne gençlik, ne taravet (Lalage bile sönük kalır onun-yanında) sarı ayakka-bıları ve mermerşahi giysisiyle, adı nedir bilemedim. Bizi gölgeleyen kestane ağaçları çiçek açmıştı: Hava onların baştan çıkarıcı kokusuyla bihuş vaziyetteydi, etrafımızda çiçektozları uçuşuyordu. Güneşin vurduğu yerlerde bir taş üzerinde Periplipomenes'in köprünün ordaki dükkânında sattığı bir tepsi Korint üzümlü çöreğini kolayca pişirebilir insan. Ama o dişlerinin arasına onu sardığım

1370 kolumdan başka bir şeyi almak istemiyordu; onu kolumla biraz sıkacak olsam derhal latifeperdaz bir tarzda kolumu dişlemeye başlıyordu. Geçen hafta hastalandı, dört gün yataktan kalkmadı, ama bugün serbest, delişmen, gözünü budaktan sakınmıyor. Daha cazibeli oluyor o vakit. Buketleri de! Haspam zıpırın teki, yan yana uzandığımızda toplayıp durmuştu çiçekleri. Fısıldayıvereyim, dostum, tarladan ayrılırken kime rastladık dünyada bilemezsin. Conmee, billahi! Çit boyunca yürümekteydi, okuyarak. Bir dua kitabıydı galiba, eminim, bir de Glycera ya da Chloe'den aşk mektubu kaldığı yeri imlemek için. Tatlı yaratık mahcubiyetten renkten renge girerek, eteğindeki küçük bir şeyi düzeltiyormuş gibi yaptı:

1380 Küçük bir dal parçası yapışmıştı eteğine zira ağaçlar bile âşıkta ona. Conmee geçtikten sonra taşıdığı o küçük aynaya bakıp güzelim yansımını inceledi. Ama bize karşı nazik davranmıştı. Giderken bizi takdis etmişti. Tanrılar da naziktirler her daim, dedi Lenehan.

Bass'ın kısırağıyla şansımız yaver gitmedi ama belki onun bu birası inşallah uğur getirir bana. Elini bir şaraptestisinin üzerine koydu: Malachi bunu görüp, yabancı ile kırmızı etiketi göstererek ona mani oldu. Usulca fısıldadı Malachi, Kelt rahipleri gibi ketum ol. Ruhu çok uzaklarda. Bir düşten uyandırılmak ola ki doğmak denli acı vericidir. Yoğun bir şekilde incelenen bir nesne, Tanrıların faziletkâr âlemine açılan bir kapıya dönüşebilir. Öyle değil mi, Stephen? Daha önceki gelişlerinden birinde Mısırlı rahiplerin Karma'ya ilişkin yasaların gizlerini kendine açıklamış oldukları Theosophos öyle demişti bana, diye yanıt verdi Stephen. Ay kuşağındaki Alfa gezegeninden turuncuateş gemidolusu Ay Tanrıları demişti bana Theosophos, eterik eşleriyle birleşmek istememişler ve bu nedenle ikinci takımıyıldızda yakutrenkli egolarıyla tecessüm etmişlerdir.

1390

Mamafih, illâ ve lâkin ne çare ki söz konusu olan şey onun hakkındaki bir nevi ruh çöküntüsü içinde veya ipnotize edilmiş olduğuna dair akıl almaz şüphenin tamamıyla son derece sığ mahiyetteki yanlış bir anlamadan kaynaklanmış olması değildi. Yukarıdakiler cereyan ederken basarî organları bu safhada birtakım hayatîyet emareleri teşhir etmeye başlayan bir kimse, en azından dünyanın en ferasetli kimsesi kadar ferasetli sayılır ve bunun aksini düşünenler ise son derece yanılmış olduklarını anlayacaklardır. Son dört beş dakika boyunca gözlerini dikmiş Burton-on-Trent'te bulunduğu yerin tam karşısında yer alan ve kırmızı etiketinden dolayı herkesin dikkatini çekecek şekilde duran Messrs. Bass ve Şti.'nce şişelenmiş olup bir miktar Bir Numara Bass birasına bakmaktaydı. Daha sonra kendisince pekâlâ bilinen sebeplerden dolayı ona malûm olduğu üzere, ki gidişatın mahiyetini tamamıyla değiştirmesine yol açmıştı, delikanlılık günleri ve binicilik hakkında demincekki anılarından sonra, durup dururken birden kendisine ait iki üç mahrem anısını hatırlamıştı ki öbür ikisi bunların yanında doğmamış bebek denli masum kalırdı. Mamafih, netice itibariyle, ikisinin de gözleri buluştu ve diğerinin o şeyi temizleyeceğini anlar anlamaz gayri ihtiyari kendisi de ona yardım etmeye karar verdi ve bunun üzerine istenen sıvıyla dolu cam kabı boynundan yakaladığı gibi ve mamafih aynı zamanda onun içindeki biranın tek bir katrasını bile heba etmemeye büyük ölçüde gayret sarf ederek onun içinde vasi bir çukur açtı.

1400

1410

1420

Netice olarak husule gelen münazara mevzuu ve tekâmülü itibariyle hayatın seyrinin bir hulâsasıydı. Mekân da meclis de haysiyetten âri değildi. Münazaracılar memleketin en zeki olanla-

- rındandı, işledikleri mevzu da fevkalâde ulvî ve son derece haya-
tiydi. Horne'un evinin yüksek tavanlı büyük salonu daha evveli
bu kadar çeşitli ve tipik temsilciyi bir arada görmemiş ve o mües-
sesenin kocamış çatı kirişleri de bu kadar ansiklopedik bir lisanı
1430 kat'a dinlememişlerdi. Hakikaten muhteşem bir manzara teşkil
etmekteydi. Galloway Burnu'nun deniz havasından suratı yanar
gibi parlayan Crotthers, gözalıcı Kuzey İskoçya kıyafetiyle masan-
nın bir ucunda oturmaktaydı. Gene orada, onun karşısında, çehresi
vaktinden evvel bozulan ahlâkını ve mevsimsiz inkişaf eden bilge-
liğini şimdiden aksettiren Lynch oturmaktaydı. İskoçyalının yanı-
daki yer nev'i şahsına münhasır Costello'ya tahsis edilmişti, onun
yanında da Madden'in bodur sureti hareket etmeksizin kurulmuş-
tu. Aslında ocağın önünde boş duran iskemle ev sahibine aitti fa-
kat her iki cenahında tüvit şortu ve sepili inek derisinden kundu-
ralarıyla kâşif kıyafetindeki Bannon ile bunlara taban tabana zıt
1440 çuhaçiçeği zarafeti ve şehirli adabüerkânıyla Malachi Roland St.
John Mulligan yer almaktaydı. Son olarak masanın başında, peda-
goji ve metafizik tetkikatı gibi meşgalelerinden sonra Sokratik
hasbıhallerin keyiflendirici atmosferinde bir melce bulan genç şair
ile onun sağında ve solunda da hipodromdan henüz gelmiş olan
düşüncesiz tahminci, ve üstbaşı yolların ve kavgaların tozuyla kir-
lenmiş ve onulmaz bir ayıbın çirkefiyle lekelenmiş olan, ancak
metanetli ve vefalı yüreğinden Lafayate'in esinli kaleminin âtide-
ki çağlara resmettiği o tenperver güzellik imajını başka hiçbir cazi-
benin veya musibetin veya tehdidin veya zilletin asla silemeyece-
1450 ği o ihtiyatlı seyyah yerleştireilmişlerdi.

- Şimdi ve burada yeri gelmişken daha iptidada ifade edilmeli-
dir ki her ne kadar Mr. S. Dedalus'un (Teo. Sept.) ileri sürdüğü fi-
kirler onun fena halde ifsat edilmiş transandantalizme müptelâ ol-
duğunu düşündürmekte ise de bu, kabul edilmiş bulunan ilmi
metotlara ters düşmektedir. İlim, ne kadar tekrarlansa da azdır,
maddî fenomenlerle iştiğal eder. İlim adamı da sokaktaki adam gi-
bi müşahhas olayları görmezlikten gelmeyip onları elinden geldi-
ğince açıklamak mecburiyetindedir. Mr. L. Bloom'un (Rek. Tell.)
arz ettiği müstakbel cinsiyetin tayinine ilişkin ilk mesele gibi, il-
1460 min – şimdilik – cevaplayamadığı bazı soruların bulunduğu doğru-
dur. Çocuğun erkek doğmasındaki faktörün, Trinacriyalı Empedoc-
les'in içtihadına göre sağ mebiz mi (ki diğerleri âdetten sonraki
dönemde olduğunu iddia etmişlerdir) yoksa uzun süre ihmal edil-
miş spermatozoitlerle nemaspermelar mı olduğunu kabul etmeli-
yiz, veyahut da Culpepper, Spallanzani, Blumenbach, Lusk, Hert-

wig, Leopold ve Valenti gibi çoğu embriyologların ileri sürdükleri gibi, ikisinin bir kanşımı olduğunu mu? Bu demektir ki, bir taraftan nemaspermaların *nisus formativus* ile diğer taraftan pasif unsur olan *succubitus felix*, ani isabetli olarak seçilmiş olan mevki arasında bir teşrikimesai (ki tabiatın pek hoşlandığı bir tarzdır) yer almaktadır. Aynı araştırmacının öne sürdüğü başka bir problem de onun kadar ehemmiyet taşır: Çocuk ölümleri. Enterasandır zira, isabetli bir şekilde ifade ettiği gibi, hepimiz aynı şekilde doğarız ama farklı şekillerde ölürüz. Mr. M. Mulligan (Hyg. et Eug. Doc.) akciğerleri paslanmış vatandaşlarımızın tozların içine gizlenen bakterileri soluyarak adenit, akciğer hastalıkları vs. kaptıkları sıhhi şartları ıkbih etti. Bu faktörler, diye devam etti, ve sokaklarımızdaki iğrenç manzaralar, ukubet ilan afişleri, her zümreden din adamları, sakat askerler ve bahriyeliler, skorbütlerini teşhir eden vatmanlar, vitrinlerde asılmış ölü hayvan cesetleri, paranoik bekârlar ve kısır madamalar – işte bunlar, dedi, ırkımızın evsafındaki her türlü tereddidin sebebidir. Kalipedi pek yakında yaygın bir şekilde benimsenecek, diye kehanette bulundu, ve hayatı süsleyen her şey, hakikaten iyi müzik, güzel edebiyat, hafif filozofi, terbiyevi tablolar, Venüs ve Apollo gibi klasik heykellerin alçı mulaj röprodüksiyonları, müsabakalarda mükâfat kazanmış güzel bebeklerin artistik renkli fotoğrafları, bütün bu küçük meşgaleler o malum şerait altındaki hanımların aradaki ayları gayet hoş bir şekilde geçirmelelerine vesile olacaktır. Mr. J. Crothers (Disc. Bacc.) bu irtihallerden bazılarını atölyelerde ağır işler gördürülen kadın işçilerde rastlanan mideye ait travma vakalarında ve evlerdeki evliliğe dair eğitim noksanlığına lâkin en ziyade olarak hususî ve resmî ihmaller neticesinde yeni doğmuş bebeklerin bakımsızlığa duçar kalmasına, çocuk düşürme cürmüne veya bebek katli şeklindeki vahşiyane suçlara atfetmektedir. İlk saydığımız husus (ihmali kastediyoruz) şüpheli yok ki pek doğru ise de bahsettiği, hemşirelerin mide boşluğunda sünger unutmaları şeklindeki vakalara kaideden ziyade istisna teşkil edecek surette nadir olarak rastlanır. Haddi zatında inceleyecek olursak, bütün bunlara ve ekseriya tabiatın gayelerini tahakkuk ettirmesine mani olan insanî kusurlarımıza rağmen bunca hamileliğin ve doğumun böyle iyi bir surette cereyan etmekte olmasına şaşmak lâzımdır. Mr. V. Lynch (Bacc. Arith.) ortaya ferasetli bir fikir atarak doğumların ve ölümlerin olduğu gibi, met ve cezir hareketleri, kamerî safhalar, kan hareketleri, umumiyetle hastalıklar, velhasıl tabiatın vâsi atölyesinde çok uzaklardaki bir güneşin inkırazından tutunuz da parklarımızı güzelleştiren sayısız

1470

1480

1490

1500

- çiçeklerden birinin açmasına dek bütün diğer tekâmül fenomeni-
nin henüz tavzih edilememiş bulunan numeroloji ilmine tabi ol-
duğunu söylemişti. Gene de, normal sıhhatli ebeveynlerden olan,
1510 sıhhatli görünen ve ihtimamla bakılan bir bebeğin daha ilk ayların-
da (aynı evlilikten olma diğer çocuklara bir şey olmazken) anlaşılmayan bir şekilde ölüme niçin mağlup olduğu şeklindeki basit ve
direkt sual, şairin dediği gibi, bizi sükûta sevk eder. Tabiatın, hiç
şüphe yok ki, yaptığı her şey için kendine has makbul ve ilzam
edici espabı mucibeleri vardır; ve büyük bir ihtimal ile bu nevi
ölümler, muayyen bir ihtimaller kanunu mucibince içlerinde ma-
razî mikropların yerleşmiş bulunduğu (modern ilim kat'î surette
izhar etmiştir ki sadece plazaya ait maddelerin ölümsüz olduğu
söylenebilir) organizmalar neşvünemanın tedricen daha erken bir
1520 safhasında zail olma temayülündedirler ki, bu şekildeki bir tertip,
bazı hislerimizde (bilhassa annelik hissinde) ıstıraba sebebiyet ve-
rirse de, gene de, bazılarımıza göre, eninde sonunda umumi olarak
en güçlü olanın yaşamakta devam etmesine vesile olduğundan do-
layı ırkın lehinedir. Mr. S. Dedalus'un (Teo. Sept.) loğusalığında
bir deri bir kemik kalmış kanserli kadınlar ve mülahham serbest
meslek erbabı beylerden maada safravî siyasiyûn ve klorozlu rahi-
beler gibi muhtelif gıdaları mişli geçmiş mükemmel bir itidal ile
çigneyebilen, yutabilen, hazmedebilen ve zahir o malûm kanaldan
geçiren hepçil bir yaratığın tüysüz loplardan masum bir kahvaltı
1530 almakla muhtemelen midevî bir ferahlığa ulaşacağına dair mütala-
ası (yoksa müdahalesi mi denilmeli?), başka hiçbir şey olmasa dahi
ve ne kadar tatsız da olsa yukarıda zikredilen temayülü ortaya se-
rer. Belediye mezbahalarının gavamızına ilmî mevzulardaki bütün
kendini beğenmişliğine ve ukalâlığına rağmen bir asidi bir alkali-
den tefrik edemeyen bu marazîbeyinli sanat züppesi ve embriyon
âlimi kadar yakından âşına olmayanların tenvir edilmesi gayesiyle
ifade etmeliyiz ki, bizim aşağı tabakadan ruhsatlı gıda maddesi
müteahhitlerinin deni lisanında tüysüz lop anasından yeni doğan
bir buzağının pişirilip yenilebilen eti manasına gelir. 29, 30 ve 31
1540 Holles Street adresinde ve bilindiği üzere maharetli ve sempatik
üstad Dr. A. Horne (Doğ. Müt., F. K. Q. C. P. I.) riyasetindeki Mil-
lî Doğum Hastanesi'nin içtima salonunda Mr. L. Bloom (Rek.
Tell.) ile yapılan alenî bir münakaşa sırasında, şahitler mumailey-
hin bir kadının kediye torbaya soktukten sonra (bu da, bir estetin,
güya, tabiatın en muğlak ve en muhteşem vetirelerine – yani, cinsî
münasebet fiiline bir telmihi olmaktadır) artık onu tekrar dışarıya
çıkarması ya da ona hayat vermesi, kendi deyişiyle, kendi hayatını

kurtarması için şarttır, beyanında bulunduğunu ihbar etmişlerdir. Muhatabı da taşı gedğine koyarak, kendi hayatı pahasına, demiş-
m ki söyleyiş tarzının mutedil ve müctenip olmasına rağmen ga-
veyle tesirli olmuştur.

1550

Bu müddet zarfında tabibin mahareti ve sabrı mes'ut bir *accomplishment* ile nihayet bulmuştu. Gerek hasta gerek tabib için pek zahmetli, bitap düşürücü bir say olmuştu. Cerrahlar ihtisasları dahilindeki her şeyi yapmışlar ve cesaretli kadın da onlara mertçe yardım etmişti. Hakikaten. Elinden geldiğince iyi bir mücadele vermişti ve şimdi de çok, ama çok mes'uttu. Daha evvel hakkın rahmetine kavuşanlar, bu dünyadan göçerler de aşağıya bakıp sevinerek bu hazin sahneyi tebessümle seyrediyorlar. Orada uzanmış, gözlerinde Annelikşavkı, yüreğinde bebek parmaklarına karşı o yakıcı hasret (görölmeye layık bir manzara), bu yeni analığının dumanı üstünde ilk saniyelerinde, yukarıdaki O'na, Âlemşümül Zevç'e sessiz bir şükran duası nefhederek öyle yatarken tazim ile bakınız ona. Müşfik gözleri bebeğine bakarken sadece bir lütuf daha niyaz ediyor, o da sevgili Doady'sinin orada onunla olup saadetini paylaşması, Tanrı'nın kilden yarattığı o cımcimeyi, meşru hemâguş olmalarının meyvesini kucağına alması. Artık yaşlanmış (bunu birbirimize fısıldayabiliriz) ve omuzları hafifçe çökmüş bulunmakta ise de senelerin dağdağası Ulster Bankası'nın College Green şubesinin bu pakdamen muhasebe müdürü muavinine vakur bir ciddiyet getirmiştir. Ah Doady, eskiden sevilmişti, hayat boyunca bir eş olarak sadık kalmıştı, ama mazinin o güllük gülislilik günleri bir daha asla dönmeyecekti! Güzel başını her zamanki gibi sallayarak o günleri hatırlıyor. Tanrım! Senelerin sisi içinden şimdi ne güzel! Lâkin çocukları hayalinde ikisinin yataklarının başında toplanıyorlar – Charley, Mary Alice, Frederick Albert (ah keşke yaşasaydı), Mamy, Budgy (Victoria Frances), Tom, Violet Constance Louisa, Sevgili küçük Bobsy (Güney Afrika Harbi'ndeki meşhur kahramanımız Waterford ve Kandehar Lordu Bobs'a atfen) ve şimdi de ittihatlarının bu nihaî teminatı, hakiki Purefoy burnuyla bir Purefoylar prensi. Ailesinin ümidine, Dublin Şatosu Kraliyet Tahsildarlık dairesinde nüfuzlu bir vazifesi bulunan amca torununun oğlu Mortimer Edward'ın ismi verilecek. Zaman böyle geçiveriyor işte: Ancak Peder Cronion burada biraz ağır davrandı. Yo, ah ü vah etmeyi bırak artık, sevgili şirin Mina. Sen de Doady, ecelin geldiğinde (Allah gecinden versin!) pek hoşlandığın gülağacından piponun küllerini silk ve önünde Kutsal Kitabı okuduğun ışığı söndür zira kandilindeki yağ süratle azalmakta, hu-

1560

1570

1580

zurlu bir kalple yatağına gir ve istirahat et. O bilir ve vakti gelince
 1590 O seni çağıracaktır. Sen de hakikaten sıkı bir mücadele verdin ve
 erkeklik rolünü sadık bir şekilde oynadın. Efendim, sizi tebrik
 ederim. Bravo, Allahın mümtaz ve sadık kulu!

Öyle günahlar veya (dünyanın onlara verdiği isimle) kötü ha-
 tıralar vardır ki insan onları ruhunun en karanlık köşelerinde sak-
 lar, onlar da orada yerleşip beklerler. Bazen bu insanın hafızası kö-
 relir, öyle şeyler hiç olmamış gibi davranır veya onların mevcudi-
 yetini reddeder veya en azından kendisini onların o şekilde olma-
 dığına inandırır. Ama tesadüfî bir kelime onları ansızın depreştiri-
 verir ve en olmadık şerait altında, meselâ, zevkle tef ile harp din-
 1600 lerken veya bir akşam vaktinin serin kristal asudeliğinde veya bir
 ziyafette, geceleyin, artık şarapla meşbu bir vaziyetteyken bir ha-
 yal veya bir rüya şeklinde onun karşısına dikiliverirler. O hayal
 onun üzerine feveran ederek, onu tahkir edercesine değil, intikam
 alıp onu insanlardan uzaklaştırmak için değil de, mazinin perişan
 kisvesiyle kefenlenmiş olarak sakın, uzak, sitemkârane bir şekilde
 gelir.

İnsanı söyleyeninin maraziyetinden, hayatın dürüştlüklerine
 karşı hususi bir *istidadı* olduğundan şüpheye düşüren böylesi nef-
 retlik sözler üzerine, yabancı hâlâ önündeki çehrede yavaşça yayı-
 1610 lan ve sanki âdetiymiş veya kasdî olarak takınmış gibi görünen
 sahte bir sükûnet kılığına bakmaktaydı. Son derece basit bir keli-
 menin bir müşahidin hafızasında uyandırdığı bir sahne o şahsa o
 eski günlerin hakikaten hem de zevkleriyle birlikte devam ettiği
 (bazılarının düşündüğü gibi) intibainı verir. Mülâyim bir Mayıs ak-
 şamı Roundtown'daki o hatırdançıkmayan, eflatun ve beyaz çiçek-
 ler açmış leylak bahçesindeki güzelce kırılmış bir çimenlik, oyu-
 nu seyreden narin ve parfümlü kadınlar ama gözleri daha ziyade
 çimenlerin üzerinde yuvarlanarak giden, biri bir başkasıyla kısa ça-
 lak bir darbeyle çarpışıp duran toplardaydı. Az ötedeki, suların za-
 1620 man zaman hulyalı bir şekilde aktığı kurşuni fıskıyenin yanında
 bir parfümlü hemşireler grubu daha vardı, Floey, Atty, Tiny ve da-
 ha esmer arkadaşları, Kirazlı Leydi Hazretlerimiz, beni büyüleyen
 neydi öyle bilemiyorum, tazeliği ve derinliğiyle cildinin o egzotik
 sıcaklığını nefis bir şekilde meydana çıkaran ve bir kulağından sar-
 kan alımlı iki kiraz. Dört beş yaşında pazen giysili bir oğlan (çiçek-
 lerin coştığı bir mevsimdeydik ama çok geçmeden çanaklar çöm-
 lekler dizilince ocağın başında neşeli demler başlayacak) kızların
 sevecen elleriyle çevrilerek güvenli, fıskıyenin üzerinde durmak-
 tadır. Bu genç adamın şu anda yaptığı gibi, ola ki tehlikeden zevk

aldığının epey bilincinde kaşlarını bir parça çatıyor ama arada bir annesinin, ongun gözlerinde belirsiz bir uzaklık ya da serzeniş gölgesi (*alles Vergängliche*) çiçekli tarhların üzerindeki *piazettadan* bakmakta olduğu yeri gözlemeyi de ihmal etmiyor. 1630

Buna bir nokta koyun ve anımsayın. Son çabucak geliverir. O doğum odasına girin ve orada çalışanların yüzlerini inceleyin. Görürsünüz ki, oradaki hiçbir şey aceleyle ve zorla yapılmaz. Daha ziyade, o yuvadaki görevlerine uygun olarak koruyucu bir dinginlikle karşılaşsınız, çok eskiden Yahuda'nın Beytüllahm'ında bir beşiğin çevresini saran çobanların ve meleklerin mütayakkız bekleyişleri. ancak ışığın yayılmasından önce olduğu gibi aşırı taşıyıcı nemle yüklü fırtınabulutları kabarıp taşan yığıntılar halinde yeri de göğü de devasa bir mahmurlukla kuşatarak çorak tarlaların, uyuklayan ineklerin, kavruk çalılıkların ve yeşilliklerin üzerine inerek tam ortasında çakan ani şimşeklenmeler ve yankılanan gökgürültüleriyle patlayan bulutlardan seller boşanıverir, transformasyon başkaca bir biçimde değil işte böyle gerçekleşmiştir, şiddetli ve ansızın, kelâmın telaffuz edilmesiyle birlikte. 1640

Burke'e, diye fırlayan Lordum Stephen böyle bağırınca, hepsi de sürü sepet onun ardından, yavru horozu, şempanzesi, tabelacısı, hapdoktoru, çöpatlamaz Bloom birbirlerinin peşinden hep beraber başlıklarına, dişbudak bastonlarına, kılıçlarına, Panama şapkalarına ve kınlarına, Zermatt dağcısoptalarına vesairelerine hücum ettiler. Bir koç yiğitler labirenti, her biri soylu öğrenciler. Hemşire Callan koridorda şaşkın, onları susturamıyor, merdivenlerden gülümseyerek inerken tam bir libreyi bulan akıntının kesildiğini bildiren doğum cerrahı da hakeza. Bir yana itiyorlar onu. Kapı! Açık mı? Ha! Bir patırtı bir şamata, bir dakika içinde yellim yelalim dışarı çıkıyorlar, hedefleri Denzille ve Holles'teki Burke'nin meyhanesidir artık. Dixon onları sert bir dille haşlıyor ama sonra bir küfür savurarak, onlara katılıyor. Bloom, yukarıdaki mutlu anaya bebeğine iyi dileklerini iletmek amacıyla, bir saniyecik hemşireyle kalıyor. Doktor Perhiz ile Doktor Sükûnet. Şimdi ona da gereken bu değil mi? Horne'un evinin uyanık bekçisi mum gibi solgun suratıyla öyküsünü anlatmıştır. Hepsi gittikten sonra, sağduyulu müzahir bir nazar salarak, yaklaşıp soruyor çıkarken: Madam, leylek sizi ne zaman ziyaret edecek? 1650

Dışarıda hava ıslıl ıslıl yıldızlı *coelumun* altında Dublin'in kaldırımtaşlarını parıldatan, yaşamın göksel özü, yağmuruyla meşbu. Tanrı'nın havası bu, Kâinatbabanın havası, kıvılcım saçan her yeri saran nermin hava. Derin bir nefes alarak çek içine onu. Tanrı aş- 1660

kına, Theodore Purefoy, kahramanca bir iş yaptın alimallah! Vallahi sen, evvel Allah, bu mütezebzip âlemşümul fevkalâde çetrefilli vakayiname de istisnasız en şayanı dikkat ebeveynsin. Hayretfeza! O kadının Allahvergisi Allahyapısı bedenindeki potansiyel mükünatı erkeğe has cüz'ünle müsmir ettin. Sımsıkı sarıl ona! Hizmet et! Didin, ırgatlar gibi çalış, allâmeliği de tüm o Malthuscuları da siktir et. Sen babasisin hepsinin de, Theodore. Evinde kasaba olan borçlarının, bankada ise altın külçelerinin (senin olmayan!) altında eziliyor musun? Başını yukarıya kaldır! Yeni doğan her çocuğun için ergin buğday kilesini dolduracaksın. Bak, yapağın sırlıklam olmuş. Ordaki Darby Dullman ile Joan'ını mı kıskanmaktasın? Züriyet namına ikiyüzlü bir kargayla gözleri çapaklı bir köpekten başka yok bir kimseleri. Öf, dinle bak! O bir katır, güçten takatten kesilmiş beş para etmez geberik bir salyangoz. Popülas-yonsuz kopülasyon! Olmaz, derim ben! Herod'un o masumları boğazlaması, asıl adı bunun bu. Sebzevat, aslında, kısır bir evlilik hayatı. Kadını kıpkırmızı, kanlı canlı biftekle beslemek lâzım! Bir illetler kumkumasıdır o, hipertrofik guddeler, kabakulak, hunnak, ayak çarpıklıkları, samannezlesi, yatakçıbanları, saçkıran, hareketli böbrek, guşa, siğiller, safravi nöbetler, safrataşları, soğuk ayaklar, varikozlu, damarlar gırla. Mersiyeler, ağıtlar, sağılar ve elejiler gibi hilkî cenaze müziğine paydos! Yirmi yıldır aynı terane, esef etme hiç. Sen, yapsam mı yapmasam mı diye bekleyip de asla eyleme geçmeyenler gibi değilsin. Sen Amerikani gördün, hayattaki vazifeni yerine getirdin. Atlantikötesindeki bizonlar gibi çiftleşmek için saldırdın. Nasıl demişti Zerdüş? *Deine Kuh Trübsal melkest Du. Non trinkst Du die süsse Milch des Euters.* Yaa! Senin için bol bulamaç fişkırtır. İç, beyim, iç bir memedolusu! Ana sütü, Purefoy, insan soyunun sütü, ta tepemizdeki ince yağmurbuharının içinde tomurcuklanırcasına parıl parıl alazlanan şu yıldızların dahi sütü, hani ihtilâlcilerin kafayı çektikleri izbelerde diktikleri cinsten punç sütü, deliliğin sütü, Kenân Diyarı'nın ballısütü. İneğinin memesi sert mi dedin? Evet, ama sütü sıcak, lezzetli ve besleyici. Havacıva mı sandın, koyu kaymaklıdır bu süt. Onun şerefine piri fânî! Mam! *Per deam Partulam et Pertundam nunc est bibendum!*

Hepsi de kol kola sokak boyunca haykırarak içki âlemine doğru yöneldiler. Adamevlâtları. Dün gece nerde sızaki yaptın? Emektar sürahili Timothy. Hayde yürüü hatta koşş! Familyağızda şemsiye ya da çizme va mı? Bizim çıkıkçıyılan moruk kırıkçı nirde kim? Hadi be, ne bileyim lan! Bak'oğlum, Dix! Doğruca kurdele tezgâhına. Punch nirde kim. Tammamdır. Jay, doğumevinden çı-

kan sar' oş papazı dikizle! *Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius*. Bi sakal atsana, bayım. Denzille Lane kopilleri. Defolun, ke-
 ratalar! Cızlamı kır. Haydi, Isaacs, şu pezevenkleri lambanın altın-
 dan oksula. Bizinle geliy min, saayın baayım? Hususi işlerinize
 mani olmayalım da. Bloom pek efendi canım. Hepsı de öyledir ya.
En avant, mes enfants! Bir numaralı topu ateşle. Burke'ye! Bur-
 ke'ye! Derkene beş parasang yol aldılar. Slattery'nin atlı askerleri.
 Nerde yahu bizim hıyar kâtibefendi? Papaz Steve, mürtedin itika-
 dı. Yo, yo, Mulligan! Kış tarafta! Yürrü! Saate baksana bi. Sepet 1720
 havası çalma saati. Mulli! Sana n'olduki canım? *Ma mère m'a mar-
 iée*. Britanya Saadetleri! *Retamplatan digidi boumboum*. Tüm oylar
 lehine iki acıbadem bayan tarafından Druidrum Yayınevi'nde ba-
 sılıp ciltlenecek. Sidikrengi danaderisi kapaklar. Artistik renklen-
 dirmede en son buluş. Benim zamanımda İrlanda'da çıkan en gü-
 zel kitap. *Silentium!* Pergelleri açın. 'İkkat. Hedef en yakın meyha-
 ne ile bitişiğindeki tekel bayileri. İleri, marş! Rap, rap, rap... asker-
 ler (kıt'a dur!) susuzluktan yanıyor. Bira, biftek, borsacılık, betik-
 ler, buldoglar, buhargemileri, beleşçilik ve başpiskoposlar. Darağa-
 cında da olsaz. Bira, biftek betikleri çiğneyerek. Şayet İrlandaşkı- 1730
 naysa. Çiğneyenleri çiğne geç. Allah kahretsin! Uygun adımın ilen
 marş et. Canımız feda. Başpiskoposlar birahanesi. Dur! Faça et.
 Rugbi. Hücum. Tekmelemek yok. Ayy, ayaklarım! Acıdı mı? Hay-
 retefza halde müteessirim!

Soruy'm. Burda kim durupduru kim? Müftehir bi havacıva
 maliki. İflas vaziyetleri. Zilyoner durumları. Tığı teber, şahı leven-
 tiz. Bi metelik gördüysem bu hafta puştum billâ. Siz? *Übemensch*
 için atalarımızın balşerbeti. Keza. Beş adet Bir Numara. Siz, efen-
 dim? Zencefilli kordiyal. Bi öksürük şurubu da bana çek. İçimiz
 ısınsın bi parça. Saatini kuruyor. Bir durdu mu artık çalışmaz bir 1740
 daha o yaşlı. Bana apsent, r'ma'mı? *Caramba!* Bir yumurtalı içki al-
 saydın ya da çiğ yumurta yutsaydın. Sat kaç oldu? Benimkinin içi
 geçmiş. On var. Aman pek müteşekkirim. Estağfurullah. Sadrı
 travma geçirdin, ha, Dix? Dedğin gibi valla. Herifçioğlu ne vakit
 bağçesinde biraz uyuyum dise bi eşşekarısı gelip onu sokuyor. Ma-
 ter'in orda oturuyor. Yuları ele vermiş. Aftosunu bilir min? Tabbee,
 bilmem mi? Yağ tulumu. Dezabiyesiyle gördümdü. Muz gibi so-
 yunca fıstık. Aşşurree, kaymak. Senin cimbakukalardan değil o,
 hiç bilem. Perdeyi çekiver, aşkim. İki Guinness. Aynısından bura-
 ya. Haydi evlât. Azizim bi kez düştün mü kalkmak için beklemiy- 1750
 ceksin. Beş, yedi, dokuz. Kıyak! Bi bakışı var ki insana, erirsin.
 Hele semerini, hiç sorma gitsin. Gör ki inanasın. Ah o abezan göz-

lerin tırabazan boynun, kalbimi çaldın kız sen, ah seni atmıkhokkası. Efendim? Patates romatizmaya bire bir mi? Zırva bunlar canım, müsaade buyurursanız. Milleti kandırmaca. Amanın sen bil-lahi delisin. Evet, doktor? Laponya'dan döndü mü? Ferasetin ne-faset kesbetmiş tamam mı? Kızılderili karıyla uşakları ne âlemde? Lohusa yatağından kalktı mı? Sabah yoğur akşam doğur. Parola. Kılıra bak. Bizimki solgun ölüm ile kanlı canlı doğum. Meraba!

1760

Sen kendine kız, patron! Soytarının telgrafı. Meredith'ten aşırma. İsalasyona, orkidasyona politasyona tabi tutulmuş cizvit! Halam Kinch'in pederine yazmış. Kötüçocuk Stephen terbiyeli Malac-hi'nin ahlâkını bozuyo.

Hahaayt! Yakala meşini, evlât. Köpüklü tarafından. Nah, Jock, İskoçyalı civanım arpasuyun hazır. Nur ol, ömrüne bereket! Bizim piyiz. *Merci*. Şerefimize. Ne dedin ne? Kaleden önce ayağı-ma çarptı. Yeni pantolomu kirletme, yav. Hey ahbap, şu karabiberi uzatsana. Na yakala. Kimyon ye bi şey kalmaz. Çakaladın mı? Çığ-lık çığlık sessizlik. Her herifin kendi şıfıntısı. Venüs Pandemos.

1770

Les petites femmes. Mullingar kasabasındaki arsız kötü kız. Onu sor-duğumu söylersin. Sara'nın karnını okşamıştım. Malahide yolun-da. Ben? Beni baştan çıkaran kadın ismini söyleseydi bari. Dokuz peniye mukabil ne bekliyordun ki? Machree, Macruiskeen. Kada-yıf Moll seninle bi yatak güreşi yapsaydık. Sonra da birlikte çekip. *Ex!*

Bekliyomun, kumandan? Alimallah. Behemahal. Mangırların gelmediğini görünce taş gibi donup kalayazdı. Katalavis? Mangizi *ad lib* aldıydı. Üç sterlin gördü ama dahı tebin yok demişti. Sen davet ettin biz de geldik, tamam mı? Sendeniz, a'kıdaş. Sökül pa-ğılağı. İki şilinnen bi yarımp'ni. Fransız pilaçkacılardan mı öğren-din aşırmasyonculuğu? Burda sökmez o numuralar. Senin bızdık epey üzgün. Senin arabın rengi de pek hoşmuş, vallayı da billayı da, Çaylı. Enayi miyiz yani. O rözervuar, müssü. Sağ olasız.

1780

Tabbi abbi. Ne diyong? Piyizhanede. Bulut. Ağnadım, beğim. Bantam, iki gün ağzına dirhem içki koymamış. Artık kırmızı Bor-do'dan başka bi şey içmiyormuş. Hadi be! Bak bi hele. Ulan, ola-cak iş mi yani. Bi de kelleye masraf etmiş. Nasıl konuşsun ki, ko-mada. Hıyar bi makasçıynan beraber. A be nasıl yaptın? Hangi renkler mi verirdi moral? Mor ve al. Al sana moral. Polis! Bayılan baya biraz H₂O. Bantam'ın çiçeklerine bak. Cevza. Kıçını yırtacak. Ah Colleen Bawn. Edalı bildircinim benim. Sus, lan! Söyle şuna zırılıtyı kessin. Adama tüyo verdik güya, yoksam kazanacaktı. Kahrolası Stephen Hand. Tuttu uyuz beygiri kakaladı bize. Hara-

1790

nın orda senin kodaman Bass'a telgraf getiren çocuğa rastlamış. Avucuna dörtpeni tutuşturup zarfı buharlan açıp okumuş. Kısarak tam formunda. Bi bardak suya bi gine. Aklın dursun gene. Vallahi de billâhi de. Vaziyet muzır, di mi? Bence elbet. Sigorya. Paparonlar çaparizi çakalladıkları an tekkeyi boylayabilir. Madden'in bahsi Madden'i maddeten kazandırmaz. Ey sığınağımız ve güç kaynağımız şehvet. Abbas yolcu. Kalsaydın yavu? Valideye gidicem. Dur biraz. Kızardığımı görmesin, birisi. Beni bulursa yandık. Hoş gelmişsin, bizim Bantam. Orivar, mon viyö. Yengeye çiçek götürmeyi unutmayasın. Anlatıvır lan. Kim virdi o tayı sa'a? Yabancı değiliz. Essahtan. Atıf Baba'nın refikası. Vallayı, dostum Leo. Namıssız, billayı. Yaptıysam arap olayım. Orda koskoca bi sofı keşiş var. Ne diyem anlatmıyon kim? Haa, tamam, bu da bi çıfıt gıldırgıcı değilse, dur, bu işin sonu miş mişinna. Mübarek Atıf Babamız hürmetine, Amin.

1800

Bi teklifin mi var? Steve, evladım, malı götüreceksin billâ. Ne, hâlâ içecek miyiz be? Zatı şahmerdanları bu fevkalâde habazan ve sülâleboyu sünormal susuzluk çeken zata kazık marka bir resmi küşat müskiratı ısmarlamaz mıydılar? Dur bi nefes alalım yah. Hancı, hancı, iyi şarabın var mı, Staboo? Vi bi damlacılı da tadına bakak. Getir bakalım. Sağa bak. Ablak suratlı! Millete apsent. *Nos omnes biberimus viridum toxicum, diabolus capiat posterioria nostra*. Kapanışvakti, beyler. Ha? Bizim alengirli Bloom'a bi şarap çek. Ne, soğan mı dedin? Bloo? İlan toplayan hani. Foto'nun babacığı, halbuki kızı ne güzel. Alçak sesle, arkadaş. Sıvışmalı. *Bonsoir la compagnie*. Frengiiblisinin tuzaklarından da. O züppeyle Namby Amby de nerde? Hesabı ödemedi mi sıvıştı? Bizi ekti kerata. Yani çekip gitti mi diyon, agam. Şah. Şaha karşı kale. İyi kalpli Kırstiyen arkadaşım kulübemin anahtarını aldı bu gece başımı koyabilecek bi yer bulmama yardım edebilir misiniz? Amanın, şapa oturduk desene. Ulan, hayatımda bu kadar güzel bi zamkinsiyon görmediydim, helâl. Hey, barmen, bu çocuğa bir iki kurabiye. Kanından ve etinden virme, ama! Peynir kırıntısı bile mi? Frengiyi de onunla beraber tüm öbür ruhsatlı içkileri de cehennemin dibine yolla. Kapatıyoruz, beyler! Dünyayı sarmış olan. Sağlığınıza! *À la vôtre!*

1810

1820

Haydaa, şu Makintoşlu herif de kim ola? Dusty Rhodes. Şu kıyafetine bak bi ulaa! Ne o öyle? Elleri sıkıymış gene. Et suyu, vallaha. Canım da bi çekti ki. Dolaklarını gördün mü? Richmondlu pis moruğu mu? Vallahi o! Penis kurşun deposuydu sanki. Delilik mi anlayamazsın. Ekmekçi Bartle deriz biz ona. Bir zamanlar,

1830

efendim, halli vakitli bi vatındaşmış o. Üstü başı lime lime o herif var ya, kimsesiz bi kızcağıznan evlenmiş. Çekip gitmiş sonra, kadın yani. Kaybolan aşk işte. Issız kanyonun Mackintoshlu gezgini. Yat da örtünöver. Programlı saatte. Aman aynasızlara dikkat. Ne buyurdunuz? Onu bi encazede mi gördüydüm bugün? Hakkın rahmetine kavuşan arkadaşının? Ah ulu Tanrım! Ah zavallı yavrucuklar! Ulan masal mı anlatıyon, Pold! Dostun Padney'i kaya toybaya sayıp gömdüley diye mi hüngüy hüngüy ağlıyosun? Tanıdığım tüm zenciley ayasında Massa Pat en biyincisi. Doğduğumdan bu yana benzerine rastlamış değilim. *Tiens, tiens*, ama pek acıklı, o şey, billayı, elbet. Oo, yedi derecelik bir meyil üzerinde gaza basınca. Muharrek dingilli arabalar babayı yedi. Bire iki bahse girerim ki Jenatzy onu pes ettirir. Japonlar? Atışları yamandır, alimal-lah. Savaş muhabirlerine göre batırmışlar. Yazık ona, dedi-ydi, Moskoflara da. Kapatıyoruz. On bir kişi var. Haydi beyler, çıkalım. Çekin arabanızı, ayyaş mende-burlar! Güle güle. İyi geceler. Allâhü Teâlâ bu gece sizin ruhunuzu fevkalâde bir şekilde şad etsin.

Dikkat beyler! O kadar da zom olmadık ya. Leith polisi bizi azat etti. Leith Lolisi tizi bazat. Tavus kuyruğu çıkaran şu oğlana dikkat et. Karnabahar bölgesinden rahatsız. Yehhuu. Gece. Mona, gerçek aşkım. Yehu. Mona, aşkım benim. Hu.

Dinle! Kapat çeneni. Harhar! Harhar! Alevler. İşte gidiyor İtfaiye! Tiramola ediyor. Mount Street'in orda. Kestirmeden! Harhar! Haydin evlâtlar. Sen gelmiyon mu? Koş, yelalim, şimşekler gibi. Harharharıl!

Lynch! He? Yanımdan gel. Denzille Lane bu yanda. Kerhane-ye bu duraktan. Biz ikimiz, demişti karı, esmer Mary'yi birlikte ararız ampazarında, gel. Tammamdır, ne vakit istersen. *Laetabuntur incubilibus suis*. Geliyo musun sen de? Ulan, şu siyahlar giymiş herif de kim? Suss! Işığa karşı günah işlediğinden işte şimdi de cümle âlemi ateşle cezalandıracağı hüküm günü geldi çattı. Harhar! *Ut implerentur scripturae*. Bi türkü çağırsana. Ardından tıbbiyeli Dick arkadaşı tıbbiyeli Davy'ye bağır-dı. Ulan Allahın belası, Merrion Hall'un duvarındaki şu kazurat sarısı ümmetçi de kim? İlyas Pey-gamber geliyor! Kuzunun kanında yıkanmış. Hepiniz gelin, ey şarapçıken, cinyuvarlayan, viskivuruşturan kılıksızlar! Gelin buraya, ey Allahın belaları, kalınsenseliler, sarkıkkaşlılar, domuzçeneliler, nohutbeyinliler, sansargözlüler, martavalcılar, telaşemüdürleri ve yağtulumlari! Gelin, ey şenaate batmış sultanî tembeller! Alexander J. Christ Dowie, budur benim adım, Frisco sahilinden ta Vladivostok'a bu gezegenin yarısından fazlasında salmıştı namını.

Üluhiyet o bildiğiniz boktan künet varyetelere benzemez. Ahdüpeyman ederim ki Tanrı adaletlidir ve size görülmedik umran bahşedecektir. Unutmayınız ki onun gibi muhteşem bir şeyi ne işitmiş ne de görmüşsünüzdür. Kral İsa'ya kurtuluşunuz için haykırın. Ama erkenden kalkman gelecek, ey ordaki günahkâr, her şeye kadirdir olan Tanrı'ya yaranmak istiyorsan şayet. Harhar! Yarım yamalak olmaz. Onun dağarcığında elbet senin için de bir öksürük şurubu vardır, biraderim. Bir dene de gör.

15

(GENELEVİN, TRAMVAYLARIN PARKESİZ YAN MANEVRA hatlarındaki çıplak raylarla yeşilli kırmızılı ışıltıların ve tehlike işaretlerinin yer aldığı ön tarafındaki Mabbot Street girişi. Kapıları ardına kadar açık sıra sıra mülevves haneler. Donuk renkli siperleriyle seyrek havagazı lambaları. Durmakta olan Rabiotti dondurma arabasının etrafında birtakım kavruk erkekler ve kadınlar ağız kavgasında. Aralarına kesilmiş mercan ve bakır renkli kartopu külçeleri yerleştirilmiş kâğıthelvelarını tutmaktalar. Onları ısıra yalaya, yavaş yavaş dağılmaktalar – ve çocuklar. Dondurma arabasının geriye çekilmiş kuğu ibikli tepesi bir fener kulesinin beyaz ve mavimsi şavkında zulmeti yara yara ağır ağır ilerliyor. Düdük sesleri, çağıran, yanıtlayan.)

10

ÇAĞRI

Bekle, sevgilim, yanına geleceğim.

YANITI

Ahırın arkasını dön, orda.

(Sağırdilsiz patlakgözlü bir ebleh, şekilsiz ağzından salyalar aka aka silkinerekten daülraksında. Çocuk ellerinden bir zincirin hapsinde ilerliyor.)

ÇOCUKLAR

20

Ülen solak! Nasısın ülen!

EBLEH

(sarsak sol kolunu kaldırarak guruldar) Guyiyim!

ÇOCUKLAR

Koca ışık nerde, ülen?

EBLEH

(guruldayarak) Gugubatıda.

(Çocuklar onu bırakırlar. O silkinmesini sürdürür. Bir cüce kadın iki parmaklık arasına gerili bir urganın üzerinde kendini dengeleyerek saymaktadır. Bir çöptenekesine yaslanarak yatan bir insan kaltetisi kolunun ve şapkasının tıkadığı burnundan horultular, iniltiler çıkarmaktadır; dişlerini gıcırdatır sonra gene horlar. Bir basamakta bir beberuhi bir çöpyığının ortasında çömelmiş sendeleyerek çaput dolu torbasını omuzlamaya çalışıyor. Bir kocakarı, is tüten yağkandilinin başında durmuş, son şişesini torbasının kursağına tıktırıyor. Ha bire itiyor ganimetini, tepeli başlığını yana doğru çekip topallayarak sessizce uzaklaşıyor. Kocakarı kandili sallana sallana, kovuğuna çekilecek. Kapı eşliğine çömelmiş, elinde püsküllü kâğıt raketi, çarpıkbecaklı bir çocuk ani hareketlerle yan yan zıplayarak kocakarının eteğine yapışıp onun peşine takılıyor; ikisi güçlkle ilerliyorlar. Ayyaş bir amele bir avludaki parmaklıklara iki eliyle tutunmuş sendeleyerek zor bela gidiyor. Bir köşede pelerinli iki gecebekçisi elleri kuburluklarında, upuzun durmaktalar. Bir tabak kırılıyor: Bir kadın haykırıyor: Bir çocuk feryat ediyor. Bir adamın kasemleri avaz avaz yükseliyor, gevelenip yitiyor. Dolaşan, sinsice gezinen, her köşeden gözetleyen insan hayaletleri. Bir şişenin boynuna geçirilmiş bir mumla aydınlanan bir odada bir pasaklı kadın sıracalı kızının dolaşık saçlarını taramakta. Cissy Caffrey hâlâ genç ve tiz sesiyle dar bir sokakta bir şarkı tutturmuş.)

30

40

CISSY CAFFREY

Veriştirdim Molly'ye
Neşeli duhuliye,
Kazın ayağı öyle,
Kazın ayağı öyle.

50

(Er Carr ile Er Compton, copları koltuklarının altında salına sallana ilerli marş arşınlamakta ve birlikte ağızlarından bir osuruk savurmaktalar. Dar yoldaki adamların kakkahaları. Boğuk sesli bir cadaloş onları azarlar.

CADALUZ

Tevekkeli, götünüz kıllı. Yaşa kız sen Cavanlı kız.

60

CISSY CAFFREY

Yaşayım elbet. Cavan, Coothill ve Belturbet. (*şarkı söyler*)

Veriştirdim Nelly'ye
Soksun diye deliğe,
Kazın ayağı öyle,
Kazın ayağı öyle.

(*Er Carr ile Er Compton, kankırmızı ceketleri, kısa saçlı başlarının da siyah kenarlı başlıklarıyla dönüp kadını paylarlar, Stephen Daldus ile Lynch İngiliz askerlerinin yakınındaki kalabalığın içinden geçmektedirler.*)

70

ER COMPTON

(*parmağını sallar*) Papaza yol açın.

ER CARR

(*döner ve seslenir*) Hey, papaz!

CISSY CAFFREY

(*çığlık çığlığa*)

Aldı da gitti, maşallah,
Artık nereye koyduysa,
Kazın ayağını öyle.

80

(*Stephen, sol elindeki bastonunu havaya kaldırarak, coşkuyla bir Paskalya ilahisi söyler. Lynch, cokeykepi kışlarına inik, suratını kıvrıttıran küçümseyici bir memnuniyetsizlikle onun yanında diki-
lir.*)

STEPHEN

Vidi aquam egredientem de templo a latere dextro. Alleluia.

(*Açlıktan nefesi kokan ihtiyar bir çaça bir kapı aralığından sümük-
lüböcekboynuzu kafasını uzatır.*)

ÇAÇA

(*kısıt sesiyle fısıldayarak*) Şşt! Gel buraya bak ne diyecem. Bakire bikrimiz içeride. Şşt!

STEPHEN

90

(*altius aliquantulum*) *Et omnes ad quos pervenit aqua ista.*

ÇAÇA

(*arkalarından zehirli fışkırtısını tükürür*) Trinity tıp talebeleri. Amcık ağızlılar. Sırf yarak ama beş paraları yok.

(*Edy Boardman, Bertha Supple ile yere çömelmiş, burun bükerek şalını burun deliklerine çekiyor.*)

EDY BOARDMAN

(*dalaşırçasına*) Bak şunun dediğine: Seni Faithful Place'te başında karıları kesen şapkası demiryolu yağcısı algarinanla gördüyüm. Yalan söylüyösam, nah şuracıkta. Sana mı kalmış söylemesi, dediydim. Beni evli bi hacıgağayla gördün müydü hiç müşteri peşinde koşarkene, dediydim. Onun gibi değiliz harhalde! Kancık oruspu, vay, bir Katır gibi inatçı! Ya bi seferinde iki herifle birden turalaması, makinist Kilbride'lan onbaşı Oliphant'la.

100

STEPHEN

(*triumphaliter*) *Salvi facti sunt.*

(*Bastonunu sallayarak, dünyayı sarsar gibi titreşen havagazı ışığında devinir. Karaciğerrengi benekli beyaz bir spanyel hırlayarak Stephen'in ardından sinsice yaklaşmaktadır. Lynch bir tekmeyle köpeği savuşturur.*)

110

LYNCH

Amaç da?

STEPHEN

(*ardına bakar*) Evrensel dili müzik ya da rayihalar değil de o jest oluşturacakmış, dilin sıradan duyumları değil de temel anlıksallığı, yapısal ritmi anlatma yeteneği.

LYNCH

Pornosofik filoteoloji. Mecklenburgh Street'te metafizik!

STEPHEN

120 Shakespeare'i cadalozlaştırmış, Sokrat'ı da kılıbıklaştırmış bulunuyoruz. Hatta o bilgiler bilgesi Stagyrite'yi bile bir sevgi ışığıyla geme vurup dizginledik ve onun sırtına bindik.

LYNCH

Me!

STEPHEN

Tamam da, bir sorunla bir sürahiyi anlatmak için iki jest ne hacet var ki? Bu hareket sorunla sürahiyi, yani Hayyam'daki ekmekle şarabı anlatır. Tutsana şu bastonumu.

LYNCH

130 Hay senin şu sarı sopan da. Nereye gidiyoruz?

STEPHEN

Zampara vaşak, *la belle dame sans merci*ye, Georgina Johnson'a, *ad deam qui laetificat inventutem meam*.

(Stephen bastonunu hızla onun eline tutuşturdu ve ellerini ağır ağır uzatırken, başını geriye doğru, elleri göğsünden bir karış önde duracak şekilde, çekti, ellerini kesişen düzlemler halinde, parmaklarını birbirlerinden ayırarak, sol eli daha yüksekte aşağıya doğru çevirdi.)

LYNCH

140 Hangisi ekmek sürahiyi? Önemi yok. Ha o, ha gümrük idaresi. Sen göster. Koltuk değneğini aldığın gibi yaylan.

(Geçerler. Tommy Caffrey bir havagazı lambasına doğru güçlükle ilerler, direğe sarılır ve kısa hamlelerle tırmanmaya başlar. En üst mahmuzdan aşağıya kayar. Jack Caffrey tırmanmak için tutunur. Amele, yalpalanarak, bir işaretparmağıyla burnunun bir kanadını bastırır ve öbür burundeliğinden upuzun bir sümkük fışkırtısı çıkarır. Havagazı lambasının direğini omuzlayıp, elinde yanan feneri, sendeleyerek kalabalığa karışır.

Sis nehrinin sürüngenleri yavaş yavaş geçerler. Lağımlardan, hendeklerden, mezbelelerden, çöplüklerden ve her bir yandan mülevves kokular yayılmaktadır. Ötelerde, güneyde denize yakın bir yerde bir şavk seğırtip nehre ulaşır. Amele silkinerek ileriye doğru hamlelerle kalabalığı yarıp tramvay yan hattına doğru sendeler. Daha ötede demiryolu köprüsünün altında yüzü kıpkırmızı, nefes nefese, yan cebine ekmekle çikolata tıktıraduran Bloom gözüktür. Kuaför Gillen'in vitrininde onunla heybetli Nelson'un suretinin karma portresini sergiler. Yan taraftaki bir içbükey ayna ona hicranı aşk çeken sırta kadem basan elemdide Buluhum'u takdim etmektedir: Bloom'u Bloom'una. Haşin Wellington'un nazarlarından irkilerek geçer, ne var ki dışbükey aynada sırttan bebedomuzgözleriyle semizgıdısı ve lamparamanya pandispanya etleçyanacıkları tınmadı.

150

160

Antonio Rabaïotti'nin kapısında Bloom durur, parlak ark lambasının altında terlemektedir. Kaybolur. Az sonra çıkıp acele gider.)

BLOOM

Balık ve patates. Yetmez. Ah!

(İndirilmekte olan kepengin altından Olhausen'in şarküteri dükkânına girer. Birkaç dakika sonra kepengin altından öfleye Poldy, pöfleye Bluhum çıkar. Her iki elinde birinde ıpılık domuz ayağı ötekinde soğuk koyun paçası karabiber kırıntısı serpili vaziyette birer paket tutmaktadır. Soluğunu tutarak ayağa dikilir. Sonra bir yanına doğru eğilerek paketi kaburgalarına dayar ve ve inilder.)

170

BLOOM

Böğrümə sancı saplandı. Ne diye koştum ki?

(Usul usul nefes alır ve ağır adımlarla tramvay yan hattındaki ışıklı noktaya doğru ilerler. Gene o şavk seğırtir.

BLOOM

() da ne öyle? Işıldak? Projektör.

(Cormack'ın köşesinde durur, bakırır.)

BLOOM

Aurora borealis ya da demir dökümhanesi? Hah, itfaiye, elbet. Güneyde hiç olmazsa. Esaslı yangın. Belki de onun evidir. Beggar's

180

Bush'ta. Biz kurtulduk. (*neşeyle bir şarkı mırıldanır*) Londra yanıyor, Londra yanıyor! A-lev al-dı, al-ev al-dı! (*Talbot Street'in öte tarafında amelenin sendeleye sendeleye kalabalığı yarararak yürüdüğünü görür.*) Onu kaçıracam. Koş. Çabuk. En iyisi şurdan karşıya geçeyim.

(*Yolun karşısına geçmek için fırlar. Sokak çocukları bağırır.*)

SOKAK ÇOCUKLARI

Dikkat etsene, bayım!

(*İki bisikletli, ışıklı kâğıt fenerleri sallana sallana, zillerini çmgırdata çingırdata, onu sıyrarak geçtiler.*)

190

ZİLLER

Durdudurdurdurdurdur.

BLOOM

(*kazık gibi durur, belinde bir bertilme*) Ayy!

(*Çevresine bakır, birden ileriye atılır. Yükselen sisin içinden gayet yavaş ilerleyen bir canavar kum yayıcı makine, önündeki kırmızı dev farı yana söne, çektiği vagon tellerinde gıcırdaya gıcırdaya olanca cesametiyle ona doğru yaklaşmaktadır. Makinist ayakçanını ha bire çalmaktadır.*)

200

ÇAN

Dan Digi Dan Dan Digi Ban Bigi Bak Lan Bloo.

(*Fren şiddetle çatırda. Bloom, beyazeldenli polis elini kaldırıp kasılmışbacaklarıyla rayların arasından budalaca çıkar. Direksiyondaki kütburunlu makinist gövdesini öne doğru sarkıtarak zincirlerle tekerlerinin üzerinden kayarak geçerken bağırır.*)

MAKİNİST

Hey, boktulumu, güvercin mi uçuruyon orda len?

(*Bloom kendisini kaldırıma dar atar ve gene durur. Paketli eliyle yanağındaki bir çamurparçasını siler.*)

BLOOM

210

Geçmek yasakmış. Az kalsın çarpacaktı ama sancım geçti şükür. Sandow egzersizlerine başlamalı yeniden. Zor değil. Sokak kazalarına karşı sigortalanmayı da. The Providential. (*pantolonunun eebini yoklar*) Zavallı anneciğimin nazarlığı. Topuğun raylara takılıverir ya da ayakkabının bağcığı bir dişli çarka. O gün polis arabası Leonard'ın köşesinde ayakkabımın derisini nasıl da sıyırdıydı. Üçüncü kez uğur getirir. Ayakkabı numarası. Küstah makinist. Amirlerine ihbar etmeliydim. Stres sinirlerini bozuyor. Belki de bu sabah o kadana karının manzarasını kesen heriftir. Güzel kadındı doğrusu. Gene de tam zamanında fren yaptı. Bacağım bir kasılsın. Anlatsan 220
 inanmazlar. Lad Lane'deki o feci kramp. Yediğim zehirli bir şeyden. Şans sembolü. Niçin? Belki de kaçak etlerden. Hayvanın damgası (*bir an gözlerini yumar*) Başım hafif dönüyor. Her ayki başağrısı ya da öbür şey. Beyinsisimimit. Çok mecalsizim. Yetti artık. Ah!

(*Meşum, bilinmedik çehreli bir karaltı, konsantre cıva iğnelerini yemiş, bacaklarını birbirine dolayarak O'Beirne'nin duvarına yaslanmakta. Genişkenarlı sombrerosunun altından o karaltı kem gözlerle ona bakıyor.*)

BLOOM

230

Buenas noches, señorita Blanca. Que calle es esta?

KARALTI

(*bir kolunu fütursuzca kaldırır; imler*) Parola. *Sraid Mabbot.*

BLOOM

Hah ha. Merci. Esperanto. Slan leath. (dişlerinin arasından mırıldanır) Gal Birliği casusu, ateşbazlar göndermiştir.

(*İlerler. Omzutorbalı bir paçavracı yolunu keser. Bloom sola çekilir, paçavratorbalıadam da sola.*)

BLOOM

Affe.

240

(*Sağına doğru sıçrar, paçavratorbalıadam da sağa.*)

BLOOM

Affe.

(Sendeler, yan yan gider, yana adımını atar, geçer ve gider.)

BLOOM

250 Sağdan git, sağdan sağdan. Stepside'deki Touring Club'ın orda bir işaret direği dikilirse bu lütuftan dolayı kime minnettar kalacağız acaba? Yolunu kaybetmiş ve *Irish Cyclist*'in sütunlarında *Pek Karanlık Stepside* başlıklı muktubu çıkmış olan bana. Sağdan git, git, git. Gecenin bu saatinde paçavracı. Garanti bir dümendir. Katillerin kapağı atacağı ilk yer. Dünyevi günahlarından arınmaya,

(Tommy Caffrey'in yakaladığı Jack Caffrey son süratle Bloom'a bindirir.)

BLOOM

O.

(Çarpışmanın etkisiyle sarsılır, durur. Tommy ile Jacky gözden kaybolurlar, şuracıktan, buracıktan. Bloom paketli elleriyle saatcebini, cüzdancebini, parakesesini, Günah Zevkleri'ni, patatesabunu yoklar.)

260

BLOOM

Yankesicilerden sakınmalı. Çarpmak, hırsızların eski numarası. Bindirirler. Cüzdanın gitmiş sonra.

(Köpek, burnu yerde, koklayarak yaklaşır. Yerde yayılıp yatan bir karaltı aksırır. Uzun bir Kudüslü mütevelli kaftanı giymiş, başında morumsu püsküllü takke, sakallı kambur bir ihtiyar belirir. Bağa gözlüğü burnunun kanatlarından aşağıya sarmaktadır. Süzgülün yüzünde yol yol sarı zehir lekeleri vardır.)

RUDOLPH

270

Bugün ikinci defadır iki buçuk şilinini heba ettin. Sarhoş takımıyla arkadaşlık etme demiştim sana.

BLOOM

(domuz ve koyun paçalarını arkasında saklar, başını eğer, ılık ve soğuk ayakletlerini duyumsar) Ja, ich weiss, papachi.

RUDOLPH

Burda ne yaparsın ki? Sende ruh yok mu? (*dermansız akbaba pençeleriyle Bloom'un sakın yüzüne dokunur*) Sen Leopold'un torunu, benim mahdumum Leopold değil misin? Sen pederinin hanesini terk eden sevgili mahdumum Leopold değil misin?

BLOOM

(*ihtiyatkârane*) Öyleyim herhal, beyba. Mosenthal. Ondan geriye ne kaldıysa. 280

RUDOLPH

(*çıkışır*) Bir gece paracıklarını ısraf edip bulut gibi sarhoş olduktan sonra getirmişlerdi seni eve. Ne derlerdi o koşucu heriflere?

BLOOM

(*gençliğinde daromuzlu şık mavi bir Oxford giysisi içinde beyaz jilesi ve başında kahverengi Alpinist şapkasıyla, tam ayar gümüşten kurmasapsız Waterbury erkek saati ile çift katlı mühürlü Albert kösteği tekmi; bir yanı çamur içindedir*) Atletler, beyba. Sadece o defa oldu.

RUDOLPH

290

Bir defa mı? Saçından tırnağına çamur içinde. Elin yarılmış. Kazıklıhumma. Seni kaputt ederler, Leopoldleben. Baksana şu heriflere.

BLOOM

(*zayıftan*) Yarışalım demişlerdi. Çamurlu olduğuna. Kaydım.

RUDOLPH

(*horlayarak*) *Goim nachez!* Zavallı annenin yüreğine inecekti!

BLOOM

Anaa!

ELLEN BLOOM

300

(*pantomimacı kadınlara özgü çeneden bağlı başlığıyla, Dul Twankeyviri çemberli eteği ve telaşıyla, omuzbaşları kabarık düğmeleri arkadan*

yenli bluzuyla, gri kolçakları ve işlemeli broşuyla, örgülü saçları bir saçfilesine sarılı; elinde eğik duran bir mum, merdiven tırabzanlarının üzerinde belirir ve tiz, endişeli sesiyle haykırır) Aman Tanrım, ne yaptılar sana böyle! Nışadır ruhlarım! (Eteğinin katlarından birini kaldırarak yıkanmamış çizgili jüponunun cebini telaşla karıştırır. Bir ilaç şişesi, bir Agnus Dei, bumburuşuk bir patates ve selüloitten bir bebek art arda düşer.) Mukaddes Meryem adına, neredeydin nerede?

310

(Bloom, gözleri yerde, gezeleyerek, ellerindeki paketleri dopdolu ceplerine koymak ister ama vazgeçer, homurdanır.)

BİR SES

(keskince) Poldy!

BLOOM

Kim? (başını çabucak eğerek bir tokattan beceriksizce kaçınmaya çalışır) Buyrun efendim.

320

(Başını kaldırarak bakar. Hurmaağaçlarından bir serap içinde Türk kıyafetinde güzel bir kadın Bloom'un önünde durmaktadır. Semiz kıvrımları al renkli şalvarıyla altın sırma işlemeli cepkenini doldurmaktadır. Beli geniş sarı bir kuşakla sarılıdır. Geceleyn menekşe rengine bürünen beyaz yaşmağı yüzünü örterek, sadece irisiyah gözleriyle simsiyah saçlarını dışarıda bırakmaktadır.)

BLOOM

Molly!

MARION

Beyim? Şu andan itibaren benimle konuşurken, Mrs. Marion deyiniz sayın bayım. (istihzalı) Benim cici kocacığımın onca beklemekten ayakları mı üşümüş bakayım?

BLOOM

330

(ağrlığını bir ayağından ötekine aktarır) Yok, yok canım. Katiyen değil.

(Sormak isteyerek, ümit ederek, zihninde domuz paçası, karısına anlatmak istedikleri, özürü, arzusu, büyülenmişçesine heyecanlı, azar azar yutkunarak solur. Kadının alnındaki bir para ışıldar.

Ayaklarında mücevherli ayakparmağıyüzükleri vardır. Ayakbilekleri ince bir zincirle birbirine bağlanmıştır. Yanında, tepesi kulemsi turbanlı bir deve beklemektedir. Sırtında salınan mahfeye ulaşan sayısız basamaklı bir ipek merdiven. Deve kıcını devindirerek eşinir. Marion devenin sağrısına şiddetli bir tokat aşkederek onu Mağribi dilinde azarlarken bileğindeki halkalar da mızımızlanırlar.)

340

MARION

Nebrakada! Feminium!

(Deve önayaklarından birini kaldırıp bir ağaçtan iri bir mango yemişi koparır ve gözünü kırparak çataltırnaklı avucuyla sahibesine sunar, sonra boynunu kaldırıp homurdanarak diz çökmeye çabalar. Bloom birdirbir oynarcasına sırtını kamburlaştırır.)

BLOOM

Sana verebileceğim şeyler... Yani işlerinin menajeri olarak Mrs. Marion..... şayet siz....

MARION

350

Bazı değişiklikleri fark ettin demek? *(gözlerinde hafif dostane bir istihza, ellerini yavaşça süslü göğüslüğünün üzerinde gezdirir)* Ah Poldy, Poldy, çamura saplanmış biçare bir değneksin sen! Çık da gör hayati. Bu koca dünyayı gör.

BLOOM

Zaten şu anda geri gidip o losyonu bayazbalmumunu, portakalçiçeği suyunu alacaktım. Dükkân perşembeleri erken kapanıyor. Ama sabahleyin ilk işim. *(birkaç cebini tapışlar)* Şu hareketli böbrek. Ah!

(Önce güneyi imler, sonra da doğuyu. Kullanılmamış pırıl pırıl limon kokulu bir sabun ışık ve rayiha saçarak yükselir.)

360

SABUN

Bloom'la ben ikimiz mükemmel bir çiftiz.

O yeryüzünü aydınlatır. Ben gökyüzünü cıllarım.

(Eczacı Sweny'nin çilli suratı sabungüneşin halkası içinde belirir.)

SWENY

Üç şilin bir peni, lütfen.

BLOOM

Evet. Karım için. Mr. Marion. Özel reçete.

370

MARION

(yumuşakça) Poldy!

BLOOM

Evet, ma'am?

MARION

Ti trema un poco il cuore?

(*Fütursuzca, Don Giovanni'nin düetini mırıldanarak, kabarık göğüslü semirtilmiş bir güvercin gibi tombul, ağır adımlarla uzaklaşır.*)

BLOOM

380

O voglio dan emin misin? Yani telâffuzund....

(*Bloom, peşinde koklayarak onu izleyen teriyer, karısını izler. Yaşlı çaça, çenesindeki benden çıkan sert kullar parlayadursun, Bloom'un ceketinin kolunu kavrar.*)

ÇAÇA

Bi bakirebikri on şiline. Asla el değmemiş taptaze. On beş. Körkütük sarhoş yaşlı babası hariç kimse girmiş değil içine.

(*Parmağıyla gösterir. Loş izbesinin aralığında, yağmurdansırıslam Bridie Kelly kaçınarak durmaktadır.*)

BRIDIE

390

Hatch Street. Aklından neler geçiriyosun?

(*Cıyaklayıp yarasa şahnı çırparak koşar. Zebella bir belalı geniş, çizmeli adımlarla onun peşinden gider. Basamaklarda tökezler, toparlanır, karanlığın içine dalar. Zayıf kahkaha cıyaklamaları işitilir, sonra daha zayıflaşır.*)

ÇAÇA

(*kurtgözleri ışıldayarak*) Zevkini çıkarıyor. O lüks evlerde bakire bulamazsın. On şiline. Sivil hafiyeler bizi bulmadan kararını ver de. Ne orospu çocuğudur o altmış yedi.

(*Gerty MacDowell şuh bakışlarıyla, aksayarak gelir. Göz süzerek, arkasından kanabulanmış bezini çekerek mahcubane gösterir.*)

400

GERTY

Tüm dünyevi mallarımla sana, yalnız sana. (*mırıldanır*) Sen o işi yaptın. Tiksinıyorum senden.

BLOOM

Ben? Ne zaman? Hayal görüyorsun sen. Seni hiç görmedim ben.

ÇAÇA

Paşama elleşmesene, iftiracı karı. Paşama sahte mektuplar yazar-sın. Sokak sokak gezerek müşteri ararsın. Ananın seni karyolanın direğine bağlaması lâzım, seni aşıfte seni.

GERTY

410

(*Bloom'a*) Eteğimin altındaki tüm gizli şeylerimi görmüştün sen. (*Bloom'un yenini kavrar, sızlanarak*) Ahlâksız evli adam! Bana o şeyi yaptığın için âşık oldum sana.

(*Yana doğru kayarak uzaklaşır. Mrs. Breen çuhadan sarkık körük cepli bir erkek paltosuyla, uçarı bakışlı gözleri apaçık, tüm otçul fır-lak ön üst dişleriyle tebessüm ederek yolun ucunda durur.*)

MRS. BREEN

Mr....

BLOOM

(*vakurane öksürür*) Madam, mektubunuzu alma zevkine son nail olduğumda tarih ayın on altısını....

420

MRS. BREEN

Mr. Bloom! Sen burada günahkârlar yuvasında, ha! Nasıl da yakaladım ama seni! Yaramaz!

BLOOM

(*telaşla*) Adımı öyle yüksek sesle söylemeyin. Beni ne sanıyorsunuz siz? Kim olduğumu gizleyin. Yerin kulağı var. Nasılsınız? Görüşmeyeli yüzyıllar. Şahane görünüyorsunuz. Vallahi öyle. Daha şu zamanda yaz da yazlığını gösteriyor hani. Siyah ısıyı yansıtır. Burdan eve kestirme. İlginç yermiş. Düşmüş kadınları kurtarmak için. Magdalen Düşkünlerevi. Orada kâtibim de.....

MRS. BREEN

(*bir parmağını kaldırır*) Bırak şimdi bu palavraları! Bundan hoşlanmayacak olan birini tanıyorum. Dur sen Molly'ye bir uğrayım da ben! (*kurnazca*) Şu anda burda ne aradığını açıkla yoksa vay haline!

BLOOM

(*ardına bakar*) Sık sık ziyaret etmek istediğini söylerdi. Teneke mahalleler. Egzotik yerler, yani. Zengin olsaydı zenci hizmetçiler falan tutardı. Othello, kara hoyrat. Eugene Stratton. Hatta Livermore Kumpanyası'nın aslarından biri olan o kastanyetçi. Bohee Biraderler. Hatta bacatemizleyicisi.

(*Tom ile Sam Bohee, ince beyaz pamukludan giysili, kırmızı çoraplı, boyunlarında sertkolalı fularlar ve yakalarında geniş kırmızı yıldızçiçekleri içinde iki zenci zıplayarak çıkarlar. İkisinin de boynunda birer banço aslıdır. Daha ufarak soluk renkli karaderili elleriyle telleri tıngırdatmaktadırlar. Siyahi gözlerinin aklarıyla fildişinden dişlerini ışıldata ışıldata koskoca tahta pabuçlarıyla takır tukur döne oynaya, sırt sırta ayakucu topuk, topuk ayakucu, kocazencidudaklarını şaklata şaklata yırlayarak neşeli bir zenci dansı icra ederler.*)

TOM VE SAM

Evde birisi var Dina'yla,
Evde birisi var, biliyorum,
Evde birisi var Dina'yla
Eski bançoğu çalışıyor.

(*Ansızın kara maskelerini çıkarır ve ablak suratlarını gösterirler: Sonra, kıkırdayarak, fıkırdayarak, kıvrıla büküle, sallana sarsıla, neşeli zenci danslarını ede ede kaybolurlar.*)

BLOOM

460

(*ekşimsi nazik bir tebessümle*) Biraz kurtlarımızı döksek, madem ki öyle isteklisiniz? Sizi şöyle bir saniyenin bir kesri kadar kucaklamama müsaade buyrulur mu?

MRS. BREEN

(*neşeyle çığlığı basar*) Ah, seni eşkıya! Bak hele şu haline!

BLOOM

Eski günlerin hatırasına. Ben sadece dörtlü bir parti yapalım demek istedim, evliliklerimizi bir parça değiş tokuş etsek yani. Senden hep hoşlanmışımdır, bilirsin. (*umutsuzca*) Sana o cici ceylanlı Valentine kartını göndermiştim hani.

470

MRS. BREEN

Allah aşkına, vallahi bir âlemsin! Kulaklarıma inanamıyorum. (*sorarcasına elini uzatır*) Arkanda ne saklıyorsun öyle? Söyle bakalım, haydi uslu uslu.

BLOOM

(*serbest kalan eliyle kadının bileğini yakalar*) Josie Powell'dı değil mi, Dublin'in en güzel kızlarından biri. Nasıl da geçiyor zaman! Hatırlar mısın, şöyle bir bakınca maziye, eski bir Noel gecesi, Georgina Simpson'un evine davetliydik, Irving Bishop oyununu oynuyorlardı hani gözlerin bağlıyken düşünceleri okuyarak iğneyi buluyor sun? Konu, bu enfiyekutusunun içinde ne var?

480

MRS. BREEN

Sen o yarı komik yarı ciddi konuşmalarınla gecenin aslanıydın, görünüşün de öyleydi. Kadınlar beğenirlerdi seni hep.

BLOOM

(*hareli ipekten devrikyakalı smokinli, yakasında mavi Masonluk rozeti, siyah papyonu ve sedef düğmeleriyle elinde eğik bir şampanya kadehi, kadınların gözdesidir*) Hanımlar, beyler, sizlere İrlanda'yı, güzellikler ülkesini veriyorum.

490

MRS. BREEN

Unutulan o güzel günler öldü artık. O güzel aşk şarkıları.

BLOOM

(sesini anlamlı bir şekilde alçaltarak) İtiraf etmeliyim ki ben şu anda birisinin bir şeyi bir parça çaydanlık mıdır diye meraklan çaydanlık oluyorum.

MRS. BREEN

500

(coşarak) Aman ne çaydanlık! Londra'nın çaydanlığı, vallahi her yanı çaydanlık oldu! (Bloom'a yan yan sürtünür) Bilmecelerden oyunlardan sonra ağaçtan aldığımız krakerlerimizi yemiş ve merdivenin ordaki divana oturmuştuk. Ökseotunun altında yalnız kalmıştık sonunda.

BLOOM

(başında kehribar renginde yarımaylı çift yanlı mor bir Napolyon şapkası, parmaklarıyla başparmağı kızın usulca teslim ettiği nemli dolgun ayasına yavaşça bastırmaktaydı) Gecenin efsunkâr saati. Bu eldeki kıymığı dikkatlice, yavaşça çekip çıkarmıştım. (kadının parmağına bir yakut yüzük geçirirken, sevecence) *La ci darem la mano.*

MRS. BREEN

510

(üzerinde mehtapmavisinden tek parça bir gece elbisesi, alnında gelinteliyle süslü zarif bir taç, danskarnesi aymavisi saten iskarpininin yanına düşmüş, avucunu yumuşakça kıvrarak hızlı hızlı solur) *Voglio e non.....* Ateş gibi oldun! Yanıyorsun! Sol el kalbe en yakın olan.

BLOOM

Şimdiki seçimini yaptığında güzelle çirkin dedilerdi. Asla affetmeyeceğim seni o yüzden. (sıkılmış yumruğu alnında) Düşün bunun ne demek olduğunu. O zamanlar seni ne çok sevdiğimi. (boğuk sesle) Kadın, mahvettin sen beni!

520

(Denis Breen, başında beyazsilindirşapkası, önünde arkasında Wisdom Hely ilan levhaları asılı, sevimsiz sakalı ileriye çıkık pantuflarını sürüyerek, sağa sola geveleyerek geçer. Bızdık Alf Bergan, üzerinde tabut örtüsü gibi köpeklere ziyafet bir kıyafet, bir sağa bir sola kasıklarını tuta tuta gülerek onun peşinden gitmektedir.)

ALF BERGAN

(*önlü arkalı ilan levhalarını gösterip onları alaya alırken*) U. p: Up.

MRS. BREEN

(*Bloom'a*) Merdiven altında cümbüş. (*davetkâr nazarlarla Bloom'a bakar*) Ne diye öpmemiştin iyileştirmek için sızlayan mahallimi? İstemiştin de.

BLOOM

(*şaşkın*) Molly'nin en iyi arkadaşı! Nasıl söylersin bunu?

530

MRS. BREEN

(*etli dili dudaklarının arasında, bir güvercin busesi uzatır*) Hnhn. Gel de çık işin içinden. Bana bir hediyen mi var orda?

BLOOM

(*düşünmeksizin*) Kaşer. Akşam yemeği için biraz meze. Et konser-vesi girmeyen ev, natamamdır. *Leah*'taydım, Mrs. Bandmann Palmer. Çarpıcı bir Shakespeare yorumcusu. Keşke programı atmasaydım. Tam da domuz paçasıyla gidilecek yer yani. Yokla şurayı.

(*Richie Goulding, başına geçirdiği üç kadın şapkasıyla, Collis ve Ward'ın üzerinde beyaz badanayla bir kurukafa ve çapraz kemikler çizilmiş evrak çantasının ağırlığıyla bir yana doğru eğilmiş vaziyette belirir. Çantasını açarak, içine doldurmuş olduğu sosislerle tütsülenmiş ringabalıklarını, Findon mezgitlerini ve sıkıcanasarılmış hapları gösterir.*)

540

RICHIE

Bulamazsın daha iyisi Dub.

(*Dazlak Pat, sıkkın şapşal, bir kaldırımında dikilmiş, elindeki peçete-yi katlayarak beklerken bekleyedurmaktadır.*)

PAT

(*sosu haaktıhaakacak eğik bir tabakla yaklaşır*) Biftek ve böbrek. Bir şişe bira. Hi hi hi. Ben servis yapana dek bekle.

550

RICHIE

Amantanrım. Hep siniyi yememek i....

(Başını düşürüp kararlılıkla yemeye koyulur. Sendeleyerek geçmekte olan amele, alev alev yanan çatalboynuzuyla onu boynuzlar.)

RICHIE

(eli sırtında, acıyla haykırır) Ayy belim! Vayy belim!

BLOOM

560 *(ameleyi gösterir)* Bir ajan. Dikkat çekmeyi bırak. Bu aptal kalabalıklardan tiksiniirim. Buraya zevkimiz için gelmedik. Vaziyetim oldukça vahim.

MRS. BREEN

Her zamanki gibi martaval hikâyelerini okuyarak katakulli çeviriyorsun.

BLOOM

Buraya nasıl geldiğime ilişkin bir sır vereyim size. Ama kimseye anlatmak yok. Molly'ye bile. Son derece makul bir nedenim var.

MRS. BREEN

(coşkulu) A, dünyada söylemem.

570

BLOOM

Biraz yürüyelim. Olur mu?

MRS. BREEN

Haydi.

(Çaça, onların farkına varmadıkları bir işaret yapar. Bloom, Mrs. Breen'le ilerler. Teriyer, acıklı iniltiyle kuyruğunu sallayarak onların peşinden gider.)

ÇAÇA

Çıfıtın gacısı seni!

BLOOM

(*ynlfezmesi renginde spor giysili, yakasında bir sap hanımeli, kakveren-
gimsi sarı renkte son moda gömleği, Saint Andrew haçlı ekose boyunbağı,
kısa beyaz tozlukları, kolunda açikkakverengi bir kaşpusiye, sarımtırak
kırmızımsı kakverengi kunduraları, omuzkayışlı dürbünü ve gri melon
şapkasıyla*) Hatırlar mısın, çok çok uzun bir zaman, yıllar, yıllar
önce, Milly'nin memeden, Marionette derdik ona biz, kesilmesin-
den hemen sonra hepimiz Fairyhouse yarışlarına gitmiştik, öyle
miydi?

580

MRS. BREEN

(*terzi işi gayet şık açık mavi giysili, beyaz velur şapka ve örümcekağı gibi
ince tüllüyle*) Leopardstown'a.

590

BLOOM

Evet, Leopardstown'aydı. Molly üç yaşında Nevertell adlı bir ata
oynamış yedi şilin kazanmıştı, sonra Foxrock boyunca o külüstür
marka beşkişilik yük arabasıyla eve dönüşümüz sen o zamanlar ba-
şında da Mrs. Hayes'in, indirimli satışlarda on dokuz on bire düş-
mesinden dolayı almanı önerdiği o köstebekderisi çevrilmiş neti-
cede adı bir pamuklukadife dolanmış bir parça telden ibaret beyaz
velur şapkayla, ama istediğine bahse girerim ki kadın kasten aldır-
mıştı onu sana, güzelliğinin şahikasıydın....

MRS. BREEN

600

Kasten, biliyorum, şıfıntı karı! Nerden de hatırlattın! Ne âlâ öneri
ya!

BLOOM

Zira hiç yakışmamıştı sana, öbür güzelim yünipliğinden hani üye-
rinde o çok sevdiğin cennetkuşu kanatlı kenarsız şapkanı giydiğin-
de hayran kalırdım sana ama sen de onunla biraz fazlaca gelgelli
görünürdüysen de yazık ettin onu atmakla, seni gidi zalim haspa,
yüreği bir nokta büyüklüğünde o minik parmak kadar şeyi.

MRS. BREEN

(*Bloom'un kolunu sıkarak, kırılır*) Gaddarlıktı benim yaptığım şey de
vani!

610

BLOOM

(*alçak sesle, gizemli bir şekilde ve giderek hızlanarak*) Moly'nin de Mrs. Joe Gallaher'in piknik sepetinden aşırıldığı baharlı biftek sandviçlerini atıştırışı. Doğrusunu istersen, bütün o davranışlarına, şey, hayranlarına rağmen, o bana ahım şahım bir kadın olarak gözükmemiştir hiç. Biraz....

MRS. BREEN

Fazlaca....

620

BLOOM

Evet. Molly de gülüyordu zira bir çiftlikten geçerken Rogers ile Maggot O'Reilly horoz gibi öttülerdi, çay tüccarı Marcus Tertius Moses ise, kucağında tasmalar falan teknil finosu kıızıyla, Dansöz Moses derlerdi ona, tek atlı faytonları içinde geçmişti de tam o anda sen bana hiç işitmiş, okumuş ya da görmüş ya da rastlamış mıyım diye sormuştun....

MRS. BREEN

(*istekle*) Evet, evet, evet, evet, evet, evet, evet.

630

(*Bloom'un yanından uzaklaşır. Bloom, ardında inilleyen köpek, cehennem kapısına doğru yürür. Kemerli bir kapıda bir kadın öne eğilmiş ayaklarını iki yana açmış inek gibi işemektedir. Pancurlu bir meyhanenin önünde bir aylaklar güruhu kırıkburunlu bir ustabaşının şamatalı bir mizahla döktüğü öyküyü dinlemekteler. Aralarından kolsuz iki kişi, homurdanarak, ha babam de babam şaka yollu güreşmekteler.*)

USTABAŞI

650

(*çömelmiş durumda, burnundan hırlayarak*) Cairns, Beaver Street'teki yapıskelesinden indiği zaman nereye yaptı biliyon gu namıssızım oracıhtaki talaşların üzerinde duran, Derwan'ın sıvacılarını bekleyen siyah bira bakracına yapıydı.

AYLAKLAR

(*yarık damaklarıyla kışner gibi gülerler*) Vay beel!

(*Boylekeleriylekaph şapkaları sallanır. Sınaatları icabı tutkala ve*

*badanaya batmış vaziyette Bloom'un etrafında hoplaya zıplaya ça-
ğanoz gibi dolanırlar.)*

BLOOM

'İlesadüfe bak. Eğleniyorlar bir de. Maazallah. Güpegündüz. Yürü-
meye çalışıyor. İyi ki kadın değil.

AYLAKLAR

Vay bee, kıyaktı haa. Müshil ilacı. Vay bee, heriflerin birasına haa. 660

*(Bloom geçmektedir. Ucuz fahişeler, tek başlarına, çiftler halinde,
omuzlarında şallar, perişanhâller, arasokaklardan, kapılardan,
köşelerden seslenirler.)*

FAHİŞELER

Nereye böyle, çatlak bayım?
Orta bacağından n'aber bakayım?
Kibritin var mıydı, he?
Gel de kaldırayım onu bir güzelce.

*(Bloom bu necasetin arasından kaçarak kapağı ötedeki aydınlık bir
sokağa atar. Bir pencerenin uçuşan perdesinin ardından bir gramo-
fonun hurdalaşmış metal kasası yükselir. Karanlıkta bir meyhaneiş-
leticisikadın amele ve iki İngiliz askeriyle harıl harıl pazarlık et-
mektedir.)*

670

AMELE

(geğirerek) Nerde bu pezivenk ev?

MEYHANEİŞLETİCİSİKADIN

Purdon Street'te. Bi şişe siyah bira bi şiline. Bizde kafese almak
yok.

AMELE

(iki İngiliz askerini kollarından kavrayarak onları ileri doğru sürükler)
Gelin yahu, Britanya ordusu!

680

ER CARR

(arkasına bakarak) Herifin bir tahtası eksik.

ER COMPTON

(*güler*) Dediğin gibi valla!

ER CARR

(*ameleye*) Portobello kıışlasının kantininde Carr dersin. Sadece Carr.

AMELE

(*bağırarak*)

690

Biz Wexfordlu. Kopilleriz.

ER COMPTON

Hey! Başçavuştan ne haber?

ER CARR

Bennett? Dostum olur. Severim Bennett Çavuş'u.

AMELE

(*bağırarak*)

Bunaltıcı zincirler.

Öz yurdumu kurtarın.

(*Onları sürükleyerek ileriye doğru sendeler. Bloom, yolunu şaşırmış, durur. Köpek, dili bir karış sarkmış, soluk soluğa yaklaşır.*)

700

BLOOM

Boşu boşuna dolanıyorum. Bu umumhaneler. Kim bilir nereye gittiler. İçkiliyken ayağına çabuk oluyor insanlar. Esaslı bir ekip. Westland Dow'da neydi öyle. Ardından üçüncü mevki biletiyle birinciye atla. Ama uzak olur. Arkadan lokomotifli tren. Bakarsın Malahide'de ya da bir istasyonda bulmuşsun kendini ya da bir çarpışma olsa. İkinci içki adamı baştan çıkaran. Bir kadeh yeter. Onu da niçin izliyorum ki? Olsun, aralarında en iyisi o. Mrs. Beaufoy Purefoy'un vaziyetini bilmeseydim oraya gitmeyecek ve onunla tanışmayacaktım. Kısmet. O parayı kaptıracak. İnsanı soyup soğana çevirirler. Seyyarsatıcılarla laternacıların işi iş burda. Senin neyin eksik? Haydan gelen huya gider. O çançanlıherifingözkamaştıranraylıtekerlihintmabudurömorku az kalsın beni öteki dünyaya gönderiyordu şükür şuurum yerindeydi de. Her zaman kurtarma-

710

yabilir, ama. O gün Truelock'un penceresinin önünden iki dakika önce geçseydim vurulmuş olacaktım. Bedensizlik. Kurşun sırf ce-
ketimi delip geçse bile asabi şoktan dolayı tazminat alırsın, beş
yüz sterlin. Kimdi o? Kildare Street Kulübü kinnapzadelerinden.
Tımar avbekçisinin yardımcısı olsun. *(İleriye doğru bakar, duvarın
üzerine tebeşirle çiziktirilmiş bir erkeklik organı resmiyle altındaki İslak
Rüya yazısını okur.)* Tuhaf! Molly'nin Kingstown'da kırağı tutan
atabacamına çizdikleri. Kiminkine benziyordu? *Aydınlık kapıağızla-
rında, pencere pervazlarında telli pullu taşbebek gibi kadınlar Birdseye
uçaralarını tütündürerek salınmaktadırlar. Tütünün yavantatlı rayihası
yavaş, beyzileşen çelenkler halinde uçarak Bloom'a doğru gelir.)*

720

ÇELENKLER

Zevklidir zevkleri. Günah zevkleri.

BLOOM

İmanım gevredi yahu. Gideyim mi, döneyim mi? Ya bu mezeler?
Yesem her yanımdan domuzdan yapış yapış olacak. Kafasızın tekiyim.
Onca para heba oldu. Bir şilin sekiz peni zarardayız. *(Köpek, kuyru-
ğunu sallayarak soğuk nemli burnunu ha bire Bloom'un eline dayar.)* Ne
tuhaf, beni severler hep. Hatta bugün o canavar bile. En iyisi önce
biraz konuşmak onunla. Kadınlar gibi *rencontres*den hoşlanırlar.
Öff, sansar gibi kokuyor. *Chacun son goût*. Kızışıktır belki de. Eyya-
nı bahur. Ne yapacağını bilemiyor. Haydi evlât! Fido! Haydi
evlât! Garryowen! *(Kurtköpeği sırt üstü yayılıp yatar, uzun kara dili
dışarıya sarkmış, yakaran pençeleriyle edepsizce kıvrır.)* Çevresinin
etkisi olacak. Ver de kurtul yahu. Aman kimse. *(Köpeği ayartıcı söz-
lerle çağırarak ayaklarını sürüyüp uğrun uğrun, yedindeki köpekle sidik
kokan karanlık bir köşeye gelir. Paketlerden birini açar ama domuz pa-
çasını yere tam bırakacağı anda vazgeçip koyun paçasını yoklar.)* Üç pe-
niye göre epey iri bir paça. Sol elimde tutuyorum ama. Daha fazla
efor gerektirir. Niçindir? Fazla kullanılmadığından dolayı daha kü-
çük. O, ver gitsin yahu. İki şilin altı.

730

740

(Hayıflanarak sarılı domuz ve koyun paçalarını yere bırakır.

*Mastı paketi zorlukla parçalayarak kemikleri çatır çatır çiğneyerek
paçaları homurtulu bir tamahla mideye indirir. Yağmurluklu iki
bekçi sessiz sessiz, ihtiyatla yaklaşır. Birbirleriyle fısıldaşırlar)*

750

BEKÇİ

Bloom. Bloom'un. Bloom için. Bloom.

(İkisi de birer ellerini Bloom'un omzuna koyarlar.)

BİRİNCİ BEKÇİ

Suç üstü yakalandın. Nizamı bozmak yasaktır.

BLOOM

(kekeler) Ben başkalarına iyilikte bulunuyorum.

(Bir martı sürüsü, fırtınakuşları, gagalarında Banbury kekleri, Liffey'in çamurlu sularından açlıkla havalanırlar.)

MARTILAR

760

Gak gak ganguri gek.

BLOOM

İnsan dostları. Sevecenlikle yetiştirilmiş.

(Eliyle gösterir. Bob Doran, yüksek bir bariskemlesinden düşercesine uzanarak hapur hupur atıştıran spanyelin üzerine eğilir.)

BOB DORAN

Hey, bitli. Uzat elini bir. Uzat elini.

(Buldog ensesini kabartarak azıdişlerinin arasında bir parça domuz paçası eti, kuduzumsu mülcevves salyalarını akıta akıta hırlar. Bob Doran sessizcene bir yere yığılır.)

770

İKİNCİ BEKÇİ

Hayvanları Himaye Cemiyeti.

BLOOM

(çoşarak) Soylu bir iş! Harold's Cross Bridge'de o vatmanı koşum takımından yara bağlamış zavallı atını kamçıladiğından ötürü azarlamıştım. Bir de hakaret işittiydim adamdan. Gerçi yerler buz tutmuştu ve son tramvaydı. Sirklere dair tüm o anlatılanlar insanda moral diye bir şey bırakmıyor.

(*Signor Maffei, suratı hiddetten kireç gibi, üzerinde göğüslüğü elmas düğmeli aslanterbiyecisi kıyafeti, ellerinde tuttuğu kâğıttan bir sirk çemberi, uzun saplı kırbağı ve tıkmaz zağarı gezlediği revokeriyle ortaya çıkar.*)

780

SIGNOR MAFFEI

(*meşum bir tebessümle*) Hanımlar, beyler, terbiye edilmiş tazımı takdim ederim. Ben onu bulmak için ta Ajax'a gitmiş, damızlık cins hayvanlar arasından seçmiş ve etoburlara mahsus çivili eyerim sayesinde ehlileştirmiş bulunuyorum. Karnının altını düğümlü sırtıyla kırbaçlarım. Makaralı bir palangayla boynuna boğarcasına geçirilmiş bir mekanizma ne denli huysuz olsa da değme aslanı hatta şurdaki Libyalı adamyiyen *Leo feroxu* bile dize getirir. Akkor halinde bir demir çubukla düşünen sırtlan lakaplı Amsterdamlı Fritz'in icadı olup yanan yerlerine sürülen bir liniment kullanırız biz. (gözlerini belertir) Bende ne Hint şeytanlığı vardı. Bağrımda parlayan şu şeylerle gözümün parıltısı sindirir onları. (*büyüleyici bir tebessümle*) Şimdi size sirkimizin medan iftihanı Mademoiselle Ruby'yi takdim ediyorum.

790

BİRİNCİ BEKÇİ

Bizimle geleceksin. Adın ve adresin.

BLOOM

Şu anda unutmuş durumdayım. Ha, evet. (*Yüksek kalite şapkasını çıkararak selamlar.*) Dr. Bloom, Leopold, dişcerrahı. Von Blum Pasla'yı işitmişsinizdir. Milyonlar hadsiz hesapsız. *Donnerwetter!* Avusturya'nın yarısı onun. Mısır. Yeğenim.

800

BİRİNCİ BEKÇİ

İspatla.

(*Bloom'un şapkasındaki deri bandın içinden bir kart düşer.*)

BLOOM

(*Kırmızı fesli, üzerinde geniş yeşil kuşaklı kadı cüppesi, sahte bir Légion d'Honneur nişanı takmış, acele kartı yerden alıp sunar*) Müsaadenizle anlatayım. Kara ve Deniz Genç Subayları Kulübü üyesiyim. Dava-vekili: Messrs John Henry Menton, 27 Bachelor's Walk.

810

BİRİNCİ BEKÇİ

(*okur*) Henry Flower. Sabit bir ikametgâhı yok. Gayri kanuni şekilde tarassut ve tacizde bulunmakta.

İKİNCİ BEKÇİ

Suç anında neredeydin, söyle. İkazımızı dinledin.

BLOOM

(*kalbinin üzerindeki cepten buruşmuş bir sarı çiçek çıkarır*) İşte mevzu-bahis çiçek. Adını bilmediğim bir adam verdi onu bana. (*yapmactık-sız*) Eski bir fıkra var hani, hangi renkler moral verir? Bloom. İsim değişikliği. Virag. (*alçak sesle ve güvenle mırıldanır*) Yeni nişanlandı, amirim. İşin içinde bir de kadın var. Aşk gaileleri. (*omzunu ikinci beğkiye hafifçe sürter*) Bırak Alla'sen. Donanmadaki biz yiğitlerin şiarıdır. Üniformadan olacak. (*vakur bir şekilde birinci beğkiye döner*) Eh, arada bir bir Waterloo olayı gelir insanın başına. Bir akşam teşrif ediniz de size bir kadeh Burgonyamdan ikram edeyim. (*ikinci beğkiye, neşeli*) Sizi tanıştıtırım, komiserim. Bitirim kadındır. Kuzu kuyruğunu titretir gibi şipşak, yamandır billah.

(*Ardında peçeli bir kadın, esmer, şeytansı bir surat belirir.*)

ESMER ŞEYTANSI SURAT

830 Saraydan arıyorlar onu. Ordudan ihraç edilmiş.

MARTHA

(*kalınpeçeli, boynunda kırmızı bir yular, elinde bir Irish Times nüshası, parmağını uzatarak serzenişte bulunur*) Henry! Leopold! Lionel, yitirdiğim sen! Namusumu temizle.

BİRİNCİ BEKÇİ

(*sertçe*) Buyrun, merkeze.

BLOOM

(*yılgın, şapkasını başına geçirerek geriler, sonra, elini kalbine koyar ve sağ dirseği dikaçlı, masonluk selamını vererek tedafüi ittifak işaretini yapar*) Yo, yo, muhterem efendimiz, nuru aşkımız. Hüviyet yanlışlığı Lyons Postası. Lesurques ve Dubosc. Childs kardeş katili va-

kasını hatırlayın. Biz tıp erbabı. Ufak bir baltayla öldürmüş adamı. Yanlışlıkla suçlanıyordum. Masum bir insanın nahak yere mahkûm edilmesinden dokuz suçlunun serbest bırakılması daha evladır.

MARTHA

(*peşesinin ardında hüüngür hüüngür ağlayarak*) Sözümden döndün. Benim asıl adım Peggy Griffin. Pek mutsuz olduğumu yazmıştı mektubunda. Seni, Bective Rugby Takımı'nda bek oynayan ağabeyime şikâyet edeceğim, kalpsiz hercai.

850

BLOOM

(*eliyle ağzını örterek*) Kadın sarhoş. Bu kadın fazlaca alkol almış. (*alçak sesle Ephraim'in parolasını mırıldanır*) Şiboklet.

İKİNCİ BEKÇİ

(*yavaş gözlerle, Bloom'a*) Kendinden kâmilan utanmalısın sen.

BLOOM

Saygıdeğer jüri üyeleri, müsaade buyurunuz da izah edeyim. Nahak yere itham edilmekteyim. Yanlış anlaşılmış bir adamım ben. Ne kadar suç varsa hep bana yükleniyor. Ben namuslu, evli bir adamım, karakterimde bir leke dahi yoktur. Eccless Street'te ikamet etmekteyim. Karımsa, pek mütemayiz bir kumandan, korkusuz dürüst bir beyefendi, ve muharebelerimizi kazanmamızda büyük payı olan Britanya savaşçılarından neydi adı, Tümgeneral Brian Tweedy'nin kerimesiyim. Generalliğinin tümlüğünü de Rorke's Drift'teki cansiperane müdafaasından dolayı kazanmıştı.

860

BİRİNCİ BEKÇİ

Hangi alay?

BLOOM

(*salondakilere döner*) Royal Dublin Silahendazları, bu yeryüzünün tuzu, dünyaca ünlü şanlı askerler. Aranızda eksi askerlik arkadaşlarımdan bazılarını görür gibiyim. Yuvalarımızın bekçileri, imparatorluğumuzun hizmetindeki bu tunç bilekli çelik yürekli kahramanlarımız Metropoliten Polis teşkilâtımız mensupları olan R. D. S. ler

870

BİR SES

Dönekherif! Yaşasın Boerler! Joe Chamberlain'i yuhalayan kimdi?

BLOOM

880 *(eli birinci bekçinin omzunda)* İhtiyar pederim ise bir sulh hâkimiydi. Ben de sizin kadar sadık bir Britanyalıyım, efendim. Kralımız ve ülkemiz uğruna bayrağımızın altında General Gough'un kumandanlığında parktaki o tevekkültü alallâh muharebede savaşmışlığım üstelik Spion Kop'ta ve Bloemfontein'de askeri telgraflarda duyurulduğu üzere yaralanmışlığım dahi vardır. Beyaz tenli bir adamın yapabileceği her bir şeyi yaptım ben. *(sessiz bir duyusallıkla)* Jim Bludso. Burnunu kıyıda tutmaya çalışırken.

BİRİNCİ BEKÇİ

Mesleğin, ne iş yaparsın?

BLOOM

890 Evet, edebi meşgalelerim var, gazeteci-muharrir. Hatta şu sıralarda, kâşifi olduğum ve mükâfat kazanmış bulunan, bundan evvelkilerden tamamıyla apayrı bir yer işgal edecek olan bir hikâye antolojisinin hazırlığı içindeyiz. Britanya ve İrlanda matbuatıyla teşrikimesai içindeyim Arzu ederseniz telefon edip....

(Myles Crawford, dışlerinin arasında bir tüy, sarsıla sarsıla hızla gelir. Kırmızı gagası hasır şapkasının aylası içinde alazlanmış. Bir elinde bir kangal İspanyol soğanını sallarken öteki elindeki telefon ahizesini kulağına dayar.)

MYLES CRAWFORD

900 *(horozibiği gibi sıkık gerdanı sallanmaktadır)* Alo, yetmiş yedi seksen dört. Alo, burası Freeman Pisuarı ve Haftalık Götsileceği. Avrupa'nın Felci. Siz hangisi? Patburun? Kim yazıyor, dedin? Bloom mu?

(Mr. Philip Beaufoy, suratısoluk, kusursuz sabah kıyafetiyle, öneçlik cebinde yukarıyırlak bir mendil, jilet gibi ütülü lavantaçiçeğireninde pantolonu ve rugan ayakkabılarıyla tanıkkürsüsünde durmaktadır. Matcham'ın Unutulmaz Darbeleri etiketli kalın bir dosyayı taşımaktadır.)

BEAUFOY

(*sözcükleri uzata uzata*) Hayır, değilsiniz. Kanaatime göre, alâkanız dahi yok. Şayet siz necabetli bir beyefendi olsaydınız, çelebiliğin en basit kaidelerine riayet etmiş bulunsaydınız, böyle müstekreh bir tavrı harekete tevessül etmezsiniz. O da onlardan biri, sayın hâkim. Bir müntahil; *littérateur* adı altında maskaralık icra eden sinsi bir his istismarcısı. Tabiatındaki cibilliyetsizlikle benim en-çoksatın, hakikaten harikulade, her biri mükemmel bir mücevher olan su götürmez aşk sahnelerini ihtiva eden metinlerimden bazı-larını aynen aşırıldığı ayan beyan meydanaadır. Beaufoy'un, zatîlîlerinizin de şüphesiz aşına oldukları o aşk ve büyük malikânelele dolup taşın kitapları krallığımızın her bir köşesinde herkes tarafından tanınmaktadır.

910

BLOOM

(*sünepe bir uysallıkla ve asık suratla mırıldanır*) Gülen büyücü kadın-la el ele tutuşmasını anlatan o sahne hariç, müsaadenizle...

920

BEAUFOY

(*dudaklarını yukarıya doğru kıvrarak dinleyicilere doğru mağrurane gülümser*) Seni gidi soytarı eşşek, seni! Senin o mafevkattabia anti-ka münasebetsizliğini tasvir edecek kelime bulamıyorum! O mev-zuda daha fazla zahmet buyurup, canınızı üzmenize hiç gerek yok. Editörüm Mr. J. B. Pinker zaten aramızda hazır bulunuyor. Zanne-dersem, sayın hâkim, mutat şahitlik ücretini alacağız, değil mi? Bu cüretkâr matbuat çaylağı, üniversiteye bile gitmemiş bu Rheims Kargası yüzünden yüklüce para harcamış bulunuyoruz da.

930

BLOOM

(*belirsizce*) Hayat üniversitesi. Süprüntü edebiyat.

BEAUFOY

(*bağırır*) Şu iftiracıya bakın, âdemoğlunun ahlâkî tefessühünü teş-hir ediyor! (*dosyasını uzatarak*) Onu mahkûm ettirecek olan delili-miz, *corpus delicti*, işte burada sayın hâkim, bu münasebetsiz ada-mın damgasıyla tahrip edilmiş bulunan mütakâmil eserimin bir nümunesi.

940

SALONDAN BİR SES

Musa, Museviler kralı, Musa,
Kıçını sildi *Daily News*'a.

BLOOM

(*yüreklenerek*) abartıyorsunuz.

BEAUFOY

Seni aşağılık mel'un! At sulama havuzuna atmalılar seni, tıynetsiz herif! (*hâkime doğru hitap ederek*) Adamın sürdürdüğü hususî hayata bakınız bir! Dörtlü bir mevcudiyet içinde! Sokakta melek, evde şeytan. Hanımların huzurunda anlatılması uygun kaçmayan şeyler! Çağımızın bir numaralı entrikacısı!

950

BLOOM

(*hâkime bakarak*) Ya kendisi, bekâr bir kimse olarak, nasıl...

BİRİNCİ BEKÇİ

Krala karşı Bloom. Hatun Driscoll'u getirin.

MÜBAŞİR

Mary Driscoll, hizmetçi kız!

(*Mary Driscoll, pasaklı bir hizmetçi kız yaklaşır. Koluna geçirdiği bir kovanı taşımakta, bir elinde de bir bulaşıkfirçası tutmaktadır.*)

İKİNCİ BEKÇİ

960 Biri daha! Sen talihsiz sınıfa mı mensupsun?

MARY DRISCOLL

(*öfkelenir*) Durumum fena sayılmaz. İyi bir karaktere sahibim, son işimde de tam dört ay çalıştım. Maaşım yılda altı sterlindi, cuma günleri de izne çıkma imkânı; ordan ayrılmamın sebebi bu beyin aşna fişne olmak istemesi.

BİRİNCİ BEKÇİ

Onu neyle itham ediyorsun?

MARY DRISCOLL

Bana bir teklifte bulunmuştu ama bu yoksul halimle daha fazla ettiğime inanıyorum ben.

970

BLOOM

(dalgalı kumaştan hırkası, spor fanila pantolonu, topuksuz terlikleri, dağınık saçları ve tıraşsız yüzüyle: yumuşaktan) Sana karşı saygıda kusur etmiş değilim. Seni hediyeye boğdum, seviyenin çok üstünde şık zümrüyeşili jartiyerler aldım. Tırtıkçılıkla suçlandığında çaktırmadan senin tarafını tuttum. Her şeyin bir orta noktası vardır. Anlayışlı olsana kuzum.

MARY DRISCOLL

(heyecanlanarak) Şayet o ispirilyelere el sürdüysem iki gözüm önüme aksın!

980

BİRİNCİ BEKÇİ

Şikâyet sebebi suçlamanız? Bir şey olmuş muydu?

MARY DRISCOLL

Avlunun arka tarafında üstüme geliverdi. Hâkim Bey, o sabah hanım çengelliğne almak için çarşıya inmişti. Bu bey bana bir sarıldı ki neticesinde dört yerim birden morardı. İki kere de elini eteğimin altına soktu.

BLOOM

O da karşısaldırıda bulunmuştu.

MARY DRISCOLL

990

(istihfafla) Vallahi şu bulaşık fırçasına hürmetim daha fazla, inan olsun. Ona çıktığımda ne dese beğenirsiniz: Sakın kimseye söyleme.

(Her yandan gülüşmeler)

GEORGE FOTTRELL

(kraliyet mübaşiri, yankılanan sesiyle) Herkesi sükûnete davet ediyorum! Maznun şimdi asılsız bir ifade verecektir.

(Bloom suçunu reddeder ve elinde tamamen açmış bir nilüfer, uzun ve anlaşılmaz bir konuşmaya başlar. Dava vekilinin tahkikat jürisine hitaben yaptığı heyecan uyandırıcı müdafaayı dinleyeceklerdir. Kendisi tükenmiş, harap vaziyette bir insandır, ancak tabir caizse, herkes tarafından dışlanmasına rağmen, saf bir genç kız gibi mazi-nin hatıralarını geriye getirip evcil bir hayvan gibi doğaya dönmek ve böylece ıslah olmakta kararlıdır. Bir zamanlar yedi aylık bir çocuk iken, ihtiyar yatalak bir ebeveyn tarafından itinayla bakılmış ve büyütülmüştür. Bir baba olarak her ne kadar delâlete düşmüş ve ailesini ihmal etmiş ise de, son günlerinin yaklaşmakta olduğu şu safhada, geri kalan günlerinin akşamlarını bir aile babası olarak geçirmek, aile fertleriyle kucak kucağa ve onların sevgisiyle beslenmek maksadıyla artık yeni bir sahifeye çevirmek istemektedir. Britanya vatandaşlığına geçmiş bir kimse olarak, o yaz akşamı Loop Line Demir yolu İşletmesi'ne ait bir lokomotif sahanlığından, tam da yağmur pencerelerden seyrettiği o sevgidolu Dublinli aileyuvalarının ve şehir muntıkalarının hakikatte banliyölerin saadet ve tüm o düzinesi bir şilin dokuz penilik Dockrell duvarkâğıtlarıyla, tekâmülünü temsil eden manzaralarının, acemi dilleriyle Çocuk İsa'ya dualarını eden o masum İngiltere doğumlu yavrucukların, evödevlerini yapmak için kafa patlatan genç talebelerin ya da piyano çalan genç kızların ya da efendime söyleyeyim ara sokaklarda ve yeşil patikalarda âşıklarıyla dört melodi düğmeli on iki katlı körüğüyle orgsesli metalik Britanya armonikasının nağmelerini dinleyerek dolaşan güzel kızların üzerine mırıl mırıl bir türkü gibi yağarken....

Her yandan gülüşmeler. Bloom abuk sabuk konuşmasını sürdürür. Muhabirler işitemediklerinden yakınırlar:)

YAZMAN VE STENO

(gözlerini defterlerinden ayırmaksızın) Kısa kesin lütfen.

PROFESÖR MACHUGH

(basınmasasından, öksürerek seslenir) Sadede geliniz bayım. Çıkarın baklayı artık.

(Bloom ile bakraç konusunda karşı avukatın suallerine geçilir. Genişçe bir bakraç. Bloom'un kendisi. Sıkışmıştır. Beaver Street'teyizdir. Sancı, evet. Çok fena. Bir sıvacının bakracı. Bacaklarını kasa-rak yürür. Anlatılmaz acılarla kıvrınmaktadır. Ölümçül ıstırap. Öğle üzeridir. Aş ya da Burgonya. Evet biraz ıspanak. Kritik an.

Bakraca bakmadı. Kimsecikler. Ne berbat şey. Tam değil, ama. Tıd-bits'in eski bir nüshası. Şamata ve ıslık sesleri. Bloom, badana bu-laşmış redingotu, başındaki eğik külüstür silindir şapkası, burnu-nun üzerine yapıştırılmış bir plaster, zor işitilebilen bir sesle konu-şur:)

J. J. O'MOLLOY

1040

(dava vekillerine özgü gri peruk ve cüppesiyle, sesinde ağlamsık yadsıma titremeleri) Burası, içkiyi fazlaca kaçırma delâletine düşmüş bir âde-moğluyla dalga geçmek maksadıyla edebe aykırı hafifliklerin teş-hir edileceği bir mahal değildir. Bir hayvanat bahçesi veya Oxford panayırı olmadığı gibi tehzili adalet mahalli de değildir. Müvekkilim bir nevat, yabanellerden gelen ve hayata bir firari olarak baş-lanmış olan zavallı bir muhacir olup şimdi de alnının teriyle rızkını çıkarmaya çalışmaktadır. Hakkında yapılan asılsız suçlama, halüsi-nasyondan naşi bir anlık irsî bir sapkınlıktan mütevellittir zira suç-lu olduğu iddia edilen hadisedeki neviden lâubali tavırlar müvek-1050 kilimin kendi memleketi olan Firavunlar diyarında genellikle tabii karşılanır. *Prima facie*, size şunu söyleyeyim ki tenasülî bir münasebet teşebbüsü mevcut değildir. Cinsî münasebet vuku bulma-mış ve Driscoll'un şikâyetinde tecavüz sübut bulmamıştır. Bilhas-sa ceddaniyetten bahsetmek istiyorum. Müvekkilimin ailesinde deniz kazaları ve sairfilmenam vakalarına rastlanmaktadır. Şayet maznun konuşabilseydi size neler anlatırdı neler – muhakkak ki bir kitabın kapakları arasına getirilmiş olan serencamların en gari-bini. Bu şahıs, lort hazretleri, kundura tamirciliğinden naşi tever-rüm illetinden müşteki olup alil bir vaziyettedir. Kendisi Mongo-1060 lizm nesebinden olduğu cihetle hareketlerinin mesuliyetini de-ruhte edemeyeceğini arz etmektedir. Aslında, divanedir.

BLOOM

(Yalmayak, çıkık göğüslü, üzerinde Hintli yeleği ve şalvarı, ayakparmak-ları af dilercesine içeriye doğru bükülmüş, köstebek gözlerini açıp elini ya-vaşça alnında gezdirerek şaşkıncasına etrafına bakar. Ardından, kuşağı-nı bahriyelivari bağlayıp, bir şarklı hürmetkârlığıyla boyun kıırarak ve başparmağını göğedöğru uzatarak mahkemeyi selamlar:) Kendileri çoki güzeli akşamı yapmıştır. *(sonra seke seke yürümeye başlar)*

Za val lı küçcüh çocuk

Hey gece domuzpaçası getiyiy

1070

İki şilli ödeyi....

(Yuhalanır:)

J. J. O'MOLLOY

(*halka doğru sertçe*) Bu tek başına bir mücadeledir. Hades aşkına, ben it uğursuz takımının, sırtıkan sırtlanların hiçbir müvekkilimin ağzını bu şekilde tıkamasına, onu taciz etmesine müsaade etmem. Musa şeriatı orman kanunlarının yerine geçmiş bulunuyor. Adaletin gayelerinden bir an dahi ayrılmaksızın şunu ehemmiyetle tebarüz ettirmek istiyorum ki, maznunun mavzubahis fiille hiçbir alâkası olmadığı gibi davacı şahıs da herhangi bir şekilde kurcalanmış değildir. Bu genç kadına müddeialehy tarafından sanki kendi kerimesi imişçesine muamele edilmiştir. (*Bloom, J. J. O'Molloy'un elini yakalar ve dudaklarına götürür*) Esrarengiz elin bu işe de karıştığını ispatlamak maksadıyla, iddiaları çürütücü delilleri enikonu araştıracağım. Müvekkilim sıkılgan bir mizaca sahip olduğundan dolayı, dünyadaki bir centilmene yakışmayan münasebetsizlikler yapacak ve kendi zevkine alet ederek onun bu vaziyete düşmesine sebebiyet veren bir alçak yüzünden kötü yola düşmüş bir kızı 1080 taşa tutacak olan en son kişidir. O doğru yoldan sapmak istemez. Tanıdığım en temiz yürekli adamdır o. Az sonra slaytları burada 1090 gösterilecek olan uzak bir diyarda, Küçük Asya'da Agendath Netaim'deki gayetle vasi gayri menkullerinin ipotek edilmesinden naşi işleri şu anda çok iyi gitmemektedir. (*Bloom'a*) Size zahmet bu iş sizin ellerinizden öpecek.

BLOOM

Eh, başa gelen çekilir.

(*Kinnereth gölü ve onun çevresinde otlayan ineklerin bulanık görüntüsü duvara yansıtılır. Gelincikgözlü aklı Moses Dlugacz, mavi işçi pantolonuyla mahkeme salonunda durmakta ve bir elinde bir 1100 portakal bir elinde de bir domuz böbreği tutmaktadır.*)

DLUGACZ

(*boğuk sesle*) Bleibtreustrasse, Berlin, W.13.

(*J. J. O'Molloy alçak bir duvar çıkıntısına çıkarak vakur bir şekilde ceketinin yakasını tutar. Soluk ve sakallı suratı uzar, gözleri çukurlaşır ve John F. Taylor'un müteverrim, kızıl elmacıkkemikli su-*

ratına dönüşür. Sonra mendilini ağzına bastırarak ha bire akan gül pembesi kanını inceler.)

J. J. O'MOLLOY

(vesini yitirmişçesine) Affedersiniz. Şiddetli bir gripten mustaribim, hasta yatağımdan daha yeni kalktım da. Kalpten gelen birkaç kelime. *(Seymour Bushe'nin kuşumsu kafasıyla tilkimsi bıyıklarını ve filimsi leşahatperdazlığını takınır.)* Meleklerin kitabı açıldığında ol dalgın sıncısı ruhyüceltimini merasimle başlatmıştır da ruhyücelimi de yaşamayı hak eder ki barodaki tutsakların mukaddes şüphe imtiyazlarını muhakkak teslim eder.

1110

(Üzerinde bir şeyler yazılı bir belge mahkemeye sunulur.)

BLOOM

(varay kıyafetiyle) Her türlü referansı verebilirim. Messrs. Callan, Coleman. Mr. Wisdom Hely J. P. Eski patronum Joe Cuffe. Dublin eski Belediye Reisi Mr. V. B. Dillon. En yüksek çevrelerin tılsımlı âleminde dolaşmışlığım vardır..... Dublin sosyetesinin kraliçeleri. *(kayıtsızca)* Daha bu gün Genel Valilik malikânesindeki kabul merasiminde eski dostlarım Kraliyet Astronomu Sir Robert ve Lady Ball ile çene çalıyorduk.....

1120

MRS. YELVERTON BARRY

(dekolte opal tuvaleti, dirseklerine uzanan fildişi eldivenleri, üzerinde samur kürküyle süslenmiş kiremitrengi kapitone bir dolama, saçında balıkçıl tüyünden şık bir sorguç) Şu adamı tevkif ediniz, memur bey. Kocam Tipperary Kuzey Kontluğu'ndaki Munster'i teftiş seyahatindeyken, kalkmış bana acemice ve hüviyetini gizleyerek yazmış, altına da James Lovebitch diye imza atmış. *Theatre Royal*'da La Cigale'in galasında ben locamda otururken güya benim eşsiz yarım-kürelerimi görüp kendisini cennette farzetmiş imiş. Onu fevkalâde tahrik etmiş imişim. Ertesi perşembe günü, Dunsink saatiyle on altı otuzda bana terbiyemi bozduran münasebetsiz tekliflerde bulundu. Bana Monsieur Paul de Kock'un eseri olan *Üç Çift Korseli Kız* isimli romanını postayla göndermek istediğini söyledi.

1130

MRS. BELLINGHAM

(başlığı ve burnuna dek sarındığı fok ve tavşan kürkünden mantosuyla,

1140

kupa arabasından iner ve opossum derisi manşonundan çıkardığı koskoca kaplumbağakabuğu monoklu ile etrafı incelemeye koyulur) Bana da. Evet, yanılmıyorsam aynı terbiyesiz şahıs. Zira doksan üç Şubba-tında zemheririn bastırıldığı, banyo sarnıcımızdaki emniyet borusu-nun ızgarasıyla toplu valfin dahi donduğu ve sulusepken yağdığı bir gün Sir Thornley Stoker'ın önünde arabamın kapısını kapamış-tı. Müteakiben, söylediğine göre benim şerefime dağlardan devşi-rilmiş bir edelvays çiçeğini bir zarfa koyup göndermişti. Çiçeği bir botanik mütehassısına muayene ettirmiştim de o da bana onun,

1150 Model Çiftliğin serasından çalınmış olan ve evlerde yetiştirilen bir patates nebatının çiçeği olduğuna dair malûmat vermişti.

MRS. YELVERTON BARRY

Vay utanmaz herif!

(Sürtük kadınlar ve kılıksız çocuklardan oluşan bir kalabalık sö-kün eder.)

SÜRTÜK KADINLAR VE KILIKSIZ ÇOCUKLAR

(bağırarak) Dur hırsız! Ala ala hey, Mavisakal! Yaşasın Ikey Mo!

İKİNCİ BEKÇİ

İşte bilezikler.

1160

MRS. BELLINGHAM

El yazısıyla yazdığı birçok mektubunda bana kürkler içindeki Ve-nüs diye hitap ederek müfrit iltifatlarda bulunmuş ve ayazkesen arabacım Palmer'e güya derin merhamet hislerini ifade ederken aynı anda onun kulaklıklı kasketiyle muflonlu gocuğunu ve san-dalyemin arkasında benim Bellingham hanedanının erkek geyik başı şeklinde altın perdahlı amblemiyle donatılmış samur kürklü ve armamı taşıyan üniforması içinde dururken benim yakınım-da bulunma bahtiyarlığını kıskandığını da tebarüz ettirmiştir. Benim alt çıkıntılarımı sonuna kadar çektiğim ipek çoraplarımın içinde taşan baldırlarımı da mübalâğalı denilebilecek bir şekilde methet-miş, son derece pahalı danteller içinde saklı duran ve zihninde canlandırabildiğini ileri sürdüğü diğer hazinelerimden de hararet ve sitayişle bahsetmiştir. Evlilik yatağımı kirleterek mümkün olan en erken bir fırsatta onunla zina etmemiz hususunda beni teşvik

1170

etmiştir (ve beni teşvik etmenin de hayattaki en mukaddes hedefi olduğunu da ifade etmiştir).

MUHTEREM MRS. MERVYN TALBOYS

(amazon kılığında, başında melon şapka, mahmuzlu çizmeler, kırmızı yelek, yol yol nakışlı açık kahverengi uzun silâhşör eldivenleri, tutarak kaldırdığı uzun eteği ve sürekli olarak çizmesinin vardelasını dövdüğü kısa tırıcı kamçılarıyla) Bana da. All Ireland'a karşı Rest of Ireland maç sırasında beni Phoenix Park'ın polo sahasında görmüştü de. Hatırlıyorum, gözlerim hayranlıkla kamaşarak son devreyi kazanan Inniskillings'in, o güzelim tayı *Centaur*'a binmiş kaptanı Slogger Dennehy'yi seyretmekteyim. Bu avam tabakasından Don Juan bir bucek arabasının ardından beni gözetleyerek bana çifte zarf içinde hani karanlık bastırınca Paris bulvarlarında satılan, her kadını çileden çıkaracak o müstehcen fotoğraflardan bir tane gönderdi. Hâlâ saklarım. Fotoğrafta nahif güzel bir taze olan kısmen çıplak bir senyiorita (yeminle karısı olduğunu söyleyerek fotoğrafı kendisinin gizlice çektiğini anlatmıştı) bir de şüphesiz alçağın teki adaleli bir boğagüreşçisiyle. Yasak cinsî münasebette bulunmıktaydı. Bana, benimle aynı şeyi yapmamızı, yaramazlık etmemi, garnizondaki zabitlerle günaha girmemi teklif etti. Elindeki mektubu anlatmamı imkân olmayan bir şekilde kirletmem, onu çokçasına hak ettiğinden dolayı cezalandırmam, apışarak üzerine oturup ona binmem, onu fevkalade şiddetli bir şekilde kırbaçlamam için diller döktü.

1180

1190

MRS BELLINGHAM

Bana da.

1200

MRS. YELVERTON BARRY

Bana da.

(Birçok pek saygın Dublinli hanım ellerindeki Bloom'dan aldıkları uygunsuz mektupları kaldırırılar.)

MUHTEREM MRS. MERVYN TALBOYS

(ani bir öfke nöbetine kapılır ve çizmesinin mahmuzlarını şakırdatarak yere vurur) Vallahi de yaparım, Tanrı şahidim olsun. O güvercinciğerli ti üzerinde kalabildiğim sürece kamçılarım. Diri diri yüzerim onu.

BLOOM

1210 *(gözleri kapanırken, beklenti içinde siner)* Burada mı? *(kıvrınır)* Tekrar! *(soluk soluğa korkuyla çömelir)* Tehlikeyi ne de severim!

MUHTEREM MRS. MERVYN TALBOYS

Hah, ne güzel söyledin! Seni benzeteyim de gör. Eşşek sudan gelsiye kadar döveyim de feleğini şaşırasın.

MRS. BELLINGHAM

Pestilini çıkarıver utanmazın! Allah yarattı deme!

MRS. YELVERTON BARRY

Rezalet! Mazur görülecek bir tarafı yok! Evli bir adam!

BLOOM

1220 Bütün bu insanlar. Hani biraz okşansınlar demiştim. Kan toplamaksızın ılık pembe bir sızlama. Kan dolaşımını tembih etmek amacıyla zarif bir kızılık sopası ziyafeti.

MUHTEREM MRS. MERVYN TALBOYS

(alaylı bir gülüşle) Oo, öyle mi, kibar beyefendileri? Dur sen, allımallah, şimdi hayatının şokunu geçirmeye hazır ol, senin kuyruğunu tava sapına çevireyim de gör. İçimde uyuyan dişi kaplanı yaman öfkeliendirdin.

MRS. BELLINGHAM

1230 *(manşonuyla monoklunu kindarane sallar)* Yak canını şunun, göreyim seni Hanna. Gevret imanını. Canı çıkasıya kadar marizle. Dokuz kamçılı kırbaçla. Hadım et onu. Teşrih et.

BLOOM

(titreyerek, sinerek ellerini kavuşturur: Ürkek bakışlarla) Ah donuyorum! Ah üşüyorum! İlahi güzelliğiniz yüzünden. Unutun, affedin. Kısmet. Bu defa bırakıverin beni. *(öbür yanağını uzatır)*

MRS. YELVERTON BARRY

(huşunetle) Sakın affetmeyesin, Mrs. Talboys! Şunu güzel bir benzetiver!

MUHTEREM MRS. MERVYN TALBOYS

(*unun eldiveninin düğmelerini hışım ile çözerek*) Seni bırakmak mı? Gü- 1240
 leryımı bari. Köpeğin enciği domuz köpeği seni! Ne cesaretle konu-
 şuyorsun benle! İbreti âlem için sokağın ortasında meydan dayığı
 çekeceğim sana. Mahmuzlarımı ta fırladığına kadar sokacağım
 içimde. Herkes onun boynuz taktığını biliyor zaten. (*binicikırbacını
 havada çılgıncasına şaklatır*) Vakit kaybetmeden indirin şunun pan-
 tollarını. Buraya gelin, bayım! Çabuk! Hazır mısınız?

BLOOM

(*tutuyarak, itaat etmeye başlayarak*) Havalarda ne kadar sıcak.

(*Kıvrıkcık saçlı Davy Stephens, bir alay yalınayak gazeteci oğlanla
 geçmektedir.*)

1250

DAVY STEPHENS

Mukaddes Kalbin Kuryesi ve *Evening Telegraph* İrlanda Resmi Yortu
 Günü ekiyle. Dublin'deki boynuzluların yeni adreslerini yazıyor.

(*Pek Muhterem Canon O'Hanlon altın sırmalı düppesiyle sarkaçlı
 bir mermer saati kaldırarak gösterir. Onun önünde Peder Conroy ile
 Muhterem John Hughes S. J. yere kadar eğilirler.*)

SARKAÇLI SAAT

(*küçük kepisi açılarak*)

Guguk.

Guguk.

Guguk.

1260

(*Bir karyolanın piring halkalarının şingirtisi işitilir.*)

HALKALAR

Şingir. Mingir. Şingimır.

(*Bir sis tabakası hızla dağılır ve jüri mahallinde silindirişapkalı jü-
 riereisi Martin Cunningham'ın, Jack Power'in, Simon Dedalus'un,
 Tom Kernan'ın, Ned Lambert'in, John Henry Menton'un, Myles
 Crawford'un, Lenihan'ın, Nosey Flynn'in, M'Coy'un çehreleriyle
 İsimsiz Varlığın belirsiz çehresi belirir.*)

1270

İSİMSİZ VARLIK

Eyersiz binmiş. Yaşına göre ağırlık. Vayy, herif kadını organize etmiş.

JÜRİ ÜYELERİ

(bütün başlar onun sesine doğru çevrilir) Sahi mi?

İSİMSİZ VARLIK

(hırlarcasına) Pupu üstünde popo. Beşe yüz şilin.

JÜRİ ÜYELERİ

(bütün başlar onaylarcasına eğilir) Çoğumuz öyle sanmıştık

BİRİNCİ BEKÇİ

1280

Fişlenmiş bu adam. Başka bir kızın da saçörgüsünü kesmiş. Aranıyor: Karindeşen Jack. Bin sterlin mükâfat.

İKİNCİ BEKÇİ

(huşu içinde, fısıldar) Üstelik siyah giysili. Bir Mormon. Anarşist.

MÜBAŞİR

(yüksek sesle) Sabit bir ikametgâhı tesbit edilemeyen Leopold Bloom'un maruf bir dinamitçi, sahtekâr, iki kadınla evli, meyancı ve boynuzlu olması ve Dublin şehri hemşehrilerinin başına belâ kesilmesi hasebiyle bu muvakkat celsede pek muhterem....

1290

(Dublin Sulh Hâkimi taşsakallı Muhterem Sir Frederick Falkiner, gri taş rengindeki hâkimlik cüppesiyle yerinden kalkar. Kollarında bir şemsiye asa taşımaktadır. Alnından Musa şeriatının koçboynuzları kaskatı yükselmektedir.)

SULH HÂKİMİ

Bu beyaz kadın ticaretine bir son vereceğim ve Dublin'i bu iğrenç haşarattan kurtaracağım! *(siyah başlığını giyer)* Sayın Şerif Muavini Bey, bu adam şu anda durmakta olduğu sanık mahallinden alınsın ve Majestelerinin münasip gördüğü sürece Mountjoy hapishanesinin nezaretinde gözetiminde bulundurulsun ve orada öldüğünden emin oluncaya kadar asılsın ve mesuliyetinizi idrak edip bir ihmal-

de bulunmayın yoksa Tanrı yardımcınız olsun. Haydi götürün onu. 1300

(Başının üzerine siyah bir takke iner. Şerif Muavini Uzun John Fanning keskin kokulu bir Henry Clay purosunu içerek ortaya çıkar.)

UZUN JOHN FANNING

(kaşlarını çatarak çınırlı bir sesle gürlüncesine konuşur) Yahuda Iscanot'u kim asacak?

(Üstat berber H. Rumbold kanrenkli deri yeleği ve sepici önlüğüyle, omzunda bir kangal ip, sehpaye çıkar. Kemerinde bir kurşunlu lobut ile bir çivili matrak asılıdır. Güçlü, demir mustalı yamru yumru pençelerini gaddarca ovuşturur.)

RUMBOLD

1310

(Sulh Hâkimi'ne meşum bir ünsiyetle) Cellat Harry, Majesteleri, Merser Azraili. Bi boğazlama beş Gine. Bi hamlede kesilir.

(George Kilisesi'nin çanları ağır ağır çalar, battal tarrakası demirin.)

ÇANLAR

Amanın! Yandım!

BLOOM

(çaresizlikle) Durun. Bir dakika. Martılar. İyi kalpli bir. Görmüş-tüm. Masum. Maymun kafesinin önündeki kız çocuğu. Hayvanat bahçesinde. O utanmaz şempanze. *(soluğu kesilmişçesine)* Karnının alt bölümü, basen. Kızcağızın saflıkla kızarıvermesi beni insanlı-ğımdan iğrendirdiydi. *(coşkularına yenik düşerek)* Çıkıp gitmiştim ordan. *(kalabalıktaki bir kimseye döner, yakararak)* Hynes, sana anla-tabilir miyim? Tanırsın beni sen. O üç şilini de verme istersen. Hatta daha lazımsa.....

1320

HYNES

(soğukça) Sizinle tanışıyor muyuz ki?

İKİNCİ BEKÇİ

(köşeyi gösterir) Bomba şurada.

1330

BİRİNCİ BEKÇİ

Zaman ayarlı bir cehennem makinesi.

BLOOM

Değil, değil. Domuz paçası. Bir cenazedeysen de.

BİRİNCİ BEKÇİ

(*copunu çeker*) Yalancı!

(*Küçük av köpeği burnunu kaldırır ve Paddy Dignam'ın gri iskorbütlü suratı ortaya çıkar. Köpek, suratı kâmilten yemiştir. Leşle doyan karnından pis kokulu soluklar çıkarır. Büyüyerek insan boyutuna ve biçimine ulaşır. Alman tazısı kürkü kahverengi bir cenaze kıyafetine dönüşür. Yeşil, kanlı gözleri par par parlak. Bir kulağının yarısı, burnunun tamamı ve her iki başparmağı gulyabanilerce yenilmiştir.*)

1340

PADDY DIGNAM

(*çökük bir sesle*) Doğru söylüyor. Benim cenazemdeydi. Doktor Finucane tabii sebeplerden dolayı hastalığa yakalandığımda hayat emaresi kalmadığını beyan etmişti.

(*Kesilmiş, kül gibi yüzünü aya doğru kaldırarak hazin hazin ulur.*)

BLOOM

(*muzafferane*) İşittiniz mi?

1350

PADDY DIGNAM

Bloom, ben Paddy Dignam'ın ruhuyum. Dinle, dinle, O dinle!

BLOOM

Bu ses Esau'nun sesi.

İKİNCİ BEKÇİ

(*istavroz çıkarır*) Nasıl olur be yahu?

BİRİNCİ BEKÇİ

İlkokulda bunu okumamıştık.

PADDY DIGNAM

'Tenasühle. Hortlaklar.

BİR SES

1360

İladi be.

PADDY DIGNAM

(içtenlikle) Bir zamanlar 27 Bachelor's Walk adresinde yeminli ifade ve beyanlar almakla memur davavekili Mr. J. H. Menton'un istihdamındaydım. Şimdiyse bir geberik, kalp cidarları hipertrofiye uğramış da. Vaziyet berbat. Zavallı karımın dünyası başına yıkıldı. Nasıl katlanıyor bunca sıkıntıya? O İspanyol şarabından uzak tutun onu. *(etrafına bakar)* Bir havagazı lambası. Defi hacet etmem lazım. O ayran dokundu galiba.

(Muhafız O'Connell, elinde yas tülüne bağlanmış bir deste anahtar, zebella gövdesiyle çıkagelir. Yanında kurbağakarımlı, kaplumbağaboyunlu papaz Peder Coffey beyaz keten cüppesi ve benekli bezden gecebaşlığıyla, haşhaşlardan örülmüş bir demet tutarak durmaktadır.)

1370

PEDER COFFEY

(esner, sonra boğuk bir vıraklamayla okur) Namine. Jacobs. Vobiscuits. Amin.

JOHN O'CONNELL

(megafonunu bir sisdüdüğü gibi şiddetlice öttürür) Dignam, Patrick T., merhum.

PADDY DIGNAM

1380

(kulaklarını diker, irkilir) Ne kastediyor? *(yalpalanarak öne doğru uzanır ve bir kulağını yere dayar)* Sahibinin sesi!

JOHN O'CONNELL

Defin varakası sıra numarası U. p. seksen beş bin. Ada on yedi. Keyes Müessesesi. Parsel, yüz bir.

(Paddy Dignam, kuyruğunun ucu dikleşmiş, kulakları tetikte, göze çarpan bir çabayla dinler, düşünür.)

PADDY DIGNAM

Ruhunun sükûn bulması için dua edin.

- 1390 *(Kahverengi giysisi tasmaşının arkası sıra çakılları tıkratarak sürüklenedursun, sıvışarak bir kömürlüğe girer. Obur bir babaç sıçan gri kabuğunun altındaki mantarimsı pençeleri üzerinde badi badi yürüyerek onun peşine düşer. Dignam'ın zar zor işitilebilen sesi yerin altında ulumaktadır: Dignam öldü, yerin dibine battı. Tom Rochford, iki direkli makinesinden aşağıya atlar.)*

TOM ROCHFORD

(bir eli iman tahtasında, eğilir) Reuben J. Bir florin verin, bulayım onu. *(nazarlarını menholden ayırmaksızın)* Şimdi sıra bende. Buyurun Carlow'a beyler.

- 1400 *(Havaya sombalığı gibi gözüpek bir sıçrayış yaparak kömürlüğün içinde kaybolur. Direklerin üzerindeki iki kurs dingildemeye başlar, sanki iki göz. Ortalık yatıştır. Bloom lâğım çukurundan ağır ağır geçmeye çalışır. Sisin içinden öpüşme sesleri gelir. Bir piyano çalmaktadır. Bloom, ışıklı bir evin önünde durur, dinler. Buseler yuvalarından uçuşarak Bloom'un etrafında cıvılda, şakıya, cikleşe kanat çırpırlar.)*

BUSELER

- (şakıyarak)* Leo! *(cıvıldayarak)* Mini mini pipili bir kuştum, Leo'nun avucuna konmuştum! *(cikleşerek)* Gugu guk! Cik cik cik, Guk guk guk! *(şakıyarak)* Uyusun da büyüsün! Pirouette! Leopold! *(cıvıldayarak)* Lioli! *(şakıyarak)* O Leo!

(Süzülerek, Bloom'un giysilerine sürtünerek hoppa parıltılı benekler halinde uçuşurlar.)

BLOOM

Bir erkeğin çalışına benziyor. Hüzünlü müzik. Kilise müziği. Galiba burada.

- 1420 *(Zoe Higgins, üç bronz kopçayla kapatılmış gökyakut renginde kombinezonu, boynunu çeviren ince siyah kadife kordonuyla basamaklardan aşağı seğırtirken başıyla selamlayarak Bloom'un yanına sokulur.)*

ZOE

Birisini mi aradınız? İçeride, arkadaşlarıyla beraber.

BLOOM

Burası Mrs. Mack'ın yeri mi?

ZOE

Hayır, seksen bir. Mrs. Cohen'in evi. Buradan iyisini bulamazsın. Terliksürüyen Anamız. *(teklifsizce)* Bu gece kendisi de ganyanlar hakkında tüyoları veren ve Oxford'daki oğlunun paralarını ödeyen baytarla iş başında. Fazla mesai yapıyor ama bugün şansı döndü de. *(kuşkulanarak)* Oğlunun babası siz misiniz yoksa?

1430

BLOOM

Yok canım!

ZOE

İkiniz de matemlisiniz. Küçük bey ne âlemdeymiş bakalım?

(Tetikte dururken teninde kadının yaklaşan parmak uçlarını duyumsar. Sol uyluğuna doğru bir el kayverir.)

ZOE

Bambruklar ne âlemde?

BLOOM

Ofsayt. Tuhaf, sağ taraftalar. Daha ağır olduklarına, herhal. Mil-

1440

yonda bir der, terzim Mesias.

ZOE

(birden telaşla) Sertleşmiş bir frengi çıbanı var.

BLOOM

Bende olmaz öyle şey.

ZOE

Dokunuyorum işte.

(Elini pantolonun sol cebine kaydırarak sert buruşuk bir patetesi çıkarır. Ona ve Bloom'a aptalca nemli dudaklarla bakar.)

1450

BLOOM

Bir nazarlık. Gelenek.

ZOE

Zoe için mi? Temelli? Sana iyi davrandığım için mi, he?

(Patatesi açgözlülükle ceplerinden birine koyar, sonra Bloom'un koluna girerek ona sıkıca sarılır. Bloom tedirgin gülümser. Yavaş, tek tek birbirini izleyen notalar halinde oryantal bir müzik çalınmaktadır. Kadının etrafları sürmeli billurumsu kara gözlerine bakar. Gülümsemesi yumuşar.)

ZOE

1460

Bir daha sefere beni tanırsın.

BLOOM

(elemli) Cana yakın bir ahuyu sevmemiştım hiç ama mukadderdi...

(Ceylanlar zıplayarak dağlarda otlamaktalar. Yakında göller var. Göllerin kıyılarında sedirkorularının loş gölgeleri dizili. Çam kokuları yükselir, keskin reçine kokuları salkım salkım. Ateşin şark, tunç renkli kartalların pençelerinde yakuttan bir gök. Altında uzanan bir kadınoğa – çıplak, ak, kımlıtsız, serin, kösnül. Şam gülleri arasında şırıldayan bir pınar. Dev irisi güller lâl asmalara fısıldar. Utanç yüklü bir şehvet, bir kan sızar gizemli mırıltılarından.)

1470

ZOE

(odalık dudakları leziz domuzyağı merhemıyla güksuyuna batmış durumda müziğe uyarak bir şarkı mırıldanır) Schorach ani wenowach, benoith Hierushaloim.

BLOOM

(meftun kalarak) Aksanından senin iyi bir aileden geldiğini düşündüm.

ZOE

Düşün düşün, derler hani.

(*Altın dolgulu dişleriyle Bloom'un kulağını hafifçe ısrarak bayatlamış sarmısak kokan nefesiyle onu bunaltır. Güller bir yana çekilerek kralların altın mezarını ve onların çürümüş kemiklerini ortaya çıkarır.*)

1480

BLOOM

(*hafifçe geri çekilerek, kadının sağ memesini hantal eliyle kurulmuş bir makine gibi avuçlar*) Dublinli kızlardan mısın sen?

ZOE

(*uçuşan bir tutam saçını uzlukla yakalayıp bükerek topuzuna sarar*) Vazgeçsene sen. İngilizim ben, var mı bir sipsin?

BLOOM

(*gene aynı şekilde*) Pek kullanmam, yavrum. Arada bir bir puro. Çocukça şeyler. (*uçarıca*) İnsan ağzını pis bir saman çöpüyle daha zevkli bir şekilde meşgul edebilir.

1490

ZOE

Devam et. Bir konferans çek millete.

BLOOM

(*üzerinde fitilli kadifeden işçi tulumu, siyah jarse gömleği, uçuşan kırmızı boyunbağı ve başında apaş kasketiyle*) İnsanlık ıslah olmaz. Sir Walter Raleigh yeni dünyadan o patatesle o otu getirmişti – biri her türlü hastalığı emerek yok ediyor, ötekiyse kulak, göz, kalp, hafıza, irade, anlayış, ne varsa zehirliyor. Demem şu ki, bir başkası o besin maddesini getirmezden yüz yıl önce o zehri getirmiş. Sir Walter Raleigh. İntihar. İftiralar. Bütün âdetlerimiz. Öyle ya, şu cemiyet hayatımıza baksanıza!

1500

(*Uzaktaki kilisenin kulelerinden geceyarısını imleyen çan sesleri.*)

ÇAN SESLERİ

Gene buyur, Leopold. Dublin Belediye Reisi!

BLOOM

(*belediye reisi kıyafeti ve zinciriyle*) Arran Quay, Inns Quay, Rotunda,

1510 Mountjoy ve North Dock müntehipleri! Hayvanpazarından nehre bir tramvay hattı ihdas edilmesi çok iyi olacaktır. Geleceğin müziğidir bu. Benim programımdır. *Cui-bono?* Ancak bizim korsan Vanderdeckenlerimiz hayalet para tekneleriyle.....

BİR MÜNTEHIP

Müstakbel başyargıcımızın şerefine üç defa!

(Fener alayının kızartısı yükselir.)

MEŞALE TAŞIYICILARI

Yaşşaa!

1520 *(Birkaç tanınmış parlamento üyesi, şehirli kodaman ve kentsoylu Bloom'la el sıkışarak onu kutlar. Üç kez sabık Dublin Belediye Reisi Timothy Harrington belediye reislerine özgü kırmızı kıyafeti, altın zincir ve beyaz ipek kravatıyla meclis üyesi vekili Lorcan Sherlock ile görüşmektedir. İkisi de hemfikir hararetle başlarını öne doğru eğmektedirler.)*

SABIK BELEDİYE REİSİ HARRINGTON

1530 *(kırmızı cüppesi, asası, altın belediye reisliği zinciri ve geniş beyaz ipek kaşkoluyla)* O kıdemli Sir Leo Bloom'un hitabesi rüsumatödeyiciler tarafından ödenmek üzere tab edilmelidir. Ve dahi doğmuş olduğu ev onun anısına bir levha ile donatılmalı ve şimdiye kadar Cork Street'e çıkan Cow Parlour diye bilinen geçit de bundan böyle Boulevard Bloom olarak tesmiye edilmelidir.

MECLİS ÜYESİ LORCAN SHERLOCK

İttifakla kabul edilmiştir.

BLOOM

1540 *(heyecanla)* Bu Uçan Hollandalılar ya da yatan Hollandalılar lüks kamaralarında yaslanmış otururlar ve barbut atarlarken umurlarında mıdır? Onların dinleri imanları, tek düşünceleri, biricik devaları makinelerdir. İşleri kolaylaştırıcı apareyler, gaspediciler, zebaniler, birbirlerini katletmek maksadıyla imal edilmiş canavarlar, bir alay kapitalist ihtirasını emeği suiistimal etmesiyle yaratılan kerih gulyabaniler. Onlar kraliyet ormanlarında geyiklerini semirtir ya da servet ve iktidarlarının bakarkör ihtişamları içinde sülünleri kek-

lıkları köylüleri ayırt etmeksizin avlarken insanlar acından ölmektedirler. Ne var ki, onların saltanatları ilelebet ille de illet evet...

(Sürekli alkışlar. Dört bir yandan Venedikli gemilerin direkleri, kurdeleli ağaçlar ve şenlik takları yükselir. Cead Mile Failte ve Mah Trob Melek Israel yazılı bir gemi caddeden geçer. Bütün pencerelere meraklı seyirciler; yol boyunca Royal Dublin Silahendazları, Kraliyet Özel İskoç Muhafızları, Kamerun Highlandersleri ve Gal Silahendazları alayları hazır ol vaziyetinde dizilmiş, halkın caddeye taşmasını önliyorlardı. Liseli gençler havagazı lambalarıyla telgraf direklerine, pencerepervezlarına, binaların kornişlerine, dam oluklarına, baca külahlarına, parmaklıklara, oluk ağızlarına tünemişler ısıklık alıyor, alkış tutuyorlardı. Bulut sütunu meydana çıkar. Uzaktan bir bandonun çaldığı Kol Nidre işitilir. Kışkışıcılar, yukarıya doğru kaldırdıkları Emperyal kartallarla, uçuşan sancakları ve salladıkları hurma dallarıyla yaklaşırlar. Altın ve fildişinden papalık alemi en yüksekte tutulurken çevresi sivil flamalarla sarılır. Damalı cüppeleriyle Şehir Müşiri ve Athlonelu İzsürücüüsü ve Ulster Baş Armacısı John Howard Parnell'in öncülüğünde kortejin baş tarafı gözüktür. Onları, Dublin Belediye Reisi Pek Muhterem Joseph Hutchinson, Lort Cenapları Cork Belediye Reisi Pek Muhterem Limerick, Galway, Sligo ve Mhraceler, Dublin Büyükşehir İtfaiye Müfrezesi, kendi plütokratik sıralarına göre dizilmiş finans azizleri grubu Down ve Connor Piskoposları, Pek Muhterem Michael Kardinal Logue, Armagh Başpiskoposu Hazretleri, tüm İrlanda Başpiskoposu Pek Muhterem Dr. William Alexander, Armagh Başpiskoposu Hazretleri, tüm İrlanda Başpiskoposu, Hahambaşı, Presbiteryen Kilisesi Başkanı, Protestan Baptist, Anabaptist, Metodist ve Moravya kiliseleri Mezhepleri Başkanları ile Dostluk Cemiyeti Fahri Kâtibi izlemektedir. Onların ardından da rengârenk flamalarıyla esnaf ve zenaatkâr birlikleri, Ticaret Odası'na kayıtlı firmalar ve redif askeri alayı geçerler: Bakırcılar, kuş meraklıları, değirmenciler, gazete reklam prodüktörleri, müellifler, noterler, masörler, meyhaneciler, sargı bezi yapımçıları, bacatemizleyicileri, domuzyağı tasfiyecileri, poplin ve yünlü ipek dokuyucuları nalbantlar, İtalyalı ambarcılar, kilise tezyinatçıları, ipekli kumaş tüccarları, cevahirciler, müzayedeciler, tapacılar, yangın sigortası müfettişleri, kumaş boyayıcı ve temizleyicileri, şişelenmiş bira ihracatçıları, pöstekiciler, bilet baskıcıları, armalı mühür hakkâkları, at ahır müstahdemi, kıymetli maden simsarları, kriket ve okçuluk malzemesi satıcıları, bilmececiler, yumurta ve patates komisyoncuları, çorapçı ve eldi-

1550

1560

1570

1580

venciler, su-havagazı-kanalizasyon boruları müteahhitleri. Onların ardından da imparatorluk kılıcını, Aziz Stephen'in demir tacını, kutsal çanağı ve Incili taşıyan Kraliçenin Asilzadeleri, Teşrifatçı Baş, Dizbağı Nişanı Sahibi Murahhas, Altın Çubuk, Atçı Baş, Yüce Baş Mabeyinci, Britanya Merasim Kıtaları, kıvrımlı borularını öttürerek selam dururlar. Bir zafer takının altında Bloom, başı açık, kenarları kakım kürküyle çevrili kırmızı kadife harmani giymiş, elinde Aziz Edward'ın asası, arz küre ve güvercinli değnek ile curtana üzeri dökümlü haşa ile örtülü, altın başlıklı, uzun kıvılcı kuşruklı sütbeyazı bir ata binmiştir. Herkeste heyecan doruk noktasındadır. Hanımlar balkonlarından aşağıya gül tüveçleri atarlar. Hava esans kokularıyla doludur. Erkekler sevinç çığlıklarıyla onu selamlarlar. Bloom'un saraylı delikanlıları seyircilerin arasında akdiken ve katırırnağı dallarıyla koşuşurlar.)

1590

BLOOM'UN SARAYLI DELİKANLILARI

Çalığışu, çalığışu
Cümle kuşların sultanı,
Eren Stephen gününde
Karaçalıya yakalandı.

1600

BİR DEMİRCİ

(mırıldanır) Allah aşkına, deyin! Bloom mu karşımızdaki? Otuz bir yaşında olduğuna inanmak zor.

BİR KALDIRIMCI VE FAYANSÇI

Meşhur Bloom işte bu, dünyanın en yüce devrimcisi. Ona saygı ve selam olsun!

(Herkes şapkasını çıkarır. Kadınlar hararetle fısıldaşırlar.)

BİR MİLYONER KADIN

(varsılca) Ne kadar da yakışıklı, değil mi?

1610

BİR SOYLU KADIN

(soyluca) Neler görmüştür şu adam!

BİR FEMİNİST

(erkeksi) Ve yapmıştır!

BİR ÇİNGIRAK TAKICISI

Klasik bir çehre! Bir düşünür alnı var onda.

(Hava Bloomesktir. Kuzeybatıda güneş bulutlar arasından çıkıp şiddetle parlar.)

DOWN VE CONNOR PİSKOPOSU

Burada sizlere bu memleketin hâkimi Fevkalâde Muktedir Zati Samii Âlileri ve Fevkalâde Şevketli hükümdarımız şüpheye mahal bırakmayan İmparator-Cumhurreisimizi ve Kral-Başkanımızı takdim ederim. Yaşasın Birinci Leopold!

1620

HERKES

Yaşasın Birinci Leopold!

BLOOM

(Eski Roma imparatorlarının giydiği beyaz gömlek ve mor pelerin içinde, Down ve Connor Piskoposu'na, vakurane) Sağ olasın, epeyce mümtaz efendim.

WILLIAM, ARMAGH BAŞPİSKOPOSU

(Mor, geniş boyunbağı ve Protestan şapkasıyla) Bütün kudretinizle cümle hükümlerinizde İrlanda'da ve ona mülhak diyarlarda kamuınların ve mağfiretin hüküm sürmesini temin edecek misiniz?

1630

BLOOM

(Sağ elini taşaklarının üzerine koyarak ant içer) Tanrı yardımcım olsun. Hepsini yerine getireceğime yemin ederim.

MICHAEL, ARMAGH BAŞPİSKOPOSU

(Bloom'un başına bir ibrikten briyantın boşaltır) Gaudium magnum annuntio vobis. Habemus carneficem. Leopold, Patrick, Andrew, David, George, mesh olasın!

(Bloom'un kıyafeti altın sırmalı bir harmaniye dönüşür ve Bloom bir yakut yüzük takar. Mukadderat taşına tırmanır ve orada durur. Temsilci asilzadeler de aynı anda yirmi sekiz taçlarını giyerler. Christ, Saint Patrick ve George Kiliseleriyle neşe dolu Malahide'de zevkçanları çalar. Mirus Kermesi'deki donanma fişekleri dört bir

1640

yandan simgesel falloproteknik örüntülerle yükselmektedir. Asilzadeler, yaklaşarak ve diz çökerek birer birer sadakat yemini ederler.)

ASILZADELER

Size kul köle olacağıma, hayatımı ve her şeyimi sizin uğruna adayacağıma yemin ederim.

1650

(Bloom, Koh-i-Noor elması takılı elini yukarıya kaldırır. Atı kişner. Derhal sükût olur. Kıtalararası ve gezegenlerarası radyo verici istasyonları mesajı geçmeye hazırdırlar.)

BLOOM

Bendelerim! İmdi, sadık savaş atım Copula Felix'i mütevaris Baş Vezir tayin etmekte ve işbu gün sabık refikamı boşayarak desti kraliyetimizi gecelerin nuru Prenses Selene'ye ihsan eylemekteyiz.

1660

(Bloom'un, onun dengi olmayan daha önceki karısı apar topar mektep arabasına havale edilir. Prenses Selene mehtapmavisi kıyafeti ve başında gümüş bir hilâl ile, iki devin taşımakta olduğu tahtırevanından iner. Herkes heyecanla alkış tutmaya başlar.)

JOHN HOWARD PARNELL

(kraliyet sancağını kaldırır) Ey şanlı Bloom! Ünlü biraderimin ardılı!

BLOOM

(John Howard Parnell'i kucaklar) Size yürekten teşekkür etmekteyiz, John, müşterek atalarımızın Arzı Mev'ud'u yeşil İrlanda'ya bu şahane hüsnü kabulünüz için.

1670

(Şehre ilişkin imtiyazları simgeleyen bir berat Bloom'a sunulur. Dublin'in anahtarları, kırmızı bir yastığın üzerine çaprazvâri yerleştirilmiş, kendisine verilir. Bloom herkese yeşil çorap giymiş olduğunu gösterir.)

TOM KERNAN

Bunlara layıksınız, Haşmetmeab.

BLOOM

Yirmi yıl önce bugün ezeli düşmanımızı Ladysmith'de hezimete

uğratmıştık. Obüslerimiz ve develer yüklenmiş döner-toplarımız
 düşmanın cenahlarını esaslı bir şekilde dövmüştü. Yarım fersah
 ilerledik! Düşman hücumda! Her şey yitti şimdi. Boyun mu eğe-
 ceğiz? Asla! Onları önümüze katıp devireceğiz! Haydin! İlerii! Ha-
 tıf süvari cenahımız sola doğru hızla açılarak, *Bonafide Sabaoth* diye
 savaş naraları ata ata, Arap topçularının sonuncusu dahi kılıçtan
 geçirilene dek Plevne tepelerinin üzerinden azametle ilerledi.

1680

FREEMAN MATBAASI MÜRETTİPLERİ

Yaşa! Yaşa!

JOHN WYSE NOLAN

İşte James Stephens'ı kurtaran adam!

BİR HAYRAT OKULU ÖĞRENCİSİ

Bravo!

ESKİ BİR DUBLİNLİ

Medarı iftihanınsınız siz bu vatanın, efendimiz, medarı iftihar.

1690

BİR ELMACIKADIN

İrlanda'ya böyle adamlar lâzım.

BLOOM

Aziz tebaam, yeni bir çağın fecrindeyiz. Ben, Bloom, sizlere derim
 ki, hatta sabahındasınız. Beli, işte size Bloom sözü, gayet yakın bir
 vakitte, atının Nova Hibernia'sının Yeni Bloomusalem'i olacak
 olan ol altın şehre hulûl edeceksiniz.

(İrlanda'nın tüm kontluklarından gelen rozet takmış otuz iki işçi,
 inşaatçı Derwan'ın gözetiminde, Yeni Bloomusalem'i inşa etmekte-
 dirler. Billur çatılı, muazzam bir domuz böbreği şeklinde kurulan
 kırk bin odalı görkemli bir yapıdır. Bu binanın inşa edilebilmesi
 amacıyla birçok yapı ve abide yıkılmıştır. Hükümet daireleri geçici
 olarak demiryolu hangarlarına nakledilmiştir. Çok sayıda ev yerle
 bir edilmiştir. Bu evlerin sahipleri, tümü de kırmızı L. B. harfleri
 yazılı fiçılara ve karton kutulara yerleştirilmiştir. Fakirlerden bir
 bölümü bir merdivenden aşağıya düşerler.

1700

Sadık seyircilerin üzerine çıkmış oldukları Dublin kalesinin duvarları kısmen çöker.)

SEYİRCİLER

1710 *(ölürlerken)* Morituri te salutant. (ölürler)

(Kakverengi Macintoshlu bir adam bir tabankapısından fırlar. Upuzun parmağını Bloom'a doğru uzatır.)

MACINTOSHLU ADAM

Anlattıklarının bir kelimesine dahi inanmayın. Leopold M'Intosh'tur o zira, müseccel kundakçı. Asıl adı Higgins'tir.

BLOOM

Vurun şu adamı! Hırستیyan köpeği! M'Intosh meselesi böylelikle halloldu!

1720 *(Bir pare top atışı. Macintoshlu adam yok olur. Bloom, asasıyla vurarak haşhaşları parçalar. Sayısız güçlü düşmanın, celebin, milletvekilinin, kıdemli komisyon azasının ani vefat haberleri gelir. Bloom'un muhafızları fakirlere Kutsal Perşembe sadakası, andaç madalyonlar, balık ekmek, Yeşil Haç rozetleri, pahalı Henry Clay puroları, bedava çorbalık sığır kemiği, altın sırmayla bağlanmış mühürlü zarflar içinde lâstik prezervatifler, yumuşak karamela, ananaslı akidedekeri, kalkık yanlı şapka şeklinde aşk mektupları, hazır elbiseler, sahan sahan etli börek, şişe şişe Jeyes dezenfektanı, tenzilât kuponları, Araf'ta kırk gün bekleme dönemini kısaltıcı tövbe-kârlık senetleri, semirtilmiş domuz sosisleri, ücretsiz tiyatro biletleri, bütün tramvaylar için geçerli sezonluk abonman karneleri, İmtiyazlı Kraliyet Macar Piyango biletleri, iki penilik yemek kuponları, Dünyanın On İki En Kötü Kitabı'nın ucuz baskıları: Kurbağa ile Fritz (siyasi), Bebeğin Bakımı (çocuksu), 7/6'ya 50 Yemek (mutfaksı), İsa Bir Güneş Miti Miydi? (tarihsel), Ağrıları Def Etme Usulleri (tıbbî), Bebeğin Muhtasar Dünyası (kozmetik), Haydi Hep Birlikte Kıkırdalım (neşeseli), Reklamcının Vade Mecum'u (habersel), Bir Süt Annenin Aşk Mektupları (erotik), Uzayın Ünlüleri (astrik), Kalbimize Ulaşan Şarkılar (ezgisel), Tutumlulukla Nasıl Zengin Olunur (hasisî) dağıtırlar. Millet itişip kakaşır. Kadınlar Bloom'un harmanisinin eteğine dokunmak için izdihamın içinden sıyrılarak Bloom'un atına zıplar ve büyük bir tezahürat eşliğinde onu iki yanağından öper. Bir magnezyum flaşlı fotoğraf çekilir. Be-*

1730

1740

bekler ve meme çocukları havaya kaldırılır.)

KADINLAR

Küçük babamız! Küçük babamız!

BEBEKLER VE MEME ÇOCUKLARI

Poldy eve gelene dek el çırp el,
Leo için çikolata onun cebinde, tek.

(Bloom, aşağıya doğru eğilerek bebek Boardman karnını hafifçe gıdıklar.)

1750

BEBEK BOARDMAN

(hıç kırır, ağzından kesik sütler akar.) Hayayaya.

BLOOM

(bir kör delikanlıyla el sıkışarak) Kendi kardeşimden öte Kardeşim!
(kollarıyla yaşlı bir çifti omuzlarından sararak) Sevgili yaşlı dostlarım!
(Bloom, pejmürde kılıklı kızlar ve oğlanlarla köşekapmaca oynar)
Sobe! Yandın! *(ikizleri bir çocukarabasında gezdirir)* Dandini dandimi danalı bebek, haniymiş benim cici bebeklerim! *(hokkabazlık oyunları yaparak ağzından kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, mavi, lacivert ve mor renkli ipek mendilleri çekerek çıkarır)* Roygbiv. Saniyede 32 fit.
(bir dulu teselli eder) Yokluğu kalbi gençleştirir. *(acayip maskaralıklarla oynak bir İskoç dansı eder)* Haydindi, dağlar inlesin! *(felçli bir emekli askerin yatak çibanlarını öper)* Şerefli yaralar bunlar! *(şişman bir polis memuruna çelme takıp onu düşürür)* U. p: up. U. p: up. *(yüzü kızaran bir garson kızın kulağına fısıldar ve sevecence güler)* Ah, seni yaramaz, seni! *(çiftçi Maurice Butterly'nin uzattığı çiğ bir şalgamı yer)* Güzel! Şahane! *(gazeteci Joseph Hynes'in uzattığı üç şilini kabul etmez)* Aman dostum, sözü mü olur! *(bir dilenciye bir palto verir)* Lütfen kabul ediniz. *(yaşlı ve kötürüm erkek ve kadınlarla karınıstünde ilerleme yarışına katılır)* Haydin beyler! Kıvırın, kızlar!

1760

1770

ABEM

(duygusallıktan boğulurcasına, gözyaşını zümrüt renkli atkısıyla siler)
Ulu Tanrım, sen takdis et onu!

(Çalınan koç boynuzları herkesi sükûta davet eder. Siyon sancağı çekilir.)

BLOOM

(*harmanisini görkemli bir şekilde çıkarır ve iri göbeği görünür, bir kâğıt tomarını açarak kasıtlı bir edayla okur*) Aleph Beth Chimel Daleth Hagadah Tephilim Kaşer Yom Kippur Hanukah Roschaschana Beni Brith Bar Mitzvah Mazzotth Askenazim Meshuggah Talith.

1780

(*Bunun resmi bir tercümesi, sicil memuru yardımcısı Jimmy Henry tarafından okunur.*)

JIMMY HENRY

Bilinçlilik Mahkemesi şu anda açılmış bulunuyor. Pek Katolik Majeste Hazretleri şimdi açık hava adaleti uygulayacaktır. Ücretsiz sağlık ve hukuk hizmetleri, çapraz bulmacalara ve daha nice sorunlara çözümler. Herkes davetlidir, şeref verirsiniz. Şehri Dublinimizde Paradizyak Çağ'ın 1. yılında hizmetinizde.

PADDY LEONARD

1790 Ya bizim vergi ve rüsumlarımız ne olacak?

BLOOM

Ödeyeceksin, dostum.

PADDY LEONARD

Sağ olasınız.

NOSEY FLYNN

Yangın sigortamın poliçesini ipotek ettirebilir miyim?

BLOOM

(*katı bir ifadeyle*) Efendiler, haksız fiiller kanunu mucibince kefaletlerinizde altı ay müddetli bir talik için beş sterlinlik bir meblâğı ödemek zorundasınız.

1800

J. J. O'MOLLOY

Daniel mi demiştim? Yo! Peter O'Brien!

NOSEY FLYNN

Beş sterlini nereden bulucağım?

PISSER BURKE

Mesane iltihabı için mi?

BLOOM

Asit. nit. hidroklor. dil., 20 damla

Tinct. nux vom., 5 damla

Extr. taraxel. liq., 30 damla

1810

Aq. dis. ter in die.

CHRIS CALLINAN

Aklebaran'ın tropikal ekliptikinin paralaksı nedir?

BLOOM

Kavuştuğumuza çok sevindim, Chris. K. 11.

JOE HYNES

Niçin üniforma giymiyorsun?

BLOOM

Taizimle yâdettiğim ecdadım küf kokulu bir zindanda Avusturyalı despotun üniformalarını giyerken seninkiler neredeydi?

1820

BEN DOLLARD

Şengüller?

BLOOM

Banliyölerdeki bahçeleri süsler (güzelleştirir).

BEN DOLLARD

İkizler ne vakit geliyor?

BLOOM

Babasını (peder, beyba) bir düşüncedir aldı.

LARRY O'ROURKE

- 1830 Yeni meyhanem için sekiz günlük bir ruhsat, n'olursunuz. Beni hatırladınız mı, Sir Leo, siz yedi numaradayken. Hanfendi için bir kasa siyah bira göndereceğim.

BLOOM

(soğukça) Bilmem ki vallahi. Lady Bloom hediye kabul etmez de.

CROFTON

Gerçekten bayramyerine dönmüş burası.

BLOOM

(vakarla) Bayram yeri mi dediniz? Kanımca bu kutsal bir ayın.

ALEXANDER KEYES

- 1840 Bizim Keyes Müessesemiz ne vakit hazır olacak?

BLOOM

- Yurttaşlara hizmette dürüstlüğü ve on emirde sarahati temin amacıyla reformu temsil ediyorum. Eskisinin yerine yeni dünyalar. Yahudi, Müslüman, gâvur. Tabiatın tüm çocuklarına üç dönümle bir inek. Cenaze arabaları lüks bunlar. Herkese mecburî amelelik yaptırılacaktır. Bütün parklar geçegündüz halka açık tutulacaktır. Elektrikli bulaşık yıkama cihazları. Tüberküloza, deliliğe, harplere ve dilencilığe bir son verelim. Genel af, haftalık karnavallar maske serbest, herkese ikramiye, evrensel kardeşlikle birlikte evrensel lisan Esperanto. Meyhane beleşçilerinin ve istiskalı bataklıkçıların vatanseverliğine paydos. Özgür ve laik bir ülkede özgür ve laik bir kilise, para bedava, kira bedava, aşk serbest.

O'MADDEN BURKE

Serbest bir kümeste serbest bir tilki.

DAVY BYRNE

(esneyerek) İyyyyyyyyyaaaaaakh!

BLOOM

Değişik din ve milletten soyların karışması, karma evlilikler.

LENEHAN

Ya karma banyolar?

1860

(Bloom yanındakilere toplumsal yeniden doğuş tasavvurlarını açıklar. Kildare Street Müzesi müdürü, Venüs Callipyge, Venüs Pandemos, Venüs Metempsikoz gibi kimi çıplak tanrıçaların sallanaduran heykelleriyle, Ticaret. Opera Müziği, Amor, Reklamcılık, İmalat, Söz Hürriyeti, Birden Çok Oy Kullanma Hakkı, Gastronomi, Kişisel Hijyen, Deniz Kıyısı Konser Eğlenceleri, Ağrısız Doğum ve Herkes İçin Astronomi adlı yeni dokuz müzö temsil eden gene çıplak bir takım başka heykeli bir araba içinde sürükleyerek ortaya çıkar.)

PEDER FARLEY

Bizim mübarek dinimizi devirmeye çalışan bir episkopalyen, bir agnostik, bir herhangi bir şeyden o.

1870

MRS. RIORDAN

(evasiyetnamesini yırtar) Beni sukutuhayale uğrattın! Kötü adam!

GROGAN ANA

(Bloom'a atmak için pabucunu çıkarır) Seni alçak! Nefretlik herif seni!

NOSEY FLYNN

Bi şarkı söyle, Bloom. O eski güzel şarkılardan birini.

BLOOM

(keyifli bir mizahla)

1880

Onu hiç terketmemeye ant içmiştim vaktiyle,
Lakin o zalim beni aldattı, niye?
Hem de benim tralom tralom tralomum ile.

HOPPY HOLLOHAN

Yaşa Bloom, yaşa! Onun gibisi yoktur, canım.

PADDY LEONARD

Sahne İrlandalı!

BLOOM

Hangi renkler moral verir? Mor ve al.

1890

(*Gülüşmeler.*)

LENEHAN

Müntehil! Kahrolsun Bloom!

PEÇELİ FALCI KADIN

(*hararetle*) Ben bir Bloomistim ve bununla iftihar ederim. Her şeye rağmen ona inanırım ben. Onun için canım feda olsun, ondan daha eğlendiricisi gelmemiştir bu dünyaya.

BLOOM

(*seyircilere göz kırpar*) Garanti hoş bir tazedir.

THEODORE PUREFOY

1900

(*balıkçı kasketi ve gamselesiyle*) Tabiatın mukaddes gayelerinden yararlanmak için mekanik bir teçhizatı var adamın.

PEÇELİ FALCI KADIN

(*kendisini bıçaklar*) Kahraman ilahım! (*ölür*)

(*Birçok güzel ve ateşli kadın daha, kendilerini bıçaklayarak, denize atlayarak, prusik asit, akonitin, arsenik içerek, bileklerini keserek, yemekten kesilerek, kendisini yol silindirlerinin altına atarak, Nelson Sütunu'nun tepesinden atlayarak, Guinness bira fabrikasının dev kazanına atlayarak, kendilerini asfeksiye maruz bırakarak, son moda jartiyerlerle kendilerini asarak, kendilerini çeşitli katlardaki pencerelerden sokağa hop diye fırlatarak intihar eder.*)

1910

ALEXANDER J. DOWIE

(*öfkeli*) Hıristiyan kardeşlerim ve antiBloomistler, Bloom denen adam cehennemden fırlamış, hıristiyanlar için kara bir lekedir. Daha küçük yaştan şeytani bir ırz düşmanı olan bu taaffün

etmiş Mendes keçisi daha bir bebekken zeval bulmuş şehirleri ve sefih bir yaşlı kadını hatırlayarak vaktinden evvel safahat düşkünlüğüne dair işaretler vermiştir. Bu şenaate batarak kapkara olmuş aşağılık mürâi herif, Ahdi-Cedid'de bahis olunan beyaz boğanın ta kendisidir. Babilli Kızıl Fahişe'ye tapan bu adam için burnundan soluduğu nefesin ta kendisidir entrikacılık. Odun ateşinde yakmalı, kızgın yağ kazanına atmalı bu herifi. Caliban!

1920

KALABALIK

Asalım! Kızartalım! O da Parnell gibi kötü çıktı. Mr. Fox!

(Grogan Ana pabucunu Bloom'a atar. Yukarı ve Aşağı Dorset Street'ten bir alay dükkâncı, Jambon kemiği, kondanse süt tenekesi, satılmayan lahana, bayat ekmek, koyun kuyruğu, içyağı parçaları gibi küçük ve ticari değeri olmayan nesneleri fırlatır.)

BLOOM

(heyecanlı) Bir yazortası deliliği bu, tiksiniç bir şaka gene. Yemin ediyorum, güneş görmemiş kar denli masumum ben! Kardeşim Henry, aradığınız. Benim ikizim olur. No:2 Dolphin Barn'da oturur. Bühtan, nahak yere beni suçlamış, yılan. Vatandaşlarım, *sgéul i mbarr bata coisde gan capall*. Eski dostum, seks mütehassısı Dr. Malachi Mulligan'ı çağırayım da lehime tıbbi şahadette bulunsun.

1930

DR. MULLIGAN

(deri sürücü ceketi ve alnında yeşil sürücü gözlüğüyle) Dr. Bloom biseksüel bakımdan anormaldir. Geçenlerde Dr. Eustache'in erkek akıl hastaları için özel sağlıkevinde kaçmıştı. Nesebi gayri sahih olup irsî sara hastalığı mevcuttur. Ana ve baba tarafından fil hastalığı emareleri bulgulanmıştır. Bariz kronik eksibisyonizm semptomlarına rastlanmıştır. Latant ambideksterite dahi mevcuttur. Suiistimelden dolayı prematüre kellik müşahade edilmekte, bilmünasebe sapık bir idealizme müptelâ olup, reforme bir zendosttur ve metal dişleri vardır. Ailevi bir kompleksite neticesi muvakkaten hafıza kaybına duçar olmuştur ki bu şahsın işlediği günahlar ona karşı işlenen günahlardan daha azdır. Yapmış olduğum pervajinal muayenede, anal, koltukaltı, göğüs ve pübise ait 5427 adet kıla uygulanan asit testi neticesinde, kendisinin *virgo intacta* olduğunu beyan ederim.

1940

(Bloom yüksek kalite şapkasını cinsel organlarının üzerinde tutar.)

1950

DR. MADDEN

Hipospadya da oldukça bariz. Gelecek nesillerin menfaati icabı tesir altında kalmış olan kısımların şarap ruhları içinde muhafaza edilerek Milli Teratoloji Müzesi'nde teşhir edilmesi kanaatindeyim.

DR. CROTTERS

Hastanın ürünini muayene etmiş bulunuyorum. Teşhisim albüminoid olduğu merkezinde. Salivasyon gayri kâfi, patellaya ait refleks ise entermitan.

1960

DR. PUNCH COSTELLO

Fetor judaicus son derece fark edilebilir durumda.

DR. DIXON

1970

(*tıbbi raporu okur*) Profesör Bloom yeni kadın adamın mükemmel bir örneği. Kendisinin moral yapısı basit ve sevecen. Birçokları onu sevimli bir adam, aziz bir şahıs olarak tanımış. Netice itibarıyla biraz antika bir adam, tıbbi anlamda geri zekâli olmamakla beraber mahcupça. Tövbekâr Rahipler Himaye Cemiyeti'nin misyonerlik heyetine başlı başına bir şiir denilebilecek, her şeyi açıklayan fevkalâde güzel bir mektup yazmış. Onun tam olarak imsak eden bir kişi olduğu söylenebilir ki bir saman yığının üzerinde uyuduğunu ve Ispartalılar gibi sade suya tirit misali yavan gıdalarla beslendiğini teyit edebilirim. Yaz kış, salt İrlanda malı kıldan bir riyazet gömleği giyer ve her cumartesi kendisini kırbaçlatır. Yanılmıyorsam, Glencree ıslahevinde birinci sınıf bir mücrim olarak yatmış. Başka bir raporda da onun babasının ölümünden epey sonra doğduğu ifade edilir. Vokal organlarımız tarafından ayıtılması için müraccat edilen en mukaddes kelime aşkına müsamaha göstermenizi rica ederim. Adamcağız çok yakında anne olmak üzere-dir.

1980

(*Genel bir kaynaşma ve merhamet duyguları. Kadınlar bayılır. Varlıklı bir Amerikalı sokakta Bloom için para toplar. Altın ve gümüş paralar, açık çekler, banknotlar, mücevherat, hazine bonoları, vadesi gelmiş kambiyo senetleri, borç senetleri, nikâh yüzükleri, saat köslekleri, madalyonlar, gerdanlıklar ve bilezikler süratle toplanır.*)

BLOOM

Alı, ne de isterdim anne olmayı.

MRS. THORNTON

(hemşire kıyafetiyle) Sıkıca kucakla beni, canım. Yakında kurtulacaksın. Sıkıca, güzelim.

(Bloom onu sıkıca kucaklar ve, sarı ve beyaz ırktan sekiz erkek çocuk doğurur. Onları nadir bitkilerle donatılmış kırmızı halı döşeli bir merdivende görürüz. Sekizizlerin hepsi de, yüzleri değerli metallere, bakımlı, giyimli, terbiyeli, beş çağdaş dili gayet rahat bir şekilde konuşan, çeşitli sanat ve bilimlerle ilgilenen sağlıklı çocuklardır. Her birinin adı gömleğinin önünde okunaklı biçimde yazılıdır: Nasodoro, Goldfinger, Chrysostomos, Maindorée, Silversmile, Silberselber, Vifargent, Panargyros. Hepsi de derhal çeşitli ülkelerdeki dev holdinglere banka genel müdürleri, demiryolları işletme müdürleri, sınırlı sorumlulu ortaklıkların yönetim kurulu başkanları, otel komplekslerinin yönetim kurulu başkan yardımcıları olarak atanırlar.)

1990

2000

BİR SES

Bloom, sen Mesih ibni Yusuf musun, yoksa ibni Davud mu?

BLOOM

(müphem) Dediğin gibi valla.

TELAŞÇI BİRADER

O halde Peder Charles gibi bir mucize yarat.

BANTAM LYONS

Saint Leger'de kazandıracak bir kehanet.

(Bloom gerilmiş bir ağın üzerinde yürür, sol gözünü sağ kulağıyla örter, kimi duvarların içinden geçer, Nelson Süitunu'na tırmanır, en üstündeki çıkıntıya gözkapaklarıyla tutunarak aşağı sarkar, on iki düzine istiridye (kabukları dahil) yer, sıracı hastalığı çeken birkaç kişiyi sağlar, yüzünü Lord Beaconsfield, Lord Byron, Wat Tyler, Mısırlı Musa, Moses Maimonides, Moses Mendelssohn, Henry Irving, Rip van Winkle, Kossuth, Jean Jacques Rousseau, Baron Leopold Rotschild, Robinson Crusoe, Sherlock Holmes, Pasteur gibi çe-

2010

şitli tarihi kişiliklere benzetecek şekilde büzüştürür; her bir ayağını aynı anda ayrı doğrultulara çevirir, meddi cezre dönüştürür; serçe-parmağını uzatarak güneş tutulmasına yol açar.)

2020

BRINI, PAPALIK ELÇİSİ

(papalık zuhaf askeri kılığında, çelik zırhtan göğüslük, kol zırhları, uyluk zırhları, bacak zırhları, enli zındık bıyığı ve kahverengi kâğıt piskoposluk tacı ile) Leopoldi autem generatio. Musa'dan olma Nuh'tan ve Nuh'tan olma Eunuch'tan ve Eunuch'tan olma O'Halloran ve O'Halloran'dan olma Guggenheim'dan ve Guggenheim'dan olma Agendath'tan ve Agentdath'tan olma Netaim'den ve Netaim'den olma Le Hirsch'ten ve Le Hirsch'ten olma Jesurum'dan ve Jesurum'dan olma MacKay'den ve MacKay'den olma Ostrolopsy'den ve Ostrolopsy'den olma Smerdoz'dan ve Smerdoz'dan olma Weiss'tan ve Weiss'tan olma Schwarz'dan ve Schwarz'dan olma Adrianopoli'den ve Adrianopoli'den olma Aranjuez'den ve Aranjuez'den olma Lewy Lawson'dan ve Lewy Lawson'dan olma Ichabudonosor'dan ve Ichabudonosor'dan olma O'Donnell Magnus'tan ve O'Donnell Magnus'tan olma Christbaum'dan ve Christbaum'dan olma ibni Benamor'dan ve ibni Benamor'dan olma Jones-Smith'ten ve Jones-Smith'ten olma Savorgnanovich'ten ve Savorgnanovich'ten olma Jaspertone'dan ve Jaspertone'dan olma Vingtetunieme'den ve Vingtetunieme'den olma Szombathely'den ve Szombathely'den olma Virag'dan ve Virag'dan olma Bloom et vocabitur nomen eius Emmanuel.

2040

BİR ÖLÜELİ

(duvara yazar) Bloom bir madrabazdır.

AM BİTİ

(fundalık eşkıyası kılığında) Kilbarrack'ın ardındaki merbatta ne yaptındın?

BİR KIZ BEBEK

(çingrağı sallar) Ya Ballybough Köprüsü'nün altında?

ÇOBANPÜSKÜLÜ FIDANI

Ve de şeytan vadisinde?

BLOOM

2050

(*öfkeden tüm bedeni alnından kıkına kadar kızarır, sol gözünden üç damla yaş akar*) Geçmişime elleşmeyin.

TAHLİYE EDİLMİŞ İRLANDALI KİRACILAR

(*hırkaları ve külotları içinde, Donnybrook fuarı dürtlengiçleriyle*) Sjam-boklayın keratayı!

(*Eşek kulaklı Bloom, bağlanmış olduğu teşhir direğinde kollarını kavuşturmuş, ayaklarını sarkıtmış, oturmaktadır. Işıklı Don Giovanni'yi çalmaktadır; a cenar teco. Artane yetimleri el ele tutuşmuşlar, Bloom'un çevresinde zıplamaktadırlar. Prison Gate Hayır Yurdu'ndan kızlar el ele tutuşmuşlar, karşıt doğrultuda zıplamaktadırlar.*)

2060

ARTANE YETİMLERİ

Seni gidi, seni kedi, seni pis keçi!
Hanımlar sana âşık sanırmışsın, öyle mi!

PRISON GATE KIZLARI

Kay'ı görürsen
Söyle de gelsin
Çaya beklerim
Unutmayasın.

HORNBLOWER

2070

(*efod ve avcıkasketiyle, duyulur*) Ve halkımızın günahlarını Azazil'e taşıyacak, ey çöllerin ruhu, sonra da Lilith'e, geceşeytanına. Ve hepsi de onu taşılayacak ve kirletecek, şüphesiz, Ham'ın diyarı Mizraim halkı ile Agendath Netaim halkı.

(*Herkes Bloom'a kâğıttan, yumuşak sahte taşlar atar. Çok sayıda hakiki seyyah ile sahihsiz köpek ona yaklaşarak onu kirletir. Mastiansky ile Citron bol cüppeleri ve uzun bukleli saçlarıyla, Bloom'a yaklaşırlar. Sakallarını sallayarak Bloom'a sürterler.*)

MASTIANSKY VE CITRON

Belia! Istrialı Laelein, sahte Mesih! Abulafia! Dönek!

2080

(*Bloom'un terzisi George R. Mesias, kolunun altında bir terzi üt-*

süyle ortaya çıkar ve Bloom'a bir hesap pusulası uzatır:)

MESIAS

Bir adet pantolonun düzeltilmesi on bir şilin.

BLOOM

(sevinçle ellerini ovuşturur) Tıpkı o eski günler gibi. Zavallı Bloom!

(Karasakallı Iskaryot, kötü çoban Reuben J. Dodd, boğulan oğlunun cesedini omuzlarında taşıyarak teşhir direğine yaklaşır.)

REUBEN J.

2090 *(boğuk bir fısıltıyla)* Curnal etmişler. İspiyoncunun teki zarvolara gitmiş. İlk trene yetişelim.

İTFAYE TEŞKİLATI

Harhar!

İSPİNOZ BİRADER

(Bloom'a renkli alevler şeklinde işlenmiş sarı bir giysi ile sivri bir külah giydirir. Boynuna bir torba barut asarak onu adalete teslim ederken, şunları söyler) Günahlarını affedin.

(Dublin İtfaiye Teşkilâtı'ndan yüzbaşı Myers, genel istek üzerine Bloom'u ateşe verir. Ağlayıp sızlamalar.)

2100

ABEM

Allaha şükür!

BLOOM

(I. H. S. harfleri işlenmiş dikişsiz bir giysi içinde, hüma alevler ortasında dimdik durur) Ardımdan ağlamayın, Ey İrlanda'nın kızları. *(Dublinli basın mensuplarına yanık izlerini gösterir)*

(İrlanda'nın kızları, siyahlar içinde, ellerinde büyük ayın kitapları ve yanan uzun mumlar, diz çökerek dua ederler.)

IRLANDA'NIN KIZLARI

Bloom'un Böbreği, duacımız ol	
Hamam Çiçeği, duacımız ol	2110
Mentonlu Muallim, duacımız ol	
Freeman İlan Şefi, duacımız ol	
Hayırsever Mason, duacımız ol	
Gezici Sabun, duacımız ol	
Günah Zevkleri, duacımız ol	
Sözsüz Müzik, duacımız ol	
Abem'i Paylayan Sen, duacımız ol	
Tüm Eteklikler Dostu, duacımız ol	
Pek Şefkatli Ebemiz, duacımız ol	
Vebaya ve Salgına karşı Koruyucu Patates, duacımız ol.	2120

(Vincent O'Brien'in yönetimindeki altı yüz kişilik bir koro, orgcu Joseph Glynnin eşliğinde, Handel'in Hükmeden Kadiri Mutlak Allâhü Tealâ adına Alleluia bölümünü söyler. Bloom'un sesi kesilir, bedeni büzülür, kömürleşir.)

ZOE

İyi nağme yaptın haa!

BLOOM

(bundına kil piposunu geçirdiği yanları sarkık şapkası, tozlu pabuçları, elinde muhacirlere özgü kırmızı mendilden bohçası, gülümseyen gözlerle, ürme sazdan bir ipe bağlı siyah abanoz domuzunu yederek) Artık getmem lazım, hanım gızım, zira Connemara'nın cümle keçileri pöstekimi seriviricehler. *(gözleri yaşarır)* Çılgınlık vallahi. Vatanperverlihi, ölmüşlerimize ağıt yaksaz, muzik, neslimizin geleceyi. Olmah veya olmamah. Heyat denilen ruya bitti. Huzur içinde bitse. Onlar yaşayıp gideceh. *(yaslı bakışlarını uzaklara çevirir)* Mafholdum. Bir iki akonitin tabileti. Perdeleri endir. Bir mektup. Sonra sırt üstü uzan. *(hafifçe solur)* Sonrası yoh. Yaşadığım kâr. Elve. Elveda.

ZOE

(bir parmağı boynunu saran kurdelede, haşince) Deme yahu? Haydi güle güle. *(istihzah)* Galiba bu sabah solundan kalkmış ya da daha sevgiline girmeden belini getirmiş olacaksın. Ya, aklından geçenleri tahmin edebiliyorum!

BLOOM

(keyifsiz) Erkek, kadın ve aşk, nedir bu? Şişe ve mantarı. Bıktım artık. Boş ver her bi şeyi.

ZOE

(hırsızlanarak) İkiyüzlü manitacılar gıcık olurum. Şu Allahın cezvesi fahişeye bi kıyak yap artık.

BLOOM

2150 (pişman olmuşcasına) Çekilmez oldum, değil mi? Lüzumlu bir şersin sen. Nerelisin bakayım? Londralı mı?

ZOE

(hızla konuşarak) Domuzların org çaldığı Hog's Nortonlu. Yorkshireliyim ben. (Bloom'un, memesinin başıyla oynayan elini tutar) Ağır ol, Tommy Mincıkfaresi. Oramı bırak da şuramı kurcala. Bi şipşaklık tıngırın var mı? On şilincik?

BLOOM

(gülümser, başını hafifçe eğerek) Çık, hurim, çık.

ZOE

2160 Sahi misin be? (kadife pençeleriyle Bloom'u teklifsizce tıfışlar) Salona gelip yeni piyanolamızı görmek ister misin? Gel de soyunayım.

BLOOM

(kadının soyunuk armutlarının simetrisini, benzersiz bir sıkılganlıkla tartan tedirgin bir işportacı gibi başının art bölümünü kaşır) Bir kadın var ki, bilseydi fena halde kıskanırdı. Yeşilgözlü canavar. (ciddileşerek) Ne kadar zor, bilirim. Söylememe gerek yok.

ZOE

(hoşlanmışcasına) Gözün görmediği şeye yürek nasıl üzülsün ki! (Bloom'u okşar) Gel.

2170

BLOOM

Gülen büyücü kadın! Beşiği sallayan el.

ZOE

Koca Bebek!

BLOOM

(*uzerinde kundakbezi ve kürklü pelerini, tepesi siyah saçlı koskoca kafasıyla, ipiri gözlerini kadının yarı açık kombinezonuna dikmiş, ıslak dilini sarkıtıp peltek peltek konuşurken tombul parmağıyla kombinezonun bronz kopçalarını saymakta*) Bil iki üç: Üç dölt üç.

KOPÇALAR

Sev beni. Sevme beni. Sev beni.

2180

ZOE

Sükût ikrardan gelir. (*Pençemsi elinin küçük ayrıık parmaklarıyla Bloom'un elini kavrar, işaretparmağını adamın avucunda gezdirip gizli bir düzgünün iletisini vererek onu felaketine çeker.*) Sıcak eller soğuk taşlık.

(*Bloom parfüm kokuları, müzik ve içvalar ortasında duraksar. Zoe onu koltukaltlarından yayılan kokuları sürmeli gözlerinin tahriki, dalgalt kıvrımlarına sinen ona sahip olmuş olan tüm hamhalat erkeklerin aslansı pis kokulu kombinezonunun hisırtısıyla çekeerek merdivene doğru götürür.*)

2190

HAMHALAT ERKEKLER

(*azgınlıktan nefesleri kükürtümsü ufunet ve hayvan tersi kokan, localarında kıyameti kopararak, mecalsız kalana dek böğürerek, dumanlı kallaları bir o yana bu yana yalpalanarak*) Yeşsee!

(*Zoe ile Bloom iki kız kardeş fahişenin oturduğu koridora ulaşırlar. Kadınlar Bloom'u, rimelli kaşlarının altından meraklı nazarlarla inceler ve onun telaşlı selamına gülümseyerek karşılık verirler.*)

ZOE

(*imdada yetişen eliyle derhal Bloom'u kurtarır*) Hoop! Aman, yukarı düşmeyesin!

2200

BLOOM

Adamın iyisi yedi defa düşermiş. (*salonun girişinde yana çekilerek*

bekler) Önce siz buyurun, derler bizim köyde.

ZOE

Önce hanımlar, sonra beyler.

(Salona girer. Bloom duraksar. Zoe döner ve elini uzatarak onu içeriye çeker. Bloom seker. Antredeki boynuzlu askıda bir erkek şapkasıyla bir empermeabl aslıdır. Bloom şapkasını çıkarır ama, onları görerek, kaşlarını çatır, sonra, dalgın, gülümser. Asmakatta bir kapı açılır. Saçsız başı ve sivi sakalı yukarıya kalkık, mor gömlekli, gri pantolonlu, kahverengi çoraplı, su dolu bir damacanayı kucaklamış, pantolon askısının iki ucu topuklarına değe değe sallanan bir adam maymunumsu adımlarla çıkar. Bloom hemen yüzünü başka yöne çevirerek koridordaki masanın üzerinde duran bir koşan tilki-biblosunun spanyel gözlerini incelemek amacıyla eğilir. Sonra, kaldırdığı başıyla havayı koklar ve Zoe'yu izleyerek salona girer. Abajurun mor ipeği ışığı hafifçe loşlaştırmaktadır. Bir pervane, çarpma kurtula, döne döne uçar. Zemin yeşimtaşı, gök mavisi ve zincifre renginde baklava şekilleri mozaik bir muşambayla kaplıdır. Üzerinde akla gelebilecek her türden ayak izleri basılmış durumdadır: Topuk topuğa, topuk ayak kemerine, ayak başparmağı ayak başparmağına, ayaklar kenetlenmiş, dans ederken bedenselliklerini yitirmiş ayak sürümeleri, hepsi de Çingene çergesi gibi birbirine girmiş. Duvarlar porsukağacıdalları ve açık kayran resimleri dokunmuş goblenle kaplıdır. Şöminede tavuskuşu tüylerinden açık bir paravana yerleştirilmiştir. Lynch, kasketinin siperliğini ensesine çevirmiş şöminenin önüne serili kulları keçeleşmiş halının üzerinde bağdaş kurarak oturmaktadır. İnce bir çubukla tempo tutmaktadır. Kitty Ricketts, bahriyeli giysisi içinde süet eldivenleri mercan bileziğini açıkta bırakacak şekilde geriye kıvrılmış, elinde zincirden örme bir kese kemikleri görünen, solgun bir fahişe masanın kıyısına ilişmiş bacağını sallarken bir yandan da şöminenin üzerindeki yaldızlı çerçeveli aynada kendisini süzmektedir. Ceketinin altından korsebağının ucu hafifçe sarkmaktadır. Lynch alaylı bir şekilde piyanonun başındaki iki kişiyi imler.)

KITTY

(ağzını eliyle örterek öksürür) Bir parça mankafadır da. (işaret parmağını oynatarak imler) Blemblem. (Lynch, çubuğuyla Kitty'nin eteğiyle jüponunu kaldırır. Kitty onları hemen düzeltir) Kendine gel. (hıçkırır;

sonra bahriyelîşapkasını çabucak eğerek kınayla kızullaşmış ıstıtlı saçla-
rını ortaya çıkarır) Ah, özür dilerim!

2240

ZOE

Lambayı açsana, Charley. *(avizeye giderek gazı sonuna kadar açar)*

KITTY

(harvagazı alevine bakar) Bu gece nesi var bunun?

LYNCH

(pesten) Bir hayaletle gulyabaniler girer.

ZOE

Zoe'yu alkışlayın bakayım.

(Lynch'in elindeki çubuk ışıklandır: Pirinç bir maşa. Stephen, şapka-
sıyla bastonunu üzerine koyduğu piyanolanın başında durmaktadır.
İki parmağıyla açık beşli dizileri bir kez daha yineler. Florry Tal-
bot, puslu çilek renginde hırpani bir entari giymiş sarışın humbul
yağtulumu bir aşıfte, bir kolunu gevşekçe minderin üzerine bırak-
arak sedirin köşesine tembelce yayılmış, onları dinlemektedir. Mah-
mur gözkapağının üzerinden irice bir arpacak sarmaktadır.)

2250

KITTY

(beygirimsi ayağıyla bir tekme savurarak tekrar hıçkırır) Ayy, özürdi!

ZOE

(amında yapıştırır) Dostun seni düşünüyor. Gömleğine bi düğüm

2260

al.

(Kitty Ricketts başını eğerek: Boası çözülüp kayar ve omzundan sıyrıl-
arak arkasına, koluna, sandalyeye ve yere düşer. Lynch kıvrılmış
tırtılı çubuğuyla kaldırır. Kitty köşesine çekilerek yılanı boynuna dol-
lar. Stephen dönüp, kasketini alına indirmiş bağdaş kurarak otu-
ran arkadaşına bakar.)

STEPHEN

Aslında bunu Benedetto Marcello'nun bulmuş ya da yapmış olma-
sının yok bi önemi. Bu tören şairlerin bir molası. Ola ki Demeter'e

- 2270 adanmış eski bir övgüdür, üstelik *Coela enarrant gloriam Domini*'ye uygun bir parça. Hiperfrikyen ile miksolidyen kadar ya da David'in yani Circe'nin, ne diyorum ben, Ceres'in mabedi çevresinde şarap içerek raks eden rahiplerin yazdığı metinler ile David'in baş basoncusuna Kadiri Mutlakiyetinin ihtişamına ilişkin verdiği kesin işaret kadar birbirinden ayrı boğum ya da makamlardan etkilenmiştir. *Mais nom de nom*, o da başka bir hikâye. *Jetex la gourme. Faut que jeunesse se passe.* (*durur; Lynch'in kasketini gösterir; gülümser, güler*) Bilgi tümseğin hangi yanda senin?

KASKET

- 2280 (*sıkıcı bir huysuzlukla*) Hadi be! Nasılsa öyle işte. Kadının fendi. Ha Yahudirum, ha Rummyahudisi. Uçlar bir yerde birleşir. Ölüm, en yüksek yaşam biçimidir. Hadi be!

STEPHEN

Tüm hatalarımı, övündüğüm her şeyi, kusurlarımı eksiksiz anımsıyorsun.

Gözlerimi sadakatsizliğe yummayı daha ne kadar sürdürebilirim? Bileğitaşı!

KASKET

Hadi be!

- 2290 STEPHEN

Al bir tane daha. (*kaşlarını çatar*) Temel olan ile başat olanın birbirinden en büyük olası ara ile ayrılmış olması nedeniyledir ki....

KASKET

Ki? Bitir tümcenî. Elinden geliyorsa.

STEPHEN

(*çabalayarak*) Nedeniyledir ki. En büyük olası elips. Tutarlı olan. Sona erıştiren dönüş. Oktav. Ki.

KASKET

Ki!

(*Dışarıda gramofon avaz avaz Kutsal Şehir'i çalmaya başlar.*)

2300

STEPHEN

(*ansızın*) İnsan dünyanın bir ucuna kaçsa da kendisini aşmaktan kurtulamaz; Tanrı, güneş, Shakespeare, gezgin bir satıcı gerçekte kendisini aşarak kendisi olur. Dur bir dakika. dur bir saniye. Sokaktaki şu herifin kahrolası şamatası. Öz, kendisi olmak amacıyla kaçınılmaz biçimde önceden koşullanmıştır. *Ecco!*

LYNCH

(*Bloom'a ve Zoe Higgins'e sırtarak kişnercesine alaylı kahkahasıyla*)
Pek kültürlü bir konuşmaydı, di mi?

ZOE

2310

(*canlılıkla*) Beynin sulanacak evladım, senin unuttuğundan çok, adamın Latince bilgisi.

(*Florry Talbot şikem perver bir kötülükle Stephen'e bakar.*)

FLORRY

Dediklerine bakılırsa kıyamet bu yaz kopacakmış.

KITTY

Demel!

ZOE

(*bir kahkaha patlatır*) Hey ulu adaletsiz Tanrım!

FLORRY

2320

(*küskün*) Anti-İsa'nın geleceğini yazıyordu ya, gasteler. Ayy, ayağım gıdıklanıyor.

(*Pejmürde kıyafetli yalınayak gazeteci oğlanlar, oynak kuyruklu bir uçurtmayla koşarak, şamatayla, paldır küldür geçerler.*)

GAZETECİ OĞLANLAR

Son baskı. Salıncaklı oyuncak at yarışlarının neticeleri. Royal Canal'da denizcanavarı. Anti-İsa'nın salimen gelişi.

(Stephen döner ve Bloom'u görür:)

STEPHEN

2330 Bir zamanlar, zamanlar ve bir yarım zaman.

(Reuben J. Anti-İsa, gezgin Yahudi, bir haris eli arkasında açık, ağır ağır yürüyerek ortaya çıkar. Belinin altına sarkan bir hacı çantasından senetler ve ödenmemiş faturalar fıskırmaktadır. Omuzlarının üzerinde uzun bir teknedireğinin tepesindeki bir kancadan, Liffey'in sularından kurtarılan biricik oğlunun sırsıklam hurdahaş gövdesi pantolonun kıymdan asılı durmaktadır. Punch Costello'nun suretiyle, göttenbacaklı, kambursuratlı, beynisulanmış, sivri çeneli, çukur alınlı ve Ally Sloper burunlu bir gulyabani takla ata ata yuvarlanarak karanlığın içinden meydana çıkar.)

2340

HEPSİ

Bu da ne?

GULYABANI

(çeneleri çatırdayarak, gözlerini fıldır fıldır döndürerek, ciyaklayarak, dışa doğru açtığı, muhteris kollarıyla kanguruvari zıplayarak ileri geri hoplarken, birden dudaksız suratını uyluklarından oluşan çatalın arasından uzatır) Il vient! C'est moi! L'homme qui rit! L'Homme primitif! (deriş gibi hu çekerek döner, döner) Sieurs et dames, faites vos jeux! (Hokkabazlık yaparak çömelir. Ellerinden küçücük halka gezegenler uçuşur.) Les jeux sont faits! (gezegenler çatırtılı seslerle çarpışarak bir araya toplaşır) Rien va plus! (Gezegenler, uçan balonlar gibi uçarak yükselir ve gözden kaybolur. Gulyabani zıplayarak boşluğa uçar.)

2350

FLORRY

(iyyice uyuşur, gizliden haç çıkarır) Dünyanın sonu!

(Ondan bir dişi taaffün sızar. Her yanı bulanık bir loşluk kaplar. Dışarıda, sürüklenen sisin içinden bir gramofon, öksürük ve ayak seslerini bastırarak çağırır.)

GRAMOFON

Yeruşalim!
Aç kapılarını da yırla
Hosanna....

2360

(Bir roket hızla göğe doğru turmanır ve patlar. Ordan bir ak yıldız düşer ve dünyanın sonuyla İlyas Peygamber'in ikinci gelişini duyurur. Görünmeyen semtürreis ile semtülkadem arasına sımsıkı gerilmiş sonsuz bir cambaz ipinin üzerinden, Dünyanın Sonu, kürk kalpakla ekose fistan ve derebeyiüsağı etekliği giymiş ikibaşlı bir ahtapot, Üç İnsan Bacağı şeklinde perende atarak karanlığın içinde fır döner.)

DÜNYANIN SONU

(Iskoçyalı şivesiyle) Şimdi Keel Row'u kim çağırcah, Keel Row'u, Keel Row'u?

2370

(Sürüklenen sisin ve tknefes öksürüklerin üzerinden İlyas Peygamber'in sesi gökten şeamet baykuşu gibi carlar. Patiskadan bol, borumsu kollu bir papaz cüppesi içinde, Amerikan bayrağıyla kaplanmış bir kürsünün üzerinden zangoçsuratıyla görünür. Önündeki seh-paya sertçe vurur.)

İLYAS PEYGAMBER

Müsaadenizle işbu mahalde çene çalmak yasaktır. Jake Crane, Crcole Sue, Dove Campbell, Abe Kirschner, öksürürken ağzınızı kapatınız. Bakınız, bütün telefon hatlarını işleten benim. Oğullarım, şimdi tam zamanıdır. Tanrı'nın saatine göre 12:25. Annenize, geleceğinizi söyleyiniz. Derhal sipariş veriniz, bakın nasıl memnun kalacaksınız. Siz de bizim saflarımıza katılın. Ebediyet Kavşağı'na mavitren biletinizi ayırtınız. Yalnızca bir kelime daha. Siz bir 'Tanrı mısınız yoksa kahrolası bir ahmak mı? İsa İkinci Geliş'ini Coney Island'a yapsa buna hazır mıyız? Florry Christ, Stephen Christ, Zoe Christ, Bloom Christ, Kitty Christ, Lynch Christ, kozmik gücü duyumsamak size kalmıştır. Kozmos denilince aklımız bokumuza mı karışmaktadır? Hayır. Meleklerin yanında olunuz. Bir menşur olunuz. İçinizdeki o bir şey, daha yüksek benliğiniz var. Bir İsa'yla, bir Gautama'yla, bir Ingersoll'la haşır neşir olabilirsiniz. Hepiniz bu titreşimi yakalayabiliyor musunuz? Yakalayabildiğinize inanıyorum ben. Ey cemaat, bir kere bu havaya girdiniz mi, artık cennetin yolları önünüzde açılmış demektir. Beni anlıyor musunuz? Bir yaşamparlatıcısıdır bu, şüphesiz. Gelmiş gelecek en harika şeydir. Ballı börekten âlâ, üstelik kaymaklı da. En cici en sıkırdım yoldur bizimkisi. Hudutsuz büyüklüktedir, süpermuhteşemdir. Yüreği tazeler. Kımıldatır. Kendimden biliyorum, zira ben

2380

2390

2400

de bir çeşit vibratörüm. Şaka bir yana, şimdi yatağa, yani temele inerek, A. J. Christ Dowie ile ahengî feylosofi, anladınız mı? Okey. Yetmiş Yedi Batı Altmış Dokuzuncu Sokak. Tamam mı? Oldu. Solarfonla beni her zaman arayabilirsiniz. Hıyardolmaları, üstelik bedava kupon kazanırsınız. (*bağırır*) İşte bizim izzet şarkımız. Hepiniz tek yürek halinde söyleyiniz. Bir kez daha! (*söyler*) Yeru....

GRAMOFON

(*İlyas Peygamber'in sesini bastırarak*) Yerruşşalliiimmmaççkaa... (*plak kulakları tırmalarcasına iğneye sürtünür*)

ÜÇ FAHİŞE

(*kulaklarını tıkayıp çığırarak*) Öfff!

ILYAS PEYGAMBER

2410

(*gömleğinin kollarını sıvamış, suratı kapkara, kollarını kaldırıp avazı çıktıkça bağırır*) Yukardaki Büyük Birader, Mr. Prezidant, neler dediğimi işitmişsindir herıld. Tabbi ki sana olan inancım kavidir, evvelallah, Mr. Prezidant. Şu anda Miss Higgins ile Miss Ricketts'in ta içine girdi diye düşünüyorum dinimiz. Şüphe yok ki, Miss Florry, şu anda size bakıyorum da pek korkulu bir haliniz olduğunu görüyorum. Mr. Prezidant, sen de aşağı insan de cânım kızkardeşlerimizi kurtarmama yardım etsen bari. (*seyircilere göz kırpar*) Mr. Prezidantımız, her bir şeyi anlıyor ama bir şey söylemiyor.

KITTY-KATE

2420

Kendimden geçmişim. Zayıf bir anımda günah işledim, o yaptığım şeyi de Constitution Hill'de yapmıştım. Piskopos beni kiliseye üye kaydettiği de kahverengi kütüğe yazdıydı. Anamın bacısı bir Montmorency ile evlendiği. Lekesiz bir kız oğlan kız iken evimize gelen bir muslukçu benim yıkımım oldu.

ZOE-FANNY

İçime girip pompalamasına sırf matrak olsun diye müsaade etmiştim.

FLORRY-TERESA

Üç yıldızlı Hennessy konyasının üstüne bir de portoşarabının ne-

ticesi olarak. Whelan yatağa giriverince günah işleyiverdik.

2430

STEPHEN

Başlangıçta söz vardı, sonda ise sonsuzevren. Sekiz saadetimiz mübarek olsun.

(Saadetler, Dixon, Madden, Crotthers, Costello, Lenehan, Bannon, Mulligan ve Lynch beyaz cerrahiye öğrencisi kıyafetleriyle, dörderli sıralar halinde, kaz adımlarıyla gürültülü bir şekilde yürüyerek hızla geçerler.)

SAADETLER

(anlaşılmaz bir şekilde) Bira biftek boğuşkanbarak betti borsacılığın babukluk başpiskopos.

2440

LYSTER

(kuveykırgrisi kısa pantolonu ve geniş kenarlı şapkasıyla, ihtiyatlıca der ki) Dostumuzdur bizim o. İsim vermem gerekmez. Sen ışığı ara ki.

(Seke seke gider. Best, tiril tiril yıkanmış ütülenmiş berber gömleğiyle, lüle saçlar, kıvırtmaçlar içinde içeriye girer. Kertenkelemsiharflerle bezeli Nankin sarısı bir mandarin kimonosuyla pagoda şapka giymiş olan John Eglinton onu izler.)

BEST

(gülümseyerek şapkasını kaldırır ve tıraşlı kafasının tepesinde ucuna portakal bağlanmış bir saç örgüsü görünür) Onu güzelleştirmekle meşguldüm de, malûmâliniz. Güzel olan bir şey, malûmâliniz, demiştir Yeats, yoksa yani, demiştir Keats.

2450

JOHN EGLINTON

(yeşilörtülü loş ışıklı bir fener çıkarır ve bir köşeye doğru tutar: kulak tırmalayıcı bir sesle) Estetik ile kozmetik kadınlara mahsustur. Ben hakikatten yanayım. Sade bir insan için sade bir hakikat. Tandera-gee hakikatlerin peşindedir ve onlara ulaşmakta kararlıdır.

(Kömürkovasının ardındaki ısıldağın konik huzmesinde çenesini dizlerine dayamış ongun bakışlı bilge ozan Mananaun MacLir'in sakallı, düşünceler içindeki yüzü belirir. Sonra yavaşça kalkar. Eski Kelt rahiplerini andıran ağzından soğuk bir denizyeli eser. Başını

2460

çevresinde kıvrır kıvrır yılanbalıklarıyla yavruları kaynaşmaktadır. Tüm bedenini yosunlarla kavrular bağlamıştır. Sağ eliyle bir bisiklet pompasını tutar. Sol elinde ise iki kısıkcından yakaladığı koskoca bir ıstakoz vardır.)

MANANAUN MACLIR

(dalgaların sesiyle) Aum! Hek! Wal! Ak! Lub! Mor! Ma! Tânrıların ak yogisi. Hermes Trismegistos'un bağıcılık kitabı. *(denizyeli uğultusunu andıran bir sesle)* Punarjanam patsypunjaub! Kimse dalga geçemez benimle. Birisi demiştir ki: Soldan, şakti kültünden sakınınız. *(fırtınakuşu gibi bir ağılık atar)* Şakti Şiva, kara ve gizemli Peder! *(Bisiklet pompasıyla sol elindeki ıstakozu vurur. Yardımcı kadranında on iki burcun işaretleri yanar. Okyanusa özgü bir şiddetle iniler.)* Aum! Baum! Pyjaum! Hanenin ışığıyım ben! Rüyamı kaymaklı tereyağıyım ben!

(Yahuda'nın iskeletleşmiş eli ışıltı boğar. Yeşil ışıltı yiterek leylakileşir. Havagazi alevi fısırdarak inler.)

HAVAGAZI ALEVİ

Fuuh! Fuuuuuh!

(Zoe abajura doğru koşar, dizlerini bükerek fitili ayarlar)

ZOE

Hazır burdayken kimde bir emzik var?

LYNCH

(masanın üzerine bir sigara atarak) Buyur.

ZOE

(avurtlarcasına başını yana doğru dikerek) Bir hamfendiye öyle mi sunulur bıgı? *(Lambaya doğru uzanır ve koltuk altlarındaki kahverengi püskülleri göstererek sigarayı alevin üzerinde yavaşça çevirir Lynch, pişkin, elindeki maşayla kombinezonunun bir yanını kaldırır. Jartiyerlerinden yukarısı çıplak, teninin rengi safır ışığın altında superisi yeşiline dö-nüşür. Zoe sigarasından sakince bir nefes çeker.)* Güvertemdeki güzel-lik noktasını görebildin mi bari?

LYNCH

Bakmıyorum ki.

ZOE

(mahcubane bakar) Öyle mi? Ne demezsin. Bir şeftali emmeye var mısın?

(Utanmışçasına bakışlarını çevirerek gözcücuyla Bloom'u süzer, sonra ona doğru dönerek kombinezonunu maşadan kurtarır. Teni sil baştan, bir sıvıdaymışçasına mavimtıraklaşır. Başparmaklarını çeviren Bloom, arzuyla gülümseyerek olduğu yerde dikilir. Kitty Ricketts tükürüğüyle ortaparmağını yalar ve, aynaya bakarak, kaşlarını düzeltir. Bazilikogrammatı Lipoti Virag, bacadeliginden içeriye hızla kayarak iner ve pembe soytarı ayakçaklar üzerinde sola doğru kurumla iki adım atar. Çok sayıda pardösüyle sarmalanmıştır; kahverengi makintoşunun altında bir tomar parşömen tutmaktadır. Sol gözünde Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell'in monoklu parıldamaktadır. Başına Mısır hükümdarlık tacını giymiştir. Kulaklarının ardında birer kazteleği vardır.)

2500

VIRAG

2510

(topuklarını bitıştırıp eğilir) Benim adım Szombathelyli Virag Lipoti'dir. (düşünceli ve kuru bir şekilde öksürür) Buralarda ahlâksızca üryanlığın külliyetlice mevcut olduğu aşikâr, değil mi efendim? Bu hanımın arka manzarasını gayri ihtiyari temaşa ettikde, senin bilhassa müptelâsı olduğun o hayli mahrem libaslardan giymediği teşhis edilmiş bulunmaktadır. Kalçadaki zerk emaresini ümit ederim ki müşahede etmişsindir? Güzel.

BLOOM

Büyükbabacığım. Lakin....

VIRAG

2520

Diğer taraftan, saçları bizim millî köknar iksirimize hayli medyun olduğu aşikâr olan vişnerengi rujlu beyaz kuafözlü iki numaraya gelelim, kendisi sokak kıyafetinde olduğu halde, kanaatimce, korsesi mabadını haylice sıkmakta. Nerdeyse belkemiği öne çıkmış. Yanılıyorsam beni düzelt, lakin benim her daim bildiğim bir şey varsa o da cilvefürüş şahıslar tarafından iççamaşırlarını bir nebze-

cik dahi açıktaki bırakacak şekilde tatbik edilen bu fül, eksibisyonistisistisistisinden dolayı sana hep cazip gelmiştir. Kısacası: Hipogrif. Haksız mıyım?

2530

BLOOM

Ama bu kadın epey ince.

VIRAG

(*tatlı dille*) Şüphesiz! İyice bakıldıkta, eteğindeki şu bol ceplerin ve alt kısmının hafifçe daraltılmış olmasının gayesi kalçaların iriliğini tedai ettirmektir. Hebenneka müşterilerin kaz gibi yolundukları muazzam tenzilâtli satışlardan alınmış yeni bir kıyafet. Gözleri boyayan sahte letafet. En ince teferruatına varıncaya kadar kusursuz bir itina. Bugün giyebileceğin bir şeyi yarın asla giymeyiniz.

2540

Parallaks! (*başının asabi bir seğirmesiyle*) Beynimde bir şey nasıl çat etti, işittiniz mi? Polisillabaks!

BLOOM

(*bir dirseğini bir eline, işaretparmağını da yanağına dayamış*) Oldukça da üzgün görünüyor.

VIRAG

2550

(*çakalımsı dişlerini sapsarı ortaya çıkararak istihzayla sol gözünü bir parmağıyla aşağıya doğru çeker ve boğuk sesle haykırır*) Vazgeçsene! Sakın aldanma sen o haspalara da, yapmacıklı mahzunluklarına da. Adi zambak. Hepsinde de vardır Rualdus Colombus'un keşfettiği peygamberçiçeği. Düşür onu. Columbla onu. Bukalemonu. (*daha neşeli*) Pekâlâ o halde, müsaadenle dikkatini üç numaralı kaleme çekeyim. Çıplak gözle görülebilecek şeyleri hayli mebzul. Kafatasındaki oksijenize nebatî madde kitlesine bak. Dediğin gibi valla, kart papaz, çorba! Aşşurreee! Kabakçiçeği gibi açılmış, şu semere bak sen evlât.

BLOOM

(*hayıflanarak*) Vay, silahsız gelince böyle olur işte.

VIRAG

Her çeşidinden mevcudumuz var, şekerli mi istersiniz, yoksa az

veya sade mi? Sen parayı bastır da, beğendiğini seç. Hepsiyle de ne kadar mesut olursun...

2560

BLOOM

Hangisiyle?

VIRAG

(*dilini yukarıya doğru kıvrarak*) Nayım! Bak. Şunun kadrosu oturaklı. Mübareğin üzeri iki parmak kalınlığında bir yağ tabakasıyla kaplı. Önünde ileriye doğru iyice çıkık, handıysa çorba kâsesinin içine düşmeye hazır, hatırı sayılır ebatlardaki şu iki tümseğe bakılacak olursa memeliler sınıfından; ve dahi art aşağısına gidildikde, rektum ile avuçlandıkda kabardığını tedai ettiren iki ilâve tümsek daha var ki, sıklıktan maada insanın arzu ettiği her bir şeye sahiptir. Bu suretdeki etli nahiyeler itinalı bir ihtimamın mahsulüdür. Besi kafesinde semirtildiklerinde karaciğerleri devasa ebatlara varılabilir. Çemenotlu ve benjuven macunu sürülmüş taze has ekmek topaklarının yeşil çayla birlikte gövdeye indirilmesi de onları bu kısa mevcudiyetleri boyunca muazzam şişkinlikte tabii tulumlarıyla mücehhez kılar. Bu da senin işine gelir, he? Kazanların kaynadığı, tencerelerin oynadığı o eski günler, gel de tahassür çekme. *Lycopodium*. (*gırtlığı seğirir*) Güm, pat! Gene başladı işte.

2570

BLOOM

Arpacıktan iğrenirim.

2570

VIRAG

(*kaşlarını kaldırır*) Bir altın yüzükle dokunun, derler. *Argentum ad feminam*, eski Roma ve kadim Yunanistan'da Diplodocus ve Ichthyosaurus'un konsüllüğü sırasında demiş olduğumuz gibi. Netice itibariyle, Havva'nın her derde karşı birebir ilacı. Satılık değildir. Sadece kiralınır. Huguenot. (*yeniden seğirmeler*) Tuhaf bir ses valla. (*yüklenmişçesine öksürür*) Lakin belki de sadece bir siğildir. İnşallah o bapta sana öğretmiş olduklarımızı unutmamışsındır? Elenmemiş buğday unu ile bal ve küçük hindistancevizi.

BLOOM

2580

(*düşünceli*) Elenmemiş buğday unu ile *lycopodium* ve sillabaks. Bu

arayış da işkenceye dönüştü. Epey yorucu bir gün geçirdim, art arda tesadüfler. Dur. Ne demiştin, siğilkanı siğilleri yayar, yani...

VIRAG

(*burnu daha da kıvrık, gözuçları titrek, huşunetle*) Başparmaklarını çevirmeyi bırak da santralını işlet. Gördün mü, unutmuşsun. Mnemoteknik talimleri yap biraz. *La cause é santa*. Tara Tara. (*alçak sesle*) Elbette hatırlayacak.

BLOOM

2590 Yanılmıyorsam biberiye de demiştin ya da asalak nesiçler üzerinde irade gücü. Yo hayır, hatırlıyor gibiyim. Bir ölünün eli değerse iyileşir. Mnemo?

VIRAG

(*heyecanla*) Elbet efendim. Elbet efendim. Aynen öyle. (*parşömentomaına hızlıca vurur*) Bu betik sana nasıl hareket etmen hususunda bütün tafsilâtı teferruatlı bir şekilde gösteriyor. Helecanlı akonitin fobisi, hidroklorik asit melankolisi, ereksiyonda tenasülî zevk ademiyeti mevzuları için fihriste müracaat etmen kâfi. İmdi Virag ampütasyon mevzuundan bahsedecek. Emektar dostumuz kostik.

2600 Aç bırakılmaları şarttır. İncelmiş boynunun altından atkılıyla kesip koparırısın. Lâkin, diğer mahallerde, meselâ Bulgarya'da ve Bask mıntakasında, kadınların erkek kıyafetleriyle dolaşmalarından hoşlanıp hoşlanmadığına karar verdin mi sen? (*bir an bıyık altından güler*) Koskoca bir seneyi dinî meselelerin tetebbuuna harcamayı düşünüyordun, 1886 senesinin yaz aylarınıysa o milyonu kazanmak maksadıyla dairenin murabbaya tahviline hasretmiştin. Nar! Ulviyetten kepezeliğe geçmeye bir adım kâfi. Meselâ, pijamalar? Veyahut da apışlığı takviyeli, kapalı çoraplı külotlar? Ve nihayet, fanilalı donlar gibi müşevveş terkiplere ne buyurulur! (*istihzaıyla kıkırdar*) Kikiriki!

(*Bloom, ikircikli, gözlerini üç fahişenin üzerinde dolaştırır, sonra, kulaklarında sürekli uçaduran pervanenin vızıltısı, üzeri örtülü lambaya çevirir.*)

BLOOM

O zaman bitirmek istiyordum. Gecelik diye bir şey yoktu. Ama

şimdi yarın yeni bir gün olacak. Geçmiş bugün oldu şimdi. Şu an ise yarın şimdi olduğu gibi geçmiş dün.

VIRAG

(Domuz gibi fısılayarak kıskırtır) Bir gün yaşayan sinekler, şıfıntı dişilerin mabad nahiyelerinden uzanan edep sinirlerinden intişar eden o güzelim kepaze kokulara ram olarak bu kısa ömürlerini ha bire çiftleşerek harcarlar. Kıyak vallahi! *(sarı papağangagası ağzıyla genzinden gıdaklarcasına)* Dehrimizin beş bin beş yüz ellinci seneleri civarında Karpatlar'da bir atasözü söylenirdi. Bir kaşık bal dostumuz Bruin'i yarım düzine en âlâ malt sirkesinden daha fazla cezbeder. Ayının vızıltısı arıları gocundurur. Ama bırakalım bunları. Başka bir zaman gene raci oluruz. Gayet memnun kalmıştık, biz diğerleri. *(öksürür ve, başını eğerek elinin çukuruyla burnunu düşünceli bir şekilde ovuşturur)* Bu gece sineklerinin de ışığı takip ettikleri malûmunuzdur. Unutmayın ki ayarlanması mümkün olmayan kompleks gözleri için bir aldatmacadır bu. Bu çetrefilli hususlar için, Dr. L. B.'nin senenin sansasyon uyandıran kitabı diye bahsettiği Seksolojinin Esasları veya Aşkın İhtirası isimli eserinin on yedinci kitabına bakmalısın. Bir de, meselâyn, hareketleri otomatik olanlar vardır ayrıca. İdrak etmeye çalış. Onun hayatındaki güneş olup çıkıyor. Gecekuşu gecegüneşi gecesemti. Yakala beni, Charlie! *(Bloom'un kulağına üfler)* Vızz!

2620

2630

BLOOM

Arı mıdır kurtsineği midir geçen gün duvarın gölgesinde şaşırmış bir oraya bir buraya saldırırken gömleğimden içeriye iyi ki ben....

2640

VIRAG

(yüzünde duygudan eser olmaksızın, gümr, kadınsı bir edayla güler) Hrika! Pantolonunun yırtmacında İspanyol sineği veya büllüğünde hardal yakısı. *(sarkık hindi gerdanı sallanadursun pisboğaz hindi gibi sesler çıkarır)* Gulu gulu gulk! Neredeyiz ki? Açıl ya Susam! İşte geliyor! *(parşömen tomarını çabucak açar ve kandilböceği burnunu cırnaksı parmaklarıyla kavrıdığı satırlar üzerinde sağdan sola doğru kaydırarak okur)* Dur bir dakika, aziz dost. Aradığın cevabı getiriyorum sana. Redbank istirdiyeleri çok geçmeden bize takdim edilecek. Aşçıların kralıyım bendeniz. Belki de bu leziz çiftkabukluların bize faydası dokunur, Perigord domalanları ise, muhterem âk-

2650

ilülkül haşmetlü domuzcağızların yerden çıkardıkları bu yumrular asabî rahatsızlıklara veya virajit vak'alarına karşı birebirdir. Her ne kadar pis kokarlar ise de insanı kamçılarlar. *(başını devindirerek takılgancasına kıkırdar)* İşte böyle gülerim de. Gözlüğüm okülerimde. *(aksırır)* Amin!

BLOOM

2660 *(dalgıncasına)* Oküler açıdan kadının çiftkabuk vaziyeti daha da vahim. Ha bire açıl ya susam. Yarık eşey. Tevekkeli haşarattan, sü-rüngen şeylerden korkarlar. Oysa Havva ile yılan tezat teşkil ediyor. Tarihsel bir vakıa değil zaten. Kanımca aşıkâr bir örnekseme. Yılanlar da kadın sütüne düşkündür ya. Kıvrıla kıvrıla millerce hepçil ormanı geçip kadının memesini kan çıkana dek emmemelerler. Elephantuliasis'in eserlerinde rastlanan o Romalı şenşenia hanımablalar gibi.

VIRAG

(sert kıvrımlı dudaklarını uzatarak, taşlaşan gözleri umutsuzca kapalı, gizemli bir tekdüzelilikle mezmur okur) Meçhulü vaki olan ol memeleri gepgergin ol inekler....

2670

BLOOM

Artık çılgılığı basacağım. Ne dedin, ne dedin? Ha? Ya. *(yineler)* Memelerini hırsıyla emsinler diye onlara sunmak amacıyla kendiliğindenlikle timsahların mağarasını ararlar. Karıncalar yaprakbitlerini sağlarlar. *(derinden)* İçgüdülerdir dünyaya hükmeden. Yaşamda. Ölümde.

VIRAG

2680 *(başını çarpıtıp sırtını ve omuzlarının kamburlaşmış kanatlarını kabartarak çapaklı şişmiş gözleriyle pervaneye bakar ve boynuzumsu curnağını uzatarak bağırır)* Kim per per? Aziz Gerald kim? Aziz Ger, sen mi-sin? Aman Tanrım, Gerald'mış. Ah, fena halde yanmasından fevkalâde endişe ediyorum. Lütfen insaf ehli biy zatı muhteyem bi-yincisınıf peşkiyiyle biy felakete mani oluveyemez mi? *(miyavlar)* Pisi pisi pisi pisi! *(iç çeker, geriye çekilir ve altçenesini sarkıtıp yan yan bakar)* Aman, şükür. Artık rahat. *(birden çenelerini açıp havada çatırdatarak kapatır)*

PERVANE

Ben bir mini mini şeyim
İlkbaharda hep uçarım
Fırdönerim döne döne.
Bir zamanlar kral idim
Şimdiyse budur yaptığım
Kanadımı çırpı çırpı!
Hırpa!

2690

(gürültülü kanat çırpışlarıyla mor abajura doğru seğirtir)

Cici bici cici bici canımın içi jüponlar.

(Sol üst girişten iki adım kayarak Henry Flower ön sol ortaya doğru ilerler. Koyu renkli pelerin ile sarkık tüylü bir sombrero giymektedir. Bir elinde gümüşstelli kakmalı bir santur, ötekinde de kilden lülesi kadın başı şeklindeki upuzun saplı bir bambu Jacob piposu vardır. Ayaklarında ise koyu kadife çoraplarla gümüştokalı rugan iskarpinler. İsa'ya benzeyen, kabarık saç lüleleriyle çevrelenmiş romantik yüzünde ince bir sakalı ve bıyığı vardır. Leylek bacakları ve serçe ayakları Candia Prensi tenor Mario'nunkilere benzemektedir. Kalkan kırmalı yakalarını bastırarak düzeltir ve sevdalı dilini gezdirerek dudaklarını namlendirir.)

2700

HENRY

(gitarının tellerine dokunarak alçak, tatlı bir sesle) Açan bir çiçektir o.

(Virag, dişlerini sıkmış, acımasızca lambaya doğru bakar. Bloom, ağırbaşlı, Zoe'nun boynunu inceler. Henry, zendost, çifte gerdanını piyanoya doğru çevirir.)

2710

STEPHEN

*(kendi kendine) Gözlerin kapalı çal. Baban gibi. Domuzların yediği mısır yapraklarıyla doldurdum midemi. Bu kadafı da fazla. Şöyle bir doğrulup gideyim şeyime. Yalnız burası da öyle. Steve, netameli bir yoldasın. Yaşlı Deasy'yi ziyaret etmeliyim ya da telgraf. Bu sabahki görüşmemiz üzerimde derin bir etki bıraktı. Yaşlanıma rağmen. Yarın uzun uzun yazarım. Hâlâ sarhoşum biraz. *(tuşlara yeniden dokunur)* Şimdi de minör tonlar. Evet. Ama fazla değil.*

(Almidano Artifoni elindeki bir nota tomarını kaldırır.)

2720

ARTIFONI

Ci rifletta. Lei rovina tutto.

FLORRY

Bize bir şey söylesene. O güzel aşk şarkıları.

STEPHEN

Ses yok ki. Bende iş kalmadı artık. Lynch, lavtaya ilişkin mektubu göstermiş miydin sana?

FLORRY

(yılışarak gülümser) Ötmek istemeyen güzel sesli huysuz kuş.

2730

(Siyamlı ikizler Sarhoş Philip ile Ayık Philip, Oxfordlu iki üniversite öğretmeni, çim biçme makineleriyle pencere pervazında görünürler. İkisi de Matthew Arnold maskesi takmıştır.)

AYIK PHILIP

Geri zekâlı birinden öğüt sana. Her şey iyi gitmiyor. Kurşunkaleminin açılmamış ucuyla yap hesabını, keşkekaleyhisselamvari. Üç sterlin on iki aldım, iki banknot, bir İngiliz altını, iki kuron, bir bileydin ah. Mooney's en ville, Mooney's sur mer, The Moira, Larchet's, Holles Street Hastanesi. Burke'nin meyhanesi. He? Gözüm senin üzerinde.

SARHOŞ PHILIP

2740

(sabırsızca) Hadi be sen de. Canın cehenneme! Borcum yok benim. Bir de şu oktavları öğrenebilseydim. Kişilik tekerrürü. Kim söylemişti bana onun adını? *(çim kesme makinesi vınlamaya başlar)* Ha, evet. *Zoe mou sas agapo.* Daha önce buraya gelmiş gibi bir his var içimde. Ne zamandı Atkinson değil kartını bir yere koyduğum. Mac Bilmemkim. Unmack, tamam. Şeyden söz ettiydi bana, dur yahu. Swinburne müydü, değil miydi?

FLORRY

Hani bizim şarkı?

STEPHEN

Gönül istiyor ama beden halsiz.

2750

FLORRY

Maynooth'tan mısın sen? Bir zamanlar tanıdığım birine benzettim de seni.

STEPHEN

Artık orda değilim. (*kendi kendine*) Zeki karı.

SARHOŞ PHILIP VE AYIK PHILIP

(*çimbiçerleri çimensaplarıyla karşılıklı dans ederek vınlarlar*) Akıllara seza bu zekâ. Kendine gel kendine gel. Durun yahu, kitap sende mi, o şey, baston? Akıllarasezabuzekâ. Kendinegelartık. Formunu koru. Bizim gibi yap.

2760

ZOE

İki gece önce buraya işini görmek için, düğmeleri tek mil ilikli fırlan bir papaz gelmişti. Kendini saklamana hacet yok, dediydim ona. Başının kel olduğunu biliyorum zaten.

VIRAG

Kendi zaviyesinden son derece mantıkî. Ademoğlunun sukutu. (*gözbebekleri irileşerek, haşince*) Papa'nın canı cehenneme! Güneşin altında yeni bir şey yok. Keşişlerin ve Bakirelerin Tenasülî Sırlarını ifşa eden Virag'ım ben. Roma Kilisesi'ni niçin terk ettim? Rahip, Kadın ve Konfesyonal'i okuyun. Penrose. Flipperty Jippert. (*kıvramp durur*) Kadın, cana yakın bir mahcubiyetle hasırörme korsesinin kopçalarını çözerek, sırlıslıkam yonisini erkeğin lingamına takdim eder. Kısa bir müddet sonra erkek kadına pars pirzolası ikram eder. Kadın gayetle mes'ut, kuştüyütenine bürünür. Adam onun yonisini ipiri – ve de semsert – lingamıyla azgıncasına sever. (*adam feryadı basar*) *Coactus volui*. Sonra ayrıntı kabaaran kadının ha babam de babam devinir. Güçlü adam kadının bileğini kavrar. Kadın ciyaklar, ısıırır, zehir kusar. Artık öfkelenen adam, kadının semiz yadganasını gaddarca tokatlar. (*kendi kuyruğunun peşine düşer*) Piffpaff! Popo! (*adam durur, aksırır*) Hapşu! (*kendini paralar*) Prrrrrht!

2770

2780

LYNCH

Umarım o muhterem pedere kefarecini ödemişsindir. Bir piskoposu vurmaktan dolayı dokuz İlahi.

ZOE

(burun deliklerinden mors dumanları fışkırır) Bir irtibat tesis edemedi. Sadece, duyguları, anlarsın. Kuru bir çırpınışı.

BLOOM

Zavallı adam!

2790

ZOE

(aldırışsız) Başına gelenlerden dolayı sadece.

BLOOM

Ne oldu ki?

VIRAG

2800

(Kapkara bir ışıltıyla ağzını şeytancasına açarak suratını kasar, kupkuru boynunu turna gibi uzatır. Cacıklık burnunu havaya kaldırarak ulur.) *Verfluchte Goim!* Bir pederi vardı. Yahuda Iacchia, Libyalı bir haremağası, Papa'nın piçi. (dirsekleri kaskatı kırılmış, acı çeken gözleri kartaloz boynunun ucundaki kafatasından fırlamış, sakat önayakları üzerinde öne doğru uzanır, sağır dünyaya karşı havalar) Bir orospunun oğlu. Apokalips.

KITTY

Sonra mavi kasketli Jimmy Pidgeon'dan çıban kapan Mary Shortall ondan hamile kalınca bunu hazmedemeyip katıla katıla ağlayarak yataklara düşmüş helak olup gitmişti de hepimiz cenazesinde bulunmuştuk.

SARHOŞ PHILIP

(keyifsiz) *Qui vous a mis dans cette fichue position, Philippe?*

AYIK PHILIP

2810

(neşeli) *C'était le sacré pigeon, Philippe.*

(Kitty iğnesini çıkardığı şapkasını usulca köşeye bırakarak kınalı saçlarını eliyle düzeltir. Böylesi zarif bukleli saçlardan daha güzeli, daha zarıfı asla görülmemiştir bir fahişenin omuzları üzerinde. Lynch Kitty'nin şapkasını giyer. Kitty şapkasını çekip alır.)

LYNCH

(güler) Metchnikoff antropoit maymunları işte bu güzellikler sayesinde telkih etmiştir.

FLORRY

(başıyla onaylar) Lokomotor ataksi.

ZOE

2820

(neşeli) Aboov, bizim lügat nerede!

LYNCH

Üç bilge bakire.

VIRAG

(sıtma nöbetinden titreyerek, çatlak saralı dudaklarından, şarıl şarıl köpüklü sarı balgamlar dökülür) Aşk iksirleri satardı, ak balmumu, portakalçiçeği. Romalı yüzbaşı Panther onu tenasülâtıyla kirletmiş. *(eli çatalında, titreyen fosforışıl akrep dilini çıkarır)* Mesih aşkına! Herif kadının timpanını patlatmış. *(anlaşılmaz şebek çılgınları atarak kalçalarını edepsizce oynatır)* Hik Hek! Hak! Hok! Huk! Kok! Kuk!

2830

(Pancarsurathı, balaban, burundeliklerikilli, kocasakallı, lahana-kulaklı, pöstekigöğüslü, fırçasacı, şişgöbekli Ben Jumbo Dollard, beliyle cinsel organlarını sıkıca saran siyah bir mayo giymiş, öne doğru çıkar.)

BEN DOLLARD

(yaba gibi ellerindeki kastanyetleri şakırdatarak, bas varilton sesiyle şen şatır ırlar) Ateşli kalbim aşka olunca teslim.

(İki bakire Hemşire Callan ile Hemşire Quigley muhafızları ve kordonları aşp kollarını açarak koşarlar ve ona sarılırlar.)

2840

BAKİRELER

(*çoşarak*) Big Ben! Ben Chreemiz bizim!

BİR SES

Şu donlu adamı yakalayın.

BEN DOLLARD

(*kalçasına vurarak bir kakkaha gümbürdetir*) Buyur, şimdi yakala.

HENRY

(*göğsüne yasladığı kesik bir kadın başını okşayarak, mırıldanır*) Kalbin senin, aşkım benim. (*lavtasının tellerini çalarak*) İlk gördüğüm zaman o....

2850

VIRAG

(*derilerini soyup atar, tüyleri yığın yığın dökülür*) Vay namussuzlar! (*kömürkarası boğazını göstererek esner, sonra parşömentomarıyla yukarıya doğru dürterek çenelerini kapatır*) Firkatini izhar etdikten sonra. Elveda. Selâmetle. Dreck!

(*Henry Flower bıyıklarını ve sakalını bir ceptarağıyla hızlı hızlı tatar ve diliyle ıslattığı avucuyla saçlarını düzeltir. Kılıcını çekip havaya kaldırır, barbari lavtası omzuna asılı, kapıya doğru kayar. Virag, kuyruğunu diker, yan duvardaki irinsarısı bir el afişine uzlukla sırakadək vurup bir de kafa atarak ayakçaklarının iki salapatı hamlesiyle kapıya ulaşır.*)

2860

EL İLANI

K. 11. İlan yapıştırmak Yasaktır. Kesinlikle gizlidir. Dr. Hy. Franks.

HENRY

Her şey yitti şimdi.

(*Virag başını üç kez çevirip yeniden çıkarır ve koltuğunun altında tutar.*)

VIRAG'IN BAŞI

Vak kvak!

(Herkes sahneden çıkar.)

2870

STEPHEN

(omzunun üzerinden Zoe'ya) Protestan delâletini kuran o kavgacı papazı yeğlerdin kuşkusuz. Ama uzak dur Antisthenes denilen o köp'öglü bilgeden ve Arius Heresiarchus'un nihai akıbetinden. Çan çekışı kenefte.

LYNCH

Onun için hepsi de aynı tek Tanrı.

STEPHEN

(sofuca) Her şeyin hâkimi olan Ulu Tanrı.

FLORRY

2880

(Stephen'e) Papazlıktan terksin sen garanti. Ya da keşşikten.

LYNCH

En büyük günah, Keşsavak Keşşiler.

(Tüm İrlanda'nın Başpiskoposu Pek Mümtaz Simon Stephen Kardinal Dedalus Hazretleri, kırmızı cüppesi, sandalları ve çoraplarıyla kapıdan içeriye girer. Gene kırmızılar giyinmiş yedi maymunumsu cüce papazadayı, en büyük yedi günah, Kardinal'in uzun eteğini tutarak kaldırmışlar, altından dikiz geçmektedirler. Kardinal'in başında eğik duran külüstür bir silindir şapka vardır. Başparmakları koltukaltlarında, avuçları açık durmaktadır. Boynuna geçirdiği mantar tıpalardan bir tespihin göğsünün ortasına sarkan ucunda tirbuşondan bir haç sarmaktadır. Başparmaklarını çeker, kollarını abartılıca sallayarak Tanrı'dan mağfiret niyaz eder ve yüksekten atarak azametle beyan eder:)

2890

KARDİNAL

Conservio'yu tutukladılar
En karanlık bir zindana tıktılar
Üç ton çeken kelepçe ve zincirlerle
Her bir azasını prangaya vurdular.

(Sağ gözü sıkıca kapalı, sol yanağı şişik, herkesi süzer bir an boyun-

2900

ca. Sonra, içindeki sevinci bastıramayıp elleri kalçasında bir sağa bir sola sallanarak yürekten gelen bir coşkuyla mizahi bir türkü tutturur:)

Ah, zavallı küçük şey
Sasasasası bacaklı
Besli, yağlı ise de bir yılan denli kıvrak
Gel gör melun bir andavallı
Beyaz lahanasını yemesin diye
Vurmuş Nell Flaherty'nin zampara ördeğini.

2910

(Binlerce küçük sinek giysisinin üzerine üşüşür. Kollarını çaprazlamasına uzatarak iki yanını kaşırken yüzünü ekşitir ve haykırır:)

Cehennem azabı çekiyorum. Hay Allahın cezairibahrisefidi, İsa'ya şükürler olsun ki bu minik kerataların belli bir hedefleri yok. Birlikte hareket etseler beni bu Allahın cezası arz küreden çoktan uçururlardı.

2920

(Başını eğik tutarak işaret ve orta parmaklarıyla kısa bir takdis işareti yapar ve Paskalya öpücüğü dağıtır; sonra, şapkasını sağa sola eğip göz açıp kapayana dek eteklerini tutan cücelerin boyutuna inerek komik bir dansa başlar. Yerden bitme yamaklar kıkır kıkır gülerek, dikiz geçerek, birbirlerini dürterek, gözlerini süzerek, Paskalya-öpücüğü dağıtarak onun ardından zıkkaklayarak yürürler. Kardinâl'in sesi ta uzaklardan tatlı, şefkatli, mert ve ahenkli işitilir:)

Getirecek kalbimi sana,
Getirecek kalbimi sana,
Gecenin ıtırılı soluğu
Getirecek kalbimi sana!

(sihirli kapıkolu döner:)

KAPIKOLU

Sanaaa!

2930

ZOE

O kapıda ecinniler var.

(Gıcırdayan merdivenlerden aşağıya bir erkek silüeti iner ve bir yağmurlukla şapkanın askıdan alındığı işitilir. Bloom gayri ihtiyari öne doğru fırlar ve geçerken kapıyı yarı aralık bırakarak cebinden çikolatayı alır ve sıkılarak Zoe'ya uzatır:)

ZOE

(*Bloom'un saçlarını şöyle bir koklar*) Hmmm! Sağ olasin, ananın ömrüne bereket. Sevdığım şeye bayılırım ben.

BLOOM

(*kapışığında fahişelerle konuşan bir erkek sesi işiterek kulaklarını diker*) 2940
Ya burdaysa? Ardından? Ya da o yüzden gelmemiş? Ya da çifte âlem?

ZOE

(*çikolatanın kâğıdını yırtarak açar*) Çataldan önce yapılmıştır parmaklar. (*bir parça koparır ve ısırırken bir parça da Kitty Ricketts'e verir, sonra civelekçe Lynch'e döner*) Fransız pastiline itiraz var mı? (*Lynch başıyla olurlar. Zoe ona takılır.*) Ya şimdi al ya da alıncaya kadar bekler misin? (*Lynch başını kaldırıp ağzını açar. Zoe, ödülüne sağdan sola bir daire çizdirir. Lynch'in başı onu izler. Zoe soldan sağa çevirmeye başlar. Lynch Zoe'ya bakar.*) Yakala! 2950

(*Zoe bir parçayı havaya fırlatır. Lynch, başını ustaca devindirerek çikolatayı kapar ve katır kutur çiğner.*)

KITTY

(*çiğneyerek*) Kermes'te birlikte olduğum mühendiste harikaları vardı. Şahani likörlerle dolu. Genel Vali de hanımıyla ordaydı. Toft'un atlıkarıncasında ne eğlendik ne eğlendik. Hâlâ başım dönüyor.

BLOOM

(*Svengalivari kürk paltosu içinde, perçemi Napolyonvari alnına düşmüş, kollarını kavuşturmuş, hışımla vantrilokvari büyüdü dualar okuyarak delici kartal bakışlı gözlerini kapıya doğru çevirir. Sonra kasılarak sol ayağını öne doğru atar ve sağ kolunu sol omzundan aşağıya çekerek tahrikamız parmaklarıyla hızlı bir mason üstadı selamı çakar.*) Yok ol, git, git, her kimsen, emrediyorum sana! 2960

BLOOM

(*vakarlı*) Teşekkürler.

ZOE

İtiraz istemem. Buyur!

(Merdivenlerden, yürüyen bir kimsenin sert topuk sesleri işitilir.)

2970

BLOOM

(*çikolatayı alır*) Afrodisyak? Solucanotuyla yarpuz. Ama ben aldım onu. Vanilya müsekkin miydi, yoksa? Mnemo. Müşevveş ziya hafızada müşevveşiyete yol açar. Kırmızı, lupusa iyi gelir. Renkler kadınların karakterlerini tayin eder, varsa şayet. Bu loşluk bana hüznün veriyor. Ye iç keyfine bak zira yarın. (*çikolatasını yer*) Tadını bile etkiliyor, mor. Ama uzun zamandan beri ben hiç. Yepyeni bir his. Afrod. Şu rakipler. Gelmem lazım. Hiç olmamasındansa geci evlâdır. Andrews'da domalan yiyeyim bari.

2980

(*Kapı açılır. Genelevpatroniçesi Bella Cohen içeriye girer. Bir fildişi renkli üççeyrek, kenarları püskülle çevrili bir entari giymekte ve Karmen'deki Minnie Hauck gibi siyah bağa yelpazeyi işveli bir şekilde sallamaktadır. Sol elinde nikâh ve yıldönümü yüzükleri vardır. Gözleri bol bulamaç siyah sürmelidir. Üst dudağından hafifçe bıyıklar çıkmıştır. Ablak zeytunî yüzü hafifçe terlidir ve iri burun delikleri turuncu renklidir. Kulaklarından büyücek zümrüt küpeler sarmaktadır.*)

BELLA

Amanın dostlar! Kan ter içinde kaldım.

2990

Çevresindeki çiftlere bir göz atar. Sonra gözleri Bloom'a takılır ve uzun süre ısrarla onun üzerinde kalır. Koskoca yelpazesi terleyen yüzü boynu ve tombul vücuduna ha bire yel savurur. Şahin gözleri çakmak çakmaktır.

YELPAZE

(*hızla devinir, sonra yavaşlar*) Evlisiniz, anladığım kadarıyla.

BLOOM

Evet. Kısım, kaybetmişim de.....

YELPAZE

(yarı açılarak, sonra kapanarak) Hanım da patroniçe herhalde. Jüpon egemenliği.

BLOOM

3000

(utangaçça sırtarak başını öne eğerek) Aynen öyle.

YELPAZE

(yeniden katlanarak, sol küpeye yaslanır) Beni unuttun mu yoksa?

BLOOM

Havet. Evyır.

YELPAZE

(beline doğru dayanarak) Daha önce düşlediğin o kim ki ben miyim o? O takdirde beni sen demektir tanıyorsun o zamandan beri? Ben onların hepsi ve aynısıyım şimdi ben?

(Bella yaklaşır, yelpazeyle hafifçe dokunur.)

3010

BLOOM

(ürkü� çekilerek) Güçlü yaratık. Kadınların gönlünü çalan o baygınlığı okudu gözlerimden.

YELPAZE

(hafifçe vurarak) Tanışmıştık seninle. Sen benimisin. Kader, böyle.

BLOOM

(sinerek) Kösnül dişi. Senin tahakkümünü müthiş arzuluyorum. Tükenmiş, terk edilmişim ben, artık genç de değilim. Tabir caizse, insan hayatının merkez postanesindeki özel gece kutusunun önünde, elimde ilave hizmet pulu taşıyan postalanmamış bir mektup beklemekteyim. Kapı da pencere de doksan derece açıldığından düşen cisimler kanunu uyarınca saniyede otuz iki fitlik bir cereyan husule getiriyor. Tam şu anda sol ilye kasımda bir siyatik sancısı hissetmiş bulunuyorum. Ailemizde sık görülen bir şeydir bu. Bir dul olan zavallı beybacığım bu hususta bir barometreydi adeta. Hayvansal ısıya güvenirdi o. Kışlık yeleğinin astarı kedi kürkünü

3020

3030

dendi. Son günlerinde, Davut Peygamber'le Sunamite'yi hatırlamış ve yatağını, ölümünden sonra dahi kendisine sadık kalmış olan Athos'la paylaşmıştı. Köpek salyası, sizin de tahmin.... *(sakınır)* Ayy!

RICHIE GOULDING

(çantayükiyle, kapıdan geçer) Takılmak sâri. Dublin'de daha ehveni yok. Krallara layık. Karaciğerle böbrek.

YELPAZE

(hafifçe vurarak) Her şeyin bir sonu var. Benim ol. Şimdi.

BLOOM

(kararsız) Tam şimdi? Tılsımımdan ayrılmamalıydım. Yağmur, nemli denizkayalarının üzerinde oturuşum, benim yaşımda günah sayılır bunlar. Her bir fenomenin tabii bir nedeni var.

3040

YELPAZE

(yavaşça aşığını imler) Haydi nazlanma.

BLOOM

(aşığıya doğru bakar ve kadının çözülmüş bağcıklarını görür) Bizi seyrederiyorlar.

YELPAZE

(çabucak aşığını imler) Yapmam lazım.

BLOOM

3050

(arzıyla gönülsüzlükle) Bağcıkları sımsıkı düğümleyebilirim. Kellett mağazasında mektupla sipariş bölümünde çıraklık yaparken öğrenmiştim. Uzdur elim. Attığı düğüm insanın huyunu açıklar. Müsaadenizle. Ne önemi var. Bugün diz çökmüştüm zaten gene. Ayy!

(Bella giysisini hafifçe kaldırır, kendisini dengeleyerek sandalyesinin kenarına fotinli tombul toynağıyla ipekçoraplı dolgun bukağılığını dayar. Bloom, yaşlı bacakları kaskatı, kadının toynağına eğilerek nazik parmaklarıyla bağcıklarını sokup çıkarır.)

BLOOM

(*Sevecence mırıldanır*) Manfield'de ayakkabı tezgâhtarı olmak gençliğimin en güzel düşüydü; Clyde Road hanımlarının inanılmaz imkânsız derecede küçük ayaklarına oğlak derisinden diz boyunda saten astarlı şık çizmeleri giydirmenin, kopçalarını iliklemenin, bağcıklarını çaprazlamasına bağlamanın o güzelim tatlı sevinçleri. Hatta onların Raymond'daki vitrinine her gün uğrar, ordaki mankenin Parisli kadınlar gibi giydiği muslin çoraplarını ve ravent sarısına benzeyen ayakuçlarını hayranlıkla seyrederdim.

3060

TOYNAK

Sıcak keçiderimi koklasana. Şu mübarek ağırlığımı bir tartsana.

BLOOM

(*çaprazlamasına bağlaya dursun*) Çok mu sıkı?

TOYNAK

3070

Beceremediğin takdirde, Handy Andy, vallahi tekmelerim futbolunu senin namına.

BLOOM

Kermes dansında yaptığım gibi bağcığı hatalı bağlamayayım aman. Uğursuzluk getirir. Yanlış deliğine geçirmiştin.... o dediğin kimse. O gece karşılaştığı.... Şimdi!

(*Bağcıkları düğümler. Bella ayağını yere koyar. Bloom başını kaldırır. Kadının ablak suratı, gözleri Bloom'u kaşlarının ortasından mıhlar. Bloom'un gözleri donuklaşır, siyahlaşır ve şişkinleşir, burnu kalmılaşır.*)

BLOOM

3080

(*mırıldanarak*) Yeni emirlerinize intizaren saygılarımızı sunarız, sayın baylar....

BELLO

(*cjderha bakışı ve bariton sesiyle*) Şerefsiz köpek!

BLOOM

(*mefturn*) İmparatoriçe!

BELLO

(*etleç yanakları sarkık*) Zinakâr çömleğe tapan it!

BLOOM

3090 (Sızlanarak) Kocamanım!

BELLO

Bokyiye!

BLOOM

(*dizleri çözülerek*) Şahşahanem!

BELLO

Çök yere! (*yelpazeyle Bloom'un omzuna hafifçe vurur*) Ayaklarını öne doğru uzat! Sol ayağını bir adım geri at! Düşeceksin. Düşüyorsun. Ellerini yere dayla!

BLOOM

3100 (*gözlerini hayranlıkla yukarıya doğru çevirir ve kırpır, havalar*) Domalanlar!

(*Keskin, saralı bir çılgık atarak dört ayağı üzerine düşer ve Bello'nun ayağının dibinde soluk soluğa hırlar: Sonra, ölmüş gibi, gözlerini sımsıkı kapatıp gözkapakları titreyedursun, yere uzanır ve fevkalade haşmetli sahibinin önünde secdeye kapanır.*)

BELLO

3110 (*kısa kesilmiş saçları, mor yanakları, tıraşlı etleç dudağında bıyıklı halkalar, ayaklarında dağlılara özgü dolakları, gümüşdüğmeli yeşil ceket, spor eteği ve ormanhorozu tüylü Alpli şapkası, ellerini ceplerine daldır-
mış, topuğunu Bloom'un kohnuna dayayarak ezer de ezer*) Ayaktabure-
si! Olanca ağırlığımı duyumsa. Despotunun gururla kabarak par-
layan görkemli topuklarının tahtı önünde eğil, köle.

BLOOM

(*büyülenerek, melercesine*) İtaatsizlik etmeyeceğime ant içerim.

BELLO

(yüksek sesle güler) Bakındı hele! Seni bekleyen şeylerden hiç haberin yok senin. Senin hakkını avucuna verecek ve seni uslandıracak Celibar'ım ben! Seni süt dökmüş kediye çevirmezsem, burdaki herkese Kentucky kokteyli ısmarlayacağım. Haydi göster kendini de görelim, erkeksen. Yoksa topuklanarak cezalandırılmayı mı bekliyorsun eşofman giymiş vaziyette? 3120

(Bloom sürünerek kanepenin altına girer ve püsküllü saçakların arasından bakar.)

ZOE

(onu gizlemek için teğini yayarak) Burada değil.

BLOOM

(gözlerini yumarak) Burada değil.

FLORRY

(Bloom'u giysisiyle saklayarak) Öyle demek istemedi, Mr. Bello. Hanım hanım oturacağına söz veriyor, efendim. 3130

KITTY

Ona bu kadar haşın davranmayın, Mr. Bello. Rica ediyoruz, Madamsör.

BELLO

(tatlı dille) Gel, cici şey, bak ne diyeceğim, sevgilim, sadece biraz cezalandıracağım. Seninle baş başa sohbet edelim biraz, tatlım. (Bloom çekingen başını dışarıya uzatır) Gel cici kızım benim. (Bello Bloom'un saçlarını şiddetlice kavrır ve onu öne doğru çeker) Seni yumuşak emniyetli bir yerinden kendi iyiliğin için cezalandıracağım. () körpe kıçın ne âlemde? Aa, çok nazıkçe canım, köpeciğim. Ha- 3140 zırlanmaya başla.

BLOOM

(bayılır gibi) Şeyimi yırtmayasın...

BELLO

(*vahşetle*) Burunhalkası, kerpeten, falaka, asma çengeli, eskilerin Nubialı Köleleri gibi flütler çalarken kamçımı öptüreceğim sana. Bu sefer işin bitiktir! Hayatının kalan günleri boyunca hep beni hatırlayacağın bir şeyler yapacağım sana. (*alın damarları şişer, yüzü kıpkırmızı kesilir*) Her sabah Matterson'un yağlı jambon dilimleriyle bir şişe Guinness siyah birası tekmi kallâvi gül gibi kahvaltımı ettikten sonra senin minderli eyerine oturacağım. (*geğirir*) Sonra kallâvi Borsa puromu emerken *Ruhsatlı Lokantacılar Gazetesi*'ni okuyacağım. Seni özel ahırında kestirip etini şişlere geçirtmem de pek mümkündür, o zaman yağları cızırdayan tencereden senin limonlu ya da kuşüzümlü pilav içinde süt domuzu gibi pişmiş etinden bir dilim alıp zevkle yiyeceğim. Bu seni incitecek.

(*Kollarını kavuşturur. Bloom ciyaklar, aklı bokuna karışır.*)

BLOOM

Acıyın bana, annee! Yapmayın!

BELLO

(*gene girer*) Bir daha!

BLOOM

(*çığlık çığlığa*) Aman, cehennem buymuş meğer! Vücudumun her bir azası nasıl da kıyılıyor!

BELLO

(*bağırır*) Oh, canıma değsin, hasbinallah benimelvekil! Altı haftadır işittiğim en güzel haber bu. Al sana, beni bekletmesene ulan hırt! (*suratına bir tokat aşkeder*)

BLOOM

(*inler*) Senin niyetin beni dövmek. Gidip anlatacağım....

BELLO

Tutun şunu yerde, kızlar, ben üstüne binesiyeye kadar.

ZOE

Elbet. Üstünde yürüsene! Ben yürüyeceğim.

FLORRY

Asıl ben yürüyeceğim. Öyle açgözlü olma.

KITTY

Olmaz, ben yürüyüm. Bana bırakın onu.

(Kırış kırış suratlı, kırçılsakallı genelev aşçısı, Mrs. Keogh, yağa batmış önlüğü ve yeşil erkek çorapları ve pabuçlarıyla, yüzü gözü un içinde, üzerinden taze hamur parçaları sarkan bir oklavayı gıplak kırmızı kollu eliyle tutmuş, kapıda belirir.) 3180

MRS. KEOGH

(Zalimâne) Yardıma ihtiyaç var mı?

(Bloom'u yakalayıp kımıldatmadan yerde tutarlar.)

BELLO

(hurlayarak Bloom'un yukarıya dönük yüzünün üzerine çömelir, tombalık bacağını kavrayarak purosunun dumanını üfler) Bakın, Keating Clay, Richmond Yetimhanesi'nin idaremeclisireismuavinliğine seçilmiş, Guinness'in imtiyazlı hisseleri de on altı üç çeyreğe dayanmış. Craig ile Gardner'in bahsettiği o hisseleri almamakla ne ahmaklık etmiştim ya! Kahrolası, kör talihim benim. Ya o hiç hesapta olmayan Alahın cezası *Throwaway*'in bire yirmi kazandırması! *(purosunu öfkeyle Bloom'un kulağında söndürür)* Nerede o Allahın cezası kültablası? 3190

BLOOM

(dürtüklenerek ve kıştı ezilerek) Ayy! Anam! Canavarlar! Zalim adam!

BELLO

On dakkada bir af dile. Yalvar. Hayatında yalvarmadığın kadar yalvar. *(elini ve iğrenç purosunu müstehcen bir işaret yaparak uzatır)* Nah, öp bunu. İkisini de. Öp. *(bir bacağını yana atar ve, dizleriyle binici gibi bastırarak, haşın bir sesle çağırır)* Deeh! Atımıza bindik, gidiyoruz biz. Haydii, Eclipse çekilişlerine gidiyoruz. *(iki yana doğru eğilir ve atının taşaklarını hoyratça ezerken, bağırır)* Hahayt! Atıl ileri evlat! Seni usulünce beslerim ben. *(oyuncak atına biner, eyerinin üzerinde hoplar)* Hanım atıyla gider tıngır mingır, arabacı gider şingir min- 3200

gır, bey atıyla gider dıgıdık dıgıdık dıgıdık dıgıdık.

FLORRY

3210 *(Bello'yu kolundan çeker)* Ben bineyim biraz da. Yeterince bindin sen. Ben daha önce demiştim.

ZOE

(Florry'yi çekerek) Ben. Ben. Hâlâ yetmedi mi be, sülükler?

BLOOM

(boğulurcasına) Dayanamıycam.

BELLO

Aa, dur daha. Sabret. *(durup biraz nefes alır)* Kahrolası. İşte. Bu tıkaç patlamak üzere. *(Arkasından tıkacını çıkarır: Sonra, her yanını burarak muazzam bir osuruk salar)* Buyur işte! *(kendisini yeniden tıkaçlar)* Evet, Allahıma, on altı üç çeyrek.

3220

BLOOM

(birden her yanından ter boşanır) Erkek değil. *(burnunu çekerek koklar)*

BELLO

(ayağa kalkar) Bu iş de burda biter. Hasretini çektiğin şey gerçekleştirdi işte. Bundan böyle sen erkek sayılmazsın, essahtan benim oldun, bir kürt memet. Şimdi de cezalandırma robunu giy. Bu erkek giysilerini çıkaracaksın, anladın mı, Ruby Cohen? Bu şanjanlı ipeği giyince başından ve omuzlarından aşağı öyle güzel ve dökümlü duracak ki! Ama acele et, ya!

3230

BLOOM

(ürkerek) İpek, diyor hamfendi! Ah, kırıştı! Büzüştü! Tırnaklarımın uçlarıyla mı dokunmam lazım buna?

BELLO

(fahişeleri imleyerek) Onlar şimdi nasılsalar sen de öyle olacaksın: Peruklu, permanantlı, parfümspreyli, pirinçunupudralı, koltuk alt-

ları perdahtıraşlı. Teninin üzerinden mezurayla ölçülerin alınacak. Balina kemikli karın altı elmasışlemeli yumuşacık güvercin tüyü satenden mengene gibi korselerin içine sonuna dek zar zor tıklılıp bağlanacaksınız, serbest olduğu durumdan daha tombul bir hale gelecek olan endamın da kafes gibi sıkı roplarla ve üzerlerine müessesemizin arması işlenmiş olan güzelim iki onzluk jüponlar, saçaklar ve şunun bununla ve, elbet, Alice için hazırlanmış kokularla zaptedilecek. Alice jartiyerin sıkılığına hissedecek. Martha ile Mary de önceleri böylesi çıtkırıldım bir kalça örtüsü içinde biraz nıştıyeceklerse de çıplak dizlerini çeviren dantellerin ipince kıvrımları sana hatırlatacak ki.....

3240

BLOOM

(yanakları allık içinde, hardal rengi saçları, iri erkek elleri ve burnu, sırttan ağzıyla sevimli bir subret) Holles Street'te onun giysilerini sadece iki kez giymiştim, latife işte. Elimiz dardayken çamaşır yıkama masrafı olmasın diye onları ben yıkardım. Kendi giysilerimi tersyüz ederdim. Sırf tasarruf olsun diye.

3250

BELLO

(alaylı) Anneyi memnun edecek küçük işler, he? Sonracığıma, kapalı perdelerin ardındaki aynada balo giysisinin içinde eteksiz kalçalarınla erkekkeçi memelerin çeşitli teslimiyet pozlarında civelekçe racon keserdin, he? Hah! Hah! Güleyim bari! Ya Mrs. Miriam Dandrade'ın sana Shelbourne otelinde sattığı, ırzına son geçildiğinde dikişleri tümenden sökülmiş o eldendüşme siyah bluzla kısacak donlar, he?

3260

BLOOM

Miriam. Siyah. Demimondaine.

BELLO

(alaylı bir kakkahayla) Aman yarabbi, ne kadar da komiksin! Servis kapındaki kılları tıraşlayıp o şeyi giyince yatakta teğmen Smythe-Smythe, Mr. Philip Augustus Blockwell M. P., gürbüz tenor Signor Lucio Daremo, asansörcü oğlan mavigözlü Bert, Gordon Bennet denli ünlü Henri Fleury, Sheridan, dörttebir melez Krezüs, emeklin Trinity üniversite kürek takımından sekiz numara, Newfoundlandlı afili ve Manorhamilton dul düşesi Bobs tarafından düzülme-

3270

ye hazır vaziyetteki Mrs. Dandrade gibi aygın baygın uzanmışsındır. *(yeniden alaycı bir kahkahayla güler)* Yarabbim, kargalar dahi gülmez mi keyfiyetin böylesine?

BLOOM

(elleri ve yüz hatları devinerek) Gerçek bir korse tutkunu haline gel-meme, High School'daki *Vice Versa* oyununda ben kadın rolündeyken, arkadaşım Gerald neden olmuştu. Sevgili Gerald. Kız kardeşinin korselerinin büyüüne kapılarak meftun olmuş. Şimdilerde aziz Gerald pembe makyaj boyalarıyla gözkapaklarını süslüyor. Güzellerin kültü.

3280

BELLO

(iblisçe bir neşeyle) Güzel! İçimiz açılsın biraz! Eteğinin dalgalı volanını kaldırarak oturulmaktan pasparıldak tahta, kıcını kadınsı bir dikkatle yerleştirdiğin zaman.

BLOOM

Bilim. Her birimizin tat aldığı çeşitli zevkleri karşılaştırmak amacıyla. *(içtenlikle)* Aslında pozisyon olarak yeğlenir.... zira sık sık ıslattırdım.

BELLO

3290 *(haşince)* İtaatsizlik istemem! Bıkıtozu köşede duruyor senin için. Sana kesin talimat verdim, değil mi? Ayakta yapacaksınız, efendim! Bir dübü rzade gibi davranmasını öğreteceğim sana! Kundak-bezinde bir parça ıslaklık görürsem, alimallah! Yaa! Doran'ın eş-şeği üzerine yemin ederim ki benim eli maşalı biri olduğumu anlayacaksın. Mazide işlediğin günahlar karşısında dikilip hesap soruyorlar. Sayısız. Yüzlercesi.

MAZİNİN GÜNAHLARI

3300 *(sesleri karışarak)* Kara Kilise'nin kuytusunda en azından bir kadınla mahrem biçimde bir tür evlilik geçirdi. D'Olier Street'teki bir adreste eğleşen Miss Dunn'a hayali telefonla ağza alınmaz sözler söylerken, bir yandan da telefon kulübesindeki cihazın karşısında müstehcen pozlar takınmıştır. Gerek sözleri gerek eylemleriyle bir gece orospusunu boş bir evin önünde yer alan gayri sıhhî bir müş-

temilatta dışkı ve sair maddeyi tevdi etmesi için teşvikte bulunmuştur. Beş umumi tuvalette nikâhlı eşini tüm güçlüazalı erkeklerle teklif eden yazılar çiziktirmiştir. Ayrıca leş gibi kokan zaçyağı tesislerinin ordan Allahın gecesi geçerek nerelerini ne kadar görürüm diye çift çift sevişen sevgililerin önünden geçen de o değil miydi? Yatağında yatarken, yabani bir domuz gibi, zencefilli çörek ve bir posta havalesiyle kışkırtılmış rezil bir fahişenin ona sunduğu bir parça ziyadesiyle istimal edilmiş tuvaletkâğıdını mest olmuştusuna seyretmemiş miydi?

BELLO

(yüksek sesle ıslık çalar) Baksana! Suçluluk hayatındaki en iğrenç müstehcenlik neydi ki? Tafsilâtıyla anlat bir. Çıkar bakalım! Bi defacık samimi ol.

(Sessiz, insanlıktan uzak yüzler, yan yan bakarak, zail olarak, anlaşılmazcasına konuşarak üşüşürler: Booloohoom, Poldy Kock, Bağcıklar bir peniye, Cassidy'nin cadalozu, kör delikanlı, Larry gergedan, genç kız, kadın, fahişe, o öbürü, dar sokak.)

BLOOM

Sorma bana! Müşterek dinimiz. Pleasants Street. Ben sanmıştım ki yarısı... Mukaddesatım üzerine yemin ederim ki....

BELLO

(mütehakkim) Cevap ver. İğrenç sefil! Bilmek istiyorum. Beni eğlendirecek bir şeyler anlat, artık bir belden aşağı bir laf mı olur yoksa helâlinden bir hortlakhikhayesi mi veya bir mısra şiir mi, çabuk, çabuk, çabuk! Nerede? Nasıl? Ne zaman? Kaç kişiyle? Üç saniye vaktin var. Biir! İkii! Üü.....

BLOOM

(uysal, çağıldar) Ben iğrererençburunlu iğrererenenç...

BELLO

(müstebit) Haydi be, git ordan, sümüklü şey! Tut dilini! Sana hitap edildiğinde konuş.

BLOOM

(*eğilir*) Beyefendi! hanımefendi! Erkekterbiyecisi!

(*Kollarını kaldırır. Halhalları düşer.*)

BELLO

3340

(*hicivli*) Gündüzleyin kokulu iççamaşırlarımızın üzerine çullanıp onları tahtayla vurarak yıkarsın, aybaşımızda olmamız fark etmez senin için, sonra eteklerini iğneyle tutturup kıcına da bir bulaşık bezi kıştırıp helalarımızı temizlersin. Ne âlâ olur, değil mi? (*Bloom'un parmağına bir yakut yüzük geçirir*) Şimdi oldu! Bu yüzükle sahibin oluyorum. Teşekkür ederim, hanımefendi, de bakayım.

BLOOM

Teşekkür ederim, hanımefendi.

BELLO

3350

Yatakları yaparsın, banyomu hazırlarsın, aççımız ihtiyar Mrs. Keogh'un kumlu oturağı dahil tüm odalardaki lâzımlıkları boşaltırsın. Aman, yedisini de adamakıllı çalkalayasın, emi, veya şampanya niyetine yalayıp yutarsın. Beni sımsıcak içesin. Tamam mı! Önümde susta duracaksın hep, yoksa dersini veririm alimallah, Miss Ruby, çıpıldak kıcını bayancığım, saçfırçasıyla bir güzel pataklarım. Tavrü hareketindeki yannişlar sana öğretilcektir. Geceleyin iyicekremlenmiş bilezikler takılı ellerine içerleri talkla tazepudralanmış ve parmağları hassas bir şekilde parfümlenmiş kırküşdüğümeli eldivenler giyeceksin. Bu türden lütuflar için eski şövalyeler canlarını feda ederlermiş. (*kıkırdar*) Erkeklerimiz seni öyle hanım hanımcık görmekten dolayı namütenahi kıvanç duyacaklardır; hele albay, düğünden bir gece evvel buraya yaldızlı topuklu yeni atraksiyonunu okşamak için geldiğinde. Ama senle önce ben kendim bir muamele çekeceğim. At yarışlarında Charles Alberta Marsh isimli bir tanıdığım var (daha şimdi o ve Adliye Sarayı Arşivinden bir beyefendiyle yatakta beraberdik), adam her bir türlü işini görececek bir hizmetçi arıyor acilen. Göğüsler şahane. Güler yüzlü. Omuzlar inik. Artıran var mı? (*imleyerek*) Tekmiline. Koşup sepeti ağzında getirecek şekilde sahibince eğitilmiş. (*kolunu sıvayarak Bloom'un ta fercine kadar daldırır*) Derin diye buna denir işte! Haydin beyler? Çadırları kurdunuz mu? (*kolunu artırmacılarından birinin yüzüne hızla uzatarak*) Buyur, güverteyi yıkayıp iyice ovup cilalayın!

3360

BİR ARTIRMACI

Bir florin.

(Dillon müzayedede salonunun uşağı çingırağını çalar.)

Dingi dong!

BİR SES

Bir şilin sekiz peni fazla.

CHARLES ALBERTA MARSH

Bakire zahir. Nefesi temiz. Alâ.

BELLO

(tokmağıyla bir kez vurur) İki şilin. Emsalsiz fiyat, sudan ucuz. Boy on dört karış. Orasını burasını elleysin, muayene edin. Parmaklayın. Bakın şu ayva tüylü tenine, şu yumuşacık adalelerine, şu körpe vücuduna. Ah, altın bizim yanımda olsaydı! Sağması da çok kolay. Her gün üç galon taptaze süt. Hemi de bir saat içinde sağılmağa hazır – hakiki verim budur. Boğa babasının süt rekoru kırk haftada bin galon tam yağlı sütmüş. Oha, hazine be! Ne voli! Oha! (adının ilk harfi C'yi Bloom'un sağırsına dağlar) Oldu! Cohen Garantisi! İki şilinden fazla veren beyler?

3380

ESMERYÜZLÜ BİR ADAM

(şivesini değiştirerek) Yuz pavund sterlink.

3390

SESLER

(hayretle) Halife için. Harun Er Reşid.

BELLO

(neşeli) Evet. Buyrun beyler. Külotunun beyaz farbalasını gösterecek kadar dizine çıkan daracık, cüretkârcasına kısa eteği güçlü bir silahtır, zümrütyeşiljartiyerli, dizinin ötesine uzanan upuzun düz dikişli şeffaf çoraplarıysa hovarda ve blasé erkeğin en birinci insiyaklarına hitap eder. Dört inçlik Louis Quinze topukları üzerinde sağrınız ayartıcı Yunan münhanisinde, baldırlar seyyal, dizler mütevazîâne öpüşerek sekmeden dimdik yürümeyi öğrenin. Olanca teşhir gücünüzü onu ayartmak için kullanın. Onların Gomorevî sapkınlıklarına kucak açın.

3400

BLOOM

(kızaran yüzünü koltuğunun altına eğer ve, işaretparmağı ağzında, aptalca sırıtır) Ay, ne demek istediğinizi şimdi anladım!

BELLO

Başka ne işe yararsın ki, sencileyin iktidarsız birisi? (eğilerek ve inceleyerek, yelpazesini hoyratça Bloom'un kalçalarının tombul kıvrımlarının altına batırır.) Kalk! Kalk! Manx Kedisi! Nedir bunlar böyle? Hani senin nargilen, kestiler mi yoksa ülen, arıkuşum? Öt, kuşum, 3410 öt. Bir arabanın arkasında çişini yapan altı yaşında bir çocuğun pipisi gibi sölpük. Git bir kova al ya da tulumbanı sat. (yüksek sesle) Bir erkekten beklenen işi yapabilir misin?

BLOOM

Eccles Street....

BELLO

(müstehzi) Hislerini incitmek aklımdan dahi geçmez ama orada koç gibi bir adam vaziyete hâkim. Vaziyetler değişti, cici genç bayım! Ordaki tam teşekküllü bir açikhava adamı gibi bir şey. Şansına küs, iki elinle bir sikini doğrultamayan sen dostum, şayet senin de 3420 her bir yanı yumrular topaklar etbenleriyle dolu bir silahın olsaydı. Herifçioglu mermisini patlatmış, inan bana! Ayak ayağa, diz dize, karın karına, meme göğüse! Haremağası değil o kesinlikle. Ardından süpürgeotu gibi demet demet kızıl kıllar fışkırıyor onun! Dokuz ay bekle, evlâdım! Aman Tanrım, daha şu anda kadının karınında tekmelemeye aksırmaya başladı! Seni kudurtuyor bu, değil mi? Yüreğini mi dağlıyor? (horlarcasına tükürür) Tükürük hokkası!

BLOOM

Haksızlığa maruz kaldım, ben..... Polise müracaat. Yüz sterlin. Sözü mü olur. Ben....

3430

BELLO

İstiyorsun ama elinden gelmiyor, sersem kaz. Bizim istediğimiz sağanak senin çiselemen değil.

BLOOM

Beni çıldırtmak için mi! Moll! Unuttum bile! Affettim! Moll... Biz.... Hâlâ.....

BELLO

(acımasızca) Yo, Leopold Bloom, sen Uykulu Vadi'de yirmi yıl süren gece boyunca uyuyalıdan bu yana kadının istenci her şeyi değiştirdi. Evine dön de gör.

(Yaşlı Uykulu Vadi tepelerin üzerinden seslenir.)

3440

UYKULU VADI

Rip van Wink! Rip van Winkle!

BLOOM

(paramparça çarıkları ve paslı av tüfeğiyle, ayaklarının ucuna basa bas, parmaklarıyla yoklaya yoklaya, iri kemikli sakallı solgun yüzü kurşunlu yontma camlardan bakarak, bağıırır) Onu görüyorum! İşte o! Mat Dillon'un evindeki ilk gece! Ama o giysi, yeşili! Saçını sarıya boyamış, ve o....

BELLO

(istihzaıyla güler) O senin kızın, ürkürük şey, Mullingarlı öğrenciyle.

3450

(Sarışın, yeşilelekli, inceuzunsandallı Milly Bloom, mavi eşarblı denizrüzgârında dalganadursun, gözleri şaşkın apaçık, âşığının kollarından sıyrılarak seslenir.)

MILLY

Şuraya bak! Babacık bu! Ama, Babacık, ne kadar da yaşlanmışsın!

BELLO

Değişmiş, di mi? Biblo rafımız, üzerinde hiç yazmadığımız yazımasamız, Hegarty Teyze'nin koltuğu, eski ustalara ait klasik röprodüksiyonlarımız. Bir adamla erkekdostları orada keyif sürmekteler. Gugukların Tekkesi! Niçin olmasın? Kaç kadına atladın, he, onları karanlık sokaklarda muttasıl izleyip boğuk hırıltılarla onların içini gıcıklayıp, söylesene, seni erkek fahişe seni? Elllerinde fileleri, masum kadınlar. Bak maziye. Üzüm üzümüne baka baka karararmış, Ey.

3460

BLOOM

Onlar.... Ben....

BELLO

3470 *(acı dille)* Wren müzayede salonundan satın aldığı sahte Brüksel halısına topuklarıyla mühürlerini basacaklar. Fıkırdak Moll ile güreşircesine, kadının donuna kaçan azgın pireyi ararlarken sanat sanat uğrunadır deyip yağmurun altında eve taşıdığı o küçük heykelin bir yerini kıracaklar... En alt çekmecenin mahremiyetini ihlâl edecekler. Dürüp yakmak için, astronomi elkitabının sayfalarını yırtacaklar Hampton Leedom'dan on şiline aldığı pirinç şömine paravanasına tükürecekler.

BLOOM

On şilin altı peni. Adi alçaklara mahsus bir hareket. Gidip bir bakayım. Geri döneceğim. Kanıtlayacağım...

BİR SES

Yemin et!

3480 *(Bloom, dişlerinin arasında uzunca eğri bir avcıcıbağı, yumruklarını sıkarak ağır ağır ilerler.)*

BELLO

Parasını ödeyen bir müşteri olarak mı yoksa kapatma bir adam olarak mı? Çok geç. İkinci en iyi yatağını yapmış bulunuyorsun, şimdi orada başkalarının yatması gerek. Mezarının kitabesi yazıldı. Artık senin işin bitik, unutmayasın bunu, bahtı karam.

BLOOM

Adalet! Bütün İrlanda'ya karşı bir kişi. Acaba hiç kimse?... *(başparmağını ısırır)*

3490

BELLO

Şayet bi parçacık şerefın kalmışsa zıbarır da cehennemi boylarsın. Seni zebanistana tam gaz götürecek eski nadir bir şarabım var. Vasiyetnameni imzalayıp ceplerinde ne varsa bize bırakıver! Meteliक्सizsen, saniye sektirmeden git, çal, çırp, getir! Seni bizim bah-

çenin dibindeki bokçukuruna gömeriz da, oracıkta, evlendiğim üveyyeğenim gut hastalığı çeken tutuk boyunlu ihtiyar puşt pezevenk ve de halkacı emektar Cuck Cohen'imizin ve o tek fosseptiğin içinde soluksuz tırlayan isimlerini bile unuttuğum öbür on bir kulampara kocamın yanında geberip boka karışırsın. *(balgamlı yük-
sek bir kakkaha patlatır)* Sizi gübreye çevireceğiz, Mr. Flower! *(kü-
ümsercesine ıslık çalar)* Elveda, Poldy! Elveda, babacık!

3500

BLOOM

(başını ellerinin arasına alır) Ah iradem! Hafızam! Günahkârım ben! Acı çeken.... *(gözyaşı dökmeksizin ağlar)*

BELLO

(istihzalı) Ağla bebek, ağla! Timsah gözyaşları!

(Bloom, çökmüş, sıkıca peçeli yüzü: yere dönük, hıçkırarak ağlar. Matem çanları işitilir. Çula sarılmış ve kül içinde ağlama duvarı önünde duran M. Shulomowitz, Joseph Goldwater, Moses Herzog, Harris Rosenberg, M. Moisel, J. Citron, Minnie Watchman, P. Mastiansky, Muhterem Chazen Leopold Abramovitz'in karaşallı, sünnetli karaltıları. Kollarını ağır ağır sallayarak dininden dönmüş olan Bloom'un ruhuna ahüvâh ederler.)

3510

SÜNNETLİLER

(ölüdeniz yemişlerini, çiçekler hariç, onun üzerine ataraktan cefakeş gırtlak sesleriyle okurlar) Shema Israel Adonai Elohenu Adonai Echad.

SESLER

(inleyerek) O da göçtü demek. Ya, evet. Evet, hakikaten. Bloom? O da kim ki? Değil mi, dedin? Tuhaf bi adamdı. İşte dul karısı. Öyle mi? Ya, evet.

3520

(Karısının yakıldığı kâfurağacı odunlarının alevlerinden reçineli küller dökülür. Buhur dumanlarının kasveti manzarayı gizler ve dağılır. Meşe çerçeveden saçları çözülmemiş, artistik tavşankamı çay renginde incerek giysili bir perikızı mağarasından inerek ağ gibi örülü porsukağaçlarının altından geçer; Bloom'un önünde durur.)

PORSUKAĞAÇLARI

(yaprakları fısıldayarak) Bacım. Bacımız. Şş!

PERİKIZI

(*yumuşak*) Fani! (*sevecence*) Yo, ağlamayın!

3530

BLOOM

(*güneşin ışınları yol yol yüzüne vurmuş, peltemsi hareketlerle sürünerek ağır ağır, ağırbaşlı, dalların altına doğru ilerler*) Bu duruş biçimi. Benden bunu beklediklerini hissetmiştim. Alışkanlığın etkisi.

PERİKIZI

3540

Fani! Beni kötülerin yanında buldun sen: Bacaklarını gösteren dansözlerin, âlem yapan işportacıların, boksörlerin, meşhur generallerin, ahlâksız pantomim yıldızlarının ve daracık mayoları içindeki yüzyılın en gözde müzikal olayı, Şimi dansçıları La Aurora ile Karini'nin. Ben, neftyağı kokan âdi pembe kâğıdın içine gizlenmişim. Çevremi kulüp üyesi erkeklerin bayat müstehcen fıkraları, toy gençleri tedirgin edici öyküler, transparan resimlerle hileli zarlara, takma göğüslere ve birtakım özel ürünlere dair ilanlar ve fıtıklı bir beyefendinin niçin bir kasıkbacı giyilmesi gerektiğine ilişkin tanıklığını içeren makaleler sarmıştı. Evlilere yararlı bilgiler de yer almaktaydı.

BLOOM

(*Bloom, kaplumbağa başını, perikızının kulağına doğru uzatır*) Daha önce tanışmıştık. Başka bir yıldızda.

PERİKIZI

3550

(*üzüntülü*) Kauçuk mamulleri. Yırtılmaz marka: Aristokrasinin hizmetinde. Erkek korseleri. Sara nöbetlerini tedavi ederim, aksi takdirde paranız iade olunur. Profesör Waldmann'ın muhteşem meme geliştiricisine dair içtenlikli tanıklıklar. Fotoğrafı görülen Mrs. Gus Rubin diyor ki: Göğüslerim üç haftada dört inçlik bir gelişme kaydetti.

BLOOM

Photo Bits mi yani?

PERİKIZI

Evet. Sen beni söküp aldın, meşeyle ve yaldızlı kâğıtla çerçevele-

din, evlilik yatağının başucuna astın. Bir yaz gecesi, kimsecikler yokken, dört yerimden öpmüştün beni. Tutkulu kalemle gözlerimi, göğüslerimi ve ut yerimi koyultmuşsun.

3560

BLOOM

(alçakgönüllülükle onun saçlarını öper) O klasik inhinaların, güzel ölümsüz, kıvanç duyardım sana bakmaktan, seni övmekten, somutlaşmış güzelliğin karşısında dize gelirdim sanki.

PERİKIZI

Karanlık gecelerde iştirdim övgülerini.

BLOOM

(canlı) Evet, evet. Yani, benim sana.... Uyku herkesin en kötü yanını ortaya çıkarır, çocuklar hariç belki. Yataktan düştüğümü ya da aslında itildiğimi biliyordum. Çelik şarabı horlamaya birebirmiş derler. Öbürleri için o İngiliz icadı var, birkaç gün önce bir broşürü geldi, yanlış adresli. Gürültüsüz, taciz etmeyen bir soluma sağladığını iddia ediyor. *(içini çeker)* İşte böyleydi hep. Acizlik, evlilikmiş senin adın.

3570

PERİKIZI

(parmakları kulaklarında) Ve o sözcükler. Benim lügatimde yok onlar.

BLOOM

3580

Anladın mı onları?

PORSUKAĞAÇLARI

Şş!

PERİKIZI

() yatak odasında neler görmedim ki? Nelere bakmak zorunda kaldım nelere!

BLOOM

(özür diler gibi) Bilmem mi? Kirlî çamaşırlarımız, yanlış tarafı özen-

le dışta bırakılmış. Halkalar gevşek. Cebilitarik'tan uzun bir deniz
uzun zaman önce.

3590

PERİKIZI

(başını eğerek) Daha beter, daha beter!

BLOOM

(ihtiyatlıca düşünür) O antika konsol. Onun kadar çekmiyordu. Tam altmış dokuz kilo geliyordu. Çocuğu memeden kestikten sonra dört kilo almıştı. Tahtadaki çatlaklık, tutkallanması gereken. He? Ve o sadece tek sapı kalmış Yunan desenli acayip kap.

(Parıltılı bir şelalenin çağlıtı ıtilir.)

ŞELELE

3600

Poulaphouca Poulaphouca
Poulaphouca Poulaphouca.

PORSUKAĞAÇLARI

(dalları birbirine karışarak) Dinle. Fısıltı. Haklıdır kız kardeşimiz. Biz Poulaphouca şelalesiyle büyüdük. Baygın yaz günlerini biz gölgelendirdik.

JOHN WYSE NOLAN

(arka planda, İrlanda Milli Orman Korucusu üniformasıyla, tüylü şapkasını çıkararak selam verir) Berhudar olasin! Saygın günleri gölgelendirin, Ey İrlanda'nın ağaçları!

3610

PORSUKAĞAÇLARI

(mırıldanarak) High School gezisiyle Poulphouca'ya gelen kimdi? Gölgemize sığınmak için fındık aramaya çıkan sınıf arkadaşlarından ayrılan kimdi?

BLOOM

(türkerek) Poula High School'u mu? Mnemo? Hassalarımam tam sahip değilim. Sarsıntı geçirdim. Tramvay çarptı da.

YANKI

Yalanca!

BLOOM

(*ıkkıgöğüslü, vatkalı şişemuzlu, üzerine dar gelen gri ve siyah çizgili kaşmerdiköz bir delikanlı giysisi, beyaz tenis ayakkabıları, üstten kırılmış bordürlü çoraplar ve armalı kırmızı bir okulkepiyle*) High School öğrencisiydim, serpilmekte olan bir oğlan. O sıralar birazcık yetiyordu, seni sarsan bir araba, hanımlar vestiyerinden ya da tuvaletinden yayılan kokular, eski Royal Tiyatrosu'nun merdivenlerindeki hincahınç kalabalık (zira sürü içgüdüünden ve loş, cinsellik-kokan tiyatronun günahkârca eğilimleri azat etmesinden olacak, sıkıştırılmaya bayılırlar), hatta kadın çoraplarının fiyatlistesi. Sonra da sıcaklar bastırırdı. O yaz güneşte lekeler görüldü. Okul tatil. Gelsin romlu bademli kekler. Eski zaman günleri. 3620 3630

(*Eski zaman günleri, mavi beyaz futbol fanilaları ve şortlarıyla High Schoollu oğlanlar –Master Donald Turnbull, Master Abraham Chatterton, Master Owen Goldberg, Master Jack Meredith, Master Percy Apjohn– ağaçların seyreddiği bir yerde durmuşlar Master Leopold Bloom'a bağıryorlar:*)

ESKİ ZAMAN GÜNLERİ

Uşumru! Bize dönmüş! Yaşasın! (*alkış tutarlar*)

BLOOM

(*ıkkıfah, sıcakeldivenli, anasının atkıyla sarıp sarmaladığı Bloom, atılın kartoplarından sendeleyerek ayağa kalkmaya çabalar*) Gene! On altı yaşımdayım sanki! Oh, kekâ! Montague Street'teki tüm çanları çalalım. (*zayıf bir sevinç çığlığı atar*) Yaşasın bizim High Schoolumuz! 3640

YANKI

Domuz!

PORSUKAĞAÇLARI

(*hışırdayarak*) Haklıdır kız kardeşimiz. Fısıltı. (*Ağaçlığın her yanında fısıltılı buseler işitilir. Orman perileri ağaç gövdelerinden ve yaprakların*

arasından çiçek çiçek açarak bakarlar:) Bu sakit gölgeli yerimize hür-metsizlik eden kim?

3650

PERİKIZI

(parmaklarının arasından, utangaçça) Orada? Açık havada?

PORSUKAĞAÇLARI

(aşağılara doğru salınarak) Evet, kız kardeş. Üstelik bakir çimenle-rimizin üzerinde.

ŞELALE

Poulaphouca Poulaphouca
Poucaphouca Poucaphouca.

PERİKIZI

(parmaklarını açarak) Ah, rezalet!

3660

BLOOM

Erken gelişmiştim. Gençlik. Tüm o hayvanlar. Orman Tanrısına kurban sundum. İlk yazın açan çiçekleri. Çiftleşme zamanıydı. Kapiler çekim doğal bir fenomendir. Lepiskasaçlı Lotty Clarke, zavallı babacığımın operadürbünüyle tam kapatılmamış perdelerin arasından geceliğiyle görmüştüm onu: Şehvet düşkününün çimenleri bir yiyişi vardı. Taşan coşkunuğuyla beni baştan çıkarmak için Rialto Köprüsü'nden yokuş aşağı yuvarlanırcasına indiydi kız. Eğri büğrü ağaçlarına tırmanmıştı ve ben. Bir aziz dahi karşı koyamazdı. Şeytana uydum işte. Üstelik, kim gördü ki?

3670

(Titreşen Zavallı Buzağı, akboynuzlu bir yavru, geniş getiren, burun delikleri nemli kafasını yapıkların arasından uzatır.)

TİTREŞEN ZAVALLI BUZAĞI

(çıkık gözlerinden iri gözyaşı damlaları akarak, sızlanır) Ben, ben gördü.

BLOOM

Sadece tatmin için bir ihtiyacımı ben... *(son kerte kederli)* Kız tavlama çıktığımda hiçbi kız bana. Çok çirkindim. Oynamazlardı....

(meler) Megeggaggegg! Dişşışışıyim!

(başı açık, suratı kıpkırmızı, üst başı şeytanarabası ve katırtırnağı sapla-
rıyla kaph) Resmen nişanlanıyoruz. Koşullar durumları değiştiriyor.
(yoğun bir dikkatle ta aşağılardaki suya bakmaktadır) Saniyede otuz
iki sırlılıkam âşık. Basın karabasası. Başı dönmüş İlyas Peygam-
ber. Uçurumdan düşse. Kraliyet Matbaası kâtibinin hazin sonu.

3690

Bbbbllllbbblobşb!

(Ta ötelerde, Bailey ve Kish fenerleri arasındaki körfezde Erin's King, bacasından karaya doğru giderek genişleyen bir kömürdumanından sorguç uzatarak yol almaktadır.)

3700

Binder. Prfff!

(kurumlu) Biz ölümsüzlerin, bugün de gördüğün üzre öyle bir yerimiz ve kıllarımız yoktur. Buz gibiyizdir, sanki mermer – ve safızdır. Elektrik ışığı yeriz biz. (işaretparmağı dudaklarında, bedenine şakvetli kıvrımlar vererek gerinir) Benimle konuştun sen. Arkadan düşünmemiştim. O halde sen nasıl olur da?...

3710

BLOOM

(*aşagılanmışlık duygusuyla süpürgeotlarını ayağıyla eşeleyerek*) Ah tıpkı bir eşşek gibi davrandım. Tenkiyeler dahi yaptırdım. Altıda bir litrelik kavasyaya bir çorbakaşığı kayatuzu ekliyorsun. Makattan yukarıya. Hanımların gözdesi, Hamilton Long şıringasıyla.

PERİKIZI

Gözlerimin önünde. Pudraponponu. (*kızarır ve dizini бүker*) Ve öbür şeyler!

BLOOM

3720

(*kederli*) Evet. *Peccavi!* Arkanın ad değıştirdiğı o canlı sunakta vazifemi yerine getirdim. (*ansızın şevklenerek*) Zira o parfümlü narin el, dünyayı yöneten o el ne diye?..

(*Ağaçgövdelerinin çevresinde karaltılar ağır orman makamında yılanlankavi, ötüşerek dolaşırlar.*)

KITTY'NİN SESİ

(*çalılıkta*) O yastıklardan bize de uçlansana.

FLORRY'NİN SESİ

İşte.

(*Bir ormantavuşu ağaçların altından abullabut kanat çırpar.*)

LYNCH'İN SESİ

3730

(*çalılıkta*) Üff! Amma sıcak, ha!

ZOE'NUN SESİ

Sıcak bir yerden gelmiş de.

VIRAG'IN SESİ

(*elinde mızrağı, yüzünde mavî çizgiler, başında tüyü ile savaşçı kıyafetinde bir Kızılderili kuşşef, kayın kozalaklarıyla meşe palamutlarını çiğneyerek ve çutırdayan kamışlığı arşınlayarak ilerlemektedir*) Sıcak! Sıcak! Sitting Bull'dan sakının!

BLOOM

Bu kadarına tahammül edemiyorum. O tatlı endaminin o tatlı işkencesi. Hele bir kadının, kabalarını yayararak oturmuş olduğu yere oturmak, son bir lütufta bulunuyormuşçasına – ve de bilhassa daha otururken beyaz saten astarlı ceketini iyice kaldırmışsa. Kadın kadın öyle, dolgun. İçimi öyle dolgun.

3740

ŞELALE

Dolgudolga Poulaphouca
Poulaphouca Poulaphouca.

PORSUKAĞAÇLARI

Şş! Kız kardeş, konuşsana!

PERİKIZI

(âmâ, yaşmaklı ve başlığı koskoca iki kanatlı beyaz rahibe giysisi içinde, gözleri dalgın) Tranquilla Manastırı. Sör Agatha. Mount Carmel. Knock ve Lourdes'daki hayaletler. Arzu diye bir şey kalmamış *(başını öne düşerken, inilder)* Sadece semaviyat. Hulyalı kaymakakı martının kasvetli suların üzerinde süzülerek uçtuğu yer.

3750

(Bloom yarı doğrulur. Pantolonunun arka düğmesi kopar.)

DÜĞME

Püt!

(Coombe'dan iki sürtük yağmur altında bas bas bağırarak dans ederler.)

SÜRTÜKLER

3760

Leopold Leopold kopmuş donunun uçkuru
Şimdi onun sorunu,
Nasıl örtsün orasını,
Nasıl örtsün orasını.

BLOOM

(soğukça) Tılsımı bozdunuz. Yeter artık! Şayet sadece semaviyat oluydu nereden olacaktınız, ey şakirtler ve çömezler? İşeyen bir merkep gibi hem istekli hem mahcup.

PORSUKAĞAÇLARI

3770 *(gümüşvarağı yaprakları dökülür, yaşlanmış cılız kolları titreyişirken)*
Muhakkak ki!

PERİKİZİ

(yüzünün hatları sertleşir, giysisinin kıvrımlarını yoklar) Günahkârlık bu! Namusuma halel getirmeye çalışmak! *(giysisinde büyücek ıslak bir leke belirir)* Masumiyetimi kirletmek! İffetli bir kadının giysisine dokunmaya layık değilsiniz siz. *(giysisine sarınmaya çalışır)* Dur. Şeytan, artık aşkşarkıları söylemek yok. Amin. Amin. Amin. Amin. *(bir hançer çeker ve, Şövalyeler Birliği'nin armalı zırhına bürünmüş, onun böğrüne saplar)* Nekum!

3780

BLOOM

(zıplar, onu elinden yakalar) Hayt! Nebrakada! Dokuz canlı kedi! Dürüst olalım, madam. Bahçıvan çakısıyla oynamak yasak. Tilki ile üzüm hikâyesi, he? Dikenli teliniz de olduğuna göre ne eksikliğiniz var ki? Çarmıha germek kifayet etmiyor mu? *(perikizinin yaşmağını kavrar)* Sofu bir manastır başpapazını mı yoksa aksak bahçıvan Brophy'yi mi tercih edersin, yoksa fısıkşısız sakanın heykelini mi, yoksa iyi ana Alphonsus'u mu, he Reynard?

PERİKİZİ

3790

(bir çığlık atarak yaşmağını orada bırakıp Bloom'dan kaçır, alçı kalıbı çatladiğından, çatlaklarından kötü kokulu dumanlar fışkırır) Poli!...

BLOOM

3800

(ardından seslenir) Sanki sen kendin pek matah bir şeysin de. Her bir yanın irikmiyormuş, üstün başın sümüklere salyalara sıvaşmamış gibi. Denemiştin. Senin gücün bizim zaafımız. Damızlığını zın ücreti nedir? Ne ödeyeceksin trink para? Okuduğuma göre, Riviera'daki erkekdansçıları parayla tutuyormuşsun. *(kaçmakta olan perikızı bir ağıt yakar)* Söylesene? Ardımda on altı yıllık zenci köleliğim var. Acaba yarın bir jüri bana beş şilinlik nafaka bağlar mı dersin, he? Git o masalları başkasına anlat, bana değil. *(koklar)* Kızıışık. Soğan. Bayat. Kükürt. İçyağı.

(Bella Cohen karşısında dikiliverir.)

BELLA

Bir daha sefere beni tanıyacaksın.

BLOOM

(soğukkanlı, ona bakar) *Passée*. Kuzu kıyafetinde bir koyun. Kazma dişli, suratının her yanı kıllı. Gece yatmazdan önce çiğ soğan cilde iyi gelir. Bir miktar da çifte gerdan talimi yaparsın. Gözlerin senin o doldurulmuş tilkinin gözleri gibi fersiz. Öbür şeylerinin boyutındalar yalnız, o kadar. Üç uskurlu pervane değilim ki ben.

BELLA

3810

(uşağısayarak) Yüreksizin birisin sen aslında. (domuzamı ulur) F'bracht!

BLOOM

(uşağısayarak) Önce tırnaksız orta parmağını temizle, belalının soğumuş kafayağı ibiğinden damlıyor. Bir avuç saman al da silin.

BELLA

'Tanıdım şimdi seni, ilan toplayıcısı! Sapı silik!

BLOOM

Gördüm onu, abanozişleticisi! Frengi ve belsoğukluğu taciri!

BELLA

3820

(piyanoya döner) Saul'un cenaze marşını hanginiz çalıyordu?

ZOE

Bendeniz. Peygamberçiçeklerine mukayyet ol. (koşaradım piyanoya gider ve kolları çapraz, akorları gümbürdetir) Garson, bira getir garson! haydi Charleston. (arkasına göz atar) İyi mi? (koşaradım masaya döner) Senin olan benimdir, benim olansa benim.

(Kitty, canı sıkılmış, dişlerine çikolata kâğıdı kaplamaktadır. Bloom Zoe'ya yaklaşır.)

BLOOM

(nazikçe) Patatesimi geri verir misin, lütfen?

3830

ZOE

Yandı da bitti kül oldu, aman pek matah bir şeydi de sanki.

BLOOM

(duygulu) Matah bir şey sayılmaz, ama annemin bir yadigârı.

ZOE

Bir şey verip geri al
Tanrı sorar nerede
Sen bilmiyorum dersin
Cehennemi boylarsın.

3840

BLOOM

Eir hatırası var onun. Almam gerek onu senden.

STEPHEN

Sahip olmak ya da olmamak, işte sorun bu.

ZOE

Buyur. (kombinezonunun eteğini kaldırarak çıplak kalçalarını açar ve çorabının üst bölümünden patatesi yuvarlayarak çıkarır) Saklayanlar, nerede bulacaklarını bilirler.

BELLA

3850

(hiddetli) Hayde. Burası çalgılı dikizhane değil. Sen de o piyanoya öyle sertçe vurma. Paralar, beyler?

(Piyanoya doğru gider. Stephen ceplerini araştırır ve ucundan tuttuğu bir banknotu Bella'ya uzatır.)

STEPHEN

(abartılı nezaketle) Bu ipek keseyi halkın domuz kulağından yaptım. Madam, özür dilerim. Müsaadenizle. (belli belirsiz Lynch ile Bloom'u inler) Hepimiz aynı yolun yolcusuyuz, Kinch ve Lynch. Dans ce bordel où tenons nostre état.

LYNCH

(*çöminenin ordan seslenir*) Dedalus! Benim hümcetlerimi de sunu-
ver ona.

3860

STEPHEN

(*Bella'ya bir madeni para verir*) Bu altın. Size.

BELLA

(*parayı inceler, sonra Stephen'e, ardından Zoe, Florry ve Kitty'ye bakar*)
Üç kız mı istiyorsun? Burada on şilin var.

STEPHEN

(*kıyifli*) Yüz bin kez özür dilerim. (*cebini yeniden karıştırır ve iki kron
çıkartıp Bella'ya verir*) Müsaadenizle, *brevi manu*, gözlerim iyi gör-
müyor da.

(*Bella parayı saymak için masaya giderken Stephen tek heceli söz-
cüklerle kendi kendine konuşur. Zoe masanın üzerine eğilir. Kitty,
Zoe'nun omzuna yaslanarak bakar. Lynch kalkar, kepini düzeltir
ve, Kitty'nin belini kavrayarak başını onlarınkilerin arasına so-
kar.*)

3870

FLORRY

(*ağır ağır kalkmaya çabalar*) Vayy! Ayağım uyuşmuş. (Masaya doğru
topallar. Bloom yaklaşır.)

BELLA, ZOE, KITTY, LYNCH, BLOOM

(*gır geçe, hırlaşa*) Beyler... on şilin... üçü için ödüyor... bi dakika mü-
saade buyurun... bu beyefendi ayrı ödeyecekmiş.... kim dokunu-
yor ki?... Vayy! ... kimi çimdiklediğine dikkat et... bütün gece mi
kalacaksınız yoksa kısa bir süre mi?... Kim demiş?... Sen yalancı-
sın, özür dilerim... beyefendi bir beyefendi gibi ödedi... içkiler...
on biri epey geçti.

3880

STEPHEN

(*Prıyanolanın başında, tiksindir gibi yapar*) İçki yok! On biri mi geç-
miş? Bir muamma!

ZOE

3890

(jüponunu kaldırır ve yarım İngiliz lirasını çorabının üst bölümüne sokar) Sırt üstü yatarak alnımın teriyle kazanıyorum.

LYNCH

(Kitty'yi masadan çekerek) Gel!

KITTY

Bekle. (iki kronu kavrar)

FLORRY

Ya ben.

LYNCH

Hoppala!

(Kitty'yi kucaklayıp kaldırır ve kanepenin üzerine fırlatır.)

3900

STEPHEN

Tilki zırladı, horozlar pırladı,
Cennetin çanları
On biri çalıyordu.
Artık biçare ruhunun
Cennetten çıkma zamanıydı.

BLOOM

(masanın üzerine Bella ile Florry'nin arasına usulca yarım İngiliz lirası bırakır) İşte. Müsaadenizle. (sterlinlik banknotu alır) Üç çarpı on. Hesap tamam.

3910

BELLA

(hayranlıkla) Tam çarıklı erkânıharpsin yani, koca hüsnübey seni. Öpesim geldi seni.

ZOE

(imler) Onu mu? Kuyu gibi derindir mübarek.

(Lynch, Kitty'yi kanepeye yatırır ve onu öper: Bloom banknotla Stephen'e doğru gider.)

BLOOM

Bu senin.

STEPHEN

Ne oldu ki? *Le distrait* ya da dalgın dilenci. (Cebini yeniden karıştırır ve bir avuç bozuk para çıkarır. Bir nesne yere düşer.) Ve düşer. 3920

BLOOM

(yere eğilip bir kibrit kutusunu alır ve Stephen'e uzatır) Bu işte.

STEPHEN

Bizim Lucifer. Sağ ol.

BLOOM

(*usulca*) En iyisi sen o paraları bana ver de ben saklayım. Niçin fazla ödeyesin?

STEPHEN

(*bütün paralarını ona verir*) Önce dürüstlük sonra cömertlik. 3930

BLOOM

İyi ama akıllıca olur mu? (*sayar*) Bir, yedi, on bir, ve beş. Altı. On bir. Kaybetmiş olduğun paradan sorumlu değilim.

STEPHEN

On biri niye vurdu? Proparoxyton. Bir sonraki an öncesi diyor Lessing. Tilki susamış. (*yüksek sesle güler*) Büyükannesini gömmüş. Ola ki öldürmüştür onu.

BLOOM

Burda bir sterlin altı ve on bir var. Yuvarlak hesap bir sterlin yedi şilin.

STEPHEN

Tasamın on beşiydi.

BLOOM

Yok, ama....

STEPHEN

(*masaya gelir*) Sigara, lütfen. (*Lynch, kanepeden masaya bir sigara atar*) Demek Georgina Johnson ölmüş ve evlenmiş. (*Masada bir sigara belirir. Stephen ona bakar.*) Hayret. Salon sihirbazlığı. Evlenmiş. Hm. (*bir kibrit yakar ve muammamsı bir melankoliyle sigarayı yakmaya koyulur*)

3950

LYNCH

(*ona bakarak*) Kibriti yaklaştırdığın takdirde sigaranı yakma olasılığın epey artacaktır.

STEPHEN

(*kibriti gözüne yaklaştırır*) Vaşak gözü. Gözlük almam gerek . Dün kırılmıştı. On altı yıl önce. Uzaklık. Gözler her şeyi dümdüz görür. (*kibriti gözünden uzaklaştırır. Kibrit söner.*) Düşünen beyindir. Yakını: Uzağı. Görülebilenin kaçınılmaz kipliği. (*gizemli bir şekilde kaşlarını çatır*) Hm. Sfenks. Geceleyin iki götlü olan canavar. Evlenmiş.

3960

ZOE

Onunla evlenen adam gezici bir tacirdi de onu da yanında götürmüştü.

FLORRY

(*başıyla onaylar*) Londralı Mr. Kuziye.

STEPHEN

Londralı Kuzu, dünyamızın günahlarını birlikte götürmüş.

LYNCH

(*kanepede Kitty'yi kucaklayarak pes perdeden bir ilahi okur*) *Dona nobis pacem.*

(*Sigara, Stephen'in parmaklarından kayar. Bloom sigarayı yerden alıp şöminenin içine atar.*)

6970

BLOOM

Sigara içme. Yemen lazım senin. O mendebur köpeğe rastlamasaydım. (*Zoe'ya*) Bi şeyiniz yok mu?

ZOE

Acıkmış mı?

STEPHEN

(*gülmeyerek, elini Zoe'ya doğru uzatır ve Tanrıların Alacakaranlığındaki kan andı havasına uydurarak bir ezgi söyler*)

Hangende Hunger,
Fragende Frau,
Macht uns alle kaputt.

3980

ZOE

(*trajik bir şekilde*) Hamlet, babanın burgusuyum ben! (*Stephen'in elini tutar*) Mavi gözlü civanım el falına bakayım. (*Stephen'in alınını imler*) Zekâ yok, kırışıklık yok. (*sayar*) İki, üç, Merih, cesareti gösterir. (*Stephen başını sallar*) Vallahi de.

LYNCH

Çalızeybeğidir kendisi. Titremek sarsılmak nedir bilmez bu civan. (*Zoe'ya*) El falını kim öğretti sana?

ZOE

3990

(*döner*) Olmayan taşaklarıma sor sen onu. (*Stephen'e*) Yüzünden okunuyor. Gözlerinden, öyle işte. (*başı eğik, kaşlarını çatar*)

LYNCH

(*gülerek, Kitty'nin kabalarına iki tokat şaklatır*) Öyle işte. Falaka.

(*Vurulan iki değneğin şaklaması işitilir, piyanolanın tabutu açılır, Peder Dolan'ın, kutusundan fırlayan kuklaninkine benzeyen minicik yuvarlak kel kafası görünür.*)

PEDER DOLAN

4000 Aranızda kötek isteyen var mı, çocuklar? Gözlüğünü mü kırmış?
Seni tembel aylak zibidi küçük düzenbaz. Gözünden okunuyor.

(Don John Conmee'nin mülayim, şefkatli, papazvari, serzenişkâr başı piyanola tabutundan çıkar.)

DON JOHN CONMEE

Bakın, Peder Dolan! Bakın. Stephen çok iyi bir oğlancıktır, emimim.

ZOE

(Stephen'in elinin ayasını inceleyerek) Tıpkı kadın eli.

STEPHEN

4010 *(mırıldanır)* Sürdür. Mavalını. Beni tut. Okşa. Onun elyazısını hiç okuyamadıydım, Onun mezgitbalığı üzerindeki şaibeli başparmak izleri hariç.

ZOE

Hangi gün doğmuştun sen?

STEPHEN

Perşembe. Bugün yani.

ZOE

Perşembe çocukları açık olur yolları. *(Stephen'in elindeki çizgileri parmağıyla izler)* Kader çizgisi. Nüfuzlu dostlar.

FLORRY

4020 *(parmağıyla göstererek)* Muhayyile.

FLORRY

Ay dağı. Bir gün karşına bir.... *(Stephen'in ellerine kısa bir bakış atar)*
İyi olmayan şeyleri söylemeyim sana. Yoksa öğrenmek mi istersin?

BLOOM

(*Zoe'nun parmaklarını ayırır ve kendi elini uzatır*) Şerriniz hayrınızdan fazla. Buyur. Benimkine bak.

BELLA

Göster. (*Bloom'un elini çevirir*) Düşündüğüm gibi. Yumrulu boğumlar, kadınlar hoşlanır.

ZOE

4030

(*Bloom'un elinin ayasını inceleyerek*) Izgara gibi. Denizleri aşarlar zengin karı alırlar.

BLOOM

Yanıldın.

ZOE

(*Çabucak*) Haa, anladım. Kısa serçe parmağı. Kılıbık koca. Şimdi de mi yanıldım?

(*Kara Liz, tebeşir dairesinde yumurtlayan dev anası bir tavuk, yerinden kalkar; kanatlarını açar ve gıdaklar.*)

KARA LİZ

4040

Gıdak. Kluk. Kluk. Kluk. (*yeni yumurtladığı yumurtasının yanına çekilir ve badi badi yürüyerek uzaklaşır.*)

BLOOM

(*parmağıyla elini imleyerek*) Şurdaki bere bir kazada oldu. Yirmi iki yıl önce düşmüştüm, kesilmişti. On altımdaydım.

ZOE

Baksana, dedi köre. Daha daha ne haber?

STEPHEN

Efendim? Tek bir gayeye doğru ilerlemektedir. Yirmi iki yaşındayım. On altı yıl önce o da yirmi iki yaşındaydı. On altı yıl önce ben yirmi iki düşmüştüm. Yirmi iki yıl önce oyuncak atından düştü-

4050

günde on altısındaydı o. (*silkilir*) Elimi incittiydim bir yerde. Dış-
çiye gitmem gerek. Para?

(*Zoe, Florry'nin kulağına bir şeyler fısıldar. İkisi gülüşürler. Bloom elini çeker ve sola yatık rahat bir elyazısıyla, kavisleri ağır ağır süs-
leyerek masanın üzerine yazar.*)

FLORRY

Ne?

4060 (*Bitirimsağırlı bir kısağa koşulu ve Donnybrook, Harmony Ave-
nue'den James Barton'un sürdüğü üç yüz yirmi dört numaralı bi-
nek arabası tırıs giderek geçer. Blazes Boylan ile Lenahan yayılarak
oturdıkları yan sıralarda ha bire sallanmaktadırlar. Ormond'un
boyacısı arkada dingilin üzerine çömelmiş oturmaktadır. Yatay git-
neşliğin üzerinden Lydia Douce ile Mina Kennedy gözlerini dikmiş
hüzünle bakmaktadırlar.*)

BOYACI

(*yerinden zıplayarak başparmağı ve solucan gibi kıvrıp durduğu kurt-
parmaklarıyla onları sarakaya alır*) Agon magon var mı söyle baba-
fingon?

4070 (*Altın ile bronz fısıldaşırlar.*)

ZOE

(*Florry'ye*) Fısııl fısııl. (*gene fısıldar*)

(*Blazes Boylan, kanotiyesini yana devirmiş, ağzında bir kırmızı çi-
çek, arabanın bagaj yerinin üzerinden uzanır. Denizci şapkası ve
beyaz ayakkabılarıyla, Lenahan, Blazes Boylan'ın ceketinin omzun-
dan uzun bir saç telini özenle alır.*)

LENEHAN

Ho! Neler görüyorum burada? Kutulardaki örümcek ağlarını mı
fırçalıyordun?

4080

BOYLAN

(*doğun, gülümser*) Bir hindi yoldum da.

LENEHAN

Green kıyak geçti demek.

BOYLAN

(dört kalm küttirnaklı parmağını kaldırarak göz kırpar) Blazes Kate! Malımız garantili, beğenmezsen para yok. (işaretparmağını kaldırır) Kokla da bak.

LENEHAN

(ağzı dört köşe, koklar) Aa! Mayonezli ıstakoz. Aa!

ZOE VE FLORRY

4090

(birlikte gülerler) Ha ha ha ha.

BOYLAN

(rmin bir adımla arabadan atlar ve herkes işitecek şekilde yüksek sesle konuşur) Merhaba, Bloom! Mrs. Bloom hâlâ giyinmedi mi?

BLOOM

(mor kadife ceket, kısa pantolon ve saman rengi çoraplardan oluşan uşak kıyafeti ve pudralı peruğuyla) Korkarım Hayır, efendim. Son şeylerim.....

BOYLAN

(ona altı peni atar) Al, bir cin içersin sodaylan. (şapkasını zarif bir hareketle Bloom'un başındaki boynuzun dallarından birine asar) Beni içeri al. Karınla özel bir işim var, anladın mı?

4100

BLOOM

Sağ olunuz, efendim. Peki, efendim. Madam Tweedy banyosunu yapmakta, efendim.

MARION

Herhalde gayetle onurlanmıştır. (suları taşıra taşıra faşır faşır banyodan çıkar) Raoul sevgilim, gel de kurula beni. Dımdızlak benim içindeyim. Yeni şapkamla araba süngerim hariç.

4110

BOYLAN

(*gözlerinde neşe pırıltıları*) Mükemmel!

BELLA

Ne? Ne oluyor?

(*Zoe onun kulağına fısıldar.*)

MARION

Bırak baksın, göt lalesi! Puşlavat! Kendini kamçılatan! Güçlü bir fahişeye ya da sakallı karı Bartholomona'ya yazayım da yaraları bir inç kalınlığında kabuk bağlayacak şekilde işkence etsinler, imzalı mühürlü makbuz alıp getirsin bana.

4120

BOYLAN

(*kendine sarılır*) Bak hele, bu küçük zımbırtıyı daha fazla tutamayacağım.

(*gergin süvari bacaklarıyla ilerler*)

BELLA

(*gülerek*) Ho ho ho ho.

BOYLAN

(*Bloom'a, omzunun üzerinden*) Gözünü anahtar deliğine uydurabilir ve ben ona birkaç kez binedurayım kendi kendinle oynarsın.

BLOOM

4130

Sağ olunuz, efendim. Oynarım efendim. Seyre katılmaları için iki erkek dostumu getirebilir bir de fotoğraf çekebilir miyim acaba? (*bir merhem kavanozunu uzatır*) Vazelin, efendim? Portakalçiçeği?... Ilık su?...

KITTY

(*kanepeden*) Anlatsana, Florry. Anlatsana. Ne...

(*Florry ona fısıldayarak anlatır. Dudaklarını şaklata, avazı çıktıkça, hapır hupur mırıldana aşksözleri fısıldar.*)

MINA KENNEDY

(*gözleri yukarıya çevrili*) Oo, sardunyalar ve güzelim şeftalilerin kokusu gibidir muhakkak! Oo, kadının her bir azasına tapıyor adeta! Birbirine girmişler! Buselere gark olmuş!

4140

LYDIA DOUCE

(*uğzu açılarak*) Nayım nayım. Oo, kadını kucığına almış hem yapıyor hem odada dolaştırıyor! Oyuncak atına binmiş. Ta Paris'ten, New York'tan işitilir sesleri. Ağızlardolusu kremalı çilekler gibi.

KITTY

(*gülerek*) Hi hi hi.

BOYLAN'IN SESİ

(*karnının dibinden, tatlı, boğuk*) Ah! Godblazegrukbrukarçkraşt!

MARION'UN SESİ

(*hançeresinden yükselen, boğuk, tatlı*) Oo! Fasafisobusenapuistnap-huçk?

4150

BLOOM

(*gözleri çulğunca açılmış, kendisini kucaklamış*) Bastır! Gizlen! Bastır! Çeçir ona! Yetmez! Zimbala!

BELLA, ZOE, FLORRY, KITTY

I lo ho! Ha Ha! Hi hi!

LYNCH

(*parmağıyla gösterir*) Doğaya bir ayna tut. (*gülür*) Hu hu hu hu hu!

(*Stephen ile Bloom aynaya bakarlar. William Shakespeare'm sakalsız, felçten kaskatı kesilmiş yüzü, holdeki reneyiği boynuzlu şapka askısının aksi başının tam üzerine vurmuş, aynada belirir.*)

4160

SHAKESPEARE

(*vakarlı bir vantrilokçayla*) Boş kafanın sesini görgüsüzhahkahahalar-dır dile getiren. (*Bloom'a*) Sen ki görünmez olmayı düşünürsün.

Nazar eyle. (iğdiş edilmiş besili kara horoz sesiyle carlar) İagogo! Bizim moruk Perşembesabahı nasıl da kesmişti soluğunu. İagogogo!

BLOOM

(üç fahişeye işkilli bir gülümsemeyle) Fıkırayı ne zaman dinleyeceğim?

4170

ZOE

Sen iki kez evlenip bir kez dul kalınca.

BLOOM

Kimileyin göz yumarsın. Büyük Napolyon bile ölümünden sonra çırılçıplak ölçüleri alınırken...

4180

(Dul kadın Mrs. Dignam minicik kalkık burnu ve yanakları ölüm-laklakiyatı, gözyaşı ve Tunney'in kırmızı İspanyol şarabıyla tutuşmuş, dulluk giysisi içinde, çarpık bonesiyle, yanakları, dudakları ve burnu allıklı pudralı, yavrularını önüne katmış bir dişi kuğu gibi koşar adım geçmektedir. Eteğinin altında merhum kocasının gündelik pantolonuyla burunları kalkık kırk beş numara postalları görülür. Bir elinde bir İskoçyalı Dul Kadınlar sigorta poliçesi bir elinde de yavrularının, altında, Patsy yakası kalkmış, bir paket domuz-pirzolası sallanadursun tek pabucuyla zıplayarak, Freddy sızlanarak, Susy ağlamsık morinabalığı ağzıyla, Alice bebekle cebelleşerek onunla birlikte koşuştukları pek geniş bir şemsiye tutmaktadır. Mrs. Dignam, etekleri uçuşa uçuşa, sille tokat onları gütmektedir.)

FREDDY

Anne be, ne diye itiyosun öyle!

SUSY

4190

Anne, et suyu taşıyor!

SHAKESPEARE

(bir felçli öfkesiyle) İkincisiylek imseev lenmedi ilkiniki möldürdü.

(Martin Cunningham'ın sakallı yüzü Shakespeare'in sakalsız yüzünün yerini alır. Geniş şemsiye sarhoşçasına sallanırken çocuklar bir yana koşuşurlar. Şemsiyenin altında Mrs. Cunningham şen dul şapkası ve kimono giysisiyle ortaya çıkar. Bir sağa bir sola doğru kayıp

Japonvari bir bükülüşle eğilir.)

MRS. CUNNINGHAM

(şarkı söyler)

Bana derler Asya'nın incisi!

4200

MARTIN CUNNINGHAM

(telaşsız, ona bakmaktadır) Muazzam! Fürumayenin Allahı kahrolası haspa!

STEPHEN

Kı exaltabuntur cornua iusti. Kraliçeler en birinci boğalarla yatarlar. Büyükyaşlıatadedemin, aşkına ilk günah çıkartma hücrecini yaptı-ğı Pasiphae'yi anımsayın. Madam Grissel Steevens ile Lambert ailesinin teres piçlerini de unutmayın. Nuh şarapla sarhoş olmuştu. Gemisi de açıldı.

BELLA

4210

Burada öyle şeyler yoktur. Yanlış kapıyı çaldınız.

LYNCH

Bırak da konuşsun. Paris'ten yeni döndü.

ZOE

(Stephen'e koşar ve onun koluna girer) Devam et, canım! Biraz parlevü söyle.

(Stephen şapkasını başına geçirir ve şömineye doğru zıplayıp orada omuzlarını silkerek, yüzünde yalancı bir tebessüm, yüzgeçli ellerini iki yanına doğru açar.)

LYNCH

4220

(kanepeyi yumruklayarak) Rmm Rmm Rmm Rrrrrmmmm.

STEPHEN

(kuklamı devinimlerle saçma saparı konuşur) Akşamlarınızı eldivenlerini ve daha nice şeylerini hatta kalbini saran güzel kadınlarla ge-

4230 çireceğiniz binlerce yer mükemmel revaçta olan birahaneler prensesler gibi fevkalâde şık giysili bir sürü kokotun kankan dansı yaptıkları ve bekâr ecnebilere Parizyen soytanlıklarını sergileyerek, mesela İngilizcesi kıt ise aşk ve tenperver hissiyat konusunda ne denli güçlü olduğunu söyleyerek bilhassa salozlaştırıp yanaştıkları yığınla yer. Pek güzide beyler zevkiniz için siz cenaze mumlarının ışığında ve her gece gümüşten gözyaşlarının akıtıldığı cennet ve cehennem şovunu mutlaka ziyaret etmektir. Din hakkında hakikaten şok edici dehşetli ve bu üniversal dünyada görülen saçmalık şeyler. Geldiklerinde tamamen ağırbaşlı olan bütün şık kadınlar vampir adamın pek taze genç ve *dessous troublants* rahibeyi düdüklelediğini gördükten sonra soyunmaya başlarlar. (*dilini kuvvetlice şaklatır*) *Ho, là là! Ce pif qu'il a!*

LYNCH

Vive le vampire!

4240

FAHİŞELER

Bravo! Parlevu!

STEPHEN

(başını kaldırmış, şaklabanlıkla kendini alkışlayarak yüksek sesle güler) Kahkahalar sükse bin beş yüz. Melekler de tıpkı orospular gibidir, kutsal apostollar da kılığı kıyafeti hoşça hıyar haydutların daniskası. Pırıl pırıl elmaslar takınmış havalı kostak *demimondaines*. Yoksa sizin tercihiniz belki de yaşlı erkeklerin müptezel modern zevklerine daha çok mu müptelasınızdır? (*Lynch ile fahişelerin karşılık verdiği soytarıca jestlerle çevresini gösterir*) Tersine çevrilebilen kauçuk kadın mankeni ya da çıplak bakirelerin tabii büyüklükte gayetle lezbik beş kerre on kerre öpülesi-dikiz mahalli. Buyurun, beyler, aynadan her türlü pozisyonu, trapezleri ve türlü çeşitli aygıtlarla birlikte arzuladığınız takdirde kasabın oğlunun ılık karacığeri ya da *pièce de Shakespeare* karnındaki omleti murdar ettiği dehşetengiz hayvani muameleyi seyredin.

4250

BELLA

(karnını tıpışlayarak alkış tutarken bir kahkaha çığlığı atarak arkaya doğru yıkılır) Karnındaki omleti.... Ho! Ho! Ho! Ho!.. Karnındaki omleti....

STEPHEN

4260

(kırtarak) Sizi seviyorum, sevgili efendimiz. İngiliz lisanını siz var konuşmak *double entente cordiale*. Ha, evet, *mon loup*. Kaç para? Waterloo. Watercloset. (ansızın durur ve işaretparmağını kaldırır)

BELLA

(gülerek) Omlet....

FAHİŞELER

(gülerek) Ankor! Ankor!

STEPHEN

Dinleyin bak. Rüyamda bir karpuz görmüştüm.

ZOE

4270

Scyahate çıkacaksın ve ecnebi bir bayana âşık olacaksın.

LYNCH

Bir kadın uğruna devri âlem.

FLORRY

Rüyaların tersi çıkar hep.

STEPHEN

(kollarını uzatır) İşte burası. Fahişeler sokağı. Serpentine Avenue'da Beelzebub o kadını bana gösterdi, tıknazca bir dul. Kırmızı halı nereye serildiydi?

BLOOM

4280

(Stephen'e yaklaşarak) Baksana....

STEPHEN

Yo. Uçtuydum. Altımda düşmanlarım. Ve hep öyle kalacak. Uçsuz bucaksız dünya. (bağırır) Pater! Özgür!

BLOOM

Hey, baksana...

STEPHEN

Beni yola getirecek, ha? *O merde alors! (akbaba pençelerindeki turnakları keskinleşir ve bağırır) Holá! Hiliho!*

4290 *(Simon Dedalus'un sesi, bir parça mahmur ama tetikte, hiliho diye karşılık verir.)*

SIMON

Asayiş berkemal. *(güçlü kallavi şahin kanatlarıyla havada dönerek, coşturucu çığlıklar koyuvererek değimsizce dalışa geçer)* Hey, evlat! Nasıl, kazanıyor musun? Hoop! Gidisi! Bu kırmalarla düşüp kalkıyosun demek. Onları eşeğimin yanına bile yaklaştırmam ben! Bayrağımızı dalgalandır hep! Gümüşü bir fonda kanatlarını açmış ufkî uçuşta kızıl bir kartal. Ulster Baş Armacı! Hayhoop! *(küçük bir tür av köpeğinin sesini taklit ederek havlar da havlar)* Bulbul! Burblblburblbl! Hay, evlat!

4310 *(Duvarkâğıdındaki ağaçlıklar ve kayranlar kırlara doğru sıra sıra hızla geçerler. Büyükannesini gördükten sonra gizlendiği yerden çıkan, kuyruğu dimdik, ipiri bir tilki hızla koşarak pasparıldak gözleriyle yaprakların altında porsuk yuvası aramaktadır. Bir zağar sürüsü, burunları yerde, avlarını koklayarak, havlaya havlaya, burblbrbliye biliye kana susamış iz sürmekte. Ward Union'ın kadın ve erkek avcıları da onlarla birlikte, öldürmek hırsıyla ha bire koşmaktalar. Six Mile Point, Flathouse, Nine Mile Stone'dan ellerinde boğumlu sopalar, direnler, sombalığızıpınları, kementlerle yayalar, kurbacı sürüğüdücüler, tamtamlı ayı avcıları, kılıçlı boğagüreşçileri, dalgalanan meşaleleriyle soluk zenciler onları izlemekte. Barbutçulardan, taç ve çapalı zar oynayanlardan, yüksüklü üçkâğıtçılardan, karmanjolacılardan oluşan bir kalabalığın uğultusu işitilir. Erketeciler ve tüyocular, sihirbazlara özgü silindir şapkalarıyla kısıp sesli müsterek bahisçiler kulakları sağır edici yaygaralarını bastırmaktalar.)*

KALABALIK

Yarış programı. Yarışları gösteren program!
Autsayderlere on katı!

Paralı Tommy burda! Paralı Tommy!

4320

Biri hariç on katı! Biri hariç on katı!

Spinning Jenny'ye oyna, şansını dene!

Biri hariç on katı!

Beş yüze kadar yolu var, beyler! Beş yüze kadar yolu var!

Autsayderlere on katını veriyorum!

Biri hariç on katı!

(Cokeysiz bir autsayder bir hayalet gibi fırlayarak, yelesi ayköpüğü, gözyuvaları yıldız yıldız, varış noktasını geçer. Onu doludizgin giden bir at sürüsü izler. İskelet atlar, Zinfandel, Westminster Dükkü'nün Ceylon'u, Prix de Paris. Şeylerinin üzerinde, eyerlerinin üzerinde zıplayan, zıplayan pashızırlı cüceler binmiş onlara. Sonuncusu çiseleyen yağmurda soluk soluğa, esmere çalan sarı bir at, favori Kuzey Horozu, üzerinde de kahverengi kepli, kolları turuncu yeşil ceketli Garrett Deasy, dizginleri sıkıca kavramış, hokeysopası savrulmaya hazır. Altındaki yaşlı, oynak yerleri şişmiş beyazgetrli at taşlı yolda orsa boca ilerlemektedir.)

4330

ORANGE LOCALARI

(alay ederek) Eğil önüne de asıl dizginlere, beyim. Sonuncu tur! Geceleyin evine varırsın!

GARRETT DEASY

4340

(tırnaklarıyla kazıdığı yüzü postapullarıyla sıvanmış, dimdik dikilerek hokeysopasını savurur ve atı eğitilmiş bir dörtnalda yorga giderken mavi gözleri avizenin prizmasında şimşeklenir) Per vias rectas!

(Onun ve şahlanan atının üzerine sel gibi, rakseden havuç sikkeleri, arpa, soğan, şalgam ve patatesten oluşan koyunetli çorba bardaktan boşamircasına yağar.)

YEŞİL LOCALAR

Hava güzel, Sir John! Hava güzel, Devletlu Efendimiz!

(Er Carr, Er Compton ve Cissy Caffrey, her biri kendi havasını tutturmuş, pencerelerin altından geçerler.)

4350

STEPHEN

Durun! Dostumuz sokaktaki gürültü.

ZOE

(elini kaldırır) Susun!

ER CARR, ER COMPTON VE Sissy CAFFREY

Gene de yüreğimde
Yorkshire aşkı tütüyor...

ZOE

4360 O benim işte. (ellerini çırpar) Dans! Dans! (piyanolaya koşar) İki
penisi olan var mı?

BLOOM

Var mı?..

LYNCH

(penileri ona uzatır) İşte.

STEPHEN

(sabırsızlıkla parmaklarını çatırdatarak) Çabuk! Çabuk! Kâhin asam
nerede? (piyanoya doğru koşar ve bastonunu alarak ayağına tartımlıca
vurur)

ZOE

4370 (silindir kolunu çevirir) İşte oldu.

(İki peniyi delikten içeri atar. Sarı, pembe ve mor ışıklar yayılmaya
başlar. Silindir mırıldanarak döner ve ağır duruksun bir vals ça-
lar. Fiyonklu saç örgülü peruğu, saray giysisi ve benekli kolsuz
mantosuyla Profesör Goodwin, inanılmaz yaşından dolayı iki bük-
lüm, elleri titreye titreye odada sendeleyerek ilerler. Piyanotaburesi-
nin ucuna ilişerek oturur ve fiyonklu saç örgüsü bir kalkıp bir ine-
dursun başını hanım hanımcık bir zarafetle eğe eğe elsiz çırpı kolla-
rını kaldırıp klavyeye ha bire vurur.)

ZOE

4380 (topuklarını vurarak kendi etrafında döner) Dans. Kim katılacak ba-
na? Dans eden yok mu? Şu masayı çekelim.

(Piyanola değişen ışıklarla vals temposunda Sevdiğim Kız Bir Yorkshireli Kız'ın girişini çalar. Stephen bastonunu masanın üzerine atarak Zoe'yu belinden sararak kavrar. Florry ve Bella masayı şömineye doğru iterler. Stephen, Zoe'yu abartılı bir nezaketle kollarına alarak odanın içinde döne döne vals yapmaya başlar. Bloom bir kenarda durur. Zoe'nun giysi kolu nezaketten kopacak kolundan düşerek ak kasçıgeği aşı yerini ifşa eder. Profesör Maginni'nin perdelerin arasından uzatıldığı bacadının ayakucunda bir silindir şapka dönmektedir. Maginni, ustalıklı bir tekmeyle şapkayı döne döne başının tepesine oturtur ve patenle kayarak afilişapkasıyla sahneye çıkar. Bordo ipek klapalı kürşuni bir redingot, krem bürümcükten bir yakalıklı, oyuk yakalı bir yelek, beyaz kravatlı dik yaka, lavantaçiçeği renginde dar bir pantolon, rugan iskarpin ve kanaryasarısı eldiven giymektedir. Yakasında koskoca bir dalya takılıdır. Kıvrımlı bir bastonu iki yana doğru çevirerek sallar, sonra da koltuğunun altına kıştırır. Bir elini hafifçe göğsüne koyar, eğilir, ve çiçeğiyle düğmelerini okşar.)

4390

MAGINNI

Devinimin şiirselliği, kalisteni sanatı. Madam Legget Byrne ya da Levenston ile bir ilişkimiz yoktur. Fantezi kıyafet baloları düzenlenir. Alayış. Katty Lanner adımı. Ya. Beni izleyin! Koreografik yeteneklerim. (menüet yaparcasına arı ayaklarıyla sekerek öne doğru ilerlerler) Tout le monde en avant! Révérence! Tout le monde en place!

4400

(Prelüd biter. Profesör Goodwin, kollarını belirsizce cırparak, uçuşan pelerini taburenin üzerine düşerken büzülür, iner. Müzik beliren bir vals temposuna dönüşür. Stephen ile Zoe pürkeyf dönerler. Işıklar, sarı pembe mor – kâh şavkır kâh körsür.)

PIYANOLA

İki delikanlı söz ediyordu kızlardan, kızlardan, kızlardan, Geride bıraktıkları yavuklularından.....

4410

(Bir köşeden altınsaçlı, narinsandallı, sıkıma belli günahsız eli, kızsımsı mavileriyle sabah saatleri koşarak çıkarlar. Çevire çevire ip atlayarak çalak danslarını ederler. Kehribar sarılarıyla öğle saatleri onları izler. Gülerek, el ele tutuşarak, başlarında yüksek tarakları çakmak çakmak, kollarını kaldırıp dalgacı aynalardaki güneşi yaktıkları.)

MAGINNI

4420 *(eldivenli elleri, alkışının sesini boğar) Carré! Avant deux! Düzgün so-
luyun! Balancé!*

*(Sabah ve öğle saatleri ken-di yerlerinde dönerek, birbirlerine yakla-
şarak, arkaya doğru yay çizerek, karşılıklı eğilerek vals yaparlar.
Arkalarındaki kavalyeler kollarını kıvrıp öyle tutarak ellerini in-
dirirler ve kaldırdıkları omuzlarına dokunurlar.)*

SAATLER

Dokunabilirsin benim şeyime.

KAVALYELER

Dokunabilir miyim senin şeyine?

SAATLER

4430 Ah, ama hafifçe!

KAVALYELER

Ah! Pek hafifçe!

PIYANOLA

Benim minik utangaç minik sevgilimin beli.

*(Zoe ile Stephen pervasızca, daha da aldırışsız, dönerler. Alacaka-
ranlık saatleri yanaklarında hafif allık ve suni gülümsü bir pembe-
lik, dağların uzun, dağınık, hantal, mahmurgözlü gölgelerinden çı-
kıp gelirler. Kara, yarasamsı yenleri dağyeliyle çırpınan kurşuni tül-
ler giyinmişlerdir.)*

4440

MAGINNI

Avant huit! Traversé! Salut! Cours de mains! Croisé!

*(Gece saatleri süzülerek birer birer son yerlerini de alırlar. Sabah,
öğle ve alacakaranlık saatleri onların önünden çekilirler. Yüzleri
maskelidir, saçlarında hançerler ve bileziklerinde ölgün sesli çingı-
raklar vardır. Yorgun argın, tüllerinin altında dizkırarmızkırar-
lar.)*

BİLEZİKLER

Amanın! Yandım!

ZOE

(kıvrılarak, eli alnında) Ah!

4450

MAGINNI

Les tiroirs! Chaîne de dames! La corbeille! Dos à dos!

(Arabesk devinimlerle bezgincesine zeminde örüle çözüle diz kıra kıvrıla, baş döndürücü yıldızlar gibi şekilden şekle girdiler.)

ZOE

Başım dönüyor!

(Dans etmeyi bırakır ve kendini bir sandalyeye atar. Stephen, Florry'yi derhal bırakıp Kitty'ye sarılır. Dem çeken bir balabankuşu haşın tiz çılgınlığını ünletir. İnsesızlagıcırdayan Toft'un ağır batı atlı-karınca ağır ağır odayı döndürmektedir odanın çörcesinde.)

4460

PIYANOLA

Sevdiğim kız bir Yorkshirelı kız.

ZOE

İmanına kadar Yorkshirelı. Haydin, herkes buruya!

(Florry'yi yakalayarak onunla vals yapar.)

STEPHEN

Pas seul!

(Kitty'yi döndürerek Lynch'in kollarına bırakır, masanın üzerinden dışbudak bastonunu kapar. Bloombella Kittylynch Florryzoe hünapşekeri haspalar hepsi de döne dolana vals yaparlar. Stephen şapkası bastonuyla ortalarında ağzını kapatmış eliyle uyluğunun alt yanını kavramış kurbaga gibi pertav alıp zıplamakta, tekme atıp sıçramaktadır. Yaygara hayhuy takatuka çakarak haydi yallah düttürüdü t mavi yeşil sarı şavkımlarla Toft'un ağır batı atlıkarıncasında yaldızlı ejderlerden sarkınmış biniciler, bağırsakları fandangoyeri göğü tekmeleyerek kâh hoplamakta kâh düşmektedirler.)

4470

PİYANOLA

Fabrikada çalışan bir kız da olsa
Giysileri son moda değilse de.

4480

(Sıkicatutunarak yel yeperek yelken kürek göz kamaştıran kulak tırmalayan yalnız yaldırac bir seyirle ağır bati cızlam çekip aşırmento seyran edip döne döne geçerler. Barabumm!)

TUTTI

Ankor! Bis! Bravo! Ankor!

SIMON

Ananın sülalesini düşün!

STEPHEN

Ölüm dansı.

4490

(Uşağın çingırağı çangır sil baştan digidan çangırdarken, atı, beygiri, öküzü, yavrudomuzlar, İsa'nınneşegine binmiş Conmee, patalyasında kollarını kavuşturmuş çikrik çekerek gayda çalarken ayağını yere vurup güm este! Horon tepen koltuk değneği ve topal ayağıyla denizci. Barabumm! Beygirlerin domuzların çingıraklı atların Gadara domuzlarının tabuttaki Corny'nin çelik köpekbalgı kayasının tek saplı Nelson'un çocuk arabasından feryat figan düşen eriklekesi içinde iki fitne fücür Frauenzimmer'in üzerinden. Vay anasına, adam bir şampiyon. Bira fıçısından çıkma fitilmavisi zadegân Muh. akşamduası Love tenezzüh arabasında Blazes aldırışsız ikibüklümmorina bisikletçiler şekerlikremalı pastasıyla Dilly giysiler aşırı süslü değil. Ardından son dönemeçte bir aşağı bir yukarı ağır bati bindirirken güm diye genel vali ile karısı bira fıçısı gibi çalkala yavrum tütüyor güm diyeshireli gülüm. Barabumm!)

4500

Çifiler bir yana yığılıp kalırlar. Stephen gözleri karardığı halde döner. Oda tersine dönmektedir. Gözleri kapalı, sendeler. Kırmızı raylar göğe doğru uçmaktadır. Her yanında yıldızlar güneşler ha bire dönerler. Yaldırac tatarcıklar duvarlarda titreyerek dans ederler. Stephen ansızın durur.)

STEPHEN

Ho!

*(Stephen'ın annesi, bir deri bir kemik, üstünde solmuş portakalçiçek-
lerinden bir çelenk lime lime kurşuni giysisi ve yırtılmış gelin duvağı,
dökülmüş ve burunsuz yüzü mezarküfünden yemyeşil, açılan zemin-
den kaskatı yükselir. Kalan tek tük saçı ince mi incedir. Mavihalkalı
bomboş gözçukurlarını Stephen'ın üzerinde tutarken açılan dişsiz
ağızdan sessiz bir sözcük dökülür. Bir bakireler ve günah çıkartan
papazlar korosu dilsizcene terennüm ederler.)*

4510

KORO

Liliata rutilantium te confessorum...
Iubilantium te virginum....

*(Kulenin tepesinden Buck Mulligan, morlu sarılı alaca bulaca soy-
tarı giysisi ve çingiraklı palyaço kukuletasıyla durmuş, bir elinde
dumanı üstünde tereyağı sürülmüş bir poğaçaya hayretten ağzı açık,
kadının cesedine bakar.)*

4520

BUCK MULLIGAN

Hunharca öldürülmüş. Çok yazık! Mulligan felekzede anayla kar-
şılaşıyor. *(gözlerini yukarıya doğru çevirir)* Tanrıların habercisi Ma-
lachi!

ANA

(ölülere özgü o belirsiz delilik tebessümüyle) Bir zamanların güzeller
güzeli May Goulding idim ben. Şimdi ölüyorum.

4530

STEPHEN

(dehşetten donakalır) Hortlak, kimsin sen? Yo. Bu nasıl şeytanca bir
iştir?

BUCK MULLIGAN

(çingiraklı kukuletasını sallar) Bak şu işe! Çömezim Kinch zavallı
anasını kahrından gömmez mi! Bok yoluna gitmiş kadıncağız. *(göz-
lerinden akan erimiş tereyağı damlaları poğaçalarının üzerine dökülür)*
Bizim engen güzel anamız! *Epi oinopa ponton.*

ANA

(ıslanmış kıllı nefesini usulcacık onun üzerine çevirerek daha yaklaşıp)
Herkes bu yoldan geçecek, Stephen. Erkekten çok kadın var dün-

4540

yada. Sen de. Bir gün gelecek.

STEPHEN

(Ürkü, pişmanlık ve dehşetten boğulurcasına) Seni ben öldürmüşüm diyorlar, anne. Senin aklını karıştırdı o. Kanserden ölmüştün sen, benim yüzümden değil. Mukadderat.

ANA

(ağzının bir yanından yeşil bir safra sızıntısı azar azar akar) O şarkıyı söylemiştin bana. Acı gizemi aşkın.

4550

STEPHEN

(coşkuyla) o sözcüğü söyle bana, anne, şimdi biliyorsan şayet. Bütün erkeklerin bildiği o sözcüğü.

ANA

Sen Dalkey'de Paddy Lee'yle trene atladığın o gece kim kurtarmıştı seni? Yabancılar arasında kederli dururken kim acımişti sana? Duanın gücü her şeyi halleder. Ursuline risalesinde ıstırap çeken ruhlar için dualar, papalığın kırk günlük günahların affı dönemi. Tövbekâr ol, Stephen.

STEPHEN

4560

Gulyabani! Sırtlan!

ANA

Öteki dünyamda senin için dua edeceğim. Dilly'ye söyle de her gece zihin yorgunluğundan sonra o pirinç lapasından yapsın sana. Seneler boyunca sevdim ben seni, Ah, oğlum, ilkevlâdım, rahmimde seni taşıdığım zamanlar.

ZOE

(şömine paravanasıyla kendini yelleyerek) Eriyorum!

FLORRY

(Stephen'i imler) Bak! Kireç gibi oldu!

BLOOM

4570

(*daha da açmak için pencereye gider*) Başı dönmüş.

ANA

(*için için yanan gözleriyle*) Tövbe et! Ah, cehennem ateşi!

STEPHEN

(*soluk soluğa*) Yakan ama öldürmeyen! Cesetçiğneyicisi! Derisi soyulmuş baş, kanlı kemikler.

ANA

(*külllenmiş nefesini yaya yaya yüzü giderek yaklaşıyor*) Ahan ha! (*parmağını uzatarak kapkara çürümüş sağ kolunu yavaşça Stephen'in göğsüne doğru kaldırır*) Tanrı'nın elinden sakın!

4580

(*Kötücül kırmızı yüzlü yeşil bir yengeç öfkeyle sıkıdığı kıskaçlarını Stephen'in kalbine batırır da batırır.*)

STEPHEN

(*hiddetten boğulmuşçasına yüz hatları kül rengine girer, yaşlanır*) Bok!

BLOOM

(*pencerenin yanından*) Ne?

STEPHEN

Ah non, *par exemple!* Anlıksal imgelem! Ya hep ya hiçtir bana göre. *Non serviam!*

FLORRY

4590

Biraz soğuk su verin şuna. Dur. (*dışarıya koşar*)

ANA

(*umutsuzca inleyerek ellerini yavaşça oğuşturur*) Ey İsa'nın Kutsal Yüreği, sen ona acı! Onu cehennemden kurtar, Ey İlahi Kutsal Yüreği!

STEPHEN

Hayır! Hayır! Hayır! Tinimi sındırın, hepiniz, elinizden gelirse!
Hepinizi dize getiririm sonunda!

ANA

4600 *(hırıldayarak can çekiştir)* Stephen'den mağfiretini esirgeme, Tan-
rım, hatırım için! İsa çarmıha gerilirken sevgisi, ıstırapı ve çektiği
eziyet karşısında duyduğum acıyı anlatmak imkânsız.

STEPHEN

Nothing!

*(Bastonunu iki eliyle kaldırır ve avizeyi paramparça eder. Nihai
bir morartılı alev anı ve, izleyen karanlıkta, tek mil uzayın harabi-
yeti, camların kırılışı ve duvarların yıkılışı.)*

HAVAGAZI MEMESİ

Pvfunng!

4610

BLOOM

Dur!

LYNCH

(atılarak Stephen'in elini yakalar) Tamam! Durun! Paniklemeyin!

BELLA

Polis!

*(Stephen, başını ve kollarını kaskatı arkaya doğru uzatmış, basto-
nunu bırakarak seri ve sert adımlarla kapıdaki fahişeleri geçip oda-
dan çıkar:)*

BELLA

4620

(çılgıltı basar) Takip edin onu!

*(İki fahişe holkapısına koşar. Lynch, Kitty ve Zoe koşar adım oda-
dan çıkarlar. Heyecanlı konuşurlar. Bloom onları izler, geri döner.)*

FAHİŞELER

(*kapı aralığında sıkış sıkışa, göstererek*) İşte orada.

ZOE

(*imleyerek*) Orda. Bir şeyler oluyor.

BELLA

Avizenin parasını kim ödeyecek? (*Bloom'un ceketinin eteğini kavrar*)
İşte, onunla birlikteydiniz. Avize kırıldı.

BLOOM

4630

(*bir koşu antreye gider sonra acele döner*) Ne avizesi, kadın?

BİR FAHİŞE

Ceketi yırtılmış.

BELLA

(*gözleri öfke ve tamahla acımasız, gösterir*) Bunu kim ödeyecek? On
şilin. Sen de şahitsin.

BLOOM

(*Stephen'in bastonunu çekip alır*) Ben? On şilin? Ondan yeterince sız-
dırmadın mı? Daha demin o sana?..

BELLA

4640

(*sisini yükselterek*) Bak şimdi, bırak bu ağızları. Burası kerhane de-
ğil. On şilinlik bir ev.

BLOOM

(*Başı avizenin altında, zinciri çeker. Havagazı memesi mızırdanarak kı-
sık leylağımı mor bir tayıf halinde yanar. Bloom bastonu kaldırır.*) Sa-
dece şişesi kırılmış. Yaptığı şey sırf....

BELLA

(*geriye doğru çekilerek çığlığı basar*) İsa aşkına! Yapma!

BLOOM

4650 *(bir darbeyi sânuştururcasına davranarak)* Kâğıda nasıl vurduğunu göstermek için. Bunda altı penilik bile hasar yok. On şilinmiş!

FLORRY

(bir bardak suyla, girer) Nerde o?

BELLA

Polisi çağırayım mı?

BLOOM

Ha, biliyorum. Makamındaki patburunu. Ama Trinity'de bir öğrenci o. Müessesenizin müşterileri. Kirayı ödeyen beyler. *(bir mason işareti yapar)* Beni anlıyor musunuz? Başhâkim yardımcısının yeğeni. Bir skandal çıksın istemezsin.

4660

BELLA

(öfkeli) Trinity. Kürek yarışlarından sonra bir vaveyla buraya doluşurlar ama birşeycik ödemezler. Sen mi öğreteceksin burda ne yapmam gerektiğini yoksa? Nerede o? Tazminat davası açacağım! Rezil rüsva edeceğim onu, alimallah! *(bağırır)* Zoe! Zoe!

BLOOM

(aceyleyle) Ya senin Oxford'daki kendi oğlun olsaydı? *(ikaz yollu)* Biliyorum.

BELLA

4670 *(dili tutulmuş gibi)* Kim oluyorsun sen? Sarı çiz!

ZOE

(koridorda) Bir hırlaşma var.

BLOOM

Ne? Nerede? *(masaya bir şilin atarak fırlar)* Bu, lamba şişesi için. Nerede? Biraz temiz havaya ihtiyacım var.

(Koridordan dışarıya seğirtir. Fahişeler gösterirler. Florry eğik bar-

dağından suları döke döke onu izler. Kapıeşiğinde kümelenen bütün fahişeler çan çan ederek sisin kalktığı sağ tarafı gösterirler. Sol taraftan şingır mingır bir binek arabası gelmektedir. Evin önünde ya-
 4680
 vaşlar. Bloom koridorun kapısından, iki sessiz zamparayla arabadan inmekte olan Corny Kelleher'i tanır. Yüzünü öbür yana çevirir. Bella koridordan fahişelerini körükler. Kızlar şapırşekerlişupur aşüre öpücüklerini üfürürler. Corny Kelleher iğrenç ve sefiş bir tebesümle cevap verir. Sessiz zamparalar arabacıya parasını vermek için dönerler. Zoe ile Kitty hâlâ sağ tarafı göstermektedirler. Bloom hızla aralarından geçerek hilafet başlığıyla pañosunu çeker ve yüzünü yana doğru çevirip basamaklardan aşağıya seğirtir. Sarı Çiz Harun Reşit, sessiz zamparaların arkasından çekik leopar adımlarıyla ardında anasontohumu dolu yırtık torbalardan bir iz bırakarak kayıp parmaklıklara doğru yeler. Attığı her uzun adımı dişbudak bastonla noktalar. Binici kasketi ve eski gri pantoluyula, Trinityli Hornblower'in köpek kamçısını savurarak yeddiği bir tazı sürüsü kokusunu almış, uluya uluya, soluk soluğa, oyun ederek, kırışi kırarak, dillerini uzatarak, topuklarını ısırarak, kuyruğuna atılarak onu ta arkalardan izlemektedir. Bloom yürür, zikzak koşar, kulaklarını yassılıp seğirtir. Çakullarla, lahanakoğanlarıyla, bisküviktularıyla, yumurtalarla, patateslerle, ölü morinabalıklılarıyla, kadın şıptıktırlıklarıyla topa tutulur. Onun ardından taze bir iştıyakla zikzak seğirterekten bağırıp çağırarak kızıışmışçasına kovalamaktadırlar yiyekten ustaminkini: 65C, 66C, gece bekçisi, John Henry Menton, Wisdom Hely, V. B. Dillon, Meclisüyesi Nannetti, Alexander Keyes, Larry O'Rourke, Joe Cuffe, Mrs. O'Dowd, Pisser Burke, Isimsiz Varlık, Mrs. Riordan, Abem, Garryowen, Nederlerdiadına, Acayipsurat, Hıkdemişburnundandüşmüşşerif, Onudahaöncegördüydüm, Başıkistliadam, Chris Callinan, Sir Charles Cameron, Benjamin Dollard, Lenahan, Bartell d'Arcy, Joe Hynes, Red Murray, Editör Brayden, T. M. Healy, Mr. Justice Fitzgibbon, John Howard Parnell, Muhterem Sombahğı Konservesi, Profesör Joly, Mrs. Breen, Denis Breen, Theodore Purefoy, Mina Purefoy Westland Row Postanesi Memuresi, C. P. M'Coy, Lyons dostları, Hoppy Holohan, Sokaktakiadam, Sokaktakiöbüradam, Futbolayakkabıları, Kütburunlu Vatman, Zengin Protestan Kadın, Davy Byrne, Mrs. Ellen M'Guinness, Mrs. Joe Gallaher, George Lidwell, Nasırlı Jimmy Henry, Mubassır Laracy, Peder Cowley, Varidat Müdürlüğünden Crofton, Dan Dawson, Diş Cerrahı Bloom cerrah aletleri takımıyla, Mrs. Bob Doran, Mrs. Kennefick, Mrs. Wyse Nolan, John Wyse Nolan, Clonskeatramvayındakocakıçıkertilenhavahevli-

4680

4690

4700

4710

4720

kadın, Günah Zevkleri'ni satan kitapçı, Miss Dubedatiledadadypankadın, Madamlar Roebucklı Gerald Stanislaus Moran, Drimie'nin İdarî Kâtibi, Wetherup, Albay Hayes, Mastiansky, Citron, Penrose, Aaron Figatner, Moses Herzog, Michael E. Geraghty, Müfettiş Troy, Mrs. Galbraith, Eccles Street'in köşesindeki polis memuru, yaşlı Doktor Brady stetokopuyla, sahildeki esrarengiz adam, bir av köpeği, Mrs. Miriam Dandrade ve bütün âşıkları.)

BAĞIRIP ÇAĞIRMALAR

(hercüaparmarçtopar) Bloom'dur o! Bloom, dur! DurBloom! Durdurunuğruyu! Hi! Hi! Köşeye kıştırınonu!

4730

(Beaver Street'in köşesinde darağacı platformunun altında nefesi kesilen Bloom yaygaracı kavgacı gürühunun bir karış önünde, tüm o "Hi! Hi!"lı patırtıyla kıyameti kiminiçin kopardığının sebebihiikmetini hiç de pek anlamaksızın durur.)

STEPHEN

(abartılı jestlerle, ağır ağır derin derin soluyarak) Sizler benim konuklarımsınız. Davetsiz. George'un beşincisi ve Edward'ın yedincisi sayesinde. Suçlusu tarihtir. Belleğin analarınca öykülenmiş.

ER CARR

(Cissy Caffrey'e) Sana hakaret mi ediyordu?

STEPHEN

4740

Ona dişil seslenme kipiyle hitap ediyordum. Ola ki cinsliksizdi. Tamlayan durumu değil.

SESLER

Hayır, öyle demedi. Onu gördüm. Şurdaki kız. O delikanlı Mrs. Cohen'in ordaydı. Ne oluyor? Askeri ve sivil.

CISSY CAFFREY

Ben askerlerle birlikteydim, onlar da, anlırsınız, şeye gitmek için beni bıraktılar, bu genç bay da arkamdan koşturdu. Bi şilinlik bi orospu olsam da beni gören erkeğe sadık kalırım ben.

SESLER

Karıdamasadık.

STEPHEN

4750

(Lynch ile Kitty'nin başlarını görür) Selam, Sisyphus. *(kendisini ve öbürlerini imler)* Poetik. Üropoetik.

CISSY CAFFREY

Evet, onunla çıkıktım. Benle asker dostum.

ER COMPTON

Şu pezevengin kulağına indir bi yumruk, Harry. Görsün gününü.

ER CARR

(Cissy'ye) Benle arkadaşım işlemeye gitmişken bu adam sana sataştı mıydı?

LORD TENNYSON

4760

(celebi şair İngiliz bayrağı ceketi ve kriket pantolonuyla, başı açık, uzun sakallı) Muhakeme etmek onların işi değil.

ER COMPTON

İndir bi yumruk, Harry.

STEPHEN

(Er Compton'a) Senin kim olduğunu bilmiyorum ama pek haksız sayılmazsın. Doktor Swift zırlı bir adamın gömleklili on adamı haklayabileceğini söyler. Gömlek bir kapsamlama. Bütünün, onu temsil eden bir parçası.

CISSY CAFFREY

4770

(kalabalığa) Hayır, ben bu askerlerleydim.

STEPHEN

(tatlılıkla) Niçin olmasın? Korkusuz asker oğlan. Kanımca örneğin bütün kadınlar.....

ER CARR

(*kasketi çarpık, Stephen'in üzerine üzerine yürür*) Hey, kumandan, senin çeneni şöyle bir dağıtsam nasıl olur acep?

STEPHEN

4780 (*havaya bakarak*) Ne dedin? Hiç de hoş değil. Soylu müdafaaî nefis sanatı. Bense, şiddetten tiksiniyorum. (*elini sallar*) Elim biraz ağrıyor da. *Enfin ce sont vos oignons.* (*Cissy Caffrey'e*) Burada bir huzursuzluk var. Anlatsana nedir?

DOLLY GRAY

(*kadın kahraman Eriha'nın işaretini vererek balkonundan mendilini sallar*) Rahab. Aşçının oğlu, elveda. Salimen Dolly'ne kavuştun. Ardında bıraktığın kızı düşün de o da seni düşlesin.

(*Askerler gözlerini kısararak dönerler.*)

BLOOM

4790 (*kalabalığı dirseğiyle yararak gelir ve Stephen'in yenini tutup şiddetlice çeker*) Vazgeç, profesör, arabacı bekliyor.

STEPHEN

(*döner*) Ha? (*kendini kurtarır*) Onunla ya da bu yassılmış portakalın üzerinde dimdik yürüyen herhangi bir insanoğluyla ne diye konuşmayayım ki? (*parmağını uzatır*) Gözlerini gördüğüm takdirde hiç kimseden korkmam ben. Dik dursun yeter. (*bir adım geriye sen-deler*)

BLOOM

(*onu tutarak*) Kendine hâkim ol.

STEPHEN

4800 (*anlamsızca güler*) Ağırlık merkezim yer değiştirdi. Püf noktasını unuttum. Şurda bir yere oturalım da halleşelim. Hayat mücadelesi varoluşun yasasıdır ancak barışsever insanlar, özellikle çar ve İngiltere kralı, arbitraj diye bir şey icat etmişlerdir. (*alınını tıptırlar*) Ama bunun içinde rahip ile kralı öldürmem gerektiği yazılı.

BASTONU KIRIK BIDDY

Profesörün dediğini işittin mi? Kollejde okumuş bir profesördür kendisi.

AMCIK KATE

Elbet işittim.

BASTONU KIRIK BIDDY

4810

Meramını ne kadar da berrak bir halis-ül lisan ile ifade etti.

AMCIK KATE

Aynen öyle. Üstelik pek isabetli bir keskinlikle.

ER CARR

(kendini çekip kurtarır ve öne doğru yürür) Kralım hakkında neler di-yorsun bakalım?

(Yedinci Edward kemerli bir kapıda belirir. Üzerinde Kutsal Kalp işareti işlenmiş, Dizbağı ve Devedikeni, Altın Post, Danimarka Fi-li, Skinner ile Probyn'in atı, Lincoln Barosu Azalığı ve Kadim ve Şanlı Massachusetts Topçu Bölüğü nişanları takılı beyaz bir jarse ceket vardır. Kırmızı bir hünnap emmektedir. Made in Germany damgalı malası ve önlüğüyle, müntahab azâm mümtaz ve haşmetli bir mason kıyafetindedir. Sol elinde, üzerinde İşemek Yasaktır yazılı bir sıvacı kovanı vardır. Coşkulu sayhalarla karşılanır.)

4820

YEDİNCİ EDWARD

(ağırdan, vakur ama gayri vazıh) Sulh, mükemmel sulh. Hüviyeti-mi, elimdeki kovadan anlarsınız. Eyvallah, beyler. (tebaasına döner) Buraya hilesiz usturuplu bir dövüş şahitlik etmek gayesiyle gel-miş bulunuyor ve her iki şahsa da iyi talihlerin en âlâsını canı gö-nülden diliyoruz. Mahak makar a bak. (Er Carr, Er Compton, Step-hen, Bloom ve Lynch ile el sıkıştır)

4830

(Herkes alkışlar, Yedinci Edward kovanını kaldırarak onları se-lamlar.)

ER CARR

(Stephen'a) Tekrar et bakayım.

STEPHEN

(*asabi, dostane, kendisini toplar*) Şu anda bir kralım olmamasına karşın sizin bakış açınızı anlıyorum. Bir müstahzarat çağında yaşıyoruz. Burada bir tartışmaya girmek zor. Amaç da bu ya. Sen vatanın uğruna ölürsün. Herhalde. (*kolunu Er Carr'ın yeline dayar*) Böyle bir şey dilediğimden değil. Ama ben derim ki: Ülkem ölsün benim için. Şu ana dek bunu yapmış değil. Onun ölmesini istemedim ben. Kahrolsun ölüm. Yaşasın yaşam!

YEDİNCİ EDWARD

(*ışıldayan yüzünde beyaz bir hünnap, Şakacı İsa kılığı ve halesiyle kılıçtan geçirilmiş insan yığınlarının üzerinden yükselir*)

Herkesi şaşırtıyor yepyeni metotlarım.
Körler görsünler diye gözlerine toz atarım.

STEPHEN

Krallar ve tekboynuzlar! (*bir adım geriler*) Gel bir yere orda seninle ben... Ne diyordu o kız?...

ER COMPTON

Hey, Harry, şunun kampanalarına bi tekme indir. Bombilisini de unutma.

BLOOM

(*erlere, tatlılıkla*) Bunun ne dediğinden haberi yok. İçkiyi fazlaca kaçırdı galiba. Apsent. Yeşilgözlü canavar. Tanırım onu. Efendi çoktuktur, bir şair. Aldırmayın siz.

STEPHEN

(*başını eğerek gülümser, güler*) Düzenbazların vatanperver efendisi, âlimi ve hâkimi.

ER CARR

Kim olursa olsun, sikimden aşağı Kasımpaşa.

ER COMPTON

Sikimizden aşağı Kasımpaşa.

STEPHEN

Benden gıcık kaptılar zahir. Boğaya tutulan yeşil şal.

(Parisli Kevin Egan siyah İspanyol püsküllü gömleği ve konspiratör şapkasıyla Stephen'i selamlar.)

KEVIN EGAN

4900

H'lo! *Bonjour! Dents jaunesli vieille ogresse.*

(Patrice Egan, tavşansurati bir ayva yaprağını kemiredursun, arka taraftan gözetlemektedir.)

PATRICE

Socialiste!

DON EMILE PATRIZIO FRANZ RUPERT POPE
HENNESSY

(ortaçağa özgü zırlı yelegi, miğferinde uçan iki yabankazı, soylu bir fe-
veranla zırlı elini erlere doğru uzatır) Werf şu eykes fussboden, sarı-
conilerin salçaya batmış kazulet koca porcoslarını!

4910

BLOOM

(Stephen'e) Haydi eve. Başın belaya girecek.

STEPHEN

(sallanarak) Benim kaçındığım yok ki. Zihnimi açıyor bu adam.

BASTONU KIRIK BIDDY

Asilzade sınıfından olduğu bir bakışta anlaşılıyor.

CADALAZ

Al üstünde yeşil, derdi. Wolfe Tone.

ÇAÇA

Alı da en aşağısından yeşili kadar makbul. Daha da iyi hatta. Yaşa-
sın askerler! Yaşasın Kral Edward!

4920

BİR KODOŞ

(*gölerek*) Hey! Eller yukarı De Wet.

ABEM

(*zümürüt renkli atkısı ve değneğiyle, okur*)

Gökteki Tanrı
İrlandalı önderlerimizi asan
İngiliz köpeklerinin
Boğazlarını kesmek için
Bir güvercin gönder.

4930

CROPPY BOY

(*ipin halkası boynunda, acılar içinde dökülmekteki bağırsaklarını elleriyle bastırır*)

Yaşayan bi şeye beslemem nefret asla
Lakin severim memleketimi kraldan fazla.

RUMBOLD, ŞEYTAN BERBER

(*siyahmaskeli iki asistanının eşliğinde, açmakta olduğu torbasıyla ilerler*)
Hanımlar, beyler, Mrs. Pearcy'nin Mogg'u öldürmek için satın aldığı satır. Bir yurttaşının talihsiz karısını, boğazını bir kulaktan bir kulağa keserek doğradıktan sonra azalarını bir çarşafa sararak bodrumda saklayan Voisin'in bıçağı. Seddon'u ipe götüren olayda Miss Barron'un cesedinden çıkarılan arseniği içeren şişe.

4940

(*İpi silker. Asistanlar kurbanın bacaklarına sıçrar ve onu, hırıldayarak, aşağı çekerler. Croppy Boy'un dili şiddetle dışarı fırlar.*)

CROPPY BOY

Hanasının huhuna hua hetmeyi hunutmuş.

(*Ruhunu teslim eder. Asılan gencin ürkünç ereksiyonundan fıskıran sperma damlaları ölüm mahkûmugiyisinden geçip kaldırımtaşlarına dökülür. Mrs. Bellingham, Mrs. Yekerton Barry ve Muhterem Mrs. Merwyn Talboys koşarak gelirler ve onları mendillerine emdirirler.*)

4950

RUMBOLD

Nerdeyse ben de öyle. (*İlmüğü çözer*) O korkunç isyancıyı asan ip.

Hatıralık bir parçası on şilin. Kraliçe Ekselanslarının izniyle. *(kafasını, asılan adamın açılan karnına hızla sokar ve kırır kırır ve tüten bağırsaklara bulanık kafasını gene geri çeker)* Meşakkatli vazifem şu anda bitmiş bulunuyor. Tanrı kralı korusun!

YEDİNCİ EDWARD

(kovasını takırdatarak vakurane, yavaşça dans ederken yumuşak bir erinçle okur)

4960

Taç giyme töreninde, taç giyme töreninde,
Oh, çok neşelenicez,
Viski, bira, şarap içicez!

ER CARR

Baksana. Kralım hakkında neler diyorsun bakalım?

STEPHEN

(ellerini havaya kaldırır) Aa, bıkkınlık geldi! Bir şey demiyordum. O benim paramla yaşamımı istiyor, istek onun efendisiymişçesine, sahip olduğu dürtüst imparatorluk adına. Para bende olmayan bir şey. *(ceplerini fütursuzca arar)* Birisine vermiştim.

4970

ER CARR

Senin boktan paranı isteyen mi var?

STEPHEN

(gitmek için davranmaya çalışır) Birisi çıkıp da bu lüzumlu şerlere en az nerede rastlayabileceğimi söylemeyecek mi bana? *Ça se voit aussi à Paris.* Şey olduğumdan değil... Ama, Aziz Patrick adına!....

(Kadınların başları bir araya gelir. Kelleşkeri şapkalı Yaşlı Dişsiz Nine, göğsünde patates afetinin ölümçiği, bir şapkalı mantarın üzerine oturmuş, belirir.)

STEPHEN

4980

Ala! Tanıyorum seni, haminne! Hamlet, intikam! Kendi yavrularını uyuyan ihtiyar domuz!

YAŞLI DIŞSIZ NİNE

(*ileri geri sallanarak*) İrlanda'nın sevgilisi, İspanya Kralı'nın keri-mesi, alanna. Kendi evimde bir yabancı, adabımuaşeret nedir bilmezler! (*bañşı sızlanmasıyla ağıt yakar*) Ochone! Ochone! Büyükbaşlar ipeği! (*yanıkır*) Zavallı yaşlı İrlanda'yı gördün ve onun ne halde olduğunu anladın mı?

STEPHEN

4990 Neler söylüyorsun? Bok değil, kuş! Kutsal Teslis'in üçüncü kişisi nerede? Soggarth Aroon? Muhterem Leş Kargası.

CISSY CAFFREY

(*tiz sesle*) Engel olun da kavga etmesinler!

BİR KODOŞ

Askerlerimiz ricat etti.

ER CARR

(*kemerini çekştirerek*) Benim puşt kralımın aleyhine bi laf eden hangi puştta boynunu kıvrıp koparıveririm.

BLOOM

4500 (*dehşete düşer*) Bir laf etmiş değil ki. Bir kelime dahi. Sırf bir yanlış anlama.

ER COMPTON

Haydi, Harry. Çak şunun gözüne bir. Bu herif Boer-yanlısı.

STEPHEN

Öyle bir şey mi demişim? Ne zaman?

BLOOM

(*İngiliz askerlerine*) Güney Afrika'da sizin için savaştık, İrlanda silahendazları. Tarihe girmiyor mu? Kraliyet Dublin Silahendazları. Kralımızın şeref payesi verdiği.

AMELE

4510

(sendeleyerek geçerken) Ya, evet! Tanrı aşkına, evet! Haydi, tepişe-
chsenğiz tepişing! Haydi! Bo!

(Zırhlı miğferli haberciler mızraklarından sarkan bağırsakları
ileriye doğru kaldırırlar, Bıyıkları Müthiş Türkvari Binbaşı Tweedy
horoztüylü ayıpostu başlığı, taçhizatı, apoletleri, yıldızlı rütbe imle-
ri ve süvari çantaları ile, göğsü madalyalarla pırıl pırıl esas vazı-
yetinde durur. Şövalyeler Birliği'ne özgü hacı savaşçı selamını ça-
kar.)

BİNBAŞI TWEEDY

(somurdanarak homurdanır) Rorke's Drift! Kalkın aslanlarım, saldı-
rın onlara! Mahar Shalal hashbaz.

4520

ABEM

Krin go bragh!

(Binbaşı Tweedy ile Abem birbirlerine madalyalarını, nişanlarını,
savaş andaçlarını, yaralarını gösterirler. İkisi de ateşli bir husumet-
le selam verirler.)

ER CARR

Benzeteyim şunu bir.

ER COMPTON

(kalabalığı geriletir) Burda taraf tutmak yok. Şu pezevengi kasap
dükkânından çıkmışa benzet hadi.

4530

(Bir araya gelen bando takımları bangır bangır Garryowen'ı ve
Tanrı Kralı Korusun'u çalarlar.)

CISSY CAFFREY

Dövüşecekler şimdi. Benim için!

AMCIK KATE

Cısur ile güzel.

BASTONU KIRIK BIDDY

Bana kalırsa şu matemli şövalye hasmını yere serecek.

4540

AMCIK KATE

(kıpkırmızı kesilerek) Yoo, madam. Benim istediğim kırmızı yelekle bahtiyar Sen Jorj!

STEPHEN

Orospu çığlıkları sokaktan sokağa
Dokuyacak Yaşlı İrlanda'nın kefenbezini.

ER CARR

(kemerini gevşeterek bağırır) Benim puşt pezevenk kralımın aleyhine bi laf eden hangi ibne pezevenkse boynunu kıvrıp koparıveririm.

BLOOM

4550

(Cissy Caffrey'in omuzlarını sarsar) Konuşsana be! Dilin mi tutuldu? Milletler ve nesiller arasındaki bağsın sen. Konuş, kadın, kutsal hayatverici!

CISSY CAFFREY

(paniğe kapılarak, Er Carr'ın yenini kavrar) Ben senle diyil miyim? Ben senin aftosun diyil miyim? Cissy senin kadının. (çığlığı basar) Polis!

STEPHEN

(esrimiş durumda, Cissy Caffrey'e)

4560

Ellerin bembeyaz, dudakların al
Endamın narin senin.

SESLER

Polis!

UZAKTAKİ SESLER

Dublin yanıyor! Dublin yanıyor! A-lev al-dı, al-ev al-dı!

(Kükürtlü alevler ha bire yükselir. Kesif bulutlar akarcasına geçer.

Agır Gatling topları gümbürder. Bir cehennem. Askeri birlikler yayılır. Nal sesleri. Topçular. Boğuk sesli komutlar. Çanlar çanlar. Ta-
raftarlar haykırır. Sarhoşlar nara atar. Fahişeler gıgırır. Sisdü-
dükleri öter. Bahadırların haykırıışları. Ölenlerin feryatları. Mız-
raklar göğüslük zırhlara çarpar. Hırsızlar ölüleri soyarlar. Deniz-
den kanatlanan, bataklıklardan havalanan, yüksek yerlerdeki yu-
valarından dalaşa geçen sümsükkuşları, karabataklar, akbabalar
çakırdoganlar, tırmanan çulluklar, doğanlar, bozdoğanlar, karata-
vuklar, deniz kartalları, martılar, albatrosar, yabankazları, tekmi-
l yirtıcı kuşlar havada ığlık ığlık dolaşır durur. Geceyarısı güneşi
kararır. Yer sarsılır. Dublin'in ölmüşleri Prospect ve Mount Jero-
me'dan beyaz koyunpostu abaları ve siyah keçiderisi mantolarıyla
mezarlarından kalkıp kimi kimselere görünürler. Hiç gürültüsüz,
yer yarılr, bir uçurum peyda olur. Atlet fanilas ve külotuyla Tom
Rochford, milli engelli koşunun başında ipi göğüsler ve akabinde
boşluğa atlayıp gider. Bir koşucular ve atlayıcılar kuşağı onu izler.
Çılgın tavırlarıyla uçurumun kıyısından zıplarlar. Gövdeleri dalaşa
geçer. Şkırdım giysili fabrika kızları fıkır fıkır Yorkshire bara-
bummlarını çalkalarlar. Sosyete leydileri, kendilerini korumak
amacıyla eteklerini başlarının üzerine kaldırırılar. Kısa kırmızı pe-
lerinli gülen cadılar süpürgesopalarına binmiş havada cirit atarlar.
Quakerlyster temriyelerini plasterler. Ejderha dişleri yağar. Karık-
lardan silahlı kahramanlar fıskırır. Dostane kırmızı hac şövalyele-
rinin işaretiyle selamlaşırlar ve süvari kılıçlarıyla düello yaparlar:
Wolfe Tone, Henry Grattan'a karşı, Smith O'Brien, Daniel O'Con-
nell'e karşı, Michael Davitt, Isaac Butt'a karşı, Justin M'Carthy,
Parnell'e karşı, Arthur Griffith, John Redmond'a karşı, John O'Le-
ary, Lear O'Johnny'ye karşı, Lord Edward Fitzgerald, Lord Ge-
rald Fitzedward'a karşı, Glenlerden O'Donoghue, Donoghue Glen-
lerine karşı. Dünyanın merkezi olan yüksek bir tepenin üzerinde Sa-
int Barbara'nın kırsal mihrabı yükselir. Muştı ve kelâm cenahla-
rında siyah mumlar dikilidir. Sunaktaşının üzerinde mantıksızlık
tamırçası Mrs. Mina Purefoy, ayağına zincir vurulmuş, şişik karnı-
nın üzerine yerleştirilmiş bir kutsal çanakla, çırpılaplak yatmakta-
dır. Bir dantel juponla, tersine çevrilmiş bir ayin kaftanı içinde Pe-
der Malachi O'Flynn, iki sol ayağının topukları önde, askeri bir
birlikte takdis ayinini yönetir. Sade cüppesi ve takkesiyle Muhterem
Mr. Hugh C. Haines Love M. A., başıyla yakası önden arkaya doğ-
ru dönük, açık bir şemsiyeyi ayini yöneten papazın üzerinde tutar.)

4570

4580

4590

4600

PEDER MALACHI O'FLYNN

Introibo ad altare diaboli.

MUHTEREM MR. HAINES LOVE

Gençlik günlerimi neşelendiren şeytana sena.

PEDER MALACHI O'FLYNN

4610 *(kutsal çanaktan kanlarıdamlayan bir kutsal ekmek parçası alır) Corpus meum.*

MUHTEREM MR. HAINES LOVE

(ayini yöneten papazın jüponunu arkadan iyice kaldırarak içine bir havuç sokulmuş kül rengi çplak kullı kıçını sergiler) Benim bedenim.

BÜTÜN CEHENNEMLİKLERİN SESİ

Kacapat rutkoy akşab Nadırnat, Hâllilüdmahle!

(Gökten Adonai'nin sesi haykırır.)

ADONAI

İrnaaaaaaaaaat!

4620 TANRININ BÜTÜN SEVGİLİ KULLARININ SESİ

Elhamdülillâh, Tanrıdan başka yoktur tapacak!

(Gökten Adonai'nin sesi haykırır.)

ADONAI

Tannnnnnnnn!

(Köylü ve kentli Orange ve Green partizanları tencere tava herkeste bir hava, Kick the Pope'u ve Daily, daily sing to Mary'yi söylerler.)

ER CARR

(zehir zemberek bir dille) İpne İsa'nın yardımınıyan geberticeğim onu. Pezevenk ibnetorun o puşt sikişmiş gırtlığını büküp kopartacağımı!

4630

(Av köpeği, kalabalığı kıyın kıyın koklayarak yüksek sesle hırlar.)

BLOOM

(Lynch'e koşar) Onu uzaklaştıramaz mısın?

LYNCH

Adam eytişimden hoşlanıyor, evrensel dil. Kitty! Onu götür bur-
dan, haydi. Beni dinlediği yok.

(Kitty'yi sürükleyerek uzaklaştırır.)

STEPHEN

(parmağıyla göstererek) Exit Judas. *Et laqueo se suspendit.*

BLOOM

4640

(Stephen'a koşar) Daha kötü bir şey olmadan gel benimle şimdi. Al
şu bastonunu.

STEPHEN

Sopa, istemez. Akıl varken. Bu salt ussal bir ziyafet.

YAŞLI DIŞSİZ NINE

(Stephen'ın eline bir hançer tutuşturur) Bitir işini, acushla. Sabahleyin
saat 8.35'te cennete gideceksin, İrlanda da özgür olacak. *(dua eder)*
Ey güzel Allahım, onu kabul et!

CISSY CAFFREY

(Er Carr'ı çekerek) Gelsene, dut gibisin. Bana hakaret etti ama onu
bağışlıyorum. *(kulağına bağırarak)* Bana ettiği hakareti bağışlıyo-
rum.

4650

BLOOM

(Stephen'ın omzunun üzerinden) Evet, git ya. Baksana, kendinde de-
ğil.

ER CARR

(silkinerek kendini kurtarır) Ona hakaret edicem.

*(Yumruğunu uzatarak Stephen'a doğru koşar ve savurarak onun
suratına indirir. Stephen afallayarak sendeler, çöker ve yere yığılır.)*

4660

Yüzü göğze çevrili, yüzükoyun yatarken, şapkası duvara doğru yuvarlanır. Bloom koşarak şapkayı alır.)

BİNBAŞI TWEEDY

(yüksek sesle) Tüfek omza! Ateş kes! Selam dur!

AV KÖPEĞİ

(kudurmuşçasına havlayarak) Ute ute ute ute ute ute ute.

KALABALIK

Bırak kalsın! Yerdeyken vurma ona! Hava! Kim? Asker vurdu ona. O bir profesör. Bir yeri incinmiş mi? Ona kaba davranmayın! Bayılmış!

4670

BİR KOCAKARI

Bir beyefendiye ne hakla vuruyor, üstelik sarhoş da. Gidip Boerlerle savaşa ya!

ÇAÇA

Bak hele neler diyyo! O askerin, aftosuyla gezmeğe yok mu hakkı? Zaten onun cesaretini sınamak için vurduydu.

(Birbirlerinin saçlarını kavrayıp suratlarını cırmalarlar ve birbirlerine tükürürler.)

AV KÖPEĞİ

(havlayarak) Hav hav hav.

4680

BLOOM

(onları ayırmak için geriye doğru iter ve yüksek sesle bağırır) Ayrılın, dövüşmeyi bırakın!

ER COMPTON

(yoldaşını çekmeye çalışarak) Haydi. Tüyelim, Harry. Aynasızlar geliyor!

(Yağmurluklu iki uzun boylu bekçi bir arada dururlar)

BİRİNCİ BEKÇİ

Burda neler oluyor?

ER COMPTON

Biz bu kadınla birlikteydik. Bu adam bize hakaret etti. Sonra da arkadaşşıma saldırdı. *(av köpeği havlar)* Bu uyuz kancığın sahibi yok mu? 4690

CISSY CAFFREY

(beklentili) Kanıyor mu?

BİR ADAM

(diz çöktüğü yerden doğrularak) Hayır. kendinden geçmiş. Az sonra ayılır.

BLOOM

(adama keskin nazarlarla bakar) Onu bana bırak. Ben onu şimdi.....

İKİNCİ BEKÇİ

4700

Sen kimsin? Onu tanıyor musun?

ER CARR

(bekçiye doğru devinerek) Hanım arkadaşşıma hakarete bulundu.

BLOOM

(öfkeli) Bir tahrik yokken ona vurdun sen. Ben şahidim. Memur bey, bu askerin sicil numarasını alın.

İKİNCİ BEKÇİ

Vazifemi ifa ettiğim sırada senin aklına ihtiyacım yok.

ER COMPTON

(yoldaşını çekerek) Haydi, tüyelim, Harry. Yoksa Bennett seni kode- 4710
se tıkacak.

ER CARR

(*çekilirken sendeler*) Allah yefallesin moruk Bennett'i. Akgötlü puştun teki o. Kim takar onu şimdik!

BİRİNCİ BEKÇİ

(*not defterini çıkarır*) Adı nedir?

BLOOM

(*kalabalığın üzerinden gözetler*) Şurda bir araba var. Bir saniye bana yardım ediver de, çavuş....

4720

BİRİNCİ BEKÇİ

Adı ve adresi.

(*Corny Kelleher, şapkasının çevresinde matem kurdelesi, elinde bir cezane çelengi, seyirciler arasında belirir.*)

BLOOM

(*çabuk çabuk*) Hah, tam adamı! (*fısıldar*) Simon Dedalus'un oğlu. Bir parça sarhoş. Söyle de, şu polisler şu aylakları biraz geriye çeksin.

İKİNCİ BEKÇİ

İyi geceler, Mr. Kelleher.

4730

CORNÝ KELLEHER

(*bekçiye, mahmur gözlerle bakarak*) Tamamdır. Onu tanırım. Yarışlarda biraz kazandı. Gold Cup. *Throwaway*. (*güler*) Bire yirmi. Anlıyor musun beni?

BİRİNCİ BEKÇİ

(*kalabalığa döner*) Haydi, öyle aval aval ne bakıyorsunuz? Çekin burdan bakalım.

(*Kalabalık, mırıldana mırıldana dar sokaktan aşağı ağır ağır dağılır.*)

CORNÝ KELLEHER

Sen bana bırak, çavuş. Her şey tamamdır. (*başını sallayarak güler*) 4740
 Bazen aynı haltı biz de karıştırırız, hatta daha beterini. He? Değil
 mi, he?

BİRİNCİ BEKÇİ

(*güler*) Öyledir zahir.

CORNÝ KELLEHER

(*ikinci bekçiyi dirseğiyle dürtür*) Zapta geçirme gitsin. (*başını sallayarak bir şarkı mırıldanır*) Benimkiyle hoppa nina hoppa nina hoppa nina nina nay nom. He, öyle değil mi, ne dersin, he?

İKİNCİ BEKÇİ

(*gülerek*) Ya, elbet, daha da beterini. 4750

CORNÝ KELLEHER

(*gözünü kırparak*) Gençler gençliğini yaşayacak. Arabam şu köşeyi dönünce.

İKİNCİ BEKÇİ

Tamamdır, Mr. Kelleher. İyi geceler.

CORNÝ KELLEHER

İcabına bakarım.

BLOOM

(*sırayla her iki bekçiyle tokalaşır*) Çok teşekkür ederim, beyler. Sağ olasınız. (*mahrem bir şekilde geveler*) Skandal istemiyoruz burada, 4760
 anlarsınız. Babası tanınmış yüksek bir şahsiyet. Kurtlarını dökmüş
 biraz, anlarsınız.

BİRİNCİ BEKÇİ

Tabii, anlıyorum, efendim.

İKİNCİ BEKÇİ

Bir mesele yok, efendim.

Sadece yaralama vakalarını karakola rapor etmek zorundayız.

BLOOM

4770

(başını hızlı hızlı eğerek) Tabiatıyla. Gayet doğru. O takdirde mecburen, göreviniz.

İKİNCİ BEKÇİ

Vazifemiz bu bizim.

CORNÝ KELLEHER

İyi geceler, dostlarım.

BEKÇİLER

(birlikte selamlayarak) İyi geceler, beyler.

(Yavaş ağır adımlarla yürürler.)

BLOOM

(patlar) Allahtan sen çıktın ortaya. Araban var mı?

4780

CORNÝ KELLEHER

(başparmağını sağ omzunun üzerinden uzatarak yapı iskelesinin önüne çekilmiş olan arabayı gösterir) İki satıcı Jammet'te bize şampanya ısmarladıydı. Adamlar prens gibi, billahi. Onlardan birisi yarışta iki sterlin kaybetti. Acısını boğacak. Sonra cici kızlara gidelim diye tutturdu. Ben de onları Behan'ın arabasına attığım gibi dosdoğru geneleve.

BLOOM

Gardiner Street'ten eve gitmekteydim ki birden kime...

CORNÝ KELLEHER

4790

(gülür) Ben de karılarla oynaşayım istedilerdi ya. Olmaz evvel Allah, dediydim. Bencileyin sencileyin eski kurtlara yakışmaz. *(yeni-den gülür ve fersiz gözlerle yan yan bakar)* Allaha şükür ki evlerimizde

mevcut, he, değil mi, ne diyorsun? Hah, hah, hah!

BLOOM

(*gülmeye çalışır*) He, he he! Evet. Zaten ben de şurdaki eski bir dostumu ziyaret ettiydim, Virag, sen tanımazsın (*zavallı adamcağz, bir haftadır yataktaymış*) birlikte birer kadeh likör aldık, sonra tam eve gitmek üzereydim ki.....

(*At kışner.*)

AT

4800

Eveveveveve! Eveveveve!

CORNY KELLEHER

'Tabii şurdaki arabamız Behan o iki satıcıyı Mrs. Cohen'in orda bıraktıktan sonra söyleyince ne olduğunu görmek için bir kenara çek dediydim. (*güler*) Ayık cenaze arabası sürücüleri nadirattandır. Onu evine götüreyim mi? Nerede oturuyor? Cabra'da bir yerde mi, he?

BLOOM

Yo, sanırım, Sandycöve'da, öyle dediydi galiba.

(*Stephen, sırt üstü yatmış, yıldızlara karşı solumaktadır. Corny Kelleher, göz ucuyla bakarak, ata fıstığı makam bir şeyler söyler. Bloom, melül, nazarlarını indirir.*)

4810

CORNY KELLEHER

(*rusesini kaşır*) Sandycove! (*eğilir ve Stephen'e seslenir*) Hey! (*tekrar seslenir*) Hey! Zaten üstü başı talaşa batmış. Bak, bir şeyini çalmış olmasınlar.

BLOOM

Yo, yo, yo. Parası bende, şapkasıyla bastonu da.

CORNY KELLEHER

İyi o halde, bir şeyciği kalmaz. Kırığı çıkığı yok. Pekâlâ, ben kaçayım. (*güler*) Sabahleyin bir randevum var. Ölüyü gömeceğiz. Yolun açık olsun!

4820

AT

(*kişner*) Eveveveveve!

BLOOM

İyi geceler. Ben biraz bekleyim, birkaç dakika sonra onu alıp...

(*Corny Kelleher faytona döner ve biner. Atın koşum takımları şıngırdar.*)

CORNÝ KELLEHER

4830 (*ayakta, arabadan*) İyi geceler.

BLOOM

İyi geceler.

(*Arabacı dizginleri tartar ve kamçısını gayretlendirircesine kaldırır. Arabayla at ağır ağır, meleme, geriler ve döner. Corný Kelleher yan sırada, Bloom'un açmazı karşısında ağzı paça başını ileri geri sallamaktadır. Arabacı, öndeki yerinden başını sallayarak bu sessiz pantomimvari meserrete katılır. Bloom, sessiz mestur cevaben başını sallar. Başparmağı ve ayasıyla Corný Kelleher polislerin onun uyumasına müsaade edeceklerine dair tekrar güvence verir zaten başka yapacak bir şey kalmamıştır. Başını hafifçe eğerek Bloom minnettarlığını bildirir zira Stephen'in tam da gereksindiğı şeydir bu. Araba hoppa nina şıngırdayarak şinanay nom yolun köşesinden kıvrılır. Corný Kelleher tekrar eliyle güvenceninanay verir. Tıngırdayan nallarla şıngırdayan koşumların hoppanina nay nomları giderek işitilmez olur. Bloom, elinde tuttuğı Stephen'in talaşa gark olmuş şapkası ve dişbudak bastonuyla, duruksun durur. Sonra ona doğru eğilerek omzunu sarsar.*)

4840

BLOOM

Hey! Ho! (*Yanıt gelmez. Tekrar eğilir.*) Mr. Dedalus! (*yanıt yoktur*) Adını söylersen. Uyurgezer. (*yeniden eğilir ve duraksayarak, ağzını sırt üstü yatmakta olan Stephen'in yüzüne yaklaştıır*) Stephen (*Bir yanıt gelmez. Bir daha seslenir.*) Stephen!

4850

STEPHEN

(*pofurdar*) Kim? Siyah panter. Vampir. (*esneyerek gerinir, sonra seslile-*

ri uzata uzata boğuk bir sesle mırıldanır)

Kim... sürmekte... Fergus şimdi
Ve delerek... ağacın örülü gölgesini?..

(İnleyerek sol yanına döner, dizlerini karnına doğru çeker.)

BLOOM

Şiir okuyor. Tahsil görmüş. Yazık. *(Tekrar eğilerek Stephen'ın yelek düğmelerini çözer)* Nefes alsın. *(Stephen'ın giysilerindeki talaşları eliyle ve parmaklarıyla usul usul temizler)* Bir sterlin yedi. Bir yeri incinmedi zaten. *(dinler)* Ne?

4860

STEPHEN

(mırıldanır)

... gölgeleri... ağaçların
... ak göğsünü... soluk deniz.

(Kollarını uzatarak gerinir, tekrar esner ve bedenini kıvrır. Bloom, şapkaıyla bastonunu tutarak, ayağa dikilir. Uzakta bir köpek havlar. Bloom bastonu tutan elini bir sıkıp bir gevşetir. Gözlerini Stephen'in yüzüyle bedenine çevirir.)

4870

BLOOM

(geceyle söyleşir) Yüzü bana zavallı annesini anımsatıyor. Gölgele ağaçlıkta. Derin ak göğüsleri. Ferguson, sanırım anladım. Bir kız. Kızın biri. Ona gereken şey de bu zaten. *(mırıldanır)*..... yemin ederim ki hep seni düşüneceğim, hep gizleyeceğim, cüzünü ya da küllini asla ifşa etmeyeceğim, böceğim, köceğim..... *(mırıldanır)*..... denizlerin acımasız kumlarında... sahilden bir taş atımlık mesafede.... denizin çekildiği yerde.... ve aktığı....

(Sessiz, düşünceli, uyanık, meçhul bir önder tavrıyla parmakları dudaklarında nöbetini tutar. Karanlık duvarın önünde ağır ağır, on bir yaşında, çalınmış bir çocuğun yerine bırakılmış, Eton kıyafetli camdan pabuçlu, küçük bronz miğferli, elinde bir kitap tutan bir peri oğlanın hayaleti belirir. Gülümseyerek ve sayfayı öperek sağdan sola doğru işitilmeyecek şekilde okur.)

4880

BLOOM

(hayretten donakalmış, işitilmeyecek şekilde seslenir) Rudy!

RUDY

4890

(Bloom'un gözlerine görmeksizin bakar ve gülümseyerek ve sayfayı öperek okumasını siirdürür. Nahif ve morumsu bir yüzü vardır. Giysisinin düğmeleri elmas ve yakuttandır. Serbest kalan sol eliyle ucunda menekşe renkli fiyonk bağlanmış ince bir fildişi baston tutmaktadır. Yeleğinin cebinden beyaz bir kuzucuk bakmaktadır.)

III

16

PEK BAŞKA BİR ŞEY YAPMADAN ÖNCE MR. BLOOM TALAŞLARIN haylice bölümünü temizledi ve, Stephen'a şapkasıyla bastonunu uzatarak onun fena halde gereksindiği bir öksüzler babası tavrıyla onu epeyce ferahlattı. Onun (Stephen'ın) zihni tam manasıyla pek dağınık değildi de bir parça bulanıktı ve onun özellikle, içecek bir şey istemesi üzerine saatin kaç olduğunu ve ortalıkta bırakın içmeyi yüzlerini yıkamak için dahi bir Varty suyu tulumbası mevcut bulunmadığını göz önünde tutan Mr. Bloom'un aklına birden çare olarak süt, soda ya da madensuyu cinsinden bir şeyler bulabilecekleri Butt köprüsünün orda olsa olsa bir taşatımı mesafedeki arabacılar barınağı dedikleri yere gitmenin en isabetli iş olacağı fikri geldi. Ama sorun oraya nasıl gidileceğiydi. Şu anda ne yapacağını bilemez durumdaydı ancak bu konuda bir çıkar yol bulmak da belli ki ona düşmekteydi o da Stephen art arda esneyedursun münasip bir çare arayışına geçti. Görebildiği kadarıyla Stephen'ın yüzü oldukça solgundu bu nedenle, ikisi de, bilhassa Stephen, hoşaf gibi olduklarından o andaki sorunlarını halledebilecek ne türden olursa olsun bir nakil vasıtası, öyle bir şeyin bulunmasının mümkün olabileceğine hep inanarak, temin etmenin ilk adım olacağı düşüncesi hâkim oldu. Bu sebepten önce talaşların temizlenmesi gibi bir iki hazırlıktan sonra, talaş hattında sadakatle hizmet görmüş olan sabuna batmış mendilini de orada unutup, ikisi birden, daracık bir geçit olduğu halde Beaver Street adı verilmiş olan yolda nalbantın ve Montgomery Street'in köşesindeki ahırların bir hayli müteaffin kokulu muhitine varana dek oraya kadar ilerlediler ve orada sola saparak Dan Bergin'in köşesinden Amiens Street'e çıktılar. Ne var ki, North Star Hotel'in önünde, içeride âlem yapan birilerince tutulmuş benzeyen ve pek profesyonel bir ıslıkçı sayılamayacak olan Mr. Bloom'un ıslığa benzer birtakım sesler çıkarıp kollarını iki kez başının üzerinde bükerek

10

20

30

çağırmaya teşebbüs ettiği ve ilgilendiğine dair hiçbir emare göstermeyen bir paytoncu hariç inanarak beklediği o kiralık arabadan eser dahi yoktu.

Şaşılacak şeydi doğrusu ama, sağduyuyla katlanmak gerekiyordu, aşikâr ki ya sabur çekip taban tepmekten gayri yapacak bir şey yoktu ve onlar da öyle yaptılar. Öylecene, çok geçmeden vardıkları Mullet'in ve Signal House'ın oradan ilerleyerek çaresiz Amiens Street tren istasyonu istikametinde yola düzüldüler, Mr. Bloom pantolonunun arka düğmelerinden birinin eski zamandan beri muteber bir darbimeseli değiştirecek olursak bütün düğmelerin akıbetine uğramış bulunmasından dolayı kendini olayın ruhuna tümünden kaptırarak bu talihsizliği cansiperane bir tavırla geçiştirmeye gayret etti. İkisi de, tesadüfen, zaman zaviyesinden belli bir telaş içinde olmadıklarından, ve bir müddet önce de Jupiter Pluvius'un ziyaretini müteakip hava açtığından naşi, avare avare dolaşarak müşterisiz sürücüsüz boş bekleyen bir arabanın yanından geçtiler. Gelin görün ki, Dublin United Tramways Company'nin bir kumserme aracı dönmekteydi ve adamlardan yaşlısı refikine *à propos* bir müddet evvel kendisinin mucizevi şekilde atlattığı hadiseyi nakletti. Great Northern tren istasyonunun, Belfast'ın başlangıç noktası olan ve elbet o geç saatte bütün trafiğin durmuş olduğu ana girişini geçtiler ve morgun arkakapısından (burası pek iç açıcı bir mahal sayılmazdı, velev ki geceleyin daha da dehşetli bir manzarası vardı) ilerleyerek nihayet Dock Tavern'e varıp çok geçmeden C bölgesi polis karakoluyla meşhur Store Street'e kıvrıldılar. Bu nokta ile artık ışıkları söndürülmüş devasa Beresford Place ambarları arasında önce sağa dönerken Stephen, nedense zihninde Talbot Place'teki taş yontucusu Baird'le tedai ettirerek İbsen'i düşünmeye başladı, onun *fidus Achates*liğini yapan diğeri ise deruni bir memnuniyet ile bulundukları yerin oldukça yakınındaki James Rourke'un şehir fırınından yayılan kokuları, halkın tüm ihtiyaçları arasında en başta geleni ve en elzem olanı günlük ekmeğimizin o son derece nefis kokusunu içine çekmekteydi. Ekmek, hayatımızın direği, ekmeğini kazan, Oo söyle bana pişkin francalalar nerde, fırıncı Rourke'ta deniliyor.

En route suskun ve, hakikati gizlemeye ne hacet, henüz tam manasıyla ayıkılmamış yoldaşına, her şeye rağmen melekelerinin hepsine tamamen ve her zamankinden daha çok hâkim, hatta insanı tiksindirici şekilde ayık olan Mr. Bloom genelevlerin, kötü şöhretli kadınların ve apiko muhabbet tellallarının tehlikelerine dair birtakım ikazlarda bulundu, ki bir alışkanlık haline gelmediği

ve arada bir uğrandığı takdirde dahi pek tavsiye edilmeyen bu hususun onun yaşındaki genç delikanlılar için hele hele içkinin tesiri altında bir de işret belasına müptela olmuşlarsa bir bakıma tam bir ölüm tehlikesi teşkil ederdi şayet her ihtimale karşı bir parça jiu-jitsu bilmiyorsan ki o takdirde sırt üstü yere serilip yatmış olan bir adam dahi kendini kollamadığın takdirde feci bir tekme savurabilirdi. Stephen mahzuz bir şekilde bayılmış yatarken on birinci saatte Corny Kelleher'in yiğit bir öncü gibi çıkagelip de oracıkta belirtmesi Allahın fevkalâde bir lütfu sayılırdı, aksi takdirde *finis* Stephen'in nezarethaneyi, hatta hatta, hapishaneyi boylayarak ertesi gün mahkemede Mr. Tobias'ın, ama o bir müşavir avukat olduğuna aslında, yaşlı Wall'ın demek istemişti, ya da Mahory'nin, huzuruna çıkarılması şayialar yayıldığı takdirde bir delikanlının yıkımı demek olurdu. Buna değinmesinin nedeni, yürekten tiksindiği o polislerden birçoğunun İngiltere krallığına hizmet etme namı altında yaptıkları vicdansızlıklardı ve, Mr. Bloom'un Clanbrasil Street'teki A bölgesinde cereyan eden bir iki vakayı hatırlayarak dediği gibi, on galonluk bir lazımlığın içinde bir delik açacak denli sıçıp sıvayabilirdi. Onlara ihtiyacınız olduğu zamanlar asla ortalıkta değillerdir, oysa şehrin sakin mahallelerinde, örneğin Pembroke Road'da bu kanun bekçilerine bol bol rastlarsınız, bunun aşikâr nedeni de zenginler tabakasını korumak için maaşa bağlanmış olmalarıdır. Değindiği diğer bir şey de askerlerin her an patlamaya hazır her türden ateşli silahlar ya da hafif silahlarla teceliz edilmiş bulunmalarıydı ki bu onların hiç yoktan bahanelerle sivillere karşı şiddete başvurmalarını teşvik etmekten başka bir şey sayılmazdı. Zamanını da sağlığını da ve hatta karakterini de heba etmekle kalmayıp, olanca £. s. d.'ni alıp götürmeleri bir yana her bir şeyini çarçur eden en büyük tehlike kiminle içtiğindir dediği pek arifane ve ayrıca o ziyadesiyle münazaalı alkollü içkiler mevzuuna temas ederek kendisinin hem besleyici ve kanyapıcı hassaları hem de mülayimlik vermesi hasebiyle (bilhassa, kendisinin sadık bir müstehliki olduğu iyi bir Burgonya şarabı) yıllanmış bir bardak şaraptan büyük zevk aldığını ama belli bir hududu asla geçmeyip her bir türlü belaya çanak tutmaktan başka bir şey olmayacağı ve insanın kendisini başkalarının insafına terketmesine yol açacağından dolayı bir sınır koyduğunu da ekledi. En fazla da Stephen'in biri hariç tüm öbür meyhane müdavimi *confrères* tarafından terk edilmesini tenkit etmiş ve bunun her ne şerait tahvunda olursa olsun kardeş tıp öğrencilerinin son derece göze batan bir kalleşliği olduğunu ifade etmişti.

80

90

100

110

—Ve o kimse de Yahuda idi, dedi o ana dek ağzından hiçbir söz çıkarmamış olan Stephen.

Bu ve buna benzer mevzularda konuşa konuşa Gümrük İdaresi'nin arkasındaki kestirme yoldan ilerleyip Loop Line Köprüsü'nün altından geçince bitap düşen adımlarını çeken, önünde kor kömürlerle dolu bir maltız bulunan nöbetçikülübesi gibi bir yer gördüler. Stephen kendi arsuzuyla kaldırımtaşlarından ibaret bir yığına bakmak maksadından maada bir sebep olmadan durdu ve maltızdan yayılan ışıktaki, nöbetçikülübесinin loşluğunda belediye bekçisinin zar zor seçilen karaltısını çıkarabildi. Bunun daha önce-leri vuku bulmuş olduğuna dair bir bahsin geçmiş olduğunu hatırlamaya başladı ise de o bekçinin babasının *quondam* dostlarından biri olan Gumley olduğunu fark edip onu hatırlayana dek akla karayı seçtiydi. Onunla karşılaşmamak amacıyla demiryolu köprüsünün sütunlarına yaklaştıydı.

—Birisi seni selamladı, dedi Mr. Bloom.

Aşikâr kemerlerin altında dolaşmakta olan orta boylu bir karaltı tekrar selam vererek dedi ki:

—İyi geceler!

Henüz kendine gelememiş olan Stephen elbet bu selama mukabelede bulunmak için irkilerek durdu. Mr. Bloom her daim başkasının işine karışmamayı şiar edindiğinden dolayı ince mizacının saiklerine uyarak yürümeye devam ettiyse de pek korkuya kapılmaksızın bir nebze endişeyle *qui vivede* kalmaktan kendini alıkoymadı. Her ne kadar Dublin civarında nadirattan olsa da, şehir sınırlarının dışındaki ıssız bir mekânda kendi halinde yayaların başlarına bir tabanca dayayarak onları dehşete düşüren ve yol keserek soygunculuk yapmaktan başka hiçbir gelirleri olmayan azılı haydutların, Thames Embankment'in aç aylak dolaşan serserileri cinsinden orada yuvalanmış olabilecek serserilerin ya da bir çırpıda çullanıp ya canın ya paran misali artık ne tırtıklayabilirse seni orada azap ve gazap içinde bırakıp fertiği kırmaya hazır alelâde çapulcuların mevcudiyeti de bilinmeyen bir vakıa değildi. Stephen, yani o selam veren karaltı iyice yaklaştığında Corley'in çürük mısırviskisi kokan nefesini tanıyıp zaten onun da aman aman ayık bir durumda olmadığını gördüydü. Kimileri ona Lord John Corley derlerdi ve şeceresi dahi şu surette husule gelmiş idi. Kendisi, geçenlerde vefat eden, Louthlu bir çiftçinin kerimesi Katherine Brophy isimli biriyle evlenmiş olan, G bölgesinden müfettiş Corley'in en büyük oğlu idi. Dedesi New Rosslu Patrick Michael Corley bir meyhanecinin, kızlık ismi (aynı şekilde) Katherine Talbot

olan dul eşiyle evlenmiş idi. Şayiaya bakılırsa (mamafih ispatlanmamıştı) bu kadın Talbot de Malahide lortlarının sülâlesinden gelmeydi ve onların şüphesiz o tür yerler arasında en güzellerinden biri olan ve görülmeye değer malikânelerinde, anası mı yoksa teyzesi mi veya başka bir akrabası mı, anlattıklarına göre, çamaşırhanede hizmet görme payesine kavuşmuş olan son derece güzel bir kadınmış. Binaenaleyh, her ne kadar sefih ise de henüz nispeten genç olan ve şu anda Stephen'a hitap etmekte olan bu adam bazı kimse-
ler tarafından latife kabilinden Lord John Corley diye anılırdı.

160

Stephen'ı bir yanına alarak her zamanki ruh karartıcı teranesini okumaya başladı. Geceleyin başını sokacak bir kulübe için bir meteliği dahi yokmuş da. Bütün dostları onu terk etmiş de. Üstelik Lenehan'la da kavgalaşmış ve Stephen'a onun kahrolası adı bir ayyaş olduğunu söylemiş ve daha birtakım başka münasebetsiz kelimeler sarf etmişti. Şu anda işsizdi ve Stephen'a yalvararak Allah aşkına ne olursa olsun yapabileceği bir iş bulmasını istiyordu. Yo, o malikânenin vârisinin sütkardeşi olan kimse o çamaşırhanedeki ananın kıızıydı da anne tarafından mı bir şekilde bir rabitaları vardı yoksa, her iki olay da aynı zamanda cereyan ettiğinden şayet bütün bunlar başından sonuna dek tam bir uydurmasyon değilse ne olayım. Neticede işi bitik mi bitikti.

170

—Senden böyle bir şey istemezdim ama, diye sürdürdü Corley, vallahi Allah da şahittir ya, halim harap.

—Yarın ya da öbür gün bir iş açılacak, dedi Stephen ona, Dalkey'de erkek çocuklar için bir okulda müdür muavinliği. Mr. Garrett Deasy. Dene bir. Benden de bahsedebilirsin.

—Ah, Tanrım, diye yanıt verdi Corley, ben öğretmenlik yapmam ki, dostum. Ben hiç çalışkan bir talebe olmadıydım, diye yarım bir gülüşle ekledi. Christian Brothers'da orta ikide iki kez çalışmıştım.

180

—Benim de yatacak bir yerim yok, diye duyurdu ona Stephen.

Corley ilk ağızda Stephen'ın, sokaktan bir yellozu odasına aldığından dolayı işinden kovulmasıyla ilgili mi diye kuşkuya düşmüştü. Malborough Street'te Mrs. Maloney'in işlettiği bir pansiyon vardı, sadece altı peni ödenen ve her türlü musibetin kaynaştığı bir yer idiye de M'Conachie ona Winetavern Street'teki Brazen Head'de bir şiline karşılık muhitin az çok temiz olduğunu söylemişti (ki hitap edilen kimseye uzaktan uzağa Frer Bacon'u anırtıyordu). Kendisi de acından ölmekteyse de bununla alâkalı bir kelime dahi söylememişti.

190

Gerçi buna benzer şeyler iki akşamda bir ya da buna yakın bir şekilde cereyan ediyor olsa da, Corley'in diğerlerinden pek farklı olmayan bu yepyeni hezeyanında inanılacak bir taraf görmemesine rağmen Stephen'in hisleri bir bakıma ağır basmış idi. Her ne kadar Latin şairinin dediği gibi bilhassa *hand ignarus malorum succurrere disco etcetera* şansı yaver gitmiş ve her ayın ortasından sonra on altısında, ki aslında ayın tam da parasının büyük bir kısmının suyunu çektiği günüydü, maaşını cebine indirmişti. Ama işin en komik tarafı, Corley'in kafasından Stephen'in bolluk içinde yaşadığı ve yoksullara yardım elini uzatmaktan gayri yapacak bir şeyi bulunmadığı fikrini hiçbir şeyin silemeyeceğiydi. Vaziyete bakın. Elini bir cebine yiyecek bir şey aramak niyetiyle değil de her şeye rağmen gayret gösterip bir şeyler yiyebilmesi için ona ödünç verecek bir şilin filan bulur muyum diye saktuydu, fakat sonuç menfi çıkınca büyük bir sukutuhayale uğradıydı zira parayı bulamıyordu. Araştırmalarının hasılası birkaç bisküvi kııntısıydı. Bir an için kafasını patlatarak parasını kaybetmiş mi ki bu pek iç açıcı bir vaziyet sayılmazdı yoksa bir yerde mi bırakmış olduğunu ki şüphesiz öbür ihtimalin tam tersi olmalıydı, hatırlamaya çalıştı. Hatırlamaya çalıştıysa da tam bir araştırmayı tahakkuk ettiremeyecek denli yorgundu. Bisküvileri hayal meyal anımsıyordu. Dur bakalım onları ona kim vermişti acaba veyahut da nerede yoksa kendisi mi satın almıştı. Mamafih, bir başka cebinde, o karanlıkta peni olduğuna hükmettiği ancak sonra yanıldığını anladığı birkaç sikke bulduyd.

—Ulan, bunlar yarımkronekları, diye duyurdu ona Corley.

Ve o da baktı ki hakikaten öyle idi. Gene de Stephen onlardan birini ödünç verdi ona.

—Sağ olasın, dediği Corley, centilmen adamsın vesselam. Bir gün gelir borcumu öderim. Yanındaki kim senin? Bikaç kez afişyapıştırıcısı Boylan'la gördüyüm onu, Camden Street'teki Bleeding Horse'ta. Bana bir torpil yapsan da orda işe soksan. Önlü arkalı ilan taşıyıcılığı yapacaktım ama bürodaki kız önümüzdeki üç hafta kimseye ihtiyaçları olmadığını söyledi – işe bak. Hay Allah, rezervasyon yapman lazım, işe bak, sanki Carl Rosa mübarekleri. Ama işe gireyim de ne halt karıştırılırsa karıştırınsınlar, sokak süpürgecilğine bile kayılım.

Netice itibarıyla iki buçukluktan sonra artık pek efkârlı gözükmeyen Corley, Stephen'a Bags Comisky namında bir adamdan bahisle Stephen'a onu gemi levazımatçısı Fullam'dan tanıması gerektiğini, orda muhasebecilik yaparken sık sık Nagle'nin arka tarafına O'Mara ve Tighe isminde ufarak kekeme bir adamla uğradığı-

ın anlattı. Her ne hal ise herifcioğlunu evvelsi akşam, sarhoş olduğu, asayışı bozduğu ve polisle gitmeyi reddettiği için on şilin ceza ödetip kodese tıkmışlar.

Bu sırada Mr. Bloom kaldırımtaşlarının etrafında, inek gibi çalışın biri olduğu gözünden kaçmayan belediye bekçisinin nöbetçi kulübesi önündeki kömür maltızının yanında dolanıp durmakta, Dublin uyuyadursun kendi âlemine dalmış kendi çapında bir nevi şekerleme yapmaktaydı. Arada bir Stephen'ın giyimi kuşamı pek verinde olmayan muhatabına bir göz atıyor ve her ne kadar bu zâdegânı bir yerlerden gözü ısıırıyorsa da nereden olduğuna dair hiçbir ipucu bulamadığı gibi ne zaman sorusuna da kesin bir cevap veremiyordu. Basiretli bir kimse olduğundan naşi zeyreklikten yana çok kimseyi cebinden çıkaran Mr. Bloom, adamın son derece fersude şapkasıyla hırpani giysilerinin de müzmin bir züğürtlüğün delili olduğunu anlamakta gecikmemişti. Aşikâr ki, onun çanak yalayıcılarından biriydi ama bu aslında her tarafta kapı komşularını taciz etmekten başka bir şey değildi ve aslını daha da derinden araştırarak olursanız şayet sokaktaki adamın kendisini mahkeme- 240 de para cezasıyla olsun veya olmasın ağır hapis cezasına çarptırılmış olarak bulması pek *rara avis* bir vaziyet olurdu. Her hal ü kârda, gecenin o saatinde ya da sabah sabah insanların yolunu kesecek kadar külliyetli miktarda arlanmaz bir yüzüzlüğü vardı demek. Yüzü kasap süngeriyle silinmiş mübareğin şüphesiz.

Bu ikisi vedalaştıktan sonra Stephen, tecrübeli gözleriyle öbür asalağın yavşak yaltakçılığına yattığını sezmemiş değildi. Karşılaşmalarını kastederek, şöyle dedi, gülerekten, Stephen yani: 260

—Kötü vaziyetteymiş. Benim seninle Boylan adlı bir afişya-pıştırıcısıyla, ona ilan taşıyıcılığı işi vermesi için konuşman için konuşmamı söyledi.

Pek fazla bir alâka izhar etmediği bu zekâvet karşısında, Mr. Bloom yarım saniye kadar bir müddetle bir tarak dubası palamarı hizasında boşluğa mücerret bir nazar atfeyleyerek, Gümrük Dairesi'nin rıhtımı önünde demir atmış ve mümkündür ki tamirden geçmiş o pek meşhur Eblana'nın adını anıp neşelendi, ve bunun üzerine kaçamak kabilinden dedi ki: 270

—Herkesin kısmeti kendine, derler. Şimdi dedin de onun yüzünü hatırlar gibi olduydum. Ama, bir an bu konuyu bir yana bırakıp sorayım, kaç para verdin ona, diye sordu, şayet bunu aşırı mevakiliğime vermezsen?

—Yarım kron, diye yanıt verdi Stephen. Uyuyacak bir yer bulması gerekmiş de.

—Gerekmiş! Diye kendini tutamayarak haykırdı Mr. Bloom bu malumat karşısında pek şaşırmış görünmeksizin, her halde yalan söylemiyordur ve kuşkusuz gerekiyordur. Herkes kendi ihtiyacı kadar ya da herkes kendi emeği kadar. Yalnız, şimdi duruma bir bakalım, nerede, diye ekledi gülümseyerek, uyuyacaksın sen kendini? Sandycove'a kadar yürümen imkânsız. Diyelim ki yürüyebildin, Westland Row istasyonunda olanlardan sonra oraya gidemezsin. Boşu boşuna kendini harap etmiş olursun sırf. İşlerine karışmak kesinlikle haddim değil, biliyorum, ama babanın evini niçin terkettin?

—Belamı bulmak için, diye yanıt verdi Stephen.

—Muhterem babanızı bir vesileyle daha yeni görmüştüm, diye diplomatça karşılık verdi Mr. Bloom, aslında bugün, ama tam gerçeği, dün. Şimdi nerede oturuyor o? Görüşme sırasında taşındığını işitmiştim de.

—Galiba Dublin'de bir yerde, diye yanıtladı Stephen ilgisizce. Niye ki?

—Yetenekli bir adam, dedi Mr. Bloom baba Mr. Dedalus'u kastederek, hem de birçok yönden, bir kere doğuştan *raconteur* adam eşi bulunmaz biri. Seninle iftihar ediyor, haklı olarak. Westland Row terminalinde öbür ikisinin yani Mulligan ile o İngiliz turist dostunun tüm o Allahın cezası istasyon onlara aitmiş gibi gargaraya getirip Stephen'ı orada ekerek, aynen böyle, bu üçüncü dostlarını allem kallem dışladıklarına ayan beyan tanık olduktan sonra belki de dönersin diye düşündüm, demeyi göze aldı.

Mamafih bu teklife herhangi bir yanıt gelmediyse de, Stephen'in zihni harıl harıl aile ocağını son gördüğü, kız kardeşi Dilly'nin şöminenin başında oturmuş ikisinin Maggy, Boody ve Katey ile mevsim başı mıydı yoksa büyük perhizin ilk günü müydü öyle bir vesileden kilisenin üçüncü düsturu mucibince emredilen günlerde riayet ve istinkâf maksadıyla yedikleri birer yumurta ve çiftini iki peniye aldıkları cuma ringalarının üstüne süt niyetine yulafezmesiyle içecekleri kurumkaplı çaydanlıktaki özsüz Trinidad kabuk kakaosunu beklediği, bir yandan da çamaşır cenderesinin altında kedinin kare şeklinde bir ambalaj kâğıdı üzerindeki dardağan yumurta kabuklarıyla yanık balık başlarını ve kılçıklarını yalayıp yuttuğu o zamanı hayal etmekle meşguldü.

—Hayır, diye yineledi Mr. Bloom gene, senin yerinde olsaydım ben şahsen senin o mizahi yönüyle sizi eğlendiren içki arkadaşın Dr. Mulligan'a bir kılavuz, filozof ve dost olarak pek fazla güvenmezdim. O, kendi menfaatinin nerede olduğunu pekâlâ bili-

yor, ola ki hayatında bir öğün dahi sektirmemiştir. Elbet sen benim gördüğüm her şeyi görmedin. Lakin onların meçhul bir maksatla senin içkine bir tutam tütün ya da bir miktar uyuşturucu koydıklarını öğrenmek beni hiç şaşırtmazdı. 320

Gerçi dinlediği her şeyden Dr. Mulligan'ın her sahada mükemmel hezarfen bir zat olduğunu, sadece tıpla iktifa etmediğini, ve şayet söylenenlerin aslı var ise kendi branşında da süratle ön plana çıkmakta olduğunu, çok yakın bir gelecekte hizmetlerine karşılık esaslı ücretler talep eden bir sosyete doktoru olarak müreffeh bir seviyeye erişeceğini anlamıştı, üstelik tüm o mesleki başarısına ilaveten Skerries'de, yoksa Malahide'de miydi?, boğulmasına muhakkak gözüyle bakılan o adamı suni teneffüsle ve ilk yardım dedikleri usulle kurtarmış olması, kabul etmesi gerekirdi ki, ne kadar övse az sayılacak ziyadesiyle şeci bir hareketti, bu yüzden de doğrusu bu yaklaşımının ardında halis muhlis domuzluk ya da kıskançlıktan maada nasıl hakiki bir sebep yatabileceğini kavramakta son derece aciz kalıyordu. 330

—Yalnız bütün bunlar şu anlama geliyor ki senin beynini sömürüyor o, demek cesaretini bulabildi.

Stephen'in yüzünün o andaki haşın ifadesine atfettiği dostlukla pekişmiş yarı endişeli yarı meraklı muhteriz nazar aydınlatıcı ipuçları sağlamaktan uzaktı, hatta sarf etmiş olduğu birkaç teklifsiz kelimeye bakılacak olursa kendisini fena halde kıstırmış olup olmadığı sorusuna ait hiçbir emare yoktuysa da meselenin içyüzünü biliyordu da ancak kendisince malum sebeplerden dolayı şu ya da bu şekilde... Ezici fakirliğin böyle bir etkisi vardı, ve sahip olduğu olağanüstü entelektüel yeteneklerine karşın, iki yakasını bir araya getirmekte epey güçlük çektiğini açıkça görüyordu. 340

Erkekler tuvaletinin yanında etrafı İtalyan oldukları anlaşılan ve aralarında küçük bir anlaşmazlık olduğundan dolayı şetairetli lisanlarının cerbezeli ifadelerini hararetle bir münakaşayla bilhassa canlı bir tarzda ortaya döken bir grupla çevrili bir dondurma arabasını fark ettiler. 350

—*Puttana madonna, che ci dia i quattrini! Ho ragione? Culo rotto!*

—*Intendiamoci. Mezzo sovrano più....*

—*Dice lui, però!*

—*Mezzo.*

—*Farabutto! Mortacci sui!*

—*Ma ascolta! Cinque la testa piu...*

Mr. Bloom, Stephen ile, gösterişsiz ahşap bir yapı olan ve daha önce hemen hemen hiç uğramadığı arabacılar barınağına girer-

ken genç dostunun kulağına oranın, bir zamanlar meşhur, Invin-
 360 cibles örgütünden Keçi-Postu Fitzharris olduğu söylenen işleticisi
 hakkında birkaç şey çıtlattı ve bu söylentilerin doğruluğunu iddia
 etmesinin bahis konusu olmadığını beyanla ola ki zerresinin dahi
 hakikat olmayabileceğini ileri sürdü. Birkaç saniye sonra iki gece
 yolcumuzun orada çene çalarak yiyip içmekte olan ve aşikâr ki
 meraklarını büyük çapta cezbettikleri gayetle mütenevvi bir kim-
 sesiz çocuklar ve *homo* cinsinin diğer tarife gelmez numuneleri ko-
 leksiyonunun ısrarlı bakışları dışında selamsız sabahsız bir köşede
 kendi başlarına salimen oturduklarına şahit olmaktayız.

—Şimdi bir fincan kahveyi yudumladık ya, diye havayı yu-
 370 muşatmak amacıyla girişti Mr. Bloom, biraz da dişe dokunur bir
 şeyler yemen gerek diye düşünüyorum, bir poğaça ya da öyle bir
 şey.

Bunun üzerine derhal kendisine *sangfroid* ile eyleme geçip
 bahis konusu maddeleri sessizce sipariş etti. Faytoncular, dok işçi-
 leri ve bu neviden kimseler *hoi polloisi* sathi bir incelemeden son-
 ra, pek memnun olmadıkları aşikâr, gözlerini onlardan ayırdılar,
 ancak kızsakallı, saçının bir kısmı kırçıl zilzurna bir şahıs, belki
 de bir denizci, gözlerini yere indirmeden önce vecitle bakmasını
 epey bir süre sürdürmüştü idi. Mr. Bloom, söz hürriyeti hakkını istimal
 380 ederek, ancak kuşkusuz bahis konusu lisan ile pek fazla bir
 mümaresesi bulunmadığı ve *voglio* üzerinde epey müşkülât çektiği
 cihetle, *protégésine*, *à propos* sokakta hâlâ şiddetini muhafaza eden
 kızcıla kıyamet dalâş, sesini iştilebilecek şekilde yükselterek dedi
 ki:

—Güzel bir dil. Yani şarkı söylemek için. Şiirlerini niçin o dil-
 de yazmıyorsun? *Bella Poetria!* Öylesine melodili ve dolgun. *Bella-*
donna. Voglio.

Stephen, maddeten ve manen yorgunluktan mustarip, olanca
 gücüyle esnemeye gayret ederek, yanıtladı:

—Bir dişi filin kulaklarını hoşnut etmek için. Para konusun-
 390 daydı çekişmeleri.

—Öyle mi? Diye sordu Mr. Bloom. Aslında, içinden, salt ge-
 rektiğinden daha fazla lisanın mevcut bulunduğunu geçirip, elbet
 diye ekledi düşünceli, ola ki onu saran güneyn cazibesindendir
 sırf.

Barınağın işleticisi bu *tête-a-têtein* ortasında kahve namı altın-
 da sıcak değme silme acayip bir terkiplerle dolu bir fincan ile Nuh
 nebiden kalmışa benzeyen bir çöreği masaya koydu. Ardından,
 kendi tezgâhına doğru yollandıktan sonra, Mr. Bloom ona bakıyor-

muş gibi görünmesin diye onu alıcı gözle daha sonra incelemeye karar veriydi. Bu sebepten, gözleriyle Stephen'ı başlaması için teşvik ederken bir yandan da muvakkaten kahve diye isimlendirilmesi mukarrer mayii havi fincanı tedricen uğrun uğrun onun önüne doğru itmekteydi. 400

—Sesler aldatıcıdır, dedi Stephen az bir sessizlikten sonra, tıpkı adlar gibi. Çiçero, Podmore. Napolyon, Mr. Goodbody. İsa, Mr. Doyle. Şekspirler de Murphy'ler denli yaygınmış. Nedir ki bir isim?

—Evet, haklısın, diye Mr. Bloom yapmacıksız bir edayla ona katıldı. Elbette. Sözüm ona poğaçayı Stephen'a doğru iterek bizim 410
adımız da değiştirilmiş, diye ekledi.

Kızılsakallı denizci, onlardan ayırmadığı gözlerini, dikkatini özellikle çektiği aşikâr olan Stephen'ın üzerine kondurarak, sordu

—Ya sizin isminiz neydi ki?

Mr. Bloom tam zamanında yoldaşının fotinine dokunmuştu ya, Stephen, beklenmedik bir cihetten gelen bu ılık tazyikê kulağ asmış görünmeden, yanıtladı:

—Dedalus.

Denizci aşırı içkiden, tercihan Hollanda cini ve sudan tahrip olmuş bir çift şişik uykulu gözden ona doğru kasvetli nazarlar yöneltti. 420

—Simon Dedalus'u tanır mısın? Diye sordu nihayet.

—İşitmişliğim var, dedi Stephen.

Mr. Bloom, başkalarının da ayan beyan kulak misafiri olduklarını görerek, bir an bayağı taaccüp etti.

—İrlandalıdır o, diye açıkladı gözüpek denizci nazarlarını hâlâ aynı şekilde yönelterek ve başıyla onaylayarak. Hakiki bir İrlandalı. 430

—Biraz fazlaca İrlandalı, diye mukabele etti Stephen.

Mr. Bloom'a gelince, bütün bunlardan hiçbir anlam çıkaramayıp, denizcinin kendi isteğiyle barınağın diğer sakinlerine dönerek onlara hitaben: 430

—Elli yarda uzaklıkta duran iki şişenin üzerindeki iki yumurtayı omzunun üzerinden vurduğunu görmüştüm. Solak keskin nişancı, demiş olmasıyla ne gibi bir alâkası olduğunu kendi kendine sordu.

Denizci arada bir kekelediğinden konuşmakta biraz müşkülât çekmesine ve el kol hareketlerinin de kaltabanca olmasına rağmen elinden geldiğince meramını anlatmaya gayret etmekteydi.

—Şişeler nah şurada, farzet. Elli yarda ölçülmüş. Yumurtalar 440

şişelerin tepesinde. Omzunun üzerinden silahının horozunu tetiğe alıyor. Nişan alıyor.

Vücudunu yarım döndürerek sağ gözünü tamamıyla kapattı. Sonra yüz hatlarını iki yana çeker gibi yapıp alımsaz çehresiyle geceye doğru ters bir bakış attı.

—Dan! Diye haykırdı bir kez, ardından.

Dinleyenlerin hepsi bir yumurta daha kaldığına, ikinci bir patlama sesi gelecek diye beklediler.

—Dan! Diye bağırıyordu ikinci kez.

İkinci yumurta aşikâr tahrip oldukça, denizci başıyla onaylayarak gözünü kırpıp ve kanasusamışçasına ekledi:

—*Buffalo Bill öldürür atınca,*

Iskalamadı hiç, ıskalamayacak hayatınca.

Mr. Bloom'un nezaket uğruna tutup ona bunun Bisley'deki gibi bir nişancılık müsabakası mı olduğunu sormasına dek bir sessizlik hüküm sürdü.

—Ne dedin? Diye sordu denizci.

—Çok oluyor mu? Diye sürdürdü Mr. Bloom hiç oralı olmaksızın.

—Ha, diye yanıt verdi denizci, dinsizin hakkından imansız gelir hesabının sihirli tesiriyle bir miktar gevşeyerek, on senelik bir hadise. Bütün dünyayı Hengler'in Royal Sirkî'yle dolaştırıyordu. Bu numarayı yaptığını Stockholm'da gördüğüm.

—Tuhaf rastlaştı, diye Mr. Bloom çaktırmadan Stephen'e duyurdu.

—Adım Murphy benim, diye sürdürdü denizci. Carrigaloeli D. B. Murphy. Neresi, bilir misiniz?

—Queenstown limanı, diye yanıt verdi Stephen.

—Bildin, dedi denizci. Fort Camden ile Fort Carlisle. O taraflardanım ben. Memleketim orası. O taraflardanım ben. Yengeniz de ordadır. Beni bekleyip durur, zahir. *Vatanımız güzel İngiltere'ye.* Yedi senedir denizleri dolaşarak göremediğim hakiki karımdır o benim.

Mr. Bloom onun bu sahneye zuhurunu kolayca tasavvur edebiliyordu: Deniz Ana'yı ektikten sonra, yağmurlu bir gecenin kör mehtabında yurda dönerken yol kenarındaki bu denizciler kulübesine uğramıştı. Karısı için dünyayı aşmış gelmiş. Bilhassa o Alice-Ben Bolt konusunda, Enoch Arden ve Rip van Winkle hakkında epey hikâye vardı da, buralarda Caoc O'Leary'yi hatırlayan kimse var mı, biçare John Casey'in en birinci ve de en tumturaklı inşaat parçalarından biridir, üstelik kendi çapçağzında mükemmel bir şi-

iridir de. Gaibe ne denli ölçüsüz bağlı olsa da, firar ettikten sonra geri dönen kadınlardan hiç söz edilmez. Penceredeki surat! Sonunda ipi göğüslediği zaman kendi şaşkınlığının yargıcı olarak muhabbetinin kurbanı olan ayali hakkındaki ürkünç hakikat kafasına dank etti. Sen beni pek beklemiyordun ama ben temelli geldim ve her şeye yeniden başlayacağım. Ayrı düştüğü karısı gene o aynı şöminenin karşısında oturmuştur. Beni öldü sanıyor, okyanusun dibinde mortoyu çekmiş halde. Şurda da, vaziyete göre, Taç ve Çapa birahanesinin işleticisi Chubb veya Tomkin Amca ceketini fora edip oturmuş, soğanlı bifteğini gövdeye indirmekte. Babaya yer yok. Vuuuu! Rüzgâr! Kadın kundaktaki bebeğini dizine yatırmış, *postmortem* bir çocuk. Sefinenin demiri hoptiri ninna ninnom! Kaptanımın emiri yalelli! Süveyş'ten aldı kömürü hoptiri ninna ninnom! Boynumuz kıldan ince. Çaresiz, katlanacağız. Sevgilerimin kabulünü temenni ederim kırıkkalpli kocan D. B. Murphy.

490

Dublin'in yerlilerinden olmadığı aşikâr görünen denizci, faytonculardan birine dönerek sordu:

—Fazla bi çiğneme tütününü gibi bi şey bulunmaz, di mi?

500

Muhatabı faytoncuda o şeyden bulunmuyor idiyse de, barınağın işleticisi bir çiviye asılı ceketçağızından bir topak tütün çıkardı ve arzu edilen nesne elden ele aktarıldı.

—Sağ olasın, dedi denizci.

Bir çiğnem ağız tütününü ağzına tevdi ettikten sonra çiğneyerekten, pepeleyerek ağır ağır devam etti:

—Bu sabah on birde vardık. Bridgewater'dan tuğla yüklü üç-direkli *Rosevean*'la. Buraya geçmek için bindiydim. Daha bu akşam ödedim. İşte evraklarım. Gördün mü? D. B. Murphy. Birinci sınıf tayfa.

510

Bu ifadesini teyiden bir iç cebinden pek temiz görünmeyen katlanmış bir kâğıt çıkarıp yanındakine uzattı.

—Dünyada görmediğin yer kalmamış hani, dedi barınak işleticisi tezgâhın üzerine eğilerek.

—Öyle ya, diye yanıt verdi denizci kısa bir süre düşündükten sonra, donanmaya yazıldığından bu yana bir parça dolaştık işte. Kızıldeniz'e gittim. Çin'e, Kuzey Amerika'ya, Güney Amerika'ya gittim. Bi seferinde korsanlar peşimize düştüydü. Yığınla aysberg gördüm, küçük buzullar gördüm. Gemi idaresi denince bi eşi daha görülmemiş Kaptan Dalton'un kumandasında Stockholm'a, Karadeniz'e, Çanakkale Boğazı'na gittim. Rusya'yı gördüm. *Gaspodi pomilyou*. Rusların duası bu.

520

—Acayip manzaralar görmüşsündür, anlatsana be yahu, diye atıldı bir faytoncu.

—Elbet, dedi denizci, kısmen çiğnediği tütünü ağzında aktararak. Acayip şeyler de görmüşlüğüm var, her bi türlüşünü. Bi seferinde bi timsahın bi gemi demirinin tırnağını nah benim bu tütünü çiğnediğim gibi ısırverdiğini gördüyüm.

Lapalaşmış tütünü ağzından çıkararak dişlerinin arasına yerleştirdi ve acımasızca ısırıldı:

—Harrrt! Aynen böyle. Peru'da adam yiyen köpekbalıklarının, cesetleri ve atların ciğerlerini yediklerine şahit olduydum. Bakın işte. Burada. Bi arkadaşım gönderdiydi.

Gemi kilerine benzeyen iç cebini arayıp bir resimli kartpostal çıkardı ve masanın üzerinde önüne doğru sürdü. Üzerindeki baskıda şunlar yazılıydı: *Chozas de Indios. Beni, Bolivia.*

Herkes dikkatini kartpostaldaki resme yöneltmişti: Sorgun dallarından yapılmış ilkel kulübelerinin önünde sürüsepet çocuğun (herhalde yetmiş seksen kadar vardı) arasında çizgili peştamallara sarınmış çömelik oturan, kıpraşan, emziren, alınlarını kırıştıran, uyuklayan bir grup vahşi kadın.

—Bütün gün koka çiğnerler, diye ekledi lafazan taife. Mideleri mutfak rendesi gibi. Artık çocuk doğuramadıkları zaman memelerini kesip atarlar. Bak nasıl da upuryan oturmuş ölü bi atın karcıgerini çiğ çiğ tıkınıyorlar.

Denizcinin kartpostalı torlak baylar için epey uzun bir süre ilgi odağı haline geldi.

—Onları nasıl kendinden uzakta tutarsın, biliyonuz mu? Diye sordu latife yollu.

Kimmeden bir ses çıkmayınca, gözünü kırparak dedi ki:

—Cam. Onların ödünü kopandır. Cam.

Mr. Bloom hiçbir hayret emaresi göstermeksizin kartpostalı fütursuzca çevirerek kısmen silinmiş olan adresle posta damgasına göz gezdirdi. Şöyle yazılıydı: *Tarjeta postal, Senor A Boudin, Galeria Becche, Santiago, Chile.* Herhangi bir mesaj falan bulunmaması bilhassa dikkatini çekmişti.

Nakledilen dehşetengiz hikâyelere yüzde yüz inanmamakla beraber (vayahut da *Maritana*'da tasvir olunan William Tell ve Lazarillo-Don Cesar de Bazan vukuundaki evvelki şahsın topunu öbür şahsın şapkasından geçirmesinin mevzubahis olmasına rağmen o yumurtayı vurma meselesine) adı ile (temsil ettiğini iddia ettiği kimse olduğunu ve hüviyetini mahfice değiştirdikten sonra kül yutturmaya çalışmadığını farz etsek dahi) o kartpostaldaki gay-

ri hakiki adres arasında bir tenakuzu meydana çıkarmış olmaktan ötürü dostumuzun *bonas fidesliğı* hakkında birtakım şüpheler beslemeye başlamışsa da ki bu ona her ne kadar pek fazla derecede öyle uzun seyahatlere çıkmış olmasa dahi kaderin bir cilvesiyle müstakır bir tarzda yaptığı en uzun yolculuk olan Holyhead'e gidişini saymazsak denizlerden uzak bir hayat sürmüş de olsa kalben yaradılıştan bir maceraperest olduğu için bir bakıma uzun zamandır hasretle düşünmekte olduğu bir çarşamba yahut da bir cumartesi günü deniz yoluyla uzun bir seyahate çıkma niyetini hatırlatmış idi. Martin Cunningham, Egan sayesinde bir paso temin edeceğini sık sık söylemişse de muttasıl şu ya da bu şekilde Allahın cezası bir pürüz çıkmış ve neticede bu plan suya düşmüş idi. Ama elzem olan tediye yapılmış ve bir riske girilmiş olsa dahi, kesen müsait olduğu takdirde pek pahalı sayılmazdı, olsa olsa birkaç Gine ki Mullingar'a gidiş dönüş ücretinin bile beş şilin altı peni olduğunu düşündü. Bilhassa karaciğer rahatsızlığı çeken bir kimse olduğundan bu seyahat canlandırıcı ozon sayesinde sıhhat için faydalı ve her zaviyeden fevkalâde zevkli olacak idi; güzergâh boyunca Plymouth, Falmouth, Southampton vesaire gibi çeşitli yerleri görecek ve nitecede bunları şüphesiz inkişafların, kulelerin, manastırların en muazzamını göreceği, Parklane'in zenginliği ile tanışıklığını yenileyeceği modern Babilimizin ihtişamı devasa payitahttaki öğretici bir turla noktalayacaktı. O anda aklına gelen ve hiç de fena olmayan bir fikir de hazır ordayken etrafa bir bakıp oranın en mümtaz eğlence yerlerini meselâ banyoları, birinci sınıf ılıcaları ve kaynarcaları mebzul Margate'yi, Eastbourne'u, Scarborough'yu, Margate vesaireyi ihtiva eden bir yaz müziği konser turu için aranjanlar yapmaya çalışmayla alâkalıydı. Muhakkak ki kıy-tırık bir kumpanya ile veya, senin o Mrs. C. P. M'Coy gibi valizini ödünç ver de biletini postalayım türü boyundan büyük işlere kalkışan mahalle karılarıyla değil. Hâşâ, tekmil üyeleri İrlandalı olan mutena bir kabile, kendi meşru zevcesi olan ve bir bakıma Elster Grimes ile Moody-Manners'a karşı bir protesto kabilinden başakt-risiyle birlikte Tweedy-Flower Grand Opera Kumpanyası, diye geçirmekte ve bunun son derece basit bir mevzu olduğundan, ve muktezi torpilleri patlatabilecek kabiliyette yırtık bir kimsenin mahalli gazetelerde kifayetli gürültüleri koparabilmesi halinde başarıdan oldukça emin idi ve böylece iş ile zevk mecedilebilir idi. Lakin öyle bir şahıs kim olabilirdi? Sorun burada idi.

Kezalik, hakikaten kati olmamakla beraber, zamana ayak uydurmak maksadıyla söylentilere göre bürokratik muhitlerde mutat

miktarda kırtasiyecilik ve içi geçmiş bağınazlığın savsaklamalarla birlikte yeniden alevlenen bir mevzu olan yeni seferler ihdas etmek suretiyle muazzam bir iş sahası açılabileceğini de düşündü. Bu sahada genel olarak halkın, sokaktaki adamın, meselâ Brown, Robinson ve diğerlerinin seyahat etme ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla muhakkak ki tasaddi ve teşebbüs için büyük bir fırsat zuhur etmekte idi.

Bunun muvacehesinde, sokaktaki adamın, sistemin aslında takviye edilmesi lâzım gelirken, bilakis birkaç değersiz pavnd yüzünden, benim o onulmaz sümsüklüğüm yüzünden dünya evine girdiğim gibi ilââhir kafese tıklı kalma yerine yaşadıkları dünyayı daha fazla görmekten mahrum bırakılması teessüf edilecek ve mânâsız bir vaziyet idi. Netice itibariyle, kahrolası, yaşadıkları şehir hayatının on biri mütacaviz yeknesak aylık meşakkatinden sonra bilhassa Tabiat ananın en şaşıla bir vakti olan yaz mevsiminde adeta hayata yeniden avdet etme mânâsına gelen *venue* değişimini hak ediyorlardı. Tatile çıkanlar için adamızda da velev Dublin’de yahut hatta onun pitoresk dolaylarında kıyamet kadar cazip yerler ile istimli trenle ulaşılabilen Poulaphouca gibi sıhhat için faydeli ve dinçleşmek maksadıyla nefis ormanlık bölgeler, velevse çıldırtıcı kalabalıktan çok daha uzaklardaki, İrlanda’nın bahçesi unvanını boşuna kazanmamış ve şayet hava rahmetli değil ise malul arabasındaki yaşlılar için ideal bir muhit olan Wicklow’da, ve hatta şayialar eğer hakikat ise *coup d’oeil*in ziyadesiyle muhteşem olduğu Donegal bozkırında (aslında bu yöreye muvasalat pek kolay olmadığından naşi oraya giden ziyaretçilerin sayısı bu yöreden elde edilebilecek olan faydeler nazarı itibare alındıkta olması lâzım gelen seviyeye henüs vasıl olmamıştır) halbuki Silken Thomas, Grave O’Malley, George IV, deniz seviyesinden yüzlerce fit yüksekliklerdeki rododendronlar her çeşit ve şeraitteki insan ve bilhassa ilkbaharda gençlerin tercih ettikleri gözde bir mesire yeri olan, ama ne yazık ki umumiyetle, istitraten söyleyeyim ki, akıllarına esiverip kasten veyahut kazaen, uçurumdan düşerek ölenlere de rastlanan ve Nelson Sütunu’ndan sadece kırk beş dakikada varılabilen Howth’da da aynı şekilde mükemmel fırsatlar mevcut idi. Elbet carî turist seferleri henüz bir bakıma emekleme devrinde olduğundan dolayı onların kalacakları yerler de pek ahım şahım değildir. Sırf merak saikasıyla, bir güzergâhı trafiğin mi meydana getirdiğini, yoksa bunun aksinin mi varit olduğunu veyahut da her ikisinin de muteber mi olduğunu araştırmak ona enteresan gözüküyordu. Kartpostalın öteki resimli yüzünü çevirip Stephen’e doğru uzattı.

—Bir zamanlar bi Çinli gördüyüm, diye sürdürdü deliduman öykücü, bu Çinlinin küçük küçük hamurumsu hapları vardı, onları suya koydumu açılırırlardı de her bi hap başka şekiller alırdı. Biri bi gemi olurdu, bi diğeri bi ev, bi diğeri de bi çiçek. Fareden çorba yaparlar, diye iştiaaverane ekledi, bu Çinliler billâhın.

650

Onların yüzlerinde şüphelenme emareleri sezmiş olacak ki, dünya gezgini serüvenlerine merbutiyetle devam etti.

—Trieste'deyken bi İtalyanın bi herifi öldürdüğünü gördüyüm. Sirtından bıçakladıydı. Bıçak nah, böyle.

Konuşadursun, tıynetine pek yaraşan tehlikeli görünürlü bir sustalıcakı çıkarıp saplamaya hazırmış gibi tuttu.

—Bi abanozda iki kaçakçı arasında bi dalaş çıktıydı. Herifçi-oğlu kapının ardına gizlenmiş, adamın arkasından vurmuştu. İşte böyle. *Mevlâna kavuşmaya hazırlan*, dedi. Kütt! Sapına kadar girdiydi sırtına.

660

Denizcinin üzerlerinde mahmurane dolaşan muacciz nazarları meydan okurcasına başka sorusu olanların ortaya çıkmalarını bekler gibiydi.

—Şahane bi çeliği var, diye yineledi, dehşetengiz stiletosunu inceleyedursun.

En cesur bir şahsı dahi dehşete garketmeye kâfi gelecek bu müellim *dénouement*'in akabinde, denizci, sustalsının ağzını çat diye kapadığı gibi bahis konusu silâhı tekrar tedehhüş yuvasına, yani cebine kaldırdı.

—Kesici silâhlarda üstlerine yoktur, dedi, zahir karanlık bir köşede oturmakta olan biri diğerlerine duyururcasına. Invincibles'in park cinayetlerini ecnebilerin işlediğine inanmalarının sebebi bıçak kullanmalarıydı.

670

Cehaletin sürur olduğu mülâhazası ile söylendiği aşikâr olan bu beyan üzerine Mr. B. ve Stephen, her birisi kendisine mahsus tarzda, haliyle katiyen *entre nous* nevinden dinî bir asudelik içinde insiyaki olarak manalı nazarlar teati ettiler ve kılını kıpırdatmaksızın o kaynamış zımbırtıyı höpürdeten Keçi-Postu'na, namı diğer işleticiye doğru baktılar. Onun aslında bir sanat eseri olan ve kendi başına bir tettebbu mevzuu teşkil eden tariflere sığmayan bimânâ surâtı, orada geçenlerden bir nebzesini dahi anlamadığı intibasını vermekteydi. Tuhaf, pek!

680

Müteakiben epeyce uzun süren bir inkıta hüküm sürdü. Adamlardan biri ispazmoz geçirircesine kahve lekeleriyle kaplı bir akşam gazetesini, bir diğeri *choza deli* yerlilerin kartını, bir diğeri de denizcinin tezkeresini okumaktaydı. Mr. Bloom'u soracak olur-

sanız, kendisi dalgın bir vaziyette sadece düşünüp durmaktaydı. Zikredilmiş bulunulan hadisenin geçtiği zamanla birlikte dün cereyan etmiş olanları da canlı bir şekilde hatırladı, takriben yirmi sene evvel, daha o henüz on beşindeyken seksenlerin iptidaında, daha doğrusu seksen birde, toprak kavgalarının kızıştığı günlerde bu hadise handırsa cümle âlemin dikkatini üstüne toplamış idi.

—Hey, patron, diye Mr. Bloom'un düşüncelerini kesti denizci. Şu kâatları geri versene.

Bu talebi yerine getirildikte, denizci onları pençeleriyle toparlayarak aldı.

—Cebelitarık kayasını görmüşlüğü var mı? Diye sordu Mr. Bloom.

Denizci, bir yandan çiğneyedursun, evet, tabii yahut da hayır mânâsına çekilebilecek şekilde işmizaz gösterdi.

—Ah, siz de mi gittiniz, dedi Mr. Bloom, Europa Point, haneberduş ola ki kimi hatıratını nakleder umuduyla evet mânâsına çekip, lâkin öyle olmadı da, herifçioğlu talaşların içine bir tükruk fışkirtısı göndererek uyuşuk bir istiğna ile başını salladı.

—Tahminen hangi seneydi acaba? Diye soruşturdu Mr. B. Geminizi anımsıyor musunuz?

Soi-disant denizcimiz yanıt vermeden önce hırsla forsla çiğnemesini sürdürdü:

—Denizdeki o karanlıklardan da, gemilerden ve teknelerden de bıktım usandım, dedi. Ömrü billah tuzlu konserve.

Yorulmuşu benziyordu, sustu. Soruyu soran da böylesi hinoğluhin bir kurttan fazlaca bir şey elde edemeyeceğini sezinleyerek kürei arzı çeviren suyun devasa ebatlarına dalıp gitti, şu kadarını söylemek kâfidir ki, haritaya şöyle bir nazar atfetmekle dahi anlaşılacağı üzre arzın dörtte üçünü dolu dolu kapsamakta idi ve böylece dalgalara hükmetmenin ne mânâya geldiğini de tam olarak idrak etti idi. En azından birkaç kez, belki de on kezden fazla, Dollymount'taki North Bull civarında pek hoş koktuğu söylenemeyecek olan ve aşikâr ki birbirleriyle bakışıp durdukları denize yakın bir duvarda birisinin bir yerde şarkısını söylediği terütaze ormanlarla körpe çayırıları düşleyerekten oturmayı âdet edinmiş belli bir yersiz yurtsuz ihtiyar eski bir deniz kurdunu görmüşlüğü vardı. Acaba neden diye onu bir düşüncedir almıştı. Belki de semtikademlerin ve tüm o türden şeylerin üstüne ve altına, pekâlâ altına olmasa da, bata çıka, sırrını kendisi bulmaya çalışmıştı, ölümüne susamış gibi. Halbuki yirmiye karşı sıfır ihtimalle aslında sır diye bir şey mevcut değildi. Mamafih, işin *minutia*sine girmeksizin, şu

nokta gayet vazih idi ki deniz orada olanca haşmetiyle durmakta iken ve hadisatın tabii akışı içinde şu kimse ya da bir başkası kadeere meydan okuyarak onun üzerinde yelken açarak uçmak zorunda kalmış, halbuki bu da sadece insanların umumiyetle o neviden mesuliyetlerini allem edip kallem edip cehennem fikri veya piyango ve sigorta fikri gibi aynı istikamette işleyen şeyleri başka kimselere nasıl yüklediklerini göstermiştir, öyle ki diğerleri bir başka yere sırf bu sebepten dolayı Lifeboat Sunday ister denizden irak iç kısımlarda ister deniz kenarında otursun her iki vaziyette de kendisine bu şekilde takdim olunmuş bulunmasından dolayı mevsim ne olursa olsun her türlü şerait tahtında vazife icabı *İrlanda her vatandaşından bunu bekler*, diyerek kışın kimi zaman büyük meşakkatlere katlanarak gemiyi donatan ve onu yola çıkaran, ayrıca *İrlanda fenerlerini de, Kish'i ve diğerlerini de unutmadan*, her an alabora olma tehlikesine maruz limanreislerine ve sahil muhafaza teşkilâtına şükranlarını sunmaları icap eder, der iken aklına bir zamanlar kıızıyla beraber iken fırtınalı olması bir yana adama-kıllı dalgah bir havada başından geçenler geldi.

730

740

—*Korsan* isminde bi gemide benimle denize açılan bi tayfa vardı, eski bi denizkurdu, o da tam bi korsan, haa, diye devam etti denizci, sonraları karaya çıktı da valiyi vurup aylığı altı İngiliz lirasına bi beyefendinin uşağı olup çıktıydı. Bu üzerimdeki pantolon onundur bir de gamsele yağmurlukla o sustalıyı verdiydi. Keşke bana da öyle bi iş nasip olsa, tıraş olur giyinirsin. Dolaşmaktan bıktım artık. Şimdi bizim oğlan var, Danny denize açılmış da anası da ona Cork'taki bi tuhafiyecide kendini harap etmeden para kazanabileceği bi iş bulmuş.

750

—Kaç yaşında ki oğlun? Diye sordu dinleyenlerinden, ha sırası gelmişken, hani yandan bakılınca belediye evrak müdürü Henry Campbell'e uzaktan uzağa benzeyen biri, elbet onun mükedder büro gaillelerinden irak hali, kir pas içinde pejmürde kılıklı ve burun nahiyesinde epeyce bir kızartı.

—Kim, diye cevapladı onu denizci ağırdan şaşırmışçasına bir titremle, oğlum Danny mi? On sekizine basmıştır herhal, öyle olması lâzım.

760

Bunun üzerine Skibbereenli baba kurşuni veya her halü kârda napak gömleğini iki eliyle açarak bir gemi demirini temsil etmek maksadıyla çini mürekkebiyle işlenmiş bir dövmenin görüldüğü göğsünü kaşımaya başladı.

—Bridgewater'daki o yatakhane bit kaynıyordu, diye duyurdu, namussuzum. Yarın, olmazsa, öbürsü gün yıkansam iyi olu-

cak. O siyahları felâket oluyorlar. Nefret ediyorum pezevenklerden. Olanca kanını emip bitiriyorlar keratalar.

770

Herkesin, onun göğsüne baktığını görerek hatırlarına gömleğini çekerek denizcilerin ümidinin o kadim sembolüne ve teferruatına ilâveten 16 sayısıyla genç bir adamın yandan görünen hafif abus suratını ayna gibi ortaya çıkardı.

—Dövme, diye izahat verdi resimleri gösteren. Karadeniz’de Kaptan Dalton’un kumandasındaki gemimizi bonaça Odessa açıklarında kımıltısız hale getirdiği sırada yaptırdıydım. Yapan da, Antonio isminde bi tayfa. Kendisi de işte şurda, bi Yunanlı.

—Yaparkene çok acıttı mıydı? Diye sordu denizciye birisi.

780

Hazrete gelince, kendisi harıl harıl derisini çekiştiriyor. Şeyinin şeyisini. Çeke çeke yahut.

—Baksana buraya, dedi denizci, Antonio’yu göstererek. İşte şurda, ikinci kaptanı kalaylamakla meşgul. Şimdi de bakın işte, diye de ekledi parmaklarıyla derisini çekiştirerek, marifetleri biteceğe benzemiyor ki, bi sarakaya gülüyodur garanti.

Hakikaten de Antonio adlı genç adamın morumsu suratı zoraki tebessüm edermiş gibi görünmekteydi ve bunun tuhaf tesiri, bu sefer öne doğru kaykılan Keçi-Postu dahil, herkeste tam bir hayranlık uyandırmıştı.

790

—Ya, ya, diye ah etti denizci, gözlerini bağatur göğsüne doğru indirerek. Sonra da köpekbalıklarına yem oldu. Ya, ya.

Derisini tutmayı bırakınca profil gene en baştaki normal ifadesini aldı.

—Dövmen halâlîm ki halâlîm, dedi liman işçilerinden biri.

—Ya o numara nesi ki? Diye sordu iki numaralı kaldırım mühendisi.

—Canlı canlı mı yedilerdi? Diye sordu bir üçüncü bahriyeli.

—Ya, ya, diye ah etti gene kahramanımız, sadece numara hakkındaki soruyu tevcih eden kişiye müteveccihen kısa süreli yarım bir çeşit tebessüm ile, bu kez bir parça daha neşeli. Yem oldu. Bi Yunanlıydı kendisi.

800

Ardından, anıştırdığı trajik sona kıyasla ipten kazıktan kurtulmuşa benzeyen espirisini patlattı:

—*Ne bok adammışsın Antonio,*

Tek başma bıraktın sen benio.

Siyah bir hasır şapkanın altından bir fahişenin boyalı ve bitkin çehresi barınağın kapısından içerisini, zahir bir başına keşfe çıkmış, değirmenine daha öğütülecek zahire bulmak maksadıyla kaçamaklı gözlerle süzdü. Mr. Bloom ne yana bakacağını şaşırarak,

sakin görünmesine rağmen anında telaşla başını çevirdi, ve, masanın üzerinden arabacının, şayet aslı varsa, bırakmış olduğu Abbey Street'in pembe baskılı nüshasını tutup kaldırarak kâğıdın pembe-sine baktı ne diye pembeydi ama. Böyle yapmasının sebebi kapıdan bakan çehreyi gördükte derakap onun, o gün öğleden sonra Ormond Quay'de bir an için kısmen görmüş olduğu o şapşal karının, yani yanında gördüğü kahverengi tayyörlü hanımefendiyi (Mrs. B.) tanıyan ve onun çamaşırlarını yıkamak için yalvaran aşüftenin suratı olduğunu anlamış olmasıydı. Hem düşünülecek olursa çamaşır da oldukça müphemdi hem, değil mi ya! Mamafih açık kalpliliği onun, Holles Street'te karısının iç çamaşırları kirlendiğinde onları yıkadığını ve kadınların da erkeklerin şayet kadın onu hakikaten seviyorduyorsa, beni seven kirli gömleğimi de sever hesabı, inisiyalleri Bewley ve Draper sabit marka mürekkebiyle işlenmiş (yani onunkiler öyleydi) müşabih çamaşırlarını aynı şekilde yıkadığını itiraf etmek mecburiyetinde bırakmıştı. Gene de tam o anda, diken üstünde oturduğundan, kadının yokluğunu onun varlığına yeğlediğinden dolayı, işletici elinin kaba bir hareketiyle onu oksuladığı vakit hakikaten ferahlamıştı. Evening Telegraph'ın bir ucundan kadının kimi tahtalarının eksik olduğunu gösteren kontagımsı camı sırtıkan çehresini kapının ucundan bir an için gördü – kadın, Murphy reisin engin göğsünü çeviren meraklılar grubunu aşikâr bir meylân ile seyretti ve ardından yoklara karışıp gitti.

—Gambot, dedi işletici.

—Aklımın işi değil, diye Stephen'a fısıldadı Mr. Bloom, tıbbi açıdan diyorum ki, Lock hastanesi kaçkını zührevi hastalıkları bünyesinde barındıran sefil bir yaratık nasıl da hayasızca insanlara asılıyor ve aklı başında bir adam, şayet sıhhatine bir nebze ihtimam gösteriyorsa. Talihsiz yaratık! Tabii eninde sonunda onun bu vaziyetinden mesul olan bazı kimseler vardır. Ama sebebi ne olursa olsun....

Stephen kadını görmemiş olduğundan omzunu silkti ve dedi ki:

—Bu ülkede insanlar o kadının satıp satabileceğinden çok daha fazlasını satıp yüklerini tutuyorlar. Vücudunu satıp da ruhunu satın alabilecek gücü olmayanlardan korkma sen. O kadın kötü bir tacir. Pahalıya alıp ucuza satıyor.

Daha yaşlı olanı, herhangi bir şekilde sıkılgan veya müşkül-pesent bir zat olmasına rağmen, bunun rezaletin son perdesi olduğunu ve *instantan* engellenmesi icap ettiğini, o çeşit kadınlara (bu mevzudaki evde kalmışlığın verdiği nanemollalık bir tarafa) lü-

810

820

830

840

850

zumlu bir şer olarak vesika verilmesi ve onların münasip otorite-lerce muayene edilmesi, hakikaten ifade edilebilirdi ki, bir *pater-familias* olarak, ta ilk başlangıcından beri bunun şiddetli bir müda-fiiydi. Bu neviden bir tarzı hareketi tesahup eden bir kimse, dedi Bloom, mevzuu kâmilten tavzih ederek, bütün alâkadarlara devam-lı bir lütuf bahşetmiş olacaktır.

—Sen iyi bir Katolik olarak, diye mütalaasını serdetti, ruha inanırsın. Yoksa bununla, herhangi harici bir objeden, meselâ bu masa veya şu fincandan farklı olarak insanın zihnini, beyingücünü mü kastetmektesin. Buna ben de inanıyorum çünkü salahiyettar kimseler bunu gri maddenin kıvrımları diye izah etmişlerdir. Aksi takdirde mesela X şuaları gibi icatlarımız olmazdı. Değil mi ya?

Bu suretle alâkalanan Stephen, cevap vermeden evvel zihnini toparlamak ve hatırlamak maksadıyla hafızasını fevkalbeşer bir su-rette çalıştırmak mecburiyetinde kaldı:

—En yetkili ağızlar bana bunun basit bir madde olması hase-biyle bozulmasının söz konusu olmadığını anlatmışlardır. Anladığı-ma göre, işittiklerimden edindiğim intiba şudur ki, *corruptio per se* ve *corruptio per accidens* gibi ikisi de saray âdabından dışlanan Ken-di öbür azizliklerine ilâveler yapmaya muktedir olan Asli Sebebi ile imha edilme ihtimali hariç ölümsüz olabilir.

Her ne kadar bunun istilzam ettiği tasavvufî incelikten yana dünyevî müdrikesi bir parça noksan ise de Mr. Bloom bunun umumi mealini tamamıyla kabul etmiş idi, ancak basit babında noktai nazarını serdetme lüzumunu hissederek, derhal mukabele-de bulundu:

—Basit? Münasip kelimenin bu olduğunu zannetmiyorum. Muhakkak ki, haklısın, şunu kabul etmek lâzım ki, insan basit bir ruha anca kırk yılda bir rastlar. Ama benim varmak istediğim nokta şu ki, meselâ o şuaları keşfetmek için Röntgen'in yaptığı şey baş-kaydı, yahut teleskopu Edison, yoksa çok daha evveldi sanırım Galileo'ydu, o adam, yani, ve aynı şey elektrik gibi o şümüllü tabi-at hadiselerine ait kanunlar için de hakeza, lâkin tabiatüstü bir Tanrı'nın mevcudiyetine inandığını söylemek ise bambaşka bir şey.

—Ha o mesele, diye tevbih etti Stephen, Mukaddes Kitabın en fazla bilinen çok sayıdaki hükümlerinde nihai olarak ispat edilmiş bulunmaktadır, ikinci derecedeki deliller hariç.

Bu çetrefilli mevzuda mamafih iki dostumuzun noktainazarla-rı, tahsilleri ve daha başka her şeyleri ve bilhassa yaşları arasında dağlar kadar fark olduğundan dolayı birbirleriyle çelişki içindeydi.

—İspat mı edilmiş? Diye bir inanmazlık tebessümüyle karşı çıktı daha tecrübeli olanı, ilk noktalarına sınıksız sarılarak. Bundan pek emin değilim. Bu mevzuda herkesin kendine göre bir fikri vardır ve, meseleyi taassubkâr tarafına sürüklemeyen, müsaadenle bu noktada seninle *in toto* aynı kanatte olmadığımı tebarüz ettirmeliyim. Benim inancım şudur ki, hakikati samimiyetle söylemek icap ederse, o parçaların hepsi de muhtemelen keşifler tarafından konulmuş düzmecelerden başka bir şey olmayıp belki de bu vaziyet *Hamlet* gibi eserleri tam olarak kimin yazdığı, Bacon mı, zira Shakespeare'i benden namütenahi daha fazla bildiğine göre muhakkak ki teferruatını sana anlatmama hacet olmayan millî şairimize dair o devasa problemin bir tekrarıdır. Şu kahveni bitiremez misin, sen de yani? Ver karıştırayım. Şu poğaçadan da bir parça al bakalım. Handırsa bizim reisin tuğlalarına benziyor mübarek. Ama kendisinde olmayan bir şeyi veremez ki hiç kimse. Isır ucundan biraz.

900

—İmkânı yok, diye kıvrarak geçiştirdi Stephen, o anda zihinsel vaziyeti daha fazlasını serdetmekten imtina ettiği için.

Kusur buluculuk taamülen beyhude olduğuna, Mr. Bloom en iyisi dipteki şekeri karıştırmayı veya bunu denemeyi geçirip hırçınlığa yakın bir hisle Coffee Palace'ı ve oranın mutedil (ve kazançlı) atmosferini düşündü. Şüphesiz ki bu meşru bir gaye idi ve tartışmasız son derece hayırlı neticeler alıyordu; şimdiki gibi barınaklar ise geceleyin serserilere alkolsüz meşrubat takdim etmek, akşamları ehliyetli zevat tarafından aşağı tabakalar için konserler, piyesler ve faydeli konferanslar tertip etmek gayesiyle işletiliyordu. Diğer taraftan, bir vakitler orada pek mümtaz bir yer işgal eden karısına piyano çalması karşılığında ödedikleri meblâğa – ki gayet mütevazı bir ücret idi – ait vazih ve üzücü bir hatırası mevcuttu. İnanmaya şiddetle mütemayil olduğu fikre göre herhangi bir rakip tanımayacak bir tarzda esaslı bir net kâra ulaşılmalıydı. SO₄ bakır sülfat zehirlenmesi veyahut da bir yerde okuduğunu hatırladığına göre ucuz bir aşevinde ama nerede, ne vakit hatırlamıyordu bazı kuru bezelyelerin içindeki bir şeyler. Her ne hal ise tek mil gıda maddelerinin muayenesi, tıbbi muayenesi ona her vakit olduğundan daha elzem gözükmekteydi ki muhtemelen tıbbi tahlil mevzuunda Dr. Tibble'in Vi-Cocoa'sına olan rağbeti izah etmeye kâfi gelirdi.

910

920

—İç bakalım bir yudum, deme cüretini gösterebildi kahveyi karıştırmasını müteakip.

930

Hiç olmazsa bir tadına bakmaya razı olan Stephen, hantal

maşrapayı, kulpundan tutarken faşır diye dökülen kahverengi sıvının içinden kaldırdı ve müstekreh meşrubattan bir yudum içti.

—Gene de kokar moka ama tok tutar, diye insanıyetli dehası teşvik etti, gıda konusunda gayet titizimdir. Çok az dahi şikem-perver olmayışının yegâne sebebi muntazam öğünlerle iktifa etmenin zihinsel olsun, el işi olsun, her neviden müstakar çalışma için *sine qua non* teşkil ettiği idi. Daha mugaddi yiyecekler yemeli-sin. O vakit kendini bambaşka bir insan gibi hissedersin.

—Sıvı besinleri yerim ben, dedi Stephen. Ama ah, şu bıçağı burdan uzaklaştırmak lütfunda bulunur musun? Bana Roma tarihini hatırlatıyor.

Mr. Bloom derhal istenildiği gibi yaparak töhmetlendirilmiş olan nesneyi, Roma veya antik çağla bir alâkası vara hiç benzemeyen boynuzsaplı kör sıradan bir bıçağı, uç noktasının en göze çarpan noktası olduğunu müşahede ederek, ortadan kaldırdı.

—Müşterek dostumuzun hikâyeleri de kendisi gibi, dedi Mr. Bloom *apropos* bıçaklar, *cofidente ma sotto voce*. Anlattıklarına inanıyor musun? Bütün gece o mavalları saatlerce okur okur da bana mısın demez gene de. Baksana şuna.

Denizlerdeki hayatın nice korkunç ahval ve sergüzeştleriyle dolu rüzgârları tüten gözleri uykudan şişmişti; mamafih, ilk nazarda ağzından dökülen bütün o tesvilât haddi zatında pek muhtemel görünmüyor idiyse de kâmilten martavaldan ibaret olmaması ve hakikaten doğru olması ihtimali de pekâlâ mevcut idi.

O esnada önünde duran şahsı evirip çeviriyor ve gözleri ona takılalıdan bu yana onu Şerlokholmesliyordu. Başı hafif kelleşmeye meyyal ise de şemailindeki mevsuk olmayan bir şey onun bir hapishane kaçkını olduğunu ihsas ediyor ve böyle esrarengizkılıklı bir tipin kalafatçılarla ayak değirmencileri kumpanyasını tedai ettirmesi için insanın muhayyilesini fazlaca zorlaması iktiza etmiyordu. Zaten anlattığı vakadaki şahsın, insanlar ekseriye başkalarının başına gelmiş gibi anlatırlar ya, kendisi olması ve günahlarının kefaretni yukarıda tasvir edilen melodramatik şekilde ödeyen Antonio zatı muhteremleri (ki millî şairimizin kaleminden neşet eden aynı isimdeki şahsiyet ile hiçbir alâkası yoktur) bir tarafa onu kendisinin öldürmüş ve hayatının dört beş yakış senesini süflî mahpushanelerde geçirmiş olması pekâlâ mümkündü. Diğer taraftan sadece kurt masalı okuyor da olabilirdi, ki aşikâr safdillerle, yabancı diyarlardan haber bekleyen şu arabacılar gibi Dublin yerlileriyle karşılaşan *Hesperus* uskunasının vesairenin dolaylarında palavra sıkarak umman denizlerinde yelken açmış her kadim denizcinin

baştan çıkmış olması mazur görülebilir bir zaaf sayılabilirdi. Velhasıl hulâsatülhulâsa bir insanın kendisi hakkında söylediği yalanlar, başkalarının onun hakkında düzdükleri bilcümle kuyruklu yalanlarla asla boy ölçüşemez.

—Dikkat buyurun, bunların toponun da uydurmasyon olduğunu söylüyor değilim, diye söze devam etti. Buna benzer sahnelere sık olmasa dahi zaman zaman rastlanır. Devler, elbet onlarla karşılaşmak epey zor olsa da, arada bir görünürler, cüce kraliçe Marcella hakeza. Henry Street'teki balmumu heykeller sergisinde Aztekler tabir edilen oturan eğribacaklı birtakım heykelleri kendi gözlerimle gördüydüm, adamların bacaklarını düzeltbilmeleri mümkün değil, annadınız mın, diyerek yanında oturan adamın sağ dizinin ardındaki veter mi denir her ne karınağrısı ise sınırlarını işaretleyerek, buralarındaki adaleler var ya, onlara tapınan milletin önünde tanrılar gibi o şekilde oturmaktan son derece cılız kalırlar diye devam etti. Basit ruhlara bir örnek sana.

Mamafih lafı Sinbad ile onun dehşetengiz sergüzeştlerine (ki ona bir parça Ludwig, *namı diger* Ledwidge'yi, onun Gaiety afişlerinde boy gösterdiği ve Michael Gunn'ın harikulade başarılı *Flying Dutchman*'da idareci üye olduğu ve her ne kadar hayali veya bunun aksi sefinelerin de trenler gibi sahnede biraz yavan kaçtığı bir hakikat ise de herkesin onu dinlemek maksadıyla akın akın geldiği zamanları hatırlatıyordu) getirdiyse de bunda bizatihi telif edilemeyecek bir husus bulunmadığını itiraf etti idi. Bilâkis o sırtından hançerleme motifi İtalyanlara pek de yabancı gelmeyen bir mesele idi ancak aslında rahatlıkla söylemeliydi ki Coombe yakınında küçük İtalya'nın ordaki o dondurmacılarla balık tavacıları ve hele hele patates kızartmacıları ve dahi diğerleri ertesi gün sessizce, ve neuzundan diye ekledi, ağzınıza layık *de rigueur* sarmısaklı bir aş hazırlamak gayesi ile geceleri kedi cinsinden o zararsız ve lüzumlu hayvanları avlamaya bir parça fazlaca müsait olmaları hariç makul muktesit çalıskan insanlardı.

—İspanyollar da, meselâ, diye devam etti, öyle ateşin mizaçlı olup Şeytan gibi fevrîdirler ve kanunları kendi hislerine göre tefsir ederek karınlarında taşıdıkları o hançerlerle insanın işini hemen-ccek bitiriverirler. Sürnormal sıcakların neticesi, mevsimleri icabı. Benim karım, tabir caizse, İspanyoldur, ana tarafından yani. Aslına bakarsan, İspanya'da, yani Cebelitarık'ta doğduğu için (teknik açıdan), şayet istese İspanyol vatandaşlığı talep edebilir. Tipi de İspanyol zaten. İyice esmer, bilirsin, kara yani. Bana sorarsan mevsim şartları karakteri etkiler derim. Onun için sorduysam şiirlerini

980

990

1000

1010

İtalyanca yazıp yazmadığını.

—Buraya girerken karşılaştığımız ateşli tipler, diye Stephen araya girdi, on şilin uğruna esaslı tutuşmuşlardı. *Roberto ruba roba sua*.

—Aynen dediğin gibi, diye onayladı Mr. Bloom.

1020

—Üstelik, dedi Stephen gözlerini dikmiş bir yerlerdeki bilinmeyen bir dinleyicinin ya da kendisinin üzerinde dolaştırarak, Dante'nin coşkunu ve âşık olduğu ikizkenar üçgen Miss Portinari ile Leonardo'yu ve Tommaso Mastino'yu da bilmekteyiz.

1030

—Kanlarında var, diye onadı Mr. Bloom derakap. Güneş hepsinin kanını kaynatmış, vesselam. Tesadüf bugün yolum Kildare Street müzesine düştüydü de, şayet deyiş yerindeyse buluşmamızdan az önceydi, ordaki antik heykellere bir göz attıydım. Kalçalardaki, göğüslerdeki o muhteşem tenasüp. O türden kadınlara burda pek rastlamazsın. Arada bir bi istisnası çıkar. Evet, güzeller var, ağzı burnu yerinde olanlar, ama benim kastettiğim şey kadın endamı. Üstelik giysiler konusunda öyle zevksizler ki, çoğu yani, kim ne derse desin, bence kadının doğal güzelliğine güzellik katar giyim. Kırış kırış çoraplar, belki de, lakin şüphesiz, en çok gıcık kaptığım şeydir hatta onları görmek beni tiksindirir, diyebilirim.

1040

Ne var ki, her bir yanda ilgi bir bakıma giderek azalmakta idi ve diğerleri deniz kazaları, siste kaybolan gemiler, aysberglerle müsademeler ve buna benzer vukuat hakkında sohbet başlamışlar idi. Bizim bahriyelinin de elbet bu mevzuda anlatacak şeyleri vardı. Horn Burnu'ndan birkaç kez geçmiş, Çin denizlerinin o müthiş muson rüzgârlarını yemiş bir kimse olarak ummanların bütün bu muhataralarına karşı ona moral veren veyahut da o neviden bir kelamda bulunduydu, muâzzez bir madalyon sayesinde kurtulmuş olduğunu beyan ediydi.

1050

Böylecene ondan sonra Daunt kayalığı açıklarındaki gemi enkazına, hık demiş Henry Campbell'in burnundan düşmüş olan o arabacının çıkıp da Booterstown kumsalındaki *Palme* olduğunu söylemesine dek kimsenin adını hatırlayamadığı o talihsiz Norveç başkının enkazına doğru sürüklenmişler. O sene bütün şehir bu olaydan bahsettiydi (Albert William Quill bu mevzuda *Irish Times* için fevkalâde meziyetli güzel orijinal bir şiir yazmıştı), kıyıya vuran dalgalar onun üzerinden geçiyor, ardı arkası kesilmeyen kalabalıklar kıyıda dehşetten taş kesilmiş heyecanla onu seyrediyorlardı. Ardından bir başkası *Mona*'nın nemli ve ağır bir havada orsasından gelmekte olan Swansea limanına bağlı *S. S. Lady Cairns*'e çarpmasına ve bütün mürettebatını yitirmesine ilişkin bir şeyler

söyledi. Hiçbir yardım ulaştırılamamış. Kaptanı, Mona'nın yani, müsademe bölmesinin göçmesinden korktuğunu söylemiş. Hiç su yokmuş, zahir, sintinesinde.

Bu merhalede bir hadise cereyan ettiydi. Zartayı koyuverme mecburiyetinde kalan denizci iskemlesinden kalkıverdiydi.

1060

—Pruvandan geçiyim bi şöyle arkıdaş, dedi asude bir şekerleme yapmaya tatlı bir şekilde henüz başlamış olan yanındaki adama.

Ağır adımlarla hantalcasına yavaş yavaş kapıya doğru ilerledi, barınağın dışındaki tek basamağa gâvur ölüsü gibi indi ve sola doğru kıvrıldı. Denizci oralıkta pozisyonunu aladursun, onun kalkmasından sonra her iki cebinden dışarıya fırlamış içini ısıtmak maksadıyla kendi hususi istihlâki için herhalde bahriyeli romu olacak iki şişeye gözü takılan Mr. Bloom, onun şişelerden birini çekerek tapasını çıkardığını ya da kapağını açtığını ve ağzını dudaklarına dayayarak lıkır lıkır sesler çıkara çıkara sıkı bir fırt çektiğini gördüydü. Denizcinin kadın kılığında bir karaltıyla kesişmesine müteakip birtakım manevralardan sonra netice itibariyle sırta kadem bastığını gözünden kaçırmayan bizim ıslaholmaz Bloom, gözlerini iyice zorlayarak denizci rom şişesini soğurarak bihakkın tazelenmekte, onun ağzını açmış, son ziyaretinden bu yana tanınmayacak şekilde değişmiş ve büyük çapta gelişmiş olan Loop Line iskelelerine ve köprülerine aval aval bakınmakta olduğunu sezer gibi oluydu. Görünmeyen birisi ya da birileri onu bir erkekler tuvaletine, ki tanzifat idaresinin her tarafta bu maksatla inşa ettiklerinden biriydi, tevcih etmekteydi, ancak sessizliğin hâkim olduğu kıssa bir müddet sonra denizci, ta oraya gitmeyi boşlayıp oracıkta işini görüyordu de bir süre yere şarıl şarıl akan sintinesuyunun gürültüsü araba durağındaki atlardan birini uyandırmışa benzediydi. Her ne hal ise, çingirdayan koşumları müteakip, uykulu bir toynak depreşerek yere yeniden bastı. Kor kömür dolu mangalın yanbaşındaki nöbetçi kulübesinde, yukarıda zikredilen ve merhametsiz realitede artık fülûsü ahmere muhtaç ve müftakir vaziyette olan, şimdilerde kilisenin ianesiyle geçinen (bir zamanlar en itibarlı eşhas ile rabitaları olan ve bütün hayatı boyunca konforlu bir evde yaşamış ve senelik iradı helâlinden 100 sterlin iken elbet senin eşşoğlubeşkulak tutmuş olanca servetini har vurup harman savurmuştu) ve bu mavakkat işi de muhtemelen insaniyet yüzü suyu hürmetine kendisini daha evvelden tanıyan Pat Tobin sayesinde bulan Gumley'den başkası olmayan belediyeye ait taşların bekçisi hafifçe tedirgin kulübesinin içinde cümle azası sükûnet bulup da

1070

1080

1090

kendisini Morpheus'un kollarına terkedene dek deprenip ırgalandı. Avucunda yarı buçuk bir metelik dahi yokken şehrin içinde fink atıp cümbüşlendikten kelli sıfırı tüketmiş idi. Had safhada içtiğini söylemeye hacet yok, kıssadan hisse bütün bunlar gösteriyor ki şayet yakasını bu zahir zuhuratından kurtarmayı kıvrabilseydi kendisi bir baltaya sap olabilir – hemi de devasa bir iş kurabilir idi.

Bütün bu arada İrlanda ticaret filosundaki gerek dahili gerekse harici ki zaten ikisi de aynı kapıya çıkar ya düşüşü yüksek sesle lanetlemekteydi. O sene Alexandra tersanesinde, bir Palgrave Murphy gemisinden başka bir tekne kızaktan havuza indirilmiş değildi. Limanlar maşallah ibadullah idi de bir geminin çıkıp geldiği olmuyordu.

Gemi kazalarıyla tahripçiler eksik olmuyor ama, dedi anlaşılan *au fait* olan işletici.

Anlamak istediği şey, Galway limanı projesinin Mr. Worthington yahut da ona benzer bir şahıs tarafından münakaşa konusu edildiği bir sırada o geminin ne diye gidip de Galway'daki tek kayalığa bindirdiğiydi, efendim? O zamanki kaptana sorun bu suali, diye fikir yürüttü, bakalım Britanya hükümeti ona bu iş için yevmiye olarak ne kadan rüşvet vermiş Lever Line'in kaptan John Lever'ine.

—Yalan mı bu dediğim, reis? Diye sordu halihazırda zatına mahsus işret aleminden ve sair cehtlerinden avdet eden denizciye.

Senin hazret şarkının veya homurtulu kelimelerden ibaret il-lâ ve lâkin azîm bir fors ile ünlenen heyamola mı desem işte ikililerin üçlülerin gırla gittiği sözüm ona müziğin kokusunu aldı idi. Mr. Bloom'un keskin kulakları o sırada onun galiba tapasını açtığını (ki doğruydu) işittiydi, herhalde o işret ve su dökme işlerini yapar iken onu biteviye avucunun içinde saklayagelmış ve mevzubahis mayı ateşi bir parça kekre bulmuş idi. Hâsılı kelâm maharetli âlemi işret-cum iş ü nüşunu müteakiben *soirée*de bir bâde havası estirerekten halecanla fayrap edip apar topar içeriye daldı idi.

—*Peksimetler demir gibi sert idi*

Etler dersen Lut'un karısının götünden daha tuzlu.

O, Johnny Lever!

Johnny Lever, O!

Ki bu teheyyüştten sonra o dehşetengiz vatandaş gene meclise dönüp kendisine açılan mahalle olanca sıkletıyla oturmaktan ziyade çöküverdi. Keçi-Postu, şayet onun o olduğunu farzeder isek, bir menfaati olacak ki, İrlanda'nın tabii zenginlikleri veya ona

benzer bir mevzu hakkında cerbezeli-yavan bir nutuk çekerek şekva etmekte ve bitmek tükenmek bilmeyen bu diskurunda onun Tanrı'nın dünyası üzerindeki biri hariç en varlıklı ülke olduğunu, devasa miktarlardaki kömürü, her sene ihraç edilen altı milyon pavnd kıymetindeki domuz eti, on milyonu bulan tereyağı ve yumurtası ve fakir halka fahiş vergiler ödeten ve piyasadaki etlerin en âlâsını kendi midesine indiren İngiltere'den kat kat üstün olduğuna dair ve bu minval üzerinde ne kadar istimi varsa hepsini salmakta idi. Bu münasebetle mükâlemeleri daha da dallanıp budaklandı ve herkes bunun bir vakıa olduğu hususunda hemfikir oldu. İrlanda toprağında Allahın yaşayan her bir şeyini yetiştirmek mümkün, diye ifade etti, baksanıza Albay Everard nah, Navan'da tütün yetiştirmiyor muydu! İrlanda beykininin bir benzerini başka nerede bulabilirdiniz ki? Ancak bütün konuşmaları bertaraf ederek mükâlemeyi inhisarına alıp, o yüce İngiltere'ye irtikâplarının ona kazandırdığı kudrete rağmen cürümlerinden dolayı hesap sorulacak günün pek uzak olmadığını beyan etti gayet kat'i bir dille *crescendo*. Almanlar ve Japonlar onlara göstereceklerdi, diye tasdik etti. Boerler sonun başlangıcıydı. Kalp İngiltere halihazırda devrilmek üzereydi ve onun yıkımı, onların Achilles'in topuğu olan İrlanda yüzünden olacaktı, derken ordakilere Yunanlı kahraman Achilles'in bu en zayıf noktası hakkında bilgi verdi, bunu anlatırken fotininin üzerinde bahis konusu veteri gösterirken tekmi dinleyicilerinin dikkatlerini tamamiyle çekmiş ve anlamalarını temin etmiş bulunuyor idi. Onun tüm İrlandalıları nasihatı şöyleydi: Doğduğunuz bu ülkede kalın ve İrlanda için çalışıp İrlanda için yaşayın. Parnell, İrlanda'nın harcayacak bir tek insanı yoktur, dememiş mi!

1140

1150

1160

Her bir yandaki sessizlik, *finale*inin bitişi izhar etmekte idi. Senin dalgacı bahriyeli bu muvahhiş havadisâtı hiç tınmadan dinledi.

—Ağır ol, patron, diye düpedüz mukabelebilmişil etti senin denizhıyarı demincekki mütearifeye aksüamel ile bir parça huy-suzlanıp.

1170

İngiltere'nin sukutuna vesaireye müteallik bu soğuk duşa muvafakat gösterdi idiyse de, işletici mamafih esas telâkkisine bağlı kaldı.

—Ordudaki en iyi askerler kim? Diye celallenerek sual etti kıranta eski muharip. Ya en iyi atlayan, en iyi koşanlar? Ya en iyi amirallerimizle generallerimiz? Söylesene sen bana.

—İrlandalı elbette, diye yapıştırdı, suratındaki çiller hariç

Campbell'a benzeyen arabacı.

1180

—Elbet ya, diye tasdik etti yaşlı gemici. İrlandalı Katolik köylü. İmparatorluğumuzun belkemiğidir o. Jem Mullins'i tanır mısın?

Onun şahsî kanaatlerini herkes gibi serdetmesine müsaade etmesine rağmen, işletici, bizim ya da onun olsun, her türlü imparatorluğa kem gözle baktığını ve ona hizmet eden hiçbir İrlandalıya hoş gözle bakmadığını beyan etti. Müteakiben, ortalık kızıştıkta, söylemeye hacet yok, ikisi de onların atışmalarını birbirlerine zifos atıp kapışmadıkları müddetçe alâka ile takip eden seyircileri kendi taraflarına cezbetmeye çalışarak birkaç gazûb laf daha ettiler.

1190

Uzun senelerden beridir Mr. Bloom derunî malâmattan mün-ceren bu fikri şeddeli bir lâf ü güzaf olarak bertaraf etmeye epey mütemayıl idi zira, zahidâne o vuslatın arzu edilip edilmemesi muallakta iken, boğazın karşı tarafındaki müttefiklerinin, şayet onlar düşündüğünden çok daha keşkekaleyhisselâm değil idiyse-ler, kendi kuvvetlerini faş edeceklerine ketmedecekler idi. Bu, bazı muhitlerdeki kardeş adanın maden kömürü damarının yüz milyon senede tükeneyeceği şeklindeki çılgınca fikre müsavi idi ve şayet, zaman ilerledikçe, diğerlerinin tavırlarına bakarak bu mev-zuda şahsî kanaatini ancak bu meseleyle aynı şekilde alâkalı olarak her türlü ihtimal muvacehesinde daha evvel meydana gelebileceğini ve bu vaziyet tahtında bu esnada aralarında dağlar kadar fark olsa da her iki ülkeden mümkün mertebe faydalanmaya gayret et-menin son derece münasip olacağını söyleyebilirdi. Bir diğer ente-resan nokta da, hâşâ huzurdan fahişelerin ve genç uşakların aşkla-rının ona İrlandalı askerlerin İngiltere uğruna savaştıkları kadar hatta daha da fazla ona karşı da savaştıklarını hatırlatmasıydı. Ve şimdi, niçin? O halde ikisinin, yani ünlü Invincible Fitzharris ol-duğu veya mazide olmuş olduğu rivayet edilen bu yerin lisansiyesi ile aşikâr sahtekârın teki olan ötekisinin oynadıkları şu sahne ona ister istemez külâh giydirmeye çalıştığını hatırlatıyordu, yani o bir parça insan ruhunu tetkik etmiş bir seyirci olarak, diğerleri farkın-da değillerken, dönmekte olan dolabın evvelden planlamış oldu-ğunu anlıyor idi. Ola ki hiç de öbür şahıs olmayan müstecire veya işleticiye gelince, kendisi (B.) gayri ihtiyari, şayet insan tamamiyle hebenneka biri olmadığı takdirde hususi hayatının altın bir kaidesi olarak o çeşit kimselere iltifat etmemesinin ve onlara bulaşmaktan ve uzak da olsa bir jurnalcının çıkarak Denis veya Peter Carey kra-liçenin – artık kralın ya – müddeiumumisine rapor etmesi, ki son

1200

1210

derece içtinab ettiği bir fikir idi, ihtimalinin her zaman mevcut bulunmasından dolayı onların ihanetlerine hedef olmaktan imtina etmenin en doğru hareket olacağını hissetti idi. Bu bir yana, kendisi kanunlara hâlel getiren ve prensip olarak cürümle alâkalı işlerden hiç mi hiç hoşlanmazdı. Mamafih, suçluluğa ait bu meyelânlar onun bağrında herhangi bir şekil ve de şemâilde hiçbir vakit barınmış değiller idiyse de, şüphesiz ki her daim, siyasal kanaatlerinin verdiği cesaret ile (filhakika, şahsen, kendisi bu çeşit şeylere asla bulaşmayacağından emin idi) bıçağının o soğuk çeliğini bilfiil savuran bir adama karşı, (derununda hiç değişmeksizin kalarak) ve aynı surette aşk yüzünden kan davası güden sevdiği kadının kocası ekseriya, aralarında öteki şanslı fani ile ilişkilerine dair birkaç kelime söylendikten sonra (adam ikisini de takip ettirmiştir), ya o kadına sahip olursun ya da onun uğruna asılırsın hesabı, adamın maşukasında evlilik sonrası alternatif *liaison* neticesinde aklı başına gelip de Postu lakaplı Fitz'in kadının asıl mütecaviz mücrimlere götürmekte olan arabayı sürmekte olduğunu ve yapılan ihbarların aslı varsa, bilfiil pusuya düşüren tarafta, ve aslına bakılırsa, kodaman bir hukukçu olan kimse olduğunu anlayana dek hançerini kadına daldırarak öldürücü yaralar açan o güneyllilere belli bir nevi hayranlık hissettiğini inkâr edecek değil idi. Hâsılı kelâm artık bu çok eski bir vak'a idi ve sözüm ona Postu-vesaire dostumuza gelince, muzaffer çıkıp vazih bir şekilde idamei hayat etmiş idi. Ya eceliyle ölmesi veyahut da bir darağacının tepesinde asılması gerekiyor idi. Aktrisler gibi, hep katiyyen son performanslarıdır da ardından tebessümlerle çıkagelirler tekrar. Gülünç derecede cömerttir, mütelevvindir, iktisat hakkında hiçbir fikri yoktur, muttasıl kemik yerine onun gölgesini kapmaya çalışır. Ve de aynı surette, Mr. Johnny Lever'in de rıhtım civarındaki teferrüçleri sırasında *Old Ireland* tavernasının –Erin'e dön vesaire– şipşirin havasında külliyetlice £. s. d. yitirmiş olduğuna dair pek müsellem bir şüpheye kapılmış idi. Müteakiben öbürüne gelince daha geçenlerde, Stephen'e anlattığı gibi, kendisine hakaret eden o şahsı nasıl kolayca ve tesirli bir şekilde sustururken kullandığı lisanın tıpkısını iştmiş idi.

—Bir şeylere küsmüş olmalı, diye beyan etti o her ne kadar haksızlıklar kurbanı ise de netice itibariyle mütesekkin şahıs, deyiverdiydim. Bana Yahudi dedi, üstelik de hiddet ederek kırıcı bir şekilde. O vakit ben de vazih hakikatlerden bir nebze dahi sapmaksızın ona Allahın, yani İsa'nın ve tüm ailesinin de benim gibi bir Yahudi olduğunu söyledim, oysa gerçek şu ki Yahudilikle

bi ilintim yok benim. Nasıl oturtmuşum, di mi? Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. Herkes de gördüydü ya, herifçioglu dut yemişi bülbüle döndü. Haksız mıyım, sen söyle!

Ürkek bir mağmumiyet ve gururla gözlerinde uzun bir hatalısın bakışı, onun mülayim ithamına kezalik niyazmendî nazarlarla cevap veren Stephen'ın üzerine dikti, zira onun gözlerinde hepsinin bu kadar olmadığını anıştıran türden ışımlar vardıya benziyordu.

—*Ex quibus*, diye mırıldandı Stephen ağzında geveleyerek, 1270 iki göz ya da dört gözle halleşedursunlar, adı *Christus* ya da Bloom'dur ya da herhangi başka bir şey, *secundum carnem*.

—Elbette, diye girişerek onayladı Mr. B., meselenin her iki tarafına bakman lâzım. Doğru ve yanlış konusunda insicamlı, de- 1280 ğişmez kaideler serdetmek zordur, lâkin ne tarafa baksan ıslah edilecek bi şeyler bulursun, ne var ki, dediklerine göre bizim kendi çilekeş İrlandamız da dahil olmak üzere tüm ülkeler layık oldukları hükümetlerce idare edilirler. Ancak her taraftan bir parça iyi niyet ister. Evet, anladık, karşılıklı üstünlüklerinden dem vurarak böbürleniyorlar, e, karşılıklı eşitliğe ne olacak, ya! Her ne şekil ve şemalde olursa olsun şiddete ve müsamahasızlığa çok içerlerim. Bunlarla hiçbi netice alamadığın gibi hiçbi şeyi de önleyemezsin. Taksitli sisteme benzer bir devrime ihtiyaç var. Bunun muvacehesinde, sırf başka bi sokakta oturuyorlar ve bitişik evde başka bi şiveyle konuşuyorlar diye insanlardan nefret etmek saçmalığın dik âlâsı değil midir allasen.

—Skinner aralığıyla Ormond pazarı arasındaki unutulmaz kanlı köprü muharebesiyle yedi dakika harbi, diye onadı Stephen.

Evet, ona tamamiyle katılıyordu Mr. Bloom, onun bu sözünü küllühüm tasdik edip, söyledikleri ziyadesiyle doğru idi hani.

—Lâfımı ağzımdan kaptın vallahi, diye karşılık verdi. Birbiri- 1290 ni tutmayan deliller kumkuması, insan ne diyeceğini şaşıyor bilahi....

Bütün bu rezilâne kavgalar, onun naçiz kanaatine göre kanı bozukluğun bir hezeyanı, bir çeşit osuruğu cinlilik tezahürü veya bir nevi hormon dengesizliğinin neticesi olup sehven bir şeref ve bir bayrak çöpatlatamazlığına vehmedilmekte, ve insanlar ne zaman duracaklarını asla bilmediklerinden dolayı büyük nispette her bir tamahkârlığın ve kıskançlığın ardında yatan para meselesine bağlı bir meseledir.

—İtham ediyorlar, diye belirtti işitilir bir sesle. 1300

Sonra diğerlerinden olabildiğince uzağa döndü... öyle ya, bel-

ki de... ve konuşmasını daha da yaklaşılarak sürdürdü... diğerleri şey etmesinler diye... nesine lâzımdı.

—Yahudileri, diye hafifçe duyurdu yandan, ülkenin mahvına sebep olmakla suçluyorlar. Zerre kadar aslı yok bunun, sana söylüyorum bak. Tarih, öğrenince şaşıracaksın, şüpheye mahal bırakmayacak şekilde kanıtlamıştır ki İspanya engizisyonun Yahudileri kovmasından sonra zevale yüz tutmaya başlamış İngiltere de, diğer yönlerden affedilmez hatalar işlemiş fevkalâde muktedir ama habîs bir devlet adamı olan Cromwell onları ülkeye kabul etmeye başladıktan sonra refaha kavuşmuştur. Niçin? Çünkü onların maneviyatı münasip hassalarla meşbudur. Pratik insanlardır ve bunu ispat etmişlerdir. Ne olduklarını saymama hacet yok zira bu konudaki nümune eserleri zaten biliyorsun, üstelik ortodokssun da. Lâkin iktisadi, dine dokunmayalım, alanda rahip deyince akla yoksulluk geliyor. İspanya'ya dönelim, savaşta gördün işte, girişken Amerika'yla kıyaslanınca. Türkler. İnançlarından dolayı. Zira ölür ölmez dosdoğru cennete gideceklerine inanmasalar daha iyi bir hayat sürmeye çalışırlardı, en azından bence öyle. Sahte iddialarla dünyalıklarını çıkaran bölge papazlarının hokkabazlığı da budur işte. Ben, diye dramatik bir forsla devam etti, ilkönce sana bahsettiğim o kaba herif kadar İrlandalıyım ve herkesin, diye sözünü neticelendirdi, her türlü dine bağlı insanların ve sınıfların *pro rata* haylice yüklü bir gelire kavuştuğunu görmek isterim, hem de öyle varla yok arası değil, yılda 300 £ civarında olmalı. Meselenin can damarı budur işte, üstelik mümkündür de, insanlar arasında dostane ilişkileri tahrik edecek olması da cabası. İyi ya da kötü, benim kanaatim budur. Vatanseverlik budur bence. Klasik dil derslerimizde *Alma Mater, vita bene*'de çatpat Latincesini öğrendiğimiz gibi, *Ubi patria*. Vatan, karnının doyduğu yerdir, çalıştığın takdirde.

Çapanoğlunun aptes suyuna benzeyen bir fincan kahve bozuntusunu yudumlar ve bu ahvali umumiyyeye dair hulâsayı dinler iken, Stephen nazarlarını belli bir noktaya temerküz ettirmeden dikmiş bulunuyor idi. İşitebiliyordu, tabii, sabahları Ringsend'de yuvalarını örten ya da öyle görünen kendi renklerindeki çeşit çeşit kumların tüm o renklerine çabucak gömülüp gizleniveren o yengeçler gibi değişik tonlara bürünen her çeşitten sözcüğü. Sonra gözlerini kaldırdı ve çalıştığın takdirde dediğini işittiği sesin sözcükleri söyleyen yoksa söylemeyen gözlerini gördü.

—Ben hariç, diyebildi sonunda, çalışmayı kastederek.

O gözler bu deyi üzerine şaşırdı zira o, *pro tem*. onlara malik

1310

1320

1330

1340

olan şahıs bildirdi ki, ya da konuşan sesi miydi bunu yapan, herkes çalışmalı, mecburen, beraber.

—Yani, elbet, diye atıldı öteki onaylamak amacıyla, mümkün olan en geniş anlamıyla çalışma. Hatta sırf şan şöhet amacını taşımayan edebi mesai bile. Gazetelere yazı yazmak bugünlerde en kolay yol. Bu da bir çalışma. Önemli çalışma. Öyle ya, seni tanıdığım kadarıyla, senin tahsiline harcanan onca paradan sonra bunu telâfi etmeye hak kazanmış biri olarak kendi fiyatını biçebilirsin. Kendi felsefeni işleyerek kaleminle yaşamayı en azından bir köylü kadar hak etmiş durumdasın. Di mi? İkiniz de İrlanda'ya lâzımsınız, beyin ve adale. İkisi de eşit ehemmiyette.

—Herhalde sen, diye Stephen karşılık verdi bir tür yarım gülüşle, kısaca İrlanda denilen *faubourg Saint Patrice*'ye ait olduğundan dolayı önemli olabileceğinden kuşkulandığını.

—Hatta bir adım daha ileri giderim, diye çıtlattı Mr. Bloom.

—Ama, diye onun sözünü kesti Stephen, kanımca İrlanda'nın önemi onun bana ait olmasından kaynaklanıyor.

—Kime ait? diye sual etti Mr. Bloom eğilerek, ola ki yanlış anlamış olduğunu vehmedip. Affedersin. Ne yazık ki, cümlemin son bölümünü işitemedim. Ne diyordun sen o?...

Stephen, aşikâre huysuzlanarak, yineledi ve kahve maşrapası mıdır her ne nesne ise pek kibar olmayan bir şekilde bir yana itip, ekledi:

—Ülkeyi değiştirmek olası. Gel konuyu değiştirelim.

Bu isabetli öneri karşısında Mr. Bloom, konuyu değiştirmek için, gözlerini indirdi, ama bu damdan düşercesine söylenen sözden sonra konuşmanın nasıl bir mecra takip etmesi gerektiğini bir türlü kestiremiyordu. Davranışındaki serzeniş yanı daha ağır basıyordu kuşkusuz. Söylemeye hacet yoktu ki onun az önceki curcunasının etkisiyle ayık haline yabancı bir huşunet içindeydi. Muhtemelen gerekli olan ve Mr. B.'nin en büyük önemi atfettiği aile-hayatından nasibini almamış ya da uygun insanlarla bir arada olma fırsatını bulamamıştı. Göz ucuyla ve bir parçacık endişeyle yanındaki genç adamı inceledi ve onun Paris'ten yeni döndüğünü hatırlayarak endişesi bir tür haşyete dönüştü, daha ziyade ona çokça babasını ve kız kardeşini anımsatan gözleri konuyu aydınlatıcı bir ipucu vermiyordu, ne var ki, bu genç adam insanın aklına geleceği parlak olduğu halde vaktinden önce çürümeye başlayan ve bunun tek sorumlusu da kendileri olan kültürlü delikanlıları getiriyordu. Örneğin, o yarıkaçık zıppır O'Callaghan'ı ele alalım, soylu ama yoksul bir ailedendi, sarhoş olduğu zamanlar birtakım garip davranış-

lar sergileyip aklına estiği gibi delilikler yaparak etrafındaki herkesi bıktırır onlara elaman dedirtirdi meselâ caddelerde kesekâğıdından bir giysiyle (gerçekten) gezerek gösteriş yapma gibi bir âdeti vardı. Bu eğlence faslı son bulduktan sonra her zamanki *dénouement* başlardı, başı belâya girince birkaç arkadaşı, Lower Castle Yard'daki John Mallon'un marizini sıkı bir şekilde ihsas ettirdikten sonra onu oradan tıyandırır, ceza kanununun muaddel maddesinin ikinci bendi mucibince uysallaştırılma korkusuyla, celbedilmek üzere geri zekâlıların bile anlayacağı nedenlerden asla ifşa edilmeyen birtakım isimler verilir. Kısacası, kör kör parmağım gözüne, hiç kulak asmadığı altı on altı, Antonio vasire, cokeyler, es-tetler ve yetmişler ya da o civarlarda pek moda olan dövmele-
 1390
 hat-
 lortlar kamarasında dahi zira tahtın sahibi gençliğinde, daha ve-
 lıhlı iken, lortlar kamarası üyelerinin ve diğer kodamanların sade-
 ce devlet başkanının izinden giderken, zihninden azîmüştan kim-
 selerin şaibelerini geçirdi birkaç sene evvel kraliyet mensuplarının
 Cornwall vakasında olduğu gibi ahlâka mugayır davranışları ki ta-
 1400
 bıata aykırı şatafatlarıyla, iffetli Mrs. Grundy'nin kanunlar muva-
 cchesinde fevkalâde iğrenç bulunduğu ama onların düşündüğü se-
 beplerden değil yalnız kadınlar her zaman birbirleriyle incir çekir-
 değini doldurmayan sebeplerden dalaşırlar çoğu zaman da bu kı-
 yafetler ve onun gibi şeylerle ilgilidir. Mutena iç çamaşırlarına me-
 raklı hanımlar ve kıyafetlerine düşkün beyler, aralarındaki gediği
 tarizlerle daha da genişletmeye gayret ederek ve bu iki cins arasın-
 1410
 daki münasebetsiz fiilleri daha da sahih bir şevk yaratabilmek ga-
 yesiyle, kadın onunkinin düğmelerini ardından da erkek onunki-
 leri çözdü, iğneye dikkat et, halbuki yamyamların yaşadığı adalar-
 da vahşiler, meselâ, gölgede doksan derecede bu türden şeylere
 kumpas sallamazlar. Ne var ki, düşüncelerimizin başlangıcına dö-
 nersek, diğer taraftan en alçak basamaktan kendi gayretleriyle te-
 rakki edip zirveye kadar yükselen diğerleri de var idi. Salt Allah
 vergisi deha sayesinde mümkün oluyor bu. Beyin ile, efendim.

Bu ve diğer sebeplerden, daha da bekleyerek bu beklenme-
 dik vesileden faydalanma hususuna alâka duyduğunu hatta bunun
 bir vazife olduğunu hissetti ama sebebini bir türlü kestiremedi zira
 zaten halihazırda birkaç şilin içerdeydi lâkin buna kendisi sebep
 olmuştu. Mamafih onun zihnini tembih edebilen epey yüksek ka-
 1420
 libreden biriyle ünsiyet peyda etmek bu küçük masrafı kat kat te-
 likfi ederdi. Bu şekildeki bir enetelektüel münebbih, arada bir zi-
 hin için en âlâ bir tonik fonksiyonu yerine geçebilirdi. Buna bir de
 rabıtısız bir tip olan emektar denizciyle tanışma, münakaşa etme,

hora tepme, kürek çekme fırsatını da ilâve edince, gece kuşları, tüm o envai çeşit hadisât, tekmili birden, bilhassa son zamanlarda halkın alâkasının mihrak noktası haline gelen en düşkün vaziyette olanların, yani madenkömürçülerinin, dalgıçların, çöplük farelerinin vesairenin hayatları da dahil içinde yaşadığımız dünyanın bir minyatür kameosunu meydana getiriyordu. Ol ezher saati inkişaf ettirmek maksadı ile, eline kalemi alıp da şu bayatlamış metotlarla (zira yapmak istediği şey sadece buydu) muharrirliğe başlasa acaba şansı, sütunu bir Gine hesabıyla Mr. Philip Beaufoy'un kine yakla-
 1430 şacak derecede yaver gider miydi, diye geçirdi. Meselâ, *Bir Arabacı Barınağı'nda Edindiğim İntibalar*.

Tesadüfe bakın, *Telegraph*'ın pembe –oysa utanmak nedir bil-
 meyen– kâğıda basılı yarış neticelerini veren ilâvesi dirseğinin he-
 men yanında durmaktaydı, ve zihni bir solüsyona vasil olmaksızın
 1440 gene kendisine ait olan bir ülke ile Bridgewater'den gelmiş olan
 gemi ve A. Boduin'e hitaben yazılmış olan kartpostal üzerinde
 kaptanın yaşını bul bilmecesi ile meşgul iken, gözlerini kendisini
 bilhassa alâkadar eden mütevali serlevhalar üzerinde maksatsızca-
 sına gezdiredursun, Er-Rahman celle celâlühû, bugün de gündelik
 matbuatımızı esirgeme bizden. Önce biraz ilerleyecek gibi oldu
 ama meğerse H. du Boyes isminde, bir daktilo veya onun gibi bir
 şeyin acentasıymış. Yaman bi muharebe, Tokyo. İrlanda'da seviş-
 me, zarar ziyan 200 £. Gordon Bennett. Muhaceret vurgunu. Baş-
 piskopostan mektup. William †. Ascot, Gold Cup'ı kazanıyor. Aut-
 sayder *Throwaway*'ın zaferi, Capt. Marshall'ın yağız atı *Sir Hu-*
 1450 *go*'nun büyük sürpriz yaratarak büyük nişanı aldığı '92 Derby'sini
 hatırlatıyor. New York'ta felaket. Binlerce kişi hayatını yitirdi.
 Ayak ve Ağız. Müteveffa Mr. Patrick Dignam'ın cenazesi.

Böylece, mevzuu değiştirmek gayesiyle Dignam R. I. P. hak-
 kında, epey hüznü bir uğurlama diye düşündüğü yazıyı okudu.
 Ya da en azından bir üslup değişikliği.

—*Bu sabah* (yazıyı Hynes koymuştu muhakkak) *müteveffa Mr. Patrick Dignam'ın cenazesi No: 9 Newbridge Avenue, Sandymount adre-*
sindeki ikametgâhından, Glasnevin'de defnedilmek üzere kaldırılmıştır.
Vefat eden zat şehir hayatının fevkalâde sevilen dostane şahsiyetiyle tema-
 1460 *yüz etmiş bir simasıydı ve kısa süren bir hastalığı takip eden ferağı derin*
teessüre gark ettiği her sınıftan hemşehrilerine büyük bir şok tesiri icra
etmiştir. Müteveffanın birçok arkadaşının hazır bulunduğu cenaze me-
rasimi (Hynes bunları Corny'nin tembihlemesiyle yazmıştır şüp-
hesiz) 164 North Strand Road adresinde mukim Messrs. H. J. O'Neill
and Son tarafından icra edilmiştir. Matemciler arasında şu şahıslar

mevcut idi: Patk. Dignam (oğlu), Bernard Corrigan (kayınbiraderi),
 Ino. Henry Menton, Dr. Vek., Martin Cunningham, John Power, .) ye-
 sendph 118 ador dorador douradora (matbaanın piri Monks'a Keyes
 ılanını anlattığı sırada olacak) Thomas Kernan, Simon Dedalus, Step-
 hen Dedalus B. A., Edw. J. Lambert, Cornelius T. Kelleher, Joseph M'C.
 Hynes, L. Boom, C. P. M'Coy – M'Intosh ve daha birçokları.

1470

L. Boom (ismindeki yanlışlık ve dizgi hataları sebebiyle en
 küçük bir infial dahi hissetmek şöyle dursun, C. P. M'Coy ve
 Stephen Dedalus, söylemeye hacet yok, küllühüm namevcudiyet-
 leriyle bas bas bağırırken (M'Intosh'u bir yana bırakalım) aynı
 zamanda gülmekten katılacak hale gelen L. Boom bunu yeniden
 esnemeye hazırlanmakta olan, yarı asabi dostu B. A.'ya abuk sa-
 buk baskı hatalarının mutat tesirini unutmaksızın gösterdi.

—İbranilere ilk nâme şöyle miydi? Diye sordu altçenesi mü-
 saade eder etmez. Metin: Ağzını aç da ayağını içine koy.

1480

—Öyle. Vallahi, dedi Mr. Bloom (ne var, hiç alâkası olmayan
 ayak ve ağzı ekleyene dek ilkin başpiskoposu kastettiğini zannet-
 ti) ferahlamış ve ziyadesiyle memnun, aynı zamanda Myles Craw-
 ford'un idaresinde böyle bir şeyin olmasına da bir parça hayret et-
 miş vaziyette. İşte.

Öbürküsu ikinci sahifeyi okuyadursun Boom (bu kere ona ye-
 ni unvanıyla hitabedersek) kısa süren bu boş zamanını kendi tara-
 fındaki üçüncü sahifede yer alan üçüncü Ascot yarışının hikâyesini
 dembedem okumakla geçirmekte idi. 1000 İngiliz altını ile 3000
 İngiliz altını tıngır para. Damızlık taylar ve dişi taylar. Mr. F. Ale-
 xander'in *Throwaway*'i, B'ham, 5 yaş, 9 st. 4 lbs. (W. Lane) *Righta-
 way-Thrale* ile 1., Lord Howard de Walden'in *Zinfandel*'i (M. Can-
 non) 2., Mr. W. Bass'ın *Sceptre*'i 3.. *Zinfandel* üzerine 4'e 5 bahisli,
Throwaway 20'ye 1 (auts.). *Sceptre* çok az daha ağırca, *Zinfandel*
 üzerine 4'e 5, *Throwaway* 20'ye 1 (auts.). *Throwaway* ile *Zinfandel*
 birbirinden ayrılmaksızın koştular. Atların kazanma şansları eşit gi-
 bi gözükürken tanınmamış bir autsayder bir çıkış yaparak öne doğ-
 ru atıldı, 2 1/2 millik bir parkurda Lord Howard de Walden'in al
 aygır tayını ve Mr. W. Bass'ın doru dişi tayını geçerek uzun süre
 önde gitti ve yarışı bitirdi. Kazanan atın yetiştiricisi Braime idi, de-
 mek ki Lenehan'ın ileri sürdüğü gibi olay sırf palavradan ibaret
 değildi. Zaferi bir at boyu mesafeyle ferasetli bir şekilde garantile-
 mişti. 1000 İngiliz altını ile 3000 İngiliz altını tıngır para. Yarıştaki
 atlar: J. de Bremond'un (Bantam Lyons'un meraklan çatarcasına
 soruşturduğu ama henüz ulaşmamış olan Fransız atı) *Maximum*
II'su. Başarılı sonuca götüren farklı yollar. Sevişmenin zarar ziyanı.

1490

1500

O avanak Lyons mütehevvir davranışıyla hedefi ıskalayıp sonuncu geldi. Elbet bunu yapmasının sebebi büyük oynamak gayesiyle idiyse de olaylar öyle gelişti ki zavallı ebleh sonunda hava almakla yetinmek zorunda kaldı, ümidini yitirip. Neticede tahminden ibaret kalmıştı bütün işi.

—Onların bu şekilde gelecekleri belliydi zaten, dedi o, Bloom yani.

—Kimin? dedi, bu arada söyleyim, eli incinen öteki.

—Bi sabah gazeteyi açıcaksın, diye doğruladı arabacı, ve okuyacaksın: *Parnell'in Dönüşü*. İstedikleri şeye bahse girerdi. Bir gece bir Dublin silahendazı o barınaktaymış da, onu Güney Afrika'da gördüğünü söylemiş. Gururdu onu öldüren. Bence gidip kendisini vurmak veya 15 numaralı komite odasından sonra eski haline dönüp onu suçlayacak bir kimse kalmayana dek bir müddet kimseciklere gözükmemeliydi. Akıllı başına gelip de eski benliğine kavuştuğu zaman herkes birden onun önünde çıplak dizlerinin üzerine çöküp onu selâmlarlardı. Ölmemiştir o. Sadece bi yerlere kaçmıştır. Getirdikleri tabutun taş doluydu içi. İsmi de değiştirmiş. De Wet yapmıştı, Boer generali. Rahiplere çatmakla hata yapmıştı bence. Vesaire vesaire vesaire.

Buna rağmen Bloom (hakiki unvanıyla) onların hatırladıkları şeyleri hayretle karşılamaktaydı zira anlattıklarının onda dokuzu öyle tek tük değil binlerce katranvariline dairdi demek ki yirmi küsur sene geçtiğine göre tam bir nisyandı. Hiç mümkün görünmüyordu elbet o taşlarda dahi bir parçacık hakikat payı varsa, farzetsek bile, dönüşünün son derece mahzurlu olacağını düşündü, her şey bir yana. Belli ki onun ölümündeki bir şeyler onları ifrit ediyordu. Ya bir sürü çeşitli siyasi tertipleri tam ikmal edilme safhasına yaklaşmışken şiddetli bir zatürriyeden ziyan olup boynu bükük göçüp gitmiş ya da belki de ölümü bir yerde ıslandıktan sonra çizmeleriyle elbiselerini değiştirmeyi ihmal etmiş olmasından dolayı husule gelen bir soğukalgınlığı kondisyonunu bir odaya kapamış olduğundan dolayı bir mütehassısa gösterememesi ve neticede bu yüzden on beş gün dolmadan herkesi acılara garkederek (yoksa belki de acınmalarının sebebi işlerinin ellerinden alınmış olduğunu görmekten mi neşet etmekteydi) ölmesine medyundur. Muhakkak ki onun nerede olabileceğine ilişkin herhangi bir ipucu Fox ve Stewart gibi çeşitli takma isimler altında dolaşmaya başlamasından dahi evvel *Alice, neredesin* hesabı katiiyen mevcut değilken bile onun hareketlerini yakından bilen hiçbir kimse bulunmadığından dolayı arabacı dostumuzdan sadır olan mülâhaza mümk-

mât hudutları içerisinde olabilirdi. Binaenaleyh tabiatıyla onun zılnını doğuştan insanların bir lideri ki hakikaten öyle idi ve çoraplı ayaklarla altı fit veya diyelim ki beş fit on hatta on bir inç gelen boyuyla haşyet uyandıran bir şahsiyet olarak kurcalayacaktı, hâlbuki Falanca Filanca Beyler, mumaileyhin eline su dökemezken, kusurlarını unutturacak vasıfları pek fazla değil iken dahi bo-nularını öttürebilmişlerdi. Elbette bunlardan bir hisse çıkarılabilir-di, ayakları kilden bir ilah, güvendiği sadık yardımcılarından yetmiş ikisinin birbirlerine çamur ata ata ona saldırdıklarını düşünün. Ka-tılları de hakeza tıpkısının aynısı. Geri dönmen lâzımdı. Zihninden söküp atamadığı bu his seni çekti durdu. Baş roldeki dublörle-re göstermek için nasıl. Onu bir kez ziyadesiyle kıymet verdiği *In-suppressible*'in yoksa *United Ireland*'in dizginlerini imha ettikleri o muntlu vesileyle görmüştü, aslına bakarsanız, yere düştüğünde si-lindir şapkasını alıp ona vermiş o da *Teşekkür ederim*, demişti, du-daklarını fincandan azıcık ayırarak anlatmış olduğu bu küçük aksi tesadüfe rağmen soğukkanlı görünüşünün altında heyecanlı oldu-ğu aşikârdı: Tann'nın himmetiyle. Lâkin, dönüşü mevzuuna ge-lince. Döner dönmez peşinden köpekleri salmazlarsa sen de ken-dini şanslı say emi körolası. Ardından umumiyetle bir alay mız-mızlanmalar sökün etti, Tom ondan yana ve Dick ile Harry ona karşı. Bunun üzerine, zatı âlileri, yerinizi almış olan adama karşı çıktınız ve Tichborne davasındaki davacı gibi hüviyet vesikalarınızı göster-mek mecburiyetinde kaldınız, hani o Roger Charles Tichborne, geminin ismi hatırlayabildiği kadarıyla *Bella* idi de, vârisi, delil-lerden anlaşıldığı üzere batan gemideymiş ve Çini mürekkeple ya-pılmış bir dövme işareti varmış, Lord Bellew miydi ismi, aslında bütün bu detayları gemideki arkadaşlarından pek kolayca edinebi-lirdi, verdikleri eşkal ile mutabakat sağlamak gayesiyle ayağa kalk-tığında, kendisini şöyle takdim etti: *Affedersiniz, benim ismim Fa-lanca Filanca* veyahut da bu neviden alelâlde bir beyan. Daha ihtiya-atkâr bir hareket tarzı da, Bloom'un yanında oturan ve filhakika bahis konusu mümtaz şahsiyet gibi müfrit bir teheyyüş izhar et-meyen kimseye dediğince, ilkönce ülkenin nabzını yoklamak ola-bılırdı.

1550

1560

1570

1580

—O kahpe, İngiliz fahişesi bunu ona yapan, diye mütalaasını verdetti harabatin işleticisi. Tabuta ilk çiviye çakan o.

—Esaslı karıdır sen işine bak, diye mülâhazada bulundu *soi-disant* belediye evrak müdürü Henry Campbell, atlar anası maşal-lılı. Nice yiğidin dizlerini gevşetmiştir o karı. Bir berber dükkânın-da gördüydüm onun resmini. Kocası bir kaptanmış, hem de zabıt.

—Ya, diye ekledi Keçi-Postu gırgırına, dandik aleyhisselam.

- 1600 Bu mizahi mahiyetteki uluorta zamime, *entourage* arasında epey bir miktar kahkahayı mucip olduydu. Bloom'a gelince ise, en müphem bir tebessüm kıpırtısı olmaksızın, sadece nazarlarını kapı istikametine doğru çevirmekte ve keyfiyetin, yangına körükle gider gibi, aralarında gidip gelen incir çekirdeğini doldurmayan türden tatlı kelâmlarla dolu alelusul mektupların ifşa edildiği o sıralar fevkalâde alâka uyandıran ol tarihî hikâye üzerinde tefekkür etmekteydi. Araya tabiatın girmesine dek tamamiyle Platonik idiler, sonraları aralarındaki merbutiyet azar azar zirvesine ulaşana dek koyulaştı ve o sarsıcı darbe aslında onun defterini dürmeyi akıllarına komuş sayısı pek az olmayan kötü niyetli kimselerce hayırlı bir haber olarak karşılaşıp dek ilişkileri tüm şehir halkının ağzına sakız olduysa da, her ne kadar daha sonraları dallanıp budaklanıp eriştiği sansasyonel seviyedekine benzemiyor idiye de daha önceleri de bunu bilmeyen kimse kalmamış gibi bir şey idi. Mamafih, kadın onu mahbubu ilan edip de isimleri birleştirildiğine göre, meseleyi, yani, şahitlerin onu falanca falanca muayyen bir tarihte üst katlardaki bir apartman dairesinden keşsavaklığa bir parça müptelâ haftalık mecmuaların sayesinde adeta bastığı bir keyfiyet olarak içeriye duhul ettiği gibi aynı gece kıyafetiyle ve bir merdiven vasıtasıyla apar topar çıkma filini işlerken görmüş olduklarına
- 1610 dair yemin etmesi şeklindeki tıklım tıklım bir mahkemede herkesi mübalâğasız elektrik çarpmış gibi heyecanlandıran ve şahit mahallinde yeminli ifadesinden zuhura gelmiş olan onun kadının yatakodasını paylaşmış olduğu keyfiyetini ayyuka çıkarıp ayağa düşürmek için nasıl bir mecburiyet olabilirdi ki? Halbuki meselenin aslı şu idi ki bu sadece bir kocanın kırsıklığı ve aralarında isimlerinden maada bir şey kalmamış vaziyetteyken en müncezib ucuna dek iktidarlı hakiki bir erkeğin sahneye çıkıp onun fettan sihirlerinin tuzağına düşerek maşukasının tebessümleriyle kendinden
- 1620 geçmesi ve böylece aile mesuliyetlerini unutması meselesiydi. Zevcî hayatın ezelf ve ebedî mes'elesi, söylemeye hacet yoktur ki, zuhur etmiş olur. Evli kimseler arasında aşk-ı hakikiyenin, o münasebette başka bir erkeğin de bulunması halinde, idamesi mümkün müdür? Buyurun. Şayet erkek kadına muhabbet besliyor ise, bir çılgınlık dalgasına kendisini kaptırmış ise bu onları hiç alâkadar etmez idi. Kendisi, diğer askerî şahsiyetler ile mukayese edildikte (ki tam da umumiyetle her gün karşılaştığımız hafif süvari alayından, daha da doğrusu 18. süvari alayına mensup) *elveda, benim yiğit yüzbaşım* nevinden bir kimse ve şüphesiz kadının vaktiyle İncili
- 1630

Şerif'in rahipler ve papazların topuyla ve en nikbin intizarlarını 1640
fersah fersah aşan bir şekilde şiddetle müdafaa ettiği memleketin
taşra bölgelerindeki evlerinden tahliye edilmiş sevgili kiracıları da
onun zevcî tekerine taş koyana ve böylecene masaldaki eşşğin
tekmesine benzeyen bir şekilde onun başını nara yakmalarına dek
şöhrete ulaşması son derece muhtemel bir kimse olduğunu şıpını-
ştı sezgileyiverdiği kendisine has bir tarzda itidal sahibi (yani, dü-
şük bir lider, ötekisi değil) bir hüviyette ve şüphe yok ki yüksek
mertebeden birtakım cevherlerle tezyit edilmiş bir erkekliğin
muhteşem bir timsali olduğu meydandadır. İmdi de maziye nazar
cylceresine müşahade ettikte her bir şey bir rüya gibi görünmekte 1650
ıdı. Ve ardından geri dönüş yapabileceğin en berbat hareket idi zi-
ra söylemeye hacet yok ki her bir şey zamanla değiştiğinden dola-
yı her şeyi yadırgardın. Niçin, diye düşünceye daldı, uzun seneler
semtine uğramadığı bir mahal olan Irishtown sahili, gelin görün,
şehrin kuzeyine taşınmasının akabinde bir bakıma farklı görün-
mekteydi. Kuzey veya güney, *mamafih*, bu şiddetli bir ihtiras me-
selesiydi, saf ve tabîî, özene bezene inşa ettiğin bir şeyin yerle
yeksan olmasıydı zaten o da yarım da olsa İspanyol olduğuna tam
da aynı şeyi çın tutuyordu, hiçbir şeyi yarım yapmayan tipler, edep
erkân namına ne varsa her bir şeyi fırlatıp atan güneyin muhteris 1660
kayıtsızlığı.

—Aynen dediğim gibi yani, dedi Stephen'a o, ağzı paça, hani
kan ve kum hakkında. Şayet epeyce yanılmıyorsam o da İspanyol
ıdı.

—İspanya kralının kızı, diye yanıt verdi Stephen, siz İspanyol
soğanlarına elveda ve orevar imiş de Deadman denilen ilk yöre
topraklara ve Ramhead'den Sicilya'ya kadarının şöyleymişliği şu
kadarmışlığı hakkında epey çetrefilli bir şeyler ekledi.

—Öyley miymiş? Diye nida etti Bloom, şaşarak ama kat'iyen 1670
namüteaccibâne, bu tevatürü hiç işitmiş değilim şimdiye kadar.
Mümkündür, bilhassa orada, yaşadığı yer elbet. İspanya, işte.

Cebindeki *Günah Ze...* kitabını dikkatle saklayarak, sırası gel-
mişken, ona o tarihi geçmiş Capel Street kütüphanesinden alınmış
kitabı hatırlattığından cüzdanını cebinden çıkararak ihtiva ettiği
mütenevvi muhteviyatını seri bir şekilde çevirdi evirdi ve nihayet
o.

—Baksana şuna, sırası gelmişken, dedi, soluk bir fotoğrafı
dikkatle seçip masanın üzerine koyadursun, sence bu İspanyol tipi
midir?

Kendisine hitap edildiği aşikâr olan Stephen, eğilip kadınlığı- 1680

nın tam baharında olması ve göğüslerini bol bulamaç teşhir edecek şekilde yosmacasına dekolte bir tuvalet giymiş olması hasebiyle etine dolgun kıvrımları muvazzah bir tarzda göze çarpan sarman vücutlu dolgun dudakları aralanmış, dişleri mükemmel, üzerinde *In Old Madrid* adlı o sıralar pek tutulan bir baladın da görüldüğü bir piyanonun, suri olarak cazibesine kapılmışçasına, yanında duran bir hanımefendiyi gösteren fotoğrafa baktı. Fotoğrafının estetik icrasından Dublin'in en gözde fotoğrafik sanatçısı Westmoreland Street'tek Lafayette mes'ul olduğuna, Stephen'e bakmakta olan siyah, iri gözleri (hanımefendinin), hayran olunası bir şeye bakarmış gibi gülümser vaziyetteydi.

1690

—Mrs. Bloom, karım *prima donna* Madam Marion Tweedy, diye belirtti Bloom. Birkaç sene evvelki hali. Doksan altıda ya da o civarda. Tam kendisi gibiydi o vakitler.

Genç adamın yanında o da artık onun meşru zevcesi olan ve, Binbaşı Brian Tweedy'nin kabiliyetli kerimesi olduğunu daha küçük yaşta şantöz olarak şayanı dikkat bir maharet sergileyen hatta henüz on altısında şeker bir kız iken halk önünde ilk konserini verdiğini duyurduğu hanımefendinin fotoğrafına bakmaktaydı. Yüzüne gelince ifadesi capcanlı olmakla beraber umumiyetle pek alâkabahş olan ve lâkin o tuvalet içinde en avantajlı halinde gözükmediği belli olan endamının hakkını vermiyordu. Hiç zorlanmadan, dedi Bloom, her bi şeyiyle pozunu alabilir, ama o yerlerinin semiz kıvrımlarını bir yana bırakırsaz. Boş zamanlarında bir parça resim yapmışlığı vardı da, kadın endamının umumî teşekkülâtı üzerinde ısrarla duruşunun sebebi de, hasbelkader, daha o gün öğleden sonra National Museum'da sanatın mükemmel bir şekilde teşekkül etmiş olduğu Yunan heykellerini görmüş olmasıydı. Mermer, omuzların, sırtın ve gerisinin hakikisini topyekûn bir simetriyle verebiliyordu. Evet, püritanizm, ancak Saint Joseph'in metbu hırsızlığı alors (*Bandez!*) *Figne toi trop*. Halbuki hiçbir fotoğraf bunu başaramaz zira bir kelimeyle sanat değildir vesselâm.

1700

1710

Bu konu onu heyecanlandırdığından deniz kurdundan örnek alarak fotoğrafı kendi namına konuşsun bahanesiyle güzelliğini kana kana içsin diye birkaç dakika ortada bırakmayı geçirdi, karısı sahne kıyafetiyleyken, vallahi, başlı başına bir ziyafetti ki fotoğraf makinesi hakkını vermekten uzak kalıyordu. Ne ki profesyonel etiket kaidelerine yakışmazdı o yüzden. Filhakika ılık güzel nevinden bir geceydi lakin artık şu anda güneşe rağmen fırtınanın akabinde bu mevsime göre şahane bir serinlik yayıldıydı. Ve derunundan gelen bir nevi sese uyup bir hareket yapmak için hemen

1720

orada bir nevi bir ihtiyaç hissetti. Mamafih, kıpırdamaksızın yerinde oturup sadece hafif kirlenmiş semiz kıvrımlarla kırıkmış ancak bu yıpranmalara rağmen güzelliğini yitirmemiş olan fotoğrafı seyre daldı, ardından, öbürünün kadının kabarıp inmekteki *embonpointi*-nin simetrisini tartarken muhtemel teeddübünü daha da artırmamak maksadı ile düşünceli bir şekilde gözlerini uzaklara çevirdi. Filhakika o hafif kirlilik hafifçe kirlenmiş bir yatak çarşafı gibi sadece ilâve bir cazibe katıyordu, yenisinden farksız, filhakika kolası çıktığına çok daha iyi sayılırdı. Ya gittiyse şey yaparken o? Adamin 1730 aklına ancak onun sırf geçici bir isteği olarak geldiğini söylediği lambayı aradıydım zira o anda yatağın vesairenin darmadağın olduğu sabahı hatırladı ve Ruby ile metenin nesi (*sic*) hakkındaki kitap tam da isabet hani tutmuş evin lâzımlığının dibine düşüvermiş Lindsay Murray'a tarziyeler ile.

Genç adamın civarında olmaktan şüphesiz büyük zevk almaktaydı, hem tahsilliydi hem de *distingué*, fevrî oluşu da cabası, önceleri pek tahmin etmezsin ama pekâlâ edersin ki çocuk tanıldığın öbür mürekkep yalamışlardan kat kat üstün. Üstelik fotoğrafın 1740 güzel olduğunu söylemişti ki, ne dersiniz deyin, gerçi o sıralarda öyleydi de şu anda vazih bir şekilde daha şişmanlamıştı. Niçin olmasını ki? Her bir şeyle alâkalı olarak dürüst ve hakkaniyetli olmak var iken, adi gazetelerin o mutat çirkef sayfalarındaki iddia edildiğine göre profesyonel bir golfçuyla veya sahnelerin en son gözdesiyle çirkin davranışlarda bulunduğu şeklinde hep o zevcî teşevvüslere dair hayat boyunca lekeleyici haberleriyle ilgili türden şeyler hakkında ziyadesiyle fazla boş söylentiler edilegelmekteydi. Nasıl olup da talihin onları bir araya getirdiği ve aralarında cemiyet nazarında isimlerini birleştiren bir rabitanın başlamış olduğu mahkemede sarahaten birtakım namlı sahil otellerinde haf- 1750 tada iki üç kerre cinsî münasebette bulunduklarını ve münasebetlerinin, her şey yerli yerine oturdukta, zamanla içli dışlı bir hale geldiğini ayan beyan ifşa edici mutat cilvekâr ve tavizkâr ifadeleri iltiva eden mektuplarla anlatılmış idi. Sonra bir *nisi* hükmü ve Kraliyet dava vekili sebep göstermeye çalışır ve, nakzetmeye muvaffak olamayınca, *nisi* kat'ileşir. Ama bu vaziyette iki günahkârımız, birbirlerine hararetle sarılarak, mesele vakti gelip de bir avukata havale edilinceye kadar gadre uğrayan taraf her zaman olduğu gibi bunu kale almamayı göze alabilirdi. O, B, tarihi zinakârlık harmanisine büründüğü vakit dahi sonuna kadar dillere destan bir şekilde bildiğinden şaşmayan günahkâr liderin sayıları onu veya bir düzineyi hatta ondan d: fazlayı bulan sadık taraftarları hep O'Bri-

enci tefsircilerin vaktiyle tribünün hususi hayatını inikâs ettiren mutat birbirine çamur atma meşgalesindeki zevzek kalemlerinden dökülen birtakım hadnaşinas herzeler yüzünden *Insuppressible*'ın yo *United Ireland*'ındı elbette (hatırıma gelmişken, münasip bir resmiye değil) matbaa tesislerine sızıp hurufat kasalarını çekikle veya onun gibi bir şeylerle kırdıkları o vak'a sırasında değişmiş bir insan olduğundan naşi, her zamanki itinasız kıyafetine rağmen hâlâ ilahlarının onca ululadıktan sonra, o kadının herkesten önce sezmiş olduğu gibi ayaklarının kilden yapılmış olduğunu sukutu hayale uğrayarak keşfeden sümsük herifleri sindiren zarplı bir şahsiyeti vardı. Umumî velvelenin ortasında bilhassa alevli olan o vakitler Bloom tabii orada toplanan kalabalıkta bir adamdan karnının boşluğuna fena bir dirsek yemenin acısıyla kıvrandıydı da o kadar feci de değildi neyse. Şapkası (Parnell'in) silindir tipindendi ve kazaen yere düşmüştü ki, vukuata şahit olduktan sonra tarihî bir hadise olarak o itiş kakış arasında şapkayı kapıp kendisine iade etmek istemişti ve nefes nefese şapkasız ve düşünceleri şapkasından millerce ırakta iken dahi gene de doğuştan memleketinin menfaatini düşünen ve daha anasının dizinde bir bebek iken Tanrı'nın himmetiyle neticede nasıl bir hayra kavuşulacağını bilmek şeklinde bir fikir olarak onun zihnine yerleştirilen bu işe her şeyden evvel şanı şerefi namına teşebbüs eden bir centilmen, (ve filhakika onu kendisine fevkalâde müsaraat ile iade etmiş idi) derhal vericiye dönmüş ve mükemmel bir *aplomb* ile *teşekkür ederim, efendim*, demiş ve lâkin bunu günün daha erken bir vaktinde müsterek bir dostun defnini müteakip onun mevtasını mezara tevdi etmiş olma acı vazifesinden sonra onu kendi şaşaasıyla baş başa bıraktıkları sırada şapkasını hallettiği hukuk maslahatının tezyinatından epey farklı bir ses tonu ile söylemiş idi, velhasıl tarihin farklı bir tekrirrü.

Diger taraftan onu derununda daha da fazla öfkeliendiren şey arabacının ve digerlerinin soytarılıkla, şaklabanca kahkahalarla, hakikatte hiçbir boktan anlamadıkları halde her şeyi, sebebini ve iç yüzünü biliyorlarmış gibi gözükersen yaptıkları patavatsız şakalardı, mesele de, tam da birbirlerine sarıldıkları bir sevişme pozisyonu gibi memnu muamelatlarına dikkati celbeden ve yoldan sapmış olan dilberin dize gelip lordu ve efendisinin affına sığınarak ona yalvarması ve her ne kadar yarım ağızla da olsa gözyaşları o güzel yanaklarından süzüle süzüle şayet mağduriyet içindeki zevcesi bu meseleye göz yumduğu ve geçmiş unuttuğu takdirde bu münasebeti keseceğine ve artık onun ziyaretlerini kabul etmeyeceğine

dair yeminler vermesi ailevi bir kıyamete sevkeden kritik bir anda çıkagelmış olan mutat veçhile delikanlı Jones'in imzasız bir mektubundan dolayı meşru zevcesinin de bir taraf teşkil ettiğini farz etmez isek bu iki tarafın kendilerine dair idi ki, ola ki aynı zamanda çok sayıda başkaları da mevcut idi. O şahsen, kuşkucu mizaçlı olduğuna, o adamı ya da cemi olarak adamların bir hatunun beklemelerinde biteviye sıralarının gelmesini gözlediklerine inanmıyor ve bunu tereddütsüz itiraf etmekten kaçınmıyordu, hatta bu hatun dünyadaki en iyi zevce olsa ve hatta diyelim ki birbirleriyle yağlı ballı olsalar dahi, kadın, vazifelerini ihmal ettiği takdirde, evlilik hayatından bıkmayı tercih etmiş ve erkeklerin adaba aykırı niyetlerle ısrarlı alâkaları karşısında nazik sefahata dalarak bir parça halecanlanmayı aklına komuş ve neticede arzuları başka birinin üzerinde temerküz etmiştir, ki henüz cazibelerini yitirmemiş kırkına merdiven dayadığı halde akça pakça evli kadınlar ile kendilerinden daha genç erkekler arasındaki sayısız *liaison*ların sebebi de, şüphe yok ki kadın aşklarına dair nice maruf vak'anın ayan beyan ispat etmiş olduğu gibi, işte budur.

1810

1820

Bin kerre yazıklar olsun ki genç bir adam, başkalarından daha akılsız olmadığı halde, kıymetli vaktini hayatı boyunca sürecektir bir tenasüli hastalığı ona aşılabilecek olan sefi kadınlarla yele vermektedir. Her ne kadar bekârlık sultanlık ise de bir gün Hayatının Prensesi karşısına çıktığı vakit o da dünya evine girecek amma ve lâkin o vakte kadar hanımlarla arkadaşlık etmek bir *conditio sine qua non* idi, ancak buna müteallik son kerte vahim kuşkulanı vardı, Stephen'in ağzından Miss Ferguson'a (ki büyük bir olasılıkla onu sabahın o erken saatinde Irishtown'a getiren çobanyıldızının ta kendisi idi) dair laf almak gibi bir niyeti olmadığından değil de, oğlan kız muaşakası fikri ile beş parasız sırtkan bayanlarla haftada iki ya da üç kez âşıkane teatilere çiçeklere ve fondanlara kadar varan mutat tûrrühat peşrevleriyle gezintiler yaparak kırıltırmalar üzerinde hayale dalmaktan fazlaca bir hoşnutluk duyup duymayacağı hakkındaydı. Onun evsiz yurtsuz olduğunu, bir üveyanadan daha beter bir pansiyoncu karı tarafından sağıldığını düşünmek o yaşta bir kimse için hakikaten çok fena bir şey idi. Apansız meydana geliveren acayip şeyler öbürkine nazaran epeyce sene daha yaşlı veya onun pederi sayılabilecek olan adamın dikkatini calip olmuş idi, ancak annesince hazırlanmış saf gıdayı muhtevi mugaddi bir şeyler, o da bulunmazsa, evde kaynatılmış Humpty Dumpty'yi yemesi lâzım muhakkak.

1830

1840

—Saat kaçta taam etti idin? Diye sual etti ince ve yorgun ol-

masına rağmen kırışksız yüzlü olandan.

—Dünkü bir zamandı, dedi Stephen.

—Dün! Diye ünledi Bloom halen ertesi gün Cumanın gelip
çattığını hatırlayıp. Vay, saat on ikiyi geçmiş desene!

—Evveldi gün, yani, dedi Stephen ifadesini düzelterek.

1850

Bu bilgi üzerine tam manasıyla sersemleyen Bloom düşünme-
ye başladı. Her ne kadar üzerinde hemfikir değiller idiyse de bir
bakıma her ikisinin de zihinleri, sanki aynı düşünce silsilesinde
ilerliyordu denilebilecek bir şekilde bir benzerlik arz etmekte idi.
Eh yirmi sene kadar evvel Buckshot Foster döneminde parlamen-
to ile şerefyal olmak için bir *quasi* namzet olduğu zaman politika-
ya bir parça bulaşmış olduğu sıralarda o dahi maziyi düşünerek ha-
tırladı ki (ki bizatihi derin bir sürur kaynağı idi) bu aynı ifrat fikir-
lere gizliden gizliye bir ilgi duymakta idi. Meselâ, o vakitler henüz
başlangıcında olan tahliye edilen kiracılar meselesi insanların zih-
nini büyük çapta meşgul etmeye başladıkta, söylemeye hacet yok

1860

ki, ona bir nebze dahi medar olmaksızın veya onun bazıları pek
makbul olmayan hükümlerine tam manasıyla güvenmeksizin her
hal ü kârda iptidada prensip olarak köylülerin temellüküne mo-
dern düşünce cihetinin ifadesi olarak tamamıyla taraftar iken (ki
bu tarafgirlikten, hatasını idrak ettikte, bilahara kısmen kurtulmuş
idi) ve hatta bir zamanlar bir toprağa dönüşçü olarak insanların zih-
nine aşıladığı dikkate şayan telakkilerinde Michael Davitt'ten da-
hi bir adım ileriye gitmekle ayıplanmış iken – ki Barney Kier-
nan'ın meyhanesindeki klanların toplantısında dostumuz tarafın-
dan öyle hayasızcasına bir tarzda kendisine atfedilen imalara şid-
detli bir şekilde içerlemesinin sebeplerinden birini teşkil etmekte

1870

idi ve bu yüzden o, ekseriye haylice yanlış anlaşılmasına ve faniler
arasında en az bedhuy olanı olduğu halde, tekrarlamak lâzım ki,
onun böğrüne bir yumruk yerleştirme (meczâî manada) mutat alış-
kanlığını berteraf etmiş idi, halbuki bizatihi siyaset mevzubahis ol-
dukta, propagandan ve müteakabil husumetten daima neşet
eden zayıyatın ve bunların intaç ettiği sefalet ve ıstırabın genç ve
saf delikanlılar üzerinde takaddüm eden bir neticesi olarak, kısa-
cası bilhassa, en uygun olanın mahvolduğunun ziyadesiyle farkın-
da idi.

1880

Her ne hal ise lehteki ve aleyhteki hususları tarttıktâ, saat bi-
re yaklaşmakta olduğuna, yatıp uyuma vakti çoktan gelmiş de geç-
mekteydi bile. Mühimmi, onu eve götürmek bir parça rizikolu idi
zira bakarsınız hadisatın öyle bir tarzda gelişmesi mümkün idi ki
(birisi kimileyinki huysuzluk nöbetine yakalanıverir) ve delâlete

düşüp de bir ayağı sakat bir köpeği (cinsini çıkaramamıştı ve de aslında aynı şey veya bunun zıddı olduğundan değil idiyse de kendisi de elini incitmiş idi) Ontorio Terrace'a, evet orada otururkendi gayet vazih bir şekilde hatırlıyordu, getirdiği gece olduğu gibi her şeyi berbat ediverir idi. Diğer taraftan Sandymount ya da Sandcove fikri için tamamiyle uzak mı uzak ve üstelik de çok geçti onun için bu iki alternatiften hangisi olsun diye bir hayli teşevvüş içinde idi. Ne taraftan bakılırsa bakılsın, her bir şey onun bu fırsattan azamî oranda faydalanmasını işaret etmekte idi. Onun ilk intibai birazcık mağrur olduğu ya da aşırı taşkın olmadığı şeklinde idiyse de bir bakıma ona alışmış gibiydi. Filhakika, ona bir meseleyi açmış olsa da, münasip görüldüğü takdirde cep harçlığı olarak ya da onu giydirmek gayesiyle birkaç kuruş yardımında bulunmasına müsaade etmiş olsa ona fevkalâde hususî bir zevk bahşetmiş olacağı gibi bir teklifi zihninden geçirdi diyelim, kendisine bu mesele açıldıkta, dedikleri gibi derhal kale almayacaktı ve onu en fazla efkârlandırıcı şey de lafı oraya nasıl getireceğini ya da o bu mevzuu mühimsemiş olsa dahi bunu ona tam olarak nasıl anlatacağını bilmemesiydi. Her hal ü kârda, o defalık kargışlı teamüllere uymaktan vazgeçip şu neticeye vardı ki, bir fincan Epps kakaosu ile bir gecelik seyyara bir de bir iki halı serip paltoyu da yastık niyetine katladımıydın hiç olmazsa emin ellerde olur ve sıcacık uyurdu ki e, artık bunun da şayet şu ya da bu şekilde bir kıyamet kopmadıkça kimseye çok miktarda bir zararı dokunmayacağını düşündü. Harekete geçme zamanı gelip çatmıştı zira o beşuş koca dostumuz, yerine mihlanmış gibi oturan bahis mevzuu sürtük kocanın evinin yolunu tutup aziz sevgilisi Queenstown'a kavuşmak için pek acelesi yoğa benziyordu ve Sheriff Street Lower'in sol tarafındaki bir üçkâatçının yaşın mâni teşkil etmediği tekaüt güzellerle dolu yaş deri ticarethanesi daha birkaç gün o iltibaslı karakterin nerede idüğüne ilişkin en âlâ ipucu olacağı gayetle muhtemel idi, herhal kendisi orada bir yandan onların (denizkızlarının) hislerine cümle âlemin kemiklerindeki ilikleri dondurmayı amaçlayan sıcak iklimlere dair alıptatlar revolver anekdotlarıyla duman atıyor iken bir yandan da bu arada devasa miktarlarda kaçak viski ve bizzat kendisine dair güya kendisi diyelim ki Mr. Cebir'in *passim* ifade ettiği gibi eşittir benim ismim ve adresim türünden mutat şişinmelerin refakatinde onların müheykel letafetlerini hırpalıyor olmalıdır. Aynı zamanda içinden kendi kendine o kan ve yaralar kahramanına bir Yahudi olduğuna ilişkin o hoş hazırcevaplığına gülümsedi. İnsanlar bir kurt tarafından ısırılmaya tahammül edebilirler ama onları deliye dön-

1890

1900

1910

1920

1930

düren şey bir koyun tarafından ısırılmaları olurdu. Hassas Achilles'in keza en zayıf noktası. Sizin Allahınız bir Yahudiydi. Zira çoğu zaman onlar onun Carrick-on-Shannonlu ya da Sligo kontluğundaki biryerlerdenfilan olduğunu vehmedere benzemektedirler.

—Ben derim ki, diye kahramanımız karısının fotoğrafını ihtiyatlı bir şekilde cebine koyup mütekâmil bir tefekkürü müteakiben nihayet telkinde bulundu, burası epey kasvetli olduğuna sen benimle eve gelsen de orada her bi şeyi konuşsak. Bizim fakirhane bu civarda oldukça yakın. İçme şu pis şeyi bırak. Kakao sever misin? Bi dakka. Şu şeyleri bi ödeyim de.

1940

Fotoğrafi ihtiyatlıca cebine yerleştiredursun, hayırlısıyla şurdan bi çıkalım, gerisi kolay, diye geçirerek kulübenin işleticisine işaret etti de adam oralı değildi.

—Evet, en iyisi öyle, diye onayladı Brazen Head konusu ya da o ve her neresi olursa olsun hiç fark etmeyen Stephen.

1950

Meşgul beyninde (B'nin) her türlü Ütopik planlar çakmaktaydı: Eğitim (hakiki tarafından), edebiyat, gazetecilik, *Titbits*'ten seçmeler, modern ilancılık, İngiltere'nin banyolarla ve kapalı gişe oynayan sahil tiyatrolarıyla dolu, kaplıcalarında konser turları, tam manasıyla hakikisine uygun aksanla İtalyanca düetler ve birtakım diğer şeyler, tabii bütün millete ve karısına söylemesi şart değildi, şansı biraz da yaver gittiği takdirde. Bir fırsatını yakalayıverseydi. Çünkü ümitlerini öyle emin bir şekilde bağlamasının sebebi babasının sesiydi ve kendisinin ki de muhtemelen o kadar iyi olabilirdi, laf aramızda kekâ, konuşmayı o malûm sadetten uzaklaştırmayalım da.

1960

Arabacı eline geçirdiği gazeteden, sabık kral naibi Kont Cadoğan'ın Londra'da bir yerde faytoncular cemiyetinin yemeğine riyaset ettiğini yüksek sesle okuduydu. Bu heyecan verici tebliği sessizlik ve bir iki esneme takip etti. Ardından biraz hayatiyeti kalmış gibi görünen senin ihtiyar yüksek sesle reisülküttab locasına tayin olunan Sir Anthony MacDonnell'in Euston'dan ayrıldığı veya o mealde bir şeyler okudu. Ki gayetle meraklı bir zekâvet tarafından niçin diye yankılandı.

—Biz de görelim yahu, babalık, bakalım ne yazıyor, diye girdiği bizim eski denizci, elbet ki biraz sabırsızlık izhar ederek.

—Buyur evlât, diye yanıt verdi muhatabı ihtiyar şahıs.

Denizci elindeki kılıftan yeşilimtırak camlı gözlüğünü fora edip pek yavaşçana burnuyla kulaklarına geçirdi.

—Gözler hapı yutmuş he? Diye soruşturdu belediye evrak

müdürünü andıran sempatik şahsiyet.

—Ne olmuş ki, diye yanıtladı anlaşılan kendi çapında az buçuk okumuş birisi olan kırçıl sakallı bahriyeli tasvir etmek gerekirse denizyeşili lombozlarından dik dik bakarak, okurken kullanırım gözlüğümü. Karanlıkta kitap okurdum, tabir caizse. En çok *Bir Bir Gece Masalları*'nı severdim, bir de *Sevgilim Bir Gül Gibi Kırmızı*'yı.

1970

Bunu der demez cerideyi koca elleriyle açtığı gibi boğulmuş olarak bulunan Lord bilmemkimin ya da ikinci kazığı geçmeden ve kalecinin (Ire'in mevcudiyetine aldırmaksızın) ayağını vurduğu belli yeni yahut da elden düşme olduğu aşikâr fotininin bağcıklarını gevşetmek ve onları satan kimseyi perdahlamakla pek meşgul olduğu bir sırada Nottingham takımına yüz küsur sayı kazandıran Kriket Kralı Iremonger'in üzerine daldı, yüzlerinin ifadelerinden anlaşıldığına göre yeterince uyanık durumda olanların hepsi de ya bön bön baktı ya da önemsiz laflar ettiydiler.

1980

Velhasıl Bloom, vaziyeti idrak ile, kovulmadan önce kalkayım bari diye geçirerek ama asıl daha ziyade ordakilerin hesabını ödemek mecburiyetinde kalmamak maksadiyle, yerinden kalktı ve basiretlice önlemini alıp diğerlerinin bakmadığı bir sırada kimseye çaktırmadan işleticiye belli belirsiz bir veda işareti çaktı da, nihâf yekûnu dört peni (ki bu meblâğı kimseye çaktırmadan dört bakır mangır halinde tevdi etti, anlıyacağınız Mohikanların sonu) tutan, zaten daha önceden koşup okuyanlar için matbu fiyatlistesinde hataya mahal bırakmayan rakkamlarla kahve 2d, pastalar aynı, ki vallahi, Wetherup'un dediği gibi bir kerre iki misli paraya alamazsın, böylece gelmiş oldu.

1990

—Haydi, diye öğütledi *séance* kapamak amacıyla.

Oyunun tuttuğunu ve yolun açık olduğunu görüp barınaktan ya da kulübeden ve zelzele hariç hiçbir şeyin *dolce far niente*lerinden çıkaramayacağı gamseleli *élite* topluluktan ayrıldılar. Kendini hâlâ zayıf ve bitkin hissettiğini itiraf eden Stephen, bir an için, kapıda duraladı.

2000

—Hiç anlamadığım bir şey, dedi sümmettedarik orijinal olsun diye. Geceleri kafelerde masaları ne diye tepetaklak, yani sandalyeleri masalara tersine koyarlar.

Buna karşılık müheyya Bloom bir an tereddütsüz empromptü, derhal dedi ki:

—Sabahleyin yerleri süpürmek için.

Böyle deyip, samimiyetle ve aynı zamanda itizaren refikinin sağına geçmek amacıyla düşünülecek olursa çevikçe sekerek dön-

2010 dü, ha, âdeti veçhile, sağ tarafı klasik tabiriyle onun hassas Achille'i olurdu da. Gece havasının şüpheşiz şu anda soluması harika idi lâkin Stephen'in bacakları bir parça mecalsizdi.

—Sana iyi gelecektir (hava, yani), dedi Bloom, yürümeyi de kastederek, az beklesen sadece yürümene bak nasıl bambaşka biri olup çıkacaksın. Haydi. Uzak değil. Bana yaslan.

Böylecene sol kolunu Stephen'in sağına geçirip onu destekledi böylecene.

—Evet, dedi Stephen farklı bir adamın yabansı cinsten adalesiz bingıldayan ve saire vücudunun kendisine yaklaşmasını hissettiğini düşündüğünden ikircikli.

2020 Her neyse taş yığınının ordaki, kadro dışı belediye görevlisi Ex-Gumley'in esas itibariyle hâlâ uyku tanrısının kollarında meseldeki gibi rüyasında güzelim tarlalarla taptaze çayırıları görerekten uyumakta olduğu nöbetçikulübesiyle mangalı filan geçtiler. Ve *apropos* taşların tabuta benzetilmesi pek de fena sayılmazdı zira aslında bölünme sırasında çoğunluğu göklere çıkarılan köylü sınıfına mensup ve belki de ucuz ikametgâhlara yerleştirmiş olduğu tahliye edilen kiracıların ta kendileri olabilecek ihanetçi seksen küsur müntehipten yetmiş ikisi de taşa tutularak öldürülmüş idi.

2030 Der iken, kol kola Beresford Place'i arşınlarlarken Bloom'un salt bir amatör olarak en fazla sevdiği bir sanat şekli olan müzikten bahsetmeye başladılar. Wagner türü müziğin her ne kadar kendisine has bir yüceliği var idiyse de, Bloom'a bir parça ağır ve ilk seferinde takip edilmesi müşkül gelmekteydi lâkin Mercadente'nin *Huguenots*'unun, Meyerbeer'in *Çarmıhta Son Yedi Sözcük*'ünün ve Mozart'ın *On İkinci Ayın*'inin müziğine ise bayılıyordu, hele hele Gloria, ona göre, birinci sınıf müzik denen şeyin zirvesi sayılırdı ki mübalâğasız başka her bir şeyin tozunu yele verir idi. Katolik kilisesinin kutsal müziğini, Moody ve Sankey ilâhileri ya da *Yaşamamı Buyur Ki Protestan Gibi Nasıl Yaşanır Göstereyim* gibi bu türden rakiplerin üretildiği müziğe haydi haydi tercih ederdi. Bilhassa Rosini'nin ölümsüz pasajlarla dolup taşan ve karısı Madam Marion Tweedy'nin, Upper Gardiner Street'teki cizvit pederlerinin kilisesinde, onu virtuosolarla, ya da daha doğrusu *virtuosi*yle dinlemeye gelenlerin kapılarına tehacüm ettikleri o mukaddes binada, büyük bir başarıyla icra ederek ve hakiki bir sansasyon yaratarak şöhreti-ne şöhret kattığını ve diğerlerini gölgede bıraktığını tereddütsüz söyleyebileceği eseri *Stabat Mater*'e olan hayranlığında ise birinciliği kimseye kaptırmazdı. Herkes onunla boy ölçüşebilecek kimsenin mevcut olmadığı hususunda hemfikir idi ve mukaddes vasıf-

2040

ta müziğin çalındığı bir ibadet mahallinde umumun tekrar diye arzularını dile getirdiklerini söylemek yeter de artar bile. Netice itibariyle, *Don Giovanni* evsafında ve kendi türünde bir pırlanta olan *Martha* gibi hafif opera müziğini tutmasına rağmen, her ne kadar sadece sathî bir bilgiye sahip ise de, Mendelssohn gibi ağırbaşlı klasik ekole karşı bir *penchant*ı vardı. Sırası gelmişken, tabii ki eskilerin beğenilen eserlerini kâmilten bilmekteydi ve lafı *par excellence* Lionel'in *Martha*, *M'appari* ariasına getirdi ki, oldukça tuhaf-tır, geçenlerde, daha da doğrusu dün, pek değer verdiği bir imtiyaz olarak Stephen'in hürmetli babasının dudaklarından bu parçanın mükemmel bir şekilde filhakika bütün diğerlerinin pabucunu dama atacak biçimde icra edildiğini dinlemiş veya tesadüfen işitmişti. Stephen, nazikâne ifade edilen bir suale cevaben, bu şarkıyı söylemediğini anlatarak Shakespeare'in, en azından o dönemi ya da o döneme yakın zamanların şarkılarına övgü yağdırmaya başladı: Fetter Lane'de mukim botanikçi Gerard'ın yakınındaki lavtacı Dowland, Mr. Arnold Dolmetsch'ten *annos ludendo hausı*, *Doulandus* amblemlı bir enstrümanı altmış beş İngiliz altınına satın almayı kurarmış ve B. tam olarak hatırlamadıysa da isim şüphesiz aşına idi, Farnaby and Son *deux* ve *comes* oyuncularını ile Queen's Chapel'de ya da artık onları her nerede bulursa küçük klavsenleri çalan Byrd (William), dedi, bir de danslı şarkılarla ariaları bestleyen Tomkins ve John Bull.

2050

2060

2070

Hâlâ konuşadursunlar, yolun ortasına yaklaşırken zincirin ötesinde süpürge makinesini çekerek kaldırım taşlarıyla döşeli zeminde ilerlemekte iken uzun bir çamur sütunu sıçratınca bunun gürültüsünden dolayı Bloom altmış beş İngiliz altını ile John Bull hakkındaki zikriyatı tam manasiyle anlayamamış idi. Onun meşhur siyaset adamı John Bull ile aynı kimse olup olmadığını sordu, zira her ikisinin de aynı ismi taşıyor olmaları ona şaşılacak bir tesadüf olarak gelmişti.

2080

Zincirlerin orada at yavaşça onlara doğru kıvrılmaya başlayınca, bunu sezen, her zaman etrafını dikkatle gözetleyen Bloom, ya-mındakinin kolunu hafifçe çekerek şaka yollu uyardı:

—Bu gece hayatlarımız tehlikede. Yol silindirine dikkat!

Bunun üzerine durdular. Bloom, karanlıktan ansızın çıkıp açık seçik bir şekilde hilkatinin efendisi tefekküre dalmış tüne-ğinde oturadursun art ayağını en önde tutan bir rahvar, bir kalçakı-vıran, bir karakıçlı, bir kuyrukoyanatan, bir kafasallayan olduğun-dan naşi kemiklerinin ve hatta kaslarının dahi farklı bir şekilde toplaşmasıyla yepyeni sürünecek denli burnunun dibinde beliren

2090

bir atın altmışbeş İngiliz altını gibi bir kıymeti haiz olmayan başına baktı. Lâkin öylesine iyi zavallı bir hayvan idi ki ona verecek bir parça şekeri olmadığına hayıflandı lâkin, arifane fikrettiğince, karşılaşılabilir olan her sıkışık duruma hazırlıklı olabilmek pek mümkün değil idi. Koskoca ürkek alıkça cinsten bir at idi sadece, bir derdi bile olamayacak kadar. Lâkin bir köpek dahi, diye geçirdi, meselâ Barney Kiernan'ın ordaki aynı irilikteki o itle karşılaşmak, mübarek, tam bir fecaat olurdu. Ama o şekilde, üzümleli hörgücünde taktir ederek kaçak viskiye çeviren çöl gemisi bir deve gibi yaratılmış olmasında bizzat o hayvanın bir taksirâtı yoktu ki. Cümlesinin onda dokuzunu kafese tıkp eğitebilirsin, arılardan maada insanın hazakatine hiçbirini ulaşamaz. Zıpkın firketeli balina, sırtı kaşınan ve de espriyi anlayan timsah, tebeşir dairesindeki horoz, kartal bakışım karşısındaki kaplan. Vahşî hayvanlara dair bu mukarin düşünceler zihnini işgal etti de o yüzden cadde gemisi manevrasını yapar ve Stephen eskilere dair pek enteresan hikâyesini sürdürür iken dikkatinin bir miktar dağılmasına neden oldu idi.

2100

2110

—Ne diyordum şimdi ben? Ha, evet! Karım, diye duyurdu *in medias res* girişerek, sizinle müşerref olmaktan dolayı gayetle şeref-yab olacaktır zira kendisi her türden müziğe ihtirâslı bir şekilde meraklıdır.

Yan gözle dostane tarzda Stephen'in doymak bilmeyen bir iş-tiyak sahibi mutat yakışıklı edepsiz şahsa tıpatıp benzemeyen ve muhtemelen taban o şekilde olmayan anasının sureti yanyüzüne baktı.

2120

Gene de, babasının hünerine sahip olduğunu – ki bundan oldukça emindi – varsayarak Lady Fingall'ın İrlanda Endüstrisi yararına düzenlediği geçen pazartesi günkü konser ve umum aristokratlar gibi zihninde yepyeni ufuklar açıldı.

Frauların memleketi Amsterdamlı bir Felemenkli olan Jans Pieter Sweelinck'in *Gençliğin Sonu Burda* adlı aryası üzerinde enfes varyasyonlar betimliyordu şimdi. Johannes Jeep'in bestelediği berak bir deniz ile erkeklerin sevimli kıyacıları deniz kızlarının seslerine ilişkin eski bir Alman şarkısını daha da çok severdi de söylerken bir parça dili dolaşırdı Bloom'un:

*Von der Sirenen Listigkeit
Tun dile Poeten dichten.*

Bu açılış mezûrlerini söyledi ve *extempore* tercüme eti. Bloom,

başını eğerek, mükemmelen anladığını ve kesinlikle devam etmesini rica etti ve o da bunu yerine getirdi.

2130

Bloom'un daha ilk notasını iştir iştirmez hayran kaldığı onun gibi hayret verici güzellikteki tenor bir ses, bu en nadir bir hazine, Barracrough gibi ses üretiminde muteber bir salâhiyyetar tarafından layıkıyla yönlendirildiği takdirde, üstelik bir de notaları okuyabildiğine göre, baritonların onu bir peniye bulunduğu bir piyasada istediği fiyata işbulur ve talihli sahibine yakın bir gelecekte en büyük işleri çeviren zengin para babalarının ve asalet unvanlı şahsiyetlerin malikânelerindeki, üniversiteden aldığı B. A. (kendi başına muayyen bir reklâm) unvanı ve centilmence tavrıyla herkesi daha da etkileyip iyi bir intiba yaratarak muhakkak surette üstün bir başarıya kavuşacağı şatafatlı salonlara bir *entr  e* kazandırabilirdi; zira sosyetenin giyim kuşam merakı mevzuunda henüz toy bir müptedi olduğuna böylesi ufak bir şeyin insanı nasıl herkesin h  şmine u  rataca  ına ait bir fikri olmadığına, şayet kıyafetine çekidüzen verildiği takdirde onların lütuf ve keremine mazhar olabilirseydi akıl cihetinden de şanslı olduğundan dolayı diğer maksatlar ve ihtiyaçlar için de istihdam edilebilirdi. Filhakika sadece birkaç ay zarfında, tercihan Noel mevsimi geldikte onun onların musikili ve artistik *conversazionelerine* iştirak ettiğini cinsi latifin kalplerinde hafif bir   ırpıntı estirdi  ini ve kayıtlara geçmiş kimi vakalardan vakıf olduğu üzre sansasyon peşinde koşan hanımlar tarafından kuşatıldığını – filhakika, fazla kurcalamaya hacet yoktu ama kendisi de bir zamanlar, şayet isteseydi, bunu kolayca yapabilirdi – şimdiden kolayca görebiliyordu. Bunlara ilâveten elbet hususî ders ücretlerinden maada, hiç de yabana atılmayacak nakd  i kazançlar da bahis konusu olacaktı. Antrparantez şunu da düşündü ki, ş   mülevves para yüzünden il  nihaye bir sahne ozanı hayatını sürdürmeye de mecbur değildi. Lakin bu istikamette doğru adım atması hiç şüphe yok ki hem nakd  i zaviyeden hem de şahsiyeti cihetinden kendi haysiyetine en ufak bir gölge dahi düşürmeyecek ve bir kuruşun dahi ilaç gibi geleceği ziyadesiyle muhtaç olduğu bir anda eline bir   ek tutuşturulması fevkalâde faideli olacağından dolayı gerekli idi. Bundan maada, son zamanlarda zevklerin bir dereceye kadar tereddiye uğramasına rağmen, cari beylik müzikten farklı o türden orijinal müzik, Ivan St. Austell ile Hilton St. Just ve onların *genus omnesinin* onlara itimat eden halka yutturdukları hatırda kolayca kalan tenor sololarından oluş  an mutat hayide bestelerinden sonra Dublin'in musik   dünyasında su götürmez bir yenilik olacağından, s  r'atle gayet müştehir bir hale gelecektir. Evet,

2140

2150

2160

2170

şüpheye hiç mahal yok ki, elinde fevkalâde bir çıkışla kendine bir isim yapmaya ve içinde kendisine mukavim bir halet yaratacağı ve, atıye müteveccihen King Street'in müzahirânına muazzam bir konser vereceği ve, farzedelim, şayet kendisini şiddetli bir itişle şöhrete ulaştıracak bir velinimet bulduğu takdirde, evet ne var ki koskoca bir *şayet*, ve o itişin vereceği yürü ya kulum cinsinden bir tesirle hayli şöhet kazanmış pırlanta gibi nice genç insanın ayağına çelme atan o mukadder tembellik itiyadından kurtulacağı şehrin gözünde yüksek bir mevkie ulaşmaya yeterli tüm kartlar mevcut idi. Elbet öbüründen bir nebzecik bile çalmayacaktı, zira kendi kendinin efendisi olarak edebi çalışmaları için şayet arzu ettiği şey bu ise şarkıcılık meşgalesiyle çatışkıya sebep olmaksızın ve sadece kendisine ait bir mesele olduğundan dolayı hiçbir surette itibarını herhangi bir şekilde zedelemeksizin boş saatlerinde yığınla zamanı olacaktı. Filhakika, fırsat ayağına gelmişti ve işte bu yüzden ki diğeri, her türlü şeytanetin kokusunu bir mil öteden alan acayip keskin bir burna sahip olduğundan dolayı ona öylesine sarılmaktaydı.

2180

2190

Tam o sırada at. Daha sonra müsait bir fırsatta, niyet ederek (Bloom niyet ederek), *meleklerin yürümeye çekindiği yere budalalar* hesabı hiçbir surette onun hususî münasebetlerine burnunu sokmaksızın ona, onu küçümsemeye hatta yanında bulunmadığı sırada az da olsa gülünç vesilelerle onu aşağılayan veya artık ne dersiniz deyiniz Bloom'un mütevazı kanaatine göre o şahsın karakterinin o yanına nahoş bir yan feneri (kastimiz kelime oyunu yapmak değil) tutan gelişmekte olan malum bir pratisyen ile alâkasını kesmesini tavsiye etti.

2200

At, tabir caizse tahammülünün son noktasına ulaşmış durdu ve, kabarık azametli kuyruğunu yükseklere kaldırıp, süpürgelerin az sonra süpürüp parlatacağı zemine hissesine düşen dumanı üstünde üç ters küresi bıraktı. Ağır ağır üç kez, dolgun sağrısından birbirinin ardına, pisledi. Ve sürücüsü şefkatle aygır (ya da kısrak) bitirene dek, tırpanlı arabasında bekledi.

Bloom, bu *contretemp*sten istifade, Stephen'le yan yana direkley ayrılmış zincirlerin aralığından geçtiler ve, bir pislik yığınının üzerinden aşarak, Stephen daha cüretkârane ama pesten baladının sonunu ırlayadursun, Gardiner Street Lower istikametine ilerlediler.

Und alle Schiffe brücken.

2210

Sürücü, *karoçasına kurulmuş* iyi, kötü ya da tarafsız bir kelime

söylemeksizin bu biri tıknaz, biri zayıfça ikisi de esmer adamın *Peder Maher'e nikâh kıydırmak amacıyla* demiryolu köprüsüne doğru gidişlerini seyreyledi. Onlar yürürken zaman zaman durup deniz-kızları, insan aklının muhalifleri ve bu meyanda kattıkları daha birçok diğer mevzu, gaspçılar, buna muvazi tarihî vak'alar ya da velhasıl çöpçü arabası mıdır lüpçü arabası mıdır ol nende Lower Gardiner Street'in nihayetinde öylecene kışüstü oturmuş *onların karoçalarının ardından bakaduran* zattan epeyce uzak olduklarına işitmesine imkân ihtimal olmayan mevzular hakkında *fête à têtelerini* (ki elbet tamamen dışında kalıyor idi) sürdürerek gene yürüdüler.

17

BLOOM İLE STEPHEN DÖNERKEN HANGİ KOŞUT YÖN-
leri izlediler?

İkisi birlikte Beresford'dan normal yürüme hızıyla başlayıp sırasıyla Lower ve Middle Gardiner adlı sokakları ve Mountjoy Square West'i izlediler: Sonra, adımlarını yavaşlatarak, ikisi de ayırmasaksızın Gardiner Place'ten sola yönelerek Temple Street'in en uçtaki köşesine dek ilerlediler: Ardından, daha da yavaşlayarak ve arada bir durarak sağa, Temple Street North'tan Hardwich Place'e dek uzandılar. İkisi de George's Church'ten önceki alana herhangi bir dairedaki bir giriş veteri olduğu yaydan daha kısa olduğu için çapı doğrultusunda yaklaşıp, ayrı ayrı, rahat adımlarla orayı geçtiler.

Yolculukları sırasında duumvirate neler görüştü?

Müzik, yazın, İrlanda, Dublin, Paris, dostluk, kadın, fahişelik, diyet, havagazı ışığının ya da ark lambasının ve elektrik ampulünün yakın çevredeki ağaçlar üzerinde güneyönelim etkisi, belediyenin açık çöp sepetleri, Roma Katolik Kilisesi, rahiplerin bekârlığı, İrlanda ulusu, cizvit eğitimi, tıp öğrenimi, çünkü gün, Sebt günü arifesinin uğursuz etkileri, Stephen'ın kolapsı.

20 Bloom, olaylara karşı tepkilerindeki benzerlik ve farklılıklar açısından aralarında ortak benzeş özellikler keşfetti mi?

Her ikisi de müziği plastik ya da grafik anlatımlara yeğleyen bir sanatsal duyarlılıktaydılar. İkisi de Avrupalı yaşam biçimini adalılı-

ğa, yaşanacak yer olarak da Atlantığın doğu yakasını batı yakasına yeğliyorlardı. İkisi de küçük yaşta ailelerince uygulanan terbiye ve çoğu ortodoks dinsel, ulusal, toplumsal ve törel öğretilere inançsızlıklarını açıklamada kalıt aldıkları kararlı bir aykırı direnme ile karşılaşmışlardı. İkisi de karşı cinsler arasındaki çekimin hem esritici hem de körletici etkilerini kabul etmekteydiler.

Bazı noktalarda görüşleri karşıt mıydı?

30

Stephen perhiz yapmanın ve sorumlu yurttaşlığın önemi konusunda Bloom'un görüşlerine açıkça karşı çıkmaktaydı; Bloom ise Stephen'ın yazınsal insan tininin sonsuza dek onanmasına ilişkin görüşlerine içten içe karşı çıkmaktaydı. Bloom, Stephen'ın İrlanda halkının Kelt dininden Hristiyanlığa, 432 yılında Leary'nin saltanatından 260 yılına ya da ona yakın bir tarihte Sletty'de yemek yerken boğaz tıkanması yüzünden boğularak ölen ve Rossnaree'de gömülen Cormac MacArt'ın († İ.S. 266) saltanatına kadar Papa Celestine I tarafından gönderilen Odysseus'un oğlu Potitus'un oğlu Calpornus'un oğlu Patrick tarafından döndürülüş tarihini belirleme konusundaki yanılğıya ilişkin düzeltmesini içten içe onamaktaydı. Bloom'un gastrik inanisyona, etkinliklerini zihinsel eforla ve rahatlatıcı bir ortamdaki süratli dairesel devinimle hızlandırılan çeşitli oranlarda karıştırılmış birtakım kimyasal bileşimlere, alkol derecesine bağladığı kolapsi, Stephen başlangıçta bir kadının elinden daha iri olmayan bir sabah bulutu hayaletine (ki iki ayrı gözlem noktasından, Sandycove ve Dublin'den birlikte sezgilenmişti) bağlamaktaydı.

40

Görüşlerinin eşit ve olumsuz olduğu noktalar var mıydı?

Havagazı ışığının ya da elektrik ışığının yakın çevredeki bitkiler üzerindeki güneyönelim etkileri.

50

Bloom geçmişteki gece gezintileri sırasında benzer konuları tartışmış mıdır?

1884'te Owen Goldberg ve Cecil Turnbull ile geceleyin Longwood Avenue ile Leonard'ın köşesi, Leonard'ın köşesi ile Sygne

60 Street ve Syng Street ile Bloomfield Avenue arasındaki yollarda. 1885'te Percy Apjohn ile akşamları, Uppercross Baronluğu'nda Cebelitarık Villası ile Crumlin'deki Bloomfield House arasında duvara yaslanarak. 1886'da arada bir kimi tanışlarıyla ve kapışık-lerinde, bekleme odalarında, banliyö hatlarındaki üçüncü sınıf tren kompartmanlarında muhtemel müşterilerle. 1888'de Matthew Dillon'un Roundtown'daki evinin salonunda sık sık Binbaşı Brian Tweedy ve kızı Miss Marion Tweedy ile birlikte ve ayrı ayrı. 1891'de bir ve 1893'te bir kez Julius (Juda) Mastiansky ile, her ikisi de Lombard Street West'teki kendi (Bloom'un) evinde.

1884, 1885, 1886, 1892, 1893 ve 1904 yıllarının oluşturduğu düzensiz diziye ilişkin Bloom varacakları yere ulaşmazdan önce neler düşündü?

70 Bireysel gelişim alanının aşamalı genişlemesi ile deneyimin bireylerarası ilişkilerin çevrik alanında bir kısıtlamaya geriletici biçimde eşlik ettiğini düşündü.

Yani ne bakımlardan?

İnsan yokluktan varlığa çokluk olarak gelmiş ve birlik olarak karşılanmıştır: Varlık varlığa herkesle herkes olarak herkesle birlikti: Varlıktan yokluğa herkesle kimsenin algılamadığına gitmiş olacaktı.

Varacakları yere ulaştıklarında Bloom nasıl bir edimde bulundu?

80 Eccles Street'te, eşitfarklı tek sayıların dördüncüsü olan 7 numaralı evin önündeki merdivenlerde kapı anahtarını almak için elini düşünmeden pantolonunun arka cebine soktu.

Anahtar orda mıydı?

Evvvelsi gün giymiş olduğu pantolonun aynı cebindeydi.

Niçin iki misli sinirlenmişti?

Hem unutmuş olduğu için hem de kendisine iki kez unutmamayı anımsattığını hatırladığı için.

Bu durumda, anahtarsız çiftin önündeki seçenekler, (sırasıyla) binçili ve kendiliğindenlikle, nelerdi?

İçeriye girmek ya da girmemek. Kapıyı çalmak ya da çalmamak.

Bloom'un kararı?

Bir çare. Ayağını alçak duvara dayayarak bodrum girişinin parmaklıklarını aştı, başındaki şapkasını bastırıp parmaklıklarla kenar tahtalarının birleştiği alt bölümdeki iki çıkıntıyı kavrayarak bedenini beş fit dokuz buçuk inçlik uzunluğunda iki fit on inçlik bodrum girişinden içeriye ağır ağır indirdi ve kendisini parmaklıklardan ayırıp düşüşün çarpmasına hazırlamak niyetiyle kasılarak bedenini boşlukta rahatça devinecek biçimde sarkıttı. 90

Düştü mü?

Bedeninin İngiliz ağırlık ölçüsü sistemine göre, 19 Frederick Street North adresindeki eczacı kimyager Francis Froedman'ın eczanesinde insanın kendisini belli sürelerde tartması için bulundurduğu taksimatlı tartı aygıtınca, Urûç Yortusu'nun son gününde, demek ki miladi takvimin bin dokuz yüz dördüncü kebiş (Musevi takviminin beş bin altı yüz altmış dördüncü ve Hicri takvimin bin üç yüz yirmi ikinci) yılının on iki Mayıs'ında, (altın sayısı 5, güneş-ay yılları gün farkı 13, güneş çevrimi 9, Dominikal harfler CB, 15 yıllık Roma dönemindeki 2. yıl, Jülyen dönemi 6617, MCMIV) doğrulandığı üzere yüz elli dört librelilik bilinen ağırlığı ile. 100

Bu sarsıntıyı yarasız beresiz atlattı mı?

Bu sadmeyle sarsıldıysa da dengesini yeniden kazanarak bir yeri incinmeden ayağa kalktı ve aydınlık kapısının mandalını serbest 110

kalan tarafını çaba sarfederek istinat noktasına birinci türden kaldıraç yöntemiyle kaldırdı ve art bitişiğindeki bulaşıkhaneden mutfığa gecikmeli bir giriş yapıp bir kükürtlü kibriti sürtünme ile tutuşturarak musluğunu çevirdiği yanıcı kömür gazının çıkmasını sağladı ve ayarlayarak dingin kızıl-beyaz bir kıvama indirgediği yükselen bir alev oluşturacak biçimde onu yaktı, son olarak da seyyar bir mumu yaktı.

Bu arada Stephen'ın zihni belli başlı hangi imgeler silsilesini algılıyordu?

- 120 Bu parmaklıklarına yaslanmış durumda, mutfak penceresinin saydam camlarından bir adamın 14 mumluk bir havagazı alevini ayarladığını, bir adamın 1 mumluk bir mumu yaktığını, bir adamın elinde bir mumla mutfaktan çıktığını algıladı.

Adam başka yerde gözüktü mü?

Dört dakika geçtikten sonra mumunun zayıf ışığını sokak kapısının üzerindeki yarım daire açık yelpaze biçimindeki yarısaydam camdan görebilmişti. Sokak kapısı menteşelerinin üzerinde ağır ağır döndü. Girişin ardındaki boşluktan adam şapkasız elinde mumla göründü.

- 130 Stephen onun işaretine uydu mu?

Evet, yavaşça içeriye girerek kapıyı kapayıp zincirlemesine yardım etti ve adamın sırtını, sessiz adımlarını ve mumun ışığını yavaşça izleyerek holün solundaki ışığı sızdıran bir kapı aralığını geçip beşten fazla basamaklı bir döner merdivenden dikkatle inerek Bloom'un evinin mutfağına girdi.

Bloom ne yaptı?

Mumu, alevinin üzerine soluğunu yeğın bir biçimde üfleterek söndürdü, oturulacak yerleri kaşığa benzeyen arkası bahçe penceresine dönük olanı Stephen için, öbürü kendisi için iki sandalyeyi

şöminenin önüne çekti, bir dizini yere dayayıp ocağın içinde çaprazlamasına yerleştirilmiş uçları reçineli çubuklardan, çeşitli renklerdeki kâğıtlardan ve 14 D'Olier Street'teki Messrs Flower and M'Donald'ın deposundan tonu yirmi bir şiline alınmış en iyi cinsten eğri büğrü çokgen Abram kömürlerinden bir yığın oluşturdu, kâğıtları üç çıkıntılı yerden bir kükürtlü kibritle tutuşturarak yakıttaki gizilgücü, karbon ve hidrojen elementlerinin havadaki oksijenle özgür bir birleşmeye geçmesiyle açığa çıkardı.

140

Stephen aklından hangi benzer görüntüleri geçirdi?

Başka yerlerde başka zamanlarda bir ya da iki dizi üzerine çökerek onun için ocak yakan başkalarını, Kildare Kontluğu'ndaki Sallins Clongowes Wood İsa Cemiyeti Koleji'nin revirinde Birader Michael': Dublin'deki ilk evleri Fitzgibbon Street on üç numarada babası Simon Dedalus'u: Can çekişen kız kardeşi Miss Julia Morcan'ın Usher's Island 15 numaradaki evinde vaftizannesi Miss Kate Morkan': Eniştesi Richie (Richard) Goulding'in karısı mutfağında: Eniştesi (Richie (Richard) Goulding'in karısı teyzesi Sara'yı Clanbrassil Street 62 numaradaki evinin mutfağında: Simon Dedalus'un eşi anası Mary'yi 1898 Saint Francis Xavier bayramının sabahında North Richmond Street'teki evlerinin mutfağında: 16 Stephen's Green North'taki University College'in fizik eğitim dekani Peder Butt'u: Cabra'da babasının evinde kız kardeşi Dilly'yi (Delia).

150

160

Stephen bakışlarını ocaktan onun karşısındaki duvara doğru çevirip bir yardalık bir yüksekliğe kaldırdığında ne gördü?

Beş sarmal zemberekli çingırağın altında, baca dikmesinin yanındaki girintiye enlemesine takılı iki kanca arasından sarkan eğri çizgili bir ipin ucuna asılı küçük boyutlarda art arda bağlanmadan katlanmış bitişik üçgenler halinde kare biçiminde dört mendil ve alışılmış pozisyonunda ikisi dış uçlarında biri de birleşme noktasında üç kalkık tahta mandalla kısıtlanmış üstleri ve ayakları Lisle askılı bir çift gri kadın çorabı.

170

Bloom mutfak ocağında ne gördü?

Sağ (daha küçük olan) gözde mavi emaye bir kulplu tencere: Sol (daha büyük olan) gözde siyah bir demir çaydanlık.

Bloom ocakta ne yaptı?

Saplı tencereyi sol göze koydu, kalktı ve suyun akmasını sağlamak amacıyla musluğu çevirmek için çaydanlığı eviyeeye götürdü.

Su aktı mı?

180 Evet. Wicklow Kontluğu'ndaki 2 milyar 400 milyon galon kapasiteli bir rezervuardaki bir yeraltı sukemerinden ilk fabrika maliyeti doğrusal yarda başına 5 £'e inşa edilmiş olan tekli ve çiftli ana filtre boru sistemleriyle süzülerek akan ve Dargle, Rathdown, Glen of the Downs ve Callowhill tarikıyla, 22 nizami millik bir mesafeyi aşarak 26 dönümlük Stillorgan bendine ulaşan ve oradan bir boşaltma sarnıçları sistemi aracılığıyla şehir sınırında Upper Leeson Street'teki Eustace Bridge'de 250 fitlik bir eğimle, gerçi uzun süren yoğun kuraklık ve günde 12 1/2 milyon galonluk su ikmali yüzünden su seviyesi havuz savaklarının altına düşmüş olmasına karşın belediye ölçüm sorumlusu ve suişleri mühendisi Mr. Spencer

190 Hatty, C. E.'nin, suişleri kurulunun yönergesiyle belediye suyunun tüketim dışı amaçlarla kullanılmasını yasaklamış (1893'te olduğu gibi Grand ve Royal kanallarının içilemeyen suyuna müracaat etme olasılığını göz önünde tutarak) özellikle Güney Dublin Fakirleri Himaye Cemiyeti, 6 inçlik bir sayaçtan sağlanan yoksul başına günde 15 galonluk istihkaklarına karşın, sayaçlarının halkın kendi kendini idare eden borcuna sadık, güvenilir vergi mükelleflerinden oluşan başka bir kesimin zararını temsilen belediye hukuk müşaviri Avukat Mr. Ignatius Rice'in onayıyla gece başına 20.000 galonluk bir israfı suçlanmıştı.

200 Ocak başına dönen suyaâşık, su çekicisi, su taşıyıcısı Bloom suyun nesine hayranlık duydu?

Evrenselliğine: Demokratik eşitliği ve kendi düzeyini gerçekleştirmede doğasının değişkinliğine: Mercator'un haritasındaki okyanusun enginliğine: Pasifik Okyanusu'nun 8000 kulacı aşan Sun-

dam çukurunun iskandil edilemeyen derinliğine: Dalgalarının dinlenmekbilmezliğine ve yüzey parçacıklarının sırayla tüm kuyulara ulaşmasına: Birimlerinin bağımsızlığına: Deniz durumlarının değişkenliğine: Sütlimanken hidrostatik dinginliğine: Gelgit azıttığında ve aybaşı gelgitinde hidrokinetik kabarışına: Kudurmuşluktan sonraki çöküşüne: Kuzey ve Güney Kutbu kutupçevresi buzullarının temizliğine: Mevsimsel ve ticari önemine: Yerkürenin anakaralarına oranla 3'e karşı 1 üstünlüğüne: Astropikal Oğlak Dönencesi'nin altındaki tüm bölgeyi kapsayan millerce ve millerce karelik tartışmasız engin hegemonyasına: O ezeli çanağının yüzyıllar boyunca süregelen dengeliliğine: O sarımtırak çamurlu yatağına: En değerli metallerin milyonlarca tonu dahil tüm çözünür özdekleri çözelti halinde eritebilme ve tutma kapasitesine: Yarımada-
ları ve adaları yavaş yavaş aşındırmasına, sürekli olarak homotetik adalar, yarımada-
lar ve uçurumlu burunlar oluşturmalarına: Alüvyonlu çökeltilerine: Ağırlığı, oylumu ve yoğunluğuna: Kızgın, ılıman ve soğuk bölgelerde tedrici renk değişimlerine: Kara göllerine akan ırmaklarla denizlerle birleşen akarsular ve onların kolları, deniz aşırı akıntılar, Golfstrim, kuzey ve güney ekvatorial akıntılardaki seyrüsefer olanaklarına: Denizdepremlerinin, hortumların, Artezyen kuyularının, taşkınların, sellerin, anaforların, ivinti yerlerinin, çağlayanların, salıntılarının, birleşen nehirlerin, ayrılan nehirlerin, geyzerlerin, şelalelerin, girdapların, Maelstromların, subaskınlarının, tufanların, şiddetli yağmurların yeğlinliğine: Yeryüzünü çepeçevre saran vasi çevren eğrisine: Pınarlarının gizemine ve değnek falı ya da nemölçen aygıtlarla ortaya çıkarılan ve örneğini Ashtown Gate'te duvardaki deliğin dibindeki kuyuda gördüğümüz, çiğlenmiş havadaki, çiy damıtımındaki gizli nemliliğine: İki kısım hidrojen bileşeni ile bir kısım oksijen bileşeni şeklindeki bileşiminin yalınlığına: Sağaltıcı erdemlerine: Lût Gölü'nün sularındaki yüzdürme gücüne: Derelerdeki, çaylardaki, elverişsiz barajlardaki, sızıntılı gemilerdeki dayançlı girinimine: Temizleyici, su-suzluğu giderici ve ateşi söndürücü, bitkileri besleyici özelliklerine: Örneklik ve yetkinlik timsali olarak yanılmazlığına: Buhar, sis, bulut, yağmur, sulusepken, kar ve dolu olarak başkalaşımına: Sıkı yangınmusluklarındaki gücüne: Göl, koy, körfez, haliç, boğaz ve lagunlarda, atollerde, takımadaları çeviren denizlerde, deniz geçitlerinde, fyortlarda, girintilerde, gelgit bölgelerinde, nehirağızlarında ve deniz kollarında sergilediği biçimsel çeşitliliğine: Buzullardaki, aysberglerdeki, deniz buzlarındaki somluğuna: Hidrolik değirmençarklarını, türbinleri, dinamoları, elektrik santrallerini,

210

220

230

240

250 kastarlama istasyonlarını, tabakhaneleri, ditme değirmenlerini çalıştırmadaki uysallığına: Kanallar, gidiş geliş uygun nehirler ve yüzdürme ve ziftleme havuzlarındaki yararlılığına: Gelgitlerin ya da bir düzeyden öbürüne dökülen akarsuların denetimiyle elde edilebilen gizilgücüne: Harfî olmasa bile sayısal olarak yeryüzünün sakinleri olan (anakustik ve fotofobik) direyi ve biteyine: İnsan bedeninin % 90'ını oluşturmaya heryerdeliğine: Gölsel bataklıklardaki zararlı buharlarının zehirli çirkeflerinin, solmuş çiçek sularının, batanaydaki irkintilerinin muzırlığına.

Yarıdolmuş çaydanlığı şu anda yanmakta olan kömürlerin üzerine yerleştirdikte, hâlâ akmakta olan musluğa niçin döndü?

260 Kirlenmiş olan ellerini kısmen kullanılmış üzerine hâlâ kâğıt yapışık küçük Barrington limonrayihali sabun kalıbıyla (ki on üç saat önce dört peniye almış ve parasını hâlâ ödememişti) ve güzel soğuk hiçdeğişmeyen hepdeğişen suyla yıkamak ve onları dönen tahta bir merdaneye geçirilmiş uzun kırmızıkenarlı bir havluyla kurulamak için.

Stephen, Bloom'un önerisini hangi nedenden ötürü kabul etmedi?

Hidrofobisi olduğundan, soğuk suyla kısmi temastan ya da suya batırılmaktan nefret ettiğinden, (son aldığı banyo bir önceki yılın Ekim ayına rastlıyormuş), cam ve kristal gibi saydam nesnelerden hoşlanmadığından ve düşünce ve dilde de berraklıktan kuşku duymasından ötürü.

270 Bloom'un Stephen'a hijyen ve profilaksi üzerinde ve bunlara ek olarak, insan anatomisinin soğuğa en duyarlı bölümleri ense ve mide ile ayak ayası ya da tabanı olduğundan dolayı deniz ya da nehirde banyo yapılması halinde başın önce ıslatılması ve yüz ve boyun ile göğüs ve karın nahiyesindeki kaslara süratle su çırılması konusunda nasihat vermesini engelleyen şey neydi?

Berraklığın, dehanın düzensiz orijinalitesiyle uyumsuzluğu.

Aynı şekilde ne gibi didaktik nasihatleri de vermekten kaçındı?

Beslenmeyle ilgili: Beykın, tuzlanmış morina ve tereyağının protein yüzdesiyle kalori değerinden sağladığı enerji ve sonuncusunda birincisinin yokluğu ve ilkinde ikincisinin bolluğu.

Ev sahibine göre konuğunun en belirgin özelliği neydi?

280

Özgüveni ve buna eşit ve karşıt bir kayıtsızlık ve kendini toparlama gücü.

Ateş aracılığıyla sıvı kabında hangi eşanlı görüngü cereyan etti?

Kaynama görüngüsü. Mutfak ile bacadeligi arasında vantilasyonun devamlı yukarıya doğru akışıyla körüklenme sonucu yanma, tutuşmuş olan yakıt demetlerinden, bitkisel varlığını ısının (ısıyan erke) baş kaynağı güneşten her yerde mevcut ışıklı geçirgen esirin içinden aşıp gemesine borçlu olan ilk çağ ormanlarının yapraklı fosilleşmiş döküntülerindeki sıkıştırılmış mineralleri içeren çokyüzlü bitümlü kömür öbeklerine iletilmişti. Böylesi bir yanmayla meydana gelen bir devinim hali olan ısı (taşınan), sürekli ve artan bir şekilde ısıl kaynaktan, metal demirin pürüzlü cilasız koyu renkli yüzeyinden, kısmen soğurum kısmen geçirimle ilerleyerek ısını azar azar yükselterek olağandan kaynama noktasına ulaştırmıştır ki ısıdaki bu artış 1 litrelik suyu 50°'den 212° Fahrenheit'a çıkarmak için gereken 72 ısıl birimin harcanmasının sonucu olarak ifade edilebilir.

290

Isıdaki bu artışın gerçekleştiğini ne duyurdu?

Çaydanlıkkapağının altından iki yandan eşanlı olarak çift kavisli bir su buharı fışkırtısı.

300

Bloom, bu biçimde kaynatılmış olan suyu hangi kişisel amacı için kullanabilirdi?

Tıraş olmak için.

Geceleyin tıraş olmanın ne gibi avantajları vardı?

310 Daha yumuşak bir sakal: Tıraştan tıraşa kasten kendi yapışık sabun köpüğüyle bırakıldığı takdirde daha yumuşak bir fırça: uzak yerlerde mutak saatler dışında beklenilmeyen bir şekilde kadın tanıdıklarıyla karşılaşıldığı takdirde daha yumuşak bir cilt: Günün akışına değgin sakın düşünceler: Daha dinlendirici bir uykudan uyanıldığında daha taravetli bir duygu, zira sabah gürültüleri, beklenti ve endişeleri, takırdayan bir sütgüğümü, bir postacının kapıyı iki kez çalışı, okunmuş ama yüzünü sabunlarken yeniden okunan bir gazete, aynı noktanın yeniden sabunlanması, bir sarsıntı, bir kurşun sesi ve bunlara eşlik eden hiç lüzumu olmadığı halde korksun mu korkmasın mı gibi düşünceler tıraşın hızını artırıcı bir etkiye ve bir çentiğe –ki bu kesğin üzerine özenle kesilip nemlendirilmiş yakı bezi yapıstırılır– yol açabilir: Ki yerine getirilecekti.

Işığın yokluğu niçin onu gürültünün varlığından daha az tedirgin etmekteydi?

320 Sıkı dolgun erkeksi kadınsı, pasif aktif elindeki dokunma duyusunun güvenilirliğinden dolayı.

Özelliği (elinin) neydi ve bunların ne gibi karşıt etkileri vardı?

Cerrahi ameliyat geçirmişti ancak gayesinin vasıtayı mubah kılması durumunda bile insan kanı akıtılması konusunda isteksiz olduğundan, doğal sırasına göre heliyoterapi, psikofizikoterapi ve osteopatik ameliyatı yeğlemekteydi.

Mutfaktaki, Bloom tarafından açılan tabak dolabının alt, orta ve üst raflarında neler bulunuyordu?

330 Alttaki rafta dikey olarak beş kahvaltı tabağı, üzerlerinde altı kahvaltı fincanı ters oturtulmuş yatay konumda altı fincantabağı, düz oturtulmuş bir bıyıklıfincan ve bir Crown Derby fincantabağı, kenarları yaldızlı dört beyaz yumurta kabı, içindeki çoğu bakır bozuk paralar görünen açık bir güderi kese, bir de küçük bir aromatik (menekşe) şekerleme kavanozu. Orta rafta içinde karabiber bulu-

nan kenarı çentik bir yumurta kabı, bir tuzluk, yağlıkâğda sarılı dört siyah zeytin, boş bir Plumtree et konservesi kutusu, içinde bir Jersey armudu bulunan oval bir iplik sargılı hasır sepet, yarısı boş ve mercanpembesi ipekkâğıdından kılıfı yarı soyulmuş bir şişe William Gilbey and Co.'nun beyaz Invalide porto şarabı, bir paket criyebilen Epp kakaosu, buruşturulmuş bir folyo kâğıdında libresi 2/-'lik beş onz Anne Lynch kalite çayı, en âlâ kristal kesme şeker içeren silindir şeklinde bir teneke kutu, iki soğan, iri olanı İspanyol ve tam, ötekisi daha küçükçe ve yerli, daha geniş yüzeyle ve daha keskin kokulu iki parçaya ayrılmış, bir kavanoz İrlanda Örnek Mandırası kreması, kahverengi bir çömlek içinde ısıyla suya mayhoş serum ve yarı katılaştırılmış peynirimsi maddelerle dönüştürülmüş yarım pint kadar ekşimiş bozuk süt ki Mr. Bloom'un ve Mrs. Fleming'in kahvaltıları için çıkarılan miktar toplandıkta, ceman bir emperyal pint eder ki bu da ilk alındığındaki toplam miktardı, iki karanfil tanesi, bir yarım peni ve içinde çiğ bir pırzola bulunan küçük bir tabak. Üst rafta çeşitli boyut ve menşeli bir dizi reçelkavanozu (boş).

340

350

Dolap örtüsü üzerinde dikkatini çeken şey neydi?

8 87, 88 6 numaralı yırtılmış iki bahis biletinin dört çokgen parçası.

Alnını bir süre kırıştırmasına hangi anımsamalar yol açtı?

Rastlantılara değgin anımsamalar, gerçeğin kurgudan daha tuhaf oluşu, Butt Bridge'deki arabacılar barınağında *Evening Telegraph*'ın pembe akşam baskısında resmi ve kesin sonuçlarını okumuş olduğu Gold Cup açık handikapı sonucunun ilk habercisi.

Tahmini ya da kesin sonuca ilişkin ilk ipuçlarını nerede almıştı?

360

Bernard Kiernan'ın 8, 9 ve 10 Little Britain Street'teki ruhsatlı işyerinde: David Byrne'nin 14 Duke Street'teki ruhsatlı işyerinde: Lower O'Connell Street'te Graham Lemon'un önünde esmer bir adam eline, Siyon kilisesini yeniden kuran İlyas peygambere ait bir el ilanı (ki sonradan atmıştı) tutuşturduğunda: Lincoln Place'teki ecza deposu F. W. Sweny and Co.'nun (Limited) bürosu ci-

360 varında Frederick M. (Bantam) Lyons'un *Freeman's Journal* ve *National Press*'in atmak üzere olduğu (ki sonradan atmıştı) o günkü nüshasını süratle ve art arda isteyip, okuyup geri verdiği zaman ki ardından, yüzünde parlayan esin ışığı ve kollarında kehanet dilinde hakkedilmiş olan soyunun gizini taşıyarak o doğu mimarisindeki Türk Hamamı ve Sıcak Banyolar binasına doğru yönelmişti.

Endişelerini hangi hafifletici mülahazalar bertaraf etti?

Yorumlama güçlükleri zira herhangi bir olayın önemi onun meydana gelişini ses yansımalarının elektrik deşarjını izlemesi gibi değışkendir, ayrıca olası kayıpların, başarılı bir yorumundan başlayarak, topyekûn yorumlanmasındaki başarısızlık sonucu gerçek bir kaybın hesaplanmasındaki güçlükler.

Haletiruhiyesi?

370 Bir şey yitirmemişti, bir şey beklemiyordu, düş kırıklığına uğramamıştı, halinden memnundu.

Ne diye memnundu?

Belli herhangi bir kayba uğramamış olmasından. Başkalarına belli avantajlar sağlamış olmasından. Yahudi olmayanlara bir ışık.

Bloom Yahudi olmayan birisine nasıl kahvaltı hazırladı?

İki çayfincanına silme iki kaşık dolusu Epps eriyebilir kakaosunu koydu ve etiketinde basılı kullanım talimatı uyarınca devamla her bir fincana, yeterli bir süre kaynadıktan sonra önerilen maddeleri önerilen tarz ve miktarda yayılması amacıyla ilave etti.

380 Ev sahibi konuğuna fazladan ne gibi özel misafirperverlik davranışları sergiledi?

Evin efendisi olmanın ona verdiği, biricik kızı Millicent'in (Milly)

ona hediye ettiği taklit Crown Derby bıyıklıfincanını kullanma ayrıcalığından feragat edip onun yerine konuğununkinin eği bir fincan alarak ve genellikle karısı Marion'un (Molly) kahvaltısı için ayrılan koyu kremadan konuğuna bol bulamaç sunarak kendisine ise daha az ölçüde koyarak.

Konuk bu misafirperverlik işaretlerinin farkında mıydı ve onları takdirle karşıladı mı?

Onun dikkati bunlara ev sahibinin latifeli sözleriyle çekilmişti, o da onları ağırbaşlılıkla karşılayıp ikisi birlikte latifağırbaşı bir sükûnet içinde Epps'in tanrının nimeti kakosunu içtiler. 390

Zihninden geçirdiği ama başladığı hareketi tamamlamak amacıyla öbürü ve kendisi için ilerideki bir fırsata saklamış olduğundan dolayı söylemediği misafirperverane sözler var mıydı?

Konuğunun ceketinin sağ tarafındaki 1 1/2 inç uzunluğunda bir söküğün onarılması. Dört hanım mendilinden birini, prezantabl bir duruma getirildikte, konuğuna hediye etmek.

Kim daha çabuk içti?

Bloom, başlanıçta on saniyelik bir avantajla ve sapından ısının sürekli iletildiği kaşığın içbükey yüzeyiyle rakibinin bir yudumuna karşı üç, ikisine karşı altı ve üçüne karşı dokuz yudum içerek. 400

'Tekrarlanan hareketinin eşliğinde ne gibi düşünceler yer aldı?

Sessiz arkadaşının zihinsel kompozisyonlarla meşgul olduğuna yanlış olarak hükmedip, edebiyata eğlence olsun diye bakma yerine, kendisinin de William Shakespeare'in eserlerine birçok defalar düşsel ya da gerçek hayatın çapraşık sorunlarının çözümü amacıyla başvurmuş olduğunca onun eğitsel yanlarından alınacak zevkler üzerinde tefekküre daldı.

410 Onlara çözüm bulabilmiş miydi?

Kimi klasik parçaları dikkatli ve küçük sözlüğünün yardımıyla defalarca okumasına karşın, metinden edindiği kanaat yeterli olmamış, bulduğu cevaplar her noktayı aydınlatamamıştı.

1877'de 11 yaşında ümitvar bir şairken *Shamrock* adlı haftalık bir gazetenin sırasıyla 10/-, 5/- ve 2/6'lık üç ödüllü yarışması münasebetiyle onun tarafından yazılmış olan ilk özgün nazım parçasının son dizeleri nelerdi?

420 *Basılsın şiirlerim
Gazetede isterim
Onlara var mı acep münasip bir yeriniz.
Şayet lütfedersemiz
Sonunda ekleyiniz
Adım L. Bloom'u, naçiz kulunuz.*

Geçici konuğu ile kendisi arasında onları birbirinden ayıran dört öge buldu mu?

İsimleri, yaşları, ırkları, inançları.

Gençliğinde adıyla yaptığı anagramlar nelerdi?

430 Leopold Bloom
Ellpodbomool
Molldopeloob
Bollopedoom
Old Ollebo, M. P.

Kinetik şairimiz 14 Şubat 1888'de önadının kısaltılmış hali üzerinde nasıl bir akrostiş hazırlamış ve Miss Marion (Molly) Tweedy'ye göndermişti?

*Pek uyaklı kafiyeli şarkılar yazar durur şairler
O tatlı musikisiyle sevgilisini bulur.*

*La la la, dokuz çarpı dokuz kez söylerler o şarkıyı.
Derim ki şaraptan da şarkıdan da aziz sen,
Ya, bu dünya benimdir, şayet benim isen.*

440

46, 47, 48, 49 South King Street'teki Gaiety Theatre'nin müsteciri Michael Gunn tarafından sipariş edilen ve süper yılbaşı ve Noel piyesi *Gemici Sinbad*'ın (yapımcısı R. Sheldon 26 Aralık 1992, yazarı Greenleaf Whittier, dekorlar George A. Jackson ve Cecil Hicks, kostümler Mrs. Michael Gunn'ın denetiminde Mrs. ve Miss Whelan, koreografi Jessie Noir, palyaçoluklar Thomas Otto tarafından) ikinci tabındaki (30 Ocak 1893) altıncı sahne olan elmaslar vadi-sinde sunulmak üzere geçen yılların olaylarıyla içinde bulunduğu yılın fikstürüne ait *Şayet Brian Boru geri dönebilseydi de eski Dublin'i görseydi şimdi* adlı bir baş kadın oyuncu Nelly Bouverist tarafından söylenmesi tasarlanan aktüel bir konuya ilişkin bir şarkıyı (Müzik: R. G. Johnston) tamamlanmasına engel olan şey neydi?

450

En başta, İmparatorluğa ait ve yerel meseleler arasındaki belirsizlikler, Kraliçe Victoria'nın (doğumu 1820, tahta çıkışı 1837) beklenen 60. yıldönümü jübilesi ve yeni belediye balık halinin açılışının ertelenmesi: İkinci olarak, York Dükü ve Düşesi Ekselanslarıyla (gerçek) Majesteleri Kral Brian Boru'nun (hayali) peşi peşine ziyaretleri meseleleri üzerinde müfrit çevrelerin muhalefetinden çekinmiş olması: Üçüncü olarak, geçenlerde Burgh Quay'da kurulan Grand Lyric Hall ile Hawkins Street'te kurulan Theater Royal'a ilişkin profesyonel etiket ile profesyonel rekabet arasındaki çatışkı: Dördüncü olarak, Nelly Bouverist'in entelektüel, siyasi ve güncel olmayan yüz ifadesine duyulan merhametten ve Nelly Bouverist'in kendisi (Nelly Bouverist) makalelerde arzı endam ederken entelektüel, siyasi ve güncel olmayan iç çamaşırlarının neden olduğu şehvanyitten kaynaklanan bir oyalanma: Beşinci olarak, مناسب müziğin ve *Herkesin Fıkralar Kitabı*'ndan (1000 sayfa ve her birinde bir kahkaha) mizahi kinayelerin seçimindeki zorluklar: Altıncısı, yeni Belediye Reisi Daniel Tallon'un, yeni Emniyet Müdürü Thomas Pile'in ve yeni Başsavcı Yardımcısı Dunbar Plunket Barton'un adlarıyla ilgili eşsesli ve bozuk sesli uyaklar.

460

470

Yaşları arasında nasıl bir ilişki vardı?

16 yıl önce 1888'de Bloom, Stephen'in şimdiki yaşındayken Stephen 6 yaşındaydı. 16 yıl sonra 1920'de Stephen, Bloom'un şimdiki yaşına ulaştığında Bloom 54 yaşında olacaktı. 1936'da Bloom 70'ine ve Stephens de 54'üne bastıklarında, başlangıçta yaşlarının 0-16 olan oranı $17 \frac{1}{2}$ - $13 \frac{1}{2}$ olacaktı ki bu oran istenildiği kadar müstakbel yıllar eklendikçe artacak ve fark da azalacaktı, zira şayet 1883'te mevcut olan oran o zamana dek değişmemiş olsaydı, yani böyle bir şeyin mümkün olabileceğini tasavvur edersek, 1904'te Stephen 22 iken Bloom 374 olurdu ve 1920'de Stephen 38 iken, yani Bloom'un o zamanki yaşı, Bloom 646 olurdu, Stephen maksimum salhorde bir yaş olan 70'ine ulaştığında, 714 yılında doğmuş olmasından ötürü 1190 yıl yaşamış olacağından dolayı, maksimum saldide bir yaş olan, Metuşelah'ın 969 yaşını dahi aşmış olur, beri taraftan, şayet Stephen yaşamaya devam ederse o yaşa İ.S. 3072'de ulaşmış olacak, Bloom da İ.Ö. 81.396 yılında doğmuş olma zorunda kalacaktır.

Bu hesaplamaları hangi olaylar hükümsüz kılabilirdi?

Her ikisinin birden ya da ikisinden birinin yok olması, yeni bir takvim çağının başlatılması, dünyanın imha edilmesi ve bunun neticesinde her ne kadar kaçınılmaz ise de zamanı önceden kestirilemeyen insan soyunun kökünün kazanmış olması.

Daha önceki kaç karşılaşmaları onların önceden var olan tanışıklıklarını kanıtlamıştı?

İki. Birincisi, 1887'de, Matthew Dillon'un Roundtown, Kimmage Road'daki malikânesi Medina Villa'nın leylakbahçesinde, Stephen'in annesi de varken, Stephen o zaman 5 yaşındaydı ve tanıştırılırken elini uzatmak istememişti. İkincisi, 1892 Ocak ayının yağmurlu bir Pazar günü Breslin Oteli'nin pastanesinde, Stephen'in babası ile Stephen'in büyükamcası da varken ve Stephen o sıralar 5 yaş daha büyükken.

Bloom, oğlunun ve ardından babasının da desteklediği yemek davetini kabul etti mi?

Büyük bir minnetle, müteşekkirâne takdirle, samimi ve kadirşinasça bir şükranla, takdîrkârane müteşekkir ve halisane esefle, istinkâf etti.

Bu hatıralar üzerindeki sohbetleri aralarındaki üçüncü bir bağı ortaya çıkardı mı? 510

Mrs. Riordan (Dante), birtakım gelirleri olan dul bir kadın, 1 Eylül 1888'den 29 Aralık 1891'e kadar Stephen'in ailesiyle birlikte oturmuş ve 1892, 1893 ve 1894 yıllarında da 54 Prussia Street'te mukim Elizabeth O'Dowd'un mülkü olan City Arms Oteli'nde de oturmuştu ve orada 1893 ve 1894'ün kimi bölümlerinde o zamanlar 5 Smithfield'de mukim Joseph Cuffe'nin istihdamında bir kâtip olarak o civardaki North Circular Road'da Dublin Hayvan Pazarı'nda satışlara nezaret ederken, aynı otelde ikamet eden Bloom'a sürekli olarak haber yetiştirmişti.

520

Bloom onun bedensel bakımıyla ilgili herhangi özel bir hayırseverlikte bulundu mu?

Ilık yaz akşamlarında kimi zaman, kısıtlı da olsa belli bir gelir sahibi olan bu hastalıklı dul kadını malûl arabasında, tekerlekleri ağır ağır döndürerek Mr. Gavin Low'un işyerinin tam karşısındaki Mrs. Riordan orada bir süre kalır ve tekmercekli dürbünüyle tramvaylardaki, şişirilmiş pnömatik lastiklerle teçhiz edilmiş uzun yol bisikletlerindeki, binek arabalarındaki, tandemlerdeki, özel ve kiralık landolardaki, karoçalardaki, iki tekerlekli gezinti arabalarındaki ve faytonlardaki Phoenix Park'ta şehre gitmekte ya da *vice versa* olan hiçbirini tanımadığı insanları gözetler dururdu.

530

Nasıl oluyor da bu şekilde nöbet tutmayı gönül rahatlığıyla yapabiliyordu?

Zira gençliğinin baharındayken çokrenkli dairesel bir bombeli camın içinden dışardaki anacaddede meydana gelen sürekli değişikliklerin yarattığı güzel manzarayı izler, yayaların, dörtayaklıların, velespitlerin, vasıtaların ağır ağır, hızlı hızlı, muntazaman,

540 döne döne dolanarak küreyi çeviren sarp kıyıdan döne dolana akıp gidişlerine bakardı.

Mrs. Riordan sekiz yıl önce öleliden bu yana ne gibi farklı anıları kalmıştı?

En eski olarak, bezik kartları ve fişleri, Skye teriyeri, sözde serveti, zaman zaman dalgınlaşması ve kulak zarı iltihabından dolayı başlangıç halindeki sağırılığı: Daha yeni olarak, Meryemana heykelinin önündeki kolza yağı kandili, Charles Stewart Parnell için ve Michael Davitt için yeşil ve maron renkli fırçaları, ipek kâğıtları.

550 Bu anılarını kendisinden daha genç bir dosta anlatmasını daha zevkli kılan, onları tazeleyici başka bir yöntem daha kalmamış mıydı?

Daha önceleri aralıksız olarak uygulanmış ve sonraları bırakmış olduğu, Eugen Sandow'un *Bedenî Kuvvet Nedir, Nasıl Elde Edilir* adlı eserinde gösterilen ve özellikle oturarak çalışan işadamları için hazırlanmış olup çeşitli adale gruplarını çalıştırmak ve neticede hoş bir sertlik, daha zevkli bir gevşeme ve gençlere özgü rahat bir çevikliğe yeniden kavuşulması amacıyla bir aynanın önünde zihinsel konsantrasyonla yapılması gereken oda jimnastikleri.

İlk gençlik yıllarında özel bir çeviklik sergiler miydi?

560 Ağırlık kaldırmak gücünün ve tam tur jirasyon ise cesaretinin ötesinde idiye de High School öğrencisiyken karın adalelerinin anormal derecede gelişmiş olması sonucu paralel barda dengeli ve yatay durma hareketini mükemmel bir şekilde icra edebiliyordu.

İkisinden biri kendi farklı soyuna açıkça bir anıştırmada bulundu mu?

Hiçbiri.

En yalın ortak biçimine indirgendiği takdirde, Bloom'un Stephen'in Bloom hakkındaki düşünceleri ile Stephen'in Bloom'un Stephen hakkındaki düşünceleri nelerdi?

O onun bir Yahudi olduğunu düşündüğünü düşündü, oysa o onun onun Yahudi olmadığını bildiğini düşündü.

570

Ketumiyet kısıtlamaları kaldırıldıkta, her birinin soyları nasıldı?

Bloom, Szombathely, Viyana, Budapeşte, Milano, Londra ve Dublinli Rudolf Virag (sonraları Rudolph Bloom) ile Julius Higgins (doğumda adı Karoly) ve Fanny Higgins'in (kızlık adı Hegarty) ikinci kızları Ellen Higgins'in tek erkek ve biricik mirasçısı. Stephen, Cork ve Dublinli Simon Dedalus ile Richard ve Christina Goulding'in (kızlık adı Grier) kızı Mary'nin en büyük ortak mirasçısı.

Bloom ile Stephen vaftiz edilmişler miydi, nerede ve kimin tarafından, din adamları mı yoksa laik kimseler mi?

Bloom (üç kez), Muhterem Mr. Gilmer Johnson M. A. tarafından, tek başına, Coombe'deki Saint Nicholas Without Protestan kilisesinde, James O'Connor, Philip Gilligan ve James Fitzpatrick tarafından, birlikte, Swords köyündeki bir tulumbanın altında, ve Rathgar'da Three Patrons kilisesinde Muhterem Charles Malone C. C. tarafından. Stephen (bir kez), Rathgar'da Three Patrons kilisesinde, Muhterem Charles Malone C. C. tarafından, tek başına.

580

Öğrenimlerinde bir benzerlik buldular mı?

Bloom yerine Stephen'ı koyarsak, Stoom sıra ile bir anaokulunu ve bir ortaokulu geçebilirdi. Stephen yerine Bloom'u koyarsak, Blephen sıra ile ortaokulun hazırlık, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarıyla Kraliyet Üniversitesi'nin giriş sınavını ve sonraki üç yılı su gibi-geçerdi.

590

Bloom hayat üniversitesine devam ettiğini söylemekten niçin kaçındı?

Söyleyeceği bu şeyin daha önce onun tarafından Stephen'a ya da Stephen tarafından ona ifade edilmiş olup olmadığına ilişkin müphem bir tereddüdünden dolayı.

Kişisel olarak hangi iki mizacı temsil ediyorlardı?

Bilimsel. Artistik.

600 Bloom, kuramsal bilimden ziyade uygulamalı bilime meyyal olduğunu kanıtlamak amacıyla hangi kanıtları öne sürdü?

Karnı doymuş vaziyette sindirimini kolaylaştırmak amacıyla sırt üstü yatarken artık yaygın olan ama bir zamanlar pek devrimsel sayılan örneğin, havada dolaşan paraşüt, yıldız dürbünü, helezonik tirbuşon, çengelliğne, madensuyu sifonu, vinçli ve savaklı kanal havuzu, emmebasma tulumba gibi icatların önemini takdir etmiş olmanın tahrikiyle düşünüp bulduğu birtakım pratik icatlar.

Bu icatlar daha ziyade anaokullarının geliştirilmesine yönelik tasarılar şeklinde miydi?

610 Evet, patlangaçların, elastik balonların, tehlikeli oyunların, lastikli sapanların meriyetten kaldırılması. Hamel burcundan Balık burcuna kadarki on iki burç işaretini sergileyen astronomi kaleydoskoplarını, güneşin ve gezegenlerin minyatür mekanik modellerini, rakam şeklinde jelatin pastilleri, hayvan şeklindeki bisküvilerle eşleştirmek üzere geometrik şekilli bisküvileri, dünyaharitalı oyun topları, tarihi kıyafetli kuklaları içermekteydiler.

Tasarılarını tahrik eden başka ne vardı?

620 Ephraim Marks ve Charles A. James'in ulaştığı maddi olanaklar, birincisi 42 George Street South'taki 1d'lik dükkânıyla, ikincisi 30 Henry Street'teki duhuliye 2d, çocuklar 1d, ne alırsan 6 1/2d'lik mağazası ve dünya fantezi eşya panayırı ve balmumu heykeller sergisi: Ve düşey olarak maksimum görünürlükte (tahmin etmek için), yatay olarak maksimum okunaklılıkta (çözmek için) ve dik-

kati, ilgiyi çekmek, ikna etmek ve karar verdirmek amacıyla mük-natısı bir etkililikte, üç harfli tek kavramlı simgelere yoğunlaştırul-dukta çağdaş reklam sanatının şimdiye dek istifade edilmemiş olan sınırsız olanakları.

Ne gibi?

K.11. Kino'nun 11/- Pantolonları.
Keys Müessesesi. Alexander J. Keyes.

630

Ne gibi değil?

Şu upuzun muma bakın. Ne zaman yanıp biteceğini tahmin edin ve hakiki deriden bedava bir çift özel ayakkabı kazanın, 1 mumluk aydınlatma gücü garanti. Adres: Barclay ve Cook, 18 Talbot Street. Basilizıbart (Sinek Pudrası).

Aliyulâlâ (Ayakkabı Cilası).

Sizegöre (Tirbuşonla, tırnakeğeli ve pipo temizleyicili ikiiağzılı ça-kı).

Asla ne gibi değil?

Plumtree Et Konservesi bulunmayan ev nedir?

640

Natamam.

Bulunan ev ise, bir mutluluk yuvası.

23 Merchants' Quay, Dublin'de George Plumtree tarafından imal edilmiş ve 4 oz'luk çömlöklere konulup, Rotunda Ward, 19 Hardwicke Street adresindeki Encümen Üyesi Joseph P. Nannetti, M. P. tarafından ölüm ilanlarıyla ölüm yıldönümleri köşesinin altına dercedilmiştir. Etiketeki ad Plumtree'dir. Bir et çömlüğünde bir erikağacı, tescilli marka. Taklitlerinden sakınınız. Peatmot. Trumplee. Moutpet. Plamtroo.

Stephen'in, özgünlüğün kendi başına kendi ödülünü sağlamasına karşın ille de başarıyı mucip olmadığını istidlâl etmesi amacıyla onu istintaç etmek için misal olarak hangi örneği gösterdi?

650

Kendi düşüncesinin ürünü olan ve sonradan bir yana attığı atla çekilen ve içinde oturmuş yazı yazmakla meşgul gayet şık giyimli iki kızın bulunduğu bir ışıklı gösteriarabası.

Bundan esinlenerek Stephen zihninde nasıl bir sahne canlandırdı?

660 Dağ geçidinde تنها otel. Sonbahar. Alacakaranlık. Şömine yakılmış. Kuytu köşede genç adam oturmakta. Genç kadın girer. Huzursuz. Tek başına. Oturur. Sonra pencereye doğru gider. Oturur. Alacakaranlık. Kadın düşünür. تنها otelin kâğıdına yazar. Düşünür. Yazar. İç çeker. Tekerlekler ve toynaklar. Kadın dışarıya fırlar. Adam kuytu köşesinden çıkar. O tek duran kâğıdı alır. Ateşe doğru tutar. Alacakaranlık. Okur. Tek başına.

Ne?

Öne yatık, dik ve geriye yatık: Queen's Hotel, Queen's Hotel. Queen's Ho...

Bundan esinlenen Bloom zihninde hangi sahneyi kurdu?

670 The Queen's Hotel, Ennis, Clare Kontluğu, Rudolph Bloom'un (Rudolf Virag) 27 Haziran 1886 tarihinde kendisinin aldığı 1 kısım kloroform linimentine 2 kısım akonit linimentinden müteşekkil bir nevralkik liniment (ki kendisi tarafından 27 Haziran 1886 günü öğleden sonra saat 3:15'te Ennis, 4 Main Street adresindeki James Cullen'in büyük manifatura mağazasından yeni bir ekstra-şık hasır şapka satın aldıktan sonra, ancak bunun neticesi olarak değil –yukarıda adı geçen yerde, adı geçen toksini satın aldıktan sonra, ancak bunun neticesi olarak değil– 27 Haziran 1886 sabahı saat 10:20'de Ennis, 17 Church Street'teki Francis Dennehy Tıp Merkezi'nden satın alınmıştır) şeklindeki aşırı dozda boğanotu (akonit) neticesinde bir akşam vakti belirtilmeyen bir saatte öldüğü yer.

680 Bu eşsesliliği bir bilgiye mi yoksa bir rastlantıya mı ya da bir sezgiye mi yordu?

Bir rastlantıya.

Sahneyi konuğunun zihninde canlandırması için sözlü olarak tasvir etti mi?

Kendisi öbürünün yüzünü görmeyi ve öbürünün sözlerini dinlemeyi yeğledi, öyle ki bu muhtemel anlatıyla kavrayacak ve kinetik mizacı ferahlayacaktı.

Ona anlatılan ve anlatanın *Pisgah Dağı'ndan Filistin'e bir Bakış* ya da *Erik Masalı* olarak tasvir ettiği ikinci sahnede sadece ikinci bir rastlantı mı gördü? 690

Ona, önceki sahneyle ve okuyullarında yazılmış olan çeşitli konulardaki denemelerin ya da ahlaki vecizelerin eklendiği (örneğin, *Benim Gözde Kahramanım* ya da *Oyalanmacılık Zaman Hırsızlığıdır*) anlatılmamış ama zımnen var olan öbür sahnelerle, kendi içinde ve kişisel denklem ile bir arada ister Philip Beaufoy, Doctor Dick'in ya da Heblon'un resmi sirkülasyonlu ve mali destekli bir yazın organında çıkan *Mavi İncelemeler*'de başlatmış oldukları hazırlık ve orta bir öğrencilerinin kullanımı amacıyla örnek pedagojik temalar olarak özellikle derlenmiş ve seçilmiş olsun (yüzde yüz değerli) ister sempati duyan ve tedrici olarak yaz gündönümünden üç gün sonraki gün, yani, 21 Haziran Salı (S. Aloysius Gonzaga), güneşin doğuşu sabahleyin 3:33, güneşin batışı akşamleyin 8:29, giderek uzamakta olan geceler boyunca başarılı öykülerin değerini bilin ve başarılı gelişmeleri mahrem bir şekilde önceden haber veren murakıpların entelektüel uyarımı amacıyla şifahi olarak istimal edilsin kimi mali, toplumsal, kişisel ve cinsel başarı olasılıklarını içeriyormuş gibi görünmüştü. 700

Zihnini sık sık hangi ailevi sorun bütün öbürlerinden daha fazla olmasa bile onlar kadar kurcalamaktaydı? 710

Karılarımızla ne yapılacağı.

Mefruz münferit çözümleri neler olmuştu?

Salon oyunları (domino, halma, pireatlatmaca, mikado, toplu yük-sük oyunu, napolyon, écarté, bezik, yirmibeş, komşum dilenci, dama, satranç ya da tavra): Gergef işi, polis yardımlaşma cemiyeti için yama ya da örgü işleri: Müzikal düetler, mandolin ve gitar, piyano ve flüt, gitar ve piyano: Hukuk yazmanlığı ya da zarf adresleme: On beş günde bir çeşitli eğlence yerlerine ziyaretler: Serin bir sütevinde ya da ılık bir sigara salonunda nazikâne buyuran ve maal-memnuniye itaat edilen bir bayan işletici olarak ticari faaliyet: Erotik taharrüşün devletçe teftiş edilen ve tıbben denetlenen erkek genelevlerinde gizlice tatmini: Civardaki muteber saygınlıkta kadın tanıdıklarla nadiren aksatılan muntazam fasıllarla muntazaman sık sık önleyici nezaretle karşılıklı sosyal ziyaretleşmeler: Özellikle, liberal öğrenimi hoş kılmayı amaçlayan eğitici akşam kursları.

Karısındaki hangi zihinsel gelişme noksanlığı örnekleri onun son olarak zikredilen (dokuzuncu) çözümü tercih etmesine yol açtı?

Gayrimeşgul anlarında birden daha çok kez bir tabaka kâğıdı Yunanca, İrlandaca ve İbranice olduğunu ileri sürdüğü harflerle kaplamışlığı vardı. Çeşitli aralarla biteviye, Quebec-Kanada'daki bir şehrin adının büyük harf inisiyalini doğru olarak yazma yöntemini soradurmuştur. Dahili siyasi komplikasyonları ya da harici kuvvetler dengesini pek az anlayabilmiştir. Faturaları toplarken ekseriye parmak hesabına başvurmuştur. İcazlı namelerden oluşan kompozisyonlarını tamamladıktan, fırın boya tekniğiyle kaligrafı kullanmayı boşlamış demir sulfatın, göztaşının ve meşe mazısının korozif etkisine maruz bırakmıştır. Alışılmışın dışında yabancı kökenli çokheceli sözcükleri fonetik olarak ya da yanlış bir analogiyle ya da her ikisiyle yorumlamıştır: Metempsychosis (Metenin nesi), namı diğer (kutsal kitapta sözü edilen tafrafurüş bir şahıs).

Karısı, kişi, yer ve nesnelere ilişkin bu ve buna benzer muhakeme yetersizliğinden kaynaklanan zekâvet noksanlığını ne ile dengelemektedir?

Tüm dengelerdeki tüm şakulî kolların aşikâr kusurlu paralelliğinin yapımdan dolayı meydana geldiği kanıtlanmıştır. Bir şahsa ilişkin yargısındaki isabetliliğin yarattığı muvazenenin doğruluğu tecrübe ile kanıtlanmıştır.

Bloom, bu nispî cehalet durumuna çare olarak nasıl girişimlerde bulundu?

750

Çeşitli şekillerde. Belli bir kitabı, belli bir sayfasının yerini açık bırakıp göze çarpan bir yere koyarak. Açıklama kabilinden bir atıfta bulunduğunda, o bilginin onda bilkuvve mevcut olduğunu varsayarak: Onun huzurunda, orada bulunmayan başka bir kimsenin cahilâne sehvinin açıkça alaya alarak.

Dolaysız öğretme girişimlerinde nasıl bir başarı elde etti?

Karısı her şeyi değil sadece bütünün dikkat ve ilgisini yönelttiği ve şaşılacak şekilde anlayabildiği, özenle tekrarladığı, daha zor bir şekilde hatırlayabildiği, kolayca unutuverdiği, sık sık hata yaparak tereddütle tekrar hatırlayabildiği, bir cüzünü izleyebiliyordu.

760

Hangi sistem daha etkili olmuştu?

Kendisini ilgilendirici hususları tazammun eden dolaylı telkinler.

Örneğin?

Yağmurda şemsiye kullanmayı sevmezdi, o ise şemsiyeli kadınları severdi, karısı yağmurda yeni şapka giymeyi sevmezdi, o ise yeni şapka giyen kadınları severdi, yağmur yağarken karısına yeni şapka alırdı, o da yeni şapkayı giyerek şemsiye taşırdı.

Konuğunun örnek öyküsünde ima edilen analogiyi kabul ettikte, Babil sürgününden sonraki hangi mümtaz şahsiyetleri misal olarak ileri sürdü?

770

Üç arı gerçek arayıcısı olan Mısırlı Musa'yı, *More Nebukim*'in (Kararsızlar Kılavuzu) müellifi Moses Maimonides'i ve Moses Mendelssohn ki öyle mümtaz bir şahsiyetti ki, Musa'dan (Mısırlı) Moses'e (Mendelssohn) dek Moses (Maimonides) gibisi yoktur.

Düzeltilme babında, Bloom, hatırı kalmasın, Stephen'ın sözünü ettiği Aristo adlı dördüncü bir arı gerçek arayıcısına ilişkin, hangi beyanda bulunmuştu?

Sözü edilen arayıcının adı pek bilinmeyen filozof bir hahamın öğrencisi olduğu.

780 Yasanın anapokrifaya ait öbür şanlı oğullarıyla seçilmiş ya da reddedilmiş bir ırkın çocuklarından söz edilmiş miydi?

Felix Bartholdy Mendelssohn (besteci), Baruch Spinoza (filozof), Mendoza (boksör), Ferdinand Lasalle (reformcu, düelloocu).

Antik İbrani ve antik İrlanda dillerindeki hangi nazım kırıntıları, konuk tarafından ev sahibine ve ev sahibince konuğa değişik ses tonlamaları ve metinlerin tercümeleriyle birlikte okunmuştu?

Stephen tarafından: *Suil, suil, suil arun, suil go siocair agus suil go siocair agus suil go cuin* (yürü, yürü, git yoluna, güvenle yürü, dikkatle yürü).

790 Bloom tarafından: *Kifeloch, harimon rakatejch m'baad l'zamatejch* (saçlarının arasında yanakların soyulmuş bir nar gibi).

Her iki dilin akustik simgelerinin glifik bir karşılaştırılması, şifahi karşılaştırılmasını doğrulamak amacıyla nasıl yapılmıştı?

Yan yana getirerek. *Günah Zevkleri* (ki Bloom tarafından çıkarılıp kaşla göz arasında ön kapağı masanın yüzeyiyle temas halinde olacak biçimde yerleştirilivermişti) diye isimlendirilmiş yazınsal biçemi bayağı bir kitabın sondan önceki boş sayfasının üzerine bir kurşunkalemle (ki Stephen tarafından temin edilmişti) Stephen İrlandaca, ge, e, de me harflerini yalın ve değiştirilmiş olarak yazdı, buna karşılık Bloom da sıral ve sayal sayılar, 3, 1, 4 ve 100 olarak aritmetiksel değerlerini belirterek İbranice ghimel, aleph, dalet ve (mem olmadığından) ikame edilen ghimel harflerini yazdı.

800

Her ikisinin bu münkariz ve yeniden canlandırılan dillerin her bi-

risine ilişkin sahip oldukları bilgi teorik miydi yoksa pratik mi?

Muayyen çekim ve sentaksa ait dilbilgisel kurallarla sınırlı olması ve sözcükleri hemen hiç içermemesi nedeniyle teorik.

Bu diller arasında ve onları konuşan halklar arasında hangi noktalarda temaslar mevcuttu?

Her iki dilde gırtlaktan çıkarılan seslerin, solukla telâffuz edilen fonetik işaretlerin, içtüremeye değgin ve örneğe körü körüne bağlı harflerin mevcudiyeti: Eskilikleri, her ikisinin de İsrail'in atası Nuh Peygamber'in ahfadından Fenius Farsaigh ve İrlanda'nın ataları Heber ve Heremon tarafından kurulan hatip okulunda öğretilmiş olması: Hahamların ve culdeelerin eserlerinden oluşan kazıbilimsel, soykütüğüne değgin, azizlerin yaşamöykülerine değgin, Kutsal Kitabın tefsirine değgin, vaızlara değgin, yer adlarına değgin, tarihsel ve dinsel literatür, Tevrat, Talmud (Mischna ve Gemara), Massor, Eski Ahit'in ilk beş kitabı, Boz İneğin Kitabı, Ballymote'un Kitabı, Howth Antolojisi, Kells'in Kitabı: Dağılışları, eziyet görmüş olmaları, yaşamlarını sürdürmüş olmaları, yeniden canlanmış olmaları: Gettodaki (S. Mary Manastırı) ve ayinevindeki (Âdem ile Havva Tavernası) havra ve kilise törenlerinin ayrıksılığı: Ceza kanunları ve Yahudi kıyafet kararnamelelerinde ulusal kıyafetlerinin yasaklanması: Siyonlu Chanah David'deki restorasyon ve İrlanda siyasal özerkliği ya da devri olasılığı.

Bloom o çoğulcu, budunsal açıdan azaltılması olanaksız bütünleşmenin beklentisiyle hangi ilâhının birkaç dizesini terennüm etti?

*Kolod balejwaw pnimah
Nefesch, jehudi, homijah.*

Şarkı bu ilk beytinin sonunda niçin inkıtaya uğramıştı?

Kusurlu bellek tekniğinin neticesi olarak.

İrleyici bu yetersizliğini nasıl telâfi etti?

Genel metnin dolaylamalı bir evrimiyle.

Karşılıklı düşünceleri hangi ortak gözlemlerde birleştirdi?

Mısır kitabelerindeki hiyerogliflerden Yunan ve Roma alfabelerine dek giderek artan bir yalınlaşma ile çağdaş stenografi ve telgraf kodlarının çivi yazısı yazıtlarda (Samîler) ve virgülümsü beşdamarlı İrlandaca (Keltçe) yazısından evrilegmesi.

Konuk, ev sahibinin isteğini yerine getirdi mi?

840 Maalmemnuniye, imzasını İrlandaca ve Roma harfleriyle atarak.

Stephen'ın işitsel duyumu neydi?

Bir loşlukta geçmişin birikimi kadim güçlü alışılmadık bir ezgi işitti.

Bloom'un görsel duyumu neydi?

Bir aydınlıkta geleceğin nasibi çevik tanıdık bir genç adamın silüetini gördü.

Stephen'ın ve Bloom'un gizlenmiş kimliklere ilişkin az çok eşzamanlı istençli duyumsamaları nelerdi?

850 Görsel, Stephen'ın: Johannes Damascenus ve Epiphanius Monachus'un şarapkarası saçlı, aktenli, birbuçukayaklı olarak tasvir ettikleri geleneksel hipostaz figürü.

İşitsel, Bloom'un: Felâket coşkusunun geleneksel ifadesi.

Geçmişte Bloom için hangi uğraşlar mümkün görünmüştü ve örnek aldığı kimseler kimlerdi?

Roma Katolik, Anglikan ya da Nonconformist bir kilisede: Örnek-

ler, Pek Muhterem John Conmee S. J., Muhterem T. Salmon, D. D., Trinity College Müdürü, Dr. Alexander J. Dowie. İngiltere ya da İrlanda barosunda: Örnekler, Seymour Bushe, K. C., Rufus Isaacs, K. C.. Modern tiyatro ya da Shakespeare tiyatrosu: Örnekler, Charles Wyndham, büyük komedyen, Osmond Tearle († 1901), Shakespeare yorumcusu.

860

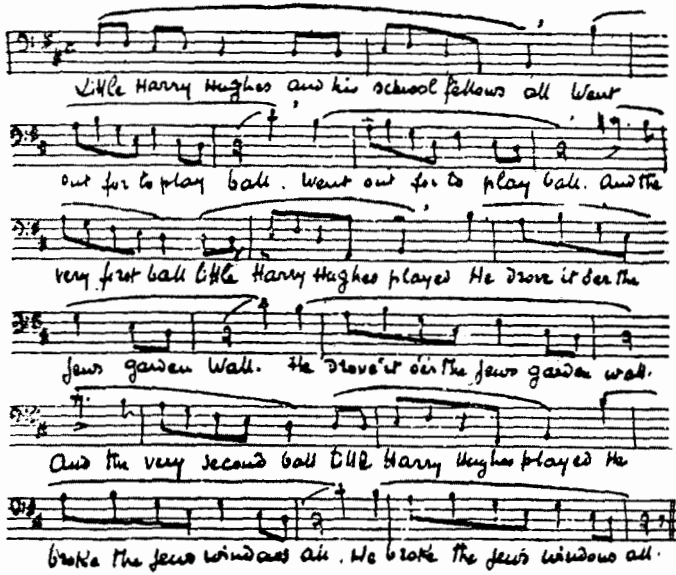
Ev sahibi konuğunu bağıntılı bir tema üzerindeki olağandışı bir menkıbeyi ezgi söyler gibi okuması için teşvik etti mi?

Rahat bir konumda, kimsenin onların konuşmalarını işitemeyeceği mahrem bir yerde, diplerinde mekanik bir karışımın yarıkatılaşmış artakalan rüsubatı sıcacık içecekleri, su artı şeker artı krema artı kakao tüketildikten sonra huzur içinde.

Bu şarkılı menkıbenin birinci (majör) bölümünü söyleyin.

*Küçük Harry Hughes ile bütün okul arkadaşları
Top oynamak için çıktılar dışarı.
Küçük Harry Hughes topa ilk tekmeği atıverdi
Top gitti de Yahudi'nin bahçe duvarın aşıverdi.
Hele küçük Harry Hughes'un topa ikinci vuruşunda
Yahudi'nin camları şangır şungur aşağıda.*

870

Rudolph'un oğlu bu bölümü nasıl karşıladı?

Halisane hislerle. Bir Yahudi olarak, mütebessim, zevkle dinledi ve kırksız mutfak penceresine baktı.

Menkıbenin ikinci (minör) bölümünü söyleyin.

880

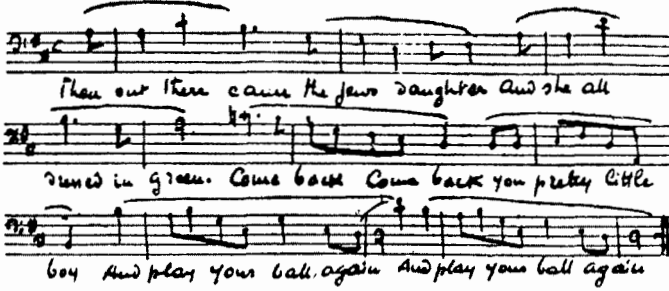
*Ardından Yahudi'nin kızı çıktı evinden
Tüm giysileri elbet yeşilden.
"Gel buraya, gel buraya, küçük yaramaz seni,
Topunla gene oyna da göreyim seni."*

*"Niçin gelecekmişim, elbette gelmiyeceğim
Arkadaşlarım yokken hiç yalnız gelir miyim!
Şayet ustam işitirse alimallah,
Sonra ben ne halt ederim!"*

*Kız, oğlanın zambakakı elinden tuttuğu gibi
Çekti, evin içine getirdi,
Sonra bir odaya girdiler ki
Ne kadar bağırsa işitilemeyeceği.*

890

Kız cebinden bir çakı çıkardı
 Ve oğlanın minnacık başını kesip attı.
 Artık o topunu oynayamayacak asla
 Ölümler arasına karıştı kendisi zira.

Millicent'in babası bu ikinci bölümü nasıl karşıladı?

Karışık duygularla. Gülümsemeksizin, tüm giysileri yeşilden bir Yahudi kızını bir hoş olarak dinledi ve gördü.

Stephen'ın açıklamalarını özetleyin.

İçimizden birinin, en küçüğümüzün kurban edilmesi mukadder. Bir kez kazaen, ikincisi kaderi kıskırttığı için isteyerek. Belası onu terk edilmiş olduğu bir sırada, onu daha da gönülsüzleştiren bir umut ve gençlik hayali gibi bulacak ve onu direnmesiz tutacak. Sonra onu olağandışı bir mekâna, hafî kâfir bir meskene götürecek ve orada, amansız, onu rızasıyla kurban edecek.

909

Ev sahibi (mukadder kurban) üzgün müydü?

O kendisiyle ilintili olmayan bir edime değgin bir hikâyenin onun tarafından anlatılmamasını diledi.

Ev sahibi niçin (gönülsüz, dirençsiz) idi hâlâ?

Enerji korunumu yasası gereğince.

910

Ev sahibi (hafî kâfir) niçin suskundu?

Cinayet ayinlerinin leh ve aleyhindeki olası kanıtları tarttı: Hiye-
rarşinin tahrikleri, halkın hurafelere inancı, süregelen doğruluk
cüzlerindeki şayiaların yayılması, servet düşmanlığı, mukabelebil-
misilin etkisi, atavizm kaynaklı suçluluğun zaman zaman ortaya çı-
kışı, hafifletici bağnazlık durumları, ipnozla telkin ve uyurgezelik.

Bu zihinsel ya da bedensel bozuklukların hangisine kesin bağışık-
lığı vardı?

İpnozla telkine karşı: Bir defasında, uyandığında, uyumakta oldu-
ğu daireyi tanıyamamıştı: Birçok kez, uyandığında, belirli olmayan
sürelerde hareket edemez ve ses çıkaramaz durumda kalmıştı.
Uyurgezerliğe karşı: Bir defasında, uyurken, bedeni yükselmiş,
yüzer gibi eğile büküle, sönmüş olan şömineye doğru ilerlemiş ve
hedefine ulaştıkta oracıkta kıvrılmış, üzerinde pijaması, soğukta
uzanmış, uyuyakalmıştı.

Bu sonuncu ya da buna benzer herhangi bir olay ailesinin başka
bir ferdinin başına gelmiş miydi?

İki kez, Holles Street'te ve Ontario Terrace'ta, kızı Millicent
(Milly) 6 ve 8 yaşlarındayken uykusunda bir korku çılgılığı atmış ve
gece kıyafetindeki iki siluetin sorularını dilini yutmuşçasına boş
gözlerle yanıtlamıştı.

Kızının bebekliğine ilişkin başka hangi anıları vardı?

15 Haziran 1889. Yenidoğmuş sancılı bir kız bebeğin konjestiyona
yol açan ve o yüzden ağlayışı. İkinci kez vaftiz edilerek Padney
Sock adı verilen bir çocuk olarak kumbarasını çarpa çarpa sallayışı:
Babasının gevşemiş üç kuruşluk düğmelerini biy, ikki, üç, biy
bebecik, biy oğlancık, biy kukla, diye çekiştirmesi: Sarışınlığı, es-
mer ana babadan doğmasına karşın ceddinde sarışınlar varmış, es-
ki, bir istisna, Herr Hauptmann Hainau, Avusturya ordusundan,
daha yakınlarda, bir sanrı, yüzbaşı Mulvey, İngiltere donanmasın-
dan.

Hangi andemik özellikler mevcuttu?

Buna karşılık, burun ve alna ait teşekkülat, arada kesiklik olsa da doğrudan doğruya sülaleden gelmeydi ve uzun aralıklarla aralıklardan en uzun aralıklara devam edegidecekti.

Onun gençlik çağına ilişkin anıları nelerdi?

Oyuncak çemberiyle atlamaipini bir köşeye atmıştı. Duke çimenliğinde, bir İngiliz ziyaretçinin ricası üzerine, adamın onun fotoğrafik imajını alıp götürmesine nazıkçe izin vermemişti (itiraz nedeni belirtilmeden). South Circular Road'da Elsa Potter'ın da bulunduğu bir sırada, meşum görümlü bir şahıs tarafından takip edilince, Stamer Street'in yarısına dek ilerlemiş ve aniden gerisin geriye dönmüştü (bu değişimin nedeni belirtilmeden). Doğumunun 15. yıldönümünden bir gün önce Westmeath Kontluğu-Mullingar'dan bir mektup yazmış ve orali bir öğrenciye kısaca değinmişti (okulu ve sınıfı belirtilmeden).

950

İkinci bir ayrılığa alâmet olan bu birinci ayrılık onu kederlendirdi mi?

Zannettiğinden daha az, umut ettiğinden daha çok.

Aynı zamanda ancak farklı bir şekilde yer alan hangi ikinci azimeti de aynı şekilde sezgilemişti?

960

Kedisinin geçici azimeti.

Niçin aynı şekilde, niçin farklı bir şekilde?

Aynı şekilde, zira gizli bir amaçla harekete geçen yeni bir erkek (Mullingarlı öğrenci) ya da sağaltıcı bir bitki (kediotu) arayışı. Farklı şekilde, zira sakinlerine ya da meskenlerine sağlayabileceği farklı getirilerden dolayı.

Başka bakımlardan, farklılıkları birbirine benziyor muydu?

970 Hareketsizlik bakımından, iktisatlılık bakımından, beklenmeyen tavırlar sergilemeleri bakımından.

Ne gibi?

Öne doğru eğilerek sarı saçlarını kurdeleyle bağlaması için başını dikeltmesi (kedinin boynunu uzatmasına karşı). Üstelik, Stephen's Green'de ağaçların baş aşağı vurduğu gölün bomboş yüzeyini uyuklayan içi geçmiş bir balığın mevkiini muhafazadaki kararlılığıyla (faregözetleyen kediye karşı) göze çarpan eşmerkezli dairesel suhalkalarıyla harelendiren açıklamasız tükürmesi. Gene ünlü bir askeri muharebenin tarihini, savaşan tarafları, sebebini ve neticelerini hatırlayabilmek amacıyla saç örgülerinden birini çekmesi (kulağı nitelendiren kediye karşı). Daha daha, Terelelli Milly, rüyasında adı Joseph olmuş olan bir atla konuşması hatırasız bir sohbetle bulunduğunu görmesi, (ki) ata bir bardak limonata vermesi ve onun (atın) kabul ediyor görünmesi (şöminededüşkuran kediye karşı). Ayrıcana, hareketsizlik, iktisatlılık, geleneğe olan temayüller, beklenmeyen tavırlar sergileme bakımlarından farklılıkları birbirine benziyordu.

990 Evlenme yıldönümleri münasebetiyle verilen hediyeleri, [1] bir baykuş, 2) bir saat], onun ilgisini çekmek ve onu eğitmek amacıyla hangi şekilde kullanmıştı?

Açıklanacak nesne dersleri olarak: 1) Yumurtlayan hayvanların doğası ve âdetleri, havada uçuşma olasılığı, kimi görme anormallikleri, kadim tahnit ameliyesi: 2) Çekül, dişli çark ve regülatörde sergilenen sarkaç ilkesi, sabit bir kadran üzerinde saat doğrultusunda muharrek ibrelerin çeşitli pozisyonlarının beşeri ve sosyal regülasyonu açısından transpoze edilmesi, daha uzun ve daha kısa ibre aynı inhiraf açısında iken, *videlicet*, aritmetik dizi olarak her saati $5\frac{5}{11}$ dakika geçse, her saatte saat başına bir anın yinelge sağınlığı.

Milly hangi şekillerde karşılık vermişti?

Hatırlayarak. Doğumunun 27. yıldönümünde babasına Crown Derby porselen taklidi bıyık resimli bir kahvaltı fincanı hediye etmişti. İhtimamkârlıkla: Üçaylıkların ödendiği gün ya da o sıralarda şayet babası ona bir şey almamışsa ya da almadığından babasının isteklerini tahmin ederek onun gereksinmelerine karşı ihtimam gösterirdi. Ona hayranlık göstermekle: Tabii bir olaydı ki onun tarafından, Milly'ye değil, şöyle açıklanıyordu kızın, onun bilgisinin bir cüzünü, zırnığını, çeyreğini, binde birini azar azar elde etmek sizin ona anında sahip olma isteğinin ifadesi.

1000

Uyurgezer Milly'nin babası gündüzgezer Bloom, gecegezer Stephen'a nasıl bir öneride bulundu?

Perşembeyi (hâlâ) Cumaya (normal) bağlayan saatleri mutfağın hemen üzerindeki ve ev sahibiyle ev sahibesinin yatak odasının bitişigindeki sandık odasında eğreti bir yatakta istirahatle geçirmek.

1010

Böyle bir eğreti çözümün uzatılmasından ne gibi çeşitli avantajlarla sonuçlanabilirdi?

Konuk için: Güvenli bir ikamet ile sakin bir çalışma ortamı. Ev sahibi için: Zihinsel tazelenme, başkası namına huzur duyma. Ev sahibesi için: Saplantılarının dağılması, doğru İtalyanca telâffuzun öğrenilmesi.

Bir konuk ile bir ev sahibesi arasındaki bu eğreti temaslar bir öğrenci ile bir Yahudi kızı arasındaki uzlaştırıcı bir birleşmenin akıbet olarak gerçekleşmesini niçin engellemez ya da bununla engellenmez?

1020

Çünkü kıza giden yol anadan geçer, anaya giden yol kızdan geçer.

Ev sahibesinin hangi sadet dışı çokheceli sorusuna konuk tekheceli olumsuz bir yanıt verdi?

14 Ekim 1903'te Sydney Parade tren istasyonunda kazara ölen

Merhume Mrs. Emily Sinico'yu tanıyıp tanımadığı.

1030 Ev sahibi bunun neticesinde söylemek üzere olduğu hangi gerekli cümleyi bastırmak zorunda kaldı?

Mrs. Mary Dedalus'un (kızlık adı Goulding) 26 Haziran 1903'te, Rudolph Blom'un (doğuştaki adı Virag) ölüm yıldönümünün arifesine rastlayan defin törenine gidemeyişini açıklayan bir cümle.

Barınma önerisi kabul edildi mi?

Derhal, izah edilemez bir tarzda, dostlukla, nazikâne reddedildi.

Ev sahibi ile konuk arasında nasıl bir para alışverişi cereyan etti?

Birincisi, ikincisine, ikincisi tarafından birincisine verilmiş olan (£ 1-7-0) bir pavnd yedi şilin tutarındaki parayı, faizsiz, iade etti.

1040 Sırasıyla hangi karşıöneriler öne sürülmüş, kabul edilmiş, değiştirilmiş, nazikâne reddedilmiş, başka sözlerle tekrarlanmış, yeniden kabul edilmiş, onaylanmış, yeniden doğrulanmıştı?

1050 Önceden düzenlenmiş bir İtalyanca kursunun başlatılması, kurs mahalli öğrencinin ikametgâhı. Bir dizi şan derslerinin başlatılması, kurs mahalli öğretmeninin ikametgâhı. Bir dizi statik, semistatik ve Aristo felsefesine dair entelektüel diyalogların başlatılması, toplantı mahalli her iki konuşmacının ikametgâhları (iki konuşmacının da aynı yerde ikamet etmeleri durumunda), Ship Otel ve Tavernası, 6 Lower Abbey Street (işleticileri, W. ve E. Connery, İrlanda Ulusal Kütüphanesi, 10 Kildare Street, Ulusal Doğum Hastanesi, 29, 30 ve 31 Holles Street, halka açık bir park, bir ibadet yerinin civarı, iki anacaddenin kavşak noktası, ikametgâhları arasında çizilen bir doğru çizginin orta noktası (şayet iki konuşmacının ikametgâhları ayrı yerlerdeyse).

Bu birbirine ters düşen önerilerin gerçekleştirilmesinde Bloom için sorun yaratan şey neydi?

Geçmişin telafi edilemezliği: Bir kezinde Dublin-Rutland Square'de Albert Hengler'in Rotunda'daki sirkinde sezgisi güçlü rengârenk bir palyaço babalık özlemi içinde sahneden dışarıya çıkarak izleyicilerin arasına girmiş ve tek başına oturan Bloom'un yanına giderek onu keyifle izleyen müşterilere yüksek sesle onun (Bloom'un) onun (palyaçonun) babası olduğunu ilan etmişti. Geleceğin öncedengörünemezliği: Bir kezinde 1898 yazında o (Bloom) bir florinlik bir gümüş paranın (2/-) tırtıklı kenarını üç çentikle işaretlemiş ve kent ekonomisinin dalgalarıyla tedavül etsin ve bir gün dolambaçlı ya da dolaysız bir şekilde geri dönsün diye Grand Canal - 1 Charlemont Mall'daki aile bakkaliyesi J. ve T. Davy'ye olan borcunu ödemek amacıyla tediye etmiş ve aynı şahıs tarafından alınıp kabul edilmişti.

1060

Palyaço Bloom'un oğlu muydu?

1070

Hayır.

Bloom'un parası geri dönmüş müydü?

Asla.

Arada bir yinelenen bir düş kırıklığı onu niçin daha da çok bunaltıyordu?

Zira insan varoluşunun bu kritik dönümnoktasında eşitsizliğin, tamahkârlığın ve uluslararası düşmanlığın ürünü olan birçok sosyal kondisyonu düzeltmiş olmayı arzuları.

O halde bu kondisyonları elimine ederek insan yaşamının sınırsız bir şekilde mükemmelleştirilebileceğine mi inanmaktaydı?

1080

İnsan bütünselliğinin temel bölümleri olarak insanların vazettiği kanunlardan farklı, doğanın koyduğu genel koşullar mevcuttu:

Beslenmenin idamesi için kıyıma olan gereksinme: İnsan varoluşunun uç noktalarındaki, doğumun ve ölümün dayanılmaz acıları: Primatların ve (özellikle) insan dişilerinin erginlik çağından menopoza dek süren tekdüze âdet görme hali: Deniz, madenocakları ve fabrikalarda kaçınılmaz kazalar: Kimi pek ıstıraplı hastalıklar ve bunların neticesinde yapılan cerrahi ameliyatlar, fitrî akıl hastalıkları ve doğuştan olma suçluluklar, insanları kırıp geçiren salgınlar: Korkuyu insan zihninin temel yaklaşımı haline getiren yok edici felâketler: Merkezleri kesif kalabalık bölgelere rastlayan deprem felâketleri: Bebeklikten olgunluğa ve zevale dek büyüme gerçeği.

1090

Soyut düşüncelere dalmaktan niçin kaçındı?

Çünkü, ekarte edilecek olan daha az kabule şayan görüngülerin yerine daha çok kabule şayan görüngülerin ikame edilmesiydi.

Stephen da onun kaderini paylaştı mı?

1100

Onun bilinenden bilinmeyene tasım yoluyla ilerleyen bilinçli rasyonel bir hayvan ve bir mikro ile makrokozmos arasında kaçınılmaz biçimde boşluğun belirsizliği üzerinde kurulmuş bilinçli rasyonel bir tepkisi olarak önemini teyit etti.

Onun bu teyidi Bloom tarafından kavrandı mı?

Söz olarak değil. Öz olarak.

Bu kavrayışsızlığına karşı onu ne rahatlattı?

Ehil bir anahtarsız vatandaş olarak bilinmeyenden bilinene doğru boşluğun belirsizliği içinde enerjik bir şekilde ilerlemiş olması.

Esaret elinden ıssız diyarlara göçü hangi aşamalarla, hangi törenler eşliğinde gerçekleşmişti?

Ucu Yanan Mumu
Taşıyan
BLOOM
Bastona Geçirilmiş Diyakonluk Şapkasını
Taşıyan
STEPHEN

1110

Hangi anma töreni ilahisinin hangi *secreto* ses perdesiyle?

113., *modus peregrinus: In exitu Israel de Egypto: Domus Jacob de populo barbaro.*

Çıkış kapısında her biri ne yaptı?

Bloom mumu zemine yerleştirdi. Stephen şapkasını başına yerleştirdi.

1120

Çıkış kapısı hangi yaratık için bir giriş kapısıydı?

Bir kedi için.

Onlar, önce ev sahibi, ardından konuk zifiri karanlığın içinden evin arkasındaki bir geçidi geçerek bahçenin loş aydınlığında sessizce ortaya çıktıklarında hangi manzarayla karşı karşıya geldiler?

Salkım salkım nemli gecemavisi yıldız yemişleriyle asılı duran gökkağacı.

Bloom dostuna çeşitli takımyıldızlarını gösterirken zihni hangi düşüncelere dalmaktaydı?

Evrimin giderek yayılmasına ilişkin düşünceler: Kameri ayın başlangıcında, hadid noktasına yaklaşırken ayın görünmezliği: Günışığında yeryüzünün merkezine doğru 5000 ayak derinliğe batırılmış şakuli bir şaftın alt ucuna yerleştirilen bir gözlemci tarafından fark edilebilen sonsuz örüntülü pırıl pırıl gayri mütekâsif Samanyolu: 10 ışıkyılı (57.000.000.000.000 mil) uzaklıktaki ve oylumu gezge-

1130

1140 nimizin boyutunun 900 katı olan Şi'râ-yı Yemânî (Kelb-i Ekber'de alfa) yıldızı: Arkturus: Gün-tün eşitliklerindeki devinme olayı: İçine bizim güneş sistemimizin 100 tanesi sığdırılabilecek olan Oriyon ile kuşağı ve altılı güneş theta ile nebuları: Ölmekteki ve 1901'deki Nova gibi doğmaktaki yeni yıldızlar: Bizim sistemimizin Herkül takımıyıldızına doğru hızla ilerlemesi: Duran yıldız denilen ancak gerçekte hudutsuz uzaklıktaki geleceklere (ki karşılaştırıldıkta ortalama insan ömrü olan yetmiş yıllık bir dönem hiç mesabesinde bir nokta gibi kalır) gideduran yıldızların ıraksı devinmesi ya da ihtilaf-ı manzar.

Yayılmanın giderek azaldığı karşıt düşüncelere de daldı mı?

1150 Yeryüzünün katmanlaşmasındaki jeolojik dönemlerin uzunluğu: Yeryüzünün boşluklarında, kımıldatılabilen kayaların altında, kovanlarda ve tepelerde gizli mikrop, tohum, bakteri, basil, sperma gibi sayısız çok ufak entomolojik organik varlıklar: Tek bir topluığa ne başında moleküler çekimin türdeş yapışmasıyla içerilen milyonlarca trilyonlarca hesaba sığmaz sayıda görülemeyecek kadar küçük moleküller: Kendi başlarına uzay boşluğunda başka cisimlerle toplaşan birer evren olan ve her biri zaman boyunca bölünebilen bileşen parçalardan oluşan ve gene her birisi tekrar tekrar bölünebilen bileşen cisimlerden, bölünenlerden ve bölenlerden, gerçek bir bölme olmaksızın, yeterince yürütüldüğü takdirde hiçbir şeyin hiçbir yere asla ulaşamayacağı bir şekilde azalagiden al ve akıyuarlarla donatılmış insan serumunun evreni.

1160 Bu hesaplamaları daha kesin bir sonuca ulaşacak şekilde niçin inceden inceye yapmadı?

1170 Zira birkaç yıl önce 1886'da dairenin kareye çevrilmesi problemiyle uğraştığı sıralarda nispeten bir aşamaya kadar, örneğin, 9'un 9. kuvvetinin 9. kuvveti, doğru olarak hesaplanabilen öyle büyük ve öyle çok rakamlı bir sayının mevcudiyetini öğrenmişti ki elde edilen sonucu yazmak için her biri tabaka tabaka top top Çin kâğıdından 1000 sayfalık sık dizilmiş 33 cilt kâğıdın talep edilmesi gerekirdi ki basılı tümsayı birimleri olan onların, yüzlerin, binlerin, on binlerin, yüz binlerin, milyonların, on milyonların, yüz milyonların, milyarların, kuvvetlerinden herhangi birinin bir kuvvetine in-

ceden inceye işlenerek azami kinetik durumuna çıkarılmış bir gizilgücü öz olarak kapsayan her bir dizinin her bir rakamının nebulasını nüvesinin hikâyesini tamamıyla içerebilsin.

Gezegenlerin ve uydularının türler dahil bir ırk tarafından iskânı ve söz konusu ırkın bir kurtarıcı tarafından olası sosyal ve ahlâki halâsı sorunlarını çözme yi daha kolay buldu mu?

Farklı bir zorluk düzeyinde. Normalde 19 tonluk bir atmosfer basıncına dayanabilen insan organizmasının yerkürenin atmosferinde bir hayli yükseğe çıkarıldıkta eşartanlı dizi yoğunluğuna maruz kalarak troposfer ile stratosfer arasındaki sınır çizgisine yaklaştıkça burun kanaması, solunum zorlukları ve baş dönmesi kondisyonlarıyla karşılaşacaklarının bilincinde, bu soruna bir çözüm olarak, tasavvur ettiği bir geçici varsayım a göre bu koşullara uyabilen anatomik açıdan daha farklı bir bünyeye sahip insanlardan oluşan bir ırkın Merih'te, Utarit'te, Zühre'de, Satürn'de, ya da Uranus'ta ve benzer koşullarda yaşayabileceği savının aksini kanıtlamak imkânsız idi, ancak bütüne ve birbirine benzeme neticesinde sınırlı farklarla çeşitli biçimlerde yaratılan göksel bir insan soyu ola ki orada da burada olduğu gibi değişmeden ve çaresiz bir şekilde kendini beğenmişliklerine, kendini beğenmişliklerin kendini beğenmişliğine ve kendini beğenmişlik adına ne varsa hepsine yapışmış olarak kalacaktı.

Ya olası halâs sorunu?

Minör, majörce kanıtlanmıştı.

Daha sonra takımyıldızlarına ilişkin hangi çeşitli özellikler ele alındı?

Çeşitli enerji derecelerini gösteren çeşitli renkler (beyaz, sarı, koyu kırmızı, açık kırmızı, sülügen): Parlaklık dereceleri: 7.si dahil yükselerek sergilenen kadirleri: Durumları: Arabacı takımyıldızı: Walsingham yolu: Davud'un arabası: Satürn'ün dairesel kuşakları: Sarmal bulutların yoğunlaşarak güneşlere dönüşmesi: Çiftgüneşlerin birbirine bağlı de veraları: Galileo, Simon Marius, Piazzı, Le Ver-

- rier, Herschel ve Galle'nin birbirlerinden bağımsız olarak aynı zamanlardaki keşifleri: Bode ve Kepler'in dolanma uzaklıklarının küpleri ve zamanlarının kareleri üzerindeki sistemleştirme girişimleri: Kuyrukluysıldızların sınırsız denilebilecek sıkıştırılabilme özelliği ve günberiden günereğe dek vasi eliptik çıkış ve yeniden-giriş yörüngeleri: Meteorik taşların yıldızsal kökeni: Daha genç olan astrokopistin doğumu döneminde Merih'teki Libya tufanları:
- 1210 Her yıl S. Lawrence (şehit, 10 Ağustos) yortusuna rastlayan dönemde meteor sağanaklarının tekrar vaki olması: Kollarında taşıyan ve hilâl denilen yeniayın her ay ortaya çıkması: Göksel cisimlerin insan bedeni üzerindeki etkisi: William Shakespeare'in doğumu döneminde hiçbatmayan Yatık Koltuk takımyıldızının deltası üzerinde aşırı parlaklıkta (1. kadir) bir yıldızın ortaya çıkarak geceye ve gündüze egemen olması (iki ışıksız eskigüneşin çarpışarak akkor haline gelmesi ve birbirine karışmasıyla meydana gelen ışıklı yeni bir güneş) ve Leopold Bloom'un doğumu döneminde Kuzeyel Taç takımyıldızının görünüp kaybolduğu sırada
- 1220 benzer kökenli ama daha az parlak bir yıldızın, ve (muhtemelen) benzer kökenli diğer yıldızların, küçük Rudolph Bloom'un doğumu ve ölümünden birkaç yıl sonra Arabacı takımyıldızında görünen ve daha başka kimselerin doğum ve ölümlerinden birkaç yıl önce ve sonra başka başka takımyıldızlarından, Stephen Dedalus'un doğum döneminde (gerçekten ya da muhtemelen) bir görünüp bir kaybolan Andromeda takımyıldızından ortaya çıkması: Bunların eşliğinde meydana gelen güneş ve ay tutulması olayları, gölgeye girmeden gölgeden çıkmaya, rüzgârların kesilmesi, gölge geçişi, kanatlı yaratıkların dilsizliği, gece ve alacakaranlık hayvanlarının zuhuru, tayfi ışınların sürekliliği, karasularının belirsizliği,
- 1230 insanoğlunun solgunluğu.

Meseleyi tarttıktan ve olası yanılgıları da hesaba kattıktan sonra çıkardığı (Bloom'un) mantıksal sonuç neydi?

- Bir gökselağaç olmadığı, bir gökselmağarasemenderi olmadığı, bir gökselhayvan olmadığı, bir gökselinsan olmadığı. Bunun, bilinen-den bilinmeyene hiçbir bilinen yöntem olmadığından, bir Ütopya olduğu: Eşit olarak aynı ve farklı cesametlerdeki bir ya da daha çok sayıda cismin farazi biraradalığıyla eşit olarak sınırlı bir duruma çevrilebilen bir sonsuzluk: Aldatıcı biçimlerin devingenliğinin uzayda durdurulması, havada yeniden devinir duruma getiril-
- 1240

mesi: Olası izleyicilerinin gerçek şimdiki varoluşa girmesinden önce bir şimdi olarak var olması sonuçlanmış olabilecek bir geçmiş.

Görülen şeylerin estetik değeri hakkındaki kanısı daha mı pekişti?

Kuşkusuz, şairlerin burçların ateşin anlayışlılığını celbederek ya da gezegenlerinin uydusunun duygusuzluğunu anırtarak aşkın çıldırtıcı hezeyanlarıyla ya da reddolunmanın alçaltıcılığı karşısında yineleyegeldikleri örnekleri sonucunda.

Astrolojik etkilerin yeryüzündeki karayıkımlara yol açtığı kuramını bir akait olarak kabul etti mi?

1250

Kanıtlanabilmeleri de çürütülmeleri de mümkün görünüyordu, ayrıca aybetimsel haritalarında kullanılan adlar dizini de bir yandan doğrulanabilir sezgiye bir yandan da temelsiz benzetmeye dayanmaktaydı: Rüyalar Gülü, Yağmurlar Denizi, Şebnemler Körfezi, Doğurganlık Okyanusu.

Ay ile kadın arasında ne gibi özel bir yakınlık görmektedir?

Silsile halindeki arzi batınlardan önce ve birlikte var olan eskilliği: Geceleyinki faikiyeti: Uydusal bağımlılığı: Aydınlatıcı yansıması: Belirli zamanlarında bir doğa bir bata, bir parlaya bir söne tüm evrelerindeki sadakati: İfadesinin zorlamalı değişmezliği: Onaylamayıcı soruşturmaya bellisiz tepkisi: Dışa ve içe akan sular üzerindeki erki: Büyüleme, yaralama, güzel kıyafetlere bürünme, çıldırtma, suça teşvik ve ona yardım etme gücü: Yüzünün asude esrarı: Yalnız mütehakkim amansız şaşımalı yakınlığının dehşeti: Fırtına ve durgunluğunun yoraları: Işığının, deviniminin ve huzurunun kışkırtıcılığı: Kraterlerinin, yavan denizlerinin, sükûtunun uyarıcılığı: Görülebildiğinde, ihtişamı: Görülemediğinde, cazibesi.

1260

Bloom'un nazarını açıkça görülebilen hangi ışıklı imin celbetmesi Stephen'inkini celbetti?

- 1270 Evinin (Bloom'un) ikinci katında (arka tarafta) bir gazyağı lambasının 16 Aungier Street'teki pencere storları, perde çubuğu ve döner kepenk imalatçısı Frank O'Hara'dan alınmış makaralı stor perdeye vuran eğik ışığı.

Görünmeyen cazip bir şahsın, karısı Marion (Molly) Bloom'un, görünen bir imle, bir lambayla, iş'ar edilen hikmetini nasıl açıkladı?

Dolaylı ve dolaysız sözel imlemeler ya da onamalarla: Sevgi ve hayranlıkla ram olarak: Nitelemelerle: Güçlkle: Telkinle.

O sırada ikisi de sessiz miydi?

- 1280 Sessiz, her biri benzeş yüzlerinin onlarınonunonunolmayan karşılıklı adalelerinin çifte aynasındaki öbürüne dalmış vaziyette.

Bellisiz bir süre hareketsiz mi kaldılar?

Stephen'in önerisi, Bloom'un teşvikiyle ikisi, önce Stephen, ardından Bloom, yan yana durarak yarı karanlıkta işediler, su dökme uzuvlarını evire kıvıra yerleştirip karşılıklı olarak görünmez kıldılar, nazarları, önce Bloom'un, ardından Stephen'in, vurmaktaki ışıklı ve yarıışıklı gölgeye doğru kalktı.

Aynı şekilde mi?

- 1290 Önce ardışık, sonra eşanlı işlemelerinin gezingeleri birbirine benzemiyordu: Bloom'un ki daha uzun, daha kesik kesik, alfabenin sondan bir önceki harfinin tamamlanmamış hali gibi çatallaşmıştı ki kendisi High School'un son sınıfındayken (1880) bu kurumun 210 öğrencisinin hepsiyle aynı andaki yarışmada en fazla yükseklik noktasına çıkarabilmeyi başarmıştı: Stephen'inki daha yüksek, daha şarılıtıydı ki kendisinin bir önceki günün son saatlerinde müdrirlerin istihlâki neticesinde zorlayıcı mesanevi basıncı epey artmıştı.

Yekdiğerinin görünmeyen işitilebilen koşut amaçlı uzvu her birine ne gibi sorunları düşündürdü?

Bloom'a: Tahriş olma, kabarma, sertleşme, tepki gösterme, boyut, asepsi, kılılık sorunları. 1300

Stephen'a: Sünnet edilen İsa'nın (1 Ocak, Aşai Rabbani ayinini dinlemek ve gereksiz aşğılık işlerden kaçınmak amacıyla mecburi tatil) papazlığa değgin arılığı sorunuyla kutsal gulfenin, Kutsal Roma Katolik ve Papalık Kilisesi'nin Calcata'da muhafaza edilen etten nikâh yüzüğünün Meryem Ana gibi en yüksek hürmete mi yoksa saç ve ayaktırnakları gibi kutsal uzantılara gösterilen dördüncü dereceden tapınmaya mı layık olduğu sorunu.

Her ikisi tarafından eşzamanlı olarak hangi göksel im gözlemlendi? 1310

Bir yıldızın aşikâr büyük bir hızla Şilyak takımyıldızındaki Vega'dan çıkıp gökkubbeyi geçerek Berenice'in Lüleleri yıldızkümesinin ötesinde Semtürreis'in üzerinden ta zodyakın Aslan burcuna dek kaydığını.

Merkezcil kalan, merkezkaç gidene geçmesi için nasıl yol verdi?

Pürtüklü bir erkek anahtarın sapını kaypak bir diş kilidin deliğine sokup, anahtarın başını kanırtarak ve çıkıntılarını sağdan sola çevirerek, dilini yuvasından çekti, hazreti Nuh'tan kalma bir menteşesiz kapıyı sarsıla sarsıla içeriye doğru sürerek serbestçe giriş ve serbestçe çıkış için bir menfez husule getirdi. 1320

Birbirlerinden ayrılırken birbirlerini nasıl uğurladılar?

Aynı kapıda eşğin karşılıklı yanlarında amudî şekilde ve vedalaşmaktaki kollarının hatları birleştikleri noktalarda iki dik açının toplamından daha dar açılar oluşturacak biçimde durarak.

Teğetiklerinin birleşimine, (sırasıyla) merkezkaç ve merkezcil konumdaki ellerinin ayrılıma hangi ses eşlik etti?

Saint George kilisesinin çanlarından ding dong diye yayılan gecenin o saatindeki çan sesi.

O seste ikisi ve her biri tarafından nasıl yansımalar işitildi?

1330 Stephen tarafından:

*Liliata rutilantium. Turma circumdet.
Iubilantium te virginum. Chorus excipiat.*

Bloom tarafından:

*Amanın! Yandım!
Amanın! Yandım!*

O gün Bloom ile o çan sesinin çağrısına uyarak güneyde Sandymount'a kuzeyde Glasnevin'e gitmiş olan grubun birtakım üyeleri neredeydi?

1340 Martin Cunningham (yatakta), Jack Power (yatakta), Simon Dedalus (yatakta), Joe Hynes (yatakta), John Henry Menton (yatakta), Bernad Corrigan (yatakta), Patsy Dignam (yatakta), Paddy Dignam (mezarda).

Yalnız kalınca, Bloom ne işitti?

Mübarek yerin üzerinde inzivaya çekilmekte olan ayakların çifte yankılanmasını, yankılanan sokakta bir Yahudi'nin ağız tamburasının çifte ötümünü.

Yalnız kalınca, Bloom ne hissetti?

1350 Donma noktasının ya da Fahrenheit, Centigrade ve Réaumur'un mutlak sıfırının binlerce derece altındaki yıldızlararası uzayın soğuğunu: Yaklaşan fecrin ilk alâmetlerini.

Çansesi ve elteması ve ayaksesi ve yalnızlıkürpertisi ona neyi anımsattı?

Şu anda çeşitli yerlerde çeşitli biçimlerde hayata gözlerini yummuş olan dostlarını: Percy Apjohn (Modder River’de muharebede öldü), Philip Gilligan (Jarvis Street hastanesinde ftiziden), Matthew F. Kane (Dublin Bay’de kazayla boğularak), Philip Moisel (Heytesbury Street’te piyemiden), Michael Hart (Mater Misericordiae hastanesinde ftiziden), Patrick Dignam (Sandymount’ta nüzulden).

Hangi görüngünün hangi görünümü onu kalmaya meylettirdi?

1360

Son üç yıldızın yitiyor, seherin yayılıyor, yeni bir güneş diskinin görünmeye başlıyor olması.

Bu görüngülerin bir seyircisi olmuş muydu?

Bir kez, 1887’de, Kimmage’de Luke Doyle’un evinde uzayıp giden bir yirmi soruda oyunundan sonra bir duvara oturup gözlerini doğuda Mizrach istikametine çevirerek güne değgin bu görüngüyü sabırla beklemişti.

Bu ilk görüngüye ilişkin neler anımsadı?

Havanın daha canlı oluşunu, uzaktaki bir sabah horozunu, çeşitli noktalardaki kilise saatlerini, kuşların müziğini, erkenci bir yalnız yolcununadımlarını, görünmeyen ışıklı bir bedenın yaydığı görünebilen ışığını, çevrenin dibinde yenidendoğan güneşin ilk altın ucunu.

1370

Kalmış mıydı?

Derinden esinlenerek bahçeyi tekrargeçmiş, koridora tekrargirmiş, kapıyı tekrarkapamış ve tekrargeridönmüştü. Kısa bir ah çekerek mumu tekraryakmış, merdivenleri tekrarçıkmiş, zemin kattaki ön odanın kapısına tekraryaklaşmış ve tekrargirmişti.

Girişini ansızın ne engellemişt?

- 1380 Kranyumunun küresel oyuğunun sağ temporal lobu masif bir ke-
restenin köşesiyle temas haline geldiğinden, o nahiyede saniyenin
pek az ancak hissedilebilir bir kesri kadar sonra, önceki duyumla-
rın intikali ve algılanması neticesinde acı veren bir duyumun baş
göstermiş olması.

Mobilyaların konumlarında meydana getirilmiş olan değişiklikleri
betimleyin.

- 1390 Kuru erik rengi pelüş kaplı bir kanepa kapının karşısından sıkıca
sarılmış İngiliz bayrağının yanındaki şömine tarafına çekilmişti (ki
sık sık yapmaya niyetlendiği bir şeydi): Mavi ve beyaz dama kak-
malı Endülüs çinisi kaplı masa kapının karşısına kuru erik rengi
pelüş kanepenin yerine konulmuştu: Ceviz büfe (ki çıkıntılı köşe-
si girişini bir an için engellemişt) kapının yanındaki yerinden çe-
kilerek kapının önünde daha uygun ama daha tehlikeli bir yere
konulmuştu: Sağdan ve soldan iki koltuk şöminenin yanına, daha
önce mavi ve beyaz dama kakmalı (Endülüs çinisi kaplı masanın
durduğu yere getirilmişti).

Onları betimleyin.

- 1400 Biri: Horlanıp bir yana itilerek mustatil bir halının gayri muntazam
bir püskülünü kaldıran ve artık yayvan minderinin kumaşında
merkezde yoğunlaşıp yayıldıkça seyrelen bir renk atmasını sergile-
yen kolları kalınca, sırtı arkaya doğru meyilli alçak, minderli, rahat
bir koltuk. Öteki: Ötekisinin tam karşısına yerleştirilmiş, tepeden
oturma yerine ve oturma yerinden tabanına dek çatkısı koyu kah-
verengine verniklenmiş, oturma yeri parlak örmesazdan bir daire
şeklinde ayakları kavisli parlak bükülü kamıştan narin bir iskemle.

Bu iskemleyle koltuk ne bakımlardan anlamlıydılar?

Duruş, simgesellik, ikinci derecede kanıt olma, süpermenliğe ta-
nık olmalarındaki benzerlik bakımından anlamlı.

Önceleri büfenin işgal ettiği yeri şimdi ne işgal etmekteydi?

Tuşları açıkta, kapalı kasasının üzerine bir çift uzun hanım eldiveni ile içinde dört yanık kibrit çöpü, kısmen içilmiş bir sigara ve rengi solmuş iki izmarit bulunan yeşil bir kül tablası koyulmuş, notasehpasında sol natürel anahtarında şan ve piyano için *O Güzel Aşk Şarkıları*'nın (sözler G. Clifton Bingham tarafından, şan Madam Antoinette Sterling tarafından) notası *ad libitum*, *forte*, pedal, *animato*, devamlı pedal, *ritirando*, hitam, nihai işaretleriyle.

1410

Bloom bu nesneler üzerinde sırasıyla hangi duyumsamalar içinde tefekküre daldı?

Bir el şamdanını kaldırırken, kasılarak: Sağ şakağında çürüyen bir şişkinliğe dokunurken, acıyla: Nazarlarını vasi sıkıcı bir pasifle narın pırıl pırıl bir aktife odaklarken, pürdikkat: Halının kalkık püskülünü düzeltmek için eğilirken, ihtimamla: Dr. Malachi Mulligan'ın yeşilin çeşitli tonlarını içeren renk şemasını anımsarken, eğlenerek: Sözleri ve önceki hareketleri yinelerken ve çeşitli içsel duyarlık mecraları aracılığıyla tedrici renk atmasıyla birlikte ve onun sonucunda meydana gelen ılık, hoş bir yayılmayı algılamak, zevkle.

1420

Müteakip hareketleri?

Endülüs çinisi kaplı masanın üzerindeki açık bir kutudan bir inç yüksekliğinde bir minyatür siyah koni çıkarıp dairesel tabanını küçük bir metal tabağın üzerine oturtuktan sonra mumunu şöminenin üstünde sağ köşeye yerleştirdi, yeleğinden Agendath Netaim başlıklı katlanmış bir (resimli) ilan çıkarıp üstünkörü bir göz attı, ince bir silindiri haline gelene dek sardı, mumalevinde tutuşturdu yanan silindiri koninin tepesine takıp koninin korlaşmasını bekledi, silindiri yanmamış ucu tam yanmayı kolaylaştıracak biçimde mumun tabağına yerleştirdi.

1430

Bu ameliyeyi ne izledi?

Minyatür volkanın ucu kesilmiş olan kraterli konik tepesinden

- 1440 şarka özgü bir buhurun keskin kokusuyla yüklü dikey ve yılkavî bir duman yükseldi.

Şöminenin üstünde mumdan başka hangi homotetik nesneler durmaktaydı?

21 Mart 1896 yılında saat sabahleyin 4:46'da durmuş olan damarlı Connemara mermerinden bir saat, Matthew Dillon'un evlenme hediyesi: Saydam bir fanus altında buza benzeyen dallı budaklı cüce bir ağaç, Luke ve Caroline Dopyle'un evlenme hediyesi: İçi doldurulmuş bir baykuş, Belediye Meclisi Kıdemli üyesi John Hooper'ın evlenme hediyesi.

- 1450 Bu üç nesne ile Bloom arasında ne gibi bakışlar teati edildi?

Şöminenin üzerindeki yaldızlı çerçeveli büyük aynada cüce ağacın boyasız arka yanı doldurulmuş baykuşun dik duran sırtına baktı. Aynanın üzerinde Belediye Meclisi Kıdemli Üyesi John Hooper'ın evlenme hediyesi vazıh malihulyalı bilgece canlı hareketsiz şefkatli bir nazarla Bloom'a bakıyordu, Bloom ise muğlak durgun deruni hareketsiz merhametli bakışıyla Luke ve Caroline Doyle'un evlenme hediyesini gözden geçiriyordu.

O sırada dikkatini aynadaki hangi karışık bakışsımsız imge çekti?

- 1460 Yalnız (kendine göre) değişebilen (başkasına göre) bir adamın imgesi.

Niçin yalnız (kendine göre)?

Yoktu erkek ve de kız kardeşi.

Lâkin o adamın babası onun dedesinin oğlu idi.

Niçin değişebilen (başkasına göre)?

Bebeklikten olgunluk çağına kadar anne tarafına çekmişti. Olgun-

luk çağından ihtiyarlığa kadar da babasına benzer olmuştu.

Aynadan ona son olarak hangi görsel izlenim iletilirdi?

Karşı taraftaki iki kitaplığa düzensiz olarak ve alfabetik sırasına uyulmaksızın yerleştirilmiş cilt cilt birçok ters kitabın parıldayan adlarıyla optik yansıması.

1470

Bu kitapların bir dökümünü yapın.

Thom's Dublin Postanesi Rehberi, 1886.

Denis Florence M'Carthy'nin *Bütün Şiirleri* (s. 5'te bakır kayın yaprağı sayfa işaretliği).

Shakespeare'in *Bütün Eserleri* (koyu kırmızı maroken, altın işleme-
li).

Faideli Hesap Cetvelleri (kahverengi bez ciltli).

II. *Charles Zamanında Sarayın Gizli Tarihi* (kırmızı bez ciltli, işle-
meli cilt).

Çocuğun Kılavuzu (mavi bez ciltli).

1480

Killarney Güzelleri (ceketli).

Biz Küçük Oğlanlar İken yazan William O'Brien M. P. (yeşil bez
ciltli, hafifçe solmuş, s. 217'de zarf sayfa işaretliği).

Spinoza'dan Düşünceler (vişneçürüğü deri).

Semaların Öyküsü yazan Sir Robert Ball (mavi bez ciltli).

Ellis'in *Madagaskar'a Üç Yolculuk* (kahverengi ciltli, kitabın adı si-
linmiş).

Stark-Munro Mektupları yazan A. Conan Doyle, Dublin Şehri Halk
Kütüphanesi'nin malıdır, 106 Capel Street, 21 Mayıs'ta ödünç
verilmiştir (Yortu Arifesi) 1904, İade tarihi: 4 Haziran 1904, 13
gün gecikmeli (siyah beyaz ciltli, beyaz harf ve sayılı fişli).

1490

Çin'de Yolculuklar yazan "Viator" (Ambalaj kâğıdıyla yeniden kap-
lanmış, kitabın adı kırmızı mürekkeple yazılmış).

Talmud Felsefesi (dikişli risale).

Lockhart'ın *Napolyon'un Hayatı* (kapaksız, sayfa kenarlarında kah-
ramanın zaferlerini mühimsemeyen, mağlubiyetleri abartan
notlar).

Soll und Haben yazan Gustav Freytag (siyah mukavva ciltli, Gotik
harflerle, s. 24'te sigara kuponundan sayfa işaretliği).

Hozier'in *Rus-Türk Harbinin Tarihi* (kahverengi bez ciltli, 2 cilt,

1500

kapağın solunda zamklı etiketli, Garrison Library, Governor's Parade, Cebelitarık).

Laurence Bloomfield İrlanda'da yazar William Allingham (ikinci baskı, yeşil bez ciltli, yıldız yonca tezyinatlı, önceki sahibinin adı sağdaki boş yaprakta silinmiş).

Astronomi Elkitabı (kahverengi deri kapağı çıkmış, 5 levha, antik 10-puntoluk harflerle, yazarın dipnotları 6-puntoluk harflerle, sayfa yanlarındaki bilgiler 8-punto, başlıklar 12-puntoluk küçük harf).

1510 *İsa'nın Gizli Hayatı* (siyah mukavva ciltli).

Güneşin İzinde (sarı bez ciltli, başlık sayfası eksik, her sayfanın tepesinde başlık yeneleniyor).

Vücut Kuvveti Nasıl Elde Edilir yazar Eugen Sandow (kırmızı bez ciltli).

Geometrinin Kısa ve Basit Esasları Fransızcasının müellifi F. Ignat. Pardies ve İngilizceye terceme eden John Harris D. D. Londra, R. Knaplock için Bishop's Head'de tab edilmiştir, MDC-CXI, kıymetli dostları Southwark kasabası Parlamento Üyesi Charles Cox, Esquire'a ithaf olunmuş risaleyle baş sayfasında kitabın Michael Callagher'in mülkiyetinde olduğunu tafdik eden mürekkeple ve hüfnühatla yazılı 1882 Mayısının 10'uncu günü tarihini taşıyan ve şayet kitap kaybedilmiş veya yanlış bir yere gitmiş ise, onu bulmuş olan şahsın kitabı dünyanın en âlâ yeri olan Wicklow Kontluğu'ndaki Enniscorthy-Dufery Gate'de marangoz Michael Gallagher'e iade etmesini talep eden bir ifade mevcuttur.

1520

Ters kitapların tersine döndürülmesi süreci boyunca zihninden hangi düşünceleri geçirmekteydi?

1530

Düzen gereksinmesi, her şeyin bir yeri olmalı ve her şey yerli yerinde olmalı: Kadınların sahip olduğu kifayetsiz edebiyat anlayışı: Bir bardağa oturtulmuş bir elmanın ve bir küvete dayalı bir şemsiyenin yersizliği: Gizli bir belgeyi bir kitabın altına ya da sayfalarının arasına saklamanın güvensizliği.

İçlerinde en hacimli kitap hangisiydi?

Hozier'in *Rus-Türk Harbinin Tarihi*.

Bu eserin ikinci cildinde içerilen öbür bilgiler arasında neler vardı?

Ehemmiyetli (unutulmuş), ancak önemli bir zabıt, (unutulmaz) Binbaşı Brian Cooper Tweedy tarafından sık sık hatırlanan bir muharebe.

Niçin, ilk olarak ve ikinci olarak, bahis mevzuu esere müracaat etmedi?

1540

İlk olarak, hafızatekniğini uygulamak amacıyla: İkinci olarak, bir hafıza kaybı fasılasından sonra, ortadaki masada oturmuş bahis mevzuu kitaba müracaat edecek iken, o askeri harektın adını, Plevne, hafıza tekniğıyle hatırlamış olduğu için.

Oturma duruşundayken onu teselli eden şey neydi?

Masanın ortasında dimdik duran 9 Bachelor's Walk'taki P. A. Wren'de müzayededen alınmış bir Narcissus heykelinin itenliğı, çıplaklığı, pozu, dinginliğı, genliğı, zarafeti, cinselliğı, basireti.

Oturma duruşundayken onu taciz eden şey neydi?

1550

Olgun erkeklerin kıyafetindeki iki gereksiz giysi kalemi olan ve doku itibariyle genişlemeye müsait olmayan elastikiyetsiz yakasının (17 numara) ve yeleğinin (5 düğmeli) kısıtlayıcı sıklığı.

Bu tacizliğı nasıl bertaraf etti?

Yakasını içindeki siyah kravatı ve açılır iğnesiyle boynundan çıkartıp masanın solundaki bir mevkie koydu. Yeleğinin, pantolonunun, gömleğinin ve fanilasının düğmelerini ters doğrultuda leğen nahiyesinden birbirine genişleyen bir üçgen şeklinde yaklaşan gayri muntazam kıvrır kıvrır siyah kılların orta çizgisi boyunca karnının ve göbek çukurunun çevresi üzerinden yumruların orta çizgisi boyunca göğüs kafesindeki altıncı vertebranın kesişme noktasına, oradan dik açılı iki doğrultudan ilerleyerek ve sağ ve solda birbirine eşit mesafede iki noktadaki meme tümseklerinin tepelerinde

1560

tavsif olunan dairelerde sonuçlanacak şekilde art arda çözdü. Askırlı pantolonunun birisi natamam çiftler çiftler dizilmiş olan altı eksi bir düğmesinin her birini birbiri ardından çözdü.

Hangi istençdışı hareketler izledi?

1570 2 parmağının arasına diyaframının altındaki sol kaburgaaltı nahiyesinde 2 hafta 3 gün önce (23 Mayıs 1904) bir arı tarafından sokularak meydana getirilen bir sikatrisin çevresindeki kası sıkmaya başladı. Her ne kadar kaşıntıya duyarsız idiyse de sağ eliyle kısmen soyulmuş tamamen yunanmış cildinin çeşitli nokta ve yüzeylerini gelişigüzel kaşdı. Sol elini yeleğinin sol alt cebine sokarak oraya (galiba) Sydney Parade'da Mrs. Emily Sinico'nun cenaze töreni münasebetiyle (17 Ekim 1903) koymuş olduğu bir gümüş para (1 şilin) çıkarıp tekrar yerine koydu.

16 Haziran 1904'ün bütçesini denkleştirin.

	Borç	£-s-d	Alacak	£-s-d
1580	1 Domuz böbreği	0-0-3	Eldeki Nakit	0-4-9
	1 Nüsha <i>Freeman's Journal</i>	0-0-3	Alınan komis. <i>Freeman's Journal</i>	1-7-6
	1 Banyo ve Rahatlama	0-1-6	Ödünç alınan (Stephen Dedalus)	1-7-0
	Tramvay bileti	0-0-1		
	1 Patrick Dignam'ın Anısına	0-5-0		
	2 Banbury çöreği	0-0-1		
	1 Öğle yemeği	0-0-7		
	1 Kitap yenileme ücreti	0-1-0		
	1 Paket Mektup Kâğıdı ve Zarf	0-0-2		
	1 Yemek ve Rahatlama	0-2-0		
1590	1 Posta Havalesi ve Pul	0-2-8		
	Tramvay bileti	0-0-1		
	1 Domuz Paçası	0-0-4		
	1 Koyun Paçası	0-0-3		
	1 Cake Fry Sütlü Çikolata	0-1-0		
	1 Simit	0-0-4		
	1 Kahve ve Poğaç	0-0-4		
	Ödünç alınanın iadesi			
	(Stephen Dedalus)	1-7-0		
	Bakiye	0-16-6		
1600		£ 2-19-3		£ 2-19-3

Soyunma ameliyesi devam etti mi?

Ayaktabanlarında iyi huylu ısrarlı bir ağrının duyumsanmasında, ayağını bir yana doğru uzatıp çeşitli istikametlerde tekrar tekrar yürüyüşleri esnasında ayağına binen tazyiğin sebep olduğu kırışıklıkları, şişleri ve fırlak yerleri inceledi, sonra, eğilerek, kopçaları açtı, bağları çözdü ayakkabının iki tekini de ikinci kez tekrar çıkardı, kısmen nemlenmiş olan ve uç tarafı ayak başparmağının tırnağıyla gene yırtılmış olan sağ çorabını kurtardı, sağ ayağını kaldırdı ve, mor elastik bir çorap askısını çözdü, sağ çorabını çıkardı, çorapsız sağ ayağını koltuğunun oturma yerinin kıyısına yerleştirdi, ayak başparmağının tırnağının çıkıntılı bölümünü nazikçe kopardı, kopardığı bölümü burundeliklerine götürdü ve canlı tırnağın kokusunu içine çekti, sonra, memnuniyetle, kopardığı tırnak parçasını atıverdi.

1610

Niçin memnuniyetle?

Zira içine çektiği koku Master Bloom'un Mrs. Ellis'in Çocuk Yuvası'nda öğrenciyken her gece kısa bir süre diz çöküp gece duasını okuyarak tutkulu düşüncelere dalma edimi sırasında sabırla çekiştirip kopardığı ve içine çektiği öbür tırnak parçalarının kokularını andırmaktaydı.

1620

Bir arada ve art arda cereyan eden bütün bu tutkular şu anda hangi nihai tutkuda birleşti?

İlk evlat olma, erkek evlat olma ya da son evlat olma hakkından, ya da bahçe kapısında bekçievi ile tenezzüh yolu dahil debdebeli bir sayfiye evini çeviren turbalık merayla birlikte münasip miktarda dönümlük, evleklik, perçlik ya da kanuni arazi ölçüsü neyse (takdir edilen değeri 42 £) vâsi bir mülke sahip olmaktan, ya da diğer taraftan, *Rus in Urbe* ya da *Qui si sana* şeklinde tasvir olunan İspanyol stilinde bir ev ya da yalnız bir taraftan bitişik müstakil bir villaya sahip olmaktan vazgeçmiş, hususi bir kontratla ehven fiyatlı damı saz ve samandan kır evi benzeri, cephesi güneye bakan tepesinde fırlıdağı toprağa bağlantılı paratoneri teknil, balkonu parazitik nebatlarla (sarmaşık ya da frenksarmaşığı) kaplı, zeytin yeşili renginde mükellef cilalı ve pırıl pırıl pirinç aksamı muazzam

1630

- 1640 bir kapısı, cephesi yalancımermer kaplama ve dam saçaklarıyla kalkan duvarları ağ şeklinde taşlarla süslü ve tercihan balkondan epvey yüksekte 5-6 dönümlük kendi arazisi içinde yer yer işgal edilmemiş ve işgal edilemez meralara nazır güzel manzaralı taş sütunlu bir korkuluğu olan ve en yakın anayoldan geceleri ustalıklı budanmış sıkın sıkı gürgen çitinin üzerinden evin ışıklarının görülebileceği bir mesafede, anakentin çevresinden asgari 1 mil uzaklıkta yer alan bir yerde, tramvay durağı ya da tren istasyonuna (örneğin, güneyde Dundrum ya da kuzeyde Sutton gibi şartsız varesetle 999 sene imtiyazlı mevkilerdir ki ikisinin de eşit seviyede arzkürenin kutupları gibi ftiziye yakalanmış hastalara şifalı geldiği tecrübeyle sabit olmuştur) 15 dakikayı aşmayan bir zaman sınırı içinde, cumbalı (2 mızrakbaşı şeklinde pencere), duvarında termometresi tek mil 1 misafir odasıyla 2 hizmetçi odası, kapalı ocağı ve bulaşıkhanesiyle çini kaplı mutfak, bezli duvar kâğıdıyla kaplı holü, Encyclopaedia Britannica ile New Century Dictionary'yi içeren kararmış meşeden sökülüp takılır bir kitaplığı, ortaçağdan kalma ve şarktan gelme çaprazlamasına asılmış eski silahları, yemek gongu, sumermerinden lambası, topuzlu pandülü, yanında telefon rehberiyle ebonitten otomatik telefon cihazı, ortası krem rengi, bordürü kafes işi elle dokunmuş Axminster halısı, sütunlu ve pençe ayaklı iskambil masası, som pirinçten şömüne gereçleriyle şömüne rafında altın taklidi pirinçten katedral çanı vuruşlu garantili kronometreli saati, higrografik çizgeli barometres, rahat salon kanepeleri ve köşe parçaları, üç kanatlı Japon paravanalı ve tükruk hokkaları (beziryacı ve sirke kullanılarak parlaklığı asgari bir mesai ile tekrar elde edilebilen koyu şaraprengi deriden kulüp stilinde) ve piramit şeklinde şaşaalı prizmatik orta avizesi, parmakla eğitilmiş papağanlı (dili tayyedilmiş) hezaran kafesi, düzinesi 10/-'luk vişneçürüğü çiçek desenli çapraz bezekli kabartma manzara resimli duvar kâğıdı ile tepesinde taç frizi, basamakları, dik yüzleri, tırabzan babaları, tırabzan parmaklıkları ve korkulukları sütun gövde kaplamalarıyla pekiştirilmiş, kâfurlu balmumuyla ovulmuş açıkrenk damarlı meşeden merdivenle çıkılan art arda birbirini dik açılı olarak takip eden üç katı: Sıcak ve soğuk sulu, kuvetli ve duşlu banyo dairesi: Asma katında tek buzlu camdan mustatıl pencere, muharrek oturaklı, kollu lambalı, köşebent ve gergi çubukları pirinçten, kol dayanacak yerleri, taburesi ve kapısının iç yüzeyinde yağlıboya taklidi artistik resmiyle W.C.'li: Kezallık, daha sade W.C.'li: Aşçı tecrübeli ve yaritecrübeli iki kadın hizmetçi (maaşlarına iki senede bir otomatikman 2 £ zam yapılır, ayrı-
- 1650
- 1660
- 1670

ca kapsamlı sadakat teminatlı, senelik 1 £ ikramiyeli ve 30 senelik hizmetin hitamında tekaüdiye istihkakı – 65 yaş sistemi itibariyle) için tuvalet ve hijyenik ihtiyaçları dahil hizmetçi dairesi, kileri şaraphanesi, teldolabı, buz kuyusu, müstemilâtı, kömürlük ve odunluğu ile akşam yemeğine davetliyseler (tuvalet ve fraklı) mümtaz misafirler için şarap şişesi mahfazaları (köpüksüz ve köpüklü kalite şaraplar), hiç aralıksız karbon monoksit gazı ikmalî tekmi 2 katlı bir ikametgâh.

1680

Evin bahçelerinde hangi ek atraksiyonlar içerilebilirdi?

Ek olarak, gayri kanuni mütecavizlere karşı tepeleri kırık camlarla kaplı duvarlarla çevrili bir tenis ve duvartenisi sahası, bir fundalık, botanik ilmine uygun düzende, tropikal palmyelerle bezeli camekânlı bir kameriye, fıskiyeli bir kayalık bahçe, insanî prensipler mucibince tanzim edilmiş bir anıkovanı, mustatıl çimenlik alanlarda kırmızı ve krom sarısı laleler, mavi zambaklar, çiğdemler, çuhaçiçekleri, hüsnüyusuflar, ıtırşahılar, inciçiçeklerinden eksantrik elipslerle bezeli (soğanları, 23 Upper Sackville Street'teki perakende tohum ve zambak soğanı tüccarı, fidanlık bahçevanı ve kimyevi gübre acentası Sir James W. Mackay, Limited'den temin edilebilir) oval tarhları, bir meyve bahçesi, sebze bahçesi ve asma limonluğu, çeşitli müfredattan edevat için de asma kilitli bir kulübe.

1690

Ne gibi edevat?

Yılanbalığı tuzakları, ıstakoz sepetleri, olta kamışları, küçük balta, kantar, bileğitaşı, toprak presi, biçerdöver, araba torbası, teleskop merdiveni, 10 dişli tırmık, banyo takunyaları, saman kurutucusu, karıştırma tırmığı, bağcı bıçağı, boya tenekesi, fırça, çapa vesaire.

1700

Bilahara ne gibi faydalı ilâveler yapılabilirdi?

Bir tavşan yuvası ile tavuk kümesi, bir güvercinlik, bir botanik limonluğu, 2 hamak (biri hanımın, biri beyin), sarısalkım ya da ley-lak ağaçlarıyla gölgelendirilip gizlenen bir güneşsaati, egzotik ve armonik şekilde akort edilerek sol canibî kapı direğine raptedilmiş

- 1710 çingirdaklı bir Japon çingırağı, büyük bir su fıçısı, yandan çıkarmalı ve çimen hazneli bir çimen kırpma makinesi, hidrolik hortumlu bir çimenlik sulayıcısı.

Ne gibi nakil vasıtaları uygun düşerdi?

Şehre inerken kendilerine mahsus ara istasyonuna ya da terminaline sıkça uğrayan tren ya da tramvay vasıtasıyla. Taşraya uzanırken, yanına zincirsiz serbest tekerlekli bir sepet ilâve olunan bir uzun yol bisikleti olan velespitlerle, ya da bir eşekle çekilen örme işi hafif bir araba ya da kavi toynaklı küçük bir atın (iğdiş atı 14 k) çektiği şık bir payton gibi nakil vasıtaları.

Kurulması olası bu rezidansın adı ne olabilirdi?

- 1720 Villa Bloom. St. Leopold'un Yeri. Çiçekliyuva.

7 Eccles Street'teki Bloom, Çiçekliyuva'daki Bloom'u gözünde canlandırabiliyor muydu?

Dökümlü safyün giysileri içinde, fiyatı 8/6'lık Harris tüvitinden kasketi ve elastik takviyeli pratik bahçe fotinleri ve süzgeçli kova-sıyla guruba yakın kendisini aşırı yormaksızın yeni kırılmış çimen kokuları arasında köknar fidanlarını bir hizada diker, şırınga eder, budar, destekler, ot tohumlarını eker, zararlı ot dolu bir elarabasını yürütür, toprağı düzeltir, bilgeliğini çoğaltır, ömrünü uzatır-ken.

- 1730 Bunlarla birlikte daha ne gibi entelektüel meşgaleler mümkün idi?

Enstantane fotoğrafçılık, dinler üzerinde kıyasî tetkikler, çeşitli şehvaniyet ve hurafelerle ilgili tatbikata dair folklor, semavi burçlar üzerinde istiğrak.

Daha eğlenceli ne gibi meşgaleler?

Açık havada: Bahçe ve tarla işleri, düzgün şose kır yollarında, makul irtifadaki tepelere tırmanarak bisikletle gezintiler, ıssız tatlı sularda ve gözlerden ırak nehirlerde emniyetli hafif kürekli sandallarla ya da bütet ve (yaz uykusu dönemi) ivinti yerlerinden uzak sularda daha hafif sıklette tonoz demirli yarış teknelcriyle gezintiler, akşam promenadları ya da çevrede at binerek dolaşıp verimsiz araziye teftiş ile buna karşıt olarak köylülerin kesek ve saman yaktıkları münasip yerlerin teftişı (kış uykusu dönemi). İçeride: Çözümöbulunmamış tarihi ve kriminal problemlerin ılımlı güvenlik havasında tartışılması: Tayyedilmemiş egzotik erotik şahe-serler üzerinde hasbıhaller: Çekiç, biz, çivi, vida, metal raptiye, ağaçdelgisi, pens, kütburunlu rende ve tornavida içeren alet kutusuyla evde marangozluk işleri.

1740

Zirai ürünler ve hayvancılıkla iştigal eden bir beyefendi çiftçi olabilir miydi?

1750

1 ya da 2 sağmal inek, 1 yığın yayla samanı ve zarurî çiftlik edevatı vesaireyle, uç-uca bir yayık ve bir şalgam sıkıcısıyla vb. gayri mümkün değildi.

Kontluk aileleri ve toprak sahibi kimseler arasındaki içtimai mevkii ve vatandaşlık vazifeleri ne olurdu?

Silsilei meratib yükselen sırasına göre tertip edildikte, bahçevan, kâhya çiftçi, hayvan üreticisi, ve zanaatinin zirvesinde, aile arması ve amblemiyle (*Semper paratus*) klasik rumuzunu taşıyan ve saray salnamesinde (Bloom, Leopold, P., M. P., P. C., K. P., L. L. D. -*honoris causa*-, Bloomville, Dundrum) mutat şekliyle kayıtlı ve gerek sarayda gerekse elit münevveran nezdinde ise (Mr. ve Mrs. Leopold Bloom İngiltere'ye gitmek üzere Kingston'dan ayrıldılar) şeklinde bahsolunan bölge sulh hâkimi ya da önyargıcı.

1760

Bu mevkide kendisine ne gibi bir hattı hareket tayin ettiydi?

Gereğinden fazla mülayimlik ile aşırı huşunet arasında bir tavır: Az ya da çok nispette içtimai eşitsizliğin fasılasız bir şekilde tanzim olunduğu indî sınıflamalardan oluşan gayri mütecanis bir ce-

- miyette mümkün olan en geniş serbestinin hafifletici sebepleriyle tavlınmış ve fakat menkul ya da gayri menkul mülklerin son meteliğine kadar cebren müsaderesi ve krallığa devri gibi tedbirlerle takviye edilmiş tarafsız mütecanis su götürmez bir adaletin tevzii. Ülkedeki tesis edilmiş en yüksek kuvvete sadakat ve dürüstlüğe karşı fitrî bir aşkla harekete geçen gayeleri amme nizamının müsahhasız bir şekilde idamesi, hepsinin birden aynı zamanda olmasa bile birçok suistimallerin bastırılması (zira her islahat ya da tasarruf tedbirinin nihai analizde birtakım cereyanlar dahilinde mukadde-me kabilinden çareler oldukları sabittir), kanunların (örf ve âdetlere dayananlar olsun yazılı hukuğa ya da ticaret hukuğuna da-ir olsun bütün kötü niyetli kanunsuzlara ve nizamnameler ile tali-matnamelerin hilafına hareket eden mütecavizlere, istimalden sa-kıt olan feodal tatbikatı hortlatanlara, beynelmilel zulmün bütün çığırktan kışkırtıcılarına beynelmilel düşmanlıkları mütemadiyen körükleyen herkese, ailevi şetaretin bütün aşağılık tacizkârlarına, ailevi ve zevcîliğin bütün muannit ihlâlcilerine karşı harfiyen ilti-zamı şeklindeydi.

Daha çok küçük yaşından bu yana dürüstlüğe taptığını kanıtlayın.

- 1880'de High School'dayken Master Percy Apjohn'a İrlanda (pro-testan) kilisesinin (ki babası Rudolf Virag'ın –bilahara Rudolph Bloom– Beni İsraililerin inancından dönerek 1865'te Yahudiler Arasında Hıristiyanlığın Teşviki Cemiyeti tarafından komünyon âyini ile intisap ettiği kiliseydi; ancak kendisi müteakiben bundan vazgeçerek kararını 1888'de izdivacı hasebi ve döneminde Roman katolikliği lehinde değiştirmişti) akidelerine inançsızlığını açıklamıştı. 1882'de ise Daniel Magrane ile Francis Wade'e gençliğe mahsus arkadaşlıkları (ki birincisinin vaktinden evvel muhacereti ile hitam bulmuştu) sırasında gece gezintileri yaparkene sömürge-ci yayılma (örneğin, Kanada) siyasi teorisini ve Charles Darwin'in *İnsanın Kökeni* ile *Türlerin Orijini*'nde şerhettiği tekâmül teorilerini müdafaa etmişti. 1885'te James Finton Lalor, John Fisher Murray, John Mitchel, J. F. X. O'Brien ve diğerlerince müdafaa edilen kolektif ve milli iktisat programına, Michael Davitt'in çiftçiye toprak dağıtılması politikasına, Charles Stewart Parnell'in (Cork City M. P.'si) meşrutiyet kışkırtıcılığına, sulh programına, William Ewart Gladstone'un (Midlothian M. P.'si, N. B.) reformların kısıtlanması-nı desteklemek amacıyla 120 esnaf birliğinden müteşekkil, Ripon

Markizi (doğrucu) ile John Morley'in refakatindeki 2000 meşale dahil 20.000 meşale taşıyıcısının teşkil ettiği nümayişkâr fener alayının merkezini görebilmek için Northumberland Road'daki bir ağacın dalları arasında emin bir pozisyona tırmanmıştı.

Bu sayfiye evi için ne kadarlık bir meblâğı ve nasıl ödemeyi düşünmekteydi? 1810

İşbilir Ecnebi Her İklime Uygun Millî Dostane Devletdestekli İnşaat Kooperatifi'nin (kuruluşu 1874) broşürüne göre senede esham ve tahvilattan kaynaklanan güvenli bir gelirin $\frac{1}{6}$ 'sını teşkil ve $\frac{1}{3}$ 'ü anahtar tesliminde ve bakiyesi senelik taksitler halinde tediye edilecek olan, meselâ, 800 £ artı bu meblâğın % $2\frac{1}{2}$ 'si, ki yirmi senelik bir dönemde mübayaâ için verilen ve senelik kirası, esas kira dahil, 64 £'e baliğ olan borcun itfâna kadar senelik eşit taksitlerle ödenen 1200 £'lik (20 yıllık bir mübayaanın yaklaşık fiyatı üzerinden) bir kapitalin % 5'lik basit faizini temsil eden azami 60 £'lik taksitlerle; tapu senedi iare edenin ya da edenlerin temellükünde kalacak ve icabı halinde gayri menkul cebren başkasına satılabilecektir, kontratta belirtilen müddetlerdeki gecikmelerle ilgili olarak karşılıklı tazminat ile hakkın düşmesi bahis mevzuu olacak, bunların dışında, mesken, tayin olunan müddetin hitamında içinde oturan kiracının mutlak mülkiyetine geçecektir. 1820

Peşin olarak mübayaayı kolaylaştırabilecek ne gibi süratli lâkin emniyetsiz kazanç yolları olabilirdi?

Nokta ve çizgi sistemiyle Ascot'ta öğleden sonra (Greenwich saat ayarıyla) saat 3'ü 8 dakika geçe 1'e karşı 50 veren bir autsayder tarafından kazanılan 1 ya da birkaç millik ve furlongluk milli bir at yarışının (engelli ya da engelsiz) neticesini Dublin'e bahisçilerin yararlanabilmeleri için öğleden sonra 2:59'da (Dunsink saat ayarıyla) ulaştıran özel bir telsiz telgraf. Muazzam parasal kıymeti haiz bir nesnenin (kıymetli taşlar, damgalı ya da damgasız değerli posta pulları—7 şilin, leylâki, delinmemiş, Hamburg, 1866: 4 peni, pembe, mavi kâğıt, delikli, Büyük Britanya, 1855: 1 frank, tunç rengi, resmi, tırtıllı, çaprazlama sürşarjlı, Lüksemburg, 1878, eski hane-dan yüzüğü, eşsiz bir tarihi eser beklenmedik depo ya da dolaplar-da umulmadık bir şekilde bulunmasıyla ya da müstesna yollardan 1840

elde edilmesiyle: Meselâ hava yoluyla (uçan bir kartal tarafından düşürülerek), ateşle (kundaklanmış bir binanın karbonlaşmış kalıntılarının arasında), denizde (yüzegiden batmaktaki gemiden atılmış, batık ya da metruk gemi enkazından kurtarılmış), karada (yenilebilen bir kümes hayvanının katısında). Bir İspanyol mahkûmun uzaklardaki değerli bir hazineyi hibe etmesi ya da borçlarını ödemeye muktedir bir banka teşekkülüne 100 yıl evvel % 5 mürekkep faizle yatırılmış ve şu anda 5.000.000 stg. £'e (beş milyon sterlin) balığ olan altın külçeleri. Düşüncesiz bir tarafla muayyen bir emtianın 32 parça halinde sevkıyatı ve her bir sevkıyatın tesliminde başlangıç fiyatı olan $\frac{1}{4}$ ile başlayıp 2'nin silsile-i hendesiyesi halinde ($\frac{1}{4}$ d, $\frac{1}{2}$ d, 1d, 2d, 4d, 8d, 1s 4d, 2s 8d ta 32 parçaya kadar) giderek artan fiyatlarla nakden tediye edilmesi şartıyla tanzim edilen bir kontrat imzalanması. Monte Carlo bankasını soyamak gayesiyle ihtimaller kanununun tetkikine binaen hazırlanmış olan bir plan. Asırlık muhit-i dairenin murabbaya çevrilmesi probleminin halli ve hükümetten 1.000.000 £ (sterlin) mükâfat alınması.

Endüstriyel yollardan büyük servet sahibi olunabilir mi?

- 1860 Bleibtreustrasse, Berlin, W. 15 adresindeki Agendath Netaim'in broşüründe önerilen yüzlerce dönümlük vasi kum alanlarının ıslahı ve portakal bahçeleri ve kavun bostanları ile yeniden ağaçlandırma projelerinde kullanılması. Atık kâğıtların, lağım farelerinin derilerinin, kimyasal hassalarca zengin insan kazuratının, birincisinin vasi istihsalı, ikincisinin vasi miktarı üçüncüsünün muazzam kemiyeti (zira vasatı hayatiyette ve iştihadaki normal bir insan, sıvısal yanürünleri elimine ettikte, senede 80 librelilik bir yekûna (hayvani ve nebati gıdaların karışımı) varan istihsalde bulunur ki, 1901 sayımına göre İrlanda'nın toplam nüfusu olan 4.386.035 ile zarf edersez...) göz önünde tutularak, istimali.

Daha geniş çapta planlar mevcut muydu?

Dublin kumsalında meddin zirvesinde ya da Poulaphouca, Powerscourt ve başlıca akarsuların sutoplama havzalarında kurulu hidrolik santraller ile elde edilen beyaz kömürden (hidrolik güç) yararlanılması için liman komisyonunun tasvibine sunulan 50.000

W. H. P.'lik ekonomik elektrik istihsalini hedefleyen formüle edilmiş bir plan. Dollymount'taki North Bull yarımada deltasının kuşatma ve sahil çıkıntısındaki alanda golf sahaları ve atış meydanları, üzerinde gazinolar, büfeler, atış galerileri, oteller, pansiyonlar, kıraathaneler, kadınli erkekli yüzme havuzları dizili asfaltlanmış bir piyasa yolunun yapılması planı. Sabahleyin erken süt tevziatı için köpeklerle ve keçilerle çekilen vanların istimali. Island Bridge ile Ringsend arasındaki nehir yolunda, mazotla çalışan nehir tekneleriyle turistik otobüslerle, dekovil posta trenleriyle ve üç lisan konuşan rehber dahil, kıyıdan seyreden gezinti vapurlarıyla (adam başına günde 10/-) Dublin dahili ve haricinde İrlanda turistik trafiğinin inkişafı için bir plan. İrlanda su yollarının, yosunyataklarının temizlenmesini müteakip, eski cazip haline getirilmesi için bir plan. Hayvan Pazarı (North Circular Road ve Prussia Street) ile rıhtımların (Lower Sheriff Street ve East Wall) arasını Cattle Park, Liffey Kavşağı ve 43-45 North Wall'daki Midland Great Western Railway terminali ile Link Line demiryoluna paralel olarak (Great Southern ve Western Railway hattına kavuşacak şekilde) ve Great Central Railway'in, Midland Railway of England'in, City of Dublin Steam Packet Company'nin, Lancashire ve Yorkshire Railway Company ile Dublin and Glasgow Steam Packet Company'nin Glasgow and Irish Steam Packet Company'nin, Dublin and Morecambe Steamers'in, London and North Western Railway Company'nin, Dublin Limanı ve Doklar İdaresi Ambarları'nın Dublin hatlarına ve terminal istasyonlarına ve Palgrave, Murphy and Company'ye, buharlı gemi sahiplerine, Akdeniz, İspanya, Portekiz, Fransa, Belçika ve Hollanda'yla Liverpool Deniz Nakliyat Sigortaları Ortaklığı'na pek yakın bir tramvay hattıyla birleştirme planı; demiryolu ile hayvan nakliyesinin maliyeti ve Dublin United Tramways Company Limited'in ilâve nakliye maliyeti hayvan yetiştiricilerin nakliye ücretleriyle karşılanabilir.

1880

1890

1900

Hangi şartlar altında bu neviden çeşitli planlara teşebbüs edilmesi tabii ve muktazi neticeleri istihsal eder?

Muvaffakiyetli bir hayat boyunca toplanmış 6 haneli rakamlarla ifade edilen muazzam bir servet sahibi olan mümtaz bir sermayedarın (Blum Pasha, Rotschild, Guggenheim, Hirsch, Montefiore, Morgan, Rockefeller) kendisi hayattayken, hibede bulunduğu istenilen meblâğa müsavi bir bağış vesikası istihsalı ya da bağışta

1910

bulunan o şahsın ağırsız bir surette terk-i hayat eylemesinden sonra vasiyet yolu ile, bir de sermayenin fırsatlarla birleşmesiyle istenen işler yapılabilirdi.

Nasıl bir akıbetten dolayı böylesi bir servete artık ihtiyacı kalmazdı?

Tek başına, tükenmez bir altındamarı filizi keşfederek.

1920 Gerçekleştirilmesi böylesine zor planları zihninde kurması hangi sebepten dolayı idi?

Buna benzer zihinsel kurguların ya da kendisine ait deruni bir hasbıhalin ya da mazinin asude hatıratının bizatihi aktarılması geceleyin yatmazdan önce alışkanlık haline getirildikte yorgunluğu hafifletici bir tesir icra eder ve netice itibarıyla kusursuz bir zindelik ile tazelenmiş bir hayatiyet bahşeder.

Gerekçeleri?

1930 Bir fizikçi olarak 70 yıllık bir insan ömrünün asgari $\frac{2}{7}$ 'sinin, yani 20 yılının uykuda geçtiğini öğrenmişti. Bir filozof olarak herhangi bir insan ömrünün hitamında bir kimsenin arzularının sadece pek cüzi bir kısmının gerçekleştirilebildiğini bilmekteydi. Bir fizyolog olarak habis nesiçlerin artifisiyel olarak bilhassa bayılarak yapılan bir operasyonla tesirsiz kılınmasına taraftardı.

Neden korkuyordu?

Uyku sırasında öldürülmekten ya da beyinsel kıvrımlarda yer alan hamlî zekâdaki bir kusurdan dolayı akliseliminin bir delâletiyle kendi canına kıymaktan.

Âdeti veçhile en son neleri düşündü?

Yoldan geçenlerin durmalarına ve hayretle seyretmelerine neden

olacak tüm süslemelerden arınmış arızî bir nazar atfedildiğinde en yalın ve en etkin haline indirgenmiş ve çağdaş yaşamın süratiyle uyum içinde yeni bir afiş türüyle olağandışı bir reklamı.

1940

Açtığı ilk çekmecede ne vardı?

Milly (Millicent) Bloom'a ait, kimi sayfalarında *Paplı* işaretli 2 gözlü, 5 saç teli dimdik koskoca bir küresel kafalı önden görünen gövdesinde 3 kocaman düğme ve 1 üçgen ayaklı resim çizili bir Vere Foster resimli yazı defteri: İngiltere Kraliçesi Alexandra ile aktris ve profesyonel güzellerden Maud Branscombe'un solmuş 2 fotoğrafı: Üzerinde parazitik bir bitkinin temsilî resmiyle Mizpah yazısını, 1892-Noel tarihini ve gönderenlerin adlarını (Mr. + Mrs. M. Comferford'dan—nazım yazarı: *Bu Noel Yortusu getirsin size, Neşeyle barışı mutlu evinize*) taşıyan bir Noel yortusu kartı: 89, 90 ve 91 Dame Street'teki Messrs. Hely's, Ltd.'den alınmış kısmen erimiş bir kırmızı mühür mumu parçası: Aynı firmanın aynı reyonundan alınmış bir grosa yaldızlı "J" kalem ucundan kalanları ihtiva eden bir kutu: Yuvarlak kumları içeren yuvarlak camdan eski bir kumsaati: Leopold Bloom tarafından 1886'da yazılan William Ewart Gladstone'un 1886 Özerklik kanun layihasının (ki hiç kanunlaşmamıştı) sonuçlarına ilişkin mühürlü bir kehanet (hiç mühürlenmemişti): S. Kevin's .Fakirlere Yardım Panayırı'na ait 6d'lik, 100 ikramiyeli 2004 numaralı bir kermes bileti: Küçük harf peyle pazartesi tarihli bir mektup, şöyle ki: Büyük harf peyle Paplı virgül büyük harf neyle Nasılsın soru işareti büyük harf be Ben çok iyiyim nokta paragraf başı imza fiyakalı bir büyük harf meyle Milly nokta yok: Müteveffa Ellen Bloom'a (doğumu Higgins) ait işlemeli akikten bir ziynet iğnesi: Müteveffa Rudolph Bloom'a (doğumu Virag) ait işlemeli akikten bir atkı iğnesi: Daktiloda yazılmış 3 mektup; gönderen Martha Clifford, c/o P. O. Westland Row: Gönderenin ad ve adresinin transkripsiyonundaki 3 harf tersten alfabetik soldan sağa sıra ile dörtlü çizgiler ile kesildikte (sesli harfler çıkarıldıkta) N. IGS./WI. UU. OX/W. OKS. MH/Y. IM: *Modern Society* adlı haftalık bir İngiliz mecmuasından kız okullarında bedenî cezalar mevzunda kesilmiş bir yazı: 1899 senesinde bir Paskalya yumurtasına bezeyen pembe bir kurdele: Posta Kutusu 32, P. O., Charing Cross, Londra, W. C. adresinden postayla satın alınmış, sargısı kısmen açılmış ihtiyat çıkıntılı iki kauçuk prezervatif: 1 düzine iki cins kâğıttan mamul zarfla hafif çizgili filigranlı mektup kâğıdı içeren

1950

1960

1970

- 1980 bir paket, 3'ü kullanılmış: Çeşitli Avusturya-Macaristan madeni paraları: Kraliyet ve imtiyazlı Macaristan Piyango İdaresi'ne ait 2 bilet: Düşükgüçlü bir pertavsız: Box 32, P. O., Charing Cross, Londra, W. C. adresinden posta yoluyla satın alınmış) a) çıplak señorita (arttan görünüm üst pozisyonda) ile çıplak toreroyu (önden görünüm alt pozisyonda) ağız ağıza birleşirken ve b) rahibi (tam giysili, gözler sefiñ) rahibeye (kısmen giysili, gözler çevrik) anal ihlâlde bulunurken gösteren 2 erotik fotoğraf kartpostal: Eski kahverengi çizimleri tamir etmek için bir usulü anlatan bir gazete kupürü: Kraliçe Victoria zamanından leylak renkli 1d'lik zamlı bir pul: Leopold Bloom'un Sandow-Whiteley'in kasnak egzersiz aletini (erkekler için 15/-, atletler için 20/-) muntazaman uyguladığı 2 aylık dönemin öncesinde, sırasında ve sonunda kaydettiğı vücut ölçülerini gösteren bir cetvel, şöyle ki, göğüs 28 in ve 29 1/2 in, pazılar 9 in ve 10 in, önkol 8 1/2 in ve 9 in, uyluk 10 in ve 12 in, baldır 11 in ve 12 in: 1 Harika İlaç broşürü, rektuma ait şikâyetlerin tedavisinde dünyanın bir numaralı ilacı, Harika İlaç, Coventry House, South Place, Londra E C'den istenebilir, yanlışlıkla Mrs. L. Bloom'a, yanlışlıkla Sayın Madam yazılı kısa bir notla birlikte gönderilmiş.
- 1990

Broşür metninde bu sihirli ilacın sahip olduğı avantajlar nasıl dile getirilmişti?

- 2000 Siz uyurken sizi rahatlatır ve iyileştirir, yellenirken güçlük çekerkeniz, tabiata en müthiş bir şekilde asiste eder ani tesir ve kati netice alır, gazları boşaltıp rahatlama sağlar, böylece her tarafınız temiz kalır ve defî tabiiniz serbestleşir, yepyeni bir insan olmanıza yol açıp hayatı yaşamaya layık kılmak için peşin 7/6 ödeyiniz. Harika İlacı bilhassa kadınlar pek faideli bulmakta ve boğucu bir yaz gününde bir pınarın taze ve soğuk suyunu içmişçesine lâtif bir netice alarak hoş bir sürprizle karşılaşmaktadırlar. Bu ilacı hanım ve bey dostlarınıza tavsiye ediniz, tesiri hayat boyunca sürer. Uzun yuvarlak ucunu sokunuz. Harika ilaç.

Müşpet beyanlar var mıydı?

- 2010 Çok sayıda. Rahip, Britanya deniz subayı, tanınmış muharrir, şehirli erkek, hastane görevlisi, kadın, beş çocuk anası ve unutkan dilenciden.

Unutkan dilencinin sondaki müspet beyanının sonu nasıl bitiyordu?

Ne yazık ki hükümetimiz Güney Afrika harekâtı sırasında askerlerimize bu harika ilaçlardan temin edememişti! Ne kadar rahatlarırdakiler!

Bloom bu nesneler derlemine hangi nesneyi ekledi?

Martha Clifford tarafından (M. C.'ye bakınız) yazılmış, Henry Flower (H. F.'yi L. B.'ye çeviriniz) tarafından alınmış olan 4. bir mektup.

2020

Bu harekete hangi zevkli düşünce eşlik etti?

Söz konusu mektuptan maada, evvelsi gün boyunca, cazibeli yüzünün, endamının ve hitap tarzının evli bir kadın (Mrs. Josephine Breen, doğumu Josie Powell), bir hemşire, Miss Callan (kızlık adı bilinmiyor), bir hizmetçi, Gertrude (Gerty, soyadı bilinmiyor) tarafından beğeniyle karşılandığı düşüncesi.

Aklına nasıl bir imkân gelmekteydi?

Hemen yakın bir gelecekte değil ama, güzel vücutlu, sosyetik, para hırslı mutedil, epey oyunlar bilen, doğuştan bir leydi olan bir fahişeyle birlikte pahalı bir akşam yemeğini müteakip özel bir apartman dairesinde füsunun taşkın gücünü sahneye koyma imkânı.

2030

2. çekmecede neler vardı?

Evraklar: Leopold Paula Bloom'un nüfus cüzdanı: Millicent (Milly) Bloom lehine, 25 yaşına bastığında muteber olacak Scottish Widows Assurance Society'nin 500 £'lik bir sigorta poliçesi ve sırasıyla 60 yaş ya da ölümünde ve, ölümünde, 65 yaş ya da ölümünde ve ölümünde 430 £'lik, 462-10-0 £'lik kazanç poliçeleri ve 299-10-0 £'lik kazanç poliçeleriyle (ödenmiş) istenildiğinde 133-10-0 £'lik nakit ödemeli poliçeler: Ulster Bank'ın College

2040

Green şubesine ait, 31 Aralık 1903'te son bulan ve para yatıranın lehine 18-14-6 £'lik (on sekiz pavnd, on dört şilin ve altı peni, sterlin) net şahsî servet bakiyeli yarım yıllık bir hesap hülâsasını gösteren bir banka hesap defteri: 900 £'lik Kanada % 4'lük devlet tahvilî (damga vergisinden muaf): Satın alınmış olan bir mezar yeriyle alâkalı olarak Katolik Mezarlıkları (Glasnevin) Komitesi yaftaları: Tek taraflı mukavelename ile isim değişikliğine ilişkin bir mahallî gazete kupürü.

Bu ilan metnini iktibas edin.

2050 Ben, eskiden Macaristan krallığındaki Szombathely'de halen de, Dublin 52 Clanbrassil Street'te mukim Rudolph Virag, işbu ilanla bundan böyle her vesile ile ve her zaman Rudolph Bloom ismini aldığımı ve bu isim ilen anılmak istediğimi duyururum.

2. çekmecedeki Rudolph Bloom'a (doğumu Virag) ilişkin başka hangi nesneler vardı?

2060 Rudolf Virag'ın babası Leopold Virag ile 1852de (sırasıyla) 1. ve 2. kuzenleri Macaristan'ın Szesfehervar yöresinden Stefan Virag'ın atölyesinde çekilmiş soluk bir eski fotoğrafı. İçinde bir bağa gözlüğün Fısıh (Hamursuz Bayramı) töreni dualarının şükran bölümünü işaretlediği çok eski bir Musevi kutsal kitabı: Rudolph Bloom'un Ennis'te işlettiği Queen's Hotel'in bir fotoğraf kartpostalı: *Sevgili Oğlum Leopold'a* yazılı bir zarf.

Bu üç dolu sözcükten oluşan hitap hangi bölüm pörçük ibareleri çağrıştırdı?

... Alalı yarın bir hafta olucak... Leopold sen adam olamazsın... sevgili annen ilen... artık tahammülfersa... annene... bırak canım sen de... Athos'a müşvik davran, Leopold... sevgili oğlum... her daim... benden... *das Herz... Got... dein...*

2070 Bu nesneler, progresif melankoli çeken bir kula ilişkin Bloom'da ne gibi hatıraları canlandırdı?

Yaşlı bir adam, dul, taranmamış saçlar, yatağında, başı sarılı, inle-mekte: Takatsız bir köpek, Athos: Nüksededuran nevralsiye karşı hafifletici olarak pek az miktarlarda sonra da giderek artan dozlar-da alınan akonit habbeleri: Zehirle intihar ederek ölmüş bir yet-mişliğin yüzü.

Bloom niçin nedamet hissine kapıldı?

Zira yontulmamış bir sabırsızlıkla kimi inanç ve âdetlere hürmet-sizce davranmıştı.

Ne gibi?

Bir öğünde et ile sütün bir arada yenilmesi yasağı: Uyumsuzcasına nazariyatçı, ateşlicesine maddiyatçı bezirgân eski dindaş ve vatan-daşlarıyla haftalık sempozyumları: Erkek evlâtların sünnet edilme-si: Musevi kutsal metinlerinin fevkattabia mahiyeti: Sebt gününün mukaddesliği.

2080

Bu inanç ve âdetler ona şimdi nasıl gözükmekteydiler?

O zaman gözüktüklerinden daha fazla rasyonel değil, başka inanç ve âdetlerin şimdi gözüktüklerinden daha az rasyonel değil.

Rudolph Bloom'a (müteveffa) ilişkin ilk hatıraları nelerdi?

Rudolph Bloom (müteveffa), oğlu Leopold Bloom'a (yaş 6) Dub-lin, Londra, Floransa, Milano, Viyana, Budapeşte, Szombathely arasında mazideki muhaceret ve bu yerlerde iskân muameleleri hakkında anılarını (dedesi Macaristan Kraliçesi ve Avusturya İm-paratoriçesi Maria Theresia'yı görmüş) keyifli cümlelerle ticari na-sihatler de vererekten (sen penileri hallet, pavndlar kendi başları-nın çaresine bakarlar) anlatırdı. Leopold Bloom (yaş 6) bu anlatıla-rı muttasıl coğrafi bir Avrupa haritasını (siyasi) izleyerek ve adı ge-çen merkezlerde çeşitli işyerleri şubeleri ihdas etme önerileriyle birlikte dinlerdi.

2090

2100 Zaman, bu muhaceretlerin hatırasını anlatanda ve dinleyende aynı derecede ama farklı şekillerde yok etmiş miydi?

Anlatanda yılların geçmesi ve narkotik toksinlerin istimali neticesinde: Dinleyende yılların geçmesi ve kendini başkalarının yerine koymanın yarattığı dalgınlığın tesiri neticesinde.

Anlatanın hangi huyları unutkanlığının tabii sonuçlarıydı?

Sık sık şapkasını çıkarmadan sofraya otururdu. Sık sık eğdiği tabaktan kaymaklı beктаşıüzümü ezmesi suyunu höpürdete höpürdete içerdi. Sık sık dudaklarına bulaşmış olan yemek kalıntılarını katladığı bir zarf ya da bulabildiği bir kâğıt parçasıyla silerdi.

Hangi iki ihtiyarlık arazi daha sıkça görülmekteydi?

2110 Miyop olduğuna, bozuk paraları parmaklarıyla hissederek sayması ve şişkinlikten dolayı geçirmesi.

Bu hatıralara karşı hangi nesne kısmi bir teselli sağlıyordu?

Hayattayken gelir sigortası poliçeleri, banka hesap cüzdanı, muvakkat senetlerin zilyetliği tasdiknamesi.

Bloom'u katı hasıla-ı zarp onu muhafaza eden bu desteklerden, yani varidatından mahrum ettikte ve müspet kıymetlerinin hepsini elimine ederek ehemmiyetsiz menfi gayri hakiki bir kemiyete ırcı halinde vaziyeti.

2120 Sıra ile, inen kölesel nizam ile: Yoksulluk: Taklit mücevherler satan sokak işportacılığı, batık ya da şüpheli alacakların tahsilatıyla vazifeli belâlı, kiliseye yardım ve harçlar toplayıcısı. Dilencilik: £ başına 1/4d gibi cüzi bir meblâğ ödeyen hileli iflâsçı, reklâm yaftası dolaştırıcısı, el ilanı dağıtıcısı, geceleri dolaşan derbeder, tarizci dalkavuk, malul bahriyeli, çanakyalayıcısı, bozguncu, curnalcı, delik deşik iskarta şemsiyesini açarak park sırasında oturan egzantrik şehir maskarası. Mahrumiyet: Kilmainham (Royal Hospital) sakini,

damla illeti ya da körlükten dolayı devamlı malul olmuş mazbut beyleri barındıran Simpson Hospital sakini. Sefaletin son perdesi: Yaşlı iktidarsız kuskunsuz haksız itibarsız geberik tımarhanelik donsuz.

2130

Hangi horlanmaların eşliğinde?

Daha önceleri yakınlık gösteren dişilerin soğuk fütursuzluğu, kuvvetli erkeklerin istihfafı, ekmek kırıntılarının kabulü, arızî tanışların görmezlikten gelmeleri, gayri meşru ruhsatsız sokak köpeklerinin sidikleri, çürümüş sebze meyve füzelerinin çocuklarca deşarjı, değerinin az ya da hiç mesabesine hatta ondan da aşağıya inışı.

Böylesi bir durum neyle önlenebilirdi?

Vefat ile (durum değişimi), azimet ile (yer değişimi).

Tercihan hangisi?

2140

İkincisi, asgari mukavemet suretiyle.

Hangi mülâhazalar azimeti kâmilten istenilmeyecek bir şey değilmiş gibi gösteriyordu?

Kişisel kusurların karşılıklı olarak hoşgörülmesini engelleyen aralıksız cinsî münasebet. Birbirinden habersiz bir şeyler satın alma alışkısının yerleşmesi. Daimî olmayan ikametgâhla mukabele etme zarureti.

Hangi mülâhazalar azimeti gayri makul kılıyordu?

Bahis konusu taraflar birleşip de ziyadeleştik ve çoğaldıkça bu suretle zürriyet hâsıl olup kemale erdirildikte, taraflar, şayet uyarılmamış iseler, ziyadeleşip çoğalmak için tekrar birleşmek mecburiyetinde kalırlar, ki tekrar birleşerek o ilk birleşen taraflardan oluşan çifti meydana getirmeleri abes olurdu ki zaten mümkün değildir.

2150

Hangi mülâhazalar azimeti makbul kılıyordu?

Çok renkli ya da ıskala numaraları ve tarama inhinaları istimal edilerek hazırlanmış umumî coğrafi haritalar ile hususî askerî şemalarla temsil olunan İrlanda'daki ve dışındaki bazı yörelerin cezbedici vasıfları.

İrlanda'da?

- 2160 Moher falezleri, Connemara'nın rüzgârlı bozkırları, taşlaşmış sualtı kentiyle Lough Neagh, Devler Yolu, Fort Camden ve Fort Carlisle, Tipperary'nin Altın Vadisi, Aran Adaları, Royal Meath Meraları, Kildare'deki Brigid'in Karaağacı, Belfast'taki Queen's Island Teranesi, Salmon's Leap, Killarney Gölleri.

Dışında?

- 2170 Seylan (2 Mincing Lane Londra, E. C., 5 Dame Street Dublin adresli Pulbrook, Robertson and Co.'nun bayii Thomas Kernan'a çay yetiştiren baharat bahçeleriyle), Kutsal şehir Kudüs (Ömer Camii ile özlemlerin hedefi Şam Kapısı), Cebelitarık boğazı (Marion Tweedy'nin biricik doğum yeri), Parthenon (çıplak Grek ilah ve ilahe heykellerinin yuvası), Wall Street para pazarı (ki milletlerarası finansı denetlemektedir), İspanya'da La Linea'daki Plaza de Toros (Cameronların O'Hara'sının bir boğa tarafından öldürüldüğü yer), Niagara (hiçbir insanoğlunun üzerinden kazasız belasız geçemediği), Eskimo elleri (sabun yiyiciler), memnu ülke Tibet (giden hiçbir yolcunun geriye dönmediği), Napoli Koyu (görmenin ölmek demek olduğu), Lût Gölü.

Hangi delâlet ile, hangi işaretleri izleyerek?

- 2180 Denizdeyken, Büyükayı'yı, geceleyin alfa omega hattıyla teşkil edilen zaviye-i kaimeli müsellesin kaim veteri ile haricen omega da taksim ile elde edilen ve Ursa Maior'un alfa hattıyla bu şekilde elde edilen Ursa Maior'daki betadan alfaya çizilen doğru çizginin kesişme noktasında yer alan Kutupyıldızını. Karadayken, güneye doğru, eti budu yerinde sapıdkraziye gezente bir kadının tam ör-

tülmemiş eteğinin kışındaki aralığında çeşitli kamerî evrelerin ifşa olunduğu ikitoparsal bir ayı.

Yolcumuzun gaybubetini nasıl bir gazete ilanı ifşa edecektir?

5 £ mükâfat, 7 Eccles Street'ten kayıp, çalınmış ya da delâlete düşürülmüş 40 yaşlarında Leopold Bloom (Poldy) adında boyu 5 fit 9 1/2 inç, tıknaz, esmerimsi, son görüldüğünde siyah bir elbise giyen ve ola ki o yandan bu yana sakal bırakmış bir beyefendi aranıyor. Yukarıdaki meblâğ onun bulunmasına yol açacak bilgiyi getirene verilecektir.

2190

Mevcudiyet ya da namevcudiyet olarak ona hangi âlemşümul iki hatlı isimlendirmeler yakıştırılacaktır?

Herkesçe farzedilebilecek ya da hiç kimsece bilinmeyecek. Hehangi Bir Kimse ya da Hiçbir Kimse.

· Neler kazanacaktı?

Herhangi bir kimsenin dostları olan yabancılarca payelendirilecek ve armağanlara gark olunacaktı. Ölümsüz, güzel, Hiçbir Kimse'nin gelini bir huri.

2200

Gaybubetteki yolcumuz hiçbir yerde hiçbir şekilde asla tekrar ortaya çıkmayacak mıydı?

Kendi kendini icbar ederek diyardan diyara geçerek, insanların olayların arasında zû-zenebî mahrekinin nihaî sınırına, necmi sabitlerin, şems-i mütehavvillerin, teleskobik seyyârelerin, ilm-i hey'etin kimsesiz başıboş gezen evlatlarının ötesine, fezânın en uzak noktasına dek biteviye dolaşacaktı. Bir yerlerde zar zor işitilebilen bir ses duyacak ve gönülsüz de olsa, güneşin icbarıyla geriye çağırışın emrine itaat edecekti. İşte o zaman, Kuzey Tacı burcundan kopup Koltuk takımıyıldızının deltası üzerinde bir bakıma yenedendoğmuşçasına tekrar gözükecek ve hesaba sığmaz çağlar ve çağlar süren yolculuklardan sonra yabancılaşmış bir intikamcı,

2210

canileri cezalandıran bir adalet meleği, yağız bir Haçlı, uyanmış bir uykuçu olarak, Rotschild'in ya da gümüş kralınıninkilere kat be kat galebe çalan parasal varlıklarla dönecekti.

Böylesi bir avdeti akıldışı kılan şey ne olabilirdi?

2220 Zaman içinde tersine çevrilebilir bir uzaydan geçerek yapılan bir hicret ile dönüş ve uzay içinde tersine çevrilemez bir zamandan geçerek yapılan bir hicret ile dönüş arasındaki tatmin edici olmayan bir müsavat.

Atalete sevkeden hangi durumların tesiri yolculuğu gayri cazip kıldı?

Ağırdan almasına sebep olan, vaktin geçliği: Görünmezliğe sebep olan, gecenin karanlığı: Tehlikelere sebep olan, caddelerin emniyetsizliği: Hareketleri engelleyen, istirahat ihtiyacı: Arzuyu engelleyen ve arzululuğa sebep olan serinlikle (çarşaf) tavllanmış sıcaklık (insani) bekleyişi: Narcissus'un heykeli, yankısız ses, arzulanan arzu.

2230 İçinde birisinin yatmakta olduğu bir yatak, boş bir yataktan farklı olarak ne gibi avantajlara sahiptir?

Gece yalnızlığının giderilmesi, insani (erişkin dişi) ısınmanın gayri insani (sıcak su şişesi) ısınmaya olan kalite üstünlüğü, sabah temasının ayartıcılığı, şayet pantolon dikkatlicesine katlanmış ve somyalı yatak (çizgili) ile yün yatak (sütlükahve damalı) arasına uzunlamasına yerleştirilmişse evde yapılan bastırmadaki tasarruf.

Kalkmazdan önce birbiri ardı sıra teraküm etmiş hangi yorgunlukları Bloom kalkmazdan önce sakın bir şekilde gözden geçirdi?

2240 Kahvaltı hazırlanması (yakılan kurban): Bağırsak konjestiyonu ve taammüden defî hacet edilmesi (azizlerin azizi): Banyo (Yahya ayini): Cenaze (Samuel ayini): Alexander Keyes reklamı (Urim ve Thummim): Gayri mugaddi öğle yemeği (Melkisedek ayini): Mü-

zeyi ve Millî Kütüphaneyi ziyaret (mukaddes mekân): Bedford Row, Merchant's Arch, Wellington Quay boyunca kitapavı (Simcath Tevratı): Ormond Hotel'de müzik (Shira Shirim): Bernard Kiernan'ın meyhanesinde dürüst bir troglodit ile haraza (katliam): Bir araba seyahati dahil kısa bir ara, matem evine bir ziyaret, vedalaşma (beyaban): Dişi teşhirciliğinin ürünü erotizma (Onan ayini): Mrs. Mina Purefoy'un uzun süren doğuruşu (Kurban ayini): Mrs. Bella Cohen'in 82 Lower Tyrone Street'teki kerih hanesine ziyaret ile müteakiben Beaver Street'te çıkan dalaş ve beklenmedik kargaşa (Armageddon): Butt Bridge'deki Arabacılar Barınağı'na ve ondan sonraki gece yürüyüşü (kefareti).

2250

Bloom gayri ihtiyari endişelendiğine zahip olmadığına zahip olmasın diye kalkmak için kendi kendine hangi muammayı empoze etti?

Gerilimli damarlı keresteden bir masanın hissiz cismaniyetinden çıkan, işittiği kısa keskin beklenmedik gürültülü bir çatırtının nedeni.

Kalkmış, gidip çokrenkli, çokbiçimli, çok sayıda giysiyi toplamakta olan Bloom, kendi ihtiyarıyla endişeli, kendi kendine empoze ettiği hangi muammayı çözemedi?

2260

M'Intosh kimdi?

Otuz yıldır Bloom tarafından rabitasız bir sebatla düşünülüp duran hangi aşikâr muamma o anda, yapay ışığın sönmesiyle istihsal olunan tabii karanlıkta, ansızın sakın bir şekilde aydınlandı?

Mum söndüğünde Moses nerdeydi?

Bloom daha yeni çıkardığı erkek giysilerini toplamış yürürkene, mükemmel bir gündeki hangi kusurları usul usul, art arda sayıp döktü?

2270

Bir reklamın yenilenmesine ilişkin onay almakta muvakkat bir ba-

şarısızlık: Aynı şekilde, Thomas Kernan'dan (5 Dame Street, Dublin ve 2 Mincing Lane, Londra E. C. adreslerindeki Pulbrook, Robertson and Co. bayii) bir miktar çay almakta: Kezalik, Helenik tanrıçalarının mabatlarındaki anus deliğinin varlığı ya da yokluğunun doğrulanmasında: Mrs. Bandmann Palmer'in 46, 47, 48, 49 South King Street'teki Gaiety Tiyatrosu'nda *Leah* performansına duhul (bedava ya da bilet alarak) etmede..

2280 Bloom, duraklayıp, namevcut bir çehrenin hangi intibasını sessizce hatırladı?

Kayınpederi Kraliyet Dublin Silahendazlarından, Cebelitarıklı ve Dolphin Barn-Rehobothlu müteveffa Binbaşı Brian Cooper Tweedy'nin çehresini.

Aynı şeyin yinelenegelen hangi intibaları bilfarz mümkün idi?

Amiens Street'teki Great Northern Railway terminalinde sabit muttarit hızlanmayla paralel hatlar boyunca, süregittiği takdirde sonsuzluğa doğru ricat ederken: Paralel hatlar üzerinden, sonsuzluktan tekrar çıkıp, sabit muttarit hız kesmeyle Amiens Street'teki Great Northern Railway terminaline dönerken.

2290 Kadın iç çamaşırlarının hangi muhtelif izlenimlerine maruz kaldı?

Bir çift yeni kokusuz yarıipek siyah kadın çorabı, bir çift yeni menekşerengi jartiyer, bir adet ince Hint muslininden kesimi dökümlü, cavşır, yasemin ve Muratti Türk sigaralarının kokuları sinmiş, uzunca bir çengelliğe takılı kavisli katlanmış fevkalâde büyük kadın külotu, kenarları ince dantelli patiskadan bir kaşkorse, mavi harel ipekten bir pilili jupon ki bütün bu nesneler dikkörtgen şeklinde bir sandığın üzerine dörde katlanmış, köşeleri bastırılmış ön tarafları beyaz B. C. T. (Brian Cooper Tweedy) harfleri işlenmiş çokrenkli etiketleriyle gayri muntazam bir şekilde atılmışlardı.

2300

Kişisel olmayan hangi nesneleri fark etti?

Bir ayağı kırık, kâmilten damalı kreton kaplı, elma desenli, üzerinde siyah bir hanım şapkası duran bir komodin, 21, 22, 23 Moore Street adresindeki sepet, fantezi eşya, çini ve hırdavat imalâtçısı Henry Price'tan alınma desenli bir porselen takımı üzerinde bir leğenin, sabunluğun ve fırçalığın (musluk taşında bir arada), sürahinin ve gece lâzımlığının (yerde, ayrı durumda) yer aldığı musluk taşının üzerine ve yere dağınık bir şekilde bırakılmış.

Bloom'un edimleri?

Giysileri bir sandalyenin üzerine boca edip üzerindeki öbür şeyleri çıkardı, karyolanın başucundaki uzun süslü yastığın altından katlanmış uzun beyaz bir gecelik entarisini çekip aldı, başını ve kollarını entarinin münasip deliklerine soktu, karyolanın başucundaki bir yastığı karyolanın ayakucuna aktardı, yatak çarşafını da düzeltip yatağa girdi.

2310

Nasıl?

Bir odaya (kendisinin olsun ya da olmasın) girerken âdeti veçhile, ihtiyatlı bir şekilde: yatağın yıllankavi yayları eski pirinç halkaları ve muallakta duran kıvrımlı döner milleri gevşemiş olduğuna, ve de tazyik ve zor altında titrediklerine, endişeli bir şekilde: Bir vahşi hayvan inine girer ya da kösnüllükle bir pusuya yatar ya da yılanların yuvasına yaklaşırçasına, sakıngan bir şekilde: Daha az rahatsız etsin diye, hafif bir şekilde: Döllenme ve doğumun, evliliğin yerine getirilmesi ve evliliğin bozulmasının, uyku ve ölümün yatağı olduğuna, kutsar bir şekilde.

2320

Giderek yayıldıkça bedeni neyle karşılaştı?

Yeni temiz yatak çarşafı, ilâve kokular, bir insan bedeninin –dişi, karısının– mevcudiyeti, bir insan bedeninin –erkek, kendisinin değil– yatakta bıraktığı, iz, kimi kırıntılar, kimi yeniden ısıtılmış et konservesi zerrecikleri, ki silkip attı.

2330

Şayet tebessüm etmiş olsaydı, ne diye tebessüm etmiş olacaktı?

Her giren kimsenin kendisini ilk giren kimse olarak tasavvur ettiğini oysa o kimsenin her daim daha önceki bir dizinin, bir sonraki dizinin ilk terimi olsa bile, son terimi olduğunu, herkesin kendisini birinci, sonuncu, tek ve rakipsiz zannettiğini oysa o kimsenin sonsuzlukta başlayan ve sonsuzluğa doğru yinelenegiden bir dizide ne birinci ne sonuncu ne tek ne de rakipsiz olmadığını düşünmüş olduğundan dolayı.

Daha önceki hangi dizinin?

- 2340 Mulvey'in dizideki ilk terim olduğunu farz edersek, Penrose, Bartell d'Arcy, Profesör Goodwin, Julius Mastiansky, John Henry Menton, Peder Bernard Corrigan, Royal Dublin Society'nin At Gösterisi'ndeki bir çiftçi, Maggot O'Reilly, Matthew Dillon, Valentine Blake Dillon (Dublin Belediye Reisi), Christopher Callinan, Lenehan, bir İtalyan laternacı, Gaiety Theatre'da bilinmeyen bir beyefendi, Benjamin Dollard, Simon Dedalus, Andrew (Pisser) Burke, Joseph Cuffe, Wisdom Hely, Belediye Meclisi Kıdemli Üyesi John Hopper, Dr. Francis Brady, Mount Arguslu Peder Sebastian, Merkez Postane'deki bir ayakkabı boyacısı, Hugh E. (Blazes) Boylan vesaire ve her biri sonuncu terime dek saire.
- 2350

Bu dizinin son üyesi ve yatağın bir önceki işgalcisine ilişkin düşünceleri nelerdi?

Dinçliğine (pespayenin teki), bedenî tenasübüne (ilan yapıştırıcının teki), tecimsel yeteneğine (düzenbazın teki), kolayca etkilenebilirliğine (fiyakacının teki) ilişkin düşünceler.

Gözlemciye göre dinçliğe, bedenî tenasübe ve tecimsel yeteneğe ilâveten niçin kolayca etkilenebilirlik?

- 2360 Zira aynı dizinin daha önceki üyelerinde aynı şehvetliliğin önce endişeyle, sonra anlayışla, sonra arzuyla, ve nihayet yorgunlukla, aynı anda kavrayış ve vesvese belirtileriyle yana tutuşa aktarıldığını giderek artan bir sıklıkla müşahade etmişti.

Müteakip düşüncelerini hangi hasımca duygular etkilemişti?

Gıpta, kıskançlık, feragat, itidal.

Gıpta?

Enerjetik insan kopülasyonu dominan pozisyonuna ve pasif ama hantal olmayan bedensel ve zihinsel bir dişi organizmasında yatan devamlı ama keskin olmayan cinsel isteğin tam manasıyla tatmin edilmesi için gerekli enerjetik piston ve silindir devrimine bil-hassa intibak edebilen bedensel ve zihinsel bir erkek organizmasından dolayı.

2370

Kıskançlık?

Özgür durumundayken sıkı ve tayyar olan bir naturanın hem cezbedip hem de kolayca cezbedildiğinden dolayı. Her bir durumda cezbeden(ler) ile cezbedilen(ler) arasındaki cazibe fasılasız çembelsel tevsî ve art arda radyal girişlerin artışı ve eksilişiyle ters orantılı olarak değiştiğinden dolayı. Cazibenin iniş ve çıkışlarının güdümlü olarak kontamplasyonu, istenildiği takdirde, zevkin dalga gibi inip kabarmasına da yol açtığından dolayı.

Feragat?

a) Eylül 1903'te, 5 Eden Quay'da tüccar terzi ve hazırcı George Mesias'ın müessesesinde başlayan tanışıklıktan, b) karşılıklı ziyaretleşmeler, bizzat iadei ziyaretleşmelerden, c) ihtiras ve âlice-naplık, dostane diğerkâmlık ve âşıkane egoizmin güdülerinin tesiri altında nispi gençlikten, d) soydışı cazibe, soyiçi yasak ve soyüstü imtiyazlardan, e) cari masrafların ortak olduğu ve net hâsılâtın paylaşılacağı yaklaşmaktaki bir taşra konser turnesinden dolayı.

2380

İtidal?

Tabiidir ki tabiattaki her bir yaratık ya da yaratıklarca kendi ben-

- 2390 zeşmeyen benzeşik tabii tabiatı ya da tabiatları icabı icra edilen her tabii edim ya da edimleri tabiatın kendisini ifade etmesi şeklinde anlaşılması gerektiğinden. Seyyaremizin bir kara güneşle çarpışması neticesinde bir afetle imha olması denli bir felâket olmamasından. Hırsızlık, haydutluk, çocuklara ve hayvanlara işkence yapılması, sahtekârlıkla zimmetine para geçirme, güveni kötüye kullanma, kamu parasının çarçur edilmesi, kamu güvenine hiyanet etme, temaruz etme, yaralama, küçükleri kötü yola sevk etme, kriminal iftira, şantaj, mahkemeye hakaret, kundakçılık, vatana ihanet, ağır cürüm işleme, açık denizlerde isyan, yankesicilik, hapsede kaçkınılığı, fuhuş ve kumarla iştiğal etme, yalancı tanıklık, 2400 izinsiz avlanma, mürabahacılık, kralın düşmanlarına jurnalılık, sahte kişiliğe girme, cebren ırza tecavüz, insan öldürme ve kasdî ve taammüden cana kıymadan daha az ayıplanan bir şey olmasından. Değişen hayat şartlarına bedensel organizma ile ona tahsis olunan yiyecek, içecek, edinilmiş âdetler, müptelâ olunan temayüller ve ehemmiyetli hastalık gibi teferruat arasında karşılıklı bir muvazene ile sonuçlanan bir intibak sağlamanın tüm öbür muvazi vetirelerinden daha anormal bir şey olmamasından. Kaçınılmaz olmasından ziyade, telâfi olunamazlığından.

- 2410 Niçin kıskançlıktan ziyade feragat ve itidalden daha az gıpta?

Bir beladan (izdivaç) bir belaya (zina) bir tek şey (kopülasyon) kalır ancak izdivacî mütecavaz aleyhinin izdivacî mütecavizi zina-kârane mütacavaz aleyhinin zinakârane mütecavizinin bu edimini bir bela olarak telakki etmemiştir.

Şayet var ise, ne gibi bir mücazat?

- 2420 Suikast, asla, zira iki yanlış bir doğru yapmaz. Çarpışarak düello, olmaz. Boşanma, henüz değil. Mihaniki bir hile (otomatik karyola) ile ya da şahsen şahadet (gizli gözleme merceğiyle) teşhir ederek rezil etme, şimdi değil. Hukuki iltimasla tazminat davası açma ya da yara bere (kendi kendine yaptığı) beyyinesiyle saldırıya uğramış gibi yapma, imkânsız değil. Müteessir olduğuna suspayı istemek, imkânsız değil. Şayet mümkünse, muhakkak, müsamaha zühur eder ise, rekabete girilmesi (malzeme, bol kazançlı bir rakip mahremiyet ajanı) ve ardından kıymetten düşürme, uzaklaşma,

tezil, öbüründen ayrılanı koruyucu ayrılık, ayrılanı her ikisinden koruma.

Belirsizlik boşluğuna karşı bilinçli olarak tepki gösteren bir kimse olması hasebiyle, duygularını kendisine hangi mülâhazalarla haklı göstermeye çalıştı?

Kızlık zarının önceden takdir buyurulan kırılganlığı: Bu şeyin kendi başına önceden farz edilen gayricismaniliği: Yapılması önerilen şeyin kendi kendini sürdürücü tansiyonu ile yapılan şeyin kendi kendini kısaltıcı gevşeticiliği arasındaki uyumsuzluk ile nispetsizlik: Dışıye yanlış olarak atfedilen güçsüzlük. Erkeğin kuvvetliliği: Ahlâk kaidelerindeki farklılıklar: Muzari geçmiş zaman kipinde bir ibarenin (gramatik zaviyeden bakıldıkta müzekker fail, vasıtasız müennes tümleçli tekheceli taklit sesli müteaddi fiil) aktif çatıdan pasif çatılı müteakıl muzari geçmiş zaman kipinde bir ibareye (gramatik zaviyeden bakıldıkta müennes fail yardımcı fiil ve mütemmim müzekker tekheceliye benzeyen taklit sesli past partisip ajanlı) herhangi bir anlam değişikliğini istilzam etmeyen devrikleştirilmiş gramatikal istihalesi: Tohumlayıcıların tenasül yoluyla devamlı muhassalası: Zaferin ya da protestonun ya da intikamcılığın beyhudeliği: Sağır maddenin rehaveti: Yıldızların duygusuzluğu.

Bu hasımca duygular ve düşünceler, en yalın biçimlerine indirgendiklerinde, hangi noktada birleştiler?

Şarkî ve garbî arzî nisf-ı kürelerin keşfedilmiş ya da edilmemiş tüm iskânı kabil diyarlarda ve adalarda (geceyarısı güneşinin diyarı, Takdis Olunmuşların Adaları, Yunan adaları, Arzı Mev'ud) sürtün ve balın ve salgısal kanların ve meni ılıklığının keskin kokularıyla meşbu olan ve ne intiba bıraktıklarına ya da ifade tezatlarına aldırış etmeyen, sessiz ve sakin kâmil şehvaniyeti ifade eden mebzul eğrileriyle donanmış dünyevi aileleri hatırlatan şahınî ön ve arka dişi nisf-ı kürelerinin hep hazır ve nazır oluşundan dolayı memnuniyet.

Tatminöncesinin görülebilir işaretleri?

Proksimal bir ereksiyon: İştıyaklı bir muhalefet: Tedricî bir yükselme: Muvakkat bir vahiy: Sessiz bir istiğrak.

2460 Ardından?

Karısının semiz yumuşak kokuşak kavunları andıran kıcının semiz kavunumsu nısf-ı kürelerinin her birini yumuşak sarı karıklılıklarında vuzuhsuz uzanık kışkirtıcı kavunkokuşağımsı öpücükle öptü.

Tatminsonrasının görülebilir işaretleri?

Sessiz bir istiğrak: Muvakkat bir örtünme: Tedricî bir zillet: İştıyaklı bir istikrah: Karib bir ereksiyon.

Sessiz edimi ne izledi?

2470 Uyuşuk bir niyaz, daha az uyuşuk bir teslimiyet, bir tenbih başlangıcı, kateşizmik bir soruşturma.

Nakleden bu soruşturmaya hangi değişiklikleri yaparak cevap verdi?

Negatif: Martha Clifford ile Henry Flower arasındaki gizli yazışmayı, 8, 9 ve 10 Little Britain Street adresindeki Bernard Kiernan and Co. Limited'in ruhsatlı meyhanesinin içinde, önünde ve civarında yer alan açık kavgalaşmayı, soyadı namalûm Gertrude'un (Gerty) teşhirciliğinin neden olduğu erotik provokasyon ile aynına mukabeleyi anlatmaktan imtina etti.

2480 Pozitif: 46, 47, 48, 49 South King Street adresli Gaiety Theatre'da Mrs. Bandmann Palmer'in *Leah* oyunundaki performansından, 35, 36 ve 37 Lower Abbey Street adresli Wynn's (Murphy's) Hotel'de akşam yemeğine davet edildiğinden, adını bilmediği günün moda yazarlarından birince *Günah Zevkleri* namı altında günahkârane pornografiye meyyal bir ciltten, akşam yemeğisonrası bir cimnastik gösterisi sırasında belli bir mesleği olmayan Simon Dedalus'un yaşayan en büyük oğlu, profesör ve muharrir Stephen Dedalus'un

yanlış hesaplanmış bir hareket neticesinde, geçirdiği önemsiz bir sarsıntıdan (ki şu anda tamamen iyileşmiş vaziyetteydi), yukarıda adı geçen profesör ve muharririn huzurunda onun (nakledenin) süratli zamanlama ve cimnastikî esneklikle icra ettiği hayret verici aero-nautik bir hareketten söz etmeyi ihmal etmedi.

2490

Anlatılanlar daha başka değişikliklere de tabi tutulmuş muydu?

Kesinlikle.

Bu anlatılanların en önemli noktası olarak hangi olay ya da kişi ön plana çıktı?

Stephen Dedalus, profesör ve muharrir.

Bu kesik kesik süregiden ve giderek daha da vecizleşen konuşmalar sırasında dinleyen ve nakleden tarafından kendileriyle ilgili olarak hangi karıkoca haklarında ne gibi edim kısıtlanmaları ve engellemelerinin mevcudiyeti fark edilmekteydi?

2500

Dinleyen tarafından, nikâhları onun doğumunun (8 Eylül 1870) 18. seneidevriyesinden 1 takvim ayı sonra, yani 8 Ekimde kıyıldığı ve aynı tarihte izdivaç cinsel temas yoluyla tamamlanıp 15 Haziran 1889'da doğan bir kız evlat ile sonuçlandığı, aynı senenin 10 Eylülünde aynı beklentiyle cinsel temas yoluyla ve son olarak 5 hafta önce, yani 27 Kasım 1893'te yer almış olan meninin halis dişilik organına fıskırtıldığı mükemmel bir şehvanî cinsî münasebetle tamamlanıp 29 Aralık 1893'te doğup 11 günlük iken 9 Ocak 1894'te vefat eden ikinci bir (ve tek erkek) evlat ile sonuçlandığı, ve mütebaki 10 yıl 5 ay 18 günlük bir devrede şehvanî cinsî münasebetin meninin halis dişilik organına fıskırtılmaksızın natamam olduğu cihetle veludiyette bir kısıtlanma. Nakleden tarafından, her ne kadar kendisi ile dinleyen arasında, nakleden ile dinleyenin kız evlatlarının 15 Eylül 1903'te hayız ve hemorajiyile işaretlenen erginliğinden bu yana mükemmel zihinsel birleşme yer almamış olması ve mütebaki 9 ay 1 günlük müddet sırasında izdivacî ve buluş kemale ermiş bu dişilerin (dinleyen ve evladı) arasında daha öncelerden tesis edilmiş olan idrak eksikliğine dayalı tabii bir an-

2510

2520 laşma neticesinde bedenî serbestliğe dayalı eksiksiz serbesti sınırlamasına gidilmesi cihetiyle zihinsel ve bedensel bir faaliyet kısıtlanması.

Nasıl?

Geçmiş ya da gelecekteki maskûlin azimetlerin nerede, hangi yere, hangi zamanda, ne kadar süreyle, muvakkat gaybubetlerde ise ne maksatla idüklerine dair tekrarlanan çeşitli feminin sorgulamaları ile.

Dinleyenin ve nakledenin görünmeyen düşüncelerinin üzerinde ayan beyan ne devindi?

2530 Bir lambayla abajurunun, mütenevvi ziya ve göle tedricilerinden oluşan konsantrik dairelerin gayri sabit serileri halinde yukarıya çevrik yansıması.

Dinleyen ile nakleden hangi istikametlerde yatmaktaydılar?

Dinleyen, doğu-güneydoğu: Nakleden, batı-kuzeybatı: Kuzeyde, 53. arz derecesi, batıda 6. tul dairesi üzerinde: Arzî hattıistivaya 45°lik bir zaviyede.

Hangi durukluk ya da devinim halinde?

2540 Kendilerine ve birbirlerine nazaran duruk. Her biri ve ikisi birden asladeğişmeyen fezanın herdaimdeğişen tarıklarında, muntazam sür-git devinimiyle batıya, sırasıyla ileriye ve geriye doğru taşınarak devinim halinde.

Hangi duruşlarda?

Dinleyen: Sol el başın altında, düz bir hat halinde uzatılmış bacak sol bacağın üzerine dayalı, Gea-Tellusvari maksadına erişmiş, boy-lu boyunca uzanmış, küpüne sıçan düşmüş sol yanına yarıyanal ya-

tuşında. Nakleden: Sağ ve sol bacakları bükülü, sağ elinin işaret-parmağıyla başparmağı burun kemiğine dayalı, Percy Apjohn'un çektiği bir enstantane fotoğrafta tasvir edilen pozda, bezgin düşmüş çocukadam, rahimde bir adamçocuk.

Rahim mi? Bezgin mi düşmüş?

Dinleniyor. Seyahatler etmiştir de.

2550

Kiminle?

Denizci Sinbad ve Terzi Tinbad ve Zindancı Zinbad ve Balınacı Binbad ve Çakıcı Çinbad ve Kifayetsiz Kinbad ve Yardakçı Yinbad ve Gerdenci Ginbad ve Postacı Pinbad ve Lostromo Linbad ve Hamlacı Hinbad ve Lobyacı Dinbad ve Bildircinci Finbad ve Yavecî Ninbad ve Ftisili Xinbad.

Ne zaman?

Mağmum yatağa girerken tüm Nurlugüncü Mağmumbad'ın ummanı anka kuşlarının yatağı gecesinde Denizci Sinbad'ın bir değirmi murabba ummanı anka kuşu yumurtası vardı.

2560

Nerede?

18

Evet sık sık hastalanmış gibi bir sesle yatağa düşmüş numarası yaptığı o zamanlardan bu yana iki yumurtası dahil kahvaltısının yatağına getirilmesini istemek gibi bir şeyi o güne dek yapmamıştı da niyeti bir lort edasıyla kendisini aralarının pek sıkı fıkı olduğunu düşündüğü o çırpı gibi Mrs Riordana ilginç göstermek ve bize zırnık bile bıraktığı olmadı hiç nesi varsa takdis ayinlerine kendisine ve kendi ruhu için kibritçinin böylesi görülmüş değil renkli ispiertosuna 4 peni öderken bilfiil ödü kopuyor karının tüm rahatsızlıklarını anlatırdı bana hele o bitmez tükenmez dedikoduları siyasetten tutun da zelzelelere ve dünyanın sonuna değgin önce biraz eğersek şöyle Tanrım dünya sana emanet ya bütün kadınlar onun gibi olsaydı üstlerinde bir mayo dekolte giysiler elbet kimse onun böyle giyinmesini istemiyor kanımca dindarlığı erkeklerin ona ikinci bir kez bakmamaları yüzünden inşallah ben onun gibi olmam asla yüzlerimizi örtmemizi istememesine şaşmak lazım ama tahsil terbiye görmüş bir kadındı kuşkusuz ya Mr Riordan burada Mr Riordan şurada diye geveze konuşmaları adam herhalde ondan ne kadar uzak tutarsa kendini o derece mesuttu hele köpeğinin kürkümü koklaması ve ha bire sürtünüp etekliğimin altından yu-

10 karılara doğru hem de o zaman gene de onun yaşlı kadınlara garsonlara ve dilencilere bile öyle nazık davranması güzel bir şey ki-
20 birli olmasının var bir nedeni ama her zaman öyle değil şayet gerçekten ciddi bir şikâyeti olsaydı onların her şeyin tertemiz olduğu bir hastaneye gitmeleri çok daha iyi bir şey ancak bir ay boyunca ona dadılık yapmam gerekecekti evet sonra da hastaneden bir hemşire getirtirdik azarlanacak biri daha kovulana dek tutardık onu orada ya da bir rahibe bakarsın ondaki müstehcen fotoğraftaki gibi benim asla olamayacağım denli bir rahibe evet çünkü hastalandıklarında ne de kaknem ve çocuksu oluyorlar iyileşmek için

30 bir kadın istiyorlar burnu kanasa Ah sanki bir facia olmuş sanırsın

ya o güneydeki ölgünbakışlı yuvarlak tümsecik o elbiseyi giydiğim gün Sugarloaf Mountaindaki şarkılı toplantıda ayağı burkulduğu zaman Miss Stackın ona çiçek getirışı sepetin dibinde bulabildiği en kötü solmuşlarından bir erkeğin yatak odasına girmek için bir vesile olsun da yaşlı bakire sesiyle adamcağızın onun aşkına öldüğünü düşlemeye çalışarak senin yüzünü asla göremeyeceğim bir daha oysa yatakta sakalı bir parça uzamış handıysa bir erkeğe benziyordu babam da aynıydı üstelik sargılardan ve ilaç içirmekten tiksindirir jiletle nasırlarını yontarken parmağını kestğinde mikrop kapacak diye ne kadar korkmuştu ama ben hasta olduğum zaman bakalım ne ihtimam yalnız elbet kadın kısmı kimseye gaile olmasın diye açıklamaz onlarsa aksine ya bir yerlerde belini getirmiş belli şehvetindendi garanti aşkından değil yoksa onu düşünerek yemek içmekten kesilirdi diyesim herhalde o uygunsuz kadınlardan biriydi şayet oradaydıysa o gerçekten ve uydurduğu otel hikâyesi bir sürü yalan gizlesin düşünsün diye Hynes beni oyaladı kimdi o rastladığım ha evet Mentonu hatırlar mısın rastladım bir de kim düşüneyim bir o kocaman bebeksuratlıyı gördüm daha yeni evliler Pooles Myrioramada genç bir kızla aşna fişne o epey sıkılmış sıvışırken ben ona sırtımı döndüm yok zararı ama bir defasında beni kesmeye yeltenecek denli küstahlaştı iyi etmişim Tanrım ağzı fersiz gözleri de ömrümde gördüğüm tüm hamşolar arasında savcı olacak bir de ne var ki yatakta uzun süre dalaşmaktan hoşlanmam öyle değilse bile bir yerde rastladığı ya da çaktırmadan ayarladığı büyür bir kahpe ya da öyle birisidir onun ne mal olduğunu benim kadar bilseler evet zira evvelsi gün kibrit almak için öndeki odaya ona Dignam'ın haberini gazetede göstermeye girdiğimde bir şeyler sezdim o da papyâ kâğıdıyla kapattı sanki işine dalmış numarasıyla demek büyük olasılıkla onun kendisine zaafı olduğunu zanneden birisineydi zira tüm erkekler onun yaşında hele şimdi onun gibi kırkına merdiven dayamışlarsa az buçuk öyle olurlar adamdan biraz para sızdırabilmek için cilveler yaşlının aptalı gibi aptal olmaz sonra her zamanki gibi kıçımı öpmeleri gizleyecek aklınca sanki benden önce kiminle yaptığı kimi tanıdığı pek umurumdaydı öyle gene de bilmek isterim ikisi biteviye burnunun dibinde dolaşmasınlar da Ontario Terraceta rastladığımız Mary gibi hani onu tahrik etsin diye o etsiz kıçına kat kat pamuk bağlayıp şişiren o şapşal karı o boyalı aşıftelerden üzerine sinen düzgün kokuları da ceketinde uzun bir saç bulmuştum onsuz mutfağa girdiğimde su içiyormuş rolü yapıyordu onlara 1 kadın yetmez kabahat onda hep tabii Noelde kadına bizimle sofraya oturmasını

40

50

60

70

söyleyerek hizmetçileri şımartması buyurun lütfen Oo hayır teşekkür ederim benim evimde olmaz teyzesini ziyarete giderken patateslerimi düzinesine 2 şilin 6 peni saydığım istiridyelerimi çalsın lütfen düpedüz soygun vallahi ama onunla arasında bir şeyler vardı eminim öyle bir şeyi anlamam için biraz süre beyimiz kanıtın yok ki demesin mi onun kanıtıydı Ah evet teyzesi istiridyeyi çok severmiş de ama hakkında düşündüğümü ona bir bir söyledim çıkıp onunla yalnız kalmayı önerdiydi onları gözetleyecek kadar alçaltamazdım kendimi cuma izinli olduğu gün odasında bulduğum jartiyerler benim için kâfi birazcık da fazla ona iki haftalık işten çıkma ihbarımı bildirdiğimde suratının sinirden şiştiğini de görmüştüm onlar olmadan daha iyi görürüm işlerimi odaları onlardan daha çabuk temizlerim yalnız şu kahrolası mutfak işleri ve çöplerin bırakılması olmasa zaten bu evden ya o gider ya da ben diye veriştiirmiştım onun gibi alçak yüzsüz bir yalancıyla oynadığı aklımanın ucundan geçseydi ona dokunmazdım bile yüzüme karşı inkâr ediyor tuvalet dahil ortalıkta şarkılar söyleyip duruyor biliyor çünkü rahatının pek yerinde olduğunu yaa o kadar uzun bir süre o işi yapmadan edebilmesi imkânsız olduğuna bir yer bulup yapması şart kıcım da son boşalışıydı Boylan'ın Tolka boyunca yürürkene elimi öyle acıtırmasına sıktığı gece miydi sonra gene sıkınca ben de başparmağımla elinin üstüne bastırmıştım öylesine Mayısta mehtap gözlerinde aşkı söylerken zira onunla benim hakkımda bir saplantısı var anlıcağınız ahmak değil akşam yemeğine çıkmış da Gaityye gitmiş de ama neşesi kursağında kalacak gene de günahı boynuna bir bakıma değişmiş gibi de ama ben yakışıklı bir oğlanın avucuna biraz para sıkıştırır da o işi yapmadıkça seninki aynı usulde berdevam kendi başıma yapamam ya genç delikanlı benden bekler onla yalnızken iyice şapşırtırım jartiyerlerimi görmesini o yenilerini yüzünün pancar gibi kızarmasını sağlar onu ayartırım bilirim oğlanlar ne hissederler saat başı ha bire büllüklerini parmaklarken gamzeli yanaklarında ayna gibi görünür soru ve cevabı şunu şunu şunu o kömürcüyle yapar mısın evet bir piskoposla evet vallahi yaparım zaten ona daha Dublinde bir yabancıykene neydi o yerin adı hani abideler falan gırla o yünlü şeyi örerkene bir dekan ya da bir piskoposun havranın avlusunda yanıma oturup heykelleri anlata anlata ta burama gelmişti ama dinliyoruz ya adam bu sefer kimi düşünüyorsun haydi söyle kim var aklında söylesene ismini kimmiş bakalım bu Alman imparatoru evet diyelim ki ben oyum düşün bir beni kötü yola düşürmeye çalıştığını anlayabiliyor musun asla başaramaz bunu hayatının bu yaşında artık bunlardan

vazgeçmesi lâzım hangi kadın olursa olsun kendini harap etmek-
 ten başka bir şey değil üstelik hava cıva aldığı halde boşalana dek
 hoşuna gidermiş gibi rol keser sonra ben durduruyorum ya zaten
 dudaklarımı solduruyor ama artık buna bir son vermeli nedir in-
 sanların hep aynı şeyden bahsetmesi ilk keresinde neyse de sonra-
 ları alelade bir şey yaparsın ve artık unutursun önce onunla evlen-
 meden bir erkeği ne diye öpemezmişsin bazen insan nasıl da istiy-
 yor delicesine o haldeyken bütün vücudun öyle şahane elinde de-
 ğil ki keşke adamın biri çıksa da öyle bir anda bana sarılıp beni öp-
 se uzun sıcak ta ruhuna işleyen bir buse gibisi var mı elin ayağın
 kesilir ha bir de o tiksindiğim günah çıkarma Peder Corrigana her
 gidişimde peder beni okşadı deyince okşadıysa ne zararı var ki ne-
 reni ben de aptal gibi kanalın ordaki sırada dedim ama vücudunun
 neresini okşadı çocuğum bacağımanın arkasından yukarıya doğru öy-
 le mi evet yani iyice yukarısı oturak yerini mi evet Tanrım bir tür-
 lü kıcımlı deyip de kurtulamadım ne alâkası var ya sen onu nasıl
 demişti unuttum hayır peder ve bu arada hep gerçek pederimi
 düşünüyorum ne diye öğrenmek istiyor ki ben zaten günahımı an-
 latmışım hay Allah her zaman ıslak tombul bir eli vardı aslında is-
 terse okşasın aldırdığım yoktu hamutunun içindeki kısa ve kalın
 boynundan anladığıma göre onun da ya acaba o günah çıkarma lo-
 casında kim olduğumu biliyor muydu ben onun yüzünü görebili-
 yordum o benimkini göremiyordu elbet başını hiç çevirmez ya da
 renk vermezdi ama babası öldüğünde kıpkırmızıydı gözleri ne ya-
 pacaklarını bilmezler oysa bir kadın tabii bir erkek ağladığında
 müthiş bir şey olması bir yana o kıyafette üzerinden buhur koku-
 ları yayılan papa gibi biri tarafından kucaklanmak isterdim hem bir
 papazla evli olsan hiç tehlikesi olmaz kendisiyle meşguldür hep
 sonra seni bağışlaması için Papa Hazretlerine bir şeyler verirsin
 acaba benimle kendini tatmin etmiş midir ordan ayrılırken holde
 kabalarımı öyle teklifsizce tokatlamasından hiç hazzetmezdim
 ama kıkır kıkır gülerdim de at mıyım ki ben ya da bir merkep mi
 ola ki kendi pederlerini düşünüyordur merak ettiğim şey beni dü-
 şünürken uyanık mı yoksa düş mü görüyor ben de var mıyım rüya-
 da dur kimin verdiğini söylediği o çiçeği hani o aldığı ne içkisi
 kokuyordu viski ya da siyah bira değil ya da be!ki de afişleri yapış-
 tırdıkları o tatlımsı çirikle başka bir içki o gözalcı yeşil ve sarı içki-
 leri yudumlamak ne hoş olurdu silindir şapkalı tiyatro bekçilerinin
 içtikleri o pahalı içkilerden bir defasında babasıyla pullardan söz
 ederken sincaplı Amerikalının kadehine parmağını batırıp tatmış-
 tım son defakinden sonra uykuya dalmamak için elimden geleni

yaptıydı porto şarabıyla konserve eti yedikten sonra nefis tuzlumsu bir tadı vardı evet zira ben de kendimi harika ve yorgun hissediyordum daha yatağa atlar atlamaz o gökgürültüsü beni uyandıran dek top patlasa duymayacak denli uykuya dalmışım Tanrım merhametini esirgeme bizden yer gök sarsılıyor dünyanın sonu geldi diye geçiriyordum bizleri cezalandırmak için tam haç çıkarır

160 Meryemanaya dua okurken tıpkı Cebelitarıktaki o korkunç yıldırımlar gibi kıyamet kopacak sanırsın ardından çıkar gelirler ve Tanrı yok derler şayet her şey bir oraya bir buraya öyle apar topar akıp dururken hiçbir şey sadece tövbekâr olmaya karar verirsin Whitefriars Streetteki küçük kilisede Mayıs ayı uğruna yaktığım mum işte uğurlu gelmişti oysa işitse alay eder çünkü adamın kiliseye ayine ya da toplantıya gittiği yoktur hiç senin ruhun der içinde ruh yoktur ki sadece gri bir madde ruh sahibi olmanın ne demek olduğunu bilmiyor ki adam evet lambayı yaktığımda zira o

170 koskoca ipiri kırmızı gaddar şeyle herhalde 3-4 kez gelmişti damarı mı derler her ne karınağrısıysa handıysa patlayacak dersin oysa burnu pek büyük gözükmediydi istorları indirip de saatlerce özene bezene giyindikten makyaj yapıp saçlarımı taradıktan sonra her şeyimi çıkarıp soyununca demir ya da kalın bir külünk gibi sürekli durup durduydu istiridye mi yemiş nedir birkaç düzine garanti sesi de şahane bir formdaydı yo hayatım boyunca hiç kimse-ninki onunkisi gibi beni tam dolduracak boyutlarda olmamıştır bütün bir kuzuyu yemiş olmalı öyle ya bizleri ortamızda koskoca bir delikle yaratmanın mânâsı ne ya da bir aygır gibi ta içine daldırması senden istedikleri tek şeydir bu gözünde o kararlı kötü bakışla

180 gözlerimi yarı aralamak zorunda kaldım gene de üzerimde yapsın diye dışarı çıkarttığımda tüm o büyüklüğüne rağmen pek öyle aşırı taşırı bir mecali kalmış gözüküyordu şayet hepsi boşalmamışsa böylesi daha iyi geçen defa tam içimde bitirsin işini diye bırakmıştım kadınlar için iyi icat vallahi erkek bütün zevkini çıkaracak aynı şeyi onlara yapsan bir parçacık o zaman Milly yüzünden neler çektiğimi anlarlardı kimse inanmaz dişleri de yeni çıkıyordu Mina Purefoyun kocası üstüme iyilik sağlık her yıl saat gibi hiç şaşmaksızın kadıncağızın karnını bir çocukla ya da ikizlerle şişirip durur kadının üstü başı bebek kokar hep ya o muhabbetkuşu mudur nedir

190 diye çağırdıkları zenci piçleri gibi başında bir tutam saç yarabbim bu çocuk zenci yahu oraya son gidişimde bir manga çocuk al takke ver külâh feryat fğan kulaklarımın tozu patlayacak güya sıhhatli olucağız bizleri fil gibi ya da şeyler gibi şişirmeden rahat edemezler ya da bir tanesini daha göze alsaydım ama ondan olmasın gerçi

evlenmiş olsaydı eminim güzel turp gibi çocukları olurdu lâkin ne bileyim Poldy daha bir yürekli evet o zaman fevkalâde şık olurdu herhalde Josie Powelle rastlayışından cenazeden ve beni düşünmesinden Boylan da onu çileden çıkarmıştır şimdi ne düşünürse düşünsün şayet bir faydası varsa ben sahneye çıktığımda ucundan ucundan kırıttırıyorlardı o da dans ediyordu gece boyunca da Georgina Simpsonların yeni evlerindeki partide oturup durmuş sonra da başımın etini yemeye başlamıştı sebebi de onun bir köşede yalnız başına kalmasını istememesiymiş derkene tutup da Hazreti İsanın bir marangoz olduğunu söyleyince siyaset üzerine ayaküstü bir münakaşa başlatan kendisi ben değil sonunda ağlattı beni tabii kadınlar her şeye karşı hassastır sonraları ses çıkarmamış olduğum için zıvanadan çıktıydım ne var benim için yanıp tutuştuğunu biliyordum ve Onun ilk sosyalist olduğunu söyleyerek beni öyle tedirgin etmişti ki onu anlayabilmem imkânsız hale gelmişti ama adam bir sürü acayip şey biliyor özellikle de vücutla ve içimizle ilgili ben de sık sık bu konuları içimizde neler var okuyayım diye heveslendiysem de o aile doktorunun orda oda kalabalıkken ve o konuşurken hep iştirdim sesini sonra da onu seyredirdim o kadın konusunda sakinmiş gibi görünürdüm zira o ne vakit kime gidiyorsa diye sorsa hep kısıncılığını belli ederdi ben de Floeye derdim Lord Byronun şiirleriyle üç çift eldiven hediye etmişti bu da öyle kapandı ne vakit istesem ona kolayca telâfi ettirebilirdim bu işlerde iyiyimdir o karıyla samimiyeti tekrar artırsa ve onunla bir yerde buluşmak için çıksa bile soğan yemek istememesinden anlardım daha ne oyunlar bilirim bluzumun yakasını aşağı kıvrırver derim ya da dışarıya çıkarken tülümle ve eldivenimle ona dokunurum o zaman 1 öpücük onların yüreklerini hoplatır ancak tamam da şimdi bırakalım gitsin o karıya elbet kadın ona delicesine âşıkmiş gibi davranmaktan hoşlanacak buna bir diyeceğim yok sadece ona gider ve gözlerinin içine baka baka onu seviyor musun diye sorarım beni kandıramaz ama bizimkine gelince kendini ona âşık sanır tutar karıya bana yaptığı gibi kendi şapşal suretiyle ilanı aşk gerçi ben onu bunu ettirmek için akla karayı seçtiydiysem de hoşuma da gitmemiş değildi zira bu hislere hâkim olduğunu özgürce hareket edebildiğini gösteriyordu ben gece mutfakta patates köftesi yaparken bana da açılmak üzereydi de sana bir şey söylemek istiyorum yalnız ellerim kolllarım hamur içinde diye yakınıp onu susturdum zaten rüyalardan söz etmemizden önceki gece biraz fazla konuşmuştum onun için ona lazım olandan fazlasını bilmesini istemiyordum Josie her zaman beni kucaklardı o yani bizimkini kaste-

200

210

220

230

diyorum ne zaman oraya gitse saçmalar durur bir aşağı bir yukarı ta
 dibine kadar yıkadım dediğim halde hâlâ yıkadın mı diye sorduy-
 du mümkündür kadınlar hep insanın kulağına koyarlar hem orday-
 ken bastıra bastıra hafifçe kırıştırdığı cin gibi gözlerinden anlarlar
 240 onu ellerine bir şey geçirselersanki alâka duymuyormuş havasında
 o da öyle biri onu şımartan şey ne merak ettiğim filan yok çünkü o
 sıralar pek yakışıklıydı Lord Byron gibi görünmeye çalışırdı be-
 ğendiğimi söylediydim halbuki bir erkeğin o denli güzel olması da
 iyi değil yani nişanlanmamızdan önce biraz öyleydi ama sonraları
 pek beğenmemişti gülmekten kırıldığı o gün kıkır kıkır durmak
 ne mümkün olanca fırketelerim bir biri ardına düşmekteler saçla-
 rım da öyle kabarmış her zaman keyfin yerinde dediği bana evet
 zira bundan gıcık kapıyordu bunun ne anlama geldiğini biliyordu
 250 çünkü aramızda neler geçtiğini açık açık ona anlatırdım hepsini
 değilse bile ağzını sulandıracak kadar işte ama kabahat bende de-
 ğildi biz evlendikten çok sonraları da pek semtimize uğramadı o
 sapık kocasıyla otura otura kim bilir şimdi ne haldedir onu son gör-
 düğümde onunla bir kavgalaşmadan yeni çıkmış gibi bir hali vardı
 maksadı lafı kocalara getirmek kocasından bahsettiydi onu mah-
 vetmek istiyormuş ne anlattıydı bakıyım Ha tamam bazen yatağa
 çamurlu pabuçlarıyla girdiğini ayranı kabardığında düşünün öyle
 her an sizi öldürmeye hazır bir herifle yatağa girmeyi ne adam ya-
 hu neyse herkes başka bir kaçık Poldy meselâ hava nasıl olursa ol-
 sun ister yağışlı ister güneşli ayaklarını paspasa daima siler ve ken-
 260 di pabuçlarını kendisi boyar üstelik sokakta karşılaştın mı derhal
 şapkasını çıkarır işte şimdi de ayağında terlikler Up up yazılı bir
 kartpostalla 10000 £ peşinde Ah sevgili May öylesi bir vaziyet in-
 sanı çıldırtmaz mı herif pabuçlarını çıkarmaktan âciz söyleyin böy-
 le bir adamla ne yaparsınız öyle biriyle evlenmektense 20 kez öl-
 meyi yeğlerim zaten o da benim gibi onu çekecek başka bir kadın
 bulamaz ya benimle tanış gel benimle yat tamam o da kalbinin de-
 rinliklerinde bunun farkında başka bir adama âşık olduğundan
 ama niçin aklına şaşayım kocasını zehirleyen şu Mrs Maybricki ele
 alalım evet üzerinde bulunmuş böyle bir şey yaptığından dolayı
 270 tabii cani sayılacak ama bazı adamlar insanın sabrını taşırır fena
 halde deli eder ve daima dünyanın en berbat kelimesi bizimle ne
 diye evlenmek istiyorlar madem ki öyle kötü bir şey netice oraya
 varmıyor mu evet bizsiz yapamazlar da ondan çayına sinek kâğı-
 dından çıkardığı beyaz Arsenik koymuş öyle değil miydi adı ona
 sorsam Yunancadan geldiğini söyler ve eskisinden daha fazla bir
 şey de öğrenmiş olmazdık öbür herife çılgıncasına âşık olmalıymış

ki ona ayrıca başka ne yapsındı tutup bir kadını asacak denli zalim değıllerdir herhalde mutlaka değıl mi başka ne yapsındı tutup bir kadını asacak denli zalim değıllerdir herhalde mutlaka değıl mi

hepsi de ne kadar farklı ben DBCdeyken daha tanıştırılmamışken Boylan ayağımanın şeklinden bahsetmişti Poldy bir yandan gülererek dinlemeye çalışıyor ben de ayağıma sallıyordum ikimiz de 2 çayla tereyağı ekmek istedik evde kalmış iki kız kardeşiyle baktığını gördüydüm ayağı kalktığımda kıza nerde olduğunu sormuştum sanki umurumdaymış gibi bir de erkek pantolonu almamda ısrar edişi çıkarması yarım saat sürüyor sürekli altımı ıslatıyorum hafta geçmiyor ki yeni bir moda çıkmasın öylesine uzun bir süet eldivenlerimi arka koltukta unutmuştum soyguncu bir karı yürütmüştür garanti bir de *Irish Timesa* Dame Streetteki DBCnin tuvaletinde kaybolmuştur bulanların Mrs Marion Blooma iade etmeleri diye ilan vermemi istediymi döner kapının aralığında gözlerini ayağımdan ayırmadığını görmüştüm ha bire bakmaktaydı ben de ona baktım 2 gün sonra umutla çay içmeye gittiğimde orda yoktu hele ayağı onu nasıl tahrik etmişti zira öbür odadaykene ayak ayak üstüne attıydım önce yürünmeyecek denli sıkı iskarpinleri kastetmişti elim de güzeldir öyle burcuma uygun taşlı bir yüzüğüm olsa şık bir göz zümrüt alsın diye ona asılayım bir de altın bilezik ayağıma pek sevmem gene de ayağı yüzünden ona epey para harcattım Goodwinlerin yalapaş konserinden sonra geceleyin hava soğuk rüzgârlı ama güzeldi evde baharatlı romumuzu içtik ateş daha tam sönmemişti ki Lombard Street Westteki şöminehalısının üzerine uzanmamı ve çoraplarımı çıkarmamı istemişti bir başka zaman da çamurlu fotinlerimle orada bulabileceğim bütün o at terslerine basa basa yürümemi söylediydi lâkin elbet o bütün diğlerlerimiz gibi normal değıldi ki ben onu geçebilirmişim bu da ne anlama geliyor diye sorduğumda ne cevap verdiğini unuttum zira gazetenin son baskısı o anda geçmekteydi ve Luvan Sütevinde kıvırcık saçlı yüzünü daha önce bir yerde gördüğüm çok nazık bir adam ben tam tereyağı tadarken dikkatimi çekti biraz oyalandım Bartell dArcy de ben Gounodnun Ave Mariasını söyledikten sonra koro yerinin merdivenlerinde beni öpmek için yanıma yaklaşıp Ah canımın içi ne bekliyoruz ki alnımdan öp de vedalaşalım takıldı dala şalım o tenekemsi sesine rağmen ateşli bir adamdı şayet aslı varsa benim pes notalarım hep bayılırmış şarkı söylerken ağzını tutuş şekli çok hoşuma giderdi sonra da öyle bir yerde bu yapılır mı çok kötü dediymi ben bunda bir kötülük görmüyorum bir gün bunu söyleyeceğim ona henüz değıl amma şaşırarak

280

290

300

310

ha sonra onu oraya götürecek ve o işi yaptığımız yeri ona göstereceğim onun için şimdi buyurun bakalım ister beğen ister beğenme

320 sanki onun haberi olmaksızın hiçbir şey yapılamaz sanıyor nişanlanana dek annemden dahi haberi yoktu aksi takdirde beni öyle ucuza kapatamazdı zaten kendisiyse 10 kat daha beter durumdaydı donumdan ufacak bir parça kesip ona vermem için yalvarmalar

Kenilworth Squareden geçtiğimiz akşamdı eldivenimin kopça illiğini öptüydü ben de çıkarmak zorunda kaldıydım yatak odamın şeklini sorabilir miyim diye müsaade istemesi ben de ne yapayım eldiveni cebine sokuverdiğini gördüğümde bıraktım onda kalsın unutmuşum gibisine beni düşünsün külotlar konusunda vallahi

330 deli bu adam besbelli o arsız suratlı şeyler etekleri göbeklerine dek uçuşa uçuşa bisikletleriyle geçerkene her daim onları dikizlerken görürsünüz onu Milly ile ben onunla dışarıya çıkıp açık hava eğlencesine gittiğimizde bile güneşleyen krem muslin giysili kızın tam karşısına her bir atomunu görececek şekilde durduydum yağmur yağarken arkasından geldiğimi görünce ama ben onu o beni görmezden önce gördüyüm Harold Cross Roadun köşesinde üzerinde yeni trençkotuyla yüzünün rengini ortaya çıkaran Çingen renklerinde atkısı boynunda kahverengi şapkası tek mil her zamanki gibi saman altından su yürütmede bir işi olmayan o yerde ne yapıyordu ki üzerinde bir etek taşıyan ne varsa ona gidip istediklerini

340 alabilecekler ama biz hiç soru filan sormuyucaz ama onlar sen nerdeydin kiminleydin nereye gidiyorsun öğrenmeden edemezler gözleri boynumda korka korka ardımdan geldiğini hissedebiliyordum epeydir evden uzak kalmıştı sıcaktan bunalıyormuş da onun için yarı bir dönüş yapıp durdum o da evet diyeyim diye tebelleş olmasın mı nihayet yüzüne baka baka eldivenimi yavaşça çıkardım yağmurda yarı açık kollarım üşümüştür diye bahane olsun da eliyle beni tuttu o arada ha bire külotuma külotuma dayanamayıp yeleğinin cebinde taşıması için bebeğiminkini vermeye söz verdim

O Maria Santisima o yağmurun altında sırlıslık olmuş tıpkı koskoca bir keşkekaleyhisselâm dişleri şahane muntazam onlara bakarken karnım acıkiyordu üzerindeki güneş ışınlarını andıran turuncu kombinezonumu kaldırmam için yalvardı nasıl olsa kimsecikler yok diyerek çamurlu yere diz çöktü şayet ısrarla karşı çıkmasaydım vallahi yepyeni trençkotunu berbat edecekti yalnızken

350 ne çılgınlıklar yapacaklarını asla kestiremezsin ona ulaşmak için ne kadar vahşileşiyorlar kimse geçiyor mu diye tuttum bir parça kaldırdım ve dıştan pantolonuna dokundum daha da kötü bir şey yapmasını önlemek amacıyla aynı daha kalabalık bir yerde Gard-

nere yaptığım gibi yüzükparmağımla sünnetli mi değil mi öğren-
mek için meraklan çatlıyordum o ise olanca vücudu paluze gibi 360
titreyerekten her şey çabucak olup bitsin isterler zevki mevki kal-
maz o sırada babam akşam yemeği gelecek diye bekleyedurmakta
cüzdanımı kasapta unuttuğumu dönüp onu almaya gittiğimi söyle-
yeymişim dedi ne Yalancı sonra bana o kelimelerle dolu olan mek-
tubunu yazmıştı herhangi bir kadına hangi yüzle böyle sosyetik ta-
vırlarından sonra pek acayip geliyor sonra buluştuğumuzda seni
incittim mi diye sorduysun elbet gözkapaklarım inik öyle bir şey
olmadığını anladı kafası biraz çalışıyor öbür budala Henry Doyle
gibi değil mimikli kelime oyununda her zaman bir şeyleri kırar ya
da yırtardı talihsiz erkeklerden nefret ederim ve ne anlama geldi-
ğini bilseydim tabii ki âdet yerini bulsun diye hayır demem icap 370
ederdi seni anlamıyorum dedim doğal değil mi evet öyle tabii Ce-
belitarıktaki o duvara bir kadının şeyini çizmişler üstüne de o keli-
meyi yazmışlar bir yerde bulamadıydım yalnız çok küçük çocukla-
rınıkini görmüşlüğüm vardı sonra her sabah bir mektup yazmaya
başladı kimi zaman günde iki defa o sıralar sevişme biçiminden
hoşlanıyordum bir kadın nasıl fethedilir biliyordu 8 iri gelincik
gönderdi bana zira ayın 8inde doğmuştum sonra Dolphins Barında
kalbimi öptüğü gece anlatabilmem imkânsız vallahi hiçbir şey öyle
bir his yaratamaz bu dünyada lâkin Gardner gibi iyi kucaklamasını 380
bildiği yoktu inşallah dediği gibi Pazartesi aynı saatte dörtte gelir
rasgele saatlerde çıkagelen insanlardan hoşlanmam sebze ci sana-
rak kapıyı açarsın bakarsın bir başkası üstelik soyunuksundur ya
da mülevves perişan haldeki mutfakın kapısı rüzgârdan açılır
Lombard Streette mende bur suratlı ihtiyar Goodwinin konser için
uğradığı gün yemekten henüz kalkmışım suratı kıpkırmızı nefes
nefese ulan moruk öyle bakıp durma profesör ödümün patladığını
söylemek zorunda kaldıydım evet ancak hakikaten kendine göre
yaşlı bir beyefendi idi daha da saygılı olunması mümkün değil dı-
şarda diyecek kimse de yok perdeyi aralayıp bugünkü haberci oğ-
lan gibi önce porto şarabıyla şeftalileri gönderince önce erteleye-
cek sandıydım bir yandan benimle dalga geçtiğini düşünerek tam
parlayacaktım ki kapıyı taktakataktak çalışını tanıdım biraz gecik-
miş olacaktı zira 2 Dedalus kızını okulda dönerken gördüğümde
3ü 1/4 geçiyordu saatin kaç olduğunu hiç bilmem hatta bana verdi-
ği o saat bile bir türlü doğru dürüst çalışmadı gidip göstermek isti-
yorum o topal denizciye parayı attığımda İngiltere için vatan ve
güzellik ılık çaldığım zaman sevdiğim hoşça bir kız vardı temiz
fanilamı bile giymemiş tuvaletimi tamamlamamıştım haftaya bu-

- 400 gün Belfasta gidilecek isabet o da kalkıp Ennise gitsin babasının 27nci senei devriyesi oteldeki odalarımızın birbirine bitişik olduğunu ve yeni yatakta delice şeyler yaptığımızı düşünmesi hoş olmaz öbür odada biri belki de öksürükleri nerdeyse duvarı yıkacak protestan rahibi varken durmasını beni rahat bırakmasını söyleyemedim ona o takdirde ertesi gün bana hiç inanmazdı bir şeycik yapmış değiliz bir kocayla problem çıkmaz ama bir âşığı kandırmazsın ona hiçbir şey yapmadığımızı söyledikten sonra elbet bana inanmadı yo o gittiği yere gitmesi daha iyi üstelik ona hep bir şeyler olur Maryboroughdaki Mallow konserine giderkene ikimiz için
- 410 sıcak çorba söylemişti ardından zil çalınca perondan aşağıya çorba etrafa saçıla döküle çalakaşık içmesi rezalet yani garson da peşinden cümleâleme maskara oluyoruz tren nerdeyse kalkacak seninki çorbayı bitirmeden parayı ödemiyor 3üncü sınıf vagonda iki beyefendi gayet haklısın dedilerdi haklıydı da kimi zaman pek dikkatli olur aklına komasın bir şeyi iyi ki vagon kapısını çakısıyla açabiliydi de Corka kadar gitmek mecburiyetinde kalmadık herhalde bunu ondan intikam almak için yaptılar Ah onunla yumuşa sevimli minderlerle döşeli acaba 1inci sınıfta mı götürür beni bir tren ya da arabada gezintiye çıkmak ne güzel olurdu ola ki kondüktöre
- 420 iyi bir bahşış vererek trende yapmak isteyebilir o işi Ah gene her zamanki salak herifler gözleri olabildiklerince avanak bize alık alır bakarlar o gün Howtha giderkene kompartmanda bizi yalnız bırakıp çıkan işçi müstesna bir adamdı onunla ilgili bilgi almak isterim belki de 1 ya da 2 tünel sonra pencereden dışarıya bakarsın o zaman çok güzel olur sonra dönerken meselâ hiç dönmesem ne derler ki onunla kaçmış bu da seni sahneye sürükler bir yıl kadar oluyor ne vakitti Clarendon Stretteki St Therasas Halde verdiğim son konserde şu anda Kathleen Kearney ve onun gibi hanım hanımcık küçük kızlar söylüyor babam orduda olduğuna ve dalgın dilenciye söyleyip Lord Roberts broşu taktığıma suratımdan İrlandalılık aktığı Poldy de yeterince İrlandalı gözükmediğine onu yönetiyordu etrafa haber yayıp Bize Yolu Göster Şefkatli Işığı bestelediğini duyuruyor bana Stabat Materi söylettiği gibi kim bilir daha neler yaptırır cizvitler öğrenesiye dek boşlayacağım tangır tungur piyano çalan bir farmasondu Bana Yol Göster de eski bir operadan tırtıklanmış evet son zamanlarda şu Sinner Fein midir her ne karın ağrısıysa onlarla gezip duruyordu bir yandan mutat bayağı saçma sapan konuşmaları bana gösterdiği o boyunsuz küçük adam pek akıllıymış geleceğin adamı olup çıkacaktı Griffith pek gözüm tutmıydu bence yani ama herhalde bildiği oydu bir boykot
- 440

vardı siyaset konusunu açmalarından nefret ediyorum yok savaş sonrasıydı yok Pretoriaydı Ladysmithti G 8inci Tb 2nci East Al mensubu Teğmen Stanley Gardnerin tifodan öldüğü Bloemfonte-
indi ya hakiler içinde yakışıklı bir gençti boyu da tam benimkine
uygun o da epey cesurdu eminim kanal havuzunda öpüşerek ve-
dalaştığımız akşam ne güzelsin demişti İrlandalı kızlara özgü gü-
zelliğim yüzü heyecandan solmuş ayrılmak üzere yoldan görülebi-
lirdik doğru dürüst duramıyordu ben de öyle kızışik hissediyor-
dum ki nadiren öyle daha baştan aralarında sulh anlaşması yapabi-
lirlerdi ya da yıllarca süren savaşlarda ateşler içinde kıvrana kıvrana
fidan gibi gençlerin ölümüne yol açmaktansa koca Oom Paul
ile tüm öbür yaşlı Krugerler gidip birbirlerini boğazlayabilirlerdi
bir de dürüstçe vurulsa bari o kadar da kötü olmayacak merasim-
lerde bir alayın geçişini seyretmeye bayılırım La Roqueda İspan-
yol süvarilerini ilk gördüğüm zaman ne kadar güzeldi sonra Algeci-
raştan körfezin karşı yakasına bakmak kayadaki tüm ışıklar sanki
ateşböcekleri gibi ya da 15 Acresteki manevralarda Black Watch
mensuplarının 10uncu Hussars Gal Prensinin önünden etekleriyle
uygun adım geçişleri ya da mızraklı süvariler Ah mızraklı süvariler
şahane onlar ya da Tugelada zafer kazanan Dublinler babası süvari
birliklerine at satarak kazanmış servetini benim ona verdiklerim-
den sonra o da bana Belfasttan güzel bir hediye getirebilir keten-
leri nefis oluyor ya da o kimono şeylerinden onları koyduğum çek-
meceye daha önceki gibi naftalin topçuklarından almalıyım onunla
dolaşmak ve yeni bir şehirde bu şeyleri satın almak bu yüzüğü ya-
nıma almasam daha iyi parmağımın boğumundan aşkırtmak için çe-
vir de çevir ya da gazeteleriyle bütün şehri ayağa kaldırıp beni po-
lise ihbar ederler ama onlar bizi evli zannederler Ahh hepsinin can-
nı cehenneme sanki umurumdaydı bol parası var ve evlenmeye ni-
yeti yok onun için birinin onu sızdırması lâzım beni beğeniyor mu
bir öğrenebilsem pudralanırken elaynasına yakından baktığımda
tabii bir parça hoşaf gibi görünüyordum insan aynada hakiki ifade-
yi yakalayamaz üstelik koskoca kalçalarıyla tepemde o şekilde ha-
bire işleyen adamakıllı ağır ha ateş gibi kıllı göğsüyle hep uzanıp
yatmanı isterler Mrs Mastianskynin bana anlattığı şekilde bana ar-
kadan sokması daha iyi olmaz mı köpeklerin yaptığı gibi yani dili-
ni de uzatabildiğince çıkarır öbürü de çingiraklı zurnasıyla öyle sa-
kin usul usul şıklık konusunda böylesi erkeklerle aşık atılamaz
üzerindeki mavi takım ile zarif kravat gökmavisi ipek şeyli çorap-
lar şüphesiz varlıklı elbiselerinin kupundan o kallavi saatinden an-
lıyorsun ne ki son haberleri okuyup da 20 İngiliz lirası kaybettiği-

450

460

470

480

ne bileterleri yırtarak ve kalayı basarak hışımla döndüğünde o aut-
 sayder kazandığı için kaybettiğini söylediği yarısını da benim na-
 mıma oynamış Lenehanın tüyosu yüzünden adama ne sövgüler sı-
 çıp sıvadıydı o beleşçi Glencreedeki ziyafetten sonra o uzun yol-
 culuk sırasında Featherbed Mountaından geçerkene bana tebelles
 olduydu Belediye Reisi iğrenç bakışlarıyla beni süzdükten o iman-
 sız Val Dillon onu ilkin sıra tatlılara gelince fındıkları dişlerimle kı-
 rarkene fark ettiydim parmaklarımdaki o pilicin her bir zerresini
 490 silip süpürmek isterdim öyle lezzetli öyle çıtır çıtır öyle ilik gibiydi
 mübarek ne var tabağımdaki şeylerin hepsini yemek istemiyor-
 dum o çatallarla balık bıçakları resmî ayar damgalı gümüşlendi Ah
 benim de olsa aslında onlarla oynarken birkaçını manşonumdan
 içeriye kolayca kaydırıverebilirdim restoranlarda biteviye para sı-
 dırmaktır işi boğazınızdan geçen bir lokma için şu bir fincan uyuz
 çayımız için müteşekkîr olmamız gerekiyor bu da kendi başına ha-
 tırı sayılır bir iltifat sayılır dünyanın bu bölünmüşlüğü her ne hal
 ise madem ki berdevam en azından iki kombinezon daha isterim
 bu biir bir de ama ne tür külotlardan hoşlandığını bilmiyorum ki
 500 galiba donsuzluğu yeğliyor dememiş miydi evet ya Cebelitarıkta
 kızların yarısı asla giymezlermiş Tanrının onları yarattığı gibi çıp-
 lak o Endülüslünün Manolasını söyleyişi üzerinde olmayan şeyi
 gizlemeye çabalamış değildi eve suniipek çoraplarının ikinci çifti
 de bir gün giyildikten sonra kaçıkları var mı diye gözden geçirilir
 bu sabah onları Lewerse iade edebilir ve hır çıkarabilirdim ve or-
 dakine onları değiştirebilirdim ama asabım bozulsun istemedim
 bir de ona rastlama ve her şeyi berbat etme rizikosunu göze ala-
 mazdım hem de insanın tenini saran korsalardan bir tane isterim
 Şık Bayandaki reklamında ucuz kalçaları esnek körüklü benimkini
 510 sakladığı ama onda iş yok adaleleri kasarak art alttaki göze batır-
 casına yayvan görünümüne mani olarkten 11/6lık güzel bir endam
 verdiğini mi söylüyorlardı benim göbeğim bir parça incedir ye-
 meklerde siyah birayı kesmem lâzım yoksa gitgide iyice alışıyor-
 rum ORourkesten son gönderilenlerde köpük namına bir şey ara
 ki bulasın kolay yoldan para kesiyor Larry diyorlar ona hele Noel-
 de gönderdiği o uyuz paketteki bayat pastayla Bordo şarabı diye
 yutturmaya çalıştığı kimsenin tenezzül edip ağzına yaklaştırmaya-
 cağı bir şişe bulaşık suyu Allah rızası için tükür desen susuzluktan
 ölürüm diye korkar da biraz nefes talimleri yapmam gerek acaba
 520 yağları azaltır mı aşırıya kaçmamak en iyisi zaten sıskalık şimdiler-
 de pek moda değil jartiyerler moda bugün giydiğim o mor jartiyer-
 lerim var ayın birinde aldığı çekle bana aldığı tek şey bu Ay dün

son kısmını bitirdiğim yüz losyonu da vardı yüzüme tazelik veriyor ona aynı yerde yenisini yaptırması için söyledim de söyledim yaptırmış mıdır Allah bilir dediydim ona şişesinden anlarım diye ne yapayım şayet unuttuysa sığır eti suyu ya da tavuk çorbası gibi içine bir miktar cavşır ile menekşe koyarak sidiğimde yıkamak zorunda kalacağım sertleşmiş ya da biraz yaşlanmış gibi görünüyor sanmıştım parmağımı yaktığım yerin soyulan derisinin altındaki tenim daha tazeydi ne yazık ki her yanımda o şekilde değil dört adımda mendil 6/- civarında hulasası bu dünyada şıklık olmadan bir yere varılmıyor vesselâm her şey beslenmeye ve kiraya gidiyor elime geçtiğinde vallahi söylüyorum bakın nasıl lüks içinde yüzeceğim çaydanlığa çayı hep avuç dolusu atmak istemişimdir nedir o ölçüyle damlalıklarla nerdeyse gidip bir çift uyuz pabuç alsam bu yeni ayakkabıları beğendin mi evet kaçta aldın giyecek bir şeyim yok kahverengi tayyör ile etek ve ceket bir de temizlikçideki 3 kendi yağıyla kavrulan bir kadın için nedir ki bunlar erkekler sana bakmaz kadınlar da seni burunlar zira bir erkeğin olmadığını anlarlar üstelik her şey de her geçen gün pahalılaşmakta 35 yaşına kadar sadece 4 yılım kaldı yoo ben neysem oyum Eylülde 35ime basacağım o zaman ben de Ah evet şu Mrs Galbraithe bakın bir benden epey yaşlıca geçen hafta sokağa çıktığımda gördüğüm güzelliği yok olmakta aslında şahane bir kadın beline kadar inen saçları muhteşem onları şey gibi Grantham Stretteki Kitty OShea gibi arkasına bir silkişi var her gün 1inci işim karşı tarafa bakıp saçlarını severcesine tarayışını seyretmekti yazıklar olsun ki onunla anca oradan taşınmamızdan bir gün evvel tanışabilmişim ya Gal Prensinin âşık olduğu Jersey Zambağı Mrs Langtry herhal bir kralın adına yollara düşen ilk adam gibi hepsi de hık demiş burnundan düşmüş yalnız ben bir karaderilininkini denemek isterdim 45ine dek güzelliğini muhafaza etmiş tuhaf bir hikâye var nasıldı ha yaşlı ve kıskanç bir koca ile istiridye bıçağı şey o kadının beline dolanan tenekeden bir şey giydirmiş Gal Prensi de ha evet istiridye bıçağıyla hakikat olamaz böyle bir şey anca bana getirdiği Master Francois Falancanın eserleri gibi bazı kitaplarda bir papaz mıymış ne sağbağırsağı düştüğünden dolayı çocuğunu kulağından doğuran birine ilişkin maşallah bir papaz tutsun böyle şeyler yazsın ya onun g—tü en ahmak insan bile bilir bunun mânâsını hayatta en nefret ettiğim şey suratında herkesin ayan beyan görebileceği o rezilane yalancılıktan ifadeyle hakikatle ilgisi yok ya o bana iki defa getirdiği Ruby ve Kırbaçlı Kraliçeler hatırlıyorum kadının herifi bir kancaya asıp da bir iple kamçılادığı bölüm olan 50nci sayfaya

530

540

550

560

geldiğimde tabii bir kadına ilginç gelen bir şey yok bunda hepsi uydurma balodan sonra adamın kadının iskarpininden şampanya içmesi Inchicorede Meryemananın kucağında beşiğinde yatan bebek İsa gibi hiçbir kadın öyle toraman bir bebeği içinden çıkarmaz önceleri bebeğin onun sağrısından çıktığını sandıyım zira ihtiyacı olduğunda hacet yerine nasıl gidebiliyordu elbet onun zengin bir hanım olması lâzımdı benim doğduğum sene Zatı Şahaneleri Cebelitarıkta ykene şeref duymuştu ağacı diktiği o yerde mutlaka zambakları bulmuştur zamanında daha başka şeyler de dikmiştir biraz daha erken gelmiş olsaydı isteseydi beni bile o takdirde şimdi bu vaziyette olmazdım birkaç adi şilin kazandığı o Freemanı fırlatıp atmalı da bir büroda ya da muntazaman maaş alabileceği bir yere ne bileyim bütün gün boyunca para sayabileceği bir tahta oturacakları bir bankaya girmeli ama o sana dönecek yer bırakmamacasına evde ayak altında dolaşmayı tercih eder bugün ne programın var keşke babası gibi pipo içmesine bile razıyım bir erkek kokusu olsun ya da şapşal şapşal dolaşıp reklam arama numarası yapar halbuki şimdi Mr Cuffenin yanında çalışıyor olabilirdi ama o yaptığından sonra onları barıştırmaya çalışmam için beni oraya göndermeler onun orada yükselmesini şef olmasını sağlayabilirdim bir iki kez bana acayip bir mirada attıydı başlangıçta mübarek kasıntı mı kasıntı filhakika essahtan Mrs Bloom yalnız başı miadını doldurmuş kıcı hakuran kafesi gibi eskimiş kupu mupu kalmamış giysim yüzünden keyfim iyice kaçıktı işe bak ki gene moda oluyor onlar sırf onu memnun edeyim diye almıştım zaten onu lâkin sonunda baktım olacak gibi değil dediğim gibi Todd and Burnse gitmekten vazgeçtim ben de Leese değil tıpkı satıldığı mağaza gibiydi bir hayır kurumu yararına eski eşya satışı bir yığın süprüntü şu lüks mağazalardan nefret ederim ne sinir şeylerdir daha beteri bir şey bilmiyorum ama o kadın giyimi ve yemek pişirme hakkında pek fazla şey bildiği kanaatinde raflarda ne bulursa tencerenin içine boca eder onun dediklerini yapacak olsam başıma geçirdiğim her Allahın şapkası bu bana yakıştı mı evet onu al başımın ta millerce üzerinde düğünpastası gibi duran şapkanın bana yakıştığını söyledi ydi Grafton Streetteki o yerdeyse satıcı kız iki ayağı bir pabuçta tencere kapağı gibi arkamdan kayıp duran şapkanın da onu oraya götürmek gafletinde bulunmuştum kızda ise bir küstahlık sırtarak özür dilerim galiba sizi biraz fazlaca sıktık diyor ulan orda işi ne ki ben kıza dik dik bakınca evet orda kazık gibi dikiliyordu hiç şaşmadım lâkin ikinci defa değişmişti domuzkafalı Poldy her zamanki gibi inatçı mı inatçı bana kapıyı açarken kalktı-

ğında lâkin biteviye göğüslerime baktığını görmüştüm beni uğurlamış olması da nezaketini gösteriyordu her halü kârda müteessirim Mrs Bloom vallahi inan olsun ilk seferinde fazla üzerinde durmaksızın o hakarete uğramış ve ben de işte onun karısı olaraktan hafifçe gülümsediydim kapıdayken o son derece müteessirim derkene memelerimin öne doğru çıktığının farkındaydım eminim öylesiniz

610

evet galiba onları o şekilde eme eme bir parça sertleşmelerine yol açıyordu öyle uzatınca ben de susadım handıysa memecikler di-yordu onlara beni güldürüyordu evet özellikle bu memebaşım en hafif bir şeyde semsert oluyor gene öyle yaptıracağım o iki yumur-tayı da Marsalayla çırpıp onları onun için semirteceğim şu damar-larla şu şeyler de nedir ne tuhaf bir yapılışı var ikiz olursa diye 2si aynı müzedeki o heykeller gibi güzelliği temsilen yerleştirilmişler sanki oraya içlerinden biri onu eliyle saklar gibi duruyordu bir er-keğin o dopdolu iki torbasıyla ve ta aşağılara sarkan ya da şapkaas-kısı gibi yukarıya doğru uzanıp insana yapışan öbür şeyiyle nasıl görüldüğüne bakarsan tevekkeli onu lahanayaprağıyla örtüyorlar kasaplar çarşısının arkasındaki o iğrenç İskoçyalı Cameron dağlısı ya da eskiden balık heykelinin bulunduğu yerdeki ağacın ardına gizlenen kızıl saçlı öbür sefih herif ben oradan geçerken güya dur-muş da işiyormuş gibi yaparak don mintan bir yana fora göreyim diye bir uzatışı vardı Kraliçenin bölüğü değil büllükleri iyi ki onla-rın yerine Surreyleri gönderdilerdi zaten onu her fırsatta sana gös-termeye çalışırlar Harcourt Street istasyonundaki erkekler tuvale-tinin oradan nerdeyse her geçişimde sırf denemek için herifin biri 620 dünyanın 7 harikasından 1incisiymişçesine muhakkak benimle göz göze gelmeye çalışırlardı Üff o mülevves yerler bir de kötü ko-karlar Comerfordların partisindeki yürek tazeleyici hemi de mesa-ne şişirici portakalata ve limonatalardan sonra geceleyin Poldyyle eve dönerkene onlardan line girdiydim öyle ısıracı bir ayaz vardı tutamadıydim ne vakitti 93 senesinde kanalın donduğu sıralar evet birkaç ay sonrasıydı ne yazık ki orada çömelip erkekler pisua-rında beni görececek birkaç Cameron yoktu eskiden bir resmini çiz-meye çalıştım sosise ya da ona benzer bir şeye benziyordu yırtıp attım ortalıkta dolaşırken bir tekme yemekten ya da bir yere 640 çarpaktan korkmazlar mı ki kadın güzellik demektir herkes kabul ediyor Helysteki işini kaybettiği zaman ben de elbiseleri satıp Coffee Palaceta piyano tıngırdatırken Holles Streetteki zengin bir adama çıplak olarak poz verip resmimi yaptırmamı önerdiydi saç-larımı indirirsem o banyo yapan orman perisi gibi olur muydum

evet ama o daha genç ve ben de biraz onun İspanyol fotoğrafında-
ki orospu karısı gibiyim hani orman perileri o şekilde dolaşırlarmış
onun hakkında bir soru sormuştum metenin bilmem nesi gibi bir
650 kelime söyledi zaten hiçbir şeyi doğru dürüst anlatamaz bedenini
anlayabileceği şekilde sonra gider Böbreği uğruna tavanın dibini
yakar neyse bu seferki o kadar fazla değil mememin başını ısırma-
ya çalıştığı noktada hâlâ dışının izi var çılgılığı basmaya mecbur kal-
dıldım insanı incitmeye çalışmaları öyle korkunç bir şey değil mi
Millyyi emzirirken memelerim nah böyle iki kişiye yetecek ka-
dar sütle dolmuştu bu da neden acaba diye sormuştum sütannelik
yaparak haftada bir pavnd kazanabilirmişim Penrose 28 numarada
Citronların evinde duran o nahif görünümlü talebe az kaldı beni
660 pencereden içerisini gördüydü derhal havluyla yüzümü örttüm ta-
lebe olması incitmişti beni o bana belladonna reçetesi yazması için
Dr Bradyyi çağırana dek süttten kestilerdi memelerimi ona emzirt-
mek zorunda kaldıydım öyle sertleşmişlerdi ki inek sütünden da-
ha tatlı daha koyu dediydi sonra mememden çayın içine sağlamak
istedi inanılmaz bir adam gazetelerde çıkmalı yaptıklarının yarısını
hatırlayabilsem de onlardan bir kitap yazsam Master Poldynin Ma-
ceraları evet cildi de çok daha pürüzsüz bir saattir onlarla uğraşılıyor
vallahi saat tutsan koca bir bebek tut ki her bir şeyi ağızlarına al-
mak isterler şu erkeklerin kadınlardan aldığı zevklerin tümü de
670 ağzını hissedebiliyorum Aman Tanrım biraz gerinmeliyim keşke
burda o olsaydı kendimi bırakabileceğim biri içim yanıp tutuşuyor
ya da rüyamda görsem beni arkadan parmağıyla gıdıklayarak 2 kez
yaparkene bacaklarımı onun etrafına dolamış durumda 5 dakika
kadar geldiydim sonra da onu kucaklamıştım Oh Tanrım her bir
tür türlü şeyi bağırarak söylemek istiyordum sık gibi bok gibi öyle
şeyler yani ama çirkin kaçmasın diye ya da o kelimelerin yarataca-
ğı gerginlikten nasıl karşılayacağını bilemezsin ki bir adamı önce
tanıman lâzım Allaha şükür ki hepsi onun gibi değil bazıları o işi
yaparken nazik olmanı isterler bu zıtlık dikkatimi çekti yapıyor
ama konuşmuyor saçlarım güreşmekten bir parça dağınık gözle-
680 rimle o biçim baktıydım dilimi de dudaklarımın arasından ona
doğru uzattım vahşi canavar Perşembe Cuma bir Cumartesi iki Pa-
zar üç Ah Allahım Pazartesiye kadar nasıl bekleyeceğim

gufgufgufgufdüüüüüüüt bir yerde tren geçiyor o lokomotifle-
rin gücü devasa devler sanki suyu da ha bire çalkalayıp her yandan
dışarıya fışkırtıyorlar O güzel aşk şarkınnımlarını geceler boyunca
boğucu cehennem sıcaklığında karılarından ve evlerinden uzak kal-

mak zorunda olan zavallı adamlar daha bugün iyi ki o eski Free-
 manlarla Photo Bitsleri yakıp o tür şeyleri bıraktım yalancı herif
 iyice dikkatsizleşiyor mütebakisini de tuvalete attım yarın onları
 benim için kessin de bir yıl boyunca orda kalmasın karşılığında 690
 elimize birkaç peni geçer geçen Ocak ayının gazeteleri nerde diye
 sorduydu bir de o eski paltoları sarıp sarmaladım da holü boşalttım
 olduğundan daha sıcaklaştırıyorlar orasını o yağmur ne güzeldi gü-
 zellik uykumun ardından tazeleyici Cebelitarık gibi mi olacak di-
 ye endişelendiymdim yarabbim her yanı gece olmuş gibi karayel
 esmeye başlamazdan önceki o sıcaklar kayanın da bir dev gibi
 rüzgârı önlercesine dikilirken parıldayışı onların 3 Rock dağına kı-
 yasla matah bir şey sanıyorlar onu yer yer kırmızı nöbetçi kulübe-
 leriyle halbuki orada kavaklar hepsi de pırl pırl ya o sarnıçlardaki
 yağmur suları güneşin altında ha bire tependen seni ezercesine 700
 babamın dostu Mrs Stanhopeun B Marche Paristen bana gönder-
 miş olduğu o güzelim elbiseyi kâmilten soldurduydum ne yazık en
 sevdiğim Köpekçağızım diye yazmıştı üzerine ne iyi kadındı bir
 adı daha vardı bu kartı sana küçük bir hediye gönderdiğimi haber
 vermek için yazıyorum daha yeni sıcak şahane banyo yaptım *terte-*
miz bir köpek gibi oldum yani şahaneydi arapçık arapçık diyordu
 ona Cebe dönmek ve seni Bekleyiş ve o eski Madriddeyi söyler-
 ken dinlemek için dünyaları verirdim bu alıştırmaların adı Conco-
 ne bana daha yeni alındıydı bazı kelimeleri çıkaramamıştım şallar
 eğlenceli şeyler ama hiç yoktan sebeplerle gözyaşı gene de orası 710
 güzel bence sence birlikte geçirdiğimiz o çay saatlerini daima ha-
 tırlayacağım enfes kuşüzümlü çöreklerle ahududulu bisküvilere
 bayılıyorum ya şimdi sevgili Köpekçağızım yazmayı unutma emi
 baki deyip kesmiş babana ve de Yüzbaşı Grovea selamlar faslını
 atlamış sevgiler selmlr syglr Hester x x x x hiç de evli bir kadına
 benzediği yoktu tıpkı genç bir kız adamsa onun arapçığından epey
 daha yaşlı La Lineada matador Gomeze boğanın kulakları verildi-
 ği boğa güreşlerinde üzerinden geçeyim diye teli ayağıyla bastırdı-
 ğı zaman ne kadar sevecendi şu giymek mecburiyetinde olduğu-
 muz elbiseler her kim icat ettiyse Killiney tepesine çıkmanı bek- 720
 lerler bir de sanra meselâ o piknikte korsa filan teknil kımıldaya-
 bilmen imkânsız bir kalabalıkta giderkene koşman ya da bir yana
 çekilmen gerekebilir işte o yüzden öbür kudurmuş yaşlı boğa ku-
 şaklı ve şapkaları o 2 şeyli banderillerolara saldırmaya başlayınca
 bu arada çılgın adamlar bravo toro diye bağırmakta elbet kadınlar
 da zarif beyaz mantillalarının içinde onlardan daha az kötü değıller
 o zavallı atların bağırsaklarını deşip dökmeleri hayatımda öyle bir

şey görmüş değilim ever Bell Lanede ben köpeğin havlamasını
 taklit ederkene bana ne itiraflarda bulunduydu zavallı hayvan has-
 ta öyle acaba onlara ne olmuştur çoktan ölmüşlerdir 2si de bir sisin
 içindeymişçesine insan kendini yaşlanmış gibi hissediyor kekleri
 ben yapıyordum elbet o zamanlar her bir şey kendim içindi Hester
 diye bir kızla saçlarımızı mukayese ederdik benimki onunkinden
 daha kalın tepemde bağladığımda arkamda nasıl toplayacağımı
 gösterdiydi şunu bunu işte tek elle bir ipliğe nasıl düğüm atılır
 sanki iki kuzindik o sıralar kaç yaşımdaydım o fırtınalı gecede
 onun yatağında uyumuştum kollarını boynuma dolamıştı sabahle-
 yin de yastık kavgası yapıyorduk ne eğlenceli babamla ve Yüzbaşı
 Grove ile Alameda esplanadasındaykene her fırsatta bandedan ba-
 na bakıyordu önce başımı kaldırıp kiliseye baktım sonra aşağıya
 pencerelere sonra da gözlerimi indirince gözlerimiz birleşti birden
 tüm vücudumu ateş basıverdi gözlerim dans ediyordu hatırlıyorum
 sonradan aynada kendime baktığımda kendimi tanıyamadım öyle
 değişmişim hafifçe kel olmasına rağmen ve aynı anda hem zekî
 hem de bir yandan hayal kırıklığına uğramış bir yandan da neşeliy-
 miş gibi görüldüğüne bir kız için çok çekiciydi Ashlydyatın gölge-
 sindeki Thomasa benziyordu güneşten cildim şahane bir renk al-
 mıştı bir gül sanki o heyecan geceleri gözüme uyku girmez oldu
 onun açısından hoş olmazdı ama geç kalmadan mâni olabilirdim
 okuyayım diye Aytaşını verdiydi Wilkie Collinsin okuduğum ilk
 kitabı East Lynnei de Mrs Henry Woodun Ashlydyatın gölgesin-
 deyi öbür kadının yazdığı Henry Dunbarı sonraları yalnız başıma
 olmadığımı görsün diye ona içinde Mulveylerin fotoğrafıyla birlik-
 te ödünç vermiştim bir de Lord Lytton Eugene Aram sonra adın-
 dan dolayı Mrs Hungerfordun Molly bawnını vermişti bana içinde
 Molly geçen kitaplardan hoşlanmıyorum Flandersten getirdiği ma-
 ğazalardan ha bire kumaş şunu bunu aşırıan hem de metrelerce
 Molly adlı bir fahişeyi anlatan o kitap gibi Öff bu battaniye de ne
 kalın hah şöyle doğru dürüst bir geceliğim de yok ki bu şey de al-
 tıma kıvrılıp duruyor üstelik yanımda o varken ve uslu durmazken
 hah şöyle o zamanlar sıcakta gezer dururdum gömleğim sırlısklam
 olurdu kabalarım koltukta oturduğum yere yapışırdı öyle sıkı besi-
 li görmek için kanepenin üzerine çıkar eteklerimi kaldırırdım ge-
 celeyn böcekler kıyamet gibi cibinlikler yüzünden bir satır oku-
 yamazdım Tanrım kaç yıl oldu sanki asırlar geçmiş gibi tabii bir
 daha hiç gelmedilerdi adresini de tam vermemişti ola ki o ecnebi
 akrabalarının hep bir yerlere gittiğinin bizimse hiç gitmediğimizin
 farkına varmıştır o yükselen dalgaların arasında gemi pruvalarının

beşik gibi sallandıklarını gemi kokularını karaya çıkmış izinli Su-
bayların üniformalarını hatırlıyorum deniz tutmasına yakalanmış 770
gibiydin çok ciddi görünüyordu bir şey demeden yüksek düğmeli
çizmelerimleydim eteğim uçuşmakta beni altı yedi kere öptü ağla-
dım mı evet galiba ağlamıştım ya da ona yakın elveda derken du-
daklarım çöğünmekteydi seyahat için özel mavi renkte çok tuhaf
bir şekilde simetrik değilmiş gibi dikilmiş Muhteşem bir tayyör
giymişti hava son derece güzeldi onlar gittikten sonraysa bir kas-
vet bassın çılgıncasına kaçıp bir yerlere gitmeyi düşlediydin bizim
bulunduğumuz yerde hiç kolay değil babam teyzem hep evlilik
bekliyorum daima bekliyorum ona daaaa yol göstereeee kahrolası topları ma- 780
ğazanın her yanında patlaya gümbürdeye özellikle Kraliçenin do-
ğum günü her bir yana bir şeyler atıyorlar pencereleri açmadıysan
General Ulysses Grant mı yoksa başka biri mi önemli bir şeyler
yapmış olan büyük bir adam gemiden inip karaya ayak bastığında
Nuh Nebiden bu yana orda Konsolosluk yapan ve onun gelmesini
bekleyeduran yaşlı Sprague onu karşılayınca zavallı adamı bir azar-
lasın üstelik oğlunun yasını tutmakta haydee başlamış sonra gene
sabahları borazanlarla kalk borusu faslı ve trampetlerin gürültüsü
zavallı talihsiz askercikler yürü babam yürü karavana kokuları or- 790
talığı cüppeli uzunsakallı ihtiyar yahudilerle hahamların kokusun-
dan daha çok sarmakta sonra ateşkes komutu silahlar susar asker-
ler hatları geçmek için koşuşurlar muhafız anahtarlarıyla dolaşip
kapıları kilitler ardından gaydalar yalnız Yüzbaşı Groves ile babam
pipolarını yakıp Rorkes Drift ile Plevneden Sir Garnet Wolseley-
den Hartumdaki Gordondan bahsederler yaşlı kurt içkisi her daim
pencere pervazında zerresini bıraktığı olmaz her dışarıya çıkışla-
rında kafayı bulurlar burnunu karıştırıp köşesinde anlatacağı bir
seks fıkrası daha düşünüp durur ama ben ordaykene uyduruk bir
bahaneyle benim odadan çıkmamı istemeyi asla unutmaz içtiği
Bushmills viskisinden sitayişle konuşur işte önüne ilk çıkan kadı- 800
na da aynı şeyi yapabiliirdi durmaksızın içmek ve yaşlılık öldürdü
onu herhal eski zamanlarda günler seneler gibi hiçbir kimseden
mektup geldiği olmaz kendime postaladığım içleri kâğıt kırptısı
dolmuş birkaçı müstesna kimi zaman canım öyle sıkılır ki insanları
tırnaklarımla paralamak gelir içimden hele o tek gözlü ihtiyar Arap
ile hiya hiya ahiya diye serenat yapan erkek eşeği senin erkek eşe-
ğini ortalığı karıştırdığı için taltif etmek lâzım ellerim sarkık öyle
pencereden karşıki evde hoş bir genç var mıdır diye bakışım kötü
tıpkı şimdiki gibi Holle... Streetteki bir hemşirenin abayı yaktığı o

810 tıp öğrencisi pencerede sokağa çıkmak üzere olduğumu göstermek için şapkamı ve eldivenlerimi giydiğimde hiçbir hareket yok anlayışsız mermer kafalı dev bir postere yazsan da gözüne gözüne tutsan dahi anlayacakları yok sol elle iki defa tokalaşsan Westland Row kilisesinin önünde hafifçe kaşlarımı çattıydım da gene de beni tanıyamadıydı nasıl oluyor da çok akıllıyız diye geçiniyorlar söyleyin bakalım bu gri maddeden var onlarda ama saplarında bana sorarsanız City Armsdaki o taşralı celeplerin zekâları etini sattıkları öküzlerden ve ineklerden çok daha azdı ya o kömürçünün çingırağı o yaygaracı namussuz aklınca şapkasından çıkardığı başkasına

820 ait faturayla beni dolandıracak nedir o eller öyle eskiler alayım eskiyurbacı bugün fakir bir adama verecek kırık şişeniz var mı ne bir ziyaretçi ne bir mektup onun çekleriyle Sayın Madam diyerekten ona gönderdikleri o harika ilaç gibi kimi ilanlar hariç sadece onun mektubuyla bu sabah Millyden gelen kartpostal bakın ona bir mektup yazmış son mektubu kimdendi Ha Mrs Dwennden yahututup onca yıldan sonra benden pisto madrileno tarifini istemek için ta Kanadadan mektup yazmak da nerden gelmiş aklına Floey Dillon ise aslı varsa çok zengin bir mimarla evlenmişmiş dediklerine bakılırsa adamın sekiz odalı bir villası varmış kızın babası

830 yetmişine yaklaşmış her daim neşeli bir adamdı işte böyle Miss Tweedy ya da Miss Gillespie bu işte piyana bu maun büfede ise som gümüşten bir kahve takımı var sonra öldüydü öyle uzaklarda insanların durup durup kendi acıklı hikâyelerini anlatmalarından nefret ederim herkesin kendi derdi kendisine yetiyor o zavallı Nancy Blake geçen ay hâd zatürreden öldüydü hani gerçi onu o kadar iyi tanı mıyordum benden ziyade Floeyin arkadaşıydı zavallı Nancy cevap vermek zorunda kalmak da sıkıcı her daim hatalarımı gösterir durmak bilmez elem verici kederinize teyessürlerimi hep yaparım bu hatayı halayı da inceltme işareti koymadan inşallah bir

840 daha sefere bana uzun bir mektup yazar yalnız bir şey varsa beni gerçekten beğeniyor Oh şükürler olsun yüce Tanrıya şiddetle arzu ettiğim bir şeyi bana verecek birisini buldum beni gene canlandırdı artık senin eskiden olduğu gibi burada bir şansın kalmadı keşke birisi bana bir aşk mektubu yazsa onunkisi pek ahım şahım bir şey değil ona istediğini yazmasını söylediydim her zaman senin Hugh Boylan eski Madrid yaveleri zevzek karılara göre aşk inliyorum ölüyorum ama o yazmış olsaydı sanırım içinde bir hakikat payı bulunurdu gerçek ya da değil bütün gününü dolduruyor ya zaten aşk da her an düşündüğün ve baktığın her yerde yepyeni bir dünya

850 görmek gibi bir şey değil mi cevabını yatakta yazabilirdim o za-

man birkaç kelimeyle hayal etsin beni diye Av Dillonun Hanımlara Mektuplar kitabından yazdığı mektuplarla bir kadını iğfal ederek mahkemede olay yaratan o adama yazdığı o upuzun dargın mektuplar gibi değil ondan bir iki basit kelime yazmasını istediğim zaman o tutar aynı açık kalplilikle bir beyefendinin teklifine en büyük dünyevî mutlulukla müspet cevabını istediği gibi kıvırdı alelcile alel acele vay canına başkaca bir şey yok onlar için tamam da şayet bir kadınsan yaşlanır yaşlanmaz seni çöplüğün dibine fırlatıp atıverirler.

O sabah ben yatağımdaykene önce Mulveyinki geldiymiş Mrs Rubio onu kahvemle birlikte getirmiş ve orda dikilerek durmuştu ben onları göstererek bana vermesini söylediğim zaman zarfı açmak için firkete kelimesini hatırlayamadığımdan ha horquilla demişim kadıncağız ne demek istediğimi anlamamış üstelik de hemen burnunun dibindeki kıvrık takma saçında kendini matah bir şey sanıyor 80ine yoksa 100üne yaklaştığına çirkin suratında kırışksız yer kalmamış dininin o baskılarını da ekleyince dünyadaki gemilerin yarısına bedel Atlantik filosu İngiliz bayrağı ve bütün o carabinerolarıyla limana gelip de 4 sarhoş İngiliz bahriyelisinin onlardan bütün o kayayı almasını bir türlü hazmedemediğinden ve onu memnun etmek için Santa Mariadaki âyinlere onun istediği kadar sık gitmediğimden dolayı şalına sarılmış öyle nikâh falan varsa o başka azizlerin tüm o mucizeleriyle siyah Meryemanası ve simli entarisiyle Paskalya Pazarında sabahleyin güneşin 3 kez dansı hele rahibin elinde çan ölmüşlere vatikan getirisi kendisini Majestadı uğruna kutsayışı bir hayranınız diye yazmıştı dehşetle irkiliydim onu gördüğümde içimden onunla tanışmak geldiymiş Calle Real boyunca beni takip etti mağazanın vitrininde birden geçerken bana dokunuverdi ama randevu istemek amacıyla bana yazmış olacağı aklımın ucundan geçmiyordu bütün gün kaşkorsemin altında sakladım ve nerde bir ıssız köşe bulduysam çıkardım çıkardım okudum babamsa talimlerde emir yağdırıdursun elyazısından ya da pullardaki dilden çıkarmaya çalışıyorum şarkılar söyleyerek anımsıyorum beyaz bir gül mü taksam o koskoca salak saati de yanına koydum ki vakti yaklaştırsın Mağribi duvarlarının dibinde beni öpen ilk erkekti o sevgilim küçük bir oğlanken dilini ağzıma koyana dek öpüşmenin ne anlama geldiğini hiç bilmezdim ağzı tatlı öyle gencecik dizimi birkaç kez kaldırıp ona doğru usulünü öğretsin diye ne demiştim ben ona nişanlı mıymışım ne Don Miguel de la Flora adlı bir İspanyol asilzadesinin oğluyla şaka niyeti- ne şaka o da benim onunla 3 sene içinde evleneceğimi zannede-

rek latife olarak söylenmiş pek çok sözde hakikatler gizli değil midir nitekim Bloom da Flora gibi çiçek demek ya kendimle ilgili ona birkaç gerçek şeyi de anlattım biraz hayal kursun maksadım İspanyol kızlarını beğenmezmiş galiba onlardan biri onu istemiş de onu tahrir ettiydim bana getirdiği çiçeklerin hepsini göğsümde ezdiydi pesetalarla perragordaları sayamıyordu ama ona öğrettim Cappelquinli olduğunu söyleliydi Blackwaterda bir yer ama çok kısaydı sonra ayrılmazdan önceki gün Mayıstı evet İspanyanın

900 bebek kralı doğduğunda Mayıstı ilkbaharda hep böyle olurum her yıl yeni bir adamla olayım OHara kulesinin orda kayanın tepesindeki topun altında yıldırım çarptığını söyleyiydim ona Claphama gönderilen ve gösteri sırasında koşuşarak birbirlerinin tepesine çıkan kuyruksuz berber maymunlarını da anlattıydım Mrs Rubio onun hınzır bir kaya akrebi olduğunu ve İncelerin çiftliğinden piliçleri aşırıldığını ve çok yaklaşırsan sana taş bile attığını söylemişti o bana bakmaktaydı üzerimde o önü açık beyaz bluzum vardı maksadım aşırıya kaçmadan ona mümkün mertebe cesaret vermek daha yeni yeni kabarmaya başlamıştılar ben yorulduğum deyince

910 köknar ağacının kovuğuna uzandık vahşi bir yer galiba gelmiş geçmiş en yüksek kaya imiş dehlizleri kazamatları o ürkünç kayalarla sarkık buz mudur nedir aşağı sarkan o şeylerle kaplı Saint Michael mağarası ve de merdivenleri fotinlerim tamamen çamura batmış vaziyette maymunlar ölünce herhalde bu yoldan aşağıya inerek denizden Afrika'ya ulaşıyorlar ta uzaklarda gemiler fındıkkabukları sanki bir Malta gemisi geçmekteydi evet deniz ve gökyüzü istediğini yapabiliydin orada sonsuza dek uzanıp yatabiliydin dıştan okşadı onları çok severler bunu yapmayı yuvarlak olduklarına herhal

920 onu harekete geçirmek için pirinçsapından beyaz şapkamla üzerine eğilmiştim yüzümün sol tarafı en güzel yanım onun son günü şerefine bluzum açılmış şeffaf bir tür gömlek vardı üzerinde pembe göğsünü görebiliyordum kendisinininkini benimkine birazcık dokundurmak istediği ama bırakmadıydım önce bir küssün kim bilir verem midir ya da bir çocuk peydahlama korkusundan embara-

930 zada o ihtiyar hizmetçi Ines bir damlası dahi içine girdiği takdirde demişti sonra Muzla denemiştin ama kopar da içimde kalır diye korkuyordum zira bir zamanlar bir kadının içinden orada yıllarca kalmış ve kireç bağlamış bir şey çıkardıklarını iştmişti çıktıkları o yere girmek için deli oluyorlar sanki asla yeterince dibine ulaşamayacaklarmış gibisine bir telaş ama sizinle işleri bitince bir dahaki sefere kadar akıllarına bile getirmezler evet zira orada fevkalâde bir his var öyle güzel her zaman nasıl bitirdiydik evet Ha evet he-

yecanımı gizleyerek onunkini mendilimle çektim ama bacaklarımı açtıydım da eteğimin iç tarafına dokundurtmuyordum zira eteğim yandan yukarıya kadar açılıyordu cehennem azabı çektiyordum önce biraz gıdıkladım kalkışına bayılıyordum oteldeki o köpek rrrssst avokvokavok gözleri kapalıydı altımızda uçan bir kuş seninki hâlâ utangaç olsun öyle daha hoşuma gidiyor inleyerek o şekilde üzerine çıkıp düğmelerini çözerek onunkini çıkardığım ve derisini geriye sıyırdığımda bir parça kızardıydı ucunda göz gibi bir şey vardı hepsinin de ortasında Düğmeler erkeklerin yanlış tarafında Molly sevgilim dediği bana neydi adı Jack Joe Harry Mulvey neydi galiba evet bir teğmendi epey sarışınca güler gibi sesli ben de tuttum ne derler ona tüm o ne derler ona bıyığı varmış tekrar geleceğini söylüyordu Tanrım daha dünmüş gibi geliyor şayet evli olsaymışım o takdirde beni yaparmış ben de ona söz verdim evet sadakatle uçarıktan beni bağladığını ölse de öldürülse de yüzbaşığa hatta amiralliğe terfi etmiş olsa da 20 yıldır köknar ağacı kovuğu dediysem aradımdan gelip de elleriyle gözlerimi kapatıp kim olduğunu tahmin etmemi istese onu tanıyabilirdim hâlâ genç belki de 40 yaşında Blackwaterlı bir kızla evlenmiş ve epey değişmiştir hepsi de değişir bir kadın karakterinin yarısı olsa onlarda karısı daha onu rüyasında bile görmeden önce sevgili kocasıyla neler yaptığını ne bilecek üstelik güpegündüz tüm dünyanın gözü önünde Chronicleda bir makale yapsınlar bunu sonra bir parça çılginlaştım Benady Brosun bisküvi torbasını şişirdiğimden bir patlattım Allahım bir gürültü kopsun ne kadar çulluk ve güvercin varsa çığlık çılgınlığa aynı yoldan geriye dönüp Middle Hill üzerinden eski askerî karakolu ve Yahudi mezarlığını bu arada mezartaşlarındaki İbranice yazıları okuyormuş gibi yapa yapa geçerkene tabancasıyla ateş etmek istedim tabancam yok dedi başına bela kesilmiştim H M S Calypso yazılı siperli kepini ben düzelttikçe o eğrileştiriyordu şapkamı sallayarak mabedin dışında konuşan o yaşlı Piskopos kadınların yüce vazifelerinden bisiklete binip siperli kepler giyen şimdiki kızlardan dem vuran uzun vaızını verirken bloomer denilen yeni kadın jimnastik külotlarını da ihmal etmediydi Allah ona akıl bana bol bol para ihsan eyleye herhal onun yüzü suyu hürmetine demişler öyle adımın Bloom olacağı da hiç aklıma gelmezdi bir kartvizitte nasıl görünecek diye kâğıda yazdığım da meselâ kasapla konuşurkene başüstüne M Bloom vallahi çok güzelsiniz der dururdu Josie ben onunla evlendikten sonra neyse Breen ya da Briggsden daha iyidir brigmış bir de o bottomlu isimler var Mrs Ramsbottom ya da başka türden bir bottom Mulvey de matah bir

940

950

960

970

1010

İrlandalı güzeller asker kızımı ben ne olmuş ya siz kimlerin kızı-
sınız çizmecilerle meyhanecilerin mi başışla beni payton elarabası
sandıydım seni bir subayın koluna girip benim gibi Alamedada yü-
rüyüş yapma fırsatını ele geçirmek için elli kere kış atarlardı gece-
leri orkestra çalarkene gözlerim çakmak çakmak göğüslerim ihtiras
nerde onlarda Allah o zavallı salakların yardımcısı olsun ben 15 ya-
şımdaykene erkekler ve hayat hakkında onların 50sine bastıkların-
da öğreneceklerinden fazlasını biliyordum o şekilde şarkı söyle-
mesini bilmiyorlar ki Gardner o şekilde gülümseyen ağzıma ve
dişlerime bakan bir erkeğin bunu unutmasına imkân yoktur de-
mişti ilkin aksanımdan hoşlanmadığını sandıydım o da tam İngiliz
yani pullarına rağmen babamın bana bıraktığı tek şey gözlerim an-
neminkilere çekmiş endamı da her ne halse bütün o astklerin ka-
sıntı olduklarını söylerdi hep halbuki o hiç de öyle değildi dudak-
larımda erir giderdi önce suratına bakılmaya layık bir kocayla be-
nimkisi gibi bir kız bulsunlar da ha bir de elini sallasa ellisini pe-
şinden koşturabilecek Boylan gibi paralı bir yakışıklının iştahını
kolları birbirlerine kenetlenmiş vaziyette o işi 4 ya da 5 kez yap-
sınlar da göreyim onları ya o sesleri onunla evlenmeseydim çoktan
bir prima donna olabilirdim gelir aşkının güzel ta hançeremde çe-
ne geriye pek fazla değil ikile canım Hanfendimizin Odası alaca-
karanlıkta hendekli çiftlik ile kemerli odalar konusunda bir tekrar
evet koro merdivenindeki performanstan sonra verdiği Güneyden
esen yelleri söyleyeceğim memelerim ortaya çıksın diye siyah tu-
valetimdeki o danteli değiştireyim elbet Evvelallah bir de o
alâmet yelpazemi onartayım kıskançlıklarından çatlasınlar onu dü-
şündükçe deliğim kaşınıyor daima içimden şey yapmak geliyor
içimde bir fırtına esiyormuş da en iyisi aman dikkat uyanıp da ge-
ne ıslatmaya başlamasın kışımı belimi sağrılarımı kâmilten yıka-
mışken keşke bir banyomuz olsaydı kendime ait bir oda ya da
neyse keşke başka bir yatakta kendi başına uyusa soğuk ayakları
üzerimde öyle açıl da osuracak bir yer bulalım yahu Tanrım ya da
ne yapacaksak daha iyi yapalım evet öylecene tut onları yanımda
bir parça piano usulcana güzeeee o tren gene uzaklardanpianissi-
mo eeee bir şarkı daha

oh rahatladım nerede olursan ol kardeş zartayı koyuverecek-
sin kim bilir belki de çayla birlikte aldığım o domuz pırzolası son-
radan gayet iyiydi sıcak olduğuna hiçbir koku alamıyordum şarkü-
terideki o tuhafbakışlı herif dolandırıcıların şahı eminim inşallah o
lamba tütüyordur burnumun içi kurum dolucak ama onun hava-
gazını bütün gece açık bırakmasından evlâdır Cebelitarıkta da ge-

celeri yatağında huzursuz olurdum kahrolası hatta ne diye öyle sinirliyim anlayım diye kalkardım ama kışın hoşuma gitmez değildi daha çok insan elbet Hey Allahım o kış da ne kötü soğuduydu havalar on yaşımda kadardım öyle miydi evet o büyük bebeğim vardı bir sürü cici giysisi bir giydirir bir soyardım ayaz kesen o rüzgâr dağlardan esip ta ne Nevadaydı Sierra Nevadaya kısacık kombinezonumla şöminenin karşısında durup kendimi ısıtmaya çalışırdım o şekilde dans etmeye bayılırdım sonra bir koşu yatağıma giderdim karşıda oturan adamın hep orda olduğuna ve ışıklarını söndürüp bitevi bana baktığına eminim yaz gelince ev içinde çıplak dolaşırdım soyunuk halimi ne severdim ya lavaboda kendimi okşayarak krem sürerdim ama oda faslına gelince ben de söndürürdüm ışığımı ve işte o anda 2miz kalırdık uykuya falan güle güle artık hiç olmazsa bu gece inşallah onun yoldan çıkaran o tıp öğrencileriyle çıkmaz düşünün genç adam tekrar geldiğinde saat sabahın 4ü müdür yoksa daha mı fazladır bravo çocuğa beni uyandırmayacak kadar nazik bütün gece paralarını savurup gevezelik etmekten ve dur durak bilmeksizin içmekten ne anlarlar bilmem su içseler ya sonra başlar bize buyruk yağdırmaya yok yumurtası yok çayı yok Findon morinasıyla sıcak tereyağlı kızarmış emeği galiba yakında onu ülkenin kralı gibi oturtmak zorunda kalacağız yumurtanın içini kaşığın ters ucuyla ite kaka bunu nerde öğrendiye artık üst kat merdivenlerinden sabahleyin tepsideki fincanları şangırdatarak apar topar inişi yok mu ömür vallahi sonra kediyle oynaması nasıl da süttünür insana ama kendisi için ha pireli mi acaba bir kadın gibi tıpkı musibet şey her daim yalanıp ıslak ıslak lâkin o nefretlik tırnakları acep bizim göremediğimiz bir şeyleri görebiliyorlar mı o şekilde bakışları merdiven başında öyle uzun süre oturup dinlemesi benim hep beklediğim ne de hırsız şey ama aldığım o güzelim parçayı yarın ona biraz balık alayım bari ya da bugün Cuma evet alayım da biraz kuşüzümü reçeliyle sütlü pelte çok eskiden olduğu gibi Londra ve Newcastleden Williams and Woodsun o iki librelik erik ve elma karışımı kavanozlardan değil bereketli ama o kemikleri ne fena o yılanbalıkları şey mezgıt evet güzel bir parça mezgıt alayım da hep 3 kişiye yetecek kadar alıyorum unutup amaan kasaplardan bıktım artık Buckleys nedir o fileto pırzola efendime söyleyim but biftek kontrfile koyun boynu ve dana yüreği adı bile kâfi şey ya da piknik için her birimiz 5/- vermez ya da ona ödetsez ve onun için de başka bir kadın davet etsez kimi Mrs Fleming ve arabayla Furry Glene ya da Strawberry Bedse gideriz ilkin bütün atların toynaklarını inceletirdik ona mektup-

ları yaptığı gibi yo Boylanla değil orada evet birkaç dana rostosu ve jambon karışık sandviçle setlerin dibinde küçük küçük evler var belli ne için ama hava çok sıcak dediği lâkin resmî tatil de değil ama sen de Hamsin Yortusunda dolaşan şu kadınlardan nefret ediyorum nedir öyle uğursuz bir gün bence tevekkeli arı soktuysa onu sahiller daha iyi ama ömrü hayatımda bir daha onunla kayığa binmeye tövbe sonra da Brayde denizcilere kürek çekmesini bildiğini söylemesi biri çıkıp da Gold Cup için engelli yarışlarda at binebilir misin diye sorsa seninki evet diyecek ama hava patlayınca senin numaracı olanca ağırlığıyla bana yaslanıp bana dizini sağa kır şimdi sola kır o arada deniz bir kabarsın battık batıyoruz derkene küreği elinden kayıp üzengiden bir fırlasın şükür hepimiz dibi boylamadığımızı tabii o yüzme biliyor bense hiç tehlike filan yok canım sükûnetini muhafaza et spor pantolonuyla öyle içimden herkesin önünde onları paralamak ve ötekinin dediği gibi kıcını kırbaçlamak geldiği eşek sudan gelinceye hak ettiydi bunu zira lâkin City Arms Otelinden öbür güzel Burkeyle birlikte olan kim olduğunu bilmediğim o uzunburunlu herif de ordaydı ve her zamanki gibi istenmediği yerlerde iskelenin üzerinde bir çingâr çıkar mı diye etrafı gözetlemekte herifte bir yüz var kusarsın şükür kü aramızda bir ilişki olmadıydı bu da 1 teselli işte bana getirdiği Mr Paul de Kock gibi başka ünlü bir beyefendi tarafından yazılan o Günah Zevkleri de nasıl bir kitap acep insanlar o ismi ona hortumuyla bir kadından öbürüne dolaşıp durduğuna vermişlerdir garanti beyaz iskarpinlerimi değiştirmeye dahi fırsat bulamadıydım tuzlu suyla hışırı çıkmıştı ya o tüylü şapkam rüzgârda bir o tarafa bir bu tarafa uçarak ne rahatsız edici şey yarabbim kışkırtıcı da denizin kokusu beni bir coştursun tabii ya kayadan kıvrılınca arkada Catalan Körfezindeki sardalyelerle çapakbalıkları balıkçıların sepetlerinde şahane gümüş sanki mübarekler ihtiyar Luigi hani Cenovadan gelen yüz yaşında mıymış dedilerdi bir de o uzun boylu küpeli delikanlı üzerine çıkmak için tırmanman gereken bir erkek istemem hepsi de çoktan öbür dünyayı boylamışlardır herhal üstelik bu berhane gibi yerde geceleri yalnız başıma kalmak istemiyorum lâkin katlanmam lâzım herhal o kargaşada taşınırkene dahi eve bir tutam tuz getirmediydim birinci katta misafir salonunda müzik akademisi kuracaktı pirinç levhalı falan ya da Blomların Pansiyonu açmayı düşündüydü elbet buyur sen de babanın Enniste yaptığı gibi her şeyini batır babasına ve bana yapmak istediğini söylediği öbür şeyler gibi yani ama onu anlıyordum bala-yımız için gidebileceğimizi söylediği bütün o harika yerler meh-

tapta Venedik gondollar Como gölü bir gazeteden resmini kesmiş
 mandolinler fenerler Ah ne kadar güzel dediydim ben ne istersem
 derhal onu yapacaktı güya vakit geçirmeksizin erkeğim olur mu-
 1140 sun güğümlerimi taşırsın icat ettiği onca plan için ona karpuz-
 kabuğundan bir madalya vermeleri lâzım sonra tutsun bizi bütün
 gün buruya hapsedsin bir dilim ekmek için kapıya hangi menhus
 dilencinin gelip de ne martavallar okuyacağını sonra da ayağını
 içeri daldırıp kapıyı kapatmama mâni olacağını hiç bilemezsin
 Lloyds Haftalık Haberlerde 20 yıl hapiste kaldıktan sonra çıkıp da
 yaşlı bir kadını parası için öldüren o kaşarlanmış mücrim dedikleri
 adamın resmindeki gibi o adamın zavallı karısını ya da artık her
 kimse anasını düşünün bir herifin suratını görmemek için şehir
 1150 değiştirir insan emin olmak için bütün kapıları ve pencereleri sür-
 güleyip kilitleyene dek rahat edemediydim ama bu sefer de bir
 hapishaneye ya da bir tımarhaneye tıkılmış gibi hissetmeye başlı-
 yor insan hepsini kurşuna dizmeli dokuz kamçılı kırbaçla canına
 okumalı zebella gibi herif zavallı bir yaşlı kadını yatağında boğaz-
 lasın vallahi tutup keserdim şeyini bir faydası dokunacağından de-
 ğil ama hiç yoktan iyidir hırsızların mutfığa girdiğini işittiğime
 emin olduğum o gece gömleğini giyip elinde şamdan ve ocak sün-
 güsü sanki bir fare ararmışçasına aşağı indiydi lâkin ödü bokuna
 karışmış suratı çarşaf kireç gibi beyaz aklınca hırsızlar işitip de
 kaçsınlar diye ha bire gürültü çıkarıyordu aslında çalınacak fazla
 1160 bir şey yok da haliyle korkuyor insan Milly de uzakta olduğuna kı-
 zı ta oralara göndermesi yani neymiş dedesinin yüzü suyu hürme-
 tine fotoğrafçılık öğrenmeliymiş halbuki kızı Skerrys akademisine
 gönderseydi ya orada da hep birinci olur bir şeyler öğrenirdi benim
 gibi olmazdı garanti benimle Boylan yüzünden planlamıştır bunu
 yüzde yüz eminim her şeyi nasıl da tertipler bu adam yarabbi
 Milly varken son zamanlarda evde dönecek yer kalmadıydı şayet
 kapıyı sürgülersem tamam ancak ilkin bir huzursuzluk kapıyı çal-
 madan eve girmesi aşağıda elimde eldiven yıkanırkene kapının ar-
 kasına sandalyeyi dayadıydım ne sinir şey ama sonra bütün gün
 1170 hizmetçi kadınlar gibi ikişer ikişer camekâna koy ki baksın o min-
 nacık cicilibicili heykeliğini hantallığı ve dikkatsizliğiyle kırdığını
 öğrenirse diye kadın gitmeden önce o İtalyan delikanlıya ek yerini
 görünmez şekilde onarttıydım 2 şiline bir patates bile kaynatmaz
 tabii efendim ellerini koruması lâzım son zamanlarda dikkat ettim
 de hep onunla masada oturmuş ona gazetede bir şeyleri açıklıyor
 kurnaz kariysa anlamış gibi kafa sallayıp duruyor elbet onun tarafı-
 nı tutacak biz ona eyvallah demiyoruz ya tutup bize mi anlatacak

vallahi ben çok safım kadının mantosunu tutmalar zaten onun bir kabahatı olsa benim yüzümden der ona benim işim bitikmiş de rafa kaldırılmam lâzımmış sanıyor ama yanılıyor alâkası yok göreceğiz göreceğiz şimdi Tom Evansla da kıristirdiğine vaziyeti fena sayılmaz iki oğlu da Murrayların o haşarı kızlarıyla ıslık çalıp beni taklit ediyorlar sonra da Milly de bizle oynayabilir mi lütfen maşallah kız rağbette artık ondan ne koparırlarsa geceleyin Nelson Street boyunca Harry Devanın bisikletine binerek iyi ki onu şimdi bulunduğu yere göndermiş zira haddini iyice aşmaya başladıydı patinaj alanına gitmek için tutturmalar sigara dumanını burunlarında tutmalar diktiğim ceketinin arkasına düğmenin ipliğini dişimle koparırkene kokusundan anladıydım benden gizleyemezdi çok bir şey diyorum yalnız keşke üzerindeykene dikmesedim zira ayrılık mânâsına gelir son erikli pudingi de 2ye ayırdıydım vallahi çıkıyor kim ne derse desin yalnız dili benim zevkime göre bir parça uzunca bluzun önden çok açık derdi bana tencere dibin kara hesabı kiminki daha kara acaba pencerenin pervazında otururkene bacaklarını o şekilde kaldıra her şeyin meydana çıkıyor millet gelip geçerkene ona nasıl da bakıyor tıpkı ben o yaştayken bana baktıkları gibi elbet o yaşta paçavra giysen yakışır bir de kendisine hiç dokundurmaması yok mu Theatre Royalde Only Wayde ayağını çek ordan insanların bana dokunmasından nefret ederim kendi yaşamından korkuyor pilili etekliğini yesinler tiyarolarda gırla gidiyor dur herhal karanlıkta o biçim dokunmalar nasıl da dibine dibine yapışırlar hep Gaietydeki Beerbohm Tree in Trilby oyununda aşağıdaki o genç meselâ bir daha öyle ezilmek için oraya gitmek mi tövbe eksik olsun Trilbysi de birabomu da iki dakkada bir dayayıverip uzaklara bakmalar bir parça sapık mutlaka daha sonra Switzerin penceresinden iki şık kadına yaklaşmaya çalışırkene gördüydüm onu aynı numarayı çekmek üzere bütün o hareketleri ve yüzünü tanıdıydım ama o beni hatırlamıyordu ya Broadstoneda onunla ayrılırkene dahi onu öpmemi istemediydi inşallah orada ona hizmet etmek için önünde susta duracak benim gibi birini bulur kabakulak olduğu bademcikleri şiştiği zamanki gibi yok şu yerde yok bu nerde e tabii daha tam mânâsıyla açılmış değil ben kendim bile anca kaçtı 22 yaşımdan önce lâıykıyla gelebilmiş değil hep yanlış yere kayardı kızlara has saçmalıklar işte şımarık şımarık gülerekten o Conny Connollynin siyah kâğıt üzerine beyaz mürekkeple ona yazdığı mektubu mühürmumuyla mühürleyişi ne ki perde indiğinde onu alkışa tutmuştu çünkü ne kadar yakışıklıydı o zamanlar bir de kahvaltıya öğle ve akşam yemeklerine gelen

1180

1190

1200

1210

1220 Martin Harvey vardı sonraları kendi kendime bir erkek bir hiç uğ-
 runa bir kadın için hayatına son verdiği takdirde ancak hakiki aşk
 böyle olmalı diye düşünürdüm artık öyle erkeklerin sayısı epey
 azalmıştır muhakkak ancak benim başıma gelmedikçe buna inan-
 ması güç çoğunun içinde bir zırnık sevgi yoktur billahi bugünlerde
 birbirleriyle dolu tıpkı senin gibi hissedecek öyle iki insan bulmak
 bir parça çatlak olurlar ekseriya babası bir parça kaçık olmalı nedir
 o gidip onun ardından kendini zehirlemek zavallı ihtiyar adamca-
 1230 ğız herhal kendini terkedilmiş gibi hissettiydi senin küçük kahpe
 de benim şeylerime musallat zaten birkaç eski püskü şeyim var
 daha 15inde saçlarını yaptırmak istediği pudralarını sonra cildini
 bozacak vallahi öyle şeylere daha vakti var kâfi ömrü boyunca ama
 güzel olduğunu bildiğine içi kıpır kıpır dudakları kıpkırmızı öyle
 ne yazık ki o şekilde kalmıyorlar benimkiler de öyleydi amaan
 onunla mı uğraşıcam yarışlarda Mrs Joe Gallahere rastladığımız
 hani onun da Avukat Friery ile bizi atlı arabasında görmezlikten
 geldiği gün ona gidip yarım stonluk patates almasını söylediydim
 de Çingen karıları gibi nasıl da çemkirdiydi ben de Yaradana sığın-
 dım da kulaktozuna helâlinden 2 tokat aşkettim bu sana anana öy-
 le cevap verdiğin bu da arsızlığın için elbet sabrımı taşırdıydı za-
 1240 ten neydi ha çayımдан çöp mü çıktıydı yoksa evvelsi gece uyuma-
 dığımdan mıydı yediğim peynir mi asabım bozuktu bıçakları haç-
 vari koyma diye kaç kere tembih ettiydim aslında kendisi de de-
 diydi ya evde ona hükmedecek kimse olmadığına dur bakalım şa-
 yet bizimki kızcağzın inançlarına ilişkin münasip bir tedbir almaz-
 sa yapacağını bilirim son defa o zaman gözleri iki çeşme ağladıydı
 ben de onun gibiydim ya kimse bana bir şey buyurmaya cesaret
 edemezdi kabahat bizimkinde elbet çoktaan bir kadın tutacağımız
 yerde ikimiz burada köleler gibi benim hiç şöyle doğru dürüst bir
 hizmetçim olmayacak mı bir daha sonra onun geldiğini gördüydü
 daha önceden bildirmeliydim ona aksi takdirde yanına bırakmazdı
 1250 baş belası değil mi bunlar o ihtiyar Mrs Fleming ona bir şey yaptır-
 mak mı istedin kendin de ardından koşacaksın tabakların çanakla-
 rın içine doğru aksırarak osuracak elbet kadın kocamış elinde de-
 ğil iyi ki gardrobun arkasında kaybolan o mülevves bulaşıkbezini
 bulduydum bir şey olduğunu anlamıştım aydınlık penceresini açtım
 ki kokular gitsin diye arkadaşlarını eve yemeğe getirmesi öyle bir
 gece bir köpekle çıkageldiği gibi lütfen yani vallahi bu delilik bil-
 hassa Simon Dedalusun oğlunu babası da tam bir tenkitçi yani kri-
 ket maçında gözlüklerini kaldırmış silindir şapkası başında çora-
 bında koskoca bir delik bir taraftan gülerек birisine oğlunun ortao-

kulda bilmem ne için kazandığı bütün o mükâfatlardan dem vurur
 parmaklıklara tırmadığını düşünün bizi tanıyan biri görmüş olsa o
 ahım şahım cenazelik pantolonunda koca bir delik açmış mıdır
 acep tabiatın ona verdiği yetmezmiş gibisine nasıl da peşinde sü-
 rükleyip o pis mutfağa buyur etmiş akıl var mı bu adamda söyleyin
 şimdi yazık çamaşır günü değil de eskimiş donum asılmış o acuze
 karının eseri ütü yanığı dahil hepsinin teftişine alesta vaziyette
 olucaktı çocukçağız başka bir şey sanabilirdi o söylediğim yağları
 da hiç çıkarmamış ki öylecene gitti felçli kocasının durumu da kö-
 tüleştiğine zaten onlar da her zaman bir musibet ya bir hastalık ya
 bir ameliyat öyle bir şey yoksa bile herif içiyordur kadıncağızı dö-
 vüyordur gidip gene birini aramam lâzım her sabah kalktığımda
 mutlaka yeni bir şey vardır güzel Allahım güzel Allahım mezarı
 boylamadan rahat etmemiz kismet olmayacak herhal şayet müsa-
 ade çıkarsa bir dakika kalkabileceğiz işte Aman Tanrım dur evet o
 şey üzerime gelmiş evet şimdi e tabii sizi de izaç etmez mi bütün
 o dürtmeler batırmalar sürmeler içimde kaldırdı bak şimdi Cuma
 Cumartesi Pazar ne yapacağım ben vücutta ruh muh kalır mı bu
 tarzdan hoşlanıyorsa o başka bazı erkekler bundan hoşlanırmış Al-
 lah bilir ama hepimizde bir muzırlık mevcut her 3 ya da 4 haftada
 bir 5 gün aylık mutat hadisemiz al sikini vur duvara o gece üze-
 rimde o şekilde geldiğinde sırf bir tek o sefer işte Michael Gun-
 nın ona Gaietyde Mrs Kendal ile kocasını görmemiz için verdiği
 locadaykene Drimmiesde bir sigorta problemini halletmiş de ben-
 deki çılgınlığa bakın ama elinde dürbün tepeden bana bakan o şık
 beyefendiye pas veremediydim öbür tarafımda Spinozadan dem vu-
 ran adama ve de sanırsam milyonlarca sene önce mortoyu çekmiş
 olan ruhuna da hakeza o kritik vaziyette pek ilgilenmişim gibi öne
 eğilmiş sonuna dek oturmaya mahkûm mümkün mertebe gülüm-
 semeye çalışıyordu Scarlinin o karısını dünyada unutamam apar
 topar öyle hızlı bir oyunmuş dedilerdi zina hakkında üst balkon-
 dan hıyarın teki zinakâr kadını ısıkladıydı yuhaladıydı galiba gi-
 dip öbür sokağa çatışmak için bir kadın buldu telafi etmek için bü-
 tün arka yolları koşarak dolaştı keşke onda da bendekinden olaydı
 o zaman yuhalardı inanın ki kediler bile bizden daha şanslı içimiz-
 de daha çok mu kan var nedir O sabır ver yarabbim deniz gibi akı-
 yor içimden oysa o iri yapısına rağmen beni hamile bırakmadı yeni
 serdiğim temiz çarşafı berbat etmek istemiyorum giydiğim tem-
 iz çamaşırdan dolayı mıydı kahrolası kahrolası bakire misin değil
 misin anlamak için yatakta bir leke görmek isterler hep kafalarına
 taktıkları tek şey budur ne de salaktırlar ya 40 kere dul kalmış ya

1260

1270

1280

1290

1300

da boşanmış olabilirsin bir parçacık kırmızı mürekkep lekesi tamamdır böğürtlen suyu ya da yo fazla morca olur Peygamber aşkı-
na nedir şu günah zevklerinden çektiğimiz bunu kadınlara layık
gören her kimse bir yandan çamaşır bir yandan yemek pişirmek
çocuklar bu kahrolası karyolanın şingirtısı da yok mu parkın ta öte
tarafından bizi işitebiliyorlardır garanti şilteyi yere serip yastığı kı-
çımın altına yerleştirmemizi önerdiydim acaba gündüzleyin daha
mı zevkli olur kolaydır herhal şurdaki kıllarımı kessem iyi olucak
pişiriyorlar beni genç bir kız gibi görünürüm belki nasıl da emer ya
1310 bir dahaki sefere giysilerimi kaldırdığı zaman yüzünün halini gör-
mek için neler vermezdim lâzımlık da nerede dur altımda kırıla-
cak diye ödüm nasıl da kopuyor hep o eski komodinden sonra di-
zinde otururkene ağır mı geldiydim ona acaba önce öbür odada sa-
dece bluzumla eteğimi çıkardığım zaman onu koltuğa kasten
oturmuştum zira bulunmaması gereken yerde harıl harıl ağırlığımı
hiç hissetmediydi o aromalı pastillerden sonra inşallah nefesim gü-
zel kokmuştur dur Tanrım bir zamanlar bir erkek gibi anında hani
kolaycana ıslık çalabiliyordum Ey Allahım ne gürültü üzerindeki-
ler köpük olsa bari birisinden para gelecek herhalde sabahleyin
1320 parfümlemem şart unutmam kalçaların bundan güzelini görmediği-
ne bahse girerim şunların beyazlığına bak en pürüzsüz yeri de tam
burası şu iki şeyin arası şeftali gibi ne de yumuşak Tanrım bir er-
kek olsaydım da güzel bir kadının üzerine bineydim O Tanrım ne
bu patırtı Jersey lalesi gibi dur dur O Lahorda nasıl da boşanır su-
lar

acaba benim içimde bir rahatsızlık mı var kim bilir yoksa
içimde büyüyen bir şey mi var her hafta o şeyin o şekilde gelişi ne
zamandı ben geçen Hamsin Yortusuydu evet sadece 3 hafta kadar
doktora gitmem lâzım ne ki evlenmezden önce içimden o beyaz
1330 şey geldiği ve Floeyin beni Pembroke Roaddaki kadın hastalıkları
mütehassısı o yaşlı teneşir kargası Dr Collinse yolladığı zamanki
gibi olucak vajinen dediği orama bütün o yaldızlı aynalarla halıla-
rı vajinalarındaki ve kokhorozbinalarındaki en sudan bir bahaneyle
ona koşan Stephens Greenli o zengin karılardan bu şekilde toparlı-
yordu herhal elbet onlarda para bol onlar için hava hoş dünyadaki
son adam olsa dahi onunla evlenmezdim üstelik çocuklarında da
tuhaf bir şeyler var her tarafta o pis dişileri koklayıp dururlar yaptı-
ğım şeyin kötü bir kokusu var mıydı diye sormuştu bana ne yap-
mamı istiyordu yani altın olanı hariç mi belki ne soru ya o kırıç kı-
1340 rış moruk suratına komprimanlarımla sıvaştırsam mı diye geçirdiy-
dim o zaman gününü görürdü ve onu kolayca geçebilir misin neyi

geçiceğiz yahu diye düşündüyüm soruş şekline bakılınca Cebeli-
 tarık kayasından bahsettiğini sandıydım laf aramızda gayet de gü-
 zel bir icat ne ki ben kendim küvette ıkınarak boşaltmayı tercih
 ederim sonra akırtmak için zinciri çekerim ooh serin diken diken
 olur her yanıma ancak içinde bir şey var gibi gelir bana Millynin-
 kinden anlardım hep kurt var mı yok mu gene aynı şey ya ona
 yaptırıp ücretini ödemek ne kadar doktor bir İngiliz altını lütfen
 bir de sorar sık sık omisyon oluyormuyum diye şu ihtiyar herifler
 nerden bulurlar bunca lafı miyop gözleriyle üzerimde omisyon
 olurlar yana kalkık itimat edip de bana kloroform ya da artık Allah
 bilir hangi ilacı vermesine razı gelmezdim lâkin oturup da kaşlarını
 öyle çatarak burnu öyle akıllı akıllı yazmasına bayılırdım seni kah-
 rolası yalancı aşüfte Ah her bir şey eblehin teki olmasın da kim
 olursa olsun bunu keşfedebilecek kadar zekiymiş tabii hepsi kendi
 düşüncesinin eseri ya o delice mektupları Pırlantam senin muhte-
 şem vücudunla alâkalı altı çizilmiş ve ondan çıkan her bir şey son-
 suza dek kıvanç verici bir güzelliktir okuduğu ve bana da bazen
 günde 4 ya da 5 kere okuttuğu abuzambak bir kitaptan almış bu
 satırı hayır dediydim emin misin O evet dediydim oldukça emi-
 nim deyince çenesini kapattıydı ardından ne geleceğini bilmez
 miyim tabii bir zaaf herhal onun beni heyecanlandırması nasıl oldu
 bilmiyorum ben Rehoboth Terracetaykene tanıştığımız ilk gece
 durup bir yerde tanışmışız gibisinden birbirimize 10 dakika kadar
 baktıydık benim anneme çektiğime Yahudi görünüşlü olmamdan
 dolayı herhal beni eğlendirmek için yarı ağlamsık tebessümüyle
 neler neler anlatırdı bütün Doyleler de onun Parlamento üyelğine
 namzet olacağını söyledilerdi Ah ne aptalmışım ki onun bütün o
 özerklik hareketi ve millî ittifak konularındaki pehpehlemelerine
 inandım Huguenotların iç karartıcı bir şarkısını bulup getirdiydi
 daha alâyişli olsun diye Fransızca söylenecekmış O beau pays de
 la Touraine lâkin o şarkıyı bir defa bile söylemediydim sadece dinî
 izahatlar abuk sabuk laflarla zulümler falan bir şeyden rahatça
 zevk almana müsaade eder mi hiç o zaman da büyük bir lütufta
 bulunmuş gibi Brighton Squaredeykene eline geçen ilk fırsatta
 punduna getirip eline bulaşan mürekkebi benim kullandığım üs-
 telik de jelatini hâlâ üzerinde Albion sütlü ve kükürtlüsabunla yı-
 kamak bahanesiyle Ayy ne kadar güldüyüm o gün fenalık geli-
 cektir ama üstünde durmuyayım o kadar şimdi bunun oturakları
 daha makûl ebatlarda yapmalılar ki bir kadın üzerine doğru dürüst
 oturabilsin bizimki yaparkene diz çöküyor bu dünyada onun âdet-
 lerine sahip bir âdemoğlu daha yaratılmamıştır herhalde başı yata-

1350

1360

1370

1380

ğın ayakucunda uyumasına bakın bir sert bir yastık olmadan nasıl iyi ki tekme filan atmıyor da Allah korusun yoksa bütün dişlerimi kırardı o Hintli Tanrı gibi eli burnunun üzerinde soluması yağmurlu bir Pazar günü beni Kildare Streetteki bir gösteriye götürdüydü sarı önlüklü bir adam yanına elinin üzerine yatmış ayakparmakları dışarıda öyle Yahudilerinkiyle Hazreti İsanınkinin toplamından daha büyük bir dinmiş dediydi bütün Asyayı kaplayan başka herkesi taklit ettiği gibi onu da taklit ettiydi o da yatağın ayak ucunda koskoca kare şeklinde ayakları karısının ağzının içinde uyuyordu herhal bırak şu pis kokulu şeyleri Allah aşkına şu nerde bu peçeteler allasen ha evet tamam inşallah külüstür gardrop gıcırdamaz oops işte başladı bilmem mi nasıl da derin uyuyor bir yerlerde eğlenmiş aldığı parayı hak etmiştir karı elbet bizimki altında kalmaz efendim Off bu baş belası şey inşallah öteki dünyada daha iyi şeyler olucak kendimizi bağlayışımız Tanrım sen şefaât eyle bu gecelik iyi de şimdi bu topaklanmış şangırtılı külüstür karyola bana da-
 1400 ima yaşlı Coheni anımsatıyor kim bilir kaç kere üzerinde yayılmıştır seninki de babamın onu Lord Napierden aldığını sanadursun bakalım küçük bir kızkene ondan hoşlanırdım ona yavaşça piano dediydim zira O yatağımı severim Allahım 16 yıldan sonra işte burdayız ve halimiz her zamanki gibi kötü sahi kaç ev dolaştık yahı biz Raymond Terrace sonra Lombard Street ve Holles Street biz telaş içinde koşuşurkene seninki ışığını çala çala yok çömllekleriymiş yarı buçuk mobilyamızın taşınmasında güya adamlara yardım ediyormuş gibi kargatulumba dolanmakta City Arms Hotel ise kötünün de kötüsü dediydi Warden Daly sahanlıktaki o güzelim
 1410 yer içeride her daim birileri duasını edip olanca ufunetini ardında bıraktıktan sonra orada en son kim vardı bilirdin hep tam durumumuz bir parça düzelecekkene bir şeyler olurur ya da Thomsda Helysde ve Mr Cuffeyle Drimmiede tam bir baltaya sap olurkene ya kurtulmamazı sağlayacak olan eski piyango biletləri yüzünden hapse tıkalacaktır ya da saygısızca davranışları yüzünden yakında diğerleri gibi Sinner Fein ya da farmasonlar davasına Freemandaki işinden de kovularak evin yolunu tutacaktır ondan sonra Coadys Lanede bana gösterdiği yağmur altında sırlıslıkam vaziyette ağır ağır yürüyen o kısa boylu adamın bize bir hayrı dokunucak mı bakalım bir de pek kaabiliyetli olduğunu ve halis muhlis İrlandalı olduğunu söyler durur halis muhlis olan şey üzerinde gördüğüm pantolonu onun sırf dur Georges kilisesinin çanları dur 45 dakika saat 1 dur saat 2 eve gelmesi için negüzel bir zaman değil mi bir kimse tırmanıp aydınlığa inmek öyle ya bir kimse görseydi o ma-

lum âdetinden vazgeçirtirim ben onu ilkin gömleğine bakıyım o Fransızca mektup hâlâ orda mı diye cüzdanına bakayım yalancı erkekleri tanımam zannediyor 20 cebinin tümü de yetmez yalanlarına o takdirde biz ne diye söyleyecekmşiz hakikat olsa bile inanmazlar sonra Aristokratın Şaheserindeki bebekler gibi yataklarında sarmalanmış vaziyette başka bir seferinde de normal hayatta bizde yeterince yokmuş gibi o eski Aristokrat mıdır ismi her neyse olmadan insanı o iğrenç resimlerle tiksindirmesi iki başlı ve bacaksız çocuklar hep böyle habislikler düşünürler başkaca hiçbir şey bulunmaz beyinsiz kafalarında yavaş yavaş zehirleyeceksin onları yarısını sonra beyefendiye çay ve iki tarafına tereyağı sürülmüş kızartılmış ekmek ile günlük yumurta biz artık hiçbir şey değiliz canım Holles Streette bir gece erkek hep o erkek gaddarlığı bu beni yalamasına müsaade etmediydim de bir kere gecenin yarısı boyunca yerde aralarında biri öldüğü zaman yaptıkları gibi hani kahvaltı falan etmezler ve konuşmazlar ya işte öyle çıplak yatıyordu okşanmak istiyordu herhal bir defasında tahammül edeyim dediydim bıraktım hevesini alsın ama hep yanlış yapıyordu zira sadece kendi zevkini düşünmekteydi dili fazlaca yassı mıdır nedir ne diye tekrarlamasını istemediğime vardı elbet bir sebebi kendisine gelince kekâ adamı karafatmaların kaynaştığı kömürlüğe kilitlesen farkına varmaz da horul horul uyur acaba Joise miydi benim artıklarına kalan aşüfte adam doğuştan yalancı vallahi yo nerde onda o cesaret evli bir kadınla benimle Boylanın istemesi onun için garanti ama onun dediği gibi Denisine gelince o zibidi kılıklı herife koca demek için bin şahit lâzım evet o küçük orospusu yok mu onun yakasını kaptırdığı College yarışlarında ben Milly ile birlikte onunlaykene bile kellesinin tepesinde çocuk bonesiyle o Hornblower arka yoldan bizi içeriye aldırdı kıçlarını kıvıra kıvıra yürüyen o iki kızı koyun gözleriyle süzdüydü ilkin ona göz kırpmak istediydim tabii faydasız paraları böyle gidiyor işte Mr Paddy Dignamın sayesinde bunlar evet Boylanın getirdiği gazetede hepsi de o büyük cenaze merasiminde Çingene güveyleleri gibi giyinmişler hakiki bir subayın cenazesini görseler bir de harika bir şey tüfekler başaşağı trampetler pesten siyahlara bürünmüş zavallı atı ardından yürümekte L Bloom ile Tom Kernan denilen ve bir yerlerde içip de erkekler WCsinden aşağıya düşerek dilini ısırın o küçücük fıçimsı sarhoş adamcık ve Martin Cunningham ile iki Dedalus ve Fanny MCoyun beyaz lahana kafalı kocası bir gözü tornistan sıksa şey kalkmış benim şarkılarımı söylemeye çalışıyor sil baştan doğması gerek öyle bir şey için ya o göğsü açık emektar yeşil elbisesi

1430

1440

1450

1460

e onları başka hangi yolla memnun edecek ki bir ses ki yağmur ya-
 gıyor sanırsın şimdi olduğu gibi görüyorum arkadaşlık diyorlar bir
 de buna birbirini boğazlayıp sonra da gömüceksin hepsi de karıları
 ve çocuklarıyla evde ve bilhassa da Jack Powerin barda çalışan o
 1470 kapatması tabii ya karısı ya hastadır ya da hastalanmak üzeredir ya
 da biraz iyileşmeye yüz tutmuştur o da yakışıklı adamdır hani yal-
 nız kulaklarının üzerinde saçları bir parça kırışmış vaziyette hepsi
 de iyi insanlar vesselam vallahi bir daha kocamı onların eline bı-
 rakmam muhakkak onu tiye almaları öyle arkasından öyle sersem-
 ce hareketlerde bulunduğu zaman pekâlâ biliyorum ki kazandığı
 her bir peniyi onların kursağına indirmek maksadıyla çarçur etme-
 yecek ve çoluk çocuğuna bakacak kadar kafası çalışıyor mendebur
 herifler zavallı Paddy Dignam aynı şey ama bir bakıma üzülüyo-
 rum onun için karısıyla 5 çocuğu ne yapıcak şimdi hele bir de si-
 gorta da yaptırmadıysa küçük maskara bir pab köşesinde takılıp
 1480 kalmadığı olmaz hiç karısı ya da oğlu da beklemede Bill Bailey
 lütfen eve gelsene artık matem kıyafeti onun görünümünü pek ıslah
 etmez ama şayet güzelsen çok yakışır insana hangi erkek yoktu
 o evet o Glencreedeki ziyafetteydi ve bas varilton Ben Dollard
 konser için frak kiralamaya Holles Streete geldiğinde zarına zoru-
 na kendini frağın içine sokmuş ve gülümseyen koskoca Dolly su-
 ratı tıpkı kırbaçlanmış çocuk götü gibi sevimli ve şapşal görünmü-
 yor muydu şüphe yok ki sahnede esaslı bir manzara arz etmiş ola-
 caktı düşünün onu kispeti içinde yürürkene görmek için 5/- öde-
 yerek önceden yer ayırıyorsunuz Simon Dedalus da her daim bir
 1490 tuhafılık yapardı ikinci mısrayı ilkin söylemek gibi ah o eski vah bu
 yeni ne kadar güzel söylerdi akdiken dalındaki bakire her daim de
 çapkınlığından vazgeçmez Freddy Mayersın hususi opera seansın-
 da onunla birlikte Maritanayı söylediğim zaman ne tatlı parlak bir
 sesi vardı Phoebe güzelim elveda sevgilim *sevgilim* her daim Bartell
 DArcy güzel *buruk* bir elveda elbet sesi doğuştan güzel oldu-
 ğuna yapmacık filan arama onda nasıl da tüm benliğini saran bir
 duş gibi O Maritana baltagirmemişorman çiçeği makamı değiştiril-
 se de benim için bir parça fazla tiz olsa da şahane söylemiştik bir-
 likte o sıralar May Gouldingle evliydi ama ne var ki olayın tadını
 1500 kaçırarak bir şeyler söylemeden edemezdi artık dul bir erkek o
 acaba oğlu nasıl bir şey yazarmış dediği üniversitede İtalyanca
 profesörü mü olacaktı da ben de ondan ders alacaktım ne de-
 meye getiriyor bu adam kalkmış fotoğrafımı göstermiş ona iyi çık-
 madıydım o resimde modası geçmeyen bir kıyfatle çektirseydim
 bari gene de beni genç gösteriyor fotoğrafımı ona armağan etmiş

midir acaba tutsun beni de versin bari niye olmasın ki Kingsbridge istasyonundan aşağı babası ve annesiyle arabada giderkene gördüydüm onu ben matemliydim 11 sene önceydi şimdi evet 11 yaşında olucaktı ne yararı vardı yas tutmanın ne ha öyle ha böyle o ilk ağlaması kâfiydi benim için duvardaki ölümsaatinin tiktaklarını işitiyordum elbet o kedi için yas tutmakta ısrarlıydı şu anda koskoca adam olmuştur o aralar masum bir çocuktu Lord Fauntleroy giysisi ve dalgalı saçlarıyla sahnedeki bir prens gibiydi onu Mat Dillonlarda gördüğüm zaman o da beni sevmiştii hatırlıyorum hepsi de severler ya dur Allahım evet dur evet bak şu işe bu sabah iskambil falımda birleşme çıktıydı daha önce rastlamış olduğum genç bir yabancıyla ne esmer ne sarışın ben o zannettiydim ya genç de değil yabancı da üstelik yüzüm öteki tarafa dönüktü 7nci kart neydi ondan sonra maça 10lusu karayoluyla seyahat anlamına ardından bir mektup alıyorum ve rezaletler dam 3lüsüyle karo 8lisi sosyetede yükselişi gösteriyor evet dur hepsi de çıkıyor ve 2 kırmızı 8 de yeni giysiler için şuna bak rüyasını da görmemiş miydim evet işin içinde şiirle ilgili bir şey de vardı umarım pancar suratlı bir Kızılderili gibi dimdik duran ya da gözlerinin ta içine giren yağlı uzun saçları yoktur niye öyle yaparlar bilmem kendileriyle de şiirleriyle de dalga geçsinler diye mi küçük bir kızkene ben şiirden hoşlanırdım ilkin onu Lord Byron gibi bir şair sandıydım ama onda o kaabiliyet ne gezer epey farklı sanmıştım onu o da çok mu genç acaba o şimdi dur 88 ben evlendiydim 88 Milly dün 15ine bastı 89 Dillonlardaykene kaç yaşındaydı ki 5 ya da 6 dersez 88 demek ki 20 küsur olmalı şayet 23 ya da 24se ona göre çok yaşlı sayılmam inşallah ukala üniversite öğrencilerinden değildir yok canım yoksa mutfakta onunla oturur Epps kakaosu içer miydi konuşurken her bir şeyi anlamış gibi gözüktüydü bakarsın ona Trinity Collegeden mezun olduğunu söylemiştir henüz profesör olamayacak kadar genç inşallah Goodwinin olduğu gibi bir profesör değildir o tam bir John Jameson ordinaryüs profesörüydü hepsi de bir kadını anlatırlar şiirlerinde e benim gibisini zor bulur biraz tatlı aşk iniltileri pesten gitar nağmeleri her tarafta şiir mavi deniz mehtabın güzelim ısıltısında geceleyin gemiyle Europa Pointteki fener kulesi Tarıfadan dönerkene o adamın çaldığı gitar ne kadar mânâlıydı acaba bir daha oraya dönecek miyim hiç hep yepyeni yüzler bir kafesin gizlediği seni süzen iki göz bu şarkıyı söyleyeyim ona bari benim gözlerim onlar şayet hakikaten şairse aşkın yıldızı denli parlak siyah iki göz ne güzel sözler bunlar değil mi aşkın genç yıldızı Allah biliyor ya kendinden bahsedebileceğin akıllı bir

1510

1520

1530

1540

insanla konuşmak değişik bir şey olacak onu her zaman onu dinle-
mezdim Billy Prescotttun ilanmış da Keyesin ilanmış da artık
hangi Allahın cezvesinin ilanmış sonra işleri bir parça aksamaya-
görsün cezasını biz çekeriz çok seçkin bir şahsiyettir mutlaka öyle
birisıyla tanışmak isterdim Tanrım öbür kelleleri bir yana bırak üs-
telik de genç Margate Strand deniz hamamlarında kayanın kenar-
ından görebildiğim bir ilah ya da şey gibi çıplak o yakışıklı deli-
kanlılar sonra öylecene denize atarlardı niçin bütün erkekler öyle
olmuyor o zaman kadınlar için bir teselli olurdu satın aldığı o kü-
çük heykel gibi bütün gün seyretsem yorulmam uzun kıvrırcık saç-
lı başıyla omuzları dinleyesin diye parmağını kaldırmış işte sana
hakiki güzellik ve şiir her daim o canım diri matrakukası dahil
onun her yanını öpmek istemişimdir canımın içi kimse bakmadığı
zamanlar onu ağzımın içine dahi almaktan kaçınmam çocuksu yü-
züyle sana bakarak emmeni istiyormuş gibi öyle temiz ve beyaz
emicem vallah 1/2 dakika bir kısmı içime kaçsa bile ne çıkar yulaf
çorbası ya da çiy gibi bir şey hiçbir sakıncası yok üstelik o domuz
erkeklerle nazaran ne de temizdir kim bilir garanti 1 yıl başından
öbürüne onu yıkamak akıllarından dahi geçmiyordur çoğu öyle ya-
ni kadınlarda bıyık çıkmasına sebep olan şey de bu işte Ah kendi
yaşımda genç ve yakışıklı bir şairle tanışsam sabahleyin ilk iş onla-
rı kapı dışarı ederim ta ki dilekkartım çıkana ya da kupa kızını
çiftleyene dek sonra o gelinceye kadar okurum ne bulursam ince-
lerim ya da kimden hoşlandığını biliyorsa beni aptal san-
masın ben de ona öbür kısmını öğretirim onun içini eritirim altım-
da bayılana dek işlerim üzerinde sonra o da sevgilisi ve metresi
olaraktan bütün gazetelerde 2mizin fotoğrafı dahil benim hakkım-
da aleni yazılar yazar meşhur olduğu zaman Ah ne halt ederim ben
işte o vakit

yoo vallahi olmaz hiç terbiye nezaket hiç hiçbir şey yok mu
mizacında ki sırf ona Hugh demedik diye gelip kıcımı öyle tokatlı-
yor bir şiirle lahananın farkını anlayamayacak denli hödük onları
layık oldukları yerde tutmazsan işte böyle olur müsaade bile iste-
meksizin gözümün önünde pabuçlarıyla pantolonu çıkarıp haya-
sızca sandalyeye yığması ya ardından bir rahip ya da bir kasap ne
bilyim Jül Sezar devrindeki o tarihi hipokratlar gibi o yarım gömle-
ğiyle öyle adi şekilde dikilmesi Eh elbet o da kendine göre haklı-
dır vaktini geçirecek şaka maka bir aslanla yatsan daha iyi olucak
Tanrım bir de ona sormalı acaba ne diyecek yaşlı bir Aslana sorsan
der ki O bırak canım kısa jüponumun içinde öyle semiz ve iştah-

landirici olmalilardıydı ki adamcağız dayanamamıştı beni bile iş-
 tahlandırıyor bazen varsın çıkarsın erkekler bir kadının onlar için
 hep yuvarlacık bembeyaz vücudundan tadını ben de isterdim ba-
 zen bir değişiklik olsun diye onların o üstünüze üstünüze kabaran
 semsert ve dokunduğun vakit aynı zamanda yumuşacık şeyleriyle
 denemeyi John amcamın upuzun bir şeyi var köşede toplanan oğ-
 lanların söylediğini işittiydim ben Marrowbone Lane köşesinden
 geçerkene Mary teyzemin kıllı bir şeyi var karanlık olduğuna bir
 kızın geçtiğini biliyorlar ya yüzüm falan kızarmadıydı niçin kızar-
 sınımış yani tabiat böyle de ondan işte upuzun şeyini Mary teyze-
 min kıllı şeyinin içine koyarmış vesaire sonunda bir süpürgenin sa-
 pını takıyormuşsun meğer erkekler gene her tarafta istedikleri şe-
 yi seçip alırlar evli bir kadın ya da şen bir dul ya da genç kız zevk-
 lerine göre farklı farklı Irish Streetin arkasındaki evler gibi yo ama
 bizleri her daim zincirlerler beni zincirleyemezler onlardan mı kor-
 kucam bir anlatmaya başlasam ahmak kocalarının kıskançlığı yü-
 zünden böyle bir şey için kavga edeceğimiz yerde ne diye dost ka-
 lamayız kocası birlikte ne yaptıklarını öğrenmiş e elbette yaptıysa
 kendisi yapabilir mi zaten ne yapsa boynuzlunun teki sonra da
 Fair Tyrantstaki kadınla ilgili ta öbür uçtaki aşrılığa kaçıyor elbet
 adamın kocayı da karısını da 2nci bir kez aklına getirdiği yok iste-
 diği kadındır ve onu elde eder yoksa ne diye verilmiş bu arzular
 bize söyleyin bakalım hâlâ genç oluşum benim kabahatim mi sora-
 rım size bazen uykudaykene hariç o da ters tarafımdan beni hiç
 kucaklamayan o soğuk herifle yaşamama rağmen vaktinden önce
 kartalıp bir acuzeye dönüşmemiş olmam bir mucize kime sarıldığı-
 nın da farkında değildir garanti bir kadının götünü öpen bir erkek
 sıfırdır benim nazarımda ardından gider nerde 1 atomluk hissimi-
 zin bulunmadığı gayri tabii bir şey varsa onu öper hepimiz aynıyız
 2 topak domuzyağı şayet ben öyle bir şeyi bir erkeğe yapmam ge-
 gerekse püff pis hayvanlar düşüncesi bile kâfi ayaklarını öpeyim sen-
 yorita hiç olmazsa bu makul salonumuzun kapısını öpmemiş miydi
 aynen öyle çılgın bir adam vallahi benden başka kimse anlamaz
 onun kaçık fikirlerini ama elbet bir kadın genç görünmesi için
 günde nerdeyse 20 kez kucaklanmak ister kimin tarafından fark
 etmez âşıkane ve birisince sevilerek olsun kâfi bazen öyle ki iste-
 diğin adam yanında değilse vallahi Cenabıhakka sığınıp bir akşam
 karanlığında kimsenin beni tanımadığı rıhtımların oraya gider se-
 ferden yeni dönmüş olduğuna abazanlık yüreğini dağlamış bir de-
 nizci bulur ve kim olduğuna bakmadan bir kapının ardında bir
 yerde o işi yapardık ya da Rathfarnhamda Bloomfield çamaşırha-

1590

1600

1610

1620

16.30 nelerinin orda fırsat kollayıp şeylerimizi çalmak amacıyla çadır ku-
 ran vahşikilikli Çingenelerden biriyle ben bizimkileri oraya örnek
 çamaşır adına kanıp sadece birkaç defa göndermişim de art arda
 hep aynı eski püskü tek çorapları falan yollamışlardı o edepsizgö-
 rünüşlü güzel gözlü delikanlı karanlıkta bir dalın kabuğunu soyar-
 kene bana saldırıp bir duvara yaslasa da bir kelime söylemeden
 üzerime binse ya da bir katil kim olursa olsun o silindirşapkalı şık
 beyefendiler de aynı şeyi yaparlar bu taraflarda oturan hani Hard-
 wicke Laneden çıkan K Cnin boks maçındaki galibiyetin şerefine
 bize balık ziyafeti çektiği o akşam tabii benim için davet ettiydi
 16.40 tozluklarından ve yürüyüşünden anladıydım bir dakka sonra dö-
 nüp de baktığımda ordan bir kadının da çıktığını gördüydüm mü-
 levves bir fahişenin teki ondan sonra da evine karısına gidecek de
 o denizcilerin yarısı hastalıktan çürümüşlerdir herhal Hey çık or-
 dan da biraz geri git Peygamber aşkına koca leş seni figanlarımı sa-
 na getiren rüzgârlar işte böyle uyusun da inlesin ulu Bilge Poldo
 de la Flora bu sabah kartlarda falının nasıl çıktığını bilseydi o za-
 man tam inlerdi işte 2 7linin arasında hapse tıklan şaşkınlık içinde
 esmer bir adam işlediği hangi suçtan dolayı artık Allah bilir ben
 bilmiyorum kendisi mumya gibi sarmalanmış uyurkene aşağıda
 beyefendi hazretlerinin kahvaltısını hazırlamak için ben mutfakta
 16.50 kendimi helak edeceğim ha güleyim bari aklımın işi değil onlara
 ilgi gösterdin mi seni itin götüne sokup çıkarırlar vallahi kim ne
 derse desin dünya kadınlar tarafından idare edilse çok daha iyi
 olurdu o zaman kadınların gidip de birbirlerini öldürdüklerini bo-
 ğazladıklarını görmezsiniz kadınların onlar gibi sarhoş sarhoş orta-
 lıkta dolandıklarını son meteleklere kadar kumar oynayıp at ya-
 rışlarında kaybettiklerini hiç gördünüz mü evet zira bir kadın ne
 yaparsa yapsın nerde duracağını bilir tabii biz olmasaz onlar da ka-
 tiyen bu dünyaya gelemezlerdi bir kadın ve bir anne olmanın ne
 demek olduğunu bilmezler nasıl bilsinler ki onlara bakacak bir an-
 neleri olmasaydı benim hiç olmadydı hepsi de nerede olurlardı
 16.60 şimdi de geceleri kitaplarından çalışmalarından uzakta başıboş do-
 laşıp durması ve bermutat velveleli bir evde oturmaması da bu
 yüzden herhal ne terslik yani öyle pırl pırl bir oğulları varkene
 kıymetini bilmezler bense mahrum erkek çocuk yapamıyor mu
 benim suçum değil birlikte geldiydik ben o iki köpeğe bakarkene
 ıpıssız caddenin ortasında dışisinin arkasından girmişti beni tama-
 men gözümü yıldırırdı bu ağlaya ağlaya ördüğüm o yün hırkaya
 sarmalayıp gömdürmeseydim bari yoksul bir çocuğa verseydim
 ama bir çocuğum daha olmayacağını biliyordum pekâlâ üstelik ilk

ölümümüzdü o günden bu yana çok değiştirdi bizi bu olay O kara 1670
kara düşüncelerle geçirecek değilim vaktimi artık niçin kalmıya-
cak acaba bu gece eve getirdiği kimselerin hep tuhaf olduklarını
düşünmüşümdür şehirde başıboş dolaşıp Allah bilir kimlerle karşı-
laşıyordur fahişeler yankesiciler şayet yaşasaydı zavallı annesi bun-
dan hoşlanmazdı hayatını mahvediyor belki de hâlâ şu saat harika
öyle sessiz danslardan sonra eve dönmeye bayılırdım gecenin ha-
vası onların arkadaşları var konuşabilirler bizimse hiç yok ya olma-
yacak bir şeyi ister ya da hançerini saplamaya hazır bir kadın öyle
kadınlardan nefret ederim tevekkeli bize öyle davranmıyorlar haş-
yet verici orospularız biz çektiğimiz bütün o sıkıntılar bizi böyle 1680
hırçınlaştıran herhal ben öyle değilim öbür odada kanepenin üze-
rinde de pekâlâ uyuyabilirdi çocukken de gene böyle utangaç idi
herhal ne kadar da genç anca 20 ben de bitişik odada lâzımlıktay-
kene işitmiştir bak hele ne çıkar Dedalus acaba Cebelitarıktaki o
isimler gibi Delapaz Delagracia ne antika isimler vardır ya orda ba-
na tespih veren Santa Marialı Peder Vilaplana sonra Calle las Siete
Revueltastaki Rosales y O'Reilly ve Governor Streetteki Pisimbo
ile Mrs Opisso aman ne isim yarabbi öyle bir adım olsaydı gider
kendimi ilk nehre atardım Hay Allah bütün o daracık sokaklar yok
Paradise Yokuşu yok Bedlam Yokuşu yok Rodgers Yokuşu yok 1690
Crutchetts Yokuşu yok Şeytan Gediği merdivenleri tevekkeli böy-
le delişmen olmuşum ben farkındayım bunun işte yemin ediyor-
um o zamankinden bir gün bile daha yaşlı hissetmiyorum acaba
dilim döner mi gene o İspanyolca como esta usted muy bien graci-
as y usted bak unutmamışım unuttum sanıyordum yalnız grameri
isim herhangi bir şahsın yerin ya da şeyin adıdır huysuz Mrs Rubi-
onun bana ödünç verdiği Valeranın içi başaşağı iki şekilde sorularla
dolu o romanını okumayı hiç denemediydim sonunda ordan ayrıla-
cağımızı biliyordum her zaman ben ona İspanyolcasını söylerim o
da bana İtalyancasını o zaman pek öyle cahil olmadığımı anlar ne 1700
yazık ki kalmadı zavallı çocuk çok yorgundu muhakkak derhal
yatmak istemiş kahvaltısını yatağına götürebilirdim bir parça kızar-
mış ekmele uğursuzluk getirmesin diye bıçakla yapmadıktan
sonra ya da suteresi getiren kadının günüyse güzel ve lezzetli bir
şeyler mutfakta birkaç zeytin var belki sever ben Abrineste onlara
bakmaya bile tahammül edemiyorum criada ben varım ya öbür
şekle değiştirdiğimden bu yana oda fena görünmüyor bak içimden
bir ses bana sürekli olarak kendimi takdim etmek zorunda ka-
lacağımı söyleyip duruyordu oysa beni tanıdığı falan yok çok ko-
mik olurdu diil mi ha ben onun karısıym ya da tut ki biz onunla 1710

İspanyadaydık yarı uyanık nerde olduğunu bildiği yok dos huevos estrellados senor Tanrım bazen ne kaçıkça fikirler üşüşüyor aklıma meselâ bizde kalmış olsa ne eğlenceli olurdu niye olmasın ki üst katta boş bir oda var Millynin arka odadaki karyolası yazılarını ve çalışmalarını ordaki masada yapabilir velhasılı bütün yazılarını orada yazar şayet sabahları benim yaptığım gibi yatakta okumak isterse o da 1 kişilik kahvaltı zaten hazırlanırken 2 kişiliği de hazırlayabilir rahat sokaktan onun için pansiyoner toplayacak değiliz herhalde gidip bu Allahın gazabı evi tutmasaydı şöyle akli başında tahsil terbiye görmüş bir insanla uzun uzun sohbetleşmek isterdim o fesli Türklerin sattıkları türden kırmızı terliklerim olsa sarı ya da bir de güzel yarışeffaf bir sabahlığım fena halde ihtiyacım var ya da epey oluyor Walpolesdeki gibi sadece 8/6 mıydı yoksa 18/6 mıydı şeftaliçiçeği renginde bir robdöşambr ona bir fırsat daha vericeğim sabahları erken kalkacağım Cohenlerin külüstür yatağından bıktım artık hepsi de yeni gelmiş bütün o taptaze ve nefis zervevatı lahanaları domatesleri ve havuçları ve her türden şahane meyveleri görmek için çarşıya da çıkmış olurum kim bilir gördüğüm İnci adam kim olucak sabah sabah çıkıp ararlar o şeyi Mamy Dillon söylediği bunu geceleri de öyle âyine gidiyormuş gibi yaparaktan Ah şu anda ipiri sulu bir armut olsa da şöyle aşerdiğim zamanlardaki gibi insanın ağzında eriyen sonra ona yumurtalarını ve onun ağzını daha da büyültmek için olacak verdiği bıyıklıfincanla çayını önüne sürerim o cici kremamdan da hoşlanır herhal ha aklıma gelmişken epey neşeli davranacağım çok şarkı söylemek yok arada bir bir parça pieta Masetto ardından sokağa çıkmak için gityinmeye başlayacağım presto non son piu forte en güzel juponumu giyeceğim doya doya bir baksın da bombilisi de kalkıdaversin şayet istediği buysa bildireyim ona ki karıcığı sikilmiştir evet hancıysa ta boyuncağızıma kadar sikilideverilmişimdir onun tarafından değil aralıksız tertemiz çarşıfta kafasuyunun lekesi var onun hatırı için yıkamak bile gelmiyor içimden bana inanmıyorsan karnımı yokla onu orada durdurmasaydım ve içime koymasaydım aklıma geleni söylerim ona pekâlâ üstelik önümde yaptırtırım canıma değsin zinakâr bir kadınsam bu tamamen onun suçu birinin tiyatronun balkonunda söylediği gibi Ah bu ne iştir şayet şu gözyaşı vadisinde işlediğimiz tek suç buysa Allah ta şahittir ya pek fazla sayılmaz bu herkes yapmıyor mu ki saklıyorlar sadece kadın denilen şey başka niçin çıkarılmış ortaya zaten aksi takdirde O bizi erkekleri miknatis gibi çekicek şekilde halk etmezdi Onun halk ettiği gibi madem ki götümü öpmek istiyor ben de donumu çekip açar

1720

1730

1740

1750

domalarak suratına dayarım olancasını ne vardıysa isterse dilini sokup deliğimden 7 mil yukarıya uzatsın ordaykene kahverengikı-sımlarıma da bir uğrasın o zaman söylerim ona 1 £ ya da hatta 30/- istediğimi iç çamaşırı almak istediğimi söylerim o da verirse zararlı çıkmaz öbür kadınların yaptığı gibi onu soyup soğana çevirmem istesem onun imzasını atarak kaç kere kendi namıma yüklü bir çek yazabilirdim kimi zaman birkaç pavndı kitlemeyi unuttuğunda zaten harcamıyacaktı ben de bırakırım yapsın arkadan yeni külotlarımı bulaştırmasın da Ya işte elden ne gelir ki oralı değilmiş gibi 1 2 soru sorarım cevaplarından anlarım o vazietteykene sır saklayamaz ki onun ruhunu okurum ben kıcımı iyice sıkırım o biçim birkaç söz söylerim kıcımı kokla bokumu yala ya da aklıma gelen ilk şeyi sonra da konuyu açarım ona evet A dur ya evlat sıra bizim meselede çok neşeli ve dostçasına yaklaşırım Ya lâkin şu musibet şeyi unutuyordum pöff güler misin ağlar mısın perhizdeyiz ama turşusuz edemeyiz yo eski şeylerimi giyerim böylesi daha iyi anlayana sivrisinek saz yaptı mı yapmadı mı bilmeyecek hiç işte sana böylesi yaraşır eski püskü fark etmez sonra onu siler atarım üzerimden tıpkı omisyonu gibi ardından sokağa çıkarım seninki tavana baksın dursun nereye gitti şimdi kendimi istetmeliyim tek yolu bu çeyrek geçiyor ne kademsiz bir saat şu anda kalkıyordur Çinliler örgülü saçlarını tarıyorlardır güne hazırlanmaya birazdan rahibelerin Angelus çanı çalmaya başlar onların uykusunu piç edecek kimse-leri yok arada bir çıkan bir iki nöbetçi papaz hariç ya da bitişikteki çalarsaat sabahın köründe yeri göğü çınlatan biraz uyur muyum acaba 1 2 3 4 5 ne biçim çiçekler yapmışlar böyle yıldız gibi Lombard Streetteki duvarkâğıdı çok daha iyiydi bana verdiği önlük de öyle bir şeydi sadece onu ben sadece iki kez kullandıydım şu lambayı indirip bir daha deneyim ki erken kalkabileyim Findlatersin ordaki Lambese gidiceğim biraz çiçek göndersinler de ortalığı süsleyim bakarsın yarın bugün yani onu eve getirir yo olmaz Cumaları uğursuz gün ilkin ortalığı toplıyım bir ben uyurkene toz üüyor mu ne sonra müzik ve sigara one refakat ederim ilkin piyanonun tuşlarını sütle temizleyim de ne giyeyim beyaz gül taksam mı ya da Liptondaki şekerli çörekler zengin bir mağazanın kokusu gibi var mı libresi 71/2d ya da 2 libresi 11dye içleri vişneli ve pembe şekerli olanlardan mı masanın ortasına güzel bir saksı şeyden ucuza alırım dur nerde gördüydüm onları daha geçen gün âşığım çiçeklere Ah bütün evi güllerle bezeyebilsem Ulu Tanrım var mı tabiat gibisi dağların vahşeti sonra denizler yarışan dalgalar ve yulaf buğday ve her türlü şeyin yetiştiği tarlalarıyla güzel memleketimiz

1760

1770

1780

1790

seyretmesi kalbe huzur veren güzelim sığırların dolaşması nehirler ve göller ve hendekler dahil her yerden fışkıran türlü türlü şekillerde kokularda ve renklerde çiçekler çuhaçiçekleri ve menekşeler Allah yoktur diyenler için doğadır bu işte onlara da tüm o öğrendiklerine de ne diye gidip bir şey yaratmıyorlar bakalım kendilerine ateist midir her ne karın ağrısıysa adını takan o kimselerin gidip ilkin kendi beyinlerini temizlesinler dediydim ona sık sık sonra tam ölürkene papaz gelsin diye ulurlar niçin niçin zira kendi kem vicdanlarından dolayı cehennemden korkarlar da ondan O tabii onları iyi tanırım kâinattaki ilk insan kimdi herkesi halk eden birisi yokken henüz kim Ya ne onlar biliyor bunu ne de ben buyurun işte yarın güneşin doğmasına mâni olsunlar da göreyim onları Howth Headde gri tüvit elbisesi ve hasır şapkasıyla rododendronların arasında yattığımız gün güneş senin için parlıyor dediydi bana ona evlenme teklif ettirttiğim gün evet ilkin ona ağzımdan bir parça susamlı çörek veriydim şimdiki gibi bir artıkyıldı evet 16 yıl önce Allahım o upuzun öpüşmeden sonra soluğum kesilir gibi

1810 oldu evet dediydi dağların bir çiçeğiydim ben evet zaten hepimiz çiçeğiz biz bir kadının vücudu evet hayatında söylediği tek doğru şeydi o ve bugün güneş senin için parlıyor evet o yüzden hoşlanmıştım ondan çünkü bir kadının ne olduğunu anlıyor hissediyordu ve onu her zaman idare edebilirdim onun için ona verebileceğimce zevk verdim verdim ta o benden evet dememi isteyinceye dek ilkin cevap vermediydim sadece gözlerim tepeden denizin üzerine ve ufka doğru çevrili neler neler geçiyordu aklımdan Mulveyi de Mr Stanhopeu da Hesteri de babamı da yaşlı Yüzbaşı Grovesu da iskelede uçtu uçtu ne uçtu birdirbir ve uzuneşek oynayan denizcileri de vafi konağının önündeki yuvarlak miğferini çeviren beyaz şeyli nöbetçiyi de zavallı adamcağız kavrulardan ve şalları içinde gülen dev taraklı İspanyol kızlarını da sonra sabahleyinki mezatları da Yunanlıları da Yahudileri de Arapları da ve Avrupanın her köşesinden gelmiş daha kim bilir kim tüm öbür kimleri de Duke Streeti de Larby Sharonun önünde gıdıklamalardan geçilmeyen tavuk pazarını da yarı uykuda tökezleyeduran zavallı eşşekleri de merdiven basamaklarında uyuklayan harmaniyeli kim idüğü belirsiz âdemoğullarını da boğaları taşıyan arabaların koca tekerleklerini de binlerce yıllık eski şatoyu da evet krallar gibi tepeden tırnağa beyazlara bürünmüş başları sarıklı ve küçücük dükkânlarında oturmanız için sizi buyur eden o yakışıklı Mağribileri de posadalarındaki bir kafesin gizlediği 2 gözün demiri open âşğını süzdüğü eski pencereleriyle Rondayı da geceleri yarı ara-

1800

1810

1820

1830

lanmış meyhaneleri de kastanyetleri de Algeciras da vapuru kaçır-
 dığımız bekçinin feneriyle sükûnet içinde dolaşıp durduğu geceyi
 de Oo derinlerden kaynaşan Oo akıntıyı da kimileyin kıpkızıl san-
 ki ateş kesilen denizi de o muhteşem gurupları da pembe mavi
 sarı evleri de gülbahçelerini de yaseminleri de sardunyalı da
 kaktüsleri de ve kızlığında dağların bir Çiçeği olduğum Cebelita-
 rığı da evet Endülüslü kızlar gibi gülü saçıma taktığım zaman yok-
 sa kırmızı mı taksam evet Mağribi duvarının altında beni nasıl öp-
 tüğünü de ve düşündüm ki bir başkası olucağına o olsun ve gözle-
 rimle sorduydum ona gene sorsun diye evet o da sorduysa bana is-
 ter miyim diye evet evet diyeyim diye dağ çiçeğim benim sonra il-
 kin kollarımla ona sarıldım evet kâmilten parfümlediğim memele-
 rimi hissedebileceği şekilde onu ta kendime çektim evet ve onun
 yüreği çılgınlar gibi vurmaktaydı ve evet dediydim evet isterim
 Evet.

1840

Trieste-Zurich-Paris
1914-1921

1850

ISBN 975-363-148-0

9 789753 631488